This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

**Usage guidelines**

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

**About Google Book Search**

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

W

J. C. Schaye

[illegible]

Mai 12
Lieb. 4
1792 16

# CLAVIS
## POETARVM CLASSICORVM
### PARS PRIOR.

SIVE

# INDEX

PHILOLOGICO-CRITICVS

IN

## HORATIVM, TERENTIVM

ET

## PHAEDRVM,

MINORI FORMA

IN ORPHANOTROPHEO HALENSI

IMPRESSOS.

AVCTORE

GOTTLOB BENEDICTO SCHIRACH.

---

*HALAE*

SVMTV ORPHANOTROPHEI

MDCCLXVIII.

305. a: 67.

AD

MAGNIFICVM

SVMME VENERABILEM

# E R N E S T I

EPISTOLA.

# VIRO SVMMO
# E R N E S T I
S. D. P.
G. B. SCHIRACH.

Diu iam eſt, cum ſtudio in TE ſummo, ac potius pietati ſatisfacere, etſi plane non poteram, tamen maxime volui: cuius flagrantis animi deſiderii explendi hanc, quam faciebat iſte libellus, copiam qualemcunque nactus, exprōmere palam ſtatui, quae hucusque tacitus cogitaſſem. Videbatur ille quidem libellus, quem nomine TVO ornare placuit, nec TVO fauore ſatis dignus, nec mea voluntate: ſed animi magnitudo TVI, quae magna dare abundanter, exigua accipere comiter ſolet, a pudore paene ſubruſtico mentem

 ad

ad ſpem laetiſſimam traducebat, fore, vt me, hoc TIBI ferentem munuſculum, eo exciperes vultu, quo Artaxerxes operarium quendam dicitur renidens excepiſſe, qui, cum nihil aliud ſuppeteret, regi ſuo iter facienti vtraque manu hauſtam e profluente aquam obtulit. Enimuero neſcio, quid ſit, quod, cum ad TE, ſiue verba faciam, ſiue ſcribam, menti meae ſubito hebetior timiditas offundatur, quemadmodum oculorum acies recto ſolis intuitu ſolet fere obſcurari. Huic pauori condonabis, quae in ipſa epiſtola non ſatis ſagacitati TVAE probabuntur. Incredibili ardeo cupiditate, iſte libellus nomine vt illuſtretur ac decoretur TVO. Quae ſpes, etſi temeraria forte videri poſſit, tamen beniuolentiae ſignificatione haud obſcura, qua TIBI illam, poëtis optimis latinis nauatam, operam meam omnino non improbari oſtendiſti, mirifice ſuſtentatur. Quemadmodum igitur Terentius meus, quae fabulae plauſum tulerant Scipionis atque Laelii, eas populo tradebat fidens; ſic ego, minori certe cum timiditate illud, quidquid ſit, quod TIBI non omnino reprobatum eſt, quo nonnullis viam munire ſtudui ad facilem

Hora-

Horatii, Terentii, et Phaedri lectionem atque intelligentiam, palam emitto. Habet vero illa explicandi auctores inſtitutio, quam ego inii, tantas et tam multas cautiones, et reprehenſiones, vt dici non poſſit, quam optem, illa ipſa ratio mea, vt TVO conſiſtat iudicio; de qua tamen re, quoniam in praefatione pluribus exponam, hic nihil attinet dicere. Placet vero, nonnulla alia TECUM diſſerere, paucula illa quidem, et tenuia, ab conſilio autem meo nec aliena, nec, ſi TIBI probata fuerint, ad vtilitatem inania.

Fuere qui dicerent, iidemque viri acuti, et docti, ſeſe mirari, ſi *Phaedri* fabellas, quas *Chriſtius* maiori ſane iure conatus ſit, quam Claudius apud Liuium Virginiam, eripere patri, quasque *Funccius*, aliique doctiſſimi viri in libertatem ſic vindicaſſent, vt dubitationes reſiſterent nonnullae, eaeque graues; ſi illas igitur fabellas, tacito quodam iudicio probatas, adiungerem Horatio, atque Terentio. Quorum honeſtae religioni, eorumque, ſi qui ſint, qui cum eis faciant, non melius me poſſe ſatisfacere praeuidebam, quam, ſi TE,



hoc

hoc eſt, principem in his literarum ſtudiis, et Seruium quendam, (*a*) aſſertorem Phaedri monſtrarem, atque tutelam. Quae enim ERNESTI diligentia et doctrina vere ſe habere et recte in hoc genere edixit, ea refellere eſſet praecipitis, in dubitationem vocare arrogantis. Magna ergo cum curioſitate, maiori cum voluptate, anno iam exacto, coram TE audiui, cum diceres, ſatis TIBI tutam Phaedri auctoritatem videri, *Pithoeo*, viro, cum omnino fide digno, tum hac praeſertim in cauſa, eidemque vſu multiplici trito critico, de Phaedri Codicis antiquitate non fidem eſſe denegandam; quod orationis genus attineret, et id ipſum culpatum a Chriſtio immerito, non abhorrens ab ratione temporis illius felicis, cui tribueretur, ſignaque ferens indubia latinitatis caſtiſſimae, atque elegantiſſimae, defenſum abs TE eſſe publico loco, quo tempore Chriſtius diſputationem habuiſſet: denique non vero eſſe ſimile, imo vero omnem fidem vincere, *Perottum* adeo artificioſam telam contexuiſſe, vnde euolui et aeui Tiberii euentus poſſent, et Phaedri

(*a*) Cic. Epiſt. diu. 9, 16.

dri cum iis accurate conſpirans fortuna, eaque temporum indicia certiſſima, quae mentiri vel maxime callidus homo nihil potuiſſet. Haec vbi acceperam, apud me ſtatui, omnem hanc cauſam de Phaedri Antiquitate, cum praeſertim aut ſatisfactum iam eſſet dubitantibus, aut ſatisfieri non poſſet renuentibus, ſilentio praeterire iuſto. De ſingulis quibusdam locutionibus, et locis, a Chriſtio interdum iniurioſe impugnatis (*b*) monui in ipſo hoc Indice, vbi vocabula explicabam; de toto vero orationis colore et forma quid amplius dicam? TE eam approbante, communi Germaniae, in veteri ac genuina pulchritudine, praeceptore, eodemque auctore grauiſſimo, cui ſententias et ſenſus ipſe latini ſermonis Genius infundere, Gratiae orationem formare atque excolere videntur: adeo optimi cuiusque literati, ſermo TVVS, velut Homerici ſenis, melle dulcior perfluit pectus; adeo ſaepius iam, crede mihi, de me ipſe melius ſentire coepi, cum dulcedinem orationis TVAE, TIBI ſoli, vt cingulum Veneri, pro-

 priam

(*b*) v. c. in libro: de moribus vberior expoſitio pag. 70. ſq.

priam a Deo quodam ingeniorum datam guſtaſſem, meque profeciſſe putarem, cui *Erneſti* mirifice placeret. De Phaedri pretio itaque non plura addam, quum videar videre mihi TE contra *Chriſtium*, non quidem vi graſſantem, vt alterum *Harduinum*, ſed iure agentem, vindicias dare Phaedri, et amabilem poëtam alloqui conſolantem:

ὀ πους Ἀχιλλεως ἀλλ' ἐκεινος αὐτος εἶ.

Scio tamen eſſe, quibus ſcrupulus quidam, ortus e ſilentio communi veterum de noſtro auctore, altius inſideat; quem vt eripiam, tuto, ad *Martialis* illam laudem, Phaedro dictam (*c*), prouocare licet: tribuendam enim illam noſtro auctori eſſe, non alii cuidam Graeco, philoſopho Epicureae diſciplinae, cuius eſt frequens apud Ciceronem mentio, tum verba, *improbi ioci*, probant, quae neſcio, quomodo Epicureo illi conueniant, tum praecedentes et conſequentes verſus huius Epigrammatis, quin omnia verba fere noſtrum ſcriptorem arguunt; namque Martialis nominat meros poëtas, et ſe cupere ſcire dicit, cui generi poëſeos ſeſe Caninius dederit;

(*c*) libr. 3. Epigr. 20.

derit; de philoſophia non vola, non veſtigium: denique ipſe Chriſtius eo loco, quo Martialem obtorto quaſi collo ad Graecum tentat rapere, (*d*) adeo nugatur, non enim aliter dicere poſſum, vt, qui locum legerit, et ad Chriſtii partes ire voluerit, refutare pigeat. Attuli praeterea in ipſius Indicis aliquo loco, quae probent, ad Phaedrum Martialis epigramma pertinere. Quod autem alii eius temporis ſcriptores Phaedri mentionem nullam fecerint, id primum, quamuis largiar, ad antiquitatem eius repudiandum nihil valet, cum idem aliis, vt Curtio, accidiſſe conſtet, (*e*) deinde vero etiam, quare nocte ſilentii obuolutus delituerit, facile eſt perſpectu, ſi cogites, hominem libertum, genere abiectum, non potentum fautorum gratia, vt Terentium, illuſtratum, inuiſum Seiano, viro in republica principi, crudeli, ſuſpicioſo, famam nanciſci magnam, et gloriam non potuiſſe, verum potius ignotum aliis,

aliis,

(*d*) Diſput. de Phaedro, eiusque fabulis. p. 6. ſq.

(*e*) v. Clerici Art. Crit. P. 3. S. 2. c. 3. p. m. 342.

aliis, quia non Famae tuba aures nomen percrebuiſſet, vt faciunt mortales, opinioni inſeruientes quippe, haud magni aeſtimatum, iniqua obliuionis fortuna oppreſſum iacuiſſe. Hinc *Seneca* negauit, *argumenti Aeſopei latini oris ſcriptorem exſtare*, (*f*) aut Phaedrum planiſſime ignorans, aut, vt fit, cum vulgo erudito aſpernatus.

Atqui videtur elegans ille fabularum artifex prioribus inuidiam ſibi apud plurimos contraxiſſe, qui, ſe depictos cum putarent, mediocrem eum ſcriptorem contemnerent; id fecit ſine dubio *Seianus*, eo adhuc tempore florens gratia apud Tiberium, quanquam magno iam in odio verſatus apud ciues. Quae fuit cauſa etiam verecundiae, ſiue timiditatis cuiusdam, quam, in fabulis libri tertii et quarti, quodam modo diuerſis a prioribus, inueniſſe mihi videor.

Obſeruatum iam aliis eſt, poëtam lepidum accurata eruditione, multaque vatum antiquorum lectione cumulate inſtructum, Terentium, Virgilium, aliosque poëtas identidem imitatum feliciter

(*f*) Conſol. ad Polyb. c. 27.

citet eſſe: at vero crediderim, artis quoque, quam exercuerit, et regularum perfectae fabulae, cognitionem in eo fuiſſe altam, contra ac putarent forte, qui nonnulla carmina eius reprehenderunt, ex prologis certe elucentem, quorum primo ſtatim defendit arbores in fabulis loquentes, et docte, eas ex iucunda apologorum arte, leuique perſuaſione abiiciendas, negat. Talis autem fabula cum nulla in toto hoc libro reperiatur, verene coniiciam, an praue, deeſſe libro primo mutilo eius generis fabellas, TV ipſe, ERNESTI, optime iudicabis. Quod vero cenſuerunt viri docti nonnulli, fabellas quasdam a praeceptionibus huius formae poëſeos male aberrare, id diuidua quaeſtione largior: nam quod dicunt, eum aberrare, recte ſentiunt; quod male, falluntur. Legenti Phaedrum, accurata mente, apparebit, hanc poëtae fuiſſe rationem, vt, quae proprio nomine vocarentur fabulae, eas ne ſolas componeret, ſed immiſceret illis modo breues ſententias, eleganter traditas, (*g*) modo bene dicta et prouerbia exponeret, (*h*) modo res, quae

(*g*) vt libr. 3, 4. libr. 4, 11. 5, 8. etc.

(*h*) e. g. libr. 3, 3. libr. 4, 6. ibid. 9. etc.

quae vere accidiſſe crederentur, literis conſignaret, (*i*) omnino quam maxime patentem campum exemplorum, in quo liberius excurrere liceret, ſibi deligeret. Poſſit id Phaedri propoſitum bonam partem accuſationum *Leſſingii*, viri et ſummo ingenio, et ſubtili doctrina, et acuto iudicio florentis, niſi tollere, certe leuare; ſed longum ſit de ea cauſa loqui, et ſcholam requirit, quam nunc non ſcribo.

Enimuero illud etiam mihi videor vere dicturus, poëtam noſtrum, vt verecundiorem in poſterioribus libris, et quaſi occultiorem, in vitiis ſeculi ſui caſtigandis, de quo et ſupra dixi; ita fuiſſe paullo maiori libertate vſum in inueniendo et exornando. Primo, atque altero libro materiam, qualem reperiebat, ab Aeſopo ſumſit, et verſibus expoliuit, id quod et ipſe profitetur. Poſtea mutauit conſilium, ac morem Aeſopi tantum ſeruans inuenit ipſe, idemque crebro alias narrationes, ab arte fabularum paullum decedentes addidit. (*k*) Quae

(*i*) v. c. libr. 4, 21. et 24. et ſic porro.

(*k*) Profitetur ipſe libr. 3. prol. verſ. 38. praeſtitit libri eiusd. fab. 4. fab. 9. et ſaepius. vt libr. 4, fab. 24, et 25. etc.

Quae res interdum et valde exercuit interpretes, et fruſtra. Huic errori fere geminum dico illum, quo occupati, ſententiam ab inſcio emendatore inſuper additam, vt ἐπιμύθιον, licet ipſa fabulae quaedam perſona iam illam edixiſſet, non ſatis detexerunt. (*l*)

Male etiam mihi videtur liber tertius diſcerpi a quarto, quum profecto vnus ſit idemque liber, atque ſeries quaedam perpetuitatis. Etenim Epilogo libri quarti demum orationem ad Eutychum, cui dicatus iſte liber, finitur: atque ſolet Phaedrus ſaepius praefari de rebus ad ſe pertinentibus, easque fabulae ſpecie narrare, vt teſtatur libri quarti, fabula ſexta; nec inde vero orditur nouum librum. Primam partem operum iudico librum primum atque ſecundum, quos coniunctos vno tempore emiſiſſe videtur, adſcriptos vniuerſo lectorum numero; quorum finem Epilogus ſecundi libri abunde declarat. Alteram partem fabellarum, tempore deinceps ſcriptam, qui nobis eſt liber tertius,

(*l*) Occurrunt libr. 3. fab. 15, libri 1. fab. 13. dixi plura in ipſo Indice in voce, *Praeualere et Obſiſtere*.

tius, et quartus, vere vnus, Eutycho, amico nobili, conſecrauit: quam, interiecto quodam temporis ſpatio, excepit tertia, eademque vltima pars, Particuloni dedicata. Si coniecturae ſit locus, putem, alias quasdam, libri tertii et quarti, ſiue, ſecundum vulgarem diuiſionem, quinti, fabellas ſeparatim editas adſcripſiſſe noſtrum amicis ſingulis. Poſtrema *Phileti* nomine diſerte inſignitur.

Denique mihi liceat, TE, iudice lectiſſimo, et incorruptiſſimo, iniquitatem *Chriſtii*, et *Freinsbemii*, qui, iactantiae crimine deferendo, inuidiam facere Phaedro voluerunt, breuiter repellere. Habent, quod accuſatori maxime optandum eſt, confitentem, ſed, qualem apud Caeſarem Tubero Ligarium, reum. Fecit, quod incuſant; ſed et alii fecerunt, et recte fecerunt. Communis ei culpa eſt cum pluribus, vere magnis, ſcriptoribus, quibus praecipui aliquid contigit, qui, quum intelligerent, quid ſentirent, viderunt, quid poſſent; eos dico, quorum diuinitati Muſa, ipſa gratulans ſibi, apparuit, eumque honorem habuit, vt imaginem immortalitatis eis oſtenderet, laudem poſte-

poſteritatis caneret, famae aeternitatem vaticinaretur, atque dictaret ipſa, vltra quam fas eſſet mortali, oracula ſancta. Hac aeternitatis Muſa concitus, *Winkelmannus* tempori dedicat *hiſtoriam Artis*, *Ouidius* ſplendidiſſima de ſe arbitria, perfecto opere Metamorphoſeon, edit, *Horatius* ſibi exigit, *Monumentum aere perennius, regalique ſitu Pyramidum altius.* Atque fuit *Phaedrus* noſter ſic in arte leui, vt in ſublimi Venuſinus Vates, et princeps Romanus, et vnus.

Iam age, illud ipſum, quid putes fuiſſe, quod, cum Roma tulerit ingenia multa, in plurimis poëſeos formis, laudem ſummam iure quodam ſuo adſecuta, tamen, qui in hoc vtroque genere elaborarint, poëtae reperirentur nulli. Quod quidem Phaedrum attinet, et fabularum genus, cauſa plana, et eſſe in promptu videtur. Nam quibus ingenium et mens diuinior fuit, ioculare illud fabularum genus nec ſtudio ſatis dignum, nec laude ſatis abundans forte iudicarunt. Quid? ſi ipſa Romanae vi-

tae ratio, et natura huius gentis abhorruit ab his leuibus iocis, et ludicris naeniis? amans quippe aſperiora, grauia, ſeueritatis dignitatem, ſolidam, atque robuſtam, vt cum Quintiliano loquar, orationem. Quid? ſi oppreſſa libertas vitam conſilio monere, per fabellas, non ſuſtinuit, vitia accuſare exemplum Phaedri vetuit, aut ſana animi prouiſio cauit? Quid? ſi libido Satyrarum, quibus maiori cum gloria, minori cum arte inueniendi, vitia caſtigarent, inuaſit animos, qui immortalem amorem et admirationem Lucilium, et Horatium in hoc genere adeptos videbant. Quantam vero voluptatem Satyrae omnino Romanis pectoribus attulerint, et quam bene huius gentis palato reſponderint, aliunde conſtat. Omitto alias inculti a Latinis Apologorum agri cauſas, non illas quidem prorſus vanas, ſed vberiorem explanationem deſiderantes, quam quae ſit inſtitutionis meae.

Ecquid vero melici poëtae pretium Horatius nactus eſt vnus? Cur *ſolus vere dignus legi?* Quod, niſi diſertum Quin-

Quintiliani iudicium exſtet, dicam; alii forte plures id genus poëſeos felici auſpicio tractarunt; neque enim accedo ei ſententiae, quamuis late pateat, et ſit in multis eruditis, quae ſtatuit, temporis curam eam circa praeclariſſima ingeniorum opera fuiſſe, vt, quae aeternitatem meruiſſent, ea tantum nobis poſteris, et futuris omnibus ſeculis incolumia ſeruaret, quae deleta in Antiquorum illa ſtrage communi, cum iis, quae etiamnum poſſideamus, comparanda nullo modo eſſe. Quae igitur cauſa effecit, vt Horatius ſolus a Melpomenes placido numine ornatus fuerit huius generis munere, quod, vt Achillis haſtam illam ex Pelio monte caeſam, apud Homerum, alii gerere neſcirent, vt βαςαγμα βριθυ, μεγα, ςιβαρον. Dicam, quod ſentio ex animo: TV, Optime ERNESTI, iudicabis. Vbi duplicem cernimus, ad gloriam nobis propoſitam, viam, alteram horridam, longam, ſpinis conſitam, lubricam, ſed ad ſummam laudem ducentem; aſperam aeque fere alteram, ſed breuiorem, ſed ad minorem laudem, vel exiguam etiam tendentem; vtram eliget, qui laudis optimae cupiditate du-

citur; ducitur autem quisque bonus poëta: Profecto eliget cum Hercule Prodicio

μακρον καὶ ὀρθιον οιμον
Ὃς τρηχυς το πρωτον· ἐπην δ' εἰς ἀκρον ἱκηται
Ρηιδιη δ' ἠπειτα πελει, χαλεπηπερ ἐουσα.

Ita eſt: ita optima quaeque ingenia Romana Calliopes tubam ſequi, quam Melpomenes lyram, maluerunt. Et vero ſapienter artem lyricam reliquerunt, ſi conſilio; feliciter, ſi caſu. Tribuo enim illam melicorum poëtarum paucitatem apud Romanos conſilii cuidam prudentiae, ex natura gentis Romanae, eiusque moribus natae. Romanum eſt, *et facere fortia, et pati*, vt apud Liuium Scaeuola iam dixit Porſennae, hinc etiam, *fortia facta legere*. Quem fortitudinis amorem, licet ſeruitutis iugum fere depreſſerat, non tamen plane exſtinxerat, non populi naturam immutauerat. Quare omni fere tempore Romani tanto trahebantur heroicae virtutis, laudum bellicarum, factorum in ſago illuſtrium, amore et cupiditate, vt, quae eiusmodi res geſtas canerent,

car-

carmina amplecterentur, lectitarent, laudibus ad coelum eueherent; poëtas alios, quamuis praeſtantes, quamuis ingenioſos, epicis illis longe poſtponerent. Quod quidem vere eſſe a me dictum, tum multa teſtantur, tum ipſe Horatius. Poſtea quam enim animaduerſum erat, eum poëtae viribus valere, quaſi ſuam laudem aliter firmare non ſatis poſſet, monuit eum Agrippa, Auguſtus, Maecenas, monuerunt alii viri docti, vt Maeonium carmen conſcriberet: neque, niſi excuſationem, ſiue potius huius muneris deprecationem continet *oda ſexta libri primi, et duodecima* Oda libri ſecundi; vt de ſingulis locis taceam. Quid? quod Venuſinus poëta ſummus, niſi Maecenatis, et principum reipublicae virorum fauore fuiſſet ſuſtentatus, et ipſe iacuiſſet. Neque vero illud dici non poteſt, eſſe maiorem gloriam, quae ex heroico carmine, quam, quae ex Lyrico, ad poëtam redundet.

Quae cum ita ſint, quid mirum, in tanto Epicorum carminum honore, minori Lyricorum aeſtimatione, omnes

deinceps ingenioſos Romanos, qui fauorem totius populi aucupari ſtuderent, in id incubuiſſe, vt, heróici carminis onus ſuſtinentes, in prima arte potius eſſent ſecundi, ac in ſecunda. Accedit, vt nouitatis argumenti illecebris exornare facilius Epos acre poſſent, id quod *Valerius*, *Lucanus*, *Statius* oſtenderunt, quam odae genus, cum optima quaeque Graecorum iam imitando occuparat Horatius: cuius praeſtantiam plus longe, ac vulgo opinantur, ori profundo Pindari, calori Sapphus, aureo plectro Alcaei, iucunditati Simonidis, dignitati Steſichori, debere mihi perſuadeo, et, ſi ſupereſſent iſta carmina, appariturum, certo credo.

Accedit denique altera cauſa, niſi me meus fallit ſenſus, in linguae romanae ipſa indole atque natura poſita, aptiori illa ad ſtrepitum belli, ad *Arma virumque*, ad *Prima Deum magnis freta peruia natis*, *Fatidicamque ratem*, ad *Bella per Emathios plus quam ciuilia campos*, ad bellicas virtutes inquam, et Martis ſplendentia facta canenda, quam ad

ad dulcem tibiae Euterpes ſonum: ad quem, quanto cum ingenio, quanta cum arte accommodanda, quantisque cum difficultatibus linguae ſuae confli-ctandum melico poëtae fuerit, carmina eius generis, potiſſimum Horatiana, intelligentibus oſtendunt.

Conſilium erat ſcribendi plura ad TE, VIR SVMME VENERABILIS, vt de *Vrbanitate* Horatii in Satiris, de Ingenio viri in illo poëſeos genere, de quo tamen in Indice ipſo, in voc. *Vrbanitas*, quaedam, ſed molem rudem, et indigeſtam, collegi: verum et haec, et alia quaedam ad hos, quos explicaui hoc libro, auctores pertinentia alii loco reſeruo, et occaſioni; atque iam video, quam inſtitueram epiſtolam, eam in commentationis fere longitudinem eſſe productam; adeo dulce eſt colloqui cum ERNESTI, adeo ſuauiſſimis frui quam diutiſſime cupimus. Ne vero pluribus TIBI, multas et magnas occupationes ſuſtinenti, oneroſus, in publica commoda peccem, finem iam ſcribendi facio, nec TIBI me commendo, ſed tra-

do, nec TE laudo, ſed veneror, nec fortunae ſanctam felicitatem opto, (cur enim optem quod habes) ſed ſalutis perpetuitatem apprecor. Mihi ipſe autem tanti ſemper ero, quanti TIBI videbor, nec vltra placebo, quam pleniſſimum teſtimonium TVVM, TVIque ſimilium; hoc eſt, eorum virorum meruero, quorum iudicia Veritas aeternitati ſolet conſecrare. Faue. Vale. Scr. in Regia Fridericiana. a. d. XXIV. Aprilis MDCCLXVIII.

PRAE-

# PRAEFATIO.

Si quis fuit vnquam, qui, quae in ſcriniis condita diu tenuiſſet, timidus palam ederet, is profecto ego ſum, qui librum communico cum populo, et ab gloriae ambitione abhorrentem, et ſola conſilii integritate commendabilem. Vtilitatem enim ſolam, non gloriam quaerens, ſcripſi hunc librum non eruditis viris, non iis qui *σοφιας ἐπ' ἀκροισι θαμιζονται*, qui enim eos aut aetatis infirmitas, aut virium imbecillitas iuuare poſſit? ſed illis, qui aut facili negotio recte intelligere, et bene percipere Horatium, Terentium, et Phaedrum, aut in religendis his poëtis, ad quod in nonnullis locis recurrere poſſint, praeſidium habere cupiant. Accipe iam conſilium, et quibus id exſequi ſtuduerim, rationes meas; quibus fretus, me aequitatis tuae iudicio, lector, trado.

Duo ipſi anni ſunt, cum a me quaeſitum eſt, ſi vellem poëtarum latinorum, eorum, qui forma minima in Orphanotropheo editi eſſent, Indicem talem conſcribere, vnde explicari hi ſcriptores in ſcholis commode poſſent: deſiderari eiusmodi ſubſidium a plurimis, qui his editionibus vtantur, neque non vtilem talem *Clauem* poëticam fore cum iis, qui hos auctores intelligere, tum iis, qui eos, in ſcholis potiſſimum, explicare cupiant, nec recurrere ad Editiones optimas ſemper queant. Ego vero ſumto mihi ad deliberandum quodam tempore, agitare mecum coepi de illo conſilio, diu propoſitum mente verſare, conſulere viros doctos, et prudentes. Auctores ad hunc laborem ſuſcipiendum ſuaſoresque nactus viros, quorum et voluntati obtemperare decet, et conſilia ſequi oportet; deſcendi ita in eam conditionem, vt virgo, aliis rebus ſibi laetioribus intenta, carminis aſperioris legibus deuota, triſte intrat, ſeptum et operoſum, *coenobium*, aut vt puellas Romanas nonnullas Veſtales cooptatas igni curando ſe dicaſſe ſcimus. Animo ipſe eo eram, vt in ſingulos hos poëtas, ſingulos Indices conficerem, quod ad vtilitatem commodius, ad propoſitum efficacius videbatur; nec tamen aliae rationes id tulerunt. Si cui igitur et omnis iſta opera, omnino improbabitur, non ratione habita inſtitutionis, qua *vſus ſim*, et ſuperuacuum, inutile, nihili aeſti-

aeſtimandum ipſum conſilium iudicabitur; non me, qui non vltro ad illud acceſſerim, ſed inuitatus, ſed impulſus, et renuens hunc mihi laborem, profecto non iucundum, aut glorioſum viſum, imponi paſſus ſim, vituperatio attinget. Habes de conſilio, cognoſce de ea, quam inii, ratione.

In primis mihi fuit propoſitum, vt iuuarem hoc libro eos, qui, non perducti plane in arte philologica ad id, quod ſummum eſt, aut per rei familiaris modum non poſſent, aut per vitae alias antiquiores occupationes nollent coëmere et perlegere omnes horum auctorum interpretes, editiones, optimaque ad eos percipiendos pretioſiora praeſidia. Quorum cum longe maiorem numerum inueniri conſtet, quam eorum, quibus abuti liceat opibus, Critices et Philologiae, omnibus; non fruſtra plane, nec in nullum aliorum vſum me ſcripſiſſe ſpero, ſed iis omnibus, me conſulere, ſi quidem recte in labore meo verſatus ſim, qui facili pacto, breuique tempore, optima quaeque collecta in meos Auctores cognoſcere cupiant; dicerem iis me vtilem, qui vtilitatem capiant ex Claue Ciceroniana; niſi inde aliquis coniiciat, *tantum Virum* audaciam meam imitandum ſibi propoſuiſſe; quam quidem imitationem ne mihi quidem in mentem veniſſe, et quia tenuitatem ipſe ſentirem et infirmitatem meam, et quia longe alia *ratio* eſſet horum poëtarum

atque

atque Ciceronis, ingenue fateor. De commodis tamen, incluſarum huic Indicis formae explicationum, ad Praefationes Viri magni, praemiſſas Ciceronis operibus, prouocare liceat.

Ex eo, quem poſui, fine de omni mea opera ſtatuas incorrupto animo, quisquis ea leges, oro. Perlectis, quantum potui, ſummo cum ſtudio, grauiſſimoque moleſtiae ſaepe numero ſenſu, quaecunque facere ad Horatium, Terentium, Phaedrum videbantur, ſiue per praeſtantiam iam nota, ſiue incognita vulgo erant; inde collegi, aliis delectis, emendatis aliis, reiectis pluribus, maxima, qua oportuit, diligentia atque religione, quae optima quaeque viſa fuerant, adiiciendis notationibus, exiguis forte et vilibus, meis. Ipſos auctores integros vero me denuo huius Indicis cauſa ſedulo excuſſiſſe vltro intelligitur. Iuuit me etiam vt cum maxime, in Horatio praeſertim explicando, duplex commentatio, qua intra biennium, in hac Academia, tum auditoribus frequentantibus amabili quodam ſtudio lectiones illas, Odas Horatii, tum ſingulis iuuenibus duobus, ingeniis et induſtria amantiſſimis, integra Horatii opera explicui. Multa me ipſum itaque ad hos auctores intelligendos attuliſſe, ſcio quidem; at quam bona, aequitas me docebit tua. Idem non ignoro, plurima eſſe explicata pleriſque forte iam non incognita; ſed primum hoc in-

com-

commodum ſatis cauere poteſt a nemine; deinde, in tali praeſertim opere, ad quod tum demum recurris, vbi explicari locum ipſe deſideras, non facile faceſſit moleſtiam, aut excitat taedium legentibus; Saltim non inuitaris notis ad legendum et ſpe deciperis turpiter: denique, nimis dare acutis, quam deeſſe quaerentibus, praeſtitit. Non ſcripſi enim, vt iam ſupra monui, doctis viris; ſed ſecutus ſum exemplum magnum, immortalis *Geſneri* rationem, quam in Plinio edendo ei fuiſſe fatetur, vt illos etiam locos interpretarer, in quibus adhaeſiſſe, quamquam facilibus et apertis meo iudicio, alios obſeruaſſem. Talem ſequi auctorem profecto non aetatem, non imbecillitatem dedecuit meam. Neque tamen trita et vulgaria quaeuis expoſita eſſe, vel ex paginis, et mole libelli, cum auctorum ratione comparata, elucebit. Quaecumque enim in aliis obuiis, hominibus, quibus ſcripſi, libris, inueniuntur, data opera omiſi.

Si qui ſint igitur, quos, quaecunque ab aliis iam dicta fuerint, vbicunque inuenire pigeat, in eorum reprehenſionem me quauis pagina incurrere confiteor; Sed iam ex iis ipſis quaero, quid faciendum fuiſſe putent mihi, cum, propoſito hoc conſilio, vt quidquid ad illuſtrandos auctores, emendandosque conferret, vndecunque delectum exhiberem, *cum, inquam*, iam optima di-

cta ab aliis reperiſſem? Quaerendane gloria ex refutandis optimis erat? an omittenda bona aliorum? At non meas, ſed et aliorum, et, vbi demum opus erat, meas annotationes dare licuit. Virum bonum, vtilem, non famam aucupantem, me vt praeſtarem, conatus ſum. Aequo animo carebo laude, dum conſiliorum meorum, et pectoris integritate, virtuteque me inuoluere licebit. Ac mihi quidem, in Critices et omnis Philologiae ſtudio, eo peruentum eſſe videtur, vt, qui, iis, quae tollere recte poſſint ſublatis, ex tota congerie colligat, cum ſenſu venuſti et pulchri, et quaſi guſtu quodam, optima quaeque, et faciliorem per ambages viam rectioremque ad ipſam veram, in rebus non verbis poſitam, elegantiam, ac pulchritudinem muniat, is non ima laude dignus ſit. Non me eum eſſe dico; ſed cur nollem, non videbam: hoc conſilii erat recti, illud ingenii felicioris, quod ſentio quam ſit exiguum:

Et nunquam auare pretium ſtatui operae meae,
Et eum eſſe quaeſtum in animum induxi maximum
Quam maxime ſeruire aliorum commodis.

Multa poſui verba, non quo difficilia eſſent, ſed vt obſeruationes aliorum, ad continuum quendam locum, aut qualescunque

meas

meas adponerem, quare, non niſi perlectu vnaquaque integra nota, iudicabit aequus iudex.

Quoniam hoc libro iis conſultum iuimus, qui ſenſum pulchritudinis ſibi demum formare velint, aut acuere; identidem de arte poëtarum monitum eſt, de elegantia, de venuſtate. Hanc ob cauſam faciendum interdum putaui, vt loca explicarem, quae nullam haberent difficultatem, at venuſtatis illecebris eſſent condita, ſiue latentibus non ſatis peritos, ſiue non primo intuitu occurrentibus.

Abſtinui me, quam maxime potui, laudandis libris multis, quae laudis ambitio quam procliuis fuerit in tali opere, tam planum eſt, quam facile colligitur, cur ei temperandum eſſe duxerim. Illud autem vere dicere poſſum, quicunque ſit laudatus liber, eum aut me ipſum huc attinentem inueniſſe, aut oculis vſurpaſſe fidis.

Ac ne quis putet, omnem meam curam in colligendis aliis notis fuiſſe poſitam, rogo, quicumque verum iudicium ſtatuere velit, ipſum libellum adeat; in quo certe ſcio non vnam duasue paginas eſſe lecturum, vbi non mea ipſius qualiacunque, et noua, et ab aliorum ſententiis diſcrepantia inueniat. Infinitis in locis diſceſſi ab aliis, quia veritas iubebat, in omnibus, ſumma prouidentia, et iudicii religione *vſus*, aliena bona non vendi-

di;

di; niſi iure quaſi praeſcriptionis mea facta eſſent, eorumque ego damnum praeſtare poſſem.

Diſputatiunculas interdum longiores irrepſiſſe (*) condonabunt, ſpero, harum rerum intelligentes ἀκριβείας verae ſolicitudini; neque iidem, ſi, quo tendat iſta opera noſtra, animaduerterint, *variarum lectionum* commemorationes, et emendationes culpabunt. Nihil deeſſe volui, quod ad iuſtam auctorum et ſolidam intelligentiam conferret.

Interpretationes ipſas locorum quaeres, qui ad rem tuam vti opella noſtra volueris, in illis vocabulis, quae aut ſint minus frequentia, aut ſint mire cum aliis coniuncta, aut denique praecipua extent virtute ſuo loco poſita. Hinc epitheta magis inuenies explicata, quam nomina ipſa; ibique locum integrum, ſi neceſſe viſum fuerit, enodatum reperies. *Noua* inprimis Horatii verba, aut callida iunctura colligata, quantum licuit, ſtudioſiſſime adnotaui et diligentiſſime.

Nimium iam de me ipſe dixi: venio ad dulciſſima aliis reddenda officia. Quod ſi iudicii aequitati tui placuerint forte nonnulla, debere ſcito bona plurima, eaque noua huius indicis, viris duobus, doctrina eximiis, pectore

(*) Vt in voc. *Babylo*, *Cadaueroſus*, *Contractus*, *Inaniter*, *Linea*, *Perſona*, *Vrbanitas*, et infinitis aliis.

pectore amabilibus, amicitia erga me, qua vere glorior, abundantibus, quorum liberalitati placuit ornare conplurimis adnotationibus hunc Indicem, et doctas obſeruationes in *Phaedrum* et Terentium mihi committere; quorumque candori et amicitiae eo maiores habeo gratias, quo minores ſibi referri, nec nomina ipſa prodere voluerunt. Praeterea ingenuae, et honorificae beneuolentiae, Celeberrimi REISKII, quae mecum nonnullas in Horatium criticas doctiſſimasque animaduerſiones communicauit, inſertas ſuis quasque locis, ipſius nomine claro laudato, me debere, gratias agens maximas, palam profiteor. Horum virorum ornamentis acceptam fero approbationem fere omnem, quam iam *haec* noſtra opera, modo affecta, apud ſummos viros, ad non mediocre exhauſti laboris ſolatium, quaſi anticipando meruit.

Quibus inſuper vſus ſim praeſidiis enarrare, propter multitudinem eo magis taedet, quo grauius in perlegendis multis rebus inanibus, et ſaepius odioſis, taedium percepi.

Vti oportuit editionibus, quae proſtant in *Orphanotropheo;* inde emendata inuenies quaedam, quae iam recta exhibent aliae Editiones.

De audacia tituli, cum, vt talia per bibliopolam *fere ſemper*, ita et hic ſteterit,

non eſt quod dicam; nec plura forſitan decet, ſiue ad excuſandum afferre, ſiue ad defendendum.

Trado itaque iam, lectores candidi, veſtrae aequitati hanc meam qualemcunque opellam, ad laborem grauiſſimam, ad laudem leuiſſimam. Neque in laude, vt profeſſus iam ſum, laboro, viris probari probis probus ipſe cupiens; non ductus aura illa friuola, quam nos mortales ſolemus appellare gloriam; non delectatus vita illa celebrata, quae in ore mortalium ſolum, alio nullo loco exſtat, quam famam nominamus; non deceptus fragili illa felicitatis imagine, quam auferre fortunae, ludum inſolentem ludere pertinacis, proteruia poteſt.

Quantum viribus eniti, conſilio prouidere, diligentia cauere potui, id omne contuli ad vtilitatem praeſtandam iis, qui non plane eſſent rudes, nec tamen plane docti; nec committere certe volui, vt meam operam reprehendere iure quis poſſet. Nihil eſt Sapientis praeſtare, niſi culpam, qua mihi videor dupliciter carere; et quod ea ſenſerim, quae rectiſſima fuerunt, et quia, cum viderem, praeſidium hunc librum eſſe poſſe vtile ad faciliorem, breuioremque auctorum intelligentiam, deeſſe honeſtati conſilii nolui.

*Altera pars* Indicis, ſi fauſto omine iſta prior fuerit excepta, complectetur adnotationes

; in *Ouidium* atque *Virgilium:* at in Virgi-
id curabimus maxime, vt exacuamus de-
erium Editionis, a celeberrimo, laude
a maiori, HEYNIO, curatae, quam, qua-
; laude dignam, omnium manibus teneri,
omnibus legi, ex animi ſententia optamus.
odſi plauſu inuito in hoc ſtudium incubu-
im, cum Phaedro meo

Fatale exitium durato corde feram. —

iſcientiaque conſiliorum, et recte facto-
n ſuſtentabor. Sed ſpes eſt, licet paullo
ida, et ſubuerita, fore, vt ego, amicus
nibus hominibus, amicos conſequar iudi-
, eosque, qui ad humanitatem, et rerum
uram delabantur.

Induxi te ad legendum; ſincerum mihi
Candore recto reddas iudicium peto.

# INDEX SIGNORVM.

Phaedr. 1, 1, 1. — Phaedri libri primi, fabula prima, verſus primus.

Ter. A. 1, 1, 1. — Terentii Andriae Actus primus, Scena prima, verſus primus.

Ter. E. 1, 1, 1. — Terentii Eunuchi Actus prim. Scen. prim. verſ. primus.

Ter. H. 1, 1, 1. — Terentii Heautontimorumeni Act. prim. Scen. prim. verſ. primus.

Ter. Ad. 1, 1, 1. — Terentii Adelphorum Act. prim. etc.

Ter. Ph. 1, 1, 1. — Terentii Phormionis Act. prim. etc.

Ter. Hec. 1, 1, 1. — Terentii Hecyrae Act. prim. etc.

Hor. od. 1, 1, 1. — Horatii odarum libri primi, oda prima, verſus primus.

Hor. Epiſt. — Horatii Epiſtolas denotat.

Hor. Serm. — Sermones. ſ. Satiras.

Hor. Epod. — librum Epodon.

Reliqua ſcribendi compendia declarare inutile forte eſſet, atque minus neceſſarium.

A. apud

## A.

**A.** *apud.* Ter. A. 4, 1, 58. concrepuit hinc *a* Glycerio oſtium. * *quoad.* Ter. H. pr. 13. actor tantum poterit *a* facundia. * *contra.* Phaedr. 3, 7, 10. *a* furibus tuearis et noctu domum. *Non interdiu ſolum ſed etiam noctu; vt Burmannus explicat. Nulla hic placet emendatio. Senſus apertus. Sed intelligo per ἓν διὰ δυοῖν, contra fures nocturnos; vt ſaepius.*

**AB.** *apud.* Ter. E. 5, 8, 5, fores crepuere *ab* ea. * *quoad.* Ter. Ph. 2, 2, 26. Otioſus *ab* animo. * Hor. od. 3, 17, 1. Aeli vetuſto nobilis *ab* Lamo. *Vet. Schol. explicat:* ob Lamum Laeſtrigonum regem. Atque hinc Lamium genus prouerbialiter pro vetuſtiſſimo. *Ego de origine ſimpliciter capiam: edite nobilis Lamo ab auo, (auctore gentis.).* * *loco Genitiui* Ter. A. 1, 1, 129. Ea demum *ab illo* animaduertenda iniuria eſt; *ad euitandam, quae ex Genitiuo orta eſſet, ambiguitatem.*

**ABS** *per, in;* Ter. Hec. 1, 1, 11. *abs* te vt voluptatem ſuam expleat.

**ABALIENARE** Ter. H. 5, 2, 26, *fere idem quod* emancipare, *aut* familia eiicere. *Chremes enim filium hereditate excluſerat. Conſentit nobiscum Gesnerus in Theſauro.*

**ABDERE** Ter. Hec. 1, 2, 100. Senex rus *abdit* ſe. *Hunc locum non, quod difficilis ſit intellectu, ſed ideo notamus, quod elegantiam Terentii atque ſolertiam in verborum delectu probet. Innuit hoc vno verbo moroſum ſenis, qui hominum ſocietatem fugeret,* inge-

*nium. Alio modo id eſfert, cum de ſeſe ipſe loquitur ſenex* Rus habitatum abii Hec. 2, 1, 27. *Simile quoad ſententiam eſt illud Hor.* Epiſt. 1, 1, 5. *de gladiatore ſene conſpectui hominum ſe eripienti;* latet *abditus* agro.

ABIICERE, *vili pretio vendere, vt nos: etvvas vvegvverfen.* Phaedr. IV, 4, 42. Agros *abiiciet* moecha vt ornatum paret. Ter. Ad. 4, 7, 26. quae, quantum poteſt, aliquo *abiicienda* eſt; ſi non pretio gratiis. *Amouenda, extrudenda** abiicere ſe Phaedr. 4, 1, 13. Muſtela *(inſidians)* inuoluit ſe farina et obſcuro loco *Abiecit* negligenter. *Eleganter! Solet Phaedrus in rebus deſcribendis pauciſſimis verbis plurima dicere.*

ABIRE in diem; *differri* Ter. Ph. 5, 2, 16. *in diem* malum *abiit * euaneſcere, tolli* Id. Ph. 5, 9, 30. E medio *abiit*, qui fuit in hac re ſcrupulus. Id. A. 1, 2, 4. Mirabar hoc ſi ſic *abiret*, wenn das *ſo noch* abgehen ſollte.

ABNORMIS, ſapiens Hor. Serm. 2, 2, 3. Ruſticus, *abnormis ſapiens*, craſſaque Minerua. *philoſophus natura, ſine norma et regulis diſciplinae; notum eſt philoſophos eſſe dictos* ſapientes, *et voc.* norma *eis vſurpatum probat Cic. in Laelio c. 5.*

ABRIPERE Phaedr. 4, 17, 3. vt ſe *abriperet* hominum contumeliis. *Sed vſitatius fere eſt quod Schefferus poni mauult* e contumeliis.

ABROTONVM, *herba amara, medicata*. Hor. Epiſt. 2, 1. 114, *abrotonum* aegro Non audet, niſi qui didicit, dare. *Vet. Schol.* Magno periculo abrotonum, minori elleborum, aegroto miſcetur.

ABSENS *tropice de eo qui ab homine, apud quem verſatur, abhorret,* Ter. E. 1, 2, 112. cum milite ipſo praeſens *abſens* vt ſies.

ABSOLVERE, *tranſigendi cum aliquo finem facere* Ter. Ad. 2, 4, 13. Ego ad forum ibo, vt hunc *abſoluam.* Id. ibid. 2, 4, 18. hominem iſtum impuriſ-

purissimum quamprimum *abſoluitote.*

ABSONVS Hor. Art. 112. ſi dicentis erunt fortunis *abſona* dictis. *Eleg. quaſi ſi verba non concentum quendam cum ipſa hominis, qua inducitur, conditione, ſtatu, affectu inprimis, formabunt, ut loquetur. vt triſtis, qui laetus fingitur etc.*

ABSQVE *pro niſi ille etc.* Ter. Hec. 4, 2, 25. *absque* vna hac foret. Id. Ph. 1, 4, 11, *absque* eo eſſet.

ABSTINERE *cum accuſat. rei.* Ter. H. 2, 3, 131. Gemitus, Screatus, tuſſes, riſus *abſtine.* * *cum genitiuo ad graec.* λήγειν χόλοιο etc. Hor. od. 3, 27, 70. *Abſtineto* Dixit, irarum, calidaeque rixae, Cum tibi inuiſus etc. *Klotzius in Vindic.* p. 224. *emendat* Dum *pro* cum; *elegantiori ſenſu et veriori ſententia, confer contextum!*

ABSVMERE, *ſumere* Ter. Ph. 5, 5, 6, quo pacto ſatietatem amoris ait velle ſe *abſumere.*

ABVTI pro *perdere* Ter. A. Prol. 5. in prologis ſcribundis operam *abutitur. Minus recte Weſterhouius exponit;* large operam impendit, *quamuis auctorem habeat Turnebum in Aduerſariis* libr. 1. c. 8. * Id. Ph. 2, 3, 66, meretricem vbi *abuſus* ſis.

ACCEDERE, *ſuſtentare, fouere* Ter. Ph. Prol. 29. voluntas veſtra ad poetam ſi acceſſerit * Id. Ad. 3, 2, 52. *Accedo* vt melius dicas. *Bentleius reponit:* cedo vt melius dicas; *vt* cedo *poſitum ſit pro* concedo, *ac ſenſus hic emergat: concedo tibi te iſtam rem melius intelligere ac loqui. quod valde placet!*

ACCERSERE, *vt ſaltim ſcriptum reperitur, licet notum ſit, reponi vbique debere* arceſſere, *cum* accerſere *ſit minus latinum vocabulum, apud Ter. ſaepius de vxore domum ducenda fere vſurpatur,* vt Ad. 5, 7, 6. H. 5, 1, 75. A. 3, 3, 14. Ad. 5, 6, 2.

ACCIDERE *euadere.* Ter. A. 1, 5, 29. timeo incer-

tum hoc quorſus accidat * *quadrare cadere.* Ter. A. 5, 3, 14, Eodem die iſtud verbum in te vere *accidit.*

ACCIPERE pro *capere.* Phaedr. 3, 13, 9. Alueos *accipite*, et ceris opus infundite. *Sed meliores libri habent* aluos *non* alueos; *et ſic cum Scheffero et Burm. leg.*

ACCVRATE fallere, *opponitur τω* aperte fallere; *eſtque ſubtiliter aliquem dolis et aſtutiis, prouide ſtructis decipere* Ter. A. 3, 2, 14. Idoneus tibi videor eſſe, quem tam aperte fallere incipias dolis Saltem *accurate*, vt metui videar certe, ſi reſciuerim. *Breuiloquentia ineſt Terentio haud infrequens.*

ACER *epithet. tibiae propter ſonum acutum, clamoſum et penetrabilem* Hor. od. 1, 12, 1. *hyemis* Id. od. 1, 4, 1. *acris* hyems *der ſtarre Winter; bene opp. grata* viciſſitudo veris! * *acris* militia Id. od. 3, 2, 1. et 1, 29, 2, *ſeuera, ferox, ſuauiter hic ad Iccium Socratis mitis aſſeclam.* * Ter. Ph. 2, 1, 23, *Prima* coitio eſt *acerrima* i. *irae plena, ſic etiam ibid,* 1, 5, 32. lenem patrem illum factum me eſſe *acerrimum.*

ACERBVS acerba i. *infortunia* Ter. Hec. 3, 1, 1, Nemini plura ego *acerba* ex amore homini vnquam oblata credo Quam mi cf. verſ. 15. *vbi haec mala fuſius narrantur.* * recitator *acerbus beſchvverlich, quem vocant Galli facheux, ſed plus tamen etiam inuoluit vox latina.* Hor. Art. 474.

ACVTVS: aures acutae, *de iis qui cupide audiunt et aures quaſi acuunt, pulchre* Hor. od. 2, 19, 4, Vidi - aures Capripedum Satyrorum *acutas*, *habet vt recte notat Baxter ridiculi quid,* * gelu *acutum*, *ad graec. vt Pindarus χιονα ὀξειαν appellat.* Hor. od. 1, 9, 4. *Gelu* flumina conſtiterint acuto. * *acuta* belli, *de periculis, difficultatibus* Hor. od. 4, 4, 76. Curae ſagaces (*belle de conſiliis Auguſti prouidis, ſapientibus*) Expediunt per *acuta* belli. *vid. explic. h. l. Klotzium*

*tzium in Vindic. pag.* 235.

AD *apud* Phaedr. 3, 4, 1. Pendere *ad* lanium quidam vidit ſimium Ter. H. 3, 3, 43. ea quae eſt nunc *ad* vxorem tuam.

ADAMANTINVS, tunica adamantina, pro *lorica e durato ferro, impenetrabili, inuicta telis; ſic enim* adamas *ſaepius.* Hor. od. 1, 6, 13. Quis Martem *tunica* tectum *adamantina* digne ſcripſerit? *Reſpicit ad Homerum.*

ADBIBERE Ter. Heaut. 2, 1, 8. Perii! is mihi, vbi *adbibit* plus paullo, ſua quae narrat facinora! *non maiorem habet vim, quam ſimplex* bibere.

ADDICERE pro *vendere, nam addicunt rem qui vendunt,* Hor. ſerm. 2, 5, 109, Gaudentem nummo (i. *vili et nullo fere pretio*) te *addicere.*

ADDICTVS *eſt gladiator ſacramento, aut miles dum iurat in verba praeeuntis tribuni etc.* Hor. Epiſt. 1, 1, 14. Nullius *addictus* iurare in verba magiſtri. *Crucquius putat alludi ad eum quem praetor addicit debitorem creditori;* peſſime! *vid.* Iurare.

ADEO *deinde* Ter. H. 1, 1, 57. Nulla *adeo* ex re iſtuc fit, niſi ex nimio otio * *vsque eo, huc.* Id. H, 1, 1, 61. *Adeo* res rediit. * *cum negatione eleganter* Phaedr. 1, 4, 7. Canis et quem tenebat ore demiſit cibum, Nec quem petebat *adeo* potuit attingere i. *atque damnum eo maius fuit, cum illo praeterea inſuper cibo, quem appetebat, careret.*

ADFATVS Ter. Hec. 5, 4, 19, vt voluptati obitus, ſermo, *adfatus* tuus, quocunque adueneris; *Ex coniectura Bentleii ſcil. pro* aduentus, *quod vide.*

ADHVC, *iam* Hor. Epiſt. 2, 1. 206. Dixit *adhuc* aliquis? nil ſane, quid placet ergo?

ADIICERE imperio regna, *de conciliatione, qua beneuolentia et metu potius, quam armis coactum regnum ſe adiungit Romano imperio; quod factum a* Britannis et Parthis [. vt Horatius

*ratius eos appellat*, *Perſis*, *auctore Strabone* 4, pag. 138. 44, et Dion. Caſſ. 53. p. 512. E. *iam citatis ab Geſnero ad Hor.* od. 3, 5, 3. praeſens diuus habebitur Auguſtus, *adiectis* Britannis Imperio grauibusque Perſis.

ADIVMENTVM pulchritudinis, *bene de veſtibus nitidis*, *auro*, *gemmis*, *fuco denique* · *qui alibi* mala res muliebris dicitur. Ter. Ph. 1, 2, 55. Nihil aderat *adiumenti* ad pulchritudiuem.

ADIVNCTVM gr. *παρακειμενον*, *cuiusque rei naturale conſequens* Hor. Art. 178. Semper in *adiunctis* aeuoque morabimur aptis h. e. *in partibus et moribus conuenientibus cuique aetati permanebimus ſeruandis.*

ADIVTARE onera, i. *alleuare*, *in onere aut ferendo aut imponendo ſuccurrere.* Ter. Hec. 3, 2, 24. Pueris curre obuiam atque his onera *adiuta.*

ADIVTOR *in opera ſcenica is eſt qui voce aut tibiis mimos iuuat* Phaedr. 5, 5, 14. cf. Id. 5, 7, 4 et 5. *Sic Horatius de tibia* Art. 204 *adeſſe* choris erat vtilis. *eodem ſenſu. adde Quintil.* 11, 5. *et Burm. ad l. c. Phaedri.*

ADIVVARE Phaedr. 3, 10, 39. A diuo Auguſto tum petiere Iudices Vt *adiuuaret* iurisiurandi fidem Quod ipſos error implicuiſſet criminis. *Solebant iudices in cauſa obſcura iuramento confirmare* ſibi non liquere, *quo facto iudicium ad imperatorem deuoluebatur*; *ita iurisiurandi fides eorum ſeruatur*, adiuuatur. cf. Eund. 3, 13, 8.

ADLABORARE, *laborioſe addere l. vt addatur quaerere*, *cum emphaſi* - *ſ. potius breuiloquentia* Hor. od. 1, 38, 5. Simplici myrto (i. *ſoli myrto*) nihil *adlabores* Sedulus curo. *Non curo te iam quaerere quae myrto addas. Bentl. legit* cura, *referens ad puerum. Cuningamius* curae. *Geſnerus retinet vulgatam lectionem* curo. *Sed cel. Reiskius ita forte legendum putat.* - - Sedulus; *curtum* neque te miniſtrum

ſtrum Dedecet myrtus cet. *Deſiderat enim, addens, ſequens*, arcta vite, *epitheton miniſtro conueniens, ergo* curtum miniſtrum, h. e. Φαυλον, ἐυτελη, ἐυπερικοπτον *vt loquitur Polybius.*

ADLVDERE *dicuntur qui dicto aliquo et ioco riſum excitare conantur* Phaedr. 3, 19, 12. Intempeſtiue qui occupato *alluſerit. Iocari voluerit cum illo aliis negotiis diſtricto. Vtitur h. v. ipſe Cicero l.* 1. *de* orat. 50. * *Abblandiri, contrectare* Ter. E. 3, 1, 34. coepit. ad id *alludere.*

ADMIRARI pro *magnum ducere adeoque valde expetere, et ſic etiam* mirari Hor. Od. 3, 29, 11. et 4, 9, 15. Epiſt. 1, 1, 47 et 1, 6, 1. 1, 11, 31. 1, 14, 18.

ADMOVERE preces *eleganter de eo qui ab inuito* ſtudet obtinere Phaedr. 1, 29, 6. et 4, 25, 20. *Ita etiam* 3, 16, 8. *legendum* admota prece *pro* admonita, *vt Gudius reponit ad MSS. lectionem paullo corruptam accommodatiſſime.*

ADOLESCENTVLVS, *actores fabulae, ſunt* adoleſcentuli *apud* Ter. H. prol. 51. Exemplum ſtatuite in me vt *adoleſcentuli* vobis placere ſtudeant.

ADOREA *laus militaris et gloria* Hor. od. 4, 4, 41. pulcher ille dies – Qui primus alma riſit *adorea. Suauiter* alma.

ADRASVS *raſus, tonſus ad cutim vsque, vt bene explicat, adducta illa* ἐν χρῳ κουρια *ex Theophraſti charact.* περι μικρολογου et Hor. Epiſt. 1, 18, 7, *Geſnerus ad Eiusd. Epiſt.* 1, 7, 50. *vide autem praeterea, quam bene ibi pingat hominis inducti characterem!*

ADSCRIBERE, *tranſlate a re nummaria accipere velut e debito et ſuum facere.* Phaedr. 4, 2, 6. *Adſcribere* hoc debebunt exemplum ſibi; 4, 4, 37 *dicit* aſſignare * *a re iudiciaria* adſcriptus poenae dies, 4, 10, 8. i. *deſignatus, conſtitutus poenae ab illo ſumendae a fato ſ. Nemeſi; quod vocat infra verſ.* 19 fatorum

torum dictum tempus. * *translate a tabulis cenſoriis quibus noui* adſcribuntur *ciues; eleganter* Hor. od. 3, 3, 35. *adſcribi* quietis Ordinibus -- Deorum. Phaedr. 4, 17, 16. Poſt aliquod tempus alios (*legatos*) *adſcribi* iubent, h. e. *adiungi ſuffectos prioribus*, ſ. *deſignari potius*; *Sed alii malunt* adſciri, *alii* adſciſci; *vtrique male! Adiungamus hic quaedam ad verſ.* 20. *qui mire torſit interpretes, fuit enim in MSS. lacuna Sic*: Mandant * dimittuntur. *quam diuerſi diuerſo modo explere ſtuduerunt; Nos vero pro vulg. lectione malimus*; Mandata dant, dum dimittuntur, vt ſtatim Adeant cet. *ſeu, ſi quis mauult*, Mandata dant, lecti dimittuntur, et ſtatim adeunt. ſqq.

ADSERVARE, *diligenter obſeruare atque cuſtodire* Ter. H. 3, 3, 32. Atque nunc, here, hic tibi *aſſeruandus* eſt *cf. verſ.* 31.

ADSIDERE Ter. H. 1, 1, 72. *adſido. Exprimit vires nimio labore fatigatas et prae aegritudine collapſas. Weſterhov.*

ADVENTVS Ter. Hec. 5, 4, 19. Antiquamque adeo tuam venuſtatem obtines Vt voluptati obitus, ſermo, *aduentus* tuus, quocunque adueneris. *Sed, ſi vnquam, hic feliciter emendat Bentleius* adſatus *pro* aduentus. *Quid enim ſibi vult h. l. poſt laudatum ſermonem, et venuſtatem*, aduentus, *in tam eleganti et terſo poëta; praeſertim ſi comparas verſ.* 19. *omnes veneres. ſenſus eſt, retinuiſti, nihil amiſiſti de tua venuſtate priſtina, num igitur dici poteſt aut tolerari, et aduentus tuus, vt antea, inter ceteras tuas* venuſtates *voluptati eſt; qui odit nos incredulus plura ſciat allata ab Bentleio ad h. l.*

ADVERTERE ſe, *pro conferre ſe aliquo* Ter. E. 2, 3, 53, Illa ſe intereà commodum huc *aduorterat* In noſtram hanc plateam.

ADVOCARE, *ſolent* aduocari, *a quibus ius exquiritur, qui ius ſuggerunt; Eleganter hinc*

Phaedr.

Phaedr. 4, 4, 20, *cum non* teſtamenti potuit ſenſus colligi, Fidem aduocauit iure neglecto, parens. *Iureconſultorum opera neglecta fidem* in *iuſtum et aequum iureconſultum accepit, et ex aequo et bono teſtamenti perſcriptum executa eſt.* cf. ſeqq.

AEDITVVS, virtutis, *pulchra et mirabili translatione de ſcriptore, poëta, praecone virtutis.* Hor. Epiſt. 2, 1, 230. Sed tamen eſt operae pretium cognoſcere quales Aedituos habeat belli ſpectata domique Virtus.

AEGROTVS animus, *de implicito curis amatoriis, ſed tum ſummo lepore in ore moroſi et ſe ipſum caſtigantis ſenis patris.* Ter. H. 1, 1, 49. vbi rem (*amorem filii*) reſciui, coepi non humaniter, Neque vt *aegrotum animum* decuit adoleſcentuli Tractare, *cogita tibi ſenem haec querulo proferentem miſerabiliter ore!*

AEMVLVS *pro* riuali Ter. E. 4, 1, 9. *Et vice verſa, metonymia contraria riualis pro* aemulo Hor. Art. 441.

AEQVARE Phaedr. 4, 15, 3. Barbam capellae quum impetraſſent a Ioue Hirci moerentes indignari coeperant, Quod dignitatem foeminae *aequaſſent* ſuam; *aequalem accepiſſent* * *aequare* foedus, i. *iuſtis ſancire et aequis conditionibus.* Hor. Epiſt. 2, 1, 25. Foedera Regum Vel Gabiis (*a Tarquinio ſuperbo*) vel cum rigidis *aequata* Sabinis, (*a Romulo.*)

AEQVOR interfuſum inſulas Hor. od. 1, 14, 19. *vid.* Interfundere.

AEQVVS *mitis*, innocuus. Vet. Schol. ad Hor. Od. 3, 18, 4, Abeas paruis *Aequus* alumnis h. e. *noli nocere hoedis et agnis, aliisque pullis; non Ruris vernulis vt Vet. Schol. expl.* * Ter. A. 2, 5, 18, Quo *aequior* ſum Pamphilo i. e. *clementior, eo facilius ei ignoſco.* * *aequalis* Ter. E, 1, 2, 12, Vtinam eſſet mihi pars *aequa* amoris tecum i. *vtinam in amore noſtro aequali ratione vteremur.*

AER denſus, *pro* nebula Hor. od. 2, 7, 14, Me per hoſtes Mercurius celer Denſo pauentem ſuſtulit aëre. • *Pulcher locus, omnia verba vim addunt*, per hoſtes, celer deus, Mercurius, pauentem; *Lambinus et eum ſecutus Geſnerus Homericas nebulas Iliad. γ. et ε. hic inueniunt; ego vero eas conſpicere non valeo. Non enim neceſſe, aliquem imitatum eſſe qui ſimilia canit.*

AERATVS: nauis aerata, *propter roſtra* Hor. od. 2, 16, 21 et 3, 1, 39, *vtroque loco cum vi quadam ad ſententiam, vt facile eſt animaduertere.*

AES *de vaſis affabre factis* Hor. od. 4, 8, 2.

AESTVOSVS *proprie flamma vrens* Hor. Epod. 3, 18. Nec munus humeris efficacis Herculis Inarſit aeſtuoſius. *Reſpicit munus illud notum ab Deianira Herculi miſſum, Neſſi centauri cruore imbutam veſtem. vid.* Efficax. * Syrtes *aeſtuoſae; propter feruentem ſolem* Hor. Od. 1, 22, 5. *Aeſtuoſa* Calabria Od. 1, 31, 5. *adde* 2, 7, 16.

AESTVS *de peccatis ex animorum perturbationibus ortis* Hor. Epiſt. 1, 2, 8. Fabula qua Paridis propter narratur amorem Graecia Barbariae lento colliſa duello (Ilias) Stultorum regum et populorum continet *aeſtus.* Id. Serm. 1, 2, 110. Hiſcine verſiculis ſperas tibi poſſe dolores, Atque *aeſtus*, curasque graues e pectore pelli. etc.

AETAS Ter. E. 4, 5, 8. *Aetatem* lites factae ſunt. i. q. *iam dudum, a longiſſimo inde tempore*: adde Hec. 5, 1, 21. * *vita* Ter. Hec. 3, 1, 54, capiti atque *aetati* illorum *vid.* caput * *Senectus* Ph. 5, 99, 33. *Aetate* minus peccaturum putem?

AETERNARE *vox antiqua*, in aeuum aeternare Hor. Od. 4, 14, 5. Quae cura – Virtutes in aeuum Per titulos memoresque faſtos Aeternet. *vid.* Memor.

AETERNVS: baſis aeterna Phaedr. 2, epil. 1. Aeſopo ingentem ſtatuam poſuere Attici Seruumque col-

collocarunt aeterna in baſi. *Sed ego cum Guieto leg. arbitor* aenea in baſi. *Quaecumque enim contra eum protulit Burmannus, nil probant niſi rem notiſſimam*, ſtatuas aeternitati ſolere dicari, *quod, quis probari quaeret? ſed non retundunt emendationem; namque tum melius Phaeder dixiſſet* Aeternam ſtatuam, *quam* baſin. *Cui enim tandem placet* ſie haben dem Aeſop eine groſſe Statue auf einem ewigen Poſtement geſezt? *Quis non mecum faciet reponente* aenea *pro* aeterna? *At vocem* ingentem *Burm. mutat et legit* Aeſopi ingenio *cum Gudio pro* Aeſopo ingentem, *nactus adſtipulatorem Bentleium, forte vero hunc vnum, me certe non habet aſſeclam. Non enim id vult Phaeder, Aeſopi ſtatuam fuiſſe coloſſum, quem timent hi viri docti; et falſum eſt quod perhibent*, ingens *ſemper plus eſſe quam* magnus; *vt vel Lexica docere poſſent.*

AEVVM occultum Hor. Od. 1, 12, 45. Creſcit *occulto* velut arbor *aeuo* Fama Marcelli. *Hic locus interpretes mirifice torſit, nec paruam mihi creat difficultatem. Sed paucis multa comprehendam, miſſis explicationibus aliis. Si conſtat, quod quis neget? Horatium imitatum eſſe ſaepe Pindarum, et h. l. Pindarus lucem affundet.* Sic autem ille Nem. ειδ. η. αυξεται δε αρετα, χλωραις εερσαις ως οτε δενδρον αισσει. *Nunc* occulto aeuo creſcere *eſt; ceu arborem indies, vt vix aliquis clare notet vitam creſcentem* h. e. aeuum, *creſcere ad magnam gloriam; vnde, puto, facile ſequitur vatem hic Marcellum iuuenem XVII annorum, Augusti generum et ſucceſſorem denotare. cf. Sanadon, ſi incredulus odis inter mortuos heroas viuum iuuenem Marcellum. Reſpexiſſe autem Horatium ſimul ad Marcellum veterem non crediderim; quanquam meam interpretationem ſi quis ita ſtatuat, non ferit.*

AFFECTARE, *intendere, inſtituere* Ter. Ph. 5, 7, 71. Hi gladiatorio animo ad me *affectant* viam. *adde* Heaut. 2, 3, 60. * Phaedr. 3, 18, 14, Noli *affectare*, quod tibi non eſt datum, *nimis cupide appetere vt.* admirari, *quod vide.*

AFFERRE Ter. A. 1, 2, 18, Nunc hic dies aliam vitam *affert. Bentleius vero ex Epiſt. Cic. div. libr.* 12, 25 *haud abſque ratione repoſuit* defert. * ſe afferre *pro* conferre Ter. A. 3, 2, 12, Haud auſpicato huc me *attuli. Ita enim cum Bentleio leg. cenſemus pro* appuli; *flagitantibus optimae notae libris.*

AFFIGERE Hor. Serm. 2, 2, 79. *vid* affligere.

AFFINIS *alicuius rei* Ter. H. 2. 1, 3, *dicitur is qui ea afficitur, aut eam participat, vel ſaltem eius ſe participem fieri ſtudet, der ſich für etetvvas intereſſirt*

AFFLARE *cum dandi caſu* Hor. Serm. 2, 8, 95, Velut illis Canidia *afflaſſet peior* Serpentibus atris. *Fruſtra Bentleius, dubitans, an iungi datiuo id verbum poſſit, pro* velut illis *emendans* veluti ſic.

AFFLIGERE *proprie, flictu ad terram dare* Phaedr. 1, 11, 10, beſtiae leonis *affliguntur* horrendo impetu Hor. Serm. 2, 2, 29. *Affligit* humo diuinae particulam aurae. *Ita enim pro noſtra vulg. lectione* affigit, *repono; auctoritates ſunt pares; ſed* affigere h. e. *vt ſurgere non poſſit non tam verum, quam* affligere, i. *vi quadam deiicit, mihi videtur.*

AFFLVENS veſtitu Phaedr. 5, 1, 12, *qui veſtitu fluxiori, non adſtrictis togis incedit, vt ſolebant delicati, mollioresque, ac ſcenici, qui* trahunt vagi per pulpita veſtem Hor. Art. 215. *Adde* Gronou. obſeruatt. 2, c. 7. * anni *affluentes, de creſcentibus. Pulchra a flumine ducta metaphora* Hor. Od. 4, 11, 19. Ex hac Luce Maecenas meus *affluentes* Ordinat annos. *Non credo Baxtero confirmanti, vatem ea voce oſtendere*

*ſeneſcentem iam Maecenatem.*

AGASO *comice, de ciborum miniſtro, quem vulgo nominabant* inſertorem Hor. Serm. 2, 8, 72. Si patinam pede lapſus frangat *agaſo.*

AGYIEVS, *cognomen Apollinis* Hor. Od. 4, 6, 18, *Villanus Apollo, quia in villis et vicis, eius ſtatuae erant* Vet. Schol. *Agyiae plateae ſunt, vnde Apollo dictus Aggieus, quod Athenienſes ex oraculo in viis publicis vrbis ſuae ſtatutis altaribus Apollini ſacrificare inſtituerint.* Alius Schol. ad h. l. *ſed confuſus in deſcribendo cum illo alio.* Macrob. 1, 9. *ideo Phoebum ſic appellatum indicat, quod viis publicis, ἀιγυευσι eſſet praepoſitus.*

AHENEVS: turris *ahenea* Hor. od. 3, 16, 1, *de ea turri, in qua occluſa Danaë erat; tectam aheneis tegulis intellige et emenda hinc corruptum quendam locum Terentii, vid.* Alienus.

ALACRIS *inquietus, actuoſus* Ter. E. 2, 3, 12.

ALAPA *notum ſignum emancipationis, e ſolemni ritu, quo infligi alopa ſeruo ſolebat, qui manumittebatur. Hinc lepide iocatur Tiberius cum ſeruo vano atque officioſo* Phaedr. 2, 5, 25, Multo maioris *alapae* mecum veneunt. *Ambiguitas in* alapa *et* venire *ſalem habet.*

ALBVS *pro* felix, *pluribus et pulchris translationibus vſurpatur. Eleganter Geſnerus in Theſauro: nempe quae alba ſunt, nihil atrum, nihil caliginoſum habent, ſed clara quadam luce ſuffuſa pellucent. Inde, vt audacter ita belle* Notus *albus pro* ſereno *opp. obſcuro coelo, et quia Notus alias etiam parturit imbres* Hor. od. 1, 7, 15. *Albus* vt obſcuro deterget nubila coelo Saepe *Notus. Graecum* λευκονοτον *expreſſiſſe iam multi notarunt. Ceterum h. l. Pindarum imitatus eſt Flaccus, niſi verbis, tamen imagine et ſententiis* Pind. Nem. ειδ: 1. ει δε νοω τις εχει θνατων αλαθειας οδον etc. Id. od. 3, 27.

3, 27, 19. Noui – quid *albus* Peccet Iapyx, i. *quomodo ipſe ſerena facie etiam, adeoque felix ſidus, ſpem fruſtrare poteſt.* Id. Od. 1, 12, 27, *alba* ſtella *eodem modo interpretanda, reſpiciente vate ad ſerenitatem, hyemes enim nigrae. adde Epiſt.* 2, 2, 189. * equi *albi ponuntur pro* velocibus, *quia candidi Solis equi crediti, et triumphantes talibus vſi. Hinc Prouerb.* Hor. Serm. 1, 7, 8. *lepide de conuiciatore peſſimo Perſio*; adeo Sermonis amari Siſennas, Barros vt *equis* praecurreret *albis: longe ſuperaret et quaſi triumphum ageret de Siſennis et Barris maledicentiſſimis et petulantiſſimis conuiciatoribus.* * magis *alba* oua *ſunt, vbi plus albi eſt quam vitelli.* Hor. Serm. 2, 4, 13. *Sed, ſi vnquam, h. l. Bentleii emendatio accipienda, quae ponit* alma, *i. alibilia, magis nutrientia, pro* alba, *quod praeterea h. l. ab ipſa re repudiatur, ab ſententia illius ridiculi Catii, vt ſagax lector videbit.*

ALERE *tropice de ſecreto animi propoſito* Ter. A. 1, 1, 15.

ALES: Maeonii carminis *ales*; *eſt poeta Epicus* Hor. Od. 1, 6, 2. Scriberis Vario fortis, et hoſtium Victor, Maeonii carminis *alite*; *ſed leg. cum Geſnero* aliti. *Referend. voc. ad Varium*; *nam ales pro* ſublimitate *poſitum tam inauditum profecto, vt Geſnerus iam notauit, et tam monſtroſa audacitas, vt mirer, in mentem vni hominum venire potuiſſe.*

ALIENVS *pro* inimicus. Ter. Ad. 3, 2, 28. *Alienus* eſt ab noſtra familia. * Id. E. 3, 5, 40. *Dicitur de Ioue Danaën vitiaturo, eum per alienas* tegulas veniſſe clanculum. *Si verum eſt comicum ſcripſiſſe* alienas, *epitheton valde otioſum eſt, frigidum, et paene ridiculum; quare non poſſum quin Guyeti coniecturam accipiam, repon.* ahenas *pro* alienas; *praeſertim cum vltro idem vocab. reperiatur in eadem cauſa apud*

Hora-

*Horatium*, *vid.* Aheneus.

ALIQVANTVLVM, πλεοναϛικῶς. Ter. A. 2, 6, 17. Subtriſtis viſus eſt eſſe *aliquantulum* mihi; *comice.*

ALIVS Phaedr. 3, prol. 41. Quodſi accuſator *alius* Seiano foret; *alius quam Seianus*, *vel*, *a Seiano diuerſus.* *Sic* alius veris i. *a vero alienus l. diuerſus* Hor. Serm. 2, 3, 108. Qui ſpecies *alias veris* (*Baxterus legit* veri, *helleniſmum ſtatuens*, *pro* alias vero, *poſit.*) Sceleriſque tumultu Permiſtas capiet. *vid.* ſpecies, *et*, Tumultus.

ALLIGARE ſe, *de culpa dicitur*, *cuius quis ſe reum facit*, e. g. Ter. E. 4, 7, 39.

ALLOQVIVM *de vino et cantu*, *pro* ſolatio. Hor. Epod. 13, 17. Illic omne malum vino cantuque leuato Deformis aegrimoniae dulcibus *alloquiis.* *Referenda tum alloquia ad* vinum *et* cantum, *ſed emendat*, *nec*, *ſi quid video*, *infeliciter locum Bentleius* Def. aegr. *ac* dulcib. alloq. *Planior ad ſenſum etiam et facilior eſt emendatio Klotzii in Vindic.* pag. 265. Deformes aegrimonias dulcibus alloquiis; *ſed tum forte planius etiam eſſet:* Deformesque aegrim. *cet. Vulg. lect. vix ſanus ſenſus eſt.*

ALLVDERE, *vid.* Adludere.

ALTRIX, *de terra patria.* Hor. od. 3, 4, 10. Me fabuloſae vulture in Appalo *Altricis* extra limen Appuliae *cet. Geſnerus cum nonnullis Codd. leg.* Nutricis, *ſed ego non video cauſam*, *cur non cum potioribus MSS. legam* Altricis *cum de patria etiam recte dici nemo ambigere poſſit*, *et ſaepius occurrat. vid. Bentl. ad h. l. et Lambin. Ipſe Bentleius non damnat lect. vulg.* Altricis l. Nutricis extra limina ſedulae leg. *quod mihi valde arridet: cauſa afferre ratio noſtra non patitur*, *ſed cogita de* Appulo *et ſtatim ſeqq.* Appuliae; *interim niſi* vis *adire ipſum Anglum.*

ALTVS *excelſus, ingens, nobilis.* Hor. od. 3, 4, 37. Vos Caeſarem altum — — Pierio recreatis antro *vid. Klotzii Vindic. pag.* 193.

ALVEVS Tuſcus, i. *fluuius Tiberinus.* Hor. od. 3, 7, 27. Non quisquam citus aeque *Tuſco* denatat *alueo. decurſionem Tiberinam ſignificat. Qui in campo Martio exercebantur, etiam natabant poſt exercitium, quia et hoc neceſſarium militiae habitum; huc pertinet etiam illud* Hor. od. 1, 8, 8. cur timet flauum Tiberim tangere?

AMABILIS *actiue de puella, quae patitur ſe amari, amori facilis* Hor. 1, 5, 10. Qui ſemper vacuam, ſemper amabilem ſperat cet. *Reiskius; quae pateat amori, digna itaque amore; quod idem, vid.* Vacuus.

AMARVS *ad iram procliuis.* Ter. Hec. 4, 4, 88. *Amarae* mulieres ſunt, non facile ferunt.

AMBIGVVS vultus, *de Gyge, vultus pulchritudine aſpicientes reddente dubios atque incertos, ſitne puer an puella.* Hor. od. 2, 5, 24.

AMBITIO *adulatio* Hor. Serm. 1, 10, 84. *Ambitione* relegata te dicere poſſum Pollio te Meſſala *etc. remota gratificatione Vet. Schol.* * Id. Serm. 2, 6, 18. Vbi me in montes et in arcem ex Vrbe remoui — Nec mala me *ambitio* perdit nec plumbeus Auſter. *Schol. Fabricii explicat* ambitionem, viſitationem amicorum; *ſed Schol. Crucquii intelligit de ambitione honorum in vrbe; Crucquius ipſe de ambulationibus et circuitionibus in foro vbi magiſtratus petebant homines, nempe, de ipſo actu ambulandi noxio autumno corpori. Ego vero nihil horum probo, eſtque mihi* ambitio *illa quotidiana ſalutatio clientum, notum illud officium erga patronos; atque etiam ſimul moleſtum illud officium fori, quo clientes deducebant comitati patronos domum, aut quos parare ſibi patronos ſtudebant,* cf. Serm. 1, 9, 59. *et reliqua*

*liqua officia ambientium fauorem potentium liminum. Quid melius cadit in Horatium, aulicae vitae deditum?*

AMBITIOSVS: *ambitioſa* puella *proprie.* Hor. od. 1, 36, 20. Laſciuis hederis *ambitioſior* h. e. *ambiens amatum, blande complectens, collo brachia implicans.* * *ambitioſa* ornamenta Hor. Art. 447. *ſunt nimis florida et luxuriantia, ſuo non loco poſita, quae quaſi ambiunt fauorem lectoris nimis incontinenter.*

AMBVBAIAE *mulieres impudicae, tibicinae vagae, quales plures erant apud Romanos, quae, vbi epula dabantur, arceſſitae inter conuiuandum pulſarent citharam etc. (huc pertinet* od. 3, 14, 21. ſqq.) Hor. Serm. 1, 2, 1. *Ambubaiarum* collegia, pharmacopolae. *vid. quos laudat in hac voce Geſnerus in Theſ.*

AMICE pati, *ad graec.* φιλως φερειν, *forti animo et aequo.* Hor. od. 3, 2, 1. Anguſtam *amice* pauperiem *pati* Robuſtus acri militia puer Condiſcat. *Bentlei. Cuning. Lambin. legg.* amici; *ſed codd. optimi repugnant, et ſententia eſt, ſi eos ſequimur, pulcherrima.*

AMICVS: tempus *amicum; de cupito, valde exoptato; eleg. apud* Hor. od. 3, 6, 43. Amicum tempus agens abeunte curru. * *amicum* eſt *graec.* φιλον ἐςι, *placet* Hor. od. 2, 17, 2. Nec Diis *amicum* eſt nec mihi.

AMOR *pro eo, quod amatur* Ter. Ph. 1, 3, 11. *Amore* abundas cf. verſ. praeced.

AMPHORA, *vas quadrilaterum, amplum, oblongo collo, fictile fuiſſe* patet ex Hor. Art. 21. *Amphora* coepit inſtitui currente rota cur vrceus *exit. Bene,* exit.

AMPLIVS πλεοναζει. Ter. A. 2, 1, 25.

AMPVLLA *reſpondet* ληκυθω Graec. *vas vitreum plerumque, anguſto collo, ventre amplo et quaſi inflato, quo vtebantur in balneis ad oleum* etc. hinc Hor. Art. 96.

96. Proiicit *ampullas* i. *abiicit inflata, tumida, et ſuperba verba, vel potius delicias molles ſermonis; ſuauiſſima translatione, quoniam de Telepho ſermo, paupere, non vtente his deliciis ditiorum.*

AMPVLLARI, *ampullis vti, in ſermone; granditer dicere, extollere orationem, Vet. Schol. ad Hor. Epiſt.* 1, 3, 14. An Tragica deſauit, et *ampullatur* in arte!

AMYSTIS, *ſiue eſt poculi genus, quod hauſtim, et labris non clauſis ebibitur, ſiue talis compotatio; quam poſteriorem ſignificationem tuetur auctoritas Geſneri, ἀμυστὶ πίνειν eſt, labris non clauſis bibere,* vid. *Lambin.* ad Hor. od. 1, 36, 14. Damalis – Baſſum Treicia vincat *amyſtide.*

ANCILE *Nota ſunt ancilia Romana. ſ. ſcuta delapſa de coelo credita, et fatalia, i. fore incolumem Romam, quamdiu illa ibi eſſent; inde et pro hoc oraculo ponuntur de incolumitate Romani imperii, et ſummum erant fiduciae Romanae ſignum. Suauiter* Hor. od. 3, 5, 10, *de milite Romano coniungente ſe matrimonio Barbaris,* Anciliorum, et nominis (i. *Romani, inprimis, quod a Quirino deſcendat inter Deos iam relato et genio tutelari Patriae ſuae*) et togae, (*dignitatis Romanae*) oblitus. *Plura et doctiora de anciliis leges apud Klotzium* Vindic. p. 194.

ANGIPORTVM *aut eſt vicus anguſtus, aut angulus plateae non peruius,* fundula, *quam Galli lepido ſatis nomine appellant* un cul de Sac, Ter. E. 5, 2, 6. Ad 4, 2, 39: Hor. od. 1, 25, 10. Flebis in ſolo leuis *angiportu: Ad rem ibi maxime aptus locus, relege integrum locum.*

ANHELITVS: ſublimi anhelitu fugere Hor. od. 1, 15, 31. *vid.* ſublimis.

ANIMA *odor amphorae iam epotae* Phaedr. 3, 1, 5. O ſuauis *anima,* quale in te dicam bonum Antehac fuiſſe, tales cum ſint reliquiae. *Sed hanc lectionem eſſe corruptam*

acu-

*acutior lector ſtatim aduertet. Variam medelam attulerunt plurimi viri docti; nos ita curaſſe eum putabamus:* O ſuauis anima! qualem te dicam, bona, Antehac etc. *Affert Gudius in Notis ex Plauti* Curc. act. 1. ſc. 2. locum huc apprime facientem. *Vox, bona eſt paullu um mi ſerantis aniculae; habetque ſalem. Ceterum totam hanc fabulam miror Schefferum et Heinſium, ta es viros! retuliſſe ad ſenectutem Phaedri* inductos verſ. vlt. Hoc quo pertineat, dicet, qui me nouerit. *Num credibile poëtam tam elegantem ſe tam immaniter laudaſſe, nam quid aliud niſi ſumma ſui ipſius .aus, ſi innuit, ſenectutem ſuam ſ. faecem vitae ſuae adhuc tam bene olere in fabularum ſuarum elegantia, vt iuuentutis indicet praeſtantiam eximiam. Ego refero ad Aeſopi fabulas conuerſas in linguam latinam a Phaedro; has quaſi reliquias et faecem amphorae optimi vini vult haberi, et ſi cui ipſe placeat, debeat is colligere quanta ipſius Aeſopi ſit excellentia; quod conſueta ſua breui oquentia ſic extulit,* Hoc quo pertineat, dicet, qui me nouerit, h. e. *me cognouerit imitatorem Aeſopi* * animae Thraciae, *fauonli.* Hor. od. 4, 12, 2. Impellunt *animae* lintea Thraciae, *non quia ex Thracia Horatio Italo flabant, vt putauit, et hinc male carpſit vatem Faber Epiſt.* 2, 24. *et Harduinus et Dacierius ad h. l. ſed quia mos eſt poëtis, epitheta deſumere a regionibus, vbi maxima vis eſt earum rerum,* (ſic Peligna frigora, ſc. *in altis ibi montibus* od 3, 19, 8) *et Thracia ventorum quaſi patria habita. Si plura cupis in hanc rem, adi Klotzii Vindic.* p. 248. * *vox blandientis* Hor. od. 3, 9, 12. ſi parcent *animae* fata ſuperſtiti.

ANIMVS *abundat plane,* Ter. A. 1, 5, 38. Quam ego *animo* egregie caram pro vxore habui E. 2, 2,

2, 2, 43. Vt falſus *animi* es. *Sic Donatus, alii legebant* animo. *Bentleius videtur id omnino excludere; peſſime. vid. etiam* Hec. 1, 2, 46. * Ter. A. 4, 4, 55. ex *animo* omnia facias — an de induſtria. * *attentio.* Ter. Hec. prol. 5. in funambulo *animum* occuparat.. * *animum* reddidiſti i. *beaſti, ſed ardentiori affectu dictum* Ter. A. 2, 1, 112. vid. *beare* Ter. H. 5, 5, 19. Credas *animum* ibi eſſe; *credas huic nuptias cordi eſſe, ac non meretricios potius amores eum cogitare?* * animi, *pro* animus Phaedr. 2, 2, 5. *animos*que eiusdem pulchra iuuenis ceperat. *Animi, de oratione* Hor. Art. 27. Sectantem leuia rerum deficiunt *animi*que h. e. *vigor, ſpiritus. Vet. Schol.* Saepe eneruatos verſus ſcribit, qui dat operam, vt ſcribat delicatos.

ANNONA *pretium cuiuscunque rei.* Hor. Epiſt. 1, 12, 24. Vilis amicorum eſt *annona* bonis vbi quid deeſt. *Praeclara ſententia! vile pretium eſt rei pretioſiſſimae* (amicorum) *et paruo conſtat, ſi viris bonis aliquid deficit, quos iuuando, ſubleuandoque tibi amicos poſſis conciliare.*

ANNOSVS annoſa volumina vatum *ſunt libri ſibyllini et antiquiſſima carmina* Hor. Epiſt. 2, 1, 26. *Annoſa* cornix od. 3, 17, 13. *Annoſus* palatus Serm. 2, 5, 274.

ANNVLVS Ter. E. 3, 4, 3. dati *annuli. Intelliguntur* (*ipſo explicante Plauto* Pſeud. 1, 1, 54.) *expreſſae in cera ex annulo imagines, quae pignorum loco dabantur conuiuii praefecto, ſiue* συμποσιαρχῳ, *quibus qui ſimile afferebat ſymbolum,* (*ſic enim alio nomine dicitur*) *continuo admittebatur.*

ANNVS *anni* venientes *ſunt apud* Hor. Art. 175 *ab incunabulis ad corroboratam et mediam vsque aetatem. Vet. Schol. vsque ad quadrageſimum ſextum venire dicuntur anni: translatio a ſolis motu,* opp. *enim venientibus annis*

rece-

recedentes, *abeuntes, quaſi deficiente et corpore et animo.* * *pro tempore longiuſculo* per αὐξησιν. Ter. H. 2, 1, 11. dum moliuntur, dum comuntur, *annus* eſt.

ANTESTARI, *teſtem aliquem vocare* Hor. Serm. 1, 9, 76. *Licet anteſtari, te ſumere teſtem, me hic in via offendiſſe aduerſarium. Namque ſi aduerſarius alter alterum eo die, quo ſe ſiſtere debebat in iudicio, offenderat in via, poterat eum vi rapere et obtorto* collo *in ius, ſed debebat teſtem habere, ſe aduerſarium non extraxiſſe domo, ſed ambulantem publice inueniſſe.* Vid. Opponere auriculam.

APERTVS capſa *aperta* Hor. Epiſt. 2, 1, 268. Ne rubeam pingui donatus munere (*intelligo ego de ornamentis librorum, minio: titulo; vid. Ouid. Triſt. 1, 1, pr. quamquam ſcio omnes alios interpretes aliter explicare, (id quod miror)* et vna cum ſcriptore meo (*quia in eodem libro et ſcriptoris nomen eſt et eius de quo ſcribitur*) *capſa* porrectus *aperta.* Deferor in vicum etc. *contemtum notat* aperta capſa, *et neglectum libri, et bene iungitur* Porrectus (*vid.* Porrectus.) *Male itaque Bentleius edidit* operta, *vt non dicam, vacuum fere hoc eſſe et parum concinnum h. l. epitheton.*

APOTHECA *maius quoddam repoſitorium vini in ſuperiori aedium parte, ſuperpoſitum his locis, vnde plerumque fumus exoritur; vina enim celerius vetuſceſcunt, quae fumi quodam tenore maturitatem trahunt; verba* Columel. 1, 6, 9. Phaedr. 4, 4, 25, plenam antiquis *apothecam* cadis. Hor. Serm. 2, 5, 7. Neque illic aut *apotheca* procis intacta eſt aut pecus. *Hinc ſaepius apud Horatium vinum dicitur* fumum bibere, *vt* Od. 3, 8, 11. et alibi.

APPARERE, *incurrere in oculos admirantes, animaduerti cum plauſu* Hor. Epiſt. 2, 1, 224. Cum la-

lamentamur non *apparere* labores Noſtros, et tenui deducta poëmata filo.

APPLICARE Ter. A. 5, 4, 21. Tum ille egens forte *applicat* primum ad Chryſidis patrem *ſe. Verbo proprio hoc effertur. Erat enim iuris Attici, vt peregrini patronum aliquem aut* προςατην *ſibi eligerent, cui ſe in fidem atque patrocinium darent, quod qui negligerent* ἀπροςασιȣ δικην. vid. Pollux. *metuere debebant. Inde apud Romanos* ius applicationis *ortum eſt*, de *quo Turneb. Aduerſar.* 1, 24, c. 32. *atque* Erneſti *in* Claue Cic.

APPROBARE opus *dicuntur qui conducti praeſtant locantibus quod erant polliciti.* Phaedr. 4, 24. 11. *de Poëta Simonide*; Opus *approbauit. Similem locum ex Vitruuio* 9, c. 3. *affert Schefferus et Burmannus nubem excitat interpretum. h. v. vid.* conducere.

APRICVS campus i. *Martius* Hor. od. 1, 8, 3. et ſaepius, *loca ſoli aperta* od. 2, 6. 18. Serm. 1, 8, 15. Epiſt. 1, 14, 30. ſic appellantur. *Eſt enim epitheton valde poëticum; campum Martium expoſitum Soli ab omni parte, vid in Nardini Rom. Vet.* * flores *aprici*; *ſunt vel eadem ſignificatione, in apricis aruis florentes* l. *qui folia explicata habent; optime vtrumque intelligi credo.* Hor. od. 1, 26, 7. *Apricos* necte flores. *pulchre h. l. quaſi triſtitia non coactos: vim habet ad huius odae argumentum.*

APTARE dextris enſes, *ſtringere expl. Vet. Schol.* ταις δεξιαις προσαπτεσθαι Hor. Epod. 7, 2. Quo quo ſceleſti ruitis? aut cur dextris *Aptantur* enſes conditi. *Malim tamen ego intelligere de* refingendis, acuendisque *in vagina adhuc conditis, rubigine arroſis, quod vere poëtice exprimeretur*, aptare dextris.

APVD Ter. A. 1, 5, 20. *apud* forum i. *in foro.*

AQVI-

AQVILA Hor. H. 3, 2, 10. – viſa vero eſt, quod dici ſolet, *aquilae* ſenectus. *Prouerbium eſt in ſenes bibaces, propterea quod aquila multum in ſenectute bibere fertur, cum ob nimiam roſtri aduncitatem carnibus veſcendis non ſit idonea* cf. Plin. Hiſtor. nat. libr. 10. c. 3. *Geſnerus tamen in Theſauro a renaſcentibus plumis deriuatam* aquilae ſenectutem, *vegetam dicit. cf. autem verſ.* 8.

AQVOSVS languor, *de hydropico* Hor. od. 2, 2, 15.

ARANEVM *abſolute poſit. vt ſubint.* textum *l.* rete. Phaedr. 2, 8, 23. Tollere haec *aranea*, quantum eſt laboris.

ARBITER *de vento qui regnat quaſi quodam loco, vbi ſumma ſcilicet eius vis, pulchra translatione* Hor. od. 1, 3, 15. Quo (*Noto*) non *arbiter* Adriae Maior. * *arbiter* pugnae, *eleganter de amato, qui decertantibus de ſe riualibus victoriam dare poteſt vnus* Hor. od. 3, 20. 11. *Arbiter pugnae* poſuiſſe nudo Sub pede palmam fertur i. *poſitam habere palmam dicitur ſub pede nudo, neutri magis fauens, victoriam contemnens, et parui faciens; dicit autem* ſub pede nudo l. *quia nullum ei periculum imminet ex eo certamine* l. *quia nudus pes neutri minatur.* * Hor. Epiſt. 1, 14, 26. ratio et prudentia, curas, Non locus effuſi late maris *arbiter* aufert. *cliuus, terra editior iuxta mare, quae undique maris effuſi terminos continet, eius aquas arcet ſitu ſuo, qſ. arbitrio. Non cum Baxtero et Geſnero in Theſauro explico* locum mare proſpectantem *et per hoc amoenum, durior mihi enim tum voc. metaphora videtur, quanquam et hoc ex noſtra interpretatione intelligi nimirum debet, ſed vt ne inſit voci* arbiter. * arbiter bibendi od. 1, 3, 15. eſt *rex poculi, modimperator.*

ARBVSTVM, conuicia expreſſa *arbuſto* i. *quaſi e*

*vite arbuſtina* Hor. Serm. 1, 7, 29. Tum Praeneſtinus (*Rex Rupilius*) falſo multumque fluenti Expreſſa *arbuſto (quaſi vt vinum)* regerit conuicia. *Praeclara, licet liberior allegoria de conuiciatore ex pectore effluente ſpargente maledicta, quo pertinent etiam ſeqq.* Vindemiator etc.

ARCHAICVS: lecti *archaici pro antiquis, antiquo more fabricatis* Hor. Epiſt. 1, 5, 1. Si potes *Archaicis* conuiua recumbere lectis. *Sed, quidquid pro hac lectione dicat Lambinus, peſſima eſt, cum et vox* archaicus *nusquam in alio ſcriptore occurrat, et ſecunda ſyllaba etiam longa ſit. Reſcribendum certiſſime:* Si potes Archiacis cet. : *Vet. Schol. Porphyr.* Archias faber breues lectos fecit, vnde Archiacos ſicut a Boetio Boetios dicimus. *Acron Schol.* lecti *humiles* ab Archiaco (*leg. Archia,*) fabro. *vid. plura apud Bentleium et Geſnerum ad h. l. qui poſterior citat etiam diſputat.* Kuſterianam in Hiſtor. Acad. Inſcript. Tom. 2.

ARCTVS *pro denſus, ſpiſſus;* arcta vitis Hor. od. 1, 38, 7. Theatrum *arctum; vbi multi homines denſis humeris ſtipati premunt* Hor. Epiſt. 2, 1, 60. Hos ediſcet et hos *arcto* ſtipata theatro Spectat Roma potens. *Sic et arcta* conuiuia Id. Epiſt. 1, 5, 28. * *arctum* Soluere hoſpitiis *animum* Id. Serm. 2, 6, 82.

ARDELIONES, *homines curioſi, omnibus ſe immiſcentes negotiis,* πολυπραγμονες. *pulchre depicti* a Phaedro 2, 5. *Ab* ardendo *dictos* volunt, *quod pro feſtinando poſuerunt veteres.*

ARDENS Vulcanus Hor. od. 1, 4, 8, *vid.* Vrere.

AREA: *quicunque locus purus* i. *vacuus ab aedificiis* Hor. od. 1, 9, 18. Nunc et campus (*Martius*) — et areae repetantur. *ſ. publica Romae loca, vbi iuuenes exercebantur, ludi agebantur, comitia agebantur.*

ARENA Hor. Epiſt. 1, 1, 6. Ne populum extrema toties exoret *arena,*

*pulſus ab aduerſario in extremam partem theatri gladiatorii, oret vt antea, populum, vt vitam ſibi dari iubeat. Notum eſt enim, populi arbitrium victo gladiatori, aut vitam ab victore ſeruari, aut mortem dari, iuſſiſſe.*

ARGENTARIVS: cura *argentaria* Ter. Ph. 5, 7, 3, (al. 6, 46.) i. *pecuniae acquirendae.*

ARGVTVS: *arguta* Neaera, *canora et fidicina; pulchre!* Hor. od. 3, 14, 21. Dic et *argutae* properet Neaerae. *Solebant apud Romanos fidicinae virgines ſacris domeſticis et epulis accinere, arceſſitae ad hanc bilaritatem* etcet.

ARIDVS: *tenax, ſordidus, auarus* Ter. H. 3, 2, 15.

ARRIPERE *eſt iudicum* in *arceſſendis reis. Hinc comice Horatius de omnibus ſtultis quaſi iudicium agens* Serm. 2, 3, 224. Nunc age luxuriam et Nomentanum (*celebrem luxurioſum*) *arripe* mecum. * Ter. Eun. 3, 5, 23. *de conſilio, quod celeriter, omni deliberatione omiſſo ſequimur.*

ARROGANS puella, *pro ſuperba, ſ. potius quam nos dicimus* ſproedc Hor. od. 3, 26, 12. ſublimi flagello Tange Chloen ſemel arrogantem. *Suauiter* ſublimi flagello; *pingit ſublatum ad caedendum leuiter flagellum.*

ARS *de omni virtute atque excellentia et animi et corporis, vt* Hor. Epiſt. 2, 1, 13. Vrit enim fulgore ſuo qui praegrauat *artes* infra ſe poſitas: extinctus amabitur idem. *Sed negare non poſſum, hic mihi duas metaphoras haud bene commixtas videre.* Tò vrere *cum* fulgore *et* praegrauare; *nempe qui* praegrauat *dicitur* vrere fulgore. Ter. Ad. 2, 3, 6. Fratrem homini nemini eſſe primarum *artium* magis principem *cf. v.* 4. quin id *virtus* tua ſuperet. *de conſtantia et fortitudine* Hor. od. 3, 3, 11. Hac *arte* Pollux et vagus Hercules Eniſes arces attigit igneas. * *artificia hiſtrionum vt ſaltantium* ad reſtim cet.

Hor. Epiſt. 2, 1, 203. Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur et *artes.* * *arte facta, opificia artificum* Hor. od. 4, 8, 5. Diuite me ſcilicet *artium, ſi abundarem ſignis et curioſis opificiis, archetypis Parrhaſii aut Scopae.* * *de nouo genere artis poëticae* Id. od. 4, 9, 3. Non ante vulgatas per *artes* verba loquor. i. *Lyrico genere hactenus Romanis inculto* * *regulae artis, obſeruationibus ſaepe repetitis nixae* Hor. Art. 31. * *elegans ſtilus, bene compta oratio et terſa* Hor. Epiſt. 2, 1, 59. Dicitur — vincere Caecilius grauitate Terentius *arte; verus Terentii character!* * *pro Muſis ipſis* Phaedr. 3, prol. 19. artium peperit chorum. * Hor. od. 4, 13, 21. *artium* gratarum facies. vid. Facies.

ARX *de aedificio in editiori loco collocato, templis etc. vel de ipſis montibus in quibus aedificata iacent* Hor. od. 1, 2, 3, Sacrae arces *vid. plura in Klotz.* Vindic. *pag. 68.*

ASPER: fores *aſperae, quae propter aſperitatem dominae non aperiuntur, audaci ſed eleganti metaphora.* Hor. od. 3, 10, 2. Me *aſperas* Porrectum ante fores obiicere incolis Plorares aquilonibus. *Pro* porrectum *Bentl. Cuning. Sanad. legunt* proiectum. *Sed recte Baxter tuetur vulgatam lectionem, vt maiori emphaſi commendatum. Porrexerat ſe ad ianuas, vt maiorem miſerationem amicae moueret.*

ASPERGERE; *carpere ſalſis dictis* Hor. Serm. 1, 4, 87. *Saepe tribus lectis* (*diſcubitoriis*) videas coenare quaternos (*ex more veterum qui ſolebant quaterni in ſingulis lectis diſcumbere*) E quibus vnus auet quauis *aſpergere* cunctos Praeter eum qui praebet aquam. *h. e. conuiuatorem* vid. Praebere. *Pro* auet *Bentl. Cuning. Sanad. legunt* amet, *nec nego et mihi hanc lectionem maxime placere;* auet, *qui nondum ipſe dicteria ſpargit et carpit,*

*pit, ſed cupit,* amet *vero eſt* ſolet, *vt multis locis probat Bentleius, quod in h. l. vere cadit. Geſneri coniecturam* ex quibus vnus auet quiuis *h. e. vnusquisque, refutant ſeqq.* verſ. 90. *Hic* tibi comis et vrbanis etc. *atque ipſe contextus.* Quauis, *pro quauis ratione, quouis modo, non deſtituitur ſimilium locorum auctoritate.*

ASPIRARE, *cantu adiuuare, quod nos dicimus accompagniren* Hor. Art. 204. tibia – ſimplex foramine pauco *Aſpirare* et adeſſe choris (*ſupple* tantum) erat vtilis.

ASYMBOLVS *qui nihil ad coenam confert, veluti paraſiti, qui ſemper immunes, nullo ſigno dato ad regum ſuorum* i. *patronorum menſas accedebant.* Ter. Ph. 2, 2, 25.

ATQVE ITA, *familiaris et ſatis elegans Phaedri locutio* 1, 1, 13 *atque ita* correptum laceerat. 1, 22, 9. *atque ita* locutus improbam leto dedit. 4, 3, 9, *atque ita* coëgit. 1, 16, 5. rapere *atque* abire h. e. *et ſtatim abire, ſuauiter!* (Gell. libr. 10, c. 29.) etc.

ATRIENSES *ſerui quibus cura atrii commiſſa, vt ibi bene mundeque omnia ſeruarent, vt ſtemmata et imagines ibi poſitas; qui, quum valde tenui officio fungerentur, tamen quia officioſos ſe praeſtant,* alticincti *ſ. potius* altecincti *vt coniicit recte Gudius h. e.* maxime *occupate, lepide vocantur.* Phaedr. 2, 5, 11.

ATROX animus Hor. od. 2, 1, 24. Cuncta terrarum ſubacta praeter *atrocem animum* Catonis h. e. *qui cedere de ſua ſententia noluit, tenacem propoſiti, opiniatre vid. Klotz. Vindic. pag.* 156. *Miror ego hic prudentiam poetae, quae elegit verbum, quod nec vacaret, hoc certe loco, laude, nec tamen offendere inimicum Catoni Auguſtum poſſet.* Nobile lethum Catonis od. 1, 12, 36. *hoc modo bene conſpirat cum noſtro loco.*

*loco. Sublimitatem gignunt*, oppoſita *cuncta* terrarum *Soli* animo Catonis inuicto. *voc.* Atrox *et in bonam et in malam partem accipi docet* Theſaurus Geſneri.

ATER *deformis, horribilis, ſine ratione coloris* Hor. Art. 3. turpiter *atrum* Deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne. Id. od. 2, 3, 16. Dum – ſororum *fila* trium patiuntur *atra* od. 2, 13, 34. Demittit *atras* bellua centiceps *aures*.

ATTEMPERATE, *Diligenter praefinito, aut exſpectato tempore, opportune* Ter. A. 5, 4, 13. Ita ne *attemperate* aduenit.

ATTENTARE, *bene de inuadentibus ex inſidiis* Phaedr. 5, 2, 5, Cedo, inquit, illum iam curabo ſentiat Quos *attentarit*. Hor. Epiſt. 2, 2, 24. Mecum facientia iura – *Attentas; oppugnas, diluere conaris.*

ATTENTE Ter. H. 1, 1, 14. *cum magna contentione, aut impulſione virium.*

ATTENTVS pater, *idem qui Ciceroni, et Terentio* Ad. 5, 3, 48. et 5, 8. 31. *paullo tenacior, auarus* Hor. Epiſt. 2, 1, 171. Aſpice Plautus Quo pacto partes tutetur amantis Ephebi, Vt *patris attenti*.

ATTICVS virgo *Attica vid.* Virgo. Ter. E. 5, 9, 63. *vbi male in nonnullis* eloquentia *pro* elegantia. *Ironice ibi eſſe dictum patet; ex perſona Thraſonis, fatua et inſulſa.*

ATTONITVS vates Hor. od. 3, 19, 14. Ternos ter cyathos *attonitus* petet Vates h. e. *quartam partem aquae vino admiſceri volet, cum, quod contra eſt, facere alias moris eſſet vid.* Cyathus. Vates attonitus *eſt ſi agitat eum incaleſcens Deus* ἐνθουσιάζων, *ſed cum vates dulci vino inprimis imbuti in hunc furorem amabilem coniiciantur, ſimul etiam ad vim vini* ἐνθουσιαστικὴν *reſpexit, vnde* Vet. Schol. *explicat:* quod inebrietur. *Poteſt itaque vtrumque h. l.*

*h. l. iungi, et bene iam potus, et ideo ἐνθυσια-ζων.*

AVCTORATVS *dicitur miles poſteaquam in verba praeeuntis imperatoris, tribuni, etc. iurauit, aut gladiator, cum ſe vendiderit ludo, vt depugnet, et vt vratur flammis, virgis ſecetur, ferro necetur, quae erat gladiatorum ſolemnis cautio.* Hor. Serm. 2, 7, 59. Quid refert vri virgis, ferroque necari *Auctoratus* cet.

AVCTORITAS *exemplum* Phaedr. 4, 24, 15, *auctoritatem* ſimilis referens gloriae. * *auctoritatem* deſugere *dicuntur qui ſe negant alicuius rei auctores eſſe.* Ter. E. 2, 3, 89. coll. Plaut. Poen. 1, 1, 19.

AVCVPIVM *modus et ratio lucrandi* Ter. E. 2, 2, 16. *cf. verſ.* 22.

AVERRERE Hor. Serm. 2, 4, 36. Nec ſatis eſt cara piſces auerrere menſa i. *caro pretio coemtos, a menſis in macello in tuam domum conuerrere. Habet ſuauitatem haec vox; notans eum qui celerrima cupiditate emit piſces de menſa cetarii.*

AVFERRE *omittere* Ter. Ph. 1, 4, 46. aufer mihi oportet (*omitte dicere quae facere oportet* quia *illud ipſum*) quid faciam impera.

AVIDITAS Phaedr. 1, 4, 5. decepta *auiditas* i. *per auiditatem deceptus canis; ſic ſaepius Phaeder et alii. Sed hoc notandum, omiſſum eſſe hunc verſum*: Eripere voluit, verum decepta auiditas, *in editione noſtra orphanotr. et poni debere poſt 4. verſ.* Lympharum in ſpeculo vidit ſimulacrum ſuum.

AVIDVS: futuri *auidus* Hor. Art. 172. *ſenis mores deſcribens*, Dilator ſpe longus, iners, *auidus*que futuri i. *ſecundum Geſnerum* Φιλοζωος *Ariſtotelis; ſenex ſemper futuri temporis eſt auidus, vitae cupidus mirifice. Quod quidem verum ſatis, ſed cum* ſpe longus, *iam idem ſit ex mente* Geſneri (*vid. voc.* longus) non *mihi ſatis haec ſententia*

pro-

*probatur. Bentleius, Cuningamius, Sanadon, legunt* pauidusque futuri, eumque eſſe *ſenem con-ſtat, adeoque, ſi retinetur* ſpe longus, *reponendum videtur neceſſario* pauidus *pro* auidus. *Equidem putem totum verſum optime legi cum Bentleio:* Dilator, ſpe lentus, iners, pauidusque futuri.

AVRA *conſueto quidem tropo, ducto a ventis nauigantium, ſed tamen bene et propria quadam cum vi in ore ſapientis intrepidi, de mutabili fauore populi* Hor. od. 3, 2, 20. Nec ſumit aut ponit ſecures Arbitrio *popularis aurae, ſic, aura* friuola Phaedr. 5, 7, 1. Vbi vanus animus *aura* captus friuola * Hor. od. 2, 8, 24. Tua ne retardet *Aura* maritus, *amoris aura, quae eos ad te ferat.*

AVRITVS, *qui cupide audit*, quercus *auritae* Hor. od. 1, 12, 11. *auritas* fidibus canoris Ducere *quaercus. Audaci ſane metaphora vitam dat et aures quercubus Orphea audientibus, ſed elegantem eſſe translationem eandem quis non videt?*

AVRITVLVS Phaedr. 1, 11, 6. Hic *auritulus* clamorem ſubito totis tollit viribus. *Locus vexatiſſimus! Haec, quam ex noſtra editione poſuimus,* eſt *Burmanniana lectio, ſed, ni fallor, parum vera.* Aſinum *dici* auritulum *valde quidem probabile ſed reclamantibus vetuſtis libris tam facilis lectio ipſa iam per ſe, quia facilis, ſuſpecta. In antiquis libris eſt,* auriculas, *quod ſeruandum exiſtimo; et audacter totum hunc verſum ſic emendo.* Hic auriculas clamorem ſubitum totis tollit viribus. *Omiſſa coniunctione et, vt fere ſolet Phaeder, ſolida breuiloquentia cf. vel proximam, ante hanc noſtram, fabulam.* Clamorem ſubitum *autem inuenies* eodem libr. 15, 4. *defendit voc.* auriculas *etiam* Gebhardus *in* crepundiis critic. 3, 10. Auriculas *mutarunt ob inſolentiorem paullo ſenſum, omiſſa* τῃ Et, *librarii*

*brarii nonnulli in* auriculus, *plane vt* clamorem ſubitum *in* clamorem ſubito. *Meurſium emendantem* auriculans i. *auriculas tollens, niſi nouum plane cuderet verbum*, audirem. *Sed nihil noſtra emendatione magis congruit cum MSS. nihil Phaedri generi ſcribendi aptius. Denique ſimili modo* h. l. *nobiscum intellexit Gallus interpres* Aubinus, *qui ita vertit*. l'Ane dreſſent ſes deux oreilles ET commencant à braire de toute ſa force troubla toutes les betes par ce nouveau prodige. *Pingit praeterea noſtra lectio actionem aſini, lepore Phaedro ſolemni.*

AVRVM, *ſimpliciter, de aurea aetate mundi* Hor. od. 4, 2, 40. Quamuis redeant in *aurum* Tempora priſcum. * *de mundo muliebri*, κατ' ἐξοχήν. Ter. E. 4, 1, 13. et 4, 4, 58.

AVSPEX Hor. od. 1, 7, 27. Nil deſperandum duce Teucro et *auſpice* Teucro. i. *quoniam ille auſpex felicia ſigna a Phoebo accepit. Bentleius emendat* auſpice Phoebo, *Cuningamius* obſide Teucro. *Sed lectio vulgata recte ſe habet; modo ſic, vt nos fecimus, explicetur.*

AVSPICIVM, *conſilium.* Hor. Epiſt. 1, 1, 86. ſi vitioſa libido fecerit *auſpicium; decreuerit, conſtituerit. Comice et facete, cum nihil apud Romanos ſine auſpiciis gereretur. Vox* vitioſa *reſpicit ad eundem ritum*, vitio *enim aliquid fieri dicebatur, vbi auſpicia fuiſſent ſiniſtra, aut nulla.*

AVTVMNVS varius. Hor. od. 2, 5, 12. vid. Varius.

## B.

*BABYLO Ter. Ad. 5, 7, 15. (al. 5. 17.) Ego lepidus ineo gratiam, iube nunc iam Dinumeret illi *Babylo* viginti minas. *Vtrumque verſum Guyetus, quoniam ipſe non intelligit, ſpurium arbitratur, atque eiiciendum.* Corrector! *Boeclerus haud mitior*

eſt,

*eſt, etſi poſteriorem tantum proſcribit. Namque eius opera prior verſus tanto magis impeditur. Sunt nonnulli, qui putent, vt* Latonius, Camus, Kohlius *comment. critic. pentadec. l.* 29. *pag.* 91. *Babylonem hic intelligi argentarium quendam, a quo pecunia iſta repeteretur. Plurimi autem* Babylonem *tropice dici exiſtimant pro* homine prodigo, *quam ſententiam amplectuntur* Turnebus, Dacieria, Weſterhouius, Bentleius, *omnibus facem praeeunte Donato. Quod vt melius perſpici poſſit, nec in eorum manibus forte ſit, quibus hoc libello conſultum imus, integram* Bentleii *annotationem huc adſcribamus:* „Iube nunc iam dinumeret illi Babylo viginti minas. codd. plerique *ille* et ſcholiaſtes Iuuenalis. Hac lectione adſcita ſic locum, qui neminem non exercitum habuit explicare aggrediar. Neminem hic alloquitur Demea: auer*ſus hoc dicit,* vt illa priora: *ſumtum admittet,* Ego lepidus ineo gratiam. Patet hoc quia nemo obtemperat, nemo exit, nec quidquam poſtea de viginti illis minis inaudimus. De praeterito loquitur Demea: in animo adhuc habet viginti minas quas pro pſaltria ſoluerat Micio 4, 7, 24. Hic ergo fratrem vlciſcitur, aliam familiam domum eius adducit, peruias ei aedes facit, aſſidue eum exedendum exponit, et inſultans, *age nunc*, inquit, *dinumeret ille Babylo,* ille prodigus * * *minas,* pro pſaltria, parem ei gratiam nunc refero. Nam quod *Iube* perinde hic eſt, atque *Age,* vidit olim Donatus, qui ſic ad h. l. „ *Inſultantis eſt verbum* Iube: *apud ſe hoc dicit: nimis morale eſt, cum de abſente tanquam praeſente agimus. Eſt autem* Iube nunc iam *figura apud Plautum frequentiſſima.*„ Recte; Tranio ſeruus, Moſtell. 2, 1, 79. de hero peregre adueniente, qui ab aedibus abſterrendus erat:

*Iube*

*Iube venire nunc iam. Ludos ego hodie viuo praeſenti huic ſeni Faciam, quod credo mortuo nunquam fore.* Vbi *iube nunc iam venire* eſt, *age*, ſiue, *accedat*, Babylo autem ſiue Babylonius pro *prodigo* et *profuſo* ponitur, quia Medi et Perſae tum omnium d tiſſimi et luxurioſiſſimi. Donatus: „*Fratrem Babylonem vocat Demea, ob nimiam liberalitatem vt nimis prodigum*," Scholiaſtes Iuuenalis ad 3, 221 meliora et plura reponit Perſicus arborum lautiſſimus. *Perſicum quaſi diuitem poſuit, eo quod Perſae diuites; ſic Horatius,* (od. 1, 38. 1.) Perſicos odi puer apparatus. *Terentius*, Dinumeret nunc ille Babylonias. „Sic aditum ſed dedit auctor: Babylo XX minas. Ceterum ſi quis de nouo ſumtu, quem iam in familia transducenda impendi neceſſe erat, haec accipere malit, non repugno, nec eo minus, quae dixi, ei interpretationi inſeruient." *Hactenus Bentleius, quem inter omnes optime hunc locum expoſuiſſe reor. Hoc me tamen deterrere non potuit, quo minus, quid ipſe ſentiam, ad hunc locum proferrem. Quicunque Terentium recte nouerit, hoc mihi dabit, orationem huius comici adeo eſſe facilem, rotundam, fluentem, vt omne, quod inſolens, contortum, impeditum, aut horridum ſit, id certo exiſtimare debeamus, non eſſe Terentianum. Iam primum hoc eſt inſolens, quod dicitur* Babylo, *non* Babylonius; *nusquam enim reperitur illud gentilitium. Deinde iſta adiectio;* viginti minas, *quacunque ratione expoſueris, mirum in modum impedit orationem, ac miſeris quaſi vinculis conſtringit. Si licet igitur coniecturae indulgere, mihi ſic ſcripſiſſe videtur Terentius* — turbam domum Adducet; ſumtum admittet; multa: quid mea? Ego lepidus ineo gratiam; iube nunc iam

Dinumeret ille Babylonius (*deletis illis:* XX minas.) *Facile patet, inde ortum eſſe* Babylonias *apud Scholiaſten Iuuenalis. Sic oratio liberius incedit,* ac *ſibi conſtat, ſic et poſteriora cohaerent.* Dinumeret, *vt Donatus iam obſeruauit, idem eſt ac,* multa numeret, ſumtum admittet, *vt antea paullo dictum. Pertinet haec ad ea, quae ſcena ſequenti et vltima geruntur. Denique h. l. germanice ſic verterem: Mein Bruder vvird einen Schvvarm in ſein Haus bekommen: es vvird ihm groſſe Koſten machen; ja noch mehr — aber vvas geht das mich an; ich mache mir ſpielend gute Freunde, laſs den Verſchvvender nur immer auszahlen. Poſtremo non eſt ſilentio praetereundum,* Caſteluetrum, (vid. Eius Opere varie critiche non piu ſtampate p. 189) *pro* Babylo *legere* Bibylo, *atque id nomen proprium argentarii exiſtimare. Vnde ille* Bibylo, *in mentem ei venerit neſcio, falſum eſſe ſcio.*

BABYLONIVS, numeri *babylonii* ſunt *chaldaicae illae rationes, ephemerides Babyloniorum aſtronomicae, ad vſum diuinandi de fatis hominum* vid. Curt. 5, 1, 16, et 37. Hor. od. 1, 11, 2. nec *Babylonios* Tentaris *numeros, vt ſcias quo tempore moritura ſis.*

BALANVS *pro ipſo vnguento expreſſo ex balano, glande vnguentaria* Hor. od. 3, 29, 4. Preſſa tuis *balanus* capillis Iamdudum apud me eſt.

BALATHRO Hor. Serm. 1, 2. 2. *Vet. Schol.* Ita luxurioſos et perditos vocat, a Seruilio Balatrone, cuius in ſecundo libro meminit (Serm. 2. 8. verſ 33, 40, 64.) ex huius autem hominis nomine, ſimiles vitae eius balatrones ſunt appellati. Legitur et *barathro,* qui bona ſua deuorando quaſi in barathrum mittit, cf. *integr.* Serm. 2, 8.

BALBVTIRE *dicuntur infantes non ſatis clare loqui valentes, et qui eos* blan-

*blandientes imitantur*, ὑποκοριζόμενοι Horat. Serm. 1, 3, 48. Illum *balbutit* Scaurum paruis fultum male talis. vid. Scaurus.

BASIS aeterna Phaedr. 2. Epil. 1, *vid.* Aeternus.

BASIVM iactare, *ori admota manu ſpargere, vt ſolemus animum declarantes amicum, gratum etc.* Phaedr. 5, 7, 28. In plauſus conſurrectum eſt. *Iactant baſia.*

BATILLVS *foculus geſtatilis, in quo odores accenderentur. vid. Geſneri Theſ. alii et ipſa Geſneri editio habet* vatillus *in* Hor. Serm. 1, 5, 36. *referenda autem ſunt, quae narrat et ridet poëta, ad morem ignem magiſtratibus et imperatoribus praeferendi, vbi veniſſent in municipalem quandam vrbem.*

BELLVA Ter. E. 4, 4, 37. et Ph. 4, 2, 11. *conuicium arguens aliquem ſtupiditatis indeque proficiſcentis credulitatis.*

BELLVOSVS, *belluis abundans* Hor. od. 4, 14, 48. *belluoſus*, qui remotis Obſtrepit *Oceanus* Britannis.

BELLVM Ter. H. 1, 1, 60. Simul rem et gloriam armis belli repperi. *Pleonaſmus rarior! Guyetus, vt hunc effugiat, verba transponit:* gloriam belli armis repperi. *Sed hoc non neceſſarium. Poteſt enim* belli *ceu Genitiuus ad* gloriam *referri, etſi* armis *interpoſitum ſit, cuius generis locutiones, apud poëtas praeſertim, haud ſunt infrequentes.* Weſterhouius *arbitratur,* belli *eſſe aduerbii loco vſurpatum, pro tempore belli. Hoc autem, niſi omnia me fallunt, ordinem adeo facit impeditum, adeo difficilem, vt elumbato cuidam homini, quem vix pedes trahant, ſimile eſſe videatur Quare ſic Guyeto aſſentior, vt de diuidenda ſententia poſtulem, hoc eſt, vt* belli *genitiuum ad* gloriam *referam, in ipſo textus ordine nihil mutem.*

BENEVOLENTIA ϛοργή, *amor patris a natura infuſus erga liberos.* Ter.

 Heaut.

Heaut. 1, 1, 63. Aetate me putauit et *beneuolentia*. Plus ſcire et prouidere quam ſeipſum ſibi. *Haec enim vera lectio eſt, in codd. tantum non omnibus reperta (vid.* Sapientia.) *Id* plus ſcire *refertur ad aetatem, quoniam ſenectutis eſt prudentia,* prouidere *vero ad* beneuolentiam, *quoniam parentes liberis bene cupiunt, eorumque vtilitate proſpiciunt;* prouident.

BIBERE, in Nilo flumine Phaedr. 1, 25, 3, *et ſic et apud alios ſaepius* * aure pugnas; *audaciori et pulchra metaphora de cupide, auidiſſime audientibus* Hor. od. 2, 13, 32. Pugnas et exactos tyrannus Denſum humeris bibit aure vulgus, i. *ſtipatum vulgus et confertum, vt humeri humeris haereant, auide Alcaeum audit, canentem pugnas et exactos tyrannos. Praeclara imago! Ita locum etiam explicuit fuſius* Cuningamius Animadu. in Hor. Bentlei. c. 13. pag. 218. ſeqq. *et bene refutauit lectionem Bentleianam*: Denſum auida bibit aure vulgus.

BICORNIS *epith. lunae, Vet. Schol.* corniculata enim eſt, cum eſt menſtrua, et in defectu, Hor. carm. *Saecul.* 35. Siderum regina bicornis audi *Luna* puellas.

BILINGVIS *de eo qui verba latinis graeca intermiſcet.* Hor. Serm. 1, 10, 30. Canuſini more *bilinguis. Hic erat ex magna Graecia, adeoque partim graece, partim latine loquebatur. Sal vocis h. l. facile animaduertitur.*

BILIS, ſplendida. Hor. Serm. 2, 3, 141. *Lambinus refert ad atrae bilis naturam, quae ſplendida ſit adducto loco Galeni; ſatis docte, at non ſatis vere. Eſt enim* ſplendida bilis, *generoſa, nobilis vt* ſplendide mendax Hor. od. 3, 11, 35. *et contextus ipſe docet.*

BIMARIS *vox ab Horatio forte Latio donata; ſed ab Ouidio ſaepius poſtea vſurpata; epitheton Corinthi*

*rinthi.* od. 1, 7, 2. *quia duobus ſinubus cincta erat.* vid. Plin. Hiſtor. Nat. 4, 4, pag. 178. *ibique Dalechamp. vbi* ἀμφιθάλασσος vocatur, *vnde bimarem appellare eam feliciter auſus Flaccus. De vſu repetito apud Ouid. vid. Cioſan.* ad Heroid. 12, 27.

BIONEVS, Sermones *Bionei; ſunt Satyrae* Hor. Epiſt. 2, 2, 60. Ille *Bioneis* ſermonibus et ſale magno. (Delectatur) Vet. Schol.. *Sunt diſputationes Bionis philoſophi, quibus ſtultitiam arguit vulgi, quibus paene conſentiunt carmina Luciliana. Geſnerus ad h. l. laudat bene Diog.* Laërt. 4, 57, *et Meibom. Nott.*

BONVS, bona pars *pro* magna, *vt nos: ein guter Theil.* Hor. od. 4, 2, 46. Serm. 1, 1, 61. Art. 297 Ter. Eun. 1, 2, 43. * *bona* verba quaeſo Ter. A. 1, 2, 30. *formula precantis cum riſu; comice. vt nos: nur gnädig, mein Herr.*

BREVIS *breue tempus durans; ſic* breues roſae Hor. od. 2, 3, 13. dominus od. 2, 14, 24. ſtultitia. od. 4, 12, 27. cum Epiſt. 2, 1, 216.

BVCCA: inflare buccas, *ſignum indignantis* Hor. Serm. 1, 1, 20. Quid cauſae eſt merito quin illis Iupiter ambas Iratus *buccas* inflet. i. *iraſcatus; graecum prouerbium* eſt γνάθους φυσᾶν.

## C.

CADAVEROSVS, facies *cadaueroſa* Ter. Hec 3, 4, 27. PAR. At non noui hominis faciem PAM. Faciam vt noueris. Magnus, rubicundus, criſpus, craſſus, caeſius, *cadaueroſa facies,* PAR. dii illum perduint. *Sic in vulgatis plerisque editionibus hic ſermo diſponitur. Atqui valde dubii ſunt interpretes, quid ſibi velit* cadaueroſa facies, *nec vnam interpretandi rationem ingreſſi. Sunt qui* ſubliuidum colorem *intelligant. Sed color faciei iam erat expreſſus, nam Pamphilus dixit,* rubicundum *eſſe. Alii de facile* pulpoſa craſſa,

craſſa; *quaſi* carnoſa *intellexerunt. Enimuero vt taceam, quam ineptum ſit, iſtam vim huic verbo ſubiicere, de* craſſitie *et ipſa iam locutus erat Pamphilus. Geſnerus in Theſauro meminit interpretum, qui putent* Hippocraticam faciem *ſignificare* i. e. *naturae vitio pallidam,* mortuique hominis colori ſimilem: *Sed et iſti oppido falluntur. Nam qui quaeſo potuit Pamphilus eum, qui* pallido *fuiſſet ore,* rubicundum *dicere. Nec magis placet ipſius immortalis* Geſneri, *quam addit, interpretatio* „ Eſt autem, *inquit,* talis, quae habet concauos oculos, nares amplas, collapſa tempora, labra demiſſa, prominentes aures, quae omnia vno verbo elegantiſſime explicauit Terentius. „ *Vtrum eleganter fuiſſet expreſſa res, neſcio; hoc ſcio, Parmenonem ipſo Oedipo ſagaciorem eſſe oportuiſſe, vt ex vno hoc vocabulo iſta omnia colligeret.* Turnebi *ſententia, qui* turpem *et* foedam *faciem intelligi dicit, vna omnium maxime eſt probabilis. Vnum hoc obſtat, quod exinde conſequitur, ſi quidem ſermonem, vt vulgo fit, et nos poſuimus ſupra, diſpertiamur, Pamphilum de amico ſuo nimis probroſe loqui, cum ei adeo turpem eſſe faciem dicat, quae poſſit cum quouis cadauere componi. Mihi quidem hoc non fit vero ſimile. Quin igitur audiamus Bentleium, qui facillime ſe ex omnibus iſtis tricis expediuit, et vt omnibus criticis oculi dolerent ſcilicet, contra omnium codicum fidem peſſimum illud,* cadaueroſa, *atro transuerſi calami ſigno deleuit atque vt eius loco* lentiginoſa *legatur, iuſſit, edixit. Non vnum nominare potuit codicem, qui ſuae lectioni faueret, neque tandem, quo pacto* lentiginoſa *in* cadaueroſa *potuiſſet mutari, docuit. Id agit, vt probet, verbum ſuum* lentiginoſa *eſſe latinum, atque apud alios ſcriptores occur-*

*occurrere. Id populus nempe curat.* . *Nequeo ego ſatis mirari, qui factum ſit, vt recentiores interpretes ad vnum omnes obliti fuerint, olim in libris quibusdam aliter, quam nunc ſolet, verborum ſeriem fuiſſe diſtributam. Sic autem legebatur.* PAM. faciam vt noueris. Magnus, rubicundus, criſpus, craſſus, caeſius PAR. cadauerofa facies I. Dii illum perduint. *Exclamat Parmeno indignabundus, monſtroſam, turpiſſimam eſſe hominis faciem. Quid quaeſo melius dici, inueniri aut cogitari poteſt? facies autem eſt* h. l. vt verſ. 25. *vniuerſa totius corporis forma. Quid igitur impedit quominus, imo vero quid melius, quam vt ſic diſtinguamus ſermonem, vti monſtrauimus cum diſpoſitum in libris antiquis. Secutus iſtam lectionem etiam iam Petrus Marſus fuerat, vt adeo mirer, quid ſit, quod reliqui ab eius veſtigiis receſſerint. Nunc igitur bene ſtare poterit Adr. Turnebi explicatio, quam ſupra poſuimus. Sicut autem* cadauerofus *h. l. conuicii et dedignationis cauſa dicitur* pro foedo ac turpi, *ita apud* Plaut. Perſ. 2, 4, 12, *eadem plane ratione* morticinus *vſurpatur.*

CADENS. verba *cadentia, ſunt, quae improuiſo* excidunt Hor. Epiſt. 1, 18, 12. *de inepto adulatore,* Verba cadentia *(patroni diuitis,)* tollit, *extollit, aſtupet, euehit in coelum.*

CADERE Hor. Art. 53. Verba graeco fonte *cadunt* i. *deriuantur* * *perire, vſu aboleri, abrogarique.* Id. Art. 72. Multa renaſcentur quae iam *cecidere, cadent*que Quae nunc ſunt in honore vocabula. * *de comoedia, quae exploditur.* Id. Epiſt. 2, 1, 176. Securus cadat, an recto ſtet fabula talo. *Stare recto talo eleganter opp.* τῷ cadere; *qui ſtant, recto ſunt talo, qui cadunt, contra. Similes locos ex Euripide et latinis ſcriptoribus* refert

*Lambinus ad h. l.* * Id. Epiſt. 2, 1, 52. Quo promiſſa *cadant* et ſomnia Pythagorea; *an euentum ſuum habeant, an praeſtita ſint, quae promiſerit. Geſnerus ad h. l.* „Ennius immortalitatem fama et laude carminum ſuorum inter nos conſecutus, parum curat pythagoricam illam migrationem; mauult Ennii nomine inter nos verſari, quam in animalis corpore habitare. *At ego puto ſimpliciorem hanc eſſe interpretationem et magis ad omnem Horatii ſententiam accommodatam.* (cf. praeced.) *Ennius videtur negligens in ſcribendo parum curare, quid de ſe promiſerit, ac ſomniarit. Vet. Schol. enim refert, Ennium in principio annalium ſuorum ſe ſcripſiſſe admonitum ſomnio quod ſecundum Pythagorae dogma anima Homeri in ſuum corpus veniſſet.* In ſomnis mihi viſus Homerus adeſſe poëta. *Magna de ſe ſenſiſſe vel docent illa Cic. in Bruto.* Quos olim Fauni que canebant, Cu que Muſarum ſc quisquam ſuperat, dicti ſtudioſus erat hunc, *Ait de ſe plura apud Lam. ad h. l.*

CADVCVS, fulmen *cum* Hor. od. 3, *Nouum hoc verbu ſenſu Horatius uſurpauit, de fu quod cadit, ruit. leius craſſa Mine git,* coruſcum; *tus fuſius a G qui et alia loca attulit; ſciendum Ouidium in epithe ratium inprimis e tatum* Id. od. 2, 1 *eodem ſenſu;* Te lignum te *caduc ruens* In domin put immerentis.

CADVS non verſus. od. 3, 29, 2. *vid* tere.

CAECVS *paſſiue* Ho 2, 13, 16. *Caeca* aliunde fata, *impr* Id. od 3, 27, 21 *motus* orientis *Saepius ſic, vt v empla docebunt Part. II, in hac v*

CAELATVS, opus caelatum, *laus carminis ſumma.* Hor. Epiſt. 2, 2, 97. Mirabile viſu, *Caelatum*que nouem Muſis opus. *Vet. Schol.* caelatum, pictum, affabre variegatum. *Bentleius integra diſſertatiuncula ad h. l. conſcripta refutatum it hanc lectionem, et vult aut intelligi Bibliothecam Apollinis Palatini ab Auguſto conditam* vid. Epiſt. 1, 3, 17. *vel aedem Herculis et Muſarum a Philippo inſtauratam et exſtructam* Serm. 1, 10, 38. *aut* Sacratum *legi pro* caelatum, *vt ipſe edidit. Offendit vero maxime virum doctiſſimum, quod caelatum opus Muſis pro* elaborato ab ipſis *et exculto abſurdam contineat laudem et impudentem. Nec errat; ſed ea ipſa cauſa eſt, cur non mutandam lectionem cenſeam. Refert hic per ironiam poëta verba ipſa ſtulti laudatoris, nominantis elegos,* opus mirabile viſu! (*nonne iam hic ſentis deriſorem?*) *et* a nouem ipſis Muſis caelatum; *plane ſic vt* Serm. 2, 5, 40. ſeu pingui tentus omaſo Furius hiberna cana niue conſpuit Alpes. *Nec officit, pluribus abhinc verſibus idem perſequi poëtam; quis enim ignorat, ſalſe Horatii ridentem ſaepius ita vultum?*

CAELESTIS, *epitheton victorum vere poëticum!* Hor. od 4, 2, 18. Quos Elea domum reducit Palma *caeleſtes* h. e. *maxima gloria honoratos quaſi caelicolas gloria attingentes. Victores enim olympiacos honore cum Diis fere eodem gaudebant, ſtatuis, hymnis cet.* * caeleſtia damna, *de menſtruo defectu lunae* Hor. od. 4, 7, 13. *Damna* tamen reparant celeres *caeleſtia* Lunae.

CAESIVS *de eo qui caeſios oculos habet* Ter. H. 5, 5, 17, 18. Rufamne illam virginem, *caeſiam,* ſparſo ore, adunco naſo? non poſſum pater. Hec. 3, 4, 25. at faciam vt noueris. magnus, rubicundus, criſpus, caeſius. *Nempe in odio ſolebant eſſe caeſii oculi et glauci,*

 qui

*qui* nocturni *dicuntur apud Plautum* Curcul. 1, 3, 35. *vbi vid. Taubmannum.*

CALAMITAS *de ea perſona quae affert calamitatem* Ter. Eun. 1, 1, 34. Sed ipſa egreditur noſtri fundi *calamitas* i. *foemina pernicioſiſſima: bene autem dicitur* fundi calamitas, *vt tropus ſibi conſtet, eſt enim* calamitas *tempeſtas frugibus pernicioſa, vt docet clauis Erneſt. in hoc vocabulo.*

CALENDAE, *dies Romano et graeco more conſtituti et vſuris exigendis, et ſorti repetendae, item pecuniae collocandae in foenore; exigebatur enim quouis menſe vſura.* Hor. Epod. 2, 70. Quaerit *Calendis* ponere (*pecuniam*). Serm. 1, 3, 87. Cum *triſtes* miſero venere *Calendae. quo ſoluenda pecunia.*

CALERE vino. Hor. od. 3, 21, 12. Narratur et priſci Catonis Saepe mero caluiſſe Virtus. *Bentleius legit* incaluiſſe; *Geſnerus ſignificantius* caluiſſe *putat, et tenorem quendam ebrietatis notare. qui cum lubens conſpirarem niſi* Io ineauiſſe *in frigidum philoſophum Catonem tam praeclare caderet. Venuſtatem loci ſentiet facile, qui Catonem rigidum et ſeuerum virtutis ſatellitem et ſimul nouerit, eum vini interdum benignum fuiſſe.*

CALIDVS *praeceps, temerarius* Ter. Eun. 2, 3, 88. vide nimium *calidum* hoc ſit modo. Hor. od. 3, 14, 27. Non ego hoc ferrem, *calidus* iuuenta conſule Planco. *praeceps, pronus ad iram, adoleſcens.*

CALIENDRVM *peplum capitis, aut crinis ſuppoſititius ſ. capillamentum* Vet. Schol. *ad* Hor. Serm. 1, 8, 48. altum Saganae *caliendrum* Excidere.

CALLIDE. Ter. Andr. 1, 2, 27. Immo *callide, ſcil. intellexi* i. a. *perpulchre, recte. Adde* Ad. 3, 4, 54. C. Hoc facito. S. Recte ſane. D. hoc fugito S. *callide. Atque hac ſignificatione verbum*

*bum eſt imprimis comicum.*

CALLIDITAS *plural. pro* fallaciis Ter. H. 5, 1, 14. ſerui venere in mentem Syri *calliditates.*

CALLIDVS: iunctura *callida* Hor. Art. 47. i. *elegans et ſcita coniunctio vid.* Iunctura. * Id Serm. 1, 5, 90. Vltra *Callidus* vt ſoleat humeris portare viator, (*panem illum pulcherrimum* v. verſ. praeced.) Nam canuſi lapidoſus. *eſt viator* callidus, *qui expertus iam ſaepius viam.* * *cum infinitiuo* Id od. 3, 11, 3. lyra *callida* reſonare ſeptem neruis. *Scite reſonans et pulchre.*

CALLOSVS: oua *calloſa* Hor. Serm. 2, 4, 14. marem cohibent *calloſa* vitellum i. *propter illam in ipſo vitello guttam albicantem facile in callum obdureſcentia conſtringunt, continent marem vitellum. De re ipſa agit Geſnerus ad Colum.* 8, 5, 11.

CALVMNIATOR, *adiectiue qui calumnias exercet, chicanirt,* Phaedr. 1, 17, 1. *calumniator* ab oue cum peteret *canis.*

CALX Ter. Eun. 2, 2, 54. Qui mihi nunc vno digitulo forem aperis fortunatus, Nae tum illam ſaxo *calcibus* ſaepe inſultabis fruſtra. *vid.* Digitulus. Id. Ph. 1, 2, 28. aduerſum ſtimulum *calces. ſcil. iactare, metaphora ducta a bobus, quos agricolae lignis praeacutis a tergo fodiunt. v.* Eraſmi Adag.

CAMERA *pro* tectum cameratum *l.* laquear. Hor. Serm. 2, 3, 273. Quid? cum Picenis excerpens ſemina pomis Gaudes ſi *cameram* percuſti forte penes te es? *Vet. Schol.* ſolebant amantes ſemina ex malis duobus primis digitis compreſſare, eaque mittere in altum, vt ſi cameram contigerint, poſſent ſperare, ad effectum duci, quod cupiant, Nempe ſi haec ſemina volarent ad tectum, idque percuterent, omen erat laetum. *Sic Pollux onomaſtic.* 9, 128.

CAMINVS *fornix erat ſiue lacunar, in ſummo tecto, per quod fumus egre-*

*egrediebatur; h. e. fumarium: modo autem figurate pro foco ponitur. Baxter ad* Hor. Serm. 1, 5, 81. Vdos cum foliis ramos vrente *camino*.

CAMPESTRIS: Scythae *campeſtres, quod in campis ſine tectis viuebant* Hor. od. 3, 24, 9. *Campeſtres* melius Scythae, Quorum plauſtra vagas rite (*pro more et conſuetudine*) trahunt domos.

CAMPVS *ſimpliciter de campo Martio* Hor. od. 1, 9, 18. Nunc et *campus* et areae (*Loca ab aedificiis vacua, vici, vbi coire ſolebant Romani,* –) repetantur.

CANDENS: ſaxa candentia, *ea eſſe quae calci coquendae apta ſunt, qualia erant circa Taracinam, notat Schol.* ad Hor. Serm. 1, 5, 26. ſubimus Impoſitum ſaxis late *candentibus* Anxur *Sed ego non credere poſſum Schol. quamuis Baxterus et Geſnerus ei fidem habere tum ſilendo tum apponenda eius nota videantur. Primum enim haec locutio eſſet audaciſſima in ſermonibus praeſertim; deinde, quid ſibi tum vult* τὸ late, *quae particula redundaret aut parum docte eſſet vſurpata? Denique cur Horatius h. l. mentionem faceret rei, tam vilis poëtae, apta ſcilicet eſſe ſaxa illa ad calcem coquendam? Quamuis igitur verum ſit, quod obſeruat Schol. montem in quo Tarracina conſtituta eſſet, non* candida *ſaxa habere; tamen non valet ipſius explicatio, ſed* candentia ſaxa *ſunt* ſplendentia late, pulchra aſpectu: *probet ipſe Horatius noſtram interpretationem, nam ille* Epod. 1, 30. Nec vt ſuperni *villa candens* Tuſculi Circaea tangat moenia. (i. e. *continuentur agri Tuſculani vsque ad Circaeum) vbi* villa candens *profecto non eſt candida, ſed* compta marmoribus, *ſolendens* opificiis affabre factis. *Adde Serm.* 2, 6, 103. veſtis tincta cocco *candet* i. *ſplendet. Priora duo loca, cum* candere *elegantiori ſignificatione* nec

*nec vulgari occurrat, non omiſſa eſſe ab Geſnero in Theſauro optem.*

CANDIDVS; *ſolent Latini quoduis fauſtum et felix appellare candidum, ita* Hor. od. 3, 7, 1. Candidos *appellat Fauonios qui reſtituturi ſint amatum amanti puellae.* Vet. Schol. *explicat* candidos fauonios *ſerenos, ſed et tum metaphora eodem,* quo ego, *tendit. Similem metaphoram vnde in voc.* Albus.

CANTARE, *ſaepius narrare, monere* Ter. H. 2, 2, 19. Qui harum mores *cantabat* mihi; *ex prouerbio noto* Ph. 3, 2, 10. cantilenam eandem canis.

CANTOR *hiſtrio,* Hor. Art. 155. Donec *cantor,* Vos plaudite, dicat.

CAPAX: concha capax Hor. od. 2, 7, 22. funde *capacibus* vnguenta de *conchis,* i. *Echinis amplioribus e concha factis, vid.* Echinus.

CAPERE Hor. Art. 80. Hunc (*Iambum*) ſocci cepere pedem grandesque cothurni, *acceperunt et vſurparunt.*

CAPITVLVM, Ter. E. 3, 3, 25. o *capitulum* lepidiſſimum!

CAPRA *ſignum notum coeleſte X Calend. Ianuarias occidens, ſignificans tempeſtatem;* Hor. od. 3, 7, 6. Poſt inſana *caprae* ſidera *i. tempeſtatem cientia et furorem maris: ſic* ſtella *veſani* Leonis od. 3, 29, 19. *ab effectu.*

CAPSA, *in qua libri aſſeruabantur.* Hor. Serm. 1, 4, 22. Beatus Fannius, vltro Delatis *capſis* et imagine. *h. e. cuius poëmata, vltro, nemine rogante, aut ab ipſo, aut ab eius amicis delata ſunt in bibliothecas publicas, cum imagine auctoris,* vid. Liu. 35, 2. Hor. Serm. 1, 10, 63. *de Caſſio poëta qui ingentia et innumera fere volumina conſcripſerat* (cf. Epiſt. 1, 4, 3. ſcribere quod *caſſi* Parmenſis opuſcula vincat) capſis quem fama eſt eſſe librisque Ambuſtum propriis *ſcil. mortuum in rogo, qui ex meris ab illo editis libris et capſis,* qui*bus cuſtodiebantur,* extru-

*egrediebatur; h. e. fumarium: modo autem figurate pro foco ponitur. Baxter ad* Hor. Serm. 1, 5, 81. Vdos cum foliis ramos vrente *camino.*

CAMPESTRIS: Scythae *campeſtres, quod in campis ſine tectis viuebant* Hor. od. 3, 24, 9. *Campeſtres* melius Scythae, Quorum plauſtra vagas rite (*pro more et conſuetudine*) trahunt domos.

CAMPVS *ſimpliciter de campo Martio* Hor. od. 1, 9, 18. Nunc et *campus* et areae (*Loca ab aedificiis vacua, vici, vbi coire ſolebant Romani,* –) repetantur.

CANDENS: ſaxa candentia, *ea eſſe quae calci coquendae apta ſunt, qualia erant circa Taracinam, notat Schol.* ad Hor. Serm. 1, 5, 26. ſubimus Impoſitum ſaxis late *candentibus* Anxur *Sed ego non credere poſſum Schol. quamuis Baxterus et Geſnerus ei fidem habere tum ſilendo tum apponenda eius nota videantur. Primum enim haec locutio eſſet audacisſima in ſermonibus praeſertim; deinde, quid ſibi tum vult* τὸ late, *quae particula redundaret aut parum docte eſſet vſurpata? Denique cur Horatius h. l. mentionem faceret rei, tam vilis poëtae, apta ſcilicet eſſe ſaxa illa ad calcem coquendam? Quamuis igitur verum ſit, quod obſeruat Schol. montem in quo Tarracina conſtituta eſſet, non* candida *ſaxa habere; tamen non valet ipſius explicatio, ſed* candentia ſaxa *ſunt* ſplendentia late, pulchra aſpectu: *probet ipſe Horatius noſtram interpretationem, nam ille* Epod. 1, 30. Nec vt ſuperni *villa candens* Tuſculi Circaea tangat moenia. (i. e. *continuentur agri Tuſculani vsque ad Circaeum) vbi* villa candens *profecto non eſt candida, ſed* compta marmoribus, *ſplendens* opificiis affabre factis. *Adde Serm.* 2, 6, 103. veſtis tincta cocco *candet* i. *ſplendet. Priora duo loca, cum* candere *elegantiori ſignificatione*

*nec vulgari occurrat, non omiſſa eſſe ab Geſnero in Theſauro optem.*

CANDIDVS; *ſolent Latini quoduis fauſtum et felix appellare candidum, ita* Hor. od. 3, 7, 1. Candidos *appellat Fauonios qui reſtituturi ſint amatum amanti puellae.* Vet. Schol. *explicat* candidos fauonios *ſerenos, ſed et tum metaphora eodem,* quo ego, *tendit. Similem metaphoram vnde in voc.* Albus.

CANTARE, *ſaepius narrare, monere* Ter. H. 2, 2, 19. Qui harum mores *cantabat* mihi; *ex prouerbio noto* Ph. 3, 2, 10. cantilenam eandem canis.

CANTOR *hiſtrio,* Hor. Art. 155. Donec *cantor,* Vos plaudite, dicat.

CAPAX: concha capax Hor. od. 2, 7, 22. funde *capacibus* vnguenta de *conchis,* i. *Echinis amplioribus e concha factis, vid.* Echinus.

CAPERE Hor. Art. 80. Hunc (*Iambum*) ſocci cepere pedem grandesque cothurni, *acceperunt et vſurparunt.*

CAPITVLVM, Ter. E. 3, 3, 25. o *capitulum* lepidiſſimum!

CAPRA *ſignum notum coeleſte X Calend. Ianuarias occidens, ſignificans tempeſtatem;* Hor. od. 3, 7, 6. Poſt inſana *caprae* ſidera *i. tempeſtatem cientia et furorem maris: ſic* ſtella veſani Leonis od. 3, 29, 19. *ab effectu.*

CAPSA, *in qua libri aſſeruabantur.* Hor. Serm. 1, 4, 22. Beatus Fannius, vltro Delatis *capſis* et imagine. *h. e. cuius poëmata, vltro, nemine rogante, aut ab ipſo, aut ab eius amicis delata ſunt in bibliothecas publicas, cum imagine auctoris,* vid. Liu. 35, 2. Hor. Serm. 1, 10, 63. *de Caſſio poëta qui ingentia et innumera fere volumina conſcripſerat* (cf. Epiſt. 1, 4, 3, ſcribere quod *caſſi* Parmenſis opuſcula vincat) capſis quem fama eſt eſſe librisque Ambuſtum propriis *ſcil. mortuum in rogo, qui ex meris ab illo editis libris et capſis, quibus cuſtodiebantur, extru-*

*ſtructus erat. Habet vero τὸ* Ambuſtum *pro* combuſtum, *quiddam comici.* Hor. Epiſt. 2, 1, 268. Cum ſcriptore *meo capſa* porrectus aperta Deferor in vicum vendentem tus et odores *vid.* Apertus.

CAPTVS, *conditio, ingenium*, Ter. Ad. 3, 4, (al. 5.) 34. Hic Geta Praeterea, vt captus eſt ſeruorum (*reliquorum*) *non malus, neque iners.*

CAPVT, minor capitis, *eſt qui amiſſa ciuitate, deſinit eſſe in numero ciuium, eſt enim* caput *apud Latinos* l. *vita* l. *ciuitas* l. *res familiaris, vt vel ex multis Ciceronis locis liquet.* Hor. od. 3, 5, 41. Fertur pudicae coniugis oſculum Paruosque natos vt *capitis* minor (*quia captiuus*) A ſe remouiſſe. * *ſolemne vocabulum comicum in malis metuendis imprecandis cet.* Ter. Ph. 3, 2, 6. ſuo ſuat capiti (*ex Weſterhouii*) *aut* ſuo capiti fuat (*e Bentleii lectione*) Hec. 3, 1, 54. *Aliquid* tuliſſe comminiſcentur mali, *Capiti atque aetati illorum!* Morbus qui auctus ſit, *vid.* Turneb. Aduerſ. libr. 11, c. 12. * Phaedr. 3, 4, 4. Quale *caput eſt,* tale praeſtatur ſapor. *de externa ſpecie intelligunt interpretes. Faber:* Je vous repons, que telle qu'eſt la teſte, tel eſt le gout de reſte. *Eſt vero h. l. ridiculum ex eo genere, quod Cicero de oratore 2, c. 62 ponit in verbis, atque ambiguitate. Poteſt enim* caput *referri et ad* ſimium, (*vt ſit ſenſus, vbi vides comparatum caput, formam externam tibi talem eius etiam ſaporem inuenies,*) *et ad emptorem, hac ſignificatione, quale palatum habes et guſtum, talem et hunc cibum reperies.*

CARDIACVS Morbus *cardiacus* eſt, ἀπὸ τῆς καρδίας *i. e. a corde, ſic enim ſtomachum, qui in his maxime languet, veteres nominabant, dictus, vbi, puta cum acuta atque aeſtuante febri, et cum magna animi anxietate, corporisque

que iactatione ſtomachus languet, et immodico ſudore ſuperum corpus digeritur, rigente atque areſcente inferno. *Haec Pantinus* in *cap.* 20. libr. 3. c. celſi. Hor. Serm. 2, 3, 161. Non eſt *cardiacus*, Craterum, (*nobilem medicum*) dixiſſe putato, Hic aeger.

CARERE *pro* vitare, adeoque immunem eſſe. Hor. od. 2, 14, 13. Fruſtra cruento Marte carebimus. *Waddelius* Animaduerſ. *critic.* pag. 44. *emendat*: Fruſtra a cruento Marte cauebimus, *quae bona eſt explicatio, non lectio*, * *cum genitiuo* Ter. Hec. 2, 4, 20. Praeterquam *tui* quod carendum erat.

CARINA *plur. de vna naue* Hor. od. 1, 14, 7. *Bentleius plures naues intelligit, quia vnius nauis vna tantum carina; quicum etiam conſpirat Geſnerus; ſed bene poteſt de vna naue h. l. intelligi, quod* Iohnſon *in* Ariſtarcho Bentleiano pag. m. 68. *recte, quamquam nimis amaro in Bentleium animo, oſtendit*, et Schraderus ad Muſaeum pag. 131.

CARMEN *ſimpliciter, de carmine lyrico.* Hor. Epiſt 2, 2, 59. Carmine tu gaudes, hic delectatur Iambis *h. e. carmine Archilochio, Pariis Iambis, quae, ab Odis etiam diſtinguit* Epiſt. 1, 19, 23. * *modulatio, S. melos.* Id. Epod. 9. 5. Sonante Miſtum tibiis *carmen* lyra, Hac Dorium, illis barbarum. *Bentlei.* et *Cuningam. legg.* miſtis *pro* miſtum; *quod placeret valde, ſi in vno tantum libro veteri inueniretur.* Carmen ſ. melos barbarum eſt phrygium; *erant autem, vt notat etiam Schol. ad h. l. ſeptem modi Muſici,* Dorius, Hypodorius, Phrygius, Hypophrygius, Lydius, Hypolydius, *et* Mixolydius. *Non vult Horatius modo phygio, et dorio, canere res geſtas Auguſti, vt perhibet Schol. ſed dulcem tantum inter epulandum concentum in animo habet. Si plura de his modis Veteris Muſices legere cupis,* adi Sanado-

*Lambinus ad h. l.* * Id. Epiſt. 2, 1, 52. Quo promiſſa *cadant* et ſomnia Pythagorea; *an euentum ſuum habeant, an praeſtita ſint, quae promiſerit. Geſnerus ad h. l.* „Ennius immortalitatem fama et laude carminum ſuorum inter nos conſecutus, parum curat pythagoricam illam migrationem; mauult Ennii nomine inter nos verſari, 'quam in animalis corpore habitare. *At ego puto ſimpliciorem hanc eſſe interpretationem et magis ad omnem Horatii ſententiam accommodatam.* (cf. praeced.) *Ennius videtur negligens in ſcribendo parum curare, quid de ſe promiſerit, ac ſomniarit. Vet. Schol. enim refert, Ennium in principio annalium ſuorum ſe ſcripſiſſe admonitum ſomnio quod ſecundum Pythagorae dogma anima Homeri in ſuum corpus veniſſet.* In ſomnis mihi viſus Homerus adeſſe poëta. *Magna de ſe ſenſiſſe vel docent illa Cic. in Bruto.* Quos olim Fauni vatesque canebant, Cum neque Muſarum ſcopulos quisquam ſuperat, Nec dicti ſtudioſus erat Ante hunc, *Ait de ſe. vid. plura apud Lambinum ad h. l.*

CADVCVS, fulmen *caducum* Hor. od. 3, 4, 45. *Nouum hoc verbum hoc ſenſu Horatius belle uſurpauit, de fulmine, quod cadit, ruit. Bentleius craſſa Minerua legit,* coruſcum; *refutatus fuſius a Geſnero, qui et alia loca Ouidii attulit; ſciendum enim, Ouidium in epithetis Horatium inprimis eſſe imitatum* Id. od. 2, 13, 11. *eodem ſenſu;* Te triſte lignum te *caducum* i. *ruens* In domini caput immerentis.

CADVS non verſus. Hor. od. 3, 29, 2. *vid.* Vertere.

CAECVS *paſſiue* Hor. od. 2, 13, 16. *Caeca* timet aliunde fata, *improuiſa;* Id. od 3, 27, 21. *caeci motus* orientis Auſtri. *Saepius ſic, vt vel exempla docebunt Indicis Part. II. in hac voce.*

CAELATVS, opus caelatum, *laus carminis ſumma.* Hor. Epiſt. 2, 2, 97. Mirabile viſu, *Caelatum*que nouem Muſis opus. *Vet. Schol.* caelatum, pictum, affabre variegatum. *Bentleius integra diſſertatiuncula ad h. l. conſcripta refutatum it hanc lectionem, et vult aut intelligi Bibliothecam Apollinis Palatini ab Auguſto conditam* vid. Epiſt. 1, 3, 17. *vel aedem Herculis et Muſarum a Philippo inſtauratam et exſtructam* Serm. 1, 10, 38. *aut* Sacratum *legi pro* caelatum, *vt ipſe edidit. Offendit vero maxime virum doctiſſimum, quod caelatum opus Muſis pro* elaborato ab ipſis *et exculto abſurdam contineat laudem et impudentem. Nec errat; ſed ea ipſa cauſa eſt, cur non mutandam lectionem cenſeam. Refert hic per ironiam poëta verba ipſa ſtulti laudatoris, nominantis elegos,* opus mirabile viſu! (*nonne iam hic ſentis deriſorem?*) *et* a nouem ipſis Muſis caelatum; *plane ſic vt* Serm. 2, 5, 40. ſeu pingui tentus omaſo Furius hiberna cana niue conſpuit Alpes. *Nec officit, pluribus abhinc verſibus idem perſequi poëtam; quis enim ignorat, ſalſe Horatii ridentem ſaepius ita vultum?*

CAELESTIS, *epitheton victorum vere poëticum!* Hor. od 4, 2, 18. Quos Elea domum reducit Palma *caeleſtes* h. e. *maxima gloria honoratos quaſi caelicolas gloria attingentes. Victores enim olympiacos honore cum Diis fere eodem gaudebant, ſtatuis, hymnis cet.* * caeleſtia damna, *de menſtruo defectu lunae* Hor. od. 4, 7, 13. *Damna* tamen reparant celeres *caeleſtia* Lunae.

CAESIVS *de eo qui caeſios oculos habet* Ter. H. 5, 5, 17, 18. Rufamne illam virginem, *caeſiam,* ſparſo ore, adunco naſo? non poſſum pater. Hec. 3, 4, 25. at faciam vt uoueris. magnus, rubicundus, criſpus, *caeſius. Nempe in odio ſolebant eſſe caeſii oculi et glauci,*

*qui* noċturni *dicuntur apud Plautum* Curcul. 1, 3, 35. *vbi vid. Taubmannum.*

CALAMITAS *de ea perſona quae affert calamitatem* Ter. Eun. 1, 1, 34. Sed ipſa egreditur noſtri fundi *calamitas* i. *foemina pernicioſiſſima: bene autem dicitur* fundi calamitas, *vt tropus ſibi conſtet, eſt enim* calamitas *tempeſtas frugibus pernicioſa, vt docet clauis Erneſt. in hoc vocabulo.*

CALENDAE, *dies Romano et graeco more conſtituti et vſuris exigendis, et ſorti repetendae, item pecuniae collocandae in foenore; exigebatur enim quouis menſe vſura.* Hor. Epod. 2, 70. Quaerit *Calendis* ponere (*pecuniam*). Serm. 1, 3, 87. Cum *triſtes* miſero venere *Calendae. quo ſoluenda pecunia.*

CALERE vino. Hor. od. 3, 21, 12. Narratur et priſci Catonis Saepe mero caluiſſe Virtus. *Bentleius legit* incaluiſſe; *Geſnerus ſignificantius* caluiſſe *putat, et tenorem quendam crebris notare. qui cum lubens conſpirarem niſi Io incaluiſſe in frigidum philoſophum Catonem tam praeclare caderet. Venuſtatem loci ſentiet facile, qui Catonem rigidum et ſeuerum virtutis ſatellitem et ſimul nouerit, eum vini interdum benignum fuiſſe.*

CALIDVS *praeceps, temerarius* Ter. Eun. 2, 3, 88. vide nimium *calidum* hoc ſit modo. Hor. od. 3, 14, 27. Non ego hoc ferrem, *calidus* iuuenta conſule Planco. *praeceps, pronus ad iram, adoleſcens.*

CALIENDRVM *peplum capitis, aut crinis ſuppoſititius ſ. capillamentum* Vet. Schol. *ad* Hor. Serm. 1, 8, 48. altum Saganae *caliendrum* Excidere.

CALLIDE. Ter. Andr. 1, 2, 27. Immo *callide, ſcil. intellexi* i. a. *perpulchre, recte. Adde* Ad. 3, 4, 54. C. Hoc facito. S. Recte ſane. D. hoc fugito S. *callide. Atque hac ſignificatione verbum*

*bum eſt inprimis comicum.*

CALLIDITAS *plural. pro* fallaciis Ter. H. 5, 1, 14. ſerui venere in mentem Syri *calliditates.*

CALLIDVS: iunctura *callida* Hor. Art. 47. i. *elegans et ſcita coniunctio vid.* Iunctura. * Id Serm. 1, 5, 90. Vltra *Callidus* vt ſoleat humeris portare viator, (*panem illum pulcherrimum* v. verſ. praeced.) Nam canuſi lapidoſus. *eſt viator callidus, qui expertus iam ſaepius viam.* * *cum infinitiuo* Id od. 3, 11, 3. lyra *callida* reſonare ſeptem neruis. *Scite reſonans et pulchre.*

CALLOSVS: oua *calloſa* Hor. Serm. 2, 4, 14. marem cohibent *calloſa* vitellum i. *propter illam in ipſo vitello guttam albicantem facile in callum obdureſcentia conſtringunt, continent marem vitellum. De re ipſa agit Geſnerus ad Colum.* 8, 5, 11.

CALVMNIATOR, *adiectiue qui calumnias exercet, chicanirt,* Phaedr. 1, 17, 1. *calumniator* ab oue cum peteret *canis.*

CALX Ter. Eun. 2, 2, 54. Qui mihi nunc vno digitulo forem aperis fortunatus, Nae tum illam ſaxo *calcibus* ſaepe inſultabis fruſtra. *vid.* Digitulus. Id. Ph. 1, 2, 28. aduerſum ſtimulum *calces. ſcil. iactare, metaphora ducta a bobus, quos agricolae lignis praeacutis a tergo fodiunt. v.* Eraſmi Adag.

CAMERA *pro* tectum cameratum *l.* laquear. Hor. Serm. 2, 3, 273. Quid? cum Picenis excerpens ſemina pomis Gaudes ſi *cameram* percuſſi forte penes te es? *Vet. Schol.* ſolebant amantes ſemina ex malis duobus primis digitis compreſſare, eaque mittere in altum, vt ſi cameram contigerint, poſſent ſperare, ad effectum duci, quod cupiant, Nempe ſi haec ſemina volarent ad tectum, idque percuterent, omen erat laetum. *Sic Pollux onomaſtic.* 9, 128.

CAMINVS *fornix erat ſiue lacunar, in ſummo tecto, per quod fumus egre-*

*egrediebatur; h. e. fumarium: modo autem figurate pro foco ponitur. Baxter ad* Hor. Serm. 1, 5, 81. Vdos cum foliis ramos vrente *camino.*

CAMPESTRIS: Scythae *campeſtres, quod in campis ſine tectis viuebant* Hor. od. 3, 24, 9. *Campeſtres* melius Scythae, Quorum plauſtra vagas rite (*pro more et conſuetudine*) trahunt domos.

CAMPVS *ſimpliciter de campo Martio* Hor. od. 1, 9, 18. Nunc et *campus* et areae (*Loca ab aedificiis vacua, vici, vbi coire ſolebant Romani,* –) repetantur.

CANDENS: ſaxa candentia, *ea eſſe quae calci coquendae apta ſunt, qualia erant circa Taracinam, notat Schol.* ad Hor. Serm. 1, 5, 26. ſubimus Impoſitum ſaxis late *candentibus* Anxur *Sed ego non credere poſſum Schol. quamuis Baxterus et Geſnerus ei fidem habere tum ſilendo tum apponenda eius nota videantur. Primum enim haec locutio eſſet audacisſima in ſermonibus praeſertim; deinde, quid ſibi tum vult τὸ* late, *quae particula redundaret aut parum docte eſſet vſurpata? Denique cur Horatius h. l. mentionem faceret rei, tam vilis poëtae, apta ſcilicet eſſe ſaxa illa ad calcem coquendam? Quamuis igitur verum ſit, quod obſeruat Schol. montem in quo Tarracina conſtituta eſſet, non* candida *ſaxa habere; tamen non valet ipſius explicatio, ſed* candentia ſaxa *ſunt* ſplendentia late, pulchra aſpectu: *probet ipſe Horatius noſtram interpretationem, nam ille* Epod. 1, 30. Nec vt ſuperni *villa candens* Tuſculi Circaea tangat moenia. (i. e. *continuentur agri Tuſculani vsque ad Circaeum) vbi* villa candens *profecto non eſt candida, ſed* compta marmoribus, *ſolendens* opificiis affabre factis. *Adde Serm.* 2, 6, 103. veſtis tincta cocco *candet* i. *ſplendet. Priora duo loca, cum* candere *elegantiori ſignificatione*

*nec vulgari occurrat, non omiſſa eſſe ab Geſnero in Theſauro optem.*

CANDIDVS; *ſolent Latini quoduis fauſtum et felix appellare candidum, ita* Hor. od. 3, 7, 1. Candidos *appellat Fauonios qui reſtituturi ſint amatum amanti puellae.* Vet. Schol. *explicat* candidos fauonios *ſerenos, ſed et tum metaphora eodem,* quo ego, *tendit. Similem metaphoram vnde in voc.* Albus.

CANTARE, *ſaepius narrare, monere* Ter. H. 2, 2, 19. Qui harum mores *cantabat* mihi; *ex prouerbio noto* Ph. 3, 2, 10. cantilenam eandem canis.

CANTOR *hiſtrio,* Hor. Art. 155. Donec *cantor,* Vos plaudite, dicat.

CAPAX: concha capax Hor. od. 2, 7, 22. funde *capacibus* vnguenta de *conchis,* i. *Echinis amplioribus e concha factis, vid.* Echinus.

CAPERE Hor. Art. 80. Hunc (*Iambum*) ſocci cepere pedem grandesque cothurni, *acceperunt et vſurparunt.*

CAPITVLVM, Ter. E. 3, 3, 25. o *capitulum* lepidiſſimum!

CAPRA *ſignum notum coeleſte X Calend. Ianuarias occidens, ſignificans tempeſtatem;* Hor. od. 3, 7, 6. Poſt inſana *caprae* ſidera *i. tempeſtatem cientia et furorem maris: ſic* ſtella *veſani* Leonis od. 3, 29, 19. *ab effectu.*

CAPSA, *in qua libri aſſeruabantur.* Hor. Serm. 1, 4, 22. Beatus Fannius, vltro Delatis *capſis* et imagine. *h. e. cuius poëmata, vltro, nemine rogante, aut ab ipſo, aut ab eius amicis delata ſunt in bibliothecas publicas, cum imagine auctoris,* vid. Liu. 35, 2. Hor. Serm. 1, 10, 63. *de Caſſio poëta qui ingentia et innumera fere volumina conſcripſerat* (cf. Epiſt. 1, 4, 3, ſcribere quod *caſſi* Parmenſis opuſcula vincat) capſis quem fama eſt eſſe librisque Ambuſtum propriis *ſcil. mortuum in rogo, qui ex meris ab illo editis libris et capſis,* quibus *cuſtodiebantur,* ex-

*nadonium ad h. l.* Tom. IV. pag. 233. ſqq.

CARPERE eſcam, *diſcerpere, bene pro edere de aquilis* Phaedr. 1, 28, 4. Aquila catulos ſuſtulit, Nidoque poſuit pullis, eſcam vt *carperent.* * oſcula, Id. 3. 8, 12, *feruorem amoris indicat.* * diem Hor. od. 1, 11, 8. *carpe diem*, quam minimum credula poſtero. *de feſtinante cura bene eo vtendi eleganti translatione. vid. Lambin. ad h. l.* * Phaedr. 2, epil. 17. Siniſtra quos in lucem natura extulit, Non quidquam poſſunt niſi meliores carpere.

CASA Ter. Ph. 5, 2, 3. Ita fugias, ne praeter *caſam*, aiunt. *Eſt prouerbium in eos, qui nimio ſtudio euitandi mali abrepti in aliud quoddam incurrunt, aut qui nimii ſunt in virtute quadam* e. c. *benignitate, ac liberalitate.* Eraſmus *in adagiis exiſtimat, metaphoram eſſe ductam ab iis, qui ſe ita in fugam coniecerant, vt ipſam domum, tutum receptaculum, praeterirent. Quod autem cum iſto verbo componit illud Luciani*: Παρα θυραν εισβιαζομενοι, *in eo falſus eſt, vt commonſtrauit Gronou.* obſeruat. 3, 9. vid. Lucian. Nigr. Tom. 1. pag. 74. ed. Reitz.

CASTIGARE ad vnguem, *de carmine, metaphora ducta a marmorariis polientibus affabre facta, vt nihil aſperi exſtet, foedetque opus.* Hor. Art. 294. Perfectum decies *caſtigauit* ad vnguem. *Legendum*, praeſectum *pro* perfectum *cum optimus aliis editt. quod vel ipſa metaphora docet.*

CASTVS, *de omni eo quod notionem ſanctitatis aut pietatis inuoluit.* Hinc Hor. Carm. Saecul. 42. *caſtus* Aeneas, *pius, Vet. Schol.* religioſus. Id. od. 1, 12, 60. tu parum *caſtis* inimica mittes Fulmina lucis; *h. e. impiis in Caeſarem.* Id. carm. Saecul. 6. Virgines lectae puerique *caſti*, i. *ad rem ſacram lecti. Vet. Schol.* puellae illibatae, et pueri intacti. *Baxterus patrimos et matrimos intelligit;*

*ligit; vterque non ſatis recte. Conſtat quidem, tales iuuenes ſolitos deligi, ſed magis plana eſt h. l. et magis poëtica ſignificatio, ſi interpreteris* caſtos, *pios, ſanctos, ad haec ſacra rite delectos; cognoſce ipſe locum. Sic plane, nec vlla alia ſignificatione Noſter* od. 4, 11, 6. ara *caſtis* Vincta verbenis.

CATENA nectere catenas; *venuſte de ſuperbo, victoriam, et captos hoſtes iam animo agitante milite* Hor. od. 1, 29, 5.

CATERVA, *figurate et* ἀλληγορικῶς. Hor. od. 4, 9, 43. Per obſtantes cateruas Explicuit ſua arma victor. *de animo probo, integro, ſapienti, quem paullo ante perpetuum* conſulem *appellauerat h. e. rectorem ſui ipſius.* Explicat *ille, expromit ſua arma, virtutem, probitatem, magnitudinem animi, adeoque victor euadit per* obſtantes cateruas, h. e. *vitia obſiſtentia rationi. Siue etiam, per munera et pecuniam, quibus ſaepe virtus oppugnatur; Prius tamen praeplacet.*

CATHEDRA *ſella, qua vtebantur foeminae, tum vbi vehebantur, in publico, tum domi. vid. Scheffer. de re vehicul.* 2, 4. Phaedr. 3, 8, 4. Hi ſpeculum, in *cathedra* matris *quod* poſitum fuit, Pueriliter ludentes forte inſpexerant. *Sic enim Phaedrum ſcripſiſſe puto. In MSS. erat*: His ſpeculum in cathedra matris ſuppoſitum fuit. *Alii aliter emendauere. Speculum in cathedra non incongruum ab eo more, quo etiam in lecto ſpecula habuerunt. Propert.* 3, 4, 11. Nec ſpeculum in ſtrato vidiſti, Lygdame, lecto. Hor. Serm. 1, 10, 91. Demetri, teque Tigelli Diſcipularum inter iubeo plorare *cathedras; vſae enim etiam cathedris puellae ingenuae in ludo diſcentes.* Vet. Schol. Hi, (*Demetrius atque Tigellius*) modulatores fuerunt et docuerunt puellas ingenuas modos. *Quodſi verum, non ſatis vere Geſnerus in Theſauro* conii-

*cit, vatem hic Tigellio mollitiem effeminatam et molles diſcipulos obiicere. Ablegat Horatius facete oſores carminum ſuorum, ambo modorum doctores, in ſcholam ſuam. Bene,* plorare, *de modulatore vocis, molliter decantante et praecinente.*

CATVS, Hor. od. 1, 10, 2, *ad Mercurium;* qui feros cultus hominum recentum Voce formaſti *catus. ſolers, callidus, vt te in eorum mentem inſinuares; quod proprium facundiae.*

CAVDA, trahere caudam *dicitur homo adeo ſtultus, vt pecude non ſapientior ſit· habendus* Hor. Serm. 2, 3, 53.

CAVERE *ſolent Iureconſulti, dum conſilio inſtruunt, proſpiciunt, vt omnia bene cadant.* Phaedr. 1, 9, 1.

CAVLIS *pro* braſſica Hor. Serm. 2, 4, 15. *Caule* ſuburbano qui ſiccis creuit in agris Dulcior. *Sed ego legend. cenſeo cum Baxtero et Cuningamio* Cole *pro* caule, *confirmante rem Vet. Schol. Facete ſic inducitur homo plebeiae mentis loquens dialecto ruſtica. Ad de* Serm. 2, 2, 62.

ÇAVTVS, numi cauti *ſunt ii, qui chirographo dato collocantur foenore certo.* Hor. Epiſt. 2, 1, 105. *Cautos* nominibus rectis, (*debitoribus fidem praeſtantibus, certis*) expendere nummos.

CEDRVS, *libri apud antiquos aut cedrino óleo illinebantur, aut arca cupreſſina includebantur, ne vexarentur a tineis et putredine. vid.* Plin. Hiſtor. Nat. 16, 39. et *Dioſcorid.* libr. 1. c. 89. *Hinc intell.* Hor. Art. 332.

CELER fuga celeris *de Parthis, qui* verſis animoſi equis od. 1, 19, 4. *antea quam premantur fugientes retro tela mittunt* Hor. od. 2, 13, 17, Miles ſagittas et *celerem* fugam Parthi (*timet.*) *Bentleius immerito Horatium h. l. dormitantem culpat; quid enim tandem pulchrius hoc epitheto de celeriter fugientibus, et fuga tam veloci tremendis Parthis? Ipſa haec* celeritas *timorem incutit. Quam*

*friget*

*friget Bentleii lectio*, reducem fugam, *pro* celerem fug.! *Dormitans profecto Anglus Romanum dormitare ſomniauit. Is enim etiam* od. 4, 8, 15. non *celeres fugae*, Reiectaeque retrorſum Annibalis minae.

CELSVS celſi Rhamnes Hor. Art. 342. *vid.* Rhamnes.

CENSVS equeſtrem ſummam, *ad graec.* ἀπογεγϱαμμένος. Hor. Art. 383. Liber et ingenuus praeſertim *cenſus* equeſtrem Summam nummorum. *poſſidens quadraginta millia aeris, cenſum equeſtris ordinis.*

CENTVRIA ſeniorum, *translate.* Hor. Art. 341. *Centuriae* ſeniorum agitant expertia frugis, *explodunt, exſibilant; intell. graues viri, aetate prouecta; ſed alludit ad* centurias *Romanae ciuitatis, quaſi comitia haberentur. totus ille locus inde repetit leporem ſuum quendam.*

CERA prima i. *prima tabula cerata; ex more ſolemni vtendi tabulis ceratis diptychis aut polyptychis.* Hor. Serm 2, 5, 54. Limis rapias quid *prima* ſecundo *Cera* velit verſa; *obliquis oculis celeriter vide, quid poſitum ſit in ſecunda linea primae tabulae. Primo enim verſu teſtatoris nomen, ſecundo haeredis erat.*

CERATVS: pennae ceratae *pro* cera iunctis, affixis corpori. Hor. od. 4, 2, 2, Pindarum quisquis ſtudet aemulari I-Vle *ceratis* ope Daedalea Nititur pennis vitreo daturus Nomina ponto. *cf. Poëtriae Karſchiae odam, Wer mit Pindariſchem Flug cet.*

CEREVS in vitium flecti Hor. Art. 163. *per breuiloquentiam, tam mollis, tam flexibilis ad vitium, vt cera ad, quodcunque inprimitur*, ſignum. * brachia cerea. Hor. od. 1, 13, 2, cum tu, Lydia, Teleph: Ceruicem roſeam, *cerea* Telephi Laudas *brachia. interpretantur mollia tenera; ſed ego potius intelligo pulchra, quaſi in cera efficta; brachia tam nitida, vt picta.*

*Comparat cum h. l. Ariſtaenet* I. 1. *Klotzius* Vindic. pag. 126. *quem cf. ſi plura cupis ſimilia. Bentleius emendat* cerea *in* lactea, *quod refutatione non dignum.* * Id. Epiſt. 2, 1, 265. ac neque ficto In peius vultu proponi *cereus* vsquam — opto. *Ex more, quo imagines auctorum librorum ſimul cum libro in taberna libraria proponebantur.*

CERITES. *His victis Romani in percutiendo foedere non dederunt ſuffragii ferendi ius.* Vet. Schol. *ad* Hor. Epiſt. 1, 6, 62. Caerite cera Digni, Caerites tabulae erant ciuium aerariorum, qui tribu mouebantur. *Torrentius. Nempe,* qui aliquid flagitii commiſerat, in Caeritum tabulas relatus eſt. *Schol. Crucquii.*

CERRITVS *q. ſ. Cereritus, eſt a Cerere percuſſus, furioſus, quia in huius Deae ſacris Sacerdotes fanatico furore correpti; hinc pro* inſano Hor. Serm. 2, 3, 278. Hellade percuſſa Marius cum praecipitat ſe, *cerritus* fuit? *Vet. Schol.* Marius quidam ob amorem Helladem puellam occidit, cum ab ea contemneretur, et ſe poſtea praecipitauit.

CERTE Ter. A. 3, 2, 14. Saltem accurate, vt metui videar: certe ſi reſciuerim. *ſic vulgo hic locus interpunctus, vt* certe *ſit aſſeuerantis, et* ἀποσιωπησις *h. l. ineſſe exiſtimetur. Longe melius autem ſic orationis ſeries conſtituitur.* Saltem accurate, vt metui *certe* videar, ſi reſciuerim; *ſaepiſſime enim ſic pro* ſaltem *occurrit* certe. Phaedr. 1, 29, 8. Hor. Art. 472. etc. * Ter. Hec. 4, 3, 4. cum is *certe* renunciarit i. *tanquam certum.* * Phaedr. 1, 21, 12. te naturae dedecus Quod ferre *certe* cogor, bis videor mori. *Referend. Io* certe *ad* videor *qualis* συγχυσις *etiam alibi ſaepius offenditur.*

CERTVM eſt, *locutio comica ſeuerum et immutabile propoſitum innuens* Ter. A. 2, 1, 13. Eu. 1, 2, 108. Ad. 4, 6, 6. Ph. 3, 3, 18.

CESSARE, *deficere, officium relinquere, languidum eſſe*, Hor. Epiſt. 2, 2, 14. Semel hic *ceſſauit* Id. Art. 357. multum *ceſſat*. Phaedr. 1, 9, 5. Quid ita *ceſſarunt* pedes, * ceſſatum ducere curas *pro* curae efficere vt ceſſent, *vt, ad ſtrepitum lyrae* Hor. Epiſt. 1, 2, 31. Ad ſtrepitum citharae *ceſſatum ducere* curam. *Praeclara, licet forte noua, et audacior dictio! Vet. Schol.* ducere ceſſatum ad Graeciſm. *ceſſare facere*, κοιμιζειν τας φροντιδας. *Alius Schol.* Eſt Infinitiuus a Futuro. *Non itaque opus emendatione Bentleiana:* ad ſtrepitum citharae *ceſſantem* ducere ſomnum. *quanquam non negandum, et hanc ſententiam pulchram, et vt cum maxime congruam eſſe procis Helenae nebulonibus, qui quidem non curis exagitabantur, niſi cura Helenae. Non omne vero, quod venuſtum, Horatio ſtatim commodandum, qui profecto alienis bonis non indiget.*

CHLAMYS *militaris Graecorum veſtis* Hor. Epiſt. 1, 6, 40. *Chlamydes* Lucullus, vt aiunt, Si poſſet centum ſcenae praebere rogatus; *ad fabulam edendam Graecam, vbi hiſtriones chlamydibus vti neceſſe erat. Rem accurate narratam leges in* Plutarchi Lucullo *ad finem.*

CHORDA Hor. Serm. 1, 3, 7. Tigellius – ab ouo Vsque ad mala citaret, Io Bacche! modo Summa voce modo hac, reſonat quae *chordis* quattuor ima. *Alii h. l. explicarunt aliter. Verus ſenſus hic:* Tig. *modo canebat ea voce, quae reſpondebat ſono chordae vltimae in Tetrachordo* (vid. Tetrachordon.) *h. e. graui, modo ea voce, quae reſonat ima chorda tetrachordi, acuta ſcil. non, vt alii voluerunt, accommodans tetrachordon cantui ſuo. Ridiculum eo magis pingit cantorem, qui vno temporis puncto tam diuerſos ſonos referret, inconſtantiamque ſuam etiam cantando ſic probaret,*

*vt in aliis moribus. vid. diſſertat. ſuper h. l. ex qua haec excerpta*, P. Sanadonis *in verſione Ej.* Horat. Tom. VII. inde a pag. 140. ſqq. *et cf.* citare.

CHORVS: choros ducit Venus Hor. od. 1, 4, 5. *indicat poëta feſtum ſolemne Veneris Vere nouo apud Romanos actum, vbi* Tribus choros videres, Feriatas noctibus Congreges inter cateruas Ire per ſaltus Deae, Floreas inter coronas, Myrteas inter caſas. *Peruigilii Vener. verba; quod cf. ad h. l. et vid.* Imminere.

CIBORIVM *poculi genus* Hor. od. 2, 7, 21. Obliuioſo leuia Maſſico. *Ciboria* exple; *ad quem loc. haec Schol. Crucqui:* Ciboria ſunt Alexandrina poma, quae habent ſimilia colocaſiis folia, in quorum ſimilitudinem facta pocula eodem nomine appellantur. *Geſnerus putat eſſe calycem ſiccatum floris, eandemque capſulam ſeminum, poculo aptam: vt corium cucurbitarum lagenae; deinde formatum quoduis illius*

*figurae poculum.*
*ra ipſe ad h. l. dat*

CICVTA *ſolet immu*
*frigore afficere, vid.*
25, 13, *iam laud.*
*Geſnero; hinc lepi*
*me, vt medicamen*
*ſtus poëtici occ*
*apud* Hor. Epiſt.
53. Quae poterun
quam ſatis expurga
cutae Ni melius do
putem quam ſc
verſus h. e. *niſi*
*bona et commoda r*
*militari conſtitutus,*
*antea* paupertas im
audax Vt verſus fac
*vid. praeced. verſ*
*melius putem otiu*
*qui, quam poëſin,*
*furore aeſtus poëtic*
*borarem, vt me e*
gare, *ſanare non*
*cicuta. Collige me*
*ſic explicato loco,*
*opus ſit emendare*
*eem* expurgare, *et*
*nere* expugnare
*Geſnero? Nonne in*
*moda tibi videtur e*
*datio?* Lambinus
*uendum ducit* Sicu
ſicyiae *pro* cicutae;
*vero* ſicyiae *apud*
*eus cucurbitulae, l*
*curbitae.* vid. Corn.

libr. 3. c. 27. *quos peſſima quaeque venena ducere, et ſermones curioſorum peſſimos attrahere ſolere, multis locis docte probat Lambinus. Cur vero ideo h. l. pro cicutae ſint vſurpandae iſta* Siciliae *non probat.*

CINCTVTVS *qui Cingulum, ſ. cinctum, h. e. campeſtre, vel ſubligaculum loco tunicae geſtat. Antiquiſſimum fuiſſe hoc veſtium genus vel inde colligitur, quod* luperci, *antiqui dii eo vſi crediti* Ouid. Faſt. 5, 101, coleris cinctutis faune lupercis. vid. Octau. Ferrarium de re veſtiaria pag. 94. *Hinc* Hor. Art. 50. cinctutos Cethegos *appellat, vetuſtatem innuens.* Nunquam Cethegi tunica vſi ſunt: ideo *cinctutos* eos dixit Horatius, quoniam *cinctus* eſt genus antiquius tunicae, infra pectus aptatae. *Vet. Schol. ad h. l.*

CIRCVMRODERE Hor. Epiſt. 1, 18, 87. Dente Theonino *circumroditur; bene,* circumroditur, *de multis obtrectatoribus.* Theon, *poëta mordax habetur, et petulans.*

CIRCVMTONARE *attonitum reddere, et hinc ſtupidum; de recto mentis ſtatu deiicere.* Hor. Serm. 2, 3, 223. Quem cepit vitrea fama, Hunc *circumtonuit* gaudens Bellona cruentis. *Vet. Schol.* cruentis, abſolute, pro ſanguine.

CIRCVMVALLARE; *de anguſtiis, quibus quis premitur* Ter. Ad. 3, 2, 4. Tot res repente *circumuallant,* vnde emergi non poteſt.

CIRRI *proprie ſunt crines longiuſculi adoleſcentulorum, ſed tropice ſic et dicuntur nodi illi hirti villoſique, flocci, dependentes de fimbria; Gallis* houpes dicti, *nobis* Frantzen. vid. Salmaſ. in Capitolin. c. 8. pag. 549. *vel ipſa ora, fimbria tunicae.* Phaedr. 2, 5, 13. Cui tunica ab humeris linteo Peluſio erat diſtricta, *cirris* dependentibus. *Sunt qui etiam h. l. intelligant, de capillis in humeris dependentibus,* vt ipſe

*Burmannus*, *ſed magis probandi*, *qui* cirros *iſtas oras*, *extremitates tunicae interpretantur*, *quas diximus*; *aperte enim* tunica *dicitur* deſtricta (*ab humeris demiſſa ad ilia*, *ibique adſtricta linteo*.)

CITARE *clamitare acriter*, *cantare*. Hor. Serm. 1, 3, 7. Si collibuiſſet ab ouo Vsque ad mala *citaret* Io Bacche! *Videtur Lambino et Bentleio reſpici hic certus quidam cantus*, *cuius fuiſſet initium* Io Bacche; *ſed mihi hoc non opus eſſe videtur*, *cum pro quouis hymno et in Bacchum*, *et in alios Deos*, *poſitum eſſe poſſit*. *Bentleius etiam pro* citaret *legit* iteraret, *peſſime*! *cum dubitantem quemcunque*, *an ſit eo ſenſu* citare *vox latina refutet locus*, *iam a Geſnero allatus*, *ex Cic. de orat*. 1, 59. vid. *ad intellig*. h. l. *voce*. Chorda *et* Tetrachordon.

CIVICVS *pro* ciuilis, motus *ciuicus* Hor. od. 2, 1, 1. *vid*. Motus.

CLAMOR Hor. od 3 15. Procul omnis clamor et ira. i. *No lares viuamus h non curemus bella e gnas*; *non loquami ter vina de ſtrepi clamore pugnae*, *n ira in hoſtes*, *f pugnantium*. *Sic cat h. l. et veram dit rationem*, *quia ta ſcribat ad Mae tem*, *vbi non de c re ebriorum*, et *erat cogitandum*, tzius, *quem adi* Vindic. Horatian. 202. ſq.

CLARARE *verb. antiq* clarum reddere. H 4, 3, 4. Illum n bor Iſthmius *clarab gilem*, *non famam et gloriam captab certamine Iſthmio quo certamine* P Corinth. 1, 2, p. ſqq.

CLARVS. *lucidus*, *dens*. Hor. od. 3, 2 iam *clarus* occultu dromedae pater *canicularis*) o ignem. *Efficit hae imaginem viuida rum ſtellarum*, *et*

*poris canicularis. Imitatus eſt praeterea Horatius Alcaeum, cuius haec verba apud Athen.* libr. 1. Τεγγε πνευμονας οινω, Τὸ γαρ ἀςρον περιτελλεται. ἡ δε ὡρα χαλεπη, παντα δε διψα ὑπο καυματος *cf. ſeq. apud Horat.*

CLAVVS latus, *inſigne illud ſenatorum, notum ex Antiquitt.* Hor. Serm. 1, 6, 28 *Latum* demiſit pectore *clauum* vid. verſ 25. Id. Serm. 2, 7, 10. *de homine inconſtanti* Vixit inaequalis *clauum* vt mutaret in horas; *h. e. modo anguſtum, modo latum clauum, modo togam puram ſumeret.*

CLIENTELA Ter. E. 4, 9, 9. Thais patri ſe commendauit in *clientelam* et fidem. *Graecorum ritu, quo omnes peregrini tenebantur ciuem aliquem* προςατην *ſ. patronum ſibi eligere; quodſi neglexiſſent,* απροςασιας δικης *rei fiebant.*

COACTOR Erant coactores mercenarii eorum, qui habebant argentariam; argentarii qui habebant ſummam rerum venalium. coactores etiam dicuntur argentarii in auctionibus, quia pecunias cogunt, qui et collectarii nominantur. Argentarium etiam dicimus, qui habet ſummam oliuarum et rerum ſimilium, a quo accipiunt foranei, coactor, qui exigit nummos a circumforaneis. *Haec Schol. Vet* ad Hor. Serm. 1, 6, 86. Si praeco paruas aut, (vt fuit ipſe) *coactor* Mercedes ſequerer; i. *ſi parua mercede locarem operam meam.* Praecones *dicebantur qui ſtabant ad haſtam et enuntiabant pretia oblata.*

COENA dubia Hor. Serm. 2, 2, 77. *et* Terent. Ph. 2, 1, 28. *vid.* Dubius.

COEPIT: *vtitur h. v. Phaedrus quam frequentiſſime et eleganter ad circumſcribendum illud Grammaticis appellatum hiſtoricum perfectum* 1, 8, 5. 1, 12, 8. per campum fugere *coepit*, 1, 12, 11, impeditus lacerari

cerari *coepit* morſibus ſaeuis canum. 1, 14, 2. 1, 3, 10. male multatus graculus *redire* moerens coepit. Adde. 4, 13; 2, 2; 2, 5; 2, 8. 4, 15; 4, 16; 4, 17. 5, 10.

COERCERE, *ſuaui translatione, de correctione carminum* Hor. Art. 292, Multa dies et multa litura *coercuit, vt falx vitem, ne luxurietur.*

COERVLEVS Hor. Epod. 16, 7, coerulea Germania pube; *ad oculos referendum: habent enim Germani alii* coeruleos *alii glaucos oculos* Vet. Schol. *ſic et vox* caeſius *q. vid. Idem fere Tacitus libr. de moribus Germanorum c.* 4. truces et coerulei oculi, rutilae comae, magna corpora, et ad impetum valida.

COGI in breue, *liber ſolet cum — complicatur.* Hor. Epiſt. 1, 20, 8. Scis *In breue te cogi* plenus *(a te ſatiatus)* cum languet amator.

COGITARE moliri Hor. Art. 144. Non fumum ex fulgore ſed ex fumo dare lucem *Cogitat* * *excogitare.* Phaedr, 3. prol. 39. *Cogitaui* plura quam reliquerat.

COGNITIO Ter. Hec. 5, 3, 33. inde eſt *cognitio* facta, *cognouimus*, Id. Eun. 5, 3, 12. Ibo intro, de *cognitione* vt certum ſciam.

COGNITOR Hor. Serm. 2, 5, 38. Sis *(legendum vero exiſtimo cum optt. librr. Fi)* cognitor ipſe. *Vet. Schol. ad h. l.* Qui defendit alterum in iudicio, aut *patronus* dicitur, ſi orator eſt; aut *aduocatus*, ſi aut ius ſuggerit, aut praeſentiam ſuam commodat amico; aut *procurator*, ſi negotium ſuſcipit; aut *cognitor*, ſi praeſentis cauſam tuetur.

COGNOSCERE, Ter. Hec. prol. 1, 5, vt neque ſpectari, neque *cognoſci* potuerit i. e. *qualis eſſet fabulae interior ars, aut pulchritudo.* Spectare *enim eſt omnium,* cognoſcere *exiſtimatorum.*

COHIBERE Hor. od. 1, 28, 2 te maris et terrae — Menſorem *cohibent* Archyta, Pulueris exigui prope littus parua Matinum Munera. h. e. *Paullum*

*lum pulueris, quod tuo corpori aliquis donet* te retinet, *cum non datum ſit ſcilicet, quo minus Stygium flumen adire poſſis, inſepulti enim non admitti ad Styga credebantur, quo tota haec ode vergit: Eleganter autem cohibere de eo, qui antea omnem orbem et arenam emenſus erat, Geometra*; Reiskius *intelligit cohibere*, retinere quo minus viuis intereſſe poſſit, κατεχειν. *Noli autem cogitare cum nonnullis, in hac ode legenda de allegoriis, et dilogiis.* * *Sic et pro retinere, includi*, Id. od. 2, 20, 8. Nec ſtygia *cohibebor* vnda. Id. od. 3, 4, 80. amatorem trecentae Pirithoum *cohibent* catenae, *arcent.* * Id. Serm. 2, 4, 14. Marem *cohibent* calloſa vitellum, *conſtringunt, vid.* calloſus. * od. 3, 14, 22. Myrrheum nodo *cohibere* crinem. *Bentleius legit* cohibente *pro* cohibere; *ſed pulchre vidit* Geſnerus, *vigorem et affectum intimere illud* cohibente, *quia, qui feſtinant, et valde cupiunt, vt hic Horatius, tali Synecdoche, Antecedentis pro conſequente, vti ſoleant.*

COLLIGERE frigus Hor. Epiſt. 2, 11, Nec qui *Frigus collegit* furnos et balnea laudat. *Vetus dictum in eos, qui perpetuo rigebant*; numquam eos de balneo aut furno conducendo cogitaſſe. * puluerem olympicum. Id. od. 1, 1, 3. limum columbino ouo. Id. Serm. 2, 4, 56. * Id. Serm. 1, 4, 31. Per mala praeceps Fertur, vti puluis *collectus* turbine. ¶ *Prouerb.*

COLLINERE crines puluere; *de caeſo tracto per puluerem.* Hor. od. 1, 15, 20. Serus adulteros Crines puluere *collines*; *intelligendi concreti ſanguine crines, propter* τὸ collinere. *ſunt qui legant* cultos *pro* crines, *ſed vulg. lectio melior, antea enim iam de nexa caeſarie dixerat.*

COLLISVS Hor. Epiſt. 1, 2, 7. Graecia Barbariae lento *colliſa* duello. *Aduerte vim* vocabuli ad

illud

*illud bellum atrox tam ſignificantis!*

COLLVDERE Hor. Art. 160. Puer – geſtit paribus *colludere.*

COLOR verus, i. *naturalis* Ter. Eun. 2, 3, 26. Color *verus*, corpus ſolidum, et ſucci plenum, * *translatione perquam ſolenni atque etiam apud Ciceronem et Quinctilianum obuia pro* ſtilo, orationis genere. Hor. Art. 56. Deſcriptas ſeruare vices, operumque *colores*, *characterem*, *ſtilum vnicuique poëſeos formae proprium, et diſcrimen ipſius orationis. des Ausdruks, ſententiarum, imaginum, ſenſuum, et ſic porro, ſecundum genus ipſius carminis*, Odae, Comoediae, Tragoediae, Elegiae &c. *deinde pro materies diuerſitate*, et argumenti, *partium, ſcenarum, perſonarum* &c. *diuerſa plane inuicem a ſe dicendi* figura et forma *vt dicit Cicero in oratore, vt ſuo quidque loco, ſublime, tenue*, παθητικον, *hilaritas, ſeueritas &c. ponatur. Nos dicimus etiam das Kolorit, der Ton, die Farbengebung, quanquam non tam ampla ſignificatione, vt notum. Quae ſequuntur apud Horatium verſſ. ſeqq. planiorem etiam rem faciunt. Inde* Id. ibid. 236. *tragico* differre *colore.* * *de homine* Phaedr. 5, prol. 8. ſua cuique cum ſit animi cogitatio (*Denkungsart*) *colorque* proprius i. *Character*, *alii leg.* priuus *pro* proprius.

COLVMNAE Hor. Art. 373. mediocribus eſſe poëtis Non Dî non homines non conceſſere *columnae; ad quas ſcil. libro venales pendere ſolebant, certe eorum tituli, iuxta Vertumni aedem et Iani arcum in foro* cf. Epiſt. 1, 20, 1. *Vet. Schol. intelligit in l. cit. Art. poët.* columnas *porticus, et atria columnata, in quibus recitabant poëtae, quicum facio, propter contextum h. l.*

COMA: *colere comam ſolebant pueri concubini puellarum in morem;* aetate

aetate *autem adulta eam detondebant, deponebantque, cum veniſſent ad pubertatem; de hoc more intellig.* Hor. od. 4, 10, 3. cum — Quae nunc humeris volitant deciderint comae. *vid. Lambin. ad h. l.*

COMEDERE *aliquem, dicitur qui bona eius abligurit* Ter. E. 5, 9, 57. *comedendum* et deridendum vobis praebeo. cf. verſ. 45. 48. *vid.* Excedere.

COMES exterior Hor. Serm. 2, 5, 16. *vid.* Exterior.

COMERE Ter. H. 2, 2, 11. Dum molliuntur, dum *comuntur*, annus eſt; *de foeminis, quarum morem his tribus verbis comiens tam eleganter depingit, vt nihil ſupra.* Bentleius *in plerisque Codd. inuenit* conantur *pro* comuntur. *Sed quamuis hoc ſit, haud opportune occurrerent ita duo perfecte ſynonyma; adeoque cum* Dacieria *et* Weſterhouio comere *praeponendum; praeſertim cum ipſe Donatus* ad Hec. 4, 3, 5. *hunc locum proferens, habeat* comuntur.

COMMENDARE *ex noſtra emendatione, eleganti ſignificatione, pro* deponere. Phaedr. 1, 17, 3, *vid.* commodare.

COMESSARI *ſic falſo vbique in noſtris edit. cum verius ſit* comiſſari *eſt enim graec.* κωμάζειν *a quo* comiſſari *ſic vt a* πατρίζω *patriſſo. Feſtus:* comiſſatio a vicis, quos Graeci κώμους dicunt, appellatur. Ter. Eun. 3, 1, 52. ſi quando illa dicet Phaedriam *Comiſſatum* intromittamus: tu, Pamphilam cantatum prouocemus. *ex more illo conſueto, quo ſolebant poſt coenam hilariter et laſciue compotare, vel etiam alius generis voluptati indulgere, puellae cantare* &c. *quae erat* comiſſatio, *fiebatque haec* comiſſatio *vel foris, vel in aliam domum tranſeundo, hinc:* Phaedriam comiſſatum *intromittamus.* Hor. od. 4, 1, 11. *ad Venerem:* In domum (*perperam etiam hic apud nos* domo) Pauli — comiſſabere

Maxi-

*plura apud Batteſium ed. Ramler.* T. II. p. 260. * Ter. Ph. 1, 5, 15. (al. 2, 1, 15.) *cogitet – communia* haec eſſe, fieri poſſe, vt ne quid animo ſit nouum. *Qui vero ita legunt, a vitio ineptae tautologiae Terentium vix poſſunt abſoluere. Nam ſi* commune *eſt, quod ſaepe fit, et fieri poteſt, cur illud addatur?* fieri poſſe. *Igitur Bentleio aſſenſum damus, qui e Cicerone, hunc locum integrum laudante,* Tuſcul. Quaeſt. 3, 14, *reponit: communia* eſſe haec, ne quid horum vnquam accidat animo nouum. *Iſta verba:* fieri poſſe, *gloſſam ſapiunt neſcio cuius interpretis.* * Hor. Epiſt. 1, 20, 4. *Communia* laudas; *conuentus et loca publica.* * Phaedr. 5, 6, 3. Eia in *commune*, quodcunque eſt lucri. *Formula ſolemnis eorum, quid videbant alium quid rei pretioſae inuenire in publico; Graeci dixerunt* κοινος ὁ ἑρμης *de quo vid. viros doctos ad Lucian.* Tom. I. pag. 14. ed. Reitz. *atque Eraſmum in* Adag. *Adde iam a Burmanno laud. Spanhem.* ad *Callimach.* Hymn. in Dian. 70.

COMPARARE *ad aliquem* Ter. E. 4, 4, 14. au! Ne *comparandus* hic quidem ad illum eſt. *Non dicit* comparandus cum illo, *neque* comparandus illi, *ſed* ad illum. *Hoc enim differentiam infinitam ſignificat.* O *miram Terentii in verbis eligendis curam atque ſolertiam! lubens enim facio vt illam hoc in loco cum Dacieria mirer.*

COMPARCERE Ter. Ph. 1, 1, 9, 10. Quod ille vnciatim, vix, de demenſo ſuo, ſuum defraudans genium *comparſit* miſer, id illa vniuerſum abripiet, non cogitans, quanto labore ſit partum. *Loci huius in exprimenda iniuſtitiae imagine elegantiam ſcite perſpexit Donatus, cuius verba eo lubentius adſcribo, quod iam Dacieria ad h. l. ea ſic tranſtulit, vt verbum paene ex verbo exprimeret.* „*Vix potuit,*

*tuit,*

*tuit*, *inquit*, *et* vnciatim *et* cito *conflari peculium* – *Merito ergo additum eſt* vix. *Sed quid ſi et* vnciatim *et* vix, *et tamen* de lucro *dedit?* De demenſo ſuo. *Quid? ſi ex* abundanti? Suum defraudans genium. *Deinde non* acquiſiuit, *ſed* comparſit, *et ad poſtremum*, miſer: *vt iniquitas conſuetudinis comploratione finiretur.*„ *Haec de protaſi Donatus. De apodoſi*, id illa – partum, *haec ſunt eius verba:* „*Magna virtus paene in ſingulis ſyllabis: contra illud, quod ait:* Ille; Illa *retulit*; *contra*: vnciatim, vix, *ac* de demenſo ſuo; *repoſuit* vniuerſum. *Contra id quod ait!* munus corraditur; – abripiet. *contra:* ſuum defraudans genium *et* comparſit miſer; *dixit:* non cogitans quanto labore partum.„ *Vtinam omnes poëtae tales habeant lectores, quales Terentius nactus eſt Donatum.*

COMPENSARE Hor. Serm. 1, 3, 70. cum mea *compenſet* vitiis bona, *h. e. vna penſet*, *in eadem ponat trutina.*

COMOSVS Phaedr. 5, 8, 2. caluus, *comoſa* fronte, nudo corpore.

COMPONERE *pro* ſepelire, condere, *quia componi* h. e. *linteis decore et aliis ornamentis circumdatis in toro cadauera poni conſpicienda ſolebant*; περιςελλεσθαι, Hor. Serm. 1, 9, 28. Haud mihi quisquam, Omnes compoſui, (*cognatos.*) *Non opus cum Baxtero et Geſnero ſtatuere, dicere ſe hominem ideo orbum cognatis, quo ſe veluti eſcam haeredi futuro Horatio proponeret, ſed ſimpliciter garrit reſpondens ad id, de quo interrogatus erat.* * *componere* arma Hor. od. 4, 14, 52. te caede gaudentes Sicambri *Compoſitis* venerantur *armis*; *l. de manu poſitis*, *abiectis*, *l. de more ſub armis te excipientes venerabundi: prius verius.* * tempus, *i. bene collocare ad graec.* ἐυ θεσθαι το παρον. *Hor. od.* 3, 29, 33. Quod

adeſt memento Componere aequus; *aequo animo.* * togam Hor. Serm. 2, 3, 77. *vid.* Toga. * gladiatores, *vid.* compoſitus.

COMPOSITVS, *dicuntur gladiatores* compoſiti, *qui vna in arenam deſcenſuri, inter ſe decertaturi ſunt compoſiti i. comparantur vt par cum pari certet;* (*Sic.* Trax eſt Gallina Syro par Hor. Serm. 2, 6, 44.) Hor. Serm. 1, 7, 20. Rupili et Perſi par (*pares ſibi viribus*) pugnat vti non compoſitos melius cum Bitho Bacchius; *hi duo nobiliſſimi gladiatores commiſſi tandem mutuis vulneribus conciderunt.* * hora *compoſita; condicta, conſtituta* Hor. od. 1, 9, 20. lenes ſub noctem ſuſurri *compoſita* repetantur *hora. Sic* Ter. Ph. 5, 1, 30. *compoſito* eſt factum, quo modo hanc amans habere poſſit. *Donatus:* vetus locutio; Ablatiuus vice aduerbii.

COMPRIMERE manus Ter. H. 3, 3, 29. At tu pol tibi Poſthac *comprimito* iſtas manus; *i. a. abſtineas manum* v. ibid. verſ. 4.

CONATVS Ter. H. 4, 1, 8. *idem fere eſt, quod apud* Horat. Art. 138. hiatus. Nae iſta hercle magno – iam conatu maximas nugas dixerit. *Eleganter notat mulierum plerarumque mores, quae in rebus friuolis ac minimis maximas excitare tragoedias et maritis ſuis* (*vt eſt apud* Perſium Sat. 5, 19.) *bullatas nugas obiicere ſolent.*

CONCEDERE in turbam, *ire in ſententiam maioris numeri, formula ducta ab more diſcedendi in ſententias, vid.* Clav. Cic. *in* v. Diſceſſio. Hor. Serm. 1, 4, 143. veluti te Iudaei cogemus in hanc *concedere* turbam; *ſcil. vt laudes poëtas, non minus in noſtro ſtudio, quam Iudaei in religione pertinaces, et in ſacris baculino argumento vtentes, te in noſtram ſententiam rapiemus inuitum.* cf. Iuuenal. Sat. 15.

CONCILIATVS: *emtus,* Ter. Eun. 4, 4, 2. Prodi male conciliate. *Non eo ſpectat, vt nonnulli* vo-

*volunt, quod magno pretio ſit emtus, verum quod Eunuchus crederetur virginem vitiaſſe, ideoque ſceleratus, noxius, peſſimus eſſet. Non tamen omnino negandum, iſtam vim in hoc vocabulum cadere, vt* Plaut. Amphitr. 1, 1, 132. ſcortum *dicit* male conductum; *ſed ab h. l. iſta ſignificatio aliena.*

CONCLVDERE Ter. A. 2, 3, 12, Huc *concludor*, i. *cogor ad nuptias a quibus abhorret animus.* * Id. Ph. 5, 1, 7. *Concluſam* hic habeo vxorem ſaeuam *Eſt qui a veris translationem ductam exiſtimet; mihi autem id non veriſimile. Alluditur potius ad Graecorum conſuetudinem, qua vxores in interiore parte domus includebant; vt vel ex* Nepotis praefatione *patet.* vid. Potteri Archaeol. libr. 4. c. 13. p. m. 633. T. XII. Theſ. Gronou.

CONCLVSVS locus, *de balneo concamerato* Hor. Serm. 1, 4, 76. Quique lauantes, (*recitent poëmata in balneo ſunt multi*) ſuaue *locus* voci reſonat *concluſus*; *ironice, et venuſte!*

CONCVRRERE Hor. Epiſt. 2, 1, 205. Tanto cum ſtrepitu ludi ſpectantur et artes Diuitiaeque peregrinae; quibus oblitus actor Cum ſtetit in ſcena, *concurrit* dextera laeuae. i. *plauſus datur priusquam aliquid dixerit actor.*

CONDITIO *de nuptiis certis alicuius puellae* Ter. Ph. 4, 1, 13. Nam hanc *conditionem* ſi cui tulero extraneo. *Galli hoc verbum iſta ſignificatione reddunt:* une partie. cf. Hec. 2, 1, 44.

CONFERRE, dare Phaedr. 4, 4, 12. centena matri *conferant* ſeſtertia. *Dubium videri poteſt, vtrum tres filiae conferre debuerint ſummam, an potius ſingulae centena millia ſeſtertium; poſterius magis placet.* * Ter. Ad. 1, 2, 14. ſi *conferendum* exemplum eſt, non fratrem videt rei dare operam.

CONFESSVS paſſiue; reus *confeſſus*, opp. innocenti, *qui talis manifeſto*

 eſt,

*eſt*, *ita vt nemo dubitet.* Phaedr. 4, 25, 22. Saepe impetrauit veniam *confeſſus* reus, Quanto innocenti iuſtius debet dari. *Rittershuſ. explicat vulgari ſenſu*: qui delictum fatetur; *ſed fallitur, et aperte repugnat opp.* innocens. *ſic etiam confeſſa* res, Ouid. Pont. 2. 2. *confeſſus* amor, Petron. 127 vbi vid. Burm. et ad Eund. 91.

CONFESTIM *pro* confertim *vt quidem Geſnerus eleganter explicat.* Hor. Epiſt. 1, 12, 9, Protinus vt te *Confeſtim* liquidus fortunae riuus inauret; *non tenui modo bracteola ſed ſolido auro. Alii celeritatis notionem cum emphaſi in coniunctis* protinus *et* confeſtim *quaerunt. Iudica ipſe; mihi praeplacet Geſneri interpretatio, niſi quis velit legere* confertim *pro* confeſtim, *quicum conſpirarem lubentiſſime.*

CONFICERE argentum, *conſumere* Ter. Ph. 5, 5, 11. Ne, cum hic non videant me, *conficere* credant argentum ſuum. *comparare.* Ter. Eun. 5, 4, 6. Virginem, quam amabat, eam confeci. *Ita enim erat imperatum a Pamphilo* 2, 3, 28. hanc tu mihi vi, clam, precario fac tradas, mea nihil refert dum *potiar* modo. * *confecta* duella *pro* finita Hor. 2, 1, 254. * Hor. Serm. 1, 9, 29. felices, nunc ego reſto, *confice* i. *interfice me etiam*; *ceterum non haec dicit poëta garrulo paraſitaſtro, vt vel omnes, et ipſe Geſnerus credidit, ſed ſecum agitat compreſſis labris. Quomodo enim probabile eſſet, ea poſtea accidiſſe, quae ſequuntur, ſi haec Horatius dixiſſet in os hominis. Sentit et ipſum hoc Geſnerus, ſed forte eo geſtu dixiſſe putat vatem, vti nugator accipere poſſet honeſtam petitionem. An igitur nugator honeſtum duxit occidere hominem, honeſtas etiam preces vt eum interimeret? Eſt hoc meae intelligentiae nimis doctum et ſubtile.*

CONFLICTARI *de conſuetudine cum aliis periculoſa, et in qua facile ali-*

*aliquis poſſit ad nequitiam abduci.* Ter. And. 1, 1, 65. Nam qui cum ingeniis *conflictatur* eiusmodi (*quae ſint procliuia ad libidinem*) neque *commouetur* animus in ea re tamen, ſcias tum iam ipſum habere poſſe ſuae vitae modum. *Ducta vero eſt ſimilitudo a luctantibus, qui, ſi bene rem ſuam agunt in conflictando, ne commoueri quidem debent.*

CONFORE *pro* confectum iri Ter. A. 1, 1, 141.

CONFVSVS *perterritus, perturbatus.* Phaedr. 4, 17, 24 Canes *confuſi*, ſubito quod fuerat fragor. *Sed quis, quaeſo eſt, qui ſanam putet hanc lectionem? Emenda fortiter*: Canes, confuſos ſubito quos fecerat fragor cet.

CONGLVTINARE Ter. A. 5, 4, 110. meretricios amores nuntiis *conglutinas*: *facis vt filius meus eodem tempore, quo eum animus erat honeſtae virgini deſpondere, meretricem in matrimonium ducere velit.*

CONGRVERE Ter. E. 5, 9. 3. In me plane dii poteſtatem ſuam Omnem oſtendere, cui tam ſubito tot *congruerint* commoda. *Bentleius in multis libris ſe inueniſſe teſtatur* contigerint l. contigerunt *pro* congruerint; *quam etiam lectionem recepit Weſterhouius. Sed ego tamen cum quibusdam aliis bonis libris et Faerno faciens vulgatam lectionem praeopto. Habet enim* congruere h. l. *comicum quoddam; et longe exquiſitius verbum eſt quam* contingere *h. l. Notum* congruere *dicere proprie de* gruibus *in maxima coniunctis turba aduolantibus; vnde ductus tropus in h. l. mirifice quadrat.*

CONIICERE in nuptias, *de inſperato oblatis* Ter. A. 3, 5, 14. Qui me hodie ex tranquilliſſima re, *conieciſti* in nuptias *Ibid.* 4, 1, 44. ſi omnes hunc *coniectum* in nuptias inimici vellent. *Ibid* 3, 4, 23. in nuptias *conieci* herilem filium (*h. e. vt ipſe explicat verſ. ſeq.*) feci hodie vt fierent *inſperante* hoc

*hoc* atque *inuito* Pamphilo. *His igitur locis magna cum vi coniunctum h. voc.* * *At.* H. 2, 2, 51. *cum dicitur*; ne me in laetitiam fruſtra *conjicias*; *nihil eſt aliud, quam* quod H. 1, 2, 12, *appellatur* laetitiam obiicere.

CONIVRARE *de amica coniunctione, atque conſpiratione, vti notum ſaepius accurrere* Hor. od. 1, 15, 7. Graecia *Coniurata* rumpere nuptias. *vbi etiam Vet. Schol. Crucq.* fallitur in malam partem accipiens; *Baxterus adpoſuit aliud minus doctum Scholion.* Hor. Art. 411. Alterius ſic Altera poſcit opem res et *coniurat* amice.

CONIVRATIO *de morum ſimilitudine, atque ad malas actiones conſenſione* Ter. Hec. 2, 1, 1, quod hoc genus eſt, quae haec *coniuratio?*

CONOPEVM Hor. Epod. 9, 16. Inter ſigna (turpe!) (*ſic enim cum Bauero, praeceptore meo animo dulciſſimo, obſeruatt. crit. ad Hor. pag.* 4. *diſtinguo*) militaria Sol aſpicit *conopeum. Rectius ſcribitur* conopium, *quia breuis penultima, et Graeci vtrumque habent* κωνωπεῖον *et* κωνώπιον. *Schol. ad h. l.* Tentorium ſ. velum lineum l. laneum l. bombycinum, ad muſcas et culices abigendos, quo Alexandrini potiſſimum vtuntur propter culicum illic abundantiam. Hic autem de lecto delicatiori et omni mundo Cleopatrae.

CONSCINDERE Ter. E. 4, 3, 4 tum ipſum *capillo conſcidit. Grauior eſt locutio ac fortior ob id ipſum, quod abhorret a communi loquendi vſu. Non erat igitur, quod Guyetus ab illa lectione diſcederet, quam etiam Bentleius, Geſnerus in Theſauro, aliique ſeruarunt.*

CONSCRIPTVS *ſimpliciter pro* Senatore Hor. Art. 314. *De antiquo diſcrimine inter* Patres *et* Conſcriptos vid. Erneſti Clau. Cic. *in voc.* Conſcriptus.

CONSEQVI Ter. Hec. 4, 4, 27. Eam iam conſequitur alienus puer. i. e. *ex ea natus eſt ab alio viro filius. Metaphorum hanc a pecoribus ductam eſſe notat Donatus, quae, vt mox nata fuerant, matres ſequantur.*

CONSILIVM *prudentia, aut facultas ſuo vſui et commodo proſpiciendi* Ter. Eun. 2, 2, 10. Itane paraſti te, vt ſpes nulla reliqua in te ſiet tibi; Simul *conſilium* cum re amiſti? Hor. od. 4, 4, 24. Diu lateque victrices cateruae Conſiliis iuuenis (*Druſi*) reuictae. *Bene* reuictae, *cum praeceſſerint*, victrices caternae. Adde od. 4, 4, 33. * *voluntas, animus* Ter. Hec. 3, 5, 44. non eſt *conſilium* pater. * *cogitatio, conſideratio* Ter. Ad. 4, 4, 4, pectore conſiſtere nihil *conſili* quicquam poteſt; *hoc eſt, coll. verſ.* 2. *ita perturbatus ſum, vt neque, quid de me faciam*, neque quid agam certum ſiet. * Phaedr. 5, 3. 13. caſu peccans opp. peccanti *Conſilio.*

CONSISTERE *dicuntur flumina frigore congelata* Hor. od. 1, 9. Vides ne vt — — — gelu flumina *conſtiterint* acuto. *Pulchre vidit Geſnerus hoc vocabulo frigus primum indicare, non gelu poſt ſolutionem denuo ingruens, vt innuit Vet. Schol. explicat pluribus h. l. Turneb.* 11, 26.

CONSORS *proprie, cohaeres, quicum communi et nondum diuiſo patrimonio*, Sorte, *vtitur aliquis* Hor. od. 3, 24, 60. Cum periura patris fides *Conſortem*, ſocium fallat, et hoſpitem; *ita disiunctim enim illa legenda, non* Conſortem ſocium, *vt et in ipſa Geſneri Editione perperam eſt*, Vet. Schol. Crucqii *bene exponit*: conſortem in aſſe *h. e. qui totam haereditatem cum alio communem poſſidet. vid. Varr.* libr. 2. de ling. lat. pag. 57. et Burm. ad Vellei. Patercul. 1, 10. Fuluii cenſoris frater, et quidem *conſors* Cn. Fuluius, ſenatu motus eſt ab iis cenſoribus.

CONSPIRATVS Phaedr. 1, 2, 4, Hinc *conſpiratis* factionum partibus Arcem tyrannus occupat. *Sunt qui intelligant* actiue, *pro* conſpirantibus, *interea dum illae conſpirant; ſed praeſtat cum* Kohlio Comment. critic. 1, 15. paſſiue, *vt iam Gudius ad h. l. notauerat, accipere, pro* conflatis. *cum factiones ortae eſſent, et ita ciuitas tota in partes abiret; hae ſunt factionum* partes; *per gratam μακρολογιαν, qua tamen Phaeder raro admodum vtitur, quanquam huc pertinet* paruum tigillum ead. fab. verſ. 14.

CONSTARE Hor. Art. 127. Seruetur ad imum Qualis ab incepto proceſſerat et ſibi *conſtet; formet integrum vnum quoddam.*

CONSVLTOR *pro* cliente, *qui ſc. Iurisperitum conſulit de lite.* Hor. Serm. 1, 1, 10, ſub galli cantum Conſultor vbi oſtia pulſat.

CONSVLTVS ſapientiae; *ſic dictus, vt* Iuris conſultus, *nòue* Hor. od. 1, 34, 3. Inſanientis dum ſapientiae Conſultus erro. *Pulchre,* inſan. ſap. *ὀξυμωρως.*

CONSVSVRRARE. Ter. H. 3. 1, 64. Syrus cum illo veſtro *conſuſurrat. Antea dixerat: ſub*ſenſi – illos – id inter ſe agere clanculum.

CONTAMINARE fabulas *dicitur, qui commiſcet componendo plures ex vna* Ter. A. prol. 6. vituperant factum atque in eo diſputant *Contaminari* non decere fabulas. *quia Terentius e duabus vnam compoſuerat.* Weſterhov. *reddere malebat,* mutilare; *qui quidem ſignificatus in h. v. neſcio an vnquam, certe in hanc loci perpetuitatem nullo modo cadit.* H. prol. 17. *poſtquam dixerat,* Heautontimorumenon *eſſe* integram comoediam ex integra, *repetit eandem accuſationem, quod maleuoli dixiſſent,* ſe multas *contaminaſſe* graecas fabulas, dum faceret paucas latinas; *atque ne putarent aduerſarii, ſe illorum vituperio commotum a priſtina ratione dis-*

*diſceſſiſſe, quoniam Heautont. non erat ex pluribus compoſita,* ſtatim addit: Neque ſe id pigere, et deinde factorum autumat * Hor. od. 1, 37, 10. *Contaminato* cum grege turpium Morbo virorum. *vid. de hoc ſatis vexato loco* voc. Morbus.

CONTEGERE Phaedr. 1, 11, 4. Venari aſello comite cum vellet leo, *Contexit* illum frutice.

CONTENDERE *comparare et pretium inde detinere, ſed cum imagine quadam rei* Hor. Epiſt. 1, 10, 26. Non qui Sidonio *contendere* callidus oſtro Neſcit Aquinatem potantia vellera fucum i. *qui non adeo eſt ſagax in dignoſcenda purpura bona et falſa, vt ſciat quae ſit tincta Tyrio Sidonio murice, quae Succo Aquinati, vbi ſolebant purpuram adulterinam fingere: ſolent autem,* tendere pannum, *qui comparant, vt diſcrimen reperiant; Eleganter ideo* contendere.

CONTENTVS poples Hor. Serm. 2, 7, 97. Placide iam contento poplite miror Proelia. *referendum ad decertantium geſtum; gladiatores, dum pugnant, extendunt alterum poplitem, altero leuiter inflexo.*

CONTORTOR legum, *de fabula* Ter. Ph. 2, 3, (al. 2) 27. Bonorum Extortor, legum *contortor.*

CONTRACTVS *de eo qui prae frigore membra, incuruans ſeſe, contrahit, eleganti imagine,* Hor. Epiſt. 1, 7, 12. ſibi parcet *contractus*que leget; *Geſnerus quidem intelligit contractum in paruum cubiculum, iacentem in lectulo, inuolutum veſtibus; ſed mihi hoc videtur contortum eſſe; vbique* contractus *ſic occurrit, vbi de frigore eſt ſermo, vt ego interpretor* Phaedr. 4, 23, Mori *contractum* quum *te* cogunt frigora. Virg. Georg. 4, 259. Ignauaeque fame et contracto frigore pigrae; *vbi ego quidem legendum putauerim* contractae frigore pigro; *dignior etiam haec lectio Virgilio, cum* ignauae et pi-

pigrae *habeat tautologiae ſpeciem*; *pulchre vero diceretur* frigus pigrum, *et* contractae apes. *Alios locos ad meam in Horatii loco explicationem tuendam aptos vide* apud Scheſſerum loc. c. Phaedri. * *contracta* paupertas; *quia rem contrahit, anguſtam facit.* Hor. Epiſt. 1, 5, 20. * veſtigia vatum Hor. Epiſt. 2, 2, 80. *ſunt arcta, anguſta, quae pauci ſequi poſſunt; ex mente ſcilicet Geſneri et Baxteri. Sed ego hanc lectionem vulgatam quare ſuſpectam habeo, accipe. Primum Vet. Scholl. legunt diſerte* contacta *pro* contracta. *Deinde eandem lectionem Lambinus* (*quamuis ipſe accipiat* contracta) *ſe reperiſſe in* Sex MSS *teſtatur, nec denique aliter habent* Codd. *Geſner.* G. S. et Med. 1477. *Num tot auctoritates plane ac temere abiiciendae? Sed ſenſus parum rectus eſſet, ſi legamus cum MSS.* contacta *pro* contracta. *Ita certe rati ſunt interpretes; Baxterus vltro:* apage! contacta. *Ego vero id de Ipſorum lectione dicere audeo, vbi autem receperis* contacta, *ſpondeo ſenſum fore optimum. Videamus locum. Dicit poëta, ſe male rogari, ut carmina faceret, inter ſtrepitus diurnos atque nocturnos verſ.* 79. *Iam pergit:* Vis *itaque,* me contracta ſequi veſtigia vatum? i. *vis itaque me anguſtam ſequi viam poëticam? quaenam coniunctio? qui nexus? At ſi legamus; vis me inter tot ſtrepitus verſus pangere, adeoque* contacta veſtigia ſequi; *ſenſus eſt: an vis, vt, dum diſtrictus cano, vulgaria ſcribam, trita, eamque viam vulgarem* i. contactam *ſequi, quam tetigerunt omnes mali poëtae. Num planior eſſe ſenſus poteſt. cf. verſ. ſeqq. et* 85. *Bentleius, qui ipſe* contracta *probare non potuit, emendat* non tacta; *ingenioſa, at ab hoc loco maxime aliena lectio, ſi contextum contemplaris.*

*Sanadonus* cunctata i. *incerta dubia* veſtigia *ponit, vt nempe aliquid dixiſſe videatur.*

CONTRAHERE Hor. Epod. 13, 1. Horrida tempeſtas coelum *contraxit* et imbres Niuesque deducunt Iouem. *Bene* contrahere, *videntur tempeſtate nubes coactae, et coelum in denſam caliginem contractum. Iupiter* h. l. *eſt aër, Iupiter pluuius, qui deſcendere imbribus credebatur. vid. Burmanni diſput.* ζευς καταβαλης *pr. pag.* 265 *et alibi.*

CONTREMISCERE *aliquid* Hor. od. 2, 12, 7. *pericula* Fulgens *contremuit* domus Saturni veteris.

CONTRISTARE *tranſlate et pulchre*, Hor. Serm. 1, 1, 36. Simul inuerſum *contriſtat* Aquarius annum. i. *ſimulatque ſol ingrediens Aquarium XVII. Calend. Febr. triſtem anni faciem creat.* Annus *inuerſus eſt quia tum iam annus in ſe redierit. vid.* Turneb. Aduerſ. 12. c. 3, et 19. c. 29.

CONTVMAX lima, *quae aculeis ſuis morſui viperae ſe opponit, bene! eſt* contumax *enim pertinacia quaſi tumens.* Phaedr. 4, 7, 5.

CONTVMELIA *de verbis non ſolum ſed factis indignis ſaepius.* Phaedr. 1, 2, 21 Quod (*tigellum*) cum inquinaſſent omni *contumelia*; cf. verſ. praeced: *vbi contumelia illa narratur.* Id. 5, 3, 5. Ter. A. 1, 8, 3. *vbi iniuria ex contemtu profecta* cf. ibid. verſ. 14. Id. Eun. 5, 2, 27. Ad. 4, 3, 16. Ph. 5, 7, 79. Hec. 3, 5, 20, * *plur.* Ter. A. 3, 3, 25. dum eius libido occluſa eſt *contumeliis; dum adhuc irae ſunt inter Glycerium et Pamphilum* (cf. v. 20.) *adeoque eius amor frigeſcit.*

CONTVRBARE Ter. Eun. 5, 2, 19 *conturbaſti* mihi rationes omnes; *locutio a negotiatoribus petita*, Weſt rhon. *ſimili nobiscum fere metaphora: du haſt mir einen Strich durch die Rechnung gemacht. Contrarium eſt apud* Plaut. Amphitr.

*Amphitr. prol.* 5, 4, 5. *Ipſum autem* conturbare, *deriuandum eſt ab antiquo more in arena calculum ducendi.*

CONVASARE *verbum comicum hoc ſenſu, vt ſit furtim quaedam colligere atque in ſarcinas componere* Ter. Ph. 1, 4, 13. aliquid *conuaſaſſem*, atque hinc me coniicerem protinus *in pedes. Addit enim* verſ. 14 Antipho: Quam hic fugam aut *furtum* parat. *Bentleius legit* conraſiſſem. *Cui tandem perſuadebit?*

CONVERTERE ſtudia; *mutare cupiditates, alio quo verſas.* Hor. Art. 166. *Conuerſis* ſtudiis aetas animusque virilis Quaerit opes *cet.* Id. Epiſt. 1, 17, 25. vitae via ſi *conuerſa* decebit.

CONVICIVM *proprie, coniunctio vocum, qſ. conuocium* Phaedr. 1, 6, 5, Conuicio (ranarum) permotus quaerit Iupiter cauſam. Id. 3, 16, 3. Cicada acerbum noctuae *conuicium* faciebat; *belle de ſtridula cicadae voce!* Ter. Ad. 2, 1, 26. Hor. Serm, 1, 5, 11. Pueri nautis, pueris *conuicia* nautae Ingerere; *reſpicit poëta clamorem exprobantium.*

CONVIVIA arcta. Hor. Epiſt. 1, 5, 29. vid. Arctus.

COPIA narium, *de florum vario apparatu, et omnibus, e quibus ſuauis odor naribus afflatur* Hor. od. 2, 15, 6. * Ter. H. 4, 1, 55. Ita hercle in anguſtum oppido nunc meae coguntur *copiae. comice, de rerum ſtatu anguſto, translata locutione a re militari.* cf. loc. integr.

COPIOSVS, domus *copioſa* Phaedr. 4, 23, 20. Mori contractam cum te cogunt frigora Me *copioſa* recepit incolumem *domus* i. *omni rerum copi abundans. vid.* Contractus.

COQVERE *de vento, dum putidum quid reddit calore flatus ſui* Hor. Serm. 2, 2, 41. At vos Praeſentes (*audientes preces meas*) Auſtri *coquite* horum obſonia. *Bene,* Auſtri, *cum ante Harpyias nominaſſet, quas peſtilentes*

*lentes auras Hecatis telis armatas putabant.*

CORINTHVS *pro, vaſis Corinthiis* Hor. Epiſt. 2, 1, 193. Captiuum portatur ebur (*l. ſigna ex ebore l. elephanti*) captiua Corinthus. *Deridet puerilem pompae ſuperbiam, vt bene notauit Baxterus. Lambinus, aliique poſt eum intelligunt* captiuam Corinthum, *ſimulacrum Corinthi, quam L. Mummius cepit ac deleuit. Portata quidem oppidorum captorum ſimulacra in triumphis loca nonnulla probant, ſed h. l. ea non accipienda. Ceterum iſta voc. ſignificatio in Theſauro Geſn. omiſſa.*

CORNA ſilueſtria; *cibus auari* Hor. Serm. 2, 2, 57. Quinquennes ollas eſt et ſilueſtria *corna.* * rubicunda Id. Epiſt. 1, 16, 9. *Corna et ceraſa eadem eſſe vult Seruius ad Virg. Georg.* 2, 18. *Sed vid. Caſaub. ad Athenaeum* libr. 2. c. 11. *de ceraſis, cornis et moris ſubtiliter diſputantem, et adde* Ouid. Met. 1, 105.

CORNV *Vaſculum quoddam olei, ſextarium capiens.* Hor. Serm. 2, 2, 61. *Cornu* ipſe bilibri Caulibus inſtillat, veteris non parcus aceti. *Mirus iconiſmus, vbi omnia verba pondere ſuo rem ſuſtentant; Auarus* ipſe, *ne ſerui nimium defundant*, *oleum* inſtillat, *guttatim tantum emittit*, *et quidem e* cornu, *tale vas enim diu durat*, *et* bilibri, *ſatis paruo igitur*, caulibus ſ. *braſſicae durae, quae e caulibus conſtet maxime*, ſed *tamen* non veteris parcus aceti *infundendi.*

CORPVS pro *pinguedine, ſagina corporis* Phaedr. 3, 7, 5, quo cibo feciſti tantum *corpus* * *per charientiſmum pro* obſcoera parte corporis ad graec. δεμας *quod ita vſurpatur.* Id. 3, 11, 3, Damnum inſectatus eſt amiſſi corporis. *Sic et* Hor. Serm. 1, 2, 43. Dedit hic pro corpore nummos. *Plura exempla aliorum Auctorum dat Burm.* ad Petron. 112. et 130.

Non ita *creditum* Poſcis Quintilium Deos.

CREPARE fores, *diſting. a* pulſare fores. Ter. Ad. 2, 3, 11. Sed quisnam fores crepuit? Sy. mane, ipſe exit foras. *More attico dictum; nam quia Athenis fores in publicum aperiebantur, qui domo exibat, ne quem, eas aperiendo, forte praetereuntem laederet, eique fores impingeret, crepitum, eas feriens apte, edebat. Hactenus Turnebus* Aduerſ. lib. 4, c. 15. *Igitur hanc locutionem vſurpari videmus omnibus locis, vbi quis domo egreditur, non autem ſi quis introeat* cf. Ter. Eun. 5, 8, 5; *cum verſ.* 6. *et ſc.* 9. H. 1, 1, 121, 122. it. 3, 3, 52. Ph. 5, 5, 12. *Aliud autem eſt* fores pulſare ſ. pellere, *quae vocabula locum habent, vbi quis e platea veniens domumque ingreſſurus, cornice ſignum daret, vt ſibi oſtium aperiretur* e. gr. H. 2, 3, 34. 35. it. H. 3. 1, 1, coll. 7. Ad. 4, 5, 3. coll. 4, 4, 23-25. Ad. 5, 3, 2. crepare *et* pulſare *plane ſic differunt, vt Graecorum* ψοφεῖν et κόπτειν. *Teſtatur Menandri fragmentum apud Suidam in* κόπτω: κόψω τὴν θύραν – ἀλλ' ἐψόφει καί τις τὴν θύραν ἐξιών. * *aſſidue de re aliqua loqui; eleganter* Hor. od. 1, 18, 5, Quis poſt vina grauem militiam aut pauperiem crepat. *Non placet lectio* increpat. Id. Art. 247. imunda *crepare. reſpic.* gr. αἰσχρολογεῖν.

CRESCERE *plauſu atque approbatione augeri* Ter. H. prol. 28. Date creſcendi copiam (iis) Nouarum qui ſpectandi faciunt copiam ſine vitiis. *Interpretatio noſtra confirmatur* v. 35. 36. *vbi prologus;* date poteſtatem, *inquit* mihi ſtatariam agere vt liceat per ſilentium. *Ceterum in iſto loco* ſpectandi *dicitur pro* ſpectandarum.

CRESSVS nota creſſa i. *creta ducta nota alba, qua Romanos ſolitos fuiſſe dies felices ſignare notum eſt. Probabile enim ex* Iſidoro orig. 16, 1. *a Bentleio ad h. l. iam citato*

*citato cretam aut eſſe terram Creſſam aut a cretenſibus mercatoribus aduehi ſolitam.* Hor. od. 1, 36, 10. *Creſſa* ne careat pulchra dies *nota.* Plura *ſimilia loca et fuſam explicationem quaere a Bentleio ad h. l.*

CROCVM: *ſolebant croco, floribus, aliisque odoribus conſpergi hiſtriones et ſcena; ritus notus, ſed ego eum obtinuiſſe tantum credo, ſi fabula bene ſtaret, populoque placeret; hinc* Hor. Epiſt. 2, 1, 79. Recte necne *crocum* floresque perambulet Attae Fabula ſi dubitem i. *an iure meritoque Attae fabulae agantur, recitenturque cum plauſu.* Lucret. 2, 416. et cum ſcena croco cilici perfuſa recens eſt. *Plura inde loca explicata vid. in Theſ. Geſn. in voc.* crocum. *Vox apud Horatium,* perambulet *figere dicitur a Crucquio Titum Quintum Attam, ſic appellatum, quod Atta eſſet* i. *vitioſis pedibus, plantis extremis tantum terram attingens eundo.*

CRVDVS *qui nondum coenauit* Hor. Epiſt. 1, 6, 61. *Crudi* tumidique lauemur; *et ante et poſt coenam, quod erat luxurioſorum.* * *qui cibum non concoquit* Hor. Serm. 1, 5, 49. Pila lippis inimicum et ludere *crudis.* * bos, i. *qui cruditate laborat, Baxterus* excoriatum *intelligit; verius Geſnerus cruditatem, de qua* Colum. 6, 6. * *cruda* virgo. Hor. od. 3, 11, 12. et adhuc proteruo *cruda* marito. *Omnes interpretes intelligunt de intempeſtiua virgine et immatura; ſed neſcio an recte. Tota oda, precans Mercurium, vt faciliorem puellam redderet, et mitiorem, velle mihi videtur, vt h. l.* Cruda *ſit* crudelis, immitis; (vt crudus enſis Virg. Aen. 10, 682.) *quae ſpernat omnem maritum. Neque obſtat voc.* adhuc, *quod forte interpretes decepit, namque* huc vsque *fuit crudelis.*

CRVX *de homine alios cruciante* Ter. E. 2, 3, 91. illi, *crucibus* h. e. *meretricibus, noſtram a-*

 doleſ-

*doleſcentiam crucianti-bus.*

CVBARE cum *venuſtate, rem pingente, de loco depreſſo, leuiter decliui.* Hor. od. 1, 17, 11. Vſticae *cubantis* leuiter perſonuere ſaxa. * *aegrotare, et iacere in lecto.* Id. Serm. 1, 29, 18. Trans Tiberim longe *cubatis* prope Caeſaris hortos. *Adde* Serm. 2, 3, 289. Epiſt. 2, 2, 68.

CVBITALE *puluillus, qui cubito coenantis ſupponi ſolebat.* Hor. Serm. 2, 3, 255.

CVBITVS preſſus, *de diſcumbentibus ad coenam, cubito innitentibus.* Hor. od. 1, 27, 6. *Cubito* remanete preſſo. *venuſtet! non rixas agite, non mouete cubitus litigantes: ſolent irati vagari, et agitare brachia et manus.*

CVCVLLVS *auis ridicula, pigra et obliuioſa, nam et obliuiſcitur ſui nidi, et ſua oua aliis auibus fouenda relinquit.* Vet. Schol. *ad* Hor. Serm. 1, 7, 31. Magna compellans voce *cucullum.* *Exprobratio foeda putantium vites.*

CVDERE Ter. H. 4, 3, 19. Ego argentum *cudo*, quod tibi dem. *Dictum ambigue et iocoſe.* * Id. E. 2, 3, 89. faba *cudetur* in me, *vid.* Faba.

CVIVS Ter. H. prol. 8. Nunc *qui ſcripſerit*, et *cuia Graeca* ſit, ni partem maximam exiſtimarem ſcire veſtrum, id dicerem. *Prologus nempe dicit, non eſſe neceſſarium, primo eum, qui* ſcripſerit, (*ſcil. latinam comoediam*) Terentium *nominare; nec indicare etiam*, cuia Graeca ſit, *i.e. a quo graece ſit ſcripta, ſcil. Menandrum, quoniam plurimis hoc ſatis notum ſit. Iure mirari quis poſſet, tantum fuiſſe apud Romanos Graecarum literarum ſtudium et amorem, vt fere quiuis e populo graecarum comoediarum auctores cognitos haberet.*

CVM *praeterquam quod* Ter. Ph. 1, 4, 10. Ehem! me miſerum! *Cum* mihi paueo, *tum* (*noch dazu*)

ζυ) Antipho me excruciat animi.

CVMERA l. cumerum; vas ingens, vimineum aut fictile, non abſimile dolio, quinque l. ſex modiorum, in quo reconditur, et reponitur frumentum. *Vet. Schol.* ad Hor. Serm. 1, 1, 53. Cum tua plus laudes *cumeris* granaria noſtris. *Id.* Epiſt. 1, 7, 30. Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam Repſerat in *cumeram* frumenti *vid.* Vulpecula.

CVMQVE *pro* quandoque *l.* quotiescunque, *rarum voc. ab Horat, forte hac ſignificatione cuſum, vt alia plura.* Hor. od. 1, 32, 15. Mihi cunque (*leg* cumque *neceſſario!*) ſalue Rite vocanti. *Bentleius emendat* cu:que. *Heuman. in*Poeciles Tom. 3. p. 22. mihi nunc reſolue; *quod video et Geſnerum in Theſauro L. L. monuiſſe. Sed vulgata lectio* cumque, *vera. vid.* Cuning. Animaduerſ. c. 13. p. 239. ſqq. *qui etiam* Lucretium L. 2, v. 113. *citat, et* Fabri Notas p. 438.

CVLPARE aquas *venuſte dicit et dulci metaphora* Hor. od. 3, 1, 30 arbores, *quae ſcilicet* aridae, *egentes aquae, fructum ferre non poſſunt, quaſi ſe excuſent domino. Elegans etiam eſt emendatio Geſneri* ibid. verſ. ſq. 31. nunc torrentia *agro* ſidera, *pro* agros.

CVPIDO ſordidus, *de amore pecuniae*, Hor. od. 2, 16, 15.

CVPPA Hor. Serm. 2, 2, 123. Poſt hoc ludus erat *cuppa* potare magiſtra. *locus vexatiſſimus! Ita, vt poſuimus, fert noſtra editio et Lambiniana. Senſus: nullum alium regem conuiuii et magiſtrum poculi habentes, vt alias mos (vid.* Thaliarchus:) *niſi ipſam cuppam. Bentleius in diſputatione integra quadam ad h. l. conſcripta coniicit aut leg.* nulla potare magiſtra; *quae quidem nulla emendatio; aut* cupa pot. mag. *vt ipſe edidit;* cupa *vero tum eſt mulier quae vinum e taberna vendit* καπηλις. *Sed vt nil aliud dicam, quam* ſtul-

*te diceretur, illa muliere archipoſia bibimus?* *MSS. et libri omnes conſtanter legg.* culpa potare magiſtra h. e. *ita vt reginae noſtrae compotationis ſit* culpa lapſus, *vbi quis per imprudentiam non attendiſſet ad verba praebibentis, multabatur poculo. Hanc Baxteri explicationem, vel ideo amplector, quod Vet. Schol. eam confirmat*, morem fuiſſe antiquis, *innuens*, dicere ſe magiſtram facere culpam; *et omnes libri Vet. conſentiunt. Sequitur eam etiam Sanadon. Geſnerus docte reſpicere iubet ad* leges inſanas Serm. 2, 6, 68.

CVPRESSVS Hor. Art. 332. Carmina linenda cedro et leui ſeruanda cupreſſo. *vid.* Cedrus. *leuis* cupreſſus *eſt arca e tabulis cupreſſi bene politis* * Id. Art. 19. fortaſſe *cupreſſum* ſcis ſimulare *Vet. Schol.* Prouerbium hoc eſt in malum pictorem, qui neſciebat aliud bene pingere quam cupreſſum; ab hoc naufragus quidam petiit, vt ſatum ſuum exprimeret; ille interrogauit, num ex cupreſſo vellet aliquid addi, μη τι και κυπαρισσε ϑελεις. *Carpere Horatium* poëtam, *qui vna tenui parte artis excellat, eamque adſuat vbicunque, loco etiam alieno, facile quiuis videt.* * *quia cupreſſi ſunt* funebres Hor. Epod. 5, 18. *dicuntur* inuiſae od. 2, 14, 23, *et bene ibi; cum vi in auarum, qui odit mortem.*

CVRARE *inuentum aliquem, pro* vt inueniatur Ter. A. 4, 2, 1. Vbi vbi erit, inuentum tibi *curabo* et mecum adductum. * Id. Ad. 5, 9, 5. Ego iſtos vsque a pueris *curaui* ambos ſedulo.

CVRATIO Phaedr. 5, 7, 12. Ad ſanitatem dum venit *curatio; rara locutio pro* dum ſanatur; *cui ſimilem illam tantum* Plin. 33, 3, *de auro:* quo ſaepius arſit proficit ad bonitatem: *inuenit Schefferus.*

CVRIALIS Ter. Ph. 5, 6, 10. *Curialis* vernula eſt qui me vocat. *Haec verba in plurimis Codicibus non*

exſtare *dicuntur.*
s, *qui addendum*
*ce quodam cenſuit,*
*nus eſt. Quoniam*
*in impreſſis libris*
*leguntur, adfera-*
*xplicationem. Di-*
curialis *idem eſſe*
*aecis eſt* δημοτης
*n pagi homo.* vid.
ad Cic. offic. libr.
8. *Serui autem*
*apud Graecos* δη-
*neque curiam a-*
*tinos habuerunt.*
*maxime placet*
*ii explicatio, qui*
*t,* curiales vernu-
*i eos ſeruos, qui*
*s eiusdem curiae*
*ux ſeruirent.* vid.
ris. *Ceterum Geſ-*
*n Theſauro iſtum*
*omiſit, vnde*
*colligi poſſit, il-*
*non genuinum*
*fuiſſe.*
'S *pro ſollicitus,*
*uis proſpiciens.* 4,
quidam *curioſior*
de tu ex opibus
is tuis.
VLVM currere H.
1. πλεοναςικως,
iorum celeritatem
andam cf. Plaut.
,6, 17. * *pro* ſta-

dio, quo curritur Hor. od. 1, 1, 3, Sunt, quos *curriculo* puluerem Olympicum Collegiſſe iuuat. *Suauiter puluerem dicit* olympicum, *qui in certaminibus olympicis colligitur.*

CVRVATVS, ignes *curuati* Lunae Hor. od. 4, 2, 57, *vid.* Ignis.

CVRVLIS, ebur *curule, de ſella curuli, inſigni illo magiſtratus maioris* Hor. Epiſt. 1,6,53. Cui libet is faſces dabit eripietque *curule,* Cui volet importunus *ebur; de eo qui valde gratioſus in tribu ſua efficere poteſt, vt aliquis, ambiens magiſtratum, quam plurima ſuffragia accipiat.*

CVTIS tonſa Hor. Epiſt. 1, 18, 7. Qui ſe commendat *tonſa cute,* dentibus atris: *infima ruſticitate praeditus, et ſic, vt virtutis aſſecla rigidus, amicis placere ſtudeat. vid.* Adraſus. * cutem. curare *prouerb. de vita otioſa, Epicurea.* Hor. Epiſt. 1, 4, 15,16. et Epiſt. 1, 2, 29.

CYATHVS, *duodecima pars ſextarii, quaſi ma-*

ius cochleare, quo vinum infundebant in pocula temperandum cum aqua Hor. od. 3, 19, 11. Tribus aut nouem Miſcentur cyathis pocula comodis. Qui locus ita non capiendus, vt vulgo fit, de ebibendis tribus tantum poculis, aut adeo cyathis, quo nihil magis falſum eſſe poteſt; cum in ipſa ode 8. libr. 3, 13, centum cyathi explendi eſſent, ſed ſic, vt cyathus ſit menſura, non poculum. Miſcentur, inquit, pocula ita, vt in quouis poculo tres cyathi vini infundantur, temperandi cum cetera poculi aqua. Cum vero ſit cyathus duodecima pars ſextarii ſ. poculi h. l. (quia ſextarius eſt As ratione cyathi) vult tertiam partem vini admiſceri aquae, qui erat mos vſitatiſſimus, etiam apud Graecos, vnde de bono vino illud notum Φερει τα τρια. Sic vere interpretari mihi h. l. et recte videor. Sed iam videbis, aut leg. eſſe cum Bentleio Miſcentor, vt pro imperio qua-

ſi iubeat modim
vates, aut eum
gamio comodun
commodis, quam
quidem Geſneru
cat cum Vet. Sch
aptis, ſobriis, qu
plane improbo,
tzius Vindic. pa
per plenis. ſed qu
miſcentur? Salt
nuſtior eſt Hora
aut legatur mil
aut, quod mihi
tius etiam videtu
modum. Bene
vates, recte, ſi
damno miſceri
tres cyathi vini
quae poculo: N
tibi placet Ho
Reliqua etiam ha
ne melius intelli
et lenius fluent
ſic etiam pro
cyathus Hor. Sch
55. Vt tibi ſi
liquidi i. aquae
graeco, non
vrna Vel cyatho.

CYCLICVS ſcripto
Art. 136. eſt a
ptor et poëta cy
de quo vid. Voc
aut merus rerum
ptor, qui res, v
erant, absque ull

*et arte ſcriberet, vt*
chill. Statius. vid.
*larem diſſertat.* C.
Schwartzii *de* poë-
*yclicis, et* Turneb.
9.

D.

TVS, vrbs *damna-*
. *deſtinata ad per-*
Hor. od. 3, 3, 23.
– damnatum. *Ego*
*profecto malim*
*Bentleio legere* da-
um, *vt et obſcuri-*
*ambiguitas euite-*
*quippe interuenit*
uluerem, *dubium-*
*prima facie reddit,*
Ilion damnatum,
luerem damnatum
*Ilion foeminino*
*e occurrere, ſatis*
*bit exemplis Bent-*
*ad h. l.*
SE bibere, *cum*
*hoſpitis* Hor.
2, 8, 34. Nos niſi
*ſe* bibimus, morie-
multi; *comice et*
cf. praeced.
M Ter. Heaut. 4,
*Quum Chreme-*
*vxore filia nuper*
*ita* indicaretur,
*m iocoſe Syrus,*

Ergo, *inquit*, herus da-
mno auctus eſt. *Noſtri fe-*
*re, velut ille auarus a-*
*pud Rabenerum, dice-*
*rent*: *Wieder ein freſ-*
*ſendes Capital mehr. Sic*
*Menander in* ἀνεψιοῖς
*dixerat* θυγάτηρ κτῆμ'
ἐστιν ἐργῶδες πατρί.
*et in* κλιει. χαλεπονγε
θυγατηρ κτῆμα καὶ
δυσδιάθετον. *Mira ve-*
*ro in noſtro loco lectio-*
*num varietas. Equidem*
*ſic recte et ex mente Te-*
*rentii legi arbitor.* (v.
13.) Meminiſtin, me eſſe
grauidam, et mihi te
maxumo opere intermi-
natum, Si puellam pare-
rem, nolle tolli? Ch.
Scio quid feceris: ſuſtu-
liſti. Sy. Sic eſt factum:
*domina ego, herus da-*
*mno* auctus eſt: So. Mi-
nime: ſed erat hic anus
Corinthia haud impura,
cet. *Nec mea haec eſt*
*emendatio, ſed quam be-*
*ne praecepit* Acidalius *ad*
Vellei. Paterc. libr. 1. *in*
*fine* pag. 124. ed. Burm.
*Cum e verbis vxoris*
*ſublatam filiam coniice-*
*ret Chremes, quam inte-*
*rimi voluiſſet: aſtutus*
*ſeruulus, et mores mu-*

*lierum optime doctus, idem ſtatim coniicit, et ſecum, ſiue adeo ad ſpectatores*; Plane iſtuc eſt, *inquit*, mihi hera noua nata eſt, domino damnum. *Haec Syri verba interponuntur velitationi Chremetis* et *Soſtaſtrae. Haec vero*: Minime *inquiens*, ſed erat hic etc. *non reſpondet ſeruo, ſed marito.*

DARE *explicare, enarrare.* Hor. Serm. 2, 8, 4. Ter. Heautont. prol. 10. Nunc, quam ob rem has parteis didicerim, paucis dabo. * *edere.* Ter. H. prol. 33. Cum dabit alias nouas *ſcil. comoedias* * *perpetrare, facere, committere* Ter. Ad. 3, 4, 4. pol haud paternum iſthuc dediſti. * dari *pro occurrere*, obuiam venire, alteri ſecum colloquendi copiam facere. Ter. Heaut. 4, 4, 10. Te mihi iam ipſum optabam – Obuiam dari. * dare malum Ter. E. 3, 3, 2. Nimirum *dabit* haec Thais mihi magnum *malum.* adde A. 1, 1, 6. * ſolertem aliquem Ter. E. 3, 2, 25. *praeſtare.* * ſilentium Id. Hec. prol. 56. * Phaed. 1, 13, 2. Qui ſe laudari gaudet verbis ſubdolis, Serae *dat* poenas turpes poenitentiae. *In conſtituendo verſu variant libri. In ſchedulis P. Danielis fuit teſte Gudio*: Serae dant poenas turpes poenitentiae; *at habere videmur, quo nos tueamur cum affirmemus, hunc codicem pluribus in locis a ſcriptore correctum fuiſſe, quo vera lectio paullo obſcurior planior redderetur. Nos h. l. veterem lectionem amplecti malimus*: qui ſe laudari gaudet verbis ſubdolis. *Fere* dat poenas turpi poenitentiae. *Fere eſt* plerumque; *ſic ſaepius*: v. c. vt *fere fit* &c.

DAVVS, perſona comica Menandriana, Hinc Hor. Art. 114. Intererit multum *Dauusne* loquatur, an Herus i. e. *ſeruusne an Dominus; patet, longe diuerſas eſſe perſonas, adeoque diſcriminari inter ſe eorum orationem etiam debere. Ita enim non dubito legendum eſſe. Alii legunt* Dauusne loqua-

loquatur, an Heros. *Sed vt alia omittam, character Dei et herois non adeo eſt diſtans inter ſe quoad orationis genus, vt, quae ſequuntur apud Hor. eis adiungi poſſent. Alii Dauum et Heroa duo faciunt ſeruos Menandrianos legentes vt nos:* Dauusne loquatur *an Heros.* Sed *nec eorum oratio e diametro vt ſenis et iuuenis ſibi opponi poterat; huc pertinet etiam* Hor. *Serm.* 1, 10, 40. *Dauo*que Chremeta Eludente ſenem cf. Terentii Andriam.

DE *pro* ex, *e, in Ter. Ad.* 3, 1, 11. *Clamat de* via Phaedr. 1, 16, 6, *de* conſpectu fugere. Id. 1, 13, 3, *de* feneſtra raptus caleus Hor. od. 2, 7, 23, *de* conchis capacioribus funde. *Adde* od. 1, 31, 2. * *inde ab* Ter. Ad. 5, 3, 55. de nocte it. 5, 9, 8. de die. vid. dies. *de* luce media Hor. Epiſt. 1, 18, 19. *Ita enim cum Bentleio legimus. Adde ibid. verſ.* 91. et Id. Epiſt. 1, 14, 34. Serm. 2, 8, 3.

DEBELLARE: rixa *debellata.* Hor. od. 1, 18, 9.

DEBERE *plane graeco more, ad quem omnino Horatius linguam ſuam mirifice accommodauit.* Od. 1, 14, 15. Niſi ventis *debes* ludibrium, h. l. *niſi vis ludibrio ventis te agitantibus eſſe. vid. Graecas eiusmodi formulas apud Lambinum ad h. l.* * *alicui* Ter. E. 5, 2, 22. *eſt iniuriam facere. Debeam,* Credo illi quicquam furcifero, ſi id fecerim *Noſtri dicerent.* Ich würde ihm auch wohl noch zu viel thun. * Detentia dici Hor. Art. 43. *non, quae proxime dicenda veniebant, vt intelligit Baxter, et alii omnes. Nam ab omnibus hucusque iſte locus praeter veritatem de more explicatur, quo ſolent poëtae auditorem ſtatim in medias res immittere, relictis aliis in initio, ſuo tempore reuocandis, vt in comoediis, epicis aliisque carminibus fieri vſu venit, quod etſi per ſe ad naturalem ordinem pertinet,* vid. Annotat. Batteſii ad h. l. in der Ein-

*graeca figura, aut potius* ſignum Apollinis ei dedicatum. *Non hic cogitandum de templo Augusti Apollini dedicato, non de ſecularibus ludis vt alii fecere; poëta tantum ipſe ſuum dedicatum Apollinem canit. Omnes hoc verſus iubent, volunt.*

DEDOCERE Hor. od. 2, 2, 20. Virtus, populumque falſis *dedocet* vti vocibus. Bauerus *vir eruditus, in libro ſingulari* animaduerſionum Horatian. reponendum ſuadet: virtus populique falſis &c. i. *virtus dedocet (nos) vti falſis vocibus populi, non tribuere vocabula vel nomen beati iis, quibus vulgus tribuit, qua emendatione nil mihi elegantius, verius videtur.*

DEDVCERE *Suaui metaphora de triſti et moerente* Hor. Art. 110. Ad humum moerore graui *deducit* et angit; *ſumtum a ramis arborum, hic autem pulchre pingit triſtem, vultu deiecto, et capite, vocab. graues h. l. aptiſſimum ad efficiendam imaginem.* * *Idem ibidem* 129. *deducere* carmen Iliacum in actus. *Metaphora a filo ſumta, vt volunt nonnulli; ego tantum ad Homeri Iliada reſpici credo, hinc ſcilicet deducitur in tragicam ſcenam.* * *Erat officium clientum, aut amicorum, comitari patronum e foro domum euntem; aut etiam hoc modo gratiam quaerere, quod diceba-tur* deducere Hor. Serm. 1, 9, 59. occurram in triuiis, deducam. * Ter. E. 2, 3, 23. Si qua eſt habitior paullo, pugilem eſſe dicunt. *deducunt* cibum; *minuunt, detrahunt.*

DEDVCTVS *eleganter de eo, qui non conſulto in aliquid incidit* Phaed. 2, 1, 7. forte viator eſt *deductus* in eundem locum.

DEESSE Hor. Epiſt. 2, 2, 52. mire! quod non deſit habentem cet. i. *certum annuum vectigal et reditus poſſidentem, qui quotannis ex fundo et villa redeant.*

DEFECTVS ſimpliciter, *de eo, qui eſt confectus,* de-

*debilitatus*, *languidus*. Phaedr. 1, 21, 3. annis *defectus h. e. qui prae* annis deficit, *idem fere quod* Phaedr. 4, 1, 10. *dicit:* annis et ſenecta *debilis. Sic etiam Martial* 13. Ep. 77. *dulcia defecta modulatur carmina lingua* * *destitutus, quem aliquid deficit* Phaedr. 5, 6, 2. *pilis defectus. Vtramque ſignificationem coniungit Columella* in praef. libr. 1. lecticariorum *defectiſſimum* annis et viribus in agrum relegat.

DEFENDERE *ſeruare agendo* Hor. Art. 194. Actoris partes chorus officiumque virile *defendat* v. Virilis **prohibere, arcere* Hor. od. 1, 17, 3. Faunus et igneam *defendit* aeſtatem capellis: *et ſaepius alibi.*

DEFICERE Hor. Epiſt. 1, 4, 11. Mundus victus, non *deficiente* crumena.

DEFLVERE *dicitur* toga, *vbi non compoſita et inconcinne vltra talos demittitur*, Hor. Serm. 1, 3, 31. Rusticius tonſo toga *defluit.* Vet. Schol. *Virgilium hic figi* notat, *cuius einsmodi habitus fuiſſet* cf. Epiſt. 1, 1, 95. *vbi Geſnerus valde lubrica fide niti, quae de Virgilio ferantur, bene monet.*

DEFRAVDARE *genium* Ter. Phor. 1, 1, 10. ſuum *defraudans* genium comparſit miſer. *vid. de eleganti h. l. voc.* comparcere.

DEFVGERE vid. *auctoritas.*

DEFVNGI, *calamitate liberari* Ter. Ph. 5, 9, 32. Cupio miſera in hac re iam *defungier* i. e. *vtinam haec vltima eſſet iniuria mihi a viro meo illata! Contenta eſſem ſi ſic diſcederem etc. deinde addit:* Sed quid ſperem &c. *Dacieria hoc in loco tota aberrauit via; ſic enim translatum dedit:* Je veux *rompre* avec lui pour toujours! *car* que puis je eſperer. *Luce meridiana clarius eſt, hoc omnino verbis Terentii repugnare. ceterum* cf. Ad. 3, 4, 62.

DEGRVNNIRE Phaedr. 6, 5, 27. ſcurra degrunnit prior. *Indicat Phaedrus ſimul totum habitum*

*cum Clinia; cuius feſti cauſſa ſe* ornare, comere, pectere ſolebat.

DEPERDERE ſumma, i. *perdere de ſumma* Hor. Serm. 1, 4, 32. Ne quid Summa *deperdat* me tuens. *vid.* Deſurgere.

DEPERDITVS Phaed. 1, 14, 1. Sutor inopia *deperditus, paupertate eo perductus, vt artem ſuam exercere non poſſet.*

DEPROELIARI Hor. od. 1, 9, 11. Venti aequore feruido *deproeliantes. Bene* feruidum aequor; *eſt illud* Herodoti ζεσαση θαλασση. *Dacierii ſomnium de latente ſtoicorum doctrina, Deos minutiſſimarum rerum curam non gerere, quam h. l. irrideret poëta, refutauit iam, et deſcriptionem tantum poëticam eſſe immenſae poteſtatis Deorum docuit* Klotzius *in libello* de felici audacia Horatii opuſcul. pag. 135.

DEPROPERARE, per breuiloquentiam *properando efficere* Hor. od. 2, 7, 24. quis vdo *Deproperare* apio coronas Curatue myrto? i. *celeriter properans nectere curat coronas ex apio &c.*

DEPVGNARE, *ita pugnare, vt hoſtem deiicias bellumque conficias* Phaed. 5, 2, 5.

DERIPERE Hor. od. 4, 15, 7. ſigna *derepta* Parthorum ſuperbis Poſtibus. *pro erepta, retracta * de vi carminum veneficarum.* Hor. Epod. 17, 78. *Deripere* Lunam vocibus poſſum meis. *deducere, vt* carmina de coelo poſſunt deducere Lunam. *bene autem* decipere *in ore Canidiae veneficae vim ſuam iactantis.* Crucquius *explicat* deorſum rapere ex ſuperiori loco. *Adde* Epod. 5, 46. Quae ſidera excantata voce Theſſala Lunamque coelo *deripit. Qui plura de his Theſſalicis magis cupit, inveniet* apud Plin. libr. 30. c. 1.

DERISOR, *diſſimulator,* εἴρων, *qui fingit ſe neſcire, quae probe norit.* Hor. Serm. 2, 6, 54. Vt tu ſemper eris *deriſor * fictus amicus, qui inhoneſta*

*neſta adulatione riſum captat diuitis patroni, ſcurra, εἴρων etiam graecis dictus, aſſentator ridiculus et facetias captans, γελοτοποιος qualis Philippus in Sympoſ. Xenoph.* c. *I.* Hor. Art. 433. *vid. apud eundem* Epiſt. 1, 18, 11. ſeq. eius imaginem *viuis coloribus depictam.*

DESCENDERE *in aures* Hor. Art. 387. ſi quid tamen olim ſcripſeris in Metii *deſcendat* iudicis aures. *Fuit* tum *Spurius Metius* Tarpa, *doctus et ſeuerus carminum exiſtimator.** Hor. od. 3, 2, 7. *Ad Amphoram bene:* deſcende Coruino iubente, promere languidiora vina. *Cogita hic vina veterum, vt moris erat, poſita in Apotheca, ediziori parte aedium.* vid. Amphora.

DESCRIBERE Ter. Eun. prol. 7. *eſt actoribus perſonas dare, ex Weſterhouii ſententia: Alii, inter quos Bentleius, malebant h. verſum ita legere. qui bene* vertendo et easdem ſcribendo male; *vt ſignificetur, Lauinium nimis anxie atque ad verbum tradidiſſe comoedias. Guyetus autem ita reponit:* Qui male vertendo, et eadem ſcribendo male &c. *atque interpretatur:* ſenſum auctoris non exprimendo, atque barbara dictione vtens. *Eadem vero* per ellipſin *poſitum eſſe dicit pro eadem opera. Nonne optime tibi placet Bentleii ratio? Sed non opus vt emendemus, et legamus* ſcribendo *pro* deſcribendo.

DESIDERE *pro ſimplici* ſedere Phaed. 2, 4, 21. ruinam metuens, aquila ramis *deſidet; eleganter ſubinnuit ignauiam aquilae ex pauore.*

DESIGNATOR. *ſunt* deſignatores funerum mancipes, et ordinatores; nam deſignare eſt ordinare, vnde et qui locum theatris ſpectatoribus diſtribuebant, deſignatores dicebantur. *Vet. Schol.* ad Hor. Ep. 1, 7, 6. dum ficus prima (*auctumno enim ficus primum matureſcunt, cuius temporis hi verſus ſunt deſcriptio,*) colorque deſigna-

*gnatorem* decorat lictoribus atris i. e. *multi moriuntur; venuſte miniſtros libitinarios atratos vocat lictores.*

DESIGNARE *efficere inuſitatum et nouum quiddam, moliri aliquid.* Hor. Ep. 1, 5, 16. Quid non ebrietas *deſignat,* operta recludit.

DESILIRE in arctum apud Hor. Art. 134. eleg. *de imitatore, qui nimis duras ſibi leges ſancit, qui non vult paullulum ſecedere ab archetypo ſuo, et quaſi vt capra apud Aeſopum in puteum deſiliens* fab. 4. et 284. *non poteſt ſe expedire anguſtiis;* et clauſo haeret vado Phaedr. 8, 4, 12.

DESINERE *cum caſu ſecundo graeca elocutione* Hor. 2, 9, 17. *Deſine* mollium tandem querelarum.

DESTINARE *figurate et eleganter* Hor. od. 3, 13, 5. Cui (haedo) frons turgida cornibus Primis et Venerem et proelia *deſtinat* i. e. *quaſi deliberans ſecum et cogitans, et deligens Venerem, ſummque aduerſarium, cum quo proeliabitur. Videbit quisque quanta ſit huius imaginis ſuauitas et felix audacia.*

DESTRICTVS, *de tunica ad inferiores partes ſtricta* Phaedr. 2, 5, 13. Cui tunica ab humeris linteo peluſio erat *deſtricta, tunicam ab humeris demiſerat ad ilia, ibique adſtrinxerat, ita vt brachia, et pectus haberet nudum.*

DESVRGERE Hor. Serm. 2, 2, 77. vides vt pallidus omnis coena *deſurgat* dubia i. *de coena ſurgat. vid.* deperdere et Dubius.

DETERERE *eleganti metaphora a ferro ducta pro minuere, tenuare magna modis paruis* Hor. 1, 6, 26. Muſa vetat laudes egregii Caeſaris et tua, Culpa *detere*re ingeni. *belle!* culpa ingenii.

DETERGERE *de ventis nubes diſpellentibus, et ſerenitatem creantibus, imagine vt audaci ſic vere poëtica!* Hor. od. 1, 7, 15. Albus vt obſcuro *deterget* nubila caelo

Saepe

Saepe Notus. *vid.* Albus.

DEVICTVS Ter. Hec. 1, 2, 93. Hic animus partim vxoris miſeria *Deuictus*, partim victus huius iniuria. *Melius eſſe puto, vt legatur deuinctus, quod Bentleius et Weſterhou. receperunt.*

DEVIVS *de Bacchante vagante, errante* Hor. od. 3, 25, 12. vti mihi *deuio* Ripas et vacuum nemus mirari libet! *Bentleius legit* riuos, *male, nam ripae h. l. idem iam ſunt, figurate, quod riui, ſed ſaepius* ripas *in* riuos mutare *male conatur.* * ſcortum. Hor. od. 2, 11, 21. Quis *deuium* Scortum eliciet domo Lyden? *Sunt qui explicent*, non publicam meretricem, paucis cognitam, nam *deuia* ſunt ἄνοδα, difficilia aditu et ardua. *Sed ego ſequendum arbitror* Crucquium *qui intelligit* meretricem *domos cognitas oberrantem, corpore ibi merentem, cithara canentem. Tales fidicinae paſſim et apud Horat. occurrunt.* vt od. 3, 14, 21. Dic et argutae properet Neaerae. Adde od. 3, 11, 6. et Iuuenal. 3, 62. et cf. Turneb. aduerſ. 11, 23.

DEVOCARE, *ducere, pellicere* Phaedr. 3, 5, 1. Succeſſus ad perniciem multos *deuocat. Adde Eund* 1, 20, 2.

DEVOLVERE, *Significanter de poëta dithyramborum, qui plenus Baccho de ore voluit quaſi verba grandia, noua.* Hor. od. 4, 2, 10. *de Pindaro*, Seu per audaces noua Dithyrambos Verba *deuoluit.*

DIANA *iracunda lymphatos efficere* σιληνιτες *credebatur.* Hinc reſp. Hor. Art. 454. Quem vrget – Aut fanaticus errore et *iracunda* Diana.

DIARIVM, *vnius diei demenſum* Hor. Ep. 1, 14, 40. Cum ſeruis vrbana *diaria* rodere mauis. *Belle, rodere, de victu illo, auido, et ſollicito.*

DICTA Phaed. 2, Prol. 10. Sed ſi libuerit aliquid interponere, *Dictorum* ſenſus vt delectet varietas. *Intellige de iis, quae ab eo ſcribuntur* in

*in hoc libro, ita enim Aeſopum ſequetur, vt ſaepius etiam de eo, quod ipſe inuenerit, addat, quo lectorum animos delectet. Modeſte ſic vocat quoque artificioſam ſuam narrandi rationem, atque elegantiorem: non enim ita planus eſſe ac Aeſopus in narrando eſſe voluit, ſed paullulum poliuit. hinc orta eſt dictorum quaedam varietas, atque elegantia placens.*

DICTARE voc. Iuris; *mutuo dare pecuniam quia creditor* dictat, *praeſcribit formulam ſyngraphae* Hor. Serm. 2, 3, 76 *Dictantis* quod tu nunquam reſcribere poſſis *vid.* Reſcribere * alicui litteras, *per breuiloquentiam, pro,* ad eum ſcribendos dictare puero ſcribae. Hor. Epiſt. 1, 10, 49. Haec tibi *dictabam* poſt fanum putre Vacunae. *Vet. Schol.* typographia! in Sabinis Dea quae ſub incerta eſt ſpecie formata; Varro *Mineruam eſſe dicit.*

DICTITARE *de publica opinione ab omnibus credita et palam vagante in ore* Hor. Ep 1, 27. Annoſa v na vatum *Dictit* bano Muſas in mo cutas. Vet. Scho *prime : Quia nympha* dicebatur cum Numa Pomp Albano monte. *cf* libr. 1. c. 21.

DIDERE munia; *diſtribuere* Hor. 2, 2, 67. Hic ſeruis, Albuti ſenis plo, dum munia ſaeuus erit. *Vet.* quae quisque aga rus ibis, tu grana rabis etc. *qualis ſe apud Plaut.* P Art. 1. Sc. 2.

DIDVCERE aſſem i tes; *de ſubducen uidendisque nume tationibus.* Hor. 326. Romani pue gis rationibus aſſe cunt in partes cent *ducere.*

DIECVLA, tempu Ter. And. 4, 2, 27. impudens non ſa bes, quod tibi *di* addo.

DIES, Ter. E. 5, ( 7.) 19. Sed *in* iſthic Parmeno e

taſſe, quod minitare, tu *iam* pendebis h. e. *tu ſorſan aliquam, ſpero, vindictae tuae moram facies, vt mihi in praeſenti non ſit timendum, cum e contrario tua te poena* iam nunc, *hoc ipſo tempore maneat. Vid.* Pendeo. * tempus Ter. Heaut. 3, 1. 13. falſum eſt, quod vulgo audio dici, *diem* adimere aegritudinem hominibus. *et ſic ſaepius.* * apparare de *die* conuiuium Ter. Adel. 5, 9, 8 *eſt iam a prima luce de parando conuiuio cogitare*; indicatque *luxuriam Graecis pariter ac Romanis moribus, ad ſobrietatem compoſitis, contrariam.* * Phaedr. 1, 16, 7. Vbi vos requiram cum *dies* aduenerit? *nempe reddendi mutui dati. Sic enim* dies *ſaepiſſime obuenit; eſt formula vero etiam:* venit dies, *in hac re frequens; vbi eſt voc. iuris.* Phaedr. 4, 10, 8. olim quum adſcriptus *venerit* poenae *dies.* * ſolidus *pro* integro Hor. od. 1, 1, Nec partem *ſolido* demere de *die.* Περοπᾶν ἡμαρ ἐυωχειν. Hom. *Pulchre autem* demere *ad* ſolidum, *translatio enim de ſumma* ſolida *ducta.*

DIFFERRE Ter And. 2, 4, 5. Orationem ſperat inueniſſe ſe qua *differat* te, *i. e.* ſperturbet, *addit enim Dauus.* proin tu face apud te vt ſies.

DIFFICILIS bilis *de ira graui* Hor. od. 1, 13, 4. Feruens *difficili bile* tum et iecur

DIFFINDERE: *vocabulum iuris ciuilis, ſignificans, rem differre, non abſoluere cauſſam; hinc lepide* apud Hor. Serm. 2, 1, 79, *Iure conſultus, audita quaſi cauſa vatis, accuſati criminis maledicentiae in ſcriptis ſatiris dicit: ſe nullo modo defugere poſſe, quin pronuntiet in ſententiam Horatii; Nonnulli leg.* diffingere *q. e. mutare, emendare ſed melior noſtra lectio.* Cuiacius Obſeruatt. libr. 12. c. 18. *exponit*: nihil quidquam deducere de tua ſententia poſſum. * Hor. od. 3, 16, 14. *Diffidit* vrbium Portas vir Macedo. *Philippus, empta ille ciuita-*

*tum corruptionibus*, *vt ex hiſtoria ſui temporis patet.* cf. *Demoſt.* *Orat. de coron.* c. 19. πλεο νεκτημα μεγα υπηρξε Φιλιππω. παρα γαρ τοις ελλησιν — φοραν προδοτων και δωροδοκων — συνεβη γενεσθαι. *Adde orat. de falſ. legat. paſſim. Eleganter* vir Macedo.

DIFFINGERE *pro* refingere Hor. od. 1, 35, 39. O vtinam noua (i. e. *repetita*) incude *diffingas* retuſum (i. *hebetatum*) in Maſſagetas Arabesque ferrum. *Ita enſes incude redactuas, ciuili bello fraterno ſanguine maculatos, et hebetes, vt melius in Maſſagetas ſtringi poſſint. Bentleius leg.* defingas, *et pro* retuſum, *cum Cuning. recoctum.* Sed *nil mutandum!* * *conuellere, aliud plane creare* Hor. 3, 29, 47. neque *Diffinget* (*Iupiter*) infectumque reddet Quod fugiens ſemel hora vexit * *male fingit, deſcribit* Hor. Ser. 1, 10, 37. *Diffingit* Rheni luteum caput i. e. *luteum facit de-*

*ſcribendo male.*
*gunt* Defingit i.
*git, deſcribit.*
*cum me faci*
*nego.*

DIFFVSVS, vinu
*ſum intell. ex*
*amphoras et*
Hor. Epiſt. 1, 5
na bibes iterum
e. *cum ſecunda*
*ſet conſul) diff*

DIGITVLVS Ter.
53, 54. *qui m*
*vno digitulo* fo
fortunatus, nae
ſaxo calcibus ſa
tabis fruſtra.
*locutio allegoric*
*meno autem h*
*cauillatur Gn*
*qui ei, quod*
*mino a Thaide*
*eſſet, illuſera*
*autem hoc dice*
*gloriari, o*
*namque ſpero*
*cturum, vt*
*duum tu, qui*
*cilem* habes hic
*cuique fores ita*
*vt vel digitul*
*eas poſſis, vt ig*
*ui poſt tempore*
*mino tuo Thr*
*ne excludaris,*
*ianuam tibi r*

*ſi vel calcibus eam tares, ferires.*

RI, *dignum eſſe re adeoque aggredi* Epiſt. 2, 2, 86. Ver- rae motura ſonum ectere *digner?*

OR, *qui ſemper aſtinatur, res dif- timidus; vere ſenis tributus character* or. Art. 172.

IA Hor. Epiſt. 1, 47. Diſplicet ille clamô et *diludia* ». *Vet. Schol.* Inter- onem et dilationem rum expoſco. Dilu- utem dicuntur tem- , quae gladiatori- conceduntur inter munerum, quibus iatur, dilationes lu- m.

VERE Ter. Ad. 4, 2. *Quod Syro ibi tur Demea: Dimi- ur* tibi quidem iam rum: idem 5, 2, 6. *ffert:* an tibi iam is cerebrum diſpergi !

VERE Hor. od. 1, 1, Gaudentem patrios ere ſarculo Agros, licis conditionibus Nunquam *dimoueas. vid.* Demouere.

DIONYSIA Ter. H. 1, 1, 110. Dionyſia hic ſunt hodie. *Vero ſimile eſt* h. l. *ea Bacchi feſta, quae tempore Vindemiae ruri celebrabantur* Διο- νυσια κατ' ἀγρους *in- telligi. Nec ſuperfluum* eſt *hic; quoniam non omnibus locis eodem die obiri ſolebant. Id quod ignoraſſe videtur* Caſtel- uetro, *qui in* opp. va- riis criticis p. 179. *poë- tam noſtrum erroris in- cuſat. Ceterum Teren- tius* H. 4, 3, 11, vbi eius- dem feſti *mentio fit, quantum vel in minimis rebus ſibi ipſe conſtet, oſtendit.*

DIOTA *Secundum Lambi- num vas eſt duarum au- rium i. anſarum (quaſi aures ſint,* ὦτα*) quod latini appellant quadran- tal, capiens* 48 ſexta- rios. *Geſnerus vero de menſura dubitat* Hor. od. 1, 9, 8. Benignius Deprome quadrimum Sa- bina Othaliarche merum *diota.*

DISCESSIO *pro repudio* Ter. And. 3, 3, 36. ſi

 eue-

eueniat, quod Di prohibeant, *diſceſſio. vid.* Diſſidium.

DISCINCTVS *nepos, pro homine molli, negligente rem familiarem* Hor. Epod. 1, 34. Haud parauero Quod aut auarus vt Chremes terra premam, *Diſcinctus* aut perdam vt *nepos. Erat luxurioſorum* diſcincta veſte *ambulare*, vid. Senec. Epiſt. 114.

DISCVS *qui fuerit vid. in Ern.* Clau. Cic., ſub. h. voc. Hor. od. 1, 8, 11. ſaepe *diſco*, Saepe trans finem iaculo nobilis expedito. *vid. infra* Expedire

DISERTVS Ter. Eun. 5, 7, 10. *peritus, promptus, qui facile ſe ex aliquo periculo expedire poteſt. Weſterhou. Dacieria.*

DISPAR, *de imbecilliori, viribus infirmiori* Hor. od. 1, 17, 25. Ne male *diſpari* Incontinenter iniiciat manus. *Aut refer* male *ad* diſpar *et valet* valde diſpar *vid.* Erhard. et Barhdt. ad Petron. 119. p. 720. *Ita et capit locum Reiskius: aut* male *referendum ad* iniiciat, *pro ſaeue, inhumane, quod nolim tamen h. l.*

DISPVTARE Ter. A. prol. 15. atque in eo *diſputant* i. e. *a me alieni ſunt, ſententia ſua mihi aduerſantur, Refertur enim ad verbum vituperare.*

DISSIDIVM *pro* diuortium. Ter. A. 4, 2, 14. Valeant, qui inter nos *diſſidium* volunt: hunc, niſi mors, mihi adimet nemo. *Adde* Hec. 3, 5, 26, et 52, 16.

DISSILIRE *eleg.* Hor. Ep. 1, 18, 42. gratia ſic fratrum geminorum Amphionis atque Zethi, *diſſiluit. Notum eſt odiſſe Zethum paſtorem Muſicam et poëſin, quibus vacabat frater Amphion.* Lambinus *ad h. l. rem pluribus auctoribus laudatis refert,* Athenaeo, libr. 7. Dione Chryſoſtomo, aliis.

DISSOLVERE ſe, *negotium quoddam a ſe remouere; veluti excuſando.* Ter. H. 3, 1, 102.

DISSOCIABILIS, Oceanus diſſociabilis, *actiue, qui ſociari coniungique non poteſt.*

*poteſt.* Hor. od. 1, 3, 22. Nequicquam Deus abſcidit Prudens Oceano *diſſociabili* Terras. Bentlei. *leg. pro vulg.* oceano diſſociabili; oceano *diſſociabile, et refert ad terras. Cuningamius vero* oceano diſſociabile, *aduerbialiter voc. ſumto.* Reiskius *probata lectione vulgata explic. diſſociabile mare per* ἄμικτον, *cum quo ſocietas nulla poſſit contrahi, aut contracta aegre ſeruari, quia, fides ei nulla ſit.*

DISTARE Hor. od. 4, 9, 29. Paulum ſepultae *diſtat* inertiae celata virtus. *non decantata poëtis aut ſcriptis mandata.*

DISTINERE, *disiungere* Hor. od. 4, 5, 12. Quem Notus inuido flatu Dulci *diſtinet* a domo.

DISTINGVERE Hor. od. 2, 5, 11. *diſtinguet* autumnum racemus purpureo varius colore. intellig. *de vuis vel purpureo colore vel aureo nitentibus, quae quaſi diſtinguunt autumnum coloribus.*

DIVES: *inſulae diuites ſunt campi Elyſii, fortunatae inſulae,* Hor. od. 4, 8, 27. lingua potentium vatum diuitibus conſecrat *inſulis; immortalitati tradit.* Vid. Fund. Epod. 16, 41. ſeqq. *vbi deſcriptio harum Inſularum ampla, et vere poëtica.*

DIVIDERE carmina Hor. od. 1, 15, 15 Grata foeminis Imbelli cithara carmina *diuides.* i. *per vices et alternis canenda diſtribues foeminis.* Ita *Geſnerus* ſecundum Voſſium ad Catull. p. 239. Lambinus vero explic. *apte concinne, diſpoſite, lyra canes a quo non diſſentit* Baxterus, *ſed ego.* Klotzius Vindic. pag. 30. *explicat, modo huic, modo illi foeminae aliquid iucundum decantare, diſtribuere cantica, vt quaeuis vnum accipiat.*

DIVIDVVM *dimiduum* Ter. Ad. 2, 2, 30. Potius, quam venias in periculum, Sannio, Seruesne, an perdas totum, *diuidium*, face. *acquieſcas dimidia* parte,

*quaeſtus ac damni. Sic et* Plaut. Rud 5, 3, 52, *Diuiduum* talentum faciam.

DIVINVS, ſententia diuina futuri, i. *gnara, prudens* Hor. Art. 218. Vtiliumque ſagax rerum et *diuina* futuri, Sortilegis non diſcrepuit ſententia Delphis.

DIVRNVS: vinum *diurnum, cui per totum diem vacamus. Audax et poët. epithet.* Hor. Art. 209. *Vino diurno* Placari Genius feſtis impune diebus, – coepit. vid. Turneb. Aduerſ. libr. 19. c 9.

DOCERE graec. διδάσκειν *edere fabulas dicitur poëta, vt actor* diſcere. Hor. Art. 288. cf. Ter. H. prol 10.

DOLARE *fuſte, translate a fabris* lignariis, *qui dolabro ligna dolant,* et *ſatis feſtiue de grauibus ictibus.* Hor Serm. 1, 5, 23. Mulae nautaeque caput lumbosque ſaligno *Fuſte dolat.*

DOLON *proprie enſis, aut cuſpis ferrea recondita. Eleganter de aculeo ſuo per faſtum dicit muſca.* Phaedr. 3, 6, 3. vide, ne *dolone* collum compungam tibi.

DOLOSVS cinis, *qui celat et tegit ignes ſubiectos. Epitheton* venuſtum, in hac praeſertim re. Hor. od. 2, 4, 8. Incedis per ignes ſuppoſitos *cineri doloſo.* ἀλληγορικῶς *diſſuadet poëta Polionem, ne ſcribat tragoediam e bello ciuili ductam; quia offendere facile multos poſſit, vnde magna irae flamma naſceretur; Hic cinis doloſe latens!*

DOLVS pro *culpa* Hor. Serm. 1, 6, 90. vt magna *dolo* factum negat eſſe ſuo pars. *non ſua culpa, aut quodam delicto factum ſcilicet, vt parentibus ignobilis ſit natus; Bene Torrentius* ad h. ll. *Iure conſulti ſine dolo nullum graue delictum ſtatuunt.*

DOMESTICVS Hor. Art. 287. celebrare *domeſtica* facta i. *Romana. Sic et Cic. Orat. c.* 7.

DOMINANS; *dominantia* nomina Hor. Art. 234. Non ego inornata (*in condita*) et *dominantia* nomina ſolum Verbaque, Piſo-

Piſones, Satyrarum Scriptor amabo *Sunt* κυϱια, *propria*, v. c. *quibus res quantumuis obſcoena proprie appellatur; haec enim laedent*, *opp.* ἀκυϱα.

DORMIRE, *ſecurum eſſe.* Ter. Ph. 5, 9, 18. dum tu *dormis.*

DVBIVS Ter. 2, 2, (al. 1.) 25. coena dubia apponitur. *Qualis haec ſit explicat ipſe* Phormio verſ. 29, vbi tu dubites quid ſumas potiſſimum. *Apparet inde lautam atque opiparam coenam intelligi. Horat.* Serm. 2, 2, 77. Vides vt pallidus omnis *Coena* deſurgat *dubia? Baxterus explicat*, vbi incertum eſt, an ſit ſeſſura (*vid.* ſedere) nec ne. *Peſſime! cf. etiam Turneb. Aduerſ.* libr. 28. c. 4. *in ſententia ipſa verſ. ſeqq. videtur ſecutus* Platonem de republ. libr. 9. in fine. δηλον φαμεν ἀυτον ἐιναι δειν, εκεινȣ τȣ βελτιςȣ, και εχοντος ἐν ἀυτω το θειον αϱχων. *quem locum orae libri ſui adſcripſerat* S. V. Semlerus

DVCERE oblinia, *dulci metaphora, tamquam hauſtibus bibere, vt e poculo Lethaeo* Hor. Ser. 2, 6, 62. Ducere ſollicitae iucunda obliuia vitae. * *ceſſatum* curas Hor. Epiſt. 1, 2. 31. *vid* ceſſare * *de poemate, rariori ſignificatu* Hor. Epiſt. 2, 1, 75, ſi verſus paullo concinnior vnus et alter, Iniuſte totum *ducit* venditque poema h. e. *producit, iactat, vt explic Vet. Schol et Lambinus; ſed quis iactat? an ipſe verſus? Ridicula potius quam pulchra eſſet metaphora.* Geſnerus *itaque putat translationem ductam eſſe ab animalibus, quae, vbi capite tranſitum fecere, reliquum corpus facile ſequitur, vt eſt Germanorum de felibus prouerbium. Sed ego valde ridiculam illam felem propello cito, ne erumpat riſus, et Geſneri manes offendat. Quam aliena haec interpretatio ab h. l.! quam — Audiamus Bentleium.* Ille ſic locum

*locum emendat*, *neque tantum de arbitrio ſuo*, *vt accuſat eum Baxterus*, *verum ſecutus* codicem *Reginenſem*. Si verſus paullo concinnior vnus et alter; Iniuſte totum ducit, *venitque* poema. *Quae poſſit eſſe melior lectio? Senſus elegans. Si vnus aut alter verſus excellat ornamento in poemate quodam*, ducit *iſte verſus lectorem*, *decipit*, *fuco fallit*, *et venit. Voc.* ducere *in re venali et mala merce ſic etiam occurrit* Hor. Serm. 1, 2, 88. ne ſic facies vt ſaepe, decora, Molli fulta pede eſt, emtorem *ducat* hiantem. *ad quem loc. vide plura apud* Bentleium; *a quo etiam diſces, non eſſe probandam religionem Geſneri* quae illam interpretationem Bentleii loc. cit. Epiſt. 2. 1 *tum demum audire vellet ſi eſſet additum*: emptorem. *Denique, mirer ſi quis h. l Bentleium poſtponeret Geſnero.** ducere Coenam. Hor. Art. 376. poterat *duci* quia *coena* ſine iſtis. * ruinam Hor. od. 2, 17, 9. Ille dies vtramque ducet ruinam * notam Hor. od. 4, 2, 59. Qua *notam* duxit, niueus videri Caetera fuluus, *de iuuenco candido*, *quadam in parte*, *ceu notatus eſſet*, *cetero corpore fuluus.* Niueus videri, *eſt ad* Graec. λευκος, φαιδρος ἰδεσθαι. * Ter. A. 4, 1. *Quod Charinus* v. 20. *dixerat*: Etiam nunc me *ducere* iſtis dictis poſtulas; *ipſe explicat* v. 24. *Niſi me lactaſſes amantem*, *et falſa ſpe produceres. Adde* Ph. 3, 2, 15. * ducere ſe, *clam ſe auferre*, *aut corripere* Ter. Hec. 4, 1, 7. vxor vbi me ad filiam ire ſenſit, ſe *duxit* foras. *Bentleius h. l. reponit*: eduxit. * *de beſtiis proprie*, *dum turbam ſuam*, *primum educunt.* Phaedr. 1, 19, 7. dum firmiores poſſet catulos *ducere*. *Sunt qui legant*: educere, *quod non improbo.*

DVDVM *paullo ante* Ter. E. 4, 4, 16. cf. v. 30. *vbi eius loco dicitur*, *modo*.

DVELLVM lentum, *pugna ſtataria quaſi; ridicule*, Hor. Epiſt. 2, 2, 98. Lento Samnites ad lumina prima *duello. Vide* Lentus. * Id Epiſt. 1, 2, 7. Graecia Barbariae lento colliſa *duello. vid.* coilidere.

DVLCIS Hor. Art. 99. Non ſatis eſt, pulchra eſſe poemata, *dulcia* ſunto i. e. *non phantaſiam ſolum iuuare ſed etiam pectus debent.* Pulchrum *ad ſententias et ordinem*, dulce *ad ſenſus et ſuauitatem doctrinarum moris reſpicit. illa virtus ornatum, haec pectus* et πα϶ος *ſpectat.* Reiskius *emendat* dulcia *in* ductia i. ἀγωγα, πι϶ανα. *vid.* Pulcher. * iuuenta Hor. od. 1, 16, 23. *eſt muſtea quaſi*, quae *efferueſcat facile. Die leicht aufvvallende Jugend.*

DVM *pro* dummodo Ter. A. 4, 1, 54. Capitis periculum adire *dum* proſim tibi. Id. H. 4, 2, 39. Ph. 3, 2, 41.

DVPLEX Vlyſſes Hor. od. 1, 6, 7. *Nihili eſt interpretatio duplicis Vlyſſis per eum, qui duplicem curſum in mare egiſſet; ridicula alluſio, quam ſtatuit* Sanadonius *factam ad Agrippam et Auguſtum, qui quaſi eſſent duplices Vlyſſes. cum ſit h. l. vt vulgo, qui aliud cogitat, aliud loquitur, verſutus*, πολυτροπος, *qualem fuiſſe Vlyſſem probat integra odyſſea. vide* Klotzii Vind. p. 10. ſqq. * *de comoedia, quae inſcribitur Heautontimorumenos, prol.* 246. *dicitur. Duplex* quae facta eſt argumento ſimplici; *Hoc eſt, explicante* Nannio, *quia in hac comoedia duo ſunt filii familias amatores, duae amicae, duo ſenes, duo ſerui, quae omnia in* Menandro (*ex quo argumentum comoediae ſumſerat Terentius*) *erant ſimplicia. Hinc intelligis cur* verſ. 7. *noua* certe recte nominari poſſit.

DVRARE, pro *perferre* υπομενειν καρτερειν Hor. 1, 14, 7, Vix *durare* carinae Poſſint imperioſius aequor. Adde Ter. Ad. 4, 2, 15. * Ter-

ro, *et*, aere durare ſaecula, *audacter, et figurate* Hor. Epod. 16, 65. *de aetate aenea mundi, et ferrea, de qua tam multa apud Poëtas.* * Phaedr. 2, Epilog. 19. Cor *duratum, obfirmatum.*

DVRVS, *de eo, qui per aetatem grandem iam non amplius ad amoris ſenſum ſatis aptus* Hor. od. 4, 1, 7. Deſine flectere mollibus iam *durum* imperiis. *Bene* mollia *et* durum *oppoſita!* * Ter. E. 4, 7, 36. os durum, i. e. *impudens* * Ter. Heaut. 2, 4, 22. immo vt patrem tuum vidi eſſe habitum, diu etiam duras dabit, *ſcil partes h. e. aegerrime amorem tuum feret, multa ei impedimenta obiiciet* * *difficilis* Ter. Ph. 2, 1, 8. P. illud *durum*, G. ego expediam: ſine. *vid. omnino de h. v.* Vavaſſor de vi et verbb. ſignific. opp. pag. 159.

## E.

EBVR curule Hor. Epiſt. 1, *6, 53. vid.* Curulis.

ECHINVS *Vas aeneum, in quo calices lauantur, quod modo triſſile, (ita lege pro triſile. vid. Du Freſne Gloſſar. in voc. Triſſilis. in Geſn. Theſ. eſt triſille) appellamus.* Vet. Schol. ad Hor. Serm. 1, 6, 117. aſtat *Echino* Vilis cum patera guttus. *Alii intelligunt vas ſalis in modum echini piſcis marini, alii ampullam vitream.* Heſychio, *inter alia multa quae a Graecis* Echini *nomine appellantur, eſt*, λοπας ἢ σκευος μαγειρικον.

EDITIOR viribus, *valentior* Hor. Serm. 1, 3, 110. Viribus *editior* caedebat, vt in grege taurus; *bene* editior, *cum ſequatur*, vt in grege taurus.

EDORMIRE, *de actore fabulae; ſignif dormientis perſonam gerere.* Hor. Serm. 2, 3, 61. Non magis audierit quam Fuſius, (*Bentleius et Geſnerus leg. Fuſius hanc enim gentem notem fuiſſe dicunt. Sed et h. l. emendare et omnes alios vbi conſtanter occurit Fuſius Calenus Cic. Phil.* 8, 5.

8, 5, et 6. et 11, 6. *mihi videtur eſſe arrogantis et male pertinacis.*) ebrius olim Cum ilionam *edormit*, Catienis mille ducentis, Mater te appello, clamantibus. *Fuſius Phocaeus actor Tragoediarum fuit, qui cum vellet Ilionam dormientem exprimere* (*in Tragoedia quadam Pacuuii ſecuti forte illam* Hygini Fab. 109.) *in ſcena vere obdormiuit. Vet. Schol. Verba:* mater te appello; *ſunt ipſius Pacuuii vid.* Cic. Tuſcul. 1, 44. *Senſus eſt: quem neque actor Catienus, nec mille ducenti Catieni clamantes expergefacere potuiſſent.*

EFFICAX, epitheton Herculis, *magnificum, vere lyricum.* Hor. Epod. 3, 17. Nec munus humeris *efficacis* Herculis Inarſit aeſtuoſius. *Reſpici hic veſtem Deianirae tinctam ſanguine Neſſi centauri, munus datum fatale, facile quiuis videt.* * *efficax* ſcientia, *de arte magica* Epod. 17, 1. Iam iam *efficaci* do manus ſcientiae.

EFFODERE *oculos* Ter. E. 4, 6, 2. *pertinet ad muliebres praecipue minas. verb. ſunt* Atqui ſi illam digito attigerit vno, oc. li ... co *effodientur.*

EFFUNDERE *de partu ſolita vox, vt diluuio exemplo vni probant Burman. ad* Phaedr. 3, 15, 6. prolapſam *effudit* ſarcinam.

EGO Ter. E. 3, 5, 64. Eamus ad me *i. e. in domum meam: plane vt Galli et nos: venons chez moi. kommen ſie zu mir.*

EGREGIVS, Hor. od. 3, 25, 4. Quibus Antris *egregii* Caeſaris audiar Aeternum meditans decus. *Bene* Landinus *ad hunc locum: Quaſi vnicus inter mortales ſit, egregius.*

EIICERE *contemtim dicitur pro ſepelire, quoniam, qui ſepultura honeſta priuarentur, foras eiiciebantur* Ter. Ad. 1, 2, 29. vbi te exſpectatum *eieciſſet* foras. Vid. Turneb. Aduerſ. 1, 21. c. 15. p. m. 683.

ELABORARE, ſaporem Hor. od. 3, 1, 19. non

Siculae dapes Dulcem *elaborabunt* ſaporem. *Elegantiſſime! non pote-runt omni arte quaſi et conatu efficere dulcem ſaporem.* Siculas *dapes non intelligo, quaſi ad prouerbium reſpexiſſet poëta, quo* ſiculae dapes *dicebantur pro opulentiſſimis; ſed potius alludit ad illas dapes ſiculas Dionyſii, de quibus Cicero videndus* Tuſcul. 5, 21. *ceterum compara cum hac ode illa* Hagedornii noſtri. *Locuſtens* würdger Freund gekrönter Wüterich du Nero quälſt die Welt und jeder Frevel dich *&c. et illa* Vzii: *Dem Reichthum bleicher Sorgen kinde Schleicht ſtets die bleiche Sorge nach &c.*

ELABORATVS pes, *de Anacreontis carmine* Hor. Epod. 14, 12. Qui perſaepe caua teſtudine fleuit amorem, Non *elaboratum* ad pedem i. e. *non ad certum et accuratum modum, et metrum: qui enim Anacreontis carmina ad regulam metri exegerit, magnam reperiet licentiam, paſſim iam a* Barneſio *et* Pauio *eius editoribus notatam. Alii intelligunt de maiori facilitate, quam ingenio Anacreontis, de ſimplicitate absque vllo labore, et cogitatione. Sed pes* elaboratus *vix eam interpretationem admittit; certe Horatius ita exprimere res non ſolet.*

ELATRARE, vocab. *ſuaue ad pingendum hominem rixandi cupidum et rabioſulum.* Hor. Epiſt. 1, 18, 18. Scilicet vt non Sit mihi prima fides, et vere quod placet vt non Acriter *elatrem,* pretium aetas altera ſordet. *vid.* Pretium. *Minus vero ineſt h. l. Ironiæmus. geminatum illud* vt non, *et quidem ſine verſus vtriusque;* prima *fides* — vere *placet, denique* — elatrem; *et illud ipſum* ſcilicet: —

ELEGANTIA *feſtiue* Phaedr. 2, 2, 4. Annoſa celans elegantia. *de anu,* h. e. *cura atque comtu corporis morumque ſuauitate* (galanterie). *anilem aetatem diſſimulabit,*

quare

*quare eam non rudem vocat h. e. moribus magis atque habitu quam pulchritudine conſpicuam.*

ELEGVS: elegi exigui Hor. Art. 77. *Quis* tamen *exiguos elegos* emiſerit auctor *vid.* Exiguus. * miſerabilis Od. 1, 33, 2. neu *miſerabiles* decantes *elegos. feſtiue ad Tibullum, cuius Elegiae nonnullae miſerias plorant, amatam amiſſam &c.*

ELEVARE Phaedr. 3, 10, 7. ſed fabuloſa ne vetuſtate (*haec*) eleuem narrabo tibi memoria quod factum eſt mea, i. e. *fidem eius*, (intelligendum ἀπὸ τοῦ κοινοῦ *quod dixi, credere et non credere periculoſum eſſe) minuam, eo quod ex veteri memoria deſumta ſint illa exempla, quae poëtae tractarunt.*

ELIMINARE dicta, *foras limen efferre* Vet. Schol. *ad* Hor. Epiſt. 1, 5, 25. *ne* fidus inter amicos ſit qui dicta foras *eliminet.*

ELLVM pro *en illum* Ter. And. 5, 2, 14. Neſcio qui ſenex modo venit: *ellum*, confidens, catus And. 3, 4, 26, et 2, 3, 7.

EMANCIPATVS *elegantiſſime!* Hor. Epod. 9, 12. Romanus eheu! (poſteri negabitis) *Emancipatus* foeminae, *Antonius Cleopatrae. Sed vox in hac re ſcite delecta, eſt enim* emancipatus *auctore Feſto aut is, qui ex patris iure exiit, aut is, qui alius ſit dominii.* Romanus *foeminae mancipium eſſe quis tandem credat?*

EMICARE, *eleganter de bonis quibusdam et pulchris verbis in carmine integro exili, quae ex inſperato apparent.* Hor. Epiſt. 2, 1, 73. Inter quae verbum *emicuit* ſi forte decorum Verſus paullo concinnior vnus et alter.

EMIRARI Hor. od. 1, 5, 8. Aſpera Nigris aequora ventis *Emirabitur* inſolens. *Nouum forte ab Horatio ad locupletandam linguam ſuam factum verbum! vid. inſolens.*

EMORI Phaedr. 1, 6, 8. Cogitque miſeras arida ſede *emori.*

EMITTERE *de primo auctore et inuentore rei.* Hor. Art. 77. Quis exiguos elegos *emiſerit* auctor, Grammatici certant.

ENIMVERO Iam, igitur Ter. And. 1, 1, 64. it. 1, 3, 1. Heaut. 5, 5, 1.

EQVES Hor. Art. 113. Romani tollent *equites* peditesque cachinnum *vid.* Pedes.

EQVITARE *poëtice de hominibus bellum gerentibus et licenter equis vagantibus* Hor. od 1, 2, 50. Neu ſinas Medos *equitare* inultos Te duce, Caeſar. *Medi, Parthi et Scythae equeſtri pugna pugnabant ſolemniter, quo viuida magis hoc verbo redditur imago. Sic etiam alibi* equitare *dicitur hoſtis diripiens palando et peruagando regiones* Hor. od. 2, 9, 24. Intraque praeſcriptum Gelonos Exiguis *equitare* campis. Id. od. 4, 4, 44. Dirus per vrbes Afer (Hannibal) vt Italas ceu flamma per taedas vel Eurus Per ſiculas *equitauit* vndas. *Quamquam Hora-*

*tius poſſet defen*
equitare *referretu*
Curam, *id quod*
*loco ex* Euripidis
niſſis, *vbi Ze*
equitaſſe *in collo d*
*fecit* Muretus Var
Libr. 1. c. 10. *et*
*rendis pluribus*
*vbi epitheta milit*
*ducitur ventis* K
in lib. de felici a
Horatii opuſcul.
163. *a me tame*
*impetrare recte*
*vt dixiſſe Ho*
*credam,* equita
rum per vndas. *n*
primum *tum nullu*
*bum adeſſet* quod
*retur ad* dirum
balem, *niſi dupl*
*ſu velis* τὸ equit
*telligere quod noli*
inde, *ſi haec*
*explicatio, neceſ*
quitare *eſſet etia*
*taeda coniunge*
vt flamma per ta
quitat, id vero vix
probabit: denique
*ma ſunt loca poë*
*vbi comparatio, ſi*
*bo, per tale Zeug*
*terpretanda,* atq
tro apud oratores
runt.

E

EQVVS, albus i. e. velox. Hor. Serm. 1, 7, 8. vid. *Albus.*

ERADICARE: *funditus alicuius fortunam perdere* Ter. And. 4, 3, 22. Heaut. 3, 3, 28. Eun. 4, 3, 13.

ERVERE Hor. Serm. 1, 4, 25, Quemuis media erue turba: *ſed verior lectio Baxteri et plurimorum librorum*, elige, *ſume et elige quemuis e populo.*

ERVMPERE *actiue* Ter. Eu. 3, 5, 2. Iamne *erumpere* hoc licet mihi gaudium?

EST, pro *eſto*, *licet* Hor. od. 3, 1, 9. Eſt vt viro vir latius ordinet Arbuſta ſulcis. *Correctio Bentleii Eſto vt etc. fruſtra eſt. Nam non ſignificat fieri poteſt, ſed* licet ſit vt cet. et *ſic ſaepius in ipſo Horatio occurrit.*

ETIAM, *adhuc*, Ter. E. 5, 8, 6. Hunc ego nunquam videram *etiam.*

EVERSVS Ter. Heaut. 2, 3, 131. *cum dicuntur euerſae* ceruices *intelligi videtur crebra ceruicis in omnes partes flexio, quod eſt animi perturbati inquieti, atque anxii ſignum. Non tamen plane negem, his verbis geſtum effeminatum quemdam, quo aut nobis aut aliis placere ſtudeamus, indicari poſſe*; quo ex genere eſt *mollitia ceruicum* Cic. orat. c. 18. *quod cum noſtro loco comparare non dubitauit* Erneſti in Clau. Cic.

EVINCERE Hor. od. 2, 15, 5. Platanusque coelebs Euincet vlmos, i. *plures erunt platani quam vlmi.* vid. Klotzii *Vindic.* p. 173.

EVOLVERE *expedire* Ter. Phor. 5, 4, 5. ego nullo poſſum remedio *euoluere* ex his herbis. *Quidam hic legebant exſoluere, ſed iſtud melius.*

EX puer *ex* aula, *qui aulae ſeruiuerit. Sic ſaepius* ex. Hor. od. 1, 20, 7. * Phaedr. 4, 10, 1. Lucernam fur accendit *ex* ara Iouis.

EXACTVS, poëma exactum, perfectum Hor. Epiſt. 2, 1, 72. Emendata videri, Pulchraque et

et *exactis* minimum diſtantia, miror.

EXACVERE, *eleganter de vi carminum Tyrtaei* Hor. Art. 403. Tyrtaeusque mares animos in martia bella Verſibus *exacuit.*

EXAMEN, *venuſte de exercitu ex iuuenibus conflato*, Hor. od. 1, 35, 30. Iuuenum recens *Examen* Eois timendum Partibus Oceanoque rubro. Schol. *nouum delectum ab Auguſto habitum.*

EXANIMARI *de vehementiſſimo metu quo pene animo linquaris* Hor. od. 3, 12, 2. Miſerum eſt neque Amori dare ludum, neque dulci Malo lauere aut *exanimari* metuentes, Patruae verbera linguae. *vid.* Patruus. Id. Serm. 1, 4, 127. Auidos vicinum funus vt aegros *Exanimat* mortisque metu ſibi parcere cogit. etc.

EXAVGERE Ter. H. 2, 2, 3. Concurrunt multae opiniones, quae mihi animum *exaugeant*, occaſio, locus, actus etc. *Impeditum atque difficilem hunc locum feliciſſime, etſi coniectura ſola fretus, hunc in modum emendauit Bentleius.* Concurrunt multa, opinionem hanc, quae mihi animo exaugeant etc. *Nam primo loco non poterat ſcripſiſſe, multae opiniones; vna enim erat ſuſpicio, ſed multae eius cauſſae, nimirum occaſio, locus etc. Deinde* animum exaugere *dicitur de laetitia, non de maiori triſtitiae gradu.*

EXCIDERE in vitium Hor. Art. 282. In vitium libertas *excidit*; *lapſa eſt, excedens fines certi iuſtique.*

EXCITARE *verbum venatorium* Phaed. 2, 8, 1. Ceruus *excitatus* latibulis * *Eleganter de ſeruo, qui feſtinanter Simonidem de Coena foras euocat* Phaed. 4, 24, 26. Homo perturbatus *excitat* Simonidem.

EXCLVDERE Ter. Ad. 1, 2, 39. vbi non erit (*argentum*) fortaſſe excludetur foras. *Nempe non a Mitione ſed a meretrice* cf. Ter. E. 1, 2,

18,

18, id. 5, 8, 1. et Plaut. Aſin. 3, 3, 6. *Et veriſſimum eſt, quod addit huic loco Donatus: „Mire fortaſſe dicit, vt „pater indulgens, et cre„dens, adoleſcentem „poſſe etiam gratis ama„ri ab amica; non enim „affirmauit vt diceret: „excludetur foras.*

EXCOCTVS, *aeſtu et calore exſiccatus ac ſqualidus.* Ter. Ad. 5, 4, 63. Tam *excoctam* reddam atque atram, quam carbo eſt.

EXCVRSVS finitus Ter. Ad. 5, 4, 6. nam ego vitam duram quam vixi vsque adhuc Prope iam *excurſo* ſpatio mitto i. e. *extrema, paene finita ſenectute, exacta aetate,* vt ipſe dicit v. 16. *Metaphora ſumta a currendi certamine*; ſicut apud Cic. Orat, 1, 1. ſi – occupatio *decurſu* honorum et iam aetatis flexu conſtitiſſet.

EXCVTERE. Ter. 4, 1, 20. Quod ſi fit vt me *excutiam*, atque egrediar domo id reſtat. *Domo enim egredientes veſtes excutere ſolebant*: *antecedens pro conſequente ponitur.*

EXEDERE, *plures comeſſando ſumtus facere, quam alterius opes ferre poſſunt* Ter. H. 3, 1, 53. Quid te futurum cenſes, quem aſſidue *exedent?*

EXEMPLVM Ter. E. 5, 5, 4, *poena, quae aliis exemplo eſſe poteſt, παράδειγμα, Donat.* Quae futura exempla dicunt in eum indigna i. e. *quam indignae ſunt poenae, quibus eum audio mactatum iri.* Phaed. 4, 6, 20. Minus iuſto vindicauit *exemplo* impetum. * *fabula, quippe quae rem ad alios bene applicandam contineat* Phaed. 1, 3, 3. Aeſopus nobis hoc *exemplum* prodidit. * Phaed. 1, 26, 12. ſua quisque *exempla* debet aequo animo pati, h. e. *eas res, quas praeiuit aliis.*

EXERCERE, rura, *colere* Hor. Epod. 2, 3. Beatus ille, qui procul negotiis, Paterna rura bobus *exercet* ſuis. *Singula hic verba rem ornant,* paterna – rura – ſuis – exer-

*exercere* – bobus. * Ter. H. 1, 1, 22. Quod in opere faciundo operae conſumis tuae, Si ſumas in illis *exercendis* plus agas. *ad laborem compellendis* * Ter. H. 1, 1, 91. qui facile ſumtum *exercerent* ſuum. *Hanc lectionem tenent* Weſterhouius, Dacieria Faernus, et plerique alii, *Si genuina eſſet, ſignificaret* i. q. *graece* εκπονειν τα εισιοντα aut ἐργαζεσθαι τον βιον, *nimirum ſi intelligerentur ſerui, qui tantum domino quaeſtum facerent, quo alere illos poſſet. Sed vide Exſercire.* * Ter. H. 1, 1, 94. hic me *exerceo* i. e. *laborando fatigo. Sic* Ad. 4, 2, 48. 1, ſane ego te *exercebo*, hodie vt dignus es, ſilicernium i. e. *currendo te fatigatum et commotum reddam.*

EXIGERE *explodere* Ter. And. prol. 27. Rem cognoſcite, Vt pernoſcatis ecquid ſpei ſit reliquum Poſthac quas faciet de integro comoedias Spectandae an *exigendae* ſint vobis prius. Id. prol. Hec. 15. In his, quas primum Caecilii didici nouas Partim ſum earum *exactus*, partim vix ſteti. * Hor. od. 3, 30, 1. *Exegi* monumentum aere perennius. *Neſcio quid ſibi velit* Baxterus, *notans hoc eſſe verbum circi, indeque h. l. explicans. Quaenam mens fuiſſet Horatii, ſi duas tralationes adeo inſanus miſcere voluiſſet*, Exigere *monumentum*, vt curſor curſum? *Non itaque aliud eſt* h. l. exigere *niſi* perficere, abſoluere, *erat et h. v. ſculptorum, de altera illa ſignificatione, qua etiam de curſu dicitur, ne cogitandum quidem.*

EXIGVVS: elegi exigui Hor. Art. 77. Quis tamen *exiguos elegos* emiſerit auctor, Grammatici certant. *quoniam decurtatus quaſi alter quisque verſus; eleganter! Baxterus explicat*, tenues *querulos; et ipſe Geſnerus in Theſauro* non ad modum verſuum ad reſpici ſed ad argumentum *iudicat. Sed non patitur Horatii ſenten-*

*tentia*, et *contextus* verſ. 76. *probat ſatis, non* querulos *accipi* h. l. exiguos elegos *debere; et idem renuit de argumento h. l. cogitare in voc.* exiguus. * *Id. od.* 1, 18, 10. Fas atque nefas *exiguo fine* libidinum diſcernunt auidi.

EXILIS, *Exilis* domus eſt, vbi non et plura ſuperſint etc. Hor. Ep. 1, 2, 1. domus *exilis* Platonia Id. od. 1, 4, 17. *eſt propter tenues vmbras, et exiles ibi habitantes, nam id regnum eſt* των ἀμενηνῶν. *vid. Homer. Necyomanth.* Reiskius. *Anne ſimul reſpiciendum ad horrorem et foeditatem? ita horridum et exile coniungitur apud Cic. de Diuin.* 2, 30.

EXIMIVS Ter. Hec. 1, 1, 9. Vtin' *eximium* neminem habeam? *propria ſignificatione* pro *exemtus, vt neminem eximam, delectum non habeam.*

EXITVS, artis Hor. Epod. 17, 81, Plorem artis in te nil habentis *exitum*, i. *deplorem artem (magicam) in te nil valentem. Hunc eſſe ſenſum omnes vident; ſed in lectione conſtituenda mira eſt diuerſitas. Cuningamius leg.* artis in te nil habentis exitus. *Muretus, quem ſequitur Sanadonius,* in te nil valentis exitum. *Lambinus*: in te nullum habentis exitum. *Bentleius denique*: in te nil agentis exitum: *quem ſequendum duco, quicquid contra eum dicat Cuningamius. Geſnerus interpretatur*, artis *in te nil habentis, ſic, vt eſt apud S. Ioann* 14, 30. καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδὲν *ſed quam dure! Equidem ex locutione Sancti Iohannis Horatium explicare nequeo.*

EXPEDIRE, iaculum et diſcum, *celeriter vibrare, verbum vere Lyricum et ſignificans apud* Hor. od. 1, 8. 12. Saepe diſco Saepe transfinem *(vltra ſcopum quem attingere debebat,)* iaculo nobilis (*magna cum gloria*) *expedito Hinc ſuauiſſime, eadem metaphora* Hor. 1, 22, 11.

Vltra Terminum *curis* vagor *expeditis* * Hor. od. 1, 27, 23. Vix illigatum te triformi Pegaſus *expediet* Chimaera, *liberabit ab illa amica, Alluſio ad Chimaeram, monſtrum, illud nobile, a quo Lyciam, Bellerophon, Pegaſo vectus liberabat. Propter notam rem breuiter tantum Pegaſum nominat, quo audito omnia iam animis lectorum ſuccurrerent. Hinc Perraltus intempeſtiue vituperat poëtam propter hanc virtutem* * *explicare* Ter. E. 4, 4, 27. agedum, hoc mihi *expedi.* * *de iis, qui per labores et pericula multa euadunt tandem victores* Hor. od. 4, 4, 76. (Quos) Curae ſagaces *Expediunt* per acuta belli. * Phaed. 3, 14, 6. *Expedi*, quid faciam? item 4, 4, 14. * Id. 1, 16, 2. Fraudator nomen cum locat ſponſu improbo Non rem *expedire*, ſed mala videre expetit. Expedire rem *eſt nomen ſoluere. ſic* expedire *apud Cic.* Epiſt. Attic. 16, 6. nomina per Deos *expedi*; exolue, bella reliqua; opus eſt diligentia, *et* Sueton. Grammat. 11. rem expedire apud Plaut. Poenul. 3, 5, 3. *explicaui meam rem* poſt illa lucra. *Sunt qui legant* mala dare *pro* m. videre q. e. *procurare; de qua vid.* Heinſ. ad Ouid. Art. 1, 587. Mala dare *occurrit apud* Ter. A. 1, 1, 116. Quis ederit damnum aut malum. adde Cic. 2. Verr. 10. *et vid.* Fraudator.

EXPLERE Ter. Heaut. 1, 1, 77. hem! tot mei Solius ſolliciti ſunt cauſa. vt me vnum *expleant, commodis meis ac neceſſitatibus inſeruiant.* * explere animum, Hec. 5, 2, 21. et 5, 1, 28. *eſt aliquem ex incertitudine, perturbatione aut errore eripere.*

EXPLICARE *proprie et ſuauiſſime!* Hor. od. 3, 29, 16. Mundae coenae — ſollicitam *explicuere* frontem. die Sorgen volle Stirn entfaltet. Phaedr. 3, 18, 8. *De pauone.* pictis plumis gemmeam caudam *explicas.*

*plicas. Vbi tamen libere fateor, mihi duplicem illam metaphoram coniunctam, et a pictura et a gemmis ductam, non placere in loco alias longe elegantiſſimo.* Gemmea cauda, pictis plumis *confundit imaginem* * expeditum reddere. Phaedr. 4, 6, 15. Medea per artus fratris *explicuit* fugam. *Dum detruncata membra Abſyrti hinc inde ſpargeret.*

EXPOSTVLARE Ter. Ad. 4, 3, 2. ſqq. quod peccatum a nobis ortum eſt, corrigo. Niſi ſi in illo me credidiſti eſſe hominum numero, qui ita putant ſibi fieri iniuriam, vltro, ſi, quam fecere ipſi *expoſtulant*, et vltro accuſant. *Huius loci difficultatem Donatus intellexit quidem, at non expediuit. Igitur Dacieriae opinionem primum afferemus; poſtea, quid ſit, quo ab ea diſſentiamus, indicabimus. Ait igitur matrona doctiſſima ſe Mſc. quodam regio adduci vt ſic textum conſtituat; qui ita p. ſ. f. iniuriam,* vltro ſi quam *fecere, ipſi expoſtulant, et vltro accuſant. Hoc ergo, ex illius quidem ſententia ad iniuſtos illos homines pertineret, qui, ſi cui iniuriam fecerunt, non ſatis ſibi feciſſe videntur, niſi alterum quoque a ſe offenſum, iniuriae accuſent. Sed vt verborum ordinem taceam, qui ex hac interpretatione maxime oritur difficilis, atque impeditus, negari non poteſt, eam vniuerſae huius loci perpetuitati impugnare. Namque vt paullo altius eam rem, quoniam neceſſe eſt, repetam, Hegio Mitionem conuenerat, vt ei peccatum filii, quod erga Soſtratae filiam putabatur admiſiſſe, obiiceret, eumque nimiae in tolerandis filii vitiis lenitatis accuſaret. Mitio non ſolum aequo animo reprehenſionem ſuſtinet, ſed etiam Hegionem in errore verſari oſtendit, atque Aeſchinum ſuum falſo ob fratrem Cteſiphonem,*

*eiusque amicam, pſaltriam in ſuſpicionem veniſſe commonſtrat. Tunc Hegio Mitionem laudare, eiusque ingenium conſilii ac reprehenſionis patiens extollere Mitio contra hanc laudem recuſare, omniaque ad officium, quae fecerit, referre. Iam in iſto loco, ex emendatione Faerni, quae codice Bembino nititur, atque Bentleium quoque patronum habet, pro expoſtulant, legendum eſt, expoſtules. Quodſi ponimus, vt recte poni poteſt, hinc funditur ſenſus et planus et facilis, nec reliquae orationi contrarius.* „Laudes tuas, Hegio, non promereor, Nam officium meum facio, ac hortatione tua bonam in partem accepta, peccatum, ſi quod commiſſum eſt, corrigo. Eſt autem genus quoddam hominum, qui, ſi forte ob falſam ab illis iniuriam cum eis expoſtules, ſtatim iraſcuntur. Hoc eſt, fortaſſe quod gratiae mihi adponis, ſcilicet me iſtorum morem, contra ac ſperaueras, ſecutum non fuiſſe.„ *cf.* Ter. Ph. 2, 3, 13. *cum vniuerſa huius loci perpetuitate, et vide, an non ille quoque locus noſtrae interpretationi faueat.*

EXPROBRATIO Ter. And. 1, 1, 16. 17. Nam iſthaec commemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii. *Recte.* Qui *enim beneficia ſua coram eo, cui tributa ſunt, enumerat, videtur eum velle commonefacere partim ei non ſatis grata eſſe quae acceperit, partim haud ipſius merito ei contigiſſe. Locum hunc egregie illuſtrat* Plautus Amph. prolog. v. 43 - 50. vbi *commemorare et exprobrare pro ſe inuicem ſubſtituuntur. A ſententia autem huius loci proxime abeſt illud effatum Demoſthenis in oratione* περι ϛεφανε c. 81. ἐγω νομιζω τον μεν ευπαθοντα δειν μεμνησθαι — τον δε ποιησαντα — ἐπιλελησθαι το δε τας ευεργεσίας ὑπομιμνησκειν και

και λεγειν μακρα δειν ὁμοιον ἐςι τῳ ονειδιζειν.

EXPVGNARE domos iuuenum Hor, od 3, 15, 11. *de amica ſ. fidicina vaga, quae ſolebat, vt multae aliae cum cithara domos iuuenum venire, ibique quaerere amorem.* Bentleius *Dacierii explicationem, proprie ſcilicet haec eſſe accipienda, et Pholoen ipſam vectibus expugnaſſe aedes amatorum, confirmat auctoritate Senecae* Praef. 4. Nat. Quaeſt. Criſpus Paſſienus ſaepe dicebat, adulationi nos opponere, non claudere oſtium: et quidem ſic, *quemadmodum opponi amicae ſolet*, quae ſi impulit grata eſt; gratior, ſi effregit. *Quam interpretationem etiam laudat Geſnerus. Ego vero vt concedam viris his doctiſſimis hunc morem, etiam notum ex Horatio ipſo, vide voc.* Funale; et Plauto Milit. 4, 6, 35: *ſic hoc loco eum reſpici non credam. Dicit poëta rectius, conuenientius, (Pholoen) puellam viridi adhuc aetate quam illam vetulam, iuuenes expugnare.* i. *capere, amore irretire, de qua ſignif.* τȣ *expugnare, ne tiro quidem dubitabit; quod autem addit, domos expugnare, pulchre hoc dictum de fidicina plurimas domos frequentante, conſequentia etiam magis firmare meum ſenſum videntur; nam* expugnare *dicitur iuuenum domos, Pulſo Thyas vti concita tympano. Quid hoc aliud niſi, capit, et allicit, citharam tam ſcite tam feruido animi affectu pulſans. Neſcio cur quaeram, alluſionem, vbi bene omnia ſine ea procedunt et clara ſunt.*

EXSCVLPERE verum ex aliquo Ter. E. 4, 4, 45, poſſumne ego hodie ex te *exculpere* verum. de *diligentia in experiendo* * Ter. Ph. 5, 8, 96. vel oculum exſculpe. *Alii legebant exclude; illud vero Bentleius magis probat.*

EXSEQVI, *ſequi, tenere* Ter. Hec. 3, 1, 26. ſi vis vero veram rationem *exſequi*; h. e. *ſi rectam ſen-*

*ſententiam tenere aut ſequi vis, vel id quod verum eſt, ſentire. Bentleius huic lectioni nuntium remittit, propterea quod exiſtimat inuſitatam eſſe illam loquendi formulam. Sed in eo fallitur. Rationem ſaepe idem ac ſententiam, aut opinionem velare, quis demum neſcit? Exſequi autem pro ſequi, tene.., amplecti, haud raro vſurpatur. Ita Plautus Trin.* 3, 2, 60. egeſtatem *exſequi*. Cic. Epiſt. Att. 9, 4. cur non omnes illius fatum vna *exſequuti* ſumus, *ſecuti.*

EXSERCIRE Ter. H. 1, 1, 91. niſi eos qui opere ruſtico faciendo facile ſumtum *exercerent* ſuum. *Ibi poſt* Ian. Palmerium Guyetus *et* Bentleius *repoſuerunt* exſercirent. Exſercire *autem eſt i. a. reſarcire, labore ſuo impenſas domini penſare. Hanc lectionem vulgo receptae praeferendam eſſe, probatur non ſolum ex gloſſis quibusdam marginalibus, vbi adſcriptum erat iſtud verbum ſed etiam ex* Pauli epitoma Feſti *vbi ponit: Exſercirent, ſarcirent:* quod vix *alio ex loco quam ex iſto Terentii deriuari potuit. Turnebus initio fuerat in iſta ſententia, poſt abiecit eam, et vulgatam lectionem amplexus eſt.*

EXSICCARE culullis vina i. *exhaurire. Belle.* Hor. od. 1, 31, 11. diues et aureis Mercator *exſiccet culullis* Vina Syra reparata merce.

EXSORS Hor. Art. 304. fungar vice cotis acutum reddere quae ferrum valet *exſors* ipſa ſecandi: *apta et vera comparatio critici cum cote, imitatus eſt vero ſine dubio poëta* Iſocratis *nobile illud de ſe dictum, quod fere in prouerbium abierat.* vid. Plutarch. Vit. Iſocrat. opp. pag. 638. et Photium pag. 1455. ed. Hoeſch.

EXSPECTARE *proprium eſt verbum* (vt recte obſeruat Graeuius ad Cic. Paradox. 6, 1.) *quod vſurpatur de iis, qui optant vt aliquis moriatur.* Ter. Ad. 5, 4, 20. Illum

illum vt viuat optant, meam autem mortem *expectant* cf. Hec. 4, 2.

EXSPES Hor. Art. 20. ſi fractis enatet *exſpes* Nauibus, aere dato qui pingitur. *Spe omni deſtitutus. Ego vero amplectendam eſſe cenſeo lectionem* Bern. Martini Var. lection. 1, 25. *qui legit* expès h. e. *ore tantum exſtans, pedibus et reliquo corpore adeò aqua occultatis et ſubmerſis. Agitur enim hic de pictura. Et cod. Goth.* firmat vltro *auctoritate ſua hanc lectionem.*

EXSPECTATVS Ter. Ad. 1, 2, 24. ſine res nunc facere, dum per aetatem licet, potius quam vbi te *exſpectatum* eieciſſet foras i. e. *poſtquam a longo tempore mortem tuam exſpectauerat, optauerat* cf. Ad. 5, 4, 20. *et vid. Exſpectare.*

EXSTINGVERE Ter. Hec. 5, 1, 23. Puerum ob eam rem clam voluit, qui natus eſt, *exſtinguere* i. e. *non tollere, adeoque vel* exponere, *vel* occidere.

EXSVRDARE Hor. Serm. 2, 8, 38. Feruida ſubtile *exſurdant* vina palatum: *hebetant vt ſaporem ſentire non poſſit.*

EXORNARE *metaphorice*, pro male aliquem multare Ter. H. 5, 1, 77. Egone? ſi viuo, adeo *exornatum* dabo adeo depexum, vt, dum viuat, meminerit ſemper mei.

EXTENTVS, aeuum extentum *metaph. venuſta de longa et producta vsque gloria* Hor. od. 2, 2, 5. Viuet *extento* Proculeius *aeuo.*

EXTERIOR *comes eſt, vbi duo vna eunt, qui ab illa exteriori parte it, qua non munitus pariete, claudit latus alius, interior, qui ad parietem it, ſiue dexter, ſiue ſiniſter. ſic recte rem, et ſcite explicat Geſnerus, aliis omnibus interpretibus caecutientibus, vel ipſo Baxtero quod eo magis mirum, quia in Anglia idem mos eſt, vt locus euntis ad parietem ſit honeſtior.* Hor. Serm. 2, 5, 17. ne tamen

illi Tu comes *exterior* ſi poſtulet ire recuſes.

EXTIMESCERE *ſuauiter*; *ad Ethiopoeiam facilis pueri et pie diſcentis, et ſtudioſe, a magiſtro quem veretur* apud Hor. Art. 415. Qui Pythia cantat Tibicen didicit prius, *extimuit* que magiſtrum. *Fuit Pythia olim Citharaedicum tantum certamen, vbi de laude carminis certatum.* Plura Turneb. libr. 11. c. 25.

EXTVNDERE Hor. Serm. 2, 2, 14. cum labor *extuderit* faſtidia i. *expulerit*, excuſſerit. *Verum eſt, quod notat Bentleius* ad h. l., *hac ſignificatione, vt ſit* expellere *h. verbum nusquam occurrere; Falſus etiam Geſnerus idem eſt in Theſauro. Nec tamen ideo legam* expulerit, *cum Anglo, aut* extulerit, *vt nonnulli libri habent; obſeruabit attentus Horatii lector, plura verba noua plane ſignificatione a vate eſſe vſurpata, vt et nos hoc in indice ſaepius notauimus.*

EXVLTIM, *ludere, ſaliendo et exultando noue dictum* Hor. od. 3, 11, 10. *de Lyde*: velut latis equa campis *ludit exultim. Imitatur, vt omnes fere interpretes iam notarunt illud Anacreontis.* πωλε Θρηικιη — νυν δε λειμωνας τε, βοσκεαι, κȣφα τε σκιρτωσα παιζεις.

## F.

FABA. Ter. E. 2, 3, 89. P. Vide nimium calidum hoc ſit modo. C. Non eſt profecto: ſine. P. At enim illaec in me cudetur *faba*. *Senſus planiſſimus: In me omne malum huius facti recidet. Sed vnde metaphora ſit ducta, grammatici certant. Neſcio vero ego quidni Donatum ſequamur, cum inprimis eius interpretatio optimum fundat ſenſum.* In me haec, *inquit*, vindicabitur culpa, vt laborat ſolum, in quo cuditur, id eſt batuitur faba, quum ſiliquis exuitur tuſta fuſtibus, vt in areis more ruſtico-

ſticorum fit. *Hactenus* Donatus: *nam, quam addit, pars explicationis non placet. Deduci dicit poſſe etiam ab more quo* male cocta faba ſupra caput ipſius coqui ſaxo comminuebatur. *Namque h. l. non ſatis habet haec metaphora ſimilitudinis cum Parmenone cf. locum integrum. Suſtentatur vero prior explicatio etiam loco Plin.* 18, 27. extr. Faba metitur, deinde cuditur. *ſ. vt alii legg.* concutitur. *Notum eſt* fabam *veterum longe aliud fuiſſe legumen, quam noſtrum hoc nomine dictum, et ex loco Donati patet, ſolitam eſſe tundi fuſtibus et* cudi *h. e. feriri, percuti, quae propria eſt h. v. ſignificatio, vt docet Feſtus. Dicit itaque Parmeno in me extundetur omne quod inde malum veniet. Iam ſenſus apertus, niſi me omnia fallunt. Adde* nobiscum conſentientem Turneb. Aduerſ. 30. c. 1. Scholion *Perſii, quod affert Geſnerus in Theſauro, nullius eſt pretii: en tibi illud ipſum:* Faba erat ſcutica quaedam corrigia haben in ſummitate, nodos q osdam, in modum fabae, ſimiles fere caeſtuum, vnde Terentius: *Haec faba cudetur in me:* et erat poena ſeruorum. *Sed vbi omnis antiquitas tacet, ibi tale ſubleſtae fidei ſcholion audire nemo profecto poteſt, atque, ſi etiam audiremus, ab h. l. alieniſſima eſſet res. Verba enim:* Iſtaec faba *apud Terentium aperte de ipſa re intelligenda. dixi ſatis: locus ipſe clamat. Quid tandem ſi* faba *pro poena ipſa accipiatur* μεταφορικῶς *quia* πόανος *eſt triticum coctum. vid. Athen. Libr. 9. pag.* 648. *Eſſet ethopoeia in ore ſerui pro: hoc intritum mihi paratur. Poſſes tum legere* coquetur *pro* cudetur: *nec tamen opus. Fabam vero etiam inter ea, quae populo donabantur, fuiſſe, et aediles, ambitioſos homines, ſolitos legumina id generis in*

vulgus

*vulgus ſpargere, colligitur ex Hor. Serm.* 2, 3, 152. In cicere atque *faba* bona tu perdasque lupinis.

FABVLA *ficta, namque narratiuncula quaeuis etiam fabula eſt*. Phaedr. Prol. 1, 7. fictis iocari nos meminerit fabulis. Id. 2, 5, 6. vera fabella 4, 6, 22. *lepide ſuum ſcribendi morem defendens, de ſublimioribus carminibus, tragoediis cet. locutus, dicit:* quid ergo poſſum facere tibi lector Cato, ſi nec *fabellae* te iuuant, nec *fabulae*.* Ter. A. prol. 3. populo vt placerent, quas feciſſet *fabulas*. *Alii hic ſyllepſin ſ. αντιπτωσιν quaerunt; alii rectius* ellipſin, *q. d.* populo vt placerent fabulae, quas fabulas feciſſet. cf. Ter. A. Prol. 26. it. A. 1, 1, 20.* Id. Hec. 4, 3, 14. Poſtremo iam nos *fabulae* ſumus, Pamphile, ſenex atque anus. *Donatus exiſtimat ſenem h. l. quaſi ad initium fabulae cuiusdam alludere; quod et Bentleius, ac Daciera in animum induxerunt credere. Mihi quidem hoc non fit veriſimile. Quapropter hunc potius his verbis ineſſe ſenſum arbitror: nos iam omnium in ore verſamur, omnibusque ſumus ludibrio ob vtriusque noſtram ſenectutem.* Hor. Epod. 11, 11. Heu me, per vrbem, (nam pudet tanti mali) *fabula* quanta fui.

FABVLOSVS, *de quo multa narrantur, clarus.* Hor. od. 1, 22, 7. Quae loca *fabuloſus* lambit *Hydaſpes. Adde Eund.* 3, 4, 9. *fabuloſae* fronde noua (*recenti*) puerum palumbes texere. *Notae ſunt fabulae de Veneris columbis* &c.

FACERE, Phaedr. 3, 16, 4. conuiuium *facere* cui. Id. 1, 8, 9. periculoſam fecit medicinam lupo, *de curatione, quae erat cum periculo ipſius graui coniuncta.* Id. 1, 14, 2. facere medicinam, *eſt ſenſu vulgari, artem medicorum exercere ſ. ſe medicum profiteri.* * *cogere, acquirere, colligere.* Ter. Ad. 5, 4, 15. dum ſtudeo illis vt quam pluri-

plurimum *facerem.* Phaedr. 23, 8. *facias* ne mea culpa lucrum. Id. 3, 7, 5. facere corpus. *vid. Corpus.*

FACIES, *de tota ſpecie corporis* Ter. Eun. 2, 3, 5. O *faciem* pulchram! deleo omnes dehinc ex animo mulieres. cf. verſ. 21 - 27. Hor. od. 4, 13, 21. notaque et artium gratarum *facies.* i. *facies tua nota, celebris ob formam, quae oculis, nutu ſuperciliorum, ceruicis volubilitate, capitis gratia, totiusque denique corporis motu placet. hae ſunt artes formae ſ. faciei corporis. voc.* notus *autem cum genitiuo ita conſtructum reperies ſaepius.* v. c. Viuet extentus Proculeius aeuo *notus* in fratres *animi paterni.* od. 2, 2, 6. *Sed neque opus eſſet voc.* nota *referre ad genitiuos*, gratarum artium; facies *eſt et* nota, *omnibus celebrata, et* artium gratarum. * Phaedr. 4, 16, 5. *faciem* ad ſerenam ſubito mutatur dies. *Varie diſtinguunt viri docti hos verſus ab antecedentibus; nobis Gronouius ita vt edidit proxime abeſſe videtur a Phaedri ſcribendi conſuetudine, breui atque conciſa, atque ita a vera lectione; ſic vero habet:*

Vexata ſaeuis nauis tempeſtatibus
Inter vectorum lacrymas et mortis metum
*Faciem* ad *ſerenam* ſubito mutatur dies.
Ferri ſecundis tuta coepit flatibus
Nimiaque nautas hilaritate extollere.

*Tacemus de aliis.* * Ter. Hec. 3, 4, 28. *facies* cadaueroſa. *vid.* Cadaueroſus.

FACILE, *iucunde, commode.* Phaedr. 3, 17, 13. quanto eſt *facilius* mihi ſub tecto viuere; *verba canis, ad quae quam elegantiſſime reuertitur in ſuo ſermone vsque ad verſ.* 24.

FACILLIME agere Ter. Ad. 3, 4, 56. *de vita commoda, omnibusque rebus abundanti:* Quam vos *facillime agitis*; *explicatur enim hoc verbis, quae ſequuntur:*

quam eſtis maxime potentes, dites, fortunati, nobiles.

FACVNDIA *ars ſtili, quae luminibus colluſtrat orationem; digne, figurate, ornate, apte dicendi facultas.* Hor. Art. 41. Nec *facundia* deſeret hunc nec lucidus ordo. *Eſt vero* lucidus ordo οἰκονομια, *diſpoſitio rerum apta.* Id. Art. 217. Tulit eloquium inſolitum *facundia* praeceps. *Stili ornandi cupiditas nimia, et ardor inconſultus. Omiſit h. l. et ſignificationem* Geſnerus in Theſauro.

FALLERE in vita, *eſt latere, ignotum aliis viuere* Hor. Epiſt. 1, 17, 10. Nec vixit male, qui natus moriensque *fefellit. Praeceptum Epicureum.* λαθε βιωσας. Id. Ep. 1, 18, 103. *Fallentis* ſemita vitae. * *latere aliquem.* Hor. od. 3, 14, 20. Spartacum ſi qua potuit vagantem *fallere* teſta. *Si qua ratione illa teſta, quem antea cadum dixerat, potuit effugere, et latere vagantem et omnia diripientem ducem Marſorum Spartacum.* Simili fere ſenſu od. 3, 16, 31. Purae riuus aquae — fulgentem imperio fertilis Africae *Fallit* ſorte beatior. h. e. *Res mea tenuis felicior, beatior ſorte ſua, fallit, latet eum, qui fulget imperio Africae, proconſulem diuitis illius prouinciae. Beatior eo ſum, qui meam felicitatem ignorat, proconſule. Bentleii autem emendatio eſt elegantior forte, et recepta a Geſnero.* Purae riuus atque — — — fulgente imperio ſ. A. *Fallit* ſorte beatior. *Fallit ſorte, ſiue plene in ſua ſorte beatior proconſulatu Africae: vere felicior conditio eſt, quamuis id a plerisque ignoretur. Tum* Fallit *abſolute poſitum* vt λαθεῖν *eodem ſenſu paſſim apud Graecos,* ſic ipſe Epiſt. 1, 18, 103. Secretum iter et *fallentis* ſemita *vitae:* * *obliuionem afferre.* Hor. Serm. 2, 2, 12. Molliter auſterum ſtudio *fallente* laborem. * Id. Epod. 16, 45.

45. Nunquam *fallentis* termes oliuae. *Ita ſaepius* fallax fundus, *qui ſpem domini fallit, ſterilis.*

FALSVS, qui in errore verſatur. Ter. 4, 1, 23.

FAMA, *opinio de rebus ex narrationibus quaſi per manus traditis* Hor. Art. 119. Aut *famam* ſequere, aut ſibi conuenientia finge. i. *compone in fabula iam nota omnia ſic, vt reſpondeant opinioni de ea concepta, veriſimilitudinem obſerua, vt nihil diſcrepat ab traditis et creditis narrationibus de aliquo homine, re etc.* opp. *argumentis prorſus fictis, vbi tantum videndum, vt omnia ſibi conueniant.*

FAMILIA, *res familiaris* Ter. H. 5, 1, 36. decem dierum vix mihi eſt (i. e. *conſeruatur*) *familia.*

FAMILIARITER *ferre, grauiter aliqua re quaſi domeſtico malo affici, commoueri.* Ter. A. 1, 1, 84. Hic paruae conſuetudinis Cauſa mortem huius tam fert *familiariter.* cf. ibid. v. 169.

FAMOSVS, *famoſa* mors, *quae famam afferat ſiue bonam ſiue malam.* Hor. Art. 469. Fiet homo et ponet *famoſae* mortis amorem.

FANATICVS error *fanaticus, de eo qui a Faunis percuſſus, lymphatico ſpiritu actus errat.* ſic Vet. Schol. ad Hor. Art 454. Vt mala quem ſcabies aut morbus regius vrguet Aut *fanaticus* error, et iracunda Diana. *Credebatur Diana homines in furorem conicere; inprimis ſi ſacra eſſent neglecta. vid. plura apud* Turneb. Aduerſ. libr. 6. c. 25; et libr. 19. c. 9.

FARTOR Ter. E. 2, 2, 26. Concurrunt laeti mihi obuiam cupedinarii omnes, Cetarii, lanii, coqui, *fartores,* piſcatores, aucupes. Quibus et re ſalua et perdita profueram et proſum ſaepe etc. *Vides quanta arte h. l. Terentius omnia collegit, quae paraſiti expreſſam imaginem perficiant;* cf. verſ. 19. ſeqq.

FASCIOLA, Hor. Serm. 2, 3, 255. portas inſignia morbi, *Faſciolas*, cubital, ſocalia. Vet. Schol. *Faſciola ſunt ornamenta quaedam brachiorum et crurum vittae purpureae; de toto loco vide, voc.* Inſigne.

FASTI, *de Actorum libris, in quibus naſcentium nomina atque natales continebantur* Hor. od. 4, 13, 15. Tempora quae ſemel *Notis* condita *faſtis. bene* notis *h. l.*

FASTIDIOSE Phaedr. 3. prolog. 23. faſtidioſe tamen in coetum recipior *i. e. Vix tandem, nec ſine difficultate multa admittor.*

FATALIS; *cum ſaepe apud Latinos* fatale *ſit id, ex quo fatum, ſors ſumma alicuius vrbis, hominis,* etc. *pendet, vt Palladium Troïae*, hinc bene de Cleopatra Horat. od. 1, 37, 21. daret vt catenis *fatale monſtrum; de vaticinio quodam quod exſtitiſſet in libris ſibyllinis ego hic nihil cum Baxtero cogito, ſed* monſtrum *pro* prodigio *accipi recte poſſit. Eſt* fatale monſtrum, *quod fatum, perniciem minatur.* * *Fatalis* iudex Id. od. 3, 3, 19. *eodem ſenſu, de Paride, ſecundum notam fabulam, pulcherrimam Venerem indicante, cum decertaret cum Iunone et Minerua.* * labor, *a fato imperatus, vt Herculis tam noti labores* cf. Lucret. prooem. libr. 5. *ad* Hor. Epiſt. 2, 1, 11, diram qui contudit Hydram Notaque *fatali* portenta *labore* ſubegit. * Phaedr. 11. Epilog. 18. *fatale* exitium corde durato feram donec fortunam criminis pudeat ſui *i. e. interitum operae, atque artis, famaeque inde parandae, quem mea culpa non attraxerim, ſed a fato mihi impoſitum habeam, vt meum opus eorum in manus incidat, quibus natura nouerca mali ſenſum dedit, boni pulchrique abſtulit.*

FATIGARE, prece, *pro precari et tandem exorare.* Hor. od. 1, 2, 26. Prece qua *fatigent* Virgi-

nes

nes ſanctae minus audientem Carmina Veſtam? * Phaedr. 4, 19, 24. Qui dum quadrantes adgeras patrimonio, coelum *fatigas* ſordido periurio, *ob ſordidum minimumque lucellum periuria committis, quae vel multitudine ſua et crebritate ipſum Iouem audiendo delaſſare valeant. Ita recte locum explicat, vt mihi videtur, optimus Rittershuſius.* * Hor. od. 2, 11, 12. Quid aeternis minorem Conſiliis animum *fatigas? ſollicitas.*

FAVERE, linguis, *ſolemnis locutio in ſacris rebus, ſacrificiis e c. vbi ſilentium imperatur, ne ſcilicet quis verba male ominata loquendo polluat ſacrificium; fauet igitur ſacris dum ſilet. Vid. Cic. diuinat.* 1, 45. rebus diuinis, *inquit*, vt fauerent linguis imperabatur. *Quoniam vero hoc ritu ſumma reuerentia indicabatur, perquam ſignificanter* Horatius in lib. 3. Odar. 1. 2. Fauete linguis. *accipio enim primam huius carminis ſtrophen cum Geſnero pro praefatione libri tertii; falſo hucusque a plerisque, et ipſo* Marmontelio in Poëtique françoiſe To. 2. pag. 415. *initium putatur ſolius huius odae et quaſi praeparatio ad praecepta et magnificas ſententias, quae conſequuntur* e. g. Regum timendorum in proprios greges Reges in ipſos imperium eſt Iouis etc. *Verbis* fauete linguis; *itaque reuerentiam poſcit poëta εὐϑυμιάζων dicturus* carmina non prius Audita pueris Virginibusque. *ſcil. lyrica, qualia in lingua Romana nondum exſtabant.*

FAVSTITAS *nouum verbum Horatii* od. 4, 5, 18. Nutrit rura ceres almaque *fauſtitas; intelligere malim cum Vet. Schol. de felicitate, vt perſona hic inducta, quam cum Geſnero de fauore diuino. Fauet noſtrae interpretationi omnis loci perpetuitas. Tu ipſe iudicabis.*

FAVX Phaedr. 1, 1, 3. *pro fame, rabie lupi. ſic ventri improbam rabiem Virgilius dixit Aeneid. Lib. II v. 355. et adiungit* fauces ſiccas *lupi. adde* Hor. Epod. 14, 3, 4. Fauce improba incitatus *h. e. deuorandi ardenti cupidine incitatus, ſiue impulſus. Alii legunt* face *cum Pithaeo et per ſtimulum explicant, ſed dubito an ſimpliciter hoc ſenſu ponatur. Neque enim illud eſt ſine exemplo ipſius Phaedri, qui alias dixit* dente improbo adpetere. 4. 7. *quid hoc aliud quam dente nimis rapaci, atque ſanguinem cupienti? ſic quia lupus maxime vorax eſt, cupiditas eius bene fauci adſcribitur, quae ipſum impellit, cui ſeruit, quaque maxime rapina delectatur. Quare quod Bentleius cum Rittershuſio mutat* fame, *quia voc.* incitatus *ad affectum aliquem vel appetitum referendum ſit, id temere faciunt,* fauce *idem hoc in loco ſignificante. Legi vero etiam interpretationem Angli, neſcio cuius, qui* fauce improba *connectit cum* intulit, *voc.* incitatus *vero refert ad citum greſſum quo currat, ſed ea adeo non placuit, vt potius contra ipſam narrationem huius fabulae illam eſſe, putauerim.* cf. *ipſe* ſeqq. *Nobis hoc loco non licet eſſe copioſis* * Ter. Heaut. 4, 2, 6, Crucior tantum bolum mihi Ereptum tam ſubito e *faucibus. Comica venuſtate! vid.* Bolus.

FAX *proprie fruſtum e diſſecta arbore, alendo igni inſeruiens; quare* Phaedr. 1, 28, 8. ardentem facem *dicit* vt v. 5. Iul. Obſequens c. 70. Lauinii *fax ardens* in coelo viſa eſt. *Adde* Virg. Georg I. ferroque *faces* inſpirat acuto. *Neque tamen, modo non rimetur lector, illepide hic Phaedrus, vt aliis locis pluribus, redundanti verbo vſus fuerit.*

FENESTRA, *Fuere apud antiquos feneſtrae tantum foramina aperta, ad lucem accipiendam,* reti-

lis *aut valuis mu-*
vt iam docuit Geſ-
*Hinc* iunctae ſe-
: ſ. clauſae valuis
od. 1, 25, 1. Par-
*unctas* quatiunt ſe-
ictibus crebris iu-
proterui. *De ve-*
*faceti huius et*
*i, h. e. digni odae,*
*huius carminis*
*quod moneamus*
*m bonum, qui*
*nne hoc carmen*
*m comitatem, et*
*lepide ridentem*
*et.* * *tropice,*
*caſione.* Ter. H. 3,
huc quantam *fe-*
*n* ad nequitiam
eris. *Solus prae-*
rentium *hoc tropo*
*ſt, quod quidem*
*Suetonius Tiber.*

plerumque Hor.
, 1, 236. Veluti
notam labem-
mittunt Atramen-
re ſcriptores car-
edo ſplendida fa-
unt. * *nonnun-*
ld. Epiſt. 1, 19, 5.
*ere* dulces olue-
none Camoenae.
*o illo prouerbio,*
*no non naſci poë-*

*mata pulchra* cf. verſ. 2.
ſq. Epicharmus apud
Athen. libr. 14. ὀυκ ἐςιν
διθυραμβος ἂν ὑδωρ
πινει, cf. Gatakeri Miſ-
cell. poſthuma c. 15.

FERIRE, Ter. Ph. 1, 1,
13. *ferietur* alio mune-
re. *Elegantiſſime, ac*
*ſignificanter dictum, de*
*munere, quod quis cum*
*ſummo ſuo incommodo*
*alteri offert.*

FERRE, *pro proferre* Hor.
od. 1, 12, 42. Hunc et
incomtis Curium capillis
vtilem bello *tulit. Non*
*explicari poteſt ſentiri*
*debet vis h. v. h. l.* *
pedem ; *de ſaltante.*
Hor. od. 2, 12, 17.
Etiam nec *ferre pedem*
dedecuit choris. * *aufer-*
*re, accipere* Ter. Ph. 3,
3, 27. Iam feres. * Phaed.
1, 2, 29. quia noluiſtis
*ferre* bonum, malum
perferte. *Eleganter* per-
ferte, *augendi vi, i.*
*noluiſtis illud ferre, hoc*
*oportet ferre*

FERTILIS: *fertilis* Bacchus,
*de loco vini abundanti*
Hor. od. 2, 6, 19. Ami-
cus Aulon *Fertili Bac-*
*cho* minimum Falernis
Inuidet vuis. *audaci* et

*pulchra figura, laus vini ad Aulon ſumma, quod tam bonum ſit, vt ne optimo* vino quidem Faleino praeſtantiam *ſuam inuidere poſſit.*

FERVS *abſolute pro fera, ſubintellecto tamen mare,* Phaedrus 1, 12, 9. 11, 8, 14. cet.

FESCENNINVS, licentia feſcennina; *eſt verſus faciendi* Feſcenninos, *petulantes, procaces, plerumque etiam obſcoenos; vnde originem duxerint ipſe narrat* Hor. Epiſt. 2, 1, 139. ſeqq. Feſtus. *dicti verſus illi Feſcennini, quod ex vrbe Feſcennina allati eſſent, ſiue quod faſcinum putantur arcere.*

FESSVS, feſſi corporis artus, *de defatigato morbis et infirmitatibus corpore.* Hor. Carm. Saecul. 64. Qui (*Phoebus*) ſalutari leuat arte (*medica*) *feſſos* Corporis *artus.*

FESTINARE, contendere, *ſollicitum eſſe cum trepidatione* Hor. Serm. 1, 1, 113. ſic *feſtinanti* ſemper locupletior obſtat. *h. e. qui ſic properat ſollicitus ad congerendas diuitias, ſemper reperiet, qui ſe etiam ditior ſit.* Feſtinat, *ſecundum Nonium Marcellum; qui multa ſimul incipit, agit, nec perficit;* Properat, *qui vnum quid mature tranſigit. Nec tamen ſemper id diſcrimen obſeruatum reperimus; quanquam h. l. vim addit.*

FESTIVITAS, *comitas iucunda, quae cum facilitate, ad voluptatem aliorum aut felicitatem efficiendam, coniungitur.* Ter. E. 5, 8, 18.

FESTVS Ter. E. 3, 5, 12. *o feſtus dies hominis; de homine exoptato, fauſto, auſpicato.* cf. Turneb. Adu. lib. 3, c. 11. *Fere eadem locutio occurrit apud* Plaut. Caſin. 1, 1, 49. *Igitur nulla cauſſa ſubeſt, quae nos moneat, vt cum Guyeto verbum* hominis *ex iſto loco eiiciamus; cum v. c. dicatur etiam Eun.* 4, 4, 29. monſtrum hominis; *etſi adſtipulatur Guyeto* Bentleius, *qui legendum eſſe putat: o feſtus dies! o meus amicus! ſalue!* *

*ferias*

*ſerias agens* Hor. od. 3, 18, 11. *Feſtus* in pratis vacat otioſo Cum boue pagus. *de Faunaliis annuis Feriis Non. Decembribus.* vid. Turneb. lib. 21. c. 3.

FICTILIS Phaedr. 4, 14, 3. vulgus fictile, *homines ſunt a Prometheo ex luto ficti, ſingulaque membra compacti. Eleganter hoc, quod fertur, applicat Phaedrus* l. d.

FIDELIS: oculi *fideles, quia viuidius per eos res nobis imprimuntur, quam per aures, et quae cernuntur, magis valent ad fidem faciendam, quam quae audiuntur.* Hor. Art. 181. quae ſunt oculis ſubiecta *fidelibus.*

FIDERE aliquo, *pro ſuperbire, non erubeſcere* Hor. od. 3, 24, 20. Nec dotata regit virum coniux nec nitido *fidit adultero, propter formoſum et bene ornatum adulterum. Poſſet tamen etiam* fidere *eſſe, ſe plane adultero credere, committere; nec inconcinna aut praepoſtera h. l. oriretur ſententia.*

FIDES *Phaedr.* 3, 13 *vlt.* pacta fides, *promiſſum.* Hanc praeteriiſſem fabulam ſilentio, ſi pactam fuci non recuſaſſent *fidem. Apes et fuci in eo conuenerant, vt, lite ad forum perducta, iudicis ſententia acquieſcere vellent. Iudicis vero ſapientia atque religione, quam non ſperarant, deterriti fuci recuſant conditionem, et iudicis auctoritatem, cui ſeſe commiſerant, reſpuunt. quamobrem fabulam praetermittere non potuit, quin narraret inauditum tale quid.*

FIDICINA Ter. E. 3, 2, 4: *puella quae fidibus ſcit.* coll. E. 1, 2, 53. *Atque non eſt, quod cum Donato alias notiones obſcoenas certe h. l huic vocabulo ſubeſſe credamus; quanquam non negandum, interdum has fidicinas faciles ad quaeuis fuiſſe* vid. Ambubaia et Deuins.

FIERI, *in rationibus, de ſumma integri computati* Hor. Art. 329. Re-

dit vncia, quid *fit?* vid. *Redire.*

FINGERE, aliquem nobilem, i. *reddere, efficere*, Hor. od. 4, 3, 12. Quae Tibur aquae fertile perfluunt (*alii* praefluunt *melius! et ita plures Codd.*) et ſpiſſae nemorum comae *fingent* Aeolio carmine nobilem. *Eſt autem h. l. efficacia quaedam et venuſtas* τȣ̃ fingere, quaſi *creabunt* cet. * artibus *fingi* i. *formari, inſtitui ad aliquam rem; de puella, iam diſcente ab tenera aetate fraudes ad decipiendos iuuenes et maritos.* Hor. od. 3, 6, 22. *Fingitur artibus* iam nunc et inceſtos amores De tenero meditatur vngui. *ſic enim lego cum plurimis codd. Bentleio annuente; Geſnerus et Baxterus legg.* artubus, *ſed tum et idem eſſet cum ſuperioribus:* Motus doceri gaudet Ionicos; *et ſequentia, ſc.* inceſti amores *et* iuniores adulteri *ſuadent* de artibus *hic potius cogitare.* * de cultu *et ornatu capillorum Phaedr.* 2, 2, 8. Cum ſe putaret *fingi* cura mulierum, Caluus repente factus eſt.

FINIS exiguo *fine* diſcernere, Hor. od. 1, 18, 10. Fas atque nefas *exiguo fine* libidinum diſcernunt auidi, i. *auidi libidinum fas atque nefas nulla fere differentia diſcernunt* * ſupremus, *pro morte* Hor. Epiſt. 2, 1, 12. *de Hercule*, comperit inuidiam *ſupremo fine* domari. *ſic etiam dicitur* ſupremum funus *alibi.*

FIRMVS Hor. Epiſt. 1, 17, 47. Fundus nec vendibilis nec paſcere *firmus* i. valens. * Id. Epod. 12, 3. *firmus* iuuenis *i. valens ad rem veneream.*

FISCI *Corbes ſpartei ſ. viminei, quibus maiorem pecuniae ſummam ſeruabant et gerebant veteres* Phaedr. II, 7, 2. Muli grauati Sarcinis ibant *duo*, Vnus ferebat *fiſcos* cum pecunia, Alter tumentes multo ſaccos hordeo.

FLABELLVLVM Ter. E. 3, 5, 20. (al. 50.) *Olim in quibusdam libris erat* flabellum; *ſed verſus*, Guyeto *obſeruante, poſtulabat,*

*labat, vt ex veteribus membranis diminutiuum h. l. reſtitueretur. Maior etiam ex eo naſcitur comica facetia, cum dicitur* flabellulum tenere te *aſinum tantum.*

FLAMMA Ter. E. 3, 2, 38. E *flamma* petere te cibum poſſe arbitror. *Quibus verbis deſcribitur ſordida Gnathonis auiditas. Ducta autem locutio a dapibus, quae pro inferiis in rogum mittebantur; quas qui comederet, infamis ac nefarius habebatur.*

FLVERE fluens nauſea. Hor. Epod. 9, 35. *vid.* Nauſea.

FOCALE, *collarium a collo dependens ad fouendum collum et fauces.* Vet. Schol. *ad* Hor. Serm. 2, 3, 255. Ponas inſignia morbi, Faſciolas, cubital, *focalia. vide Inſigne.*

FODERE latus, *pulchre de aſtante ſeruo nomenclatore, qui extrema manu pulſum admonet ambientem, vt illum et illum ſalutet, prenſet manus, ſuffragiumque pro ſe petat in comitiis.* Hor. Epiſt. 1, 6, 10. Mercemur ſeruum qui dictet nomina, laeuum qui *fodiat* latus. *Sunt qui* ſaeuum *legant pro* laeuum, *falſo; alii vero habent* fodicet *pro* fodiat, *quod idem fere. Eadem ſignificatione, vt ſit digito cubitoue admonendi cauſſa pulſare.* Ter. Hec. 3, 5, 16. 17. dic iuſſiſſe te. Ph. noli *fodere*; (*ſcil me*) iuſſi.

FOENVM Hor Serm. 1, 4, 34. Foenum habet in cornu. *de homine ad laceſſendum prompto; petulantium enim boum cornibus foenum appendere Romani ſoliti, vt ſibi homines cauerent, vt notat ad h. l. Schol. Eſt vero ſermo improbi hominis et qui odit poëtas, de iis ipſis, lepidus et vera vrbanitate conditus.*

FORMIDOLOSVS *trux, ſaeuus.* Hor. od. 2, 17, 18. ſeu me ſcorpius aſpicit *formidoloſus*, pars violentior Natalis horae. *Credebatur Scorpius liberis ſuo ſidere natis breuem vitam, vel violentam mortem polliceri.*

* Ter. E. 4, 6, 18. *terribilis, qui alios formidat ſiue eis timorem iniicit.* obſeru. *Cum in vniuerſa hac ſcena Chremetis timiditas pariter, ac ſimplicitas natiuo colore depingitur, tum his potiſſimum verſibus dici non poteſt, quantam in colluſtranda eius imagine ſollertiam artemque Terentius adhibuerit. Verſ. 6.* Thais *dixerat, omnem Thraſonis turbam propter eum eſſe factam, atque ad eum pertinere. Anxie ſtatim quaerit:* Ad me? qui? quaſi iſtuc? *Nonne vides hominem perturbatum, cui timor omnem ſapientiam ita expectorauit, vt vix tria verba loqui poſſit? Porro quum videt militem cum pauciſſimis ſeruulis, iisque perquam ignauis appropinquare, timidus interrogat.* v. 16 Viden' tu illum Thais? *Veretur autem ne non intellexerit mulier, quid velit; quamobrem:* Militem ſecum ad te, *inquit,* quantas copias adducere? *Erant nimirum ſex homines, ne contemnamus exercitum! Atque tum Thais per iocum ex eo quaeſiſſet, num* formidoloſus *eſſet, qui ſcil. iſta diceret; ingenuam hanc edit ſtultitiae vocem:* Ego formidoloſus? Nemo eſt hominum qui viuat minus. *Credo tibi! Sic ad finem vsque ſcenae a ridiculo timore ſibi non temperat. Longius hic forte, quam opus erat, fuimus, ſed abrepti ſumus admiratione comici noſtri, qui, ſi quisquam alius, certe is eſt, qui perſonae tribuere ſcit conuenientia cuique.*

FORMVLA, *translate a formulis praetoriis, quibus crimina definebantur, pro* definitione, *lepide!* Hor. Serm. 2, 3, 45. Haec magnos *formula* reges, excepto ſapiente, tenet. h. e. *Ita explicata inſania* (cf. v. 43.) *reperitur in omnibus praeterquam vere ſapiente ſcil. Stoico.*

FORTIS pro *nobili, generoſo,* Hor. Serm. 2, 3, 216. * Ter. A. 4, 2, 19. P. Quis videor? C. Miſer aeque

atque ego. D.
um quaero. *Fortis,*
uid conere. *Hunc*
*foede interpola-*
*t ſic omnino con-*
*dum eſſe arbitra-*
*yetus* ad h. l.
ſ videor? C. *For-*
t miſer aeque at-
ego. D. conſilium
ram.
*mus etiam* Bent-
*endationem, quae*
*ne dubio ſuperat:*
Quis videor? C.
r aeque atque ego.
conſilium quaero.
*Fortis* ſi quid co-
*cf. ipſum locum.*
dr. 1, 5, 8. Ego
ı tollo, nominor
o; ſecundum quia
*rtis,* tribuetis mi-
*amquam ibi con-*
*nem vanas cauſ-*
*erre, quibus ni-*
*gulas partes ſibi*
*quia poſtremum*
*dum nec fingere*
*teſt, minas exer-*
*attamen videtur*
*us expoſuiſſe ſi-*
*andam ſpeciem a*
*xhibitam in hac*
*ne. Primus tol-*
*em,* quia nomi-
, *h. e. ſum leo ſ.*

*princeps ferarum, ergo quoque inter vos; deinde quia animoſior ego, atque maxime periculum in venatione a..ii, praecipuam partem mihi deberi non negetis, itaque alteram ſumo; praeterea plus valeo ſ. efficere poſſum, quam omnes vos ſocii, quare mihi iure debetur, ſine vlla contentione, tertia. Ita mentem Phaedri intellexiſſe etiam* Camerarium *video, quam bene expreſſit in fabula eiusdem argumenti. Plura Rigaltius ad hunc locum.*

FORVM, litibus orbum Hor. od. 4, 2, 44. *de Iuſtitio vid.* Orbus.

FRANGERE rem Hor. Serm. 2, 3, 18. Poſtquam omnis res mea Ianum ad medium *fracta* eſt. *Tres erant ſtatuae Iani in foro Romano, quarum vna in medio foro, vbi foeneratores res pecuniarias agebant; hic igitur Damaſippus naufragium rerum ſuarum feciſſe adeoque foro cedere coactum ſe dicit* * diem; *venuſta metaphora de combibentibus vinum.*

*vinum hilariter*, *compotatione ſuaui*. Hor. 2, 7, 6. cum quo morantem ſaepe *diem* mero *fregi*.

FRAVDATOR Phaedr. 1, 16, 1. *Fraudator* nomen Cum locat ſponſu improbo Non rem expedire ſed mala videre expetit. *Haec vulgaris lectio, ſed dubitant merito de eius veritate viri docti, et varie hunc locum emendare voluerunt. Nobis praeprimis placet Burmanni coniectura, cui veteres MSS. fauent. Legit* : Fraudator hominem cum vocat ſponſum improbum, Non rem expedire ſed mala videre expetit. *Hanc emendationem etiam recepit Bentleius, magnus alias corrector. Atque minimum; hac lectione conſtituta ſenſus Phaedri conſtare videtur*. Fraudator *eſt qui debitum ſoluere non ſolet*. Homo improbus *vid. fab.* 31, 1. *eſt homo iniuſtus, ſine fide*; Sponſum vocare *aliquem i. e. ad ſpondendum pro ſe*. Horat. Ep. 11, 2, 67. *Quod ſi communis lectio tenetur, haec* eſt ſententia: *fraudandi cupidus debitum ſi contrahit, ſponſore improbo, qui nec ipſe ſeruare fidem ſolet; certum eſt, nolle eum iſtam cauſſam perficere iuſte, debitumque aliquando ſoluere, ſed rationes impeditas reddere, ita vt fraudetur creditor re ſua mutuum data. Verum dubito, an* ſponſu improbo *ſit pro ſponſore improbo, quod e Virgilio fruſtra probare voluit Scheffe-rus; praeterea* nomen locare *vix alias inuenitur de debitore, quare tutius egiſſe ſibi videtur Kohlius in comment. critic. pertedet. I. Loco I. qui ita locum explicat, vt* fraudatorem *non* debitorem *intelligat, vt vulgo, ſed* ſponſorem, *hunc enim nomen ſuum* locare *dici poſſe debitori tuidam i. ſuum nomen praebere in alterius vſum, vt a creditore ſcribatur. Simili ratione dici a Cicerone nomen ſuum alicui commodare ad tranſlationem criminis. Nobis vero de lectione*

non ſatis confir-
obſtat, id quod
rix a Phaedro poſ-
penſa improbo frau-
... cum homine lo-
... enim illud?
... ſponſione mali-
... que doloſa nullus
... ſit in tota fabula,
argumentum hoc
...: Si quis male fi-
... haud certio-
... pro ſponſore ad-
... is non optima
... animo intendit.
...o; trilinie, ſce-
Hor. od. 1, 28, 31.
lem comittere. *
noxa, damno. Hor.
... 19, 20. Tu ſe-
... inuidus in ingis
... coerces viperino
... idum ſine fraude
... * homo fraudu-
Ter. H. 5, 4.
...NVS. lyra frater-
...itur Apollinis, quia
...tre Mercurio eam
acceperat, cui de-
caduceum Hor.
, 21, 12.
VS qui eſt abſque
quaſi animi affe-
timore ett. Hor.
65. Empedocles —
...em frigidus Aet-
Inſiluit. Mit kal-

tem Aetnae. Pulchre op-
poſ. frigidus et ardens!
Fabulam ipſam de Em-
pedocle refert Diog. Laert.
8. 69. vbi vid. Menag.
* rumor, Hor. Serm. 2,
6, 50: lenis, incertus,
rumor ſine capite.

FRIGVS Pelignis carere fri-
goribus. Hor. od. 3, 19,
8. Tota nocte ad focum
ſedere inter bibendum;
bene! Sabinilae enim im-
minebant Pelgni mon-
tes. Male Cruquius
ad h. l. de Peligno vino
cogitat.

FRIVOLVS. friuola pro-
prie fuiſſe autore Feſto,
fictilia vaſa quaſſa; hinc
omne id friuolum dici-
tur quod nihili putan-
dum ad id quod eſſe de-
beret. Phaedr. 3, 6, 8.
friuola inſolentia h. e.
vana, cui nullae ſub-
ſunt vires. 5, 7, 1. Au-
ra friuola, inconſtans,
cui fidere nemo poteſt.
vide Aura.

FRONS anguſta Hor. Epiſt.
1, 7, 26. Reddes forte
latus nigros anguſta fron-
te capillos; de iuuentute
eſſe ſermonem facile pa-
ter; hinc ego anguſtam
frontem intelligo, tene-

ram

*ram atque leuem, nullis rugis aſperam, ſenibus enim creſcit frons, cadentibus capillis* cf. Od. 1, 33, 5, Inſignem tenui fronte Lycorida Cyri torret amor. *Plane ſic pingi iubet puellae ſuae* Anacreon ὑπο πορφυραισι χαιταις ἐλεφαντινον μετωπον v. Od. 28, 12.* *frontibus aduerſis* pugnantia ſecum Hor. Serm. 1, 1, 103. *plane inter ſe differentia; contraria ſibi; translatione ſumta a gladiatoribus; aut etiam arietibus ſecum pugnantibus.* * in fronte *i. e. in latitudinem ſiue in viam publicam* Hor. Serm. 1, 8, 12. Mille pedes *in fronte*, trecentos cippus in agrum, hic dabat; haeredes monumentum ne ſequeretur. *in agrum* eſt in *longitudinem. Agitur ſcil. de agro a quodam ignoto nobis, populo donato ad ſepulchra publica, in via Esquilina, ſepulchro publico, vbi poſtea horti Maecenatis erant; vnde explicandus totus locus. Verba:* haeredes monumentum ne ſeque[...] *referenda ad form[...] qua teſtatores ſig[...] bant, ſecretum lo[...] tium e ſuis agris [...] ptum, quod et ſu[...] redibus eximeren[...] reipubl. ſeu alii c[...] donarent. Inſcri[...] tum hae literae I[...] H. N. S. i. e.* hoc I[...] mentum heredes n[...] quitor. vid. Grut[...] ſcriptt. pag. 856. *iam ab Geſnero.*

FRVI. Phaedr. 3, 7 *Fruere* quae laudas. *mula vſitata remi[...] alteri libenter ſua[...] ſine inuidia.* * Id. 10. *cum quarto* Me *data* poſſidea[...] *fruantur.** Hor. E[...] 1, 71. Non vt p[...] bus ſic iudicis *fru[...]* dem. *Bauerus* An[...] uerſ. in Horatium [...] *legit* ferar *pro* frua[...] *ipſius verba:* No[...] me poenitet conie[...] olim conceptae, *fruar* vt *ferar* le[...] Quid enim eſt *fru[...] cio?* Ne *porticu* q[...] *frui* ſat commode [...] ris. At *ferri* p[...] eſt incedere, am[...]

bi; et *iudicio ferri* eſt abripi, in tranſuerſum agi, multitudinis ſenſum ſequi. Certe, ſi ſyllepſis eſt, mollius, vocabulo reſpondere verbum, cui proxime iunctum ſit.

FVCVS *Marinus, herba, e qua veſtes tingi ſolebant*, vid. Plin. 26, 10. S. 66. *vbi docet in Creta veſtes* fuco tingi *eumque conchyliis ſubſterni, h. e. lanas prius imbui, quam pretioſum alterum colorem bibant. vid.* Geſnerus ad Quintil. L. 12, 10. pag. 634. *Inde, pro quouis colore figurate apud* Hor. od. 3, 5, 27. Neque amiſſos colores Lana refert medicata *fuco.* Adde Eund. Epiſt. 1, 10, 27.

FVGITIVVS Ter. H. 4, 1, 65. Retraham hercle, opinor, ad me idem illud *fugitiuum argentum* tamen. *Perquam comice et ioculariter, more ſeruorum, pecunia, quae videbatur amiſſa nunc recuperata, cum homine fugitiuo comparatur. Quam ſcite intellexit auctor comoediae, quid interſit, Dauusne an Heros loquatur? Quod autem illa ex phraſi probare conatur Bentleius,* H. 3, 2, 1. *legendum eſſe*: inueniendum es argentum, *non autem* inueniendum eſt, *in eo fallitur. Equidem, ſi fatendum eſt, quod ſentio, non ſum tam acutus, vt perſpiciam, qua ratione noſtro ex loco cuiquam perſuaderi poſſit, Syrum in illo priori proſopopoeiam, non ſimplicem loquendi ra*tionem adhibuiſſe.

FVLMINEVS *elegans epitheton dentium aprugnorum.* Phaedr 1, 21, 5. *ab acie atque furore ſic dictorum.*

FVMVS: bibere *fumum, de vino*, vid. Apotheca. * Hor. od 3, 29, 12. omitte mirari beatae *Fumum* et opes ſtrepitumque Romae. *Dudum erat quod credebam, relictis omnibus interpretum nugis, proprie h. l.* fumum *eſſe intelligendum; pingere poëtam Maecenatem ex alta turri deſpicientem Romam, et aſcendentem ex tam*

*ampla et celebri vrbe ſumum coelum verſus, qua mihi nihil pulchrius eſſe videbatur, qui ipſe hanc voluptatem interdum in ampla vrbe Lipſia guſtaſſem, nunc video laetus, idem ſenſiſſe mecum* Klotzium Vindic. Horat. p. 226.

FVNALE, *funalia, faces quibus amicorum ianuae vrebantur aliquando, cum intromitti ſe cuperent foribus clauſis,* Hor. od. 3, 26, 6. Hic, hic, (*in templo Veneris, vt donaria, quae donabantur artis Deo, aut Deae, in cuius tutela fuerat, qui hanc artem excoluerat*) ponite lucida *funalia*, et vectes et arcus, oppoſitis foribus minaces. *vid. de more quo reſpexit h. l. vates voc.* expugnare *Sed quid* arcus *ſibi velint* h. l. *interpretes dudum quaeſiuerunt. Non enim arcu, aut infringuntur fores aut petuntur puellae. Bentleius pro* arcus *coniicit* ſecureſque, *Cuningamius* harſtas *poſuit in textu ipſo. Sed ego cum Geſnero machinas illas poliorcetas intellige, quas recentior certe aetas* arcubaliſtas *nominauit. Saltem diu mihi conſideranti locum nihil melius occurrit.*

FVNDERE liquorem nouum. Hor. od. 1, 31, 2. *Solemne erat fundere e patera primitias viri antea quam biberent.* v. *Patera.*

FVNIS tortus *epith. fere perpetuum.* Hor. Epiſt. 1, 10, 48. *Tortum* digna ſequi potius quam ducere funem (pecunia) *Senſus facilis: pecunia non debet trahere hominem, ſed trahi ab homine; quo vero ſit alluſum, parum facile explicatu eſt. Plurimi putant reſpici ſaltantes ad reſtim, vt Lambinus et Crucquius; alii ducentes reſtim; alii, graecae ſaltationis ridiculae genus κορδακισμὸν vid. voc.* Reſtis. *Baxterus ſic:* aequum eſt pecudem ſeruire pecuario, non pecuarium pecudi, cum neceſſe ſit vt alter alterum trahat; notum eſt, pecudes fune ligari in paſcuis. *Sententia eadem*

*eadem, quaecunque ſit Allegoria; Baxteriana tamen maxime placet.*

FVO Ter. Hec. 4, 3, 4. fors *fuat* pol. i. e. *proprie*: fortunatum ſit per Pollucem. *Eſt autem auerruncandi mali formula. q. d. Bona quaeſo verba loquere.*

FVR Ter. E. 4, 7, 6. *manipulus furum*; *ſiue eſt i. q.* cohors ſeruorum Virg. Eclog. 3, 16. *ſiue pro* militibus praedantibus *dicitur, qui a nobis dicuntur der Troſs*; *Poſterior explicatio magis, vt arbitror, conuenit cum ridicula Thraſonis oſtentatione, qui ſex miſellos homines, quos habebat, ſecum adductos, magni inſtar exercitus in ordines diſpertit.*

FVRIARE *verbum ab Horatio ſuae linguae donatum.* od. 1, 25, 14 libido, Quae ſolet matres *furiare* equorum, *in furorem libidinis concitare.*

FVRVVS furuam *Proſperpinam eſſe myſtico nomine appellatam* notat Schol. Crucq. ad Hor. od. 2, 13, 21.

FVTILIS Ter. A. 3, 5, 4 *Deriuatur a* Futil, *vaſe in ſacris Cereris vſurpato, quod, vbi ad terram poneretur, continuo ebibebatur, atque reliquiae, quas continebat, effundebantur. Eo fine inuentum eſſe dicunt. quoniam in ſacris Cereris nefas eſſet, aliquid ſupereſſe. Sunt tamen, qui a ſacris Veſtae ortum eſſe dicant. Sed his non eſt nunc locus. Adiectiuum inde ortum* Futilis *perſaepe ſignificat hominem*, qui commiſſa tacere nequit, *Hoc autem l. eſt is, qui in aliorum negotiis inconſulte ac temerarie agit, adeo vt omnia perdat, ac perturbet, Verum hoc eſſe patebit ex loci illius perpetuitate, collatis praeſertim* A. 3, 4, v. 22 24 cf. Stat. Thebaid. 8, 297.

> Tellurem placare parant. Nec *futile* moeſtis
> Id viſum Danais.

et vide quae dixit *Barthius* ad h. l. *Interim Gallicus interpres, neſcio quis, gallica leuitate*

*vertit:* un homme impertinent. *Nec felicior eſt* Giov Fabrini Italus, *qui hoc verbum ſic* παραφράζει: un ſervo da nulla, un ſervo vile, la cui vita non val tre quattrini. *lepide!* * *quia vaſa proprie ſunt* futilia, *cum nimis hiant, atque infuſa effundunt, Phaedr.* 4, 17, 33. futiles canes, *dixit, qui alvum continere non poterant.* * *transfertur etiam ad ea, quae vana ſunt atque inutilia Phaedr.* 5, 2, 8. Nunc ferrum conde et linguam pariter *futilem, h. e. linguam magnifica at vana eloquentem, vbi eleganter ſimul ad ferrum refertur;* ferrum futile, *eſt gladius, qui ad ſpeciem inanem geſtatur. Nota verſum* 11. *ita legendum:* ſcio *quid* virtuti *nunc* ſit credendum tuae. *Facilis emendatio Gudii; eſt enim in MSS.* quid.

## G.

GALLVS; *Stolidi habiti Galli a Romanis et oſtentatores.* Item γυναικομανεῖς, hinc Hor. Serm. 1, 2, 121. *Gallis* hanc, Philodemus ait, ſibi quae neque magno ſtet pretio, neque cunctetur, cum eſt iuſſa, venire. Vet. Schol. *Relegat tales ad Gallos, qui magno adulteria mercantur. Philodemi Epigramma, qui eſt fundus huius loci, edidit* Reiskius in Anthologia Cephal. carm. 651. * Phaedr. 3, 20, 4. *Galli* Cybeles (*ſacerdotes*) circum quaeſtus ducere Aſinum ſolebant baiulantem ſarcinas; *ex more ſcilicet, quo ſolebant Deae ſuae effigiem circumferre ſolemni miniſtro Aſino atque baiulo, ac futura praedicere, ſtipemque colligere; Tympanum proprium eorum geſtamen. Nomen nacti a flumine Gallo in Phrygia. Plura dat, vt parcamus loquentiae, vbi innumeros doctos viros excitare poſſemus,* Salmaſ. ad Tertull. de pallio pag. 202. et Gudium ad loc. laud. Phaedri edit. Burm. pag. 77. ſeqq. *de ipſo loco ſi quaeris, vid. voc.* Quaeſtus

GEME-

GEMERE; *de mari in freto, quaſi in anguſtum coacto, quod ſe dein maiori cum impetu dilatat, intelligit Geſnerus* Hor. od. 2, 20, 14. Viſam *gementis* litora Boſpori, *Ego malim ſimpliciter de murmur edente mari* πολυφλοισβοιῳ θαλασσῃ *intelligere.* * *Eleganter Idem de ſtridore antennarum* Id 1, 14, 6. antennaeque gemant *vid.* Klotzii libellum de felici Audacia Horatii in opuſcul. p 165. *vbi plures ſimiles locos ceterorum auctorum affert.*

GEMINARE acuta aera, *de nota illa Corybantium pulſatione cymbalorum, vsque iterata, raro ſignificatu.* Hor. od. 1, 16, 8. Non acuta ſic *geminant* Corybantes aera. *Bentleius pro* ſic *legit* ſi, *male!* * Id. Art 13. Non vt Serpentes auibus *geminentur*, tigribus agni; *coniungantur, ſeil. vt abſona.*

GEMINVS, geminus Pollux. Hor. od. 3, 29, 64. *eſt Caſtor et Pollux, namque, vt Baxter ad h. l. erudite obſeruat; Veteribus et fratres et ſorores cognomines eſſe conſueuerunt, ſic et Philomela Progne et Progne Philomela erat.* cf. od. 1, 3, 2, et 1, 12, 27.

GENEROSVS, *nobilis* Hor. od. 3, 1, 10. hic *generoſior* deſcendat in campum petitor i. *nobiliore gente conſpicuus eat in comitia, in campum Martium, petitum magiſtratus.* * *dignum genere atque ortu nobili etiam* generoſum *dicitur* Phaed. 1, 29, 9. Aper cum vellet facere *generoſum* impetum, repreſſit. * teſta *generoſa* i. *pretioſa.* Hor. Serm. 2, 4, 31. Sed non omne mare eſt *generoſae* fertile teſtae. *ſic etiam de vino* Id. Epiſt. 1, 15, 18. Ad mare quum venio *generoſum* et nobile quaero.

GENIALIS lectus; qui nuptiis, *inquit Feſtus,* ſternitur, *vnde etiam appellatur.* Hor. Epiſt. 1, 1, 87. Lectus *genialis* in aula eſt. *Venuſte* aulam *dicit.*

GENITALIS Dea, *Diana* Hor. Car. Saecul. 16. Lenis Ilithuia, tuere matres; ſiue tu Lucina probas vocari Seu *Genitalis*. *Sic dicta, quia praeſes eſt gignendi, et pariendi*, Graecis γενεθλια θεα, *quam vocem forte ita reddidit latinam Horatius. Bentleius repoſuit* Genetyllis; *quae vox cum latinis inaudita, et* Genitalis *idem ſit, merito ab omnibus viris doctis improbatur; vide etiam Viros doctos, quos laudat* Klotzius Vindic. p. 268. *Obiter noto, quia plane omittere nolo, nec aliam video opportunitatem, carmen illud ſaeculare imitationem quamdam quorundam locorum in choro ſupplicum Aeſchyli inde a verſ. 638 ſeqq. iudicari a* Clodio *in libello:* Verſuch aus der Litteratur und Moral. Part. 1, p. 69.

GENS ſine *gente* Hor. Serm. 2, 5, 15. *libertinus:* ingenui generoſi dicuntur et gentiles *Vet. Schol.*

GENVS *ingenium, et ea omnis qualitas, quae a*

*genere ducitur.* Pl
1, 2, 15. Niſi no
tuum animum *genus*
*ſic collectiue etiam*
*ſit Id.* 1, 31, 6. *g*
inerme *de colun*
*Idem* 1, 2, 15 *g*
pauidum *de ranis n*
*culoſis * ſimpliciter*
ſtilo, genere *ſcrib*
Phaedr 5. prol 13.
vetuſto *genere; de*
*ſopi ratione fabulas*
*ſcribendi,* quem
Aeſopi ſtilum *vocat*
eiusdem prol 3, 29.
Id. 3, prol. 33. coll.
4, 6, 2. *Hinc* pr
2, 1. Exemplis c
netur Aeſopi *genus*
*fabulas intelligit ſc*
*bularem artem, qu*
*le ingenium ſuum e*
*cuit diuerſa ab alio*
*docendi ſcribendiqu*
*tione Sunt vero l*
*pauci, qui aliter l*
*locum interpretet*
*quos vide, ſi libet,*
*Burm. ſed cum g*
*hic intelligant de g*
*humano, vt* cont
*idem ſit ac* cohiberi
*tiſicioſius profecto*
*gantur, quam n*
*eſt. Saepius enim f*
*las exempla* vocat.

1, 3, 3. Aeſopus nobis hoc *exemplum* prodidit it. 4, 2, 6. adſcribere ſibi exemplum h. e. *fabulam*, *itaque ſic intelligendus locus. Ea ſcribendi ratio, quae ab Aeſopo eſt, in fabellis verſatur, quae apta proponunt exempla, quibus prudens conſilium hominibus grate dari ſolet. Inde, dicit Phaedrus, non auctor ſemper fabulae quaerendus, ſed reſpicienda res ipſa eſt, vtrum aurem capiat h. e. iucunda ſit, nimirum exemplum narrando elegans, propoſitum ſeruet, ſeu homines corrigat. Tunc enim re commendatur. nam quod Bentleius cum Heinſio, alium ſenſum verbis tribuens*, commendetur *malit praeferri* τῳ commendatur (verſ. 7.) *non probo.*

GERERE *praeferre, habere ſic, vt et alii reſpiciant; inde ad cultum corporis vultumque translatum.* Phaedr. 1, 13, 7. quantum decoris corpore vultuque *geris* * Hor. od. 3, 22, 2. *eleganter et audacter. ad amphoram vini* Seu tu querelas, ſiue *geris* iocos. *Siue ad iocum vinum tuum nos exhilarabit, ſiue atram bilem mouebit.*

GESTARE in oculis Ter. E. 3, 1, 12. *legebant quidam*, geſtire, *quod eſt omnino falſum, vt iam animaduerterunt Muretus, Scaliger, Guyetus, et alii; vt mirer, quid ſit, quod Weſterhouius hanc lectionem illi praetulerit.*

GLABRI *pueri*, debiles propter aetatem *vt Nonius videtur explicare, delicati, quos ſibi luxurioſi vndique conquirebant, atque in deliciis habebant.* Phaed. 4, 4, 2. cf. Sueton. in Auguſto c. 83.

GLACIARE *nouum Horatii verbum, quod* Plinius *poſtea frequenter vſurpauit.* Hor. od. 3, 10, 8. Poſitas *glaciat* niues Puro numine Iupiter.

GLADIATORIVS *audax, obfirmatus*, Ter. Ph. 5, 8, 71. Hi *gladiatorio* animo ad me affectant viam.

GLORIA, pro *iactantia* Hor. od. 1, 18, 15. Tol-

lens vacuum (*i. vanum*) plus nimio *gloria* verticem. *at quam pulchra imago!* Phaedr. 1, 11, 1. Virtutis expers, verbis iactans *gloriam. Quae viri docti huc afferunt ſiue ad explicationem, ſiue ad emendationem huius loci, non neceſſaria videntur: idem eſt ac* oſtentare gloriam, *opponit vero gloriam virtuti, qua ſi caret, et verbis tantum iactatur, inanis eſt ut* Phaed. 1, 22, 12, *inane* iactare meritum * Pro *iactantia* etiam Ter. Hec. prol. 2, 25. pugilum gloria *i. e. pugiles glorioſi.*

GRADVS, *gradus mortis* i. *genus, ſed ut ſimul atrocitatem mortis minorem maioremue inuoluat, ſatis bene!* Hor. od. 1, 3, 17. Quem *mortis* timuit *gradum*, Qui ſiccis oculis monſtra natantia, Qui vidit mare *turbidum etc. pro* ſiccis *leg.* Sanadon *et* Cuningam. fixis, Bentl. *vero* rectis i. e. *intrepido, et inuicto animo, non vultum auertens, quam lectionem more ſuo, hoc eſt exemplis ſine more, et verbis congeſtis probare ſtudet. Idem pro turbidum leg.* turgidum, *quod poſterius, ut probe cum Geſnero et Klotzio, ita prius reiicio, legoque ut vulgatum,* ſiccis oculis. *Cuningamius Bentleium refutans affert Animadu.* in Hor. Bentl. c. 2. p. 21. *Similem cum noſtro hoc locum celebris poëtae Angli Dryden, quem, quo minus adſcribam, cum a paucis poſſideatur, et legatur Cuningamius, et Dryden, a me impetrare non poſſum. En imitationem Horatii!* What form of death cou'd him af fright, Who *unconcern'd* with *ſted faſt Sight* Cou'd view the ſurges mounting ſteep, And monſtres rolling in the deep?

GRACILIS puer gracilis Hor. od. 1, 5, 1. Quis multa *gracilis* te puer in roſa Perfuſus liquidis vrguet odoribus Grato, Phyrha, ſub antro? *Eſt autem* Gracilis *idem quem nos dicimus* ſchlank; *ut vel*

*vel etiam patet* ex Terent. Eunuch. 2, 3, 22. Haud ſimilis virgo eſt virginum noſtrarum, quas matres ſtudent Demiſſis humeris eſſe, *vincto corpore*, vt *gracilae* ſient.

GRAECARI Hor. Serm. 2, 2, 11. ſi Romana fatigat militia aſſuetum Graecari, *potare, conuiuiis operam dare more Graecorum, ſed acerbitas in Graecos feſtiua eſt!*

GRAMMATICVS, tribus *grammaticae, bene!* Hor. Ep. 1, 19, 40. Non ego nobilium ſcriptorum auditor et vltor. (*vindex, qui eis, quos audiui, mea poëmata recito quaſi in vindictam,*) grammaticas ambire tribus et pulpita dignor. (*i. e. prenſare grammaticos, vt meos libros ſuis diſcipulis ediſcendos proponant vt tum erat mos. conf.* Bund. Epiſt. 1, 20, 17. *Omnia verba lecta*, pulpita, ambire, tribus.

GRASSARI, *iter facere, ab impetu gradiendi, explicat Feſtus.* Hinc Hor. Serm. 2, 5. 93. Obſequio *graſſare; aditum tibi aperi adulando.* vid. Cortius ad Salluſt. B. Iugurth. c. 1. 3. *et* Rod. Goclenius in obſeruatt. lingu. latin. p. 158. *Adde* Liuium libr. 10, c. 14. *conſilio graſſandum* ſi nihil vires iuuant. *plane vt in loco Horatiano.*

GRATVLARI *proprie, grates agere, vſitate Diis; vſus vero vulgaris longius poſtea praeceſſit, quum de eo, quod proprie, eueniſſe laetamur, nunc gratulari ſimpliciter dicimur, quo ſenſu Phaed.* 4, 11, 4. *de ipſis Diis.* Terent. *antiqua ſignif. illa*, H. 5, 1, 6. Ohe iam deſine Deos vxor *gratulando* obtundere, tuam eſſe inuentam gnatam.

GRATVM, *quod gratiam nobis apud alios conciliat.* Phaed. 1, 22, 5 faceres ſi cauſſa mea *gratum* eſſet, *ſcil. tibi.* Man würde es dir Danck wiſſen. *ſic et* Ter. Eun. 3, 1, 6. Eſt iſtuc datum profecto, vt *grata mihi* ſint, quae facio, omnia. *cf.* Heaut. 2, 3, 21. Etſi non defuerunt, qui in

 illa

illo loco legerent: *Eſt iſtuc datum profecto mihi, vt ſint grata quae* etc.

GRAVARI Hor. od. 4, 11, 27. Pegaſus terrenum equitem *grauatus* Bellerophontem i. grauatus ferre equitem (*ad graecam loquutionem* βαρυνεσθαι τον ιππεα) *adeoque non patiens eum, deiiciens, noua ſignificatione et audaci, quam alii poſtea acceperunt* vt Lucan. 5, 258. Romanos odere omnes, dominoſque *grauantur*, Quos nouere, magis. *Reſpicit notam fabulam Bellerophontis coelum petente Pegaſo, qui, oeſtro percuſſus a Ioue, eum excuſſit.*

GRAVIS: ſeculum graue Pyrrhae Hor. od. 1, 2, 6. *moleſtum, exitiabile* vid. Burmann. ad Ouid. Amor. 1, 9, 19. * *Graues* Perſae Id. ibid. 22. * *graues* officinae Cyclopum Hor. od. 1, 4, 7. Klotzius Vindic. Hor. p. 93. *explicat per, graueolentes ſulphureasque, et citat* Burmann. ad Petron. c. 93. p. 582.

GREX *hiſtrionum, turba* ſiue *ſodalitas* Ter Heaut. prol. 45. *Eine Bande Comoedianten*, Gallice: *une troupe.* * *factio ſodalitas, contubernium.* Ter. Ad. 3, 3, 8. Atque hercle hic de *grege* illo eſt.

GYRVS interior. Hor. Serm. 2, 6, 26. Seu Bruma niualem *interiore* diem *gyro* trahit cet. *vid.* Interior.

## H.

HABENA, *lorum, quo ſerui plectuntur, vinciuntur, aut caeduntur.* Hor. Epiſt. 2, 2, 15. In ſcalis latuit metuens pendentis *habenae; de ſeruo fugitiuo. Bene ad h. l. Geſnerus iam excitauit locum Vlpiani.* l. 1. §. 33 ff. de SC. Silan. Impuberes – terreri tantum ſolent et *habena* l. ferula caedi *vid.* Scala.

HABERE *abſolute* Phaedr. prol. 3, 21. Cura habendi, *de auaritia.* * *continere ſub ſe, ſecum ducere. Idem* 1, 19, 1. *habent* inſidias hominis blan-

blanditiae mali. Id. 1, 12, 15. quae laudaram, quantum luctus *habuerint*. * *de re inuenta* Phaedr. 5, 5, 9. *Habere* dixit ſe genus ſpectaculi, quod in theatrum nunquam proiatum foret * Ter. A. 1, 1, 56 eleg. Certe captus eſt. *Habet* i. e *amore vulneratus eſt. locutio deſumta a gladiatoriis ludis, vbi de eo, qui erat in certamine ictus, aut vulneratus, ſolemne erat dicere*, habet! *vti nos; er hat vvas vveg.*.

HABILIS Hor od. 3, 19, 24 Vicina ſeni non *habilis* Lyco *Non apta, non conueniens Nonnulla Mſpt habent*, habili; *vt referatur ad Lycum: ſed recte Bentleius tuetur, quod vulgatum eſt: relatiuorum enim reciproca ſignificatio eſt. Lycus vxori non eſt habilis, adeoque viciſſim vxor non eſt habilis Lyco. Aut intellig. de ſene, qui ſe non poteſt praeſtare maritum, aut de litigioſo matrimonio. Prius h. l. maiorem venuſtatem ſequentibus addit.*

HABITIOR Ter. Eun. 2, 3, 23. ſi qua eſt *habitior* paullo, pugilem eſſe aiunt: deducunt cibum. *Non* pinguior *vt explicat* Geſnerus *in Theſauro, ſed* robuſtior, *firmiori et fortiori corpore, tales enim pugiles erant. vid* Fabri Agoniſt. libr. 3. c. 4.

HABITVDO *corporis pro corporis ſpecie ac forma* Ter. E. 2, 2, 11.

HABITVS: *Corporis vultus et veſtitus, deinde ratio alicuius atque ſtatus*, Phaed 1, 3, 2. ſuo *habitu* vitam degere, *intra ſuam fortunam manere. Haud ineleganter Phaedrus de ornatu veſtituque loquens in narratione, generalius vitae praeceptum ſub habitus voce ſuggerit.* * Hor. Art. 108. format enim natura prius nos intus ad omnem fortunarum *habitum i. pro cuiuscunque fortunae conditione a natura noſtra varie afficimur; in triſti caſu alius quidam vultus*, oratio, ſenſus, aliud

*alius in laeto et ſic porro. Omnis enim, vt Cicero ait, motus animi ſuum quendam a natura habet vultum et ſonum et geſtum; omnesque voces, vt nerui in fidibus, ita ſonant, vt a motu animi quoque ſint pulſae Hanc igitur diuerſitatem, imitatori naturae pulchrae obſeruandam commendat poëta.*

HAERERE, *belle de eo, qui caſuro ſimilis, et rudis equitandi artis, vix ſe tenere poteſt tutum in equo.* Hor. od. 2, 24, 55. Neſcit equo rudis *Haerere* ingenuus puer. *Erat exercitatio equeſtris pars diſciplinae militaris Romanae, cuius hic prauos mores et mollitiem acriter perſtringit.* * Ter E. 5, 9, 25. perfice hoc, vt *haeream* in *parte aliqua* tandem *apud* Thaidem. *i. e. vt non prorſus ab illius amore excludar.*

HERILIS: penſum herile, *quod dat domina ſeruae, pellici quotidie praeſtandum.* Hor. od. 3, 27, 64. *Niſi herile* manus carpere *penſum. Niſi tu, orta a regio ſanguine, vis tradi pellex, vt ſerua Dominae iratae, quae te ſuperbe tractet et crudeliter.*

HIC *pronomine ſaepe vtitur Phaedrus pro ſerie narrationis continuanda, grata quadam breuitate* vid. 1, 14, 5. hic cum iaceret. it. 1, 11, 6. cet. * Ter A. 2, 1, 13. Tu ſi hic ſis *i. e. Tu ſi huius ſcil meo loco ſis* * *Haec pro hae* Ter. E. 3. 5, 34. *Nam falſo in quibusdam libris ſic interpungitur locus: Continuo haec, adornant, vt lauet.*

HIRTVS, ingenium hirtuum *i. impolitum, rude* Hor. Epiſt. 1, 3, 22.

HISPIDVS, agri *hiſpidi, i. aſſiduis imbribus irrigati, atque inaequales, ſiue hiſpidi facti, deformesque* Hor. od. 2, 9, 5. Non ſemper imbres nubibus *hiſpidis* Manant in agros. * Facies *hiſpida* i. *hirſuta, barbata.* Hor. od. 4, 10, 5.

HOEDVLVS, hoeduleae apud Hor. od. 1, 17, 9. *Ita enim leg. pro* hoedilia

cum

*cum* Bentl. Cuning. Sanad. Geſnero.

HOMO *per contentum cum commiſerationis ſenſu coniunctum* Phaed. 5, 7, 32. *Homo meus* ſe in pulpito totum proſternit * Ter. E. 3, 5, 40. deum ſe in *hominem* conuertiſſe. *Bentleius ex* Hor carm. 3, 16, 8. reponit pretium *i. e. aurum. Miram profecto audaciam, ſed tamen aliquo modo excuſandam! Videtur enim vulgata lectio fabulae repugnare, quae Iouem non in hominem, ſed in pluuiam ait eſſe commutatum. Sed quum ſciamus in partibus narrationum ipſas perſaepe variare fabulas, quum porro* Terentius v. 37. *tantum dicat* Iouem miſiſſe Danaae in gremium imbrem aureum; *fateor iſtam difficultatem mihi non ſufficere, vt a codicum auctoritate diſcedam, et coniecturae Bentleianae confidam. Accedit, vt vix ac ne vix quidem fieri potuerit, vt in Codd. MSS.* pretium *commutaretur in* hominem. *Ad ſenſum vero quod attinet, phraſis illa,* conuertiſſe ſe in hominem, *non de forma externa, ſed potius de moribus hominum, quos Iupiter induebat, intelligi poſſit.* * Ter. Ad. 4, 2, 40. Cenſen', *hominem* me eſſe erraui *Non eſt profecto, quod h. l. Guieti coniecturam commentarior. p.* 248. *adlatam admittamus, dum pro* cenſen' *reſcribere conatur* ſentio: *Vulgatam lectionem, quam poſt Donatum, omnes editores retinuerunt, pluribus defendit Kohlius comment. crit.* pentad. 1. loc. 2. *Syrus autem aſtute ſe ipſum accuſat, quo magis ei in reliquis fidem habeat ſenex, q. d. Putaresne me humana mente praeditum, qui tam ſim obliuioſus, vt iſtum angiportum peruium non eſſe haud meminerim* * Ter. Ad. 4, 7, 16. Simulare, certe eſt, *hominis* i. e. *humanum eſt.* v. 18. regerit Mitio: haec magis ſunt *hominis* * Ter. Ad.

5, 8, 11. Si tu ſis *homo*, hic faciat *i. e. Si tu Aeſchine te virum praebere, atque operam huic rei dare velles, certe pater tuus Mitio haec faceret, atque Soſtratam in matrimonium duceret. Statim enim Aeſchinus Mitionem blanditiis aggreditur, vt faceret. Antea quoque Demea dixerat. Hanc* (*Soſtratam*) *te* (*Mitio*) *aequum eſt ducere: et te* (*Aeſchine*) *operam, vt fiat, dare, cf. Ad.* 1, 2, 27. * *Notum eſt, apud Comicos hoc verbum ſaepe inſtar pronominis perſonae vſurpari, ſic et* Ter. Eun. 3, 2, 7. Ex *homine* hunc natum eſſe dicas *i. ex illo, ſcil. Thraſone, at vero plura huic interpretationi videntur officere.* Primo, *aiunt.* paraſitus haud dubie Thraſonem aetate ſuperauit, quippe qui coll. Sc. 2. act. 2. iam patria bona abliguerat. *Sed hoc argumento partim nihil efficitur, partim, ſi concedamus, verum eſſe, quod paraſitus maior aetate fuerit, id nihil officit, quo minus dici poſſit:* Ex homine hunc natum dicas; *nam prouerbialis quaſi eſt locutio, qua innuitur* Thraſonis *et* Gnathonis *mores eſſe quodammodo ſimiles* cf. H. 5, 3, 17. *Deinde dicunt, qui noſtrae interpretationi aduerſantur, nuſquam inueniri iſtam ſimilitudinem, quod nimirum Thraſo ſit ineptus, fatuus, ac glorioſus miles; Gnatho contra paraſitus, aſſentator ſordidus, ac ignobilis.* Bentleius *igitur, vt ſe ex iſta difficultate expediat, pro* ex homine *reponit* abdomini, *repugnantibus omnibus libris, ſola, vt aſſolet, coniectura niſus, cuius audaciae, cum neſcio an vllum vnquam ſit comitem habiturus, praeſertim cum nullo poſſit pacto oſtendi, qui factum ſit, vt ex* abdomini *oriretur* ex homine; *confirmare liceat interpretationem meam, et amoliri dubitationes, quod ſit orationis perpetuitati, aut legibus* criti-

*critices contraria. Thraſo Thaidem his verbis compellauerat:* ecquid nos amas de fidicina iſtac; *ideoque notatur a Parmenone,* quam venuſte, *inquit,* quod dedit principium aduenient? *Vbi iam Thais dixerat, ſe Thraſonem plurimum* eius merito *amare, Gnatho ſtatim infert:* Eamus ergo ad coenam: quid ſtas? *Tunc demum in iſta verba erumpit Parmeno:* Hem alterum! ex homine hunc natum dicas; *non quo mores eius generatim et vniuerſe cum Thraſonis moribus comparet, ſed hac ex parte tantum dicit Gnathonem ei ſimillimum eſſe, quod vterque inepto, ruſtico atque inconcinno dicendi principio erga Thaidem vteretur. Miles, vltra quam fas erat, beneficium ſuum iactabat, paraſitus quaſi mercedem poſtulans, coenam loquebatur.*

HONESTVS de forma, i. e. *venuſtus.* Ter. A. 1, 1, 96. *forma* praeter ceteras *honeſta* et liberali; *paullo ante dixerat; forma ac vultu adeo modeſto, adeo venuſto, vt nihil ſupra.* v. 93.

HONOR, honores, *de frugibus agri* Hor. Serm. 2, 5, 13. Quoscunque feret cultus tibi fundus *honores.* * Hor. od. 1, 12, 19. Proximos illi tamen occupauit Pallas *honores.* Waddelius Animaduerſ. p. 42 *emendat* occupabit *pro* occupauit; *et tum* honores *ſunt laudes carminis. Indicaret tum Horatius tantum, quo ordine ipſos in ſuo carmine ſit celebraturus, ſed cui hoc placebit? ſi comparauerit praeced verſ.* 17. et 18. * *praemium* Ter. E. 5, 7, 22. hic pro illo munere tibi *honos* eſt habitus i. e. *pro beneficio iſto lepido, quod pro Eunucho ſuppoſueras Chaeream, hoc habes praemium*

HONORATVS Hor. Art. 120, ſcriptor *honoratum* ſi forte reponis Achillem. Bentl. *legit* Homereum, *quem ſequitur* Sanadonius, Perperam. *Honoratus eſt ſecundum*

Vet.

Vet. Schol. Crucq. honoris plenus, *exprimit* gr. τιμηεντα *quod epitheton frequens, apud Homerum. Nempe Achilles, de cuius iniuria apud Homerum Iupiter, Thetide rogante, vindictam ſumit, qui honorem a Diis ipſis accepit, et laude fuit et decore ornatus penes omnes Graecos, eſt honoratus.* Geſnerus *explicat: honoratus eſt carminibus Homeri Achilles, vt ei Alexander inuiderit, quo tamen certiſſime dubito reſpexiſſe poetam. Eſt vero ſatis notus diligenti Horatii lectori mos latine vertendi epitheta graeca, inprimis Homerea.*

HORA *ſaepius apud Latinos pro tempore anni certo, vt vere,* autumno, *exprimens Gallorum vocab.* faiſon. verni temporis *hora* Hor. Art. 302. Qui purgo bilem ſub verni temporis *horam.* Adde od. 1, 12, 15, 16. *et* Epiſt. 1, 16, 15, 16.

HORREVM, *cella vinaria.* Hor. od. 3, 28, 7. Parcis deripere *horreo* Ceſſantem Bibuli conſulis amphoram. *Cunctaris ex cellula depromere amphoram vini, ibi conditi, iam a conſulatu Bibuli, qui fuit quinto Horatii anno Conſul. Bene* ceſſantem *dicit* amphoram *diu reconditam; pulchre* Deripere *horreo, eleganter* parcis deripere etc. Id. Od. 4, 12, 18. cadus, Qui nunc Sulpiciis accubat *horreis. Bene! in horreo enim vina ſibi inuicem accubant.*

HORRIDVS, *Siluanorum epitheton, quia quaſi horrent* hirſuti. Hor. od. 3, 19, 23.

HOSPITALIS, vmbra, *belle!* Hor. od. 2, 3, 10. Pinus ingens, albaque populus Vmbram *hoſpitalem* conſociare amant. * pectus *hoſpitale, ironice de crudeli, immiti.* Hor. Epod. 17, 49. Tibi *hoſpitale* pectus et purae manus.

HVMANITVS *humano more* Ter. H. 1, 1, 47. *Alii legebant* humaniter *ſed male.*

HVMANVS *Ter. Heaut.* 1, 1, 15. *Homo ſum, humani nil a me alienum puto.*

*puto. Haec eſt nobilis illa ſententia, maximis ſemper plauſibus iam olim excepta, qua vna omnis nititur beneuolentiae inter homines coniunctio. Repetunt eam Cicero* Offic. 1, 9. *de legg.* 1, 13. Senec. Epiſt 95. quae loca *digniſſima ſunt, quae ab omnibus, commentarii in hanc ſententiam* vice, *non legantur ſolum, ſed ediſcantur. Ineſt autem huic vniuerſo loco incredibilis ex morato dicendi genere ſuauitas, qua propter eum paraphraſi quadam illuſtrare nullus dubito. Menedemus a Chremete, qui eum nimio atque illiberali labore deterrere volebat, quaeſiuerat, anne ei tantum ſit otii, aliena vt curet, eaque, quae nihil ad eum attinent! Tunc Chremes reſpondet:* Homo ſum, humani nihil a me alienum puto, vel me monere hoc vel percontari puta. Rectum ſt.? ego vt faciam! non eſt? vt deterream. *Hoc ſcilicet ſignificat, hominem omnia, quae ſint alterius, curare debere, atque cum natura cognati ſimus omnes, hoc officium optimo cuique iniunctum eſſe, vt prodeſſe cupiat aliis, quantum poſſit, neque vbi alios videat neceſſitate quadam laborare, aut cum aduerſa fortuna conflictari, in humanam iſtam atque illiberalem vocem edendam eſſe. Quid illi ad me? Seiungitur autem iſta humanarum rerum cura vel a vana curioſitate, vel a nimia vitiorum alterius noſcendorum cupidine. Quo circa ne falſo poſſit intelligi Chremes, non dicit:* humana omnia curo, *ſed potius,* humani nil a me alienum puto; *vt ſcilicet Menedemus perſpiciat, ſub iis, quae humana dicat, ſe nihil aliud comprehendere niſi omnes aliorum caſus, omnia tempora, quibus aliquid prodeſſe iis, aut poſſumus, aut certe volumus. Chremes autem ea eſt modeſtia, vt non ſtatim alteri ſe praece-*



ptorem

*ptorem obtrudat ſed profiteatur ſimul, quam gratum ſibi futurum ſit, ſi ab altero. hac in re erudiri poſſit. Si ferre non potes, inquit, amici admonitionem, ſaltem puta, me huc veniſſe, vt abs te, quid hac in re rectum ſit, audiam, atque vt mutua diſputatione, quoniam vnius fortaſſe non eſt negotium, ad amplectendam veritatem perueniamus. Quodſi viderem tandem, te recte agere, quod iſtis tantis laboribus te miſerum ipſe fatiges, poſſem et ego iſtam imitari rationem, ſin minus omnia conarer, vt te non ab induſtria quidem, ſed ab illiberali labore deterrerem. Non poſſum ab iſta, non dicam praeclara, ſed diuina humani officii formula diſcedere, quin Senecae votum addam, vt ſcilicet omnibus* et in pectore, et in ore ſit, *qui vnquam ad comici noſtri verſus accedunt, ne fortaſſe vbi in eum locum venerint vt prodeſ-*

*ſe aliis poſſint,* … *lint, ſe naturae haud ſatis clara* … *cepiſſe calumnient* … *terum inde patet falſo plerumque* … *tus verſus inte* … *cum adhibeatur* … *tio peccatorum* … *humana.*

HVMILES. *tenui* … *homines* Phaedr. … 2. qui *humiles* na… locupletes ſtudent… potentibus *oppoſi*… *ſunt* humiles, … *ſubditi*. Phaedr. 1 … *humiles* laborant … potentes diſſident … *milis* agna, i. *ag*… *milis hominis* H… 2, 17, 32. Nos … *lem* feriemus agn…

HYBRIDA, *ambige*… *diuerſi generis* … *tionis parentibus* … *ſed rectius ſcrib*… *da, quia deſcen*… *voce vetere Italic*… *qui eſt ſurculus* … *tius; docet Geſn*… Hor. Serm. 1, 7, 2 … *da* quo pacto ſit … vitus. *Erat eni*… *Perſius ortus pat*… *muno, matre Gra*…

# I.

IACERE, *protumbere, proſtratum eſſe, cum detrimento atque moleſtia* Phaedr. 1, 17, 8. *iacens* in fouea lupus. *Inde de re neglecta.* Id. 3, 12, 3. *iaces* indigno quanta res loco? Id. 3, 15, 15. quae iacentis miſerita eſt (*vid. quaedam ad ſenſum faciliorem huius fabulae facientia ſub voc.* Potior.) Id. 3, 1, 1. anus *iacere* vidit epotam amphoram. * *decumbere.* Phaedr. 1, 14, 5. Cum iaceret morbo confectus graui 1, 21, 4. Leo cum *iaceret* ſpiritum extremum trahens. * *de iis, praeſertim in vſu, eſt, qui violenta morte perierunt, atque cum aliqua exprobratione efferuntur.* Phaedr. 1, 24, 10. rana dum vult validius inflare ſeſe, rupto *iacuit* corpore. Id. 1, 27, 9. o canis merito *iaces.* *Sic de regnis euerſis* Id. 4, 6, 13. regna Peliae ſcelere Medeae *iacent*; *ſublime quaeritur ob regem Peliam interfectum.* Hor. od. 1, 37, 25. Auſa et *iacentem* viſere regiam Vultu ſereno fortis; *de Cleopatra, quam cum poëta hoc carmine hoſtem carpere tam pingit inuictam animo et virtute, vt ingentem eius potius excitet admirationem.*

IACTARE, *motitare* Phaedr. 2, 7, 5. clarum collo *iactans* tintinabulum *intellig. cum quodam ſpiritu; quia onere diues cf. praec. verſ. eligans imago, Fontanianis ſimilis.* * *obiicere* Phaedr. 3, 7, 22. fruſtra iactat familia. * Id. 5, 7, 28. iactare baſia, *quod fit dextram ori admouendo, ac digitos oſculatus verſus alium extendendo. cf. Baſium v.* Iuuenat. Sat. 3, 106, et 4, 118. et vid. Lipſ. Elect. 2, 6. * Phaedr. 1, 11, 1. 1, 22, 12. *Iactare* meritum inane imprudentibus. *Iſtuc ipſum quod dicit* Terentius Andr. 2, 1, Ego Chari-ne, neutiquam officium liberi hominis eſſe puto, cum is nihil promereat,

poſtulare id gratiae apponi ſibi.

IACVLARI *cum quarto caſu; Horatiano proprio quodam modo*, pro *petere, ferire iaculando* Hor. od. 1, 2, 3. *ſacras Iaculatur arces* Terruit vrbem. Id. od. 3, 12, 11. *Iaculari* ceruos * Id. od. 2, 16, 17. Quid breui fortes *iaculamur aeuo* multa i. *petimus, proponemus quae conſequi velimus; ſec. gr.* ϛοχαζεϑαι; *nobili figura veſtita nobilis ſententia! Venuſte* fortes aeuo breui *coniunct. cum* iaculari *Habet ſuauem cum miſericordia irriſionem, vt iam notat Geſnerus.*

IAM *nunc, ſtatim* Phaedr. 4, 20, 6. vid. Pareum. pag. 218. et 312.

IANVS, *templum Iani, in medio foro, ad cuius arcum proxime erant librariorum, et bibliopolarum columnae. vid.* Columna Hor. Epiſt. 1, 20, 1. Vertumnum (*vbi etiam tabernae librariae*) Ianumque liber ſpectare videris.

ICTVS deſideriis, i. *perculſus quaſi amore* … *uido, cum ſollicitu*… *qua quaſi ictum e*… Hor. od. 4, 5, 15. … deriis *icta* fid… Quaerit patria Cae… *Sentisne vatis arge*… *vocem?* * Ictus p… *pro* rythmo Hor. … 6, 36. ſeruate … meique Pollicis *i*… *ſuauiter ſic mod*… *nem carminis dici*… *ſi ipſam lyram per*… Vet. Schol. * … ictus, *de aeſtu ſol*… *dacter, et magn*… *vi.* Hor. od. 2, 1… Spiſſa ramis laurea … *dos* Excludet *ic*… *lauri ſpiſſi frondi*… *ueſcent, et latiſſi*… *mos diffundentes* … *dent ſolis ardores* … *bram fingentes.* * … *ſu pedum* Hor. Ar… ſenos reddit *ictus* … *bus*) * *de morſu* … *rum* Phaedr. 1, … Hor. od. 3, 22, 7…

IDEO *habet multa*… *gantiam particul*… *apud* Phaedr. 2, … frondem bubulcus … nec *ideo* videt. … *adtulerit dederitq*… *uibus, tamen non*

IDONEVS, *malo ſenſu.* Ter. A. 3, 1, 12. Itane tandem *idoneus* tibi videor, quem tam aperte fallere incipias dolis. cf. A. 4, 3, 18. et 4, 5, 18. Eun. 5, 7, 17.

IDVS, octonae; *quia Iduum dies ſunt octo, ita dictae. Hor. Serm.* 1, 6, 75. Ibant *octonis* referentes *Idibus* aera. *Plurimi intelligunt de magiſtri ſtipendio in ſingulos menſes dato Idibus, medio menſe, ſed Lambinus accipit de pecunia antea collocata et in foenore occupata, nunc exacta. Recte! ſolebat enim et calendis et Idibus ſors et vſura apud Romanos exigi, vt notum eſt; et h. l. de pueris iam adultis ſermo eſt, praeterea, quod maxime noſtram interpretationem iuuat, Grammatici merces annua erat, non menſtrua,* cf. Iuuenal. Sat. 7. extr. - cum ſe verterit annus Accipe victori populus quod poſtulat aurum. Hor. Epod. 2, 69. omnem redegit *Idibus* pecuniam. vid. *Redigere. Cel. Reiskius interpretatur octonis Idibus ſingulis quibusque,* octonis Idibus inſtantibus, poſt octonos quosque menſes praeteritos.

IGNAVVS, *meticuloſus* Phaedr. 1, 21, 2. *Ignauis* iocus eſt *i. e. timidis, qui antea etiam iuſta de cauſa offendere talem non fuiſſent auſi.* Id. 1, 29, 11, inquinari nolo *ignauo* ſanguine *i. e imbecillis animantis, quod generoſo impetu proſterni a me non dignum eſt.* * Hor. Serm. 1, 5, 5. Hoc iter *ignaui* diuiſimus altius ac nos Praecinctis vnum.

IGNIS, curuati ignes, *de Luna quoad curuam eius figuram. figura audaciſſima.* Hor. od. 4, 2, 57. (*vitulus*) Fronte *curuatos* imitatus *ignes* Tertium Lunae referentis ortum. *h. e. qui cornua geſtit fere ſic curuata vt eſt figura tertiae Lunae.* * Ad. Phaedr. 3, 19, 3 *noti ignem non ſemper veteres domi excitaſſe, ſed a vicinis plerumque petiiſſe, neque enim facile negare pe-*

*tenti licebat*, cf. Plaut. Aulul. Act. 1, Sc. 2, 2, *et* Theophraſt. charact. cap. περι μικρολογιας.

IGNORARE *quem*, *de facie non nouiſſe* Phaedr. 5, 1, 10. Ignorantes 5, 2, 9. *qui nos non norant*, *animum indolemque non cognouerunt*; *ſic et alicuius mores non cognitos habere*. Ter. E. 5, 9, 59. *it*. H. 1, 1, 53. erras ſi id credis et *me ignoras* Clinia. *Plane vt noſtri: Du kennſt mich noch nicht*.

IGNOTVS *actiue*, *qui nos non nouit*, *cui nos ſumus ignoti*. Phaedr. 1, 11. 2. *ignotos* fallere, notis eſſe deriſui. Id. 1, 14, 2. *ignoto* luco, *vbi nos nemo nouit*.

ILIGNVS, *ex ilice confectus*. Ter. Ad. 4, 2, 46. lectulas in ſole *ilignis pedibus* faciendos dedit. *Eſt autem breuiloquentia pro quibus* vterentur in ſole, ſub dio; *quae valde frequens eſt orationis figura*, *et elegans*. vide, ſi tanta eſt, *diſſertationem noſtram* de breuiloquentia Graeca et Romana.

ILLACRYMABILIS, *qui non mouetur lacrymis*. Hor. od. 2, 14, 7. Non ſi trecenis – places *illacrymabilem* Plutona tauris. i *placere coneris*.

ILLAQVEARE; *capere*, *corrumpere*, *pecunia* Hor. od. 3, 16, 17. Munera nauium ſaeuos *illaqueant*, duces. *Effugit hic locus forte Geſnerum*, *qui tantum Tertullianum*, *eumque vnicum attulit in hac voce*.

ILLIGARE Hor. Epod. 1, 25. Iuuencis *illigata* pluribus aratra, *figurate pro* iuuenci illigati aratris, *quam figuram appellant Grammaticorum nepotes Hypallagen*. vid. Niti. * Id. Od. 1, 27, 23. Vix *illigatum* te triformi Pegaſus expediet chimaera, *lepide*, *cum vi ad rem!*

ILLINERE, aurum veſtibus *illitum*, *de pictis auro veſtibus*. *Bene* illitum, *de opere Phrygionio*. Hor. od. 4, 9, 14. Aurum veſtibus illitum Mirata (*Helena*) regaleſque cultus.

ILLVDERE, chartis; *perdere chartas ſcribendo*, *feſtiue* Hor. Serm. 1, 4, 139. Vbi quid datur otî *illudo* chartis. *vrbaniſſime*

apponit vitio
'à ſcribere. Sed
iſte locus inde a
103. vrbaniſſimus
ſummà conditus
ate * Ter. A. 5,
paene illuſi vitam
. e. ludendo paene
i. Weſterhou.
, pedes illuſi,
re cum ſe poſſe
lant, vacillant
erm. 2, 7, 108.
des vitioſum (ae-
) ferre recuſant

iocoſa imago i.
vox repercuſſa,
Hor. od. 1, 12,
ius recinet iocoſa
i imago. Sic Id.
20, 8. Vaticani
imago. * vana. i.
– mortui homi-
or. od. 1, 24, 16.
S, lyra imbellis
pta ad decantan-
, ludicris et aliis
acans. Hor. od.
o. cythara imbel-
dde Eund. od. 1,
. et cf. Diuidere.
. eleg. de eo qui
rmatus alium ſe
fingitur. Hor. od.
. ſiue mutata iu-
Auguſtum ſic

*appellat*) *figura* Ales in terris imitaris. *Alloquitur Mercurium, quem fingit ſub Caeſaris Auguſti forma tegi; de pulchritudine et magnificentia fictionis iam egit* Klotzius Vindic. p. 77. ſqq.

IMMEMOR Ter. A. 1, 1, 17. nam iſthaec commemoratio Quaſi *exprobratio* eſt *immemoris* benefeci *vid.* Exprobratio.

IMMENSVS *epithet. Pindari, vere lyricum.* Hor. od. 4, 2, 7. *Immenſus* ruit profundo Pindarus ore. *Bene verba delecta in comparatione illa cum* amni, immenſus, profundum os; ruit, *Sed tanta tamen audacia, vt verti in vllam aliam linguam ad verba locus nullo modo poſſit.*

IMMINERE *proprie, et a poëtis etiam ſaepe ſic vſurpatur, quod nos dicimus* herhaengen, herabhaengen; *vnde pulcherrimae naſcuntur imagines, quas grammatici interpretes ſaepius delere ſtuduerunt nugis.* Sic Hor. od. 1, 4, 5. Iam Cytherea

choros ducit Venus, *imminente* luna. Schon führt Cythere den Reihentantz an beym Licht des herhaengenden Mondes. Noſtri poëtae Zachariae et *alii hoc ἐπιω-νι frequenter uſi ſunt.* od. 3, 22, 5. *Imminens* villae tua pinus eſto. i. *quae ſtat iuxta villam; ſic* imminere foro *de aedibus* Cicero. *Pinus vero Dianae forte ideo placet conſecrata, quia facile probari poteſt, eandem eſſe* Iſidem *et* Cybelem: *nec Iſidem differre a Diana; at Cybeles arbor pinus eſt.* Od. 3, 27, 10. Imbrium diuina auis *imminentium.* – *des herhaengenden Gewitters, et ſic ſaepius. auis imbrium diuina eſt cornix* vid. Plin. H. N. libr. 18, c. 35. *omen ſe dicit petiturum ſereno adhuc coelo, laeto.* * *translate valet; propinquum eſſe, aut meditari, et minari aduentum,* Hor. od. 1, 12, 53. Parthi Latio *imminentes; lyrica* audacia, *quaſi nunc iam Romam petere vellent, quia gerunt inimica*

*bella, Fruſtra* ... *quent interprete* ... *l. quia Parthi n*... *ſent propinq*... *mae, quaſi Poë*... *cus eſſet diligen*... *ricus!*

IMMISERABILIS ... miſeratus *poſitum* ... *Baxter ad* Hor. ... 17. ſi non perir... *ſerabilis* Captiua... *ſed verius docu*... *l. aduerbialiter* ... *dum, et proba*... *tis exemplis* Kl... Vindic. p. 198.

IMMODVLATVS ... *Horatio cuſum* ... poemata *imm*... *ſunt parum ſu*... *mero et mod*... Art. 263. No... videt *immodul*... mata index.

IMMVNIS, manu... od. 3, 23, 17. ... aram ſi tetigi... Non ſumtuoſa ... hoſtia Mollibit ... penates. *Aut* ... *eſt ſine victim* ... *afferens manus* ... *bera ab ſceleri* ... *pia, innocens,* ... *trumque con*... *cum Geſnero; ſe*...

go manum nihil afferentem diis, *vt integer locus ſuadet. pro* Mollibit, *qui eſt Archaiſmus, non tamen plane alienus ab Horatio, leg. alii* Molliuit, *eadem plane ſententia quae haec eſt: ſi tu tantum ſine hoſtia manibus piis tangis aras, precaris, quantumuis ſumtuoſa hoſtia non* blandior, *gratior erit, Deos mollit placat, cum farre pio et mola ſalſa.* Tangere *aras autem eſt precari; ex ritu ſolemni, quo aram veteres manibus apprehendebant, credentes, aliter non* litare, *exaudiri preces, vnde Varro* aras *primum* anſas *dictas dicit. vid.* etiam Macrob. Saturn. libr. 3. c. 2. *Sententia ipſa vero eſt* platonica, *ſeu potius Socratica* cf. Xenoph. Memor. Socr. libr. 1. c 3. θυσιας δε θυων (σωκρατης) μικρας απο μικρων, ὀυδεν ἡγειτω μειουσθαι των απο πολλων πολλα θυοντων etc. * od. 4, 12, 23. Non ego te meis *Immunem meditor* tinguere poculis. i. *nihil afferentem vt ſymbolam ad conuiuium. Eleganter* tinguere poculis *pro* imbuere vino, eo madefacere; *iocus facetus, qui ſparſus etiam eſt per totam odam.* Id. Epiſt. 1, 14, 33. Quem ſcis *immunem* Cynarae placuiſſe rapaci. *donantem amoris nullum pignus.*

IMMVTATVS Ter. A. 1, 5, 8. i. a. *immutabilis.* Weſterhov.

IMPENDIO, *multo.* Ter. E. 3, 5, 39. *impendio magis.* i. e. *magis magisque.*

IMPERIOSVS, *imperioſa* Proſerpina. Hor. Sat. 2, 5, 110. Sed me *Imperioſa* trahit Proſerpina, Viue, valeque, i. *Domina mea, namque Tireſias mortuus in eius imperio eſt.* * *ſaeuus, violens.* aequor *imperioſius.* Hor. od. 1, 14, 8. Vix durare carinae Poſſint *imperioſius*. aequor.

IMPERITVS. Ter. Ad. 1, 2, 18. Homine *imperito,* nunquam quidquam iniuſtius, qui niſi quod ipſe fecit, nihil rectum putat. – ὀυκ ἐς ἀνοιας ὀυδεν τωλμηρω λεγον,

*ſcripſerat Menander, ſi credimus Fr. Lindenbergio et Willichio, eſt autem* imperitus *qui non eſt gnarus vitae communis; aut vt verba Dacieriae exponunt*: un homme ſans experience et qui ne connoit point du tout le monde.

IMPERMISSVS, gaudia *impermiſſa* (*voc. Horatio proprium vni.*) *de illicitis vxorum datis donis.* Hor. od. 3, 6, 27. Neque elegit cui donet *impermiſſa* raptim gaudia, luminibus remotis. *Legunt nonnulli* improuiſa; *quam male ad huius loci verum ſenſum!*

IMPETVS, *de iniuria incurſione facta.* Phaedr. 4, 6, 20. Minos iuſto vindicauit exemplo *impetum. vt de impetu in Androgeum filium facto ab Athenienſibus, eiusque nece vindicanda hunc verſum intelligamus, mouet nos Ouidius* Met. 7, 5. *Bella parat Minos, qui quamquam Milite quamquam Claſſe valet, patria tamen eſt firmiſſimus ira, Androgeique necem iuſtis vleiſcitur armis.* Id. 1, 16, 6. Tu de conſpectu fugere veloci *impetu.* * *de ardore quo fit impetus* Hor. od. 4, 4, 10. Mox in ouilia Demiſit hoſtem viuidus impetus.

IMPIVS, Carthago *impia* h. e. *foedifraga et bellum renouans contra foedus.* Hor. od. 4, 8, 17. Incendia Carthaginis *impiae. Bentlei. totum hunc verſum delet, quia Horatius Scipionum duorum acta vni adſcripſit; alius enim Scipio Hannibalem reiecit, alius, nepos prioris, deleuit Charthaginem. Sed quis licentiam illam poëticam ignorat? Quam tamen ſi quis h. l. non condonabit, ille legat cum Cuningamio* impendia. i. *tributa* (*vox rara, ſed et apud Ciceronem obuia!*) *et omnia bene procedent. Ego Cuning. hic facile ſequor. vid. eius Animaduerſ.* in Horat. c. 3. * clamor *impius* Hor. od. 1, 27, 6. *Impium* lenite clamorem ſodales, *qui polluat quaſi ſacra. Bacchi*

*chi Dei ſancti. Non opus hic de bello ciuili cum Geſnero cogitare* * *de peierante muliere.* Id. od. 2, 8, 19. Nec priores *(amatores) Impiae* tectum Dominae relinquunt Saepe minati * Saturnus *impius* od. 2, 12, 22. *eſt immitis, peſtilens, perniciosus, ad ſidus referend.*

**IMPLVVIVM.** Ter. E. 3, 5, 40. 41. *animus gaudebat mihi Deum ſeſe in hominem conuertiſſe atque per alienas* (*vid.* Alienus) *tegulas, veniſſe clanculum per impluuium, fucum factum mulieri.* Varro Lib. 4. de ling. lat. C. 33. „Si „relictus erat locus in „medio, vt lucem cape„ret deciſam, qua im„pluebat, impluuium di„ctum, et ſurſum qua „compluebat, com„pluuium„ Iam cum *locus iſte, qui dicebatur impluuium, fuerit a ſolo ad coelum vsque patulus, quomodo per impluuium Iupiter potuit in Danane cubiculum peruenire. Rectiſſime igitur, mea quidem ſententia, hunc locum ita conſtituit Bentleius* Deum — per alieras *ſ. potius* aheneas tegulas veniſſe clanculum, per *pluuiam* fucum factum mulieri. *Namque vt de metro nihil dicam, quo, vulgata lectione recepta, impluuium primam ſyllabam corriperet; (quod idem obſeruauit Bentleius) neſcio an ſatis recte cum vſu loquendi Terentiano conciliari poſſit, vt verbum illud* veniſſe *duplici adiuncto quaſi oneretur (per alienas tegulas, ac per impluuium) quum interea propoſitio altera, fucum factum mulieri, nihil habeat, ex qua intelligi ſatis poſſit. Ad confirmandam autem hanc emendationem non omnino nihil facit locus Luciani in Timone* C. 41. (p. 154. ed. Reitz.) τις γαρ ȣ̓κ ἀν παρθενος ἀναπεπλαμενοις τοις κολποις ὑποδεξαιτο ȣ̓τω καλον ἐραςην δια τȣ τȣ̓γȣς καταῤῥεοντα.

**IMPONERE.** Phaedr. 5, 7, 25. Tunc chorus igno-

ignotum more ducto canticum *impoſuit.* i. *induxit adhuc ignotum, non ſolitum canticum. Ita veteres codices legunt, neque video, cur mutandum, cum bene omnia ſe habeant.* Ignotum *enim fuiſſe canticum, non eſt cur negari debeat. At* more ducto *intulerunt, carmen; quid ita? Deſcribit Phaedrus, quid ſolito factum eſſet, dum ſuum tibicinem mirifice ſtultum vult oſtendere. Dum ludus incipit, aulaeum mittitur, et volutis tonitrubus Dii apparent, vt mos erat in ſcena, atque inter ſe ſermocinantur. Haec omnia translatitia atque conſueta, quare et chorus ſuo modo prodit et canticum infert, at ignotum h. e. antea non ita valde vſurpatum, vt eadem ſaepe iam fuiſſet in fine ſententia. Tali itaque formulae cum applauderet populus, en hominis arrogantiam! qui, quod alias Caeſari dabatur, ſibi factum, quod principis vox audiretur, exiſtimabat! Quid vero illud* impoſuit? *Et hoc rectum puto, neque* inſonuit *praeferendum. At ne vnus quidem interpres de hac voce expoſuit mentem, quod miror, cum non adeo alienus ſit a ſcena vſus verborum* ponere, reponere. *Hor. art. v.* 120. *ſcriptor honoratum* ſi forte *reponis* Achillem: *quare hoc loco* imponere *pro inducere dictum habemus, ſiue nouum canticum in ſcenam perducere, illudque actionis honeſtate recitare. Valeant interpretum condenſatae opes quae locum iuuare nequeunt.*

IMPORTARE Phaedr. 1, 28, 6. orat ne tantum miſerae luctum *importaret* ſibi.

IMPORTVNVS, *moroſus.* Ter. H. 1, 2, 23. Ille ſenex fuit *importunus* ſemper: et nunc nihil magis Vereor quam ne quid iratus plus ſatis faxit pater.

IMPOTENS, Aquilo impotens, *vehementer ſaeuiens et potens* Hor. od. 3, 30,

3, 30, 3. * *Impotens ſperare, ad graecam rationem, tam incontinens, vt omnia quaeuis ſperaret,* ἀκρατής. Hor. od. 1, 37, 10. *de Cleopatra;* quidlibet *impotens* Sperare fortunaque dulci Ebria. *Eleganter* fortuna dulcis *ad voc.* ebria, *dignus locus tota hac ode, quam inter pulcherrimas Horatianas ſemper numeraui.* * Hor. 2, 1, 25. Iuno et Deorum quisquis amicior Afris, inulta ceſſerat *impotens* Tellure. *Sunt qui* impotentem Iunonem *intelligant, non compotem quaſi ſui, propter iram, et ira paene furentem, ſolemni ſignificatu ad graec.* ἥττων. *Sed falluntur egregie! Eſt* impotens *h. l. Iuno* quae non potuit vlciſci terram dilectam; *neque vllo modo haec ſententia Horatii cum Harduino ſic improbanda videbitur ei, qui cognouerit Mythologiam veterem, et plures Deos fuiſſe impotentes, vbi ex altera parte ſtarent alii Dii, id quod conſtat de Romanis, qui in Iouis Statoris, Martis aliorumque Deorum tutela erant. Magnificum vltro reddit illa ſententia Romanum, nixum tanto Deorum auxilio, quod etiam hoſtes Deos Deasque ſuperaret.* * Ter. A. 5, 3, 8. Adeon' *impotenti* eſſe animo vt praeter ciuium Morem atque legem et ſui voluntatem patris Tamen hanc habere cupiat.

IMPOTENTIA, *vis, vehemens potentia* Hor. Epod. 16, 61. Nulla nocent pecori contagia, nullius aſtri gregem aeſtuoſa torret *impotentia. Sed hi duo verſus ſunt neceſſario, vt iam notauit Geſnerus, reponendi* poſt verſ. 52. hui. Carm. * *pro egeſtate, pauperitate, inopia.* Ter. Ad. 4, 3, 16. *Primum enim ex loci perpetuitate hoc intelligitur.* Omnes, *inquit Hegio,* quibus *res* ſunt *minus ſecundae* – propter ſuam *impotentiam* ſe ſemper credunt negligi. (*vid.* Negligere) *Deinde ex* Menandri *quodam* frag-

ment

*mento illuſtratur magis et confirmatur haec interpretatio, ad quod non dubium eſt, quin Terentius h. l. reſpexerit. Verba* Menandri *haec ſunt:* πρὸς ἅπαντα δειλός ὁ πένης ἐστι πράγματα, καὶ πάντας αὐτοῦ καταφρονεῖν ὑπολαμβάνει. *Recte autem pauperes dici poſſunt* impotentes, *cum haud facile emergere poſſint, ob rem domi anguſtam, ſed vbique potius iaceant. Diuites e contrario potentes quoque ſunt et* facillime agunt; *quam* ἀντίθεσιν *ex Ad.* 3, 4, 56. *intelligis.*

IMPRANSVS, Hor. Serm. 2, 2, 7. Verum hic *impranſi* mecum disquirite, *i. ſobrii, ſana ratione vtentes; metaphora ducta ab iis qui prandentes vino obruti non recte res diiudicare poſſunt.* Id. Serm. 2, 3, 257. Poſtquam eſt *impranſi* correptus voce magiſtri; i. *vere ſani, ſapientis. Rem narrat Val.* Max. 6, 9. extr. *perditae luxuriae adoleſcens Polemon vino grauis intrat ſcholam Xenocratis. Is de modeſtia et temperantia loqui coepit.* Polemo primum coronam (*vt mos erat potantibus*) *capite detractam proiecit, poſt ex infami ganeone maximus philoſophus euaſit.* * Epiſt. 1, 15, 29. *Impranſus* non qui ciuem dignoſceret hoſte. *ex ira omnibus maledicens, famelicus.* Waddelius Animaduerſ. critic. p. 74. *intelligit* impranſum *bene pranſum et inde procacem, ſed diſſuadet totus contextus.*

IMPROBVS, mare *improbum, de tumultuoſo et ſaeuo mari,* Hor. od. 3, 9, 22. *Improbo* iracundior Adria. * *quod nimium eſt in rebus etiam indicat, quodque nos improbos iniuſtosque facit* Phaedr. 1, 1, 3. faux *improba,* i. *auida, inſatiabilis, ac propterea rapinae anhelans. Sic* dens *improbus.* Id. 4, 7, 1. *h. e. praeda tantum gaudens, quas* 4, 5, 9. auidos dentes *vocat Phaedrus.* * Id. 1, 22, 9. *improba* muſtela,

quae

*quae non mures ſolum, ſed etiam fruſta relicta cibi abſumeret, atque hoc ceu beneficium nimis nunc extollere volebat.* Pari elegantia 5, 3, 8, muſcam *dicit improbum* animal. Id. 2, 1, 6. *improbum* reiecit, *cupidum antea dixerat* Id. 5, 1, 2. improbum imperium *h. e. in ciues aequales, ſeu tyrannicum.** Hor. Serm. 2, 3, 14. vitanda eſt *improba* Siren Deſidia; *pulchre prolata et feſtiue praeclara ſententia h. l. ſi eum totum contemplaris.*

IMPRVDENTES, *ſimplices, nec cauti.* Phaedr. 1, 22, 12. Meritum inane iactat *imprudentibus.** Ter. Eun. 1, 2, 56. Emit eam dono mihi *Imprudens* harum rerum, ignarusque omnium. *Plane ſic pro* inſciens Id. Hec. 5, 4, 39. *Imprudens* plus hodie boni feci, quam ſciens ante hunc diem vnquam.

IMPVRATVS, *ſceleſtus impurus.* Ter. Ph. 4, 3, 64. Nil do, *impuratus* me ille vt etiam irrideat.

IMPVTARE *propria ſignificatione qua de expenſi credıtique rationibus dicitur.* Phaedr. 1, 22, 7. Noli *imputare* vanum beneficium mihi.

IMVS faber i. *vilis* Hor. Art. 32. *vltimus ab arte, Non placet intelligere fabrum imo vico habitantem, dicitur de eo, qui ad capitella columnarum ferarum* προτομὰς *h. e. vngues atque hoc ſolum nouerat.* Id. Art. 126. Seruetur ad *imum* i. *finem* Qualis ab incepto processerit et ſibi conſtet; *de perſonarum earumque morum veritate poetica.*

IN, *ex.* Phaedr. 1, 25, 3. bibere *in* Nilo flumine canes currentes. **pro ad, vt finem, ſ. conſilium indicet. Id.* 5, *prol.* 2. Cum deſtinaſſem operis habere terminum *in* hoc, vt aliis materiae eſſet ſatis, conſilium mutaui. Id. 1, 22, 10. hoc *in* ſe dictum debent illi agnoſcere. *eorum gratia * Quidam volunt idem eſſe ac* cum *apud* Phaedr.

5, 8, 1. Curſu volucri pendens *in* nouacula occaſio. *h. e. nouaculam gerens, vt dicitur in arcu eſſe Manlius Lib. 2. &c. vid. Ioh. Frid. Gronouii notas ad Phaedrum, hoc in loco. At nihil impedit quo minus intelligamus de ſuſpenſa imagine ſuper nouacula. Sic Graeci* ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς εἶναι, *h. e. in extremo diſcrimine eſſe, vbi nulla mora felicis ſiue infelicis euentus, et h. ſignif. ſaepius occurrit vide* Nic. Heinſ. ad Ouid. Met 8, 5, 3. * *contra* Hor. Epod. 17, 81, Epiſt. 1, 16, 53. * Hor. Epod. 2, 39. *In* partem iuuat. i. *viciſſim, pro ſua parte* * Hor. Serm. 1, 2, 18. at *in* ſe Pro quaeſtu ſumtum facit; *liberalior eſt erga ſe pro ratione quaeſtus et ſplendide viuit.*

INAEQVALIS, procellae *inaequales.* Hor. od. 2, 9, 3. Mare Caſpium Vexant *inaequales procellae; epith. ab effectu, quae mare inaequale reddunt, vt iam notauit Lambinus. Sic.* Id. Epiſt. 1, 1, 94. *cum quodam genere ridiculi inaequalis* tonſor *eſt, qui inaequaliter tondet.*

INANITER *de praeſtigiis poëtarum falſis, nos mire afficientibus. Pulcherrime* Horat. Epiſt. 2, 1, 210. Ille per extentum funem mihi poſſe videtur Ire poëta, meum qui pectus *inaniter* angit, Irritat, mulcet, falſis terroribus implet, vt magus et modo me Thebis, modo ponit Athenis. *Siniſtre totum h. l. accepit Baxterus, nec ab eo diſcedit Geſnerus; putant haec omnia non ſerio dici ab Horatio, ſed indicare illis, ſe non magis comoediarum et tragoediarum ſcriptoribus inuidere quam funambulis, quia ſcilicet vtrique viles eſſent et parum laudabiles, quod, vt probent, (enim vero conſtat ſcriptores Tragoediarum et comoediarum apud Romanos nequaquam attigiſſe nobilitatem et praeſtantiam Graecorum) referunt huc Plautum, qui ſaepe locorum*

*et*

*et perſonarum ſuarum obliuiſcatur; et tandem illud Quintil.* 10, 1, 99. *in comoedia maxime claudicamus. Sed vix ego capio, qui factum ſit, vt hi viri de iſta explicatione modo cogitare poſſent; forte decepit eos verſ.* 210. Ille per extentum funem cet. *non animaduertentes quae paullo abhinc poëta dixerat.* Ac ne forte putes me, quae facere ipſe recuſem (*comoedias*) cum recte tractent alii, laudare maligne; (*Pergit:* itaque ſcito) ille per ext *cet.* h. e. *eum puto vere demereri laudem et admirationem, qua populus funambulum perperam proſequitur, ille mihi videtur rem admirabilem edere qui meum pectus inaniter* angit, irritat, mulcet etc. *vbi vola aut veſtigium τῆς εἰρωνείας? Senſus apertus; coniunctus cum ſuperioribus verbis. Denique cur verba perdam in re clara? fallitur igitur Baxterus qui* interpretes ad vnum falli *indicat,* dum ſerio laudari putant.

INAVDAX, *nouum ab Horatio factum verbum.* od. 3, 20, 3. Dura poſt paullo fugies *inaudax* proelia raptor. *Siue cum Baxtero referas ad voc.* raptor, *ſiue ad* fugies *cum Geſnero, idem erit ſenſus.*

INAVRARE Hor. Epiſt. 1, 12, 9. Sic viues protinus vt te Confeſtim liquidus Fortunae riuus *inauret*; *comice vtitur h. v. alludens forte ad notam Midae fabulam.*

INCERTVS, Venus *incerta, de vaga illa primorum temporum libidine* Hor. Serm. 1, 3, 109. *venerem incertam* rapientes more ferarum. *oculus, *fluctuans quaſi, dubius, diſtractus, et vix gnarus, quid videat. Bene* Hor. Epiſt. 2, 1, 188. Equitis migrauit ab aure voluptas omnis ad *incertos* oculos et gaudia vana, * Ter. A. 5, 1, 11. nuptiae *incertae, de coniugio, quod an ſtabile futurum ſit, neſcimus aut dubitamus.* * Ter. H. 1, 1, 71 ani-

animo ſere perturbato atque *incerto* prae aegritudine. *Bentleius exiſtimabat melius eſſe* incerti, *quod in cod. quodam a manu prima repertum erat. Putabat enim ſenſui magis conuenire, nec facile explicari poſſe, quid ſit* prae aegritudine *incertum* eſſe. Verum hoc eſt nodum in ſcripo quaerere. Incertus *h. l. eſt animus, qui adeo indulget aegritudini, vt quid faciat quidue omittat, aut non cogitet, aut neſciat.*

INCESTVS, *impius.* Hor. Art. 472. An triſte bidental Mouerit *inceſtus.*

INCLVDERE, ludo, Hor. Epiſt. 1, 1, 3. quaeris — iterum antiquo me *includere* ludo. *verbum ad rem ſcite lectum!*

INCOMPOSITVS pes Hor. Serm. 1, 10, 1. *vid.* pes.

INCONSVLTVS *ſtultus* Hor. Epiſt. 1, 5, 15. patiar vel *inconſultus* haberi.

INCONVENIENS *de diſſimilitudine externa.* Phaedr. 3, 13, 6. Non *inconueniens* corpus, et *par* eſt color.

INCRVSTARE. *incruſtari vas dicitur, cum aliquo vitioſo ſucco illinitur atque inquinatur. Vet. Schol.* Hor. Serm. 1, 3, 55. At nos virtutes ipſas inuertimus, atque ſincerum cupimus vas *incruſtare. comica feſtiuitate!*

INCVMBERE Hor. od. 1, 3, 31. macies et noua febrium Terris *incubuit* cohors. *Quam viuida, quam miranda imago h.*

INDICIVM Ter. Ad. 4, 4, 7. Anus *indicium* id fecit mihi i. *per ſignum oſtendit* * Hor. Art. 49. *indiciis* recentibus monſtrare abdita rerum. *nouis ſignis, verbis, res nondum cognitas ſignificare.*

INDIGNE *h. e. cum indignatione: refertur ad res, cum alias de perſonis vſurpatur. Phaedr.* 1, 21, 10. Fortes *indigne* tuli mihi inſultare. *Id.* 3, 18, 1. Pauo ad Iunonem venit *indigne* ferens, Cantus luſcinii quod ſibi non tribuerit.

INDOCTVS. Hor. od. 2, 6, 2. Cantabrum *indoctum*

ſ iuga ferre noſtra. *ca conſtr. tum enim lum deuicti ab A- pa Cantabri.'*
-GERE: hydrops in- gens ſibi, Hor. od. 2, 2, creſcit indulgens ſibi ſ *hydrops*; *Recte de hydropico ſed morbo intelligit erus; augetur di- ille morbus, ſi ſiti mperat quo pellitur. m delecta haec com- tio ſit, quam vera, e eſt animaduerſu.*
TRIA, *de ſimula-* e Ter. A. 4, 4, 16. *mitur enim*: ex ani- *vt fert natura.*
E Hor. Art. 140. nto rectius hic, qui molitur *inepte. qui quaeque loco ponit, nihil quod non ſit m admittit; rien ue dicerent Galli.*
S *epithet. terrae, e aptum: pigrum, um* Hor. od. 3, 4, Qui terram *iner-* qui mare Temperat ſum: *ſic* bruta Tel- lio loco, od. 1, 34, *uod bene reddidit.* ngius den ſinnloſen open der Erde. *add.* od. 4, 7, 12, od. 2, 9, 5, 6. Serm. 2, 7, 39. * *de timido et molli* Id. od. 3, 5, 36. Qui lora re- ſtrictis lacertis Senſit *in- ers*, timuitque mortem. * horae inertes, *in qui- bus nihil agitur.* Hor. Serm. 2, 6, 61. * *qui nullam artem aut nouit aut exercet* Phaedr. 1, 2, 26. fugitant *inertes* ra- nae, *nim. ad repugnan- dum.* Id. 3, 13, 2. fuci *inertes; quia mellifican- di artis imperiti.*
INEXORABILIS *in Chara- ctere Achillis* Hor. Art. 121. Impiger, iracun- dus (*vt ſtatim in Il. α.*) *inexorabilis*, acer, (*ani- moſus, calidus vid. I- liad. ρ v. 467.*) *Inexo- rabilem eum videbis Iliad. ρ. 1. vbi rogatur a legatis Graecorum, vt redeat ad exercitum, et Iliad. ξ vbi non audit poſcentem mortuum fi- lium Priamum.*
INEXPERTVS Hor. Art. 125. Si quid *inexper- tum* ſcenae committis. i. *nouum plane et a nemine adhuc tentatum argu- mentum.*

INFAMIS *de eo qui malam famam verſibus nanciſcitur, quibus proſcinditur et vituperatur.* Hor. Epod. 17, 42. *Infamis* Helenae Caſtor offenſus vice Fraterque magni Caſtoris victi prece Adempta vati reddidere lumina. *Reſpicit notam de Steſichoro fabulam, qua fertur ſcripſiſſe vituperationem Helenae, qua* vice ſororis, *ſc. iniuria ei facta, Caſtor et Pollux offenſi, poëtae lumina ademiſſent, ſed poſtea Steſichoro monito laudem eius decantanti oculos reddidiſſe.* vid. Platon. Phaedr. p. 347. inde a verbis: ἐςὶ δὲ τοῖς ἁμαρτάνȣσι περὶ μυθολογίαν καθαρμος ἀρχαῖος, ὃν Ὅμηρος μὲν ȣ̓κ ᾔσθετο, Σεσηχορος δε κ. τ. λ. * *Infames* Scopuli Acroceraunia Hor. od. 1, 3, 20. *ſunt fama peruagati.* * Hor. od. 3, 27, 45. *infamis* iuuencus *eſt* turpis; *deteſtatio Europae!*

INFANS, pudor, *bene, nam minus diſerti ſunt verecundi, pauca et ſingultim loquentes.* Hor. Serm. 1, 6, 56. namque *pudor* |
bat plura profari
tuae *infantes.* Ho
2, 5, 40. ſeu rub
cula findet *Infan*
*tuas*; *optimi int*
*intelligunt* recen
nouellas, *et lum*
de pictura Veteri
284. *Sed D*
*Sanadon, atque*
*rus hanc meta*
*inueniunt potius*
*lam quam ele*
*putantque, H*
*eum verſum ab*
*poëta factum*
*hic poſuiſſe vt*
*illum vatem*; 1
*factum eſſe e 1*
*quemuis videre*
*Bentleius autem*
*tii ipſius veri*
*priamque meta*
*iudicat, nec inele*
*Ego ideo Flacco*
*buo hunc verſu*
*ab alio poëta bu*
*latum, tum q*
*apparet ridiculi*
*nec vllum indici*
*cuidam ſurreptu*
*verſ. ſeqq. diſerta*
*bat Furio Bibac*
*ſurditatem, tum*
*quia Seruius ad*

3, 363. *diſerte hunc verſum commemorat, ut poëtae boni, quanquam ibi lapſu quodam Perſius laudatur, pro Horatio, tum denique quia ipſa haec metaphora hoc loco certe non vituperium mereri videtur. et. voc. infans ſimili audaci figura poni ſolet.* vid. Nic. Heinſ. ad Ouid. Heroid. 9, 86.

INFERRE *dicitur de eo, qui non accipit, ſed facit* Phaedr. 1, 1, 4 cauſam iurgii *infert h. e. fingit cauſam quandam iurgandi, cum ipſi data eſſet nulla.* fictas cauſas *deinde poëta dicit.*

INFIRMVS, *incertus.* Ter. Ph. 5, 1, 6. Cum ſcirem *infirmas* has eſſe nuptias. *Sic plane* infirmitas Id. Hec. 1, 2, 101. Quid adhuc habent *infirmitatis* nuptiae?

INFLARE buccas, *i. iraſci.* Hor. Serm. 1, 1, 20. 21. *vid.* Bucca.

INFORMIS, *epithet. procellae et tempeſtatis, vt audax, ita pulchrum, quia deformem reddit terram, vel potius ipſa tempeſtas horridi quid et deformitatem prae ſe fert.* Hor. od. 2, 10, 15. *informes* hyemes reducit Iupiter, idem ſummouet. *Sic et* Inaequalis *occurrit, quam voc cf.*

INFREQVENS Hor. od. 1, 34, 1. Parcus Deorum cultor et *infrequens. i. qui non ſaepe frequentaui templa Deorum, vid.* Parcus.

INGENIVM, *mores, pectus.* Hor. Epod. 11, 18. Contraque lucrum nil valere candidum Pauperis *ingenium* Querebar, applorans tibi. *Imitatio Anacreontis od.* 46. γενος ἄδεν εἰς ερωτα, Σοφιη, τροπος πατειται, Μονον αργυρον βλεπουσι, Ἀπολοιτο πρωτος αὐτος, ὁ τον ἀργυρον φιλησας. Id. od. 3, 21, 13. (*de vino*) tu lene tormentum *ingenio* admoues Plerumque duro. *Antea paullo de Catonis moribus duris locutus erat; laudat itaque his verbis vim vini qua mores ſoleat manſuetiores, liberalioresque reddere. Sic et* Terent. Andr. 1, 1, 65. Nam qui cum *ingeniis* con-

conflictatur eiusmodi *cet.* *eiusmodi hominibus, talibus praeditis moribus.* Phaedr. 4, 6, 14. Quae (*Medea*) ſaeuum *ingenium* (*pectus*) variis inuoluens modis.

INGENS *plus eſt interdum quam ſi dicatur aliquid ſimpliciter* magnum. *vt in elegantiſſima illa paraſiti notatione.* Ter. E. 3, 1, 1. ſqq. coll. Cic. Lael. c. 26. *Atque in hoc loco iam Donatus obſeruauit, quantum ſemper adiiciat paraſitus.* Miles MAGNAS dixit *gratias*, ille INGENTES; *hic* LAETA EST, ille TRIVMPHAT. *Sic forte cum vi* Ingentes *dixit* Hor. od. 2, 2, 24. aceruos: *ingentia* facta Epiſt. 2, 1, 6. *Ingentem* Idomeneum od. 4, 9, 20. * *pro terribilis, tremendus.* Hor. od. 3, 6, 35. *Ingentem* cecidit Antiochum Annibalemque dirum, *quanquam et hic pro* magnus *accipi poſſit, vt apud Ouid.* Triſt. 2, 335. vid. Klotzii Vindic. Hor. p. 201.

INGENVVS: amor *ingenuus, non mulieris ingenuae,*

*vt vult Geſneri*
*non vituperandi*
*nobilis. Horati*
*cum haec dicer*
*ſciebat quaenam*
*amata, quaerit*
*iuuene poſtea q*
*ſit?* od. 1, 27,
*genua* ſemper
peceas.

INGLVVIES, z
Ter. E. 5, 4, 15
*leius autem,* (
*eum Faernus,* n
*legere* illuuies, q
*i. a. ſordities;*
*puto, nam de i*
*te Parmeno loqui*
*mum v.* 16. 17.
Serm. 1, 298.
ram ingrata ſtrin
lus *ingluuie* rem
*qui pro* ſtringa
frangat; *male!*
*h. l.* ſtringere z
*gantem; ita pa*
*hinc* rem patris
re, *atterere, att*
*reſpicit gr.* S
*cumulatim bon*
*quaſi ſtrictim v*
*expl.* Crucquius
*chre* ingluuies
ingrata.

INHIARE *de auar*
Serm. 1, 1, 70. c
vndique ſaccis i

*ſubians; mire ſollicitudinem et metum pingens imago!*

INHONESTVS, *deformis, foedus.* Ter. E. 2, 3, 65. Illumne obſecro *inhoneſtum* hominem, quem mercatus eſt heri. * *in* Ter. E. 5, 4, 16. *opponitur ei, qui eſt lautus, mundus, elegans. cf. v.* 13.

INIICERE, *iniicere puluerem inhumato religio apud Antiquos iubebat, quia inſepulti non admitti ad Stygem credebantur. Hinc precatur inſepultus Archyta nautam praeternauigantem* Hor. od. 1, 28, 35. Quanquam feſtinas (non eſt mora longa,) licebit *iniecto ter puluere* curras i. e. *manu ter iecta terra in me.* Quintil. Declamat. 5. Inſepultum quodlibet corpus nulla feſtinatio tam rapida transcurrit, vt non quantulocunque veneretur munere terrae.

INIMICARE. *ad graec.* συγκρέειν, *inimicum reddere. Nouum Horatii verbum.* Hor. od. 4, 15, 20. Ira – miſeras *inimicat* vrbes.

INIQVVS Hor. od. 1, 2, 47. vitiis *iniquus i. iratus.* Id. Sat. 2, 7, 14. Vertumnis natus *iniquis*: *ſibi iratis.* v. Heinſ. ad Ouid. Ep. 2, 33. * *iniqua* caſtra Troiae i. *infeſta, hoſtilia.* Hor. od. 1, 10, 15. Id. Art. 67. curſum mutauit *iniquum* frugibus amnis. i. *nocentem; ſic hyemes iniquae intell. apud Eund.* od. 3, 1, 32. * *iniquum* littus Hor. od. 2, 10, 4. *Alii omnes intelligunt* periculoſum, infeſtum, *ſed cum* premere littus *opponatur* nauigationi, *non ego hic de periculo quodam cogitare poſſum, ſed intelligo* iniquum, *inaequale* i. *ſinuoſum, flexuoſum littus vt* locus *iniquus* Liv. 2, 31. *eſt non aequatus.* * Ter. A. 1, 5, 23. aut vllam cauſam, ineptam ſaltem, falſam, *iniquam.* i. e. *cauſam, quae aut a quouis potuerit reprehendi, aut etiam, etſi vera non fuerit, prudentem falleret; aut quae quamuis vera, nihil tamen ad hanc rem pertineret.* * Ter. H. prol. 27. Ne

plus iniquum (*iniquorum*) poſſit quam aequum (*aequorum*) oratio. *Illuſtrat hunc locum Plautus* Rud. 3, 2, 4. „ne impiorum potior ſit patientia quam innocentium.“

INIVRIOSVS, pes iniurioſus, ad graec. ὑβϱιςικὸς, *inſolens, faſtuoſus, pulchre!* Hor. od. 1, 35, 13. *Iniurioſo* ne pede proruas ſtantem columnam. *precatur fortunam: nec hic ſub columna Auguſtus intelligendus, vt iam alii docuerunt.* * Hor. Epod. 3, 17, 34. Donec cinis *iniurioſis, (ſaeuis)* aridus ventis ferar.

INNOCENS, pro *innoxius.* vinum *innocens* Lesbium, *vel quia lene per ſe, vel aqua admiſta temperatum.* Hor. od. 1, 17, 21. Hic innocentis pocula Lesbii Duces ſub vmbra.

INNVERE, *intranſitiue, nutando ſignum dare.* Ter. E. 4, 5, 9.

INOMINATVS, cubilia *inominata*, i. *infauſta* Hor. Epod. 16, 38. *Inominata* perprimat cubilia *perpetuo incolat.*

INSANIRE, *grauiter iratum eſſe.* Ter. A. 4, 2, 9. Age, ſi hic non *inſanit* ſatis ſua ſponte, inſtiga. *Plane ſic et* Hor. Epiſt. 2, 2, 134. Poſſes qui ignoſcere ſeruis Et ſigno laeſo non *inſanire* lagenae. * Ter. E. 1, 1, 18. *inſanire* cum ratione *eleganter dicitur ad circumlocutionem τȣ ἀδυνατȣ; Certa tamen ratione illud fieri poſſe, eum non fugiet, qui nouit, quid ſit cum Horatio* deſipere in loco, *aut quod Lucianus aliquando dixit:* ȣ̓κ ἀλόγως μαίνομαι. *vid. eius Nigrin.* c. 6. p. 44. ed. Reitz. * Inſanire *dicitur is, qui* παϱάδοξα *profert, inaudita, incredibilia.* Ter. E. 3, 3, 15. *Quo in loco gradus admirationis mire Terentius expreſſit. Cum enim Pythias Phaedriae narret, ab eunucho vitiatam eſſe virginem, primo dicit:* Quid ais? v. 12. *Deinde:* temulenta es. v. 13. *tandem:* inſanis. v. 15. * Ter. Ad. 2, 1,

2, 1, 43. minime miror, qui *inſanire* occipiunt ex iniuria. *Conferunt cum hoc dicto Menandri fragmentum, quod exſtat in Grotii collectione* p. 6. οιμοι το γαρ ἀφνω δυςυχειν μανιαν ποιει. * *quod quaſi inſanos h. e. ſtupentes reddere poſſit, etiam* inſanum *dicitur, ab effectu vt alia plura verba* Hor. Serm. 2, 2, 5, Cum ſtupet *inſanis* acies fulgoribus. *Bene* ſtupet *ad* inſanis, *nam nil admirari, aſtupere Sani, ſapientis eſt.* * Id. Serm. 2, 2, 69. inſanae leges *ſunt, quae vltra modum iubent bibere, quales leguntur apud* Plinium extremo libro 14.

INSCRIBERE. Ter. H. 1, 1, 92. *Inſcripſi* ilico aedes mercede. *Sic enim legendum eſt. Alii* mercedem *legunt, et a prioribus verbis puncti ſigno ſeiungunt. Male. Non enim vendere volebat Menedemus aedes ſuas, ſed* locare; *quod vbi animus erat facere, titulum aedibus affigebant, quod* inſcribere *dicebatur. Sed et* proſcribere *ſic in vſu eſt. e. c. Petron. c.* 38. *pag.* 165. *edit. Burmanni* „Itaque proxime cum „hoc *titulo proſcripſit*: „C. POMPEIVS DIOGENES „EX KAL. IVLIIS COENA„CVLVM LOCAT, IPSE „ENIM DOMVM EMIT „

INSIDIAE. Ter. Ph 1, 4, 52. ego in *inſidiis* hic ero. *Vide* Subſidium.

INSIGNIS pro *conſtitutus ſummo loco.* Hor. od. 1, 34, 13. *Inſignem* attenuat Deus. τὸν ἐπιφανῆ. *Si vera ſit lectio. Bentleius autem emendat* inſigne *pro* inſignem; *et Cuningamius* Inſignia *vt ſit figura Epſyhaeloephes; quae lectio quia tum* obſcura, inſignia, ima, ſumma, *bene ſibi reſpondent, valde eſt probabilis* vid. Cuning. Animaduerſ. C. 16. p. 305. ſq. *Vbi et Virg. locum Aen.* 6, 33. *huc trahit.* * Hor. Epod. 5, 12. *Inſignibus* raptis puer. i. *praetexta et bulla, qua vtebantur pueri Patriciorum.* * *Inſignia* morbi. Hor. Serm. 2, 3, 254. Facias quod olim

olim Mutatus Polemon? Ponas *inſignia* morbi, Faſciolas, Cubital, focalia; *namque ea ornamenta gerere, niſi aegrotantis, erat indecorum et molle.* vid. Quintil. 11, 3, 144. *eleganter hinc ad laſciuum viuendi genus refertur.* Polemon ille *iuuenis laſciuus, motus oratione Xenocratis, primum coronas poſuit quas geſtabat in capite: paullo poſt reſipuit plane, et ex perdito homine factus ſeuerus philoſophus.* Rem *narrat praeter alios multos* Diog. Laert. in Xenocrat. et Valer. Max. *6*, 9.

INSISTERE, *inſtituere, pergere.* Ter. Ph 1, 4, 15. qua quaerere *inſiſtam* via. * *agere.* Ter. Hec. 3, 5, 34. vide ne — praue *inſiſtas.*

INSITIVVS. Phaedr. 3, 3, 10. *inſitiui* liberi, *adulterini, nothi; commoda translatione, ab inſitione arborum.*

INSOLENS, *Inſuetus, qui talia non antea expertus.* vid de h. v. Cort. ad Sall. B. C. 3, 4. Hor. od. 1, 5, 8. Aſpera Nigris aequora ven-
rabitur *inſolens.*
tia *inſolens.* i. *i-*
*ca, exultans*
Hor. od. 2, 3, 3

INSOLENTIA *p-*
*et quidem quae*
*tenet modum,*
*gem.* Hor. Epod.
Meaeque cedet t-
*ſolentiae.*

INSONS, *qui no-*
Hor. od. 2, 19,
vidit *inſons* Cerb-
reo cornu decor-

INSTARE Hor. od.
Vultus *inſtantis*
i. *minitantis tru-*
*vultu; imago p-*
*apta ad ponend-*
*rannum quaſi an-*
*los lectorum!*

INSTITOR, *cui*
*negotio praepoſi-*
*appellatur.* Hor.
6, 30. Seu voca-
*tor*, ſeu nauis H-
magiſter. *vbi inſt-*
*pro quouis ex pl-*
*cipit.* Vet. Schol.
*accipio* Epod. 1-
Amata nautis mul-
*inſtitoribus. qu-*
*ibi etiam de me-*
*bus intelligi poſſ-*

INSTITVERE, H-
3, 8, 11. Ampho

mum bibere *inſtitutae*, i. *coeptae ſeu aptatae et collocatae in apotheca vbi fumum bibat* v. Apotheca.

INSTRENVVS Ter. H. 1, 1, 68. animi eſt prudentis ſignum et *non inſtrenui*, *i. e. qui facile capere et exſequi conſilium poſſit. eines klugen und nicht unentſchloſſenen Gemüths*.

INSTRVMENTVM, *apparatus, copia earum rerum, quae ad inſtruendam aliquam rem atque exercendam pertinent Phaedr.* 4, 4, 24. Inſtrumentum ruſticum, *ſuppellex ruſtica omnis, quae ad rem agrariam pertinebat*.

INSVESCERE. Ter. Ad. 1, 1, 30. Nam qui mentiri aut fallere *inſuerit* patrem aut *audebit*. *Bentleius pro* inſuerit *mauult legere* ita vt ſit; *qua coniectura facile poſſumus carere; nam ſenſus ex Vulgata illa lectione ſanus eſt ac facilis; qui aut fallere conſueuerit, aut ſaltem ſemel audebit*.

INSVLTARE, *proprie pro* inſilire. *Hor. od.* 3, 3, 41. Dum Priami Parisque buſto *Inſultet* armentum.

INTAMINATVS *nouum cuſum verbum* Hor. od. 3, 2, 18. Virtus repulſae neſcia ſordidae *Intaminatis* fulget honoribus. *Puris, quos quaſi impuri homines virtute priuati, non attingere poſſunt; Stoica, at diuina ſententia. Bentleius mauit:* in – Contaminatis *et ſic etiam nonnulli libri habent. Quomodocunque legeris, ſententia ſua pulchritudine non priuabitur.*

INTEGER, victor, *qui ipſe illaeſus vicit*, Hor. od. 4, 4, 67. Multa proruet *integrum* cum laude *victorem*. * Integer vitae i. *ratione vitae, vid. de ellipſibus eius generis Lambin* ad h. l. Hor. od. 1, 22, 1. *Integer vitae* ſcelerisque purus etc. * fontes *integri* ſ. *puri, illimes*. Hor. od. 1, 26, 6. * Id. od. 2, 4, 22. Brachia et vultum teretesque ſuras *Integer* laudo i. *ſine cupiditate eius, non libidine ſed iudicio ſano ductus*.

* V

* Id. od. 3, 7, 22. ſcopulis ſurdior Icari voces audit adhuc *integer.* i. *non deceptus, fidus adhuc tibi.* * *Integra* aetas *apud* Ter. A. 1, 1, 45. *eſt florens, iuuenilis.*

INTEGRITAS ἀῤῥηνοτης *Phaedr.* 3, 11, 5. hoc vnum eſt, cur laborem validius, *integritatis* teſtes, quia deſunt mihi. *Eſt tamen ambiguitas in voce integritatis, ad quam reſpexit poëta.*

INTENTVS, Hor. od. 4, 4, 14. laetis caprea paſcuis *Intenta*, i *magno cum ſtudio et ardore depaſcens herbas; ſignificans vox! Sic et* Art.458. *Intentus* merulis auceps decidit.

INTER Phaedr. 5, 7, 10. *Inter* manus ſublatus domum refertur, *h. e. manibus latus e theatro.*

INTERCIDERE *pro* excidere memoria, mente, Hor. Serm. 2, 4, 6. Quodſi *interciderit* tibi nunc aliquid: repetes mox.

INTERFVNDERE, *ſuauiter et poëtice de mari terras circumeunte plures.* Hor. od. 1, 14, 19. *Interfuſa* nitentes *aequora* Cyclades.

INTERIOR nota *i*[illegible] Falerni (vini) Hor. 3, 8. *de optimo hoc enim ſeruar*[illegible] *bant interiore par*[illegible] *lae vinariae, erat*[illegible] *ipſo interius alio vino; cum vero ſolerent notis q*[illegible] *dam cados et l*[illegible] *ſignare*, interior vini *eſt interiori poſita notata l*[illegible] *Huc pertinet eti*[illegible] *lud* ſignum laeſum nae Hor. Serm. 2, 2 Et ſigno laeſo non nire lagenae i. *in*[illegible] *epotae furtim a* [illegible] *Cic. Epiſt. diu.* 1[illegible] Sicut olim matrem facere memini, qu genas etiam inane ſignabat ne, dice[illegible] inanes aliquae quae furtim eſſent catae. * *interior* [illegible] *eſt breuior; plu enim ab vno com punčto medio deſ*[illegible] *circulis, interiores breuiores; deſumt*[illegible] *ſtadii circulis in* Hor. Serm. 2, 6 Bruma niualem *In*[illegible]

*re* diem *gyro* trahit; *belle de diebus breuioribus hyemis!*

INTERPELLARE, *pro* prohibere. Hor. Serm. 1, 6, 127. Pranſus non auide, quantum *interpellet* inani ventre diem durare.

INTONATVS, *tonitru turbatus et ſaeuiens*; *Vox rara* Vet. Schol. Hor. Epod. 2, 51. Eois *intonata* fluctibus hyems. *tempeſtatis imago poëtica.*

INTONSVS, *epithet. Phoebi, quia ſemper iuuenis.* Hor. od. 1, 21, 2. *Intonſum* pueri dicite Cynthium. *Sic et* Epod. 15, 9. *Intonſos* agitare Apollinis aura capillos. *At apud Eund.* od. 2, 15, 11. *intonſus* Cato *eſt* vetuſtus, *nam nonniſi poſt* 454 *Vrbis annos Romae tonſores fuerant.* Landinus.

INTRA Hor. Art. 267. *Intra* ſpem veniae cautus i. *ita cautus ne ſpem veniae habeam, vt ne quid ſperans veniam peccati admittam.*

INTVS Hor. Art. 182. Non tamen *intus* digna geri promes in ſcenam i. *quae rectius narrantur vt geſta, quam geruntur in ipſa ſcena.* ſeqq. v. *rem explicabunt.*

INVENIRE, *agnoſcere.* Ter. E. 5, 9, 6. Scis Pamphilam meum *inuentam* ciuem *i. e. pro ciue agnitam.* * *conſciſcere* Ter. H. 2, 1, 17. Hoc ego mali non pridem *inueni.* * Inueniri *eleganter de rebus, quae inopinato accidunt.* Phaedr. 1, 12, 2. laudatis vtiliora quae contemſeris ſaepe *inueniri* Id. 4, 10, 17. ſaepe quos ipſe alueris, tibi *inueniri* maxime contrarios.

INVENVSTVS Ter. A. 1, 5, 11. *qui eſt in amore infelix. Muret.* Vid. Voſſii Etymol. *Reſpondet graeco* ἀναφρόδιτος. *Contrarium eſt* Hec. 5, 4, 8.

INVERSVS, annus Hor. Serm. 1, 1, 36. Simul *inuerſum* contriſtat Aquarius *annum i. ad caſum et finem vergentem. metaph. de rota ducta.* Reiske. *Baxterus nugatur.* Scite, *inquit*, *inuerſum*, ac ſi videri vel-

let

let hiemem ex inuerſa Aquarii vrna deſuſam. *Eſtne ſcite dictum? eſt* inuerſus *annus, cum, ſole ingreſſo Aquario, Menſe Ianuario, iam in ſe redierit. vid.* Contriſtare. * *apud* Ter. H, 2, 3, 131. *inuerſa* verba ſunt *confuſa, praepoſtere dicta, non cohaerentia, quae mali alicuius aut vitii admiſſi conſcientiam prodant, aut animum ſignificent affectu quodam altaque cogitatione abreptum.*

INVETERASCERE *dicitur de fabulis cum ſaepius aguntur, atque adeo perplacent ſpectatoribus.* Ter. Hec. pr. 2, 4. Nouas qui exactas feci vt *inueteraſcerent.*

INVICTVS, *in Charactere Medeae.* Hor. Art. 123. Sit Medea ferox, *inuictaque*; *quippe quae omni calamitatum mole obruta interrogata quidnam ei auxilii ſupereſſet? reſponderit:* EGO; *et dum omnia eam me premunt, efficit peruicax, vt omnia mala vinceret.* cf. Eurip. Medeam.

INVIDERE, orco aliquem, *pro immortalitati tradere, adimere morti.* Hor. od. 4, 2, 24. (*de Pindaro*) vires animumque mores - Que aureos educit in aſtra nigro - Que *inuidet* orco. *Efficax h. l. verbum et ſententiae πάθος quoddam addens!*

INVISVS, terra *inuiſa.* Hor. od. 3, 18, 15. Gaudet *inuiſam* pepuliſſe foſſor Ter pede terram. h. e. *ſibi propter labores inuiſam. die mühſame Erde. Vet. Schol.* Naturale eſt omnibus odiſſe laboris ſui materiam. *Eſt autem venuſta illa foſſoris feriantis et ſaltantis imago, qua tundit terram proteruis pedibus, in qua antea tot labores exhauſerat.* * *proprie quod non videtur, aut videri poteſt* inuiſum *eſt; ſic inuiſus* Taenarus. Hor. od. 1, 34, 10. vid. Leſſing. opuſcul. T. III. p. 82. ſq. * Phaedr. 4, 11, 1. opes *inuiſae* merito ſunt forti viro, quia diues arca veram laudem intercipit. *Commode hic et ad veritatem huius ſententiae ſignificanter adie-*

*adiecit Freinshemius locum ex Plutarcho: (Vbinam ſit locus, neſcio)* Epaminondas armigerum ſuum comperiens multum pecuniae accepiſſe a quodam qui captus fuerat: proinde, inquit, ſcutum tu mihi redde, tibique cauponam eme, in qua vitam exigas. Diues enim et vnus beatorum factus non vales adhuc pericula adire. *Caeterum inſcriptio fabulae alia eſto: ſiue haec: diuitiae virtutis impedimenta; ſiue ea, quam Bentleius poſuit:* Heracles et Plutus. * Inuiſus, *quem non expetimus.* Phaedr. 4, 23, 11. qui inuitatur, non qui *inuiſus* eſt.

INVITARE Ter. E. 4, 1, 415. *vbi* Thais militem

Rogat, illum *admitti vt iubeat*; ille continuo iraſci

Neque negare audere: Thais porro inſtare vt hominem *inuitet*,

*obſeruetur, quam ſapienter Comicus vna ſolum gradatione meretricis impudentiam pingat. Id quo magis eluceat, videamus v. 10. 11. militis orationem qui volebat facere contra aegre:* heus, *inquit*, puer, i, Pamphilam *(ex conſilio Gnathonis act. 3, ſc. 1. verſ. 50, accerſe*, vt delectet hic nos. *Thais exclamat*: minime gentium; *Tum Miles*: In conuiuium illam! (*haec enim eſt propoſitio aiens, non autem interrogans*) miles tendere inde ad iurgium. Ceterum poſterior hic verſus *in quibusdam libris mendoſe ſic exprimitur:*

Tun' in conuiuium illam?

Miles Tendere; inde ad iurgium.

INVITVS Phaedr. 3. prol, 22. Quamuis laude *inuita* in hanc vitam incubuerim, Faſtidioſe tamen in coetum recipior. *Propter inexpeditam huius loci interpretandi rationem, atque facilem librariorum lapſum, ſequendum eſſe videtur Gudii conſilium, qui* inuita *in* multa *vult transmutari*; Multa *vero* laude *eſt ſtudioſe, atque feliciter.* Suadet Eutycho.

*cho*, *vt vitam conſilii-que ſui rationem mutet, ſi Muſarum limen intrare vellet. Se enim dicit, quanquam longe diuerſus ab illo fuerit, tam lucri non cupidus, vt ille, neque ita otium atque ferias quaſiiſſet, aegre tamen fuiſſe a Muſis receptum; atque hae oppoſitae rationes in Eutycho, noſtram lectionem maxime firmant*, Gronouius *legendum exiſtimabat* laude nuda, i. *ob ſolam laudem, non ob aliud praemium; quam lectionem ſuffulſit ſexcentis locis et auctoribus Burmannus ad h. l. neque tamen me tanta turba vincere ſibique ſubiicere potuit.*

INVLTVS, *qui non punitur* Hor. od. 1, 2, 51. Neu ſinas Medos equitare *inultos* Te duce Caeſar. *ſic* inulto *pro* impune Hor. Serm. 2, 3, 189. *Inulto* dicere quod ſentis permitto.

INVOLARE vnguibus. Ter. E. 4, 3, 6. *Praecipue mulierum eſt.* * inuolare in capillum. Id. E. 5, 2, 20.

INVOLVERE Phaedr. 4, 1, 12. *Inuoluit* ſe farina, et obſcuro loco Abiecit negligenter. *Voluit ſe, volutauit in farina, vt ſe oppleret ea.*

IOCARI, *de fabulatoria arte praeſertim vſurpat Phaedrus, inde et fabulas iocos dicit.* libr. 3. prol. 37. libr. 2. prol. 5. *puto enim lectionem veterem ſeruandam.* narrandi iocus, *i. e. quidquid lepide atque iocoſe narratur.* Id. 4, 6, 2. iocorum genus *fabulas vocat, quia nimirum hoc ſcribendi genere, ab auctoris et doctoris ſeueritate alienus, ita res leues tractat, vt quiuis homo ludere poſſe videatur, atque illud eſt, quod principio libri dixerat Phaedrus, alteram eius dotem eſſe vt riſum moueret. Forte huc reſpexit* Martialis, *cum* iocos Phaedri *laudaret.*

IOCOSVS, imago *iocoſa* i. *ludens quaſi* Hor. od. 1, 12, 3. vid. Imago.

IOCVLARE, *vile, quodque haud multi eſt ponderis; De fabulis* Phaedr. 4, prol. 1. *Iocularе* tibi videtur: et ſane leue, dum nihil habemus maius, calamo ludimus! *Non neceſſe vero puto hic aliquid mutare, vt volunt viri docti. E. g. Schefferus ita legit*: Ioculare hoc — leui calamo. *Heinſius*: Ioculares: *at nihil harum lectionum fuit in MSS.* Ioculare *abſolute poſitum ſubindicat, quod facile intelligi poteſt; breui quadam παρενθέσει interiecta addit*: HAS nenias. *Eandem breuitatem in dicendo reperies verſu* 5. Calamo ludere *poëtarum eſt, et* leue *h. e. leuiter* calamo ludere, *non ſeria admodum tractare, ſed condendo carmine animi remiſſionem quaerere.*

IOCVLARIVS. Hor. Serm. 1, 1, 23. ne ſic, vt qui *iocularia*, ridens percurram; *qui res ioculares narrat: non cum Baxtero h. l. exodia ſ. fabulae Atellanae intelligendae; nullum eſt veſtigium.* * Ter. A. 4, 4, 43. *Iocularium* malum, i. e. (*bene explicante Donato*) *per κατὰ ἀντίφρασιν, graue, moleſtum, nimium. Nos ſic vtimur verbo* SCHOEN *aliisque* e. gr. Du führteſt mich eine *ſchöne* Bahn am Hofe. Sic Ph. 1, 2, 84. *iocularem* audaciam.

IRACVNDVS, fulmina *iracunda. Poëtice et elegantiſſime! animatae rei ſenſus datur et vita!* Hor. od. 1, 3, 40. Neque per noſtrum patimur ſcelus *Iracunda* Iouem ponere fulmina. *Etiam voc.* ponere *bene vſus poëta.* * *Iracunda* Diana Hor. Art. 454. Quem egit *iracunda* Diana; *quae lymphaticos reddere putabatur.*

IRE *dicuntur anni, vbi vergit aetas ad occaſum, qui* Hor. in Art. 175. decedentes *ſunt.* opp. *anni* venientes. Id. Epiſt. 2, 2, 55. Singuli de nobis *anni* praedantur *euntes.*

IRRETORTVS Hor. od. 2, 2, 23. Quisquis ingentes oculo *irretorto* ſpectat aceruos. Clericus Arte critica. 1, 2, 11.

expl. *Non inuidente oculo ſapiens*, integer, *diuitias videt et contemnit. Pingitur vero hoc verbo, longe elegantiſſime, homo, qui ne oculos quidem detorquet videns auri et argenti ſplendorem. Non conniuens vt ad ſplendorem ſolis praeſtrictis oculis, adſtupet, ſed aequo animo, et oculo non moto, eos frigide aſpicere poteſt.*

IRREVOCATVS Hor. Epiſt 2, 1, 223. Multa quidem nobis facimus mala ſaepe poëtae – – cum loca iam recitata (*carmina noſtra*) reuoluimus *irreuocati; non iuſſi vt praelegamus. Verane lectio ſit* inreuocati, *an* irreuocatï, *videant quorum talia interſunt.*

IRRIDERE, *grauiter vexare, violare.* Ter. E. 4, 4, 42. Etiam nunc non credis indignis nos eſſe *irriſos* modis.

IRRITARE, *mouere, affectus ciere.* Hor. Art. 180. ſegnius *irritant* animos demiſſa per aurem Quam quae ſunt oculis ſubiecta fidelibus.

IVBERE *proprium* ... *puli, dum leges f*... *res quasdam vu*... *ponit etc.* Hinc I... 3, 3, 1. Iuſtum e... cem propoſiti viru... ciuium ardor pra... *bentium* – men... tit ſolida. *Scripſi*... *vt vel ex tota o*... *patere videtur*, ... *verbo, hoc carm*... *ratius ad depe*... *mentes Romanor*... *conſilio funeſto, qu*... *ceperant, vt ſede*... *perii Ilion transf*... *iuſſu puto Aug*... *Maecenatis; non* ... *Fabro Epiſt.* 2, 43 ... *dam Auguſtum de* ... *ferenda ſede im*... *ipſum cogitaſſe*, ... *tius populum ſup*... *tum id agitaſſe*, ... *quam ſiniſtrum in* ... *Romano eſſet, perſ*... *Maecenas, tentau*... *Horatii ode mente*... *dam modo ita pl*... *vt de Virgilio doct*... *notarunt eum* G... *ſcripſiſſe ad aſſuef*... *dos feroces milites*, ... *huc vsque cupid*... *agriculturae mollen*... *tam. Dilogiam B*...

*ri equidem non perſpicere ſatis poſſum. vult vero, declarare poëtam, diuum Auguſtum ob iuſtitiam in Deorum numerum receptum, et contra M. Antonium, perfidia infamem, et muliebri mollitia diis inuiſum, periiſſe; et deos vniuerſos iam conſenſiſſe ad ſtabiliendum Romanorum imperium. Eſt autem valde amans dilogiae vbique, eruditus alias profecto, interpres ille Anglus.* * *eſt etiam formula valedicentium; ſic comice adhibitum ab Hor. Serm.* 1, 1, 63. *Iubeas* miſerum eſſe libenter Quatenus id facit. *Sine eum aequo animo ferre et bene miſeriam, quam diu id facit. Alii leg.* quatinus, *quod idem. vid.* Quatenus.

IVDICIVM Phaedr. 4, 17, 30. Sed hoc feretis pro *iudicio* praemium, Non volo — — *Bentleius acute hic reponit* volo *pro* veto *manuſcriptorum; eſt enim ad ſenſum accommodatiſſimum; qui vero* veto *defendunt, debent poſt* verum *aliquod verbum intelligere contrariae ſignificationis,* quae quidem ſcribendi forma *non prorſus inſolita eſt optimis auctoribus. Poſtremi huius fabulae verſus ita forſan legendi:* Ita nunc legatos expectans poſteros Nouum venire eum videt, culum olfacit, (*puta Canis απο τȣ κοινȣ:*) *et MSS. recte* poſteros *habent, nimirum poſteriores legatos, quibus anus odore fuerat repleta, nec adhuc dum dimiſſos.* * Ter. H. pr. 12. veſtrum *iudicium* fecit. *i. e. vos iudices conſtituit. cf. v.* 25. *vbi dicitur:* Arbitrium veſtrum, veſtra exiſtimatio valebit.

IVGARE, foeminas, *viris iungere.* Hor. Carm. ſaecul. 18. Proſperes decreta ſuper *iugandis* foeminis. *vid. voc* Maritus.

IVGVLARE *comice et ſatyrice vſurpatum.* Hor. Serm. 1, 10, 36. Turgidus Alpinus *iugulat* dum Memnona. *Vet. Schol.* Cornelius Alpinus Memnona Hexame-

tris verſibus nimirum deſcripſit; et belle *iugulat* Memnona dilogως ait. *nam dum deſcribit* quemadmodum iuguletur, intelligi vult ab ipſo potius iugulari * *dicto aliquem configere* Ter. E. 3, 1, 27. * Ter. Ad. 5, 8, 35. Suo ſibi gladio hunc *iugulo. i. e. omnia eius dicta in eum regero, ſuis eum ipſius praeceptis redarguo. Non abſimilis, ſed tamen aliquo modo diuerſa eſt locutio ap. Plaut. Amph.* 1, 1, 113. atque hunc telo ſuo – – a foribus pellere.

IVNCTVRA, *de compoſitione et vniuerſa ſtructura, non verborum ſolum ſed totius orationis colore ſ. ſtilo* Hor. Art. 242. Tantum ſeries *iuncturaque* pollet. * Id. Art. 47. callida verbum Reddiderit *iunctura* nouum h. e. *ſi cum recta prudentia et arte*, callide, *verbum quoddam copulatur cum aliis tali coniunctione, qualis antea nusquam fuerat*, nouum fit verbum: *non ad tralationes et figuras oratio*[illegible] *tinet, ſed intelli*[illegible] verba iuncta, *qu*[illegible] ro *vocat* Orat. 4[illegible] reliuolus, ſaxifra[illegible] *milia, quae ex* [illegible] *ctione noua fiun*[illegible] *Grammatici v*[illegible] compoſita. *Al*[illegible] facta, *alia* iunct[illegible] translata verba.

IVNGERE, *Iunct*[illegible] *neſtrae* ſ. *clauſae* Hor. od. 1, 25, [illegible] cius *iunctas* q[illegible] *feneſtras* ictibus iuuenes proterui, *velint immitti.* [illegible] *neſtra.* * *Iuncti* [illegible] ter verſus Hor. A[illegible] *ſunt* elegi; *quor*[illegible] *pares inuicem v*[illegible] Iungere, *de re* [illegible] Hor. od. 1, 33, Epod. 16, 30. etc[illegible]

IVPITER, malus; *q*[illegible] *piter coelum*; *eſt* [illegible] *inſalubre coelum* od. 1, 22, 19. *b*[illegible] vrguet. *qſ. angit* [illegible] *mit.* Ter. H. 5, [illegible] Non ſi ex capite [illegible] natus, item vt aiu[illegible] neruam ex *Ioue* ea[illegible] magis patiar, Cl[illegible] flagitiis tuis me in[illegible] fieri. *Ad h. l. eleg*[illegible]

iae *animaduerſio-*
*latine translatam*
*apponere:* Genus
quendi, *inquit*, al-
uam quod ferre ple-
ne comoedia ſoleat
cti. In cauſſa eſt
ens animi affectus,
ſſeitur, vt mens
erba inueniat ſen-
que nobiliores, at-
iblimiores, quam
poſſint a frigida
tranquillitate pro-
Qua ex re intel-
teſt illud Horatii
93, 94.
rdum tamen et
rocem commoedia
ollit
usque Chremes tu-
nido delitigat ore.
*m grauiſſima eſt*
*tatio Demeae* Ad.
, O coelum, o ter-
maria Neptuni!
, in verba alicu-
*oprie eſt militaris*
*, verbis, ab al-*
*onceptis, iurare*
*facturum vel ſe-*
*quod ſit cum ſa-*
*to milites adigun-*
*raeeunte quodam*
*e n ſ. formulam*
*am; deinde trans-*
or. Epiſt. 1, 1, 14.

Nullius addictus, *iurare* in verba magiſtri· *adeo-que non ſignificat, omnia verba magiſtri credere, vt vulgus putat, ſed vni magiſtro adhaerere, vnam tantum ſequi diſciplinam; verbo, eſſe quendam* anum, ein aner ſeyn, *vti nos dicimus.* * Epod. 15, 4. *de amica fidem iuramento polli ente, praeeunte verbis amico, idem iusiurandum iurante.* Magnorum numen laeſura Deorum In verba *iurabas* mea.

IVSIVRANDVM. Ter. Ad. 2, 1, 11. Noui ego veſtra haec: „nollem factum;„ dabitur *iusiurandum*, eſſe te indignum iniuria hac;„ indignis cum egomet ſim acceptus modis. *Mos erat veteribus, vt qui alterum, aut re aut verbo laeſiſſet, iureiurando ſe purgaret alterique ſatisfaceret, quo nempe, ſe nolle hanc iniuriam alteri factam eſſe, alterumque ea indignum eſſe, adſeuerabat. conf. Plaut. Amphitr. Act. 3, ſc. 2, v. 8. vbi Alcu-*

*mena*, *marito ſuo ſuccenſens*, quin ego illum aut deſeram, *inquit*, aut ſatisfaciat mihi ille atque adiuret inſuper, *nolle eſſe dicta*, quae in me inſontem protulit. *vid. Taubm. ad. Plaut. Rud.* 5, 3, 18.

IVSTVS: Iuſti diui. Hor. od. 3, 14, 6. *Iuſtis* operata diuis. Geſnerus *intelligit, quibus iuſtum eſt ſacra facere. Schol. Vet. qui iuſti quidem ſemper, ſed ſpecialiter nunc, quia victoriam et reditum Caeſaris merito eius et virtuti praeſtiterant: quam explicationem praefero Geſnerianae; Res ipſa loquitur.*

IVVENARI, *verbum linguae Romanae donatum nouum.* Hor. Art. 246. Ne nimium teneri *iuuenentur* verſibus vnquam. i. *iuuenili more laſciuant, molliter nimis et culte et polite loquantur.*

IVVENESCERE Hor. od. 4, 2, 55. Qui largis *iuueneſcit* herbis In mea vota. *de iuuenco deſtinato voto ſacrificio, qui in pratis bene paſtus adoleſcit, fieri incipit iuuencus, et idoneus hoſtiae votiuae.*

IVVENTVS, pro, *poſteritas.* Hor. od. 1, 2, 24. Audit pugnas vitio parentum, Rara *iuuentus.* i. *poſteri noſtri rari propter tot caeſos.*

## L.

LABI *de flumine, apte et ad viuidam imaginem accommodate de Tiberi.* Hor. od. 1, 2, 19. Vagus et ſiniſtra *labitur* ripa v. Klotz. vindic. Hor. p. 72. *et ſic ſaepius* * Id. od. 1, 13, 6. humor et in genas furtim *labitur. lenti doloris et languidi amoris exquiſitiſſima imago; imitatus forte eſt hac oda illam Sapphus, cuius ſeruauit nobis fragmentum Longinus* S. 10. Φαινεταί μοι κῆνος ἴσος θεοισιν κ. λ. *Si integra illa Sapphus Ode aut reliquae ſupereſſent, videremus, niſi omnia me fallunt, Horatium h. ode imitatorem fidum dulcis poëtriae; adeo omnia ſpirant* commiſſos Aeolios calores.

LABOR,

LABOR, *aerumna* Ter. H. 1, 1, 30. Si quid *laboris* eſt, nollem *i. e. ſi quid eſſet aerumnae, aut ſi haberes, cur laborares, nollem te deterrere.* cf. Hec. 3, 1, 6. coll. 8. * Ter. H. 1, 1, 39. eſt *fatigatio quae non ſemper exiſtit ex labore actiuo, ſed etiam ex onere ferendo vt h. l.* * *incommodum* Ter. Hec. 3, 3, 30. Sine *labore* hanc gratiam te vt ſibi des pro illa nunc rogat. cf. v. 40, 41. * *de cura et angore amantis,* Hor. Epod. 17, 14. Nullum a *labore* me reclinat otium, *venuſte reclinat* * Phaed. Epilog. 2, 15, ſin autem; ac illis doctus occurret *labor.* h. e. *ſi autem ea fortuna non vtar, non noſtrum ſtudium ad aures aequas perueniet;* ac *potius* illis doctus occurret labor Siniſtra quos in lucem natura extulit cet. *Habet comitatem h. l. illud* ſin autem: *Laborem, curam, ſtudium dixerat, antea* verſ. 9. et 11. 13. *nunc ipſum opus ſuum, doctum laborem vocat, quia ſtudio et opera conſtabat; neque hic audiendus eſt* Chriſtius, *qui in libello: de moribus Eruditorum; hoc verbum friuolum nempe, atque totam fabulam cum caeteris Phaedri fabulis ſuſpectam pro inferioris longe aetatis fructu habet, ſtatim etiam* 3. *prol.* 26 *iterum occurrit, docto labori dulce praeponens lucrum, ubi opponit* doctum laborem, *curae vigiliaeque eorum, qui quaeſtum quaerunt.*

LABORARE Hor. Art. 192. Nec quarta loqui perſona *laboret; i e. non in ſcena multa, aeque multa ac reliquae perſonae loquatur ſc. aut ei imperetur aliquid, aut identidem pauca intermiſceat verba, regula certa; non tollit Horatius quartam perſonam colloquentem, ſed non vult cum aliis ſimul praeeſſe, vt cum Cicerone loquar, ſed intereſſe tantum, de qua agatur, rei.* * ſiluae laborantes, *ſuauiſſime de arboribus, quarum rami, mole niuis depreſſi, quaſi fatiſcunt, vix fer-*

*re onus poſſe videntur* Hor. od 1, 9, 3. Nec iam ſuſtineant onus Siluae *laborantes* geluque Flumina conſtiterint acuto. *Eadem fere ſignificatione* Id. od 2, 9, 7. Aquilonibus Querceta Gargani *laborant*, *agitantur iniurioſo impetu.* * *laborare in aliquo, vehementer amare*, *deperire* Hor. od. 1, 17, 19. * Hor. od. 2, 3, 11. obliquo *laborat* lympha fugax trepidare riuo. *venuſte de aqua*, *vi quaſi quadam anniti viſa, vt profluere poſſit*, *quae quaſi laborioſe fluit. Translatio a re animata ſcite*, *viuidaque luce h. l. colluſtrans.* obliquus riuus *abſoluit imaginem*, *quo veritas accedat* laboranti aequae. * Laborare ſcire, *de ſumma* cupiditatre. Hor, Epiſt. 1, 3, 1, Quibus terrarum militet oris Claudius, Auguſti priuignus *ſcire laboro.* * Hor. Serm. 2, 3, 7. Immeritus *laborat*, Iratis natus paries diis atque poëtis; *Immerito culpam coniicio et poenam in parietem*, *quod nihil pulcri inuenti occurrat mentanti verſus*, Paries. * *abſolute* *tranſitiue* Phaedr. 1. humiles *laboran* potentes diſſident. H. 1, 1, 37. ne *lab* *e. ne te fatiges onere.*

LABORIOSVS, *epith. ſis*, *characterem ei ne exprimens.* Ho pod. 16, 60, et 1 * Ter. H. prol. 4 *borioſa* comoedia *e toria*, *vide* Statari

LACRIMVLA Ter. 1, 22, 23. Haec vna mehercule fa *crimula* Quam terendo miſere vix preſſerit Reſtinguet *ius deſcriptionis gnem venuſtatei ter multos etiam tus obſeruauit.* inquit, *expreſſio* *ζ γσιν ducens.* vera *ſed* falſa, *et i* crima *ſed* lacrimi *non* vltroflens, *ſ* los terendo, *nec* miſere, *et non* fa vi, *et non* exſ *ſed* expreſſerit.

L

LACRIMOSVS Hor. Ep. 1, 1, 67. Vt propius *ſpectes lacrimoſa* poëmata Puppi *i. tragoedias, lacrymas cientes: fuit* Puppis *circa* mouendos affectus egregius; auctore *Vet. Schol. ad h. l.* * fumus lacrymoſus; *belle, quod excitet lacrymas acrimonia ſua.* Hor. Serm. 1, 5, 80. Nunquam erepſemus, niſi nos vicina Triuici villa recepiſſet, *lacrimoſo* non ſine *fumo:* * Id. od. 1, 8, 14. ſub *lacrymoſa* Troiae funera. *Ploranda: ſic et* bellum lacrymoſum Id. od. 1, 21, 13.

LACVNAR *ornamentum depreſſum,* ſ. *cauum, in contignationibus; interſtitia trabium enim* (lacus l. lacunae) *picturis,* i. *tabulis ornata,* Hor. od. 2, 17, 2. Non ebur neque aureum Mea renidet in domo *lacunar.*

LAEDERE Hor. Art. 103. Si vis me flere, dolendum eſt: primum ipſi tibi tunc tua me infortunia *laedent,* i. *dolorem meum ſic procreabunt, quaſi ipſe laeſus eſſem; per συμπάθειαν plane tecum dolebo, me laedet, quod tibi eſt aduerſum. Efficaciam habet hoc vnum verbum.* * collum pendulum ab orno *laedere, pro* ſe ſuſpendere Hor. od. 3, 27, 60. Potes hac ab orno Pendulum zona bene te ſecuta *laedere collum. Sed ego cum Bentleio, Geſnero, Cuningamio, poſcentibus etiam nonnullis libris ponendum puto ita:* Potes – Pendulum zona bene ſe ſequuta il – Lidere collum. *Eſt etiam efficacius elidere vt bene vidit Geſnerus ad h. l.* * laedi *pro* offendi, grauiter ferre Hor. Epiſt. 2, 1, 221, quum *laedimur,* vnum ſi quis amicorum eſt auſus reprendere verſum.

LAETARI Phaedr. 5, 7, 27. *Laetare* incolumis Roma. *Solemnis acclamatio vid. Lindenbrog. ad Amm. Marcell.* 19, 5.

LAEVVS: tempus *laeuum, de inopportuno.* Hor. Ser. 2, 4, 4. Peccatum fateor, quum te ſic tempore laeuo Interpellarim Phaedr. 3, 18, 12. *Laeua* cor-

nici data omina, *a ſiniſtra enim ſedens bona omnia dabat cornix.*

LAMIA, *monſtrum fuit, ſuperius habens ſpeciem mulieris, inferne vero deſinens in pedes aſininos* Hor. Art. 340. Neu pranſae *Lamiae* viuum puerum extrahat aluo (*fabula*) *Reſpicit ſine dubio ad eiusmodi ſua aetate notam comoediam, qua in ſcena extrahebatur puerus viuus, quem paullo ante deuorauerat.*

LAMBERE *pulchre de flumine terras alluente, placide tangente* Hor. od. 3, 22, 8. Quae loca fabuloſus Lambit Hydaſpes. *Simili fere ſenſu, vt* leuiter tangere *ſit, ſed apprime, ad rem ſubiiciendam oculis;* Id. Serm. 1, 5, 74. flamma – ſummum properabat *lambere* tectum * *Bene hoc verbo vtitur crocodilus ad canem bibentem* Phaedr. 1, 25, 6 Quam libet, *lambe* otio i. *otioſe, cum commodo tuo.*

LAMNA, *pro lamina* Hor. od. 2, 2, 2. Inimice *laminae* Criſpe Saluſti; *Schol. antiq.* rudem et infabricatam materiam intelligit; *cui ſuadent etiam ſuperiora,* argentum auaris terris abditum, i. e. *terris quae non vltro offerunt, ſed recondunt theſauros ſuos.*

LANGVESCERE, Bacchus langueſcit in Amphora Hor. od. 3, 16, 35. *Pulchre de veteraſcente vino: quaſi ſeneſcit latens Bacchus, et languet.*

LANGVIDVS, vina languidiora; *venuſte, de vetuſtis adeoque mollibus* Hor. od. 3, 21, 8. *vide* Langueſcere.

LANIFICA Phaedr. 4, 4, 5. Lanificam *vocat puellam frugi vid. verſ.* 13. *quae lanificium adamabat, ſolitam pudicarum puellarum occupationem atque honeſtam. Neobulae enim amanti,* (*vt olim Sappho, cuius odam eius argumenti poëta ſine dubio imitatus eſt*) *qualum Cytherea, vt ſit,* et operoſae Mineruae ſtudium Liparaei Hebri nitor adimerat. Hor. od. 3, 12, 5.

*mica vox incre-*
*hominem tar-*
*: ceſſantem.* Ter.
, 3. * Hec. 2, 1,
*pidum hominem*
*que ſignificat.*
TVS tecta laque-
*nata laquearibus,*
acunar Hor. od.
2. curae, *laque-*
um tecta volan-
*alis imago! Ha-*
*i felix imitatio*
l.
S, verba laſciua
rt. 106. i mollia
, *qualia reperies*
d. 1, 13 etc. *
laſciua, *iunior,*
*procax et petu-*
or. Ep. 2, 2, 216.
s abire tibi, ne
largius aequo Ri-
pulſet *laſciua* de-
aetas. *Pulſa-*
*puerorum petu-*
s. cf. Serm. 1, 3,
Hor. od. 1, 19,
aſciua licentia eſt
*ctu,* otium, *quod*
*ciuum reddit.*
*aeger.* Ter. Hec.
1. coll. 1, 2, 113.
: *non intelligi,*
*ſeruari* Phaed. 5,
*Latens* pernellit
porco, *obtegebat*
*verum porcum, et ſimulabat tantum, quare aliis improuiſis eum fricabat.*

LATRARE pellem, *per breuiloquentiam latrando diſcerpere.* Hor. Epiſt. 1, 2, 65. Venaticus ex quo Tempore ceruinam pellem *latrauit* in aula, Militat in ſiluis catulus. *Datur videlicet poſt ceruum captum ex inteſtinis eius, et ſanguine, imixto pane cibus pelli inſutus canibus venaticis, quo ſe ociores inſectari feras diſcant.*

LATVS Hor. Serm. 2, 3, 183. *Latus* vt in circo ſpatiere i. *ſummotu incedas vide* Summouere.

LAVARE Phaedr. 4, 12, 9. Poſtquam *lauare* coepit poenitentia i. *purgare ſe et peccatum. Melius eſt ſi iſte verſus ab hac fabula diſſociatur, quacum coniunctus apud nonnullos legitur. Ita* Rittershuſius, *et* Schefferus *iudicant in notis: quid hic praeceſſerit non libet, nec fas eſt diuinare. Coniicio lacunam hanc inde eſſe, quod ſpurcities* και το αποῤῥητον

ϱητον propoſitae rei pium aliquem monachum exſcriptorem lectoremue talem offenderit, qui proinde totam hanc pagellam omiſerit vel exſciderit, e qua tamen velut cauda quaedam remanſit. Eodem ſenſu, pro purgare, expiare Ter. Ph. 5, 8, 80. Venias nunc precibus *lautum* peccatum tuum.

LAVATIO Phaedr. 4, 4, 22. Lauatio argentea. *Ad luxum ſignificandum: Optimi quique intelligunt de ſupellectili omni balneari, quae ſunt ſtrigiles, gutti. Vid. Schefferum ad h. l. Ac facile de tali apparatu hic intelligi poteſt, vti dicit* veſtem *pro* omni earum copia.

LECTVLVS, in ſole. Ter. Ad. 4, 2, 46. *Lectulos* in ſole ilignis pedibus faciundos eledit *Per heruiloquentiam, quibus vtatur coenans ſub dio vid.* In.

LECTVS imus *pro domino conuiuii, qui in conuiuio ſcilicet in ima parte lecti diſcumbit: in ſummo et medio conuiuae amici accumbe[...] lent.* Hor. Epiſt. 1, [...] 10. Alter in obſeq[...] plus aequo pronus e[...] Deriſor *lecti*, ſic a[...] diuitis horret ſic i[...] voces, et verba cad[...] tollit, vt puerum [...] credas dictata mag[...] Reddere. *Elegans [...] ſcriptio pingens de[...] rem. vid. Deriſor.*

LEGERE Phaedr. 2, [...] Capillos homini *l[...] coepere* inuicem. **co[...] re* Ter. Ph. 1, 2, [...] ctum eſt. *de pec[...] quatenus ſecundum [...] uerſum valorem [...] gitur, ac deinde n[...] ratus.*

LEGITIMVS: ſonus *l[...] mus*, i. *numerus [...] minis bene cadens ſ[...] dum regulas* Hor. [...] 274. *Sic* poëma *l[...] mum* Id. Ep. 2, 2, [...] *Iuxta carminis leg[...] ctum.*

LEMVRES nocturni, [...] *uae et ſpecies noctu[...] mortuorum* Hor. [...] 2, 2, 209. Noct[...] *lemures* portent[...] Theſſala vides. *Vet.* [...] Vmbrae vagantes h[...] num ante diem mo[...]

ideo metuendae.
a Theſſala *ſunt*
*e conuerſiones*;
e. g. Epod. 5, 45.
lene conſilium,
*iſſime de Muſis*
l. 3, 4, 41. Vos
ſilium et datis et
Gaudetis almae.
*ſentis pulcritu-*
* Ter. H. 3, 1,
vinum opponi-
*ro* i. e. *acerbo.* *
. 1, 1, 22, *lene*
uae ſacrae; *ſanft-*
*nde Quelle heili-*
*ſſers.* * *lene* Tor-
n Id. od. 3, 21,
*l.* Tormentum. *
*clemens* Hor.
aecul. 121. *Lenis*
*Adde* od. 3, 18,
1, 19, 16. Epiſt.
5. Serm. 2, 7, 93.
, *pedetentim*,
*m* Hor. Serm. 2,
*Leniter* in ſpem
officioſus * *de*
*blandiente Bac-*
r. od. 2, 19, 30.
atterens caudam.
lr. 1, 25, 7. Ac-
ta *leniter i. tar-*
*nmode*, *ſine fe-*
*ne.*
, duellum *len-*
or. Epiſt. 2, 1, 7,

Graecia Barbariae *lento* colliſa *duello*. Id. Epiſt. 2, 2, 98. Lento Samnites ad lumina prima *duello*: ſenſus. *Laudamus nos inuicem et ſtricto gladio critico decertamus de hac illaue venuſtate in noſtris carminibus, ſed pugnam lentam pugnantes vt gladiatores Samnites, et quidem ad lumina prima*, i. *vel vsque ad veſperam* l. *vsque ad primam lucem. Sed vtrumque hoc non aeque placet ac* Lipſii *interpretatio, quae accipit* lumina prima *pro* coenae tempore; *vt iſtos laudantes gladiatores criticos in triclinio videas, inter epulandum pugnantes. Suauis ſcena! Moris erat* coenam *epularem inſtituere* ſub lumina prima, cf. Serm. 2, 7, 33. Iuſſerit Maecenas ſerum (te) ſub lumina prima venire Conuiuam. *vid ad priorem locum* Turneb. libr. 25. c. 19. * brachia *lenta* Hor. Epod. 15, 6. *Lentis* adhaerens brachiis i. *mollibus*, *tenacibus*; *melius poteſt ſentiri vis h. l.*

verbi

*verbi quam explicari. Adde* lentiſſima brachia *apud Eundem Serm.* 1, 9, 64. * *lenta* pituita Id. Serm. 2, 2, 76. * *lentum* flagellum Phaedr. 3, 6, 6, i. *flexibile*, vid. Heinſ. ad Ouid. Heroid. 15, 109. *et* Muret. var. lection. libr. 3. c. 18.

LEPIDVS *qui gaudet rebus laetis atque iucundis.* Phaedr. 5, 7, 13. * *ironice* Ter. E. 4, 3, 10. abi hinc, quo dignus es cum donis tuis tam *lepidis.* cf. E. 4, 4, 2. et vid. conciliatus.

LEVIS: pauper *leuis, leuis fidei apud creditores* Hor. 423. * leuiora tolli Pergama. Hor. od. 2, 4, 12. i. *faciliora captu et expugnatu, ad graec. Homeric.* ῥηΐτεροι — ἔσεσθε κείνου τεθνειῶτος ἐναιρέμεν. * non leuis *Euiis* i. *valde grauis, crudelis* Hor. od. 1, 18, 9. * Hor. od. 1, 25, 10. Flebis in ſolo *leuis* angi portu. *tenuiter amicta, paene nuda, pauper, vt inedia et frigore pene moriaris*, Reiske. * epitheton Phoebi; imberbem *explicat. Vet. Schol. ad* Hor. od. 4, 6, 28. * *hircus, in conditionibus, quae accidere nunquam poſſint, dum ſit deuotio. Hor. Epod.* 16, 34. Amet ſalſa leuis hircus aequora, vid Salſus * Ter. H. prol. 45. *pro quo alii, e. c.* Bentleius *ex cod.* Bembino, *melius fortaſſe legunt lenis, dicitur de comoedia et ſignificat ſtatariam, de qua vid. ſtatarius* * ſcriptura *leuis* Ter. Ph. pr. 5. *eſt tenue orationis genus.* cf. Nepos. praef. 1.

LIBER *pro liberalis* Ter. A. 2, 1, 30.

LIBERALIS Ter. Ad. 2, 1, 40. liberalis *cauſſa eſt vis de libertate, quo non licebat hominem liberum in ſeruitutem vendere.* * *de ſeruo* Ter. A. 1, 1, 11. coll. Ad. 5, 5, 5. *et* 20. *Seruum haud illiberalem* praebes te.

LIBIDO *ſtudium, quo quis ducitur.* Ter. H. 2, 1, 4. Hor. Epiſt. 1, 1, 85, cui ſi vitioſa *libido* fecerit auſpicium. *Eleganter* vitioſa *dicitur, cum ſequatur* fecerit auſpicium, *eſt enim* vitioſum *quod aut* inauſpicato *ſit, aut malis*

*malis auſpiciis. Explicat h. l. pluribus allatis de auſpiciis* Turneb. Aduerſ. libr. 26. c. 26.

LIBITINA Phaedr. 4, 19, 26. *de auaro:* qui circumcidis omnem impenſam funeris, *Libitina* ne quid de tuo faciat lucrum. *Erant ſcil. in templo Libitinae venalia, quae ad ſepulturam pertinebant; quo reſpexiſſe Phaedrum recte monuit* Kirchmannus de Funer. Rom. 1, 9. * *locus in vrbe, quo conſtituuntur, qui afferenda corpora conducunt et praebent funeribus neceſſaria. auctore Vet. Schol.* Hor. od. 3, 30, 7. Multa pars mei Vitabit *Libitinam; ſed h. l. poteſt etiam intelligi dea funerum, ſ. Proſerpina, cuius ſe effugere praedicit quadam ex parte regnum. Sic et intellig.* Serm. 2, 6, 19.

LIBRA et aere mercari; *verbum iuris, cum per libram expenſa pecunia, per aes ipſum pretium demonſtretur, vnde et libripens huiusmodi teſtificationi adhiberi ſolet.* Vet. Schol. ad Hor. 2, 2. 158. Si proprium eſt quod *libra* mercatus et *aere* eſt.

LICENTIA Phaedr. 3, 7, 25 age, ſi quo abire eſt animus, eſt *licentia.*

LICERE *pro valere* Hor. Serm. 1, 6, 14. Laeuinum – vnius aſſis Non vnquam pretio pluris *licuiſſe; propter ignobilem mentem et proiectos in omnem turpitudinem mores adeo vilis.*

LIGVRIRE Ter. E. 5, 4, 14. Quae cum amatore ſuo cum coenant *liguriunt. Hunc verſum* Bentleius *non iniquis multisque rationibus adductus ſpurium eſſe exiſtimat; cui equidem quin aſſentiar, non poſſum; cf. tu ipſe contexta.*

LIMARE Hor. Epiſt. 1, 14, 37. Non iſtic obliquo oculo mea commoda quisquam *Limat* i. *detrahit, atterit; ex communi opinione aſpectum inuidum atque infeſtum alteri nocere et quaſi faſcinare.* * Phaedr. 3, 10, 49. Quod ſi cunctando (*ita forte cum* Bentleio legi-

*legitur rectius, quam* damnanda, *quod Phaedro hic indignum.*) perſcrutatus crimina paterfamilias eſſet, Si mendacium ſubtiliter *limaſſet h. l. ſubtilius examinaſſet quae verbi ſignificatio vel in ipſis Ciceron.* libr. de Offic. 2, 35. *obuia.* veritas *limatur* in diſputatione.

LIMVS *pro* faece Hor. Serm. 2, 4, 56. Columbino *limum* bene collegit ab ouo; quatenus ima petit voluens aliena vitellus. *Sed errate doctum Catium Lambinus et Sanadon iam oſtenderunt docentes, in vinum turbidum mercatores ſolere immittere non vitellum ſed albumen oui, quo fiat, vt ſincerum reddatur et faex in imo conſideat. Baxterus tamen ſic defendit Catium, vt pro toto ouo poſitum exiſtimet vitellum; quod audirem, niſi* Catius, *adeo diligens rei culinariae obſeruator h. l. etiam, vt per totam hanc amoenam ſcenam, debuiſſet, e perſona ſua quam ſuſtentat, accura-*

*tiori verbo vti* ... *mo itaque* vat ... *mum finxiſſe de* ... *coquum iſtum* ... *ferentem h. l. et* ... *tantem cum* ... *vitellum, qu* ... *magis fieret per* ... *ſum moueret* ... *imitaretur eo* ... *qui artem quan* ... *feſſi, magna cum* ... *tia, ſoleant i* ... *non curuum a* ... *ab recto.*

LIMVS *adiect.* Ho ... 2, 5, 53. *lim* ... quid prima ſecu ... ra velit verſu. ... *et feſtiua imago* ... *raptim obliquis* ... *praeſertim h. l.* ... *texta. et vid.* v ... *ſic et* Ter. E. 3 ... Ego *limis* ſpect ... *oculis. eadem* ... *ellipſis apud* Pla ... chid. 5, 2, 12

LINEA *ſulcus ſolo* ... *ſus calce l. cre* ... *quem in ſtadio* ... *ſolebant: hinc* ... Hor. Epiſt. 1, ... Mors vltima *line*... eſt, *finis, meta;* ... *pars lineae dec* ... Ter. E. 4, 2, 12.

na *linea* amare,
nihil eſt. *Quae*
*tus ad h. l. de quin-*
*ineis amoris nar-*
*recte ſunt a Guye-*
*loſa, quoniam to-*
*ad nugas gram-*
*s redit. Nec re-*
*huc poteſt, niſi*
*am vim poëtae fa-*
*, Horatii locus, v-*
*oſculis loquitur,*
*Venus quinta par-*
*nectaris imbuit.*
libr. 1. od. 13, 16.
*Faber a pictura*
*iv hanc deſumtam*
*icit, quod extre-*
*eamenta confician-*
*atim in inchoan-*
*uadam imagine.*
*ab eo recedere*
*dubito, quum*
*ilia iam ſenſerit,*
cette explication
e et gêne l'eſprit,,
*interpretationem*
*dium protulit lau-*
*doctiſſimae femi-*
*aritus,* Dacierius,
*llato Luciani loco*
*n ad ſcalam Te-*
*verba refert, cu-*
*imus gradus ſit*
*Haec autem opi-*
*on eſt alia, niſi*
*i ſentia, Luciani*

*verbis prolata. Salmaſius ab extrema ſtadii linea metaphoram ducit, ſiue carceribus, quod audirem, niſi magis a ſpectando, quam a currendo ſimilitudinem Terentius videretur duxiſſe. Et ſi locum huic explicationi demus, hoc tamen tam certum eſt quam quod certiſſimum, cum noſtro loco nequaquam poſſe comparari ſiue* Horat. epiſt. 1, 16, 79. *ſiue* Euripides: *Namque, vt in illo loco, ſi dicitur mors vltima linea rerum, aperte innuitur calx aut meta, ad quam curſus finiebatur: Sic in altero* ἐπ' ἄκραν ἥκομεν γραμμὴν κακῶν ab eadem deriuatur comparatione. Neque Geſneri placet interpretatio, qui ad *talorum ludum reſpicere Terentium exiſtimat. Omnium, ni fallor, optima eſt ſententia* Weſterhouii, *qui a Circo petitam eſſe hanc locutionem arbitratur. Lineae enim dicebantur ſedilium ordines: extrema igitur linea erat ſuprema, in qua* qui ſedebant,

*debant, e longinquo ſpectabant, cum e contrario, qui in primo ordine ſubſelliorum habebant ſedem, (veluti ſenatores) omnia proxime intuerentur. Iam ipſum Terentii lege locum, et vide, an noſtrum fuerit, tantas interpretum componere lites.*

LINTEVM pelusium Phaed. 2, 5, 12: *eſt Aegyptiacum, ex oppido Peluſio, quod molliſſimum erat et pretioſum.* Plin. 19. c. 1. Aegyptio lino minimum firmitatis, plurimum lucri. Quatuor ibi genera; Tanaiticum, ac *Peluſiacum*, Buticum, Tentyriticum. *Graeci* συνδονας *eiusmodi lintea appellant, erantque cirrata, vnde* δικροσσα *vocabantur. vide differentem de his copioſe* Salmaſ. ad Iul. Capitol. Pertinac. c. 8.

LIPPVS Hor. Serm. 1, 7, 3. opinor omnibus et *lippis* notum et tonſoribus eſſe. *Prouerbialis locutio: tonſores eſſe loquaces, et fabulas circumferre ſolere, facilis eſt cognitu: de lippis haec* Vet. Schol. *cuius cationem omnibu hic omiſſis pra „Lippi, vitio ocu „a negotiis alieni, „in vicis praeſerti „tabernis medican „in officinis medic „oculos inungend „rantes, de publi „moribus ſemper „runt, ſcilicet con „tes ad has medi „domos, ibi, „dum mora trahi „audiunt fabula „narrant.„*

LIQVARE, vina. Hc 1, 11, 6. *vina pr fundere, et indul potare, referendi tem ad veterem n quo ſacculis et co nariis vina perce et liquabant, vt liquidiora, mi nocentia, fractis ti viribus. Ita e nebus h. l. explic*

LIQVESCERE, *pro di* Hor. Serm. 1, dehinc Gnatia *(Eg oppidum Salent* lymphis Iratis ex *(in pede montis vnde torrentes delapſi vrbis part*

gnam dirunnt) dedit riſusque locosque Dum flamma ſine, tura liqueſcere limine ſacro Perſuadere cupit. *h. e.* *ignem diuinum ſolis precibus elici.*

LIQVIDO Ter. A. 4, 3, 14. *ſcil. iurare, ſalua conſcientia. addit enim* v. 15. Myſis - Noua nunc religio vnde te iſthaec inceſſit? cedo!

LIQVIDVS Hor. od. 3, 4, 24. ſeu *liquidae* placuere Baiae. *Vet. Schol.* aut quia in aquis conſtituta aut delicioſa eſt, et aëris puri. *Ego ſic appellatas credam propter aquas calidas.* * liquida vox, i. *canora* Hor. od. 1, 24, 3, *et* vid. Macrob. Saturn. libr. 6. c. 3. * *de vnguentis; ſuauiſſime!* Id. od. 1, 5, 2, *liquidis* perfuſus odoribus.

LITTVS, Aſſyrium, *de arenoſis campis Aſſyriae* Hor. od. 3, 4, 32, tentabo arentes arenas *littoris* Aſſyrii viator i. marginis, *orae*, *confinii*, *ſed et alia eſt ratio, cur* littus *vocet, quippe arenae illae ingenti planitie vndique porrectae, potius litoris vel aequoris ſpeciem oſtentant, vt de Bactrianis arenis Curtius* 6. 18.

LOCARE Phaedr. 1, 16, 1. Fraudator nomen quum *locat* ſponſu improbo. *vid.* Fraudator.

LOCVLI Hor. Serm. 1, 6, 74. Laeuo ſuſpenſi *loculos* tabulamque lacerto. (vid. Suſpenſus) *Geſnerus hic loculos interpretatur tabulam loculatam, lineis diſtinctam, ad vſum ducendorum calculorum, vt calculi in primo loco poſiti monadas, in ſecundo denarios, centenarios in tertio ſignificent* etc. *ſecutus forte Vet. Schol. Crucquii; qui ita loculos, ſcilicet calculorum, ſuſpenſos a laeuo lacerto, et tabulam intelligit, in qua et characteres arithmeticos notarent, et calculos pueri, in ludo, magiſtro Flauio calculatore;* vid. Alex. ab Alexandro Gen. Dier. libr. 2. c. 24. *ſed ego ita loculos vsquam occurrere non memini, nec ipſe Geſnerus docuit, quare ego loculos ſimpliciter*

*eos intelligere malim, in quibus pecunia collocatur, hos habent ſuſpenſos a laeuo lacerto: et tabulam.* Idem verſus repetitur Epiſt. 1, 1, 56. *vbi loculos non aliter accipi poſſe totus locus ſuadet; et tabulam in poſteriori illo loco de tabulis, vbi nomina debitorum erant.* Cuningamius in Epiſt. I. verſum cit. inſititium *putat; mihi certe dubius manet, perlecta etiam Geſneri annotatione, quae gratiam addere rei monſtrare conatur, quoniam ſenes ſatirice inducerentur puerili illa computandi et numerandi exercitatione occupatos; quam gratiam vereor vt Horatius ipſe quaeſierit eo loco. Accedo itaque potius, vt ne quid videar diffiteri, ad Cuningamii ſententiam, cum* in Sat. 1, 6, 74, *ſequens verſus* 75. *noſtram interpretationem iuuet; ſed cf. voc.* Idus.

LOGI (*λογοι*) fabulae Ter. Phor. 3, 2, 8. coll. v 7.

LOLIGO, *genus piſcis, ſuccum habens nigrum et atramento ſ*
Hor. Serm. 1, 4
Hic nigrae ſuccu
*ginis* haec eſt
mera. Ex loligi
co liuorem ment
intelligi, et ex a
malitiam. *Vet. S*

LONGVLE Ter. H.
10. Non cogita
longule eſſe? *Eh*
*hoc diminutiuum*
*potius quam di*
*ſignificationem.*
*au nicht drán,*
*ziemlich vveit iſ*

LONGVS, *ſpe long*
Art. 172. *chara*
*Senis pingens;*
ſpe longus, iner
dusque futuri.
*emendauit* ſpe
et Siren eius me pa
tulit, *vt veram*
*emendationem*
*reſpicit tum* len
Ariſtotelis δυσε
*quem ſenem eſſe*
*ſenex non facile*
*mala ſemper m*
*At Baxterus, et*
*rus retinent vu*
*lectionem, verb*
longus; *explicant*
*ſemper ſperat lon*
*ſemper, ſe vel*
*viuere poſſe,*

*Ego libenter antiquarem cum Geſnero, niſi phraſis ipſa ſpe longus ſuſpecta eſſet, et ſi eam alibi in aliis auctoribus inueniſſem aut ego, aut alii. vid. etiam* Auidus.

LOQVAX. *lymphae loquaces, ob dulcem illarum ſtridorem* Hor. od. 3, 13, 15. Vnde *loquaces Lymphae* deſiliunt tuae. *In Vett. Edd. nonnullis eſt* nymphae *pro* lymphae, *quam lectionem etiam comprobat Geſnerus, qui carmen inde putat exhilarari, et animari; ſed mihi magis, ad fontis laudem pertinentes,* lymphae *arrident. Suſtentat me etiam Kloſius, quem* vid. Vindic. p. 209.

LOQVI aliquem, *loquendo imitari* Hor. Serm. 1, 3, 13. modo *reges* atque tetrarchas, omnia magna, *loquens.*

LVBRICVS, vultus lubricos aſpici. i. *qui aſpectu inuitat ad amorem; mire dictum!* Hor. od. 1, 19, 8.

LVCIDVM *pro lucide, aduerbialiter* Hor. od. 2, 12, 14. Me voluit (*Muſa*) dicere *lucidum* fulgentes oculos.

LVDERE, *de certaminibus in campo Martio* Hor. Art. 379. * Ter. Ad. 3, 3, 23. *de piſcibus, cum in aqua ſe motitant* cf. Virg. Aen. 5, 594. * *operam* Ter. Ph. 2, 2, 18 *i. e. perdere.*

LVDIBRIVM Ter. Hec. 1, 2, 74. ludibrio habere virginem, *honeſte dicitur, pro* vitiare.

LVDIFICARI Ter. E. 4, 3, 3. *leniter dictum pro vitiare. vid.* ludibrium. * *vexare*, Ter. E. 4, 4, 49.

LVDVS *de poëſi Scenis agitata, Tragoedia, etc.* Hor. Art. 405. *ludusque* repertus eſt longorum operum finis. *h. e. quae tragoediae finito longo opere ruſtico agerentur; celebrati hi ludi Menſe Septembri.* * *de bello, poëta alloquente Martem* Hor. od. 1, 2, 37. Heu nimis longo ſatiate *ludo. Apud Romanos etiam gladiatorii ludi et alii in campo Martio ſic appelati; vnde eo magis ho Romanum.*

LVPATVS fraena *lupata* Hor. od. 1, 8, 6. *aſpera, ſiue a lupinis dentibus, quia inaequales ſunt, ſiue a lupo inſtrumento ferreo, vnco et tortuoſo inſtar dentium lupinorum. Praeplacet poſterius.*

LVPINVS l. lupinum, *genus leguminis,* Hor. Epiſt. 1, 7, 23. Nec tamen ignorat, quid diſtent aera *lupinis. Solebant comici in ſcena lupinis ſ. ex lupino factis nummis vti.* vid. Plaut. Poenul. 3, 2, 20. *itemque aleatores pro calculis, et infantes ex lupinis nummos imitari; hinc ſenſus comicus et ſatis facetus h. l.*

LVPVS, *lupi* Martiales. *vid.* Martialis.

LVSTRVM, *de tabernis vinariis et ganeis,* Hor. Serm. 1, 6, 68. neque ſordes nec mala *luſtra.* Obiiciet vere quis quam mihi. *Epithet. mala notionem colluſtrat. Sic certe Interpretes: at ego malim de nota cenſoria intelligere;* malum luſtrum *pro* cenſoris nota:

*et Horatio eſt ma-gnum et hoc loco.*

LVXVRIA Phaedr. 4, quacunque ſumma *luxuriae* domum *quae ad luxum* *gnificentiam inſt* *ſic Cic.* luxuriae *dixit* Verr. 5, 37.

LVXVRIES *de orn* *elegantia cantui* *ta.* Hor. Art. 214 *xuriem* addidit a bicen.

LYMPHATVS, *ma* *phata, de eo, qu* *rore quodam act* *rit praeceps.* grae φοληπτος, *qu* *mens redditus a n* *vide* Lambinum od. 1, 37, 16. N que *lymphatam* M co Redegit in v mores Caeſar i. *tem redditam* *Aegyptiaco, Ma* *enim palus iuxta* *optimum vinum.* *ars, quae totan* *oden exornat et* *conſpicitur, cum* *ebriam dicat vat* *patram, praecipi* *rore in Romanos.*

## M.

MACHINA, *inſtrumentum, quo nauis ſubhiemem in littora ſubducitur, et vere aduentante in mare deducitur, ſeu retrahitur, phalanga, quae Nonio auctore eſt teres lignum et rotundum, quo ſuppoſito moles quaecunque voluitur.* Pollux l. 7. τα τῶν νεῶν ξυλα, ὁις ὑποβληθεισιν ἐφελκονται αἱ νηες, Φαλαγγες Hor. od. 1, 4, 2. Trahunt ſiccas *machinae* carinas. *Sanadon hanc imaginem reprehendit, ut non ſatis ad reliquas pulcras aptam: ſed quis, quaeſo, Gallo aſſentietur, ſi legerit ſequentes verſus? Variae ſpecies, ut mos eſt poëtarum viuidae phantaſiae, ſe menti vatis offerunt: primum videt mare nauibus patentem, pulcbre deſcribit itaque ſedulitatem, quam ibi creauerat ver naues mouens; ſtatim dehinc defertur ad ſtabula, unde pecora exiliunt; poſt conſpicit* aratorem, *qui adhuc latuerat penes ignem foci, agilem; iam prata intuetur viridi ornata gramine etc. ceterum omiſſa iſta ſignif. in* Theſ. Geſneri, *licet ex Vitruuio generalior notio, notata, qua* machina eſt, quidquid ad mouendum aliud excogitatum eſt. v. g. ad onera molienda Hor. Epiſt. 2, 2, 73. Torquet nunc lapidem, nunc ingens *machina* lignum. *Quis porro probabit emendationem* Bataui Waddelii *in Animad. critic.* p 41. *legentis*, torquentque *pro* trahuntque, *quia non vllus alius ex breuioribus verſibus huius odae incipiat a Iambo; quaſi non in aliis carminibus occurreret.*

MADERE Hor. od. 3, 21, 11. Socraticis *madet* ſermonibus, *elegantiſſima metaphora de eo, qui eiusmodi praecepta philoſophica crepitat, quaſi ebrius: de frequenti illius vocis ſenſu noſtro vide* Klotzii vindic. p. 216.

MAGIS, *ad graec.* μᾶλλον, *maiorem in modum, vehementer.* Hor. od. 1, 25, 11. Threicio bac-

bacchante *magis* ſub interlunia vento. *vid.* Interlunium.

MAGISTRA Hor. Serm. 2, 2, 123. Poſt hoc ludus erat culpa potare *magiſtra. vid.* Culpa.

MAGNIFICARE Ter. Hec. 2, 2, 18. Quem ego intellexi illam haud minus quam ſe ipſum. *magnificare. Sed irrepſit haec vox in libros quosdam, vbi alii recte habent* magnifacere. *Merito igitur* Bentleius *reſpuit illud, retinet* το magnifacere; *multis etiam adductos rationibus, quibus, ſi quid video, nos hic facile carere poſſumus.*

MAGNIFICENTIA, *iactantia, grandiloquentia* Ter. Ph. 5, 8, 37.

MAGNVS, magna lingua *pro magniloquentia, iactantia* Hor. od. 4, 6, 2. Diuae, quem proles Niobaea *magnae* vindicem *linguae* – ſenſit. *Dicimur* ſentire *eos, a quibus cladem aut damnum accipimus.* vid. Auct. laudatos *a Klozio vindic. p.* 241: * magna loqui Hor. Serm. 1, 3, 13.

omnia magna lo
*extollens, i act*
* magna vox *p*
Hor. Serm. 1, 7,
Serm. 1, 9, 75. *
gna ſonaturu
Serm. 1, 4, 43. *e*
*tio poëtica, colo*
*dacia elocutioni*
*ſuum acrior co*
cf. verſ. 46.

MAIOR Hor. od. 3,
Grande certame
praeda *Maior* an
*puero, a puella*
*amato, de cuius*
*decertant.* Mai
*fer. ad verba* illi
*vtrum gratior i*
*illi puellae prae*
* *maior* inſane *p*
gis Hor. Serm. 2,

MALE Ter. E. 4, 4,
li *malo* conciliat
Conciliatus. * m
valde Hor. Serm
45. *male* paruus
filius eſt; *quanq*
*hic ſimul bene d*
*tatem exprimit.*
non. Id. Serm. 2,
*male* tutae menti
ſtes: *Adde Euna*
2, 5, 45. validus
lius. * *Apud Eun*
2, 5, 107. *male*
*eleganter notat ſ*

*nem mortiferae tuſſis.* * *male* ſalſus, *eſt aliena tempore* Hor. Serm. 2, 9, 65.

MALITIA, *iniuria* Ter. A. 4, 4, 49. Ius ſummum ſaepe ſumma eſt *malitia* cf. Cic. Offic. libr. 1. c. 10.

MALOBATHRVM. *arbor Syriae, vnde exprimitur oleum ad vnguenta.* vid. Plin. 13, 26. Hor. od. 2, 6, 8. Coronatus nitentes *Malobathro* Syrio capillos. *Iungenda non coronatus, ſed* nitentes *et* Malobathro. *Ex malobathinis foliis vero oleum componebant ad tingendos vel aſpergendos capillos.*

MALVS, artis ſuae imperitus. Phaedr. 1, 14. 1. Malus ſutor; *et ſic ſaepiſſime apud Terentium et Horatium.* * *de animi inquinamentis* Phaedr. 3, 8, 15. Tu formam ne corrumpas nequitiae *malis.* * *malum* Ter. A. 4, 1, 16. Ingeram *mala* multa, i. e. *multis maledictis* ac *probris illum tractabo.* Sic 2, 5, 20. vt mihi pro hoc *malo* (*ſc. nuncio*) det *malum* (h. e. *mecum expoſtulet*) cf. etiam Plaut. Bacch. 4, 8, 34. et Pſeudol. 1, 3, 125. coll. 123. * ſine *malo.* Ter. E. 4, 4, 46. *eſt impune.* Malum *enim poenam ſeruilem denotat. Sic apud* Plaut. Truc. 4, 3, 5. ſine *malo* fateamini.

MANCIPARE Hor. Epiſt. 2, 2, 159. Quaedam ſi credis conſultis (*intell. Iuris*) *mancipat* vſus. *Intelligit Baxterus de vſu fructuum: ſed ego non video, quare non h. l. cum aliis interpretibus vſucapionem e iure Romano notam intelligam, vox mancipare enim ſuadet et verſ. praeced. Quaedam emuntur, h. e. quaedam per vſucapionis iura propria poſſidentur.*

MANDATVM Hor. Art. 104. male ſi *mandata* loqueris, *vvenn du deine Rolle ſchlecht ſpielſt, parum te perſonae tuae conuenientem proferes, vel declamando, vel etiam ſcribendo. Sic in hac eadem re* mandare Hor. Art. 176. 177.

*immortalitatem Augu-ſti.*

MEDIVS, de medio ſumta. i. *vulgaria* Hor. Art. 243. Tantum *de medio ſumtis* accedit honoris. *Vulgaria nobilitatem quamdam nanciſcuntur.* ſic et Epiſt. 2, 1, 168. *de comoedia*, ex medio res arceſſit. *Vet. Schol.* de communi, quia comoedia communia ſectatur; materiam humilem.

MELIOR *ad graec.* ἀμείνων κρείσσων *fortior, valentior.* Hor. od. 1, 15, 28 Tydides, *melior* patre. *Adumbratur locus ex Iliad.* δ 405. *vbi loquitur Sthenelus* ἡμεῖς τοι πατέρων μεν ἀμείνονες εὐχομεθ᾽ εἶναι. *Adde Eund.* od. 3, 6, 16. miſſilibus *melior* ſagittis. od. 1, 33, 13. Ipſum me *melior* competeret Venus *i. honeſtior puella et ditior.* * *prudentior* Hor. Epiſt. 1, 1, 48. *Meliori* credere non vis. * Id. Epiſt. 1, 14, 5. *Melior* ſit Horatius an res. *Purgatior, dicit Baxterus, et tum ſenſus eſſet; meliorne ac cultior ſua ipſius opera et ſtu-*
*dio, quam fundu*
*et poſſeſſio tua. Se*
*fecto hoc eſt, ſi*
*quam vnquam*, e
*tum et coactum: la*
*itaque* rus *pro* res, v
*iecit iam Heinſius*
*bauitque* Cuning
*Senſus facilis, et*
*textus* (cf. verſ. pra
*ſatis confirmabit*
*lectionem. Miror,*
*nihil hic a Geſne*
*ſe dictum.*

MEMOR *tranſitiue l.*
*ue qui memoriam ſ*
Hor. od. 1, 13, 12
furens Impreſſit *m*
*rem* dente labris n
*elegantiſſima imag*
*uide amantis, qui*
*la oſculans tam a*
*mordet, vt morſi*
*larum notae imp*
*maneant, vt apu*
tullum: Quem baſ
cui labella mord
*Eodem plane ſenſu,*
*quam ab interpre*
*non id notatum, acc*
*dum eſt* Hor. od. 3
8. 1, pete vngue
puer et coronas, E
dum Marſi *mem*
duelli; i. *qui mem*
*facit Marſici belli,*
*tempore diffuſum*

*pe eſt. Inſcripta erat, vt notum, anni, quo infuſum eſſet vinum, nota cado, aut amphorae, plerumque conſulis nomen, hinc ille cadus memoriam faciebat Marſici belli: erat hoc vinum itaque LXX annorum.* Sic et od. 3, 11, 4, memores facti. Adde od. 4, 14, 4.

MEMORABILE Ter. A. 4, 1, 1. *eſt id, cuius iam aliud exemplum recordari poſſumus, quod non eſt inauditum.*

MENS, mens prouida Reguli Hor. od. 3, 5, 13. *aut eſt conſilium prudens, aut* περίφασις *Reguli, valde frequens Graecis, (vide* Lambin. ad h. loc.) *et ipſi Horatio* vt Serm. 1, 7, pr. Praeſcripti Regis Rupili pus atque venenum od. 3, 21, 12. priſcae Catonis virtus cet. *Obiter noto, quod iam Geſnerus ad hanc oden demonſtrauit, et Klozius Vindic.* Hor. p. 198. *omnem illam de ſupplicio Reguli narrationem eſſe fabulam ad inuidiam contra Carthagienſes excitandam fictam; hoc autem carmine Horatius perquam facete ea fabula vtitur ad aſſuefaciendos milites Romanos molles, iam otio fractos, ad ſeueriorem militarem diſciplinam, quam Auguſtus tum inſtituebat; aliam huius odae explicationem accipere non poſſim. Allegoriae talis ſagaciſſimum et feliciſſimum ſaepius poëtam cognoſcet quiuis Horatium, qui eum attenta mente legerit.* * Hor. od. 3, 25, 3, *mente* noua velox! de *furente amabiliter poëta, flüchtig in neuem Geiſt* * * mens ſolida, *longe feliciſſima metaphora de viro iuſto, intrepido, nulla re fracto, quaſi aedificium fundamento immutabili niſum.* Hor. od. 3, 3, 4. Iuſtum et tenacem propoſiti virum — Non vultus inſtantis tyranni *Mente* quatit ſolida. *Pulchre!* quatit.

MERCES Phaedr. 4, 1, 8. Hoc ne loquutus ſine *mercede* exiſtimer, fabellam adiiciam. *Probant viri docti Rittershuſius*

*Rigaltius*, *aliique ad hunc locum*, *quam facile antiquarum rerum ſtudium decipere poſſit homines*, *vt nodum in ſcirpo quaerant*; *quicquid enim de aurea fabella atque parando aſſe dicunt*, *ſine* MERCEDE *dicunt*, *hoc eſt* fruſtra.
* Ter. H. 1, 1, 92. Inſcripſi aedes *mercede*; *eſt pecunia*, *quae a locatore pro locatis aedibus ſiue cubiculis exigitur atque conductori penditur*. *Sic* Petron. c. 95. p. 455. ed. Burm. „ne mercedem cellae daretis fugere — voluiſtis„ Graece dicitur ενοικιον ſeu ςεγανομιον.

MERERE Ter. Ph. 2, 1, 75. Egone illam cum illo vt patiar nuptam vnum diem? Nil ſuaue meritum eſt. *Sole meridiano clarius eſſe videtur*, *Donati explicationem prae ea*, *quam Daceria*, *Gronou*. *Weſterhou*. *tenent*, *vnice eſſe veram*. *Idem nempe valet haec locutio*, *quod illa ſatis nota*: *Nihil meream*, *vt hoc faciam*; *Perſarum diuitias non meream vt hoc et quae ſunt ei… ris aliae apud … frequentes*. *H… men interpret… dici non poteſt q… perba fronte … derideat*. *Atqu… alii eſſent qui*, … eſſet, *legerent*, … *natione ſed lubi… ductus legendu… pronuntiat*, me… *Facit ſane*, *opera… impedito ſenſu… dum vt efficiat*. *quae demum in Phanii culpa erat quae eſt ratio*, *c… nam illam lectio… ſeramus*, *hanc amplectamur*? Si… lcium *quaeris*, *ni… fert*, *ſuae tame… fidit* „Felicem ſan… bri!„ *Meretur e… ſuo gladio eum i… mus*.

MERETRICIVS Ter. … 4, 10. meretricios … nuptiis conglutinas. … mus meretricia … Eun. 2, 3, 91. *p… phenismum dicitur alias nominatur lu…*
* ars meretricia T… 1, 2, 14. *Eſt vni…*

*meretricum indoles, quae verſu* 15. *quam eleganti ſſime ſic deſcribitur: mea eſt potens, procax, magnifica, ſumtuoſa, nobilis; h. e. quae mihi ſuperbe imperat, petulanter mecum iurgatur, magnum habet ſpiritum, ſumtus facit inſignes, ac denique iam ea, fama eſt, vt plures habere ſi velit amatores, poſſit.*

MERITO, *iure* Ter. A. 3, 2, 51. Nam gnatus quod – eſt, haud dubium eſt mihi, ſi nolit, quin eum *merito* poſſim cogere.

MERSARE Hor. Serm. 2, 4, 19. Ne gallina malum reſponſet dura palato Doctus eris viuam miſto *merſare* Falerno; Hoc tenetam faciet. *h. e. Noſſe debes eam ſuffocare, per os iniecto vino, miſto cum aqua. Tum mollior erit; Nonnulli legg.* mulſo *pro* miſto, *quod magis etiam luxurioſum. Bentlei. emendat:* muſto *pro* miſto; *quod mihi in ore huius viri melius placet quam* miſto. Crucquius *ad h. l. artem hanc culinariam fuſe exponit.*

MERSVM Phaedr. 1, 2, 16. Hoc *merſum* limo, quum iaceret diutius. *Mouit hic difficultatem* Bentleius, *quare vult verba mutari, comprehendere enim non poteſt, quomodo lignum aqua leuius mergi potuerit, aut cur non ſemel merſum infra permanſerit, aut cur e ſtagno caput protulerit tum rana. Nobis hae difficultates non tantae videntur. Tignus, quod miſſum erat vndis, vi quadam atque motu aquam turbauit, ita vt non limpidae aquae innataret, ſed limo, quo vndique conſperſum quaſi mergebatur, et quia turbata tota palude ſic conſpici a ranis non poterat, vna caput exſerit vndis, et tigillum innatantem explorat.*

META *vid. Ern. Clar. h. v. Omnis certantium in ludis labor erat, vt metam circumagerent, quoniam ad metas ſ. columnas in flexu ſtadii poſitas facile frangi pote-*

*rat currus, adeoque ſtudioſe eas vitabant aurigae. Hinc apud* Hor. od. 1, 1, 5. *meta* feruidis euitata rotis. cf. Homer. Iliad. ψ. verſ. 340.

METIRI *belle de ſuperbo, ambulante, greſſu ſtabili, et lento* Hor. Epod. 4, 7. Videsne, ſacram *metiente* viam cum bis ter vlnarum toga; *defluens illa toga pertinet ad characterem mollem et ſimul ſuperbientem effingendum.*

METVERE pro *euitare* Hor. od. 2, 14, 16. Fuſtra per autumnos nocentem Corpori *metuemus* Auſtrum. *Plane eadem ratione, qua ſimili ſignificatu occurrit cauere, q. voc. cf.* * *pro cauere; metuens ſolui penna.* Hor. od. 2, 2, 7. Illum aget penna *metuente* ſolui Fama ſuperſtes. i. *nunquam ſoluenda, vt audaci, ita vere lyrica et pulcra figura.* Sanad. *leg.* renuente ſolui *male! vitam dat inanimatae rei illud,* metuens ſolui! *Eodem ſignificatu pro cauere Hor. od.* 4, 5, 20. Culpari *metuit* fides. *Nemo eſt qui fidem violet.* Lambinus.

MEVS Ter. H. 1, 1, 54. Ego te meum dici (*ſcil. filium*) tantiſper volo. * Ph. 4, 1, 21. nam ego *meorum* ſolus ſum *meus.* Apollodorus dixerat: ἐγω γαρ εἰμι μονος των ἐμων ἐμος. *Significat, ſe neminem habere, qui in domo ipſi faueat, praeter ſe ipſum.* * *Elegantiſſime inſeruit hoc pronomen commiſerationi cuiusdam ſtultitiae* Phaedr. 5, 7, 32. *Homo meus* ſe in pulpito totum proſternit.

MILITARE bellum, *noue et eleganter* Hor. Epod. 1, 24. Libenter hoc et omne *militabitur* Bellum in tuae ſpem gratiae.

MINARI, pulchra, *de ſcriptore promittente,* Hor. Epiſt. 1, 83. ſi quaeret, quidi agam; dic multa et pulchra *minantem. Adde.* Eund. Serm. 2, 3, 9. * Phaedr. 4, 22, 4. Magna *minari, quae vnicuique erunt inexſpectata promittere.*

MINI-

MINIMVM Hor. Serm. 1, 4, 14. *Ecce* Criſpinus *minimo* me prouocat. *de ſponſione et reſponſione, ſeu certamine, pignore dato intelligendum; nos dicimus eine Wette. Siue legas cum Bentleio* nummo, *ſiue, vt habent editi libri* minimo, *idem erit ſenſus. Sed cur emendemus, vbi nihil opus eſt? Longe ſuauiſſimus vero eſt locus*: minimo prouocare *eſt ſacramentum maius ponere, quam exigas ab altero, ſpondere multum, ab altero petere pignus minimum. Hilaris apud Horatium iocus cf. ſeqq.*

MINISTRARE res *pro* agere Hor. Art. 171. (Senex) res omnes timide gelideque *miniſtrat*.

MINOR animus Hor. od. 2, 11, 11. Quid aeternis *minorem* conſiliis animum fatigas, i. e. *non aptum his conſiliis, de aeternis fere rebus, breuis ſcilicet ſpatii: pulchre exprimit vulgarem ſententiam: Mortalem mortalia appetere decet.* * Minor capitis, Id. od. 3, 5, 42. *vide* Caput. * Minor genibus, i. e. *ſupplex* Hor. Epiſt. 1, 12, 28. Ius imperiumque Phrahates Caeſaris accepit *genibus minor*. *Redditum tunc temporis erat regnum Phrahati ſuum.* * minor inſanus, *pro* minus inſanus, Hor. Serm. 2, 3, 326. * Id. od. 2, 9, 22. *vere poëtice, et ſumma cum venuſtate, ad exprimendum conſilium, cantandi Medos victos, tali vtitur figura ſublimi.* Cantemus — Medum flumen gentibus additum Victis, minores voluere vortices. *Sentiſne imaginis virtutem?*

MINOS Phaedr. 4, 6, 19. longe quia vetuſtior Aegea Minos claſſe perdomuit freta. *Sic fuit in fabulis*: Minoa, Cretae *regem, primum claſſem aedificaſſe, qua Athenas profectus mortem filii ſui Androgei vindicaſſet. Caeterum huc non pertinent, quae copioſe his de rebus diſputari poſſunt, in quibus et hiſtorici inter ſe diſſident. Quid enim?* poëtae in-

*terſunt. Credebatur ſane Minos primam claſſem exſtruxiſſe, quae res vero non impediit, quo minus affirmarent poëtae Iaſonem primum rate Pontum tranſiiſſe, vt Euripides fecit. Quare ineptum eſt, ſi interpretes huc plura loca conferunt ad conciliandam hiſtoriam; optime enim hoc loco tunc demum Phaedrus intelligetur, ſi id quod narrauit dubium fuerit relictum. Sunt vero Ennii verſus ex Euripidis Medea translati. vide* Rhetor. ad Herennium libr. 3. c. 22.

MINVERE, *mutare* Ter. 2, 3, 18. coll. v. 19. Hec. 4, 3, 10. *quem locum iam obſeruauit* Euerard. Otto in commentar. ad Iuſtiniani Inſtit. libr. 1, c. 16. de capitis diminut. p. 113.

MIRVS Ter. E. 2, 2, 57. *mira* vero quae militi placeant, i. e. *mirandumne eſt, ſi haec Gnathonis dicteria militi grata ſint.*

MISCERE *coniungere, temperare; itemque a po- tionibus, quae mi a veteribus pra bantur, parare, ſic praeſertim de ſumitur, quae qu chinatur alteri. mode vſurpat ha cem* Phaedrus 1, 2 hoſti dolorem miſcens ſanguinis *duplicem vſum coniungit. Miſc ſti dolorem, ſim parat, eo quod flammas ſubmitti bus ſuis pullis, q mel amiſerat, dum quidem eſſe tamen, vt ſine m dolore aquilae, ca dus combureretu ri non poſſet. dicta vulpis im da, quae pullos rire quidem, non inultos vide luit, cui rei el verbum* miſcere *uenit, quare nih tandum in veteri ne putamus.* * Id 10. Parce gauder tet et ſenſim quer tam, quia vitam dolor et gaudi *temperat.*

MISER. Ter. E. 3,

*ironice pro fortunatus, felix;* le pauvre homme (Moliere Tartuffe act. 1. ſc. 4.)

MITTERE *pro* condonare, ignoſcere. Ter. Eun. 5, 2, 14. Vnam hanc noxiam *Mitte:* ſi aliam vnquam admiſero vllam, occidito.

MOBILIS, *mutabilis* Hor. od. 1, 1, 7. *mobiles* Quirites. * Id. od. 1, 23. *mobilia* folia; *de* aridis et caducis. Id. od. 1, 7, 14. * naturae *mobiles.* f. *Characteres, qui varia aetate immutantur.* Hor. Art. 156. *Mobilibusque* decor naturis dandus et annis. *Bentleius, Cuning. Sanadonius, Baxterus legg.* maturis *dandus* et annis *ſed vera eſt haec lectio, vt quisque ex contextu videbit. Specioſa ſunt, quae dicit Bentleius, ſed ad h. l. nihil pertinent.*

MODESTE, *ita vt modum ſerues* Hor. Serm. 1, 2, 50. Quaeres qua ratio ſuaderet quaeque *modeſte* Munifico eſſe licet.

MODESTIA, *placidus animus et ſequax: opponitur enim pertinaciae* Ter. Hec. 4, 2, 15.

MODICVS, Liber modicus Hor. od. 1, 18, 7. *vid.* Tranſilire.

MODVLARI, modulatum barbiton, *paſſiue* Hor. od. 1, 32, 5. Lesbio primum *modulate* ciui. *Alcaeus enim erat Lesbius.* Non *placet Schol. qui explicat* modul. *per obſecute, obſecundate in modulis.*

MODVS Hor. Art. 211. Acceſſit numerisque *modisque* licentia maior. v. Numerus. * *pro* fine, Hor. od. 1, 6, 7. ſit *modus* laſſo maris et viarum Militiaeque; *ſit finis nauigationum per mare et militiae laborioſae. Sic et* od. 1, 16, 2, 3. et 3, 15, 3.

MOLA ſalſa, *far et ſal cum aqua quae ſpargebatur inter cornua, quando initiabatur victima* Vet. Schol. ad Hor. Serm. 2, 3, 200.

MOLESTVS Ter. H. 3, 3, 8. *importunus, procax coll.* v. 7. *vbi mitius verbum* . immodeſtus *praeceſſerat.* * *proprie de creditoribus* pecuniam

*flagitantibus dicitur*; hinc Ter. Ad. 2, 1, 27. *ad lenonem, qui puellam ab Aeſchino ereptam repoſcebat, transfertur.*

MOLIMEN, *de vultu multa et praeclare minante.* Hor. Epiſt. 2, 2, 93. Aſpice primum Quanto cum faſtu quanto *molimine* (*quam magnifice*) circumſpectemus vacuam Romanis vatibus aedem, i. e. *Apollinis aedem* vatibus deſtinatam, *vacantem. vid.* Vacuus.

MOLIRI Ter. H. 2, 2, 11. i. *conari aliquid facere.* vid. Comere.

MOLLIS *pro timide fugiente* Hor. od. 1, 15, 31. Sublimi fugies *mollis* anhelitu. *vid.* Sublimis.

MONERE pro *commemorare, narrare ſed tamen cum quadam vi exempli oſtenſa.* Hor od. 3. 7, 20. Peccare docentes fallax hiſtorias *moneb* Fruſtra. i. *fruſtra nuntius hoſpitae amantis, ad tuum dilectum miſſus, vafer et callidus narrat ei hiſtorias, quae peccantes in prio-*

*res amatos amat liciter oſtendant.* *pe cum moueat rem nouum.* B*git* mouet, *in at non recte. m ineſt verbo mon uere nihil tale docere* Phaedr. vitam conſilio *Sic et* Id. 1, 16, vero laeſerit dum ſimili iun *admonet.*

MONVMENTVM 4, 6, 15. *mo* ſunt *tabulae teſtimonia, aut quibus verum eſſe efficitur,* l *tem eſſe videnti* ϱισματα, *ſiue dia, quae vna fantibus exponi ex quibus aliqu te poſſent cognoſ* Caſaubonum a ophr. Charact. ϱεσνειχς. c. 3.

MONSTRVM *de dita mirabili, fanda,* Ter. E. coll. v. 22. * *M* hominis, *conui ſa pro homine bili* Ter. E. 4, 4

Ter. Ph. 1, 2, 18.
m per epiſtolas pel-
modo non mon-
ri pollicens. *Pro-*
*plis nota locutio,*
*ſtra lingua accu-*
*eſpondet.*
l, *moratur i. deti-*
*electans, afficit.*
rt. 321. * moram
ere Ter. E. 1, 2,
*nihil moror* i. e.
*ncedo, vt vltra*
*n miles apud te*
*partes habeat.*
VS fabula morata
*quae ſeruat mo-*
ἦθος Hor. Art.

S *Campanus, ver-*
*m genus, quod*
*nis luxurioſe vi-*
*us innatum fuiſſe*
*ile eſt, vt felici-*
*uecit et argumen-*
*probabilibus ſu-*
lo. Zach. Platne-
rogrammat. Lipſ.
*Vet. Schol.* In
nia ſolet quidam
s, verruca ſcilicet,
*homines in facie.*
Serm. 1, 5, 62.
nnum in *morbum*
m permulta idea-
*de infirmitate*
*borum, impudi-*

*corum eo vehementius.* Hor. od. 1, 37, 10. *de Cleopatra:* Contaminato cum grege turpium *Morbo* virorum: i. e. cum *grege turpium viro-rum* (Eunuchorum *qui inerant in comitatu Reginae Aegyptiae*) *contaminato morbo* h. e. ſiue inſano illo pruritu πασχητιῶ, *vt vult Cel.* Reiskius, *ſiue illa ipſa mutilatione teſticulorum, quod paene putem verius pace cl. Reiskii, ſic omnia bene ſe habent; contaminato* ſcil. *relato ad* morbo: *miror itaque viros doctos hic tam ſollicite de emendationibus cogitaſſe.* Bentlei. *enim leg. putat,* C. C. grege turpium Opprobriorum *pro* morbo virorum; *et Boſius* in Obſeruat. latin. pag. 34. cum grege turpium Orbo virorum h. e. *ſine virilitate Turneb.* Aduerſ. libr. 9. c. 43. *de impudicitia intelligit.*

MORDERE *venuſte de amne ſinuoſo, fluxu adluente terras.* Hor. od. 1, 31, 8. Rura quae Liris quieta *Mordet* aqua taci-

turnus amnis. * *dicitur* mordere *is, qui inuidiam non continet, ſed ei, cui inuidet, ſignificat.* Ter. E. 3, 1, 21. *Eſt* autem h. l. *elegans* gradatio: Inuidere v. 20. mordere v. 21. inuidere miſere v. 22. inuidere impenſe v. 23. — magis moleſtum eſſe v. 24.

MORDICVS Hor. Serm. 1, 8, 27. pullam diuellere *mordicus* agnam Coeperunt. *Mordendo dentibus diſcerpere, pulla autem ſeu nigra agna debuit eſſe, cum haec ſacra magica fiant diis inferis.*

MORES *pro conſuetudine publica*, la coutume Ter. A. 4, 6, 11. Quam multa iniuſta iuſta fiunt *moribus? Sic enim cum Dacieria legendum eſſe arbitror; quae hanc ſententiam ſic expreſſit:* Que la coutume autoriſe d'iniuſtices.

MORSVS Hor. Serm. 2, 4, 61. (*Potor*) perna magis et magis hillis Flagitat in *morſus* refici. *Interpretantur Lambinus, Baxterus, Geſnerus ad epulas, ad edendum. Sed*

*fateor ego, me*
*hac explicatione*
*tum plane non*
*gere; ſed inte*
*Bentleius, et cum*
*bonis libris et*
*Heinſio emen*
*ducit* immorſus
morſus h. e. *v*
*ſtomachus punc*
*uulſis reficitur*
*mordetur enim,*
*tur a cibis ſaliti*
ror *vehementer*
*doctos hanc em*
*nem, ita docta*
*veritati congrua*
*accepiſſe; ſi ra*
*hic pateretur, al*
*mentis a ſententi*
*titis, Bentleium*
*derem. Nunc ſ*
*amandare lecto*
*ipſam verborum*
*tuitatem.*

MOS *pro modus*
et ars, inſtitutio
1, 10, 4. deco
palaeſtrae.

MOTVS Ionicus,
*et impudicus;*
*tione intellig*
*Graecos primos i*
*vnde poſtea Pa*
*creati eſſent,*
Vet. Schol. ad H
21. *Motus do*

det *Ionicos* Matura virgo. * *pro bello, ſeditione* Hor. od. 2, 1, 1. *Motum* ex Metello Conſule ciuium tractas. i. *per breuiloquentiam, ciuile bellum natum et conflatum Metello Conſule* (A. V. C. 694. vbi Pompeius, Craſſus *et Caeſar ſocietatem inierunt) tractas. ſunt qui de hiſtoria belli ciuilis intelligant, quam conſcribere parabat Pollio: ſed ego potius Tragoediam aliquam huius argumenti quaererem; cum tota odae huius* οικονομια, *ſi cum Horatiano more comparetur, hoc ſuadeat. Pollionem fuiſſe ſcriptorem Tragoediarum, quem vel ex hac ode latet? Diſſuadet itaque ei ſcribere tragoedias, donec Praetor rempublicam recte conſtituiſſet; aut hiſtoriam ſuam belli ciuiles finiiſſet. Vide et verſ.* 11. *huius* Odae. *et v.* Ordinare.

MOVERE, funera, i. cauſſam eſſe, *audaci figura.* Hor. od. 1, 15, 10. Quanta *moues* funera Dardanae genti. * *in vitam reuocare, aut animare,* Epod. 17, 76. *mouere* cereas imagines; *de arte magica* * Hor. Art 231. vt feſtis matrona *moueri* iuſſa diebus: *Rogata vt ſaltet: Comparatio autem ipſa longe ſuauiſſima, iuſta, et admirabilis.* * *perturbare, polluere* Hor. Art. 472. An triſte bidental *Mouerit* in ceſtus. * *conari auferre* Hor. od. 3, 20, 1. Non vides quanto *moueas* periclo Pyrrhe Gaetulae catulos leaenae? *Quanto periculo adimere ſtudes amanti puellae formoſum adoleſcentem; prouerbio vtitur noto de irritabili animo leaenae.* * mouere membra molliter *dicuntur ſcite ſaltantes, aut etiam cum geſtu corporis carmina pronuntiantes* Serm. 1, 9, 24. Quis membra *mouere* mollius? * *de cenſoria nota, in aerarios, aut inferiorem claſſem cenſu relato* Hor. Serm. 1, 6, 20. Cenſorque *moueret* Appius ingenuo ſi non eſſet patre natus.

natus. *Appius ſeueriſſimus fuit cenſor, plebi infeſtus.* * *perturbare* Ter. A. 3, 2, 36. (*non autem vt* Blandus *exiſtimat*, promouere). * *cogitare, moliri* Hor. 3, 4, 68. Omne nefas animo *mouentes.*

MVLIEBRIS Ter. H. 2, 3, 48. mala res *muliebris*; *eſt ceruſſa, purpuriſſum, ſtibium, odores etc. quod genus pigmenti cur malum dicatur, facile cuiuis erit perſpicere.*

MVNDITIA Hor. od. 1, 5, 8. Qui flauam religas comam ſimplex munditiis. *Siue ipſa Pyrrha ſimplex vocatur, quoad munditias; ſiue pertinet ad mundas veſtes, quas corpore gereret; ſiue denique refer.* munditiem *ad* religas, *vt ſit ſententia: cui religas comam taeniis, ſimplicibus illis quidem* λιτοῖς, *at mundis, at munditia placentibus, et cientibus amorem; ita* Reiskius, *quam ego interpretationem aliis praetulerim.*

MVNDVS erit qui fendat ſordibus ſa haec lectio e cum Baxtero atque in neutr tem cultus (*vit nis*) miſer. Hor. 2, 65. * mund Id. Epiſt. 1, 4, 1

MVNITVS. ſapie nita Hor. od. *Munitaeque* ad *ſapientiae. Sap quaſi ſeptae co luptatem vino bibe. Idem di* od. 3, 21, 13. tu lene tormentum admoues Plerun ro. *Imitatum Graecos auctor Vet.* Graeci aiun hiberi ſapientiae num.

MVREX. Hor. o 35, te bis Afr tinctae veſtiun *Lana bis tinct* (*piſce, e cuius conficiebatur c pureus*) *eſt* dib *ait* Cicero Epiſ 16. *Adde* H 2, 2, 181. *et* E 21.

MVRIA aqua ſalſ quamine, ſeu

autem Muria vocabulum ſyriacum. *Vet. Schol. ad* Hor. Serm. 2, 4, 65. ius Quod pingui miſcere mero muriaque decebit.

MVSICVS ſtudium Muſicum Ter. H. prol. 23. *eſt applicatio ad poëſin comicam* cf. Ter. Ph. prol. 18. qui artem tractant *Muſicam.*

MVSSITARE *verbum comicum* Ter. Ad. 2, 1, 53. accipiunda et *muſſitanda* iniuria adoleſcentium eſt. i. e. *patienter ferenda, ſilentioque reticenda. Donatus.*

MVSTELLINVS Ter. Eun. 4, 4, 22. Hic eſt vetus, vietus, veternoſus, ſenex, *colore muſtellino. Menander, vt ex Donato* intelligimus, dixerat: ἄτρσι δε γαλεώτης γερων. Γαλεώτης *autem non eſt* muſtela, *quae dicitur* γαλη; *ſed* ſtellio, *genus animalium, ab Italis* Tarantula *dictum. Omnes fere Interpretes* Donatus. Burlandus, Weſterhouius, Canius, Turnebius *Terentium erraſſe contendunt.* Guyetus *autem et* Daceria *eum excuſant, vtpote qui Menandrum imitari, non ad verbum exprimere voluerit.* Bentleius *denique nodum non ſoluit, ſed ferro rumpit. Ait enim in hoc Terentii loco legendum eſſe non* muſtellino *ſed* ſtellionino. *Rationes, quas protulit hae fere ſunt. Primum ait, Terentium non potuiſſe dicere* colore muſtellino, *quia huic animali non ſit proprius et certus color; qua ex ore etiam Interpretes modo liuidum, modo cereum, modo luteum, modo rutilum colorem intellexerunt.* Deinde *cauſam addit, cur Eunuchus potuerit nominari* ſtellioninus, *quia hoc animal ſit maculatum, ac lentiginoſum coll.* Ouid. Met. 5, 460. *Facillime autem hoc in Eunuchum cadit; vt metrum ſibi conſtet, recte exiſtimat, pronuntiandum eſſe* colore ſtelljonino; *velut in illo Virgiliano* Georg. 4, 243. Stelljo et lucifugis cet. *Quae cum ita ſint, arbitror, Bentleianam*

*coniecturam, audacem illam quidem ſed tamen veram eſſe, et genuinam. Vnus poteſt opponi* Plinii *locus* Hiſt. Nat. libr. 29. c. 4. pag. 599. ed. Dalech. „Hunc, *inquit, (ſtellionem)* Graeci *colotem* vocant et *aſcalaboten*, et *galeoten*. In Italia non naſcitur. Eſt enim hic *plenus lentigine*, ſtridoris acerbi, et veſcitur *terra* quae omnia a *noſtris ſtellionibus* aliena ſunt.„ *Sed Ouidii locus laudatus, quantum Plinius Bentleii ſententiae detrahere videtur, tantum illi addit.*

MVTARE fidem, *pactum ſoluere, tollere ſponſa, cum alteri dicas, te nolle manere in fide data* Ter. Ph. 3, 2, 27. Nequeo exorare, vt me maneat, et cum illo vt *mutet fidem* * Id. A. 1, 5, 7. Qui – mutauit. *Fuerunt, qui putarent* mutare *hic intranſitiue explicandum eſſe, atque pronomen* id *pro* propter id *poſitum eſſe. Falſum! namque elliptica eſt conſtructio, et ſatis bene*

*h. l.* conſilium *j dum.* * *pro pe* Hor. od. 1, 17 Velox amoenum Lucretilem *Mu* caeo Faunus. Serm. 1, 4, 29. c 2, 8, 50, cet. * In mis *mutare*, i. *in* Hor. od. 1, 3 * Phaedr. 4, 16, ciem ad ſerenam *mutatur* dies. *hic emendare vol vbi omnia ita c perſpicua, vti plicatione quiden aut ſi conferas pr*

MYRRHINVS Hor. 14, 22. *Myrrhin* do cohibere crine *verior lectio aut* heum, *aut, vt antiquis libris bo tae, et Bentleius* murreum. *Notat colorem crinis, q dius eſt inter et nigrum;* *Schol. ad h. l.* Cr mius *legit* M *Sunt qui ex Myrrhino vngue libatum crinem. tamen ſenſus Pro* cohibere *n ponunt:* cohibent

*nulla auctoritate, et elegans eſt tali ſynecdoche antecedentem rem ponere pro conſequente. Quia properare vult eam, in nodum tantum crines colligere praecipit.*

## N.

NAE. Ter. A. per 17. Faciunt *nae* intelligendo, vt nihil intelligat. *Elegantiſſimum hoc, ſalisque Terentiani plenum.* τοξυμωρον *nimium quantum debilitat in Aduerſ. Turnebus (vna cum iis, quos aemulos habet ſuae ſententiae) quum pro* nae *legendum eſſe dicat* ne, *vt interrogatiua ſit conſtructio. Ait nempe illud* nae *nunquam inueniri ſine adiecto pronomine; quod nego. Iam enim Turſellinus obſeruauit de partic. l. 1. pag. m. 504. apud Plautum ac Terentium nonnunquam ſine pronomine occurrere, etſi ipſe exempla non adduxit. Mihi tamen continuo ſuccurrit Hec. 5, 3, 1. vt plura non afferam.*

NAENIA, Graece νηνια, *adeoque ſcribendum per e ſimplex eſſe puto, vti etiam in optimis et antiquiſſimis membranis conſtanter exaratum legitur. Miror Geſnerum nihil in Theſauro de ea re notaſſe. Vſurpatur haec vox, proprie carmen funebre ſignificans, de omnibus dictis et rebus ineptis.* Hor. Epiſt. 1, 1, 63. Roſcia dic ſodes melior lex an puerorum *naenia.* Lex Roſcii Othonis *eſt, qua equitibus quatuordecim gradus in theatro decernebantur.* vid. Erneſti Ind. legg. in claue Cicer. * pro *cantu, laudante carmine* Hor. od. 3, 18, 16. Dicetur merita nox quoque *naenia, cf. de h. v.* Cuper. Obſeruant. libr. 1. c. 1. p. 6.

NAM, *connectendi tantum particula, et incipiendi.* Hor. Epiſt. 1, 2, 37. *Nam* cur quae laedunt oculos feſtinas demere.

NARRARE *ſimpliciter dicere.* Ter. A. 2, 2, 30. opinor *narras?* i. e. *ais? Sic* ibid. 3, 1, 3. Quid

narras? *h. e. quid ais?* * Phaedr. 3, 17, 8. *narrabit*, quod quis voluerit: *formula ſpernentis ſecure aliorum conſilia.*

NATVRA *pro ingenio.* Ter. H. pr. 24. amicûm ingenio fretum haud *natura* ſua. * *hoc nomine inſigniunt, quidquid proprie ad corpus pertinet, atque tam communi nomine efferri praeſtat.* Phaedr. 1, 18, 5. onus naturae, *partus.* it. 4, 14, 5. naturae partes etc. * Hor. od. 1, 28, 14. *Naturae* autor non ſordidus, *Pythagoras indagator et magiſter* των φυσικων. vide Valer. Maxim. libr. 8. c. 7. * Naturae *pro* characteres, *mores hominum diuerſi, ſecundum aetates* etc. Hor. Art. 15, Mobilibusque decor *naturis* dandus et annis *vid.* Mobilis.

NATVS, bene *nata* h. e. virtutes Hor. od. 4, 4, 36. vt cunque defecere mores, dedecorant *bene nata* culpae. *Legend. eſt vero cum opt. libris* Indecorant b. n. c. *Sunt autem* culpae *h. l. vt ſaepius apud Horatium* *vitia.* * Ter. E. 3 Ex homine hunc eſſe dicas. vid. H Phaedr. 3, 8, 11. tus ἀνηρ ων. p *mus non infrequen Veteres.* vid. Cic. Diu. 4, 5, 11. Cortium. * Hor. A *Iambum dicit* reb tum agendis. h. e. *ra ſua aptum ad nus poëſeos, vbi ma aguntur,* *Tragoedia, atqu moedia, vbi res non narrantur,* *tumorem et faſtu Baxterus putare tur, ſed quia auditu, et verſuu cinnitatem leuem dam et notabiliore hibet; ad vitam rem proxime a vt Cicero in Orato notauerat; quare tilianus eum* hun rem pedem *vocat. bet hic pes etiam tatem quandam, acumen ſoni gign quo vid. voc.* Vin

NAVFRAGVS, mare *naufragum.* od. 1, 16, 10.

NAVSEA, fluens. Hor. Epod 9, 35. Quod *fluentem nauſeam* coerceat, Metire nobis Caecubum. i. *profluentem e nimio potu. Vet. Schol.* Geſnerus intelligit μαλακην *quae imbecillum ventriculum offendat: ſed prius mihi praeplacet, propter ipſum vocabulum.*

NEBVLO *eſt homo ſpecie quidem formidoloſus, reuera autem timidus, atque abiectus, Gallorum lingua:* un poltron; *quod adhibuit etiam* Dacieria. Ter. E. 4, 7, 15. Sane, quod tibi nunc *vir* videatur eſſe, hic magnus *nebulo* eſt.

NECESSITAS, dira; *de morte.* Hor. od. 3, 24, 5. Si figit adamantinos Summis verticibus *dira neceſſitas. Quae imago! ſingula quaeque verba augent rem! Bentleius pro* ſi *legit* Sic, *et pro* dira, dura. *Sed bene ſe habet, quod eſt vulgatum.* vid. Klotzii Vindic. p. 218. *Voc.* Neceſſitas *vero ſaepius de morte vſurpatur, denotat enim tum* fatum την εἱμαρμενην. ſic od. 1, 35, 17, od. 1, 3, 32. etc.

NEGLIGERE. Hor. od. 1, 18, 30. *Negligis* immeritis nocituram Poſt modo te natis fraudem committere. *Tam leuis, impius es, vt crimen committas quod poſteri tui luant.* vid. Fraus. * Ter. Ad. 4, 3, 16. ad contumeliam omnia accipiunt magis, propter ſuam impotentiam ſe ſemper credunt *negligi. In quibusdam libris Mſs. legebatur pro* negligi, claudier, *in aliis* claudicare. *Verum illud ad ſenſum non quadrat, hoc autem verſus menſuram excedit, nec magis huic verborum connexioni reſpondet.* Faernus *igitur putat legendum eſſe* caluier, *quod eſt infinit. paſſ. verbi antiqui* caluo, *decipio.* Plaut. Caſin. 2, 2, 4. Atque *haec lectio ideo ſit veriſimilis, quod ex ea reliquarum origo facile intelligi poteſt. Quoniam nempe poſteriori tempore plerique non intelligebant, quid eſſet illud* caluier, *alii* claudier, *alii ad ſenſum*

ne-

negligi *repoſuerunt.* *Bentleio autem illud adeo non placet, vt ipſe aliam coniecturam afferat, ac veram lectionem eſſe* ludier *exiſtimet. Etſi autem huius originem lectionis ſatis artificioſe deſcribit, nunquam tamen eius beneficio hic ſcrupulus eximi ex animo poteſt; qui factum ſit, vt pro notiſſimo verbo* ludier *alii* negligere *ſubſtituerent. Quae cum ita ſint, non dubito* Faerni *coniecturam Bentleianae praeferre; quod autem hic putat in hoc verbo* caluier *nihil eſſe, quod ſit cum* contumelia *coniunctum, in eo falſus eſt.* Contumelia *enim h. l. eſt iniuria ex contemtu profecta; quid autem, quaeſo, magis ad contemtum alterius pertinet, quam ſi eum, praeſertim in magna re, decipiamus? Quocirca* Simo, *cum vidiſſet ſe a* Dauo *aperte decipi, exclamat:* O Daue, itane *contemnor* abs te, aut itane tandem idoneus tibi videor eſſe, quem tam *aperte fallere* inci[illegible] lis. *Quod aute[illegible] bum* caluier *cum reliqua oratione conſtet, colligi po[illegible] Ad.* 4, 4, 13.

NEMO homo, *frequ[illegible] apud Terentium* [illegible] mo. *vt* Eun. 3, [illegible] Ad. 2, 3, 6. Ph. [illegible] etc.

NEMPE, *conſenſu[illegible] gis in eo, quod i[illegible] ctum eſt, dec[illegible]* Phaedr. 2, 2, 2. a[illegible] nis vtcumque ſpoli[illegible] ros Ament, an[illegible] *nempe* exemplis [illegible] mus *i. e. hoc ſa[illegible] tum eſt, quid exemplis comp[illegible] atque vſu. Pha[illegible]* 23, 15. Aras ſi[illegible] tas; *nempe* abiger[illegible] venis. *Nota ho[illegible] variam eſſe ſeden[illegible] ſus* 17, *quem* [illegible] *editiones collocan[illegible] verſum* 13. *Vn[illegible] que ſit, facta eſt quaedam ordin[illegible] batio, quem ita* [illegible] *poſſe confidimus:*

Eſt glorioſus ſa[illegible]
uictus Deum
Sed illi qui in[illegible]
non qui imi[illegible]

Reges commemoras et matronarum oſcula.
Aras frequentas; nempe abigeris, quo venis.
Super etiam (*ita MSS. et* ſuper *eſt pro* inſuper) iactas, tegere quod debet pudor,
Ego granum in hiemem quum ſtudioſe congero,
Te circa murum video paſci ſtercore. cf. v. 8.
Nihil laboras, ideo cum opus eſt, nil habes.
Aeſtate me laceſſis, quum bruma eſt, ſiles.

NEMVS *de viridario, quod in impluuio domus erat.* Hor. od. 3, 10, 5. *Nemus* Inter pulchra ſitum tecta. *Optimae editt. leg.* Satum *pro* ſitum; vid. Heinſ. *ad* Sil. Ital. 10. 533. *Defendit vero lectionem vulgatam,* Situm Klotzius *in Obſeruat.* de Nemoribus in tectis aedium Romanarum in Opuſcul. pag. 185. *vbi plura de iſtis hortis quaeres.*

NEPTVNVS terra receptus apud Hor. Art. 66. *eſt Pomptina palus, ab Auguſto exſiccata, vt poſt et arari poſſet.* cf. H. N. 26, 4. ſterilis palus verſ. 65. *intell. de portu Lucrino munito ab Augusto* vid. Suet. Aug. c. 16. *Exempla ad rem vere poëtice delecta ab Horatio, totus locus dignus, cuius elegantiam ſcrutere.* Regis opus *ſignif. tantum ſplendorem et magnificentiam, nihil hic de appellatione Regis cum Geſnero cogitandum.*

NERVVS, *vinculi genus.* Ter. Ph. 2, 2, 11. Ne iſtaec fortitudo in *neruum* erumpat denique. *Luſus eſt in λεξει duplici, quia neruus etiam* fortitudinem inſigniorem *denotat. Senſus vero hic eſt: ne tu ob audaciam tuam aliquando in carcerem coniiciaris. Hoc patet ex verſu ſubſequenti:* iam, *inquit* pedum viſa eſt via, *i. e. Iam omnia bene diſpexi, vt ſciam, me ab hac parte ſecurum eſſe, periculique nihil impendere.*

*dere.* * Hor. Art. 26. Sectantem leuia *nerui* Deficiunt animique *h. e. efficacia, vigor.* *Sunt qui legant* lenia *pro* leuia: *perperam!*

NESCIRE Ter. E. 4, 4, 54. Quod ſcis, *neſcis*, neque de Eunucho neque de vitio Virginis, i. ignorantiam ſimulas. *Eſt autem in illa locutione comicum aliquod acumen, in ſimulandi verbo ingenioſe ſuppreſſo.* cf. H. 4, 3, 26. * Ter. H. 5, 4, 14. Deos *neſcio.* *Eſt irati hominis dictum, non quod Deos eſſe neget, aut ignoret, ſed hoc indicet, h. l. non de diis, ſed de eo, quod ipſe facere conſtituerit, ſermonem eſſe.* cf. a. 2. ſc. 4. v. 16.

NEX. Phaedr. 2, 8, 2. Necem venatorum *i. e. a venatoribus inferendam. plura eius inuerſionis reperiuntur exempla apud Latinos, vid. Burmannum ad h. l.*

NIDOR *proprie eſt odor gratus culinae* Vet. Schol. ad Hor. Serm. 2, 2, 19. Non in caro *nidore* voluptas ſumma ſed in te ipſo eſt. *Bene* carus nidor!

NIGER, frons *nigra*, i. vmbroſa. Hor. od. 4, 4, 58. Nigrae feracis frondis, in Algido. Adde Eund. 4, 12, 11.

NIL, eſſe nil, *pro* homine nihili, nullius pretii. Hor. Serm. 2, 7, 152. *Nil ego (vocor)*, ſi ducor (*delector*) libo fumante.

NIMIVS, nimius mero. i. *immodice ſe gerens, intemperans, ferox.* Od. 2, 12, 5. nimium *mero* Hylaeus. *Qui vnus e Centauris.* * Nimium. Ter. E. 5, 6, 17. *bene in ore affirmantis cum abundantia quadam aut emphaſi.*

NISI, pro *ſed.* Ter. E. 3, 4, 10. A. 4, 1, 40.

NISVS, *de volati, eleganti periphraſi.* Hor. od. 4, 4, 8. Verni — — venti *inſolitos* docuere *niſus; diſcit iam ventis ſublatus paullatim volare* (aquila) Sie lehren ihn den ungewohnten Schwung thun.

NITERE. Cycladae *nitentes* vocantur ab Hor. od. 1, 14, 10. Interfuſa — niten-

*nitentes* aequora Cyclades. *Elegantiſſime! nam inſulae circumfuſas aqua ſplendent quaſi, in mari nautis, et feriunt oculos ſuaui nitore!* * *lautus, bene habitus* Phaedr. 3, 7, 4. Vnde ſic quaeſo *nites?*

NITESCERE Hor. Art. 150. Quae deſperat tractata *niteſcere* poſſe relinquit.

NITI, niti *cothurno*: Hor. Art. 280. i. *incedere* * *de aratro ſulcante terram. feſtiue!* Hor. Epod. 1, 26. Non iuuencis illigata pluribus Aratra *nitantur* meis. i. *non plures iuuenci illigati ſub aratra mittantur, ditior ſim. Belle autem rem pingit his verbis Horatius.* vid. *illigare.*

NIVEVS Phaedr. 5, 7, 36. Princeps ligato crure, niuea faſcia Niueisque tunicis, niueis etiam calceis Superbiens honore diuinae domus. *Refert poëta veſtitum huius tibicinis, quo factum eſſe nobis perſuadere vult, vt ita ſuperbiret ſtultus princeps. Albus veſtium color praecipuum ſignum erat regum; Tibicines vero in ludicris actionibus vſos fuiſſe tunicis candidis probat Gudius, veſte ſerius variegata. Faſcia alba et regium inſigne, at illi in capite geſtare ſolebant.* * Hor. od. 4, 2, 59. *de Iuuenco, niueus* videri i. *aſpectu: graece dict.*

NIX. *poët. de ipſa grandine terram inſtar niuis obtegente.* Hor. od. 1, 2, 2. Iam ſatis terris *niuis* atque dirae Grandinis miſit pater.

NOBILIS Ter. Ad. prol. 15 — Nam quod iſti dicunt maleuoli *homines nobiles* eum adiutare, aſſidueque vna ſcribere — *Intelligit Scipionem Africanum C. Laelium ſapientem ac Furium Philum, ſ. Publium, quos familiares fuiſſe Terentii, inter omnes conſtat. vid. Cic. Lael. c. 24. et Att. lib. 7. ep. 3. vbi dicit, opinionem fuiſſe, qua Terentii fabellae propter elegantiam ſermonis putarentur a Laelio ſcribi.*

NOBILITARE, *malo ſenſu, pro reddere famoſum.* Ter. E. 5, 6, 20.

NOBILITAS Ter. Hec. 5, 3, 31. Sciet ſibi *nobilitatem* ex eo et rem natam et gloriam eſſe. *Bene hoc, ni fallor, correxit Bentleius, dum ita repoſuit:* Scit ſe nobilitatem ex ea re nactam et gloriam eſſe. *Nam cum Nobilitas et gloria fere ſynonyma ſint, non eſt vero ſimile, aliud verbum diuerſae vis ac poteſtatis inter haec duo Terentium interpoſuiſſe.*

NOCIVVM Phaedr. 1, 29, 3. ſibi *nociuum* concitant periculum.

NODOSVS, *foenerator aut ICtus eſt, acer ſupra modum et diligens in nominibus et ſyngraphis faciendis, qui debitores multis cautionibus, veluti nodis quibusdam, obſtringit, vt valida fiat obligatio.* Hor. Serm. 2, 3, 70. Adde Cicutae *Nodoſi* tabulas centum l. *ſyngraphas, centum* vid. Scribere. * *Nodoſa* chiragra, *non lapidoſa, tuberibus informis; vt interpretatur* Baxterus; *ſed, quia quaſi nodis conſtringit, ſinuat corpus, ſic dicta.* Hor. Epiſt. 1, 1, 31. *Nodoſa* corpus nolis prohibere cheragra.

NODVS, *de nexu in chorea;* Hor. od. 3, 11, 12. Segnes *nodum* ſoluere gratiae. *quae non facile concordiam diſſoluunt.* * *nodus* vindice dignus Hor. Art. 191. *de impedimentis, periculis etc. quae tanta ſunt, vt Deum quendam, vt Machinam requirant, ſi ſolui debeant. Praeceptum notum.*

NOMINATVS verba male nominata Hor. od. 3, 14, 11. male *nominatis* Parcite verbis; *Sunt mala verba, ſ. mala nominata* δυσωνυμα, *quae ſiniſtrum quoddam omen portendunt. Conſtat iam ſatis, ſolitos Veteres inprimis cauere, ne in re ſacra quaedam dicerentur, quae omen quoddam malum praeſagire viderentur. vid.* Gatakeri Diſſert. de N. Inſtrum. ſtilo c. 19. *qui exercitum locorum conſtru-*

*ſtruxit huc pertinentium. Ceterum Codd. et MSS. h. l. pari fere auctoritate legunt* l. male ominatis *l.* male nominatis. *iam vero vtrumque poteſt hic locum habere, hiatum illi in altera lectione ſimilem frequentem reperimus apud* poëtas vt Virg. Aen. 1, 405. *Praeterea ſenſus idem; nam male* nominata verba *ſunt* male ominata. *Ego tamen malim* male ominatis Parcite verbis. *Potuit* illud *n. facile aliquis addere, voc.* ominatis, *qui hiatum concoquere non poterat. Emendationes alias, plurimas illas, ſed minus veras, omitto. Confirmat ſententiam meam* Heinſius *ad* Claudian. Sec. Conſ. Stilich. verſ. 167.

NON, *ne quidem.* Ter. E. 3, 1, 21. ego *non flocci pendere*; *ne flocci quidem.*

NOTA, *de vino* Hor. od. 2, 3, 8 Bearis te Interiori *nota* Falerni. *Solebant veteres vini cados, teſtas, amphoras in cellis condere notatas, inſignitas quibusdam literis, aut aliis notis, ſed maxime nominibus Conſulum diſtinctas, ad tempus, et praeſtantiam vini ſignificandam. vt iam Lambin. ad h. l. docet. hinc* interior nota Falerni *eſt vinum Falernum optimum, vid. interior.* * *pro ipſo cado, Serm.* 1, 10, 24. Chio *notae* ſi comiſta Falerno eſt. Si vino Chio (*graeco, dulci*) Falernum (*Italicum, eſt auſterum*) temperatum eſt. * ducere *notam* Hor. od. 4, 2, 59. vid. *Ducere.* * *ignominia cenſoria,* inde Phaedr. 1, 3, 11. repulſus triſtem ſuſtinuit *notam. Hinc* Phaedr. 3, prol. 49. *notare* ſingulos.

NOTARE, *cum cenſorum proprie ſit, vbi in luſtro condendo animaduertunt in vitia etc. hinc pro reprehenſione cum ignominia ſcite* Hor. Serm. 1, 3, 24. Stultus et improbus hic amor eſt dignusque *notari.* Id. Serm. 1, 4, 5. Si quis erat fur — Famo-

ſus multa cum libertate *notabant.* Epiſt. 1, 17, 15. Si ſciret regibus vti Faſtidiret olus qui me *notat.* Locus *ille autem totus pertinet ad hiſtoriam* de Diogene et Ariſtippo, vid. Diog. *Laert.* 2, 68. *iam cit. a Geſnero ad h. l.*

NOTITIA *Bekantſchaft.* Ter. H. 1, 1, 1. Quanquam haec inter nos nuper *notitia* admodum eſt. Profert hunc verſum Cicero Fin. 2, 4. *vide* Nuperus.

NOTVS, *aſſuetus* Phaedr. 2, 5, 17. *noti* flexus. Id. 1, 11, 9. exitus. Append. Phaedr. fab. 3, 5. *nota* praeda. *Sic et Phaedr.* 5, 7, 25. *ignotum* canticum, *h. e. inſuetum atque inde nouum. Ita Horatius art. poët.* 5, 130. Rectius Iliacum carmen deducis in actus Quam ſi proferres *ignota* indictaque primus. * *cum Genitiuo.* Hor. od. 2, 2, 6. *notus* in fratres *animi paterni.* i. *propter an. pat.* Id. od. 4, 13, 21. *notaque* et *artium Gratarum* facies. *vid.* Facies.

NOVENDIALIS, pu… nouendiales i. *rec… modo ſepultos ci… nono die mortui… Romanos ſepelie…* Hor. Epod. 17, 48 *…uendiales diſſipare …ueres i. magicis … tationibus umbra… ſuſcitare, diſſipand… uere, aliisque cerim…*

NOVIES Phaedr. 3, p… 19. Mnemoſyne… cunda *nouies* Mu… peperit chorum *h.* … *uem edidit libero… partu.*

NOVISSIME, *tanden… timo* Phaedr. 3, 1… Ille ſe torquet diu… *uiſſime* ſuccumbit 4, 10, 20. *nouiſſim…* terdicit.

NOVITAS, *pro re* … Phaedr. 5, 5, 6. … quisque poſſet, vt … *tatem* oſtenderet i… dis *h. e. nouas* … *noua inuenta pro… ret, quibus celebres… dere lados poſſet.*

NOVVS, frons noua … *ridis.* Hor. od. 3, 4… Fronde *noua* pu… palumbes Texere.

*ro* Dea noctis. Hor.
, 19, 11. et 3, 28,
et.
LI, *rebus ludicris*
*m dare*, *carmini-*
*udis gymnicis*, *aliis*-
Hor. Epiſt. 2, 1,
Vt primum poſitis
*i* Graecia bellis
it.
, *pro paruis erro-*
. Hor. Art. 450.
go amicum offen-
n *nugis? in Klei-*
*iren*.
S, nulli maiores
*ignobiles*, *quorum*
*in cenſorum libris*
*omparent*. Hor.
1, 6, 10. Multos
viros *nullis maio-*
ortos Et vixiſſe
s etc. * *pro* mini-
er. A. 2, 2, 35. *
r ſum. Ter. A. 3,
*comice*, *perii fun-*
*occidi* (v. 26.)

I. Hor. od. 3, 10,
udis – poſitas vt
niues puro *numine*
r. *Eſt vero* puro
e; *ſereno coelo*;
*nim ſerenius hye-*
*lum*, *eo plerum-*
*ucutius eſt frigus.*
*rius legit ex con-*

*iectura*: duro numine; *quo perit omnis loci efficacia*. Niues poſitae *ſunt concretae iacentes*. * Id. Epod. 5, 54. In hoſtiles domos Iram atque *numen* vertite. i. *nutum*, *vt potentia veſtra plectatis nefas*.

NVMERARE Hor. Epiſt. 2, 2, 210. Natales grate numeras. Vet. Schol. *explicat*: celebras dies natales; *alii*: tui generis auctores libenter commemoras, non te eorum piget ac pudet. *Ego vero per natales annos et aetatem ſignificari puto*, *vt ſenſus ſit*: omnes *dies et annos grato animo collocas*, *vt additum numero dierum tuorum lucrum*. cf. Epiſt. 1, 4, 14. * Phaedr. 3, prol. 56. Threiſſa cum gens *numeret* auctores ſuos: *multos habeat claros ſtudiis ſuos*. *Tacit*. libr. 2. Ann. 71. *numerate* ſex liberos. *i. praeponite tot patre me orbos liberos*. Gronouius.

NVMERVS. *differunt* modi *et* numeri; *hi rythmi alternationem*, *et ordi-*
nem

*nem longorum et breuium temporum, illi totum melos vocis eleuatae et depreſſae indicant. Plura docet et docta Iſaacus* Voſſius *de cantu, et viribus* Rythmi pag. 24. ſeqq. Hor. Art. 211. Acceſſit *numeriſque modiſque* licentia maior. * Hor. Epiſt. 1, 2, 27. Nos *numerus* ſumus et fruges conſumere nati. i. *numerum hominum tantum explemus, nihil memorabile gerentes et otioſi viuentes. Lambinus ad h. l. ſimiles locos graecos adfert, quos forte poëta expreſſit.* * *pro carminis genere, metro.* Hor. Art. 74. res geſtae Quo ſcribi poſſent *numero* monſtrauit Homerus. *Crediderim vero reſpexiſſe vatem ſimul ad omnes virtutes verſuum quoad* numeroſam orationem, *ſuauitatem dictionis oriundam ex pedum ſcita compoſitione; ad rythmum et numerum.*

NVMMVS, *nummo alicui addicere quid.* Hor. Serm. 2, 5, 109. Gaudentem *nummo* te addicere. Vet. Schol. *Haec erat imaginaria venditio pro donatione.*

NVPERVS. *Hoc adiectiuum in quibusdam libris legitur.* Ter. H. 1, 1, 1. *pro quo tamen alii rectius aduerbium* nuper *ſubſtituunt. Nam ſic etiam* apud Ciceronem hic verſus legitur Fin. 2, 4.

NVTRIX, *nutrix* ſedula, Hor. Art. 116. *ſuauiſſimum epitheton! quod officioſam illam anum curſitantem, curantem ſalutem infantis, anxiam de minimis et vt poteſt agilem aegro paſſu, mirifice exprimit lectoribus.*

## O.

OBARMARE *voc. nouum Horatii.* od. 4, 4, 27. Amazonia ſecuri Dextras *obarmare. Non cum* Geſnero *putandum eſt ſignificare,* contra hoſtes armare, *cum quadam emphaſi. Certum eſt* armari *omnes contra hoſtes.*

OBERRARE. *pro errare, peccare.* Hor. Art. 356. Citha-

roedus Ridetur
la qui ſemper *ober-*
eadem; *in eodem*
*vitium idem com-*
*it.*

IRE, *ponere exem-*
, *quod imiteris.*
Serm. 1, 4, 123.
n ex iudicibus ſele-
h. e. *ex equitibus,*
*iudices eligeban-*
*obiiciebat.* * obiice-
ſam l. cibum v. g.
*proprie dicitur, vt*
lr. 1, 23, 4. etc.
*eleganter de* impro-
ucro. Phaedr. 4, 11,
: *de laetitia inopi-*
Ter. Hec. 1, 2, 12,
Eund. Adelph. 4,
et Phorm. 3, 2, 18.
Hor. Serm. 1, 1,
u ratio *dederit,* ſeu
*biecerit* * Phaedr.
, 4, obiectus pu-
*commiſſus in pu-*
.

ARE *deuouere* Hor.
, 8, 5. votis caput
aſti. *Sic etiam* Hor.
,7, 18. *Obligatam*
re Ioui *dapem.* i.
*iſſam, votam.* *
lligatus Hor. Epod.
7. *obligatus* aliti
etheus.

OBLIMARE rem, *detere-re, tractum a lima*; *et bene.* Hor. Serm. 1, 2, 62. bonam deperdere famam Rem patris *oblimare* malum eſt vbicunque.

OBLIVIOSVS, actiue, *qui affert, creat obliuionem.* Hor. od. 2, 7, 21. *Obliuioſo* leuia Maſſico ciboria exple. vid. *Ciborium.*

OBNOXIVS, *arbitrio alterius ſubiectus atque infirmus, qui impune fere laeditur, aut ſaltem iniuriae expoſitus. Explicat h. v. pluribus* Io. Fr. Gronouius *ad* Senec. de Ira 3, 8, *quem iam laudauit* Diſpontinius *ad* Phaedr. 3. prol. 34. ſeruitus *obnoxia.* *Sic* Id. 2, 7, 14. Magnae periclo ſunt opes *obnoxiae.*

OBRVERE, otio ventos. Hor. od. 1, 15, 3. Ingrato celeres *obruit* otio Ventos. *bene* celeres *h. l. ventos nominat, cum dicat de obruto otio.* ingratum *otium alii ad Paridem, alii ad ventos referunt, ego prioribus aſſentiri cogor.*

OBSERVARE, malo ſenſu. Ter. Ad. p. 1. i. 4. ca-

*ptare, quod vituperari poſſit. reſp. graec.* φυλάττειν. vt Ariſtoteles Rhet. libr. 2. c. 4.

OBSCVRVS, *obſcurae* tabernae, *bene* opp. *auro et oſtro regali herois et Dei.* Hor. Art. 229. Ne quicunque Deus *Regali* conſpectus in *auro* nuper et *oſtro* Migret in *obſcuras* humili ſermone *tabernas*; *h. e. humili oratione, ſe parum digna vtatur.* * Hor. Art. 363. Haec amat *obſcurum.* i. *haec pars poëmatis loco obſcuro vult poni, quaſi in* vmbra poëtica: *ſimilitudo a pictura in toto hoc loco deſumta. Amplum commentarium et doctum praebebit cupientibus liber elegantiſſimus* de Vmbra poëtica, Bodenii. * Terent. A. pr. 21. obſcura diligentia *i. contorta, opponitur gratae negligentiae ingenii.*

OBSEQVI Ter. H. 3, 1, 10. *inſeruire, adiutare.* coll. v. 9. et 7.

OBSECVNDARE *ad alterius voluntatem ſermonem accommodare,* Ter. H. 4, 5, 22. Caue quidquam admiratus ſi[s] *ſecundato* in loco, imperabit facito, tor paucula.

OBSIDERE, *perpet[...] dere* Ter. Ad. 4, Nunc vero domi C *obſidere* eſt vsque nec redierit.

OBSISTERE Phaedr. 18. His demonſtra huit auctor verſibu[...] *ſiſtere* homines l[...] meritis capi. *Qu[...] ſus vt pro ſpur[...] beam, mouent m[...] lii rationes* Comm crit. 1, 49. §. 4. *enim Phaedrum [...] larem quendam mente tenuiſſe, ſcripſerit hanc fa[...] qui ad ſe atque tantum pertinere dicaſſet hanc fa[...] Vide de hac re e[...] libr. 3. fab. 1. [...] fab. 10. Mutilan[...] terea cenſeo fal[...] nam cum veniſſ[...] Monachus ad hu[...] ſum;* facit paren[...] nitas non neceſſi[...] *bulae finem im[...] quae paullo du[...] deretur homini, e[...] ganda addenda d[...]*

OBSITVS, obſita variis frondibus, *de opertis frondibus, ſacris Bacchi; ſimulacrum enim et ſacra Bacchi, incluſa ciſtae ſacrae, in pompa feſto die circumferebantur; hinc et bene, translate de myſteriis non diuulgandis.* Hor. od. 1, 18, 12. non *variis obſita frondibus* ſub diuum rapiam.

OBSONARE Ter. Ad. 1, 2, 37. *obſonat*, potat, olet vnguentum de meo. *Varro de lingua lat. Libr. 6. vbi hunc locum laudat, pro* obſonat *legit* ſcortatur; *ſed quum omnes ad vnum codices habeant* obſonat, *non eſt dubium, quin Varro memoria lapſus ſit; quod exiſtimauerunt ante nos Turnebus Adu. Lib. 23. C. 16. Barlandus et Bentleius ad h. l.*

OBSTIPVS, caput *obſtipum, incuruatum, inclinatum in alterum humerum; ita ſtare ſolebant in Comoedia ſerui, ſignificantes ſe acerrime attendere ad mandatum Domini, Belle igitur* Hor. Serm. 2, 5, 92. ad adulatorem heredipetam; ſtes capite *obſtipo* multum ſimilis metuenti.

OBSTRINGERE, ventos. Hor. od. 1, 3, 4. obſtrictis aliis praeter Iapyga i. *quaſi occluſis aliquo carcere, reſpicit vates ad vtrem illum Aeoli in Od. κ. vt iam Acron ad h. l. monuit.*

OBTICERE *de ſilentio, pudoris cauſſa ſeruato, ſicuti* tacere *de conſiliis,* reticere *de dolore fere vſurpatur.* Donat. *ad* Ter. E. 5, 1, 4. Adde Hor. Art. 284.

OBTVRARE aures legentibus. Hor. Epiſt. 2, 2, 105. *obturem* patulas impune legentibus *aures. Tractum a ſacerdotibus Martis, qui, dum ſacra celebrabant, cera obturabant aures, ne aliquo ſono mens eorum inquietaretur.*

OCCLVSVS. Ter. A. 3, 3, 25. Dum eius libido *occluſa* eſt contumeliis *i. dum adhuc irae ſunt inter Glycerium et Pamphilum.* (cf. v. 20.) adeoque eius amor frigeſcit.

OCCVLTVS, aeuum *occultum* Hor. od. 1, 12, 45. vid. *Aeuum.*

OCCVPARE, Hor. od. 3, 24, 3. Caementis licet *occupes* Tyrrhenum omne tuis et mare Apulicum. *Bene occupare de iis qui aedificia in ipſo mari exſtruunt, vt tum fiebat, luxus gratia, quaſi ſuam terram, mare in vſum ſuum totum vertentes.* * Hor. od. 4, 9, 46. Rectius *occupat* (*ſibi vindicat*) Nomen beati, qui Deorum Muneribus ſapienter vti Duramque callet pauperiem pati. * Id. od. 3, 29, 44. Cras atra nube pater Polum *occupato* (*tegat*) vel ſole puro. * Id. Art. 417. *occupet* extremum ſcabies. *Prouerbio vulgatum dictum, vbi contendebant inter ſe quidam, de maiori celeritate, v. c. quis primus venturus ſit ad ſcopum quendam curſu; ſolebant tum ſibi inuicem acclamare*, occupet extremum ſcabies, ein Schelm bleibt der lezte. *Quam apte h. l. referatur ad malos veloces poëtas*, qui ſcribunt ducentos pede ſtantes in vno verſus, *vti Horatius alibi dicit, facile eſt cognitu.* * *Propria ſignificatione vt ſit* prehendere. Phaedr. 5, 8, 3, Id. 2, Epilog. 5.

OCCVPATVS, *occupatae aures.* Phaedr. 3, prol. 6. Non ergo cauſa eſt, manibus id tangi tuis, quod *occupatis* auribus non conuenit. *non cauſa eſt, quare dedicem atque tradam tibi librum, quem ob tua negotia, quibus occupatus es, praelegi tibi non pateris.*

OCVLVS Ter. Ph. 5, 9, 64. Vin' primum hodie facere — quo tuo viro *oculi* doleant? OCVLI DOLERE *dicebantur ei, qui, quod nollet, videret. Turneb. Sic Argyrippus apud Plautum Aſin.* 5, 1, 4. *cum videret amicam ſuam cum patre accubare, atque is, moleſtumne ipſi eſſet, ex eo quaereret, reſpondebat:* Pietas, pater, oculis dolorem prohibet. *Eſt et alius huius formulae ſenſus, Graecis familiarior quam Latinis, expoſi-*

*poſitus a* Pareo *in lex. Plautin.* p. 312.

ODIVM, *importunitas, moleſtia.* Ter. Ph. 5, 6, 9. Tu nunquam tuo *odio* vinces me. *Sic* odioſus *vſurpatur* Ph. 5, 8, 44. *Huc etiam pertinet* Hec. 1, 1, 48. fundendo atque *odio* denique effecit ſenex. *Eſt* ἓν διὰ δυοῖν q. d. *odioſe tundendo, atque impellendo.*

ODOR, odores liquidi, *de vnguentis* Hor. 1, 5, 2. *vid.* Liquidus.

OFFENDERE, *grauari,* Hor. Art. 290. Si non *offenderet* vnumquemque poëtarum limae labor et mora. *Si non poëta plerumque grauate ſcripta ſua limaret, emendaret, et correctione politum carmen edere, maturum temporis longi cura factum, detrectaret. Bene* limae labor!

OFFENSVS, *actiue.* Hor. Epod. 15, 15. Nec ſemel *offenſae* cedet conſtantia formae, Si certus intrarit dolor i. *Neque ſi vere erga de iratus fuero,* cedam formae tuae, *cum tu ſemel me offenderis, ſed conſtanti te odio proſequar.* Forma *eſt ipſa formoſa puella,* offenſa *eſt* quae offendit, *vt et alias occurrit. Sic ſatis elegans funditur, ex mea ſententia ſenſus, neque opus eſt, vt emendemus cum* Bentleio offenſi *pro* offenſae, *vt referatur ad Horatium, et paſſiue intelligatur; qua quidem lectione nihil facilius intellectu, nihil difficilius creditu.* Baxterus *antiqua recepta lectione,* offenſae *genitiuum ſtatuit,* formae *datiuum hoc ſenſu, mea conſtantia non cedet pulchritudini puellae, quae ſemel offenderit. At prior explicatio expeditior!*

OFFICINA, *de homine* Hor. Epod. 17, 35. Cales venenis *officina* colchicis. *Ipſam mulierem officinam venenorum diſerte dicit.* Vet. Schol. *Praeclare vero* officina *eo loco Canidia dicitur, cf. contextum.*

OFFICIVM, *munus, quo quis negotiis praeeſt* Phaedr. 3. prol. 5. momentum vt horae pereat officii.

*officii* mei. * Phaedr. 1, 29, 6. *id quod quis honoris cauſa alteri facit. Ille* indignans repudians *officium; intell. de ſalutatione honeſta.*

OLEA Hor. Epiſt. 2, 1, 31. Nil intra eſt *oleam*, nil extra eſt in nuce duri. *Ita certe in noſtra et Geſneri Edit. editus verſus: Sed tum* intra *eſt praepoſitio et* extra *aduerbium, totusque locus ſit durior putamine nucis. Bentleius ita edidit*: Nil intra eſt olea, nil extra eſt in nuce duri; *tum* in *referend. etiam ad* olea; Nil intra eſt in olea nil extra eſt in nuce duri. *Quae lectio magis placet? quae dignior Horatio? Adde frequentem hanc locutionem eſſe ut* od. 3, 25, 2. Quae nemora aut quos agor *in* ſpecus. Virg. Aen. 6, 692. Quas ego te terras et quanta *per* aequora vectus Accipio. et *alibi* vid. Bentlei. ad loc. cit. od. 3. *Prouerbium eſſe*: nil intra eſt olea *cet. de iis qui ſole clariora et manifeſta negant, eſt notum.*

OLERE, olentis mariti vxoris, *de capellis.* Hor. od. 1, 17, 7. * Olens *Maeuius* Hor. Epod. 10, 1. *inuiſus, et taeter omnibus, quaſi foede oleret; non de taetro odore proprio cum Schol. intelligo.*

OLIM, *aliquando, interdum.* Hor. Serm. 1, 1, 25. vt pueris *olim* dant cruſtula blandi Doctores velint elementa vt diſcere prima.

OLIVVM vitare, *de eo, qui luctam horret, oleo enim, vt palam eſt, luctaturi vngebantur.* Hor. od. 1, 8, 8. Cur *oliuum* ſanguine viperino Cautius vitat.

OMISSVS, *negligens.* Ter. Ad. 5, 3, 45. at enim metuas ne ab re ſint tamen *omiſſiores* paullo. ibid. H, 5, 2, 29. vbi te vidi animo *omiſſo.*

OPERA Phaedr. 5, 7, 5. princeps tibicen *operam* Bathyllo ſolitus in ſcena dare, *adiuuabat hunc mimum ſ. tibias inflabat ad quas ſaltaret Bathyllus* * *Operae pretium* eſt audire eorum audaciam; i. e. *admirabilis*

*eſt eorum audacia.* Ter. A. 1, 3, 12. *Adde* Hor. Serm. 1, 2, 37. * cui *opera* vita erat. Ter. 2, 3, 16. *Magis placet lectio* in opere, *quam Bentleius quoque ſequitur, quod cum vſu loquendi magis conuenit atque etiam metro.*

OPERARI, *ſacrificandi vetus verbum.* Hor. od. 3, 14, 6. Vnico gaudens mulier marito (i. *vxor, quae nihil habet, quo tam gaudeat, praeter maritum,*) prodeat, iuſtis *operata* diuis. vid. *Iuſtus. Cuningamius legit* vnice *pro* vnico; *et explicat, impenſe, vehementer; ſed non opus.*

OPEROSVS, *quod multa opera et labore efficitur, operoſum dicitur vt* diuitiae *operoſiores.* Hor. od. 3, 1, 48. * *actiue pro eo, quod eſt magnae operae* Hor. od. 3, 12, 4. *operoſa* Minerua. *ad gr.* ἐργάνη *quia lanificium in tutela Mineruae * operoſa* carmina. Id. od. 4, 2, 31. *operoſa* paruus *carmina* fingo.

OPES, *pro* auxilio *poſit. explic. Schol. Vet. ad* Hor. od. 3, 3, 28. nec Priami domus periura pugnaces Achiuos Hectoreis *opibus* refringit. *Nota vero h. v. magnitudinem rei bene extollere, vnius Hectoris fortitudo opes ſunt. Sic et occurrit haec vox apud* Hor. Epiſt. 1, 10, 36. * *robur* Hor. 4, 4, 59. Per damna per caedes ab ipſo Ducit *opes* animumque ferro. *Comparatio vere poëtica et lyrica!*

OPIMVS triumphus. Hor. od. 4, 4, 51. Sectamur vltro quos *opimus* Fallere et effugere eſt *triumphus. Omnia verba pondere ſuo gaudent, omnia hic delecta quaſi cum ſumma prudentia! perpende ſingula!*

OPINVS, *qui opinatur.* Phaedr. 1, 9, 6. ipſum accipiter, nec *opinum* rapit. *Vid. Schefferum ad hunc locum.*

OPPETERE Phaedr. 3, 16, 2. oppetere poenas. *Vid. Perizonium ad Sanctii Mineru. l. 4. p. 437. ſeqq.*

OPPONERE, auriculam. Hor. Serm. 1, 9, 77. Ego vero *oppono* auriculum; *ei qui anteſtatus erat*

Vet. Schol. *Solebant teſtium aures tenere et ita dicere: Memento quod tu mihi in illa cauſſa teſtis eris. vid. Anteſtor.*

OPPORTVNVM, *quod ſe commode offert.* Phaedr. 2, 8, 4. opportuno ſe habili condidit.

OPPRIMERE, *hoſpes dicitur, qui ex improuiſo aliquem conuenit, occupat.* Hor. Serm. 2, 4, 17.

OPTARE, *petere.* Ter. E. 5, 9, 27.

OPTATVS. Ter. H. 3, 3, 50. loquere optata i. e. *meliora ominare.*

OPTIME i. e. εὐκαιρῶς. Ter. A. 2, 1, 35. it. 4, 2, 9. cf. Plaut. Amphitr. 1, 1, 122. optimo, optime (*i. e. commodiſſimo tempore*) optimam operam das.

OPTIVVS *pro* optatus. Hor. Epiſt. 2, 2, 101. Fit Mimnermus, (*Elegorum ſcriptor celeber, vide Quinctil.* 10, 1, 58.) et optiuo cognomine creſcit. *Sed Vet. Schol. pro* et optiuo, adoptiuo *poſitum putat, quod h. l. maxime congruum; eoque magis quod alias*

*non cauſa eſſet ratus* optiuum *pro conſueto* op

OPVLENTARE *Feſtus notat,* ... *proprie dici reb... ſtribus copioſo...* Epiſt. 1, 16, 3. conteris, fundus *Aruo* paſcat he... baccis *opulentet*

OPVS, *de auibus,* ... *le, ſecutus V...* Phaedr. 3, 13, 9. accipite et ceris ... fundite. * Ter. ... 37. Haud qu... mihi (*ſcil. dixi...* ea, quae *nihil op...* ſcire, h. e. *nihil ... grata et moleſt... dixiſti* ὢ πώποτε ... τὸ κρήγυον εἶπα... mer. Iliad. α. v. ... Terent. Ad. 4, ... quod *minime* e... vsquam *efferri.* i. ... *nequaquam licet, non niſi cum ſumm... lo poteſt efferri* ... 1, 2, 29. *Significa...* opus eſt, *ſaepius ac* refert, vtile eſ... de Clar. Orat. ... Illud etiamſi *opus* ... men eſt minus *n... rium. cf.* Id. Epiſ...

1, 9. *et* ad Attic. 13, 25. Id. Ibid. 4, 6.

ORBIS. Hor. Art. 132. Nec circa vilem patulumque moraberis *orbem*. i. *circa ſyſtema illud fabularum poëticarum a Theogonia in de ad reditum Vlyſſis, de quo Proclus in Chreſtomath. p. 6. non itaque in hoc orbe quaſi gyro te ſemper vertes, ſiue etiam in illo ſyſtemate quaſi, quod conſpicitur in eo poëta, quem imitaris. vid.* Patulus. * Hor. 3, 27, 75. tua ſectus *orbis* Nomina ducet. vid. Secare. * Id. od. 3, 3, 7. Si fractus illabatur *orbis* Impauidum ferient ruinae; *pro* coelo *poſitum* orbem *hic multi putant; ſed non eſt,* orbis *h. l. vt alias pro vniuerſa terra et coelo ſimul accipiendus, ſi omnia corruunt, inquit poëta, impauidus eſt ſapiens! Cur hic ad Anaxagorae commentum de coelo e lapidibus ſtructo, et olim collapſuro confugiendum? Res, ni fallor, ſic, vt expoſui, plana eſt. Obiter noto, vt in plerisque locis, vbi vera ſublimitas eſt, ſic et hic gradationem quandam eſſe,* ſapientem non mouet *populus*, non *tyrannus*, non *maris tempeſtas*, non *fulgur*, non *ruina vniuerſi orbis. Sentiſne, quam euehatur anima ipſa tua ab Horatio? ad quantum faſtigium?*

ORBVS: litibus orbum Forum, Hor. od. 4, 2, 44. *eſt, Si propter triumphum aut ſupplicationem die nefaſto nulla iudicia exercentur.*

ORCA, *olla graeca,* βῦτα, *ſeu vaſis genus ore anguſto in formam* καυκάλιχ Vet. Schol. ad Hor. Serm. 2, 4, 66.

ORDINARE *res publicas*. Hor. od. 2, 1, 10. Vbi *publicas res ordinaris,* grande munus Cecropio repetes cothurno. i. *vbi belli ciuilis hiſtoriam conſcripſeris, id enim ſignificare poſſe oſtendit Geſner. ad h. l. vel* quod malim, *vbi praetor vrbi omnia, quae ſunt in republica adhuc turbata, diſpoſueris, et in ſuum ordinem conſtitueris. Hoc,* inquam, malim

*lim (etiam perlecta Geſneri adnotatione, quae tantum probat, priorem ſenſum adeſſe poſſe) quoniam melius cadit in totum odae argumentum, quo eum ab ſcribenda Tragoedia belli ciuilis deterret propter inuidiam forte futuram, et denique pulchre cohaeret cum verſ. 8. vid. Doloſus.* * annos. i. *numerare* Hor. od. 4, 11, 20: Ex hac luce Maecenas meus affluentes *ordinat* annos. *Vet. Schol.* diſponit toto anno facienda. *Perperam? vid.* Affluens.

ORICHALCVM, *Metallum etiam apud nos notum et vulgare* Meſſing; *non, vt vulgo putatur, illud pretioſum, ex auro, argento, aere et terra Cadmea*; Hor. Art. 202. Tibia non vt nunc *orichalco vincta* *alii leg. iuncta* pro *vincta.*

ORNARE *adornare.* Ter. E. 4, 4, 6.

ORARE Ter. E. 4, 4, 47. ora me. i. e. *ſimula, te iam me implorare: ſic et Daciéria in verſione:* Fais ſemblant prier.

ORATIO. *Difficili[s] ...cus* Ter. H. pr. *vbi prologus a[...]* hic actor, *inqu[...]* tum poterit, a f[...] Quantum ille po[...] gitare commod[...] *orationem* hanc [...] quam dicturus ſi[...] *ad verba inter[...] hunc locum, non [...] quin cum Guyet[...] tatis ac ſuperbia[...] gum accuſes. Ig[...] huic loco medela[...] rant interpretes [...] vna ratione vi[...] Guyetus in locum* [...] poterit *reponit* p[...] *quod eſt i. a. poſ[...] ſiat oratio op[...] quaſi diceretur* S[...] nam hic actor [...] poſſit a facundi[...] *Weſterhouius i[...] gantem putat eſſe [...] ſtionem, quam interrogandi ſign[...] cludit. Bentleiu[...] tem pro* ſed *repo[...] vt ſenſus hic ſit:* [...] do hic actor facund[...] aequare poterit [...] ingenium. *Si quis e[...] quaereret, cui e[...]*

*tribus ſententiae magis faueam, tabulamque poſceret, non haberem certe, quod ſcriberem, niſi illum, dubitationis atque ambiguitatis, formulam N. L. — Ceterum ſub* oratione *h. l. non intelligitur reliqua pars prologi, ſed ipſa comoedia quam acturus erat Ambiuius. In uniuerſo hoc loco, quod equidem indignor, mire hallucinatur Dacieria.*

ORATOR Ter. H. pr. 11. *Oratorem* me eſſe voluit non prologum. i. e. *non ea me dicere voluit, quae alias in prologis dici ſolent. vid. Prologus, ſed potius apud vos* aduocatum agere. (cf. Ter. Hec. prol. 2, v. 1.) *Addit enim verſu ſequenti,* me *actorem* dedit. *ſic Hec.* pr. 2, 1. *orator* ad vos venio ornatu prologi.

OS, os magna ſonaturum Hor. Serm. 1, 4, 44. *intelligo de ornamentis et figuris ſtili poëtici; de ea virtute, quam nos vocamus* poëſin ſtili; *non hic ſublimitatem quaeram, nam haec virtus non requiritur ab omnibus poëtis; atque illa potius eſt* os profundum *apud* Hor. od. 4, 2, 7; *requiritur autem* poëtica *vere oratio, ornamenta ſtili maiora, oratio grandior, quam quae in proſaica oratione inſit.* Diuiniorem *mentem eod. verſ. accipio de* ἐνθουσιασμῷ. * os rotundum Art. 323. Grajis dedit *ore rotundo* Muſa loqui, *de elegantia intelligo, et venuſtate, de pulchritudine dictionis, quae vere poëtice cum* ore rotundo, *pulchro, venuſto, comparatur.* Baxteri *explicationem,* ore rotundo eſt pleno, vt nil vel deſit, vel ſuperſit; *non intelligo.*

OSCITARE, *ſecurum eſſe.* Ter. A. 1, 2, 9, 10. Id voluit, nos ſic *nec opinantes* duci falſo gaudio, *ſperantes* iam, amoto metu, interea *oſcitantes* opprimi. *Vbi obſ. elegantem circumductionem ſ. periphraſin.*

OSCVLVM. Hor. od. 1, 13, 15. *Oſcula,* quae Venus Quinta parte ſui

nectaris imbuit. i. e. *quae mellea et tam dulcia ſunt, vt multo nectare (quinta parte) venereo imbuta videantur. Laus puellae, qua nihil vnquam ſuauius et mirabilius legi! Leſſingius h. l. feſtiue imitatus eſt.* Tom. opp. I. pag. - - * *puſilla ora, per blanditiem.* Phaedr. 4, 23, 7. matronarum iuſta delibo *oſcula.*

OSTENTATVS Ter. E. 3, 5, 57. an ego occaſionem mihi *oſtentatam* tam breuem etc. *Ita plerique habent editi libri. Legendum vero eſt* occaſionem mihi *oſtentam,* tantam. Guyet. Faern. Bentlei.

OSTENDERE, *in lucem proferre.* Phaedr. 5, 5, 4. Nouitatem *oſtendere.* 5, 7, 19. *oſtendere* ſeſe. 5, prol. 12. pauca ille *oſtendidit,* ego plures diſſero. * *oſtentare* Phaedr. 1, 13, 9. dum vult vocem *oſtendere.* * *docere* Id. 4, 10, 18. fabula *oſtendit* 1, 9, 2. paucis verſibus *oſtendere* 3, prolog. 50. ipſam vitam et mores hominum
*dere.*

OTIVM. Phaedr. 1, 2
quamlibet lambe
i. e. *quiete, qua*
*libet, pota, ſine t*
*datione vel feſtina*
*Veriſimillimum*
*hunc locum eſſe d*
*uatum, additio*
*librariorum, qui*
*conſulere voluerint*
*dex Vetus ita h*
*poëta, auede, ne*
*mere, ſedulo ait,*
*li vereri, inquit,*
*le facerem* etc. *ſequ*
*Rigaltium, a Be*
*probatum, et, eo*
*relicto, quod ad e*
*candum* το lambe
*interpoſitum eſſe*
*tur e ſcholiis, ho*
*do legendum cenſe*
quamlibet lambe
noli vereri. At ill
* Ter. Ad. pr. 20
*ſtinguitur a bello*
*gotio.* Otium *n*
*pertinet ad vitam*
*uatam; negotium*
*ſignificat vitam ho*
*remp. capeſſentis,*
*aliunde abunde con*

P.

PACARE ſiluas *pro* colere, *cultura fertiles reddere.* Hor. Epiſt. 1, 2, 45. Incultae *pacantur* vomere terrae. Geſnerus *in Theſ. explicat* domantur; *non ſatis bene.*

PAETVS Hor. Serm. 1, 3, 35. Strabonem Appellat *Paetum* pater. *Vet. Schol.* Strabo dicitur qui eſt diſtortis oculis, Paetus autem, qui eſt oculis leuiter declinatis, cuique huc atque illuc tremuli circumferuntur. *In laude id poſitum, nam ipſa Venus Paeta pingitur. Ceterum totus iſte elegantiſſimus locus imitatio videtur eſſe* Platonis de Republ. 5. pag. 466. *quem iam expreſſerat ante Horatium* Lucret. 4, 1154. ſq. *Dulcis obtinget, ſpondeo expertus ipſe, comparanti haec inter ſe loca, voluptas.*

PAGVS feſtus, *in eleganti deſcriptione et hilari feriantium ruſticorum* Hor. od. 3, 18, 12. Feſtus in pratis vacat otioſo Cum boue *pagus. Plerique libri ridicule legunt* pardus *pro* pagus; *et* Bentleius *ſeria multa de hoc ridiculo ſcripſit. Ceterum ſimilis eſt locus et feſtiuus* Hagedornianus ille *ex noſtro Horatiano forte expreſſus* in Odis libr. 5. p. 98. Nun ſtellt ſich die Dorfſchaft in Reihen etc.

PALAESTRA apud Ter. Ph. 3, 1, 20. *per iocum dicitur domus lenonis, vbi Phaedria, ſuae cauſſa puellae, miſere ſe cruciabat.* cf. Plaut. Bacch. 1, 1, 32.

PALLA *veſtimentum hiſtrionum in Tragoediis, ad talos vsque demiſſum, cum longo ſyſmate* Hor. Art. 278. *Pallae* repertor honeſtae Aeſchylus. *De ipſa veſte* vid. Oct. Ferrar. de re Veſtiar. P. 1, 3, 18. * pro peripodio quod dicunt tunicae pallium, Vet. Schol. ad Hor. Serm. 1, 2, 99. *ſc. muliebris veſtis.* cf. Epod. 5, 65. et Serm. 1, 8, 23. *in vtroque loco* Canidia *hoc habitu riſui exponitur.*

PALMETVM Hor. Epiſt. 2, 2, 184. ludere et vngi

gi Praeferat Herodis *palmetis* pinguibus; *qualia iuxta Hierichuntem, reditibus annuis fertiliſſima fuiſſe iam ex* Strabone 16, pag. 525. *notauit* Geſnerus *ad h. l.*

PALVS: paludes ſtantes Hor. od. 3, 27, 9. Antequam *ſtantes* repetat *paludes* Imbrium diuina auis imminentium. *priusquam ſtagnis incumbat cornix, quod ſignum tempeſtatis.* Plin. libr. 8. c. 35.

PANIS ſecundus, *niger, qui magna parte ex furfure conſtat, nec multo polline* Hor. Epiſt. 2, 1, 123. Viuit ſiliquis et pane ſecundo; *de poëta, ſed lege integrum locum, et renidebis eo magis, quo magis vera eſſe ſenſeris, quae confirmet Horatius.*

PAR pares fortitudinis Phaedr. 4, 15; 6. *Recte ita Genitiuo iungi* par *et* diſpar, *probant multis exemplis Viri docti ad h. l.* cf. Burmannum.

PARARE Hor. od. 1, 29, 2. Acrem militiam *paras. Sed Cel.* Reiske *emendat* parans; *quod mihi valde arridet.* * *emere* Phaedr. 4, Deformis cultum vt vinum *paret.* Gronouius *et ali mendatione cogit gentes* petet *pro atque* et *pro* vt. *ſaepius ita* parare *rit.*

PARASITASTER T 5, 2, 4. Eſt alii dam, *paraſitaſt* vulus. *vide* para rum *deſcriptione chram in* Eun. 2 ſqq.

PARATVS; Hor. 31, 17. frui *pa* valido mihi, La nes. h. e. *rebus ſint in promptu bus*; *non luxu ſideratis, non p*

PARCERE, parcen trae. *elegantiſſime ſis in compotation neque lyram per neque ſpargant vid. ipſum* Hor. 19, 21. * parce cunctari Hor. od. 7. *Parcis* deripe reo amphoram * 3, 14, 12. male i tis *Parcite* verbi Nominatus.

PARCVS. Hor. od. 1, 34, 1. *Parcus* Deorum cultor i. *qui auarus quaſi eos parce colui victimis. Tota haec Ode variis expoſita rationibus eſt: tu relictis omnibus Interprett. adi* Leſſingium Opuſcul. To. III. pag. 75. ſeqq. *et omnia leges optima.*

PARIES. *Solebant Veteres, maxime poëtae, et ſcriptores parietes habere ceratos, vt, ſi quid forte in mentem veniſſet, ſtatim in eo inſcriberent. Hinc* Hor. Serm. 2, 3, 8. Immeritus laborat iratis natus *paries* diis atque poëtis. i. *infelix paries; at quam lepide* iratis diis natus, *quaſi animum dat parieti et cum illa venuſtate, quam nos vocamus* Laune, *augetur venuſtas addito vocabulo* poëtis *ſc. natus iniquis. vid. etiam voc.* Laborare.

PAROCHVS a παρεχειν, *qui praebet coenam conuiuator* Hor. Serm. 2, 8, 36. * Hor. Serm. 1, 5, 46. *Parochi*, qui debent ligna ſalemque (Praebuere) *Vet. Schol. ad h. l.* Erant qui legatis, Reipublicae cauſa iter facientibus, neceſſaria praebebant, publici muliones.

PARRA, *auis infelicis in auſpiciis ominis, viridis coloris* Hor. od. 3, 27, 1. Impios *parrae* recinentis omen ducat etc. *Impiis obiiciantur eiusmodi inauſpicata oſtenta, parra canens, praegnans canis (qui ideo magis male ominatus, quod hoſtes plures ſint) rana, lupa et ſerpens, qui omnia infauſta habebantur auſpicibus.*

PARS Ter. H. prol. 1-3: Ne cui ſit veſtrum miram, cur *partes* ſeni Poëta dederit, quae ſunt adoleſcentium, Id primum dicam, deinde quod veni eloquar. Partes *in fabulis dramaticis ea eſſe, quae a quoque actore ediſcenda et recitanda ſint, (die Rollen) omnibus notum eſt. Illud obſcurius, quae ſint hoc loco* partes adoleſcentium, *quas dicitur poëta* ſeni *dediſſe. Obſeruandum igitur eſt, prologum ſemper ab* adole-

ſcente recitatum eſſe. Quamobrem cum hic ipſe prologus a ſene, qui erat L. Ambiuius Turpio, comoedus, recitaretur, non erat abſonum, ſed neceſſarium potius, vt quae cauſa fuerit mutatae conſuetudinis, ſpectatoribus indicaretur. Quod autem attinet ad verſum prologi tertium:

Id primum dicam, deinde quod veni eloquar

in varias partes abeunt interpretes, quo poſſint iſtam difficultatem explicare. Guyetus arbitratur, hunc verſum eſſe corruptum, atque ſic reſtituendum:

Id deinde dicam, primum quod veni eloquar.

Addit enim, vt opinionem confirmet, hoc ex ipſo verborum prologi contextu intelligi. Eum nempe a verſ. 4. ad. 9. dicere autumat ea, quod venit, i. e. ob quae venerit; ac deinde ſcil. a verſu 10. explicare, cur a Terentio ipſi partes datae ſint, quae fuerant adoleſcentis. Weſterho-

uius nihil habet
in textu corrig
exiſtimat, verſ.
ſeqq. vsque ad
continere par
quandam, quae
diam breuiter d
atque de eius
narret. Deinde
ſum 16. ſequi. a
ſationem, cur
nius ſenex ado
perſonam in r
prologo ſuſceperi
tremae Orationi
ſu 16. ad finem
putat propoſitu
de quo dictum e
inde quod veni
vt adeo neque d
corrigendo cog
ſit, neque ὑϛερ
poëta inſimulan
non cogitauit W
uius, omnem a
orationem tam a
haerere, vt non
verſu 16. iterum
atque disiungi.
quae a verſu 16
tur, eo fine affe
vt demonſtret A
quid ſit, quod
adoleſcentis hoc
ſceperit. Bentle
tertiam opinione
lit, quam non

*ceteris omnibus anteferre.* Cum *nimirum in aliis comoediis ii, qui prologum recitaſſent, ſtatim diſcederent, et locum hiſtrionibus facerent, in hac ſecus fuiſſe, atque Ambiuium, prologo finito non abiiſſe, ſed perſonam Chremetis illico ſuſcepiſſe contendit. Quam ob rem, ſi dicitur,* id primum dicam, *ſermo eſt de uniuerſo prologo; ac ſi adderetur:* deinde quod veni eloquar, *idem hoc eſſet, ac ſi diceretur:* deinde fabulam ipſam peragam, ad quam agendam huc veni. *Haec interpretatio cum ceteris rebus tam aperte conuenit, vt, quin uera ſit, ambigi nequeat. Neque hoc mirum debet videri, quod vnus idemque Ambiuius primum prologi, deinde ſtatim hiſtrionis, ſiue Chremetis perſonam ſuſtineat; namque aliud eius rei exemplum videmus in* Plauti Amphitryone, *vbi Mercurius initio prologum recitat, poſtea ſtatim cum Soſia* Act. 1. ſc. 1. *congreditur.* * *Bene* Hor. Serm. 1, 1, 18. *hac ſignificatione vſus*: Vos hinc mutatis diſcedite *partibus* i. *generibus vitae, quaſi Scena eſſet vita* (vt Cic. Somn. Scipion. c. 3.) *vbi genera eius* partes. *ſic et Phaedr.* 4, 25, 24. etc. Hor. Epiſt. 2, 1, 171. et Id. Art. 192, 194, atque 315. * Hor. Epod. 2, 39. pudica mulier *in partem* iuuet domum. i. *non in mediam partem, vt explicat Baxterus, ſed* pro virili, *pro ſua parte.* * Ter. H. 1, 1, 5. *dicitur* in propinqua parte *pro adiectiuo ſolo* propinquus; *quod vide.* * Ter. Ad. 2, 1, 20. Non innueram, verum in iſtam *partem* potius peccato tamen. *Aeſchinus iam imperauerat Parmenoni ſeruo, vt, ſi innueret, continuo Sannionem verberaret. Iam cum Aeſchinus vellet cithariſtriam domum deducere, Sannioque obſtaret,* omitte, *inquit*, mulierem. *Quod cum dixiſſet illico Parmeno Sannionem plagis onerat; hic excla-*

*mat, indignum facinus eſſe; Parmenoni autem in aurem dicit Aeſchinus ea verba, quae ſupra poſuimus; Etſi non innueram, ſeu nutu iuſſeram, Sannionem verberari; tamen non diſcipliceet, eum vapulaſſe. Namque malo te in iſtam partem peccare, quae eſt tutior, ſcilicet „vt verberes, non iuſſus potius, quam vt iuſſus non verberes„ Haec cancellis incluſa verba eo lubentius ex Donato deſcripſi, quo rectius h. l. ſenſum conſtituunt. Ceterum, quod* Victorius Var. et Ant. Lect. libr. 15. c. 6. *exiſtimat,* Ciceronem *ad h. l. reſpexiſſe, quum,* in Orat. pro Roſcio Amer. c. 20. *de canibus loquatur, eosque in eam potius partem peccare dicat, quae ſit cautior, nimium ingenioſus, hoc eſt, falſus eſſe mihi videtur.*

PARTVMEIVS Hor. Epod. 17, 50. *ad Canidiam;* Tuusque venter Partumeius (*vitioſe in Edit. noſtra exſtat* partum e-ius) i. *et tuus ve*cile *parit;* par *ridicule fictum* a partu et meien *ſi tam facili nixi vt* meiere *tantum tur. Sed cum Codd. habeant* P ius, *probentqu Viri docti, lect forte accipienda* usque venter Pa i. *filius verus* Partumeius. *vid voc.* Venter.

PARVVS Ter. E. 3 Num *parua* ca *parua* ratio eſt. *gati habent libr horret autem, n haec tautologia tii eleganti conſ ne.* Bentleium *quimur, qui e* P *lectionem ita re* num parua cau praua ratio eſt! q *borum luſu* Cic *vſum deprehendi* Attic. libr. 1. E Conſul autem ipſ animo et *prauo. etiam generis luſu re Terentium, q mum eſt, quem*

PASCERE *ſ. alere erat mos Philoſoph*

*de iam ab Socratis tempore, quem Flaccus facete ludit* Serm. 2, 3, 35. Tempore quo me ſolatus iuſſit ſapientem *Paſcere barbam. Similis licet ignobilis luſus reperitur in* Ariſtophanis Nebulis.

PATENS, epithet. maris, *terribile et venuſtum, vbi ſc. ſine littoris alicuius aſpectu in mari es, qſ. patet circum quaque aqua.* Hor. od. 2, 16, 1. Otium diuos rogat in *patenti* Prenſus Aegaeo. *Geſnero legenti* impotenti *non aſſentior, quia Aegaeum mare h. l., vt ſaepiſſime apud poëtas, pro vnoquoque mari ponitur. Nimis eſt in toto h. l., alias cautus vir, ad emendandum procliuis. Coniicit enim ita* leg. o. d. r. IMPOTENTI PRESSVS Aegaeo ſimul atra nubes condidit lumen. *Venuſta omnia, ſed, quidni et vulgata lectio?*

PATER *pro Ioue ipſo.* Hor. od. 3, 19, 44. Cras vel atra nube polum *pater* occupato vel ſole puro. * Hor. Art. 247. offenduntur enim quibus eſt equus, et *pater* et res. i. *equites et patricii, et locupletes, adeoque qui ſunt honeſtiori cenſu.*

PATERA, *poculum latum et patens, e quo primitias vini, vt mos erat, cuidam numini effundentes, conſecrabant.* Hor. od. 1, 31, 2. Vates quid orat de *patera* nouum Fundens liquorem? i. *noui vini primitias conſecrans; vbi vota ſolemni ritu vouebant. vid.* Dedicatus Id. od. 4, 8, 1. Donarem *pateras* grataque commodus — — Aera. *intell. argenteas eiusmodi ventricoſas phialas.*

PATI *de bonis, quae quis ita fert, vt eis contentus maiora haud arroganter oppetat.* Phaedr. 1, 3, 14. Si quod natura dederat voluiſſes *pati: Sic,* Fortiter qui malum patitur, idem poſt *patitur* bonum. *Plautus.* * Ter. H. 4, 4, 14. *pro* facere; *per Graeciſmum; Notum eſt, a Graecis verbum πάσχειν ſic vſurpari.* occurrit *ſtatim, cum haec ſcripſiſſem,* in Luciani dial.

*cilis, in tanto praeſertim interpretum diſſenſu, locus; ſed vide* Superne: *vocabulum* peccare *de venerea re ſaepius vſurpatur* e. g. Hor. od. 1, 27, 16, 17. od. 1, 33, 9. od. 3, 7, 19. Serm. 1, 2, 63. It. Serm. 2, 7, 62. * Phaedr. 1, 8, 2, Qui pretium meriti ab improbis deſiderat Bis *peccat*; primum quoniam indignos adiuuat, Impune abire de de quia iam non poteſt. *Male agit qui beneficii gratiam exigit, quod in malorum ſocietatem abit, adiuuando improbos ſuo beneficio: deinde errore labitur turpi, gratam ſibi fore operam improbo praeſtitam ſperans, a quo tamen, ſi ſine vllo ſuo ipſius detrimento pedem referre poteſt, magnum ſane* iam *eſſet, nec fieri tamen* nunc *poteſt.* Gebhard. Crepund. 3, 10. *legit* inanis *pro* iam nunc; *male, non ſentiens vim particularum* iam non; *iam nunc non poteſt abire* impune, *ſine damno, vt ante quam benefecerat improbo. de quo plura* Burmannus *et ad h. l. et ad* Ouid. 2, Art. 93.

PECTVS *ingenium* Hor. Epiſt. 1, 4, 6. Non tu corpus eras ſine *pectore*; *voc.* eras *ad naſcendi felicitatem bene refert* Geſnerus. *Sic et verſa vice* Ingenium *occurrit pro* pectore, *vid.* Ingenium.

PEDES *pro* plebe, *ad augendum ridiculum, quaſi de exercitu ſermo eſſet. opp. ordo plebeius equeſtri, et quia ridiculus magis poëta, quem etiam plebs ridet, quod poſterius Geſnerus iam notauerat* Hor. Art. 113. Romani tollent equites *peditesque* cachinnum. Bentleius *legit* equites patresque cachinnum, *quam equidem lectionem non temere abiiciendam cenſeo, quia non eſt plerumque plebis, diiudicare, an ſatis recte expreſſus ſit character, an dicta ſatis cum fortuna perſonae conueniant, vtrum ſint abſona an apta; niſi hic de tali recto*

*cto iudicio ageretur, et delicato ſaepe, contra Bentleium lubens antiquarem; nunc tamen, quia tot viri doctiſſimi agnouerunt vulg. lectionem* pedites, *veram, fluctuo fere, et cenſeo* N. L.

PEDESTER Hor. Art. 95. Tragicus plerumque dolet ſermone *pedeſtri*; *perſonas dolentes, querentes inducit utentes ſermone, oratione iacente, modeſta, vacua ab luminibus multis orationis poëticae.* opp. pedeſtris ſermo λογος πεζος orationi grandi, *non de plebeia aut comica cum nonnullis cogitandum. Verſ. ſequenti habes huius praecepti exempla.*

PEGMA *machina ſ. contignatio in ſcenis, pro diuerſitate argumenti adornata, in qua ſtatuae, res, vel homines tollebantur, vel deprimebantur, adhibitis ponderibus.* Rittershuſ. ad Phaedr. 5, 7, 7, dum *pegma* rapitur, i. *cum celeritate tollitur* l. *deiicitur. vid. plura de hac Machina apud* Lipſ. de Amphitheatro c. 22.

PEIERARE: ius peieratum *pro* periurium Hor. od. 2, 8, 1, Vlla ſi *iuris* tibi *peierati* Poena Barine nocuiſſet vsquam.

PELIVS *notiſſimus ille, fabulis Medeae, et Iaſonis naue, cui arborem dederat, mons Theſſaliae, ſed longe venuſtiſſime* Phaedr. 4, 6, 6, Vtinam nec vnquam *Pelii* nemoris iugo Pinus bipenni concidiſſet Theſſala. *Eſt iſtud principium Medeae Euripidis, quo ſimulat auctor facete ſe iam Tragoediam ſcribere velle, quo et* παραπροσδοκιας *artificio lectoris mentem acueret, incitaretque cupiditatem: poſtea eadem plane ratione, ex inopinato, dum lector curioſe ambigit, quid ſibi haec omnia velint, cito orationem detorquet ad id quod cupit, ſententiam apponens nobilem. Perlege ipſe totam fabulam; et, niſi me omnia fallunt, iraſceris* Chriſtio, *qui aetate Auguſti aurea indi-*

gnas

*gnas haſce fabellas tribuere conetur recentiori homini fruſtra.*

PELLIS: nigrae pelles *i. calcei.* Hor. Serm. 1, 6, 27. Nam vt quisque inſanus *nigris* medium impediit crus *Pellibus* et latum demiſit pectore clauum. *Calcei Senatorii ex nigra aluta vsque ad medium crus producebantur; tunicam* lati claui, *ornata purpura aſſuta clauorum ſpeciem praebente, fuiſſe inſigne maiorum magiſtratuum, notum eſt. Facete h. l. deſcripſit poëta Senatorem nouum, prodeuntem laetum in forum.* * Id. od. 2, 20, 10. Iam iam reſidunt cruribus aſperae *Pelles. Pulchre de cute cygni* aſperae pelles, *in quam* auem ſe mutari, (h. e. *fieri ſe poëtam nobilitatum inter omnes gentes*) *dulci allegoria hac ode oſtendit.*

PELLITVS Hor. od. 2, 6, 10. pellitae oues i. *pellibus tectae, quo conſeruetur lana; quia hae ad Galeſum oues lanam tenerrimam et pulcherrimam ferebant* ... *bus tegebantur. v*... *cit. ab* Geſnero ... R. R. 2, 2, 18.

PENDERE Phaedr. ... curſu volucri *pen*... nouacula i. e. ne... nec *deſiliens, ſe*... *leui talo inſiſten*... *nouaculae, vt ia*... *litura videatur*... *dixit* Id. 2, 4, 1... *ſpenſo* pede. *Su*... *praepoſitionem* in... *interpretentur, i*... *vid. voc.* In. * ... 5, 7, 20. tu iam ... *bis i. e.* ad trabem ... ſus vapulabis. *Pl*... *phraſis* Ph. 1, 4, 4... plectar *pendens.*

PENDVLVS. Hor. E... 8, 110. neu fluct... biae ſpe *pendulus* ... *pulchre de vitae* ... *mine* * Id. od. 3, 2... *Pendulum* zona b... ſecuta Laedere c... *vid.* Laedere.

PENETRALE Veſtae ... *ſanctum ſit palla*... *vnde ſupplices ex*... *re, aut quiduis* ... *nefas, pulchre, ta*... *croſancta peccata*... *ſaepiſſime poëtas* ... *mere, vt nolint ea*...

*matibus, ceu Veſtae penetrali, vel aliquod verbum malum deleri, canit* Hor. Epiſt, 2, 2, 114. Verba mouere loco quamnis inuita ſequantur et verſentur adhuc intra *penetralia* Veſtae. *Vet. Schol.* Quamuis ſacroſancta videantur.

PENITVS diligere i. *vehementer, deperire* Hor. od. 1, 21, 3. Latona ſupremo Dilecta *penitus* Ioui. *Simili fere ſignificatu apud Eund.* od. 1, 13, 8. Quam lentis *penitus* macerer ignibus. *Vet. Schol.* valde interius.

PENSILIS vua Hor. Serm. 2, 2, 121. *Penſiliis vua* ſecundas et nux ornabat menſas. *in hyemis vſum ſuſpenſa. Dicitur haec vua etiam* paſſa Hor. Serm. 2, 4, 72. Rectius Albanam fumo duraueris vuam.

PER laborem plurimum Hor. od. 4, 2, 30. Apis Mantinae More modoque Grata carpentis thyma *per* laborem plurimum. Bentleius *refert* plurimum *ad ſeq. voc.* nemus: *pingitur autem ſedulitas apis, ipſius poetae adeo, melius, ſi refers nobiſcum ad laborem, vt ſignificet idem ac* operoſe. * Hor. od. 4, 4, 59. *Per* damna *per* caedes ab ipſo Ducit opes animumque ferro. (Ilex) *dum accipit damna, patitur caedes. comparatio ipſa ſublimis vere eſt.* * *per* fabellas. Phaedr. 2. prol. 2. Exemplis continetur Aeſopi genus Nec aliud quidquam *per* fabellas quaeritur. *in fabulis.*

PERAMBVLARE crocum Hor. Epiſt. 2, 1, 79. Recte necne crocum floresque *perambulet* Attae. *vid.* Crocum.

PERCVTERE *de delectatione excitante, rühren, begeiſtern* Hor. od. 1, 7, 11. Me nec tam patiens Lacedaemon Nec tam Lariſſae *percuſſit* campus opimae. Cuningamius *ita legit:* Nec tam percuſſit Lariſſae etc. *cui lectioni equidem ſubſcribo.* * cameram malorum ſeminibus Hor. Serm. 2, 3, 273. *vid.* Camera.

PERDERE Ter. Ph. 1, 2, 26. Scapulas perdidi, i. tot

*tot affectus ſum verberibus, vt ſcapulae omnem ſenſum amitterem.*

PERFIDVM ridens Venus i. *doloſe, pingit hoc vnum verbum Venerem paetam, renidentem, nec hoc loco potuit fieri, vt melius aliud vllum et ſignificantius eſſet vocabulum* Hor. od. 3, 27, 67.

PERICVLVM Ter. H. 1, 2, 36. Hoc ſcitum eſt *periculum, (exemplum, experimentum)* ex aliis facere tibi, quod e re ſit.

PERIRE, *miſere ſe habere* Hor. od. 1, 25, 7. Me tuo longas *pereunte* noctes, Lydia dormis? *Sunt haec verba particula quaedam amatoriae cantilenae, παρακλαυσίθυρον, quam canit amans iuuenis ad feneſtras Lydiae.* Bentleius *pro* longas noctes *legit* longam noctem, *quod mihi, etiam perlecta Baxteri refutatione, valde arridet.* Id. od. 1, 27, 12. Qua *pereat* ſagitta, *de amore.*

PERISCELIS *ornamentum cruris, tibialia delicatu*

*larum, faſciol*
*ſae* l. *compe*
*rum, quales*
Petron. Trima
Hor. Epiſt. 1
Saepe catellam
*riſcelidem* ra
flet.

PERPETVVS: ca
*petuum apud*
5. *intelligo ca*
*conſtet meris*
*in Athenas; f*
*dit ad eiusmod*
*tatis poëmata,*
*num hoc argu*
*vt Athenarum*
*nia, complec*
* *pro* perfectu
grum, plenum.
5, 9, 15. Vti
*perpetuum* fiat

PERPRIMERE H
16, 38. Mollis
Inominata perp
bilia; *quaſi cub*
*mit, perpetuo*
*Notatur hac vo*
*tiae aſſiduitas.*

PERSALVTA
Phaedr. 4, 11,
*mnes ordine*
*Ita etiam* Cic. o
18. Quia ſit ita
ſus, vt omnes
que quotidie *pe*

*Sic* perrogare ſententias Liu. 29. c. 19.

PERSCRIBERE, *pecuniam alicui perſcripturam tradendam curare* Ter. Ph. 5, 8, (al. 7.) 30.

PERSICVS: apparatus perſici *ſunt ſumtuoſi, magnifici* κατ' ἐξοχην, *quia vnguenta perſica pretioſiſſima;* *hinc* Hor. od. 1, 38, 2. Perſicos odi puer apparatus. *Sunt qui de vnguentis perſicis proprie intelligant.*

PERSONA honeſta, *larua modeſtior, humanior, quam inſtituit Aeſchylus, cum antea actores faece vini tantum faciem perunxiſſent.* Hor. Art. 278. * *de ſplendore vitae* Hor. Serm. 1, 2, 60. an tibi abunde *Perſonam* (*Matronam*) ſatis eſt, non illud quidquid vbique Officit, euitare. *Ita locum iam intellexit Baxterus, nec aliam interpretationem attulit* Geſnerus. *Sed mihi totus iſte locus ſuſpicionem mouet non exiguam. Miror neque alios interpretes, neque ipſum Ariſtarchum Horatii, Bentleium, ſuper hoc loco verbum vllum protuliſſe. Atqui hic erat, ſi vllus alius, qui et doctam viri, alias oſtenſam, aurem offendere, et ſagacitatem excitare potuiſſet. Namque primum ſtatim vox* perſona *eo ſenſu occurrit, qui apud Horatium nusquam; in aliis ſcriptoribus quidem, ſed raro, ſed adiecto alio ſemper verbo, occurrit. Quam dubitationem etiamſi concedamus non eam eſſe, quae emendationem poſſet ſuadere, porro ipſum vocabulum* perſona *tam ambiguae ſignificationis eſt, modo enim indignitatem, et ſordes, modò dignitatem et honorem notat, vt hoc ſaltim loco ſine vlla alia adiecta voce Horatius non poſuerit facile; tota enim loci perpetuitas redditur vaga, incerta. Quid enim eſt?* Satis abunde eſt perſonam euitare, non illud quidquid vbique officit. *Deinde illud* abunde ſatis *non redolet miram Horatii, ſolemnemque, in verbis diligentiam. namque non*

*vlla maior vis rei additur illo* abunde *ſatis. Neque illud vere ſatis dici poteſt*, *eſſe* comicum pleonaſmum, *qui rem feſtiue augeat; fuiſſet enimuero non ſuo profecto poſitus loco. Denique vide facilem librariorum lapſum. Verſus praecedens cludit voce* vnde. Verum eſt cum mimis: eſt cum meretricibus, *vnde* Fama malum grauius, quam res trahit: an tibi *abunde. Quid procliuius factu, quam erraſſe oculos deſcribentis, aut praelegentis, atque ex fine poſterioris verſus in prioris finem incidiſſe. Erat, ni fallit coniectura, ſcriptum* ABVTI; *hinc eo, quo dixi, modo migrauit in contextum* ABVNDE. *Atqui vero, vt hoc non omittam, aures Horatianae vix toleraſſent tres deinceps verſus exire in tam ſimilem, offendentem ſonum*, vnde, abunde, vbique. *Sic enim hi tres verſus finiuntur. Iam videamus, qui ſenſus ex noſtrâ emendatione fundatur.*

Lego:
verum eſt cum
eſt cum meret
vnde Fama mal
uius, quam re
an tibi ABVTI
nam ſatis eſt,
lud quidquid
Officit, euitar
*Habes ſenſum*,
*video, planum*,
*conuenientem*
*nae ſententiae.*
eſt, *inquit poët*
*tare*, *cauere*, P
*abuti*, non euita
quid vbique affic
abuti *vero de a*
*vſurpari et qui*
*ciuibus vitiatis*
*ſtis perſonis*, *ve*
*Terentii loco no*
Phorm. 2, 2, (al
Itane tandem qu
*uem* vbi ABVS
Mercedem dare I
ei, atque amit
vt ne quid turpe
ſe admitteret
egeſtatem, proxi
ſa eſt dari, vt c
aetatem degeret.
*Eo vero verbo*
uti, *vocabulum*
na, *ſatis definit*
*ambiguum amp*
*Quodſi viris crit*

*eritis diſplicuerit o-*
*emendatio, aut*
*ſaltim, condona-*
*, ſpero, dubitatio-*
*rrorem, in quem*
*mea me abripuit li-*
*, ſed conatus ſolli-*
*line de hoc loco me*
*n liberandi; inue-*
*que me, probabili*
*ta alia ſiue explica-*
*, ſiue emendatione,*
*m ad retractan-*
*omnem diſputatio-*
*meam. Hoc vnum*
*n quin addam ne-*
*, ſi cui paullo inſo-*
*us videatur dici*
re abuti, *eſſe h. l.*
*τȣ κοινȣ, figuram*
*imam et vocab.* eui-
conſtr. cum abuti
*e idem ac* cauere,
*ſignificatione ſae-*
*occurrit.*
NATVS pater, *in*
*dia inductus* Hor.
1, 4, 56, Quiuis
chetur eodem, Quo
*natus* pacto *pater.*
*reſpicit ad comoe-*
Terentii, *vbi ira-*
*bremes tumido de-*
*t ore. Totus iſte*
*praecipit de gene-*
*rationis comoediae*
*tyrae, non poëtica,*
*vnde haec genera vix poſſe putat Horatius ad poëſin referre.*

PERSTREPERE ἐνεργητικῶς, *cum ſtrepitu percurrere.* Ter. Ph. 5, 8, 30.

PERTINERE *proprium verbum de iis, quae quid portendunt, atque ſignificant* Phaedr. 3, 3, 7. Monſtrum *pertinet* ad domini caput, *imminentem mortem annunciat. Sic eleganter* Phaedr. 1, 30, 11. Caput ita ad noſtrum furor illorum *pertinet.*

PERVICAX Achilles Hor. Epod. 17, 14. i. *inexorabilis. Solet Horatius plerumque epithetis Horatianis vti.*

PERVIDERE. Hor. Serm. 1, 3, 25. Cum tua *peruideas* oculis mala lippus inunctis, cur in amicorum vitiis tam cernis acutum? Bentleius *et* Cuningamius *legunt*: praeuideas oculis m. l. in.; *idem contendentibus Rutgerſio, et Nicolao Heinſio ad Ouid* Pont. 1, 7, 41. *et tum* praeuideas *eſſet poſitum pro* praeteruideas, i. negli-

*gas, praetereas,* παρα-βλεπης. *Sed hoc ſenſu* praeuidere *nusquam eſt. Cur igitur emendemus ſic, vt plane nouam, et quoad ſcimus, Latinis inauditam ſignificationem conſtituamus? Videtur ipſum id Geſnerus contemplatus, qui in Theſauro in voc.* peruidere, *et* praeuidere *plane conſpirauerat cum Bentleio et Cuningamio, ſed in nota ad h. l. retractat ſententiam ſuam, nec aſſentitur lectioni huic:* praeuideas. *Recte, puto; eſſet enim, vt dixi, emendatio, qua magis temeraria non altera foret. P. Victorius Var. lection.* 20. *ait h. l.* peruidere *eſſe idem ac negligere, conniuere,* παραβλεπειν, *quod Lambinus ad h. l. bene refutat, quia ſcilicet nullo alio in loco ſic occurrat, et contraria huic ſenſui ſint ſeqq.* oculis lippus inunctis. *Sed ipſe nihil explicationis addit. Geſnerus in ſua edit. h. l. ita enodare ſtudet: etiam cum* PERVIDERE *h. e. accurate recenſere noſtra volumus, ſumus ab amore nimio, inunctos mus oculos colly ulationis noſtra Ego vero tantu* peruidere *h. l.* p *plici* videre *accipi re Horatiano p ſolemni, quo co verba vſurpat,* proeliari etc. *et mnia video pla reoque libenter animaduerſionib* tu videas lippus ctis oculis, minus acute, t etc.

PERVSTVS, *nota* Epod. 4, 3. Iber *uſte* funibus lat *latere adhuc not funium* Iberico ſparto, *quibus c*

PES incompoſitus; *mine minus ſon gligenter, quoa rum et rythm ſtructo* Hor. S 10, 1. *Nempe ſito* dixi *pede* verſus Lucili; *co* 1, 4, 8. *vbi ho Lucilio obiicitu* percuſſus *eſt tri*

*Iambicum* Hor. Serm. 1, 10, 43. Pollio regum Facta canit pede ter percuſſo: *Tragoedia apud Romanos, vt notat* ſchol. *ad h. l. Senariis iambicis trimetris verſibus fere texebatur; et Pollio erat Tragoediarum ſcriptor vid. voc.* Ordinare. *Baxterus putat* amarulente Reges exagitare ſiquidem per *facta regum* caedes et ſcelera ſignificet poëta. *Sed hic de nulla tali acerbitate cogitandum; Tragoedia tractat res regum, et principum, cum Comoedia res humiliorum hominum deſcribat; omnis enim orbis quaſi cyclicus Tragoediarum erat tum temporis* Saeua Pelopis domus; *(vnde et ſic Tragoedia ipſa appellatur* Hor. od. 1, 6, 8.) *quare deſcriptio eſt tantum ex argumento ipſo ducta Tragoediarum* facta regum canere, *nulla hic amarulentia.* * pes certus *bene in eleganti deſcriptione infantis, qui iam ire, pedes tuto proferre addidicerit* Hor. Art. 158. Reddere qui voces iam ſcit et *pede certo* Signat humum. * iniurioſus, *de eo qui proruit ſtatuam etc.* Hor. od. 1, 35, 13. *Iniurioſo* ne *pede* proruas ſtantem columnam. * aequus, *ſuauiter de morte nullum praetereunte hominem* Hor. od. 1, 4, 13. Pallida mors *aequo* pulſat pede pauperum tabernas Regumque turres: *mit unpartheyiſchen Fuſs. Imitatus nobilem hunc locum* Malherbius *eſt; indicauitque eam imitationem optimum in tota poëſi Malherbiana locum, quin vere ſublimem vnum Gallus quidam acuti iudicii atque ſubacti exiſtimator.* * pedem proferre *pro ſaltare* Hor. od. 2, 12, 17. Quam nec *ferre pedem* dedecuit choris. * Ter. Ad. 3, 3, 32. quod ante pedes eſt *opponitur* rebus futuris. *Sic Graeci phraſin ἐν ποσί de praeſentibus adhibent* vid. Bourdelotius ad Lucian. Nigrin. c. 7. Tom. 1. p. 45. ed. Reitz.

PESSVMDARE Ter. A. 1, 3, 3. Quae ſi non aſtu pro-

prouidentur, me aut herum peſſumdabunt. Integer hic verſus in vulgatis libris repetitur Ph. 1, 4, 5, ſed ibi eſt aperte inſititius. vid. Bentlei. ad h. l.

PETORRITVM genus Gallici vehiculi; alia ſunt carpenta, aliae carrucae Vet. Schol. ad Hor. Serm. 1, 6, 154. Adde Eiusd. Epiſt. 2, 1, 192.

PHALERATVS Metaphora nota de dictis ſpecioſis, ornatis Ter. Ph. 3, 2, 15, vt phaleratis dictis ducas i. magnificis et vanis pollicitationibus illudas.

PHILYRA, cortex tiliae arboris, vnde delicatuli Romani coronas nectere ſolebant. hinc Hor. od. 1, 38, 2. Diſplicent nexae philyra coronae.

PIGER campus, incultus, horridus Hor. od. 1, 22, 17. Pone me pigris vbi nulla campis Arbor aeſtiua recreatur aura. * annus, de tempore exſpectato, non aduentante, tardo; bene in comparatione illa apud Hor. Epiſt. 1, 1, 21, vt piger annus Pupillis, quos

dura premit cuſto
trum; Sic mih
fluunt ingrataque
ra etc. * de agric
nunc non operan
Epiſt. 1, 14, 39.
opus pigro riuus
cidit imber, Mul
docendus aprico
prato.

PIGNVS argument
tum Phaedr. 5
turpem aperto
errorem probans
manifeſtis dicit

PILA pro taberna
quoniam biblio
tabernae et arn
circa columnas ſ
erant Hor. Serm
71. Nulla taber
habeat neque pila
Non edere ſoleo
carmina mea.
bant etiam poe
lumnis ſeu pilis e
mata, ſed hic n
huc trahendus,
dam fecerunt.

PISTRILLA pro
Ter. Ad. 4, 2, 45

PIVS: luci pii, Mu
ſecrati, ſancti
3, 3, 6. audire et
pios Errare per
Fuere qui de ca
Elyſio intelligeren

*recte refutat* Bentleius *ad h. l. Sic etiam* Hor. od 3, 23, 20. Molliut (*Siue vt ego plurimm Codd. auctoritatem ſecutus lego, licet non immutata valde ſententia, Mollibit*) auerſos penates farre *pio* et ſaliente mica. *vid.* Salire.

PLAGAE Hor. od. 3, 5, 31. Si pugnat extricata denſis cerua *plagis* erit ille fortis. *comparatio iuſta et praeclara! vt cerua retibus* (*plagae proprie ſunt funes retium* Vet. Schol.) *expedita non pugnabit; ita nec, qui ſe hoſtibus metu mortis tradiderit, erit fortis.*

PLAGOSVS; *qui plagas infert, actiue.* Hor. Epiſt. 2, 1, 70. memini quae *plagoſum* mihi paruo Orbilium dictare.

PLANVS vagus et mendax erro *Vet. Schol. ad* Hor. Epiſt. 1, 17, 59. Nec ſemel irriſus triuiis attollere curat Fracto crure *planum.*

PLAVSOR Hor. Art. 154. Si *plauſoris* eges aulaea manentis; *qui exſpectet, dum peracta iam fabula aulaeum in altum trahatur, quod, quamdiu ſcena aperta eſt, humi, ſub pulpitis deliteſcit. Bentleius legit* fautoris *pro* plauſoris, *Cuningamius* ploſoris, *ſed male; eodem ſenſu* plauſor *occurrit apud* Hor. Epiſt. 2, 2, 130. In vacuo laetus ſeſſor, *plauſorque* theatro.

PLAVSTRVM Hor. Art. 276. Dicitur et *plauſtris* vexiſſe poëmata Theſpis. *Geſnerus ad h. l.* Non plauſtris ex vna vrbe in alteram actores vexit, ſed parauit ſibi in quauis vrbe ſcenam extemporalem de plauſtris aliquot conductis; *vide tamen* Vehere.

PLECTERE Phaedr. 5, 9, 3. quo ſe paulo plecteret; *ita veteres nonnulli libri, ſed melius leges cum aliis libris* flecteret: *quanquam enim Schefferus defendit illud* plecteret, *eius tamen commodum vſum h. l. nihil probauit.*

PLENIVS aequo *pro* plus aequo Hor. Epiſt. 2, 2, 10. *Plenius aequo* Laudat venales, qui vult extrudere merces. * Id.

Epiſt. 1, 2, 4. Quid turpe, quid vtile, quid non *Plenius* ac melius Chryſippo et Crantore dicit. *Sed emenda cito in noſtra Editione* plenius, *et reſcribe cum* Bentleio, *quem etiam reliqui docti viri ſecuti ſunt*, planius. *Planius. Homerus praecepta vitae dedit, quam obſcurus Philoſophus Chryſippus et Crantor; non plenius.*

PLERVMQVE *interdum* Hor. Art. 14. Inceptis grauibus *plerumque* et magna profeſſis etc. *Sic et* Id. Epiſt. 1, 18, 94. *etcet.*

PLVMA *eleganter de prima barba* Hor. od. 4, 10, 2. Inſperata tuae cum veniet *pluma* ſuperbiae, *cum lanugine aduentante aetatulam tuam iſtam, qua places, amiſeris, et pulchritudinem mollem. Tota ode de aduentu aetatis virilis accipienda, qua non viris amplius ſit Ligurinus placiturus. Peſſime* Bentleius *intelligit ſenectutem, et coniicit legendum*, bruma *pro* pluma, *reſpiciens quaſi ad hyemem aetatis* [...]nadonius *more ſuo eſt, temere ſecut*[...] *Bentleium.*

PLVMBVS *de fiſtulis* [...]*beis quibus conſ*[...] *aquaeductus Ro*[...]*rum* Hor. Epiſt. [...] 20. Purior in vici[...] tendit rumpere *plum*[...] *vid. de his fiſtu*[...] *plura cupis*, Ald[...] nut. diſſert. de aq[...] bem R. olim influ[...] Theſ. Sallengr. T[...] pag. 786. ſqq.

PLVS *pro* plusquam [...] Eun. 1, 2, 5. Ac[...] ignem hunc, iam [...] ſces *plus* ſatis. ibid. verſ. 104. H[...] 24. *et* Ad. 2, 1, 45 [...] diutius Ter. Hec. [...] 39. Qui ſcis, an e[...] ſa, mi vir, me [...] aſſimulauerit Vt c[...] tre vna *plus* eſſet [...] *magis* Hor. Epiſt. [...] 15. *plus* hyemes [...] *Adde* ibid. verſ. 3[...] 1, 3, 52. etc.

POCVLVM *pro* ipſ[...] *audaci metonymi*[...] *quoties apud Ho*[...] *occurrit*. od. 1, [...] od. 2, 11, 19. od. [...] 10, Epiſt. 1, 2, 2[...]

POLIRE Phaedr. 1. princ. Aeſopus auctor quam materiem repperit Hanc ego pollui verſibus ſenariis. i. *tranſtuli fabulas in ſenarios iambicos, quibus nitidiores apparerent, atque ſuauiores. Ceterum Aeſopum ita ſecutus eſt Phaedrus, vt in poſterioribus libris eum tanquam exemplar tantum haberet, in fabulandi arte* cf. prolog. 2, verſ. 8. ſeqq. Epilog. verſ. 6. etc.

POLLEX Hor. Epiſt. 1, 18, 66. Fautor vtroque tuum laudabit pollice ludum; *vtroque pollice compreſſo: nam premere pollicem geſtus erat fauentis, ſignificans deoſculandum eſſe, qui tam bene luſiſſet; contra conuerſis pollicibus ignauiter deuictum necari iubebant.* cf. Plin. H. N. 27, 2.

POLYPVS *foedus tumor narium* Hor. Epod. 12, 5, et Serm. 1, 3, 40. *Si quis naturam morbi callere concupierit, ſatisfaciet ei deſcriptio vberior, quam exhibet* Celſus libr. 6. c. 8.

PONDVS: *de ſpondeis in verſibus* Hor. Art. 260. In ſcenam miſſus cum magno pondere verſus. *Sic enim a conuicio ſenſus et venuſtatis rogatus, cum* Bentleio, Dacierio, Cuningamio *lego, mirorque in Geſneriana Editione adhuc vulgatam lectionem eſſe retentam. Compara ipſe vtramque lectionem et iudica. Notat poëta, in trimetris iambicis frequentes nimis ſpondeos vaſtiorem et tardiorem reddere verſum.* * trans pondera dextram porrigere *apud Hor.* Epiſt. 1, 6, 52, *eſt vel vltra aequilibrium corporis cum periculo cadendi, vel trans pondera togae, iam ſuſceptae ab infimo limbo, qua antea tegebatur manus, vel trans ſaxa et trabes magni ponderis, quae forte plauſtris vehuntur in viis* etc. *Dextram porrigere. Mihi prima explicatio vel ideo arridet, quia comica venuſtate locum exhilarat.* * Id. Serm. 1, 3, 78. Cur non Ponderibus modulisque ſuis ratio vtitur?

PONERE *cum ſit ſolemnis vox de picturis, aut opificiis artis, publico loco ad ſpectandum, de more, propoſitis, vſurpatur ſimpliciter pro* pingere. Hor. od. 4, 18, 8. Sollers nunc hominem *ponere* nunc Deum. Sic Id. Art. 34. *Ponere* totum neſciet, *de fabro ſtatuario, vniuerſum quoddam opus fingere neſciente.* * *de pecunia in foenere collocanda* Hor. Epod. 2. vlt. Quaerit calendis *ponere* *vid.* Calendae. * *de aedificiis pro* exſtruere. Phaedr. 2, 5, 9. Villa *poſita* Luculli manu. Id. 3, 9, 6. quaeſo tam anguſtam ponis domum? * *Phaedrus hoc verbum varie vſurpat pro eius compoſitis* vt 1, 26, 5. fab. 28, 4, et 5, 4, 3. *pro* apponere Id. 2, 4, 3. *pro* deponere. *ita enim ipſe alias* 1, 19, 4, *dicit*, foetum deponere. *Sic et* 1, 2, 19. *Idem pro* proponere 1, 14, 9. et 3, 14, 8. etc.

POMPA *comitatus muliebris* Ter. H. 4, 4, (al. 3.) 17. cf. verſ. 22.

PORRECTVS Hor. Epiſt. 2, 1, 268. Vna cum ſcriptore meo capſa *porrectus* aperta Deferar in vicum vendentem tus et odores. *Eleganter* porrectus, *ſed vide* Apertus *et* Capſa. * *bene depingit auarum excubias agentem iuxta aceruum.* Hor. Serm. 2, 3, 111. Siquis ad ingentem frumenti ſemper aceruum *Porrectus* vigilet cum longo fuſte. *Bentleius hic etiam legi iubet* proiectus, *quo maxima pars venuſtatis pereat ſcilicet. Eadem pingendi virtute eſt* porrectus od. 3, 10, 3. * *poëtice de loco non plano.* Id. Epiſt. 1, 7, 41. neque planis Porrectus ſpatiis, neque multae prodigus herbae; *imitatio illius* Odyſſ. δ, 605. *vt iam notauerat Baxterus.* * *facete* Id. Serm. 1, 3, 89. *amaras Porrecto* ſingulo (*quaſi victima*) hiſtorias, captiuus vt, audit.

PORRIGERE vectigal Hor. od. 3, 16, 40. vid. Vectigal.

PORTARE Ter. A. 2, 2, 1. Dii boni, boni quid *porta*. *nunciabo*.

POSCERE *de fabula, quae applauſum tulit, vt iterum iterumque ſpectare eam cupiant ſpectatores.* Hor. Art. 190. Fabula quae *poſci* vult et ſpectata reponi *vid.* Reponere. * Ter. H. 3, 3, 44. 45. Cliniam orat ſibi vti id nunc det; illam illi tamen Poſt daturam mille nummum, *poſcit*. *Haec lectio* Faernum *habet auctorem. Sic interpretor: Bacchis a Clinia petit, vt ſibi id argentum, quod anui Corinthiae mutuum dederat*, nunc, *i. e. hoc tempore det.* Illam *Faernus refert ad* Antiphilam, *ego malim ad Bacchidem referre. Senſus eſſet; ſe autem hoc ſimul paciſci, vt Cliniae deinde hoc argentum reddat, ac puellam ab eo rurſus accipiat.* (Poſcere, dare *eſt, ita dare vt alterum, quoquomodo id fiat, ſiue ex pacto, ſiue ex mandato, accipere cogamus. Sic et verbum* Poſtulare *vſurpatur, quod vide.*) *Hanc interpretationem his potiſſimum de cauſis probabilem eſſe exiſtimo. Primum inde optime intelligitur Bacchidis aſtutia, de qua loquitur Syrus, cum dicit* verſ. 39. vah! vide, quod inceptet facinus. *Namque vt magis (ex fictione Syri) Cliniae perſuadeat, vt illam puellam mille drachmis redimeret, hoc paciſcitur, (quod aſtuti mercatores facere ſolent) vt poſſit deinde iſtud argentum Cliniae reddere, atque puellam iterum ab eo redimere. Iam et conſequentia omnia cohaerebunt.* CH. et poſcit quidem i. e. *atque adeo hoc ſibi ſtipulatur, vt poſſit aliquo poſt tempore argentum reddere?* S. Hui, dubiumne id eſt? i. *dubitasne Bacchidem hoc in ſe recepiſſe?* CH. ego ſic putaui: (*ſcil. dubitandum eſſe, an id fecerit, quoniam argentum hercle nunquam reddet.*) quid nunc facere cogitas? S. Egone? ad Menedemum ibo: dicam hanc eſſe captam e

Caria,

Caria, ditem et nobilem: ſi redimat magnum in ea ineſſe lucrum. *Hoc enim et ipſa Bacchis iactauerat, ſi vellet iſtam puellam ἐυωνίμως vendere, ſe longe maiorem ſummam ex ea poſſe conficere, quam mille nummum; igitur eam non niſi per pactum, vt rurſus emere poſſet, vendere velle.* — CH. Erras, S. quid ita? CH. pro Menedemo nunc tibi ego reſpondeo, non emo: *quoniam ſcil. Menedemo non poteris perſuadere, eſſe iſtam emtionem magno cum lucro coniunctam* — *Haec de Faerni lectione. Ante eum vero ſit legebatur.* Clinia orat, ſibi vti nunc det illam; illi tamen poſt daturam mille nummum poſcit. *Qui ſic hoc verſus conſtituunt, aliter explicare, vt ſenſus oriatur ſanus, atque commodus, non poſſunt, niſi, vt poſt daturum ſuppleant* promittit, *atque vltima verba,* mille nummum poſcit, *ad Bacchidem referant. Sed impedita eſt, et miſere contorta tum*

*lectio, tum exp nec poſteriora ſi haerent; neque, ſit Bacchidis per eam intelligi Tertia, quae reſ refertur,* Bentleii *tentia. Mirabi quis, ni textum geret;* Recte
„Mendoſa, *inqui*
„iam a multis
„rem obſcuranit
„cabo tibi ſepulta
„ſcripturam:
Quid tum? S
niam orat ſib
nunc det: illa
men
Poſt datum ir
nummum pra
CH. et praes
dem? Sy. Hui,
Dubium id eſt
„*illa* i. e. Ant
„*praes ſit*, ſiue ar
„ſit, oppignoret
„*mille nummum*
„iſtas mille dra
„poſt datum iri il
„Cliniae, ſ. eius
„*Datum iri* rep
„pro *daturam*,
„noſtri] omnes,
„vno *daturum* —
„*ſit* h. e. comp
„ESSIT, virgula

„ducta, factum eſt, *po-„ſcit.„ Si quis eſt, cui haec emendatio placeat, ea, quo minus vtatur, nos non obſtamus. Interpretatione nihil poteſt eſſe melius, ſi modo, quod eſt maximum, tuti eſſemus, textum ipſum ab Terentio, non a Bentleio eſſe profectum. Quae cum ita ſint, Faerni lectionem praefero, non tamen ex ipſius, quae male ſe habet, ſed ex noſtra, quam ſupra dedimus, explicatione, praeſertim, cum ſenſus inde ortus proxime cum Bentleiano conueniat.*

POST aliquem eſſe *pro* poſtponi Hor. od. 3, 9, 6. Neque erat Lydia *poſt* Chloen.

POSTMODO *prò* paullo poſt Hor. od. 1, 28, 31. *Poſtmodo* te natis.

POSTVLARE Ter. A. 4, 1, 33, Nec *poſtulabat* nunc quisquam vxorem *dare*. i. e. *nec erat, qui me, vt vxorem ducerem, cogere vellet, nemo, qui eam cuperet obtrudere.* * *cogitare* Ter. Hec. 4, 1, 49. Sed *ego ſtultior, meis dictis* parere hanc qui *poſtulem.*

POSTVLATIO *expoſtulatio, iurgium, coram tertio quodam homine.* Ter. Hec. 1, 2, 115. Neque *lites* vllae inter eos, *poſtulatio* nunquam.

POTENS matrona, i. *ſuperba, imperioſa, vt v. c. Iuno apud Homerum ſaepius cum Ioue litigans.* Hor. Art. 116. * *ſubſtantiue pro* domina, regina Hor. od. 1, 3, 1. diua *potens* Cypri. *Adde Eund.* od. 1, 6, 10. Muſa *potens* imbellis lyrae. od. 3, 25, 14, o Naiadum *potens* Baccharumque valentium. *ſic et* carm. Saecul. 1. od. 3, 30, 12. Ex humili *potens* i. *rex.* * potens ſui; *qui plane ſuus eſt, liber, ſui ipſius dominus* Hor. od. 3, 29, 41. Ille *potens ſui* laetusque deget, cui licet in diem Dixiſſe, vixi. Opitzius *noſter hanc ſententiam valde adamauit: ſaepiſſime in eius carminibus inuenies* Der kann ſein ſelber ſeyn etc. * *potens* muneribus Veneris, Hor. od. 4, 10, 1. *non eſt* ſuperbus, *vt*

*Baxterus*, *et alii interpretantur*, *ſed qui dominatur virginibus*, *qui capit*, *et regit corda amantium.*

POTENTER *Secundum id*, *quod aliquis poteſt*, ὡς δυνατως. Hor. Art. 40.

POTIOR *apud Horatium fere reſpondet graeco* κρειττων, *adeoque eſt* melior, nobilior, praeſtantior, fortior *etc.* Hor. od. 2, 14, 27. Mero tinguet pauimentum ſuperbo Pontificum *potiore* coenis. *praeſtantiori.* (*Coenae aditiales Pontificum ampliſſimae*, *et perquam opiparae.*) *Sic et* Epiſt. 1, 10, 14. *Id.* Serm. 1, 1, 7. militia eſt *potior. i. melior Adde* Epiſt. 1, 17, 17. *Id.* od. 3, 9, 2. Non quisquam *potior* (*qui magis placeret*) brachia candidae Ceruici iuuenis dabat. *Sic* Epod. 15, 14, *potiori* dare noctes, et Epiſt. 1, 5, 27. *Id.* od. 4, 6, 23. *potiore* ducti alite muri i. *felicioribus auſpiciis.* *Sic et* potior *pro* praeſtantior, carior *apud* Phaedr. 3, 15, 14. Cuius poteſtas nulla in gignendo fuit,

cur hac ſit *potio*
iacentis miſeri
*Omnia recte ſe*
*vt mihi videt*
*quidquam mu*
*Optime enim con*
*cum prioribus*;
*agnus in reſp*
*cani*, *qui monue*
men eſt illa *poti*
te peperit. *N*
*gnus illam qu*
*feciſſe ſua cauſſa*
*aliud in pariend*
*naturae impetum*
*tam eſſe*; *deinde*
(Nunc vero) cuiu
ſtas nulla in gi
fuit, *vt vidiſti*,
ſit potior, *quod*
*tea contendebas*
*carior mihi*, qu
quae iacentis miſer
dulcemque ſpont
*naturae lege duct*
ſtat beneuolentiam
*enim tibi nota*, fa
rentes bonitas, ne
ceſſitas. *Oppido v*
*hoc explanando lo*
*gatur* Burmannus
*alios multos ſimile.*

PRAEBERE aquam *d*
*conuinator*, *qui d*
*nam*, *quia ille bal*
*calefaciebat*, *et a*
*praebebat*, *qua lau*

*ſe conuiuae*, Vet. Schol. ad Hor. Serm. 1, 4, 88. Praeter eum, qui *praebet aquam, vide de toto loco voc.* Aſpergere. *Eleganter* Geſnerus *ad h. l.* „*qui praebet aquam*, eo genere extenuationis dici videtur, vt ad *ſorbitionem* inuitant hodie, qui lautas epulas inſtruxere „ *ſed tum et Sale quodam ipſe locus conditur, vtitur Horatius eo verbo de induſtria, quo inuitati conuiuae erant.* Id. Serm. 2, 2, 69. vnctam Conuiuis praebebit aquam.

PRAECANVS *praepropere, mature canus* Hor. Epiſt. 1, 20, 24. Corporis exigui, *praecanum*, ſolibus aptum; *locis apricis gaudentem*; rigidulus enim Horatius; ſolitus eſt iacere ſub ſole et chroma facere. *Vet. Schol.*

PRAECIDERE cauſam belli. Hor. Epiſt. 1, 2, 9. Antenor cenſet belli *praecidere* cauſam; *Helenam reddere* vid. Iliad. η. 347.

PRAECINCTVS alte praecincti *dicuntur veloces, ſtrenui in currendo, quia remiſſiores, non quidem* demiſſis, *vt vult Baxterus, ſed non ita alte cinctis tunicis incedebant.* Hor. Serm. 1, 5, 6. Hoc iter ignaui diuiſimus *altius* ac nos *Praecinctis* vnum. *Biduo ad forum Appii venimus, velociores vna die eo peruenire poſſunt.*

PRAECIPERE *praeire aliquem canendo, docere praeſentem* Hor. od. 1, 24, 2. *Praecipe* lugubres Cantus Melpomene.

PRAEDARI de aliquo. Hor. Epiſt. 2, 2, 55. Singula de nobis anni *praedantur* euntes; *carpunt, quaſi praedando, eripiunt*; *vide* Ire.

PRAEGESTIRE *ſuauiter* Hor. od. 2, 5, 11. *de iuuenca*: nunc in vdo Ludere cum vitulis ſalicto *Praegeſtientis. Schol. explic.* properantis: *pingit vero h. v. Horatius actionem ipſam iuuencae, (quod nos dicimus* hüpfen*)*; *geſtientis prae aliis propere.*

PRAEGRAVARE *proprie dicitur maius pondus in*

libr

*libra, dum magis graue ſe deprimit, et minus eleuatur; hinc eleganter* Hor. Epiſt. 2, 1, 13. Vrit enim fulgore ſuo, qui *praegrauat* artes Infra ſe poſitas *vid. voc.* Ars. *Timeo vero hic Horatio, veritus, ne metaphorae hic coniunctae*, vrere, fulgore, praegrauare *confuſae ſint, et minus iuſtae.*

PRAEMIVM *de inſigni dignitatis, vt praetexta, lato clauo* Hor. Serm. 1, 5, 35. Inſani ridentes *praemia* ſcribae; *Praetextam, et latum clauum, prunaeque batillum vid.* Batillus. * *pro* dote, *ſiue potius, quam dicimus qualitatem, agendi ratione* Hor. Epiſt. 1, 9, 11. Frondis ad vrbanae deſcendi *praemia; ſic egi, id feci, quod vrbanae frontis ſignum, et qualitas vid.* Vrbanus.

PRAENITERE alicui, *de amatore potiori, qui magis placet.* Hor. od. 1, 33, 4. cur tibi iunior Laeſa *praeniteat* fide. *Baxterus iunior accipit pro*

poſterior, *ſed nih*
*pus.*

PRAENOMEN, pr
mina *erant maxim*
*genuorum, apud R*
*nos, ſerui iis care*
*Inde honorificentius*
*praenominibus voc*
*ſalutare, quam no*
*bus, aut cognomin*
*inter intimos amic*
*familiares eadem a*
*latio conſueta,*
*quiddam dulcedinis*
*bebat, atque ſuaui*
*Hinc* Hor. Serm. 2, 5
Quinte puta, aut P
*gaudent praeno*
*molles* Auriculae!
*Ille affert ad h. l.* G
rus Cic. Epiſt. ad Di
9: Quoniam illi
rent ſuum *Publi*
(Clodium) darent
ipſi alium *Publium*
tinium) in quo po
illorum animos. re
gere.

PRAEOPTARE pc
Ter. Hec. 4, 1, 17. et
Adeone peruicaci es
mo, vt puerum *p*
*optares* perire, Ex qu
ter nos ſcires poſ
amicitiam fore firmio
*Potius,* quam eſſe

illo nupta aduorſus animi lubidinem Tui!

PRAESENS facundia *apud Hor.* Art. 184. *eſt, quae oritur ex re modo praeterita, cuius ipſe aliquis fuit ſpectator; ſic enim voc.* praeſens *vſurpari, vel e Cicerone notum.* Opp. *h. l.* praeſens *illi aduerbio* intus. * *de eo qui ſtatim, nutu, continuo aliquid efficere poteſt.* Hor. od. 1, 35, 1. O diua – *Praeſens* vel imo tollere de gradu Mortale corpus. *Vet. Schol. expl.* praeſens, *parata.* * *pro* propitio *poni vulgatum eſt;* ſic Hor. Serm. 2, 3, 68. *et paſſim.* * tempus *praeſens apud* Hor. Art. 44. *omnes ſere pro opportuno accipiunt; perperam, vt equidem ſentio. Verba Horatii iſta ſunt:* Vt iam nunc dicat iam nunc debentia dici Pleraque differat et *praeſens* in tempus omittat. *de lucido ordine, quo res debeant narrari, hic agi, omnes vident. Sed omnes, ipſe etiam Geſnerus, Baxterus, atque Ramlerus vid.* Einleit. in die ſch. Wiſſenſ. To. 3. p. 232. *intelligunt h. l. de virtute ordinis, qua ſtatim in initio carminis poëta, quaſi ſpectatorem facti cuiusdam, in quod medium incidit, lectorem in medias res immittat; vt* Homerus *in Iliade et omnes veri poëtae epici. Sed de hac virtute Horatius alio loco* verſ. 148. *aperte praecipit* in medias res Non ſecus ac notas auditorem rapit. *Haec eſt illa regula, de qua verſ.* 44. *praecipere Flaccum Critici fruſtra putant. Quis enim credat,* Horatium, Horatium *inquam, eandem regulam bis ponere? Quare in priori loco* (verſ. 44.) *vniuerſa tantum eſt regula illa:* quodquis *ſuo loco dici debere: et ſenſus talis: ſemper ea poëta proferat, quae debent ſecundum leges phantaſiae proferri,* debentia dici, pleraque *alia, quae ei occurrunt,* nunc, *praeſenti hoc tempore* omittat. *Iam vero colon debet poni poſt* verbum dici: *verſ.* 43. Vt

iam nunc dicat iam nunc debentia dici: Pleraque differat, et praeſens in tempus (*hoc tempore*) omittat. *Sic plane vt h. l.* praeſens *eſt apud Noſtrum* od. 2, 16, 25. Laetus in *praeſens* animus quod vltra eſt Oderit curare. * Ter. Ad. 4, 5, 33. Quum hanc ſibi videbit praeſens *praeſenti* eripi. *Iure ſuo hanc lectionem ineptiſſimam iudicat* Bentleius, *quae ſic debet exprimi, et legi*: praeſens praeſentem eripi. Donatus *quidem, qui vulgatam ſequitur lectionem* „adiuuant, *in*„*quit*, ſignificationem „haec ex abundanti addi„ta, vt: illam abſens ab„ſentem auditque videt„que." *Sed non intellexit bonus vir, duas hic perſonas eſſe, ad quas illud* abſens *referatur. In eundem errorem delapſus eſt* Weſterhouius, *qui ad illuſtrandam vulgatam lectionem haec ex* Plauto *affert*: Adſum praeſens praeſenti tibi. *it.* te ipſus coram praeſens praeſenti videt. *Quis vero non videt, in his*

*exemplis* τὸ prae[...] *ad* vnam, *ſed* [...] perſonas *pertiner*[...] *ſtro autem loco*, [...] *gata lectio ſeruet*[...] *ſchinus bis dicitu*[...] *ſens, in nominat*[...] *riter ac datiu*[...] *quo quid poteſt eptius?*

PRAESTARE Phae[...] 4. Quale caput e[...] *praeſtatur* ſapor. [...] *ſe, cum* praeſta[...] *notum eſt, vend*[...] *citur, qui pr*[...] *rem eſſe talem,* [...] *ſic venturum ad* [...] *rem, qualem eſſ*[...] * *malo ſenſu ant*[...] ſuperare Ter. H. [...] coll. 5.

PRAETER *pro* ſupr[...] Epod. 3, 9. Vt [...] nautas *praeter* [...] candidum Medea [...] eſt ducem.

PRAETERIRE Ho[...] 347. Celſi *prae*[...] auſtera poëmata [...] mnes; *quo verbo* [...] terire) *reſpexit*, [...] *ad ipſam fabulae* [...] *nem*; praetereunt [...] *trum, vbi eiusm*[...] *ſtera poëmata agi* [...] *non aſſidere cupim*[...]

ſtutores, et quidem praetereunt celſi, alto ſupercilio, contemnentes. vid. Rhamnes.

PRAETERMITTERE Ter. Ad. 1, 1, 26. do, praetermitto, i. ſumtum ſuppedito, delicta condono.

PRAETEXTA fabula, eſt, vbi inducuntur perſonae nobiles, honorati, graues, conſulares, et ſimiles; a praetexta, nota nobiliorum veſte, dicto verbo. Indicat igitur Tragoediam h. v. Hor. Art. 288. opp. togata fabula; vide Togatus.

PRAEVALERE Phaedr. 1, 13, 12. Tum demum ingemuit, corui deceptus ſtupor. Hac re probatur, quantum ingenium valet Virtute, et ſemper praeualet ſapientia. Haec quidem vulgata lectio primo intuitu falſa cuiuis videbitur. Sed de vera conſtituenda lectione alii in alias partes abierunt. Multi duo poſteriores verſus, vt ſpurios abiiciunt, nec ſpecie carent, quae protulit Kohlius (in comment. crit. Pentadec. 1. Loc. 49. pag. 116. ſqq.) ſed illi etiam antepenultimum verſum damnat, nullo profecto iure. Nobis optime indicaſſe Gudius in Notis ad h. l. videtur, qui verſum medium, vt a Gloſſatore additum reiicit, ſic legens: Tum demum ingemuit corui deceptus ſtupor Virtuti ſemper praeualet ſapientia. De elegantia fabulae inde data ipſe iudicabis. E lumbis redditur, ni fallor, ſententia, ſi interponis inter hos verſus: Hac re probatur, quantum ingenium valet. Et quid hoc? quantum ingenium valet Virtute. Tres deinceps verſus ideo non agnoſco inſititios, quia gloſſator in altero demum verſu non addidiſſet. Hac re probatur: Atqui ſecundum hanc Gudii lectionem ſenſus fabulae etiam bene ſibi conſtat, ob ipſam ſententiam, quam ei praepoſuit Phaedrus; neque enim vt Bentleius interpretatur, virtutem ſibi coruus, ſapientiam vulpi tribuit; ſed queritur,

*ſibi, quamuis praeſtanti, et voce, et ceteris fere rebus omnibus, vt putat, tamen hic defuiſſe ſapientiam. Ita Theognis:* κρείσσων τοι σοφίη καὶ μεγάλης ἀρετῆς. *Praeterea a Phaedri ratione non alienum eſt, vt ſemel poſito* προμυθίῳ, *fabulam tamen cum ſententia claudat.* vid. e. g. Fab. 1, 26. *Fallitur igitur* Kohlius loc. ſupra laud. *vehementer, cum iis locis fere omnibus putet additum eſſe quidquam a Gloſſatoribus.*

PRAEVERTERE Hor. Serm. 1, 3, 38. Illuc *praeuertamur; nos potius conuertamus.*

PRAVE *intempeſtiue, peruerſe* Hor. Art. 88. Cur neſcire, pudens *praue*, quam diſcere malo? * Id. Epiſt. 1, 1, 104. *Praue* ſectum ſtomacheris ob vnguem.

PREMERE vocem, *pro ſilere, ſed cum quadam vi, conuenienter charactéri leonis, qui imperat, vt premat, comprimat vocem.* Phaedr. 1, 11, 12. Aſinum euocat, iubetque *vocem premere. Sic* Plaut. Pſeud. 1, 4, 16. vocem *comprimere dicit, pro* deſinere loqui. * aulaea, *demittere, vt retecta ſcena appareat, et aperta, contra hodie aulaea tolluntur.* Hor. Epiſt. 2, 1, 189. Quattuor aut plures aulaea *premuntur* in horas. *Nempe tum acta in theatro, qualia refert* Cic. Epiſt. Diu. 7, 1. *quem locum iam adduxerat Geſnerus in Not. ad h. l.* * *preſſe ſequi* Hor. od. 4, 5, 24. Culpam poena *premit* comes. *Sic et* Serm. 2, 7, 115.

PRESSVS cubitus. Hor. od. 1, 27, 8. cubito remanente preſſo. *vid.* Cubitus.

PRETIOSVS *actiue, qui magno pretio emit.* Hor. od. 3, 6, 32. Dedecorum *pretioſus* emptor.

PRETIVM *dignitas, honor* Hor. Art. 299. Nanciſcetur enim *pretium* nomenque poëtae, cet. * *merces, praemium* Hor. od. 3, 16, 8. Conuerſo in *pretium* Deo *h. e. in aurum, quod adulterii praemium l. pretium ſaepe*

*Notum ex My-*
*ia eſt, Iouem in*
*conuerſum in ſi-*
*mmaes ſe infudiſ-*
*noſcit iſtam ἀμ-*
*μν etiam* Klo-
Vindic. p. 214. *
4, 8, 12. *pretium*
muneris, *indica-*
*anti pretii rem*
*na ſcil.) accipiat.*
*unt* muneri *pro*
*i, non audiendi.* *
piſt. 1, 18, 18.
Sit mihi prima
et vere quod pla-
nori Acriter ela-
*etium* aetas alte-
let. *Venuſtiſſi-*
*us, deſcriptio hi-*
*ominis vt amoe-*
*, ita veriſſima!*
*inquit homo*
pretium aetas
*mmortalitas ipſa*
*pti habetur, vt*
*nſerim, non di-*
*non defendam.*
*inia verba lectu*
*atam orationem*
*dam.* Stilicet,
*ch,* – vt non –
*repetitum cum*
*fine duorum*
– Acriter –
– – * *malo ſen-*
poena. Hor. od.

3, 24, 24. Et peccare nefas, aut *pretium* eſt mori. * *Pro* praemio *etiam occurrit apud Phaedr.* 1, 8, 1. Qui *pretium* meriti ab improbis deſiderat. *Vide plura eius ſignificationis exempla in* Gronou. Obſeruatt. libr. 2. c. 25. * *pecunia, quae pro licentia comoediam ſpectandi ſoluitur, latine* lucar *graece* ὀπτήριον *ſiue* θεατρικον ἀργυριον *dictum* Ter. H. prol. 48.

PRIMVLVM Ter. Ad. 3, 1, 2. *indicat leue alicuius rei initium* – dolores incipiunt *primulum. Fortior eſt diminutio* Ad. 5, 6, 10. *paullatim* plebem *primulum* facio meam.

PRIMVS Ter. Ad. 2, 3, 6. fratrem - homini nemini eſſe *primarum artium* magis principem; *primae artes hic intelliguntur humanitas, fortitudo, atque in rebus gerendis alacritas.* * Id. Ad. 5, 4, 4, et quae tibi putaris *prima; ante alia agenda.*

PRINCEPS Hor. od. 3, 17, 7. Qui Formiarum moenia dicitur *Princeps* (*primus*)

*mus)* et innatentem Litoribus tenuiſſe Lirin. *Marica nympha fuit, a qua fluuius nomen accepit, et* Liris *item fluuius influens Minturnas. Sic et* princeps limus *primus eſt, homo, qui primo tantum limus erat* Hor. od. 1, 16, 13. Fertur Prometheus addere principi *Limo* coactus particulam vndique deſectam; et inſani leonis Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro. *iram quae nos leonis ſimiles reddit. Fabula, ad quam reſpicit, vulgata eſt, ſed non vulgo notum, ſaltim nusquam legi, eſſe totum hunc locum* inde a verſ. 9. ſqq. *expreſſum forte ex* Platone; *certe ſimillimum illius* libr. 2. de Republ. pag. – – ἤκ συνεγνωκας ὡς ἄμαχον τε και ἀνικητον θυμος ὃ παροντος ψυχη πασα προς παντα ἀφοβος και ἀηττητος etc. *id quod notauerat ad marginem libri ſui* Semlerus.

PRINCIPIVM *de primo aduenientis ſermone* Ter. E. 3, 2, 5, coll. Ph. 2, 1, 22. Quam venuſte! quod dedit pri[…] aduenieus! *Noſt*[…] *rent*: Ey wie ar[…] für ein ſchönes […] ment zum Antrit[…] er nicht! * Ter. […] 11. Hic ego […] *principia*, i. e. […] *triariorum; cu*[…] *acie primi eſſen*[…] *deinde ſequeren*[…] ceps, *agmen cl*[…] triarii, *vt ex A*[…] *tibus notum c*[…] Turneb. Aduerſ[…] c. 9.

PRIOR Hor. Carm[…] 51. Bellante p[…] centem lenis in […] *vincens rebelles*[…] *victis: parcere* […] *et debellare* […] *quum propriu*[…] *Romanorum, i*[…] *lari carmine,* […] *ingenio hoc pe*[…] *melior* Hor. od. […] Nunc et qui […] punicae *prior* […] *et Id. Epiſt.* 1, […] Phaedr. 1, 13, 8[…] cem haberes, n[…] ales foret; *pra*[…]

PRIVATVS: *app*[…] *ipſos magiſtra*[…] *praefectum vrb*[…] tos, *ſi cum*[…]

*arentur, notant vi-*
*nlti docti* ad Hor.
8, 26. Negligens,
a populus laboret,
*priuatus. Ego ve-*
*nego huius obſer-*
*is veritatem, ſed*
*L. pertinere, id*
*pernego; qui alie-*
*am eam potius iu-*
*Qualis eſſet ſen-*
*tu, cum ſis priua-*
*noli de republica*
*e, id Caeſaris o-*
*t labor. Non ita*
*Horatius cum*
*Maecenate loqui*
*; non ita homo*
*emunctae, face-*
*m eleganti Cilnio.*
*potius poeta, inui-*
*Maecenatem ad hi-*
*tem, eum eſſe* hoc
*aſi priuatum. Sen-*
*noli nimium hodie*
*uli ſalute cogitare.*
*eglige haec priua-*
*ſis priuatus hodie,*
*ens res publicas.*
*uideo, quid poteſt*
*ac interpretatione*
*s, et magis di-*
*Horatio atque hu-*
*dae argumento.* *
a carmina *apud*
Art. 90. *ſunt tenui*
*ripta et communi;*
*praecipit rem tragicam digna oratione exponere, non verſibus, qui comoediam ſapiunt, hi ſunt enim* priuati, *quia in comoedia priuati homines loquuntur, in Tragoedia reges et Tyranni, principes reipublicae etc. Mordet, addito exemplo coenae Thyeſtae, forte Tragoediam quandam, ſua aetate, huius argumenti exiliter ſcriptam.*

PRIVVS Hor. Serm. 2, 5, 11. Turdus Siue aliud *priuum* dabitur tibi, deuolet illuc Res vbi magna nitet. *Geſnerus ad h. l.* „priuum erit *vnicum* „*quiddam ſui generis,* „*et eo pretioſum; hoc* „*vero, quomodo ad* tur„dum *commode applice*„*tur,* non video.„ *Coniicit igitur legendum* primum, *vt etiam in quibusdam libris inuenit; ſed nihil hoc opus: aegrum fecit Geſnerus locum, vt eum ſanare poſſet; namque priuum eſt nihil aliud, niſi* proprium quiddam e re domeſtica, *id quod vnius patrisfamilias eſt, vt*

*ait* Vet. Schol. *Dicit itaque Tireſias; ſi quidam tibi donauerit aliquid e re ſua priuata, et domeſtica, v. c. turdum, tu ſtatim mitte illud ad diuitem quendam ſenem. Quaenam ſic obſcuritas? voc.* prius *autem eadem ſignificatione, vt ſit* proprius, *occurrit apud noſtrum poëtam* Epiſt. 1, 1, 93. Quem ducit *priua* triremis.

PRO Phaedr. 1, 23, 6. *pro rei domini latrare. Ita lege verſum*: Heus, inquit, linguam vis meam praecludere, Ne latrem pro re domini? Multum falleris.

PROBARE: *de Ioue, annuere* Hor. od. 1, 2, 19. Vagus et ſiniſtra habitur ripa Ioue non *probante* vxorius amnis h. e. *quaſi non annuente, qui ſe medium ſeruet in his malis, velut ſaepe apud Homerum Iupiter nullius partis adiutor eſt*. *Cel.* Reiskius *emendat*, Ioue comprobante, *qui omnium* φαινομενων, *et* διοσημειων *auctor eſſet et modulator, ſine*

*quo et hae in*
*accidere non*

PROCAX *prop*
*qui ſuis boni*
*bus non cont*
*per plura et*
*tit* Phaedr. 1
*cax* libertas
miſcuit; *libe*
*lentes ciues i*
*derunt, et li*
*pta leges, qu*
*nebantur, pe*
*Sed poſſet e*
*vox intelligi*
*ac* proteruia,
*rit apud* Li
c. 54. probris
ipſum, Ma
*procacibus* ia
*Sic et* Hor. S
67. procace
*Bene autem*
*uis coenantib*
ſa *procax* Ho
37. *eſt* audax.

PROCVRARE
3, 11. Si *pr*
oſtentum. *ſol*
*vulgo notum*
*de ſacrificiis*
*mali cauſa*
*ſexcenties oc*
*pud Liuium*;
*tibus agit ſ*
de Iure Pont
c. 21.

ALITER, *ſupra*
*hominum ſi-*
*monſtroſe*, Hor.
Variare cupit
*digialiter* vnam.
S animae ma-
*de Aem. Paulo*,
*clade ad Can-*
*ublimis profecto*
Hor. od. 1, 12,

ERE arborem i.
*colere propaga-*
or. od. 2, 13, 1.
nefaſto te poſuit
icunque primum
) et ſacrilega (*im-*
anu Produxit
). *Ita locum*
*o, temere a Bent-*
*Cuningamio ve-*
*omnia ſic pla-*
*igna Horatio.* *
*is verbis factis*,
*cuſis* Hor. Art.
gnatum praeſente
*roducere* nomen.
*cum* MSS, Bent-
Cuningamio, Sa-
o, *et* Geſnero
*ne legendum ar-*
procudere *pro*
ere; *fauet non ſo-*
*ic verbo contex-*
*ed et metaphora*
*flagitat, vt ver-*
*l. docebunt.* * *a-*
*pud* Ter. H. 1, 1, 92, *de ſeruis, qui, cum vendebantur, in forum perducebantur.*

PROFERRE diuulgare Ter. Ad. 3, 2, 39. 41. An hoc *proferendum* tibi vsquam eſſe videtur — Nunc ſi hoc palam *proferimus*, ille inficias ibit, ſat ſcio.

PROFESSVS: profeſſa mors, *certa, indubitata* Phaedr. 4, 6, 8. Nec ad *profeſſae* mortis audacem viam Fabricaſſet Argus opere Palladio ratem. vid. Graeuius ad Cic. Verr. 3, 56. cf. etiam Gronou. Obſeruatt. libr. 2. c. 9.

PROFICISCI *de abitu, non longinquo, ſed in locum proximum* Ter. E. 2, 2, 49. tu *profecturus* alio fueras; *iturus.*

PROIICERE *abiicere* Hor. Art. 97. *Proiicit* ampullas et ſeſquipedalia verba. *vid.* Ampulla.

PROLAPSVS; *de partu frequenter apud Latinos occurrit, qui,* cadere, excidere, prolabi *dicitur; at* Phaedr. 3, 15, 6. *prolapſam* effundit ſarcinam mater, *innuit proprias quasdam vires foetus,*

*libra, dum magis graue ſe deprimit, et minus eleuatur; hinc eleganter* Hor. Epiſt. 2, 1, 13. Vrit enim fulgore ſuo, qui *praegrauat* artes Infra ſe poſitas *vid. voc.* Ars. *Timeo vero hic Horatio, veritus, ne metaphorae hic coniunctae,* vrere, fulgore, praegrauare *confuſae ſint, et minus iuſtae.*

PRAEMIVM *de inſigni dignitatis, vt praetexta, lato clauo* Hor. Serm. 1, 5, 35. Inſani ridentes *praemia* ſcribae; *Praetextam, et latum clauum, prunaeque batillum vid.* Batillus. * *pro* dote, *ſiue potius, quam dicimus qualitatem, agendi ratione* Hor. Epiſt. 1, 9, 11. Frondis ad vrbanae deſcendi *praemia; ſic egi, id feci, quod vrbanae frontis ſignum, et qualitas vid.* Vrbanus.

PRAENITERE alicui, *de amatore potiori, qui magis placet.* Hor. od. 1, 33, 4. cur tibi iunior Laeſa *praeniteat* fide. *Baxterus iunior accipit pro* poſterior, *ſed nihil opus.*

PRAENOMEN, praenomina *erant maxime ingenuorum, apud Romanos, ſerui iis carebant. Inde honorificentius erat praenominibus vocatum ſalutare, quam nominibus, aut cognominibus; inter intimos amicos, et familiares eadem appellatio conſueta, quae quiddam dulcedinis habebat, atque ſuauitatis. Hinc* Hor. Serm. 2, 5, 32. Quinte puta, aut Publi, *gaudent praenomine molles* Auriculae! *Docte affert ad h. l.* Geſnerus Cic. Epiſt. ad Diu. 1, 9. Quoniam illi haberent ſuum *Publium* (Clodium) darent mihi ipſi alium *Publium* (Vatinium) in quo poſſem illorum animos repungere.

PRAEOPTARE potius Ter. Hec. 4, 1, 17. et 19. Adeone peruicaci es animo, vt puerum *praeoptares* perire, Ex quo inter nos ſcires poſthac amicitiam fore firmiorem *Potius,* quam eſſe cum illo

nupta aduorſus ani-
ıbidinem Tui!
ENS facundia *apud*
Art. 184. *eſt, quae*
*r ex re modo prae-*
*t, cuius ipſe aliquis*
*ſpectator; ſic enim*
praeſens *vſurpari,*
*Cicerone notum.*
*h. l.* praeſens *illi*
*hio* intus. * *de eo*
*ſtatim, nutu, con-*
*aliquid efficere*
. Hor. od. 1, 35, 1.
ıa – *Praeſens* vel
tollere de gradu
ıle corpus. *Vet.*
*expl.* praeſeris, *pa-*
* *pro* propitio *poni*
*tum eſt;* ſic Hor.
2, 3, 68. *et paſſim.*
ıpus *praeſens apud*
Art. 44. *omnes ſe-*
*o opportuno acci-*
*; perperam, vt*
*m ſentio. Verba*
*ii iſta ſunt:* Vt
unc dicat iam nunc
tia dici Pleraque
t et *praeſens* in
s omittat. *de lu-*
*rdine, quo res de-*
*narrari, hic agi,*
*vident. Sed o-*
*ipſe etiam Geſne-*
*Baxterus, atque*
*rus vid.* Einleit. in

dieſch. Wiſſenſ. To. 3. p. 232. *intelligunt h. l. de virtute ordinis, qua ſtatim in initio carminis poëta, quaſi ſpectatorem facti cuiusdam, in quod medium incidit, lectorem in medias res immittat; vt* Homerus *in Iliade et omnes veri poëtae epici. Sed de hac virtute Horatius alio loco* verſ. 148. *aperte praecipit* in medias res Non ſecus ac notas auditorem rapit. *Haec eſt illa regula, de qua verſ.* 44. *praecipere Flaccum Critici fruſtra putant. Quis enim credat,* Horatium, Horatium *inquam, eandem regulam bis ponere? Quare in priori loco* (verſ. 44.) *vniuerſa tantum eſt regula illa:* quodquis *ſuo loco dici debere: et ſenſus talis: ſemper ea poëta proferat, quae debent ſecundum leges phantaſiae proferri,* debentia dici, pleraque *alia, quae ei occurrunt,* nunc, *praeſenti hoc tempore* omittat. *Iam vero* colon *debet poni poſt* verbum dici: *verſ.* 43. Vt

iam nunc dicat iam nunc debentia dici: Pleraque differat, et praeſens in tempus (*hoc tempore*) omittat. *Sic plane vt h. l.* praeſens *eſt apud Noſtrum* od. 2, 16, 25. Laetus in *praeſens* animus quod vltra eſt Oderit curare. * Ter. Ad. 4, 5, 33. Quum hanc ſibi videbit praeſens *praeſenti* eripi. *Iure ſuo hanc lectionem ineptiſſimam iudicat* Bentleius, *quae ſic debet exprimi, et legi*: praeſens praeſentem eripi. Donatus *quidem, qui vulgatam ſequitur lectionem* „adiuuant, *in*„*quit*, ſignificationem „haec ex abundanti addi„ta, vt: illam abſens ab„ſentem auditque videt„que.„ *Sed non intellexit bonus vir, duas hic perſonas eſſe, ad quas illud* abſens *referatur. In eundem errorem delapſus eſt* Weſterhouius, *qui ad illuſtrandam vulgatam lectionem haec ex* Plauto *affert*: Adſum praeſens praeſenti tibi. *it.* te ipſus coram praeſens praeſenti videt. *Quis vero non videt, in his exemplis* τὸ praeſens *non ad* vnam, *ſed ad* duas perſonas *pertinere. Noſtro autem loco, ſi vulgata lectio ſeruetur, Aeſchinus bis dicitur praeſens, in nominatiuo, pariter ac datiuo caſu, quo quid poteſt eſſe ineptius?*

PRAESTARE Phaedr. 3, 4, 4. Quale caput eſt, talis *praeſtatur* ſapor. *Ioco-ſe, cum* praeſtare, *vt notum eſt, venditor dicitur, qui promittit, rem eſſe talem, atque ſic venturum ad emptorem, qualem eſſe dicit.* * *malo ſenſu antecedere*, ſuperare Ter. H. 5, 1, 3. coll. 5.

PRAETER *pro* ſupra, Hor. Epod. 3, 9. Vt Argonautas *praeter* omnes candidum Medea mirata eſt ducem.

PRAETERIRE Hor. Art. 347. Celſi *praetereunt* auſtera poëmata Rhamnes; *quo verbo* (praeterire) *reſpexit, credo, ad ipſam fabulae actionem*; praetereunt *theatrum, vbi eiusmodi auſtera poëmata agi ſciunt; non aſſidere cupiunt ſpectato-*

ſtatores, et quidem praetereunt celſi, alto ſupercilio, contemnentes. vid. Rhamnes.

PRAETERMITTERE Ter. Ad. 1, 1, 26. do, praetermitto, i. ſumtum ſuppedito, delicta condono.

PRAETEXTA fabula, eſt, vbi inducuntur perſonae nobiles, honorati, graues, conſulares, et ſimiles; a praetexta, nota nobiliorum veſte, ducto verbo. Indicat igitur Tragoediam h. v. Hor. Art. 288. opp. togata fabula; vide Togatus.

PRAEVALERE Phaedr. 1, 13, 12. Tum demum ingemuit, corui deceptus ſtupor. Hac re probatur, quantum ingenium valet Virtute, et ſemper praeualet ſapientia. Haec quidem vulgata lectio primo intuitu falſa cuiuis videbitur. Sed de vera conſtituenda lectione alii in alias partes abierunt. Multi duo poſteriores verſus, vt ſpurios abiiciunt, nec ſpecie carent, quae protulit Kohlius (in comment. crit. Pentadec. 1. Loc. 49. pag. 116. ſqq.) ſed illi etiam antepenultimum verſum damnat, nullo profecto iure. Nobis optime indicaſſe Gudius in Notis ad h. l. videtur, qui verſum medium, vt a Gloſſatore additum reiicit, ſic legens: Tum demum ingemuit corui deceptus ſtupor Virtuti ſemper praeualet ſapientia. De elegantia fabulae inde data ipſe iudicabis. Edumbis redditur, ni fallor, ſententia, ſi interponis inter hos verſus: Hac re probatur, quantum ingenium valet. Et quid hoc? quantum ingenium valet Virtute. Tres deinceps verſus ideo non agnoſco infititios, quia gloſſator in altero demum verſu non addidiſſet. Hac re probatur: Atqui ſecundum hanc Gudii lectionem ſenſus fabulae etiam bene ſibi conſtat, ob ipſam ſententiam, quam ei praepoſuit Phaedrus; neque enim vt Bentleius interpretatur, virtutem ſibi coruus, ſapientiam vulpi tribuit; ſed queritur, ſibi-

iam nunc dicat iam nunc debentia dici: Pleraque differat, et praeſens in tempus (*hoc tempore*) omittat. *Sic plane vt h. l.* praeſens *eſt apud Noſtrum* od. 2, 16, 25. Laetus in *praeſens* animus quod vltra eſt Oderit curare. * Ter. Ad. 4, 5, 33. Quum hanc ſibi videbit praeſens *praeſenti* eripi. *Iure ſuo hanc lectionem ineptiſſimam iudicat* Bentleius, *quae ſic debet exprimi, et legi*: praeſens praeſentem eripi. Donatus *quidem, qui vulgatam ſequitur lectionem* „adiuuant, *in*„*quit*, ſignificationem „haec ex abundanti addi„ta, vt: illam abſens ab„ſentem auditque videt„que.„ *Sed non intellexit bonus vir, duas hic perſonas eſſe, ad quas illud* abſens *referatur. In eundem errorem delapſus eſt* Weſterhouius, *qui ad illuſtrandam vulgatam lectionem haec ex* Plauto *affert:* Adſum praeſens praeſenti tibi. *it.* te ipſus coram praeſens praeſenti videt. *Quis vero non videt, in his exemplis* τὸ praeſens *non ad* vnam, *ſed ad* duas perſonas *pertinere. Noſtro autem loco, ſi vulgata lectio ſeruetur, Aeſchinus bis dicitur praeſens, in nominatiuo, pariter ac datiuo caſu, quo quid poteſt eſſe ineptius?*

PRAESTARE Phaedr. 3, 4, 4. Quale caput eſt, talis *praeſtatur* ſapor. *Ioco ſe, cum* praeſtare, *vt notum eſt, venditor dicitur, qui promittit, rem eſſe talem, atque ſic venturum ad emptorem, qualem eſſe dicit.* * *malo ſenſu antecedere*, ſuperare Ter. H. 5, 1, 3. coll. 5.

PRAETER *pro* ſupra, Hor. Epod. 3, 9. Vt Argonautas *praeter* omnes candidum Medea mirata eſt ducem.

PRAETERIRE Hor. Art. 347. Celſi *praetereunt* auſtera poëmata Rhamnes; *quo verbo* (praeterire) *reſpexit, credo, ad ipſam fabulae actionem*; praetereunt *theatrum, vbi eiusmodi auſtera poëmata agi ſciunt*; *non aſſidere cupiunt ſpectato-*

*ctatores*, *et quidem praetereunt* celſi, *alto ſupercilio*, *contemnentes.* vid. Rhamnes.

PRAETERMITTERE Ter. Ad. 1, 1, 26. do, *praetermitto*, i. *ſumtum ſuppedito*, *delicta condono.*

PRAETEXTA fabula, *eſt*, *vbi inducuntur perſonae nobiles*, *honorati*, *graues*, *conſulares*, *et ſimiles*; *a praetexta*, *nota nobiliorum veſte*, *ducto verbo.* *Indicat igitur* Tragoediam h. v. Hor. Art. 288. *opp.* togata fabula; *vide* Togatus.

PRAEVALERE Phaedr. 1, 13, 12. Tum demum ingemuit, corui deceptus ſtupor. Hac re probatur, quantum ingenium valet Virtute, et ſemper *praeualet* ſapientia. *Haec quidem vulgata lectio primo intuitu falſa cuiuis videbitur. Sed de vera conſtituenda lectione alii in alias partes abierunt. Multi duo poſteriores verſus, vt ſpurios abiiciunt, nec ſpecie carent, quae protulit* Kohlius (*in* comment. crit. Pentadec. 1. Loc. 49. pag. 116. ſqq.) *ſed illi etiam antepenultimum verſum damnat, nullo profecto iure. Nobis optime indicaſſe* Gudius *in Notis ad h. l. videtur, qui verſum medium, vt a Gloſſatore additum reiicit, ſic legens:* Tum demum ingemuit corui deceptus ſtupor Virtuti ſemper praeualet ſapientia. *De elegantia fabulae inde data ipſe iudicabis. Elumbis redditur, ni fallor, ſententia, ſi interponis inter hos verſus:* Hac re probatur, quantum ingenium valet. *Et quid hoc?* quantum ingenium valet Virtute. *Tres deinceps verſus ideo non agnoſco inſititios, quia gloſſator in altero demum verſu non addidiſſet.* Hac re probatur: *Atqui ſecundum hanc Gudii lectionem ſenſus fabulae etiam bene ſibi conſtat, ob ipſam ſententiam, quam ei praepoſuit Phaedrus; neque enim vt* [illegible] *interpretatur, virtutem* [illegible] *eorum, ſapientiam* [illegible] *pi tribuit, ſed* [illegible]

*ſibi, quamuis praeſtanti, et voce, et ceteris fere rebus omnibus, vt putat, tamen hic defuiſſe ſapientiam. Ita Theognis:* κρεισσων τοι σοφιη και μεγαλης ἀρετης. *Praeterea a Phaedri ratione non alienum eſt, vt ſemel poſito* προμυθιω, *fabulam tamen cum ſententia claudat.* vid. e. g. Fab. 1, 26. *Fallitur igitur* Kohlius loc. ſupra laud. *vehementer, cum iis locis fere omnibus putet additum eſſe quidquam a Gloſſatoribus.*

PRAEVERTERE Hor. Serm. 1, 3, 38. Illuc *praeuertamur; nos potius conuertamus.*

PRAVE *intempeſtiue, peruerſe* Hor. Art. 88. Cur neſcire, pudens *praue*, quam diſcere malo? * Id. Epiſt. 1, 1, 104. *Praue* ſectum ſtomacheris ob vnguem.

PREMERE vocem, *pro ſilere, ſed cum quadam vi, conuenienter charaćteri leonis, qui imperat, vt premat, comprimat vocem.* Phaedr. 1, 11, 12. Aſinum euocat, iubetque *vocem pri*re. *Sic* Plaut. Pſeu 4, 16. vocem *compr*re *dicit, pro* deſiner qui. * aulaea, *dem*re, *vt retećta ſcen*pareat, *et aperta*, tra *hodie aulaea to*tur. Hor. Epiſt. 2 189. Quattuor aut res aulaea *praemi* in horas. *Nempe aćta in theatro, qu refert* Cic. Epiſt. Di 1. *quem locum iam duxerat Geſnerus Not. ad h. l.* * *preſ qui* Hor. od. 4, 5, Culpam poena *pr* comes. *Sic et* Serm 7, 115.

PRESSVS cubitus. Hor 1, 27, 8. cubito rem te preſſo. *vid.* Cubi

PRETIOSVS *aćtiue, magno pretio emit.* od. 3, 6, 32. Ded rum *pretioſus* empt

PRETIVM *dignitas, h* Hor. Art. 299. N ſcetur enim *pretium* menque poëtae, ce *merces, praemium* od. 3, 16, 8. Cont in *pretium* Deo *h. aurum, quod adul praemium l. pretium*

Notum ex My- | 3, 24, 24. Et peccare
a eſt, Iouem in | neſas, aut *pretium* eſt
conuerſum in ſi- | mori. * *Pro* praemio
lanaes ſe infudiſ- | *etiam occurrit apud*
noſcit iſtam ἀμ- | *Phaedr.* 1, 8, 1. Qui
μν etiam Klo- | *pretium* meriti ab im-
Vindic. p. 214. * | probis deſiderat. *Vide*
4, 8, 12. pretium | *plura eius ſignificationis*
muneris, indica- | *exempla in* Gronou. Ob-
anti pretii rem | ſeruatt. libr. 2. c. 25. *
ua ſcil.) accipiat. | *pecunia, quae pro licen-*
unt muneri pro | *tia comoediam ſpectan-*
, non audiendi. * | *di ſoluitur, latine* lucar
piſt. 1, 18, 18. | *graece* ὀπτήριον *ſiue*
Sit mihi prima | θεατρικον ἀργύριον *di-*
et vere quod pla- | *ctum* Ter. H. prol. 48.

noti Acriter ela- etium aetas alte- let. Venuſtiſſi- us, deſcriptio li- ominis vt amoe- , ita veriſſima! inquit homo pretium aetas mmortalitas ipſa uti habetur, vt nſerim, non di- non defendam. mnia verba lecta utam orationem ndam. Scilicet, ich, — vt non — repetitum cum ſine duorum m — Acriter — — * malo ſen- poena. Hor. od.

PRIMVLVM Ter. Ad. 3, 1, 2. *indicat leue alicuius rei initium* — dolores incipiunt *primulum*. *Fortior eſt diminutio* Ad. 5, 6, 10. *paullatim* plebem *primulum* facio meam.

PRIMVS Ter. Ad. 2, 3, 6. fratrem - homini nemini eſſe *primarum artium* magis principem; *primae artes hic intelliguntur humanitas, fortitudo, atque in rebus gerendis alacritas.* * Id. Ad. 5, 4, 4, et quae tibi putaris *prima*; *ante alia agenda.*

PRINCEPS Hor. od. 3, 17, 7. Qui Formiarum moenia dicitur *Princeps* (primus)

*mus)* et innatentem Littoribus tenuiſſe Lirin. *Marica nympha fuit*, *a qua fluuius nomen accepit*, *et* Liris *item fluuius influens Minturnas*. *Sic et* princeps limus *primus eſt*, *homo*, *qui primo tantum limus erat* Hor. od. 1, 16, 13. Fertur Prometheus addere principi *Limo* coactus particulam vndique deſectam; et inſani leonis Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro. *iram quae nos leonis ſimiles reddit*. *Fabula*, *ad quam reſpicit*, *vulgata eſt*, *ſed non vulgo notum*, *ſaltim nusquam legi*, *eſſe totum hunc locum* inde a verſ. 9. ſqq. *expreſſum forte ex* Platone, *certe ſimillimum illius* libr. 2. de Republ. pag. – – ἠκ ἐννενοηκας ὡς ἀμαχον τε και ἀνικητον θυμος ὃ παραντος ψυχη πασα προς παντα ἀφοβος και ἀηττητος etc. *id quod notauerat ad marginem libri ſui* Semlerus.

PRINCIPIVM *de primo aduenientis ſermone* Ter. E. 3, 2, 5, coll. Ph. 2, 1, 22. Quam venuſte! quod dedit *pri*
aduenien*s*! *Noſt*
*rent*: Ey wie ar
für ein ſchönes
ment zum Antrit
er nicht! * Ter.
11. Hic ego
*principia*, i. e.
*triariorum*; *cu*
*acie primi eſſen*
*deinde ſequeren*
ceps, *agmen cl*
triarii, *vt ex A*
*tibus notum c*
Turneb. Aduerſ
c. 9.

PRIOR Hor. Carn
51. Bellante p
centem lenis in
*vincens rebelles*
*victis: parcere*
*et debellare*
*quum propriu*
*Romanorum*,
*lari carmine*,
*ingenio hoc p*
*melior* Hor. od.
Nunc et qui
punicae *prior*
*et Id. Epiſt.* 1,
Phaedr. 1, 13, 8
cem haberes, n
ales foret; *pra*

PRIVATVS: *ap*
*ipſos magiſtra*
*praefectum vrb*
tos, *ſi cum*

*comparentur, notant viri multi docti* ad Hor. od. 3, 8, 26. Negligens, ne qua populus laboret, Parce *priuatus. Ego vero non nego huius obſeruationis veritatem, ſed ad h. l. pertinere, id certo pernego; qui alieniſſimam eam potius iudico. Qualis eſſet ſenſus? tu, cum ſis priuatus, noli de republica curare, id Caeſaris opus et labor. Non ita aulicus Horatius cum aulico Maecenate loqui poteſt; non ita homo naris emunctae, facetus cum eleganti Cilnio. Vult potius poëta, inuitans Maecenatem ad hilaritatem, eum eſſe* hoc die *quaſi priuatum. Senſus: noli nimium hodie de populi ſalute cogitare, ſed neglige haec priuatus, ſis priuatus hodie, negligens res publicas. Non video, quid poteſt eſſe hac interpretatione clarius, et magis dignum Horatio atque huius odae argumento.* * priuata carmina *apud* Hor. Art. 90. *ſunt tenui ſtilo ſcripta et communi; praecipit rem tragicam digna oratione exponere, non verſibus, qui comoediam ſapiunt, hi ſunt enim* priuati, *quia in comoedia priuati homines loquuntur, in Tragoedia reges et Tyranni, principes reipublicae etc. Mordet, addito exemplo coenae Thyeſtae, forte Tragoediam quandam, ſua aetate, huius argumenti exiliter ſcriptam.*

PRIVVS Hor. Serm. 2, 5, 11. Turdus Siue aliud *priuum* dabitur tibi, deuolet illuc Res vbi magna nitet. *Geſnerus ad h. l.* „priuum erit *vnicum* „*quiddam ſui generis,* „*et eo pretioſum; hoc* „*vero, quomodo ad* tur„dum *commode applice*„*tur,* non video.„ *Coniicit igitur legendum* primum, *vt etiam in quibusdam libris inuenit; ſed nihil hoc opus: aegrum fecit Geſnerus locum, vt eum ſanare poſſet; namque priuum eſt nihil aliud, niſi* proprium quiddam e re domeſtica, *id quod vnius patrisfamilias eſt, vt*

*ait* Vet. Schol. *Dicit itaque Tireſias; ſi quidam tibi donauerit aliquid e re ſua priuata, et domeſtica, v. c. turdum, tu ſtatim mitte illud ad diuitem quendam ſenem. Quaenam ſic obſcuritas? voc.* priuus *autem eadem ſignificatione, vt ſit* proprius, *occurrit apud noſtrum poëtam* Epiſt. 1, 1, 93. Quem ducit *priua* triremis.

PRO Phaedr. 1, 23, 6. *pro* re'i domini latrare. *Ita lege verſum*: Heus, inquit, linguam vis meam praecludere, Ne latrem pro re domini? Multum falleris.

PROBARE: *de Ioue, annuere* Hor. od. 1, 2, 19. Vagus et ſiniſtra habitur ripa Ioue non *probante* vxorius annis h. e. *quaſi non annuente, qui ſe medium ſeruet in his malis, velut ſaepe apud Homerum Iupiter nullius partis adiutor eſt. Cel.* Reiskius *emendat*, Ioue comprobante, *qui omnium* φαινομενων, *et* διοσημειων *auctor eſſet et modulator, ſine quo et hae inundationes accidere non poſſent.*

PROCAX *proprie petax, qui ſuis bonis praeſentibus non contentus ſemper plura et aliena expetit* Phaedr. 1, 2, 2, *procax* libertas libertatem miſcuit; *libertate inſolentes ciues inter ſe diſſiderunt, et licentia accepta leges, quibus continebantur, perfregerunt. Sed poſſet etiam h. l. vox intelligi de* laſciuia, *ac* proteruia, *vti occurrit apud* Liu. libr. 47. c. 54. probris quoque in ipſum, Macedonesque *procacibus* iaculati ſunt. *Sic et* Hor. Serm. 2, 6, 67. procaces vernae. *Bene autem ibi de ſeruis coenantibus!* * Muſa *procax* Hor. od. 2, 1, 37. *eſt* audax.

PROCVRARE Phaedr. 2, 3, 11. Si *procurare* vis oſtentum. *ſolemnis, vt vulgo notum eſt, vox de ſacrificiis auertendi mali cauſa inſtitutis; ſexcenties occurrens apud Liuium; de ipſis ritibus agit fuſe* Guther. de Iure Pontif. libr. 1. c. 21.

ALITER, *ſupra* *m hominum ſi-* *monſtroſe*, Hor. 9. Variare cupit *odigialiter* vnam. *IS* animae ma- *de Aem. Paulo,* *in clade ad Can-* *ublimis profecto* *ſt* Hor. od. 1, 12,

:ERE arborem I. e, *colere propaga-* Hor. od. 2, 13, 1. nefaſto te poſuit icunque primum *t*) et ſacrilega (*in-* manu Produxit *it*). *Ita locum* *ro, temere a Bent-* *Cuningamio ve-* *i; omnia ſic pla-* *ligna Horatio.* * *is verbis factis,* *ſi cuſis* Hor. Art. ignatum praeſente *producere* nomen. *o cum* MSS, Bent- Cuningamio, Sa- io, *et* Geſnero *me legendum ar-* procudere *pro* ere; *fauet non ſo-* *nic verbo contex-* *ſed et metaphora* *flagitat, vt ver-* *l. docebunt.* * *a-* *pud* Ter. H. 1, 1, 92, *de ſeruis, qui, cum vendebantur, in forum perducebantur.*

PROFERRE diuulgare Ter. Ad. 3, 2, 39. 41. An hoc *proferendum* tibi vsquam eſſe videtur – Nunc ſi hoc palam *proferimus*, ille inficias ibit, ſat ſcio.

PROFESSVS: profeſſa mors, *certa, indubitata* Phaedr. 4, 6, 8. Nec ad *profeſſae* mortis audacem viam Fabricaſſet Argus opere Palladio ratem. vid. Graeuius ad Cic. Verr. 3, 56. cf. etiam Gronou. Obſeruatt. libr. 2. c. 9.

PROFICISCI *de abitu, non longinquo, ſed in locum proximum* Ter. E. 2, 2, 49. tu *profecturus* alio fueras; *iturus.*

PROIICERE *abiicere* Hor. Art. 97. *Proiicit* ampullas et ſesquipedalia verba. *vid.* Ampulla.

PROLAPSVS; *de partu frequenter apud Latinos occurrit, qui,* cadere, excidere, prolabi *dicitur*; *at* Phaedr. 3, 15, 6. *prolapſam* effundit ſarcinam mater, *innuit proprias quasdam vires foetus,*

*quo matris opem iuſta plus minuit agnus.*

PROLOGVS: *Huius exordii, ſiue ingreſſionis ante ipſam comoediam recitandae* quatuor genera *conſtituit* Donatus. Vnum, *quo fabula aut poëta commendatur*; alterum, *quo aduerſario reſpondetur, aut populo referuntur gratiae*; tertium, *quod argumentum narrat fabulae*; quartum, *quod ex his omnibus componitur. Hinc intelligis* locum Ter. A. prol. 5. 6. *De primo et ſecundo genere nihil eſt, quod moneamus. Tertium autem genus, ex quo eſt prologus Amphitruonis Plautini, valde putamus obeſſe delectationi, ex fabulae ſpectatione capiendae. Quum enim nos delectet poëtae artificium, qui* in medias res, *vt eum Horatio loquar, auditorem rapit, ſemperque ad euentum feſtinat, non poteſt ſpectatori non moleſta eſſe prologi diligentia, qui omne fabulae argumentum prodat.* * prologus *dicitur etiam is, qui prologum recitat* Ter. H. prol. 11.

PROLVBIVM, *promtus animus ad largiendum.* Donat. Ter. Ad. 5, 9, 28. *Sunt qui* proluuium *legant*, e. c. Dacieria; *Bentleius autem iure ſuo noſtram lectionem tuetur.*

PROLVERE ſe vino. Hor. Serm. 1, 5, 16. Multa *prolutus* vappa nauta. Id. Serm. 2, 4, 27. leni praecordia mulſo *Prolueris* melius.

PROMINERE *ſuauiter et* ἐνχεργως, *de arborum frondibus in nemoribus.* Hor. od. 1, 21, 6. Nemorum coma, Quaecunque aut gelido *prominet* Algido Nigris aut Erymanthi Siluis, aut viridis Gragi.

PROMOVERE: *augere in melius* Hor. od. 4, 4, 33. Doctrina vim *promouet* inſitam. *bona inſtitutio indolem innatam, atque virtutem amplificat, excitat, prouehit.* * *differre* Ter. A. 4, 2, 28. * *mouendo ſe aliquid proficere* Ter. E. 5, 3, 4.

PRONVS annus i. *vergens, autumnus: eleganter* Hor. Art. 60. Siluae foliis *pronos* mutantur in *annos. Eſt locus de nouis fingendis verbis pulcherrimus, in quo, quam apta ſit, quam bene connexa cum praecedentibus, et iis, quae conſequuntur, quam poëtica haec comparatio, iudicabis ipſe.* * *Id.* od. 3, 27, 18. *pronus* Orion; *deſcriptio hyemis, nominatim menſis Decembris. ſic proni* menſes od. 4, 6, 40. *bene dicuntur, qui, vt tempus ipſum, fugaces fugiunt; metaphora deſumta a riuo, rapido flumine fluente, Sic ipſe* Hor. Epiſt. 1, 10, 21. Purior in vicis aqua tendit rumpere plumbum Quam quae per *pronum* trepidat cum murmure riuum. *vid.* Plumbus *et* Trepidare.

PROPERARE *cum accuſat. per breuiloquentiam* Hor. Epiſt. 1, 3, 28. Hoc opus, hoc ſtudium parui properemus et ampli: *tractemus cum ardore ſtudii, feſtinantes quaſi ad hanc operam* Id. od. 3, 24, 62. Indigno pecuniam Haeredi *properet, ſubintell. cumulare aut ſimile quid.* * *de riuis permeantibus agros poëtica quadam virtute dicitur, atque pingenti: hinc vero, vt ſit, fluxit nimius et ſaepe ridiculus h. v. vſus tempore Horatio, cum plurimi infirmi et inanes poëtae hac tantum et ſimilibus voculis ornare verſus ſuos nugaces ſtuderent, quos ideo ludit in Art.* 17. *Deſcribitur properantis* aquae per amoenos ambitus agros. *Omnia iſta verba ironica carpunt eiusmodi naturae deſcriptores, qui pannos purpureos aſſuunt vili veſti.* Popius *et* Boilauius *h. l. bene imitati ſunt. vide prioris* Eſſay on Criticiſm. *et alterius* Art. poët. chant. 1.

PROPINARE *eleganter et comice* Ter. E. 5, 9, 57. Hunc comedendum et deridendum vobis *propino*; *trado. Ineſt in hoc verſu gratus quidam lepor, quae vix vlla verſione* indi-

*indicari, nedum exprimi poteſt. Verbum enim* propinare, *vt ſciunt omnes, proprie in conuiuio valebat, vbi, qui modo biberat, alteri poculum offerebat; quod lepidiſſima metaphora ad proditionem Thraſonis transfertur.*

PROPINQVVS Ter. H. 1, 1, 5 – vicinitas – quod ego in *propinqua* parte amicitiae pono. i. e. *quam vicinitatis coniunctionem ego amicitiae proximam eſſe exiſtimo. Huic loco multam lucem affundit* Heſiodi ἐργ. verſ. 342. ſqq. *quos Dacieria iam laudauerat, vbi Heſiodus vicinitatem ſecundo poſt amicitiam loco ponit. cf. etiam* Cic. fin. 5, 23. * Ter. E. 5, 6, 1, *propinquum* rus *eſt* ſuburbanum, *ſiue vt Luciani verbis vtar* ἐγγὺς τῆς πόλεως. *Erant autem praedia ſuburbana magno in pretio, quod nimirum ex iis hoc caperetur commodi, vt poſſeſſorem nunquam ſiue vrbis, ſiue agri ſatietas inuaderet; qua ex re bene* Io. Clericus *ad* Luciani Nigrin. c. 26. *philoſophi, de quo ſermo eſt, abſtinentiam, et moderationem illuſtrauit, qui praedium, quod haberet, negligeret, idque non quoduis, vulgare, ſed ſuburbanum.*

PROPIOR amicus Hor. Epiſt. 1, 9, 5. Munere cum fungi *propioris* cenſet amici; *intimus eſt amicus. At quam venuſta eſt haec epiſtola tota! quam faceta, et aulicum ſpirans, et vrbanum, poëtae commendatio!* * *propius* medullis damnum. Id. Epiſt. 1, 10, 28.

PROPONERE Hor. od. 1, 18, 3. Siccis omnia Dura deus *propoſuit*; *belle de Baccho,* proponit, *quaſi aut dura omnia fata, aut pocula ſumenda tibi proponeret.*

PROPRIE Hor. Art. 128. Difficile eſt *proprie* communia dicere. *vid.* Communis.

PROPOSITVM ſententia, θέσις. Phaedr. 1, 5, 2. teſtatur fabella haec *propoſitum* meum.

PRO-

PROPVGNACVLVM nauis, *eſt turris in ea, vnde pugnabatur* Hor. Epod. 1, 2, Ibis Liburnis inter alta nauium Amice *propugnacula. Liburnae naues erant leues, veloces, quarum, in claſſe Augusti numerus tum magnus erat; propugnacula nauium ſ. turritae illae naues Antonii: vide ad h. l. perſpiciendum* Vellei. Paterc. libr. 2. c. 24.

PRORIPERE *pro* protrahere Hor. od. 1, 8, 15. ne virilis Cultus in caedem et Lycias *proriperet* cateruas; *de Achille, qui in Scyro inter filias Lycomedis educatus pro puella latuit, ne deteEtus in caſtra Graecorum contra Troianos (Lycii ſunt Troianorum Socii, vid. Homer. Iliad. β. καταλογ. extr.) abduceretur. In caedem et cateruas*, pro *in caedem cateruarum; vt centies.*

PROSPECTARE Phaedr. 2, 5, 10. Villa – *Proſpectat* Siculum et proſpicit Tuſcum mare. *Sic, vt etiam editum in noſtra Editione, legendum ſtatuo, cum* MSS *quo rectiorem lectionem etiamnum protulit nemo. Vt aedificia cet. eo alias ſpectare dicuntur, quo frontem vertunt, ſic* proſpectare *h. l. eſt, a ſummo monte Siculum mare, e longinquo ſpectari, Tuſcum vero ſubiacens perſpici, namque magis erat vicinum, atque ſic longe lateque hinc conſpici poſſe dicitur. Non vero tam* ſitum *villae, quam quem* proſpectum *appellant, Phaedrus deſcribit. In verbis* proſpectat *et* perſpicit *gratia quaedam; ταυτολογιας* ſpecies. Sic Phaedr. 3, 10, 45.

PROSPICERE; *proprie, ex alto loco ſpectare.* Phaedr. 1, 17, 8. Id. 2, 4, 20.

PROTELARE, *euertere, omnino perturbare* Ter. Ph. 1, 4, 36. Hem iſtuc ſerua, et verbum verbo, par pari, vt reſpondeas, Ne ſuis te iratus ſaeuis dictis *protelet.*

PROTERRERE *verbum graue, quod egregie Menedemi vehementiam* pingit

*pingit* Ter. H. 3, 1, 37. filium – – *proterruiſti* hinc.

PROTERVE *immoderate, pertinaciter* Ter. Hec. 3, 5, 53. Ecce autem tu quoque *proterue* iratus es.

PROTERVVS, *impudens* Ter. H. 3, 3, 16. nemo eſt – – amicorum — apud quem exponere omnia mea occulta – audeam, apud alium prohibet dignitas, apud alium ipſius facti *pudet*, ne ineptus, ne *proteruus* videar. * *ſaepius Horatius eo verbo vtitur, vt reſpondeat noſtris verbis, muthvvillig, loſe. Sic proterui* iuuenes od. 1, 25, 2. *proterua* Cynara. Epiſt. 1, 7, 28. *proterui* venti od. 1, 26, 2. *Proterui* Satyri Art. poët. 233. *proterua* fronte Lalage od. 2, 5, 15. *et ipſa* grata Glycerae *proteruitas* od. 1, 197. *quem locum tam proterue, et lepide* Sarbieuius *imitatus eſt canens:* vrit me Chriſti nitor et grata proteruitas.

*PROVIDERE; ante aliquem videre, et ſalutare, quam ille* Hor. Epiſt. 1, 7, 69. Ille Philippo Excuſare laborem – denique quod non *Prouidiſſet* eum * *cauere* Ter. A. 1, 3, 3. quae ſi non aſtu *prouidentur*, me aut herum peſſumdabunt. *vide* Peſſumdare.

PROVIDVS auſpex Hor. od. 3, 27, 8. Ego *cui* timebo *Prouidus* auſpex? *Eſt autem lectio* τȣ quid *pro* cui *longe venuſtior, et ſine dubio etiam verior. Non potuit Horatius ignorare, cui timeret; oſtendit autem ſe nihil timere, cum ſit* prouidus auſpex, *qui bona auguria conceptis verbis elicere poſſit.*

PROVISERE *aliquo ire ac videre* Ter. Ad. 5, 6, 1. ego hinc ad hos *prouiſam*, quam mox virginem arcerſant; *ſiue potius* acceſſant. *vid.* Accerſere.

PROVISVS: res prouiſa, i. *bene cogitata, diu animo verſata.* Hor. Art. 312. Verbaque *prouiſam* rem non inuita ſequentur. * *prouiſae* frugis in

in annum Copia Hor. Epiſt. 1, 18, 109. *eſt collecta copia meſſis.*

PROVOCARE Hor. Serm. 1, 4, 14. Ecce Criſpinus minimo me prouocat *h. e. iam Criſpinus ſcribax verſificator mecum ſacramento contendit, ſe citius me plures verſus ſcribere poſſe; et quidem me prouocat* minimo, *h. e. ipſe plus ſpondet, quam a me repromitti vult, certus nempe victoriae. Er ſezt gegen eine geringe Wette von mir viel. Bentleius pro* minimo *legit* nummo; *ſenſus idem, ſed emendatione non opus. Verſus ſequentes* Baxterus *et* Geſnerus *legunt:* Accipiam tabulas. *In noſtra editione eſt:* Accipe iam *etc. Ita* Bentleius.

PROXIMVS culpae i. *reus* Phaedr. 1, 10, 5. *Sic* Cicero *dixit* culpae affinis *pro* reus orat. 4. catil. 3. *opp. a* culpa remotus. * proximus heres Phaedr. 3, 10, 12. *proprie ſolemniterque; alias* ſecundus *appellatur, qui tunc demum fit heres, cum primus heres mortuus eſt.* vid. Diſpontinii collectan. in Phaedr. p. 252.

PRVDENS rerum. i. *philoſophus, vt docet* Vet. Schol. *ad* Hor. od. 4, 9, 35. *Sed ego tantum intelligo de ſagacitate animi, et prudentia ciuili. Lollius enim erat aulicus, ad quem haec ode ſcripta; idem non quaeram ſtoicas doctrinas in verſ. ſqq. ſed ſententias ſimplices, poëtae virtutem laudantis, et integritatem mentis.*

PTISANARIVM Hor. Serm. 2, 3, 155. *pultis genus ex farina hordeacea, cui maxima reſtaurandarum virium et nutriendi vis eſt. cf. de eius vſu* Nat. Andr. Matthioli in cap. 79. Dioſcor. libr. 2. Geſnerus *in Theſauro locum attulit* ex Plin. Hiſt. N. 18, 7, *quem confer ſi plura cupis. Facete Horatius diminutiuo vtentem fingit Medicum, rem habentem cum auaro, cui blanditur, quaſi exigui pretii pultem afferens.*

PVBLICITVS, *publice iuſſa* Ter. Ph. 5, 8, (al. 7.) 85. Non hoc *publicitus* ſcelus hinc deportarier in ſolas terras. *relegari in aliquam ſolitudinem.*

PVBLICVS: *publica* materies, *ſunt argumenta Tragoediae etc. iam nota, vt ex Iliade ſumta; aut iam ab antiquis tractata:* publica *ſunt, quia omnis populus ea iam nouit, et quaſi poſſidet.* Hor. Art. 131. Publica materies priuati iuris erit *h. e. fiet quaſi tua, a te inuenta.*

PVDOR Ter. A. 1, 5, 28. patris *pudor i. e. pietas, reuerentia erga patrem. Patet enim ex ſeqq.* cf. Hec. 1, 1, 41-47. * infans pudor Hor. Serm. 1, 6, 57. *reuerentia, ſ. verecundia proloqui timens.*

PVER: *comice* Ter. Ad. 5, 8, 17. de te largitor *puer! Compellatur hoc nomine Aeſchinus, etſi maritus iam erat, leuiter obiurgandi cauſa.* Dacieria *h. l. ſic reddidit:* diſpoſèz de vous, *mon petit mignon: Malle! huic blanditiae non eſt hic locus; mallem poſuiſſet:* diſpoſèz de vous, garçon.

PVGNA *i. e. turbae* Ter. E. 5, 2, 60. coll. 4, 13, 11.

PVGNARE vincere (*anteced. pro conſeq.*) Ter. Ad. 5, 3, 57. *poſtquam Demea dixerat, ſe velle filium craſtino die rus abducere, addit: verſ.* 56. Et iſtam pſaltriam vna mecum hinc abſtraham. *Tum reſpondet* Mitio: *pugnaueris.* Eo pacto prorſum illic alligaris filium. *h. e. Iſta ratione profecto vinces, filiumque tuum rure retinebis, quoniam ei certum eſt, a pſaltria non diſcedere.*

PVLCHER: *pulchra* poëmata Hor. Art. 99. *ſunt, quae plauſum capiunt et placent per bonam et iuſtam οἰκονομιαν, et quidem iudicio et menti placent, totius carminis ordine:* opp. dulcia carmina, *quae affectus mouent, cor tangunt. Sic formoſa et pulchra puella non ſemper eſt dulcis, et ſuauis, imo vero etiam iniucunda* inter-

*lum*, *et ita verſa*
*Hinc forte*, *ni*
, *translatio ducta*
*id.* Dulcis.
ɅE: *ſpecioſe*, *callide*;
*hinnuat quiddam*
*ationis* Phaedr. 1,
o. Te credo ſur-
*e*, quod *pulchre*
*praeclare!* Id, 4,
: 4, 25, 35. 4, 19,
13, 4, 5, 10, vlt.
ur, Philete, ſcri-
, *pulchre* vides.
*imum verſum tu*
*ſtitue*: Quod ſui-
auda, ſi iam da-
quod ſumus.
, pulla myrtus Hor,
25, 18. *cuius vi-*
*l nigredinem ver-*
*ui color eſt myrti.*
*ſic*, pulla ficus
od. 16, 46.
NTARIVM *dici*
*mis cibo*, *quo cum*
*veſcimur*, *notum*
*l ex Phaedr.* 3, 7,
*nota Schefferi ad*
*Sed hinc intellig.*
*tus* Ter. E. 3, 3,
s tute es, et *pul-*
*tum* quaeris, i.
*aeris*, *quod habes*,
*ro? vide* Gronou.
in. libr. 22. c. 25.
erm. 2, 2, 20. tu

*pulmentaria* quaere Su-
dando. *Reſpexiſſe Horatium Socraticum quoddam dictum notat* Vet. Schol. Hoc Socrates primus ait, qui cum ad noctem vsque ſpatiaretur, interrogatus a quodam, cur hoc faceret, reſpondit ὄψον συνάγω, obſono coenae, *ſignificans ſe ideo deambulare*, *vt* cibum libenti animo caperet.,,

PVLSARE aequo pede *per breuiloquentiam*, *aequis pedibus vel aequum erga omnes*, *vadere*, *et tum pulſare fores.* Hor. od. 1, 4, 13. Pallida mors *aequo pede pulſat* pauperum tabernas Regumque turres. *Quod* Lambinus *ad h. l. profert*, *etiam pedibus et calcibus pulſatas interdum fores*, *huc non pertinere videtur*: *quid enim tum* aequus pes? *de praeſtantia et veritate imaginis non eſt*, *vt dicamus*, *neceſſe. vide tamen voc.* Pes.

PVLVILLVS *proprie* ceruical, *ſed interdum eſt etiam lectulus*, *in quo veteres legebant*, *et*

 commen-

*commentabantur.* Hor. Epod. 8, 15. Quid quod libelli Stoici inter ſericos iacere *puluillos* amant. *quare ſolent ſtoici libri penes te in lectulo iacere, quaſi Philoſophiae ſtuderes, vt captes magis amatores?*

PVLVINAR Deorum ornare Hor. od. 1, 37, 3. *eſt, in ſupplicationis die feſto, aut in lecticis, aut in tabulariis, vbi ſtarent eminentes, lectos diis ſternere,* quibus *ſcilicet accumberent; ſaepe Deorum ſtatuae iis etiam impoſitae ſunt.*

PVNCTVM omne ferre, *de vniuerſo applauſu; translatum a tabellis in Comitiis, in quibus ſuffragia punctis notabantur.* Hor. Art. 343. Id. Epiſt. 2, 2, 99. Diſcedo *puncto* illius (*ſuffragio, opinione eius*) Alcaeus. * punctum muſcae Phaedr. 5, 3, 3. *dicit pro punctione.*

PVPPIS. Picta puppis; *ſolebant Veteres naues pictura illuſtrare. vide* Klotz. Vindic. Hor. p. 128. Hor. od. 1, 14, 14. *Nil pictis* timidus nauita *puppibus* Fidit. *credo, ad numi laria nauis, imagines pictae puppi; de quo n lud Ouidii:* E ſitque precor, f tela Mineruae, à picta caſſide habet.

PVRPVRA Hor. 7. Per hoc inan *rae* decus prec *hanc praetexta iam decus inuti ſtat inter omne nes nobiles ad num praetextan geſſiſſe.*

PVRPVREVS Hor. 3, 12. Auguſtus *pureo* bibit ore *Mirum hic im de explicatione cogitare potuiſ eſt, qui non im quis* os, *pro* vu *additum ſit* bibi *piet? quis neſc ſit* purpureum *modo pulchra or* * *deinde* purp *omni pulchritu lore dicitur.* Ho 1, 10. *purpur* oloribus; *de Ven currus eius ab*

*ebatur oloribus. vid.* binum *ad h. l. et* *doctos quos lau-* Klotzius Vindic. Ho- p. 228.
: verba *pura opp.* or- , figuratis, Hor. . 1, 4, 54. Non eſt *puris* verſum ribere verbis. * pu- numen, i. *coelum* *um* Hor. od. 3, 10, *ide* Numen. *Sic et* Veſpere. Hor. od. 9, 26. *pro* ſereno. *Eiusd.* Epiſt. 2, 2, * Ter. H. prol. 46. ic (Comoedia) eſt oratio i. e. *haec fa-* , *quam acturi ſu-* , *non eſt actuoſa,* *motoria, non affe-* *s aeſtuat* (vid. voc. ius.) *ſed potius* *nulla oratione con-* *Hanc explicatio-* Petro Marſo *debe-* *eamque ideo cetero-* *interpretum ſenten-* *praetulimus quod* *vniuerſo orationis* *tu optime conuenit,* *ndicari facile poteſt,* *ſibi Terentius ve-* *ſi fingamus* puram onem *hic ſignificare* di *genus purum,* *atque elegans. Certe ſequeretur inde, in ceteris Terentii comoediis impurum regnare ſermonem, quod, quam ſit abſurdum, nemo non videt.*

PVS Hor. Serm. 1, 7, 1. Proſcripti Regis Rupili *pus* atque venenum. i. *liuorem et malignitatem. Rupilius, cognomine Rex, praeturam gerens, Bruti aſſecla, ab Auguſto proſcriptus eſt; inter hunc et Perſium quendam diſſidium ortum vrbane narrat hac Satyra vates. Culpat hanc ſatyram quidem* Homius in Grundſaetzen der Critik Part. 2. c. 13. p. 89. *vt ad luſum verbi* Regis *prorſus confectam, ſed videbit, qui hoc carmen attente perlegerit, turpiter falli Britannum; namque ſatyra eo potiſſimum fine ſcripta eſt, vt ridicula certamina litigantium ſuo tempore hac imagine perſtringeret. id quod notat etiam verſ.* 6 et 7. *atque omne quod narratur tam lepide de acrimonia horum certan-*

*tium, de abſurdis vere metaphoris* v. c. Sole Aſiae, ſtellis ſalubribus, cane, inuiſo *agricolis* ſidere, *allegoria illa* de vindemiatore cet. *Tandem hunc in verbo* Regis *luſum non* IPSE *profert Horatius, ſed* PERSIVM *inducit dicentem, hominem ridiculum; adeo vt magis credam, vatem carpere eos, qui ludere verbis ſoleant, hac morata oratione, quam, ipſum illinc venuſtatem petiiſſe, nedum vt eo fine omne carmen compoſuiſſet. Sed ſolet Anglus ille doctiſſimus, et acutus alias vir, iniurius fere eſſe in Veteres, inprimis Horatium, niſi forte fugitiuis tantum oculis perluſtrauit Euripidem, Sophoclem, et quos carpit ſaepius immerito. Quod Baxterus protulit de dilogia vltimorum verſuum, quibus tangere Auguſtum ei viſus eſt Horatius, non dignum eſt commemoratione, et iam notum eſt, Baxterum impenſe amaſſe dilogiam, vbique eam quaeſiiſſe in* … *vbique eam i*… *vbi nullum eiu*… *gium.*

PVTEAL: *fuit loc*… *re tactus, a* … *Scribonio, imp*… *teali, procura*… *ſemper, foran*… *aperto, coelum* … *in foro Roman*… *arcum Fabianu*… *quem ſedes pra*… *rat, et cauſae* … torum et debito… ſtabantur. *Hi*… Epiſt. 1, 19, 8. *puteal*que Libo… dabo ſiccis, adi… tare ſeueris. *R*… *nerus ad h.* … *contra Baxter*… *eſſe haec, vt* … *verba* Ennii, … *Horatii; vide* … puteali *etiam* … *cte collecta in* … *mi Theſauro ſu*… Id. Hor. Serm. … Roſcius orabat … ſes ad *Puteal* … *teſtis* L *aduoca*…

PVTRIS: oculos … *pud* Hor. od. … *intelligo e*… *nin*… *natantes, m*… *qui cupiditate* …

*...atim vertuntur.*
...s in Damalim *pu-*
...ponent *oculos.*
Phaedr. 4, 24, 5.
...*r etiam* pyctes,
...gil victor, *quando*
*graeca hac voce La-*
*...tuntur, non ſim-*
*...r indicare eos* pu-
..., *ſed* pugilem co-
...um, victorem, *no-*
*ad h. l.* Gudius.
... *vaſculum luſo-*
..., *ex quo coniiciun-*
*...ilt, ſ. teſſerae* Hor.
2, 7, 17. qui pro
...leret atque Mitte-
*pyrgum talos. Sed*
*optimi, Cuning.*
*et Bentlei. legg.*
...um, *pro* pyrgum
*...bol. vterque; eſt-*
pyrgus *certiſſime*
*..., praeſertim, cum*
*... Crucquii* plimum
*et per* pyrgum ſ.
aſculum, quale di-
...

...ARE Ter. H. 3, 1,
...Iam, vt alia omit-
*pytiſſando* modo
quid vini abſumſit?
*...rat hominibus fa-*
*...ſtis, ac lautis, vt*
*...n, antea quam bi-*
*...it, guſtarent, ac*
*...le exſpuerent,*
*quinimmo in terram ef-*
*funderent, quod* pytiſſa-
re *dicebatur. Similis*
*eſt locus apud* Petro-
nium c. 38. „Plus vini
„ſub menſa effundebatur,
„quam aliquis in cella
habet„ *Plura volenti*
*dabit* Burmannus ad h.
l. pag. 168. *Chremes er-*
*go Terentianus queritur,*
*non quidem omnino,*
*quod guſtauerit Bacchis,*
*ſed, quod nimium fa-*
*ſtidioſa, tam ſaepe py-*
*tiſſauerit, vt plurimum*
*vini exſpuendo, atque*
*effundendo conſumeret.*
*Similis fere eſt apud Lu-*
*cianum Timonis de Gna-*
*thonide querela* – πιθȣς ὁλȣς παρ ἐμοι πολλακις ἐμημεκως. –
*pag.* 159. Tom. 1. ed.
Reitz.

# Q.

QVADRA *fruſtum panis, quod datur mendico* Hor. Epiſt. 1, 17, 49. Mihi diuiduo findatur munere quadra; *mihi dimidium quadrae, quam illi daturus es, donetur, diuidatur munus inter nos.*

QVADRARE aceruum. Hor. Epiſt. 1, 6, 35. Tertia ſuccedat, et quae pars *quadret* aceruum, *quartam partem addat, vt quater millia fiant* cf. praeced.

QVAESTVS: *de eo quod quaeſtum alicui comparat, efficit* Hor. Serm. 2, 6, 19. Autumnus grauis, Libitinae *quaeſtus* acerbae. * impudentiae quaeſtus, *quem faciunt homines impudentes* Phaedr. 1, 14, 18. quorum ſtultitia *quaeſtus* impudentiae eſt; *qui ſua ſtultitia patiuntur, vt alii grauiter impudentes lucrum facere ab iis poſſint.* * *pro iis locis ponitur, vnde quaeſtus quaeritur.* Phaedr. 3, 20, 4. Galli Cybeles circum *quaeſtus* ducere Aſinum ſolebant. *Nimirum ad ſtipem colligendam;* Gronouius *in Notis emendat* circum coetus. *vide de hac Phaedri loquendi conſuetudine plura in voc.* Religio * Ter. H. 4, 1, 27. Nempe nunc illi prodita abs te filia eſt planiſſime, per te vel vti *quaeſtum (corpore ſcil.)* fac[...] vti veniret pal[...] *culpa id accidit* [...] *nus illa filiam* [...] *cogere potuerit,* [...] *vt faceret mer*[...] *aut eam palam* [...] *cilla vendere.* [...] *elliptica illa* [...] *quam plenam h*[...] Plaut. Poen. 5, [...]

QVALVS *pro lan*[...] *autem proprie* [...] *mulieres repone*[...] *ſa.* Hor. od. 3, [...] *ganter,* Tibi [...] Cythereae Pue[...] aufert; *ad imi*[...] *niſi me fallit* [...] *iucundiſſimi i*[...] phus, γλυκει[...] ἔτοι Δυναμα[...] τον ἴσον Ποθ[...] σα παιδος, P[...] ἀφροδιταν.

QVANDOQV[...] quando. Hor. [...] 34. *Quando*[...] ſar) trahet fe[...] ſacrum cliuu[...] *cliuus adhaere*[...] *viae, qua ib*[...] *pitolium, triu*[...] merita decor[...] Sicambros. Id. [...] *Quandoque* b[...] mitat Homer[...]

*tam haec vox rem facit, ſi quando forte Homerus peccauerit.*

QVASI *inſeruit* ἀποσιωπήσει *non quidem eius, qui nihil velit, ſed qui nihil poſſit amplius dicere* Ter. E. 3, 1, 15. *ſtulti nimirum atque inſulſi Thraſonis, cui tamen et hoc loco (mira comici arte atque induſtria) nimium quantum ſuffragatur Gnatho verſ.* 16. * *pro* fere, circiter Ter. H. 1, 1, 93. Mercedem *quaſi* talenta ad quindecim Coëgi.

QVATENVS Hor. od. 3, 24, 30. *Quatenus* heu nefas (*ita vitium emendandum in noſtra editione, addens illud* nefas *ſecundo ab hoc ſuperiori verſui, huic detrahens*) Virtutem incolumem odimus, Sublatam ex oculis quaerimus inuidi. *Veram eſſe lectionem* τȣ quatenus *pro* quatinus, *quod Baxterus defenderat, oſtendit Geſnerus in Theſauro, Feſti etiam locum refutans, quo nititur obſeruatio illa, nempe cum ſignificet* quandoquidem, ſiquidem, *eſſe* quatinus *ſcribendum; cum ſit pro* vsque, ad quem finem, quatenus. *Bene vates illis verbis*: clarus poſtgenitis, *addit hanc veram et eleganter dictam ſententiam;* Baxterus *ſub virtute Auguſtum intelligit, ſed, credo, ſomnians. Quid autem ſi legeris* CARVS *pro* clarus; *quae ſequuntur*, odimus — inuidi – *et totus locus inde certe maiorem vim, veritatem, elegantiam nanciſceretur.*

QVATERE mentem. i. *cum vi ad enthuſiaſmum quendam mouere.* Hor. od. 1, 16, 5. Non adytis *quatit* Mentem ſacerdotum incola Pythius – aeque. * Id. od. 1, 18, 12. Non ego te candide Baſſarea Inuitum *quatiam* i. *te exagitabo, mouebo ſacra tua, quibus reconditiſſima myſteria ineſſe credebantur.* * pede candido ter *quatere* terram Hor. od. 4, 1, 28. i. *tripudiare; de ſaltatione.* * quatere mente ſolida, *cum ſumma venuſtate, et ſublimitatis*

*quadam virtute* Hor. od. 3, 3, 4. Iuſtum et tenacem propoſiti virum Non ciuium ardor praua iubentium Non vultus inſtantis tyranni Mente *quatit* ſolida; *erſchüttert die feſte Seele. vide* Iubere. * Hor. Epiſt. 2, 2, 84. riſu populum *quatere; eleganter de eo, qui cachinnum ciet erumpentem, quo totum corpus concutiatur* * Ter. E. 2, 3, 66. Homo *quatietur* certe cum dono foras. *verberibus domo expelletur. Obſerua, quam bellum ſit comici in mouendo riſu artificium; quid enim magis eſſe poteſt ridiculum, quam ſi quis, donum allaturus, non repulſam auferat, ſed* quatiatur foras.

QVIETVS, *mitis, placidus* Phaedr. 2, 8, 15. bobus *quietis* agere coepit gratias.

QVINDECIM viri, *ſunt ſacerdotes illi quindecim Sibyllini ſacris procurandis creati.* Hor. Carm. Saecul. 70. *Quindecim* Diana preces *virorum* Curet.

QVINQVATRES *fe*
*in honorem Min*
*quibus pueri in*
*feriari ſoliti.* Hor.
2, 2, 197. puer v
*quinquatribus* olin
guo gratoque fruari
pore raptim. *Ph*
*nubem Grammati*
*de his feſtis, ſi*
*conſulendorum vi*
Theſ. Geſneri hac.

QVINQVEVIRI *eran*
*giſtratus humiles*
*Romanos, aut ag*
*uidundis, aut ali*
*rationibus praefe*
*de* Alex. ab Ale
Dier. Genial. libr.
16. Hor. Serm.
56. Recoctus — Sc
*quinqueuiro* corun
ludet hiantem. *vi*
coctus.

QVIRITIS *ſingulari*
*ro* Hor. od. 2, 7, 3.
te redonauit *Qu*
Dis patriis Italoqu
lo. *Geſnerus hic*
*ci putat ad finitam*
*tiam, qua ſaluti*
*tes vocarentur. S*
*cet, verum ſit, h*
*pellatione exauct*
*milites intelligi, n*
*men h. l. quaeram*
*ne enim cohaerent*

quis te Romanum redonauit coelo Italo, romano, et Diis patriis. *Non video hic veſtigium militiae finitae.*

## R.

RABIOSVS, rabioſi tempora ſigni Hor. Serm. 1, 6, 126. Aſt vbi me feſſum ſol acrior ire lauatum Admonuit fugio rabioſi tempora ſigni. *Sic habet noſtra certe editio:* et rabioſi tempora ſigni *dies ſint caniculares: ſed verior longe et elegantior lectio* Bentleii, *iam ab Crucquio in codice antiquo reperta:* Aſt vbi me feſſum ſol acrior ire lauatum Admonuit fugio campum luſumque trigonem. *In campo Martio ludebant terni pila trigonali. Verba:* Rabioſi tempora ſigna; *deſumpta ab librario, ſine dubio ex tertia ſatyra Perſii; vt iam notauerat Baxterus.* * *rabioſa* canis. Hor. Epiſt. 2, 2, 75.

RADERE *de vento turbulento, qui puluerem colligit, et ſpargit; bella imago.* Hor. Serm. 2, 6, 25. Siue Aquilo *radit* terras *Vet. Schol.* ſtringit. *Quod vix video quid ſibi velit. Adde* Epod. 16, 54. *Radat* Eurus arua imbribus. * Hor. Serm. 2, 4, 83. Ten' lapides varios lutulenta *radere* palma. *varii lapides appellat ipſum pauimentum*; lutulenta palma radere, *ſcopis ex palma mundare, bene hoc loco!*

RAPERE *auditorem in medias res.* Hor. Art. 149. *de Homero, qui ſtatim res, quae aguntur, in principio Iliados narrat, ſic, vt nos, quaſi iam ſpectatores rerum, cernamus agi, quorum initium nunc non totum ſed in ſeqq. demum narrabitur. Similis plane eſt Aeneidos initium et cuiuscunque veri poëtae epici.* * Phaedr. prol. 3, 46. *rapiet* ad ſe, quod erit commune omnium: *ſibi tantum adplicabit, et aliis nil dictum credet.* * in peiorem partem Ter. Ad. prol. 3. *eſt, cum ſtudio atque inuidioſe vituperare.*

RARVS, rara lacryma *venuſte de lento et tabifico morbo amoris*; *guttatim fluunt lacrymae, ſpatio interpoſito* Hor. od. 4, 1, 34. Manat *rara* meas lacryma per genas. * *rara* iuuentus Hor. od. 1, 2, 24. Audiet pugnas vitio parentum *Rara* iuuentus; *poſteri pauci illi.*

RASTRVM *inſtrumentum ruſticorum ad glebas findendas aptum. Videtur idem fuiſſe, quod Graecorum* δικελλα; *idque apparet e Luciani Timone, cuius primam partem quoad cetera quoque cum prima* τȣ ἑαυτοντημωρȣμενȣ ſcena *apud Terentium comparari maxime velim. Namque Terentius de fodiendo loquitur, apud Lucianum* tom. 1, pag. 114. ed. Reitz. σκαπανευς *dicitur Timon*; Ter. v. 40. Huc tam *graues* hos quaeſo; *Lucianus ibid.* ἐτω βαρειαν φερων την σικελλαν. Ter. H. 5, 1, 58. Nam ſi illi pergam ſuppeditare ſumtibus – mihi illaec *vere* ad *raſtros* res redit. *Chremes h. l. ad illos raſtros reſpicit, quos Menedemus* portauerat Act. 1. Sc. 1. verſ. 36. *ac ſignificat, ſe per filii luxuriam, ad veram paupertatem, non vt Menedemus, ad fictam et ſimulatam, redactum iri.*

RATIO *ſententia* Ter. Hec. 3, 1, 26. ſi vis vero veram *rationem* exſequi. Vid. Exſequi.

RECIPERE *locus eleganter dicitur* excipere, recipere *alias, in quem illi ſe recipiunt, et tuto confugiunt* Phaedr. 4, 23, 10. me copioſa *recipit* incolumem domus. Id. 1. 12, 9. ſilua tum *excepit* ferum. Id. 4, 5, 4. aegre *recepti* mures cauis. * *de perſonis.* Corpus lecto *recipere, diſcumbere,* Phaedr. 1, 18, 4. *reciproce, vt alias dicitur, recipere aliquem domo.*

RECTE Phaedr. 4, 12, 1. *recte* loqui: *ſincere, ſine ambagibus ſimulationis* * *elegans in hoc verbo* ἀμφιβολια *eſt in* Ter. A. 5, 4, 53. *Pamphilus de Dauo,* non *recte,* inquit,

quit, vinctus eſt. *Intelligit autem eum eſſe immerito vinctum. Pater autem ſignificari putat eum haud accurate ſatis, aut arcte conſtrictum eſſe, et reſpondet:* Haud ita iuſſi. * Ter. E. 2, 3, 50. *vbi Charea Archidemidem rogauerat,* num quid velit? *reſpondit alter: Recte; abeo. More Romano. Quum enim aliquem a ſe dimittere vellent, rogabant,* num quid vellet, *quod ſi alter negaret,* recte, *dicebat,* abeo. cf. Horat. Serm. lib 1. Serm. 9. v. 6. * Ter. H. 2, 1, 16. Tum quod eidem *recte* eſt, nam nihil eſſe mihi, religio eſt dicere. *Nemo eſt interpretum qui melius h. l. intellexit, explicaueritque probabilius, Kohlio in commentario crit.* p. 36. ſqq. *Senſum enim verborum hunc fere conſtituit.* Equidem profecto nihil habeo, quod Bacchidi dem, praeterquam quod ei ſaepius roganti ſubinde reſpondeam. *Recte h. e.* ego iſthaec, recte vt fiant, curabo. *Atque ita pollicendo animum eius detineo, quoniam pudet me dicere, mihi prorſus nihil eſſe, quod ei donem.*

RECTVS, pro erectus Hor. od. 4, 4, 48. Fana deos habuere *rectos. nunquam poſtea de ſuis ſedibus deturbatas eſſe ſtatuas Deorum notat, id quod et hiſtoria docet.* * *animus rectus* Hor. 4, 9, 36. *conſtans, prudens.*

RECLVDERE fata, *de morte: venuſte, qua clauſus quaſi homo.* Hor. od. 1, 24, 17. Non lenis percitus fata *recludere. Graeciſm.* non lenis *i. e. crudelis, recludere.*

RECOCTVS Hor. Serm. 2, 5, 56. plerumque *recoctus* ſcriba ex quinqueviro coruum deludet hiautem. *Vet. Schol. ad h. l.* recoctus, denuo ſaepe refectus, et per hoc aſtutus; recocti autem dicuntur ſcribae, qui ſaepius, cum pro conſulibus in prouincias miſſi, exercitatiores facti ſunt vſu ipſo, et frequentia; *Solent autem mitti quinqueuiri, qui cum rediiſſent, vendebant decurias ſuas,* et

*et quinqueuiri dicebantur; quod ſi voluiſſent iterum pro magiſtratibus apparere, et fructus priores percipere,* cocti *dicebantur; quique ſaepius hoc factitabant,* recocti; *qualis Coranus fuit, qui Naſicae filiam in matrimonium accepit.*

RECVMBERE *elegantiſſime de vndis ſedatis* Hor. 1, 12, 33. Minax — ponto Vnda *recumbit.*

REDDERE carmen, i. *canere antea mandatum memoriae* Hor. od. 4, 6, 43. * de vltione Ter. E. 5, 7, 18. *reddam* hercle.

REDEMPTOR Hor. od. 3, 1, 35. huc frequens caementa demittit *redemptor. Durum mihi videtur intelligere frequentem redemptorem cum Geſnero fabricae ſuſceptorem, qui vnus ipſe multas adducat operas; potius explicem de redemptore, qui frequenter caementa demittat, et, ipſe aduentans, et ſaepiſſime praeſens. Non inſolemnem hanc locutionem eſſe ſcriptoribus, docti viri norunt.*

REDIRE, in rationibus Hor. Art. 329. *Redit* vncia, quid fit? Thut man eine Unze hinzu: wie viel macht das? * *eleganter* Hor. Epiſt. 2, 1, 48. Qui *redit* ad faſtos et virtutem aeſtimat annis; *quaſi currit antea ad faſtos, vt videat, an vetuſta ſit virtus, quam probat.*

REDITIO Ter. Eun. 4, 4, 4. Quid huc *reditio*; *eſt, elegans et grauis* μαρρολογια; *Cur huc reducti? Eſt autem fere obiurgantis. Ita enim Artemona in Plauti Aſin.* 5, 2, 70. *Philenium increpans.* Quid tibi, ait, huc *receptio* eſt ad *te* meum virum?

REDONARE Hor. od. 2, 7, 4. Quis te *redonauit* Quiritem Diis patriis Italoque coelo. *vide* Quiritis.

REDVCTVS, vallis *reducta*, translate et belle, depreſſa, aut ſinuoſa Hor. Epod. 2, 13, In *reducta* valle mugientium Proſpectat errantes greges *Bene proſpectat, errantes: libere paſcentes; imago omnino ſuauiſſima!*

*niſſima! Sic eadem elegantia, eodem ſenſu* Hor. od. 1, 17, 17. Hic in *reducta* valle caniculae Vitabis aeſtus.

REFERRE nauem in mare Hor. od. 1, 14, 1. O Nauis, *referent* in mare te noui fluctus; *vbi per nauem plerique interpretes rempublicam et totam oden allegoriam intelligunt, inter quos* et ipſe Quintilianus 8, 6, 44. Muretus *tamen et* Faber Epiſt. 1, 53. *negant hic eſſe allegoriam. Non noſtrum eſt lites componere tantas; tu vero lege* Bibliothek der ſchön. Wiſſenſchaft. III. Th. 1 St. p. 61. * Ter. A. 3, 2, 16. Quid rettulit. *Imperſonaliter i. e. iuuat.*

REFIXVS ſidera *refixa* i. *detracta, reuulſa, de coelo derepta.* Hor. Epod. 17, 5. *Refixa* coelo deuocare ſidera. Baxterus *legit*, defixa, *nec ipſo Geſnero probante.*

REGIA *pro* regnum Hor. od. 1, 37, 25. Auſa et iacentem viſere *regiam. viuida quadam imagine!*

RELIGERE pecuniam i. *colligere antea diſperſam inter debitores* Hor. Epod. 2, 69. Omnem *relegit* Idibus pecuniam. *Idibus enim et Calendis vſurae et ſors exigi ſolebant. Bentleius et Baxterus cum optimis libris legunt*, redegit, *pro* relegit; *quod voc. etiam habet vim et acerbitatem, qua foeneratores pecuniam exigere ſolebant; adeoque malim* redegit. *vide hanc lectionem etiam tuentem* Klotzium in Vindic. p. 258.

RELIGIO *de omnibus, quae religioſe coluntur, obſeruantur, atque cuſtodiuntur, dici conſtat, hinc* Phaedr. 1, 37, 6. poenas ſanctae *religioni* pendere, *quia Canis Manes violauerat atque loca illa religioſa.* Phaedr. 4, 10, 4. repente vocem ſancta miſit *religio; quia Iouis fanum compilauerat fur, vox ibi emiſſa eſt: quae quum fieret ob violatam huius loci atque ipſius Iouis religionem, ipſa religio eam emiſiſſe dicitur. Occur-*

*runt enim vbique apud Phaedrum eiusmodi locutiones, quae vniuerſe efferunt, quod ad ſuas formas referendum eſt. Videtur hoc loco vox religionis ad Deum ipſum referri, qui coleretur hoc in loco, et cuius vox ibi audiretur.* Phaedr. 3, 13, 8. Ne *religio* peccet imprudens mea, h. e. *ne ego iudex, cuius fides a partium ſtudio aliena, tamen fallar cauſſae incertitudine. Natiuum candorem iudicis his verbis oſtendit fabulator. Sic de iudiciis incorrupta fide* Phaedr. 4, 25, 26. Decerne quod *religio*, quod patitur fides.

RELIGIOSVS Ter. H. 4, 1, 36. verum vt ſtultae et miſerae omnes ſumus *religioſae*; h. e. *nimium quam par eſt ſuperſtitioſae, et anxietate conſcientiae praegrandi laborantes. Cum in vniuerſa hac ſcena mirabilis admodum atque egregius exiſtit Comicus in exprimenda mulieris tenerae, mollis, timidae, imbecillae, pudentis denique imagine, tum in his praecipue verſibus* 36. ſeqq. *haud leuia reliquit artis veſtigia. Iam ſe ipſam nimis accuſerat Soſtrata, iam ſupplex a marito peccati veniam petierat, iam nihil intactum reliquerat, quo poſſet animum eius ad ignoſcendam ſibi hanc culpam promouere. Sed alii deinde pictori poëtico ſuppetebant colores, quibus inchoatam perficeret imaginem, eamque nouo lumine ita colluſtraret, vt antea videantur omnia, quae in oculos incurrerent, opaca atque abdita fuiſſe, nunc demum nitida ac luminioſa quaeuis appareant. Namque vt de nimia, quae ſolet ineſſe mulieribus, religione ac ſuperſtitione nihil dicam, quam partim formae muliebris ipſa Soſtrata expreſſe prodit: hoc animaduerti a lectoribus magnopere velim, poëtam ſimul hoc innuere, quam ſolemne ſit mulieribus, ex timiditate in animi abiectionem delabi. Etenim quod annulum expoſitae puellae dederat,*

*ea res nihil habebat vitii, praeter ſuperſtitionem quae v. 39. indicatur, tamen et hoc factum ſtultitiae inſimulat* v. 36. *etſi maritus eam defendit v.* 40. *Iſtuc recte, inquit,* conſeruaſti te atque illam. *Quis enim cum Calphurnio εἰρωνευτικῶς illud eſſe dictum ſomniet?*

RELINERE dolia Ter. H. 3, 1, 51. *eſt dolia remoto limo, aut pice aperire; De ratione vini condendi cf. Plin. hiſtor. nat. lib.* 14. *c.* 20. *Columell.* 12, 18. *Cato de re ruſtica c.* 120. *Horat. od.* 3. 8. 10. *Contrarium eſt* oblinere. *Ceterum hoc negligi non debet, dolia tantum eſſe relita, vbi prima vice aperiebantur. Hinc ſi Chremes, releui, inquit, dolia omnia; ſignificat, ſibi omnia dolia, quae adhuc integra nec vnquam antea depromta fuerant, aperienda fuiſſe.*

RELINQVERE, *relinqui dicitur proprie, quem in curſu ſuperat currendo alter, vt nos dicimus zurükbleiben; eleganti translatione vſurpauit* Hor. Art. 417.

RELIQVIAE Phaed. 1, 22, 6. Nunc quia laboras, vt fruaris reliquiis, quas ſunt roſuri, ſimul et ipſos deuores. *Intelliguntur h. l.* τα περισσα *a cibo nimirum atque coena, quibus mures veſci plerumque ſolent. cf.* Hor. Serm. 2, 6, 104. multaque de magna *ſupereſſent* fercula Coena Quae procul extructis inerant heſterna caniſtris.

REMEDIVM *de perſona* Ter. Ad. 3, 1, 7. Solus mearum miſeriarum eſt *remedium.*

REMITTERE *deſinere* Ter. A. 5, 1, 8. *Ita etiam ſimplex occurrit.* A. 5, 3, 2.

REMISSVS, *arcus, pro non tento.* Hor. od. 3, 27, 67. Venus et *remiſſo* filius arcu; *bene h. l. Amor cum arcu non tento, quippe qui Europae iam debellaſſet pudorem.*

RENATVS Epod. 15, 21. Nec te Pythagora fallant arcana *renati; quamuis ſcias omnem Pythagoricam arcanam diſciplinam*

*plinam. Renatum dicit eum propter* μετεμψυχῶσιν, *facete! quia dicitur animus Pythagorae primum Euphorbi Troiani fuiſſe, vnde dictus Panthois, deinde Homeri, poſtea in Pythagoram tranſiiſſe.*

RENIDERE, *pro* ſubſannare Hor. od. 3, 6, 12. Adieciſſe praedam Torquibus exiguis *renidet.* De *Parthis vincentibus Romanos. Ille hoſtis gaudet ſe praedam accepiſſe, ore hiſcente, et naribus contractis ſubſtrictisque ridet, denteſque oſtennens. Ita locum explicat, et ob elegantiſſimam imaginem, quae rem optime pingat, laudat ipſe* Klotzius Vindic. p. 201.

RENODARE, comam; *pro* religare, *in nodum colligere* Hor. Epod. 11, 28. Teretis pueri, longam *renodantis* comam. *Nonnulli codd. legg.* renidentis comam; *cui fauet Geſnerus, cum ſit inuſitata vox renodare. Mihi vero propter eam cauſſam magis placet, et propter ſimilem locum od.* 2, 5, 23.

REPARARE *pro per*
*re l. permutation*
*pere; parare em*
*ſaepius, emere,*
*vti, redemere,*
*pro emere, ſic re*
*pro parare, etiam*
*ne nouum hoc v*
*feciſſet Horatius*
*alias ſolet, quan*
*et apud ICt. occur*
*notat Geſner.* ad
Hor. od. 1, 31, 1
na Syra *reparata*
*magis exquiſita,*
*ſiora.* Bentleius
*ta intelligit* condit
medicata Syriaco
vt *luxurioſos in*
*ſed vix haec inte*
*tio ſatis probari*
*reparare* oras claſſ
od. 1, 37, 23. *de C*
*tra victa;* nec l
Claſſe cita *reparaui*
*Geſnerus ſatis p*
*liter:* „*claſſe cita*
„*ta et translata,*
„*rauit, i. ſibi dem*
„*rauit, acquiſiuit*
„*pugnauit,* (*ſc.*
„*Aegypto*) *alias*
„latentes *i. e. occ*
„*ignotas Romanis.*
*tamen aliquid du*
*hac interpretation*
*tire videor, atqu*

*genue fateor; mihi valde arridere* Boſii *emendationem* Animaduerſ. latin. pag. 36. claſſe cita ire parauit oras; *h e. in ignotas Romanis oras ire parauit.* Bentleius *legit:* claſſe cita penetrauit oras. *male!* * Hor. od. 4, 7, 13. Damna tamen celeres *reparant* coeleſtia lunae; *pulchre de creſcente luna.*

REPENDERE Phaedr. 2. prol. 13. Ita, ſi *rependet* illi breuitas gratiam, cuius verboſa ne ſit commendatio etc. *Quem difficilem locum non dubitamus ita ſcribere, conſentientibus vetuſtis libris*: Ita ſic rependit illi breuitas gratiam; Cuius verboſa ne ſit commendatio, attende cur — *Non enim hinc ſeparanda eſt narratio ſequens, de iuuenco* etc. *quam maxime Phaedrus cum prologo coniunxiſſe videtur, vt fecit lib.* 4. *prol, Omittenda itaque verba Inſcriptionis*, Iuuencus, Leo, et praedator, *et continuo copulanda fabula illa cum prologo.* Id quod factum etiam *video in editione Phaedri a Fabro. Praeterea non ineptum videtur, ſeruare lectionem conſtantem in Codicibus verſ.* 12. *et leg.* Ita ſic, *quod nec ſine exemplo dici affirmat Gronouius in emendationibus in Phaedrum, coniunctis cum Frid.* Gronouii notis et Nicolai Diſpontinii Collectaneis in edit. Phaedr. Amſtelodam. 1703. pag. 143. *aeque plane eſt pleonaſmus germanus cum dicimus: Auff dieſe Art alſo.* Ita *enim pro* ITAQVE *atque* hoc modo explicandum. *Senſus totius loci eſt: ſi vero hic ibi Aeſopi fabellis aliquid adiecerim atque varietati in narrando ſtuduerim, aequi bonique conſules, lector; quod, ſi igitur a te conſecutus fuero, illi rei, quod tam beneuolus ſis, gratiam rependit breuitas, quam hic in petendo ſequor, dum non longiori petitione tibi moleſtius fiam. Ac ne huius breuitatis meae verboſam commendationem inſti-*

*tuam, qua demonſtrem, quid ea mereatur, attende potius ad fabulam, quam narrabo, vt meum nunc eſt inſtitutum, atque exemplo docebo, aequum eſſe iis, qui reuerenter petunt obſecundare lubentius, quam iis, qui importunius rogant. Haec optime conueniunt cum nota breuitate Phaedri.*

REPENTE *praeter ſpem et conſuetudinem* Phaed. 1, 23, 1. *repente* liberalis, ſtultis gratus eſt. *Sit etiam* Id. 1, 23, 7. *ſubita* benignitas.

REPONERE *de fabula iterum acta, et repraeſentata in ſcena.* Hor. Art. 190. Fabula, quae poſci vult et ſpectata reponi. *Batteſius intellexit cum Ramlero de recordatione; fabulam nempe animo quaſi reponi ſit, bene poſſe memoria teneri; quod ego non crediderim. Ceterum, quae addit explicando h. l. Batteſius, recte ſe habent, dignaque ſunt lecta.* vid. Einleit. in die ſchön. Wiſſenſchaft. Th. *2. p. 283.*

REPOTIVM *Vet. S*
Hor. Serm. 2, 2,
cebit Ille *repotia*
les, aliosue dier
ſtos albatus celeb
*cuntur repotia,*
*Graeci dicunt π*
*φια, aut mutu*
*tationes, vel eti*
*ſecundus a nupti*
*virgo ad muliebr*
*bitum componitu*
*pro* feſtis diebus
tur. „ *Hactenu*
*plura cupiens de*
*potiis eorumqu*
*vſu et ſignificati*
*eat Geſneri Theſ*
*qui praeter hae*
*Schol. diſputation*
*rum doctorum i*
*mam quamdam*
*Bene autem apu*
*tium* albatus cele
*candida toga,*
*erat, quia dies f*

REPERIRE *de iis,*
*genio ſuo primu*
*quamdam excogit*
*que inſtituunt.*
1, 1, 1. Aeſopus
quam materiam r
Phaedr. 4, 10, 15
res contineat hoc
mentum vtiles, N
plicabit alius, qu
*repperit. immer*

*cuſat Freinshemius ex hoc loco Phaedrum; nimiae ambitionis; vindicatus eſt vero a Sheffero in notis. Sed etiam* Leſſingius *in quaeſtionibus de fabulis acriter hic litem intendit Phaedro; quaſi haud gnarus ſatis ſit fabularum vis, atque virtutis, quique ita lepidarum formularum atque ſyrmatum ſit amans, vt tandem ipſe cogatur, pluribus verbis oſtendere fabulae argumentum, vnicuique aptum. At aliud potius exemplum, ſi quod eſt, vellem elegiſſet Leſſingius. Tantum enim abeſt, vt Phaedrus hanc narrationem pro fabula propria vendat, vt ipſe potius ſuo exemplo probet, quod neceſſe putabat, poſſe hanc frugiferam narrationem, vt aliae, quas ſuis fabulis hic ibi interſeruit, vtiliſſimarum rerum in communi vita eſſe documentum. Occurrunt eiusmodi narrationes euoluenti Phaedrum iſtae:* 3, 10. et 4, 21. et 5. 8. cet.

REPRAESENTARE, *facere aliquid ante tempus, citius quam fieri ſoleat aut debeat.* Phaedr. 3, 10, 32. *repraeſentauit* in ſe poenam facinoris i. e. *non diſtulit ſupplicium de ſe ſumendum patrati parricidii, ſed ſtatim a ſe exegit, atque anticipando praeſentem reddidit poenam.*

REPREHENDERE *proprie, prehenſum retro trahere.* Phaedr. 5, 8, 4. elapſum ſemel Non ipſe poſſit Iupiter *reprehendere.* * Ter. Ad. pr. 14. *quod eſt ab aliis relictum, aſſumere, retinere.*

RES Phaed. 4, 7, 4. ſi qua *res* eſſet cibi h. e. *ſi qua res edulis, ſ. cibus eſſet. graeco more* * Phaed. 3, 8, 11. res foeminarum i. e. *ſupplex muliebris, h. l. ſpeculum.* Phaed. 5, 8, 5. *rerum* occaſio. *pleonaſtice.* * *res, nudis verbis ſaepe opponuntur, inde etiam rationes, argumenta ſignificant, quae non verbis ſed ipſo facto verum aliquid probant* Phaed. 5, 5, 3. Pro iudicio dum ſtant erroris ſui Ad poeniten-

dum *rebus manifeſtis* agi ſolent. * Ter. H. 1, 1, 3. *nec rei fere, ſane amplius quidquam fuit.* i. e. *nec fere quidquam amplius tecum negotii habui.*

RESCRIBERE, *voc. iuris, reddere pecuniam creditam; nam quia diuites Romani pecunias ſuas depoſitas habebant apud argentarios; debitor cum reddit pecuniam foeneratori ab illo acceptam, illam pecuniam rurſum ſcribere argentarium iubet, vt depoſitam ab huius pecuniae domino, cum antea ſcripta eſſet, pro eo erogata mutuo ſibi.* Hor. Serm. 2, 3, 76. Dictanti quod tu nunquam *reſcribere* poſſis, *vid. dictare * argentum per ſcripturam aut ſyngrapham reddere* Ter. Ph. 5, 8, 29.

RESCIRE Ter. Ad. 5, 3, 5. Hem tibi! *reſciuit* omnem rem, id nunc clamat ſcilicet. vid. *De hoc verbo* Gell. N. A. 2, 19. *et in primis* Kohlium in comm. crit. pentad. 1. loc. 16. p. 55. ſqq.

RESIDERE, *bene de pellibus aſperis exorientibus, et incipientibus veſtire hominem* Hor. od. 2, 10, 10, Iam *reſidunt* cruribus aſperae Pelles: *quam pulchre autem hoc loco id dictum, in tali vniuerſa Allegoria, praeſertim cum Horatius iam annos plurimos expleſſet, et ad aetatem ſenilem fere accederet, ipſe iudicabis.* * Hor. od. 3, 2, 30. Noſtrisque ductum ſeditionibus Bellum *reſedit.*

RESIDES *de iis, qui publica munera recuſant, nec omnibus rebus nouis interſunt.* Phaed. 5, 1, 7. *reſides* et ſequentes otium: *fortaſſis philoſophos et poëtas putat.*

RESIGNARE, *proprie quod ſignatum eſt, aperire*; vt *chirographum, demto ſigno, diſſoluere, Hinc elegantiſſime* Hor. od. 3, 29, 54. Reſigno quae dedit i. *reddo, quaſi vt chirographum ſoluo* Id. Epiſt. 1, 7, 34. Hac ego, ſi compellor, imagine cuncta *reſigno. reddo tibi*

onatua: *ſatis aſpe-* Schol. *Sed tali io-* *Maecenatem neceſſe* *ntius delectatum* *innatum, quam* *m, et, quae con-* *itur, ſatis ſuſten-* *hunc iocum.*

ERE *ex priſtina* *dine atque animi* *ate ad ſe redire* 4, 2, 15.

IRE *curare* Phaed. , 28. nihil *reſpi-* dum dolorem vin- *Inde* reſpectus *tuitu, conſidera-* *attenta* * ſe reſpi- *nullam ſui ratio-* *abere.* Ter. H. 1, Nullum remittis 1, nec te *reſpicis.* non voluptati eſſe rto ſcio. * *pro* co- urare Ter. Ad. 3, Nam hercle ne- *ſpicit* nos. *Antea* *t Soſtrata: nos* *maxime* Ph. 2, 2, verſ. 54.

DERE, *ſiſtere ſe* *cio vadimonio da-* r. Serm. 1, 9, 36. nc *reſpondere* va- ebebat. Phaedr. 4, itati non *reſpon-*

RESPONSARE Hor. Serm 2, 4, 18. Ne gallina malum *reſponſet* dura palato; *lepida metaphora, durus cibus male placet, et quaſi recuſat edi palato.*

RESTO; reſtitit, *ſubſtitit* Phaedr. 1, 12, 3. Ad fontem ceruus, cum bibiſſet, *reſtitit.* Sic Id. 3, 14, 2. * Ter. H. 5, 3, 7. In qua re nunc tam confidenter *reſtas* ſtulta?

RESTINGVERE pocula Hor. od. 2, 11, 11. Quis puer ocyus *Reſtinguet* ardentis Falerni Pocula praetereunte lympha, i. e. *profluente aqua nimiam vini vim temperabit. Sed, licet Baxterus hic dicat:* bene *reſtinguet* ſubiecturus *ardentis: ego hic forte iuſto plus audacem Flaccum putem,* reſtinguere pocula, *eo ſenſu, quo eſt* h. l. *non ſatis facit religioni meae. Quam vellem, vt aliter alii ſentiant!*

RESTIS Ter. Ad. 4, 7, 35. Tu inter eas *reſtim* ductans Saltabis. *Intellig. de* Cordace, *genere ſaltationis, vbi praeſultor ductitabat reſtim,* (κορδαχ

X 3

*δὰχ᾽* εἵλκυσεν Ariſtoph. Nubb. 540.) *et reliqui eum ſequebantur tenentes manibus eandem reſtim, ita vt mouerent lumbos et iactarent. Sic explicat hanc ſaltationem* in Indice Theophraſt. Fiſcherus *ad charact. 6. neque tamen ſemper obſcenam et laſciuam fuiſſe ſaltationem, vt putant viri docti, vel ex iſto Terentiano loco colligam. Forte in ſcena pudorem offendit iactatio illa lumborum, neque eodem plane modo ſemper ſaltatum eſt.*

RESVPINARE *prehendere aliquem, et vt reſpiciat cogere.* Ter. Ph. 5, 6, 23. puer ad me accurrit Mida: pone apprehendit pallio, *reſupinat:* reſpicio, rogo, Quamobrem retineat me etc.

RETENSVS Phaed. 3, 14, 5. arcum *retenſum* vocat, *cui demtus eſt neruus. Intendere enim arcum eſt, neruum addere, quamqam adictum cum telo nondum intendatur.*

RETEXERE ſcripta, *translatione audaci de tela texta et retexta* delere, mutare Serm. 2, 3, 2. ſcribis vt toto n ter anno Men poſcas ſcriptorum que *retexens.*

RETICVLVM pan *quo in vrbem pa tari ſolet* Vet. S Hor. Serm. 1, 1, ſi *Reticulum* pa *les inter onuſt vehas* humero plus accipias q nil portarit: *ad quemadmodum nales pueros, q portabit, non cipiet, quam is vacuus et nihil ambulauit, quamuis plus ris in acquirend alius, cum f pecunioſus, venter tuus quam eius, qui poſſidet.*

RETICERE *reſ dolorem* Ter. *vide* Obticere.

RETORRIDVS *plantis et fru cis, et contra gas; hinc de quo atque*

Phaedr. 3, 1, 16. Venit et *retorridus* (mus) qui ſaepe laqueos et muſcipula effugerat. *Senem murem belle deſcribit.*

RETVNDERE animum, *eſt violenter ac grauibus remediis ad ſanitatem aut meliorem frugem reducere* Ter. H. 8, 1, 73.

REVOCARE, *vt vocare abſolute, eſt inuitare ad conuiuium, ſic reuocare, viciſſim vocare ad coenam* Phaedr. 1, 26, 7. Ciconia vulpem, quum *reuocaſſet. Cicero eodem ſenſu vſurpauit vocab. pro* Roſc. Amer. 18. *Sic* et Phaed. 4, 17, 26. reclamant *h. e. iterum clamant.*

REX, *qui praecipue ab aliis colitur vt patronus, vel in ludis puerilibus principem locum obtinet, vt alios regat.* Hor. Epiſt. 1, 1, 58. At pueri ludentes, *rex* eris aiunt, ſi recte facies. h. e. *ſi in ludis aliorum reuerentiam praeſtantia tua tibi conciliaueris.* Hinc Id. od. 1, 36, 8. Memor actae non alio *rege* pueritiae; *de Lamia, qui quaſi perpetuum in eiusmodi ludis regnum habuerat. Habet hic locus mollis ſenſus ſuauitatem eximiam, reminiſcentis puerilis amicitiae quae nunc recolitur ab coniunctis denuo amicis.* * Ter. A. 1, 1, 65. *Intelligitur Seleucus rex Aſiae.* Dacieria. * Ter. Ph. 1, 2, 20. oh *regem* me eſſe oportuit. *i. e. diuitem et opulentum hominem; Significat autem ſe diuitiis meliori ratione vſurum fuiſſe, vbi eas habuiſſet.* * *rex a paraſitis dicitur is, qui eum alit, ſicut in genere magiſter conuiuii interdum rex appellatur.* Ter. Ph. 2, 2, 24.

RHAMNES Hor. Art. 342. celſi *praetereunt* auſtera poëmata *Rhamnes. non centuriam ſolum equitum a Romulo Rhamnenſes dictos* (vid. Liu. 1, 13.) inteligit, ſed iuuenes *nobiliores in vniuerſum; alludens tantum ad Rhamnenſes, hinc* celſos *vocat, ſublimes, faſtidioſos. vide* Praeterire.

RIGIDVS Getae *rigidi, belle! propter rigidam, et frigidam regionem.* Hor. od 3, 24, 11.

RISCVS Ter. E. 4, 6, 16. *eſt ſiue ciſta pelle contecta, ſiue locus in parietibus anguſtus. Donat. Muret.* Voſſii Etymol. p. 435.

RISVS Phaedr. 1, 1, 3. riſum mouere *alterum fabularum eſt conſilium i. e. voluptatem afferre atque ciere iocum de leuibus rebus, quibus ſimul aliorum errores deridendos propinantur.*

RITE *de more, ſolemni conſuetudine* Hor. od. 4, 6, 37, 38. *Rite* Latonae puerum canentes, *Rite* creſcentem face Noctilu-iam, Proſperam frugum.

ROBVSTVS, puer robuſtus i. *aetate adulta, adoleſcens.* Hor. od. 3, 2, 2. * fores robuſtae i. *ſolidae, validae, forte etiam proprie, a robore factae.* Hor. od. 3, 16, 2.

ROTVNDARE Hor. Epiſt. 1, 6, 34. Mille talenta *rotundentur; congerantur ita vt ſummam expleant.*

ROTVNDVS, *Os rotundum Graecorum* Hor. Art. 323. *eſt elegans, et, quod ſuauia, ſe aperiendo et dulcia profert. Rotundum ſaepe pro perfectum apud latinos occurrere notum, ſed hunc locum non eſſe accipiendum de* perfectione, *ſed poëtica elegantia probat contextus, et conf.* voc. Os.

RVBERE, rubens dextera, *de Ioue fulmen mittente. Manubiae Iouis omnes dicuntur rubrae et ſanguineae.* Schol. Crucq. *ſed h. l. poëtice valde, et audaci cum pulchritudine poſitum.* Hor. od. 1, 2, 2. Iam ſatis terris niuis atque dirae Grandinis Miſit pater, et rubente Dextra iaculatus arces Terruit vrbem.

RVBICVNDVS *de colore faciei* Ter. Hec. 3, 5, 26. *Videtur autem h. l. idem ſignificari color, qui alias rubidus appellatur, quemque Gellius* N. A. c. 26. lib. 2. *ita deſcribit; Rubidus eſt rufus atrore et nigrore multo miſtus.*

**RVCTARI**, verſus Hor. Art. 457. *bene de veſano et elato poëta.*

**RVDIS**, *virga, quae gladiatori dabatur in ſignum exactae artis.* Vet. Sch. ad Hor. Epiſt. 1, 1, 2. Spectatum ſatis et donatum iam *rude* quaeris Maecenas iterum antiquo me includere ludo. *Dubito fere tamen, an iſta comparatio, qua ſe poëta, qui ſaepe palmam tulerat, cum gladiatore ſaepius donato palma confert, ſatis conſiſtere poſſit ei, qui accurate illam enucleare velit.*

**RVERE**, ruens aceruus, *de diminuta ac paullatim ſublata ſententia per Soritem, ſeu fallacem et captioſam argumentationem. Apparebit magis res explicato ipſo loco* Horatii Epiſt. 2, 1, 42. caudae pilos vt equinae, Paullatim vello et demo vnum, demo etiam vnum, Dum cadat eluſus ratione *ruentis acerui* Qui redit ad faſtos et virtutem aeſtimat annis. h. e. *ſi aliquis dicat poëmata ea tantum bona eſſe, quae vetuſtatem nacta ſunt quaero; bonumque carmen quod centum habet annos? an ſufficiunt* 99. *anni? an* 98? *an* 97? *ſic paullatim, quod ab aduerſario conceſſum eſt, detraho, et tandem corruit omnis ea ſententia diminutis partibus vsque ſingulis.* * *de conuiciatore maledico.* Hor. Serm. 1, 7, 26. *ruebat* Flumen vt hybernum fertur quo rara ſecuris. *Bene* Geſnerus ad h. l. „*ſi in ſiluam denſam fertur torrens, maiorem edit ſtragem, quam ſi ea paſſim caeſis arboribus rara ſpatium aquae praebeat. Comparatio Demoſthenica vid. Lucian. in Demoſthen. encomio p.* 495. *et* 512." Reiskius *voc.* ruebat *forte putat active accipiendam* pro κατηλαυνε. *ſternebat, vt ſit ſententia; Agebat, ruebat, ſuum aduerſarium, vt flumen hibernum ruit i. proſternit ſiluam, in quam rara fertur ſecuris.* * Ter. Ad. 3, 2, 21. Caeteros *ruerem*, agerem,

rem, raperem, tunderem, et proſternerem. *Cum in vniuerſa* iſta *Getae oratione Terentius mirifice expreſſit irati hominis formam, ac faciem, tum huic verſiculo tanta ineſt ſuauitas, tam inuſitata verborum ac ſententiarum ἀκρίβεια, vt nihil maius elegantiusque fingi poſſit aut cogitari. Eſt adeo luculentum in iſto loco gradationis exemplum; quod non attendit Boſius cum in Animaduerſ.* ad Cic. Att. 2, 15. *ſibi perſuaſerit* ruere h. l. eſſe i. a. *euertere, quod profecto locum habere non poteſt, ſi cogitamus, huius verbi poteſtatem iam latere in vltima proſternere; nec probabile eſt Terentium, omnis in loquendo diligentiae magiſtrum, euertendi ἔννοιαν praepoſuiſſe ceteris, agendi rapiendi; quas tamen in ipſa rei natura priores eſſe deprehendimus. Nos igitur ſtatuimus ruere h. l. ſignificationem verbi irruere, ſecum ferre, Sic enim omnia ordine procedunt: Geta nimiri... dens, iracundia ... loco irruere vult i... homines; deind... perſequi, et circu... re; poſt, vbi ea... ſequutus ſit, rape... tandem bene co... proſternere. Qua... ita ſint, non a Bo... lum ſed Donato qu... qui, etſi alia qu... via, actiue tame... verbum interpre... iure noſtro videmu... cedere.*

RVGOSVS pagus, *ab ... ctu* Hor. Epiſt. 1 ... 105. *rugoſus* frigo... gus.

RVMOR ſecundus *vi...* cundus.

RVMPERE Hor. Epi... 19, 15. *Rupit* Iar... Timagenis aemula... gua *Vet. Schol.* Iarbita Maurus fuit ... dus, qui dum Ti... nem imitabatur, ... conuiuium, et inte... cula declamantem, ... pter inſolentiam fa... quod conabatur pe... ruptus eſt.,, *Sa... pro* lingua *emenda... ſtit* coenae; *infeli...* * *rumpi* *dicitur*...

*cum maxima voce et laterum contentione clamitat* Hor. Serm. 1, 3, 138. * *occidere, ad mortem vsque fatigare* Ter. Hec. 2, 4, 21. vt me ambulando *rumperet.*

RVPTVS Phaed. 1, 20, 5. *rupti* periere. Id. 1, 24, 10. *rupto* iacuit corpore.

RVSTICVS, *qui ab vrbium moribus paullo alienior eſt.* Phaedr. 4, 4, 5. filia lanifica, frugi et *ruſtica*; *quae a delicata vita atque voluptatibus aliena erat, atque labori reique ruſticae dedita, non tam amatores quam operarios atque pecora quaerebat.* * Phaed. 4, 23, 9. ruſticam *vocat formicam per contemtum muſca, quae non tam laute atque ſplendide viueret, ſed rudior paullo ſuis cauis rure ſe contineret atque nimis ſedula, bonarum rerum ſenſu non afficeretur.*

## S.

SABBATHA, triceſima. Hor. Serm. 1, 9, 69. Hodie *triceſima ſabbata?* vis tu Curtis (*circumciſis*) Iudaeis oppedere. *Intelligo h. l. cum Geſnero, ſecuto Scaligerum de Emend. Tempp.* 3. p. 309. *triceſimum lunaris menſis diem, ex parte certe feriis cultum Iudaeis. Quocum etiam conſentit vterque Schol. Vet. Reliquas explicationes omitto.*

SACER, voces ſacrae i. *carmina deteſtabilia, explicandi: de incantationibus magicis* Hor. Epod. 17, 6. * *Sacrum* Ilium; *cuius muri a Deis conditi, vnde et apud* Homer. Iliad. δ. *et ſaepe* Ἴλιον ἱερὸν. Hor. od. 3, 19, 4. * ſacra via Hor. Serm. 1, 9, 1. *erat Romae, quae ducebat ad Capitolium* Epod. 4, 7. *bene ibi* metienti *de gradiuo ſuperbo* * Epod. 7, 7. Intactus aut Britannus vt deſcenderet *ſacra* catenatus via — i. *duceretur in triumpho per ſacram viam; ea enim pompa ducebatur ad Capitolium.*

SACRAMENTVM Hor. od. 2, 17, 10. Non ego

perfidum dixi *ſacramentum. Baxterus putat ad deuotionem, qualis Deciorum fuit, Geſnerus vero ad militare iuramentum ſ. ſacramentum reſpici, ego ſimplex intelligo iuramentum: Non ego perfide iuraui.*

SACRVM, *ſacra* ferre. Hor. Serm. 1, 3, 11. *in imagine hominis inconſtantis pingenda;* Saepe velut qui currebat fugiens hoſtem perſaepe velut qui Iunonis *ſacra* ferret. i. *lento gradu ſic incedebat; quaſi ferret in pompa ſacra Iunonis; virgines enim κανηφοροι, qui ſacra Iunonis aut Cereris in capite in ſacris ciſtis aut caniſtris portabant, lentiſſime et tarde viam metiebantur, vnde prouerbialiter* Ηρχιον βαδιζειν. *Huc pertinet* Serm. 2, 8, 13. vt Attica virgo cum *ſacris* Cereris, procedit fuſcus Hydaſpes, *ad quem locum citat Geſnerus* Spanhem. ad Callimach. p. 713. Add. Schol. ad Theocrit. v. 25.

SAEVIDICVS. Ter. Ph. 1, 4, 36. *ne iratus ſuis te ſaeuidicis* dictis p[i]
*Sic fere omnes* [.]
*habent, et me*[.]
*quoque hanc lect*
*poſtulat, cum in q*
*dam ponatur* Sae[.]
ctis, *aut* ſaeuidict

SAEVVS, ſaeua Pro[.]
Hor. od. 1, 28, 20.
lum *ſaeua* caput *P*
*pina* fugit. *quia ſci*
*rituris crines de v*
*ſecare credebatur*
Virg. Aen. 4, 698
*que Taubm. et T*[.]
*Aduerſ.* 19. 17.

SALIARIS, Carmen
*re, quod a ſaliis S*
*ſacerdotibus ſali*
*canebatur, vbi A*
*mouebantur, et p*
*ducebantur ſolemn*
*vrbem, a Numa*
*pilio factum; exil*
*ſcurum, horridum*
*ſe teſtatur Horat.*
2, 1, 86. Iam S
Numae carmen qu
dat, et illud, [.]
mecum ignorat
vult ſcire videri;
niis non ille fauet
Cic. de orat. 3, c.

SALII, *Sacerdotes M*
*a ſaliendi vſu in m*
*dis h. e. circumfe*[.]
*ſignis Dei.* Hinc H[.]

1, 36, 12. Neu *morem in ſalium* ſit requies pedum. *in adhortatione ad ſaltandum, et, quia tum coenae ſplendidae habebantur, quaſi in prouerbio fuere* Saliares dapes, *de opiparis et ſumtuoſis.* Hor. od. 1, 37, 2. *Saliaribus* ornare puluinar Deorum — *Dapibus.* vid. *Puluinar.*

SALIRE, ſaliens mica *pro mica ſalis; quaſi farinam ſalſam reddente, de mola ſalſa in ſacrificiis.* Hor. od. 3, 23, 20.

SALVS Ter. Ad. 4, 7, 46. *non dicitur per σωματοποιιαν, ſed eſt Dea ſalutis, quae Romae colebatur, a graecis Ὑγιεια dicta, cui etiam templum et ſimulacrum dedicauerant.* cf. Hec. 3, 2, 3. *Ceterum belliſſime integrum hunc locum imitando expreſſit Molierius in fabula:* l'Ecole des Maris. a. 1. ſc. 2. ſub fin.

SALSVS: aequor *ſalſum dici notum, ſed videndum, an ſic legendum ſit.* Hor. Epod. 16, 34. Ametque *Salſa* leuis hircus aequora. *Audiamus primum Vet. Schol.* „Duplex diuerſitas, vt amet aequora hircus, et vt leuis fiat, cum alioquin ſetoſus ſit." *Videt facile quiuis, res h. l. vt ſit in deuotionibus, congeri, quae fieri per rerum naturam non poſſunt. Talis eſt etiam* amor hirci, *et quidem* leuis redditi *erga mare. Iam additur epitheton, quod Horatium, diligentem in hac re poëtam, bene delegiſſe probabile. Quale epitheton eſt illud?* Salſum – *Salſum? Non ſcripſit hoc Venuſinus.* Aequor ſalſum *diminuit rem, cum debeat augere. Namque experientia docet, hircos nihil magis amare, quam ſal. Pugnaret itaque vltro locus ſecum. Praeterea quam tritum tali loco* ſalſum aequor! *neceſſario itaque legendum exiſtimo* FALSA *pro* ſalſa. Ametque falſa leuis hircus aequora. *Iam omnia ſibi conſtant, iam deletum eſt epitheton, et ad rem augendam, et ad* leuem hircum. *Quam facilis vero fuerit lapſus* libra-

*librariorum in his voci-bus! Sic facilis eſt, vt patet, adiectiuum hoc* falſum, *mari addi ele-ganter poſſe; ſic eſt* falſus *pro* fallax, *qui fallit et alibi, vt falſa* fides. Ouid. Met. 15, 566. Aut ſua fluminea cum vidit cipus in vnda Cornua, vidit enim, *falſamque* in imagine credens Eſſe fidem. *falſa* lingua Id. Heroid. 7, 67. Protinus occurrent *falſae* periuria linguae Et phrygia Dido fraude coacta mori. Salluſt. Catilin. 10. Ambitio multos mortales *falſos* fieri ſubegit, *vbi vid.* Cortius, *qui explicat,* fallentes, *actiue, affert-que Donati notam ad Terentii* Andr. 4, 1, 23. *falſus* interdum pro *fallax* accipitur. *Sic poëta noſter* mare *vocat* incertum. Epiſt. 9, 32. littus *iniquum* od. 1, 10, 4. *vid.* Iniquus. *Si placet, vt opto, haec lectio alii viro docto eam debes, quem nominare vetat verecundia.*

SALTVS Phaedr. 1, 5, 4. Vacca et capella et patiens ouis iniuriae, ſocii fuere cum leone in *ſaltibus, h. e. ſocii fuere cum leone in venatione. Caeterum* Phaedrus, *quod hos ſocios in venatu coniunxerit vix excuſari poteſt, quum in imagine* humilium, *quos cum* potenti *conſociaret, nimis curioſus id efficit, vt fere leonem ſolum venatorem, et (quod tamen minime volebat) iuſtum arbitrem habeamus.*

SAMNITES, *erant gladiatores, ſic ab armatura Samnitum dicti, ſiue Sauniis; Lucilius:* Samnis ſpurcus homo, id eſt gladiator. Hor. Epiſt. 2, 2, 98. Lento *Samnites* ad lumina prima duello. *vid.* Duellum.

SANDALIVM Ter. E. 5, 8, 4. *Cum Gnatho dicit:* vtinam tibi commitigari videam *ſandalio* caput: *haud dubie, quod primus obſeruauit* A. Turnebus, *reſpicit fabulam, qua Omphale Herculis caput ſandalio verberaſſe dicitur. Dixerat enim antea Thraſo:* Qui minus huic (*ſeruiam*) quam Hercules ſer-

ſeruiuit Omphalae? *At-que nihil poterat ad ri-ſum ſpectatoribus mo-uendum magis cogitari appoſitum, quam quod Gnatho irridens addat, ſe magnopere velle, vt ceu Hercules ab Ompha-le, ſic ipſe a Thaide pla-gas Colaphosque patia-tur. Locus autem* eſt apud Lucianum in libro *πως δει ἱςοριαν συγ-γραφειν* (tom. 2. p. m. 349.) *vbi Hercules dici-tur παιομενος ὑπο της Ὀμφαλης τω σανδα-λω, vt adeo notam ve-teribus fuiſſe iſtam fa-bulam dubitari nequeat.*

SANE *pro* ſcilicet. Hor. Art. 206. Qui *ſane* po-pulus numerabilis, vt-pote paruus.

SANGVIS pauperum pa-rentum Hor. od. 2, 20, 6. non ego, pauperum Sanguis, non ego, quem vocas Dilecte, Maecenas, obibo, Nec ſtygia cohi-bebor vnda. *Omnes fe-re interpretes hic locus mirifice exercuit, nec hercle facilis eſt explica-tu. Afferamus explica-tiones doctorum viro-rum breuiter, quo le-ctor ipſe eligere, ſi ve-lit, poſſit.* Baxterus *explicat verba* Quem vo-cas, *per* qui ſum; *et ad-dit:* emphatice; quaſi dicat, maior ero, quam vel ipſe putas. *Geſne-rus vero iam ſenſit hu-ius interpretationis vi-tium, et ipſe ſic intelli-git locum:* Quem tu quoque, care Maecenas, vocas interdum paupe-rem, aut contemtiori-bus etiam nominibus, qualia Auguſti in Hora-tium dicta quaedam me-morantur a Suetonio; nec tamen valde repu-gnem his, quibus vide-tur *dilecte* nomen eſſe, quo compellari ſe a Mae-cenate, glorietur Hora-tius. *Bentleius ita con-ſtruit:* non ego, non ego obibo, quem vocas ſanguis pauperum paren-tum, *et adiicit.* Hic nihil iam ineptum: hic pulchre habet Antitheſis. *Sed tamen poſtea ipſe emendat:* Non ego, pau-perum Sanguis parentum, non ego quem VO-CANT, etc. *quem* riua-les ſcilicet et inuidi ſic ſugillare ſolent, cf. Serm. 1, 6.

1, 6, 46. Klotzius Vindic. pag. 180. ſqq. *refutatis ſatis aliis interpretationibus, aut Bentleii lectionem accipiendam cenſet, aut ita locum emendandum eſſe:* non ego — non ego quem NOTANT. *Inueni autem praeterea explicationem quandam in aliquo libro Anglico, quam praeterire nefas puto. Placuit ipſa viris doctis auctoribus* of the preſent ſtate of the Repnblic of lettres for Novemb. 1728. Vol. 2, pag. 383. *Protulit eam ſcriptor, qui edidit* Poems on ſeveral occaſions with ſome ſelect Eſſays in proſe; *nomine* Hughes. vid. libr. laud. Vol. 2. pag. 127. *En eius verba translata:* „Horatius dicit Maecenati, ſe, „quamuis ignobilem ortu, quoniam ornatus „eſſet illius gratia, atque mirifica beneuolentia, maiorem inuidia „fore et immortalem, „hine tota oda bene conſpirat ſecum, et laus „eſt Maecenatis venuſtiſſima, huc redeunt omnes partes huius odae, „hinc et illa prae „habet οἰκονομια Serm. 1, 6, 56, e cte *eſt appellatio,* decorari a Maecen tes dicit.

SANITAS, ad ſa venit curatio Pha 7, 12. * *abſolute na mente.* Id. 4, 2

SAPERE, *de omnib tutibus, quae ho reddunt ſapienten vt recta ratione vtens videat ſ quid et quatenus cendum; quod no mus: einen gute ſchmack haben, ſens.* Hor. Art. 30 bendi recte *ſapere* principium et fons

SAPIENTIA, *de prima aetate liter tum enim σοφία tantum tributa, nondum aliae art uentae.* Hor. Art. Fuit haec *ſapientia* dam Publica priua cernere etc. * Ter. 1, 63. aetate me p et *ſapientia* plus ſ prouidere. *Haec ctio Codicis* Be *cum ceteri omnes* beneuolentia. *Atq* di

*dubium eſt, quin hoc illi praeferendum ſit.* Sapientia *poteſt ex coniectura librarii repoſitum eſſe, qui non intelligebat, quid hic* beneuolentia *ſibi vellet. Quod vide ſupra.* * Ter. Ad. 5, 1, 7. Eho iam tu verba fundis hic *ſapientia? Salſe irridet Syrus Demeam, cum eum* ſapientiam *dicit, poſtquam ab illo v. 6.* ſcelus *erat appellatus. Suſpicit autem ad Ad.* 3, 3, 40. *vbi dixerat:* Tu quantus quantus es, nihil niſi *ſapientia es.*

SATAGERE, *(quaſi ſat habere, quod agas) eſt grauiter moleſtia quapiam implicitum eſſe.* Ter. H. 2, 1, 13.

SATIAS, *ſatietas.* Ter. E. 3, 1, 13.

SAVCIVS, Malus vento *ſaucius, pro* perfractus, *belle ad lyricam virtutem!* Hor. od. 1, 4, 51.

SCABIES Hor. Art. 417. Occupet extremum *ſcabies; prouerbialis locutio puerorum certantium curſu;* Ein Schelm, der der lezte bleibt. *Feſtiue adhibitum ab Horatio ad figendos poëtas, cito verſus plurimos ſtantes vno in pede cudentes.*

SCALA Hor. Epiſt. 2, 2, 15. *de ſeruo fugitiuo; Mango, inquit, extenuans fugam:* In *ſcalis* latuit metuens pendentis habenae. h. e. *in proximo delituit, dum ira domini offenſi deferbuiſſet, intra gradus ſcalae abditus (non plane aufugit) metuens verbera habenae. Sic in ſcalas tabernae librariae ſe coniecerat Clodius;* Cic. Philipp. 2. cap. 9. vid. etiam Cic. Milon. 41. *Alii referunt vocc.* in ſcalis *ad* pendentem habenam; *intelliguntque tormentum, de quo praeiuit* Schol. Crucquii. *qui ita ad h. l.* „Ordo eſt: Metuens habenae pendentis in ſcalis latuit: ſecundum morem Romanum, qui ſeruos ſuos ad gradus habenis, id eſt, loris ligatos flagellabant, idcirco in media domo a gradibus ad timorem ſeruis incutiendum habenae pendebant. fugitiuum autem leuiſſime fatetur.

*Quae explicatio h. l. magis placet.* vid. habena.

SCAVRVS *eſt proprie* male fultus talis. *Sed deinde et nomen fuit celebris et nobilis familiae.* Hinc Hor. Serm. 1, 3, 48. Illum Balbutit Scaurum paruis fultum male talis. h. e. *blandiendo pater hunc imbellem filium ſuum appellat* Scaurum, *nomine quodam gentili.* vid. Balbutire.

SCELEROSVS Ter. E, 4, 3, 1. *Verbum hoc ab illis, qui fere ſunt ſynonyma, adiectiuis,* ſceleratus *ac* ſceleſtus, *haud ſatis recte diſtinguit* Auſonius Pompa de diff. verb. lib. 4. *Mihi videntur gradibus ita differre, vt* ſceleſtus *homo ſit, qui et poſſit patrare ſcelera, et prodit;* ſceleratus, *qui iam edidit malefacta,* ſceleroſus, *qui flagitiis ac ſceleribus plenus, iisque addictiſſimus eſt. Hinc vides, qui* ſceleroſus *eſt, eum* ſceleſtum *quoque appellari poſſe. e. gr.* Ter. E, 4, 4, 1. coll. ſc. 3, 1. *Non autem vice verſa id fieri.*

SCILICET *confirm*[illegible] Phaedr. 5, 5, 30. tun[illegible] mulans ſeſe veſtim[illegible] ruſticus porcellum c[illegible] gere, quod faciebat [illegible] *cet: cum eleganti ir*[illegible] *quadam vi.* Hor. [illegible] 5, 25. Atro rep[illegible] *ſcilicet* acrior Mile[illegible] dibit.

SCRIBA, recoctus. Serm. 2, 5, 56. *vid.* coctus.

SCRIBERE *voc. iuris,* [illegible] *uere creditori ſyngr*[illegible] *teſtando, mutuum acceptum,* Hor. [illegible] 2, 3, 69. *Scribe* d[illegible] a Nerio! non eſt [illegible] adde Cicutae Nodo[illegible] bulas centum. *L*[illegible] *hunc profecto non* [illegible] *plicatu facilem, ab* [illegible] *bus interprett. ali*[illegible] *que modo enodatum* [illegible] *ſic intelligo:* verſſ. [illegible] ced. 65. *dixerat,* [illegible] *ponamus hunc euen*[illegible] *(ille ponitur vsq*[illegible] *verſ. 76.) Si dicam* Accipe cet. tune in[illegible] eris ſi acceperis ſq[illegible] *que etiam ſi tibi d*[illegible] *dum tu accipis pecu*[illegible] *ſcribe ſyngraphas* [illegible] *a Nerio foenera*[illegible] *(apud foeneratores* [illegible]

*ias ſuas ſepoſitas* *int diuites Roma-* *nunc ſit ab Anglis* *tauis vid. Dacier.* L) *te accepiſſe hunc* *am,* neque hoc ſit ſi *addam*; adde n tabulas *ſyngra-* *cutae, foeneratori,* adde catenas; *mille ſyngraphas cautio-* *et nexibus iuris* *as inſuper da*; *ſi omnia iubeam te* ; *tamen ſi tu es callidus et quaſi* *us ſceleratus, pote-* *ie defraudare hac* *ia. Hoc modo* *neceſſe eſt, cum* *nio, Sanadone at-* *Dacierio nouam* *lam perſonam lo-* *em fingere* verſ. 69. um, *cum praeſer-* *lem ille ſit cum Ci-* *vt docet Vet. Schol.* -*explicare verba* a Nerio *cum Bax-* *atis dure*, in Mo- Nerii, *quales iſte* *iubere ſcribendas* *aphas, neque de-* *ſollicitum eſſe,* *n Cicuta et Nerius* *nt ICti an* foenera- , *de quo diſputan-* *tem* Gronouium de Pecun. vett. p. 644. *citat* Geſnerus ad h. l. *Ego, perlecto loco Gronouii, puto eum eius doctrina* carere poſſe, *qui modo quaerit intelligere h. l. Horatii cf. voc.* Nodoſus.

SCRVPVLVS *pro cauſſa, aut auctore ſcrupuli vel difficultatis.* Ter. Ph. 5, 9, 30. Ea (*Chremetis pellex*) obiit; e medio abiit; qui fuit in re hac *ſcrupulus.*

SCVRRA *is dicitur, qui leniter aſſentatur, vt fauorem capiat, blandimentis et ſtudio placendi inania laudando, immodicus adulator, qualem deſcribit* Theophraſt. Charact. c. 2. κολαξ. *non haec ſignific. diſerte notata ab* Geſnero in Theſ. *quanquam loca haec allata* Hor. Epiſt. 1, 18, 3. vt matrona meretrici diſpar erit atque diſcolor, infido *ſcurrae* diſtabit amicus. cf. Epiſt. 1, 15, 28.

SCVRROR, *ſcurram ago, adulatorem inſipidum.* Hor. Epiſt. 1, 17, 19.

SECARE, lites, i. *dirimere, finire.* Hor. Epiſt. 1, 16, 42. Quo multae magnaeque *ſecantur* iudice *lites.* Id. Serm. 1, 10, 15. Ridiculum acri Fortius ac melius magnas plerumque *ſecat res* i. e. *efficacius decidit, terminat lites cum potentibus aduerſariis, ſiue res ſerias, et alias vix ſatis riſui obnoxias. Vox* ſecare *bene denotat ſubito et velut vno ictu eiusmodi vitia, alio modo non tollenda, excidi quaſi, vt vulnus a medici cultro. Non putauerim, ita explicatam metaphoram, eſſe adeo duram, certe in lingua romana, vt arbitratur vir praeclare doctus et elegans* in Briefen zur Bildung des Geſchmacks Part. 1. pag. 203. * *Secti* vngues apud Hor. od. 1, 6, 18. *plurimos interpretes mire ſecarunt. Eſt vero, ſi quae alia, haec imago Horatiana, hoc eſt, venuſtiſſima. Se deſcribere dicit proelia virginum acrium* i. e. *iratarum in iuuenes; haec proelia fiunt vnguibus, ſed quia ſunt puellae pulchrae, venuſtae, ſectos habent vngues. Non ſecant antea vngues quam proelientur; vt omnes fere interpretes ſomniarunt. Sed puella nitida, mollis, quae amorem amat, pingitur vere certans, ſed ſectis, vt mos eis eſt, vnguibus. Mihi ridet locus vt ipſam rem videre videar. Bentl.* ſtrictis *pro* ſectis *legit, exploſus iam ab aliis, inprimis Cuningamio, qui h. l. per figuram* ὀξύμωρον, *adeoque ſic, vt vulgo fit, explicat in Animaduerſ.* in Horat. c. 9. pag. 797. et 89. Acidalius *ad* Vellei. Patero. libr. 2. c. 109. *legendum putat:* Nos conuicia *(pro* conuiuia) nos proelia virginum etc. *peſſime!*

SECTVS, orbis, *de Europa.* Hor. od. 3, 17, 75. tua *ſectus* orbis Nomina ducet. *Dicit autem Europam* ſectum orbem, *quia ab veterum nonnullis duae tantum orbis vniuerſi partes creditae ſunt;* Aſiam et Europam,

pam, *diſectas inter ſe, vid. teſtimonia plura in Klotzii* Vindic. p. 222. * Sectus vnguis Hor. od. 2, 6, 18. vid. Secare.

SECVNDARE, *obſequi* Ter. Ad. 5, 9, 37. coll. v. 33.

SECVNDVS rumor, *qui late peruagat aures hominum approbantes.* Hor. Epiſt. 1, 10, 9. Iſta reliqui Quae vos ad coelum effertis rumore *ſecundo.* * partes ſecundae in fabulis *dicuntur mimi, qui refert dicta dictatoris, qui primas habet partes. Hypocritae enim principum actorum actionem mimice referre ſolebant; Hinc Horat. de hypocrita amico, adulatore inepto* Epiſt. 1, 18, 14 ſic iterat voces (*domini diuitis*) et verba cadentia tollit, vt puerum ſaeuo credas dictare magiſtro Reddere vel partes mimum tractare *ſecundas. Recte* cum h. l. conferes Cic. diuin. in Caecil. c. 15. vid. Cadere. * *ſecundus* panis Hor. Epiſt. 2, 1, 123. *vid.* Panis.

SEDERE *dicitur cibus qui bene digeritur ſtomacho et quaſi in eo bene ſedet, non nauſeam creans inde vult erumpere.* Hor. Serm. 2, 2, 73. eſca quae ſimplex olim tibi *ſederit.* * *cum proprie eſſet iudicum. Phaedr.* 1, 10, 6. *ſedit* inter illos iudex ſimius i. *iudex conſtitutus fuit.*

SEDITIO, *diuortium* Ter. A. 5, 1, 11. In alio occupato amore, abhorrente ab re vxoria Filiam darem in *ſeditionem,* atque incertas nuptias.

SEDVLVS, *ſedula* nutrix Hor. Art. 116. v. *Nutrix.*

SELLA *intell.* curulis, *inſigne illud magiſtratus maioris.* Hor. Serm. 1, 6, 97. Honeſtos faſcibus et *ſellis* nolim mihi ſumere; *Nolim auos et parentes mihi eligere ſella curuli et faſcibus vſos* i. e. *conſules et praetores et Aediles curules.* * prima ſella *in re vehiculari eſt ſcamnum equis proximum, in quo propria ſedes aurigarum. Phaedr.* 3, 6, 5. *Plura Schefferus de re vehic.*

SEMITA *Phaedr.* 3, *prolog.* 38. Ego illius porro *ſemita* feci viam. *Quod Gudius coniicit, pro ponendum hic eſſe loco* porro, *nobis non probat, et bene ſe habent omnia, ſi legis, vt eſt in Codicibus:* Ego illius porro ſemita, *ſiue ob verſus meliorem rationem,* Ego porro illius — *In prouerbio habent Latini* ſemitam, *ſi componunt cum* via, *atque tum minorem rem atque leuiorem illa indicat, haec grauiorem atque vberiorem; Cic. de diuin.* qui ſibi *ſemitam* non ſapiunt, aliis monſtrant viam *Mart. L. VII. Epig.* 61. quae fuerat *ſemita* facta via eſt. *Arripit commode hoc prouerbium Phaedrus, atque ad Aeſopum et ſeſe applicat, quippe ille viam monſtrauerat, et praeiuerat tantum in arte fabulandi, hic vero eum ſecutus inde rem dilatauit, et dicit;* Illius porro ſemita feci viam; *idem eſt quod alio loco ſcribit* 4, 20, 8. *Inuenit* ille, noſtra perfecit manus, *et in hoc prologo explicat, cum addit:* et cogitaui plura, quam reliquerat. *Illius itaque ſemita eum porro ſecutus eſt, ſic tamen, vt Phaedrus nunc viam facere dici poſſet, ſingulari quadam vocis huius virtute, ſimpliciter enim viam facere per,* proficiſci *interpretari non dubito, vt dicitur* facere annos, dies. *Qua ex re tandem efficitur hoc, vt non neceſſe videatur, aliquid in hoc verſu mutari; magnam Phaedri artem commonſtrat in coniungendis verbis maxime ſignificantibus.*

SEMOVERE. *ſemotum* letum apud Hor. od. 1, 3, 32. *eſt* tarde *veniens iuſſu numinis.*

SENECTVS, vetus, *mire de anu libidinoſa* Hor. Epod. 8, 4. Rugis *vetus* frontem *ſenectus* exaret.

SENTENTIA, *animus.* Ter. Hec. 3, 1, 32. mulieres ſunt ferme, vt pueri leui *ſententia.* * *pro eo, quod anteceſſit, iudicio, anticipatio, quod barbari* Praeiudicium *vocant.*

*cant.* Phaedr. 3, 10, 6. exploranda eſt veritas multum prius, quam ſtulta praue iudicet *ſententia.*

SENTIO Ter. E. 4, 2, 5. longe iam abieram, cum ſenſi; *Ita enim cum Bentleio h. l. interpungimus. Falſo alii hunc in modum diuidunt:* longe iam abieram; cum ſenſi redeo rurſum etc. * *Phaedr.* 2, *Epil.* 13. Si arte fictas *ſentit* animus fabulas, *h. e. tangitur, vt non animum praetereant, et abſonae videantur fabulae, ſed moueant animum et placeant. Ita prolog.* 3, 3. *rogat Eutychum negotiis vt ſeſe liberet, ſi fabulas ſuas legere velit, ne animum grauibus rebus occupatum carminum iucunditas praeteriret.* * ſentire *eleganter de eo, quod dolet Id.* 1, 3, *vltim.* et ſaepius in Hor.

SENTVS Ter. E. 2, 2, 5. *horridus; petitum a ſentium ſpinis.*

SEPONERE *pro* diſcernere. Hor. Art. 273. ſcimus inurbanum lepido *ſeponere* dicto. * Phaedr. 4, 4, 21. Seponit moechae veſtem. *Noſtri ausſetzen. deſtinare cf. verſ.* 27.

SEPVLTVS Ter. Ph. 5, 8, 50. Sepultus ſum. *Hac dictione, ſumma quae eſſe poteſt deſperatio exprimitur. Antea dixerat:* nullus ſum; *ſed hoc maius eſt. Atque ex hoc loco dubitari nequit, quin* Molierius *in* Auaro a. 4. ſc. 7. *iſta expreſſerit:* C'en eſt fait; je n'en puis plus, je me meurs, je ſuis mort, je ſuis enterré.

SERIA Ter. H. 3, 1, 51. *eſt vas vinarium aut olearium, quin et ſalſamentis condendis deſtinatum. A dolio magnitudine differebat. Seriae nimirum erant minores, dolia vero maiora.*

SERMO *Sermones ita vt reſpondeant gr.* λογοις, vt Xenoph. οικονομικης λογος etc. *ſunt hiſtoriae, commentationes, libri.* Sermo *enim eſt ſaepius oratio pedeſtris ea, qua vtimur in vita quotidiana* Hor. Serm. 1, 4, 12. et 48. cet. *Hinc Horatium inſcripſiſſe* ſatiras

*ſuas* Sermones *docet Bentleius, nec poſſum quin ei credam; ſunt tum ſermones idem quod Gallorum Diſcours, quod nomen apprime cadit in ſatiras Flaccianas.* Eodem *ſignif.* Id. od. 3, 8, 5. Docte *ſermones* vtriusque linguae i. *qui vtriusque gentis libros, hiſtorias, ritus, ſacra probe intelligis, miraris, cur ego Calendis Martiis ſacra faciam, cum ſim coelebs. vid. Mártiae* Calendae. Id. od. 3, 21. 10. Quanquam *ſocraticis* madet *ſermonibus* te neglig t horridus; *eodem ſenſu de libris ſocraticis. vide plura dicta a* Bentleio ad Od. 7, 8, 5. * *pro fama, honore* Hor Serm. 2, 3, 4. Nil *dignum ſermone* canas. * Sermones *pro* verbis Hor. Art. 69. Nedum Sermonum ſtet honos et gratia viuax.

SERVARE *obſeruare aliquem* Ter. A. 1, 3, 7. cf. ib. 1, 1, 142. et 2, 5, 2. * Ter. H. 3, 2, 24. atque hunc difficilem inuitum *ſeruaret* ſenem. *i. e. eum inſcientem ac inuitum hoc beneficio afficeret, vt in gratiam rediret, nec* 1 *mis, quam pa indulgeret.* co et a. 3. ſc. 1, 1

SERVIRE Ter. E Cur inſano *ſer namque cur p ſimo poëta i qualis erat. Lau tea dictum er* le pro ſe dict met.

SERVVS. Ter. E *reprehenditur quod in como dam fecerat* S renti in via d pulum. *non qu non permittat noſter ſeruos ſcribere, quo* Eun. prol. 3 *ſed quod absq malus iſte poët bebat elegantia ſeruum quem c induxerat. S neceſſarium c fingere current vt de via om dant poſtulant rei exempla ſ* Plaut. Amph. Poen. 3, 1, 20.

SESQVIPEDALIA *apud* Hor. Art.

iicit ampullas et *ſesquipedalia* verba: *Explico* longa, dithyrambica. Turnebus *intelligit, vt plurimi, de tumidis; ſed etiam longa atque compoſita verba, qualia inuenies apud Lyricos graecos poëtas inprimis, faſtum alieno loco habent. Noſtra aetas effudit inanium horum hominum, infinitam fere vim, qui vtuntur verbis eiusmodi, auf Stelzen gehender breitſchreitender Beyvvörter.*

SEVERVS, vinum *ſeuerum*. i. *auſterum* Hor. od. 1, 27, 9.

SI Hor. Epiſt. 1, 3, 30. Debes hoc etiam reſcribere, *ſi* tibi curae Quantae conueniat Munatius. *Nonnulli leg.* ſit. *Falſo! Saepius enim occurrit* ſi *pro* an, vt Hor. Epiſt. 1, 6, 41. *Si* poſſet centum ſcenae praebere rogatus (chlamydes) *et ſaepius.*

SIC *ſolemne in votis vocabulum.* Hor. od. 1, 3, 1. *Sic* te diua potens Cypri. *vid.* Lambin. ad h. l. * Ter. H. 3, 1, 49. *Sic* hoc inquiens etc. *Formula eſt loquendi, cum aliquid mediocriter tantum probamus. Dictum a Bacchide, cum ei Chremetis vinum haud recte ſatis placeret. Noſtri dicerent:* Der Wein iſt nun ſo und ſo. * *vt ſic* valeas vt, *imprecandi formula Phaedr.* 4, 1, 19. *Sic* valeas vt farina es, quae iaces. i. e. *facis te mihi farinam, at ego Deos oro. vt non alia conditione tibi bene ſit, quam ſi es, quod te eſſe praeſers et ſimulas; cum hoc non ſis, neque valeas. vſitatiſſima apud Latinos formula.*

SIGNARE humum pede certo. *eleg. de puero* Hor. Art. 159. *vide* Pes.

SIGNVM, ſigna ponere rebus i. *conſignare literis, verba enim ſigna rerum.* Hor. Serm. 2, 4, 2. ponere *ſigna* nouis praeceptis, *hactenus inauditas doctrinas mandare literis, Alius quisque aliter interpretatus eſt* h. l. *vt de* mandandis praeceptis memoriae, *de adſcribendis cauſis et argumentis ad haec prae-*

 cepta

*cepta perſuadenda. Sed vera ſine dubio ea eſt, quam poſuimus.*

SIMPLEX Ter. H. pr. 6. duplex quae ex argumento facta eſt ſimplici. *vid.* Duplex. * Hor. Art. 23. Denique ſit quoduis *ſimplex* duntaxat et vnum. *Regula ſumma pulchritudinis; Varietas cum vnitate, ſiue potius* in vnitate, *vt ita dicam, conficit* pulchritudinem, *plus tamen* vnitas *valet quam* varietas, *quamuis aliter ſentiant* Hogarthius, *et quicunque fere de pulchritudine iudicarunt. Locus ipſe prohibet, quominus ſententiam noſtram confirmemus pluribus, namque diſputationis vbertatem longiorem requirit, quam fines huius libelli patiuntur.*

SIMVL *pro ſimulatque, vbi* Hor. od. 1, 4, 17. et *ſaepius apud h. poëtam. Sic ego et* interpretor h. v. in od. 1, 12, 27. quorum *ſimul* alba nautis Stella refulſit; *de Caſtore et Polluce. (Geſn. interpretatur* ; ſimulatque vna. *duplici ſignificatu:) Eodem ſignif.* Od. 4, 7, 10. et Epod. 16, 25. *Simul* imis ſaxa renarint Vadis leuata; *ſimulatque ſaxa ex imis vadis remerſerint, atque extiterint, vel in ſummam aquam reſilierint, tum demum fas ſit redire in patriam. Iuramentum atrox, imitante vate Phocaeorum exemplum* vid. Herod. 1, 165.

SINGVLTIM loqui; *irruptis verbis vt ſolent verecundi et timidi* Hor. Serm. 1, 6, 57. vt veni coram, *ſingultim* pauca loquutus.

SITICVLOSVS, aridus, *ex Homerico* ἐπιδίψιος Hor. Epod. 3, *Siticuloſa* Appulia.

SITVS, *de tota conſtructione et aedificio.* Hor. od. 3, 30, 2. Regalis *ſitus* Pyramidum.

SOBRIVS, Hor. od. 2, 10, 8. caret inuidenda *ſobrius* aula. i. *Sapiens.*

SOCRATICVS, *chartae ſocraticae* Hor. Art. 310. Rem tibi *Socraticae* poterunt oſtendere *chartae* i. *Modum vere et viam verae prudentiae, quomodo*

*modo ſapere debeas, inuenies in libris* ſocraticis, *Xenoph. Platon.* etc. *Sumtum eſt ex Lucilio apud Nonium.* 3, 40. nec ſic vbi Graeci, vbi nunc ſocratici charti, quidquid quaeritis petimus.

SOL Ter. Ad. 4, 2, 46. lectulos *in ſole* ilignis pedibus faciundos dedit. *Intelliguntur lectuli ſolares, ſiue in ſolario, h. e. in ſuprema parte aedium, non tecta ſed aperta, vbi ſimul apricari et prandere poterant.*

SOLARI, aeſtum, *pro* refrigerare. Hor. od. 2, 5, 7. Iuuenca fluuiis granem *Solans* aeſtum.

SOLATIVM, Mortis ſolatium *eſt id, quo in ipſa morte leuamur, vt non tam acerba ſit.* Phaedr. 1, 9, 8. lepus ſemianimus mortis in ſolatio *(inquit) cet. Hanc lectionem bene defendit Gronouius, cui Bentleius aſſentitur contra illos, qui ſic legere volunt:* mortis in ſolatium. *ſcil. dicit. Lepus accepto ſolamine, quod videret paſſerem imprudentem pro improba obiurgatione ſimili caſu punitum, ita vt nunc libentior mortem ferre videretur, haec verba profert cf.* 1, 21, *vlt.*

SOLEA. *Solebant veteres diſcumbentes ſoleas, crepidulas deponere, et, vbi egredi e triclinio volebant,* poſcere ſoleas. Hor. Serm. 2, 8, 77. *ibi conuiuator vult neceſſaria triclinio reſtituendo imperare.*

SOLEMNIS *Phaedr. prolog.* 3, 61. quoniam mihi *ſolemnis* debetur gloria. *i. e. quam populares mei mihi habuerunt,* patriae decus verſ. 55. *propterea non video, quare Bentleius hic* ſolemni *voluerit praeferre* perennis.

SOLIDVS, mens *ſolida* Hor. od. 3, 3, 4. *Bella translatio, inprimis cum ſequatur* quatere; *quaſi dicas,* die feſte Seele erſchüttern. * *integer.* Ter. E. 5, 2, 32. Hor. od. 1, 1, 20. * ſolidum beneficium *eſt id, cuius nulla pars periit, ſiue in quo* nihil

*cepta perſuadenda. Sed vera ſine dubio ea eſt, quam poſuimus.*

SIMPLEX Ter. H. pr. 6. duplex quae ex argumento facta eſt ſimplici. *vid.* Duplex. * Hor. Art. 23. Denique ſit quoduis *ſimplex* duntaxat et vnum. *Regula ſumma pulchritudinis; Varietas cum vnitate, ſiue potius* in vnitate, *ut ita dicam, conficit* pulchritudinem, *plus tamen* vnitas *valet quam* varietas, *quamuis aliter ſentiant* Hogarthius, *et quicunque fere de pulchritudine iudicarunt. Locus ipſe prohibet, quominus ſententiam noſtram confirmemus pluribus, namque diſputationis vbertatem longiorem requirit, quam fines huius libelli patiuntur.*

SIMVL *pro ſimulatque, vbi* Hor. od. 1, 4, 17. et *ſaepius apud h. poëtam. Sic ego et* interpretor h. v. in od. 1, 12, 27. quorum *ſimul* alba nautis Stella refulſit; *de Caſtore et Polluce. (Geſn. interpretatur* ; ſimulatque vna. *duplici ſignificatu:)*



*Eodem*
10. et
*Simul* i
Vadis
*que ſax*
*remerſe*
*ſliterint*
*mam ac*
*tum de*
*dire in*
*mentum*
*te vate*
*emplum*
165.
SINGVLT
*ptis veri*
*recundi*
Serm. 1.
coram,
loquutu
SITICVLO
*Homer*
Hor. Ep
Appulia.
SITVS, *d*
*ctione e*
od. 3, 3
*tus* Pyra
SOBRIVS,
8. caret
*brius* au
SOCRATIC
*ſocratica*
Rem tibi
terunt ol
i. *Modu*
*verae pr*

*paſſerem imprudentem pro improba obiurgatione ſimili caſu punitum, ita vt nunc libentior mortem ferre videretur, haec verba profert cf.* 1, 21, *vlt.*

SOLEA. *Solebant veteres diſcumbentes ſoleas, crepidulas deponere, et, vbi egredi e triclinio volebant,* poſcere ſoleas. Hor. Serm. 2, 8, 77. *ibi conuiuator vult neceſſaria triclinio reſtituendo imperare.*

SOLEMNIS *Phaedr. prolog.* 3, 61. quoniam mihi *ſolemnis* debetur gloria. *i. e. quam populares mei mihi habuerunt,* patriae decus verſ. 55. *propterea non video, quare Bentleius hic* ſolemni *voluerit praeferre* perennis.

SOLIDVS, mens *ſolida* Hor. od. 3, 3, 4. *Bella translatio, inprimis cum ſequatur* quatere; *quaſi dicas,* die feſte Seele erſchüttern. * *integer.* Ter. E. 5, 2, 32. Hor. od. 1, 1, 20. * ſolidum beneficium *eſt id, cuius nulla pars periit, ſiue in quo nihil*

*nihil eſt, quod diſplicere nobis poſſit.* cf. A. 4, 1, 23.

SOLLICITVS Ter. H. 3, 1, 52. Omnes *ſollicitos* habui; i. e. *omnes mei, Bacchidis cauſſa pluribus miniſteriis occupati defatigabantur.*

SOLVERE, *de hyeme.* Hor. od. 1, 4, 1. *Soluitur* acris *hiems. Satis poëtice et ſatis ſuauiter! Non neceſſe eſt hyemem intelligere de gelu et glacie; ſed poëtae phantaſia totam hyemis quaſi faciem vidit: omnia quaſi ſunt adſtricta; ver aduenit, laetiori vultu renident omnia, ſolutis quaſi omnibus aſperitatibus niuis, glaciei, coeli, terrae, in ſerenitatem. Hinc etiam eadem ode Hor. ſolutas* terras *appellat* verſ. 10. *Ceterum Horatius in hac oda Anacreontis illam* εἰς τὸ ἔαρ, ἤδε πῶς ἔαρος φανέντος χάριτες ῥόδα βρύουσι *imitatus videtur.* * tabulas riſu. *vid.* Tabula.

SOMNIVM, *vana ſpes.* Ter. Ad. 2, 2, 50. de argento ſomnium. * *pro homine ſomniculoſo, tardo ac ſtupido.* Ter. Ad. 3, 3, 41. Tu quantus quantus es, nil niſi ſapientia es, ille *ſomnium. Guyetus tamen exiſtimat legendum eſſe*: ille omnium, *vt ſubaudiatur* ſtultiſſimus. *Bentleius autem cum plerisque aliis illam tenet ſcripturam. Olim tamen in quibusdam libris ante ſomnium perperam infertum erat* futilis, *quod poſt alii iure ſuo eiecerunt.* * aegri *ſomnia* Hor. Art. 7. *ſunt variae ſpecies laboranti febri obuiae, Fieberphantaſien; non de melancholico cum Baxtero cogitandum.*

SONARE Phaedr. 3, 16, 12. Dormire quia me non ſinunt cantus tui *ſonare* cithara quos putes Apollinis. *Recte! Dicitur enim cantus ſonare cithara. h. e. e cithara.*

SORBITIO Phaedr. 1, 26, 5. ſorbitionem liquidam, *dicit, vt ſenſus eo melius appareret, neque enim hic abundat vox. cf.* Fax.

SOR-

SORDIDATVS Ter. H. 2, 3, 56. hanc quam dicit *Sordidatam* et *ſordidam. Illud ad amictum caſu quodam immundum, hoc ad conſuetudinem vitae tenuis, frugalis atque egenae pertinet.*

SORS *Sortes* Hor. Art, 403. dictae per carmina *ſortes. Namque carmen heroicum, etiam Delphicum appellatum oraculum, Sortibus Apollinis originem ſuam debuit.* vid. Plin. 7, 56.

SORTIRI Hor. od. 3, 1, 15. Aequa lege neceſſitas *Sortitur* inſignes et imos. i. *Sorte ducta capit, ex eorum opinione credente, ex vrna Orci duci nomina, quorum eueniſſet nomen, eum mori debere.*

SORTITO, *ſorte naturae, ſecundum legem naturae.* Hor. Epod. 4, 1. Lupis et agnis quanta *ſortito* obtigit, Tecum mihi diſcordia eſt.

SPATIVM Ter. A. 3, 5, 17. coll. 18. *tempus* cf. 1, 2, 11.

SPECIES Hor. Art. 8. vanae fingentur *ſpecies, de libro, cui ideae inſunt chimericae, abſonae, et ſecum pugnantes, aut plane inconditae.* Schwärmende Ideen, *vt bene vertit* Ramlerus *in Batteſii* Inſtitut. eleg. literar. *ſpecies enim apud Latinos ſunt* imagines rerum, *animo inhaerentes*, rerum exemplaria, *vt vocat ea Seneca; dixi plura, ſi patitur verecundia, nominare, ad Cic.* Orator. pag. 13. *hinc intellig. etiam* Hor. Serm. 2, 3, 208. Qui *ſpecies* alias veri (andere Begriffe) ſceleriſque tumultu, permiſtas habet; *accipiend. de affectibus et opinionibus praeiudicatis.* * *externus apparatus, qui res mentitur pulchras.* Hor. Art. 25. Decipimur ſpecie recti.

SPECIOSVS miracula *ſpecioſa* i. *ampla magnifica.* Hor. Art. 144. *Specioſa* dehinc miracula promat. * fabula *ſpecioſa* locis. Id. ibid. 319. Eſt *locis communibus, vt luminibus, e doctrina morum petitis, Splendens.*

SPECTANDVS; *idem ac conſpicuus, qui in aliorum hominum* oculos in-

cr-

*nihil eſt, quod diſplicere nobis poſſit.* cf. A. 4, 1, 23.

SOLLICITVS Ter. H. 3, 1, 52. Omnes *ſollicitos* habui; i. e. *omnes mei, Bacchidis cauſſa pluribus miniſteriis occupati defatigabantur.*

SOLVERE, *de hyeme.* Hor. od. 1, 4, 1. *Soluitur* acris *hiems. Satis poëtice et ſatis ſuauiter! Non neceſſe eſt hyemem intelligere de gelu et glacie; ſed poëtae phantaſia totam hyemis quaſi faciem vidit: omnia quaſi ſunt adſtricta; ver aduenit, laetiori vultu renident omnia, ſolutis quaſi omnibus aſperitatibus niuis, glaciei, coeli, terrae, in ſerenitatem. Hinc etiam eadem ode Hor. ſolutas* terras *appellat* verſ. 10. *Ceterum Horatius in hac oda Anacreontis illam* εἰς τὸ ἔαρ, ἤδε πῶς ἔαρος φανέντος χάριτες ῥόδα βρύουσι *imitatus videtur.* * tabulas riſu. *vid.* Tabula.

SOMNIVM, *vana ſpes. Ter. Ad.* 2, 2, 50. de argento ſomnium. * *pro homine ſomniculoſo, tardo ac ſtupido.* Ter. Ad. 3, 3, 41. Tu quantus quantus es, nil niſi ſapientia es, ille *ſomnium. Guyetus tamen exiſtimat legendum eſſe*: ille omnium, *vt ſubaudiatur* ſtultiſſimus. *Bentleius autem cum plerisque aliis illam tenet ſcripturam. Olim tamen in quibusdam libris ante ſomnium perperam inſertum erat* futilis, *quod poſt alii iure ſuo eiecerunt.* * aegri *ſomnia* Hor. Art. 7. *ſunt variae ſpecies laboranti febri obuiae, Fieberphantaſien; non de melancholico cum Baxtero cogitandum.*

SONARE Phaedr. 3, 16, 12. Dormire quia me non ſinunt cantus tui *ſonare* cithara quos putes Apollinis. *Recte! Dicitur enim cantus ſonare cithara. h. e. e cithara.*

SORBITIO Phaedr. 1, 26, 5. ſorbitionem liquidam, *dicit, vt ſenſus eo melius appareret, neque enim hic abundat vox. cf.* Fax.

SOR-

SORDIDATVS Ter. H. 2, 3, 56. hanc quam dicit *Sordidatam* et *ſordidam. Illud ad amictum caſu quodam immundum, hoc ad conſuetudinem vitae tenuis, frugalis atque egenae pertinet.*

SORS *Sortes* Hor. Art, 403. dictae per carmina *ſortes. Namque carmen heroicum, etiam Delphicum appellatum oraculum, Sortibus Apollinis originem ſuam debuit.* vid. Plin. 7, 56.

SORTIRI Hor. od. 3, 1, 15. Aequa lege neceſſitas *Sortitur* inſignes et imos. i. *Sorte ducta capit, ex eorum opinione credente, ex vrna Orci duci nomina, quorum eueniſſet nomen, eum mori debere.*

SORTITO, *ſorte naturae, ſecundum legem naturae.* Hor. Epod. 4, 1. Lupis et agnis quanta *ſortito* obtigit, Tecum mihi diſcordia eſt.

SPATIVM Ter. A. 3, 5, 17. coll. 18. *tempus* cf. 1, 2, 11.

SPECIES Hor. Art. 8. vanae fingentur *ſpecies, de libro, cui ideae inſunt chimericae, abſonae, et ſecum. pugnantes, aut plane inconditae.* Schwärmende Ideen, *vt bene vertit* Ramlerus *in Batteſii* Inſtitut. eleg. literar. *ſpecies enim apud Latinos ſunt* imagines rerum, *animo inhaerentes,* rerum exemplaria, *vt vocat ea Seneca; dixi plura, ſi patitur verecundia, nominare, ad Cic.* Orator. pag. 13. *hinc intellig. etiam* Hor. Serm. 2, 3, 208. Qui *ſpecies* alias veri (andere Begriffe) ſcelerisque tumultu, permiſtas habet; *accipiend. de affectibus et opinionibus praeiudicatis. * externus apparatus, qui res mentitur pulchras.* Hor. Art. 25. Decipimur ſpecie recti.

SPECIOSVS miracula *ſpecioſa* i. *ampla magnifica.* Hor. Art. 144. *Specioſa* dehinc miracula promat. * fabula *ſpecioſa* locis. Id. ibid. 319. Eſt *locis communibus, vt lumini*[illegible] *e doctrina mor*[illegible] *tis, Splendens.*

SPECTANDVS; [illegible] *conſpicuus,* [illegible] *rum homi*[illegible]

*turrit*; *admirandus* Hor. Art. 37. *Spectandus* nigris oculis, nigroque capillo.

SPECTARE Ter. A. 1, 4, 4. Importunitatem *ſpectate* aniculae. *Eſt vox indignantis. Ceterum de integro verſu haud recte animaduertit Fr. Guyetus in commentar.* p. 14. *in eo duo nomina perſonarum ponenda, ac locum ita conſtituendum eſſe:*

*Archilis.* Tamen eam adducam.
*Myſis.* Importunitatem *ſpectate* aniculae.
*Omnia potius Myſidis verba ſunt.*

SPECTATVS, *dicitur gladiator, qui re bene geſta probatur ſatis populo, δοκιμασθεις hinc translate de poëta, qui ſatis plauſus iam acceperit.* Hor. Epiſt. 1, 1, 2. *Spectatum* ſatis et donatum iam rude quaeris Maecenas iterum me antiquo includere ludo. *vid.* Rudis.

SPISSVS. *Spiſſa* ſedilia; *de theatro referto Spectatoribus.* Hor. Art. Spiſſa nimis comp *dilia* flatu. * *ſpiſſae. de frequ campo Martio co ſpectatorum.* Ho 380.

SPLENDIDE menda od. 3, 11, 35. *de mneſtra, Danai quae non, fidem datam, vt ſorore uans, eripuit Ly maritum letho.* multis; face nupti gna periurium fui rentem *Splendide dax.* i. *glorioſe, biliter. Sic* Splend lis. occurrit in Serm. 2, 3, 141. *v* lis.

SPLENDIDVS Hor. 16, 25. Contemta minus *ſplendidio Ita enim leg. pro* c tae, *vt alii male.* *tentia ſtoica*: *ſit dominus ſplen (honeſtior)* rei, *quod eam non non admiratur*; *nus eſt diuitiarum poteſt eas conten Ita Geſnerus iam bene explicuit.* * *notus fabulis per*

*traditis*. Hor. od. 4, 7, 21. Cum de te *ſplendida* Minos ſecerit *arbitria*.

STABILIS, rerum terminus. i. *conſtans*, *fixus*, *immutabilis*. Hor. Carm. Saecul. 26. *vid.* Terminus * Spondei *ſtabiles* i. *tardi*, *graues*, *non vt iambi tam cito currentes*. Hor. Art. 256. Spondeos *ſtabiles* in iura paterna recepit (*Iambus*). *elegans translatio in verbis*: in iura p. r.

STARE Hor. od. 1, 16, 18. Ira — altis vrbibus vltimae *ſtetere* cauſae cur perirent. *vltimae cauſae fuerunt*. (*ſtetere quaſi fixae*, *certae. vid. Interprett. ad* Gratii cyneget. 100.) vltimae *dicuntur*, *quia nulli ſpei quaſi locum reliquerunt*. * Hor. od. 1, 9, 1. vides vt alta *ſtet* niue candidum Soracte. *hic* ſtare *pro* plenum eſſe *ſumit Vet. Schol. et ipſe Geſnerus pro* rigeat, horreat. *Sed ego nil hic eiusmodi video! Eſt verbum pingens tantum. Siehe wie der Berg Soracte in tiefem Schnee weiſs da ſteht!* * ſtare animo; *integra eſſe et ſana mente*. Hor. Serm. 2, 3, 213. * ſtare *dicuntur comoediae*, *cum ſpectatoribus placent*. Ter. Ph. pr. 10. quodſi intelligeret cum *ſtetit* olim noua actoris opera magis *ſtetiſſe* quam ſua. * *e re militari ſumtum transfertur ad patronos*, *qui in foro cauſſam defendunt cum quadam conſtantia*. Phaedr. 3, 10, 37. *Stant* patroni, fortiter cauſam tuentes innocentis foeminae. Id. 5, 5, 2. pro iudicio dum *ſtant* erroris ſui *h. e. pertinaciter defendunt*, *quod ſemel haud ſine errore iudicauerunt*. *Sic Ouidius Triſt*. 1, 2, 5. Mulciber in Troiam, pro Troia *ſtabat* Apollo.

STATARIVS. Ter. H. pr. 36. date poteſtatem mihi *ſtatariam* agere vt liceat per ſilentium. *Calphurnius ſic explicat*: „*vt liceat ad exitum* „*vsque fabulae perpetuo* „*ſtare*, *ne videlicet ali*„*qua turba fiat*, „ *ac Weſterhouius in hac interpretatione acquieuit*. *Quanto melius Dacieria*, (*Petrum Marſum ſecuta*)

omnem

omnem huius loci perpetuitatem perſpexit, quacum nullo pacto poteſt prior iſta ſententia conſiſtere. Statariae nimirum erant comoediae, in quibus pleraque omnia erant quieta, pacata, tranquilla, atque adeo non poſtulabant magnum hiſtrionis laborem atque contentionem; Motoria vero comoedia, quae v. 44. laborioſa dicitur, erat actuoſa, turbulenta, et feruida; quippe in qua cf v. 37. ſeqq. ſeruus currens, iratus ſenex &c. clamore ſummo, cum labore maxumo (hiſtrionis nempe) v. 40. agendi erant.

STATIO *Phaedr.* 1, 30, 7. Eſt ſtatio (ſic malumus cum Gudio et Burmanno legere) ſeparata et diuerſum genus; quidem ſubintelligendum eſſe quisque videt. Statio idem eſt ac ſedes. Id. 1, 3, 13. et 6, 8 ſic Virgilius in Georgicis: principio ſedes apibus ſtatioque petenda. Significat hic nemora et campos, quibus boues degunt, atque ſic optime reſpondet verſus 7. duplici obiectioni verſ. 5. 6. factae.

STATVA, infantes ſtatuae. Hor. Serm. 2, 5, 40. vid. Infans.

STELLIONINVS Ter. E. 4, 4, 22. ex Bentleii emendatione. vid. Muſtellinus.

STILVS. Ter. A. pr. 10-12. de Menandri Andria et Perinthia.

Non ita diſſimili ſunt argumento ſed tamen
Diſſimili oratione ſunt factae ac ſtilo.

Eſt qui putet, oratione ac ſtilo dictum eſſe ea figura, quae dicitur ἐν διαδυοῖν; mihi ſecus videtur. Quum enim argumentum fabulae ſit materia, in qua ſcriptor dramaticus e l a b o r a t, tum oratio pertinet ad ſeriem partium, quas ſcenas dicunt, ipſasque ſententias; ſtilus autem dicendi genus indicat. cf. Phorm. prol. 5. tenui eſſe oratione ac ſcriptura leui. Ceterum pro ſed Bentleius et repoſuit, quod cum ſententiae tum etiam metro magis, vt arbitror, conuenit.

**STRENVVS**, Lyde *ſtrenua apud* Hor. od. 3, 28, 3. *eſt cita, volucris, et agilis; fuit autem illa Lyde ſine dubio fidicina ad rem ſacram aduocata et epulas, vt moris erat, vid.* Argutus.

**STRIGARE** *equi dicuntur, quando interquieſcunt eundo, dictum a ſtriga, h. e. ſpatium turmarum, in quo equi ſtringebantur, ibique quieſcebant, Phaedr.* 3, 6, 9. Nam, vbi *ſtringandum* eſt et vbi currendum, ſcio. *Veteres libri habent* tricandum, *quod defendit Bentleius,* tricari *vero eſt tergiuerſari, morari. At* ſtrigare *magis conſuetum de equis.*

**STRIGIL.** *inſtrumentum aeneum, quo ſudorem in balneis ſolent homines tergere.* Hor. Serm. 2, 7, 110. Puer vuam furtiuam mutat *ſtrigili*, i. *furtiua ſub noctem vua data accipit ſtrigilem. Alii leg.* Furtiua mutat ſtrigili, *alii* furtiuam mutat ſtrigilem.

**STROPHAE,** *laquei ad decipiendas feras.; transl. ad ſermones ſubdolos.* Phaedr. 1, 14, 4. verboſis acquiſiuit ſibi famam *ſtrophis.*

**STVDERE**, *optare, velle.* Ter. Hec. 2, 2, 20. eo domum, *ſtudeo* haec prius quam ille huc redeat. *Bentleius in locum τȣ* haec *repoſuit* hanc; *atque arbitratur ſupplendum eſſe* redire, reuocare, *aut aliquid eius generis. Verum nec emendatione opus erat, nec ſuppreſſio huic loco ineſt, ſi modo ad ſignificationem verbi* ſtudeo *recte attendamus. Plane nihil aliud eſt quod ſibi velit haec phraſis, quam ſi dixiſſet auctor: ideo magnopere hoc* volo atque opto, *vt* haec *prius, quam* ille *domum reuertatur; Sic enim ipſe* Cicero, Epiſt. ad Diuerſ. 6. 5. Qui ſi nihil aliud *ſtudeat*, niſi id quod agat.

**STVDIVM** *animi cupido,* *neigung.* Hor. Art. 166. Conuerſis *ſtudiis* aetas animusque virilis Quaerit opes etc. * *pro cupiditate ſuae vtilitatis* (*Eigennutz*). Ter. A. 5. 1, 6. vide quam iniquus

ſis prae *ſtudio*, dum efficias id, quod *cupis*.

STVLTI, *creduli*, *improuidi*. Phaedr. 1, 23, 1. repente liberalis *ſtultis* gratus eſt.

STVPIDVS, *ſtupens*, Ter. Hec. pr. 1, 4.

STYLVS Hor. Serm. 1, 10, 72. Saepe *ſtylum* vertas, iterum quae digna legi ſint, ſcripturus, *verſo ſtilo*, *obtuſa inducta parte impreſſas literas delere velis, nam ſtylus inſtrumentum aeneum, quo veteres in ceratis tabulis ſcribebant, cuius acuta altera pars, altera retuſa.* * Phaedr. 3, prol. 29. Aeſopi ſtylum *vocat fabulandi rationem quam ad Aeſopum auctorem refert.*

SVAVITER Hor. Serm. 1, 9, 5. *Suauiter*, vt nunc eſt; *i. e. ſatis commode viuo, vt ferunt res meae.* So ziemlich, wie Sie ſehen. reddidit elegantiſſ. Hagedornius *quem cf. ad hunc ſermonem* opp. Part. 1, p. 61.

SVB, *paullo ante*; *Sub* lacrymoſa Troiae funera. *Hor. od.* 1, 8, 14.

SVBESSE praeſto eſſe — — Hor. Epiſt. 1, 14, 24. Nec vicina *ſubeſt* vinum praebere taberna Quae poſſit tibi.

SVBLIMIS, *character iuuenis* Hor. Art. 165, *ſublimis* (*elatus*) cupidus et amata relinquere pernix. *Bene hinc iuuenes aſpernantes poëma auſterum*, celſi *dicuntur* Art. 342. *quod* idem. *vide* Rhamnes. * ſublimis anhelitus. Hor. od. 1, 15, 31. *ſublimi* fugies mollis *anhelitu*. i. *exporrecto in ſumma laſſitudine collo, et pectore ſeſe efferente, et elato capite, auras captans fugies. Imago longe pulcherrima!* * *ſublimi* flagello tangere aliquem *eleganter rem pingit, ſublatum flagellum, non vt grauior fieret plaga, quod putat bonus Lambinus, nec de ſublimi curru Veneris cogitandum cum Vet. Schol.* * *qui alta tantum et inania captat poëta elatus et μετεωρον quoddam.* Hor. Art. 457. *Sublimis* verſus ructatur et errat. * Phaedr. 2, 4, 1. in *ſublimi*

*mi* quercu, *in excelſiſſima parte quercus*, mediam et imam *addit; nec neceſſe eſt cum Bentleio mutare in* ſuprema.

SVBSCRIBERE; *eſt de more ad calcem epiſtolae aliquod votum ſcribere aut* Vale; *vnde venuſte* Hor. Serm. 1, 10, 92. I puer atque meo citus haec *ſubſcribe* libello. *Iubet puerum ſuum ſubſcribere, quae Demetrio et Tigellio optauerat. Explicat hunc morem aliis exemplis fuſius Geſnerus ad h. l.*

SVBSERVIRE orationi. Ter. A. 4, 2, 3. *i. e. orationem ſuam alterius orationi accommodare.*

SVBSIDERE. *verb. antiquum, ſuccumbere: ſubiacere.* Hor. Epod. 16, 31. tigres *ſubſidere* ceruis * *ſubſiſtere, pingens voc. commorantem inſidiarum faciundarum cauſſa. Phaedr.* 3, 10, 20. ſimulauit iter ad villam, clamque in oppido *ſubſedit.*

SVBSIDIVM Ter. Ph. 1, 4, 52. ego in *ſubſidiis* hic ero ſuccenturiatus. *Quidam hic legunt* inſidiis, *ut verborum connexioni magis videtur conuenire* ſubſidiis, *quod in quibusdam quoque libris Mſs. exſtat, atque a Bentleio, Weſterhouio aliisque recipitur.*

SVBSTARE, *ſufferre, ſuſtinere.* Ter. A. 5, 4, 11.

SVBTEMEN, *pro ipſo filo.* Hor. Epod. 13, 15. Vnde tibi reditum certo *ſubtemine* Parcae Rupere. Rumpere *pro* abſcindere, *pro* certo *epitheto alias ſolenni fili Parcarum Bentlei. leg.* curto. *Pulchre* inquit *Geſnerus; ego vero tergiuerſor! non omne pulchrum verum! Klotzius vindic.* pag. 265. *coniicit* certo ſub nomine i. *ſub certa conditione, nempe ſi iueris ad bellum. cf. Iliad.* 1, 410. *Quid ſi legamus* SECTO *pro* certo? *Sed nihil confirmo in tanto doctorum virorum diſſenſu.*

SVCCEDERE, *pro* accedere. Hor. Epiſt. 1, 6, 36. Tertia *ſuccedat*, et quae pars quadret aceruum.

SVCCENTVRIATVS Ter. Ph. 1, 4, 53. *proprie eſt is, qui explendae cauſa* cen-

*centuriae in ſupplementum procedit, h. autem l. metaphorice dicitur de eo, qui alteri in congreſſu periculoſo verbis ſuccurrit, eumque deficere aut errare non ſinit.*

SVCCVS, *de viriditate virginis et bona adhuc forma.* Hor. od. 3, 27, 54. Antequam — — tenerae *ſuccus* Defluat Praeda Specioſa quaero paſcere tigres. *Vtinam ego antequam contabeſcam et deterior forma fiam, adhuc ſpecioſa, bella, decens, deuorarer ab tigribus. Mirus, et elegans ſenſus virginis; ſecundum naturae veritatem expreſſus!* * *pro* ſapore. Hor. Serm. 2, 8, 28. Longe diſſimilem noto celantia *ſuccum.* i. *longe diuerſum ab eo ſapore, qui eſt alias notus et vulgaris.*

SVERE Ter. Ph. 3, 2, 6. *Antiph.* Hei metuo lenonem, ne quid ſuo *ſuat* capiti. 5. Idem ego metuo. *Qui hanc lectionem retinent, ſic explicant:* ne quid mali illi conciliet. *Guyetus autem hunc verſum monſtrum declarat. Bentleius contra ſic emendat:* A. Hei metuo lenonem ne quid. G. ſuo capiti ſuat. *(i. e. quod illi male ſit, aut quod illius capiti ſit; ſuat enim ἀρχαϊκος pro* ſit *vſurpari ſatis notum eſt.) Cum autem* λεξιν: Idem ego metuo: *plane omittit; Ingenioſam eſſe correctionem fateor, at de veritate nihil audeo dicere. Optima tamen videtur eſſe iſta lectio, quam Weſterhouius tenuit:* Hei metuo lenonem ne quid ſuat! Suo capiti! *vid.* Caput.

SVFFARCINATVS Ter. A. 4, 4, 30. vidi Cantharam *ſuffarcinatum. Turnebus* adu. libr. 28. c. 33. *vertit: craſſam, opimam, velut multo adipe ſuffertam: Haud recte puto. Verior igitur eſt Weſterhouii ſententia, qui ſic explicat:* ſuffertam onere, quod ſub axillis geſtabat. coll. Plaut. *Curc.* 2, 3, 9.

SVMERE, *impendere, aliqua in re conſumere.* Ter. Ad. 5, 4, 68. et cui opus eſt *rei*, hilarem huic

hunc *ſumamus* diem, cf. 2, 4, vlt.

SVMMITTERE *pro* alere. Hor. od. 4, 4, 63. Non monſtrum *ſummiſere* Colchi *Maius*, Echioniaeue Thebae. *Vnde notio* alendi *cadat in h. v. explicat Geſnerus in Theſauro. Schol. Vet. ad loc. Hor. interpretatur* ſummiſere, *ediderunt, quod mihi quidem non diſplicet.* * Hor. Serm. 2, 4, 45. Vinea *ſummittit* capreas non ſemper edules i. *ſuppeditat menſae capreas, non ſemper ad edendum vtiles.*

SVMMOVERE, *dicitur de lictore vbi praeiens magiſtratum populum arcet et viam domino aperit, hinc* ſumotu incedere. Hor. Serm. 1, 9, 48. Diſperеam ni *ſummoſſes* omnes. *de gratia deieciſſes apud Maecenatem. Pulchre Geſnerus notauit, in tempore plusquamperfecto vim quamdam eſſe, cum ſummotos gaudere poſſes aemulos.* * *ſuaui metaphora, de curis comitantibus conſtitutos in honoribus.* od. 2, 16, 10. non conſularis *ſummouet* lictor miſeros tumultus mentis; *bene etiam* ad rem *tumultus.* * *ſummouere litora; de aedificiis in ipſo mari ſtructis.* Hor. od. 2, 18, 21. Mariſque Baiis obſtrepentis vrgeat *ſummouere littora.*

SVPER, *praeter* Phaedr. 3, 11, 2. *ſuper* obſcoena dicta damnum inſectatus eſt amiſſi corporis. *vid.* corpus.

SVPERARE *pro* ſupereſſe *in rationibus* Hor. Art. 328. ſi de quincunce remota eſt vncia, quid *ſuperat? feſtiua et ſatyrica ethopoeia!*

SVPERBVS, vices *ſuperbae.* Hor. od. 1, 28, 33. *vid. Vices. coniectura Paſſeratii, pro* ſuperba *legentis* ſuperbe, *non placet. Sed verſ.* 31. *pro* forſan *leg. neceſſario. cum omnibus bonis viris* Fors et. * *Eſt apud poëtas* ſuperbum, *quidquid id eſt, in quo homines ſuperbiunt et ſibi placent, vt ſcite iam notauit peropportune Geſnerus ad* Hor. od. 2, 14, 27. Mero Tinguet pauimentum *ſuperbo* Pontificum potiore

coenis. *duo hic epitheta iuncta, ſed hoc non infrequens. vid.* Potior * *ſuperbus* Tantalus. i. *dives.* Hor. od. 2, 18, 36. * Epod. 2, 8. *ſuperba* ciuium potentiorum *limina. Salutationum officia quotidiana clientium reſpicit.*

SVPERBIA Ter. Ad. pr. 21. quorum opera in bello, in otio, in negotio, ſuo quisque tempore vſus eſt, ſine *ſuperbia*; i. e. (*recte explicante Barth. Latomo*) *ita, vt illi,* (*ſcil. nobiles, de quibus v.* 15. *dixerat; Scipio, Laelius etc*) *minime ſuperbirent ob collata beneficia.*

SVPERCILIVM. Hor. od. 3, 1, 8. *de Ioue*; Reges in ipſos imperium eſt Iouis clari Giganteo triumpho cuncta *ſupercilio* mouentis. *Sublimitas huius verſus iam nobilitata fama eſt, ſed nota quibus quaſi gradibus animum lectoris ad hoc faſtigium euehat. Primum reges fingit imperantes terris, eos vero regentem Iouem; addit gigantei triumphi nobilitatem; tum quaſi ſummum addit,* cuncta ſupercilio Iouem mouere. *Interpretes alii imitationem Homerici illius Iliad. α. 527.* ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων — — μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὄλυμπον *inuenerunt. Recte, conferri autem cum Horatio duo alii aemuli imitantes hunc locum poſſunt*: Virgil. Aen. x. 115. et Ouid. Metam. 1, 179. *Videris cui palma debeatur.*

SVPERIICERE, aequor ſuperiectum. Hor. od. 1, 2, 11. *q. ſ. ſuper terras iactum, inundans terras.*

SVPERNE. Hor. Serm. 1, 7, 64. peccatue *ſuperne*: *de adultera modeſtiori, quae ne os quidem ſtatim porrigit oſculanti etc. ita ego locum intelligo. Alii Interpretes, et Baxterus accipiunt de meretrice, quae inferne tantum eſt meretrix, neque cucullata incedit, et lacernatum proſtibulum; id quod contextus plane diſſuadet, et aliae rationes.*

Sed

*Sed cur in tali re ſtudioſus ſim?* * Hor. Art. 4. mulier formoſa *ſuperne; facie.*

SVPERVACVVS, *pro* inutili, noxio. Hor. Epiſt. 1, 15, 3. Mihi Baias Muſa *ſuperuacuas* Antonius et tamen illis me facit inuiſum. *de nobili illo medico Muſa Antonio plura narrat. Vet. Schol. cf. ad h. l. ſimilem curationem Auguſti in Sueton.* Aug. v. 19.

SVPINARE, naſum *ſupinari* nidore, *graeciſmo.* Hor. Serm. 2, 7, 38. i. *excitari, attolli, delectari odore, pulmentariorum; comice et belle!*

SVPINVS, Tibur *ſupinum;* Hor. od. 3, 4, 23. *Bene ſitum ciuitatis deſcripſit, quia in aſcenſu montis eſt poſita* Vet. Schol. ad h. l.

SVPREMVS, *finis, pro mors. vid.* Finis.

SVPPLEX. *ſupplex* vitta. i. *quae in ſupplicationibus humilitatis ergo et votorum adhibetur* Hor. od. 3, 14, 7. decorae *ſupplice vitta* virginum matres. *Habebantur ſupplicationes in re laeta, vbi gratiae diis agebantur ſolemnes; qualis iſta erat redeunte Caeſare ab Ora Hiſpana.*

SVSPENSVS Hor. Serm. 1, 6, 74. et Epiſt. 1, 1, 56. laeuo *ſuſpenſi* loculos tabulamque lacerto. i. e. *habentes loculos ſuſpenſos a laeuo lacerto, et tabulam. vid.* Loculi.

SYBARIS, *pro ſybarita.* Hor. od. 1, 8, 2. *Etiamſi nomen proprium fictum ſit, tamen ita intelligendum.*

SYMBOLA (*ἔρανος, aut collecta* Cicer. orat. II, 57.) *eſt collatio ſiue ciborum, ſiue pecuniae ad communem coenam.* Ter. E. 3, 4, 2. *Solet etiam ipſum tale conuiuium ſymbola* (*gr. ἔρανος*) *appellari. conf. ſi placet,* Stephan. de Abuſu graecae Linguae cap. 1. *vbi* Roloffius *exercitum ſiſtet auctorum, qui de h. v. ſcripſerunt.*

## T.

TABVLA *ſyngrapha* Hor. Serm. 2, 3, 70. Scribe decem a Nerio: non eſt

ſatis; adde Cicutae Nodoſi *tabulas* centum; *vide* Scribere. * Hor. Serm. 1, 6, 74. et Epiſt. 1, 1, 56. laeuo ſuſpenſi loculos *tabulamque* lacerto, i. e. *tabula, in qua ſcripta erant nomina debitorum; vid.* Loculi. * *de XII tabulis et omnino legibus* Hor. Serm. 2, 1, 86. Soluentur riſu *tabulae*, tu miſſus abibis i. e. *vis legum, etiam XII. tabb.* (*quarum una lex poenas irrogabat maledicentiae vid. voc.* Vitalis.) *ſoluetur, non valebit, cum rideant iudices, videntes dignum ſatira, ea eſſe laeſum; tu vero dimiſſus e iudicio abſolutus abibis Sunt, qui de ſubſelliis riſu ſolutis i. e. fractis h. l. cogitent, ſed ego cum illis non facio.* * votiua tabula Hor. od. 1, 5, 14. Me *tabula* ſacer votiua paries indicat vuida ſuſpendiſſe potenti Veſtimenta maris Deo. *ſcil. qui e naufragio erant erepti, in tabulis ſe et caſus ſuos pingi curabant, et hanc picturam in fanis deorum poni. Fuerunt etiam, qui veſtem diis ſic conſecrarent Huc eleganter alludit poëta ſuauiſſimus Pyrrhae amore quaſi naufragio ereptus.* * *tabulae* peccare vetantes Quas bis quinque viri ſanxerunt. Hor. Ep. 2, 1, 24. *Sunt XII. tabulae a decemuiris Romam allatae.* * Phaedr. 4, 2, 24. Caeteri *tabulam* portant; ſtipem corrogant: *praeferentes tabulam qua naufragii ſui caſus depictus erat.*

TACERE Ter. A. 2, 3, 2. 5. *eſt ſecurum eſſe.*

TACITA, virgo, i. *Veſtalis; iſtae enim virgines, vt iam notauit* Schol. Vet. *ſolebant ſacrificaturae cum pontifice tacentes aſcendere in Capitolium. Pulchre hinc* Hor. od. 3, 30, 9: Creſcam laude recens, dum Capitolium Scandet cum *tacita* Virgine Pontifex; *dum Romae conſtabit incolumitas.*

TANDEM *eleg.* ἐν εἴδει, *cum emphaſi.* Hor. Art. 161. *tandem* cuſtode remoto. *Diu iam id expectauerat, optauerat.*

TAN-

TANGI Phaedr. 1, 24, 3. Rana *tacta inuidia. belle de ſubita commotione inuidiae.*

TANTVNDEM *pro* ne id quidem Ter. E. 2, 3, 29. * *idem, nihil aliud* Ter. H. 4, 1, 63.

TARDVS. *Tarda* neceſſitas ſemoti lethi. Hor. od. 1, 3, 32. *quae ſero et quaſi lentis paſſibus aduenit; ſuauiſſime!*

TAVRIFORMIS: *epitheton fluuiorum propter Bacchum l. deum lunum, aquarum dominum, Graecis* Διονυσον ταυρομορφον, *vid. Spanh. de Numiſm. p.* 314. *cit. etiam ab Geſnero ad* Hor. od. 4, 14, 25. Sic *tauriformis* voluitur Aufidus. *Placcara comparatio Tiberii cum flumine ſaeuienti et vndanti.*

TECTVS Ter. H. 4, 2, 5. triumpho, ſi licet me latere *tecto* abſcedere; *Dictum eſt ſiue a gladiatoribus, ſiue a praelio, vt h. l. ad liberationem a quocunque periculo translatum. Lateri tecto opponitur apertum.* Caeſ. de bell. Gall. lib. 1, c. 25.

TEMERE Hor. Art. 160. Iram colligit et ponit *temere*, i. e. *ſine cauſſa, leuiter.* * Hor. od. 1, 12, 7. Vocalem *temere* inſecutae Orphea ſiluae, i. e. *paſſim, negligenter; confuſe alii, et ſine ordine. pingens vox h. l. ruentis cohortis feſtinanter et ſuo ſponte* * Hor. od. 2, 11, 14. Cur non ſub alta vel platano vel hac pinu iacentes ſic *temere. ſuauiter! Sic negligenter: ſo hin. Temperatus*, vſus temperatus argenti Hor. od. 2, 2, 3. *ad laudem Salluſtii, neque auaritiae, neque luxuriae dediti; ſplendere vero eodem loco amoenum eſt, referendum enim ad argentum aut cuſum aut factum.*

TEMPERARE aquam ignibus Hor. od. 3, 19, 6. *Sunt, qui de vinis aqua calida tepefactis intelligant, qui mos antiquorum ſatis notus: alii vero de balneis calefaciendis accipiunt. Quis praebeat hoſpiti balneas calidas? Poſterior haec explicatio* Lambini et Geſ-

neri *mihi etiam potior ideo videtur, quod additur: quo praebente domum?* et *in conſequentibus demum de vino dicitur.* * Hor. od. 3, 24, 18. Illic matre carentibus Priuignis mulier *temperat* innocens. *Geſnerus cum Vet. Schol.* „Nouerca innocens tem-„perat pocula, vel ordi-„naria, l. medica priui-„gnis, nec abutitur ea „occaſione„ *Peſſime! Senſus verus hic: nouerca priuignorum educationem ſuſcipit, illorum moribus proſpicit, et illos bene inſtituit ad virtutem, et honeſtatem.* cf. Hor. Serm. 2, 5, 71. *vbi* temperare *ita occurrit, pro* regere, moderari. *Adde* Epiſt. 1, 12, 76. od. 1, 8, 7. *et ipſe contextus te docebit veritatem huius interpretationis.* * Ter. H. 3, 3, 19. Haec ego praecipio tibi? (*Namque interrogatiue non affirmatiue vt plerique faciunt, intelligenda eſt haec propoſitio.*) Hominis frugi ac *temperantis* functus (*es*) officium. *Ironice hoc dicit ſeruus, atque ita, vt pater Clitiphonis exaudiat. Namque antea v.* 18. *verba illa:* quid iſtic narrat? *in aurem dixerat Clitiphoni. Obiurgat igitur eum, quod adeo non fuerit conſtans, ſed immoderatus et intemperans, vt neque ab aliena meretrice, (quia Bacchis Cliniae ſimulabatur amica) manus potuerit abſtinere.* * Phaedr. 3, 6, 6. Iugum flagello *temperat* lento meum. *Forte cum* Bentleio *atque* Burmanno *legendum* tergum flagello – *quid enim ſit, iugum temperare, haud proſpicio, niſi forte hic ſit iugum meum, pro me ipſum currui adiunctum et ſubiugatum. Et ita Phaedrus ſaepiſſime.*

TEMPVS, vltimum tempus, *pro* ſummum periculum Hor. od. 2, 7, 1. O ſaepe mecum *tempus* in vltimum Deducte Bruto militiae duce.

TENDERE, tendere aliquid *pro* facere; *tranſlate*, parare, minari, velle. Hor. od. 1, 29, 16.

TENER: verſus *teneri, ſunt* delicati, molles. Hor. Art. 246. ne nimium *teneris* iuuenentur verſibus vnquam. *vide Iuuenari.*

TENERE cauſas *pro* obtinere Hor. Epiſt. 1, 16, 43. quo cauſſae teſte *tenentur.*

TENTARE aërias domos *de aſtrologo* Hor. od. 1, 28, 5. * *attrectare* atque ſic experiri, Phaedr. 3, 10, 26 *tentat* in tenebris caput, tonſum ſentit. *ſic eleganter* Phaed. 4, 7, 4 Vipera in officina *tentat*, ſi qua res eſſet cibi.

TENVIS, *de tibia, ſignific. dünne*, et ſimul *ad ſonum placidum reſpicit* Hor. Art. 202. * *ſubtilis, prouidus* Hor. Art. 45. In verbis tenuis cautusque ſerendis, *circumſpecto quodam iudicio vtatur;* er ſey zärtlich und behutſam im Gebrauch der Wörter, im Ausdruck.

TERES in ſe. Hor. Serm. 2, 7, 86. In ſe ipſo totus *teres* atque rotundus i. *laeuis, politus adeo, vt nihil vitii in eo haerere poſſit, nihil habens aſperum, nihil inaequale,* metaph. a tornatis forma

TERGEMINVS: honores *tergemini apud* Hor. od. 1, 1, 8. *ſunt ex nonnullorum ſententia, quam ſequor, omiſſis aliis,* aedilitas, praetura, et Conſulatus.

TERMINVS, rerum ſtabilis, i. *terminus rerum a Parcis fixus, fatum immutabile: alii Terminum deum ipſum intelligunt* (vid. Liu. 1, 55.) *qui firma ſtabiliaque ſancta portenderit.* Hor. Carm. ſaecul. 25. ſq. *quem locum, vere obſcurum ſic interpretor, ſequutus Boſium, in Animadu.* in Hor. p. 53. ſqq. Vosque veraces Parcae iungite iam peractis fata bona, quod (i. e. *id, quod*) dictum eſt vos ſemel decreuiſſe ſtabilisque (*et quod ſtabilis*) rerum terminus (*oro*) ſeruet. *Senſus: O Parcae, ſtabilia ea facite decreta et promiſſa, quae Aeneae Italiam petenti data et praedicta ſunt.* Bentleii *emendationem*

verſ.

verſ. 26. Quod ſemel dictum ſtabilis per aeuum etc. *audacem non probare poſſum.* vid. *etiam* Richardi Iohnſoni Ariſtarchum Bentleianum Part. II. p. 66. ſqq. *qui eum ſatis acriter refutat.*

TESQVA, *lingua Sabinorum loca difficilia et repleta ſentibus nominantur.* Vet. Schol. ad Hor. Epiſt. 1, 14, 19. Quae deſerta et inhoſpita *tesqua* credis, amoena vocat mecum qui ſentit.

TESTA pro *vaſe vinario, amphora, plerumque apud poëtas* vt Hor. od. 3, 21, 4. etc. at Phaedrus diſtinguit. 3, 1, 2. Anus iacere vidit epotam amphoram; Adhuc falerna faece e *teſta* nobili odore, quae iucundum late ſpargeret. Teſtam *dicit vaſis argillam, cui inhaerebat odor falernae faecis (eſt enim ablatiuus cauſſae, vt iam notauit Schefferus) Quare nihil mutandum. Nobilem vocat teſtam, quia extrinſecus in amphora ſcribebatur nomen aetasque vini tam excellentis, quo facto teſta quemdam retinebat honorem atque gratiam apud vinoſos.*

TEXERE Ter. H. 2, 3, 44. *texentem* telam ſtudioſe ipſam offendimus. ἐξ ἱςαριᾳ ἐκρέματο Φιλόπονως πάνυ, *Sic enim fertur a Menandro haec* Φρασις *expreſſa fuiſſe, quo de fragmento vide ſis Menandri et Philemonis* λείψανα a Grotio et Clerico collecta p. 56. et Victorii var. et ant. lect. libr. 9. p. 217.

TETRACHORDON *origine Graecum, ſed etiam apud Romanos receptum fuit. Secundum* Ariſtoxenum, *antiquum et celebrem Graecum; artis Muſicae peritum, Olymp.* 106. auctore Suida *florentem, quatuor chordis fuit inſtructum, vt extremae duae chordae, quae medias duas tegerent* φθογγοι ακινητοι, *ſoni immobiles eſſent,* i. *non mutarent ſonum in omnibus Muſicae artis generibus,* Enharmonico l. cromatico l. diatonico; *reliquae duae chordae*

*chordae mediae* φθογγοι κινητοι, l. κινȣμενοι, *ſoni mobiles eſſent, prout ſcil. plus, minusue tenderentur. Praeterea* quatuor illae chordae erant: ὑπάτη, *ſumma, quae grauiſſimum ſonum ſonabat;* παρυπάτη, *ſubſumma, lenioris quodam modo ſoni;* παρανήτη, *paene ima, ſoni fere acuti; et* νήτη, *ima, quae acutum plane referebat ſonum. Hinc* intell. Hor. Serm. 1, 3, 8.

THEATRVM *de frequenti coetu puerorum in ludo.* Hor. Epiſt. 1, 19, 41. Spiſſis indigna *theatris* Scripta pudet recitare et magis addere pondus. *Feſtiuiſſime,* addere pondus, *ſolent grammatici laude ſua et velpronuntiatione pondus addere ſcriptis.*

TIMERE; *timet* vti Hor. Art. 170. *Suauiter in charactere ſenis pingendo, qui certus eſt plerumque et attentus paterfamilias.* * Id. ibidem 197. amet peccare *timentes de officio chori: vbi Bentleius reponit* amet pacare tumentes; *quod mihi valde arridet, non quod iidem ſint* peccare timentes *ac* boni, verſ. praeced. *vt vult Bentleius, quod non eſt; ſed quoniam illud in primis officium chori erat, aeſtu animi laborantes, aut ſuperbos* i tumentes, *mulcere, monere, ſuauiter pacare. Teſtantur pleraeque tragoediae Sophoclis et Euripidis. Geſnerus ipſe addubitat de veritate lectionis, addit tamen:* „Sed mihi nimis amabiles videntur *peccare timentes,* quam vt eos hinc exulare velim.„ *Recte, ſed et multis amabilibus rebus careamus neceſſe eſt, ſi quidem et te caremus, Geſnere.*

TIMIDVS, *perturbatus* Ter. E. 4, 2, 14. coll. ſc. 3. v. 1. ſqq. *Bene* Dacieria: *troublée.*

TITVBARE, *errorem committere* Ter. H. 2, 3, 120.

TITVLVS; *inſcriptio ſtatuarum* Hor. od. 4, 14, 4. Per *titulos* memoresque faſtos. * Phaed. 5. prol. 4. Nam ſi quis talis etiam *tituli; Ita fuit in Mſpt. et vltima*

*vox verſus aberat. Addiderunt alii* artifex; *alii* auidus, *qui* titulum *explicant per* laudem, celebrationem, *quam quis ex conſcribendis fabulis acquirat, et putant reſpici ad inſcriptiones ſtatuarum laudes alterius continentes.* Bentleius *coniicit* aemulus. *Non diſſimulandum, hoc in loco reſtituendo maximam laudem mereri* Gudium. *Ita ſcriptum eſſe putat:* Nam ſi quis talis, etiam eſt ſtudii diligens. *Nos ſane, cum de certa lectione prorſus hic deſperandum ſit, hanc amplectimur, quae propius a vero nobis abeſſe videtur. Vocab.* Tituli *nimis abhorret. Vide plura hanc lectionem commendantia apud* Gudium in Notis.

TOGA. *componere togam, indicium audientis attente: qui enim ſoluta toga audiunt,* inquit Schol. ad l. c. negligentes *indicantur et nimis curioſi. Hinc* Hor. Serm. 2, 3. *comice;* audire atque togam iubes *componere.*

TOGATVS, *fabula togata; ſunt comoediae, in quibus inducuntur perſonae humiles, togis vtentes. vid. omnino* Diomed. 3. p. 456. ſqq. Hor. Art. 788. *et cf. vox* Praetexta.

TOLERABILIS; *ad tolerandum facilis, mitis, lenis* Ter. H. 1, 2, 31. Nam parentum iniuriae Vniusmodi ferme ſunt, paullo qui eſt *homo tolerabilis,* i. e. *eos dico parentes, qui ſunt miti ingenio ac nonnulla, non tamen omnia, liberis indulgent. Sic* Dacieria *quoque translatum dedit* je parle des peres qui ſont un peu raiſonnables.

TOLLERE dictum memor *tollere;* Hor. Art. 368. * vocem; Hor. Art. 93. Interdum tamen et vocem comoedia *tollit. h. e. grandioribus non verbis ſolum ſed etiam ſenſis et ſententiis vtitur. Sic e. g. apud Terentium in Andria pleraque, in Adelphis patrum ſermones a comica illa oratione decedunt, et altius quiddam aut nobilius*

*bilius ſapiunt. Plura huc ipſe, cogitando addes. Horatius ipſe verſ. ſqq. exemplum Terentium ponit.*

TONSOR Hor. Serm. 1, 7, 3. Omnibus et notum lippis et *tonſoribus. vid.* Lippus. Id. Serm. 2, 3, 17. Dii te verum ob conſilium donent *tonſore. Plerique interprett. expl. reddant tibi diuitias, quo conducas tibi tonſorem: ſed deridet potius Damaſippum philoſophum vsque adeo agentem, vt et more philoſophorum barbam aleret, optatque ei igitur tonſorem lepide; pertinet huc etiam infra* verſ. 35.

TORMENTVM; admouere ingenio; Hor. od. 3, 21, 13. Tu lene *tormentum* ingenio admoues plerumque duro; ad vinum *ſuauiter, quaſi extorquet grauitatem ſeueritatemque; bene* tormentum *dicit* lene. *Affert ad h. l. Lambinus ſimilem quendam Platonis e Libris de legibus locum;* nec *tamen Horatium eo reſpexiſſe credam.*

TORNATVS Hor. Art. 441. Male *tornatos* incudi reddere verſus i. *male elaboratos, nec ſatis politos, emendare: ſumtum a* torno *inſtrumento fabrili.* Bentleius *infinita fire prolixitate accuſat h. v. vt minus dignum Horatio, nihil plane aptum* incudi; *et legit:* male ter natos. Cuning. *vero emend.* male formatos, *quem ſequitur Sanadon. Sed res eſt ſalua et cum Geſnero antiqua lectio retinenda. Quamquam enim geminae hic translationes confunduntur, ab* incude *et* torno *deſumtae; non tamen ideo mutanda lectio, cum haud raro eiusmodi confuſio et apud optimos poëtas et ipſum Horatium occurrat; vid. e. g. voc.* Praegrauare.

TORPERE aliqua re; obſtupeſcere *prae nimia admiratione* Hor. Serm. 2, 7, 96. Pauſiaca *torpes* inſana tabella: *nobilis pictor Pauſias.*

TORVVS Hor. od. 3, 5, 44. Fertur – virilem *torvum* humi poſuiſſe vultum; *Nonne placet imago Reguli, qui plenus ardore et conſtantia mortem praeuidens non flectitur lacrymis, intrepidus marem conſtantem, terribilem vultum oſtentat.*

TRABALIS, claui trabales *ſunt cunei, ferrei etiam, quibus ſumma vi aliquid ſcinditur, et diuiditur aut qui affiguntur;* Hor. od. 1, 35, 18. *de fortuna:* Te ſemper anteit ſerua (*ſic lege, non* ſaeuae) neceſſitas clauos trabales et cuneos manu Geſtans ahenea cet. *Sanadonio et Leſſingio haec imago tota non ſatis placuit; propter nimium apparatum et nimis duram congeriem eiusmodi rerum grauium aſpectu.* Bentleius *eam valde probat, et* Klotzius Vindic. p. 154. *vindicat ab accuſatione Sanadonis. Non meum eſt, tantas componere lites.*

TRABS, *trabes* Hymettiae, i. *marmorea monte Hymetto exciſa*, epiſtylia. Hor. od. 2, 18, 3. Non *trabes* Hymettiae Premunt columnas.

TRACTARE dapes, *de venefica, miſcente philtra nocentia.* Hor. Ep. 3, 8. An malas Canidii *tractauit* dapes.

TRAHERE Hor. od. 1, 4, 2. *Trahuntque* ſiccas machinae carinas. *Emendat* Waddelius *in* Animaduerſ. crit. p. 41. Torquentque etc. *vide* Machinae.

TRANSILIRE; munera Liberi Bacchi *tranſilire, audacter dictum* Hor. od. 1, 18, 7. At nequis modici *tranſiliat* munera Liberi, i. *immodice bibat.*

TRANSNARE Tyberim Hor. Serm. 2, 1, 8. Ter vncti *Transnanto* Tiberim, ſomno quibus eſt opus alto; *lepidiſſima reſponſio: dixerat Horatius ſe ſcribere verſus debere, quia non quieſcere poſſet et dormire. Tum Trebatius: itaque hoc tibi do conſilium; transnato Tiberim; vt ſolent noſtri iuuenes, poſt exercitia campeſtria,*

*et*

*et tum vbi transnaueris Tiberim, alto ſomno profecto frueris. Docte Geſnerus ad h. l. citat* Cic. Epiſt. Diu. 7, 10. *tu ſi perlegeris h. l. eo magis tibi placebunt haec verba in ore Trebatii, natandi ſtudioſo, et ad verſ.* 9. conf. Cic. Epiſt. diu. 7, 20. et 22. *Solitam illam natandi exercitationem fuiſſe, vel ex ipſo Horatio* od. 3, 12, 7, et od. 1, 8, 8. diſces. *Si lubet, cf. etiam ad h. l. Horatii* Midleton, vita Ciceron. To. 2. pag. 162.

TREMERE, *nobili audacia de ripis vndarum ictu, et fluctibus conquaſſatis.* Hor. od. 3, 27, 24. *trementes* verbere ripas.

TREPIDARE, *de fluuio tremulis vndis fluente, aptiſſime ad curſum fluuii obliquo riuo, per lapidulos etiam, ſignificandum.* Hor. od. 2, 3, 12. *Adde* Hor. Epiſt. 1, 10, 21. aquae quae per pronum *trepidat* cum murmure riuum. * *de flamma* od. 4, 11, 11. ſordidum flammae *trepidant* rotantes vertice fumum. *imago bene pingens celerem motum flammae.* * Id. od. 3, 27, 17. Vides quanto *trepidet* tumultu Pronus Orion; *quanto cum fremitu ventorum et maris properet ad occaſum Orion. notum eſt, Orionem eſſe ſidus tempeſtuoſum; bene* trepidare *et* tumultu. *Orion occidit ſub Decembrem menſem.* * Id. od. 2, 4, 23. Octauum *trepidauit* aetas claudere luſtrum; *bene ad celerrimum aetatis noſtrae curſum, velut fluminis cuiusdam, indicandum* * trepidare aeui *eſt, vitae huius cauſſa anxie ſollicitum eſſe, quaſi cum trepidatione; ita enim iungo verba cum Geſnero apud Eund.* od. 2, 11, 5; nec trepides aeui, poſcentis pauca in vſum. *Eodem ſenſu accip.* od. 3, 29, 32. Vltra fas *trepidare.* * Phaed. 3, 16, 18. Noctua egreſſa e cauo Trepidantem conſectata eſt et leto dedit. Eleganter trepidantem! quod enim ſtridula locuſta ſemper facere aſſueuit,

omne nunc id morti tribuit poëta venuſtus. Phaed. 4, 5, 3. cum fugerent et artos circumtrepidarent cauos, i. e. prae timore huc illuc currerent, dum ſinguli tantum intrare poterant.

TREPIDVS, res *trepidae*, *de iis, quae trepidationem et metum incutiunt* Hor. od. 3, 2, 5. Vitamque ſub diuo et *trepidis* agat in rebus.

TRISTIS pro *verendo, ſacro*: *triſte* bidental. Hor. Art. 471. * *pro* timendus, *de Hyadibus, quia pluuios denuntiant, atque adeo important.* Hor. od. 1, 3, 14. * *pro* dirus, funeſtus; *triſtes* irae Hor. od. 1, 16, 17, et od. 2, 13, 11. Sanadonius *vertit* courroucée *Videtur vero iſte prior locus eſſe imitatio cuiusdam loci* Platonis, *ſaltim plane eſt ei geminus*; confer. voc. Princeps *pag.* 294. * *triſtes* excubiae Hor. od. 3, 16, 3. *eleganter, ſi referas, vt velim, ad Danaen*; Triſtes *erant Danaae excubiae.* * *triſtes dii dicuntur, ſi ſolliciti ſint*

*de humanis rebu*
*vita delicioſa eo*
*hil curet quaſi,*
*Epicureum ſcilic*
*ma* Hor. Serm. 1,
Nec ſi quid mi
natura, Deos id
ex alto coeli d
tecto.

TRIVMPHARE:
*de ſummo gaud*
H. 4, 2, 5. *Eſt*
*vniuerſus hic lo*
*tinua a bellici*
*ducta ſimilitud*
Copiae, Tectus
Ter. E. 3, 1, 4.
*me cum priori l*
*uenit, obſeruan*
*cieria*, Hor. ca
4. od 4. v. 51, 5
opimus fallere et
re eſt *triumphus*

TRIVIVM Phaed.
11. *triuio* co
adeoque *loco vil*
*humili. Elegante*
*drus prouerbiale*
*tionem hic de ca*
*prie vſurpat.*

TRITVS *pro* tornat
*τὸ ῥευτὸν de op*
*lato.* Hor. Serm.
catillum Euandri
bus *tritum* deiec
*tat ad h. l. Scho*
drum hunc cae

et plaſten ſtatuarum fuiſſe. *Iunius ſuſpicatur, fuiſſe eum Euandrum Aulanium de quo* Plin. 36. 5.

TRVCIDARE porrum et caepe; ſalſe *de Pythagorico, qui non edit animantia, adeoque eiusmodi res tantum trucidat.* Hor. Ep. 1, 12, 21. Verum ſeu piſces ſeu porrum et caepe trucidas. *Vetus Schol.* conuenit haec vox huiusmodi pulmentis. „*Sed non intellexiſſe videtur, quo alluſum.*

TRVLLA, *vas orbiculatum et circa ſummam anguſtius et vtrinque anſatum, ſed vile et quo manus abluebant.* Hor. Serm 2, 3, 144.

TRVSITARE, *frequentat. a truſo, trudo* Phaed. 2, 7, 8. ferro mulum *truſitant. Ita locum reſtituit Rigaltius. Ferro* truſitare *eſt compungere, ſauciare.*

TRVX *pelagi epitheton, vt audax ita lyricum, et mirabile ad effectum ſenſus:* Sanadonius *vertit:* courroucée. Hor. od. 1, 3, 10. Illi robur et aes triplex Circa pectus erat, qui fragilem *truci* Commiſit pelago ratem.

TVMVLTVS *Stoice dicitur quiuis affectus, quaeuis perturbatio mentis. Hinc* Hor. 2, 3, 208. Qui ſpecies alias veris ſcelerisque *tumultu* Permiſtas capiet; i. *confuſas notiones et a vero alienas ideas, turbatas a cupiditatibus (ſceleris tumultu) vide* Species.

TVRBA *diſſidium* Ter. E. 4, 4, 56.

TVRBO ſ. turben, *rhombus magicus, cui licia circumtorquebantur, ad obligandas defixorum mentes. Sic* Baxterus: *ſed intell. h. l. figurate cum* Schol. Vet. *de carmine Rythmico, quo ſicut turbine velociſſimo in ſe rotato, ita mens amantium ſemper in gyrum videtur peragi, vt vertigine quadam per artem magicam cogat homines ad amorem, quem Graeci ῥόμβον nominant* Hor. Epod. 17, 7. citum retro ſolue, ſolue *turbinem* i. *reſolue, videntur homines ſolui, quo*-

 ties

*ties incipit currere. Lambin. leg.* volue.

TVRPIS *pro* turpatus Hor. od. 2, 7, 12. Minaces *turpe* ſolum tetigere mento. *bella pictura caeſorum hoſtium, ſuperborum, torquent mento cruentum (turpe) ſolum; vt nos dicimus vulgari prouerbio, gramen mordere.* * *turpis* maritus *de eo, qui non iuſtum matrimonium duxit, quod tantum erat inter ciues* Hor. od. 3, 5, 6.

TVTELA, *paſſiue de iis, qui ſunt in tutela* Hor. od. 4, 6, 33. Deliae *tutelae* deae, (*ad virgines.*)

## V.

VACARE *Phaedr.* 3, *prolog.* 12. vxori vacare; *relictis tandem ſeuerioribus negotiis reddere ſe vxori, fabulari cum ea. Gallici: s'entretenir avec ſa femme.*

VACIVE. *Phaedr.* 5, *prol.* 14. quartum libellum dum tu *vaciue* perleges. *In MS. fuit* varie *atque alii Codices mirifice hoc in loco diſcrepant inter ſe. Ego ſic legerim:* Quare, Particulo, quoniam caperis fabulis, Quas aeſopias non Aeſopi nomino; Quaſi paucas oſtenderit, ego plures diſſero, Vſus vetuſto genere, ſed rebus nouis, Harum libellum, CVM VACARIT perleges. *Ita idem etiam Eutycho commendauerat prol.* 3, 2. Phaedri libellos legere ſi deſideras *Vaces* oportet a negotiis. Vaciue *vero, quod recentiores repoſuerunt inſuetum eſt. Poſtremum verſum huius prologi ita lege:* Inliteratum plauſum nec deſidero.

VACVVS, *vacua* virgo; *non occupata ab alio* Hor. od. 1, 5, 10. *Ita interpretor etiam* vacuus. od. 1, 6, 19. Cantamus *vacui* ſiue quod vrimur. i. *ſiue vacui ab amore, ſiue vere amantes.* * Id. od. 1, 32, 1. Si quid *vacui* ſub vmbra luſimus tecum; *otioſi.* * Id. Epiſt. 2, 2, 94. *vacua* Romanis vatibus aedes; i. *eis deſtinata, libera, vacans. Sic alibi etiam*

vacuus, *vt* Liu. 1, 46. Cic. Catilin. 1, 6.

VADATVS, *qui vadibus acceptis aliquem certo die in ius vocat.* Hor. Serm. 1, 9, 36. Caſu tunc *reſpondere vadato* Debebat. *vid.* Reſpondere.

VADIS l. vas, *qui ſpondet pro altero, fore eum praeſentem die iudicii; proprie quidem* vas *eſt in re capitali, ſed non ſemper hoc diſcrimen obſeruatur, vt apud* Hor. Serm. 1, 1, 11. Ille *datis vadibus* qui rure extractus in vrbem eſt. *i. cum promiſerit cum vadimonio ſe in iudicio ſtaturum.* VASA *apud* Ter. H. 1, 1, 89. *comprehendunt, omnia quae moueri poſſunt, vtenſilia, veſtimentis exceptis.*

VADVM *de quouis loco aquoſo dicunt poëtae.* Phaedr. 4, 8, vlt. hircumque *clauſo* liquit haerentem *vado Nota hic primum verſum huius fabellae in veteribus editionibus ſecundum Pithoeum ſic legi:* Homo ſimul ac venit in magnum periculum; *quod quidem ego rectum puto.* Callidus, *quod alii habent, forte intruſum eſt. Codex apud Rigaltium haec habet:* In periculum ſimul ac venit callidus vulpis et caper, Homo ſimul ac venit in magnum periculum, Repperire effugium etc. *Vero videtur ſimile, margini adſcriptum fuiſſe;* et vulpis et caper et callidus, *quod poſtremum etiam ipſa narratio requirere videri poterat.*

VAGVS, mercator *i. qui pererrat, mercaturam exercens, regiones.* Hor. Art. 117. *Vaga* Io Id. Ibid. 124. comp. Ouid. Met. lib. 1. * concubitus *vagus, de libidine illicita, adulterina, et meretricia,* Hor. Art. 398.

VALIDIVS Phaedr. 5, 6, 9. breuitas commendari tanto debet iuſtius, quanto poëtae ſunt moleſti *validius. Sic et alii valide habent pro valde.*

VANVS Hor. Art. 8. vanae ſpecies. *vide* voc. Species.

VAPORARE, *de ſole, cum tepefacit agros calore,*

Hor. Epiſt. 1, 16, 7. Vt veniens dextrum latus aſpiciat ſol, Laeuum decedens curru fugiente *vaporet.*

VARIVS: autumnus *varius* Hor. od. 2, 5, 12. Diſtinguet *autumnus* racemos Purpureo *varius* colore. – *autumnus* varius *ſic dicitur, vt alias* pomifer *ſc. propter gratam varietatem colorum in pomis maturis. vide* Diſtinguere * Ter. E. 4, 4, 16 *Varia veſtis: eſt variis coloribus diſtincta, verſicolor, cuius generis veſtibus Eunuchi ſolebant ornari.* Weſterhou.

VARVS, *qui crura introrſum inflexa habet* Hor. Serm. 1, 3, 47 Hunc *varum* diſtortis cruribus (*appellat pater*) *Nempe quia familia nobilis erat* Vari, *appellat pater filium ſuum, qui diſtorta crura habet*, Varum, *nomine proprio huius nobilis familiae.*

VDVS, *vdum* apium *i. viride, modo decerptum.* Hor. od. 2, 7, 23. Quis *vdo* Deproperare apio coronas Curatue myrto. *vid.* Deproperare. mus *vda, belle p* dida, polluta. Hor. 2, 24. virtus – ſpernit humum fi penna.

VECORDIA, *maliti* A. 4, 1, 2. *pate ex iis, quae ſequ nec alia huius n exempla deſunt.*

VECTIGAL *pro* re *ſecundum Vet. qu Schol. apud* Hor. 16, 40. Contract lius parua Cupidi *ctigalia* porrigam. *preſſa mea cupidit contentus, paruo guos reditus exte iis ſic vtar ſapi contentus, vt n Haec eſt explicati Schol. ex MS. St et Landini: Sed nec vulgaris rei videtur, qua j omnia accipiuntur cilius, paruo cont vectigal pendam rigam, quam ſi L vsque ad Mygdone tinuem.*

VEHERE poëmata pl *pro* agere in pl *vt vult* Geſnerus Art. 276. Bentlei

*emendauit*: Di-
: plauſtris vexiſſe
a Theſpis QVI
t agerentque per-
ecibus ora. i. *eos*
*lauſtris, qui ca-*
*etc.* Sc. *actores.*
amius *hanc le-*
*etiam recepit,*
*go eam improba-*
*lum. Facile po-*
*heſpis Hamaxo-*
*m ſuo grege eſſe,*
*n actores, tum*
*d ſcenam exſtru-*
*apparatum plau-*
*cumuehere. Ni-*
*video hic, quod*
*am corrumpat;*
*durum eſt, ve-*
*t per maximam*
*m translatum,*
*e per* agere, *prae-*
*cum ſeqq. verſ.*
*e actione loqua-*

*redundanter cum*
*a* Phaedr. 1, 29,
indignans repu-
ficium, et quae-
ſic mentiri *velit.*
*feſtiue increpa-*
*Adde* Eund. 3,

E Phaedr. 3, 17,
nore fructum ne
ar *vendere, Plu-*
*rimi mutare lectionem volunt; at nihil melius faciunt. Placet mihi ſententia, neſcio cuius, qui,* honore fructum *recte legi, ſed dici per metatheſin a Phaedro putat. Tantum eſt:* ne videamur honorem arboribus tribuere fructus cauſa. *Mira eſt interpretum in hoc loco ſagacitas, et eruditio.*

VENERARI aliquid; pro *exoptare* Hor. Serm. 2, 6, 8. Si *veneror* ſtultus nihil horum etc.

VENEFICVS Ter. E. 4, 3, 6. *Vanus nimirum deprehenditur* Donatus, *dum putat, illud nomen ad* amorem *reſpicere, qui ſit* venenum occultum. *Num etiam Pythias, cum iraſcitur, adeo eſt ingenioſa? Sed non eſt, niſi muliebre conuicium, quod, ſi omnino eſt explicanda eius ratio, magis videtur ad falſam Eunuchi ſpeciem pertinere.* Muret. Dacieria.

VENIRE, anni *venientes* Hor. Art. 175. *vid.* Annus.

VENTER, pro *filio, infante.* Horat. Epod. 17, 50. Tuusque *venter* Pactumeius. i. *et verus tuus filius eſt Pactumeius; Sic enim lego cum* Bentl. Cuning. Baxt. et Geſn. *in noſtra editione eſt* Partum eius *vid.* Partumeius.

VENVS *in ludis, vt notum, feliciſſimus iactus talorum, vbi ſinguli tali diuerſo vultu apparent; at in teſſario ludo* Venus *eſt iactus, qui ſummos numeros (ter ſenos) habet.* Hor. od. 2, 7, 25. Quem *Venus* arbitrum dicet bibendi? *thaliarchum creabit; quis talis ſortietur regnum vini. exſtat ſingularis diſſertatio* Chriſtii, *de magiſteriis Veterum in poculis, vbi plura inuenies ad omnem hunc morem pertinentia.*

VENVSTAS, *felicitas in amore* Ter. Hec. 5, 4, 8. quis me eſt fortunatior? *venuſtatis*que adeo plenior. * *facilitas, ad bene alicui faciendum procliuis animus* Ter. Hec. 5, 4, 17. *Vberius deſcribitur, quid ſit, verſ.* 18.

VERECVNDVS Bacchus Hor. od. 1, 27, 3. *non cum Bentleio* leg. inuerecundum; *nec cum* Cuning. verecundi. *eſt enim* verecundus Bacchus, *quoad rixas veretur litigantium, pollutionem munerum ſuorum.*

VERSARE vrnam: *dicitur, vrna verſari, vbi quatiendo mouetur, vt, commiſtis ſortibus, ſingulae exeant; cuiusmodi vrnam fati ſtatuebant antiqui, e qua nomina eorum, qui iam mori debebant, ſorte ducerentur. Bene ea opinione vſus* Hor. Od. 2, 3, 25. Omnium *Verſatur* vrna ſerius ocyus Sors exitura.

VERSVRA Ter. Ph. 5, 2, 13. Verſura ſolues. *eleganter! cum enim proprie ſit aes alienum permutare, h. l. translate dicit Geta ſe malum illud, quod ſibi impendeat, non ſuſtuliſſe, ſed protuliſſe. Addit enim:* praeſens quod fuerat malum, in diem abiit.

VERTERE cadum Hor. od. 3, 29, 2. Non ante *verſo* lene merum cado; *Solebant veteres, inclinato cado,*

*cado, defundere vinum, non ſiphonibus vtentes, vt hodie fit, quod vel ex* Plauti Stich. apparet. Nolo ego nos pro ſummo bibere: nulli relerimus poſtea: namque aedepol quamuis de ſubito *cadus vorti* poteſt. *Hinc* cadus non verſus *l. c. Horatii eſt ſeruatus intactus, vnde nondum vinum effuſum.*

VERE *recte* Ter. H. 1, 1, 102. hoc ibi fit. (*Bentleius rectius:* hoc quod fit) vbi non *vere* viuitur **ſimulationi oppoſit.* Ter. H. 5, 1, 58. *vide* Raſtrum.

VERVS: voces *verae* apud Hor. Art. 318. *ſunt, vt nonnulli volunt, quae veritatem characteris, quem vocant, et naturam ipſam imitantur; explicatio non falſa, ſed falſa eſt, ſi quid video, lectio.* Bentlei. Cuning. Sanadon. *recte ſequuti omnem conſenſum MSS. Crucquii, aliorumque, legunt*: viuas hinc ducere voces. *voc.* veras *eſt gloſſa* Acronis, *in textum recepta.* viuae voces, *ſunt, quales ipſa, quam inducis, perſona viua, loqueretur. Senſus idem eſt, ſed non eadem poëtica ſuauitas.* * Hor. Serm. 2, 3, 312. An quodcunque facit Maecenas, te quoque *verum eſt; aequum, iuſtum, et rectum: ſic ſaepius alias, vt, iam docuit* Vauaſſor de vi et vſu quorundam verborum. Hor. ipſe Epiſt. 1, 7, 98. Metiri ſe quemque ſuo modulo ac pede *verum* eſt. *Adde* Epiſt. 1, 12, 23. * Ter. A. 4, 1, 5. Idne eſt verum? *Bene gallicus interpres:* Eſt-il done poſſible? *Ante enim verſ.* 1, *dixerat.* Hoccine eſt credibile?

VESTIMENTVM *apud* Ter. H. 1, 1, 89. *continet, non veſtes ſolum, ſed etiam ſtragulas, aulaea, et ſimilia. Sic in ead. Comoedia* 5, 1, 30. *intelligendum.*

VIA. Ter. H. 1, 1, 49. Sed vi et *via* peruulgata patrum. *Guyetus verba,* vi et, *merito recidit, ac tantum retinet* ſed via peruulgata etc. *Multum enim verborum grauitati detrahunt; ac facile*

*poſſunt, oculi lapſu, a librario quodam eſſe addita.* * *via* ſacra. *vid.* ſacer.

VICARIVS, *qui laſſati vices laborandi ſubit; ſolebat apud barbaros laſſo ab opere alteri alter ſemper ſuccedere.* Hor. od. 3, 24, 15. Defunctum laboribus Aequali recreat ſorte *Vicarius.*

VICIS, VICE, *de iniuria quam perpetitur aliquis;* Hor. Epod. 17, 42. Infamis Helenae Caſtor offenſus *vice. vid.* Infamis. * *vices* ſuperbae. Hor. od. 1, 28, 33. ſunt *poenae, ſuperbo facto dignae:* quaſi, *talionis iure,* ἀμοιβαὶ, τὸ ἀντιπεπονθός. * deſcriptas ſeruare vices Hor. Art. 86. h. e. *diſtinctas, diuiſas, cuiuscunque generis in poëſi, formas, et quaſi characterem dicendi obſeruare, cuiuscunque perſonae, temporis, affectionis animi etc. dignitatem, elocutionem, officium, et decorum referre. ad ſtilum, et orationis genus etiam pertinet; ipſe vero poëta hanc regulam,* in ſeqq. *fuſe, et cum ſubtili venuſtate explanat.*

VIDERE, *proſpicere,* Ter. Ph. 1, 4, 12. recte ego *mihi vidiſſem.* * videri, *verbum ſolemne iudicibus, ſententiam dicentibus. Hinc eleganter ſimius, iudex conſtitutus inter lupum et vulpem, Phaedr.* 1, 10, 9. Tu non *videris* perdidiſſe quod petis; Te credo ſubripuiſſe, quod pulchre negas.

VIDVVS, *pro orbatus, priuatus.* Hor. od. 1, 10, 12. Te, boues olim niſi reddidiſſes – *viduus* pharetra Riſit Apollo. *Riſit Apollo, cum te terruiſſet, vt boues amotos redderes, et ſubito inter loquendum a te ſurreptam etiam adeo pharetram videret. fabula eſt nota, quo reſpicit h. l. Flaccus.* * Vidua. Ter. H. 5, 1, 80. Non – auderet haec facere *viduae* mulieri; *Bene ad illuſtrandum hunc locum Weſterhouius affert illum ex Quintiliani Declam.* 333. „et per „ſe imbecilla res eſt fe„mina,

„mina; et affert infirmi-
„tati naturali non leue
„pondus, quod *vidua*
„eſt.

VIGERE, pro *felicem eſſe, cum efficacia et elegantia.* Hor. od. 3, 9, 4. Perſarum *vigui* rege beatior, *adde ibid. v.* 8.

VIGILIA pro *cura, ſollicitudine* Phaedr. 3, prol. 25. qui magnas opes exaggerare quaerit omni *vigilia.*

VILIS Ter. Ad. 5, 9, 24. hoc *vilius. ſubintellige* non dabo. *Pernegat Mitio, ſe Syro quicquam, ſi ſit vel flocco vilius, daturum. Nos diceremus:* ich gebe ihm nicht ſo viel. *Dacieria bene:* Je ne lui donnerai pas un fêtre. * Ter. Ph. 3, 3, 25. *dicitur de eo, quod maioris pretii eſt, quam quod pro eo perſoluitur.*

VINCERE, *de vino, quod pedes tentat caputque occupat.* Ter. E. 4, 5, 1. * vincor Ter. H. 4, 1, 31. *i. a. conuicta ſum.* * *per tropum ſuauem* Hor. Art. 82. *Iambum* Alternis aptum ſermonibus et populares Vincentem ſtrepitus, *appellat.* Vincit *iſte pes ſtrepitus populi, h. e. altq, et ſecum inuicem vsque oppoſito ſono, tum attentionem animi excitat, tum ſuperat ſpectatorum ſtrepitus. Inſignes enim percuſſiones horum numerorum, celeritate ſua adiuncta acumen ſoni gignunt, et quia frequentiorem quaſi pulſum habet,* ab *omnibus partibus inſurgit, et a breuibus in longas nititur, et creſcit. Cogita autem hic veterum morem cantum adiungendi tibicinum voci hiſtrionum, ad quem reſpicit, ni fallor, Horatius, hoc enim modo demum* vincere ſtrepitus *poterat. vide de hac re doctum Francogallum* Du Bos dans les Reflexions ſur la poëſie et peinture. P. 3. Sect. 6. 7.

VINCIBILIS, *qui facile vincere poteſt.* Ter. Ph. 1, 4, 49. Iuſtam illam cauſſam, facilem, *vincibilem,* optimam.

VINCVLVM, *vincula* incantata lacertis. Hor. Serm. 1, 8, 49. *ſunt li-*

cia

*cia ex diuerſis coloribus, quibus ſagae mentes hominum vinciebant.*

VINDEX, *qui ſummo in periculo verſantem liberat et eripit.* Hor. Art. 191. Nec Deus interſit, niſi dignus *vindice* nodus Inciderit. *niſi tanta rerum eſt implicatio, tanta difficultas, vt humanae artes nihil efficere amplius poſſint, niſi Deus quidam ſubueniat.*

VINDICTA: *virga praetoris, qua percutiebantur ſerui, dum liberi fiebant, manumittebanturque, capiti impoſita.* Vet. Schol. ad Hor. Serm. 2, 7, 76. Quem ter *vindicta* quaterque Impoſita haud vnquam miſera formidine priuet. *qui nunquam vere eris liber cupiditatibus inſeruiens.*

VINEA. Phaedr. 4, 2, 1. *pro* vite *ſcriptum volunt quidam; at mihi potius videtur* altam vineam *dici, in quo vites, altiores ſolito, erant, ductae, atque adſtrictae palis.*

VIRGO, *Attica*, Hor. Serm. 2, 8, 13. *vid.* Sacrum. * Ter. E. 5, 2, 69. *Quum Chaerea dixiſſet, ſe nolle a quoquam in via in Eunuchi veſte videri, idque pudoris cauſſa fieri affirmaſſet, reſpondet Pythias:* Virgo vero! *Ironice ac per iocum. quaſi dixiſſet: o pudicum hominem! Nonne diceres eum eſſe virginem, cum ſumma caſtitate, cum tenerrimo pudicitiae ſenſu?*

VIRIDIA *loca virentibus herbis, floribus atque arboribus conſita. Ambulacra; Interptt. ad Phaedr.* 2, 5, 14. perambulante laeta domino *viridia. Quidam legunt* viridaria; *quod idem.*

VIRILIS, *officium virile.* Hor. Art. 193. Actoris partes chorus *officium*que *virile* defendat i. *chorus vnius actoris munere fungatur, ea tantum agat, quae vna perſona agere debet, vnius perſonae locum obtineat, quamuis multis conſtet. reſp. Ariſtot. in art. poët.* τὸν χορὸν δὲ ἕνα δεῖ ὑπολαβεῖν τῶν ὑποκριτῶν. *Turneb. Aduerſ.* 19, 9. *legit* Auctoris,

ctoris, (*h. e. ſuaſoris,*) *pro* actoris *male!*

VIS, *de petulantia veteris comoediae, quae honeſtatem et omnes virtutis leges laedebat.* Hor. Art. 282, in vitium libertas excidit et *vim* dignam lege regi, *quae merebatur, vt coerceretur legum circumſcriptione.* * *vis inſita,* i. *virtus innata.* Hor. od. 4, 4, 33. doctrina promouet *vim inſitam* * Epod. 6, 6. amica *vis* paſtoribus; *dicuntur canes* i. *defenſio contra lupos cet.* * *pro copia, vt ſaepiſſime.* Hor. od. 4, 11, 4. Eſt hederae vis Multa qua crines religata fulges. *pro fulgebis.*

VITALIS Hor. Serm. 2, 1, 61. O puer, vt ſis *vitalis,* metuo; et maiori ne quis amicus Frigore te feriat i. *interimat. Erat in XII. tabulis; ſi quis accentaſſit mala carmina ſiue condidiſſet quod infamiam faxit, flagitiumque alteri, capitalis eſto. Bene igitur haec verba apud Horatium Iureconſulto tribuuntur.* Hor. Serm. 2, 7, 3. Frugi quod ſit ſatis; hoc eſt Vt *vitale* putes. *Loquitur ſeruus dicens ſe eſſe ſeruum frugi, bonum, ſed non nimis, et vltra modum, et ita vt diu viuere poſſit. credebant enim eximie bonos cito mori, h. e. non vitales eſſe; quae perſuaſio animi etiam nunc apud nos interdum obtinet, de infantulis, nimis ſapientibus vt loquuntur. Senec.* controu. 1. de Alfio Flauio; aiebant tam immature magnum ingenium non eſſe *vitale.* vid. Mart. 6, 9. *Facete ſeruum ita loquentem inducit:* ſum frugi et bonus, ſed non talis tamen, cui propter immodicas virtutes metuant homines vt vitale eſſe non poſſim. *Lambinus ad h. l. praeter hanc, plures alias interpretationes afferens, locum difficilem putat, qui nulla difficultate laborat.* Gronou. obſeruat. libr. 4, 24. *haec verba tribuit Horatio, ad ſeruum dicenti; ſed apparet ſtatim quam ſiniſtre.*

VITIVM, *de nota cenſoria, quae ex antiquitatum libris ſatis nota* Hor. Art. 383. * Ter. H. pr. 30. date creſcendi copiam (*iis*) nouarum qui ſpectandi faciunt copiam, *ſine vitiis*, ne ille pro ſe dictum exiſtimet qui etc. *De induſtria Terentius addidit:* ſine vitiis, *ne exiſtimarent ſpectatores, ſe pro iis quoque comoediis intercedere, quae vitiis plenae ſint, qualis erat illa Lauinii, in qua ſeruum currentem induxerat. vid.* Seruus.

VITREVS, *pro* caeruleus, *is enim, vt Geſnerus pulchre monet, veteris vitri color.* Hor. od. 1, 17, 20. *vitrea* Circe Sadon. explic. *inconſtantem Circen, cuius fragilis eſſet amor. quod quis ſequi poſſit? Eodem ſenſu* od. 4, 2. *vitreus* pontus. *Scil. de coeruleo colore intell.*

VIVVS, *lucernae viuae*, i. *ardentes, lucidaeque; belle!* Hor. od. 3, 21, 23.

VLTERIOR, *alter* Ter. Ph. 4, 2, 10. Quis eſt *vlterior?*

VLTIMVS, vltima *loca Romani ea omnia vocabant, quae tam longe aberant, vt fere eſſent incognita. Hinc* Hor. 1, 36, 29. *vltimos* Vrbis Britannos *appellat vid. Geſner. et Boſii* Animaduerſ. ad Auctores Graec. et Latin. p. 33, *ſi Bentleii emendatio legentis,* Vltimos Oro Britannos, *te incertum h. l. de lectione fecit, quod tamen vix fieri poterit* * cauſae *vltimae; quibus nullae ſunt propinquiores, quae neceſſitate quadam hoc, illud, efficiunt.* Hor. od. 1, 16, 19. Irae – altis vrbibus *vltimae* ſtetere *cauſae* cur perirent. *vid.* Stare.

VLTOR, Hor. Epiſt. 1, 19, 39. Non ego nobilium ſcriptorum auditor et *vltor*. i. *vindex*: *eleganti ſenſu; non ego quaſi me de aliis vlciſcens, quod eorum poëmata audiuerim, mea carmina inuicem pro poena recito.* Iuuenal. 1, 1. *Semper ego auditor* tantum? *nunquamne reponam. Voſſius*

*Voſſius tamen ad Vellei. Paterc.* 1, 13. *legere cupit* actor *pro* vltor *explicans* fautorem; *in MSS. inueniſſe ſe teſtatus* actor. *Sed terſior eſt et vrbanus* vltor.

VLTRO, Hor. Serm. 2, 1, 39. hic ſtilus haud petet *vltro* Quenquam animantem. *i. non laceſſitus antea ſatira hac neminem laedam.* Id. Serm. 2, 5, 75. *Vltro* Penelopen facilis potiori trade. Id. Serm. 2, 5, 90. *vltro* Non etiam ſileas. i. e. *nimis, vltra quam ſatis eſt, vt* Epiſt. 1, 6, 16. *Meliores libri etiam legunt;* vltra. * Id. Epiſt. 1, 12, 22. Si quid petet *vltro* Defer. i. *libenter, animo benigno.*

VMBILICVS, *bacillus, in cuius ſummitate vtraque vmbilicus erat, quo circum voluebantur volumina; hinc* ad *vmbilicum* perducere *eſt* finire. Hor. Epod. 14, 8. Iambos ad *vmbilicum* adducere.

VMBRA: *in conuiuiis vmbrae ſunt, non vocati, et eum, qui vocatus eſt, ſequuti, ab eo ſimul adducti.* Hor. Serm. 2, 8, 22. quos Maecenas adduxerat *vmbras*. Id. Epiſt. 1, 5, 28. locus eſt et pluribus *vmbris* * Id. Epiſt. 1, 7, 50. vacua tonſoris in *vmbra. i. pergula, officina.*

VNCIATIM, *ſingulis vnciis.* Ter. Phorm. 1, 1, 9. κατ' ὀλιγὸν *inquit, in ſimili cauſſa* Lucianus Timon. c. 23. (p. 137. tom. 1. ed. Reitz.)

VNCVS, *fuſtis l. baculus ferreus, infuſo plumbo, quo damnati puniebantur,* Hor. od. 1, 35, 20. nec ſeuerus *vncus* abeſt liquidumque plumbum, *in imagine Fortunae. vid.* Trabalis.

VNGERE, *vnctus, qui e balneo lotus et vnctus ad coenam it.* Hor. Art. 422. Si vero eſt *vnctum* qui recte ponere poſſit. h. e. *accumbere conuiuam iubere* recte, i. *laute, opipare excipere.* * Id. od. 2, 1, 5. arma nondum expiatis *vncta* cruoribus. *Bentlei. leg.* tincta; *non bene!* cf. Sil. Ital. 9, 12. *qui h. l. forte imitatus eſt.*

VNCTVS, *vncta* popina; *translatione vere poëtica, redolens, optimis cibis plena.* Hor. Epiſt. 1, 14, 21. fornix tibi et *vncta* popina Incutiunt vrbis deſiderium. Id. Ep. 1, 15, 44. Vbi quid melius contingit et *vnctius*. Id. Epiſt. 1, 17, 12. accedes Siccus ad *vnctum*; i. *lautum, qui bene vnctus.*

VNGVIS, *ſectus*, Hor. od. 1, 6, 18. Nos proelia virginum ſectis in iuuenes *vnguibus* acrium cantamus. *vid.* Secare.

VNGVLA, *pro* equo. Hor. Serm. 1, 1, 114. Vt cum carceribus miſſos rapit *vngula* currus, Inſtat equis auriga ſuos vincentibus. i. *quemadmodum cum e carceribus emiſſi ſunt equi currentes, in certamine curuli, auriga eos equos, qui ſuos equos vincunt, ſpectat, eisque acriter inſtat, ardenter inſequitur etc.*

VNIO, *vocarunt vniones pueros formoſos mollesque glabros* Phaedr. 4, 4, 36.

VNVS. Verbum *vnum* caue. Ter. A. 1, 5, 65. *emphatice pro* ne vnum quidem.

VOCALIS, Orpheus *vocalis, apud* Hor. od. 1, 12, 7. *vbi Schol.* vocales *dicuntur, qui claram vocem habent. ſonori et ſumma voce praediti. h. l. quo reſpiciat, ipſe contextus demonſtrat.*

VOLVBILIS, aqua. Hor. od. 4, 1, 40. ſequor te – per *aquas*, dure, *volubiles. quaſi in Tiberi denatantem, quae fieri conſueuerit poſt exercitia in campo Martio.*

VORTEX, *vndarum globus.* Vet. Schol. ad Hor. od. 2, 9, 22. Medum flumen – minores voluere *vortices. Venuſte! quaſi ipſe fluuius ſentiat accolas ſuos victos eſſe, adeoque fluat lente, non fluctus voluens cum ſtrepitu, vt antea.*

VOTIVVS, tabula *votiua.* Hor. od. 1, 5, 14. *vid.* Tabula.

VOX. *voces* ſacrae; *de incantationibus magicis.* Hor. Epod. 17, 6. Canidia parce *vocibus* tandem *ſacris*. * verae *voces* apud Hor. Art. 318. *Sed*

*Sed leg.* viuas *pro* veras. *vid. voc.* Verus.

VRBANVS, frons vrbana; *liberior, vacua ab pudore ſubruſtico, ingenua: facete* Hor. *in commendando aliquo* Epiſt. 1, 9, 10. *frontis* ad *vrbanae* deſcendi praemia. *Nam eo ſenſu vox frequenter occurrit: vt ſit* vrbanus, *qui diuerſos mores habeat a ruſtico; deinde* de faceto, lepido, et ſuaui ſalibus homine *vſurpatur*: *ſic eſt* apud Hor. Serm. 1, 4, 90. Hic tibi comis et *vrbanus* liberque videtur. *Qui locus cum alio apud* eundem Epiſt. 1, 15, 27. *quaſi fundus eſt, vnde, quae fuerit vrbanitas, deſumi, eaque explicari poſſit. Iam age, cum* Satirici *poëtae inprimis* vrbanitas *ſit, ſi laudem veram velit et plauſum capere, atque Horatius ea vicerit adeo alios poëtas, vt quaſi proprius eius character dicendi ab omnibus vno fere ore poneretur iſta*

VRBANITAS, *de ea paucula quaedam eo lubentius dicamus, quo minus diſputatum ſuper ea, quoad ſcimus, data opera eſt; ſaltim nondum legimus, quae noſtras obſeruationes, ſiue potius diſputatiunculae* fragmentum *reddant ſuperuacuum. Diſſeruit* quidem de illa *vrbanitate* Quintilianus Inſt. Orat. cap. 60. multis verbis et docta ſubtilitate; ſed nobis eſt propoſitum, ea modo hic colligere breuiter, et quaſi curſim, quae ad Horatium faciant. Quintilianus igitur, poſtea quàm *Domitii* Marſi, qui de Vrbanitate ſcripſerat, aliorumque ſententias attulerat, haec: „*Meo quidem iudicio*, inquit, illa eſt vrbanitas, *in qua nihil abſonum, nihil agreſte, nihil inconditum, nihil peregrinum, neque ſenſu, neque verbis, neque ore, geſtuue poſſit deprehendi: vt non tam ſit in ſingulis dictis, quam in toto colore dicendi, qualis apud Grae-*

*cos Atticiſmos ille, redolens Athenarum proprium ſoporem.*" Ex his, et iis, quae praeterea diſputauit rhetor, intelligere licet, eandem fere fuiſſe Vrbanitatem, quam nos appellamus *Artigkeit*; dicerem illud vocabulum fere ex aſſe latino reſpondere. Non enim illa vrbanitatis virtus ea eſt, quam nos nominamus *Witz*; nec alia eius generis apud nos vocabula eam denotant, niſi illud ipſum, quod poſuimus; quod eo magis inde elucet, quod dicit eam Fabius, loc. laud. *ſermonem prae ſe ferentem, in verbis, et ſono, et vſu, proprium quendam guſtum vrbis, et ſumtam ex conuerſatione doctorum tacitam eruditionem.*" Quam explicationem, ſi referas ad ſcriptorem Satirarum: *primum* ea eius erit Vrbanitas, quae comitatem quandam prae ſe feret in caſtigandis vitiis, non iram, aut acerbitatem, et indignationem, qualem v. c. oſtendit Iuuenalis: *deinde*, quae cum leui riſu, non cachinno effuſo, errantes et peccantes demonſtrabit, non dicax erit, ſed faceta; *porro* iſta virtus obſcoenitate omni plane vacabit, modeſtia contra vſus; in quod et vitium incurrere videntur alii Satirici; *denique* liberalem quandam rationem ſequetur, vt ne homines ipſos, ſed errores et vitia perſtringat; cui addet leporem quendam, et facetias adſperget, ſed ſcitas, vltra vulgarem ſaporem elegantes, et commode, et temperanter prolatos, et inopinatos interdum. Iam age, quaedam talia apud Horatium monſtremus. namque non conſtituimus omnem rem pertractare, verum quaſi tranſeuntes nonnulla oſtendere, quae alio loco vberius ſumus explicaturi.

Quod igitur attinet *comitatem*, et ab omni indignationis acerbitate alienum animum; ille adeo

deo elucet ex omnibus ſere Sermonibus Horatii, vt exempla ponere vix opus ſit. Prima ſtatim Satira, auaros ſumma cum comitate perſtringit. Initium ipſum comem ſcenam aperit, varios homines de ſorte ſua conquerentes, nec tamen poſtea paratos ad mutandam fortunam ſuam. cf. verſ. 15. inprimis 19. ſed legenda toto ſatira. obiter nota verſ. 119. eandem eſſe ſententiam quae Gallo Fontaine, imitato forte Horatium in fabulis, ingentem gloriam apud ſuos populares peperit. On ſortoit de la vie ainſi que d'un banquet, Remerciant ſon hote, et faiſant ſon paquet. Sic et illam ſententiam libr. 2. Sat. 2, verſ. 129. aut aemulatus eſt aut eandem habuit Lucianus. vid. Eius Nigrin. c. 26. pag. 66. Tom. 1. Ed. Reitz. Quanta comitate Satira 3. eſt condita libri 1. cf. verſ. 25-48. narratio itineris Brundiſii integra libr. 1, 5, Sat. 2. libr. 2. ibid. Sat. 5. etc. quanta comitate et dulcedine ſplendent. Plura ipſe reperies. Huc ego refero etiam ſuauem illam Socraticam philoſophiam, qua nimium quantum noſter eſt vſus. Seruat ipſe regulam, quam dedit in Art. 310. et quod dicit od. 3, 21, 9. de Cornino, valet de ipſo; *madet Socraticis ſermonibus.* Fuit etiam ei mos ſecum habere, vbi commentaretur, et ſtipare Platona Menandro Serm. 2, 3, 11. ſqq. cf. Turneb. libr. 9, c. 6. Hinc Socraticas ſententias plurimas inuenies. Occurrunt. Serm. 1, 3, locus de ſobrietate, quem conferas quaeſo cum Xenoph. Memor. Socrat. libr. 1, c. 3. pluribus in locis. Serm. 1, 9, 59. et 60. conf. cum Xen. Memor. Socrat. libr. 2. c. 1. §. 28. Ed. Ern. ſatis lepidam imitationem illius Xenoph. Mem. libr. 3. c. 1, §. 4. continent verſ. 124. ſeq. Sat. 3. libr. 1. vide voc. *Pulmentarium* ſupra. Praecepta amicitiae illa ſuauiſſima

Serm. 1, 3, 48. nonne vnicuique, qui legerit, Platon. de Republ. 5. p. 466. inde ſumta videbuntur; quanquam iam Horatium praeceſſerat Lucretius 4, 1154. ſqq. Excellit hac lenitate, vitia carpendi, qua longe ſuperat iracundum Iuuenalem Sat. 6. libri 1. Adde libr. 1. 10. 64. ſq. et 2, 2, 18. et cetera plura. namque hic noto tantum et indico, non diſſero.

Admirandus vero eſt etiam *renidens* eius *vultus*; non ridens. Similis eſt puellae amabili, amoenioris ingenii, paetae, quae, vbi videt praetereuntem quendam turpiter labi et ſiniſtre, ad leuem riſum vultu compoſito, monſtrat labentem cito digito; frons et omnis facies nouis illecebris ornatur; capit omnes, fit amabilior hoc ipſo comi et vrbano riſu. Atqui haec vera eſt illa *vrbanitas*, quam ſe praeſtiturum ſpondet. Serm. 1, 4, 101.

ſqq. *quod vitium* *cul a fore chartis* *animo* etc. atque 1, 10, 9. ſqq. e quod ibi dicit eſſe, *vt parcat v* id mirabiliter pr Videntur et ipſi R ſua aetate odio acerbitatem profe mordacitatem. C tur ipſe noſter forte non im quod dixiſſet, *P* *Rufillum olere* Sa 27. at quam facete cuſat Sat. 1, 4, 9 cum praeced. ver ſq. 90. etc. Plen omnia huius mod ſus, et facetiarum. ge vero diſtat fa dicace, vt iam obſ rat Cicero in Or Euoluenti Sermo currunt facetiae S 1, 51. ſqq. imago li libr. 11. Serm ſq. - 19. Scribae S 5, 35, 36. Regis Sat. 7. libr. 1. im tis Garruli 1, 9. 2, 4. etc. Co gratias agentis D po libr. 2, 3, 16. uocatio Criſpini

14. ſqq. ſuauis iocus in vocabulo *formulae*, philoſophis, vbi definiunt, ſolemnis. 2, 3, 45. Ars riſui exponendi res, extenuando eas, illasque illa quaſi facie oſtendendo, quae faueat propoſito. Serm. 2, 3, vbi a verſ. 20. ſq. diminuit, et iucundo ridiculo diminuit pretioſarum rerum exiſtimatores et emtores. iocoſa imitatio illius dicti Epicharmi apud Athenaeum libr. 14. in Epiſt. 1, 19, 2, conf. Gatak. Aduerſ. Miſc. poſth. c. 15. Sed vt dixi, omnia eius venuſtatis plena ſunt.

Coniungit poëta cum illo riſu leui miram caſtitatis curam, quae careat omni obſcoenitate. Non quidem hic ego, defendam ſatiram ſecundam libri primi; quanquam ſi tempora cogitas, ſi opiniones, ſi religionem, ſi denique ſatirae naturam, facile excuſabitur; ſed tamen, qui comparabit alios ſatiricos ſcriptores, quin Horatio tribuat *verecundiam*, erit nemo. Nulla hic ſpurcities, nulla verborum licentia, accuratus delectus, venuſta puritas: deinde vero etiam, quanta modeſtia eius eſt erga obtrectatores et inuidos! rara Satirici ſcriptoris, auro carior virtus. Serm. 1, 6, 45. ſq. Serm. 1, 10, 64. Serm. 2, 1. fere tota. Adde de ſe ipſo iudicia Serm. 1, 3, 69. ſqq. 1, 4, 138. etc. Illam tandem *vrbanitatem*, quae cernitur in bene dictis, facetiis, iocis, adeo ſparſa eſt per omnes ſermones, vt de ea exempla ponere, vix opus ſit, ſed amandare liceat vnumque ad lectionem ipſam. Praeſertim huc referenda illa virtus παραπροσδοκιας, inopinati ſales, quibus et figit ſuauiter et velut tranſiens aduerſarios; vt magnifici illi et ridicule ſuo loco poſiti verſus libr. 1. Serm. 5, 9. quibus figit poëtas heroicos malos. Serm. 1, 3, 65. et ſaepiſſime, vel ſexcentis locis. Huc porro mirabile

bile artificium laudandi, et callidum, pertinet vt Serm. 1, 3, 63. 1, 6, 48. vbi ex improuiſo laus admirationem habet ſummam; non minorem ea, qua ornatur propter ſimilem artem Boilauius et Popius a viro docto in Briefen zur Bildung des Geſchmaks Part. 3. pag. 172. ſqq. diuina haec omnia, et percellunt lectorem occupatum, ex improuiſo. Similem laudandi artem adhibuit etiam Plinius interdum vt Epiſt. 10, 113. Denique ad illam venuſtatem ſalis et bene dictorum referendi luſus leues verborum, at, parciſſimi, et ſuo loco poſiti vt Serm. 2, 1, 82. et 83. et Serm. 1, 7, 35. vid. ſupra voc. *Pus.* et *Graecari.* Denique obſeruare licet, poëtam eam rationem omnino eſſe ſecutum, vt dialogis maxime ſatiras inueſtiret ſuas, vnde dicti recte *Sermones*, (Diſcours) vid. voc. *Sermo*, et Lancem eſſe plerumque Saturam; quae res et multos locos difficultate obuoluit, non ſemper feliciter ab interpretibus expeditos. Epiſtolae pleraeque Satirae ſunt. In philoſophia, modo ſtoicus eſt, modo Epicureus, modo ſeuerus, modo iocoſus; talis vno verbo, qualem poëtam plerumque eſſe recte notarunt viri docti *in den Briefen die neueſte Litteratur betreffend* Epiſt. 100. P. 6. pag. 173. Si hic locus pateretur, de his omnibus fuſius diſputarem, et Laudes explicarem. Sed tum nec omnia ſtatim exhaurienda, tum breui tempore amicus quidam vberiora dabit in diſputatione ſingulari *Super Vrbanitate Horatii.*

VRERE, in puellis Hor. Epod. 11, 4. * vrere *audaci metaphora pro ignibus et flammis implere, excalefacere* Hor. od. 1, 4, 8. Cyclopum Vulcanus ardens *vrit* officinas. ardens *eſt, qui quaſi ardere ipſe videtur, in loco verſatus, vbi omnia lucent igne.* vel

*vel* ardens *eſt valde ſtudens*, *operi intento*, *quantacunque contentione*. *Sed prius praeplacet*, *et exhibet imaginem ita veram*, *et naturae imitatricem*, *vt rem ipſam videre videar*. *Bentlei. emend.* viſit *pro* vrit; *male!* * *pro* valde amare, *vt* ſaepe. Hor. od. 1, 6, 19. ſiue quod *vrimur*, h. e. *Deperimus vere, non mente ſolum fingentes, vt ſolent poetae etiam, vacui ab amore. Baxterus leg.* quod *pro* quid. * Cum vrere *calceus dicatur nimis anguſtus, premens*; *hac comparatione elegantiſſime fortunam*, *animo hominis*, *aut maiorem*, *aut minorem depingit* Hor. Epiſt. 10, 43. cui non conueniet ſua res vt calceus olim ſi pede maior erit ſubuertet; ſi minor, *vret*.

VRGERE, *de inſtanti querela*, *qua aliquem quaſi inſequor: iucunde!* Horat. od. 2, 9, 9. Tu ſemper *vrgues* flebilibus modis Myſten ademtum *i. ſemper elegis pangendis plorabis.* * Id. od. 2, 10, 2. altum *vrgere*; *de nauigatione maris. Contrarium eſt* premere littus. * Hor. od. 3, 27, 57. Vilis Europae pater *vrget* abſens, Quid mori ceſſas? Vrgere *eſt h. l. terret*, *cogit*, *iubet*, *minatur*, *vt moriaris*: *Videt Europa prae metus et pudoris furore extra ſe poſita vultum patris minacis et vrgentis quaſi ad mortem. Malim igitur legere ego:* Vilis Europe, *i. o contempta et abiecta Europe*, pater vrget abſens. *Non cum Eraſmo, vt eſt vulgatum in noſtra editione: tum enim eſſet ſenſus: Contemptus* pater Europae nunc vrget abſens? *Nonne tibi prior videtur potior ſenſus?* * *de amante auide amplectente amatam.* Hor. od. 1, 5, 2,

VRNA *Capax. de orci vrna*, *quae omnium viuentium nomina tenere credebatur*; *vnde*, *cuius nomen eduxiſſet La-*

cheſis,

bile artificium laudandi, et callidum, pertinet vt Serm. 1, 3, 63. 1, 6, 48. vbi ex improuiſo laus admirationem habet ſummam; non minorem ea, qua ornatur propter ſimilem artem Boilauius et Popius a viro docto in Briefen zur Bildung des Geſchmaks Part. 3. pag. 172. ſqq. diuina haec omnia, et percellunt lectorem occupatum, ex improuiſo. Similem laudandi artem adhibuit etiam Plinius interdum vt Epiſt. 10, 113. Denique ad illam venuſtatem ſalis et bene dictorum referendi luſus leues verborum, at, parciſſimi, et ſuo loco poſiti vt Serm. 2, 1, 82 et 83. et Serm. 1, 7, 35. vid. ſupra voc. *Pus.* et *Graecari.* Denique obſeruare licet, poëtam eam rationem omnino eſſe ſecutum, vt dialogis maxime ſatiras inueſtiret ſuas, vnde dicti recte *Sermones*, (Diſcours) vid. voc. *Sermo*, et Lancem eſſe plerumque Saturam; quae res et multos locos difficultate obuoluit, non ſemper feliciter ab interpretibus expeditos. Epiſtolae pleraeque Satirae ſunt. In philoſophia, modo ſtoicus eſt, modo Epicureus, modo ſeuerus, modo iocoſus; talis vno verbo, qualem poëtam plerumque eſſe recte notarunt viri docti *in den Briefen die neueſte Litteratur betreffend* Epiſt. 100. P. 6. pag. 273. Si hic locus pateretur, de his omnibus fuſius diſputarem, et Laudes explicarem. Sed tum nec omnia ſtatim exhaurienda, tum breui tempore amicus quidam vberiora dabit in diſputatione ſingulari *Super Vrbanitate Horatii.*

VRERE, in puellis Hor. Epod. 11, 4. * vrere. *audaci metaphora pro ignibus et flammis implere, excalefacere* Hor. Od. 1, 4, 8. Cyclopum Vulcanus ardens *vrit* officinas. ardens *eſt, qui quaſi ardere ipſe videtur, in loco verſatus, vbi omnia lucent igne.*

vel

vel [illegible]

[illegible]

ubremitum i. ſemper ele-gis pangendis pluribus. [illegible] de navigatione [illegible] Conſtructum eſt [illegible]

[illegible]

*cheſis, ille neceſſitate trahebatur ad orcum.* Hor. od. 3, 1, 16. Omne *capax* mouet *vrna* nomen. * Hor. Serm. 2, 1, 47. Ceruius iratus leges minitatur et *vrnam*; *i. iudicium, actionem mihi intendens: nota eſt vrna iudiciaria.*

VRTICA, *edulis herba.* Hor. Epiſt. 1, 12, 8. Si ſorte in medio poſitorum abſtemius herbis Viuis et *vrtica. Geſnerus allato etiam loco Plin. H. N.* 21, 15, 55. *de herba eduli vrtica, mauult tamen h. l. vrticam piſcem intelligere, quia verſ.* 21. *ead. Ep. occurrant piſces: ſed ego aſſentiri non poſſum, nam carpit poëta auaritiam, quae melius, vrticam herbam quam piſces emtas edere, fingitur.*

VSVS. Ter. H. 1, 1, 28. *quod eſt vtile,* mihi ſic eſt vſus, i. e. *me ſic iuuat, mihi prodeſt.*

VT. *intendendi vim habet. Phaedr.* 1, 12, 14. O *me* infelicem, qui nunc demum intelligo, *vt* illa mihi profuerint, quae deſpexeram. *Quae ipſa ſignificatio paullo rarior effecit forte, vt varie mutarent exſcriptores locum hunc; ſic eſt in cod. Danielis, quem pluries emendatum eſſe a ſemidocto quodam, ſupra iam ſuſpicati ſumus, legitur:* Vtilia mihi quam fuerint. *hanc lectionem habet etiam noſtra editio* * *pro* vbi Hor. od. 3, 4, 29 *et ſaepe ſic.* * *pro* etiamſi Epod. 1, 21, * *pro* quia Hor. Serm. 1, 9, 42. * *pro* quoniam od. 1, 11, 3.

VTCVNQVE, *quandocunque, vbicunque, quotieſcunque*, Hor. od. 1, 17, 10. *et* od. 3, 4, 29. Id. od. 4, 4, 35.

VTERQVE Ter. H. pr. 47.

experimini
In *vtramque* partem ingenium quid poſſit meum.

*Primum obſeruo, poſterio-*

ſteriorem hunc verſum in Bentleiana editione plane omiſſum eſſe; eiusque rei cum nulla in notis afferatur cauſa, ſed eius in indice fiat mentio, non dubito quin typographi incuria id factum ſit. Quod deinde ad ſenſum attinet, prologus antea dixerat, Comoediam, Heavtontimorumenon, eſſe ſtatariam (vid. Purus, ſtatarius.) Rogat igitur ſpectatores, vt experiantur, quale ſit ingenium ſuum (i. e. facundia, et reliqua hiſtrionis dexteritas) in fabula ſtataria, quam in motoriis perſaepe iam experti fuerant.

VTILIS ironice pro Inutilis. Ter. A. 1, 5, 53. Etſi Donatus malebat legere inutiles, quod Bentleius tamen ſuo iure improbat.

VTILITAS, Vſus, ſiue id quo quis poteſt eſſe vtilis Phaedr. 1, 22, 11. quorum prinata ſeruit vtilitas ſibi h. e. id quo prodeſſe poſſunt atque videntur, priuatum eſt, nec in communem vſum transfertur, ſed ſibi tantum ſeruit. Sic vtilis Phaedr. 3, 14, 11. eſt quo vti bene poſſumus; et 4, 25, 18. nonnulli ad MSS. lectionem accommodatius habent: Cum iam deſierit eſſe beneficio vtilis, h. e. actiue, qui vti beneficio poſſit. Sic Martial. Lib. 2. epigr. 90. viuere quod propero pauper nec inutilis annis Da veniam.

VVLPECVLA Hor. Epiſt. 1, 7, 29. forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam Repſerat in cumeram frumenti. Sed quid vulpecula in cumera? Quid? an frumento veſcitur vulpes? Leg. neceſſario cum Bentleio nitedula, quod recepit etiam Cuning. et Baxterus. Eſt vero nitedula, mus agreſtis, frumento victitans, et areas, et cumeras agricolarum infeſtans vid. Seruium ad Virgil. Georg. 1, 181. Nunc omnia plana et ele-

*elegantia. Plura et diſſertatiunculam quandam de h. l. reperies in Not. Bentlei. ad h. l. adde Cuning. Animaduerſ. in Hor. Bentleianum.*

VXORIVS. Ter. A. 5, 1, 10. res vxoria, *eſt matrimonium, quatenus opponitur amori vago, ſiue in quo quis extra coniugium occupatur.*

## Z.

ZONA Hor. Epiſt. 2, 2, 40. Ibit, eo quo vis, qui *Zonam* perdidit. *facete! nam in zonis pecuniae et res pretioſae recondebantur. Pertinet huc, illud* Phaedri 4, 21, 11. hi *Zonas*, illi res pretioſas colligunt. *Sed, verba Horatii laudata in prouerbium abierant apud Romanos.* vid. Eraſm. chil. 1. cent. 5, prouerb. 16. * Gratiae Zonis ſolutis Hor. od. 1, 30, 6. *ſunt, vt iam notauit Vet. Schol.* nudae, et ſine nodis, *quales finguntur Gratiae.*

# FINIS.

AD-

# ADDENDA ET EMENDANDA.

Non vereor, ne ſint, qui accuſent hos incuriae, cum adiiciamus, quae addenda viſa ſunt, et emendanda. Conantem me meliora omnia mea, et me ipſum reddere, non dedecet retractare vel leuiſſima, vel grauiora, vel addere, diligentiae viſa non indigna commemoratione. De operarum vitiis monendum, me ea tantum indicare, quae fugitiuae perluſtrationi occurrerunt; reliqua me lectorum aequitati commendare.

Pag. 29. Sectione 2. lin. 8. voc. *impera* adde: *Sic etiam* Phaedrus 3, 6, 8. aufer friuolam inſolentiam.

Pag. 32. S. 1. lin. 6. *lege:* Latomus. Ibid. Sect. 2. lin. 20. *lege:* XX minas *pro:* ** minas.

Pag. 37. S. 2. lin. 10. *lege* iraſcatur.

Pag. 41. S. 2. lin. 19. *lege:* olympiaci.

Pag. 44. lin. 3. a fine poſt voc. *ſplendet*, add: Ita ego etiam intelligo Hor. od. 1, 2, 31. Nube candenti humeros amictus. Hanc enim veram iudico lectionem, ſecutus MSS. antiquitatem et Vet. Schol. Fruſtra Bentleius opera, in emendando loco, abutitur. Nam primum, quod monet de hiatu, illud nihili eſt. Saepius enim eum apud optimos poëtas occurrere, ſciunt docti. Magis adhuc inane dubium de ſententia. Quodſi, vt poſui, legis, ſenſus eſt facilis, et nube candenti amictus tamen poteſt inter mortales non ipſe agnitus verſari. Miror Geſnerum hic ſecutum eſſe Bentleium.

Pag. 53. Sect. 1. lin. vlt. adde: lectionem Bentleianam tueri videtur Clarkius ad Odyſſ. ϑ. 248. Sed lectio vulgata nihilominus praeplacet, cum poſterior illa cum omni loci perpetuitate non ſatis cohaereat, et duri quid prae ſe ferat, Horatio indignum.

Pag. 86. S. 2. lin. 30. poſt voc. *cyatho* adde: Chriſtius in ſcriptione, *de Magiſteriis Veterum in poculis*, (Lipſiae 1745) pag. 6. pluribus explicat hunc mo-

dum

dum bibendi, quo *triyntem* ſumebant, quod Graeci dicebant τρια πιειν, ſed ipſe tamen pag. 4. quod mirum, locum Horatii, vulgari illo modo, explicat, de ternis aut nouenis poculis vini.

Pag. 89. lin. 20. S. 2. lege *debentia*, *pro* detentia.

Pag. 121. S. 2. lin. 20. lege *repugnare pro* impugnare.

Pag. 186. S. 1. in voc. Inſitiuus lin. 31. *add.* Sic *inſitiua* pyra occurr. apud Hor. Epod. 2, 19. Eleganti ſignificatione vtitur Phaedrus loc. laud. omne enim, quod loco non natali alitur, *inſitiuum* eſt l. inſititium; vt docuit Geſnerus ad Plin. Epiſt. 3, 4, p. 143.

Pag. 209. Sect. 2. lin. 1. poſt verbum: *prolata*; *add.* Locus Luciani laudatus exſtat in Amorr. Luc. c. 53. p. 456. Tom. 2. Ed. Reitz. ἐγαρ ἀποχρη το θεωρειν ἐρωμενον, ἐδ᾽ ἀπαντικρυ καθημενε και λαλεντος ακεειν, ἀλλ᾽ ὡσπερ ἡδονης κλιμακα συμπηξαμενος ἐρως, πρωτον ἐχει βαθμον ὀψεως κ. τ. λ.

Pag. 224. Sect. 2. lin. 7 a fine, lege *quid* pro *quidi.*

Pag. 233. S. 1. l. 33. lege Barlandus. ibid. altera ab hac linea *Camus pro* Canius. et Sect. 2. lin. 17. *qua ex re* pro *qua ex ore.*

Pag. 235. Sect. 1, 1, 13. lege ὀξυμωρον *pro* τοξυμωρον.

Pag. 323. S. 2. l. 26. *pro* ſupplex *lege* ſuppellex.

# CLAVIS
# POETARVM CLASSICORVM
## PARS. POSTERIOR.

SIVE

# INDEX

## PHILOLOGICO-CRITICVS

IN

## OVIDIVM ET VIRGILIVM,

MINORI FORMA

IN ORPHANOTROPHEO HALENSI

IMPRESSOS.

AVCTORE

GOTTLOB BENEDICTO SCHIRACH.

---

HALAE

SVMTV ORPHANOTROPHEI

MDCCLXIX.

MAGNIFICO

ILLVSTRI

# D. CAROL. ANDREAE BELIO

SERENISS. ELECTORI SAXON. A CONSILIIS AVLAE, PROFESSORI POESEOS CELEBERRIMO ETC. ETC.

MAGNIFICE,
VSTRIS,
RONE
TANTISSIME.

Quod ei, qui librum, illuſtri quo-
dam nomine et fauore ornatum,
commendare lectoribus cupit,
maxime eſt optabile, vt operam impen-
ſam non plane improbari ſciat; id mihi



iam

# VIR MAGNIFICE,
## ILLVSTRIS,
## PATRONE
## PRAESTANTISSIME,

Quod ei, qui librum, illuſtri quodam nomine et fauore ornatum, commendare lectoribus cupit, maxime eſt optabile, vt operam impenſam non plene improbari ſciat; id mihi

 iam

iam contingere, iure quodam meo laetari mihi videor. Cum enim publice, tum priuatim, quae TVA eſt literarum ſtudium promouendi liberalitas, non displicere TIBI eam, quam in hac claue poëtica adornanda nauauerim, operam haud obſcure ſignificaſti. Ea vero eſt literarum humaniorum, quae in explicandis auctoribus antiqui temporis verſantur, conditio, vt cum plerique, vel ii etiam, qui eruditionis famam adfectant, philologiae et grammaticae ſtudium diligens alto ſupercilio faſtidire et contemnere ſoleant, ſi quem, qui vere faueat, patronum adeptae fuerint, non exiguo ſolatio recreentur: cum vltro autem non a TE amentur ſolum, verum etiam exemplo perfecto commen-

den-

dentur, exſultandum ſit earum cultoribus. Eſſet hic locus dicendi quam ampliſſimis verbis de conſpicuis, qua ſplendes, laudibus TVIS atque in bonas artes meritis ſummis; qua tamen data copia, quo minus vtar, prohibet tum verecundia, quae magis admirari quam laudare, pectore colere, quam verbis, aſſolet, tum cogitatio conſuetudinis vulgaris. Omnibus, qui inſigniunt libros nominibus celebribus, iſte mos eſt, vt laudum luxurioſa, nonnunquam ridicula effuſione, cumulent aut onerent patronos. Ego vero vel leuiſſima ſuſpicione conſuetudinis in dicando hoc TIBI libro vacare optem: animus, non conſuetudo, reuerentia virtutum, non ambitio gratiae, me, et omne hoc

)( 4 meum

meum ſtudium, TIBI tradit; candidum et ſimplicem, vt olim Flaccus Cilnio ſuo, me TIBI offero.

Neque tamen nego, aliquam etiam mei ipſius rationem eſſe habitam; recte ſperans fore, vt quae TV libenter legiſſes, qui citra auctoritatem iudicis incorrupti et grauitatem TE ſemper retinuiſſes, ea omnes libentiſſime vel TVA cauſa legerent.

Conſtitueram, nonnulla hic TVO iudicio ſubiicere, quae ad Ouidii ingenium laudandum pertinerent, cui equidem iniuriam fieri ab plerisque cenſeo, quemque longe maiorem poëtam, ac vulgo habetur, iudico; maiorem adeo,

ſi ſpecto fingendi inuentionem, atque artem acuminis elegantiam, ſenſuum picturam, Virgilio ipſo; at ſuccurrebat praeſtare ingenuam timiditatem ſedulae plurima effundendi cupiditati.

Habes itaque, quae tanti non erant, vt a TE legerentur, niſi illis pretium feciſſes, approbando: quantae igitur venerationis, tantae fiduciae plenus TE oro, vt hic nihil praeter deuotum virtuti TVAE animum quaeras, quem hoc pignore publico dato, TIBI, quoad vita fuerit, conſecro. Non eſt eius, qui fortunae TVAE conſpicuae, atque Academiam Lipſienſem et literarum orbem illuſtrantis, incrementa vsque maiora in votis quotidianis habet,

hoc

hoc loco multa bona apprecari. Sic omnibus me probatum iri exiſtimabo, quatenus TIBI me probaro. Vale, et fauore ſummo TVO me dignare.

NOMINI TVO ILLVSTRI

addictus
GOTTLOB BENED. SCHIRACH.

# PRAEFATIO.

Vt, qui decurſo fere ſpatio, iam paene metam contingens, ſollicitus, ne collectam effundat gratiam, timet;

> Corda pauor pulſat exultantiaque haurit
> Pectora —

ita me propemodum in edenda hac altera *Clauis poëticae* parte affectum ſentio. Pauca dicenda habeo, quibus vt facilem te praebeas L. B. oro.

Aſſe-

Aſſecutus, quam conceperam, ſpem, ornatus ſum clementi iudicum ſuffragio, talium, qui ad humanitatem et rerum naturam delapſi, cogitarent, cui hominum generi haec noſtra opella dicata eſſet, ideoque iuuenibus et ſcholis vtilem cenſentes, approbatione indulgenti priorem huius libri partem dignarentur. Eo maiori diffidentia poſteriorem hanc Clauis partem in lucem edo, in quam licet eandem impenderim curam, tamen, quo nitar nihil habeo, niſi eandem indulgentiam exiſtimatorum doctorum, qui in hoc etiam diiudicando libro, me non viris eruditis, ſed iis, qui cognoſcere demum auctores velint, aut ſuppellectili librorum pretioſa carent, ſcripſiſſe ſecum reputent.

Gratias ago quam maximas cum mea, tum Scholarum multorumque lectorum cauſa, viris doctiſſimis, qui me ad hunc perficiendum laborem, non illum iucundum, quamuis tenuem, excitarunt plauſu liberali, atque humaniſſimo. Ea profecto eſt rei noſtrae literariae ratio, vt, ſi vtilitatem publicam iuuet liber, ſiue meriti ſiue gloriae minorem partem ſibi auctor, maiorem criticus, qui commendat, et incorrupta laudat exiſtimatione, vendicare debeat.

ἢ ἀρε-

# PRAEFATIO

ἡ ἀρετὴ γὰρ οὐδὲν φερει
Βροτοισιν, ει μη τον κριτην χρῄζοντ' ἐχει. (*)

Neque iniuria: tantus eſt enim librorum vsque prouentus, vt quaſi in coena dubia, quid potiſſimum eligas, non facile reperias. Non ingenii ego, neque doctrinae, gloriam; eorum vtilitatem quaero, quos tale in via elegantiorum literarum ad intelligendos auctores compendium recte iuuare poſſit.

Complectitur iſte liber explicationes *Ouidii*, atque *Virgilii*; prioris, quia non omnia opera in Orphanotropheo impreſſa proſtant, interpretari modo mihi licuit *Metamorph. Faſt. Triſt. et ponticos libros*; neque tamen non viris harum rerum intelligentibus clarum eſt, facilem illum poëtam, ceu riuum pellucidum, fluere, magnamque ideo adnotationum molem ipſum recuſaſſe. *Virgilii* opera omnia ſedulo excuſſi, et diligenter, ſecutus tamen et rationem meam, oſtenſam praefatione prioris partis, et, quatenus poteram, praeceptionem viri docti, qui in *Ephemeridibus Gottingenſibus* non tam res, quam verba explicata in Indice tali poſtulari docebat. Quantum in Georgicis explicandis debeam *Heynio*, vel tu, L. B. inde colliges, quod optima

(*) Eurip. Supplic. 506.

ma quaeque me ſtuduiſſe vt dicerem profiteor. Fuit autem id mihi propoſitum, vti laudato nomine tanto ſaepius deſiderium inicerem tibi legendi ipſa ea, quae vir celeberrimus docuerit, quaeque non compilare ſed indicare modo debebam. Si quando faciendum putaui, vt ab *Eius* ſententia diſcederem, conſilium erat ingenium et doctrinam viri excitandi ad perpendenda ea, quae in Aeneide noua protuliſſem. Eo maiori expectatione opto, vt quam primum cum Germania docta Aeneida ab *Illo* expoſitam oculis vſurpare, et inde haurire doctrinae vberem copiam poſſim, quo maiori cum verecundia *Illius* exiſtimationi, quaecunque adnotaui, trado aut refutanda, aut confirmanda.

Ornamenta porro haud exigua contulit in hanc etiam Indicis partem amabilis doctrina viri amiciſſimi et eruditiſſimi, cuius nomen hoc loco non laudare gratiis agendis ſummis, niſi ipſe vetuiſſet, nefas ducerem. Accipe itaque, vir ſuauiſſime, et doctiſſime, animi mei tibi arctiſſimo amoris vinculo dediti profeſſionem publicam, atque me ſic amare perge, vt de te mereri ſtudebo, hoc eſt quam maxime.

Quam-

# PRAEFATIO.

Quamuis verſatus ſim praecipue in docendis iis, qui nondum ad id, quod ſummum eſt, in tractando philologiae ſtudio, et intelligendis auctoribus peruenerint: tamen alius generis interdum diſputatiunculas appoſitas eſſe, haud male laturos eſſe ſpero, qui fidem mihi habeant, longe plura, quae in animo obuerſarentur, eſſe omiſſa, quam dicta, quique diligentiae condonare vbertatem et excurſus non grauentur.

Si qui praeterea ſint, in quorum reprehenſionem iſte liber cadat, primum ad omnem meam rationem prouoco, de qua in praefatione I. Partis egi; deinde vero etiam mihi nihil eſſe profiteor in omni vita iucundius, quam mei ipſius quotidianam emendationem, excepta ea vna, quae aliis nocere tantum, mihi non prodeſſe poſſit. Non enim perfectam meam curam, ſed librum hunc potius multa adhuc addenda expectare, nec potuiſſe primo conatu *ad eam, quae quaeritur, ſpeciem et ideam elaborari*, noui ego ipſe optime. Quodſi hanc meam operam non inutilem ſcholis, iisque, quibus eam dicaui, cenſuerint, quos Germania iuſtos agnoſcit arbitros, *Klotzius*, *Belius*, *Heynius*, paucique alii; multorum lubenter carebo

plau-

plauſi, neque me huius in hac componenda claue poëtica exhauſti laboris, quo pro virium menſura conferre ad philologiae verum ſtudium, et accuratum conatus ſum, vnquam poenitebit. Scr. in Regia Fridericiana. a. d. XXX. Martii MDCCLXIX.

# CLAVIS OVIDIANA

SIVE

# INDEX

PHILOLOGICO-CRITICVS

IN

OVIDIVM.

# A.

A, AB, *ante* Faſt. 1, 711. Haec erit a menſis fine ſecunda dies. *adde* Faſt. 2, 686. * *poſt* Met. 3, 273. Surgit ab his ſolio. *Iuno, poſtquam haec dixerat, ſolium reliquit. breuiloquentia, apud Latinos ſatis frequens. Et ita* ab *ſaepius pro* poſt. Met. 4, 329. Pont. 4, 26. * *Sic per breuiloquentiam* Met. 9, 58. vix ſolui duros a corpore nexus i: *vix ſolui nexus, et a corpore remoui, reieci, vel ſimile quid. Heinſius mauult* a pectore *pro* a corpore; *male! namque Hercules inhaeret tergo* cf. verſ. 54. * *Per eandem orationis formam, breuiter loquendi, ſaepius dicitur* ab aliquo cadere, *qui cadit, ab aliquo interfectus* Met. 5, 192. Magna feres tacitas ſolatia mortis ad vmbras *A* tanto *cecidiſſe* viro. *Fruſtra* Heinſius *ad h. l. id ſatis latinum eſſe negat, et emendare conatur. Reſpondet enim* a *in tali locutione graeco ὑπό, quod frequenter coniungitur cum ἀποθνήσκειν et aliis eius generis verbis. exemplis Homerus abundat.* cf. Iliad. α. 242. etc. *Nec Latinis inuſitatum. Ipſe* Ouidius Met. 13, 596. Occidit *a* forti, ſic vos voluiſtis, Achille. et Epiſt. 9, 36. Torqueor, infeſto ne quis *ab* hoſte *cadat. Adde* Valer. Flacc. 8, 317. *Quid? quod et* Plinius *dixit*: perire *ab* aliquo *libr.* 11, 37, vt

*Burmannus iam notauerat.* * Met. 6, 316. vtque ſit *a* facto propriore priora Renarrant: *occaſione data, et memoria excitata. vide* Renarrare. * *Ab* Triſt. 2, 28. mitiſſime Caeſar, Fiat *ab* ingenio mollior ira meo. *Cioſan. explicat. contra me virum ingenioſum. Burmannus, reprobans hanc interpretationem,* Criſpini adfert, *eamque ipſam recte damnat; quae expoſuerat:* „flecti „te patiaris meis carmini„bus, vt tu Deos tuis „carminibus placaſti,„ *ſed tamen ipſe reponit:* Fiat ab ingenio Mollior ira tuo. i. *a tuis moribus et natura clementi; Male! cf. praeced. verſum vbi poëta dixerat ipſum Auguſtum iuſſiſſe,* carmina Phaebo dicere et turigerae Opi; *adeoque pergit, fiat* ab ingenio mollio ira meo. *Quid apertius quam, adeoque et mihi faue, poëtae, qui colis et amas carmina, et vates?* * Pont. 1, 1, 41. Scimus *ab* imperio fieri nil tale Dianae. * *propter* Faſt. 4, 338. nomen magno perdit *ab* amne minor, *propter amnem maiorem, quo miſcetur.* * *ſecundum* Faſt. 6, 83. populum digeſſit *ab* annis *h. e. ſecundum annos, annorum habita ratione.*

ABIRE *de voluntaria coniugis deſertione* Faſt. 3, 474. Ille *abit: me coniugem reliquit.* * abire in flammas *pro* accendi Met. 1, 495. Sic Deus in flammas *abiit.* * Faſt. 4, 85. Quo non liuor *abit? progreditur,* ſunt qui tibi menſis honorem eripuiſſe velint. * *interire,* Faſt. 4, 709. Factum *abiit,* monumenta manent. *res ipſa perdita, rudera ſuperſunt.*

ABSCINDO *pro diſcindo* Met. 4, 546. et 5, 398. *Adde* Faſt. 4, 448.

ACANTHVS *qui fuerit fuſe diſputauit Cioſanius ad* Met. 13, 701. Summus inaurato crater erat aſper acantho. *Sed breuiter, quid, ad h. l. pertinet, adponamus. Locus claſſicus de Acantho eſt apud* Plin. libr. 22. c. 22. „Acanthos eſt topiaria et vrbana herba,

elato,

elato, longoque ſolio crepidines marginum, aſſurgentiumque puluinorum toros veſtiens.' Duo generis eius ſunt, aculeatum, et criſpum, quod breuius, alterum leue, quod aliqui Paederota vocant, alii Melamphyllum. „Inauratum acanthum *igitur Ouidius dixit, quod in aurato cratere Acanthus, figura Acanthi erat inſculpta. Namque et veſtibus figura acanthi circumtexebatur.* Virg. Aen. 1, 649. Et circumtextum croceo velamen *acantho. Plane geminus vero eſt noſtro Ouidii loco ille* Virg. Eclog. 3, 45. Et molli circum eſt anſas amplexus acantho. *vbi etiam ſculptura intellig. Quodſi plura cupis de* acantho, *et* Geſneri Theſaurus dabit, et conf. inprimis Salmaſ. Exercit. Plin. pag. 375. ſeqq.

ACCIDERE *cadere* Faſt. 5, 360. *Accidere* in menſas, vt roſa miſſa ſolet.

ACCIPERE *notum ex Antiquitt. vocem fuiſſe ſolemnem, vbi veteres ſignum, aut omen quoddam ad ſe pertinere profitebantur; cui contrarium erat* reiicere, *quod ritibus, notis ex Antiquitt.* (cf. v. c Theophr. Char. c. 12. ibique Caſaub.) *fiebat. Aeacus hinc, dum tonitru ſecundum audit, peractis ſacris* Met. 7, 622. Accipio; ſintque iſta precor felicia mentis Signa tuae, dixi (*narrat*) quae das mihi pignoris omen. *Hanc lectionem, ſtabilitam a ſeptem, optimae notae Codd. recte in noſtra Editione retentam, tuendam certe puto. Burm. edidit:* Quod das mihi, *pigneror* omen. pignerari, *dicens, eſſe* firmare omina, *vt docuiſſet in* Ioue Fulgeratore c. 9. *Ergo etiam, quoniam in Ioue Fulgeratore probatum eſt, hanc phraſin eſſe latinam, neceſſe eſt, et Ouidium ea h. l. eſſe vſum. Nonne ſententia clara lectionis vulgatae? Sint iſta ſigna felicia mentis tuae, quae mihi das, vt omen pignoris i. vt omen, et quaſi pignus.* Ceterum,

*rum, ſi adſciſcamus cum Burmanno* pigneror, *inficete Ouidius idem bis dixit.* Pigneror *enim nihil aliud eſt, niſi* accipio, *quod verſu praecedenti iam dixerat Aeacus. Indignor ſortem meam, qui ſaepe in Ouidio cogar facere verba plura, vt probem ſanam rationem eſſe ſanam; nempe quia alii negauerunt docti viri.* * ſacra accipere *eſt* celebrare; *de nouis dicitur, quae ſuſcipiuntur; indicuntur.* Met. 4, 2. At non Alcythoe Minyeias orgia cenſet *Accipienda* Dei.

ACER naribus, *ſagax, de cane* Met. 7, 808. Nec mecum famuli, nec equi, nec naribus *acres* Ire canes nec lina ſequi nodoſa ſolebant. *Burm. legit:* Nec — *famulos* nec equos — — lina ſequi nodoſa *ſinebam.* * vultus *acrior, bene de virili, opp. vultui foemineo.* Met. 9, 787. ſequitur comes Iphis euntem Quam ſolita eſt maiore gradu; *intelligo de paſſibus, longioribus:* nec candor in ore Permanet; et vires augentur; et *acrior* ipſe eſt Vultus: et incomtis breuior menſura capillis. Plusque vigoris adeſt, habuit quam foemina. *Transformatio virginis in puerum. Singulae imaginis huius lineae ſingula gaudent virtute; et eleganter diſcrimen inter vtrumque ſexum depingitur, quatenus poëtae licebat, de ceteris caſte, et pulchre*: iam quae Femina nuper eras, puer es: *quo perficiatur pictura.* * acrior aetas Met. 3, 540. * *ferus:* Faſt. 4, 215. Cur huic genus *acre* leones Praebent inſolitas ad iuga curua iubas? *ſic acer* equus Met. 3, 704. *et acer* taurus Triſt. 4, 9, 29. *adde* Met. 10, 559. * acer fluctus *eſt impetuoſus, vehemens* Met. 11, 529. Sic vbi pulſarunt *acres* latera ardua *fluctus.*

ACERBVS *quum proprie de immaturis pomis, vt norunt omnes, dicatur, eleg. transfertur ad partus, immature editos.* Faſt. 4, 647. Et pecus ante

diem *partus* edebat
*bos*.
ITVM *vide deſcri-*
*n* Met. 7, 408. Illud
*onitum)* Echidneae
iorant e dentibus or-
Eſſe canis etc. „*Pli-*
*quoque* Hiſtor. Na-
26, c. 11. aconiton
uma cerebri extracti
nferis natum *dicit;*
*dicit* Schol. Nican-
in Alexipharm. et
oon. Mela 1, 19. et
us ad Georg. 2, 151.
*fabula eſt de Aconi-*
*ud Auſon. Idyll.* 5.
*Hiſtoriis; qui ex*
*iethei ſanguine ge-*
*um contendit. vide*
loc. cit. 26. 2. *de*
*ito. Heinſius.*„
*dnaea canis dicitur*
*rus, quia ex Echid-*
*onte natus Cerbe-*
*ingitur. vid.* He-
Theogon. 308. Alii
*dnaeam canem Cer-*
*ideo dictum pu-*
*quia* Echidna *Grae-*
*dem, quae Latinis*
, *vid.* Met. 9, 69.
5, 405. *atque Hy-*
*Echidnae filia qui-*
*m eſt.* * Met. 1,
Lucida terribiles
it aconita nouercae.

ACQVIRERE *parare* Met. 7, 459. Ante tamen bellum vires *acquirit* amicas.

ACVTVS. aes acutum *eſt cymbalum, propter acutum, et quaſi aures pungentem ſonum* Faſt. 4, 189. ſed me ſonus aeris *acuti* Terret. *ſic* Met. 5, 704. acuti tinnitus.

AD aliquem incumbere Met. 9, 386. Quoniam mihi *fas ad* vos incumbere non eſt. *non licet me demittere ad vos, et incumbere vobis. vide* Incumbere. * Met. 2, 774. Ingemuit, vultumque Deae *ad* ſuſpiria duxit. (*de Inuidia*) *locum eſſe corruptum omnes iam viderunt; ſed facillime profecto ſanandus! lege:* Ingemit, ad vultumque Deae ſ. d. *quid frequentius, quam eiusmodi tranſpoſitio librariorum? et vocab.* ad, *quam ſaepe ſic vſurpatur! Confirmat etiam Gloſſa Cod. Leid. quae haec habet:* „Vultus Deae pulcherrimus fuit cauſa, cur ſuſpiraret.„ * *ad* annum; i. *poſt annum praeterlapſum.* Faſt.

 4, 775.

4, 775. * Faſt. 2, 323. Fregerat armillas non illa *ad* brac[illegible] factas, *non aptas brachiis. vide* Vorſt. de Latinit. falſo ſuſpect. p. 167. * *apud* Triſt. 2, 97. Haec eſt *ad* noſtras non leue crimen auos. Pont. 1, 6. omnis an *ad* magnos culpa Deos ſcelus eſt? *Sic, et* Phaedrus: *vide* Part. priorem huius Clauis.

ADAMANTEVS: nares adamanteae, *de Tauris ignivomis Colchicis.* Met. 7, 104. Ecce *adamanteis* Vulcanum naribus efflant Aeripides tauri. *nares adamanteae ſunt* χαλκεο-στοματα *ora ex aere facta, qualia dat his tauris* Apollon. Rhod. 3, 230 *unde plura in h. l. Ouidius expreſſit. conf. voc.* Aeripes.

ADAPERTILIS *vox ab Ouidio nata* Triſt. 3, 11, 45. Adſpicis a dextra latus hoc *adapertile* tauri, *quod facile aperiri poſſit;* Huc tibi, quem perdes, coniiciendus erit.

ADDERE fidem, *frequens eſt apud Ouidium, pro* dare, Met. 15, 361. ſi qua fides rebus tamen eſt addenda probatis. *et ita ſaepius.* Epiſt. 12, 194. It. 21, 136. * addere ſe in florem *elegantiſſime* Met. 10, 208. Tempus et illud erit: quo ſe fortiſſimus heros (Aiax) *Addat* in hunc florem; folioque legatur eodem, *et ipſe mutetur in hunc florem et nomen eius AI legatur in folio floris, Hyacinthi ſcil.* cf. Met. 13, 386-399. * Met. 7, 790. dum digitos amentis *addere* tento. *ſed meliores libri habent* indere; *et elegantius eſt: Sic noſter* Met. 12, 321. inſerit armento digitos.

ADDICERE *quum proprium ſit de oraculis, reſponſis vatum, et auguriis verbum, ſignificans, ratam rem facere bona dare omina: nihil mutandum eſt* Met. 15, 647. darentque Orauere Deum; qui praeſens funera gentis finiat Auſoniae: certas *addicere* ſortes. *Burm. edidit:* certas ita dicere ſortes. *male!* cf. Liu. 27, 16. *Legati dicunt, ſortes, et Apollinis reſponſa rem confirmare, et ratum facere*

*cere quod petunt.* * *conſtat eſſe hoc verbum iuris etiam, vnum ex tribus* do, dico, addico, *notareque, alicui ius rei cuiusdam dare, arbitrio committere; hinc ſuauiter* Met. 1, 617. petit hanc Saturnia munus Quid faciat? crudele ſuos *addicere* amores; *in poteſtatem Iunonis dare.* Non dare, ſuſpectum.

ADDVCERE clauam, *extollere ad caedendum, vibrare.* Faſt. 1, 575. Occupat Alcides: *adductaque* claua trinodis Ter quater aduerſi ſedit in ore viri; * equi *adducti, ſunt, frenis coerciti, vt ne vltra progrediantur.* Faſt. 6, 586. Nos tamen *adductos* intus agemus equos.

ADDVCTVS *bene, ad pingendam rem.* Met. 8, 28. Torſerat adductis haſtilia lenta lacertis. *Et ita ſaepius* adducta manus, *vt* Met. 8, 358, Vtque volat moles, adducto concita neruo. Met. 9, 92. Epiſt. 10, 15, et 104. &c. *Bene vero in primo loco* haſtilia lenta! * adducta funibus arbor; Met. 8, 775. labefactaque tandem ictibus innumeris, *adductaque* funibus (*tracta*) arbor corruit, et multam proſtrauit pondere ſiluam.

ADESSE Met. 5, 467. et os et lingua volenti Dicere non *aderant: bene* adeſſe, *cum dicatur de iis, qui auxilium dant in cauſis, adſunt reis, qui pro cauſis loquuntur; quod vero ſic interpretandus ſit locus, verba conſequentia iubent;* nec quo loqueretur habebat; *nempe ſi* adeſſe *proprie intelligantur, non ex noſtra ratione tautologia eſt inepta:* non aderant os et lingua, et non habebat, quo loqueretur.

ADFECTVS *aeger* Triſt. 3, 3, 14. Laſſus in extremo iaceo populisque locisque: Et ſubit *adfecto* nunc mihi quidquid abeſt. *Alii legunt* adfectu; *ſed temere! vocem autem* adfectus *pro* aeger *ſaepius inuenies. Heinſius ad h. l. plura exempla attulit, ſed non libet eum compilare.*

ADFECTVS *eo ſenſu quo nos dicimus die Affekten* Met. 8, 473. Theſtias haud aliter *dubiis adfectibus* errat. *Fluctuat animo, variis perturbationibus, amore, ira, pietate, indignatione acta. Praecedens comparatio, quamuis non noua ipſa, nouis illecebris tamen ab Ouidio ornata eſt; namque nauis,* Quam ventus ventoque rapit contrarius aeſtus, Vim geminam ſentit, paretque incerta duobus. *mire,* paret duobus; *et tamen vere! ſed totus locus, dubitatio, et fluctuatio, mentis Altheae excellenti imagine, ſenſuum ſumma vi, picta eſt, lege inde a verſu* 463-475. ** amor* Triſt. 4, 5, 30. Diligat et ſemper ſocius te ſanguinis illo Quo pius *adfectu* Caſtora frater amat. ** aegritudo.* Triſt. 5, 2, 8. *Adfectus*que animi, qui fuit, ante manet.

ADGEMERE, *in ſocietatem gementis quaſi venire, et vna cum aliquo gemere.* Triſt. 1, 3, 112. *Adgemit* et noſtris ipſa carina malis. *Sic et* Faſt. 5, 400. Ingemuit Chiron, traxitque e corpore ferrum: *Adgemit* Alcides, Haemoniusque puer. *vide* Heinſ. ad h. l.

ADHIBERE, *in auxilium adhibere* Faſt. 4, 829. Quosque pium eſt *adhibere* Deos.

ADIPISCI crimen, *noue, et inſolenter, ſi vera lectio* Triſt. 2, 92. Quodſi non prodeſt, et honeſti gratia nulla Redditur, at nullum crimen *adeptus* eram. Heinſius, *hoc minus latinum iudicans, reponit:* Crimen adortus eram. *Burm. coniicit:* Quodſi non prodeſt, et honeſtae gloria vitae Perditur: at nullum crimen ademit equum. *Qua lectione nihil ineptius fingi poteſt. Bis enim idem diceret poeta, et altera vice abſurde.* Gloria honeſtae vitae perditur, *quam inepte hoc loco! Vulgati et optimi libri tenent conſtanter:* nullum crimen adeptus eram. *Quid igitur? Nihil mutauerim contra fidem omnium bonorum librorum.*

*rum. Noua ſit locutio. Quot ſimiles iam in Ouidio notaui! quot in aliis poëtis inueniuntur! Si quis tamen ſit, qui nimis reſpuat hanc inſolentiam; Heinſianam lectionem accipiat, quam dedimus, certe eam non audacem, aut omnino falſam; me vero comitem non habebit, nec nouam coniicientem lectionem, qui, morem poëtarum inprimis Ouidii cognoſcere me, mihi perſuadeam.*

ADMISSVM pro *peccatum* Met. 11, 380. Sed memor *admiſſi* Nereida colligit orbam. *Vtitur hoc vocabulo libenter Ouidius.* cf. Art. 2, 381. Heroid. Epiſt. 11, 106. *Admiſſi* memores ſed tamen eſte rei. *Adde ibid. verſ.* 110. Epiſt. 6, 45. &c.

ADMISSVS: crura *admiſſa, quae ſint, quaeritur, apud* Ouid. Met. 6, 237. Ille vt erat pronus per crura *admiſſa* iubasque Voluitur et calido tellurem ſanguine foedat. *Micyllus explicat: in curſum incitata. Regius: propinqua, iuncta, adſtricta. Conſtant. Fanenſ. Velocia. Raphael et ipſe cum Regio, propinqua, adſtricta crura intelligit, ipſius Sipyli, non equi. Glareanus reddit: in curſum permiſſa. Heinſius denique emendat;* colla *reponens pro* crura; *et ita exhibet etiam Editio Burmanniana; quibuscum facio eo lubentius, cum auctores ſeptem codices habeam.* colla admiſſa *eleganter dicuntur frenis laxata, vbi frena remiſſa, admiſſa.*

ADMONITOR *longe praeclariſſime dicitur* Lucifer Met. 4, 663. *Admonitorque* operum coelo clariſſimus alto Lucifer artus erat.

ADMOVERE fretum remis Met. 6, 512. *Admotumque* fretum remis, tellusque repulſa. Regius, *Hypallagen putat, mari namque remos, non mare admoueri remis. At quidni?* Micyllus *intellegit* ἀντίϑεσιν *ſimpliciter, in* admoto freto, *et* repulſa tellore. Burmanno *non probatur* Micyl-

*Micylli interpretatio. ipſe itaque cum Regio Hypallagen quaerit: in vno codice tamen ſe inueniſſe dicit* amotum *pro* admotum; *quod mutandum arbitratur in* emotum. Fruſtra. *Siue itaque accipiendum illud* amotum; *quo quid poteſt eſſe facilius intellectus?* Amouetur remis fretum, *nauigant relinquentes fretum*; *ſiue retinendum* admotum fretum remis; *et poëtica locutio eſt, et ſatis elegans pro* nauigant: *namque fretum, i. mare* admouetur remis naui, *dum inſtant remiges, pelluntque aquas. Quae poſterior explicatio praeplacet priori.*

ADMOTVS: ſpes admota *i. quae magis apparet, certior, et propinquior facta, non* lenta ſpes, *vt alibi dixit.* Met. 11, 454. His vbi promiſſis ſpes eſt *admota* recurſus.

ADOPTARE opes *adſciſcere, ſibi adiungere, eleganter.* Faſt. 4, 880. Bellum erat: Hetruſcas Turnus *adoptat* opes. cf. Cic. Epiſt. Diu. 5, 9. et Stat. Theb. 7, 259.

ADOPTIVVS Faſt. 4, 22. Et fit *adoptiua* nobilitate tuus.

ADSCITVS: dapes *adſcitae i. aliunde petitae, pretioſae*, Faſt. 6, 172. Priſca Dea eſt: aliturque cibis, quibus ante ſolebat, Nec petit *adſcitas* luxurioſa *dapes. nouo more inductas*

ADSENSVS *opp. voci rem approbanti* Met. 1, 244. Dicta Iouis pars *voce* probant, ſtimuloſque frementi, Adiiciunt, alii partes *adſenſibus* implent. *Sunt qui legant* furenti *pro* frementi, *quod non adeo probo.* Virg. Aen. 10, 97. Vario *adſenſu* fremere.

ADSIMILARE Met. 5, 6. *Adſimilare* freto poſſis, quod ſaeua quietum Ventorum rabies motis Exaſperat vndis. *pro* velut fretum &c. *At neſcio an laudem mereatur hac locutione Ouidius. Mihi videtur vim comparationis frangere; proſaicum quoddam redolens. Ceterum eadem fere, ſimillima certe clamoris*

*moris inconditi cum freto a ventis turbato, eſt apud* Homer. Iliad. *β.* 144. *ſed longe amplior.*

ADSTRICTVS: ferrum adſtrictum *i. aerugine coniunctum cum vagina* Faſt. 4, 930. conatusque aliquis vagina ducere ferrum *Adſtrictum* longa ſentiat eſſe mora *diuturnae pacis ſignum.*

ADSVETVS *cum ablatiuo* Met. 13, 554. Credidit Odryſius: praedaeque *adſuetus amore* In ſecreta venit. *Heinſius mutare lectionem voluit, ſed refutauit eum, et probauit locutionem exemplis pluribus ex aliis ſcriptoribus* Burmannus, *quem cf. * paſſiue de re, cui adſueti ſumus, vel ſexcenties occurrere, notum eſt.* v. c. Faſt. 4, 254. &c.

ADSVMERE *cum vi ſingulari et propria* Met. 7, 79. Vt ſolet a ventis alimenta *adſumere*, quaeque Parua ſub inducta latuit ſcintilla famlla Creſcere, et in veteres agitata reſurgere vires; Sic iam lentus amor, iam quem languere putares. *comparatio egregia, ad rem ſcite lecta: vox* adſumere *pulchre adhibita, dat notionem leniter a vento acceptarum* nec *acceptarum ſolum, verum etiam captatarum virium, adiumentorum, alimentorum*, inducta fauilla, *pro* impoſita *aut ſuperiacenti eleg.* veteres vires *h. l. apprime appellatae, et ad Medeam inprimis reſpiciunt*, cf. verſ. praeced. 34. ſqq. lentus amor, *praeclare dictum de amante languido amoris affectu cf. geminos huic locos in* Ouid. Heroid. Epiſt. 12, 33. ſq. *et in* Pſeudo - Senecae Medea 75. &c. *Verſum ſequentem:* Vt vidit iuuenem ſpecie praeſentis inarſit, *expungere ſtuduerunt Heinſius, et Burmannus. Immerito. Eſt enim, ſi vllus alius, et Ouidio dignus, et h. l. ad ſenſum neceſſarius.* Burmannus *quidem putat, non recte dici* amorem inardere ſpecie iuuenis. *At quidni tandem? Nonne eiusmodi tropi*

vel

*vel ſexcenti apud poëtas occurrunt. Piget exempla ponere. Quod vero dicit* „non ſolet „Noſter ita comparatio- „nes claudere, vt ſcintil- „la ſolet reſurgere in ve- „teres vires, ita lentus „amor; ſed addi debet; „ſic iam lentus amor et „iam languere viſus noua „incrementa capere, vel „ſimile quid,„ *illud recte dictum mouere eum de veritate abiecti verſus debebat; namque eo, vt par eſt, retento, iuſte et eleganter clauditur comparatio, et vt vult ipſe Burmannus.*

ADVERSVS: Sol aduerſus, *vide* Sol.

ADVERTERE lumina Met. 6, 180. In quamcunque domus *aduerto* lumina partem. *Fruſtra lectio ab* Heinſio *ſollicitatur*; cf. Met. 8, 482. Faſt. 1, 179. Triſt. 2, 223. Luſibus vt poſſis aduertere lumen ineptis.

ADVLTERARE Pont. 4, 10, 59. Copia tot laticum, quas auget *adulterat* vndas Nec patitur vires aequor habere ſuas. „*Ex copia et vbertate fluuialis aquae, qua abundat mare Ponticum, contendunt fieri, vt facilius, quam aliud quoduis mare, concreſcat gelu, et glacie adſtringatur. Videndus inter caetera Herodotus de hac re*, cf. Gellius Noct. Attic. libr. 17, c. 8. Plinius 6. c. 17. Macrob. libro 7. Saturnal. c. 12. Solinus ex Varrone c. 19. in deſcriptione.„ *Heinſius.* * *adulterare* faciem, i *mutare* Faſt. 1, 373. Ille ſuam faciem transformis *adulterat* arte. *Alii legunt*: alterare, *quod iure* Heinſius *et alii repudiarunt.*

ADVRERE *de vehementia frigoris* Faſt. 4, 918. Nec ſic marmoreo pallet *aduſta* gelu. i. *afflicta, tacta. Sic eadem de re* vrere *ſaepius apud Ouidium.*

AEDES primae, *atrium eſt* Met. 2, 284. Adnuimusque viro, *primasque* intrauimus *aedes.*

AEGER *vulneratus* Met. 12, 373. Ipſe dolor vires animo dabat: *aeger* in hoſtem Erigitur. *Sic etiam apud alios auctores, de quo videndus* Heinſius ad

ad Val. Flacc. 1, 147. * ſeges aegra *bene de infrugifera* Faſt. 1, 688. Nec vitio coeli palleat aegra ſeges.

AERIFER *vox ab Ouidio facta.* Faſt. 3, 740. *Aeriferae* comitum concrepuere manus. *Bacchi comites tintinnabula, aera acuta gerebant; hinc* aeriferae manus: *eleg.* concrepuere; *propria in hac re vox.*

AERIPES *aut aere armatus, aut totus aeneus explicatur ab interpretibus, ad* Met. 7, 105. *ſed eſt profecto idem, alterum eſt alterius explicatio. Imitatus eſt Ouidius l. c. Apollon. Rhod.* libr. 3, 228. ſeq. vbi: τοί ἀρ ἐνι μεγαροισι Κυταιεος Αιηταο Τεχνηεις Ηφαιςος ἐμησατο θεσκελα ἐργα. καὶ οἱ χαλκοποδας ταυρȣς καμε χαλκεα δε σφεων Ην ςοματα κ. λ. χαλκοποδες *ſunt aere, vngulis armati tauri: poët. et eleg. In* Heroid. Epiſt. 12, 32. vocantur *aeripedes tauri.* Ita etiam Heroid. Epiſt. 12, vid. Ioſ. Scal. ad Auſon. *libr.* 1, 6.

AERIVS *cum quadam* ὑπερβολης *figura, longus* Faſt. 5, 119. Hic fuit haedorum mater formoſa duorum Inter Dictaeos conſpicienda greges Cornibus *aerii*, atque in ſua terga recuruis.

AES recuruum, *hamus* Faſt. 6, 240. Quique legunt paruis *aera recurua* cibis. * *de tintinnabulis, quae credebantur etiam vmbras et ſagas fugare, alibi fuſius dicemus. Saepiſſime vero apud Naſonem aes ita occurrit.* v. c. Faſt. 3, 742. et 4, 184. 189, 212. et 5, 441. &c.

AESTVARE in aliqua, *de vehementi amore* Met. 6, 491. At rex Odryſius, quamuis ſeceſſit, in illa *Aeſtuat. Sic ſaepius et* aeſtuare, vt Met. 2, 250. &c. *et* Aeſtus. cf. Met. 7, 815.

AESTVS *de vento* Met. 13, 729. remis, *aeſtu*que ſecundo ſub noctem potitur Zanclaea claſſis arena. * ignauus Met. 7, 531. coelum ſpiſſa caligine terras Preſſit (*eleg. deſcripta nebula!*) et igna-

ignauus incluſit nubibus *aeſtus. vide* Ignauus.

AETERNVS carcer, *de Aeoli carcere ventorum* Met. 4, 662. Clauſerat Hippotades aeterno carcere ventos. *Forte miraris, lector, cur id notauerim, ſed ideo notaui, vt mireris doctos viros, omnesque Ouidii interpretes, quibus illud epitheton adeo difficile explicatu viſum eſt, vt ſinguli fere ſingulas emendationes adferrent; vt quippe locum ſanarent, profecto ſanum. Variis coniecturis olim tentauit h. l. Heinſius.* „Quare dicatur, *inquit,* „carcer aeternus, ex quo „venti frequenter emit„tantur, non video. Cen„ſeo igitur ſcribendum, „*terreno carcere;* certe „vnus Leidenſis, *exter„no.* Tempus noctur„num deſcribit, quo „venti plerumque ſilent. „*Terrenus* pro *ſubterra„neo* familiaris vox Na„ſoni.„ *At cur non carcer aeternus dici poteſt, vnde frequenter venti emittuntur? audiamus vero Burmannum:* „*terrenum* carcerem vix probare poſſum, qui, niſi firmiori materia fuiſſet, non facile violentos ventos cohibuiſſet:„ *Ohe! iam ſatis eſt! Primum non intellexiſſe mihi Burmannus Heinſium videtur, deinde male philoſophatur. Tandem addit:* „mihi hic nihil certi apparet; nec *aeternus* mihi carcer placet, *Hoc credo; cui homini aeternus carcer placebit? Sed* aeternus carcer ventorum *mihi valde placet.* Pontanus *et ipſe haec:* „Sed quare aeterno carcere?„ Raphael *exponit ſemper duraturo; atqui id tiro nimirum neſciet. addit.* „Certe Iouem Aeolo po„teſtatem dediſſe, ait „Maro, premendi et la„xandi ventorum habe„nas. Non poſſunt er„go aeterno carcere con„cludi.„ *At quidni? Nonne aeternus ille carcer dici meretur, vbi venti perpetuo premuntur, non omnes ſimul, ſed tamen omnes? nonne ſemper reuerti debent, vbi emiſſi ſunt?*

non

*non in aeternum eum locum habitare, etiamſi interdum eiiciuntur, cum redire oporteat, et premi imperio? Poſſit etiam h. l.* aeternum *idem eſſe ac* magnum, immenſum, *quo ſignificatu occurrere* Geſnerus *in Theſauro docuit. ſed vt verum fatear, ego de hac ſignificatione valde dubito; certe loca ab* Geſnero *allata nihil probant. namque* aeternus amor Virg. Aen. 8, 394. *ſempiternum deſignat, durantem, quoad vita eſt: quo ſenſu ſaepius haec vox occurrit. Et alter locus ex* Curtio 4, 1, 22. *hanc ſignificationem ne patitur quidem:* aeternae ſortes *non ſunt immenſae, magnae, quis hoc dicat? ſed potius diuturnae, aſſiduae, ſicut etiam interpretatur* Freinshemius. *Eſt itaque, vt reuertar,* aeternus carcer ventorum Met. 4, 162. *perpetua ſedes, vbi venti habitant imperio coerciti. Multus fui in hoc loco, quo mature diſcant iuuenes diffidere Interpretibus et Editoribus.*

AETHERIVS *diuinus* Faſt. 1, 473. Quae ſimul aetherios animo conceperat ignes Ore dabat vero carmina plena Deo. *Ignis aetherius eſt* ἐνθουσιασμός. ἡ μανια.

AGERE *proprium vocabulum in ſacrificiis, de victimis mactandis* Faſt. 1, 322. Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros, Semper *agone* rogas, nec niſi iuſſus *agis. Solemnis formula erat in ſacrificiis, vt quaereret, qui victimam percuſſurus erat,* Agone? *et reſponderetur,* hoc age; i. *macta victimam. Sed pleni ſunt libri Antiquitt. huius ritus deſcriptione. cf. etiam Caſaub. et alios ad* Sueton. Caligul. c. 58. *Semper obſeruare debebat popa, ne* ageret, *mactaret, niſi iuſſus. hinc intell.* h. l. * agere obliuionem Met. 12, 539. Herculeae, mirum eſt, obliuia laudis Acta tibi ſenior. *Non exiguo cum artificio facit h. l. poëta Achillem cupidum, audiendi*

*diendi plura de Hercule, vtpote quem imitari ardens amabat maxime, et, ſi conferes, quae ſequuntur, eo magis mirabere Naſonem.* * agitur; *ita vt curam, et ſollicitudinem exprimat* Met. 5, 372. *Agitur* pars tertia mundi. *in periculo eſt, vt amittatur; ſic* agi ſalutem, famam, fortunas *millies Cicero. Bene autem h. l.* tertia pars mundi, *de Plutone, rege tertiae partis totius orbis. Quaſi omnem illam partem mundi tenebit Venus, aut ſaltem eo imperium proferet, ſi amabit Pluto.* * agere currum Met. 2, 62. Vaſti quoque rector Olympi — non agat hos currus. *vid.* Barth. ad Stat. Theb. 6, 316. * agere ſilentia Met. 1, 349. vota Met. 6, 968. * Met. 3, 527. Dicta fides ſequitur; reſponſaque vatis *aguntur h. e. euentum ſuum habent, fiunt, quae praedicta erant.*

AGITARE: *belle* agitatus aër pennis, *i. percuſſus, et ſtrepitu ſonans.* Pont. 3, 3, 9. ſubito pennis agitatus inhorruit aër. Et gemuit paruo mota feneſtra ſono. * agitare conuiuia *proprium in hac re vocab.* Met. 7, 431. Agitanr conuiuia patres, Et medium vulgus. cf. Terent. Hecyr. 1, 11, 17. et Heaut. 4, 4.

AGONALIS lux *erat Feſtum a Numa inſtitutum, vt contendit Valerius Antias apud* Macrob. Saturn. 1, 4. *Celebrari ſolitum* V. Idus Ianuarias; *et iteratum* XII. Calendas Iunias. *Iano erat ſacrum, qui tum piandus. Vnde dictum, incertum. Ita Ouidius de hoc feſto* Faſt. 1, 317. ſeq. Quattuor adde dies ductis ex ordine Nonis; Ianus Agonali luce piandus erit. Nominis eſſe pater ſuccinctus cauſa Miniſter (*popa*) Hoſtia coelitibus quo feriente cadit Qui calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros Semper *Agone?* rogas, nec niſi iuſſus agis. *Tu, popa, forte cauſa nominis es, namque quoniam ſemper debes, antea quam feris victimam quaerere* Agone? nec

*nec potes caedere hoſtiam*, agere (*quae vox ſolemnis vide* Agere) *niſi iuſſus fueris ſolemni verbo*: hoc age. *Alias cauſas nominis adfert ipſe Poëta* verſ. 325. ſeq. *quos cf. Solebat eo feſto Rex ſacrorum numina placare agno caeſo.* Verſ. 333. Rex placare Sacrorum Numina lanigerae coniuge debet ouis.

**AI** Met. 10, 215. *de figura Hyacinthi*: Ipſe (*Apollo*) ſuos gemitus foliis inſcribit: et ai, ai, Flos habet inſcriptum: funeſtaque litera dicta eſt. *vide de toto hoc loco* Inſcribere, et cf. Faſt. 4, 223.

**ALBANVS** tempora Albana, *menſis tertius Albanorum*, Martius, *ab Albanis Marti conſecratis* (cf. Faſt. 3, 89.) Faſt. 3, 91. Inter Aricinos, *Albana*que *tempora* conſtat Factaque Telegoni moenia celſa manu.

**ALBENS** *pro* albus Met. 5, 110. Ambycus *albenti* velatus tempora vitta.

**ALBVS** *boni ominis hoc eſſe vocabulum, ſicut etiam vox* candidus, *dictum in I. Parte clauis, vbi has voces confer*: *ſic vero etiam apud Ouidium ſaepius occurrit*, vt Faſt. 1, 720. *Alba*que percuſſa victima fronte cadat. *Adde* Faſt. 4, 619, 5, 355. &c. *Eodem ſignificatu vſurpatur* a *magicis* vt Faſt. 6, 129. Sic fatus ſpinam, qua triſtes pellere poſſit A foribus noxas, haec erat *alba*, dedit. *Omnibus enim ſpinarum generibus vim inſitam noxarum depellendarum veteres credebant. de ſpina* alba *etiam cum Heinſio locum intelligo* Faſt. 2, 26. Ipſe ego Flaminicam poſcentem februa vidi, Februa poſcenti *pinea* virga data eſt. *atque lego* ſpinea. *Adſcribere placet Notam* Neapol. *doctam ad* loc. laud. Ouidii: „ Dioſcorides de Rhamno: λεγεται δε και κλωνας αυτης, θυραις ἢ θυρισι προσθεντας, αποκρουειν τας των φαρμακων κακουργιας. Rhamnus eſt alba Spina: Synonyma. Gloſſae veteres, *ſpina alba*, βατομον, ῥαμνος.

Graeci tamen et Latini paſſim miſcent et confundunt albam ſpinam, ὀξυακανθον, λευκακανθον, aquifolium, παλιυρον γλευκην, ἀκανθαν. Quod ob ſeruandum duxi, omnibus ſpinarum generibus veteres noxarum pellendi vim ingenitam crediditiſſe, nam et aſpalatho (arbor eſt alba cum ſpinis) eandem tribuunt poteſtatem. „

ALES *gallus ſaepius apud Ouidium et in Metam. et in* Faſt. vt Faſt. 1, 455. Nocte Deae Nocti criſtatus caeditur ales Quod tepidum vigili prouocat ore diem. *quam eleganter! vide* criſtatus.

ALIENVS ioci *pro* a ioco; *de iocoſis, aut potius iocis* fauentibus. Faſt. 1, 396. Di quoque cultores gelidi venere Lycei Et quicunque ioci non *alienus* erat.

ALIPES *epitheton Mercurii: ratio in promptu eſt, cum ſit* διακτορ (Iliad. β. 114.) nuntius *alatus* deorum Met. 4, 755. *ſic equi ſolis, a velocitate nacti hoc epitheton* Met. 2, 48. *et* Faſt. 3, 416. *et ita paſſim.*

ALIQVID eſſe *pro* eſſe. Met. 6, 543. Si numina Diuum *ſunt aliquid: ſi vere ſunt numina. Poſſit etiam explicari, ſi aliquid valeant, ſi ſint potentes. prius magis placet* cf. verſ. 548. * Eſt aliquid; *i. eſt praeclarum, eſt quiddam boni &c.* Met. 13, 241. Eſt *aliquid*, de tot Graiorum millibus, vnum A Diomede legi. *Sed habet haec locutio ſingularem quandam elegantiam quam vix exprimere poſſis, ſentitur magis. Ouidius ea quam frequentiſſime vtitur. vt* Faſt. 6, 29. *et ſaepiſſime in* Triſt. *ſed parco afferendis locis.*

ALTE *pro* quamuis alte, *quamuis imo fundo* Met. 5, 589. Inuenio ſine vortice aquas, ſine murmure euntes Perſpicuas imo, per quas numerabilis *alte* Calculus omnis erat. *omnes, vel iacentes in imo fundo lapiduli cerni, nec cerni, ſed numerari poterant; adeo erat*

*erat pellucida aqua*, quas tu vix ire putares. Cana ſalicta dabant, nutritaque populus vnda Sponte ſua natas ripis decliuibus vmbras *Qualis deſcriptio!* * alte percuti *eleg.* Met. 6, 266. minimo tamen occidit ille Vulnere: non *alte* percuſſo corde ſagitta.

ALTVS *antiquus*, *nobilis* Faſt 4, 305. Claudia Quinta genus Clauſo referebat ab *alto*; Nec facies impar nobilitate fuit.

ALVEVS *labrum balneare* Met 8, 655. Erat *alueus* illic Fagineus curua claua ſuſpenſus ab anſa: Is tepidis impletur aquis; artusque fauendos Accipit. * alueus *ſcil.* nauis, *ita vt inferiorem nauis ſignificet partem*, *vbi facile aqua colligitur* Faſt. 3, 592.

AMBIGVVS *venuſte appellatur Proteus*, *faciem vsque mutans.* Met. 2, 9. *imitatus eſt Ouidium* Valer. Flacc. 2, 318. *quem* cf. *Plane ita vox occurrit* Met. 7, 271. *ſiue legas* ambigui profecta lupi, *ſiue* Ambiguum, *vt ad virum* referatur, *quod mihi valde placet.* * ambigua mala, *ab effectu*, *quae reddant ambiguos homines*; Triſt. 1, 2, 32. *Ambiguis* ars (*nauigandi i. rector*) *ſtupet ipſa malis.*

AMBITIOSVS *belle* Met. 13, 289. *de Thetide*, *quae ambierat*, *rogauerat Vulcanum*, *vt clypeum Achillis fabricaret.* Scilicet idcirco pro gnato caerula mater *Ambitioſa* ſuo fuit, vt coeleſtia dona Artis opus tantae rudis et ſine pectore miles Indueret. *Plane ſic* Pont. 3, 1, 84. Sed tamen hoc factis adiunge prioribus vnum Pro noſtris vt ſis *ambitioſa* malis; *vt ambias gratiam Caeſaris*, *vt adeas eum*, *quo me ſeruet.* * domus ambitioſa *paſſiue*, *a multis frequentata.* Triſt. 1, 9, 18. Nota quidem ſed non *ambitioſa* domus. *Poſſit tamen h. l. intelligi de domo*, *quae nullos honores ambiit*, *cuius dominus non oppetiit honores*, *id quod et alibi de ſe Ouidius ait*, *et ex hiſtoria conſtat.* * ambitioſus honor. Met. 8,

 277.

277. Cöeptus ab agricolis Superos peruenit ad omnes Ambitioſus honos. Heinſius *emendauit* Inuidioſus *ſecutus duo Codices, et ita edidit Burm.* Sed *facile eſt cognitu, eſſe eam gloſſam.*

AMBITVS *ab ambire partic.* Met. 1, 37. Ambitae circumdare litora terrae. *vide Voſſ. libr. 2. Art. Grammat.* c. 18. *qui ex* ambe *et* itus *ſyllabas coaleſcere putat; de quo plura Burmannus ad h. l. qui vſu* et *conſuetudine produci, recte ſtatuit, contra* Voſſium *prouocans ad* Met. 15, 287. Fluctibus *ambitae* fuerant Antiſſa Pharosque.

AMICTVS *de toga virili* Faſt. 6, 623. Sitque caput ſemper Romano tectus *amictu* &c. cf. verſ. 570. et 580. **galea ſacerdotis* Faſt. 3, 363. Conſtitit atque caput *niueo* velatus *amictu* Iam bene Dis notat ſuſtulit ille manus. „Veteres gloſſae Iuuenalis: *Tiara galea ſacerdotis, quae per malas veniens mento ſubligatur.*

AMNICOLA *vocabulum Ouidianum*, Met. 10, 96. *Amnicolae*que ſimul ſalices; *quaſi habitantes, frequentes ad amnes.*

AMOR amores *pro* amato, *pulchre* Met. 4, 137. Sed poſtquam remorata ſuos cognouit *amores. (Pyramum)* Schepperus *legit*: reuocata *pro* remorata; *intelligens ſcilicet, reuocatam illam ex ſtupore, qui paullo ante ipſam inuaſerat. Sed peſſime!* Tan. Fabr. Epiſt. libr. 2, 71. *legit* memorata, *vt exhibent Voſſianus, et ſeptem alii Codices, et explicat, poſtquam ſecum memoraſſet, et meditata eſſet.* Gebhardus *in* Crepund. 2. *illam ipſam lectionem e duobus aliis Codd. refert, et probat. Sed omnia falſo accipiuntur! Non attuliſſem hic variam lectionem; niſi codd. plurimi ei fauiſſent, nec, forte eſſe, credidiſſem, qui lectionem,* memorata, *amplecterentur, ſaltem non omni ſpecie carentem,*

*tem, etſi mihi non viſam veram. Saepius fit, vt plurimi Codices vna ex fonte deſcripti lectionem conſtanter tueantur, quae tamen longe abeſt a vero*

AMPLEXVS: ire ſub amplexus, *honeſta et ſuauis locutio, de coitu.* Met. 7, 618. Si te non falſa loquuntur Aeginae amplexus quondam ſub Aſopidos iſſe. *Sic certe noſtra Editio verſum, licet aperte falſum, exhibet. Atqui eſt vnus eorum quos Ouidius non lima poliuerat, vbi plures iuxta ſe poſuerat locutiones, e quibus poſtea eligeret optimam, nunc, cum furor amabilis eum teneret, haerere diu in verbis non poterat. Longum ſit, omnes variantes lectiones hic ponere; namque innumerae fere ſunt.* Burmannus *ita edidit:* Si te non falſa loquuntur Dicta, ſub amplexus Aeginae Aſopidos iſſe. *Non male! Noſtra vulgata lectio oppido praua eſt, nam primum hic prima et ſecunda ſyllaba in* Aſopidos *corripitur, cum tamen ſit vtraque breuis.* cf. Apollon. Rhod. Argon. 1, 117. Statium libri 7, 315. Lucan. 4, 374. *deinde illud quondam otioſum eſt, et repudiandum. Legerem ego, ſi licet:* Iupiter, o, dixi, ſi te non falſa loquuntur Iſſe ſub amplexus Aeginae Aſopidos ignem. *Optimi Codd. vt Vatican. et alii habent:* Iſſe ſub ampl. Aeg. Aſ. iſſe. *et facilis erat talis lapſus oſcitantium librariorum, qui neſcirent fabulam, Iouem in ignem mutatum virginem compreſſiſſe. Nonnulli etiam exhibent apertam lectionem;* ignem. *Senſus facilis: Si non loquuntur homines falſa, te, mutatum in ignem* iſſe ſub amplexus Aeginae Aſopidos. *vox* dicta, *in lectione Burmanni, fateor, mihi plane diſplicet. * Eadem, qua loc. laud. ſignificatione vocab. occurrit* Faſt. 2, 180. Huius in *amplexus* Iupiter, inquit, eat. *Adde* Faſt. 4, 171. et 6, 554.

ANCEPS Ianus, i. *duplicis capitis.* Feſtus *in vocab.* anceps: „ſignificare videtur id, quod ex vtraque parte caput habet„ Met. 14, 334. Ille fouet Nymphen, quam quondam in colle Palati Dicitur *ancipiti* peperiſſe Venilia Iano. *de Emendationibus virorum doctorum nihil dicam, namque omnia ſatis plana, et vera; emendare vero h. l. eſt offuſcare. Sed* Ianus *rurſus* anceps appellatur Faſt. 1, 95. Tum ſacer *ancipiti* mirandus imagine Ianus.

ANCILE *vide hoc voc.* in I. Parte Clauis. Vnus vero locorum claſſicorum eſt Faſt. 3, 377. Idque *ancile* vocat quod ab omni parte reciſum eſt. cf. *praeced.* et Neapol. *ad h. l. qui figuram ancilis excudi curauit.*

ANGVIGENA *vox ab Ouidio nata, et ſcite ad rem facta.* Met. 3, 531. Quis furor, *anguigenae,* proles Mauortia, Veſtras Attonuit mentes. *Vocat Pentheus Thebanos* anguigenas *et* prolem Mauortiam, *quod a ſparſis Cadmi manu dentibus draconis, qui in tutela Martis erat, originem ducunt. Compara* Met. 3, 103. ſeq.

ANHELARE *pro* exhalare Faſt. 4, 491. — Aetne — cuius *anhelatis* ignibus ardet humus. *Poterit hoc loco locupletari Theſaurus Geſneri. Adde Epiſt.* Heroid. 12, 15.

ANHELVS *anhelans, aut potius, qui anhelitum creat.* Pont. 1, 10, 5. Nec febribus vror *anhelis: hinc audacter* Met. 11, 348. Curſu feſtinans *anhelo, pro anhelans, in curſu feſtinans. et Met.* 4, 632. *anheli* equi.

ANIMA *in periphraſi perſonae* Met. 4, 110. Noſtra nocens anima eſt; *ego ſum nocens. Adde* Met. 6, 618. *et* Faſt. 5, 469. * *de corpore animato* Faſt. 4, 666. Det ſacris *animas* vna necata duas. * animam claudere Met. 7, 604. *vide* Claudere.

ANIMARE in angues, *per breuiloquentiam vitam dare, animare, et mutare in angues.* Met. 4, 618.

618. Gorgonei capitis guttae cecidere cruentae Quas humus exceptas varias *animauit* in angues. *Sic etiam* Met. 14, 566. Spes erat, in nymphas *animata* claſſe marinas &c.

ANIMOSVS bella animoſa Faſt. 5, 59. Martis opus iuuenes, *animoſa*que bella gerebant.

ANIMVS *ad graec.* θυμος *ira, crudelitas* Faſt. 3, 225. Tela viris animusque cadunt gladiisque remotis dant ſoceri generis, accipiuntque, manus.

ANNOSVS Faſt. 2, 571. Ecce anus in mediis reſidens *annoſa* puellis. *Sed mihi videtur* Heinſius *rectius legiſſe* vinoſa, *ob ſequentem verſum*: vix tamen ipſa tacet; et 580. Aut ipſa aut comites, plus tamen ipſa bibit; *licet* Burmannus *aliud ſe videre ſibi perſuadeat, et probet lectionem* annoſa.

ANNVS Veteres anni Met. 9, 420. *vide* Vetus.

ANTE exſpectatum i. *antea quam expectatum erat.* Met. 8, 5. *Ante* exſpectatum portus tenuere petitos.

ANTICIPARE viam, *breuiorem reddere, et celeriori curſu, vt per compendium viae quoddam, aliquem praecurrere.* Met. 3, 235. Tardius exierant (*canes*) ſed per compendia montis *Anticipata* via eſt. *Noli legere cum aliis* praecipitata; *reclamant etiam optimi Codd.*

ANTIQVVS, *praeteritus* Met. 1, 106. Iuppiter antiqui contraxerat tempora veris i. *quale fuerat antea; vide* Triſt. 3, 12, 2. * antiquum, *pro olim* Faſt. 1, 641. Furius antiquum populi ſuperator Hetruſci Vouerat et voti ſoluerat ante fidem. *Ita enim cum tribus Codd. legendum. Nec alia lectio, quae habet* antiquus; *vt referatur ad* Furius, *nec illa, quae habet* antiqui, *aſſequuntur Ouidianam elegantiam.*

APERTE *ſine fraude, et inſidiis* Faſt. 2, 213. Vbi vincere *aperte* Non datur inſidias armaque coeca parant.

APERTVS *nudatus clypeo.* Met. 12, 100. nec tertia cuſpis *apertum* Et ſe praebentem (*qui apertum latus ei praebuerat*) valuit deſtringere Cygnum. *vide* Deſtringere * *latus*, *vaſtus* Met. 1, 285. Exſpatiata ruunt per *apertos* flumina campos. *Aut habet h. l. voc.* exſpatiari *notionem hanc, vt ſimul vim prorumpentem ſignificet, aut non eſt incurſioni huic rapidae aquarum ſatis aptum vocabulum. Videtur tamen prius magis probabile ex gemino loco* Met. 2, 202. quae poſtquam ſummo ſenſere iacentia tergo *Exſpatiantur* equi, nulloque inhibente per auras Ignôtae regionis eunt. * apertum tempus *longe elegantiſſime, de vere, vbi ſe omnia quaſi aperiunt* Faſt. 4, 98. Aprilem memorant ab *aperto* tempore dictum Quem Venus iniecta vindicat alma manu. *Conſentit cum Ouidio in docenda cauſa nominis Menſis* Aprilis Macrobius ſaturnal. 1, 12. *quem locum, excerptum dabo, quum forte non in eorum manibus Macrobius ſit, quibus hoc libro conſultum imus.* „Cincius in eo libro, „quem de Faſtis reliquit, „ait, imperite quosdam „opinari, Aprilem men„ſem antiquos a Venere „dixiſſe: cum nullus „dies feſtus, nullumque „Sacrificium inſigne Ve„neri per hunc menſem „a maioribus inſtitutum „ſit: ſed ne in carmini„bus quidem Saliorum „Veneris vlla, vt cete„rorum coeleſtium, laus „celebretur. Cincio etiam „Varro conſentit, affir„mans nomen Veneris „ne ſub Regibus quidem „apud Romanos vel La„tinum vel Graecum fuiſ„ſe; et ideo non potuiſ„ſe menſem a Venere no„minari. ſed, cum fere „ante Aequinoctium ver„num, triſte ſit coelum, „et nubibus obductum, „et mare nauigantibus „clauſum, terrae etiam „ipſae, aut aqua, aut „pruina, aut niuibus con„tegantur, eaque omnia „verno hoc menſe *ape„riantur*; arbores quo-

„que

„que, nec minus cetera, „quae continet terra, „*aperire* ſe in germen „incipiant, ab his omni- „bus Menſem Aprilem „dici merito credendum, „quaſi *Aperilem*; ſicut „apud Athenienſes ἀν- „θεςηριων idem menſis „vocatur, ab eo, quod „hoc tempore cuncta „floreſcant.„ *Hoc igi- tur eſt* apertum *tempus*.

APEX flammae, *ſcintilla*, *noue dictum*, *et mire*. Met. 10, 279. amici nu- minis omen flamma ter accenſa eſt, *apicem*que per aëra duxit, *Sic etiam* Pont. 4, 9, 54. Detque bonum voto lucidus o- men *apex*.

APPLAVDERE *percutere* Met. 4, 352. Ille cauis velox *applauſo* corpore palmis Deſilit in latices. *Ex more natantium. Ingreſſuri enim aquas manibus cauis corpus percutiunt*. cf. Met. 5, 595.

APRICVS arbor. Met. 4, 331. Hic color *aprica* pendentibus arbore pomis Aut ebori tincto eſt, aut ſub candore rubenti cum fruſtra reſonant aera au- xiliaria Lunae. *de ipſo vocab*. Apricus *vide* Part. I. *huius clauis*; *de toto loco cf. voc*. Auxi- liaris.

APTARE nauem *proprie dicitur pro* inſtruere, or- nare. &c. Met. 11, 457. *Aptarique* ſuis primum iubet armamentis. *Fuſe hanc ſignific. pluribus ſuſtentat ad h. l.* Bur- mannus.

AQVATICVS *vocab*. *ab Ouidio ſine dubio geni- tum*, *apud eum ſolum occurrens*. Met. 9, 342 In ſpem baccarum flore- bat *aquatica* lotos; *quia amat aquas*, *et vt di- ſtingueretur ab alia lo- to*, *vide vocab*. Lotos. * aquaticus Auſter; *quia affert aquas*, *imbres*, *dicitur* Met. 2, 853. Pont. 2, 3, 89.

ARATRVM. *Solitus erat mos apud antiquos*, *vt* aratro *ſignarent moenia vrbis condendae nouae. vide de hoc ritu* Cael. Rhodig. lect. antiq. libr. 26. p. 1204. Dempſteri paralipom. ad Roſ. An- tiqu. Rom. libr. 1. c. 3. *Hinc intell*. Faſt. 4, 819. &c.

cf. Virg. Aen. 5, 755. et 7, 157.

ARBITRIVM *ex Geſneri quidem mente eſt* facultas, poteſtas, *vulgari illa notione, in Ouid.* Met. 4, 224. famulae diſcedite, neue Eripite *arbitrium* matri Secreta loquenti: *et ſi vera eſt haec, quam poſuimus, lectio; non minus recte ſe fortaſſe explicatio habet. Sed tantum abeſt, vt valeat lectio, vt vltro mirer Geſnerum nihil monuiſſe, qui alias ſolet.* Ciofanius *ſe inueniſſe teſtatur:* Abripite arbitrium matri ſ. l. *quae lectio ſine dubio fluxit ab illa, quam habent veteres omnes, teſte* Heinſio: Arripite arbitrium matri ſ. l. *nempe non intellexerunt librarii, quid eſſet,* arripere arbitrium, *emendaruntque* abripere; *vnde ſcioli fecerunt* Eripere. *Probarem rationibus haud iniuſtis illud:* arripite arbitrium, *niſi criticorum aliorum fauorem tuliſſet. Recepit hanc lectionem Burmannus: Fiſcherus, et interpres Franciscus* du Ryer (*edit. forma maxima Amſtelod.* 1577) *iam eam probatam acceperunt. Quodſi legendum eſt, vt vere eſt*, neue Arripite arbitrium matri Secreta loquenti; *h. l.* arbitrium *exquiſitiori ſignificatu dicitur, quo vſurpatur de eo, qui eſt arbiter ſermonis* i. *audit eum, teſtis, ſocius, aut videt aliquid* vt Met. 2, 458. *Rarior quidem eſt ſignificatio, ſed eo magis, niſi me omnia fallunt, propior veritati criticae; et optarim, notatam eam ſaltim eſſe a Geſnero in Theſauro, cum praeterea etiam occurrat apud* Pſeudo-Senecam Hippolyt. 598. En locus ab omni liber arbitrio vacat: et in Hercul. Oetaeo 484. *En* locus ab omni tutus arbitrio vacat. *Quae loca etiam magis de Ouidio noſtram ſententiam firmant: ſolet enim* Pſeudo-Seneca *Ouidium vt cum maxime imitari.*

* *poteſtas*, Faſt. 5, 212. Atque ait, *arbitrium* tu, Dea, floris habe. *Sic et* Faſt.

Faſt. 3, 316. 4, 818. Triſt. 5, 3, 18. &c. * *Elegantiſſime Met.* 5, 387. Ille (Amor) pharetram reſoluit: et *arbitrio* matris de mille Sagittis Vnam ſepoſuit. *Quam venuſta imago! ipſa Venus eligit Sagittam*, qua nec acutior vlla eſt, nec minus incerta, *et ſecundum iudicium Veneris ipſius de hac ſagitta capit eam Amor, et mittit.* cf. 372.

ARBVTVS Met. 1, 104. *Arbuteos* foetus, montanaque fraga legebant; *poma ſilueſtria, prima aetate ab hominibus collecta.* Cioſan. *rubicundos fuiſſe fructus contendit. Sunt qui legant* arboreos, *male! vide* Met. 1, 630, 819. Faſt. 6, 155. Virg. Aen. 11, 65. et Georg. 1, 148. *ibique* Serv.

ARCVS: ſinuare arcum Met. 8, 30. *vide* Sinuare.

ARDERE ruere Met. 5, 166. Neſcit vtro potius ruat; et *ruere ardet* vtroque.

ARDOR virginis, *amor* Met. 9, 101. At te Neſſe ferox eiusdem virginis *ardor* Perdiderat.

ARGENTEVS: proles argentea *de ea, quae vixit aetate mundi argentea* Met. 1, 114. Poſtquam Saturno tenebroſa in Tartara miſſo Sub Ioue mundus erat; ſubiit *argentea* proles. * *venuſte* argenteus fons, *pellucidus*, Met. 3, 407. Fons erat illimis, nitidis *argenteus* vndis. *Notum eſt et noſtram linguam illam translationem adſciuiſſe. pari elegantia* luna *argentea dicitur* Epiſt. Heroid. 18, 71.

ARGVMENTVM Met. 8, 752. memoresque tabellae Sertaque cingebant voti *argumenta* potentis Signa. *vide* Potens. * *de caelatura* Met. 13, 684. fabricauerat Alcon Myleus; et longo caelauerat *argumento* * argumentum animi laeti; *de tibia, lyra &c. i ſignum* Met. 4, 761 lotisque lyraeque Tibiaque et cantus animi felicia laeti *Argumenta* ſonant. (*de Nuptiis Perſei. vide* Lotus) * *fabula* Met. 6, 69.

patens ſumma. *Qua lectione quid poteſt eſſe melius? quid ad h. l. aptius?* Erat ardua turris Arce patens ſumma; *in ſumma arce exſtans, patens, aperta late oculis, hinc:* feſſis loca grata carinis. *namque nautis in portum properantibus phari loco fuit illa turris patens in arce. De ſignificatione illa vocis* patere *vide infra ipſum hoc vocab.*

ASPER *eleganter dici conſtat apud Latinos* aſperum, *caelatum opus, etiam recens cuſus nummus, nondum attritus, quoniam exſtent apices quaſi, et aſperitates.* Met. 12, 235. fuit iuxta ſignis exſtantibus *aſper* Antiquus crater. *Apud Iuuenal.* 14, 62. Hic leue argentum, vaſa *aſpera* tergeat alter, *vbi et ipſa* aſpera vaſa, *caelata intellig. Ipſe noſter poëta* Met. 13, 701. Hactenus antiquo ſignis fulgentibus aere Summus inaurato crater erat *aſper* acantho. *vide* Acanthum.

ATER *vt vox* albus *omnino notionem felicitatis habet, boni ominis, &c. ita voc.* ater *contrariam ſignificationem refert, et in vniuerſum id notat, quod voluntatem, ſpem, felicitatem &c. offendit, aut tollit.* v. c. Faſt. 1, 53. *et ſaepiſſime alibi.*

ATRIVM Faſt. 4, 624. Hoc quoque, ni fallor, populo digniſſima noſtro Atria Libertas coepit habere ſua. *Aedificatum eſt Deae* Libertati templum; *ſaepius enim* Atria *de templis,* vt Faſt. 6, 264. &c. *Templum* Libertati *primum a Tiberio Graccho dicatum, poſtea a Senatore Aſinio Pollione refectum eſt, et aucta Bibliotheca Scriptorum iconibus adornata, quae exinde omnibus ſcriptis patebat, vnde intellig. quod queritur Naſo* Triſt. 3, 1, 71. *Nec* me quae doctis patuerunt prima libellis Atria Libertas tangere paſſa ſua eſt.

ATTINGERE Faſt. 3, 201. Intumuere Cures, et quos dolor *attigit* idem. *Fuerunt Ceninenſes, Cruſtumerini, et Antemnates,*

*tes, qui primum impetum fecerunt, non Curites, ſiue Sabini; ſed felicibus proeliis a Romulo fuſi, tresque vrbes eodem anno ductae ſunt coloniae. hoc primum incrementum ciuitatis Romanae.*

ATTONITVS *rariſſimo vſu, actiue, is qui perterrefacit* Faſt. 3, 864. Et ferit *attonita* pectora nuda manu. * Met. 4, 801. Nunc quoque vt *attonitos* formidine terreat hoſtes, Pectore in aduerſo quos fecit, ſuſtinet angues. *Et nunc etiam Pallas ad terrendos hoſtium animos caput Meduſae cum ſerpentibus in Aegida tranſtulit.*

AVCTOR *nuntius, qui etiam interpres literarum eleg. dicitur, qui perfert literas; qua ratione haec notio deriuanda ſit, cognoſces ex Claue* Erneſtina in h. v. Met. 9, 578. Dum libet, o vetite ſcelerate libidinis *auctor* Effuge. * *legislator* Met. 8, 101. vt leges captis iuſtiſſimus *auctor* Hoſtibus impoſuit. * *nuntius in vniuerſum* Met. 11, 666. non haec tibi nuntiat *auctor* Ambiguus. et *ibid.* 12, 58. auditis aliquid nouus adiicit *auctor* * Met. 11, 125. Miſcuerat puris *auctorem* muneris vndis: Fuſile per rictus aurum fluitare videres. *auctor muneris h. l. vinum eſt, namque Bacchus dederat hoc donum, vt omnia fierent aurum, quaecunque Midas tangeret* cf. verſ. 100. praeced. et ſeqq. * auctor *pro domino* Met. 1, 615. Iupiter e terra genitam mentitur, vt *auctor* Deſinat inquiri.

AVDIRE arcum *tela dicuntur, quae facile ab arcu emittuntur, facilia: alii explicant, quae obtemperant arcui, eius quaſi imperium ſequuntur, certa tela. Adponamus locum.* Met. 5, 382. Ille (Amor) pharetram Soluit, et arbitrio matris de mille Sagittis Vnam ſepoſuit, ſed qua nec acutior vlla, Nec minus incerta eſt, nec quae magis *audiat arcum. Inde, puto, elucet; audire arcum h. l.* vix

*vix eſſe poſſe* obtemperare, *eo ſenſu, vt* certa *tela notet*; *namque id iam antea diſerte poëta dixerat.* Nec minus *incerta* eſt, nec quae magis audiat arcum. *Non ita ſolet Ouidius* ταυτολογειν. *Notata itaque Sagitta ſubtilis*; *praeclara vero eſt deſcriptio Amoris ſagittam mittentis*; *eligit de mille vnam, et quidem acutiſſimam, certiſſimam, facile ſequentem*; *atqui vero tanta cura opus erat, etenim* agitur pars tertia mundi cf. verſ. 372.

AVERTERE *in fugam compellere* Met. 9, 54. Impulſumque manu (certum mihi, vera fateri) Protinus *auertit*: tergoque onerofus inhaeſit. *Nonnulli legunt*; aduertit, *peſſime! Burmannus haec* „comprehenſum me ita rotat, vt tergum ipſi obuertere cogerer, quod protinus Hercules inſilit, et ita inhaeret: quae ars in lucta fuiſſe videtur. Sic, licet in tumultuaria Centaurorum pugna apud Valer. Flacc. 1, 145. Fert grauis inuito victorem Neſtora tergo Monychus."

AVFERRE iram, *vt minus latinum culpant interpretes ad* Triſt. 1, 1, 33. Quaeque volet rata ſint: *ablata*que principis ira Sedibus in patriis det mihi poſſe mori. *ideoque de lectione mutanda cogitant. male! namque, etiamſi noua eſſet locutio, contra omnes Codd. praeſertim in poëta nil mutandum erat. atque* auferre *ſaepius occurrit, vt notet* ceſſare, deſinere. *vide hoc vocab.* in I. Part. Clauis poët. et *ibid.* pag. 395.

AVGERE formam *eleg. condecorare, pulchriorem reddere* Met. 10, 534. adſuetaque ſemper in vmbra Indulgere ſibi, formamque *augere colendo. Sic Met.* 1, 530. *aucta*que forma fuga eſt. *pulchrior.* * animos. Faſt. 3, 65. Vt Genus audierunt: animos pater editus *auget.*

AVGVRIVM: *explicatio augurii* Metam. 1, 395. Coniugis Augurio quanquam

quam Titania mota eſt; ſpes tamen in dubio eſt.
AVGVSTVS: Sancta vocant *auguſta* patres: *auguſta* vocantur Templa, ſacerdotum rite dicata manu. Huius et augurium dependet origine verbi Et quodcunque ſua Iuppiter auge ope. Faſt 1, 609. ſeq. *Hinc* auguſtum caput Met. 15, 869. grauitas Met. 6, 73. forum Faſt. 5, 552. &c.
AVIS *vide longe elegantiſſimam auium deſcriptionem, et cur, et quando immolari coeperunt* Faſt. 1, 441. ſeqq. * experiri aues, *conſulere, auſpicium captando* Faſt. 4, 814. Magna fides auium eſt! *experiamur* aues.
AVRA *de vehementi vento* Faſt. 3, 585. Et dubia librantur ab *aura. et ſic alibi etiam, vt Faſt.* 2, 454. *&c.*
AVRATVS: ſinus auratus, *pro veſte auro ſparſa, ſiue acu picta, ſiue aureis filis contexta* Faſt. 2, 310. Ibat odoratis humeros perfuſa capillis Maeonis, *aurato* conſpicienda ſinu.
AVREVS: aurea Venus, i. *pulchra ad frequentiſſimum Homericum illud* χρυσέη ἀφροδίτης Met. 10, 277. &c. * *de curru ſolis* Met. 2, 107. *Aureus* axis erat, temo *aureus*, aurea ſumma curuatura rotae, radiorum argenteus ordo. *Diomedes h. l. vituperat:* cacozelia eſt, *inquiens*, per affectationem *decoris corrupta ſententia. damnat nimirum Grammaticus nimium cultum et ornatum. ſed forte phantaſiae eius vis tantae pulchritudinis repraeſentandae non capax fuit; omnia hic apud Ouidium bene ſe habent et eleganter. finge tibi eiusmodi currum, et cogita, eum eſſe Phoebi; admiraberis eum, nulla erit offenſio. Praeterea eſt aperta et pulchra imitatio illius loci* Homeri Iliad. 5, 722. *vbi eodem modo currum Iunonis deſcribit. Burmannus ad h. l. plura ſimilia loca laudauit: vt ex* Callimach. Hymn. in Apoll. 33. *et in Dian.* 110. in Delum 260.

*Adde* Victor. Var. Lection. 33. c. 12. *et de curru Solis* Lambin. ad Hor. od. 3, 6. * *de nitore ſtellae* Faſt. 3, 516. Aurea per ſtellas nunc micat illa nouem.

AVRIGA *pro gubernatore nauis.* Triſt. 1, 4, 16. Si non quo voluit, ſed quo rapit impetus vndae *Aurigam* video vela dediſſe rati.

AVRIGENA *nobile epithet. Perſei* Met. 5, 250. *quia, vt ex fabulis notum, filius Danaës, quem a Ioue, conuerſum in pluuium aurum, conceperat. Perplacet illud cognomem vt cum maxime, et nobilem habet audaciam.* Hactenus aurigenae comitem Tritonia fratri ſe dedit. *Bis hieher vvar Minerva ihres Goldgebohrnen Bruders Begleiterin gevveſen.*

AVRORA purpucrea Met. 3, 184. *vide voc.* Sol aduerſus.

AVSPEX; *cuius adſenſu, adprobatione aliquid fit.* Faſt. 1, 26. *Auſpice* te felix totus vt annus eat. *Alloquitur Germanicum, cui dicauerat* Faſtos.

AVSPICIVM: *initium coniunctum cum quodam omine* Met. 10, 8. Exitus *auſpicio* grauior &c.

AVSVM: auſo potiri Met. 11, 242. Quod niſi veniſſes, variatis ſaepe figuris Ad ſolitas artes, *auſo* foret ille *potitus. Imitatus eſt Virgilium.*

AVXILIARE *antique* Pont. 1, 3, 24. Tollere nodoſam neſcit medicina podagram Nec formidatis auxiliatur aquis. *vide* Nodoſus.

AVXILIARIS: aera auxiliaria *apud Ouid.* Met. 4, 333. *ſunt illae tubae et cornua, quorum concentu ſtrepituque, quaſi ſuccurrere et auxiliari Lunae volebant, vbi deficiebat, in Eclipſi. deſcribit rem Tacitus* Annal. 1, 28. *quem locum iam* Micyllus *ad h. l. Ouidii laudauerat. Adde* Met. 7, 207. Te quoque Luna traho, quamuis temerata labores Aera tuos minuant. *Ita enim lego non* Temeſaea *cum Burm. vide* Temeratus. *hinc vides, quare* auxilia-

xiliaria aera, *illa aenea vaſa, tintinnabula, &c. dicantur.* cf. Tibull. Eleg. 1, 8. et Pſeudo-Senec. Hippolyt. 787. Sed in priori loco *Ouidiano ſumma eſt venuſtas, cum ruborem poëta dicit fuiſſe in ore pueri pudibundi, et ingenui Hermaphroditi, qualis interdum ſit Lunae deficientis. noua profecto comparatio et mira!* * vndae auxiliares Met. 1, 275. Sed illum Caeruleus frater (*Neptunus*) iuuat *auxiliaribus* vndis. *pulchre! Ioui aquis terras inundanti quaſi auxilia mittit Neptunus vndas.*

## B.

**BACCA** ſincera Met. 8, 664. Ponitur hic bicolor ſincerae *bacca* Mineruae Conditaque in liquida corna autumnalia faece. Heinſius *intelligit* baccam recentem, et *nullo* ſale aut muria conditam; *ſed vide* Sincerus.

**BALATVS** dare Met. 7, 547. Lanigeribus gregibus balatus dantibus agnos Sponte ſua lanaeque cadunt et corpora tabent. *in nobili deſcriptione peſtilentiae; cuius inſignes virtutes legendo cognoſces, et ſi vis, comparabis cum* Lucretio Silio, Virgilio, cf. Scalig. Poët. lib. 5, critic. pag. m. 673. ſeq.

**BARBA** noua, *non recens laeuigata vt alii explicant, ſed* eſt barbula prima, πρωθήβη. Faſt. 3, 60. Martia ter ſenos proles adoleuerat annos, Et ſuberat flauae iam *noua* barba comae.

**BASIVM**: *eo vocabulo nunquam Ouidium eſſe vſum notandum duxi: praeſertim in tali ſcriptore.*

**BELLATOR** equus Met. 15, 368. Preſſus humo *bellator* equus crabronis origo eſt.

**BELLICVS**, *bellicus Deus, Romulus* F. 2, 478. *Bellicus* a telo venit in aſtra Deus.

**BENE**, *omnino* Faſt. 5, 278. Vix *bene* deſieram; retulit illa mihi: *et Sic* Faſt. 6, 513. *Nec alia* fere notione, *vt ſcil* notet

*notet plane, prorſus* Met. 12, 616. Iam cinis eſt, et de tam magno reſtat Achille Neſcio quid, paruam quod non *bene* compleat vrnam. *Quam ſuauiter! quam nobili ſententia! Adde ſequentia.* At viuit, totum quae gloria compleat orbem. Haec illi menſura viro reſpondet, et haec eſt par tibi Pelide; nec inania Tartara ſentit. *ſed lege cum Burm.* et hac eſt par ſibi Pelides. *cet. clamat ipſe locus.* * bene eſſe alicui Pont. 1, 3, 39. Cum *bene ſit* clauſae cauea Pandione natae Nititur in ſiluas illa redire ſuas. *ſenſus facillimus. Quamuis commode viuat in cauea hoſpita luſcinia, tamen libertatem ſiluarum expetit Sed plerique codd. bonae notae et Aldinae Editt. legunt:* cum bene ſit clauſa cauea Pandione nata. *Atque Heinſius ipſe hanc lectionem probat. Quae nunc legitur, lectio debetur emendationi Mycilli; Ego vero ſequor Codd., nec admittendam Micyli emendationem duco. vide* Burm. ad Petron. c. 34. et 65. * Faſt. 2, 637. Et bene nos, Patriae, bene te, pater optime, Caeſar, Dicite ſuffuſo, per ſacra verba, mero. *Nota eſt formula combibentium*, bene nos, bene ſe, bene me &c. *Adulatur itaque h. l. poëta Auguſto Caeſari, idque ex ritu Graecorum, qui finito conuiuio poculum hauriebant,* Διος σωτηρος και ἀγαθου Δαιμονος dictum, vt ex *Athenaeo et aliis conſtat. Horum loco igitur Ouidius Caeſari, Patri patriae, et laribus libandum ſuadet. Similis plane eſt locus ille* Horat. 4, 5. Condit quiſque diem collibus in ſuis Et vitem viduas ducit ad arbores. Hinc ad vina redit laetus et alteris Te menſis adhibet Deum. &c. *libri ſcripti et editi variant vehementer; alii* bene nos, *alii* bene vos *tenent: Si* nos *retineamus, intelligemus votum pro ſalute publica. Atqui mihi placet haec lectio; cur*

*cur enim* bene vos, *cum ſequatur poſtea* Caeſar. *et magis eſt ex more conuiuantium*, bene nos. *De ritu illo plura, ſed ad noſtri inſtituti rationem non attingentia, docuit* Heinſius *ad h. l. quem ſi lubet, conferes.*

BENIGNVS, praeda benigna, i *ſatis commoda.* F. 5, 174. et eſt illi praeda *benigna* lepus: At poſtquam virtus annis adoleuit in apros Studet et hirſutas cominus ire leas.

BIBERE, eleganter! F. 3, 561. Miſta *bibunt* molles lacrymis vnguenta fauillae.

BIBVLVS talaria bibula Met. 4, 729. Nec *bibulis* vltra Perſeus *talaribus* auſus, *non amplius confidit calceamentis iſtis alatis, quae iam multum aquae et humoris adtraxerant.* lana bibula; *bene!* Met. 6, 9. Phocaico *bibulas* tinguebat murice lanas. * nubes Met. 14, 368. patrio capiti *bibulas* ſubtexere nubes cf. verſ. *ſeq.* * bibula radix Met. 14, 633.

BICOLOR bacca, Met. 8, 667. ponitur hic bicolor ſincerae *bacca* Mineruae. *eleg.* bicolor oliua, *quia viridis et nigra. vide* Sincerus.

BICORNIS *epithet. eleg.* furcae. Met. 8, 650. *Furca* leuat ille *bicorni* Sordida terga ſuis nigro pendentia tigno. *Vide* furca. *Eſt deſcriptio* carnarii, *proximi foco, et proinde fumo expoſiti. vide* Plin. H. N. libr. 19, c. 4. p. 548 Columel. 12, 53. *de Salſura ſuillae carnis.* Varron. 2. de Re Ruſt. c. 4. Petron. c 136. ſordida terga *loc. laud.* O*uidii* ſunt fumoſa. * Met. 11, 764. Aeſacon vmbroſa furtim peperiſſe ſub Ida Fertur Alixothoe gracili conata *bicorni.* *Sic ille locus in noſtra Edit. et vulgatis legitur, qui mire torſit interpretes. Primum non ego dimicandum cenſeo de lectione nominis; namque, ſiue appelletur* Alixothoe, *ſiue* Alizothoe, *ſiue* Alirrhotie, ſiue Alexirrhoe, et *quidquid voles in tam obſcura perſona profecto idem*

*erit. Sed quid eſt* gracili conata bicorni? *Raphael exponit* bicorne, *inſtrumentum ruſticum, quo nixa peperiſſet Alixothoe. Certe de furca paullo ante locum attulimus. Atqui ego non video, cur non ſequamur Raphaelem. praeſertim ſi conſ. contexta. Pingit actionem pariendi poëta, quo ruſticam generationem, indeque vitam agreſtem, vrbibus inimicam, eo magis probabilis reddatur.* Furca nixa eum peperit Alexithoe, *vt ſolent parturientes, auctore Raph. fulciri ad aliquid, vbi nemo adeſt. Heinſius coniecturae ſuae indulgere mihi videtur, reponens:* Granico nata bicorni. *Primum nullum veſtigium eius lectionis* in vllo codice. *deinde, quid ſibi hoc vult, quod poëta addit:* natam eam eſſe Granico? *Certe hoc non poëtica virtus, ſed complementum verſus eſſet.* Burmannus, *qui Heinſianam, ſiue potius* Pierianam (a Pierio duxit eam Heinſius) *lectionem non admittendam duxit, ſuſpicatur*, Sagarim, *vel* Sagarium *fluuium hic latere. Sed cauſam ego non video. Emendat:* Alexirhoe Sagari cognata bicorni. *Fluuios dici* bicornes *notum eſt, ſed hanc lectionem accipiet qui volet. Certe ego mentem meam explicui,* et, *niſi fallor, videor mihi etiam Ouidianam videre mentem; quae iubeat vt primo loco poſita mea explicatio valeat.*

BIDENS, *inſtrumentum agreſte; emolliendis inprimis vineis, aut agris inſeruiens* Faſt. 4, 694. Ille ſuam peragebat humum: ſiue vſus aratri Siue cauae falcis, ſiue *bidentis* erat.

BIFORIS Pont. 335. Nox erat, et *bifores* intrabat luna *feneſtras, duplicibus valuis inſtructas;* Menſe fere medio quanta nitere ſolet.

BIFVRCVS *verbum Ouidianum* Met. 12, 447. ramum prior ille *bifurcum* geſſerat.

BIMARIS epitheton Corinthi Faſt. 4, 501. *et* Met. 5, 407. Bacchiadae *bimari* gens orta Corintho. *de voce bimaris vide clav. poët.* Part. I. *in hac voce: ſic et* bimaris Iſthmus Met. 6, 419. et 420. *ſolito verborum vſu et quotidiano. Bacchiadae, ſ. Bacchii nepotes. Bacchius enim Dionyſii filius Corinthum habitauit; ab eo autem genus ducentes generoſiſſimi Corinthiorum habebantur. Bacchiadas dixit imitatione Apollonii Rhodii*, libr. 4, 1212. vbi cf. Schol. *cf. etiam* Aelian. Var. Hiſtor. 1, 19. Adde Strabon. lib. 7, p. 376. * bimaris Iſthmus Met. 7, 405. Qui virtute ſua *bimarem* pacauerat *Iſthmum; Peloponneſon, Achaiam &c. quas terras a latrociniis liberauerat Theſeus.*

BIMATER *epitheton Bacchi, nouum Ouidii vocabulum, at elegans, efficax, et eo loco quo in ore Baccharum ſonat, excellenti cum virtute prolatum; eſt enim vere Dithyrambicum verbum, et miram rem mire exprimit.* Met. 4, 12. Bacchumque vacant Broimumque, Lyaeumque, Ignigenamque, Satumque iterum, ſolumque bimatrem. *De veritate cognominis* vide Met. 3, 317. ſeq. *vbi duplex eius mater, et Semele, et Iupiter narratur.*

BIMEMBRIS *epithet. Centaurorum propter duplicem, equi, et hominis formam; deinde, pro ipſis Centauris ponitur.* Met. 12, 240. ardeſcunt germani caede bimembres; *ſic noſtra Editio. Plerique libri habent*, germana caede bimembres. *Heinſ. et Burman. emendant:* germani a caede b. i. *propter caedem, vt ſaepius apud poëtam* a *et* ab *ponitur. Nec tamen equidem video, qua de cauſa mutandum ſit. Lego* germana caede: *bene* germana caedes, *de iis, qui ſanguine coniuncti, et longe melius* ardeſcere caede, *quam* a caede. *Vocab.* bimembris *pro* Centauro *occurrit etiam* Met. 15, 283. illic lauere bimembres

Vulnera, Clauigeri quae fecerat Herculis arcus. Adde Met. 12, 494.

BINVS Met. 14, 205. mentique haerebat imago Temporis illius, quo vidi bina meorum Ter, quater affligi ſociorum corpora terrae: cum ſuper ipſe iacens hirſuti more leonis Viſceraque et carnes cumque albis oſſa medullis Semianimesque artus auidam condebat in aluum. *Mire torſit hic locus interpretes. plurimi poſt voc. ter, inciſum ponendum cenſuerunt, quod et factum in noſtra Editione; vt ſenſus* ſit: bina ter corpora, i. *ſex corpora ſociorum terra adfligit &c. Sed primum obſtrepit conſuetudini noſtri et cuiusque boni poëtae, adeo ambigue* ter quater *coniungere et diuiſim intelligere. Deinde, vnde haec diſtinctio nata, cauſa eſt friuola. Dicunt enim, quia apud Homerum* Odyſſ. 1, 290. ſeqq. *Sex numerentur, ideo et h. l. ita accipiendum: quod minime ſequitur; aperte enim Ouidius h. l. non Homerum imitatus eſt, ſed* Virgilium Aen. 3, 623. *vbi* duo corpora *narrantur interempta. Quae cum ita ſint, vocabula* ter quater *coniungenda ſenſu ſunt, vt millies pro* ſaepius *poſita. Omitto ſedulitatem aliorum interpretum, quae tantum abeſt, vt locum iuuet, vt vltro eum obſcuret. Lege iam ipſe locum, et omnia tibi erunt facilia, niſi ſcrupulum mouebunt verba*: cumque *albis* oſſa medullis. *At vero, nec ego ita legendum arbitror: verum ſiue:* cumque ioſis oſſa medullis, *ſiue* colliſisque oſſa medullis; *quod boni libri tuentur; nec dedecet rem ipſam horridam, foedamque; quippe voracitatem et immanitatem Polyphemi indicat poëta, quem, vt leonem, non morabantur oſſa. Non ego video, cur dicam, vlcus maius latere, vt autumat Burmannus, nec quidni accipienda ſit, quam poſui, lectio. Forte et iſte*

*locus vnus eorum eſt, quos nondum plane elaboratos, politosque poëta emendationi futurae deſtinauerat, adſcribens interim varias locutiones, vnde aut optima eligeretur, aut alia noua poneretur. Quae coniectura, de verſibus, in ipſo autographo Ouidii, variis lectionibus, incertis adhuc a poeta conſcriptis, nae, plurimis ſuſtentatur locis et argumentis.*

BIPENNIFER Lycurgus. Met. 4, 22. Penthea tu, venerande (*Bacche*) *bipenniferumque* Lycurgum Sacrilegos mactas. *Nomen et totus locus deſumtus videtur* ex Hom. Iliad. 6, 130. ſeqq. *vbi Lycurgus dicitur* τιθήνας *h. e. nutrices bipenni ſiue ſecuri* (*βουπλῆγι quod explicat Euſtath. ad h. l.* πέλεκυν βοὸς ἀναιρετικόν) *perſecutus eſſe, ideoque poſtea a Ioue oculis priuatus.* Adde Triſt. 5, 3, 39. *vbi* Lycurgi oſſa *bipenniferi.*

BISVLCVS: lingua *biſulca de angue, lingua, velut ſulco, in duas partes diuiſa; rarior vox, quam* triſulca *lingua, quae ſolemni modo tribuitur ſerpentibus.* Met. 9, 65. fero moui *linguam* ſtridore *biſulcam.*

BITVMINEVS *vocabulum ab Ouidio natum.* Met. 15, 350. Siue *bituminae* rapiunt incendia vires, *bene* rapere incendia; *nec minus,* vires bitumineae.

BLANDVS: cornua blanda, *quae ſint non intelligo, nec intellexerunt ante me viri docti ad* Ouid. Met. 10, 271. Feſta dies Veneri tota celeberrima Cypro venerat, et *blandis* indutae cornibus aurum Conciderant ictae niuea ceruice iuuencae. *Burman. edidit*: et *pandis inductae* Cornibus aurum. Heinſ. *emendationem, reſtituentis* pandis *pro* blandis *ſequutus. Nec temere, niſi velis legere*: pandis indutae cornibus aurum. *Blandus et pandus etiam alibi confunduntur.*

BONVS: pars bona i. magna Faſt. 150. pars *bona* montis ea eſt. * bonum

num formae *pro* pulchra forma. Met. 10, 563. nec dicere poſſes Laude pedum formaeque *bono* praeſtantior eſſet. *Laus pedum eſt* velocitas, bonum formae *eleg. et noue dicitur: miſerum eſt igitur, emendationi dare locum.* cf. Epiſt. 21, 38. *codd. variant, gloſſis ſcilicet obruti, quae, infrequens hoc vocab. illo ſenſu, explicabant.* * bonus, *fidus*, Triſt. 5, 14, 25. Eſſe *bonam* facile eſt, vbi, quod vetet eſſe, remotum eſt; (*ſed totus locus pulcher; adſcribam eum.*) Et nihil officio, nupta quod obſtet habet. Cum Deus intonuit, non ſe ſubducere nimbo Id demum pietas, id ſocialis amor.

BRACHIVM: ducere brachia, *pro* iactare Met. 4, 353. Deſilit in latices, alternaque brachia *ducens; nonnulli legunt* iactans, *quod vocabulum occurrit in eadem re* Met. 5, 595. *Sed quis credat mutatum eſſe, iactans in* ducens, *verſa vice commutationem ortam haud diſſimile vero eſt. Eandem lectionum varietatem obſeruat* Amor. 2, 4, 29. Burmannus; *quare* ducere *eo magis accipio; cauſam docti facile vident.*

BVCERVS armenta bucera, *ſ. cornuta, a* βȣς *et* κέρας. Met. 6, 395. Illum ruricolae — et Nymphae flerunt, et quisquis montibus illis lanigerosque greges, armentaque *bucera* pauit.

BVXVS. longo foramine buxus; *de tibia, ex buxo fieri ſolita* Met. 4, 36.

## C.

CACVMEN *de ſumma euergente parte nouae e terra creſcentis arboris.* Met. 4, 255. Virgaque per glebas ſenſim radicibus actis Turrea ſurrexit; tumulumque *cacumine* rupit. *elegantiſſima et deſcriptio et inuentio!* * *pro monte* F. 4, 399. Nunc epulae tenera fronde *cacumen* erant, *nunc comedebant homines arboreos, et alios foetus montis.* * cacumina ſiluae Faſt. 2, 439. ſubito motae tremuere

muere *cacumina* ſiluae. * *in longe elegantiſſima imagine veris.* Triſt. 3, 12, 12. *Lege ipſum loc.*

CACVMINARE, acutum reddere: *Nouum forte finxit hoc verbum Ouid.* Met 3, 195. Dat ſpatium collo; ſummosque *cacuminat* aures: *de Actaeone a Diana in ceruum transformato.*

CADERE: dies cadens, *pro Veſpere*, Met. 4, 627. * *de vento, vbi deſinit flare, abit.* Met. 8, 2. Iam nitidum retegente diem noctisque fugante Tempora Lucifero, *cadit* Eurus. * cadere *ab* aliquo. *vide* Ab.

CADVCVS, *vide hanc vocem in priori parte Clauis.* Pont. 2, 7, 39. Iam dolor in morem venit meus; vtque *caducis* percuſſa crebro ſaxa cauantur *aquis* &c. * *cadens* Met. 7, 842. *Fronde* leuem rurſus ſtrepitum faciente *caduca* * preces *caducae ſunt* irritae Faſt. 1, 181. Templa patent: auresque Deum, nec lingua *caducas* concipit vlla *preces*; dictaque pondus habent.

CAECARE, *elegant*: Pont. 2, 7, 45. Pectora quam mea ſunt ſerie *coecata* laborum; Et nihil inueni, quod mihi ferret opem.

CAECVS ſpecus, *caliginoſus.* Met. 7, 409. ſpecus eſt tenebroſo *caecus* hiatu &c *namque notum, hoc vocab. paſſiue creberrime ſolere vſurpari. Deſcriptionem huius ſpecus et fluuii Acherontis, ſi vis, inuenies apud* Ammian. Marcell. 22, 8. cf. Spanhem. ad Callimach. in Del. 291. * Met. 1, 24. *caecus* aceruus; *de chao.* i. *niger, in quo nihil diſcerni poterat. Si tenetur, coecum et actiue vſurpatum et paſſiue, modo, quod videt, eſſe, modo, quod videtur, omnes locos, vbi occurrit, fere perſpices. Hinc* coeca ſaxa &c. *contextus et ſana ratio notionem voc. vbique, etiam vbi adiecta eſt quaedam idea illi coecitati.* v. c. *confuſio, obſcuritas, incertitudo, difficultas, ignorantia, improuiſum, occultum ſeqq.* docebunt.

Hinc

*Hinc* hiſtoriae coecae apud Ov. in Ibin C *ſunt obſcurae, parum notae. apud Virg. Aen.* 4, 209. coeci ignes *ſunt improuiſi. non* bruta fulmina *intelligenda eſſe, totus verſus docet, vt* coeci fluctus *etiam ſ. non praeuiſi apud Senecam Suaſor.* 1, 7. * *qui non cognoſcitur aut intelligitur* F. 2, 214. Vbi vincire aperte Non datur inſidias armaque *caeca* parant. *Sic F.* 1, 623. *et* 4, 668.

CAEDES, *pro* ſanguine Met. 4, 97. *Caede* leaena boum ſpumantes oblita rictus. *ſic et paullo abhinc* 4, 125. Arborei foetus adſpergine *caedis* in atram Vertuntur faciem.

CAELATVS: *vid. Ern. Clav. Cic. in hoc voc.* caelatus Clypeus Met. 13, 110. Clypeus vaſti *caelatus* imagine mundi, *eſt Clypeus iſte aeterna fama nobilitatus Achillis, in quo argumentum totius orbis pictum erat.* cf. Homer. Iliad. T. 388. ſqq.

CALATHVS, *ſportula proprie, qua* το καλλος *h. e. lanas tinctas reponebant feminae lanificio operatae. ſic* F. 2, 742. Nebat ſcilicet Lucretia. Ante forum calathi, lanaque mollis erat.

CALCITRARE *de mortuo,* palpitare, *quod vide.* Met. 12, 240. Madida reſupinus arena *Calcitrat.* ardeſcunt Germani caede bimembres. *vide* Bimembris. *Sic et* Met. 5, 40. *Calcitrat* et poſitas adſpergit ſanguine menſas. *de percuſſo et moribundo Rhoeto. Non proſcribenda videtur haec lectio nec legend.* Palpitat *pro* calcitrat, *vt Burmannus edidit; vox illa quidem in hac re et frequens et pingens. Ipſe noſter* Met. 6, 560. *de lingua Philomelae exciſa.* Illa iacet terraeque tremens immurmurat atrae, Vtque ſalire ſolet mutilatae cauda colubrae *palpitat. Habes explicationem verbi* palpitare. *Nec tamen ideo h. l. accipiam* palpitat; *quia non veriſimile, obſcuriorem, et interioris latinitatis*

*nitatis* phraſin *fuiſſe a librariis pro ſolita poſitam.*

CALERE Met. 13, 590. Des mihi ſacrificas *caliturasque* ignibus aras.

CALESCERE, *de furore amabili, poëtico*, F. 6, 5. Eſt Deus in nobis, agitante *caleſcimus* illo.

CAMPVS gramineus; *vide* Gramineus.

CANDERE; *de albo colore vid. h. v. in I. Part. Clauis.* Pont. 3, 3, 98. Sed neque mutatur nigra pice, lacteus humor, nec quod erat *candens*, fit terebinthus ebur. *De arbore terebintho* conf. Plin. 13, 6. Syria et terebinthum habet. ex his maſcula eſt ſine fructu; feminarum duo genera. Alteri fructus *rubet* lentis magnitudine; alteri pallidus. *Attulerat h. l. iam Geſnerus in Theſ. et ad h. l. Ouidii eo carere non poſſumus.*

CANDIDVS Pont. 2, 4, 30. Non ita pars fati *candida (felix)* nulla &c. * dies, *ſerenus, felix.* Triſt. 2, 142. Nube ſolet pulſa *candidus* ire dies. *vide hoc voc. in I. Parte Clauis.*

CANERE *ſimpliciter de incantationibus magicis* Met. 12, 263. Orio mater erat Myrale: quam deduxiſſe *canendo* Saepe reluctanti conſtabat cornua lunae. *Notum eſt; incantationes*, Carmina de coelo poſſunt deducere Lunam.

CANESCERE, *ſeneſcere* Met. 9, 423. queritur *caneſcere* mitis Iaſiona Ceres. *Variant maxime codd. in voc.* Iaſiona, *ſed vera eſt, quam dedimus, lectio* cf. Heſiod. Theog. 969. et Theocrit. 3. extrem. Homer. odyſſ. 2, 125.

CANIS *infelix iactus in teſſerarum ludo* Triſt. 2, 974. Quid valeant tali, quo poſſis plurima iactu Fingere damnoſos effugiasque *canes.* Plurima iactu fingere *intelligo cum Mycillo de feliciſſimo iactu* Venere *dicta; de qua re Martial.* 14. — cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem Munera me dices magne dediſſe tibi. *Sed haec de talis; in ludo Teſſerarum*

*rarum Venus dicitur Iactus*, *vbi* plurima cadunt, i. e. octodecim: *vide* ad totum locum Fingere. * *vide comparationem ab cane feram inſequente concinnam apud* Ouid. Met. 1, 533. *et eund.* Met. 7, 287. comp. Virgil. Aen. 12, 749. *imitati videntur eſſe hi vti etiam Statius* Theb. v. 165. Apollon. Rhod. 1, 11, 278. *cui ſimillimus tamen Ouid. locus laudatus videtur eſſe.*

CAPAX animus; *magnus, vaſtus*, Met. 15, 5. Non ille ſatis cognoſſe Sabinae gentis habet ritus: animo maiora capaci Concipit; et quae ſit rerum natura requirit. * * pharetra Met. 9, 231. At tu Iouis inclyta proles Arboribus caeſis quas ardua geſſerat oete Inque pyram ſtructis arcus pharetramque *capacem* Regnaque viſuras iterum Troiana ſagittas ferre iubes Poeante ſatum (*Philoctetem*). *Volupe erit conferre hanc omnem narrationem cum* Philoctete *Sophoclis* et Pſeudo- Senecae Hercule furente. *Nobis hic non licet eſſe copioſis; quare hanc comparationem alii occaſioni conſeruamus. comp. tamen ſunt imprimis* Sophocl. Philoct. 659. ſeq. Senec. Herc. Oet. 148. ſeqq. Philoſtrat. de imagin. c. 17. Sagittas Regna Troiana viſuras *etiam inuenies apud* Sophocl. et Homer. in Iliade - *namque in fatis erat, absque Herculis ſagittis non poſſe moenia Troiae capi.*

CAPERE, *eleganter* Triſt. 3, 4, 30. Nec natum in flamma vidiſſet in arbore natas Cepiſſet genitor ſi Phaëtonta Merops. *Fruſtra verbis et Heinſius et Burmannus in h. l. abutuntur.* Capere genitor Phaëtontem *dicitur poëtice pro* accepiſſe. *Senſus: Si Merops habuiſſet genitor Phaetontem filium; ſi vere eius pater fuiſſet &c. Valeat doctrina, vbi copia ipſa nocet; vt ait alibi Naſo; de re ipſa conf. Met.* 1, 750. *et ſeqq. et libr.* 2, init. * capere motus, *eſt moueri, tangi*

*tangi* Triſt. 3, 5, 32. Quo quis enim maior, magis eſt placabilis irae; Et faciles *motus* mens generoſa *capit.* * Triſt. 2, 76. Sed tamen, vt fuſo Taurorum ſanguine centum ſic *capitur* minimo turis honore Deus. *delectatur ture paruo: venuſta ſententia, et ad rem praeclare delecta*; cf. *perpetuitatem loci.*

CAPILLVS. *Solebant veteres tumulis mortuorum imponere ſectos ſuos capillos. vid.* Barth. ad Stat. Thebaid. 6, 194. *et ponere hac in re ſolemne verbum. Hinc* Ouid. Met. 3, 506. Plangere (*Narciſſum*) ſorores Naides; et *ſectos* fratri *poſuere* capillos. *Nulla eſt lectio, quae in multis libris obtinet:* fratri *impoſuere* cap. *nam quomodo fratri imponerent capillos, qui nusquam erat?*

CAPTARE, *ſermonem,* loquendo aliquem *eo deducere, vt materiem praebeat verba faciendi de hac ſiue illa re, irretire aliquem loquendo in aliquam materiem,* Ouid. Met. 3, 279. Ergo vbi *captato ſermone,* diuque loquendo, Ad nomen venere Iouis, ſuſpirat &c. *Venuſte ad rem delectum verbum eſt.* cf loci *perpetuitatem.*

CAPTATVS, *captari tentatus* Met. 11, 769. ſiluas *captatam* ſaepe per omnes Adſpicit Eperien patria Cebrenida ripa. *In Burm. ed. leg.* Heſperien; *ad rem idem eſt, ſiue nominata* Heſperie *ſiue* Eperie fuerit; *nec noſtrum nunc conſilium mythologiam tractare; qui vult, leget plura in Notis variorum virorum ad h. l. in ed. Burm.*

CAPTVS, toto pectore. F. 6, 509. *nimium faciles, e toto pectore captae. Quae quidem dictio ſi quam habet vim, eam habet, vos totae deditae aliis, adeo vt ironice hic ſit adhibita.*

CARBASVS, *amictus ſolemnis fluuiorum. Sic et* Met. 11, 48. lacrimis quoque flumina dicunt Increuiſſe ſuis: obſcuraque *carbaſa* pullo Naides et Dryades paſſosque habuere capillos. „Conf. Ne-

*Nonium in* Carbaſus *quem perperam corrigit* Lindenbr. ad Stat. 7, 958. et Scalig. ad Auſon. Moſell. verſ. 367. „ *Burm. vide* Pullus.

CARDO, *de punctis duobus, quibus coelum verti videtur, qui polus arcticus et antarcticus nominatur.* F. 1, 119, 120. Me penes eſt vnum vaſti cuſtodia mundi Et ius vertendi *cardinis* omne meum eſt.

CARMEN, *cantus auis,* Met. 10, 453. *vide* letalis * *plur. pro* verſus. Met. 5, 340. Calliope querulas praetentat pollice chordas, Atque haec percuſſis ſubiungit *carmina* neruis. * *cum dicatur de argumento fabulae, legis, ſcripti &c. pulchre et noue ab Ouidio vſurpatur ad notandum argumentum quod intextum telae; factum, quod callida arte pinxerat veſtibus Philomela.* Met. 6, 582. Euoluit veſtes ſaeui matrona tyranni: Germanaeque ſuae *carmen* miſerabile legit. * *tibiae cantus aut lyrae &c.* F. 2, 84. Quod mare non nouit, quae neſcit Ariona tellus? *Carmine* currentes ille tenebat aquas. *Hic non dubium eſt, quin ad carmen, quod cantaretur tibiis, referendum ſit. Sic etiam explic.* carmen arundineum. Triſt. 4, 1, 12. Feſſus vt incubuit baculo ſaxoue reſedit Paſtor *arundineo carmine* mulicet oues. * *de incantationum formulis ſaepius* vt Faſt. 2, 426. 3, 323. &c.

CARPENTVM *vehiculi genus,* quo *vſae matres Auſoniae, qui honor eis tamen mox ereptus. vide* Faſt. 1, 619-626.

CARPERE, pabula, *ſuauiter de equis, verbum rem pingens.* Met. 4, 217. Dumque ibi quadrupedes Solis equi, coeleſtia *pabula carpunt. Alii* gramina *pro* pabula, *ſed et Faſt.* 4, 750. *dixit:* carpere pabula *et voc.* gramina *non conuenit verſ. praeced.* 215. Ambroſiam pro gramine habent. * oſcula, *non occurrere apud* Ouidium *fruſtra notauerant* Heinſius *et* Burm.

Burm. ad Am. 2, 11, 45. *cum occurrat, nullo refragante codice.* Met. 4, 358. Pugnacemque tenet, luctantiaque oſcula carpit. *Reſtituenda igitur etiam haec vox dicto* Amor. *loco* * aëra, *bene de volante* Met. 4, 615. Aëra *carpebat* tenerum ſtridentibus alis. *adde* Faſt. 5, 88, *et* 666. * carpere lilia, *legere* Met. 5, 392. Ludit et aut violas aut candida lilia carpit. *Sed dulcedo verſui ineſt nata ex repetita littera* a, *apprime h. l. Virgilius eandem venuſtatem in eadem litera adhibuit.* Mollia luteola pingit vaccinia caltha. * coeco *carpi* igni, *eleg. de amore vehementi et urente magis magisque* Met. 9, 490. coeco paullatim *carpitur igni. Stultum eſt, legere*: tecto — igni; *vt nonnulli libri habent.* Virg. Aen 4, 2. coeco carpitur igni. (*de Didone.*) *Sic etiam* Faſt. 2, 768. carpitur attonitus abſentis imagine ſenſus ille: recordanti plura magisque placent.

CASTVS *dici hoc vocab. de omni eo, quod notionem pietatis, ſanctitatis &c. inuoluat, in Parte I. Clau. dictum* eſt conſ. h. voc. *Huc vero referend. ex Ouidio* Met. 15, 675. cognouit numina *caſtos* Euinctus vitta *crines* albente ſacerdos. *belle! Ita etiam* Faſt. 4, 412. Parua bonae Cereri ſi modo *caſta* placent. Faſt. 2, 174. coetus Deſere, nec *caſtas* pollue dixit aquas. * Faſt. 5, 726. februa caſta *ſunt*, *quae caſtos, puros efficiunt.*

CASVS. Met. 5, 117. *caſuque* fuit miſerabile carmen. *dum cadit, miſerabile fuit carmen: ſed qualis iſte ſenſus? Iapetides citharae ſciens ad celebrandas dapes voce, et cithara, arceſſitus, interimitur, in coena illa ſubito orta pugna.* Concidit et digitis morientibus ille retentat Fila lyrae: caſuque *fuit* miſerabile carmen. Regius *explicat*: ſorte lyra emiſit carmen triſte, et morienti conueniens. *Sed recte notauit iam Burmannus*; caſu h. l. non pro

*pro* ſorte, *ſed pro* lapſu *in terram debere intelligi. Ipſe vero pro* fuit *reponendum putat* fugit: *caſu viri ad terram, et inde morte ſecuta, carmen aufugit, et deſiit. Meliores tamen codices habere* canit *pro* fuit *dicit. Cur itaque non eos ſequamur? vt paucis abſoluam. Legendum eſt, ſi quid video, neceſſario* canit. Caſuque canit miſerabile carmen. *Omnia clara, venuſta, Ouidiana. nam* canere *h. l. de eiulatu, fletu et clamore morientis recte dicitur et venuſte. namque,* canit moriens miſerabile carmen, *bene pingit eum, qui miſerabiles, dum cadit, voces edit; et h. l. cum de perito Muſices dicitur, lecta eſt locutio.* Ouidiana *denique haec ſunt; primum quod alluditur ita ad canentem et pulſantem citharam, deinde quod dixerat verſu* 115. I, ſtygiis cane cetera — Manibus. *Solita ſua repetitione poëta itaque dicit:* caſuque canit miſerabile carmen. *Ego de lectione amplius dubitare non poſſum. Sic ſupra Libr.* 4, 574: Ipſe precor Serpens in longam porrigar aluum, Dixit et vt ſerpens in longam tenditur aluum.

CAVVS *incuruatus* Faſt. 4, 694. Ille ſuam peragebat humum: ſiue vſus aratri Siue *cauae* falcis, ſiue bidentis erat. * caua machina *dicitur* mola Faſt. 6, 381. Quodcunque eſt Cereris ſolidae, caua machina frangat. *eleg.* Ceres ſolida!

CAVSA, *occaſio*, Triſt. 2, 452. Saepe velut gemmam dominae ſignumue probaret: *Per cauſam* meminit ſe tetigiſſe manum. *i. hac occaſione. Plura loca hac phraſi ornata attulit ex Liuio et aliis* Heinſius *ad h. l.* cf. Broukhuſ. ad Tibull. 1, 7, 26. * Ov. Met. 3, 72. ſolitas acceſſit ad iras *cauſa* recens. *i. nouum irae argumentum, et impulſus. Sed Burm. leg.* plaga *pro* cauſa, *quod etiam vehementer mihi arridet.*

CEDRVS. Triſt. 1, 1, 7. Nec titulus minio, nec cedro

*cedro* charta notetur. *vide hoc vocab. in I. Parte* Clau. *et adde* Vitruv. libr. 2. c. 9. „Quemadmodum ex cupreſſo et pinu reſina, ſic ex cedro oleum, quod cedrium dicitur, naſcitur; quo reliquae res, cum ſint tinctae, vti etiam libri, a tineis, et a carie non laeduntur„ Martial. Epigr. 3, 2, 7. *cedro* nunc licet ambules perunctus. Noſter Triſt. 3, 1, 13. Quod neque ſum *cedro* flauus, nec pumice leuis: Erubui domino cultior eſſe meo.

CELEBRARE, *habitare. eleganter* Triſt. 5, 6, 37. Quam multae madidae *celebrantur* arundine foſſae, Met. 4, 46. quam verſa ſquamis velantibus artus Stagna Paleſtini credunt *celebraſſe* figura. Adde Met. 4, 414. Tectaque non ſiluas *celebrant*. Ibid. 4, 444. &c. Met. 14, 558. fretum *celebrant* Naiades aequoreae. * *Eleg. de conuenientibus diis* Ov. Met. 1, 172. Atria nobilium (*Deorum*,) valuis *celebrantur* apertis *i. frequentantur ſolemni conuentu.*

CENSERE Pont. 2, 5, 73. Pro quibus vt maneat, de quo *cenſeris* amicus, Comprecor ad vitae tempora ſumma tuae. *Pro eo fauore, quo carmina mea, tuo ſtudio oratorio confinia, complecteris, precor, vt ad extrema vsque vitae tempora maneat tibi amicus Germanicus, de quo cenſeris, de cuius fauore pendet aeſtimatio tua et dignitas.* * Pont. 3, 1, 75. Hoc domui debes, de qua *cenſeris*, vt illam Non magis officiis, quam probitate colas. *familiae, ad quam pertines, in qua numeraris; vnde metaphora ducta ſit, facile apparet.*

CENSVS, *opes, diuitiae.* F. 1, 217. In pretio pretium nunc eſt. Dat *cenſus* honores, cenſus amicitias &c. Et ſic, cenſu fraudatus, *eſt pauper*, F. 3, 829. Nec vos turba feri *cenſu* fraudata magiſtri.

CERAE, *de notis illis imaginibus ceris maiorum, per atria poſitis, quibus tituli ſubſcripti, et quae*

*geſſerant munera in republica.* Faſt. 1, 591. Perlege diſpoſitas generoſa per atria ceras. Contigerunt nulli nomina tanta viro. *Creditum eſt, fuiſſe iſtas imagines ex cera compoſitas: ſed vide Praefat.* Klotzii *ad comitis* Cayli Sammlung vermiſchter Abhandlungen pag. 9, *vbi docet, fuiſſe iſtas imagines opera talia, quae* encauſtica *nominant.*

CERTVS, *eleganti ſignificatione, pro* fatalis Met. 4, 573. Quem ſi cura Deum tam *certa* vindicat ira. *Sic* certa ſubtemina Parcae *Horatius dixit* i. e. *fatalia, vnde hominum fata pendent, de quo vid.* Part. I. Clav. poët. ſub h. v. * *clarus* Met. 5, 296. Suſpicit: et linguae quaerit, *tam certa (ita audiri bene omnia poſſunt, clare dicuntur,)* loquentes Vnde ſonent. * ſagitta certa. Ov. Met. 1, 519. *Certa* quidem noſtra eſt: noſtra tamen vna ſagitta *Certior* in vacuo quae vulnera pectore fecit. *Nec tamen ille luſus in ore Apollinis depereuntis ſatis placet: frigidior eſt quam fert amor illo loco.*

CESSARE, Triſt. 3, 7, 26. Aut ego praebebam factis modo verſibus aures; Aut vbi *ceſſaras,* cauſa pudoris eram. *nullos verſus feceras. Sic certe interpretatur Burmannus cum aliis: effuſa doctrina in ſimilibus locis congerendis. Sed quid, ſi vera non ſit interpretatio? Num numerus locorum et doctrina proteget? Certe ego, etiamſi hanc ſignificationem vocis ceſſare probe ſciam; h. l. de peccatis in verſibus intelligo. Sic* ceſſare Hor. Epiſt. 2, 2, 14. *et alibi. Neque arbitrer*: *erubuiſſe bonam Perillam, et patrem inculpantem fuiſſe cauſam ruboris, ſi modo non verſibus pangendis operam nauaſſet. Haud dubie ei Ouidius non vt penſa certa, carmina ſcribenda impoſuit. At* erubeſcere, *cum pater peccata filiae poëtriae oſtendat, id et molle et muliebre, et venuſtum eſt! Accedit loci perpetuitas:* aut aures praebui factis

factis verſibus; *audiui, probaui; aut vbi male cecineras, ruborem* incuſſi. * *officium relinquere* Met. 6, 421. Credere quis poſſit? Solae *ceſſatis* Athenae. *bene, namque religioni prae aliis gentibus maxime dediti Athenienſes; mirum igitur, cur non ſimul cum aliis celebrent Latonam. Nota h. l. artificium poëtae, quo tranſit ab vna narratione ad alteram, et quam ſcite et callide connectere res diſſimillimas poſſit. Certe illud artificium progrediendi ab vna re ad alteram et ſummam laudem meretur, et inprimis a Muſa ſua datum erat* Ouidio. *Satis ſit h. l. mentis aciem direxiſſe ad talia animaduertenda. Fuſius alibi ſuper illa arte diſputabo.* * *paſſiue,* ceſſata arua Faſt. 4, 617. *ſunt, quae incultu iacuerunt.* ceſſata tempora Met. 10, 669. *quae ceſſando conſumpta.*

CIERE, *vocare* Met. 6, 662. Vipereasque *ciet*, ſtygia de valle ſorores. *Eumenides. Adde* Faſt. 4, 484.

CINCTVTVS, Faſt. 5, 101. coleris *cinctutis* Faune lupercis. *conf. h. voc. in* I. Part. Clauis.

CIRCINARE, auras Ouid. Met 2, 721. Inclinat curſus; et easdem *circinat* auras. *Satis poëticae, ſi ſatis iuſte!*

CIRCINVS: *vide eius accurationem deſcriptionem* Met. 8, 247. *in hiſtoria Perdicis, Daedali diſcipuli, inuentoris circini.* Primus et ex vno duo brachia ferrea modo Vinxit, vt aequali ſpatio diſtantibus illis Altera pars ſtaret, pars altera duceret orbem. *venuſte! Sed eſt et hoc* Ouidio *datum munus a Muſa benigna, vt res paruas, et minutas, difficilismas aliis poëtis, ipſis adeo bonis, et facili negotio, et ſuaui artificio, pingere poſſit. Exempla tibi plura occurrent, ſi inter legendum aduerteris mentem.*

CIRIS, *volucris, a tonſo hoc nomen adepta capillo* Met. 8, 151. *namque in eam mutata Scilla, qui patris erinem fatalem*

*regno abſtulerat, ipſique parenti caput. vid. ipſum Ouid. Met. 8. inde ab initio. Eſt* Ciris, *dicta auis a κείρω. Quaenam auis ſit, apertius et planius alibi nusquam traditur. Graecorum quidam commentatores exponunt ἱέρακα*, accipitrem, *τὴν ἁλκυόνα intelligi volunt. Male alauda putatur.* Virgilius *ſeu quisquis fuit, qui carmen elegans* Cirin *compoſuit, ſolitariam auem hanc videtur facere, quae in ſolis rupibus, ac ſcopulis et littoribus deſertis, vt ipſe ait, exigat aeuum, vertice in medio criſtam purpuream habens, ceteris plumis varie coloratis. Lege ipſe eruditum illud poëma; praeſertim vlt. verſ. qui commentarium huius Ouid. loci praeſtant.*

CIRCVMFERRE Met. 6, 169. Vtque oculos *circumtulit* alta ſuperbos. *Singula verba, ſingulam vim adferunt.* oculos ſuperbos alta *ipſa* — circumtulit — *huc et illuc cum faſtu iactauit.*

CIRCVMFVSVS Ov. Met. 1, 12. *circumfuſo* pendebet in aëre tellus. *Gaudent Romani huius vocabuli elegantia, vbi nobis Germanis frigidior quaſi ingenii conditio eo interdicit. v. c.* Ouid. Met. 3, 180. Nymphae *circumfuſae* Dianam. Id. ibid. 4, 360. Et nunc hac iuueni, nunc *circumfunditur* illac. *longe ſuauiſſime!* Ita *fuſus* in herba, *Latinis frequens dictio, nobis certe inſolens poëtica.* vid. libr. doctiſſ. über die neuere deutſche Litteratur, 1. Sammlung, p. 51.

CIRCVMPLAVDI Triſt. 4, 2, 49. Quaque ibis, manibus *circumplaudere* tuorum; vndique iactato flore tegente vias. *in pulchra illa triumphi imagine, quam ſibi mente poëta fingit. Inprimis pulchri ſunt verſus 53. et ſeqq.* Ipſe ſono plauſuque ſimul fremituque canentum Quadrijugos cernes ſaepe reſiſtere equos. *Imitationem eſſe illius* Propertiani 3, 3, 14. Qua videam ſpoliis onerato Caeſaris axe

are Ad vulgi plauſus ſaepe reſiſtere equos; *iam notauerat Burmannus; ſed mihi videtur imitator longe praecellere archetypon.*

CIRCVMSONARE Triſt. 3, 14, 47. Threicio Scythioque fere *circumſonor* ore: Et videor Geticis ſcribere poſſe modis. *Adde* Triſt. 4, 10, 111. *et* Triſt. 5, 3, 11.

CIRCVMSONVS Met. 4, 722. more ferocis Verſat (ſe) apri quem turba canum *circumſona* terret.

CIRCVMSPECTVS verba circumſpecta i. *cauta, prudentia.* Faſt. 5, 539. Verba mouent iras non *circumſpecta* Deorum.

CIRCVMSPICERE lucum; i. *in luco.* Met. 5, 265. Siluarum lucos *circumſpicit* antiquarum. *Bene exit verſus in duplicem ſpondeum; nam Pallas prouide circumſpectat omnes lucos. atqui animaduertere licet, in tali re fere ſemper eundem pedem occurrere apud optimos poëtas. Cum ſingulari pingendi virtute adhibitum h. vocab.* Met. 5, 72. conf. *ipſum locum.*

CIRCVMVELARE Met. 14, 263. Sublimis ſolio; pallamque induta nitentem Inſuper aurato *circumuelatur* amictu.

CIRCVIRE Met. 6, 101. *Circuit* extremas oleis pacalibus oras. *Adpingit in margine, quae circumibat omnem illam picturam. poëtice* circuit, *quaſi pingentem oſtendit Mineruam. verſ.* 82. *dixerat*: operi victoria finis, *vbi intell. praecipua imago, cui iam in angulis addit alias, et in margine pacales oliuas. Videtur hunc Ouidii locum in mente habuiſſe et imitandum ſibi propoſuiſſe* Claudianus de Raptu Proſerp. 1. *Vbi Proſerpinam ſimiliter varias rerum figuras in velum intexentem fecit, addit cantum pro more textricum: materia non protrita, nec ignobilis, quatuor elementa, quinque zonae, infernae ſedes, ſeu Ditis regia. Coloribus propriis omnia diſtinguit.* Ipſa domum tenera mulcens Proſerpina cantu etc. *vid. etiam voc.* Pacalis.

CITRA, *ante* Met. 8, 365. Forſitan: et Pylius *citra* Troiana periſſet Tempora. *Sic* citra *etiam* Met. 10, 84. *Citra*que iuuentam Aetatis breue ver, et primos carpere flores. *Regius haec ad priorem Ouidii locum:* „*Tempora* namque infelicia calamitoſaque fere accipiuntur„: *et Burm. addit:* „*recte et erudite*„; *laudatque* Manut. ad Cicer. Epiſt. 46. *et* Graeu. ad orat. pro Archia 6. *Sed* tempora *per ſe non* infelicia tempora *notant*, *verum* ſtatum eo tempore *quemcunque*, *die Umſtände*, *die Situation; hinc fit, vt ſi res ſint infelices*, tempora *infelicia neceſſario ſint intelligenda*, *ſi res ſperatae, optatae*, tempora *etiam felicia accipienda. Nec deſunt plurima apud Ciceronem et poëtas eius generis exempla.*

CIVICVS arma ciuica; *de orationibus forenſibus.* Faſt. 1, 22. Quae ſit enim culti facundia ſenſimus oris, *Ciuica* pro trepidis cum tulit arma reis. *De Germanico loquitur poëta, quem cauſas oraſſe etiam* Suetonius, *et* Dio *teſtantur.*

CIVILITER Triſt. 3, 8, 41. At quoniam ſemel eſt odio *ciuiliter* vſus (*Auguſtus*) Mutato leniter ſit fuga noſtra loco. *Sic vſus odio, vt quaſi ciuem erga ciuem decet. Sic accip. etiam* Met. 12, 583. Exercet memores plus quam *ciuiliter* iras.

CLAMARE Ov. Met. 2, 443. (Diana) Aſpicit hanc viſamque vocat: *Clamata* refugit. i. *ſaepius et magna voce vocata; de vocab.* clamare *hac ſignif. nubem exemplorum dedit* Burm. *ad h. l.* * Faſt. 5, 189. Circus in hunc exit, *clamata*que palma theatris. *de* feſtis Floralibus, *quae* incipiebant Aprili, tranſiebant in tempora Maji. *Plures Romae circos fuiſſe, notum eſt: ſed et vnus Florae dictus, in regione VI. Sextus Rufus in eadem:* Circus Florae, templum Florae, templum Salutis &c. *Erant iſti ludi venatorii et manſuetorum animalium, vocantur* ludi ioco-

coſi

rſ. 183. *quippe in magna laſcivia,* : *praeter verbo-* *centiam veſtibus exuerentur mere-* *mimorum fun-* *officio* cf. Valer. 1, 5. *unde* clamata *theatris intellig.* *de actis in ſcena,* *lauſum excipiebat.* *de hoc feſto tra-* *e noſter* poëta loc. em conf. *et adde*, , Alex. ab Alex. Dier. libr. 7, c. 8. K. Pont. 3, 1, 128 ihil in terris, ad ſolis ab ortu *cla-* *illuſtrius*, exce- Caeſare, mundus

i, clarus ictus. i. *num dat grauem.* let. 2, 625. Tem- diſcuſſit *Claro* caua is *ictu.*

ERE animam; *ſe interimere*, *ſed* (*quia laqueo pro-* *lauditur anima*), t. 7, 606: Pars ani- laqueo *claudunt*, que timorem Mor- gant, vltroque vo- enientia fata. *Ne-* *clades peſtilentiae*

*maiori efficacia pingi et morbi cruciatus poſſint; ſummum profecto in imagine horrenda fingendum eſt, vbi homines ipſi tanto premuntur malo, vt vitam ſibi ipſi adimere, quam illud malum pati, malunt.*

CLAVIGER *proles clauigera Vulcani* Met. 8, 437. *eſt Periphetа latro, qui iuxta Epidaurum, cum hoſpites interimeret claua quadam; quae coryna vocabatur;* Corynetus *fuit cognominatus. is a Theſeo tandem interfectus eſt. Vide plura in Meurſ.* Theſ. c. 5. *quem locum iam laudauit Burm. ad h. l.* * eſt *vero etiam* clauiger *epithet. Iani, quia* clauem gerit. *vide* Faſt. 1, 228.

CLAVSTRVM, vrbis, *porta* Met. 4, 86. Cumque domo exierint vrbis quoque *clauſtra* relinquant. *Sic enim legendum eſt cum nonnullis codd. alii habent:* tecta *pro* clauſtra, *quae gloſſa illius paullo rarioris hac ſignificatione verbi* (clauſtra) *videtur. Ceterum vi-*

deri

*deri poſſint primo intuitu hi verſus nimis loquaces et lenti*, fallere cuſtodes *et* foribus excedere, et tum, cum domo exierint, vrbis *quoque* clauſtra relinquere; *poſſit aliquis poſtulare, vt vno verſu ad ſummum haec dicerentur, quae extenſa per tres fere integros verſus; ſed caue damnes Apellis Venerem: eſt enim hic, ſi vnquam, grata copia verborum; namque ponuntur ſic quaſi ante oculos amantes* iuuenes, *ſeduli in minutis rebus et diligentes, et per rimam ſingula quaeque conſilii ſui mira adoleſcentiae ingenuitate et ſimplicitate ſecum communicantes.* Sie beſchlieſſen in der ſchweigenden Nacht den Hütern zu entgehen, zu den Thüren hinaus zu ſchleichen, und wenn ſie zum Hauſe heraus ſeyn würden, auch gleich die Stadtthore zu verlaſſen. Und damit ſie nicht einander irre giengen &c. *Sentiſne adoleſcentiam loquentem?*

CLIVOSVS Olympus; *niſi me omnia fallunt, dicitur ad imitationem Homerici illius frequentis* πολυδειράδος Ὀλύμπου. Faſt. 3, 415. Sextus vbi Oceano *cliuoſum* ſcandit Olympum Phoebus, et alatis aethera carpit equis

CLYPEATVS Seges *clypeata* virorum. i. *clypeatorum virorum.* Met. 3, 110. Creſcit *ſeges clypeata* virorum. *de hominibus e dentibus Serpentis a Cadmo humum iactis exiſtentibus. Addiſonus hoc epitheton ſuperfluum ducit et damnat, quia* ſeges virorum *iam per ſe ſatis fuiſſet, et illa vox* clypeata *ideam nimis vaſtam, imaginemque iuſto ampliorem efficiat. Sed* Breitingerus in Poët. art. T. II. p. 279. ſq. *eum recte refutat.* Seges *enim* virorum *ſaepe pro ingenti multitudine ponitur a poëtis, cum vero hic mirabilis eſſet illa ſeges, et clypeos vere eſſe viſos cum viris, iam ex antecedentibus colligitur, iuſtum eſt et ele-*

*elegans profecto epitheton, iuuatque, ad rem lectori praeſentem efficiendam, mirum in modum.*

COAGVLVM *de lacte denſato* Faſt. 4, 545. Mox epulas ponunt, liquefacta *coagula* lacte Pomaque et in teneris aurea mella fauis *cf. cum tota illa de* Cerere *errante narratione* Met. 7, 220. ſqq. *vbi eadem narrantur.*

COARCTARE Faſt. 5, 546. Sed quid et Orion et cetera ſidera mundo Cedere feſtinant, noxque coarctat iter. *Fictio poëtica longe excellens qua adulatur facete Naſo Auguſto. Cito immerguntur Orion, et cetera ſidera, vt dies illa illuceſcat, qua Caeſar Octauianus in foro, a ſe extructo, templum Martis vltoris conſecrauit.*

COEPTVM expugnare coepta Met. 9, 620. Non coepiſſe fuit, *coeptum* expugnare ſecundum eſt, *vide* Expugnare.

COERCERE, verba numeris. Pont. 4, 8, 72. Nam modo bella geris, numeris modo verba *coerces.* Quodque aliis opus eſt, hoc tibi ludus erit. *Habent nonnulli libri* bella *pro* verba: *quod mihi maxime placet*; bella coercere numeris *eleganter dicitur qui res geſtas canit*; *et Ouidianum eſt* repetere verba; *Sentire mihi videor ipſe poëtam ita ſcripſiſſe:* Nam modo bella geris, numeris modo bella coerces. *bene etiam* coercere bella! * *retinere* Met. 11, 78. Lenta tenet radix, *exſultantemque coercet. vide* Exſultare.

COGERE, *cum militare vocabulum ſit*, vid. Cic. Epiſt. Attic. 15, 13. *eleganter Lucifer dicitur a poëta* agmen ſtellarum cogere, *quia vltimus claudit agmen, quod eſt cogere.* Met. 11, 98. Et iam ſtellarum ſublime *coëgerat* agmen Lucifer vndecimus. *Imitatus eſt, more ſuo, noſtrum poëtam* Pſeudo - Senec. Hercul. Fur. 128. *Cogit* nitidum Phoſphorus agmen. *Noſter vero poëta plane ita*: Met. 2, 114. quarum (ſtellarum) agmi-

na cogit Lucifer et coeli ſtatione nouiſſimus exit. *belle* ſtatio coeli; *itemque*, nouiſſimus exit! * Triſt. 4, 10, 35. Curia reſtabat, claui menſura *coacta* eſt: maius erat noſtris viribus illud onus. *Sola dignitas Senatoria reliqua fuit mihi; ſed ego tunicam lati claui nolui gerere*; anguſti claui *tunicam ſumſi*; *haec eſt* menſura claui, *purpura tunicae attexta, coarctata, anguſtior facta eſt. Plura diſputare non eſt huius loci. cf. Maſſoni vitam Ouidii ad annum* XV. et XVI.

COGNOSCERE Ov. Met. 2, 183. Iam *cognoſſe* genus piget. *Sed lege cum melioribus:* Iamque agnoſſe, *Suadet hoc etiam notio voc. agnoſcere.*

COHORS *ſeptum, quo varia animalium genera coercentur* Faſt. 4, 704. Is capit extremi vulpem ſub valle ſalicti: Abſtulerat multas illa *cohortis* aues; *gallinas. Eſt* cohors *Graecorum* χορτος, *ſiue* περιβολος. cf. Varron. de R. R. libr. 3. c. 3. Ille gradus antiquus maiorum noſtrorum erat, in quo eſſent auiaria duo duntaxat: in plano *cohors*, in qua paſcebantur gallinae; et earum fructus erant oua et pulli &c.

COIRE Triſt. 2, 402. noctes cui *coiere* duae. i. *coniunctae ſunt. innuit* Amphitryonem, Tragoediam Attii. *Notus amor Alcmenae et Iouis, qui vnam noctem ſpatium durare duarum iuſſit, dum vacabat Alcmenae. Burmannus etiam reſpicere poëtam putat forte ad Amphitryonem Aeſchyli, quam fabulam Meurſius in Bibliotheca graeca nominat Exſtabant plures fabulae hoc nomine, vt* Euripidis, Ionis Chii, Aſtydamantis. *Si locus pateretur et conſilium huius libelli, reliqua etiam verba ita explicaremus, in toto illo loco Ouidii, quo Tragoedias et fabulas notas ſui temporis refert, aut notat; Sed talia nimirum non capit hic liber.* * Met. 4, 60. Taedae quoque iure

*iure coiſſent. Senſus apertus: matrimonium iniiſſent; ſed audacia tamen non vulgaris in phraſi*: taedae coiſſent. *Si* taedas *intelligis eas, quae ſolent praeferri nubentibus, vt alii et ipſe Geſnerus. Quare ego* taedas *h. l. pro ipſo amore accipio. Notum eſt, taedas proprie eſſe faces, et faces accenſas, de amore dici recte poſſe. hinc ſenſus: amor eorum ſe coniunxiſſet, coiſſet iure, idem fere quidem, ſed poëtae longe maior venuſtas eſt et diligentia! Fauet etiam verſ. ſq.* Ex aequo captis *ardebant* mentibus ambo.

COLLIGERE ſitim. Met. 6, 341. Sidereo ſiccata ſitim *collegit* ab aeſtu.

COLLOCARE, *chlamydem*, i. *bene componere vt apte cadat.* Ov. Met. 2, 733. Permulcetque comas, *chlamydemque*, vt pendeat apte, *Collocat.*

COLLVERE *de bibente; noue dict. Ouid.* Met. 5, 447. Oraque nulli *colluerant* fontes. *Sunt qui legant* polluerant, *ridicule! Ex nullo biberat fonte.*

COMMILITIVM, *bene* Pont. 2, 5, 72. Iure igitur ſtudio confinia carmina veſtro Et *commilitii* ſacra tuenda putas. *Iure putas tuenda carmina, ſtudio veſtro, id eſt oratorio, confinia, et ſacra commilitii tuenda putas, quibus ſacris quaſi commilitones dediti ambo ſumus.*

COMMISSVS: moenia fidibus *commiſſa*; *aedificata, quaſi vndique miſſa cantu in vnum locum.* Met. 6, 178. fidibus mei *commiſſa* mariti *Moenia* cum populis a meque viroque reguntur. *de Amphione Niobes marito, de quo fabula notiſſima eſt, qua cantu fidium aedificaſſe moenia Thebarum fertur. Qui amat malam ſedulitatem in colligendis locis, vbi res nota narratur, deſiderium explebit, et animum, in Nota Burmanni ad verſ.* 146. *huius libri; inuenietque XXI. laudatos fabulae auctores, quibus tamen ipſe forte addere alios viginti* pote-

*poterit. Ne tamen ob ego indoctus videar,* laudo Natal. Com. libr. 6. c. 13. et Hygin. Fab. 9.

COMMISTVS, Met. 4, 578. *Commiſtaque* in vnum paullatim tereti tenuantur acumine crura. *Quae ſi vera lectio;* Commiſta crura in vnum, *ſunt* confuſa, *quae* tenuantur *i. tenuia ac ſubtilia efficiuntur; ſed de dracone,* tenuia crura *quis dicat? et illud* commiſta in vnum, *non redolet elegantiam Ouidii, quae inprimis conſpicua eſt in deſcribendis transmutationibus; videbis me vera dicere, ſi animum aduerteris ad ea loca, vbi deſcribit mutata corpora. Summa ſemper varietas, in eadem re, nitidiſſima verborum et phraſium elegantia, et lepos quidam naturalis elucet. Lego itaque, vt breuiter dicam, cum Burmanno, ſiue potius Heinſio:* commiſſaque in vnum *(bene h. l.* committere) paullatim tereti *ſinuantur* acumine crura. *Sinuare de anguibus frequentiſſimum vocab. loca in Ouidio et Virgilio abunde inuenies, nec ego non culpandus eſſem, ſi eiusmodi huc afferrem, quae vbique occurrunt, vbi de ſerpentibus deſcriptiones. vide* committere.

COMMITTERE *cum infinit.* Met. 9, 633. infelix *committit* ſaepe repelli; *committit ſaepius, vt repellatur.* * Met. 11, 513. Vbi ſe ventis *commiſerat* vnda coortis; *plane quocunque a ventis ferebatur. Nec tamen minus elegans lectio eſt, quam tenent plurimi et optimae notae codd.* admiſerat. *Nil tamen mutauerim. vide* coortus. * praelia *commiſſa ſunt, quibus initium factum belli et proeliorum, vt vel docet Flor.* 2, 15, *ex* Liuio 21, 40. Primo *commiſſum* bellum, profligatum ſecundo, tertio vero confectum eſt. *Sic etiam intellig. Ouid.* Met. 12, 68. *Commiſſa*que proelia magno Stant Danais, fortisque animae nece cognitus Hector, conf. verſ. 66.

66. et ſeq. *Sed certa eſt Heinſii emendatio*: fortisque animae nece C. H. *vt referatur ad Hectorem.* * commiſſa: *ſic enim leg. cum Burmann. pro* demiſſa, *quod nihili eſt: de puella Salmaci amplectente tam arcte Hermaphroditum, vt* circumfunderetur *quaſi omni parte corporis.* Met. 4, 369. *Commiſſa*que corpore toto Sicut inhaerebat. *Eadem elegantia* eod. libr. 579. *commiſſa*que in vnum paullatim tereti ſinuantur acumine caura. *Simili fere ſenſu, vt notet* coniungere *habes etiam* Met. 12, 315. graue, reſpiciens, inter duo lumina ferrum Qua naris fronti *committitur*, accipis, imae. *Adde* libr. 12, 315. * ſermonem Met. 6, 448. dextera dextrae iungitur: infauſto *committitur* omine *ſermo. Sed iure haec lectio a Burmanno repudiata eſt*; *qui haec*: „*Quale id omen fuerit, aut vnde captum, non addit noſter. Nec veroſimile, Terea initio ſermonis male ominata verba protuliſſe, ſed blandiſſima*: *quod et dextrarum coniunctio, quae optimi ominis erat, deſignat.*„ *quare cum multis ſcriptis legendum*: vt primum Soceri data copia, dextera dextrae iungitur et fauſto committitur omine ſermo. *Crediderunt Correctores, quia Ouidius mala in nuptiis omina nominauerat, hic etiam debuiſſe infauſta repeti. Sed male: non enim adhuc aliquid ſceleris Tereus meditabatur, ſed ſimpliciter vxoris mandatis perfungebatur, poſtea demum, viſa Philomela, eius amore incenſa eſt.* * *belle* Met. 9, 600. Nec me *committere* cerae Debueram. *loquitur Byblis; nec ego me, meum amorem, omnem fortunam, tradere cerae, tabellis perſcriptis debui.*

COMMVNE, *ad graecum* το κοινὸν, *pro eo quod dicunt latini* corpus, *tota ſocietas alicuius gentis, collegii &c.* Met. 12, 7. Coniurataeque ſe-

quuntur Mille rates gentisque ſimul *commune Pelasgae.* Communis Graecia *noſter dicit.* Met. 13, 199. *vide* Munker. ad Lactant. Argument. libr. 13, fab. 1. *et ſic ſaepius* commune *apud Ouidium.*

COMPESCERE, ignes, Ouid. Met. 2, 313. Expulit, et ſaeuis *compeſcuit* ignibus *ignes. Similis fere phraſis eſt.* Epiſt. 16, 229.

COMPONERE, *vide h. voc. in I. Part. Clav.* Met. 14, 753. Vix bene *compoſitum* lecto proſpexerat Iphin. * amorem, i. *libros de amore* Triſt. 2, 362. *Compoſito* poenas ſolus *amore* dedi. *conf. verſ. praeced.* * componere *venuſte de puella comi, ſe ornante, veſtes ſcite in ordinem redigente &c.* Met. 4, 318. *(de Salmaci)* Nec tamen ante adiit *(Hermaphroditum)* etſi properabat adire *(adeoque feſtinando)*, Quam ſe *compoſuit*, quam circumſpexit amictus, Et finxit vultum, et meruit formoſa videri. *Imago placendi ſtudioſae puellae et delicatae: ridens! compoſuit — circumſpexit — (ſpectat per ſingula quaeque)* et finxit vultum *(blandum, amori aptum)*, et meruit, *(quam eleganter!)* formoſa videri; *namque* componere *de decenti ornatu frequentiſſime vſurpatur. vide* in Part. I. h. Clav. *illam vocem. et adde:* Faſt. 5, 30. Conſidere ſimul Pudor et Metus: omne videres Numen ad hanc cultus *compoſuiſſe* ſuos. *de cura vero illa circa amictum componendum* cf. Ouid. noſtri Epiſt. Pont. 2, 5, 51. ſeq. * *interficere, tollere, inſolita profecto locutione, et plane noua.* Met. 7, 444. Tutus ad Alcathoen Lelegeïa moenia, limes *Compoſito* Scirone patet. *Regius ita explic.* „componere interdum finire ſignificat, qui autem necantur, finiuntur.„ *Quod audirem, ſi attuliſſet loca, vbi* componere *vſurpatum eſt pro* finire. *Proprior eſſet vero interpretatio, ſi ex ſolita ſignificatio-*

*ficatione duceretur, qua ſolemniter mortui* componi *dicuntur, et vox notat* ſepelire. *Eſſet tum h. l.* componere, i. ſepelire, *pro* interimere *poſitum. Burmannus legendum putat* depoſito; *nempe facilis intellectu tum foret locus, et* deponere *ſic occurrit* Lucan. 1, 288. *et* Stat. Silu. 1, 4, 91. *Sed ſi vnquam, hoc loco dubito, emendandum ſit, an potius explicandum. Non omnia noua, maxime in poëtis, mutanda ſunt, qui ſcriptores ſolent frequenter noua vocabula facere, et nouos ſignificatus ſubiicere. Nec ſapit gloſſam aut correctorem illud* componere. *Quare ego certiſſime retinendum eſſe duco; licet paullo inſolentior ſit ſenſus h. v. Nam quot noua alia in Ouidio iam notauimus et in poſterum adhuc notabimus? Mihi vero h. l. Ouidius in hac voc.* Componere *elegantiam quandam quaeſiſſe videtur. Quodſi proprie vocabul...m intelligas* componere hoſtem *dicetur, ad ſenſus accommodatare, qui ferum, pugnantem redigit in ordinem, quaſi vere componit. Nec hoc tamen opus, namque aut* componere i. ſepelire *poſitum, vt diximus, pro* interficere; *vti et* Faſt. 3, 547, *et* 5, 426. *et h. l. non vulgari ſenſu, ſed exquiſitiori, dum enim Theſeus Scironem deturbat de ſaxo in mare, ibi eum ſimul ſepelit, licet non nactum ſepulturam; aut cum* componere *ſaepe ſit* pacare, *nec haec ſignificatio ab noſtro loco plane aliena eſt, quanquam priorem habeo potiorem. Noli itaque emendare. Forte etiam ſimilem quandam ſignificationem h verbo ineſſe dicat aliquis apud* Hor. Serm. 1, 9, 28. *vbi nugator:* Haud mihi quisquam Omnes compoſui: *et ſubiicit Horatius:* Perfice namque inſtat fatum mihi triſte Sabellae &c. *Vnde colligatur, vocab.* componere *ab Horatio ita acceptam eſſe, quaſi* interi-

mere *ſignificaret*; *quia dicit*: perſice, *id et in me, quod in aliis feciſti, quos* compoſuiſti, *et me interfice. Denique miror in Theſ. Geſneri de hoc loco et omnino vocab. tali ſignif. non eſſe factam mentionem. adſcribi poterit itaque hic locus. Ceterum de* Scirone, *latrone, cogente omnes aduenas, vt lauarent ſibi pedes, adeoque eos in mare deiicien te, poſt et ipſo a Theſeo deturbato in mare, vide* Pauſan. libr. 1. c. vltim. et Euripid. Hippolyt. 979. * *frequenti et ſolita ſignif. de mortuis toro expoſitis, et ornatu funebri decoratis ad exequias* Met. 9. 505. toroque Mortua *componar poſitaeque*; (*compoſitae, repetitione Ouidio ſolemni*), det oſcula frater. * *noue item dictum eſt* Faſt. 1, 708. Fratribus illa Deis fratres de gente Deorum Circa Iuturnae *compoſuere* lucos. *ſcilicet, coniuncti poſuere.*

COMPOSITOR Triſt. 2, 356. Magnaque pars operum mendax et ficta meorum Plus ſibi permiſit *compoſitore* ſuo.

CONCAVARE *bene et eleg. vox ab Ouidio facta* Met. 2, 195. Eſt locus, in geminos vbi brachia *concauat* arcus Scorpius. et cauda flexisque vtrimque lacertis Porrigit in ſpatium ſignorum membra duorum.

CONCAVVS; concaua aera, *tintinnabula recte explic.* Geſnerus in Theſ. Met. 4, 30. Impulſaque tympana palmis *concauaque* aera ſonant. *Sed obſerua pingentes voces* impulſa tympana palmis; *habes iteratam literam p et ſonum rem notantem; ita et* concauaque aera *audies.*

CONCILIVM Ov. Met. 1, 710. Hoc mihi *concilium* tecum manebit. *Sic enim pro* conſilium, *cum optimis libris legendum. Hoc me tibi conciliabit, ſic ſemper tua familiaritate, et vſu fruar, dum fiſtula ea canam, eamque ore tangam, in quam tu es mutata.* Virg. Aen. 2, 88. Dum ſtabat regno incolumis regumque vigebat Conciliis,

ciliis; i. *foedere et amicitia regum vicinorum. Plura Heinſ. ad h. l. Ouidii dedit.*

CONCIPERE; *vox frequentiſſima Ouidio et varie vſurpata* Met. 1, 177. mente aethera *concipere*, Met. 2, 64. Met. 7, 9. *Concipit* interea validus Aeetias ignes. ibid. verſ. 17. Excute virgineo *conceptas* pectore flammas. ibid. verſ. 22. Vreris et thalamos alieni *concipis* orbis (*alii plurimi* concupis. *Peſſime!*) Adde Met. 10, 249. Faſt. 2, 261. Pont. 3, 7, 29. &c.

CONCITVS *celer* Faſt. 4, 461. Sic Dea: nec retinet gemitus, et *concita* curſu Fertur, et e campis incipit, Henna, tuis. *Adde* Faſt. 6, 520.

CONCOLOR *eleg.* Faſt. 1, 80. Veſtibus intactis Tarpeios itur in arces Et populus feſto *concolor* ipſe ſuo eſt. *Kal. nimirum Ianuar. quibus noui Conſules magiſtratum inibant, populus* veſtibus intactis *h. e. candidis ibat, vtpote quae candido, h. e. felici diei conuenirent.*

CONCORDITER Met. 7, 752. Hoc mihi confeſſo, laeſum prius vlta pudorem, Redditur, et dulces *concorditer* exigit annos.

CONCRETVS, dolor, *quo ita obſtupeſcimus, vt nec gemitum edere, nec lacrymas emittere queamus, tanquam horrore nimio congelati et concreti.* Pont. 2, 11, 10. grande voco lacrymas meritum, quibus ora rigabas Cum mea *concreto* ſicca dolore forent.

CONCVRRERE, *cum aliquo pugnare, de certamine ſingulari.* Met. 13, 88. Hunc (Hectora) ego poſcentem, *cum quo concurreret*, vnus Suſtinui. *vide* Suſtinere.

CONCVTERE, freta, *commouere mare, vt ſaeuiat, fluctus edat, turbulentum fiat.* Met. 7, 200. *concuſſa*que ſiſto, ſtantia (*quieta*) *concutio* cantu freta.

CONFESSVS, manus confeſſae, *longe elegantiſſime de eo qui ſupplex, confitens peccatum, orat.* Met. 8, 215. *Confeſſas*que manus, obliquaque brachia

brachia tendens vincis, ait, Perſeu. *Mirum, hic de emendatione modo cogitare viros, qui appellentur docti, potuiſſe, nec inuenies non exiguum numerum emendationum apud* Burm. ad h. l. *Ita fit!*

CONFITERI, ſe, *ſich zu erkennen geben* Ov. Met. 3, 2. Iamque Deus poſita fallacis imagine tauri *Se confeſſus erat.* Id. Met. 12, 26. *Confeſſam* amplectitur Deus. Virg. Aen. 2, 591. Alma Venus *confeſſa* Deam, gnatisque videri coelicolis &c.

CONFVNDERE *longe eleganter de Iunone* Met. 4, 471. Imperium promiſſa preces *confundit* in vnum. *Vox iſta* confundere *pingit ſuauiſſime iratam mulierem, et mulierem Iunonem, ſuperbam, ſaeuam, excandeſcentem; non ſimul* petit, et imperat *poſtea et minatur, ſed et preces, et minae, et promiſſa* confunduntur, *et* confunduntur in vnum. *Omnia ſimul erumpunt. In tota illa deſcriptione Iunonis deſcendentis ad Furias ſe ipſe ſuperaſſe videtur Ouidius; lege perpendente animo* verſ. 432-478. *Nimium quantum placebit poëta. non capit libellus noſter, vt ſingulas pulchritudines et virtutes exponamus.*

CONFVSVS vultus i. *triſtis.* Triſt. 3, 5, 11. Vidi ego *confuſos* vultus, viſosque notaui. *Burm. malit legere,* verſosque notaui, *ſcil. ex laeto, quo me antea aſpicere ſolebas. Sed id profecto non iuuaret poëtam, eademque eſſet inconcinnitas, quam in vera lectione doleo reperiri. At talia, non ſatis accurata, elaborata, ſimilia coniuncta plura in his libris reperies; namque vere ſunt* Triſtes. *vocem* confuſum *vero eodem ſenſu accipio* Pont. 1, 3, 3, Reddita *confuſae* nuper ſolatia menti Auxilium noſtris ſpemque tulere malis.

CONGERERE corpus, *de deuorato* Met. 15, 89. Heu quantum ſcelus eſt, in viſcera viſcera condi, *Congeſta*que auidum pin-

pingueſcere corpora corpus. *vides Ouidianum morem, ludendi verbis.*

CONIICERE cultrum: *vox ſolita de ſacrificantibus, hoſtiam caedentibus.* Met. 15, 735. Itaque *coniectos* incalfacit hoſtia cultros. *Nihil mutandum. Plura de hoc* verbo Gronon. obſeruatt. 1, c. 13. * Met. 14, 240. coëunt: et ſaxa trabesque *Coniiciunt. Sed vide* Continuare.

CONIVGALIS, feſta coniugalia Met. 5, 3. *Sed ſunt etiam qui legant* coniugialia, *pro qua lectione pugnat* Turneb. Aduerſ. 13. c. 22. *commemorans ſimilem illum locum* Met. 6, 536. Nec mea virginitas, nec *coniugialia* iura. *Sed et ibi variant libri. Denique non videtur de vna litera pugnandum. Per me quidem, quodcunque vis, liceat.*

CONSCIVS Met. 13, 15. Sua narret Vlyſſes (*facta*), Quae ſine teſte gerit, quorum nox *conſcia* ſola eſt. *reſpicit ereptum ab Vlyſſe et Diomede, nocturno tempore, Palladium. apud* Pſeudo-Senec, Troad. 754. *inde nocturnus* miles *dictus* eſt, *vt iam notauerat Burm.*

CONSEQVI, *proprie de iaculo, nam illud* conſequi *dicitur, vbi ferit ſcopum.* Met. 7, 685. Vſum Maiorem ſpecie mirabere, dixit in iſta; *Conſequitur* quodcunque petit.

CONSILIVM Ov. Met. 1, 710. Hoc mihi *conſilium* tecum manebit. *vid. concilium.*

CONSIMILIS Pont. 2, 7, 3. Taedia *conſimili* fieri de carmine vobis Quidque petam, cunctos edidiciſſe reor. *Neque profecto valde errat poëta. Namque perlegenti Triſtia et Ponticos libros vno tenore, non poteſt non ſuboriri indignatio, eadem vel millies repetita legenti.*

CONSISTERE *cum proprie dicatur de eo, qui a curſu aut itinere quieſcit* (vt Met. 5, 255. Hor. Serm. 1, 9, 63.) *elegantiſſime de quiete mentis a timore et perturbatione* Met. 2, 280.

*Conſiſtite, dicit Pyreneus, ad fugientes et territas Muſas; manete confidentes.* * conſiſtere exitus *dicitur pro, euenire* Met. 12, 297. Te quoque, ſaeue Drya, circum caput igne rotato Inſequitur: ſed non in ſe quoque conſtitit idem Exitus, *bene h. l. praeſertim delectum verbum!*

CONSONARE, *reſonare.* Met. 7, 451. *Conſonat* adſenſu populi precibusbusque fauentum Regia.

CONSORS, *ſoror.* Pont. 3, 2, 48. *Conſortem* Phoebi gens colit illa Deam. * Ibid. verſ. 82. *et pro* ciue *poſit.* audito patriae pia nomine virgo *conſortes* vrbis comperit eſſe ſuae. * *frater* Met. 11, 348. Quaedam Lucifero genitus miracula narrat de *conſorte* ſuo. * *vxor.* Met. 6, 94. Pingit et Antigonen, auſam contendere quondam Cum magni *conſorte* Ionis, quam regia Iuno In volucrem vertit. (*ciconiam*) *Antigone namque Laomedontis filia, ob ſpretam Iunonis formam, mutabatur in Ciconiam.* * *ſanguis, conſors. i. fraternus* Met. 8, 445. Caede te calfecit *conſorti* ſanguine telum.

CONSPECTIOR, *pulchrior* Met. 4, 295. Nec in tota (Meduſa) *conſpectior* vlla capillis Pars fuit. *Sic etiam* Met. 13, 794. Nobilior pomis, platano *conſpectior* alta.

CONSPICERE Met. 4, 19. tibi enim (*Bacche*) inconſumta iuuentus; Tu puer aeternus, tu formoſiſſimus alto *Conſpiceris* coelo. *Bene* conſpiceris, *nam* conſpiciuntur *proprie, qui ſunt inſignes, praeſtant aliis, vt* conſpectus chlamydi et pictis in armis. Virg. Aen. 8, 588. *Omiſit hanc ſignificationem* τα conſpicere, *ſiue hanc virtutem verbi* Geſnerus *in Theſaur. Ceterum noto obiter, laudes Bacchi loco Ouidii commemorato, ſuo loco ſtare: namque narrat poëta Thyadas celebrantes feſtum Bacchi; et quaſi has laudes dicentes proponit Bacchas: quod vero orationem*

*tionem mutat, et in ſua quaſi perſona dicit, habet id venuſtatem; repetere quaſi voces Baccharum Deum celebrantium videtur. Eadem ſignificationi, ut ſit,* elucere, praeſtantem eſſe Triſt. 1, 6, 34. Prima locum ſanatas heroidas inter haberes: Prima bonis animi *conſpicerere* tui; *aliorum oculos ad te conuertes. Adde* Met. 4, 19.

CONSPICIENDVS Triſt. 2, 114. Domus — clara nec vllius nobilitate minor: Et nec diuitiis, nec paupertate notanda: vnde fit in neutrum *conſpiciendus* eques. *Puto h. l. Ouidium alluſiſſe ad ordinis equeſtris claſſes. Erant enim qui ob generis antiquitatem dicebantur* conſpicui, illuſtres, *non omnes equites hoc titulo ornati. Fuit autem eques* illuſtris Ouidius, *ut docet* Maſſonus in vita Ouidii pag. 34. Tom. IV. ed. Burm. *Hinc dicit h. l. poëta, ſe non fuiſſe* diuitiis illuſtrem equitem (*licet generis nobilitate*) *nec paupertate tamen illuſtrem, notatum aliis propter res familiares exiguas. Eſt, hoc Ouidianum, ludere verbis. cf. verſ.* 115. *ad ea quae dixi.*

CONSTERNATVS Faſt. 5, 310. Hippolyte infelix, velles coluiſſe Dionen, cum *conſternatis* diripereris equis, de *re ipſa vide* Pſeudo-Senecae Hippolyt. Act. 5. *et Euripidis eandem notam fabulam.*

CONSVMERE, preces, *fruſtra, quascunque potes, effundere,* Met. 8, 106. *Conſumtis* precibus violentam tranſit in iram.

CONTEMTOR, *longe ſuauiſſime* Met. 9, 240. *contemtoremque* petebat flamma ſuum, *Herculem ſumma et maiori quam humana fortitudine ferentem flammas; quaſi contemnentem. Habet h. voc. plus venuſtatis, quam ſi poëta plurimos verſus de Herculis conſtantia ſcripſiſſet.*

CONTINGERE, *tangere* Met. 2, 151. manibusque datas *contingere* habenas gaudet; *pinxit*

*Conſiſtite*, *dicit Pyreneus*, *ad fugientes et territas Muſas; manete confidentes.* * conſiſtere exitus *dicitur pro, euenire* Met. 12, 297. Te quoque, ſaeue Drya, circum caput igne rotato Inſequitur: ſed non in ſe quoque *conſtitit* idem Exitus. *bene h. l. praeſertim delectum verbum!*

CONSONARE, *reſonare.* Met. 7, 451. *Conſonat* adſenſu populi precibusbusque fauentum Regia.

CONSORS, *ſoror.* Pont. 3, 2, 48. *Conſortem* Phoebi gens colit illa Deam. * Ibid. verſ. 82. *et pro* ciue *poſit.* audito patriae pia nomine virgo *conſortes* vrbis comperit eſſe ſuae. * *frater* Met. 11, 348. Quaedam Lucifero genitus miracula narrat de *conſorte* ſuo. * *vxor.* Met. 6, 94. Pingit et Antigonen, auſam contendere quondam Cum magni *conſorte* Iouis, quam regia Iuno In volucrem vertit. (*ciconiam*) *Antigone namque Laomedontis filia ob ſpretam Iunonis for-*

*venti* coorti *eſſent; et iam valida tempeſtas. Bene, adeoque recte mihi videtur probare lectionem duorum codd. qui habent*: coactis, *eleganter! ingruit procella, et vt in turbine fieri ſolet, toëunt venti et ab omni parte impugnant nauem.* cf. Valer. Flacc. 4, 686. *Ceterum haec verba confundi ſaepius ſolent, quo veriſſimilior fit lectio. De ipſa vero longa, et vere poëtica tempeſtatis deſcriptione non locus patitur et conſilium, vt plura dicam, nec refutem ineptientem Scaligerum* poët. libr. 5. pag. m. 713. *conſtituo vero alio libro fuſius de his rebus et hac ipſa narratione iudicium ferre.*

COPVLA *ſignificatu vni Ouidio proprio, funiculus, quo venatores in ducendis ad venationem canibus vtuntur* Met. 7, 771. *Copula* detrahitur canibus quos illa frequentes Effugit et coetum non ſegnior alite ludit. *Edit. Burm. leg.* c. d. e. quas illa ſequentes effugit,

*poëta impatientiam Phaëtontis affectantis currus ſolaris regimen.* Met. 1, 339. vt ora Dei madida rorantia barba *contigit,* (*buccina.*) *Adde* Met. 5, 533. It. 14, 606.

CONTINVARE *elegantiſſimo ſenſu* Met. 14, 240. coëunt: et ſaxa trabesque *Continuant;* Ita *enim tum* Burm. *ſecuto Cod. legendum eſt pro vulgari, Coniiciunt, quam quis non videt eſſe gloſſam verbi interioris Latinitatis* continuare? *quod h. l. ſignif. ſine intermiſſione, continuo iactare, Sic* continuare dapes Hor. Sat. 2, 6, *qui locus eſt addendus* Parti I. Clav. Poët. *loco ſuo. Plurima ſimilia loca ex* Lucano, 4, 158. et Statio, Thebaid. 9, 291. it. 12, 745; *laudauit Heinſius ad loc. laud. Ouidii.*

CONTINVVS Metam. 15, 289. Leucada *continuam* (*ſolidam regionem*) veteres habuere coloni. Nunc freta circueunt. * humus continua, Met. 8, 589. *Continuam* diduxit humum partesque reſoluit. *vide* Diducere.

CONTRA, viciſſim Met. 4, 80. partique (*parietis, vbi erat ima*) dedere Oſcula quisque ſuae non peruenientia *contra. de ſignif. voc. conſule, ſi vis, Burm. ad Vellej. Paterc. 2, 76. de ſumma amoris tenerrimi deſcripti venuſtate, autem, ſi mollis es, pectus tuum, et guſtum.*

CONTRAHERE, *de mari aeſtu vehementiſſimo exſiccato,* Met. 2, 262. Et mare *contrahitur ſiccae*que eſt campus arenae. ibid. v. 273. *Contracti* fontes. * *conſociare* Faſt. 4, 811. *Contrahere* agreſtes, et moenia ponere vtrique Conuenit. *Sic et* eod. libr. verſ. 97. Illa rudes animos hominum contraxit in vnum.

CONTVMVLARE Triſt. 3, 3, 32. vt ſaltem patria *contumularer* humo.

CONVALERE, *de igne vires accipiente et ardente* Met. 8, 477. poſtquam peſtifera ignis *Conualuit.*

CONVEXVS Met. 13, 911. Ante fretum eſt ingens api-

ɔllectus in vnum
ſine arboribus
ſ ad aethera ver-
'linatus. *locum*
*praecipitio ac-*
*atum. Sic* iter
n *de reditu Ae-*
*b inferis, erat*
*aſcenſu et ar-*
t. 14, 154. Ta-
*nexum* per iter
nte Sibylla. *eſt*
*iith.* terrae Faſt.
*quae paullo an-*
59. pilae ſimilis
*quippe* conue-
*lo eſt*, ex omni
clinatum.
VM, *de eo qui*
*onuicia* Met. 5,
r brachia mota
(*Pierides*) Aere
nt, nemorum
, (*garrientes et*
*ntes per ſiluas*)

S, ventus, *Sae-*
*tempeſtate, ſed*
*tur, an recte di-*
Met. 11, 513. Sic
rentis commiſerat
*ortis*, Ibat in ar-
s; multoque erat
iſtis. *Dubitat*
*nnus, an h. l. re-*
*ueniant* venti co-
*uod iam dudum*

*venti* coorti *eſſent; et*
*iam valida tempeſtas.*
*Bene, adeoque recte mi-*
*hi videtur probare le-*
*ctionem duorum codd.*
*qui habent*: coactis, *ele-*
*ganter! ingruit procel-*
*la, et vt in turbine fie-*
*ri ſolet, coeunt venti*
*et ab omni parte impu-*
*gnant nauem.* cf. Valer.
Flacc. 4, 686. *Ceterum*
*haec verba confundi ſae-*
*pius ſolent, quo veriſi-*
*milior fit lectio. De*
*ipſa vero longa, et ve-*
*re poëtica tempeſtatis de-*
*ſcriptione non locus pa-*
*titur et conſilium, vt*
*plura dicam, nec refu-*
*tem ineptientem Scali-*
*gerum* poët. libr. 5. pag.
m. 713. *conſtituo vero*
*alio libro fuſius de his*
*rebus et hac ipſa narra-*
*tione iudicium ferre.*
COPVLA *ſignificatu vni*
*Ouidio proprio, funicu-*
*lus, quo venatores in*
*ducendis ad venationem*
*canibus vtuntur* Met.
7, 771. *Copula* detrahi-
tur canibus quos illa fre-
quentes Effugit et coetum
non ſegnior alite ludit.
*Edit. Burm. leg.* c. d. e.
quas illa ſequentes effu-
git,

git, et volucri non ſegnius alite ludit; *quod probo. Quam hic copulam dixit*, libr. Met. 8, 332. *vocauit* vincula. *Eodem ſenſu* copula Triſt. 5, 9, 27. vtque canem pauidae nactum veſtigia ceruae Latrantem fruſtra *copula* dura tenet.

CORNIGER *epithet. Hammonis ab arietis forma, qua colebatur a Libycis gentibus.* Met. 5, 17. *Pertinet huc locus Lucani*, 9, 512. Ventum erat ad templum, Libycis quod gentibus vnum Inculti Garamantes habent: ſtat *corniger* illis Iupiter, vt memorant, ſed non vt fulmina vibrans Aut ſimilis noſtro, ſed fortis *cornibus* Hammon. *Veram originem huius epitheti, et rem, vnde orta, vide* Met. 327. ſeq. * *epithet. cerui* Met. 7, 701. cornigeris tendentem retia ceruis *&c.*

CORNA: ſilueſtria *corna* Hor. Serm. 2, 2. rubicunda dicit cf. Id. Ep. 1, 16. Corna *et ceraſa eadem eſſe vult Seruius* Georg. 11, 18. *vid. autem Caſaub. ad Athen. Lib. II. c.* 11. de ceraſis, cornis, *et* moris, *erudite diſputantem, ſi vis*, ad Ov. Met. 1, 105. *legebant* cornaque et in duris haerentia *mora* rubetis.

CORNV, cornua, *ſunt extremae partes librorum extra volumen eminentes* Triſt. 1, 1, 8. Candida nec nigra *cornua* fronte geras. *Adſcribamus, quae h. l. bene explicat notam Paull.* Manut. ad Cic. Epiſt. 3, 7. „Extremae „partes, quod extra vo„lumen eminentes, cor„nuum ſimilitudinem „prae ſe ferrent; cornua vocabantur, quibus ornamentum aliquod addi ſolitum oſtendit Ouidius, cum librum ſuum Eleg. 1. Triſt. ſic alloquitur: *Candida nec nigra cornua fronte geras; nec* geras candida cornua, quae fortunae ſunt indicia laetioris; cum ſit atrata frons, qualem in calamitate noſtra decet eſſe. Eſt enim *frons libri* exterior voluminis pars. Itaque dixit Ouidius idem verſ. 11. nec fragili geminae

minae poliantur pumice frontes.,, * cornum *antique pro* cornu Met. 2, 874. lituſque ablata relictum Reſpicit: et dextra *cornum* tenet; altera dorſo Impoſita eſt. *Nonnulli quidem Codd. habent*, cornu, *ſed aperta eſt emendatio; cum alii bonae notae teneant* cornum, *et* Priſcianus *Ouidium nominet, qui dixerit* cornum (libr. 6. pag. 685.) *adferens alium etiam locum* Met. 5, 383. Oppoſitoque genu curuauit flexile cornum; *ubi alii, emendati libri quoque, leg.* cornu. *Alios auctores, vſurpantes* cornum *pro* cornu, *collegit* Heinſius *ad not. loc. Ouidii.*

CORPVS *quodcunque integrum* Ov. Met. 1, 18. *Corpore* in vno *frigida pugnabant calidis, in vna maſſa, vt ipſe alibi ait.* * corpora *de cadauere.* Ov. Met. 2, 325. trifida fumantia flamma *Corpora* dant tumulo * corpus *elegantiſſime de arena* Triſt. 1, 5, 48. tot mala ſum paſſus, quot in aethere ſidera lucent, *paruaque* quot ſiccus *corpora* puluis habet. * *pari venuſtate* Triſt. 1, 1, 120. His mando dicas, inter mutata *referri* Fortunae vultum *corpora* poſſe meae. *vultus fortunae transformatus bene inter transmutata collocatur.*

CORRIPERE, *culpare, inuehere dictis* Pont. 2, 6, 5. *Corripis*, vt debes, ſtulti peccata ſodalis. Et mala me meritis ferre minora doces.

CORTINA, *lebes, tribus altis pedibus impoſitus, quo conſcendens et numine afflata Pythias vaticinari ſolebat, ſiue dicta ſit* cortina *a corte, vt quibusdam placet, quod in cortibus villaticis earum vſus eſſet ad aquas calefaciendas, et vina decoquenda, ſiue etiam aliunde dicta.* cf. Plin. libr. 34. c. 9. Ouid. Met. 15, 635. Et locus et laurus, et quas habet illa (*Pythia vt Apollinis ſacerdos*) pharetrae, Intremuere ſimul: *cortina*que reddidit imo Hanc adyto vocem: pauefactaque pectora mouit.

Adde

*Adde* Virg. Aen. 3, 90. et 6, 347. neque te Phoebi *cortina* feſellit dux Anchiſiade. Pſeudo-Senec. Oedip. 33. Lucan. 5, 13.

CORVSCARE linguas *de Tiſiphone* Met. 4, 493. motae ſonuere colubrae - pars circum tempora lapſae Sibila dant, ſaniemque vomunt, linguasque *coruſcant.*

CRATER, *hiatus terrae, fauces* Met. 5, 424. Icta viam tellus in tartara fecit, Et pronos currus medio *cratere* recepit. * Met. 8, 67. Omnia fictilibus (*ſc. vaſis afferuntur*) poſt haec caelatus eodem Siſtitur argento *crater*, fabricataque fago Pocula. *Heinſius emendat:* poſt haec caelatus eadem ſiſtitur *argilla* crater. *Et ita edidit Burmannus, quae quidem lectio primo intuitu adeo facilis et docta videtur, vt vix ambigi poſſit. At ſi rem accuratiori mentis lance perpendis, ſententiam forte mutabis. Primum omnes codd. habent*: eodem Siſtitur argento. *Vnus palatinus* eodem argillo; *ſed eſſe gloſſam inde colligitur, quod in plurimis codd. lectioni* argento *adſcriptum eſt, argilla i. terra. Praeterea* caelatus *argilla crater, quae locutio eſt? Nec placuit adeo Heinſio, qui ineptam eſſe hanc metaphoram ipſe vidit; quid ergo? emendat* illatus *pro* caelatus, *et probat fuſe, quid? quid aliud, niſi?* inferre craterem dici latine poſſe. *At quis, Heinſi, dubitauit? Ouidium vero hoc loco* dixiſſe, *non dicere ſolum* potuiſſe, *hoc opus erat, hic labor. Quae cum non ſint probata, retineo lectionem vulgatam, ſed eo ſenſu, quo docte et eleganter expoſuit, laudatus a Burmanno* Rigaltius ad Tertull. de cultib. femin. libr. 1. c. 2. *vt ſit* Caelatus eodem argento crater, *Crater nullo argento caelatus, aeque non argenteus, ac reliqua, quae praeceſſerant. Suauiter dicit itaque poëta:* Omnia vaſa erant fictilia, et crater eodem argento (ſcil.

*argilla*) caelatus.
*ſt, vt putat Bur-*
*s, iocus, ſed po-*
*gantia, qua pau-*
*Philemonis et*
*is, breuiter et*
*ter notatur* *
it, *vt ſciunt o-*
, *vas vinarium*
*in quo vinum*
*aqua, vnguen-*
*c. atque, vnde*
*poculis vina ſo-*
; *eleg. dicitur*
779. Tum licet,
i, veluti *cratere,*
, Lac niueum po-
ureamque ſapam.
*libus paſtores ſo-*
, *in camella, lo-*
*ris poſita, inſtar*
*ponere, et hau-*
*le potare.* Camel-
*vas ligneum, vbi*
*tio infundenda;*
rneb. Aduerſ. 26,
*illa ipſa diceba-*
rhanica, *a colo-*
*ro.* Feſtus: Burr-
otio, lac com-
ſapa, a ruſo co-
quem burrhum
*vide voc.* Sapa.
3, 418. Cratera
*Veſtae* focis; *eſt*
*rre vino reple-*
*ide vinum liba-*

*ri focis poſſit. Crateres in ſacris adhiberi, mos fuit notus.* * Faſt. 3, 537. Ducunt *poſito* duras *cratere* choreas, Multaque diffuſis ſaltat amica comis. i. e. *remotis crateribus, finito conuiuio,* ſaltant; *at venuſte!* duras choreas ducunt; *incompoſitas, nullam artem prae ſe ferentes. opp.* molles choreae.

CREPITANS roſtrum; *eleg. de ciconia* Met. 6, 97. ſumtis quia candida pennis Ipſa ſibi *plaudat crepitante* ciconia roſtro. *Qui velit de ciconia plura ſcire, inueniet apud* Plin. H. N. libr. 10, c. 23.

CRESCERE in caput Met. 5, 847. Inque caput creſcit longosque reflectitur vngues. *Alii legunt:* iamque caput cet. *perperam! Imitatus eſt* Quintilian. Inſtit. Libr. 4, c. 1. Vitanda immodica prooemii longitudo, ne *in caput excreuiſſe* videatur. *De ipſa mutatione Aſcalaphi in bubonem* cf. Iſidor. libr. 12. c. 7. *qui et h. l. ouid. adtulit.*

CRETOSVS, rura cretoſa Cimoli Met. 7, 463. *dicta, quia in illa terra effoditur* creta, *quae cimolia dicitur, purgandis veſtibus apta.*

CRIMEN *de eo quod vituperium magis mereat quam laudem, vitioſa virtus* Met. 5, 584. Quaque aliae gaudere ſolent, ego ruſtica dote Corporis erubui; *crimen*que placere putaui, *et placere putaui, quod me dedeceret plane. At totus iſte locus a verſ.* 580. *habet ingenuam illam narrandi ſimplicitatem, quae in ore puellae ſummam creet venuſtatem.* * *eleganter veſtes pictae, quibus intexta adulteria Deorum, dicuntur* coeleſtia crimina. Met. 6, 131. Rupit pictas, coeleſtia crimina veſtes, *(cf. praeced. verſ.) Nihil hic ne cogitandum quidem de mutanda lectione. Plane ſic* crimen *apud* Propert. 2, eleg. 5. *et in eadem tabula, quam Chaerea* Terentius ſuſpectabat in Eunuch. 3, 5, 36. *vt iam notauerat* Burmannus.

CRINALE, *ornamentum crinium, faſcia, quae capiti circumdatur crinibus cohibendis.* Met. 5, 53. Ornabant aurata monilia collum. Et madidos myrrha curuum *crinale* capillos. *Burmannus tamen dubitat an vera ſit lectio.* „Illud crinale, inquit, ita abſolute ponere neſcio an ſoleant veteres. *Crinales dentes* Claudian. Bell. Gild. 138. Crinalem murum in Eutrop. 284. dixit, ad quae loca alia adduxit Barthius. *crinales vittae.* noſtro libr. 4, 6. Met. crinale, corpus habent 30. „*Faueat igitur vir doctus lectioni, quam in tribus aliis codd. ſe recepiſſe dicit:* et madidos myrrha cohibebat mitra capillos.„ Namque mithra, addit, Orientem incolentium cultus, et praecipue mollium virorum erat. Vnde et Baccho ex India redeunti fere datur vt apud Valer. Flacc. 2, 271. ſic et Hercules apud noſtrum, Ep. 9, 63. auſus erat mitra redimire capillos; et Senec. Hip-

Hippol. 756. de Baccho: At mitra cohibens cornigerum caput; ita et Faſt. 3, 669. leui mitra canos *redimita capillos.*" *Ego vero auſim eo magis hanc lectionem* crinale &c. *tueri, quo magis noua eſt, et infrequentior. Solent plerumque vt ſemel moneam, critici in eo fruſtra laborare, vt, ſi quam lectionem ſtatuant, multis exemplis et locis aliis, quae idem vocabulum, eandem locutionem habeant, eam ſuſtentent; quod ſaepe nihil prodeſt. Non enim ex ſexcentis aliis locis recte ſequitur coniectura, eſſe et h. l. ita conſtituendum. Ibi tantum valere mihi videtur, vbi apertum ſit, alterum auctorem alterum imitatum eſſe, aut vbi ex eodem auctore, de eadem re, idem affertur: nec tamen tum ſemper certa res eſt; nam poteſt rem variare. Praeterea conferunt ſimiles loci ad tuendam aliquam lectionem, vbi de vocabulo ipſo, aut phraſi quaeritur, vtrum ſit latina, probata bonis ſcriptoribus, an ſecus. Loca itaque* Burmanni *laudata, vbi* mitra *occurrit, non probant, niſi ſtare* poſſe *h. l. hanc vocem. Quod vero* mitra *eſt vſitata incolis Orientis, illud non impedit quo minus et* crinale *poſitum h. l. ſit, nam eadem res eſt. Denique tres illos codices, non profecto inter Ouidianos optimos habitos, probabile eſt, tenere potius gloſſam, quam veritatem. Non enim veri eſt ſimile illum verſum:* cohibebat mitra capillos, *eſſe ita a gloſſatore explicatum,* Et madidos myrrha *curuum crinale* capillos. *Elegantior eſſet interpres, et magis poëticus ipſo poeta. Tandem, ſicut omnes vere magni poëtae, ita et Ouidius ſolet ſaepius verba innouare, aut noua iunctura vti, id quod poëtarum critici accuratiori mente ſaepius cogitare debebant. Hinc et h. l.* crinale *noue dictum eſſe bene poteſt. Accedit, vt ſit mi-*

*nor audacia, cum* crinalis vitta, *frequens ſit, et apud noſtrum ipſum auctorem*, vt Met. 4, 6. crinales vittas fouere; *et, quod longe maximum eſt, occurrit eadem vox eodem ſenſu iterum apud eundem poëtam* Pont. 3, 3, 15. Nec torquem collo, nec habens *crinale* capillis, Neç bene diſpoſitas, comtus vt ante, comas. *Hinc, ni fallor, cauſa dirimitur; quis enim ambo loca emendet, praeſertim nullo codice refragante in loc. laud.* Pont. Epiſt. *certe* Burm. *illo loco ipſe nihil notandum duxit.*

CRINIS ſimplex. Met. 8, 320. *Crinis* erat *ſimplex*, nodum collectus in vnum. *vide* Simplex.

CRISTATVS ales, *poët. gallus gallinaceus.* Faſt. 1, 455. Nocte Deae Nocti *criſtatus* caeditur ales; *et addit cauſam*, quod tepidum vigili pronocat ore diem. *quam venuſte, quam facete! dicitur* etiam ales criſtati oris Met. 11, 598. Non vigil *ales* ibi *criſtati* cantibus *oris* Euocat auroram. *in nobili et poëtica deſcriptione ſedis Dei ſomni, quam cum voluptate animi maxima, attento iudicio leges.* * criſtatus: *eſt et draconis* epithet. Met. 4, 598.

CRVDVS, *crudelis* Met. 4, 240. defodit alta *crudus* humo. *vid.* Part. I. Clav. lit. V.

CVLTVS: thalami culti *ebore et teſtudine; referendum ad laquearia* Met. 2, 737. Pars ſecreta domus ebore et teſtudine *cultos* Tres habuit *thalamos; ornatos.*

CVNEATVS Met. 13, 778. Prominet in pontum *cuneatus* acumine longo: (*in modum cunei formatus*) Collis, vtrumque latus circumfluit aequoris vnda.

CVNEI, *ligna quaedam craſſiora, quae affiguntur nauibus, quo minus, ſi in ſaxa incurrant, atterantur, rimasque contrahant. Graecis* χελεσματα Met. 11, 515. Iamque labant *cunei*, ſpoliataque tegmine cerae, Rima patet. *vide de* cuneis Scheffer. libr. 1. de

de Militia Nauali. c. 6. *vnde ſumta noſtra explicatio.*

CVRA, *de ſollicito amore, vt ſaepe* Met. 8, 81. Talia dicenti *curarum* maxima nutrix Nox interuenit, tenebriſque audacia creuit. *vere et elegantiſſime, nox fingitur,* curarum maxima nutrix *h. l. autem etiam propter euentum neceſſaria fere.*

CVRRVS, *habilis,* Ov. Met. 2, 531. *habili* Saturnia *curru* Ingreditur liquidum pauonibus aëre pictis i. l. *agili* l. *leui,* vt ibid. v. 150, et Met. 10, 717.

CVRSVS, timidus Met. 1, 525. Plura locuturum *timido* Peneea curſu Fugit. * Faſt. 6, 362. Spes erat in *curſu. longius ire, progredi, et quaſi procurrere poſſe videbatur.*

CVSTOS telorum, *elegantiſſime,* pharetra. Met. 8, 321. Ex humero pendens reſonabat eburnea laeuo *Telorum* cuſtos. *Bene* reſonabat; cf. Hom. Iliad. *α.* 45. et 46.

CYATHVS Faſt. 3, 532. Sole tamen vinoque calent: annoſque precantur Quot ſumant *cyathos;* ad numerumque bibunt. *Senſus facilis: vide voc.* Cyathus *in Parte I. Clauis.*

## D.

DAMNVM *elegantiſſime, id quod amiſimus cum damno* Met. 13, 16. Nidus erat volucrum bis quattuor arbore ſumma, Quas ſimul et matrem circum ſua *damna* volantem Corripuit ſerpens; *volantem circa pullos ſuos iam perituros. Sic* Phaedr. 1, 28. *damnum* ſanguinis *in ſimili re* * *de morbis,* damna. Pont. 1, 10, 29. Non haec immodico contraxi *damna* Lyceo: ſcis mihi quam ſolae pene bibantur aquae. cf. verſ. praeced.

DAPES *antiqua ſignificatione, de qua ita Feſtus* „Daps apud antiquos dicebatur res diuina, quae fiebat aut hyberna ſemente aut verna.„ Faſt. 4, 745. Adde dapes mulctramque ſuas:

(*ita lego cum Heinſio et Burm.*) *dapibus*que refectis Siluicolam tepido lacte praecare Palen. *Mihi maxime arridet lectio:* dapibusque paratis i. *peractis. de lacte* conf. Tibull. 1, 1, 114.

DARI *pro* narrari *apud alios ſcriptores paſſim, ſed ita etiam ex auctoritate Codd. legend.* Faſt. 6, 434. Seu genus Adraſti, ſeu furtis aptus Vlyſſes Seu pius Aeneas eripuiſſe *datur. Alii leg.* ferunt. *nec tamen ratio latinitatis patitur.*

DE Met. 1, 127. *de* duro eſt vltima ferro. *ſc. aetas hominum. Ita* de *etiam apud Virg.* Aeneid. IV. *de* marmore templum coniugis antiquum. * *propter* Met. 4, 49. Eurydicen vocant vmbras erat illa recentes Inter; et inceſſit paſſu *de* vulnere tarda. *Gradiebatur Eurydice inter nouas aduenas vmbras, et lento paſſu, propter vulnus acceptum, ſcil. a vipera, cuius ictu enecata modo fuerat. Sed non audeo dicere, qua laude poëta vmbram e vulnere adhuc dolentem finxerit. Quidquid pro eius cauſſa adferatur, non placet illa imago; longe alia eſt ratio, ſi* Dido ſtat vt marpeſia cautes, nec *aſpicit Aeneam* libr. 6. *quem locum ſine dubio imitari voluit Ouidius; namque hoc erat vulnus animi, ſed morſus viperae profecto non locum habet in mente, et vmbra exſangui. Eſt ſine dubio etiam iſte locus ex iis, quos emendaſſet Ouidius, ſi retractare opus licuiſſet. Etenim et mira eſt ſtructura verborum, anxie et quaſi a tirone conſcribiluta, non ab Ouidio, conſpicuo facilitate et amoenitate poëta. Vox* inter *poſtpoſita omnibus eſt; ſuperfluum etiam τὸ* illa, nec *niſi verſum explet* * *de pro* propter *etiam* Met. 14, 477. antiquo memores *de* vulnere poenas Exigit alma Venus. * *pro* ex, Met. 2, 555. &c.

DECENS Faſt. 5, 23. placido *decens* Reuerentia cultu, *longe ſuauiſſima imagine ficta eſt, lectum-*

ctumque verbum decens, quod quidem pulchritudinem notat ſed comem, ſed placidam, qualis pulchritudo conuenit huic Deae; at totus locus ridet eadem comitate, qua hoc verſu renidet Reuerentia Dea. * Pari elegantia, vt ſimul reſpiciatur ad pulchritudinem, quae conueniat apta ſit perſonae Faſt. 5, 356. Cur tamen vt dantur veſtes cerealibus albae Sic eſt haec cultu verſicolore decens. vide Verſicolor.

DECERE, ornare, pulchritudinem addere Met. 4, 230. Ipſe timor decuit. ſic et Met. 4, 330, et Faſt. 2, 105. vt decens pro pulcher. vid. p. 1. clav. ſub h. voc. et Met. 1, 450.

DECIDERE Met. 10, 18. oppoſiti ſub terra numina mundi, In quem decidimus, quidquid mortale creamur. ſed tu cito lege recidimus pro decidimus et veriori ſententia ſuadente et plerisque codd. bonis iubentibus: malim illud decidere ex h. l. ponere verſu 10, vbi noſtra Editio occidit, et meliores libri, Decidit, quod etiam elegantius.

DECIMVS. decimae vndae, maximae et vaſtiſſimae haberi ſolitae Met. 11, 531. Vaſtius inſurgens decimae ruit impetus vndae cf. Triſt. 1, 2. Qui venit hinc fluctus, fluctus ſupereminet omnes Poſterior nono eſt, vndecimoque prior. Inde decimum et decumanum pro maximo, ampliſſimo poſitum. cf. Sil. Ital. 14, 121. cum Ouidii loco.

DECIPERE diem eleg. vt alibi fallere dicitur, qui conſumere, tranſigere ſtudet diem, vt ne ſentiat eius laborem, moleſtias &c. Triſt. 4, 10, 114. Triſtia quo poſſum carmine fata leuo. Quod quamuis nemo eſt, cuius referatur ad aures, Sic tamen abſumo, decipioque diem. Sic eodem ſenſu Triſt. 4, 1, 14.

DECOLOR India Met. 4, 21. Decolor (fuſca et flaua) extremum qua cingitur India Gange. Ita et decolor Indus Triſt. 5, 3, 24. Et quoscunque bibit decolor Indus aquas. In ſuperiori loco pro cin-

gitur, *legunt alii* tinguitur. *Probe: namque non cingitur proprie Gange India, et habent quinque optimi codd.* tinguitur.

DEDOLERE *morte dolorem deponere* Faſt. 3, 480. Quid me deſertis perituram Liber, arenis Servabas, potui *dedoluiſſe* ſemel.

DEDVCERE, veſtem, *de nudando pectore* Met. 3, 480. Dumque dolet, ſummam veſtem *deduxit* ab Ora Nudaque marmoreis percuſſit pectora palmis. *Sic enim leg. perperam alii,* diduxit; *deducebant enim tunicam ab ſumma ora.* Hinc Iuuenal. Sat. 13, 133. nemo dolorem Fingit in hoc caſu, *veſtem deducere ſummam*, Contentus. Ouid. Met. 13, 764. Veſtemque manu *deduxit*, et haec ſunt pectora ait, *vti recte cum Heinſio legitur, cum alias inueniatur* diduxit. *deducta nempe veſte interiore cicatrices in pectore oſtentabat Vlyſſes. Vid. plura apud Heinſ. ad Ov. Amor.* 1, 7, 48, *praeterea in hoc loco noſtro* Met. 3, 480. *aduerte pingens metrum et imitantem numerum ſonum percutientis.* Nudaque marmoreis *percuſſit* pectora palmis: *litera* p. *iterata et ipſa mutatio dactyli cum ſpondeo venuſti quid prae ſe, ad rem ipſam, fert* * *proprie de lanificio pro intexere* Met. 6, 69. Et vetus in tela *deducitur* Argumentum. *Fuere qui legerent* inſcribitur, *alii* infingitur, *omnia ſunt mala, praeter τὸ* deducere. *Adeo de textis ſolemne verbum, eſt* deducere, *vt et hinc ad corpora referatur quae plectro* deducuntur, *de quo adi Burm.* ad Ov. Amor 1, 14, 7. * deducere marito, *ad maritum* Faſt. 4, 153. Cum primum cupido Venus eſt *deducta* marito Hoc bibit. ex illo tempore nupta fuit. *Solemne in hac re verbum. vide* Erneſti Clav. Cic. *in hac voce.*

DEFECTVS deficiens, minutus Met. 9, 154. praetulit (*omnibus aliis conſiliis*)

*ſiliis*) imbutam Neſſeo ſanguine Veſtem Mittere, quae vires *defecto* reddat amori cf. verſ. 132. ſq. defectus poples; *eleg. vbi labat; et deorſum verſus, ſecum trahens corpus* Met. 13, 477. Illa ſuper terram *defecto* poplite labens, Pertulit intrepidos ad fata nouiſſima vultus. *Tota narratio de Polyxena incomparabilis. vox* defectus *vero plane ita vſurp.* Met. 9, 154.

DEFICERE Met. 2, 382. *de ſole*; qualis cum *deficit orbem* Eſſe ſolet, i. *cum occidit, vt alii, aut, cum Eclipſi laborat, vt alii explicant. poſterius praeferam. Burm. legit deficit orbe, ſed non opus.* Sil: Ital. X. 192. non haſta *viros, non deficit enſis. cf. Ov. Amor.* 1. *Eleg.* 8, 93.

DEFLVERE, *bene et poëtice de moribundo concidente equo.* Met. 6, 229. In latos a dextro paullatim *defluit* armos. *Nonnulli gloſſam* decidit *receperunt, ſiniſtra mente.* Met. 6, 141. Poſtea diſcedens ſuccis Hecateidos herbae Spargit. et extemplo triſti medicamine tactae *Defluxere* comae. *eleg. cito omnes* decidere; *id enim notat* h. l. defluere.

DEGENERARE ſuauiſſime Met. 7, 545. Acer Equus quondam magnae in puluere famae (*ſaepius in certaminibus celeritate victor.*) *Degenerat* palmae veterumque oblitus honorum Ad praeſepe gemit morbo moriturus inerti. *Heinſius legit:* Degenerat palmam; *vt actiue vſurpetur, cuius quidem exempla non deſunt, appoſita ab ipſo docto viro* ad Ouid. Pont. Epiſt. 3, 1, 45. Hanc cape degeneres. *in quo quidem loco ita legendum putauerim, quia plurima pars codd. ſuadet: ſenſus eſt facilis: caue ne diſſimilis ei ſis. Sed in loco priori Metam. dubito. Non enim, quia Ouidius altero loco* degenerare aliquid, *dixit, in altero bene accipitur, reclamantibus praeſertim bonis libris. Et habet praeterea equi e peſtilentia aegri deſcriptio*

*maiorem efficaciam*, *et miſericordiae expectationem*, *ſi legamus:* Acer equus quondam magnaeque in puluere famae *Degenerat*, (*iam plane genus ſuum relinquit*, *negat*, *feſſus iacet et iners*;) palmae veterumque oblitus honorum; *nonne ſentis miſeram conditionem equi nobilis*, *qui quaſi oblitus iacet* omnium honorum et palmae. *Denique Heinſii lectio peſſime disiungit*, *quae coniungenda ſunt*; palmae et honorum oblitus, *praeclarum efficit et natura coniunctum ſenſum*; degenerare palmas: *dure dictum*, *et quae ſequuntur:* Veterumque oblitus honorum ad praeſepe gemit, *ſi coniungenda ſunt vt vult lectio Heinſii*, *ridiculi potius quid ſiſtent*, *niſi abſurdi*, oblitus honorum equus, ad praeſepe gemit? *Quaſi gemere non debebat aeger equus; certe praue opponitur* gemens equus *et* honores prius capti, *bene vero*, *vt quisquis videt*, degenerat, *non amplius oſtendit genus ſuum*, *et* oblitus palmae: *namque genere ſuo priſtino palmam nactus erat*, *laudem: longe grauiſſime poëta dicit*, leto moriturus *inerti*; *quaſi ſe indigno &c.*

DEGRANDINAT. Faſt. 4, 755. Da veniam culpae, nec, dum *degrandinat*, obſit, Agreſti ſano ſuppoſuiſſe pecus. *Burm.* dum *pro* donec *accipiens* degrandinet, *inuitis Codd. legit*; *et intelligit*, donec grandinare deſinit; *male! etiamſi* Geſnerus *in Theſauro ſecutus ſit Burmannum*. Degrandinat *verbum inſolens eſt*, *ſed plura ſunt eiusmodi verba*, *vbi adiecta praepoſitio nihil mutat ſignificationem*, *in qua cauſa mihi*. Geſnerus *ipſe interdum erraſſe videtur*, *vt nonnulla talia verba probant in Theſ. explicata. Eſt itaque h. l.* Degrandinat *idem ac ſimplex verbum*, *vt* Deproeliari, *quod vide* in I. Parte Clauis. *et alia. Facilior praeterea eſt ſenſus loci*, *ſi meam interpretationem ſequeris*; *et quod*

*quod maximum eſt, non poteſt* degrandinat *notare*, deſinere grandinare, h. l. *niſi legas* degrandinet, *vt et fecit* Burm. et Geſnerus. *ſed hoc vetant omnes bonae notae Codd. Cur itaque nolumus ſequi veritatem?*

DEIECTVS, *pronus lapſus fluuii*; *ein* Abfall. Met. 1, 571. Peneus-ſpumoſis voluitur vndis, *deiectu*que graui tenues agitantia fumos Nubila conducit, ſummasque aſpergine ſiluas Impluit: *de fluuio deorſum rapido impetu labente, at bone Deus! quam amoena deſcriptio! quam viuida!*

DEIICERE *cum ſaepius vſurpetur de iis*, qui *proſtrati, victi iacent, venuſte Ouidius hoc verbo ludit* Triſt. 5, 8, 1. Non adeo cecidi, quamuis *deiectus*, vt infra Te quoque ſim, inferius, quo nihil eſſe poteſt. *Quamuis proſtratum quaſi fulmine, non tamen ſe deiectum adeo, abiectum eſſe. dicit, vt cum eo poſſit comparari.*

DELAMENTARI; *vox Ouidio propria ab eo nata, neque tamen emphaſin habet, vt volunt interpretes nonulli, ſed idem eſt, quod* lamentari Met. 11, 331. natam *delamentatur* ademtam.

DELIQVESCERE Met. 4, 253. Protinus imbutum coeleſti nectare corpus *delicuit*, terramque ſuo madefecit odore.

DEMERGERE Faſt. 3, 517. *de occiduo ſole*: Sex vbi ſuſtulerit, totidem *demerſerit* orbes Purpureum rapido qui vexit axe diem. *vide* Emergere. * Met. 15, 105. Victibus inuidit, quisquis fuit ille virorum Corporeasque dapes Auidam *demerſit* in aluum. *eleg. ad rem delecta verba.*

DEMITTERE Met. 4, 369. *Demiſſa*que corpore toto Sicut inhaerebat. *ſed legendum* commiſſa, *vide* Committere.

DEMVGITVS, *mugitu impletus, noue et ſingulariter* Met. 11, 376. ſanguine litus Vndaque prima rubent *demugitae*que paludes.

DENSVS; vſus, *frequens conſuetudo*; *noue* Pont. 4, 3, 15. Ille, ego conuictor,

Virg. Aen. 4, 294. Qui rebus *dexter* modus. *ſed nec hoc mihi ſatis placet. Quid? ſi legas; in pexas abiere iubas. ſed nihil confirmo. Locus mihi ſaltim ſuſpectus eſt, et miror tamen omnes ante me ſiluiſſe de eo.*

DIDVCERE *eleg. et proprie, vt trahere et rapere in varias partes notet* Met. 8, 589. *Continuam diduxit* humum, parteſque reſoluit In totidem, mediis quod cernis Echinadas vndis, *continuam terram eſſe, quam nos dicimus, das feſte Land opp.* Inſulis, *notum eſt; bene igitur in* partes *reſoluit, ſcil. Inſulas &c.*

DIFFAMARE *vocab. ab Ouidio vt videtur cuſum, in aliis poſterioribus ſcriptoribus modo occurrens* Met. 4, 236. Vulgat adulterium, *diffamatum*que parenti indicat.

DIFFICILIS ianua Met. 8, 173. Ianua *difficilis* filo eſt inuenta relecto; *de Theſeo. fabula notiſſima, ſed eleg.* difficilis ianua *dicitur, quae inueniri nequit. Ita fere* Faſt. 2, 727. difficilis Ardea, *quae difficulter expugnatur.*

DIFFVNDERE vultus, *exhilarare* Met. 14, 272. *Diffudit* vultus et reddidit omnia votis. *ſed neſcio cur non dudum, nec ab ipſo Burm. recepta ſit lectio, quam tenent plurimi codd.* reddidit *omina* votis? *certe mihi elegantiſſima videtur. Adde huic loco* Pont. 4, 4, 9. Qua tamen inueni vultum *diffundere* cauſam Poſſem, Fortunae nec meminiſſe meae. * diffuſus nectare Met. 3, 318. Forte Iouem memorant *diffuſum* nectare, curas Sepoſuiſſe graues.

DIGERERE: *eleganter* Met. 12, 21. Nouem volucres in belli *digerit* annos. *Dicuntur res* digeri, *in Faſtis, vbi per annos ordinantur; hinc Vates dicitur, digerere nouem volucres in nouem annos, cum dicit nouem illos aues* (paſſeres cf. Homer. Iliad. ρ. β. 299. ſeq.) *notare nouem annos,*

*annos, quos Graeci conſumturi eſſent in bello Troiano.*

DIGITVS Met. 3, 471. ſpectat — et dignos Baccho *digitos* et Apolline crines. *ſtulte. ſic legitur, quum ſatis ſit probata vel auctoritatibus, niſi et res ipſa moneret, lectio Heinſiana*, et *dignos* Baccho, *dignos* et Apollini crines. *Notum ex multis locis veterum auctorum, pulcherrimis crinibus et Bacchum et Apollinem ornatos eſſe habitos. In priori hoc verſu apud Burm. eſt*; ſpectat humi poſitus geminum *ſua* lumina ſidus: *non ita bene, vt illa altera lectio habet*, ſpectat — geminum, *ceu* lumina ſidus. *forte veriſſime cum Heinſio legemus*: — geminum, *duo* lumina, ſidus.

DIMITTERE. *dimitto eleg. ex omni parte mitto longe lateque. elegant.* Ov. Met. 1, 267. Ex omni nimbos *demittere* coelo. * *Dimittere aciem, in partes* omnes *mittere, poëtice et eleganter dicitur de iis, qui auide aliquid aſpiciunt, totumque peruident, quod obiectum oculis eſt, oculis quaſi pererrant, et diligentiſſime perſpiciunt.* Met. 3, 381. *de puero Narciſſo Echuntem audiente, et omnia circumſpiciente loca*: Aciem partes *dimiſit* in omnes. * animum in artes dimittere *pro appellere an. ad. art. diſcendas.* Met. 8, 188. non poſſidet aera Minos. Dixit: et ignotas animum *dimittit* in artes. * Faſt. 6, 705. Inuentam (*tibiam*) Satyrus primum miratur: at vſum Neſcit, et inflatam ſentit habere ſonum. Et modo *dimittit* digitis, modo concipit auras. *Eleg.* dimittere digitis auras, *dicitur, qui ſublatis digitis ab foraminibus tibiae*, auram *quaſi emittit late, h. e. dimittere. Neque ego nego coniecturam Burmanni h. l. mihi vehementer placere, qua legit*: comprimit *pro* concipit. *Videtur ipſe ſenſus tale quid poſtulare. Modo emittit Satyrus auras, modo* continet,

com-

*comprimit, arcet: non video ſatis commodam explicationem verbi: concipit: in his contextis.*

DIRIGERE *lapideſcere, in lapidem mutari* Met. 5, 186. *Velim notatam hanc ſignificationem fuiſſe in* Theſaur. Geſneri, *ſic et* Met. 5, 233. *et alibi.*

DISCERNERE Met. 1, 69. Vix ea limitibus *diſcreuerat* omnia certis, *Heinſ. leg.* deſcripſerat, *Burm.* diſſepſerat *recepit, multisque firmat rationibus, neque mihi non arridet.*

DISCIDIVM, diuortium Met. 5, 580. Tanta cupido *ſc.* tibi *diſcidii* vid. Part. I. clav. h. voc.

DISCORS foetus, *monſtrum* Met. 8, 133. Quae toruum ligno decepit adultera taurum, *Diſcordem*que inter foetum tulit; *Minotaurum. Fabula nota Paſiphaës, de qua haec omnia. Heinſius emendauit* Diſſortem *pro* Diſcordem, *quod probarem ſi vel vnus codex annueret, ſed etiam* foetus diſcors *bene de monſtro duplici generis dicitur; ſi reſpicis ad notionem vocab. Diſcors* * Met. 1, 9. Non bene iunctarum *diſcordia ſemina* rerum. *Heinſ. leg.* diſſortia, *ſed Ouidius poëta ſuauis non puti videtur.*

DISCREPARE Faſt. 6, 572. Hoc conſtat enim, ſed cauſa latendi *Diſcrepat. dubia eſt.*

DISCRIMEN medium; *dimidium* Faſt. 1, 459. Poſtera lux hyemem medio *diſcrimine* ſignat; Aequaque praeteritae, quae ſuperabit, erit.

DISSIMILIS: *varius, verſicolor,* Faſt. 4, 430. Tot fuerant illic, quot habet natura colores: Pictaque *diſſimili* flore nitebat humus.

DISPOSITVS Ouid. Met. 3, 32. ſic vbi *diſpoſitam* &c. *certum ordinem, ornatum et elegantiam notat h. v. vnde Graecis* κόσμος, Latinis mundus. vid. Burm. ad h. l.

DISSIMVLARE Ov. Met. 2, 374. canaeque capillos *diſſimulant* plumae: *audaci tropo, quamquam ſuauiter; quaſi fallunt Cycnum, qui dum capillos*

*pillos tangere putat, plumas prehendit.*

DISTARE *de diuerſitate colorum* Met. 6, 67. vſque adeo quod tangit, idem eſt; tamen vltima *diſtant. Et vere et* plane *adeo is, qui alii colori coniungitur, color ſimilis ei eſt, vt idem videatur, quum tamen diſtet et differat; ſi omnia inter ſe, vltima cum primis connexa vides.* * diſtans numerus *in ludo teſſerarum, qui ſit quaeritur ad Triſt.* 2, 476. Teſſera quot numeros habeat; *diſtante* vocato Mittere quo deceat, quo dare miſſa modo. *Locus profecto obſcurior, nec mihi ipſi ſatis planus. Ignoratur enim ratio certa antiqua ludendi. Micyllus integram diſputatiunculam ad h. l. adiecit, meris coniecturis conſtantem, quas ipſe ſubinde refutat, et finit.* Proinde ego plane fateor, me hunc locum non intelligere. *Atqui etiam non adeo magni momenti tota res eſt, vt male nos habeat ignorantia. Adiiciam notam Burmanni, quae in hac obſcuritate mihi quidem non diſplicuit prorſus:* „Locus difficilis, ſed ſuſpicor hic aliquid latere de turricula vel pyrgo (*vid. hoc vocab. l. parte clauis*) in quem mittebantur teſſerae; forte: *pyrgoque rotato mittere.* (*haec lectio nihili eſt, ſed tamen de pyrgo coniectura valere poteſt.*) vt ſit ſenſus, docuiſſe quosdam, quo modo deceat rotato fritillo ita mittere teſſeras, vt felix iactus eueniat, et cum tu miſeris, quo modo teſſeras illas dare colluſori debeas, vt ille infelicem faciat iactum; Nam* et hoc fraudulenter aleatores hodie callent.„ *Verſus apud Ouidium ſequentes non minori difficultate laborant.* Diſcolor vt recto graſſetur limite miles (*allegoria fictitia ad luſum ducta*) cum medius gemino calculus hoſte perit. *Falſo hic verba de eo ludo explicantur, qui noſtra aetate* ludus Schachiae, *et, veterum* imitatione, latrun-

*latrunculorum vocatur. Sequor et hic, quia fateor me nihil melius ſcire, Micyllum, qui haec:* is ludus, de quo hoc loco Ouidius agit, totus alius atque diuerſus ab eo eſt, quam noſtra aetate *Schachiam* vocant Graeceque πλινθιον, latine vt puto *laterculus* appellatur, cuius rationem Pollux libr. 9. deſcribit his verbis: ἡ δε διὰ πολλῶν ψηφων παιδια πλινθιον ἐςὶ, χωρας εν γραμμαις ἐχον διακειμενας· καὶ το μεν πλινθιον πολις καλειται, των δε ψηφων ἑκαςη κυων· διῃρημενων δε εἰς δυω των ψηφων κατα τας χροας, ἡ τεχνη της παιδιας ἐςὶ περιληψις των δυω ψηφων ὁμοχροων την ἑτεροχρουν ἀναιρειν. *Vides, hanc deſcriptionem Pollucis cum verſibus Ouidii per omnia fere conuenire, niſi quod Ouidius eius, quae* πολις *dicitur, mentionem nullam facit, et quos Pollux canes vocat, ipſe latrones et milites appellat.*

DISTINCTVS: herbae floribus *diſtinctae* Met. 5, 266. *bene: vario colore quaſi pictae. ſic et Horat.* Od. 2, 5, 11. *Vid.* in Part. I. Clav. Diſtinguere.

DISTINCTVS *eleg. dicitur latine pro* varius, variegatus (*vid.* Diſtinguere in I. Part. Clav.) Met. 6, 86. Quattuor in partes certamina quattuor addit Clara colore ſuo, breuibus *diſtincta* ſigillis, *picta figuris variis paruis.* Met. 11, 168. *Diſtinctam*que lyram gemmis et dentibus Indis Suſtinet a laeua, tenuit manus altera plectrum. *Variant libri mirum in modum; Alii, vt nos poſuimus ex noſtra editione; alii:* inſtructamque lyram; *alii* Inſtructamque fidem; *quam lectionem accepit* Heinſius, *edidit* Burmannus. Iam *quae lectio vera ſit, ſi quaeratur, primum dicam, omnes habere, quo ſe tueantur; et videbit lector, nullam plane eſſe ineptam. ſed elegantiſſima nonne eſt illa?* Diſtinctamque lyram gemmis &c. *certe multo*

*multo magis pedeſter ſermo eſt*; inſtructa gemmis lyra. *Quare, quum faueant praeterea codd. lego ita, vt habet noſtra editio; nec alias rationes plures adferre laboro, cum forte non ſit opus. Vide locum Met. 6, 86. modo ante hunc laudatum, et adde* Triſt. 6, 483. ex MSS. Comiſeros hedera *diſtincte* capillos. *Ceterum non plane in vtile forte erit adſcribere notam Glareani:* Ex hoc loco manifeſte percipitur, quid ſit lyra, quid plectrum. Lyra omnis vel trichordos eſt, vel tetrachordos, vel hexachordos: ipſae fides certis interſtitiis, filo ſignatis, tanguntur, a ſiniſtrae manus digitis. Porro chordae plectro, id eſt, arcu, quem dextra tenet manus, percutiuntur, *aut* verruntur potius: *ea* itaque interſtitia faciunt, vt tota disdiapaſon conſonantia etiam trichordo haberi queat.

DISTRINGERE *ſuauiter de auibus volantibus ſuper aqua, eamque quaſi radentibus, alis; ſed legendum eſt*, deſtringere, *non vt male exprimitur fere vbique* diſtringere Met. 4, 561. Pars volucres factae, quae nunc quoque gurgite in illo Aequora *deſtringunt* ſummis Cadmeïdes alis. *Burman. legit*: ſumtis Iſmenides alis; *male; cur enim* ſumtis alis? *niſi ſcripſiſſet poëta* nunc quoque gurgite in illo; *de ipſa mutatione intelligi poſſet; ſed nunc legendum eſt* ſummis alis: *ſiue tu vero legas* Iſmenides *ſiue* Cadmeïdes, *nihil mea intererit. Ridiculum eſt vero, huius lectionis* (ſumtis alis) *veritatem ſtabilire locis his duobus*; Met. 1, 671: Alas pedibus virgamque potenti ſomniferam ſumſiſſe manu; et Triſt. 3, 8, 5: Nunc ego iactandas optarem ſumere pennas * *vniuerſe pro* laedere Triſt. 2, 466. Inuenies eadem blandi praecepta Properti, *Diſtrictus* minima nec tamen ille nota eſt.

DIVERSVS, *diſtans, longinquus* Met. 15, 22. Patrias age deſere ſedes,

Et pete *diuerſi* lapidoſas Aeſaris vndas.

DIVIDVVS: luna diuidua *eleg.* Met. 3, 682. falcata nouiſſima cauda eſt, Qualia *diuiduae* ſinuantur cornua lunae. *Ita enim cum* Gronouio obſeruatt. 46,15. legendum; *alii legunt ſecuti libros* dimidiae. *Sed hoc nec dici quidem latine ſolet. Pulchre etiam eo loco Ouidii* ſinuantur *cornua lunae diuiduae.* cornibus diuiduae lunae *oppon.* iunctae cornua lunae. Met. 7, 530. Dumque quater iunctis impleuit cornibus orbem Luna. *Plura loca vbi occurrit* diuidua luna, *cum dimidium orbis ſui impleuit, attulit ad l. c.* Heinſius. * aqua diuidua *eſt, quae inſulam circumdat* Faſt. 1, 292. Accepit Phoebo Nymphaque Coronide natum Inſula, *Diuidua* quam premit amnis aqua. *pulchre, quia flumen finditur in duas partes, ob inſulae impedimentum.* cf. Met. 15, 739.

DIVTVRNVS *de eo qui diuturnam vitam agit.* Faſt. 5, 488. Nec viduae taedis eadem, nec virginis apta Tempora. quae nupſit, non *diuturna* fuit.

DOMARE *interimere, ad graec. Homericum* δαμάω. Met. 1, 309. Quibus vnda pepercit illos longa *domant* inopi ieiunia victu. * *coquere* Met. 8, 653. ſeruatoque diu reſecat de tergore (*ſumo ſiccatae*) partem Exiguam, ſectamque *domat* feruendibus vndis. *Eleganter* domat feruentibus vndis; *vide* Vnda. reſecat — ſectamque: *ſolida Ouidio repetitio; neque non* exigua pars *ſine delectu; quippe pauper Philemon.*

DOMESTICVS: ira domeſtica, *bene fuiſſe dicitur Boreae vento* Met. 6, 685. Aſt vbi blanditiis agitur nihil, humidus ira, Quae ſolita eſt illi, nimiumque *domeſtica,* vento. *Burmannus ad h. l. duabus his vocibus* ſolita *et* domeſtica *putat Ouidium expreſſiſſe graecam vocem* οἰκεῖος, *de cuius vi pluribus* Victor. ad Cic. 1, Attic. 10.

DOMVS: Met. 1, 121. tum primum ſubiere *domus*, (*domus antra fuerunt*) Et denſi frutices et vinctae cortice virgae. *Locum ſubobſcurum ſic vt nos diſtingue, vt verba*, domus antra fuerunt; *in parentheſi ponas, et omnia erunt expedita: nempe agitur, de primis conaminibus (hominum) quibus cratibus atque virgultis tuguria, vtcunque ſtruere tentabant qui antea in* antris *vitam egerant.*

DRACONIGENA *epithet. Thebarum: ratio vel ex* Metam. *Ouidii et libris mythologicis vulgo conſtat; ſed vox ab* Ouidio, *ni fallor, nata eſt.* Faſt. 3, 865. Inque *draconigenam* nimbis comitantibus vrbem Deſilit: et natos eripit inde ſuos.

DVBITABILIS *vox ab Ouidio forte nata* Met. 1, 223. Nec erit *dubitabile* verum Met. 13, 21. Atque ego ſi virtus in me *dubitabilis*, eſſet, Nobilitate potens eſſem, Telamone creatus. *de quo multa Pindarus* Iſthmic. Od. 6. et Nem. Od. 4. cf. etiam verſ. 23.

DVBITARE Met. 2, 461. *Dubitanti* veſtis ademta eſt, i. *quum dubia an veſtes poneret cum aliis nymphis cunctatur; ita ſuaue hoc verbum, vt ne videretur, quare tandem, vt non ſatis efficax, aut conueniens pugnanti puellae a Burmanno reſpueretur, reponente* Inſtanti; *quod profecto non valde h. l. efficax imo frigens! verbum autem* dubitare *eadem ſignificatione, qua vſurpatur hoc loco, et alibi ſaepe occurrere, notum eſt. piget exempla ponere.* * *dubitor, pro in dubium vocor, raro vſu* Met. 6, 208. An Dea ſim *dubitor!* Dubitare *accuſatiuo iunctum inuenies apud optimos ſcriptores.*

DVBIVS: nox dubia, *elegantiſſime de crepuſculis; ſed totus locus longe excellens deſcriptio eſt* Met. 4, 399. Iamque dies exactus erat, tempusque ſubibat, Quod tu nec *tenebras*, *nec* poſſis dicere *lucem*, *nire!* (*ſic*

*Dantes, poëta notus Italicus, deliquium mentis deſcribit ſtatum* vbi tu nec viuas nec moreris) ſed cum luce tamen dubiae confinia noctis — *bene* confinia: et dubiae confinia noctis, *ponunt rem quaſi ante oculos. Laudibus iuſtis h. l. exornauit et commendauit* Bodmerus in libro: Betrachtungen über die poëtiſchen Gemälde ſect. 7. p. m. 173. * pennae dubiae *eleg. de dubitante inter volandum, quorſum vergatur* Met. 8, 12. Inter vtrumque volant *dubiis* victoria pennis. *plane ſic de apibus* Faſt. 3, 556. amiſſo *dubiae* rege vagantur apes.

DVCERE lanam Met. 4, 34. Aut *ducunt* lanas, aut ſtamine pollice verſant. *Quam iucunde rem exprimens pictura ſi leges conſeq. verſus.* In Epiſt. 9, 79. dixerat: digitis dum torques ſtamina duris. * rimam Met. 4, 65. Fiſſus erat tenui rima quam *duxerat* olim, Quum fieret paries domui communis vtrique. * brachia; vide Brachium. * frigus, *de captante frigidiorem auram in aeſtu* Met. 10, 129. arborea *ducebat* frigus ab vmbra * vbera Triſt. 1, 8, 43. Quaeque tibi quondam tenero *ducenda* palato Plena dedit nutrix *vbera* tigris erat. * notam Faſt. 6, 649. *vide* I. Part. Clauis. * ducere toros, *de praeficis in pompa funebri. res eſt nota ex Antiquitt.* Faſt. 6, 668. Quaeritur in ſcena caua tibia; quaeritur aris: Ducit ſupremos naenia nulla toros. *Recte retenta illa lectio eſt a* Burmanno, *cum erant multi Codd. qui ſuaderent legere*, choros. *tori ſunt, vt conſtat*, lecti, *in quibus mortui efferebantur, ſiue potius* feretra.

DVLCE *abſolute poſit. potio ex aqua et melle et polenta* Met. 5, 450. Lymphamque roganti (*aquam*) *Dulce* dedit teſta quod coxerat ante polenta. *ſed legendum eſſe* teſta *pro* teſta, *iam viri docti plurimi docuerunt.* toſta polenta, *i. e. toſta polenta coxerat dulce illud,*

*potionem illam.*
*omnia facillima,*
*amen noluerunt il-*
*re h. l. viri pluri-*
*lecti, effuderunt-*
*am immanem eru-*
*tem, vt miretur*
*'s vnde haec omnia*
*onfluxerint. Dulce*
*κέων* ſiue cinnus,
*vocat Cicero, pa-*
*e polenta toſta et*
*dulcibus rebus.*
Turneb. Aduerſar.
12. c. 8. Qui
*quendam locum ex*
. Hom. *κ. huc re-*
*Quod vero ſit in-*
*ndus cinnus, pro-*
*erſ.* 455. non ad-
pota parte loquen-
Cum *liquido mix-*
rfudit Dicta *polen-*

E *indureſcere, la-*
*re* Met. 7, 446.
iactata diu fertur
e vetuſtas in ſcopu-
*ic etiam* Met. 10,

*de iis rebus quae*
*decent, aut duram*
*ornant; inde ve-*
*durus in pulcher-*
*illo loco* Met. 4,
ſaepe ſuas illi fa-
ſt dixiſſe ſorores;

Salmaci vel iaculum vel pictas ſume pharetras Et tua cum *duris* venatibus otia miſce; Nec iaculum ſumſit, nec pictas illa pharetras, Nec ſua cum duris venatibus otia miſcet. *ſentisne ſuauitatem repetitionis? finge tibi haec ad ſtamina coli ſedentem puellam narrare, hanc enim hac ratione mire facit poëta loquentem.* * dura puella, *inexorabilis* Faſt. 4, 111. Eloquiumque fuit duram exorare puellam. *Adde* Faſt. 6, 120. * Faſt. 3, 537. Et ducunt poſito duras cratere choreas, Multaque diffuſis ſaltat amica comis. *vide voc.* Crater.

## E.

EBIBERE Neſtoris annos, Faſt. 3, 533. Inuenies illic, qui Neſtoris ebibat annos. *tot cyathos bibat, quot Neſtor annos vixiſſe fertur; namque tot annos precantur, quot ſumant cyathos;* ad numerumque bibunt. verſ. 532.

EBRIVS: verba ebria Faſt. 6, 408. Saepe ſuburbanas rediens conuiua per vndas Cantat et ad nautas *ebria* verba iacit. * *vide* ebrii *elegantem deſcriptionem* Faſt. 6, 677. ſq. Nec mora: conuiuae valido titubantia vino Membra mouent: dubii ſtantque labantque pedes &c.

EBVR: ebore culti thalami Met. 2, 737. Pars ſecreta domus ebore et teſtudine cultos Tres habuit thalamos. *referendum ad laquearia. Similem locum ex* Apulej. Met. 5. *iam attulit* Heinſius: Summa laquearia citro et ebore curioſe cauata ſubeunt aureae columnae, *qui locus noſtrum explicat.* * ebur curule Faſt. 5, 51. Ille datos faſces commendat, (*conſules*) eburque curule, (*omnem magiſtratum maiorem*) Illa coronatis alta triumphat equis. *vide voc.* Ebur *in I. Parte Clauis.*

ECCE *de re improuiſa et ſubita, cum poëtica virtute* Met. 441. &c.

EDERE opem, *ſuauiter de oraculis Apollineis, quae edant, qua ratione opem ferre homines poſſint miſeriis &c.* Faſt. 3, 856. Mittitur ad tripodas, certa qui ſorte reportet Quam ſterili terrae Delphicus edat opem. * edere animam *pro* amittere Met. 14, 777. arcisque via Tarpeia recluſa Digna animam poena congeſtis exuit armis. *Ita enim ego legendum exiſtimo. vide Exuere. Plane ſic etiam* Faſt. 6, 745. *Ediderat*que animam, multum indignante Diana.

EDITVM: *mandatum ſignificare ſaepius, notum eſſe puto; nec tamen putauit Barthius, et inde* ad Stat. Theb. 10, 131. *ſpurium iudicauit verſum* Met. 11, 648. Cunctisque e fratribus vnum Morphea qui peragat Thaumantidos *edita* ſomnus Eligit. *Neque opus erat, vt eum Burmannus exercitu locorum repelleret. Vnus ſufficit in tanta turba, quae vbiuis occurrit* Curt. 10, 8. edere mandata *et alii.*

EFFLVERE; Met. 3, 39. Effluere vndae manibus.

Ego

*Ego autem lego cum Burm.* effluere vrnae man. *namque antea dictum, de aqua aſportanda, vrnae hic itaque locum ſuum habent; et notum, has duas voces ſaepiſſime permutatas fuiſſe, praeterea τὸ* effluere *ad lapſum proniores librarios fecit. occurrit h. V. rariſſime ſic pro: elabi, niſi apud Ouid. ipſum huc pertinet* Amor. 3, 11, 14. Deque meis manibus lora remiſſa *fluent.*

EIACVLARI, *de aqua prorumpente* Met. 4, 174. Fiſtula — — tenues ſtridente foramine longe *Eiaculatur aquas. Adde* Faſt. 1, 270. *vbi de eadem re.*

ELEMENTA Met. 2, 29. Denſior hic tellus elementaque *grandia* traxit. *alluuies materialis, quae hyle Graecis dicitur, in qua fex eſt elementorum omnium, id eſt ignis ſordidior, aër, aqua et terra, grandior materia fecoſa, quae vndique ad imam tellurem grauemque defluxerat. Imitatus eſt poëta ſine dubio Lucretium, cuius hi ſunt verſus:* omnis mundi quaſi limus in imum Confluxit grauis et ſubſedit funditus vt fex.

ELIDERE: eliſus nubibus ignis, *fulgor, elegant.* Met. 6, 696. Exiliuntque cauis *eliſi* nubibus ignes. *Belle*, exiliunt. Met. 8, 340. Fertur vt excuſſis *eliſis* nubibus ignis. *Ita nonnulli vetuſti etiam, nec timendum eſt de Syllaba vs, quippe poſita in caeſura; vt ſaepius. Non igitur neceſſe eſt emendare cum Heinſio*; vt excuſſis eliſi nubibus ignes, *quamuis lectionem et ipſam vetuſtiores probare dicit: namque non bene* aper excitus fertur, *vt* ignes *plurimi; Certe elegantius vt fulgor. Imitatus hunc verſ. eſt* Statius 10, 472. * elidere herbas, *eſt* piſtillo *conterere; quod fiebat in ſacris Cybeles a Gallis.* Faſt. 4, 371. Candidus *eliſae* miſcetur Caſeus *herbae.* Cognoſcat priſcos vt dea priſca cibos. Varro. de Re R. 1, 47. Ea ſumma integenda binis tabellis

dextra et ſiniſtra deligatis, herbaeque *elidendae*, *et dum tenerae ſint, vellendae.*

ELIMARE Met. 4, 178. graciles ex aere catenas Retiaque et laqueos, quae lumina fallere poſſint, *Elimat. bene de Vulcano; nec ſollicitanda lectio. Ipſe Burm. retinuit eam, licet* ad Amor. 1, 14, 7. *ſuſpicatus fuiſſet,* Eliquat.

ELOQVIVM *facundia* Faſt. 4, 111. *Eloquium* fuit exorare puellam: *omnis ars oratoria. Sic pro facundia apud Ouidium ſaepius.* Pont. 2, 2, 51. Pont. 2, 5, 40. Met. 13, 327, et 13, 63. cet.

ELVDERE, *ſpem alicuius fallere.* Metam. 1, 691. Non ſemel et Satyros *eluſerat* illa ſequentes. * *pro decipere, de virgine* Met. 11, 117. Ille etiam liquidis palmas vbi lauerat vndis Vnda fluens palmis Danaen *eludere* poſſet. *Sermo de Mida, ex pollicito Bacchi, quodcunque tangeret, mutante in aurum; adeoque etiam aquam, qua ſe lauit; ſed reſpicit poëta facete ad fabulam notam illam, qua Iupiter dicitur in pluuium aurum mutatus veniſſe in gremium Danaes cf. in Part. 1. Clav. voc.* Aheneus. *vocem* Eludere *vero de eadem re vſurpauit poëta.* Met. 6, 103. *Eluſa* imagine Tauri Europe.

EMATVRESCERE *nouum vocabulum Ouidii.* Triſt. 2, 124. Crimine lapſa domus, Atque ea ſic lapſa eſt, vt ſurgere, ſi modo laeſi *Ematuruerit* Caeſaris ira, queat. *Eleganter! fructus arbores mitiores fiunt ſi maturi facti; hinc de mitigata Caeſaris ira;* Ematuruerit.

EMERGERE Faſt. 3, 367. *eleg.* Dum loquitur totum iam ſol emerſerat orbem. *q.ſ. merſum protulerat. Sic ibid.* verſ. 399. Tertia nox *emerſa* ſuos vbi mouerat ignes. *Ita enim, auctoribus optimis libris cum Burmanno legendum.*

EMERITVS, *ſingulari notione pro perfectus, conſummatus.* Faſt. 3, 43. Quo

Quo minus *emeritis* exiret curſibus annus Reſtabant nitido iam duo ſigna Deo.

EMICARE *de ſanguine proſiliente, belle*; Met. 4, 121. Vt iacuit reſupinus humi; cruor *emicat* alte; (*poſit. h. l. cruor pro ſanguine recens profluenti vt ſaepe*) Non aliter quam cum vitiato fiſtula plumbo Scinditur et tenues ſtridente foramine longe *Eiaculatur* aquas, atque ictibus aëra rumpit. *Quae comparatio! et noua! et vera! et illuſtrans rem mirifice!* * *pulchre, de telo cito emiſſo ex arcu* Met. 5, 67. Dixerat, *emicuit* neruo penetrabile telum. * *de ſanguine trepidante, ſeu trepide proſiliente e vulnere* Met. 6, 260. ſeque eiaculatus in altum *emicuit*; *bene* eiaculatus: *Solet omnino Ouidius hoc verbo* emicare *quam frequentiſſime vti.*

ENCAVSTICAE *picturae genus, quo colores inuſti vide deſcriptum* Faſt. 3, 831. Quinque moues coelum tabulamque coloribus vris &c. *et* Faſt. 4, 275. ſq. *Bene ad h. l. iam laudauerat* Neapolis Plin. libr. 35. 1. Tertium genus acceſſit, reſolutis igni ceris, penicillo vtendi: quae pictura in nauibus nec ſole, nec ſale, nec ventis corrumpitur.,, *Conf.* Scheſſerum de Milit. Naual. libr. 2, cap. 6, et 3, c. 1.

ENIM: *quid enim? deliberantis vox et ſe quaſi corrigentis* Met. 3, 263. tum linguam ad iurgia ſoluit. Effeci *quid enim* toties per iurgia? dixit *Aber — vvas habe ich nun mit allem meinen Zancken ausgerichtet?* * enim *pro* etiam Met. 4, 609. neque *enim* Iouis eſſe putabat Perſea. ,,*Eſt fabulae ad fabulam connexio. Hoc loco Abantiades, Abantis filius, Acriſius dicitur, cum paullo poſt Perſeus* Abantiades *dicatur ſed non* Abantis filius, *vt Acriſius dictus eſt, verum Abantis pronepos, vnde et libro ſequenti 7to* Acriſioniades *dicitur Perſeus*,, Glareanus.

ENSIFER *epithet.* *Orionis*, Faſt. 4, 388. *Enſifer*

 Orion

Orion aequore merſus erit.

EPOTVS Met. 15, 273. Sic vbi terreno Lycus eſt *epotus* hiatu, Exſiſtit procul hinc, alioque renaſcitur ore.

EPVLARI *cum quarto caſu* Met. 15, 110. ſed quam danda neci, non tam *epulanda* (*deuoranda*) fuerunt.

EQVIRIA altera Faſt. 3, 519. Altera gramineo ſpectabis Equiria campo. *quia duo Feſta ita dicta celebrata Romae.* et die XXVII. Febr. conf. Faſt. 3, 557. et d. XIV. Mart. cf. Faſt. 519. *Agebantur in* campo Martio, *vt ipſe locus laudatus ſupra, docet.* Mars *in iis* curribus iunctos equos vrguebat. Faſt. 2, 858. *ſcil. equi curribus iuncti exercebantur: Ita quidem, vt ſingulis miſſibus quattuor, aut plures quadrigae, laxato repagulo, ad palmam, certatim ſe funderent. Romulum Marti haec feſta inſtituiſſe, auctor* Feſtus.

ERGO *elegant. in ore indignantis, orationem interrumptam loquentis.* Met. 7, 173. *ergo* ego cuiquam Poſſe tuae videar ſpatium tranſcribere vitae. *reſp. graeco* ἦτω vel κάδδε, *quod ſaepius ita apud Homerum eſt, et cuius elegantiam, in tali oratione, qualem noſtra h. l. vides, docet* Pſeudo-Demetrius Phaler. περὶ ἑρμηνείας §. 55. et 56.

ERRARE Met. 4, 634. Mille greges illi, totidemque armenta per herbas Errabant. *errabant illi, ſolida elegantia et poëtica; Ihm vveideten Tauſend Heerden. Notum eſt, greges de ouibus paruisque, armenta, de maioribus pecoribus dici.* * *fluctuare animo; belle* Met. 8, 474. Theſtias haud aliter dubiis adfectibus *errat. vide* Adfectus * Faſt. 1, 468. Propoſitoque faue, ne tuus *erret* honos. *incerto falſoque ſermone a me proferatur.*

ERRATICVS: Delos erratica; *quam errare, inſtabilem eſſe, idcirco poëtae finxerunt, quia crebro terrae motu vexabatur,*

*batur*, *donec ex oraculo Apollinis deſierunt illic cadauera ſepelire.* Met. 6, 333. Vix *erratica* Delos Orantem accepit tum cum leuis inſula nabat, i. e. *fluitabat*. *Malim legi* Errantem *pro* Orantem, *vt habet etiam Editio* Pontani *et aliae quaedam*; *Ouidianum enim illud*, erratica Delos, *Errantem* accepit.

ERRATVS *pro* error: *noue primus Ouidius dixit* Met. 4, 566. longisque *erratibus* actus Contigit Illyricos profuga cum coniuge fines; *namque ita cum optimis membranis legendum eſt. Stulte in noſtra Editione legitur* erroribus *pro* erratibus. Idem vocab. enim conſentientibus Mſſ. occurrit Met. 15, 771. *vbi tiro idem repoſuit* erroribus. Quae videam natum longis *erratibus* actum Iactarique freto &c. *De ſimilibus vocibus nebulam quandam excitatam aſpice a Burmanno* ad Met. 4, 566. *vbi etiam videbis, quam amice conſpirent codd. vetuſtiſſimi fere omnes ad ſtabiliendam noſtram lectionem. Adſcribendus igitur fortaſſis locus Ouidii Theſ. Geſneri, qui ſolum Theodulph. carm. citat in hac voce.*

ERROR, *Amor* Triſt. 1, 2, 99. Immo ita vos ſcitis, ſi me malus abſtulit *error*. *Et alibi haec vox in Amorr. libr. ita occurrit, nec in Triſtibus libris et Ponticis alio fere vtitur vocabulo, vbi peccati ſui meminit.* * eleg. Faſt. 3, 382. Plura iubet fieri ſimili caelata figura: Error vt ante oculos inſidiantis eat. *Numa Pompilius iubet plura ancilia fieri, ſimili figura, vt, qui inſidiaretur, et vellet ancile auferre quocum erat coniunctum fatum vrbis, erraret oculis, nec ex ſex clypeis verum ancile dignoſceret. belle!* Error ante oculos eat. *Res ipſa de ancilibus de coelo delapſis nota eſt ex Liuio et Antiquitt.*

ESTOTE *leuiter, et cum quadam poëtae negligentia poſitum* Met. 4, 154. Hoc tamen amborum verbis *eſtote* rogati. *Verba*

*ba Thisbes lugentis mortem Pyrami et ſuam, quam iam meditatur. At non placet illud:* eſtote rogati; *et totus verſus,* Hoc tamen amborum verbis &c. *Codex Heinſii legit* lacrymis *pro* verbis, *bene: ſi* Scaliger *eſſem, alium verſum Ouidio commodarem.*

EVANESCERE Triſt. 1, 2, 107. Fallor? an incipiunt grauidae *euaneſcere* nubes. *ſed legend. cum optimis* vaneſcere.

EVANIDVS, *euaneſcens, reſolutus* Met. 5, 435. Pectora in tenues abeunt *euanida* riuos.

EVENIRE: *De oraculis aut praedictis futuris, vbi quae praedicta fuerunt, fiunt.* Met. 3, 524. *Euenient* neque enim dignabere numen honore. vid. Burm. ad Ouid. Faſt. 4, 775. et Triſt. 1, 8.

EVERBERARE Met. 14, 577. Praepes ſubuolat, et cineres plauſis *euerberat* alis. cf. Gell. 5, 6. *et* Virg. Aen. 17, 866.

EVIGILARE libros; *noue et belle!* Triſt. 1, 1, 108. *Aſpicies* illic poſitos ex ordine fratres Quos ſtudium cunctos *euigilauit* idem.

EVITABILIS Met. 6, 235. Frena tamen dantem non *euitabile* telum conſequitur. *ſed tu cito reſcribe*: Frena dabat: dantem non euitabile &c. *vt verſum genio Ouidiano reddidit* Heinſius. *Quis ferat verſum talem, qualem dat noſtra editio?*

EX AEQVO; *ſimiliter* Met. 4, 62. *Ex aequo* captis ardebant mentibus ambo. *ſimili ardore amoris ſimili eademque torrente flamma correpti. Sic et Met.* 5, 565.

EXASPERARE Met. 5, 6. Saeua quietum Ventorum rabies motis *exaſperat* vndis: *ſuauiter* exaſperat.

EXCOECARE *eleganter de venis pro* ſiccare. Pont. 4, 2, 17. Scilicet vt limus venas *excoecat* in vndis, Salſaque ſuppreſſo fonte reſiſtit aqua: Pectora ſic mea ſunt limo vitiata malorum: Et carmen vena pauperiore fluit.

EXCOQVERE Met. 14, 712. Durior et ferro quod

Noricus *excoquit* ignis; *Apud Noricos optima ferri vena et temperatura* Plin. libr. 34. c. 14. Faſt. 4, 786. Omnia purgat edax ignis, vitiumque metallis *Excoquit.*

EXCREARE: *amatorium Symbolum, exſpuere cum vi quadam et motu quodam tuſſis.* Triſt. 2, 460. Scit cui latretur, cum ſolus obambulet illi, cur toties clauſas *excreet* ante fores.

EXCVSABILIS. Pont. 1, 7, 41. Quod niſi delicti pars *excuſabilis eſſet,* Parua religari poena futura fuit. *ſic de eadem re* Pont. 4, 1, 1. crimen *excuſabile.*

EXCVTERE Met. 4, 491. Nexaque vipereis diſtendens brachia nodis Caeſariem *excuſſit; monuit: in horrenda illa imagine, qua pingit poëta Erinnyn.* * Faſt. 5, 215. ſoliis *excuſſa* pruina eſt. *(radis ſolis amota)*

EXEMPLVM; *factum, quod ex imitatione alicuius editur.* Faſt. 3, 272. Regna tenent fortesque manu, pedibusque fugaces Et perit *exemplo* poſtmodo quisque ſuo. * *exemplo pro* tanquam, velut; *noue ni fallor, Ouidius dixit.* Metam. 4, 621. *exemplo* nubis aquoſae Fertur et ex alto ſeductas (*ſecretas*) aethere longo Deſpectat terras, totumque ſupernolat orbem.

EXERCERE, *de terra, aratrum, atque raſtra, omnino culturam ſuſtinente.* Met. 7, 287. — adunci vulnera aratri Raſtrorumque fero, totoque *exerceor* anno.

EXIGERE. *quaſi in trutina exagitare.* Met. 1, 118. Spatiis *exegit* quattuor annum. vid. Interp. Perſii ad Sat. 16. et Burm. ad Ouid. Ep. 17, 177. * *eximere* Met. 7, 338. Officium praeſtate patri, teliſque ſenectam *Exigite.*

EXIGVVS: exiguum opus, *de Elegis* Faſt. 2, 4. *Sic etiam* modi exigui intellig. Faſt. 6, 22. *vide hoc* voc. in I. Part. clauis. * exigui fumi Met. 15, 351.

EXILIS via, *breuis,* Triſt. 1, 2, 86. *Exilem* facio per mea vota viam. *bre-*

*niorem quaſi reddo.* *Omnia plana.* *Heinſius vero et Burm. coniecturis locum obſcurare conati ſunt, quibus ne hic quidem locum dare poſſum.*

EXPALLESCERE Met. 4, 106. Serius egreſſus veſtigia vidit in alto Puluere certa ferae, totoque *expalluit* ore. *Adde* Met. 6, 602. et 10, 185.

EXPERIENS, *epith. Vlyſſis* Met. 14, 159. Neritius Macareus Comes *experientis* Vlyſſis. *Putant interpretes exprimere h. vocem* πολυμητιν Οδυσσηα. *Sed ego potius credam eſſe ad mala et labores referendum quos paſſus Vlyſſes; vt reſpicias ad Odyſſeam, eumque* ὃς μαλα πολλα πλαγχθη ἐπει τροιης ἱερον πτολιεθρον ἐπερσε. Πολλων δ' ἀνθρωπων ἰδεν ἀςεα και νοον ἐγνω.

EXPERIRI aues, *conſulere* Faſt. 4, 814. Magna fides auium eſt: *experiamus* aues. *omina ab eis petamus.*

EXPERIENTIA; *de facto quo periculum facimus, aliquid verum ſit an ſecus.* Met. 1, 225. haec illi placet *experientia* veri.

EXPILARE: *vehementis ſignific. vocab. decipere ferociter* Met. 13, 562. Inuolat et digitos in perfida lumina condit, *Expilatque* genas oculis: facit ira valentem. *Variant libri vehementer,* expellit *legunt nonnulli; alii* exſpoliat; *vt edidit* Heinſ. et Burm. *Sed nihil opus ea lectione videtur.* expilare *maiorem h. l. vim habet, et plurimis ſuſtentatur Codd. auctoritatibus.*

EXPOSITVS Met. 13, 46. Non comes hic Phrygias Vnquam vexiſſet ad arces Hortator ſcelerum non te Polantia proles, *expoſitum* Lemnos, noſtro cum crimine haberet. *verba Aiacis; quo inuidiam facere conatus Vlyſſi, qui praecipuus auctor fuerat, vt in Inſula Lemno relinqueretur Philoctetes. In verſibus ſeqq. habes deſcriptionem miſeriarum Philoctetae, quae omnia tendunt, mirifica arte fingen-*

*ſingendi tributa Aiaci, ad odium concitandum Vlyſſi. Pleni ſunt libri commemorationibus et deſcriptionibus* luctus et *miſeriarum Philoctetis.* vide Triſt. 5, 2. *Ciceronem pluribus locis.* Cf. Erneſti Clav. Cic. *Hiſtor. in* Philoctetes. *de gemitu et iis quae continent apud Ouid.* verſ. 47. *ſeqq.* cf. Leſſingii Laocoont. Part. I.

EXPVGNARE coepta, *noue et ſine exemplo, ni fallor dictum, pro* perficere coepta Met. 9, 620. Non coepiſſe fuit, coepta *expugnare* ſecundum eſt.

EXSEQVIALIS: *funebris, vocab. ab Ouidio natum* Met. 14, 430. Carmina iam moriens canit *exſequialia* cygnus.

EXSVLTARE, *de feruente aqua, belle* Met. 7, 263. Interea validum poſito medicamen aëno Feruet et *exſultat*, ſpumisque fumentibus albet. * de *eo qui conatur proſilire, ſe tollit vinctus e. g. bene, de mulieribus Thraciae, in arbores paullatim mutatis* Met. 11, 78. at illam Lenta tenet radix, *exſultantemque* coercet, *retinet.*

EXTENDERE: extentum latus curſu, *eleg. Met.* 12, 477. Iactanti talia Caeneus Extentum curſu miſſa latus eruit haſta; Qua vir equo commiſſus erat.

EXTREMVS: *extrema* luna apud Ouid. Met. 2, 117. Cornua *extrema* velut euaneſcere luna — *ſuauiſſime, namque, aurora aduentante, luna longius recedere videtur, et oculos effugere velle, hinc extremo quaſi loco tandem conſpicitur. ſimili fere ratione apud* Ouid. Met. 17, 53. *extrema* tonitrua, *quae e longinquo audiuntur, tenuiora.* Vid. Burm. ad Petron. c. 22. h. l. lucernae humore defectae tenue et *extremum* lumen ſpargunt.

EXVERE Met. 14, 777. Bella gerunt: arcisque via Tarpeia recluſa Digna animam poena congeſtis *exuit* armis. *Sed primum de lectione videndum. Plures quam viginti Codices legg.* edidit

dit *pro* exuit; *quae locutio, cum vltro ſit rarior et elegantior, cur non recepta ſit a Burmanno, miror. Certe ego non video, cur repudiandi et tot codd. et regula nota de accipienda infrequentiori, elegantiori lectione, prae vulgari, ſapiente gloſſam, aut emendationem. Quod vero rem ipſam attinet, cognita ea pleriſque eſt: ſic enim* Corn. Nepos: „Sabini ob raptas bellum aduerſus Romanos ſumpſerunt, et, cum Romae appropinquarent, Tarpeiam virginem nacti, quae cauſa aquae ſacrorum gratia hauriendae deſcenderat, et T. Tatius optionem muneris dedit, ſi exercitum ſuum in capitolium perduxiſſet. Illa periit, quod in ſiniſtris illi manibus gerebant„ videlicet annulos, armillas; quibus doloſe repromiſſis, Sabinos in arcem perduxit: vbi T. Tatius ſcutis eam obrui praecepit.„ *Conf. tamen* Liv. libr. 1. c. 11.

EXVSTVS *aduſtus* Faſt. 4, 473. Antraque Cyclopum, poſitis *exu*[...] minis. *Adſcribi*[...] *ille locus* Theſ. G[...] *qui explicuit ibi*[...] re, *totum vrere* [...] *conſumere; namq*[...] *immortalis praepo*[...] *bus adiectis verb*[...] *pius vim temere* [...] *re ſolitus eſt.*

F.

FABALIS ſtipula, *c*[...] *de quo pendent* [...] *fabales.* Faſt. 4, 72[...] certe ego de vitu[...] nerem, ſtipulasque [...] les, Saepe tuli ple[...] brua caſta, manu [...] verſ. 734, *vbi int*[...] ſimina *referuntur* [...] lique fauilla, et [...] *culmen inane* fabae[...]

FABRA *pro* fabrilis F[...] 383. Mamurius m[...] *fabraene* exactior [...] Difficile eſt, illud, [...] re, clauſit opus.

FABRILIS dextra, *be*[...] *Vulcano* Met. 4, 17[...]

FACERE aliquid fieri [...] *efficere vt* fieri [...] Met. 13, 374. Iam [...] in fine eſt. obſtantia [...] remoui Altaque, [...] capi *faciendo*, Perg[...] cepi. * annos, Met[...]

2

292. Is tria cum primum *fecit* quinquennia. *Occurrit et ita alibi; exempla nonnulla exhibet Burman.* ad Petron. c. 9. * inuenire. *Sic Ouidius* Met. 5, 264. *factas* pedis ictibus vndas *appellat Hippocrenen, fontem ictu vngulae Pegaſi repertum.* * facere exſequias Pont. 1, 9, 53. Ille tibi *exſequias*, et magni funus honoris *Fecit.* * murmura Met. 15, 605. Scelus Met. 8, 340. Notitiam Met. 4, 59. notitiam primosque gradus vicinia *fecit.* v. Gradus.

FALCIFER Senex i. Saturnus. Faſt. 5, 627. Falcifero libata ſeni duo corpora, gentes, Mittite. *Sic etiam* Falcifer Deus *dicitur* Faſt. 1, 234. *et in* Ibid. 218. *rurſus* falcifer ſenex. *cur ita vero appellatus* Saturnus, *certant Grammatici.* Heinſius *ad primum locum duas cauſas affert: vel quod huic Deo inſertiones ſurculorum, pomorumque educationes tributae, et omnium eiusmodi fertilium diſciplinae, vel quia* κρονος et τρονος *idem ſit, et falx ideo aſſignetur, quod tempus metat omnia, et incidat. vide* Macrob. Saturnal. libr. 1. c. 7, et 8. *Certe in numis antiquis Saturni imagini videbis* Falcem ſubiectam.

FALLERE depoſitum; *fallere eum, qui depoſuit, nec reddere depoſitum; poëtica quadam audacia.* Met. 5, 480. Aruaque iuſſit *fallere* depoſitum; *non ſegetes reddere. Solemnem vero in hac re huius voc. vſum probat* Horat. od. 1, 3. Fundusque mendax arbore nunc aquas &c. * laborem Met. 6, 60. ſtudio *fallente* laborem *de Minerua et Arachne, de arte lanas texendi decertantibus. alii* minuente *pro* fallente. *ſed male! eadem diuerſitas in Met.* 4, 295. *Occurrit eadem locutio rurſus* Met. 14, 121. *Imitatus videtur noſter poëta* Horat. (Serm. 2, 2, 12. (cf. *voc.* Fallere in Part. I. Clav.) *et noſtrum* Statius 12, 230. * fallere *dicitur, quod cumque ita fit, creſcit, naſcitur,*

*tur, vt non facile et certo animaduertatur.* Met. 10, 519. *de puero creſcente ſuauiſſime!* Labitur occulte, *fallitque volatilis* aetas; *infantia.* Et nihil eſt annis velocius.

FASTI picti Faſt. 1, 11. Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis; Et quo ſit merito quaeque notata dies. Inuenies illic et feſta domeſtica vobis; (*i. feſta publica ob veſtra merita in rempublicam, victorias &c. quae itaque domeſtica vobis feſta ſunt.*) Saepe tibi pater eſt, ſaepe legendus auus, (*Tiberius et Auguſtus, quia ſolebant nomina apponi faſtis et Annalibus eorum, qui praemia tulerant hoc vel illo die*) Quaeque ferunt illi *pictos* ſignantia *faſtos* Tu quoque cum Druſo praemia fratre feres. *vide* Pictus. *Sed adſcribenda eſt nota* Neapol. *ad h. l. et docta, et huc pertinens.*„ Bene miſcet Naſo annales Pontificios cum Faſtis: in illis enim libris, in his viſebatur etiam exaratum: nam qua die quicquid eueniſſet, faſta ſeu nefaſta, recenſendum erat in Annalibus. Sed praeter hos duae erant apud Veteres tabulae, quibus Faſtorum nomen erat inditum; vna, in qua varia Deorum iura inciſa, ſolemnia Deorum ſacra, ludi, et feriae in eorumdem honorem, res et victoriae aliquot inſignes. Huius generis faſtos vulgauit primus Cn. Flauius; notat Valerius libr. 2. c. 5. *Ius ciuile per multa ſecula inter ſacra, caerimoniasque Deorum immortalium abditum, ſolisque Pontificibus notum.* Cn. Flauius, libertino *patre genitus, et ſcriba, cum ingenti nobilitatis indignatione factus Aedilis curulis, vulgauit*, et faſtos *paene toto foro expoſuit.* cf. Liv. libr. 9. c. 46. Et haec de prima tabula. Alia erat, in qua nomina fere omnium Magiſtratuum continebantur: frequens huius apud ſcriptores mentio. *Vide* Liv. 4, c. 3. Tacit. Annal. 3, c. 17.„ * faſtus dies; *per quem*

*quem lege licebat agi* Faſt. 1, 48. *vide Liv.* 1, c. 19. *et cf. infra voc.* Nefaſtus.

FASTVS: capere faſtus Pont. 4, 9, 16. Illa, confiteor, ſic eſſem luce ſuperbus, Vt *caperet* faſtus vix domus vlla meos * Faſtus ineſt pulchris, ſequiturque ſuperbia formam Faſt. 1, 419.

FATALIS Met. 15, 54. Inuenit Aeſarei *fatalia* fluminis ora. *i. fatis deſtinata, vbi ſedes ponendae erant.* * gleba, *a fatis mota, et vita donata.* Met. 15, 555. *Fatalem glebam* mediis aſpexit in aruis Sponte ſua primum, nullaque agitante, moueri; ſumere mox hominis, terraeque amittere formam. * crinis, *a quo pendet fatum vrbis* Met. 8, 85. *fatali* nata parentem *Crine* ſuum ſpoliat. cf. eiusd. libr. verſ. 8. ſqq. *Sic* Met. 8, 454. *Staminaque* impreſſo *fatalia* pollice nentis; *eleg.* impreſſo digito; *rem pingit.* * fatale aurum Met. 9, 412. *eſt monile perniciosſum illud, quo Eriphyle prodiderat Amphiaraum, et quod iam ab Alcmaeone petit Calirrhoe. Fabula longioris argumenti eſt, quam quae hic exponi poſſit. vide* Pauſan. 8, 24. Apollodor. 3, 7. * Fatalis lex *pro* fato. Met. 10, 203. Atque vtinam pro te vitam, tecumue liceret Reddere ſed quoniam fatali lege vetamur (*ſiue potius* tenemur. *vide* Teneri) Semper eris mecum, memorique haerebis in ore. *Luget Apollo mortuum Hyacinthum; et cupiens mori, ſe mori non poſſe dolet; namque fatum, fatalis lex, cui ſubiecti ſunt omnes dii, ipſe Iupiter, vetat mori.* * fatalia verba *ſunt vaticinia, quibus fatum praedicitur* Faſt. 4, 257. Carminis Euboici *fatalia* verba Sacerdos Inſpicit. *Curae id ſcilicet fuit per hoc tempus Decemuiris.*

FATALITER *ex decreto fati.* Met. 12, 67. Hectorea primus *fataliter* haſta Proteſilaë cadis.

FATICANVS, *nouum et proprium Ouidii verbum pro* fatidico. Met.

 9, 419.

*tur, vt non facile et certo animaduertatur.* Met. 10, 519. *de puero creſcente ſuauiſſime!* Labitur occulte, *fallitque volatilis* aetas; *infantia.* Et nihil eſt annis velocius.

FASTI picti Faſt. 1, 11. Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis; Et quo ſit merito quaeque notata dies. Inuenies illic et feſta domeſtica vobis; (*i. feſta publica ob veſtra merita in rempublicam, victorias &c. quae itaque domeſtica vobis feſta ſunt.*) Saepe tibi pater eſt, ſaepe legendus auus, (*Tiberius et Auguſtus, quia ſolebant nomina apponi faſtis et Annalibus eorum, qui praemia tulerant hoc vel illo die*) Quaeque ferunt illi *pictos* ſignantia *faſtos* Tu quoque cum Druſo praemia fratre feres. *vide* Pictus. *Sed adſcribenda eſt nota* Neapol. *ad h. l. et docta, et huc pertinens.*„ Bene miſcet Naſo annales Pontificios cum Faſtis: in illis enim libris, in his viſebatur etiam exaratum:

nam
euenisſ
faſta,
in An
ter hc
Veter
Faſtor
ditum
ria D
ſolem
ludi,
dem l
ctoria
Huiu
gauit
uius;
2. c.
*mult*
*cacri*
*imm*
*ſolisq*
*tum.*
berti
*ſcrib*
*bilit*
*ctus*
*vulg*
*ne t*
cf. L
haec
Alia
na fe
ſtratr
frequ
ptor
4, c.
c. 17.

debeat [illegible] et quod tum ad Armeniam pera. [illegible] longioris argumentum est, quam quae hic exponi possit. Vide Pausan. 8, 24 Apollodor. 3, 7. * Fatalis lex pro fato. Met. 10, 203. Atque utinam pro te vitam, tecumue liceret Reddere sed quoniam fatali lege vetamur (sive potius tenemur. vide Teneri) Semper eris mecum, memorique haerebis in ore. Luget Apollo mortuum [illegible]; et cupiens mori, se mori non posse dolet, namque fatum, fatalis lex, cui subiecti sunt omnes dii, ipse Iupiter, vetat mori. * Fatalia verba sunt vaticinia, quibus fatum praedicitur Fast. 4, 257. Carminis Euboici fatalia verba Sacerdos Inspicit. Curae id scilicet fuit per hoc tempus Decemviris. FATALITER, ex decreto fati. Met. 15, [illegible] [illegible]

FAT[illegible]

[illegible] con- [illegible] astran- [illegible] quae locu- [illegible] ab alio poe-

[illegible] festinans, [illegible] dio primo [illegible] nto. Met, [illegible] festinus [illegible] at armenti [illegible] Aneton. [illegible] pro tritico [illegible] Triticeos [illegible] raque farra Hordeaque [illegible] nore reddat

[illegible] gulum, aut singuli annexa [illegible] Met. 8, 318. [illegible] huic summam [illegible] debat fibula vestem; aut vestem dicit fibulis a summo connexam, ac Dorida appellatam, qua cum olim uterentur Athenienses mulieres, unum, qui a pugna cum Aeginetis superfuit solum,

9, 419. Haec vbi *faticano* venturi praeſcia dixit Ore Themis. *Nihil mutandum. Nonnulli legg.* vaticino. *Sed nouum vocab. poëticum vere, et librario nullo dignum, eiici non debet. Ego etiam* Met. 15, 436. *ita legendum exiſtimo:* Sic dicere vates *Faticanas*que ferunt ſortes. *Vulg. habet:* Faticinasque &c.

FATICINVS. *vox Ouidii noua.* Met. 15, 436. ſic dicere vates *Faticinas*que ferunt ſortes. *Sed vid.* Faticanus.

FATIFER *pro* letifero. Met. 251. Intima *fatifero* rumpit praecordia *ferro.*

FATIGARE *eleg.* Met. 5, 485. lolium tribulique *fatigant* Triticeas meſſes, et inexpugnabile gramen. Triſt. 5, 1, 62. Hoc erat, in gelido quare Paeantius antro Voce *fatigaret* Lemnia ſaxa ſua.

FATVM, *de homine, de quo pendet fatum, aut qui exigit fatum, noue.* Faſt. 5, 390. ſtare ſimul caſu Troiae duo *fata* (*homines*) videres: Hinc puer Aeacides, hinc Ioue natus erat.

FAVERE Faſt. 1, 71. Proſpera lux oritur: linguis animisque *fauete.* Nunc dicenda bono ſunt bona verba die. *vid.* voc. fauere *in I. Parte Clauis. Kalendae Ianuariae; dies totius anni celebrior nouo magiſtratu, nouis munuſculis, multis ſuperſtitionibus.*

FAX *fuſtis inciſus, et lignum quodcunque minutum, non enim ſemper* fax *eſt cera et oleo inuncta teda* Faſt. 5, 508. Ipſe genu poſito flammas exſuſcitat aura Et promit quaſſas, comminuitque *faces. ligna minora. Nihil hic de lectione mutanda cogitandum. at qualis, elegans, nitida, deſcriptio tota eſt!* cf. Met. 3, 508. *Singularis Ouidii virtus in eius generis, cuius haec eſt, imaginibus conſpicitur.*

FEBRVA Romani dixere piamina patres Faſt. 2, 19. Denique quodcunque eſt, quo pectora noſtra piamur, Hoc apud intonſos nomen habebat auos. *origo a Graecis repetenda* cf. verſ. 37.

**FELIX** arbor, *fertilis, vt ſaepius* Pont. 3, 1, 19. Rara, neque haec *felix*, in apertis eminet aruis Arbor; et in terra eſt altera forma maris. *Bene* eminet de arbore *ſurgente in aruis. Sic et* Faſt. 5, 197. &c. * poma *felicia, optima.* Met. 9, 92. totumque tulit praediuite cornu (cornucopiae) Autumnum, et menſas, *felicia poma*, ſecundas.

**FERALIS** papilio. Met. 15, 374. *ferali* mutant cum *papilione* figuram *vid. voc.* papilio. * dies ferales *apud Rom. IX. Kalend. Mart. acti ita dicti, quia inferiae mortuis offerebantur, et placabantur ſepulchris. vid.* Faſt. 2, 34. *et ibid.* 569. et 570. cf. Alex. ab Alex. Genial. dier. libr. 5. c. 26. *et lege* Faſt. 2, 543. - 546. et - 564.

**FERIRE** Solem cacumina, Ouidius Met. 9, 93. et *ſaepius dicit, vbi primum ortum ſolis, montis cacumina colluſtrantis, narrat; quae locutio neſcio an ab alio poëta vſurpata ſit, propriaque Ouidio.*

**FERVERE**. vulnus *feruens; vere et eleganter!* Met. 4, 170. nec mora, *feruenti* moriens e *vulnere* traxit. (*ferrum.*)

**FESTINARE** aliquid, *properando efficere* Met. 11, 576. et iam quas induat ille *Feſtinat* veſtes; *propere fecit, fingit, aut parat.*

**FESTINVS** *pro* feſtinans, *vocem ab Ouidio primo vſurpatam puto.* Met. 11, 348. curſu *feſtinus* anhelo Aduolat armenti cuſtos Phoceus Aneton.

**FETVS** triticeus *pro* tritico Faſt. 1, 693. Triticeos fetus, paſſuraque farra bis ignem, Hordeaque ingenti foenore reddat ager.

**FIBVLA** *cingulum, aut proprie, cinguli annexa fibula eſt* Met. 8, 318. Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem; *Aut veſtem dicit fibulis a ſummo connexam, ac* Dorida *appellatam; qua cum olim vterentur Athenienſes mulieres, vnum, qui a pugna cum Aeginetis ſuperfuit ſolus,*

*lus, fibulis totum perforantes interimerunt; vnde poſtea ſtatutum vt eae* ladibus veſtibus, *quae lineae ſine fibula erant, in poſterum vterentur; aut veſtem poſt humeros fibula collectam intelligit, vt eſſet expeditior ad venandum; qualem Meleagro* Balbus *aſſignat* libr. 1, 433. At tibi collectas ſoluit iam *fibula* veſtes. *Fibularum autem inuentum Vulcano dabimus, ſi Homerum ſequemur, qui* Iliad. 18. *ſcribit, eum Deum apud Eurynomen et Thetiden Oceani filias nouem annos fibulas, et monilia conflauiſſe. Verſus autem proxime praecedens:* Venit Atalante Schoenei pulcherrima virgo; *certo expungendus eſt; omiſſus etiam in melioribus Edit. inde a Ciofanio, qui ſatis monſtrauit, eum ſpurium eſſe; namque nec in vllo libro antiquo reperitur, nea eo opus, cum verſ. praeced. eam iam nominauerat. (Tegaea vrbs eſt Arcadiae, patriae Atalantes) nec dignus eſt Ouidio: ſecunda Syllaba enim in* Atalante, *contra aliorum exempla producta; denique confuſa eſt illa* Atalante *cum alia, filia Schoenei, cum tamen h. libro filia Iaſii ſiſtatur non Schoenei,* Arcadica, non Boeotica; *quod non hic ferendum, licet Statius eundem errorem errauerit* libr. 6. verſ. 563. *qui de* Arcadica Atalanta *loquens, ea narrat, quae valeant de altera illa Boeotica. De* Atalanta quae occurrit libro 8. Met. *filia Iaſii* cf. Callimach. Hymn. in Dian. 215. ſq. et Aelian. var. Hiſt. 13. c. 1. et Perizon. Nott. *Ceterum videtur Ouidius voluiſſe* Atalanten *ſiſtere quaſi* Camillam *ſui operis, ſororem Virgilianae heroinae.*

FIDES polliciti; *ſi vera lectio eſt, pro* vero, *vere dato pollicito.* Met. 11, 107. Pollicitique fidem tangendo ſingula tentat; *promiſſum enim erat, quodcunque Midas tangeretur, in aurum mutatum iri.* Heinſius *vero emendat, ſecutus codicem;*

*dicem*: pollicitamque fidem t. ſ. t. *nec tamen opus eſſe videtur; nec fas, vni codici fidem habere, aliis renuentibus.*

FIERI Met. 9, 406. *fientque* pares in vulnera fratres. *Legerem, ſi literet, vt habent plurimi libri:* fientque pares in vulnere fratres. *Nunquam autem conceſſerim Heinſio lectionem coniectura conſtitutam talem:* ibuntque pares in vulnera fratres. *Cui enim tandem perſuadebit, ex* fient, *natum eſſe* ibunt? *Sed ſaepius ſolet, more ſuo, hoc eſt, peſſimo, emendare locum, ſi geminus vnus et alter occurrerit, vbi aliud quoddam verbum. Mirarer Burmannum hanc lectionem recepiſſe, ſi eam primam malam lectionem inuenirem. Rem autem ipſam quod attinet, patet, eſſe* Eteoclen et Polynicen *pares in vulnere fratres, vt notum. cf. tamen, ſi placet,* Statii Thebaid. *in primis* libr. 8, 69. 11, 306 &c. *Initium Antigones Sophocles &c.*

FIGVRARE *mutare* Faſt. 6, 142. Naeniaque in volucres Marſa *figurat* anus. *de carminibus, incantationibus Sagarum. quoduis dictum priſcum ſaetulum dixit* naeniam. Neapol. *ad h. l.*

FINGERE Triſt. 2, 474. Quod valeant tali, quo poſſis plurima iactu *Fingere*; damnoſos effugiasque canes. *Eſt h. l.* Fingere *eleg. diuerſas talorum facies exhibere, quod vbi fit, iactus eſt feliciſſimus, et dicitur* Venus. *vide* Canis. * fingere manus manibus *eſt* premere Faſt. 5, 409. Saepe manus aegras manibus *fingebat* amicis. *Sequentem verſum:* Morum, quos fecit, praemia doctor habet: Heinſium *genuinum eſſe negat, putans, nihil eum ſpirare, praeter merum frigus, et Latinitatem ſemibarbaram a quo tamen equidem plane diſſentio. mihi neque verſus friget, neque* facere mores, *phraſis barbara, etſi inſolens videtur.* * *quia forma fingendo rebus inducitur, ſaltim*

*expolitur*; lingua fingere corpora *animantes dicuntur*, *quae catulos lingendo formam eorum pulchriorem facere videntur*. Faſt. 2, 418.

FIRMAMEN, *pro* firmamentum, *fulcrum*, *Ouidianum nouum vocab.* Met. 10, 491. ruptosque obliqua per vngues Porrigitur radix longi *firmamine* trunci; *bene* porrigitur, *de radice ſe extendente ſubter terram.*

FIRMVS, *animoſus*, *ſed cum luſu quodam non culpando*, *eleganti potius.* Met 7, 457. qui quanquam milite, quanquam claſſe valet; patria tamen eſt *firmiſſimus* ira. *reſpicit h. l.* τὸ firmiſſimus *ad* valere. *animo maiori potens*, *valens eſt*, *quam armis*, *licet illis valeat vt cum maxime.*

FLAGELLVM, *flagella de pedibus Polypodis*, *vrentibus*, *figentibus.* Met. 4, 366. Vtque ſub aequoribus deprehenſum polypus hoſtem Continet ex omni dimiſſis parte *flagellis.* *Locus claſſicus huc pertinens eſt apud* Plin. H. N. 9, 29. *vbi deſcripto polypode*, *dicit*, *luctari eum cum hominibus ſub aqua*, complexu, et ſorbere acetabulis, et numeroſo ſuctu, et tenere homines ſupinos vt auelli non queant; *vnde comparatio Ouidiana mirabilis fit.*

FLAMMA, *de ſtipula et faeno*, *ex more in ſacris* Palilibus *accenſis* Faſt. 4, 727. *belle poëta de ſe:* Certe ego tranſilui poſitas ter in ordine *flammas*, Virgaque roratas laurea miſit aquas. *vt ſcil. eo magis Dea Pales fauere poſſit.* Tibull. Eleg. 2, 5. *de his feſtis:* Ille leuis ſtipulae ſolemnes potus aceruos Accendet, flammas tranſilietque ſacras. Propert. Eleg. 4, 1, Annuaque accenſo celebrare Palilia faeno. cf. eiusd. libri Eleg. 4. *inde a verbis*: Vrbi feſtus erat: dixere Palilia patres. Hic primus coepit moenibus eſſe dies. Annua paſtorum conuiuia &c. *Mos erat enim* tranſilire his feſtis ſtipulas ardentes.

Ipſe Ouid. Faſt. 4, 781. Moxque per ardentes ſtipulae crepitantis aceruos Traiicias celeri ſtrenua membra pede.

FLAMMEVS, *ignitus* Faſt. 6, 636. caput igne corusco Contigit, inque coma *flammeus* arſit apex. *vide* Apex.

FLATVS pro *vento* Faſt. 2, 775. vt ſolet a magno fluctus langueſcere *flatu*: Sed tamen a vento, qui fuit, vnda tumet. Sic, quamuis aberat placitae praeſentia formae, Quam dederat praeſens forma, manebat amor. *Quam venuſta comparatio!* * *pro* ſpiritu Faſt. 1, 428. Ipſa ſui flatus ne ſonet aura, cauet.

FLAVERE: cera flauens. Met. 8, 673. Fabricataque fago Pocula, qua caua ſunt *flauentibus* illita *ceris. elegant.* Met. 9, 638. Inerant lunaria fronti Cornua, cum ſpicis nitido *flauentibus* auro. *de Iſide, quae cum cornibus picta, eadem cum Luna habebatur. Adde* Met. 13, 848.

FLAVESCERE *de eo qui plurima arena conſpergitur.* Met. 9, 36. Inque vicem fuluae tactu *flaueſcit* arenae. *vide* Tactus, *et Adde* Met. 5, 560.

FLECTERE arcus. Met. 4, 333. Nec venatibus apta, nec arcus *flectere* quae ſoleat; *Flectitur enim, dum intendis neruum, quo tela mittas.* * Pont. 1, 6, 44. lacrymis opus eſt; non ſanguine, dixit: Saepe per has *flecti* principis ira ſolet. *Adde* Met. 1, 378. * *pro* formari, fingi. Met. 10, 285. vt Hymettia ſole Cera remolleſcit, tractataque pollice multas *Flectitur* in facies, ipſoque fit vtilis vſu. * aes flexum Met. 1, 98. non aeris cornua flexi Non galeae, non enſis erat. *Intelligit lituos, qui inſtar cornuum incurui erant, vt contra tubae rectae. vide* Iuuenal. 14, 200.

FLEXIBILIS hedera. Met. 10, 99. Vos quoque *flexibiles* hederae veniſtis. *Sed praua eſt lectio; nec cadit bene in hederam illud epitheton; vt facile videre quis poteſt, vide* Flexipes.

FLEXIPES *longe elegantiſſimum hederae epitheton, ab Ouidio natum.* Met. 10, 99. Vos quoque *flexipedes* hederae veniſtis. *Ita enim lectionem veram conſtituit* Turneb. Aduerſ. 1, 23. *In vulg. et noſtra Editione male legitur* flexibiles. *Flexipes hedera eſt, quia flexuoſis et errabundis flagellis, velut pedibus, ſerpit.*

FLEXVS, *ipſe actus flectendi* Faſt. 1, 143. Et mihi, ne *flexu* ceruicis tempora perdam Cernere non moto corpore bina licet. *Ita Cicero* flexum aetatis *dixit. vide hanc vocem in* Claue Cic. Erneſtin.

FLORIDVS *floribus abundans* Faſt. 3, 739. * ſerta florida *ſunt e floribus facta* Faſt. 6, 312.

FLVITARE, *venuſte de velis a vento inflatis circa malum volitantibus* Met. 11, 470. Vela ſpectat ſummo *fluitantia* malo.

FOCVS a flammis et quod *fouet* omnia dictus; Qui tamen in primis aedibus ante fuit. Faſt. 6, 301.

FONTANVS *vocab. Ouidianum.* Met. 14, 328. illum *fontana* petebant *Numina* Naiades Pont. 1, 8, 46. Solebam ad ſacta *fontanas*, nec pudet, addere aquas. *Vtitur Ouidius ſaepius eo vocabulo, vt* Faſt. 4, 269. Faſt. 4, 654. &c.

FORDA, bos praegnans *antique.* Faſt. 4, 631. *Forda* ferens bos eſt foecundaque, dictaque ferendo. Hinc etiam foetus nomen habere putant.

FORMA *pro ipſo homine, quatenus reſpicias ad corpus.* Met. 1, 1. In noua fert animus mutatas dicere *formas* corpora. *Canam homines mutatos in noua corpora. Sic vocab.* formam *occurrere oſtendit* Burmannus ad h. l. laud. Quintil. declam. 152. *Sed ipſe noſter poëta ita eo verbo vſus.* Triſt. 1, 7, 13. Carmina mutatas hominum dicentia formas. *vbi pro* hominibus hominum formas *habes. Plura exempla dat* Drakenb. ad Sil. Ital 15, 86. *Immerito igitur Scaliger Ouidii*

*dii hunc locum* culpat Poët. libr. 6, pag. 862. *propter inuſitatam dicendi rationem*; *immerito idem damnat vocab.* et illas. *Quid eſt, ait,* et illas? *et illas: et quid aliud?* „*Scilicet et te mutauerunt dii in Zoilum: qui carperes quae recte ſe haberent. Namque verba:* Nam vos mutaſtis et illas: *reddunt inuocationem ad Deos probabilem, quorum auxilium eo magis petat, quo magis ad eorum vim et ſecreta imperia pertineant, quae ſit narraturus; Quodſi diſplicet vox* et, *poteris legere:* nam vos mutaſtis in illa (*ſc. corpora, formas*) *ſed neque hoc Ouidius profecto ſcripſit, neque opus*: et *h. l.* pro etiam *poſit. non plane redundat: aſpirate coeptis meis, o dii, nam vos* etiam *debetis, ſi felicem ſucceſſum me habere liceat, quippe vos mutauiſtis has res, de quibus canam. At vero Scaliger ex diuitiis ingenii ſui, pauperis ſcilicet,* Ouidio *impertiri benigne voluit, et tale initium Metamorph. conſtituit, loco Ouidiani:*

> Quas mutata nouas *immotis* corpora *formis*
> Induerint facies: *ſe vt mirarentur in illis!*
> Tecta fide veterum canimus miracula vatum
> Dii quibus imperium *hoc*, verum variare figuras,
> Et *fluxo reparare orbi ſua ſemina*, coeptis
> Aſpirate meis.

*Quale primordium? cur* immotis formis? *addito ſcilicet*; facies nouas? *Cur?* ſe vt mirarentur in illis. *Vituperat Scaliger vnum vocabulum* et *abundanter poſitum*; *et ipſe dimidium verſus non abundans ſolum, verum etiam ridiculum vltro canit. Quid enim ſibi id vult in propoſitione argumenti? an vult* Ouidius *canere admirationem horum mutatorum hominum? Et denique, quanta intolerabilis loquacitas poëtae in initio promittentis* tam

*tam vaſto hiatu! Attuli uberius hoc loco, quae veritas cogitare iubebat, vt inde tirones diſcerent ſe abſtinere a culpandis poëtis ſummis, et diffidere criticis moroſis et ſubtilioribus iuſto.*

FORMIDO *venatorum funiculus, quae* linea *dicitur* Faſt. 5, 173. Dum noua lanugo, pauidos *formidine* ceruos Terret: et eſt illi praeda benigna lepus. *venationis enim voc. proprium eſt*, formido, *vide* Benignus.

FORS: *Si fors tulit, pro* fortaſſe, *ad* Homericum frequens illud ὧδε δέ τις εἴπεσκεν. Met. 11, 752. Proximus aut idem, *ſi fors tulit* &c.

FORTIS: vulnera *fortia* Met. 13, 694. Illam, demiſſo per *fortia vulnera* telo, Pro populo cecidiſſe ſuo. *Ita enim legend. Aliae omnes lectiones nihili ſunt.* * *fortia* dicta; *aſpera, ſaeua*, foribusque expellere tentat Cunctantem, et placidis miſcentem *fortia* dictis. * exempla Faſt. 4, 847. arma Faſt. 5, 587.

FOVERE artus. *poët. de lauatione.* Met. 8, 657. Erat alueus illic Fagineus curua clauo ſuſpenſus ab anſa: Is tepidis impletur aquis; artusque *fouendos* Accipit.

FRAVS: *damnum* Faſt. 6, 173. Piſcis adhuc illi populo ſine *fraude* natabat.

FREMERE Met. 6, 146. Lydia tota *fremit. Intelligunt omnes interpretes de indignatione et dolore popularium Arachnes; ſed non video, quidni poſſit ſimpliciter accipi de fama peruagante terram. Tum ſequentia fauent, tum dignior fama illa Mineruae facto, quam indignatio. denique plane ſimilis eſt locus, et vox* fremere *ſic vſurpata* Met. 13, 47.

FREQVENS *terra aliqua re, eſt vbi copia eius rei.* Met. 4, 619. Vnde *frequens* illa eſt, infeſtaque terra colubris; *vnde in illa terra frequentes angues. Sic et* Faſt. 6, 528.

FRETVM Met. 6, 77. Stare Deum pelagi longoque ferire tridente Aſpera ſaxa facit (*pingit Minerua*

*nerua texens*) medioque e vulnere ſaxi exiluiſſe *fretum*; quo pignore vindicet vrbem. *Lectio dubia et magis dubia a copia verborum Virorum doctorum ad h. l. reddita. Codd. plurimi legg.* fretum; *nonnulli tamen etiam* ferum. *Quae lectio poſterior facillima quidem, et, niſi egregie fallor, eadem vera. Videt omnis lector, h. l. agi de certamine Deorum in condenda vrbe Athenarum; de qua haec* Hyginus 164. Inter Neptunum et Mineruam cum eſſet certatio, qui primus oppidum in terra Attica conderet, Ionem iudicem ſumſerunt. Minerua, quod primum in ea terra oleam ſequit, quae adhuc dicitur ſtare, ſecundum eam iudicatum eſt. At Neptunus iratus, in eam terram mare coepit irrigare, quod Mercurius, Iouis iuſſu, ne fieret, prohibuit. Itaque Minerua ex ſuo nomine oppidum condidit, quod oppidum in terris primum dicitur conſtitutum. *Hoc itaque et alio loco Varronis ſuſtentant viri docti lectionem τx* fretum, *quum alia illa* ferum *deſignet equum in illa contentione procreatum a Neptuno, vt fabula notiſſima tradit. Locus* Varronis *hic:* Cecrope regnante, cum circa arcem Athenienſem olea arbor forte enata eſſet, et iuxta aquarum ſcaturigo emanaret; conſultum ſuper hoc, velut prodigio Apollinem reſpondiſſe, per oleam Mineruam, per aquam Neptunum indicari, eosque Deos inter ſe certare, vter vbi nomen imponeret. Poſtea Neptunum iratum, quod Mineruae nomen inditum eſſet vrbi, magnam aquarum vim effudiſſe. *Huc reſpicere τὸ* fretum *dicunt* Interpretes. *Enimuero non videntur interpretes vidiſſe, vt ſit, quidnam hic locus, et ingenium poëtae, et Minerua pingens flagitet. Si vera lectio eſt* fretum; *inundationem reſpicit poëta; eam igitur pinxit Minerua: at, vt nihil dicam,* quae

*quae ad artem pingendi pertineant, num dici poteſt.* fretum EXILVISSE E VVLNERE SAXI? *quaenam haec fuiſſet inundatio? Num porro dici hoc* fretum, *haec inundatio poteſt* pignus; quo pignore vindicet vrbem? *Deinde vero etiam haec ira Neptuni aquam tum demum effudit, auctoribus omnis hiſtoriae ſcriptoribus, cum iam iudicium factum eſſet Deorum, et vrbs condita; hic vero ipſi dii iudicantes pinguntur. Neceſſe eſt igitur adſtare, de quibus iudicandum eſſet; opera Neptuni et Mineruae, huius olea, equus illius; et olea adeſt cf. verſ.* 81. *aderit etiam, vt debet,* equus, *ſi legamus* verſu noſtro 77. exiluiſſe ferum; *et omnia tum clara, recta. vocem* ferum *de equo dici probat locus Virgilii* Georg. . . . *vbi illa ipſa fabula narratur. Quem vero Micyllus adhibet locum Herodoti* 8, 55. ἐςι δε ἐν τῃ ἀκροπολει ταυτῃ ἐρεχθηος του γεγηνεος λεγομενου ειναι νηος, ἐν τῳ ἐλαιη τε και θαλασσα ἐνι, τα λογος παρ' Ἀθηναιων, ποσειδωνα τε και Ἀθηναιην ἐρισαντες περι της χωρας, μαρτυρια θεσθαι. *ille ipſe locus huc nihil facit; namque ibi* olea *diſerte ſiſtitur ſignum Mineruae, et* mare *ſignum Neptuni. Apud Ouidium et Deus et Dea ipſi pinguntur. Quis iam dubitabit eſſe legendum?* Stare Deum pelagi, longoque ferire tridente Aſpera ſaxa facit, medioque e vulnere ſaxi Exiluiſſe FERVM; quo pignore vindicent vrbem.

* fretum *pro* mare. Met. 7, 1. Iamque *fretum* Minyae Pagaſaea puppe ſecabant, Perpetuaque trahens inopem ſub morte ſenectam viſus erat Phineus iuuenesque Aquilone creati Virgineas volucres miſero ſenis ore fugarant. *cf. verſ. penult. praeced. libri* 6. Minyae *ſunt* Argonautae, *quia magna eorum pars Theſſaliae populus, ita dictus ab Orchomeno fluuio huius regionis, qui*

prius

*prius* Minyius *dictus eſt, vel a Minya filio Orchomeni, vide* Schol. Apollon. Rhod. ad libr. *1.* verſ. 230. *Nauis appellatur* Pagaſea *a promontorio Theſſaliae, vbi fabricata eſt caeſis arboribus. Notiſſima illa nauigatio prima omnium habita; ſed qui velit voluptatem animi capere, et acuere cum mentis aciem, tum iudicii ſolertiam, conferat, nec pigebit,* Apollon. Rhod. libr. 1. et 4. Valer. Flacc. libr. 4. *et fere integr. alios nimis multos, eosque aut notiſſimos aut ad nos non pertinentes non placet nominare. Bene autem apud noſtrum* inops ſenecta *Phinei dicitur, coeci, miſeriarum omnibus generibus traditi. Non vero bene apud nos legitur:* Viſus erat Phineus. *Burm. edidit*: Phineus viſus erat. *Ego legendum exiſtimo*: Phineus vltus erat: *ſecutus duo MSS. quae lectio non facile haberi poterit, propter rariorem elegantiam, a librariis profecta; et noſter poëta voce* inultus *ſic plane vſus* Epiſt. 8, 120. *Denique illud*: Phineus viſus erat; *friget h. l. et, quae ſequuntur, etiam hanc lectionem quaſi explicant. vide etiam voc.* Virgineus. * Met. 10, 654. Poſſe putes illos ſicco *freta* radere paſſu. *de celeri curſu Atalantae et Hippomenis; pulcherrima comparatio et Ouidio propria, nam, quae ſequitur, altera* Et ſegetis canae ſtantes percurrere ariſtas *ex Virgilio deſumta videri poſſet, qui de Camilla*: nec curſu teneras laeſiſſet ariſtas; *quanquam et ſingulari ſuo modo expreſſit et laudabili noſter poëta.*

FRONDERE *pro* frondeſcere, *frondes emittere.* Met. 8, 721. Ante gradus ſacros cum ſtarent forte, locique Narrarent caſus; *frondere* Philemona Baucis Baucida conſpexit leuior *frondere* Philemon. *Poterit haec ſignificatio verbi adſcribi* Theſ. Geſneri, *vbi* frondere *tantum explicatur* frondes habere, viri-

des ramos. *Ceterum pro* narrarent *legunt* Heinſ. *et* Burm. Incipe- rent; *vt notet, dum* narrare incipiunt; *non male, cum ſeptem codd. auctoritatem faciant. Non tamen neceſſe habebat Burmannus, ingenti vi locorum probare vſum verbi* incipere eum, *quo notet* narrare incipere; *namque eſt frequentiſſimus. Verba autem ipſa ab Ouidio mira elegantia coniuncta ad rem pingendam, quae celeriter, et ita fit, vt ſimul ambo idem et videant, et experiantur. Bene hinc bis* frondere *et illud* Baucis, Baucida &c.

FRONTES, *frontes librorum primam paginam vel membranam, quae titulum habeat, mihi recte intelligere videtur Burmannus* ad Triſt. 1, 1, 11. Nec fragili geminae poliantur pumice frontes, Hirſutus paſſis vt videare comis. *Adſcribere lubet eius notam*: „*Frontes* librorum ego *primam* membranam intelligo, vt ex Triſt. 1, 1, 109. apparet: Cetera turba palam titulos oſtendit apertos Et ſua detecta nomina fronte geret. gemina erat illa frons, quia et in voluminis parte exteriore titulus obuoluto libro inſcribebatur; et deinde, cum euolueretur, in prima parte iterum index vel titulus libri legebatur et hinc *prima frons* ſaepe etiam de aliis rebus dicitur, vide ad Phaedr. 4, 1. Illae ergo frontes geminae poliebantur pumice, licet Voſſius (ad Catull. Carm. 1.) membranaceam tabellam adglutinatam velit, quae exterius habebat indicem, ſeu titulum, interius inſcriptionem vel dedicationem. Illae autem frontes geminae, id eſt, exterior et interior pars, pumice poliebatur, et aequabatur, ne *hirſuta* eſſet, vt noſter indicat.„

FRVGILEGVS *epithet. formicarum, pulchrum, ab Ouidio natum.* Met. 7, 626. Hic nos *frugilegas* adſpeximus agmine longo Grande onus exiguo formicas ore gerentes.

pennis, *alatus*;
:. *Pegaſi* Met. 4,
'ennisque *fugacem*
n et fratrem, ma
: ſanguine natos.
'*t quippe fabulam*,
*ertur* Pegaſus, e-
*alatus*, *et Chry-*
*enſem aureum in*
*tenens ex collo*
*ie*, *reciſo capite*,
*exſtiliiſſe*. cf. Pin-
lymp. 13, 89. et
ſt. ad Heſiod.
on. verſ. 287.
*iat* Burmannus.
virga fulua. Met.
1. *vide* Virga.
S Triſt. 2, 491.
*fumoſi* luduntur
Decembris. *Forte*
fumoſo. *epithet.*
*·lectum*, *pro hu-*
*nſis* Saturnalibus.
Met. 12, 247.
ab aede Lampa-
lenſum rapuit *fu-*
orufcis. „Funalia,
:nte Iſidoro libr.
10. erant *cande-*
*exſtantes ſtimu·*
*ibentia*, *quibus*
*'i cera*, *vel hy-*
*'i alimento lumi*
*bliti figebantur*
oniicio fuiſſe hoc
ychnuchum traba·
lem de formicato laquea-
ri et camera caeli cauum
referente pendentem,
lampadibus, aut lucer-
nis ſtellatum. Virg. Aen.
1, 730. *Dependent lych-
ni laquearibus aureis In-
cenſi et noctem flammis
funalia vincunt.* Petron.
c. 30. *lucerna bilychnis
de camera pendebat*,„
Farnabius.

FVMVS, lacrimoſus. Met. 10, 6. Fax quoque quam tenuit (*Hymeneus*, *qui ſolebat in nuptiis prae-ferre facem*) lacrimoſo ſtridula fumo vſque fuit nulloſque inuenit moti-bus ignes. *vide* lacrimo-ſus.

FVNDAMEN Met. 15, 433. Mole ſub ingenti rerum *fundamina* po-nit. * 5, 361. Ambi-bat Siculae cautus *fun-damina*; *quae ſcil. me-tuerat*. cf. verſ. 356. ne lato ſolum retegatur hia-tu, *cautus ſedulo ambit terram Siculam*, *et vi-det*, *an fundamenta be-ne adhuc conſiſtant.*

FVNEREVS, *fatalis*, *qui mortem dat*, *efficit.* Met. 8, 512. *funereum* torrem medias coniecit

in ignes. cf. verſ. 451. ſqq. * *mortem praeſagus.* Met. 10, 453. ter omen *Funereus* tubo letali carmine fecit.

FVNESTVS; taxus funeſta, *bene! quia maxime venenoſa, et letifera, vnde* taxica *appellata notat Plinius.* Met. 4, 432. Eſt via decliuis *funeſta* nubila *taxo,* Ducit ad infernas per muta ſilentia ſedes. cf. Hercul. Fur. Pſeudoſenecae. 835.

FVRCA bicornis Met. 8, 650. *Furca* leuat ille *bicorni* ſordida terga ſuis, nigro pendentia igni. *Carnarium deſcribit, vbi carnes ſiccandae ſuſpendebantur, aliaque, vſibus quotidianis neceſſaria; Erat autem foco proximum, et fumo proinde expoſitum. vide* Petron. cap. 135. *ibique* Burm. *et cf.* bicornis.

FVRIALIS: auſa furialia Met. 6, 83. vt tamen exemplis intelligat aemulo laudis Quod pretium ſperet pro tam *furialibus* auſis * arma furialia Met. 6, 591. *Furialia* accipit *arma.*

FVRIATVS, ignis, *de furente amore.* Faſt. 2, 761. Interea iuuenis *furiatos* regius *ignes* Concipit, et coeco captus amore furit. *ignes concipit* furiatos *et* furit, *certe non placet; quare lectio Heinſiana accipienda videtur, quae habet* ruit *pro* furit. *etiamſi Burmannus in vllo neget ſe inueniſſe codice.*

FVRIOSVS, tibia furioſa Faſt. 4, 341. Exululant comites, *furioſa*que tibia flatur. (*i. ad cuius cantum furunt*) Et feriunt molles taurea terga manus. (*de Gallis Cybeles ſacerdotibus.*)

FVRTIVVS: furtiua voluptas Met. 4, 327. Haec tibi ſiue aliqua (*femina*) eſt: mea ſit *furtiua* voluptas. *namque* furtum *de amoribus illicitis ſaepius apud noſtrum: vide* Furtum.

FVRTIVVS vir, *adulter* Pont. 3, 3, 56. An ſit ab his omnis rigide ſubmota libellis Quam lex *furtiuos* arcet habere *viros? vide* Furtum.

FVRTVM, *inſidiae* Met. 13, 111. Nec clypeus

. caelatus imagine
ſi Conueniet timi-
nataeque ad *furta*
ae. *Vlyſſis cuius*
*inſidiae notantur.*
c. Caelatus. * *Iac-*
*de clandeſtinis amo-*
*, adulteriis, apud*
, occurrit Met. 1,
It. 4, 174. et. 9,
Faſtor. 2, 183. it.
16. et 6, 433. &c.
furtum *eſt, quid-*
*occulte fit.*
*pro* fuſus, effuſus;
*ian. Voc.* Met. 11,
Miſcuerat puris
rem muneris vndis,
per rictus aurum
re videres. *vid.* Au-

teres. Met. 6, 22.
*eretem* verſabat pol-
fuſum. *totus locus*
*nus eorum, in qui-*
*vires ingenii Oui-*
*elucent, quod par-*
*bus decus adiicere*
*ium poſſit, et ri-*
*s imagines pingere*
*ſſime.*

G.

S: *cur* Gallos, qui
idere, vocamus, *vi-*
*ud* Ouid. Faſt. 4,
361. Inter viridem Cy-
belen, altasque Celaenas
Amnis it inſana, nomi-
ne Gallus, aqua. *Qui bi-*
*bit inde furit.* procul
hinc diſcedite queis eſt
Cura bonae mentis. *Qui*
*bibit inde, furit. nota*
*eleg. Ouidianam in repe-*
*titione.* cf. verſ. 243.

GARRVLVS *elegantiſſ. e-*
*pith. riui, et in noſtra*
*lingua vſurpatum.* Faſt. 2,
316. Antra ſubit, tophis
laqueataque pumice viuo.
*Garrulus* in primo limi-
ne *riuus* erat.

GAVDERE aliquid Pont. 3,
4, 48. Et *gaudere* ali-
quid res mihi viſa noua
eſt.

GEMELLIPARA *vocabu-*
*lum Ouidio proprium,*
*epithet. Latonae, quae*
*vno partu ediderat A-*
*pollinem et Dianam* Met.
6, 315. Magna *gemelli-*
*parae* venerantur numina
Diuae. Sic et Faſt. 5,
452.

GEMERE *eleg. de feneſtris*
*concuſſis ictu, dum a-*
*periuntur.* Pont. 3, 3,
10. Subito pennis agita-
tus inhorruit aer. Et
*gemuit* paruo mota fe-
neſtra. *fictio illa poëtica*

*praecellit egregie; eſt digna molli et ſuaui Ouidio. Tota illa Epiſtola fere eadem ad finem voluptate condita; neque, niſi fallor, forte haec optima omnium ex Ponto miſſarum fuerit.*

GEMINARE Met. 2, 200. Ardet in immenſum *geminatis* ignibus Aetna, *quia iam ignem perpetuum Aetna alit, duplicatur ille ab aeſtu ſolis et omnis ardet. Burm. pro ignibus, legend putat viribus. Non ego.*

GEMINVS: *Cecrops geminus* Met. 2, 555, *ſiue ob longitudinem Corporis, ſiue idcirco quod, cum eſſet Aegyptius vtrumque linguam ſciebat, (et graecam et aegyptiam.) Ita ipſe Hieronymus chronico Euſebiano ad annum CCCLX. vbi vid. Scalig. et cf. Meurſ. Regn. Attic.* 1, 6. *ſeq.* * geminus *Chiron dicitur, quia gemina eius facies, Centauri eſt.* Met. 6, 126. Vt Saturnus equo *geminum*Chirona creauit, Vltima pars telae *(texti Arachnes)* tenui circumdata limbo, Nexilibus flores hederis habet intertextos. *Saturnus cum Philyra, Oceani filia concumbens, veritus ne Opis vxoris aduentu deprehenderetur, in equum ſe commutauit, ſicque Centaurum genuit Chironem. vnde Virgilius Georg.* 3, 92. Talis et ipſe iubam ceruice effudit equina Coniugis aduentu pernix Saturnus, et altum Pelion hinnitu fugiens impleuit acuto. *Regius*, vid. Munker. ad Hygin. Fab. 138.

GEMMA: gemmas ſtellantes Ouid. Met. 1, 703. pennas *pauonis verſicolores et ſplendidos vocat; quam ſuauiter! quam poëtice!*

GEMMANS: *gemmantia* ſceptra ſ. *aut, quae ſunt gemmis diſtincta, et ornanata, aut quae in modum gemmarum lucent.* Met. 3, 264. Si me *gemmantia* dextra Sceptra tenere decet. *Loquitur Iuno, et, aduerte, oratione per omnia valde digna.*

GEMMEVS Faſt. 2, 74 *eleg.* proximus heſperias Titan

abiturus in vndas
*mea* purpureis cum
demit equis.
:OSVS flos, *noue*
5, 211. Hunc meus
:nit *generoſo* flore
tus. *Simili elegan-*
Met. 15, 710. Sur-
nos *generoſo* palmi-
lles *dixit poëta.*
LIS *noue et pulchre*
*ino, quum enim*
le*eſſe conſtet, quod-*
*ue pertineat ad ge-*
*curandum*, vt ſe-
*geniale* Annae Pe-
e Faſt. 3, 523 Vi-
*geniale, pulcher-*
*appellatur* Met. 4,
*genialis* conſitor v-
*Geſneri Theſaurus*
*letari hoc loco poſ-*
* *epithet. platani.*
10, 95. platanus
*lis*, acerque colori-
mpar. *Geſnerus in*
*iuro ita dictam pla-*
*m putat, quod ſub*
*nuiuari veteribus*
*fuiſſet. Qui mos,*
*non negandus eſt,*
*n inde epitheton*
*auſim explicare.*
*e conuiuari ſolum,*
*m etiam delectatio-*
*aëris quamcunque*
*e ſolebant ſub hac*
*amoena, opaca, elegan-*
*ti arbore. Arbitror ideo*
genialem *dictam, quia*
*voluptuoſa quaſi arbor*
*eſt, talia enim quaecun-*
*que genialia dici, aliunde*
*abunde conſtat. Cete-*
*rum in illo loco Ouidii*
*perpende miram poëtae,*
*in adponendis arboribus*
*epithetis, artem, et mi-*
*rare eum, ſi placet, me-*
*cum.* * ſertum *geniale*
Met. 13, 929. Non data
ſunt capiti *genialia* ſerta:
nec vnquam Falciferae ſe-
cuere manus. *intactus*
*ceſpes; nec ſertum inde*
*collectum vsquam, nec*
*quidquam decerptum.*

GENITALIS: Corpora genitalia ſ. *elementa* Met. 15, 239. Quattuor aeternus *genitalia corpora* mundus Continet.

GENITIVVS: nomen genitiuum, *eſt* Gentis, *quod proprie* nomen, *differens a cognomine et agnomine* Ponti 3, 2, 273. Adiectique probent *genitiua* ad nomina Cottae, Si tu non eſſes interitura domus. *Nempe Cotta Meſſalinus*, M. *Valerii Meſſalae Coruini, oratoris illius, ſummi filius,*

*iſte, ad quem ſcribit poëta, adoptione in Aureliam gentem tranſierat, vnde et Cottae cognomen adſciuit.* * genitiua imago Met. 3, 331. percuſſis anguibus iisdem Forma prior rediit, *genitiua*que rurſus imago. *prima, quam habuerat, cum naſceretur. Sunt qui legant,* genitiui, *vt ad Apollinem* γεννητορα referatur. *de quo conſ.* Macrob. Saturn 3, c 6. *ſed fruſtra ſollicitatur lectio.*

GENS, *natio, quae plures populos comprehendit,* Met. 2, 215. Cumque ſuis totas *populis* incendia *gentes* in cinerem vertunt.

GENTILIS, *qui eſt eiusdem gentis, vt notum; bene* Faſt. 2, 198. Vna domus vires et onus ſuſceperat Vrbis: Sumunt *gentiles* arma profeſſa manus. *de Fabiis trecentis.* cf. *verſſ. praecedd.*

GERERE ora Met. 4, 135. oraque buxo Pallidiora gerens, exhorruit aequoris inſtar, Quod fremit, exigua cum ſummum ſtringitur aura. *ſed profecto dubito, an ſit latinum,* gerere ora. ferre ora *quidem occurrit, vt apud Virg. Aen.* 3, 490. *Ouid. ipſum,* Met. 6, 27. et 13, 733. *quo magis abeſſe videtur a vero illa noſtra lectio* gerere ora. *Heinſius iam emendauit* rigens *pro* gerens, Pallidiora rigens, &c. *Graeciſmo, vt in hoc ipſo Met.* 4. *libr.* 376. Summa riget. *ſed notio* rigendi *mihi non ſatis bene h. l. placet, legerem ego* FREMENS; oraque buxo Pallidiora *fremens; nam ſequitur ſtatim*: exhorruit — tremit &c. *et talis conſtructio non infrequens apud optimos poëtas et noſtrum ipſum. Comparationem cum* buxo *imitatur* Nemeſianus Eclog. 2. pallidior *buxo*, violaeque ſimillimus erro. *Verba autem in loco Ouidiano ingenii ſummi teſtes*; exhorruit aequoris inſtar; Quod *tremit* — exigua — — ſummum — ſtringitur — aura. *Singula verba noua luce rem illuſtrant, et ponunt ſub oculos.* *

cor-

ora gerere Faſt. 2,
Sub Ioue durabant,
pora nuda *gerebant.*
ectora nuda gerere
2, 585. tempora re-
a foeno * Met. 5,
Applicat hic hume-
d magnae Saxa co-
ae, Tutaque *terga*
s (*i. habens, prae-*
) aduerſaque in ag-
verſus ſuſtinet in-
s.
N *de infante non-*
*nato* Met. 9, 280.
RARE lanam Met.
. Siue rudem pri-
lanam *glomerabat*
bes. * Met. 14, 212.
ns eiectantemque
tas Ore dapes et
mero *glomerata*
ntem. * *belle ad*
*pingendam* Met.
251. tellus glome-
ogitur vnda.
LIS Catena, i. *te-*
Met. 4, 176. cf. verſ.
et 179. * ſtamen
le, *pulchre!* Met. 6,
Et *gracili* geminas
dunt, ſtamine telas.
ora gracilis Triſt. 4,
6. Si *gracilis* ſtru-
effugit *vmbra* ro-
* limes Triſt. 5, 6,
Quam multae *gra-*
*cili* terrena ſub horrea
ferre *Limite* formicae
grana reperta ſolent. *
materia Pont. 2, 5, 26.
Materiae *gracili* ſufficit
ingenium. * eleg. Met.
10, 140. *de Cupreſſo.* Si-
dereum *gracili* ſpectare
cacumine coelum *i. te-*
*nui.*

GRADVS amoris Met. 4, 59. Notitiam primosque gradus vicinia fecit. *Non eſt ἐν διὰ δυοῖν vt pu-tant alii;* ſed *vocab.* Gradus *ſpectat ad verſ. ſeq.* Tempore creuit amor. *adeoque primos gradus amoris intell. Sunt autem primi gradus amoris,* viſus *et* colloquium *de quo* cf. Part. I. huius Clauis in voce *Linea* et *Addenda* pag. 396. * gradus ſuſpenſus Faſt. 6, 338. Spem capit obſcoenam, furtimque accedere tentat, Et fert *ſuſpenſos,* corde micante, *gradus. Venuſte, ad pingendum, tacite et extremitate pedum tantum timide repentem.*

GRAIVS Met. 4, 537. ſpuma fui: *Graiumque* manet mihi nomen ab illa

ſc. ἀφροδιτη. *Verba Veneris blandientis et precantis patruum Neptunum, ſumma cum arte hic tributa Veneri.*

GRAMINEVS campus, *de campo Martio* Faſtor. 3, 519. Altera *gramineo* ſpectabis Equiria campo, Quem Tyberis curuis in latus vrget aquis. *Altera dicit Equiria, quia prima acta* 3. Kalend. Martias. *Pulchre:* Tybris curuis in latus vrguet aquis; *erat enim Martius campus poſitus prope Tyberim.*

GRANDIS: ingenium *grande* Met. 6, 574. *grande* dolori Ingenium eſt: miſeriſque venit ſolertia rebus. *Nonnulli legunt* Doloris, *ſunt et alia diſcrimina codd.* h. l. *ſed leues diuerſitates quis a me exiget?*

GRANDIOR aetas Met. 6, 28. Non omnia *grandior* aetas Quae fugiamus habet, ſeris venit vſus ab annis. *Locus translatus ex* Euripide *Phoeniſſ.* 531. *Cuius haec ſunt:* Ω τεκνον, ὀυχ ἁπαντα τῳ γηρα κακα, Ἐτεοκλεες, προσεςιν, αλλ' ἡ ἐμπειρια ἐχει τι λεξαι των νεων σοφωτερον.

GRAVIS: *graue ſidus, de tempeſtate* Met. 5, 281. *vide* Sidus. * grauis, *infelix.* Met. 10, 8. Exitus auſpicio *grauior. vide* Auſpicium. * graue eſt: *exquiſita latinitate, pro,* non audeo, *dedecet, vel ſimile quid. Melius ſenties, quam dici poteſt, ſi legis Faſt.* 5, 199. Quae fuerit mihi forma *graue* eſt narrare modeſtae, Sed generum matri repperit illa Deum: Ver erat; errabam: Zephyrus conſpexit; abibam. Inſequitur. fugio: fortior ille fuit. *At bone Deus! qualis pulchritudo, in inciſis iſtis breuiſſimis; vix pulchrior* Flora *eſſe potuit, quam ſunt hi verſus.*

GVSTARE *pro* comedere Faſt. 6, 169. Pinguia cur illis *guſtentur* larda Kalendis.

GVTTA, *macula* Met. 5, aptumque colori Nomen habet: *variis* ſtellatus corpora *guttis. vid.* Stellatus. *ſaepius autem guttae*

*guttae pro* maculis *ponuntur*, *tum apud* Ouid. *tum apud Plin.* vt libr. 37. c. 10. *vide*, *ſi lubet et vacat*, Salmaſ. ad Solin. p. 92.

## H.

HABERE puerum, i. *ab eo amari.* Met. 4, 316. Cum puerum vidit, viſumque optauit habere. *Notat celeritatem amoris exardeſcentis illud:* vidit viſumque *optauit; Ouidiana repetitio.* * Met. 9, 495. Nil niſi frater eris, quod abeſt id habebimus vnum. *Hunc locum vnam ob cauſam attulimus, quo Heinſii ſomnium indicaremus et refutaremus duobus verbis; namque profecto hic vir doctus ſomniauit, quum talem notam adſcriberet:* „Haec mendoſa ſunt aut adulterina, poteſt tamen reponi: *id habebimus vna.*„ *Atqui ſunt ea adeo Ouidiana, vt mirer, Heinſium non meminiſſe ſolitae poëtae elegantiae quaeſitae ex contrariis ſibi relatis et paribus. Byblis amans fratrem dicit*, Nil niſi frater eris; *adeoque non amans*, quod obeſt, id habebimus vnum, *vnum hoc futile commodum habebis, namque quod obeſt, fratrem ego te habebo, pulcherrimum, et id ipſum, quod frater ſis, obeſt. tu me amantem habebis ſororem, ſed obeſt quod ſim ſoror, cum amem. cur autem perdo verba in re nota?*

HABILIS telis, i. *aptus* Faſt. 2, 14. His *habilis* telis quilibet eſſe poteſt.

HABITVS locorum, *natura, genus* Met. 4, 765. Cultus *habitus*que locorum quaerit Abantiades. *Nonnulli etiam legunt* genus *pro* habitus; *accipientes gloſſam pro vera lectione. vid.* Quaerere. *In verſum ſequentem foeda lectio irrepſit.* Narrat Cyncides moresque habitusque virorum. *Aut legendum eſt ſuperiori verſu* 765. cultus habitusque virorum, *quod tamen ſine vlla cauſſa fieret, aut h. Verſ. leg.* Narrat Lynci-

ſc. ἀφροδιτη. *Verba Veneris blandientis et precantis patruum Neptunum, ſumma cum arte hic tributa Veneri.*

GRAMINEVS campus, *de campo Martio* Faſtor. 3, 519. Altera *gramineo* ſpectabis Equiria campo, Quem Tyberis curuis in latus vrget aquis. *Altera dicit Equiria, quia prima acta 3.* Kalend. Martias. *Pulchre:* Tybris curuis in latus vrguet aquis; *erat enim Martius campus poſitus prope Tyberim.*

GRANDIS: ingenium *grande* Met. 6, 574. *grande* dolori Ingenium eſt: miſeriſque venit ſolertia rebus. *Nonnulli legunt* Doloris, *ſunt et alia diſcrimina codd.* h. l. *ſed leues diuerſitates quis a me exiget?*

GRANDIOR aetas Met. 6, 28. Non omnia *grandior* aetas Quae fugiamus habet, ſeris venit vſus ab annis. *Locus translatus ex* Euripide *Phoeniſſ.* 531. *Cuius haec ſunt:* Ω τεκνον, ȣχ ἁπαντα τῳ γηρα κακα, ἐτεοκλεες, προσεςιν, αλλ' ἡ ἐμπειρια ἐχει τι λεξαι των νεων σοφωτερον.

GRAVIS: *graue ſidus, de tempeſtate* Met. 5, 281. *vide* Sidus. * grauis, *infelix.* Met. 10, 8. Exitus auſpicio *grauior. vide* Auſpicium. * graue eſt: *exquiſita latinitate, pro,* non audeo, *dedecet, vel ſimile quid. Melius ſenties, quam dici poteſt, ſi legis Faſt.* 5, 199. Quae fuerit mihi forma *graue* eſt narrare modeſtae, Sed generum matri repperit illa Deum: Ver erat; errabam: Zephyrus conſpexit; abibam. Inſequitur, fugio: fortior ille fuit. *At bone Deus! qualis pulchritudo, in inciſis iſtis breuiſſimis; vix pulchrior* Flora *eſſe potuit, quam ſunt hi verſus.*

GVSTARE *pro* comedere Faſt. 6, 169. Pinguia cur illis *guſtentur* larda Kalendis.

GVTTA, *macula* Met, 5, aptumque colori Nomen habet: *variis* ſtellatus corpora *guttis. vid.* Stellatus. *ſaepius autem*

*guttae pro* maculis *ponuntur, tum apud* O*uid. tum apud Plin.* vt libr. 37. c. 10. *vide, ſi lubet et vacat,* Salmaſ. ad Solin. p. 92.

## H.

HABERE puerum, i. *ab eo amari.* Met. 4, 316. Cum puerum vidit, viſumque optauit habere. *Notat celeritatem amoris exardeſcentis illud:* vidit viſumque *optauit; Ouidiana repetitio.* * Met. 9, 495. Nil niſi frater eris, quod abeſt id habebimus vnum. *Hunc locum vnam ob cauſam attulimus, quo Heinſii ſomnium indicaremus et refutaremus duobus verbis; namque profecto hic vir doctus ſomniauit, quum talem notam adſcriberet:* „Haec mendoſa ſunt aut adulterina, poteſt tamen reponi: *id habebimus vna.*„ *Atqui ſunt ea adeo Ouidiana, vt mirer, Heinſium non meminiſſe ſolitae poëtae elegantiae quaeſitae ex contrariis ſibi relatis et paribus. Byblis amans fratrem dicit,* Nil niſi frater eris; *adeoque non amans,* quod obeſt, id habebimus vnum, *vnum hoc futile commodum habebis, namque quod obeſt, fratrem ego te habebo, pulcherrimum, et id ipſum, quod frater ſis, obeſt. tu me amantem habebis ſororem, ſed obeſt quod ſim ſoror, cum amem. cur autem perdo verba in re nota?*

HABILIS telis, i. *aptus* Faſt. 2, 14. His *habilis* telis quilibet eſſe poteſt.

HABITVS locorum, *natura, genus* Met. 4, 765. Cultus *habitus*que locorum quaerit Abantiades. *Nonnulli etiam legunt* genus *pro* habitus; *accipientes gloſſam pro vera lectione. vid.* Quaerere. *In verſum ſequentem foeda lectio irrepſit.* Narrat Cyncides moresque habitusque virorum. *Aut legendum eſt ſuperiori verſu* 765. cultus habitusque virorum, *quod tamen ſine vlla cauſſa fieret, aut h. Verſ. leg.* Narrat Lynci-

des mores habitusque locorum. *Malim tamen ego ita*: Narrat Lyncides, cultusque habitusque locorum, *e frequenti illa Ouidiana repetitione, quae iam in hoc libro (namque numeraui aliam ob cauſam) ſedecim occurrit.*

HASTA recurua, i. *acus celibaris, diuerſa ab acu comatoria, qua compago crinium ſuſtinebatur et quae graecis* βελονης Faſt. 2, 560. Nec tibi, quae cupidae matura videbere matri, Comat virgineas *haſta recurua* comas. *Inter ritus nuptiarum erat, ſponſae comam cuſpide haſtae, quae quidem in corpore gladiatoris abiecti occiſique ſtetiſſet, dirimere, vel vt quemadmodum illa coniuncta fuiſſet cum corpore gladiatoris, ſic ſponſa eſſet cum viro, vel quod haſta Iunoni eſſet ſacra, vel quod aliud quodcunque ſignificaretur. Vide rationes alias huius moris, easque etiam nonnullas ridiculas apud* Plutarch. Quaeſt. Rom. cap. 87. Adde Briſſon. de Ritu Nupt. pag. 41. *laudatum iam ab Burmanno ad h. l. Ouidii.*

HAVRIRE puluerem *eſt plurimum puluerem arreptum coniicere; ſignate*, Met. 9, 35. Ille cauis *hauſto* ſpargit me *puluere* palmis, Inque vicem fuluae tacta flaueſcit arenae. vid. vocc. Tactus *et* Flaueſcere. * latus; *confodere, poët. intelligam inde metaphoram ductam, quod exhauriatur quaſi ſanguis* Met. 9, 413. Cognatumque latus Phegeius *hauſerit* enſis. cognatus *Alcmaeon Phegeo dicitur, quia affinitatem cum eo contraxerat. vide* Fatale aurum. * ſuſpiria Met. 14, 129. Reſpicit hunc vates et ſuſpiratibus *hauſtis* * Ibid. verſ. 136. ego pulueris *hauſti* oſtendens cumulum; i. *arenae pugilum.* * nauis hauſta *de oppreſſa, merſa fluctibus* Faſt. 3, 600.

HAEREO Met. 1, 485. In patris blandis *haerens* ceruice, lacertis; *quae imago Daphnes amplexae collum patris!* *

*ad*

*ad viuidam imaginem item efficiendam* Met. 4, 27. Qui ſenex ferula titubantes ebrius artus ſuſtinet, et pondo non fortiter haeret aſello. *Omnia verba electa, venuſtiſſima*, ſenex ebrius *in comitatu Bacchi* ſuſtinet artus — titubantes — ferula et aſello — pondo — *haeret* — non fortiter. *ſingula verba ſingularem vim habent.* Haerere *vero in amoena ſcena ſummam lineam pingit*, vix enim ſedet ſenex ebrius ſenex. ſic et 1. Art *ipſe* 5, 43. vide etiam 1. partem huius clauis voc. haerere *et infra voc.* Pondus. * Met. 4, 184. In mediis ambo depreſſi amplexibus *haerent.* * *ſuauiter de oſculantibus* Met. 9, 367. Affuſique ſuae radicibus arboris *haerent.* * in ore *eleg. vſque in ore verſari, nominari etiam* Met. 10, 204. Semper eris mecum memorique *haerebis* in ore. * *ſemper ante oculos verſari* Triſt. 3, 8, 35. *Haeret* et ante oculos, veluti ſpectabile corpus Adſtat fortunae forma legenda meae. * Pont. 3, 1, 23. triſtia per oculos *haerent* abſinthia campos.

HEBERE Triſt. 4, 1, 48. Vtque ſoporiferae biberem, ſi pocula Lethes, Temporis aduerſi, ſic mihi ſenſus hebet. *Verum peſſime in nonullis legitur*: abeſt *pro* hebet.

HEBES *de Colore eleg. opp. claro, luculento, et eſt quaſi, quae oculorum aciem hebetat* Faſt. 5, 365. nec flos eſt *hebeti*, nec flamma colore; Atque oculos in ſe ſplendor vterque trahit.

HEBETARE *ſidera, dicitur dies, vbi tepidum eſt veſperae tempus, vacans aëſtu calentis ſolis. valde poët.* Met. 5, 4, 44. vt alma dies *hebetaret* ſidera, natam Solis ad occaſum ſolis quaerebat ab ortu: *ſic* hebetare *flammas Taurorum dicuntur carmina magica, quae efficiebant, vt ignes, quos euomere ſolebant et flammae nihil damni afferrent Iaſoni.* Met. 7, 210.

HERES, *et audacter et maxime laudabiliter*, dicitur

*tur apud Ouidium* Met. 9, 72. *Caput geminum illud, quod ex vno exciſo Hydrae Lernaeae naſcebatur.* Nec vllum de centum numero caput eſt impune reciſum, Quum gemino ceruix *herede* valentior eſſet. *Duo illa capita noua nata ex exciſo vno, quaſi heredes duo ſunt ceruicis, quam cum vincere, poſſidere velit Hercules, illa duo capita quaſi heredes maius repugnant, et vsque, dum vnum depulit, duo noui heredes occupant, et valentior fit ceruix, quaſi arx oppugnanda. Sed neſcio tamen, an ſatis recte Hercules ſic inducatur talia loquens, cum eſſet potius pugnandum, et nimis fuſe deſcribit certamen cum hydra. Riſit quidem* (verſ. 66) *et illudens dicere talia poterat; cur tamen enumerat centum capita, et quaſi hiſtoricus narrat accurate omne certamen?* Vulneribus fecunda ſuis illa erat; *quod et ipſum dedecet hoc loco Herculem. forte et hunc locum poëta emendaturus, ſi licuiſſet per fatum, erat. Dubito ſaltem de elegantia huius narrationis, et poëtam loqui non Herculem mihi videor; de eo autem non dubito ridiculum h. l. eſſe Heinſium, qui rationem quandam reddit capitum Hydrae, et ſedulo notat, quot capita illi* Diodorus Siculus, Suidas, Seruius, Vibius Sequeſter, Apoſtolius, Palaephatus, Virgilius, Alcaeus &c. &c. *tribuant; imo vero anxius laborat de numero, cum tantae ſint diuerſitates. talem ἀκρίβειαν quis non miretur? Quodſi dubitas, iudicium meum de* Ouidii *frigore, ſit ne verum an ſecus, cf. voc.* Ramoſus.

HIATVS *de fontibus eleg.* Met. 3, 167. Margine gramineo *patulos* ſuccinctus *hiatus. Burm. leg.* incinctus.

HIRSVTVS pinus *hirſuta, eleg.* epithet. Met. 10, 103. ſuccincta comas, *hirſuta*que vertice pinus, *quia in vertice ſolam frondes emittit. Pergit* Oui-

*Ouidius*: Grata Deum matri; ſiquidem Cybeleius Attis exuit hac hominem; truncoque induruit illo. „*Rem Diodorus narrat*: *Cybelem Menois Phrygum regis, et Dindymenes filiam fuiſſe; a monte Cybelo in quo expoſita fuiſſet appellatam: hanc cum aetate prouecta eſſet, adoleſcentem quendam eius regionis, Atym nomine, adamaſſe, ex eoque grauidam factam fuiſſe. Quod vt pater animaduertit, Atyn et nutrices interfici atque inſepultos abiici iuſſiſſe, Cybelem autem cum Atyos amore, tum dolore nutricum perculſam, inſanam effectam in publicum prodiiſſe, pſallentemque cum tympano ſolam vniuerſam patriam ſparſis capillis peragraſſe. Orta autem poſtea peſte, Phryges, conſulto oraculo, iuſſos, vt Atyn ſepelirent, et Cybelen vt Deam venerarentur vid. Diodor. Sic. Libr.* 4. *Non poſſum, quin huc adſcribam vetuſtiſſimam habitam de hac re eandemque venuſtiſſimam Inſcriptionem, quae legitur apud Gruter.* pag. 655. Inſcr. 3. Qui colitis Cybelen et qui Phryga plangitis Attin, Dum vacat et tacita Dyndima nocte ſilent. Flete meos cineres, non eſt alienus in illis Hector, et hoc tumulo Mygdonis vmbra tegor. Ille ego qui magni paruus cognominis heres, corpore in exiguo res numeroſa fui, Flectere doctos equos nitida certare palaeſtra, ferre iocos aſtu, fallere noſſe fidem. At tibi dent ſuperi, Quantum Domitilla mereris quae facis exigua ne iaceamus humo. * Triſt. 1, 1, 12, *hirſutus* poſſis vt videare comis; *de libro non polito, vt mos erat nec aequato pumice. vide* Pumex. * Triſt. 2, 259. ſumſerit Annales, nihil eſt hirſutius illis, i. *ſeverius grauius, magis alienum a luſibus et iocis.*

HONORATVS *epithet.* Praetoris Faſt. 1, 52. Simul exta Deo data ſunt, licet omnia fari:

Veba-

*fuſe probarunt viri docti ad h. l. Nil mutandum; nec accipienda lectio vnius codicis Leidenſis:* iaculatur, *quam non inelegantem miſere iudicat Burmannus; eſt enim aperta macula ducta ex praecedenti verbo* iactat carmina. verſ. 152. Iactari Tyberi *pro* in Tyberim. Faſt. 5, 659. Scirpea pro domino Tiberi *iactatur* imago. *Paullo aliter originem huius ritus perſecutus eſt Macrobius* Saturnal. 1, 11. *Epicudus* refert Herculem occiſo Gergone cum victor per Italiam armenta duxiſſet, ponte, qui nunc *ſublicius* dicitur, ad tempus inſtructo, hominum ſimulcra, pro numero ſociorum, quos caſu peregrinationis amiſerat, in fluuium demiſiſſe, vt aqua ſecunda in mare deuecta pro corporibus defunctorum veluti patriis ſedibus redderentur. et inde vſum talia ſimulacra fingendi in ſacris manſiſſe.

ICVLABILIS *vocab. ab Ouidio factum.* telum *iaculabile*; i. *iaculum.* cf. verſ. 673. Met. et 680. Non formoſius iſto viderunt oculi *telum iaculabile* noſtri.

ICTVS Phoebeus: *de caloribus bene!* Met. 5, 389. Silua coronat aquas, cingens latus omne; ſuisque Frondibus, vt velo, *Phoebeos* ſummouet *ictus. Pulchre*, vt velo; *poëtice* Phoebeos ictus. *Nos etiam dicimus die Sonnenſtiche. vid.* in Clav. Part. I. voc. Ictus, *vbi ſimilem ridentem imaginem Horatii notatam inuenies.* * Ictus fulmineus. Met. 14, 618. Remulus maturior annis *fulmineo* periit, imitator fulminis, *ictu.*

ICTVS *partic.* malo ictus i. *afflictus* Faſt. 2, 818. qui paret exſequias, quoue ſit *icta* malo.

IEIVNIVM ſoluere, *edere.* Met. 5, 535. Ieiunia virgo ſoluerat. Met. 8, 820. pectus et ora Afflat; et in vacuis ſpargit *ieiunia* venis.

IGNARVS, *ignotus* Met. 7, 404. Iamque aderat Theſeus proles *ignara* parenti: *Quare ignotus*

*fuerit*

legeo *Theſeus,*
*Mythologi, non*
*filii eſt, docere.*
urus *autem ſac-*
ignotus *poni-*
.Met. 7, 672.
18, *et alibi. vid.*
ur. lect. libr. 11,

; *qui reddit*
*feſſos, aegros*
*ab effectu, vt*
*pithetis vtun-*
ie. Met. 7, 531.
— *ignauos* in-
ibus aeſtus. *Sed*
*peſtilentiae de-*
*onge pulcherri-*
*vide, ſi placet,*
oët. libr. 5. cri-
. m. 671. *vbi*
*Ouidianae ve-*
*utes, et compa-*
*n eadem cauſa*
m., Silium, O-
*et* Virgilium
preces *ignauae,*
*il agunt. Belle*
*amantis puellae*
73. ſibi quisque
Fit Deus. *igna-*
ibus fortuna re-
* ignauum le-
*ſine ſanguine et*
Met. 8, 518. *
frigus Met. 2,
bdita, ſole ca-

rens, non vlli peruia vento; Triſtis, et *ignaui* pleniſſimo frigoris. *de domo* Inuidiae; *ſed totus locus ingenium ſummi poëtae* prodit. * ignaua fata *eleg. de inopia* Faſt. 6, 373. Nunc inopes victus, ignauaque fata timentes Monte ſuo clauſos barbara turba premit.

IGNIGENA, *epitheton Bacchi; (cauſam habes* Met. 3, 298.) *ſed cum efficacia in ore furentium Baccharum,* Met. 9, 11.

ILLIMIS; fons *illimis* i. *ſine limo, purus, lucidus* Ov. Met. 3, 407. fons erat *illimis* nitidis argenteus vndis.

IMAGO, *inanis rei repraeſentatio, Idee.* Ov. Met. 1, 754. es tumidus genitoris *imagine* falſi. * *Species quae praetexitur rei* Id. Met. 2, 37. falſa Clymene culpam ſub *imagine* celat. * Imago erroris. Pont. 2, 2, 57. Num tamen excuſes erroris *imagine* factum, An nihil expediat tale mouere, vide. *Ex hoc mihi veritas criminis Ouidiani poſſe elici videtur.* Mul-

*tis enim ex locis, vbi eius rei mentionem fecit, collatis cum noſtro apparere videtur, Ouidium non ſolum, vt Maſſonus ad Annum Ouidii 52. coniicit, Iuliae crimen vidiſſe, et commiſſum eſſe a* comitibus *ſuis; verum etiam eum ipſum reum fuiſſe criminis. Suſpicor propter verba:* erroris imago: *Ouidium forte neſciiſſe, forte diſſimulaſſe, ſe neſciiſſe eſſe* Iuliam, *quam forte in quodam loco inhoneſto inuentam ratus erat aliam longe feminam eſſe. Nec obeſt, quod dicit:* Cur aliquid vidi, cur noxia lumina feci; *namque non vero eſt abſimile, poëtam modo plane negaſſe rem, modo excuſaſſe. Nec vero, niſi hoc ſtatuimus, Caeſaris in innoxium Ouidium immanitatem, diſtantem eam ab illius natura capere quis poſſit; licet non negandum* Artem ſuam *Naſoni vel ideo fuiſſe fatalem, quod eam forte praelegerit Iuliae, docuerat eam, et magiſter ſcelerum fuerat. Accedit ad ea, quae diſputata, verſus. Pont. 3, 3, 75. vbi Amor talia ad Ouidium:* Scis aliud (*ac Artem tuam*) quod te laeſerit, eſſe magis. Quidquid id eſt (neque enim debet dolor ille referri) Non potes a culpa dicere abeſſe tua. *Vnde ſatis conſtat, tamen feciſſe Ouidium, quo poenam mereretur: ſi modo cum comitibus fuiſſet apud Iuliam, vix ita loqueretur Amor.* Tu licet, *pergit Amor,* erroris ſub *imagine* crimen obumbres: Non grauior merito vindicis ira fuit. *Haec quomodo dici poterant, ſi accipiamus Maſſoni coniecturam; at ſi vero Iulia potitus eſt, licet diceret, ſe eam non cognouiſſe, fuiſſe* imaginem erroris; *vere ira vindicis Auguſti non grauior merito fuit. * Cum imagines cereae ſolitae fuerint poni in atrio, vt notum eſt, et maiores nobiles oſtendere, ſingulari venuſtate de* Venere, *cui Menſis Aprilis dicatus, poëta dicit ad Caeſarem*

Faſt.

Faſt. 4, 21. Hic ad te magna deſcendit *imagine* menſis, Et fit adoptiua nobilitate tuus. *Excellens adulatio! Conſtat fuiſſe creditum, Iulium Caeſarem originem trahere ab Aenea adeoque Venere, cuius cum Auguſtus fuerit filius adoptiuus*, adoptiua nobilitas *eſt, qua Veneris eſt* progenies. *Hinc ſimul cum Venere ei Menſis dicatus. cf. verſus ſequentes.* Imago *ſaepius occurrit pro* origo. *Non vero h. l. cum nonnullis libris legend.* origine. *quae aperta gloſſa eſt pingentis illius vocabuli* imaginis. * Imago facti, *periphraſis poëtica et elegans, praeſertim hoc in loco* Met. 8, 96. Turbatusque noui respondit *imagine* facti. *viſo, aſpectu tanto facinore, talem formam facinoris* &c. * *forma, facies* Met. 14, 768. Qualis, vbi oppoſitas nitidiſſima ſolis *imago* Euicit nubes, nullaque obſtante reluxit. *Ita enim* imago formae *de forma* Met. 3, 416. Faſt. 1, 111. Tunc ego qui fueram globus, et ſine imagine moles, i. *rudis et indigeſta.* In faciem redii.

IMBELLIS: plectrum imbelle; *eleg. non aptum rebus bellicis.* Met. 5, 114. cui procul adſtanti plectrumque imbelle tenenti Pettulus, i, ridens ſtygiis cane cetera! dixit; Manibus, et laeuo mucronem Tempore figit. *Habet ita vero ex oppoſito, et loci perpetuitate* imbelle plectrum *plurimam venuſtatem.*

IMITAMEN Met. 4, 445. Pars aliquas (*lege cum optimis et multis libris vetuſtis* alias) artes antiquae *imitamina* vitae Exercent, aliam partem ſua poena coercet. *Burmannus ſecutus Heinſium alterum verſum* Exercent, aliam partem ſuae poena coercet, *plane ſuſtulit, ex auctoritate, vt dicit, optimorum codicum; ſed nominare eos non placuit, et ſi vsquam, h. l. ſequi dubito. Propius vero mihi videtur, excidiſſe vnum verſum h. l. quam intuliſſe eum li-*

*brarium quendam. Praeterea illud* Exercet et coercet *vno verſu eodemque, Ouidianam negligentiam, et temporibus ad corrigendum inopiam notat. Statue, quid placeat tibi: mihi placet, hoc loco nihil delere.*

IMITARI *eleg.* Triſt. 4, 8, 1. Iam mea cygneas *imitantur* tempora plumas. *Sic et* imitans aurum pyropus Met. 2, 2.

IMMANIS ſcopulus Met. 14, 182. Veſtrae quoque clamor Vlyſſis Penè rati nocuit. vidi cum monte reuulſo *Immanem* ſcopulum medias *permiſit* in vndas *vide* Permittere. * Immanis, *vt reſpond. graeco* θαυμαστὸν, *ingens, mirabilis* Triſt. 2, 335. Diuitis ingenii eſt *immania* Caeſaris acta condere; *(ſcilic. memoriae aeternae)* materia ne ſuperetur opus. *Plane huc pertinet, licet iam a Burmanno laudatus locus* Vellej. Paterc. 2, 46. Cum deinde *immanes* res vix pluribus voluminibus explicandas C[...] ſar in Gallia agere[...]

IMMANSVETVS, [...] *lis, ferox; de Poly*[...] Met. 14, 749. An[...] tae memores *imm*[...] *tique* Cyclopis Ir[...] gabamus; et tecta[...] ta ſubire. *Notu*[...] *plura eiusmodi e*[...] *maximam vim* [...] *in priuatione ſimp*[...] *verborum poſitan*[...] illaudatus Buſiris [...] *lii culpatus Gellio* c. 6. *et* Bailio; [...] *ſus a Clarkio ad* [...] *Il.* β. 269. *vbi plu*[...] *adducta leges.* [...] *locutio adeo va*[...] *difficultate, ade*[...] *quens, vt mire*[...] *factum ſit, vt* [...] *man. inſicetam* [...] *tionem Marian*[...] *curſ. ad ponere,* [...] *ipſe monere p*[...] *Explicat Marian*[...] *curſ. ridicule h. l.* [...] *ſuetam*, quaſi *m*[...] *ſuetum*, quod, [...]
„quae ſunt natu[...]
„manuum perm[...]
„miteſcant, Pom[...]
„ctum eſt Nul[...]
„ro eſſe animanti[...]
„aſperum, terr[...]

„barbarum, immane, „ferum, infandumque „creditur, quod non „quandoque hominum „ad manus veniat, ci- „cueretur et manſueſcat. „Qui igitur *immanſuetus* eſt, is demum trux, „violentus, inhumanus, „atque immanitate tri- „ſtior videri poteſt. „ *Et quid his velis, Mariangele! Satis ex te audiuimus. Ceterum iſti duo Ouidii verſus expreſſi et mihi videntur, vt tibi, ex* Odyſſ. κ. verſ. 199. ſeq. μνησαμενοις εργων Λαιστρυγονος Αντιφαταο κυκλωπος τε βιης μεγαλητορος ανδροφαγοιο. ad verſ. 253. cf. odyſſ. κ. 207. ſq.

IMMINERE, *de eo qui adeo propinquus eſt, vt iam fere in eo ſit, vt tangat.* Met. 1, 541. tergo fugaci *imminet.*

IMMISSVS, capilli immiſſi ſ. *fluentes paſſi* Met. 5, 338. Surgit et *immiſſos* hedera collecta capillos Calliope. *Nec iſta actio mouere parantis Muſae caret venuſtate; ſic et propendentibus, vt notum: ſed tamen explicantur fuſe ad* Met. 6, 168. Mouensque decoro cum capite *immiſſos* humerum per vtrumque capillos. · Conſtitit. ab *Heinſio et Burmanno qui opera abutuntur in probanda lectione labefactata, vti putant a Barthio, qui legat* immenſos — capillos. *An critici ſoli vel in ridiculis formidandi, et docta vbertate repellendi?* * Met. 12, 651. Faſt. 1, 503. Vtque erat *immiſſis* puppim petit ante capillis. Triſt. 1, 3. ibid. 3, 4. &c.

IMMITIS, *fata immitia.* Met. 13, 260. Exitioque dedi cum Cherſidamante Thoona Et Charopen, *fatiſque immitibus* Ennomon actum. cf. Homer. Iliad. 2, 677. ſeq. *vnde omnes hi verſus expreſſi.* * Immitis vrna, *de ea vbi calculi ponuntur damnantes.* Met. 15, 44. Nunc quoque ſic lata eſt ſententia triſtis? et omnis calculus *immitem* demittitur ater | in vrnam.

IMMVNIS operum, *de feriante, vacante labore* Met. 4, 5. feſtum celebrare ſacerdos *Immunes operum* dominos famuloſque ſuorum Pectora pelle tegi (*hic enim habitus Baccharum vid.* Met. 6, 592.) crinales ſoluere vittas (*paſſis comis enim faciebant ſacra*) Serta (*e pampinis et hedera*) coma, manibus frondentes ſumere thyrſos Iuſſerat. *claſſicus eſt de Bacchis ſeu Thyadibus, earumque habitu locus.* Triſt. 4, 2, 62. Illa (*mens*) meos oculos mediam deducit in vrbem; *Immunes* tanti nec ſinit eſſe boni. *carentes.*

IMPAR: modi impares; *de verſibus elegiacis.* Triſt. 2, 220. ſcilicet imperii, Princeps, ſtatione relicta, *Imparibus* legeres carmina facta modis? Triſt. 3, 1, 4. Clauda quod alterno ſubſidant carmina verſu. *et*: Adſpicis alternos intremuiſſe pedes. *vid.* Intremiſcere.

IMPATIENS viri, Faſt. 6, 288. Vtraque nupſerunt; ambae peperiſſe feruntur. De tribus *impatiens* reſtitit

*viri* i. *virgo. agitu*
*Veſta, filia Saturn*
impatiens irae, *chara*
*Aiacis* Met. 13, 3.
que erat impatiens
Sigeia toruo Litora
ſpexit claſſemque ir
tore vultu, Intender
manus. *Recte ex*
*mero expreſſit hanc*
*eis naturam, et*
*uberrime talem l*
*loquentem induxi*
*quentibus longe pra*
*tiſſimis verſibus, o*
*ne, ſi vlla alia, n*
*ta. Nota inprimi*
*crimen orantis Aia*
*Vlyſſis: ille non pa*
*quentia vtitur, ſe*
*plicis veritatis ora*
*in principio turbul*
*ri, quippe iratus*
*nimaduertes etiam*
*ctantem quaſi vi*
*rum, et plane pr*
*ferentem. Virtu*
*factis laudem qu*
*non dicendi facu*
*Exprobrat Vlyſſi p*
*quaedam facta,*
*et generis nobilit*
*rerum geſtarum*
*dore dignum proſi*
*cui clypeus Achillis*
*cedatur. Alter*

*et ipſe plane eundem ſe praebet, qualem ſe ſiſtit vbique Vlyſſes Homereus; callide dicit et veteratorie, colorata vtens oratione, maiori quam ille arte, nobilioribus luminibus. Adſcribere iam libet notam Burm.* „Imitatum eſſe „hic Ouidium veteres „poëtas, Pacuuium et „Attium, qui fabulas „ediderunt, paſſim a „Grammaticis laudatas, „quibus nomen fuit, *ar„morum iudicium*, o„ſtendit Bernard. Marti„nus libr. 4. Var. lect. „15, ſed praeter alios „etiam Aeſchylus ſcripſe„rat olim ὅπλων κρίσιν „quam citat Schol. So„phocl. Aiac. 190. An„tiſthenes etiam ſcripſiſſe „videtur orationes Aia„cis et Vlyſſis, vt con„iiciunt ad Diog. Laert. „6, 15. viri docti.„ *Ceterum pro* litora proſpexit; *Heinſius emendat:* Litora reſpexit. *temere! cf. vero de arte harum orationum, de quibus modo diximus,* Quintil. 5, 10. p. 222. ed. Geſner.

IMPEDIRE frenis equos, *pro* coercere. Faſt. 4, 736. tollamur equis, Vrbemque petamus. Dicta placent: *frenis impediuntur equi.*

IMPELLERE, *auras mugitu*, Met. 3, 21. Mugitibus *impulit* auras. *Poëtis hoc credo ſolis vſitatum.*

IMPENDERE ſanguinem in aliquem, i. *pro aliquo fundere; eleg.* Met. 13, 266. At nihil *impendit* per tot Telamonius annos *ſanguinis* in ſocios.

IMPERCEPTVS *pro* non perceptus, non cognitus. *noue factum vocab.* Met. 9, 712. *Impercepta* pia mendacia fraude latebant.

IMPETE, *pro* impetu. Met. 8, 79. *Impete* nunc vaſto, ceu concitus imbribus amnis Fertur.

IMPLERE, *hortari*, Met. 7, 120. Mirantur Colchi Minyae clamoribus *implent. Heinſius ad h. l. plures tales locos, vbi* implere *eſt* hortari *ex* Virgil. Aen. 7, 474. Silio, 1, 105. *et* 5, 150. Statio et Valerio Flacco *attulit. Sed facile intelligitur reſpicere h. v. ad*

*clamorem et vocem vocantium. ad verſ.* 122. cf. Apollon. Rhod. 3, 1175. ſqq. et Hygin Fab. 151. * Deos muneribus implere *dicuntur ſacrificantes plurimas magnasque victimas. vbi vel* Dii *pro* altaribus *accipiend. quae implent victimae; vel* implere Deos *eſt placare, quaſi implere eorum mentem, animum, vt apud Terent.* Hec. 1, 1, 11. animum explere *pro voluptatem capere.* Met. 7, 428. fouet ignibus aras Muneribusque Deos *implet.* * Implere conuiuia dictis; *de confabulantibus* Met. 13, 676. Talibus atque aliis poſtquam conuiuia dictis *impleruunt.*

IMPLICARE *proprie, vt ſit, innectere, ſich umſchlingen. Familiaris Ouidio vox, ſed plerumque ſumma cum vi.* Met. 1, 762. Brachia collo *implicuit* Met. 4. nitentem contra elabique volentem *implicat*; (*auget vim vocis h. l. addita veritatis luce colluſtrata comparatio*) vt ſerpens, quam regia ſuſtinet ales ſublimemque rapit; pendens caput illa pedesque Adligat; *vide* Suſtinere: *addit* Ouidius h. l. et cauda ſpatiantes *implicat* alas. *bene* ſpatiantes: *quod vide. ſed* Heinſius *damnat* τὸ implicat, *quia idem verbum iam affuiſſet* verſ. 362 *et reponit* impedit. *fruſtra! non meminit forte hanc fuiſſe leuitatem poëtae noſtrae, vt ſibi indulgeret ſaepius in repetendis, et in deligendis verbis, hanc fuiſſe fortunam, vt emendare opus hoc non poſſet. Praeterea de eadem re, in eademque comparatione haec vox occurrit apud* Virgilium, *gemino loco plane noſtro:* Aen. 11, 751. Vtque volans alte raptum (*ſuſtentum*) cum fulua draconem Fert aquila *implicuit*que pedes, atque vnguibus haeſit; *quam comparationem cum Homerica comparat* Macrob. libr. 5, 15. *ex quo primo fonte forte vterque Romanus hauſit.*

IMPORTVNVS: fata *im-portuna*. Met. 10, 635. quodſi felicior eſſem, Nec mihi coniugium fata *importuna* negarent.

IN *per tmeſin ſeparatum ab verbo quicum compoſitum erat, apud Ouid.* Met. 1, 231. *In* dominum *dignos* euerti tecta penates h. e. *euerti tecta penates* indignos domino. *Vult ita Ill. Hommelius in libro: Einfaelle und Begebenheiten* pag. 18. *Geſnero autem praeplacet interpraetatio Gronou. obſeru.* 3, 19. *et a Burm. ad h. l. prolata;* euerti tecta et coniedi in penates domino dignos i. *in penetralia illa polluta ſceleribus domini. eſſet tum breuiloquentia, quae apud Ouidium valde frequenter reperitur,* euerti in penates *pro* euerti et conieci in p. *Leg. tamen eſt, quomodocunque accipias:* In *domino* dignos e. t. p. *non* dominum. * Faſt. 6, 316. *In* multo nox eſt peruigilata mero. * *in* cor percutere Met. 5, 384. Inque cor hamata percuſſit arundine ditem. *Sed parum elegans videtur* Percutere in cor. *lego hic itaque cum Burmanno:* Inde cor hom. p. arundine Ditis. *Certe* Ditis *fuit in vno codice.* * creſcere *in* caput Met. 5, 547. *vid.* Creſcere. * *In* aliquo *pro* contra aliquem Met. 4, 546. nimium *in pellice* ſaenae i. e. *contra pellicem et.* Met. 6, 635. ſcelus eſt pietas *in coniuge* Tereo. *aduerſus coniugem.* Met. 9, 274. Neque adhuc Stheneleius iras ſoluerat Euryſtheus odiumque *in prole* paternum Exercebat atrox. *contra prolem.* * In, *ad* Met. 12, 13. ſerpere caeruleum Danai videre draconem *In* platanum. *totus vero locus expreſſus eſt ſedule ex* Homero Iliad. *β.* verſ. 799. ſeqq. *vbi eadem res a Neſtore narratur; latinis verſibus iam reddiderat* Cicer. de diuin. libr. 2, c. 30.

INAMABILIS, *odioſus* Triſt. 5, 7, 43. Siue locum ſpecto, locus eſt *inamabilis;* et quo Eſſe nihil toto triſtius orbe

poteſt. *Sic* Pont. 1, 6, 5. Non cadit in mores feritas *inamabilis* iſtos.

INAMBITIOSVS, *vox ab Ouidio nata, eique propria* Met. 11, 766. Secretos montes et *inambitioſa* colebat rura *carentia ambitione, honorum, diuitiarum &c. vide vocab.* Ambitio in I. Parte Clav.

INANIS, *inferiae* inanes, *audacter, quae dantur tumulo inani* Met. 12, 3. tumulo quoque nomen habenti *Inferias* dederat cum fratribus Hector *inanes. cenotaphio; namque, vt conſtat, ſolebant mortuis, quorum corpora non inuenire poterant, monumenta et ſepulchra exſtruere inania; quoniam vmbra ſtyga paludem tranſire non poterat, niſi nactus ſepulchrum. Alii legunt:* tulerat *pro* dederat; *quod, niſi h. l. verius, certe elegantius;* inferiae *enim a* ferendo *dictae* ferri *ſaepius dicuntur. Sic et* Triſt. 3, 3, 14. feralia munera *ferre* &c.

INATTENVATVS, *non minutus,* Met. 8, 844. *Inattenuata* manebat: Tum quoque dira fames. *Videtur ſolitus Ouidio luſus eum ad hoc fingendum vocab. pepuliſſe non auribus quidem illud meis placens.*

INCAEDVVS. ſilua incaedua erat *ſacra, quam caedere cuiuis erat nefas* Faſt. 1, 243. Hic vbi nunc Roma eſt, *incaedua* ſilua virebat.

INCANVS, *valde canus* Met. 8, 809. Labra *incana* ſitu: *in imagine famis. At quae ſpecies!* Hirtus erat crinis, caua lumina; pallor in ore: Labra *incana* ſitu: ſcabri rubigine dentes (*Nonnulli legunt* ſcabrae rubigine fauces, *et ita Burm. edidit; non definio, attamen horribiliores* fauces *et vix tolerandae mihi videntur; dentes iam quidem praeceſſerant.* v. 807. Vnguibus et raris vellentem dentibus herbas; *ſed hoc non impedit, quo minus hic deſcribi poſſint.*) Dura cutis, per quam ſpectari viſcera poſſunt: oſſa ſub incuruis exſtabant arida lumbis: Ventris erat

erat pro ventre locus. Pendere putares pectus et a ſpinae tantummodo crate teneri. Auxerat articulos macies, genuumque tumebat Orbis et immodico prodibant tubere tali. *Singula ipſe perpende, et vide, anne imago ſit magis odioſa, quam iucunda lectu.*

INCEDERE, *loquendo, culpare, increpare* Met. 5, 102. Quoniam prohibent anni bellare, loquendo Pugnat et *inceſſit*, ſcelerataque deuouet arma. *Poſſit tamen etiam h. l.* incedere *proprie accipi, interea dum* pugnat loquendo, *et clamat, procedit vltra ad proeliantes. ſed prius malim.*

INCERTVS: medicamina *incerta, ſunt arcana* Met. 4, 388. Motus vterque parens nati rata vota biformis Fecit et *incerto* fontem medicamine tinxit. *bene* tingere.

INCESTVS: voces inceſtae, *de mimicis* Triſt. 2, 503. Nec ſatis *inceſtis* temerari *vocibus* aures.

INCINCTVS *pro* cinctus Faſt. 5, 337. Ebrius *incinctis* philyra conuiua capillis. *Sic et ibid.* 207. Horae *incinctae* veſtibus; *et ibid.* 675. Huc venit *incinctus* tunicas mercator. i. *ornatus cingulo; e quo marſupium auri monetalis propendebat. Hic vetus mercatorum habitus.*

INCOMMENDATVS, *neglectus, contemtus, ſusque deque habitus.* Met. 11, 435. Cum ſemel emiſſi tenuerunt aequora venti Nil illis vetitum eſt, *incommendataque* tellus Omnis et omne fretum. coeli quoque nubila vexant. *Sic.* illaudatus Buſiris, *peſſimus* Virg. Aeneide. cf. omnino Clark. ad Homer. Iliad. β. verſ. 269. *Heinſius coniicit legendum loco*: tenuerunt aequora venti; tenuerunt coerula fratres; *quia* aequora *et* venti *iam praeceſſiſſent. Sed male!*

INCREPARE Faſt. 6, 810. doctae aſſenſere ſorores (Muſae) Adnuit Alcides, *increpuit*que lyra. *Ita leg. non* lyram, *vt Heinſius ex vno codice emendauit temere. Senſus*

*tacta paullo aſperius ly-ra finem canendi mihi impoſuit. cf. ſimilem locum* Hor. Od. 4, 15, 2. *Aliud eſt enim* increpare lyram i. *pulſare v. c.* in Epiſt. Ouid. Heroid. 3, 118. Tutius eſt iacuiſſe toro, tenuiſſe puellam, Threiciam digitis increpuiſſe lyram, *quem verſum noſter repetit Amor.* 2, 11, 32. *Sed loco notato Faſt. alienus plane ille ſenſus.*

INCVMBERE Met. 7, 858. Ne thalamis auram patiare *incumbere* noſtris. *Antiqui codd. habent* innubere; *vt recte edidiſſe Burmannus videtur.* * incumbere ad aliquem, *noue dictum* Met. 9, 386. Et quoniam mihi fas ad vos *incumbere* non eſt. *Libri variant; alii;* fas non eſt incumbere vobis; *alii;* vobis incumbere non eſt. *Sed lectio inſolentior non mutanda in vſitatiorem.*

INCVRSARE, *cum dandi caſu*, Met. 2, 205. altoque ſub aethere *fixis incurſant ſtellis. Heinſ. leg. cenſebat:* fixas Incurſ. ſtellas.

INDE Met. 2, 152. inuito grates agit *inde* parenti; *propter illas, ſc. habenas datas.*

INDECLINATVS, *firmus, conſtans.* Triſt. 4, 5, 24. Teque, quod eſt rarum, praeſta, conſtanter ad omne *Indeclinatae* munus amicitiae.

INDELEBILIS, *nouum Ouidii vocabul.* Met. 15, 876. parte tamen meliore mei ſuper alta perennis Aſtra ferar: nomenque erit *indelebile* noſtrum. *Ridicule Glareanus Platonicorum placitum de immortalitate animae hoc loco Ouidio tribuit, et Chriſtianis pudorem ab Ouidio incutere ſtudet. Ridicule Burmannus hanc notam nec omiſit in Editione ſua, nec vno verbo notauit.* * Pont. 2, 8, 25. ſecli decus *indelebile* noſtro. *ad Auguſtum.*

INDELIBATVS, *incolumis* Triſt. 1, 5, 28. Dum iuuat et vultu ridet Fortuna ſecundo *Indelibatas* cuncta ſequuntur opes.

INDERE, *ex vera lectione* Met. 7, 790. dum digitos amentis *indere* tento. *Praue apud nos* addere; *quod vide.*

INDEVITATVS, *non euitabilis.* Ov. Met. 2, 605. *Indeuitato* traiecit pectora telo.

INDEX, *lapis index dicitur qui etiam Lydius, et apud* Plin. Hiſt. Nat. 33. S. 43. coticula; *quo aurum aliaque metalla ſpectantur et probantur; in hunc a Mercurio mutatus* Battus apud Ov. Met. 2, 706. *quoniam contra datam fidem furta indicarat. vid. Eraſmi Adag. in h. voc.*

INDIGNANDVS, *pro* indignus. Met. 8, 662. vilisque vetusque Veſtis (*intell. ſtragula*) erat, lecto non *indignanda* ſaligno.

INDIGNVS, *qui meliorem ſortem meretur* Met. 1, 631. *Indigno* circumdat vinculo collo. *Eleg.*

INDOLESCERE l. *indolere, cum genit. conſtr. apud Ouid.* Met. 2, 788. *Succeſſorumque* Mineruae *indoluit*; *ſed Burm. leg., vt verum videtur etiam,* ſucceſſurumque M. I. *ſc. mandatum Mineruae euentum ſuum habiturum eſſe, doluit.*

INDOTATVS Met. 7, 611. Aut inhumata (*corpora*) premunt terras aut dantur in altos *Indotata* rogos. *Intell. de more eorum temporum, quo et tura iniiciebantur in rogos, et ab amicis munera. Res nota, ex plurimis locis.* Tibull. 2, 4. Seu veniet tibi mors, neque erit qui lugeat vllus Nec qui det moeſtas munus in exequias. *Graecis talia munera ἐντάφια dicta. Mirum itaque, interpretes hallucinatos eſſe, quid ſibi h. l. velint* indotata corpora.

INDVRESCERE, *fieri lapidem.* Met. 4, 744. Virga recens, bibulaque etiamnum viua medulla vim rapuit monſtri, tactuque *induruit* huius. *Sed neſcio, quomodo illud* huius *h. l. duritiem mihi creat. Certiſſime hunc verſum Oui-*

dius

*dius emendaturus, ſi licuiſſet, erat.*

INERMIS Triſt. 2, 34. Si quoties peccant homines, ſua fulmina mittat Iupiter; exiguo tempore *inermis* erit. *Arma Iouis ſunt fulmina; eleg. igitur* inermis erit, *fulmina ei deficient.*

INERS, *ſine forma, incultum, horridum*; unfoermlich. Met. 1, 4. Nec quidquam niſi pondus *iners, de prima rerum confuſione; obſerua hic elegantiam imaginis* ponderis inertis. * *praeclarum ſtygis epitheton; notat lentum flumen, pigrum, et multo limo ſqualidum, lentum inertia quadam.* Met. 4, 434. Styx nebulas exhalat *iners*; vmbraeque recentes *(modo aduentantes ex terra).* Deſcendunt illac, ſimulacraque functa ſepulchris, *(quia, vt notum, qui caret ſepulchro, ſtygia cohibetur vnda)* * *timidus, opp. forti* Faſt. 5, 286. Vindice ſeruabant nullo ſua publica vulgus Iamque in priuato paſcere *inertis* erat. *quia ſcil.*

in morem venerat
li depaſcere ſaltu
283. * letum, *ſi*
*de equo laborant*
*bo, e peſtilentia*
Met. 7, 546. Ad
ſepe gemit leto
rus *inerti; nemp*
*quod tanquam*
*cadit, et ſine ſa*
*vt ipſe poëta dicit*
8, 518. *Ridicul*
*velle mutare lect.*
*et ponere cum*
fato *pro* leto, *au*
*Heinſio*: languor
turus inerti *aut*
re ab. in. *Sapere ſ*
*di et emendandi*
*pium et fons.* *
tas, *belle, non ine*
*luntas de eo, qu*
*ardore cupit, m*
*in loci perpetuita*
*ganter.* Met. 8, 68
per omnia vultus
re boni: nec *iners*
perque voluntas.
*uiſſime non paup*
*lenitas de paupe*
*qui cum contentio*
*lunt, etſi non p*
* Met. 15, 148. Iu
per alta Aſtra: iuu
ris et *inerti* ſed
ctis Nube vehi. *iner*
*eleg.* opp. aſtris,

INEXPLETVS: lumen *inexpletum*; *ſuauiter de oculis, qui videndo quaſi ſatiari non poſſunt.* Met. 3, 439. *de Narciſſo* ſpectat *inexpleto* mendacem *lumine* formam.

INFAMIA, *infamis* Faſt. 1, 552. Lacus Auentinae timor atque *infamia* ſiluae. *ſin vero infamiam referas ad ſiluam, infamia ſiluae eſt, qui infamem reddit ſiluam.*

INFAMIS ala ſtrigis *h. e. fama habita venefica.* Met. 7, 269. Addidit exceptas Lunae de nocte pruinas, ſtrigis *infames* ipſis cum carnibus, *alas. Bene* infamis *dictus* ſtrix, *cuius diffamata damna erant; namque nocte volat, puerosque petit nutricis egentes Et vitiat cunis corpora rapta ſuis. vid.* Faſt 6, 139. ſq. *Striges ipſae a vulgo mulieres veneficae habitae, conuerſae in iſtas aues. Male igitur Burm. voc.* infames *hoc l. mutari cupit in* informes, *i. e. foedas, implumes; cuius emendationis nullam aliam cauſſam affert, quam quod alii auctores voce* informis *vſi ſint, cum de informibus rebus ſcriberent. Felicior forte eſt coniectura Heinſii in praeced verſ., quem ita conſtituit:* Addit et exceptas Luna pernocte pruinas. *Certe eleganter* Luna pernox *dicitur; et ſi vulgata lectio valebit;* pruinae Lunae *paullo inſolentiores erunt; opto ſaltem, Ouidium ita ſcripſiſſe, vti coniicit Heinſius, et edidit etiam Burmannus.*

INFANS: oſſa infantia; Met. 4, 518. rigidaque infantia ſaxa Diſcutit oſſa ferox; *ad mouendam miſericordiam imago aptiſſima, et vere παθητικη. Similis illi fere ſcenae in* Klopſtockii Meſſia, *vbi* den kleinen zarten Benoni der Vater an einen entgegenſtehenden Felſen wirft &c.

INFECTVS, penſa infecta; *quae nondum ſunt exacta, noue dictum ab Ouidio: ſaltem nusquam ſic occurrit, quod quidem ſciam.* Met. 4, 10. Telasque calathosque infe-

*infecta*que *penſa* reponunt, Turaque dant.

INFERIAE inanes Met. 12, 3. tumulo quoque nomen habenti *Inferias* dederat cum fratribus Hector *inanes*. *vide* Inanis.

INFESTVS, *qui infeſtat, vt ſaepius et alibi, de terra, vbi nos dicimus* unſicher. Met. 4, 619. Vnde frequens illa eſt *infeſtaque* terra colubris. *Hunc locum forte reſpexit* Pompon. Mela libr. 3. c. 10. Prima eius Aethiopes tenent, media nulli, nam aut exuſta ſunt, aut arenis obducta, aut *infeſta* ſerpentibus. *Sunt qui loco* Ouidii *cit. legant* infecta *pro* infeſta. * iratus. Met. 8, 172. *infeſtae* famulus, vindexque Dianae.

INFICERE Met. 43, 602. Corruit igne rogus: nigrique volumina fumi *Infecere* diem. *colorem atram induxerunt. belle! adde pulchram comparationem:* Veluti cum flumina natas Exhalant nebulas, nec ire admittitur infra.

INFIGERE Met. 11, 387. colloque *infixa* mariti Mittat vt auxilium ſine ſe, verbisque precatur Et lacrimis. Cioſanius *in nonnullis libris inuenit:* colloque *infuſa* mariti; *quae lectio etiam probata eſt Burmanno, ab eo edita. Sed, licet forte ſuauis ſit ſenſus, non tamen video, cur renuentibus plerisque aliis libris, mutemus vulgatam lectionem.* Infixa collo *elegans eſt imago ardenter petentis, et amantis feruide.*

INFRAGILIS vox; *expreſſ. a graec.* ἀῤῥηκτος φωνη. Hom. Iliad. β 490. *quem locum imitatus eſt* Ouidius Triſt. 1, 5, 53. Si vox *infragilis*, pectus mihi firmius aere Pluraque cum linguis pluribus ora forent.

INFRINGERE Triſt. 2, 412. Nec nocet auctori, mollem qui fecit Achillem, *Infregiſſe* ſuis fortia facta modis. *bene* infringere; *narrare vt infracta fuerint, debilitata, eneruata facta fortia. Quem auctorem Ouidius innuat, parum conſtat. Heinſius Sotadem intelligit, cuius Ilias ab* Hephae-

*aeſtionis Scholiaſte*
*ır.* Sotadium *car-*
*utem*, *vt ex gram-*
*is tam graecis*,
*latinis diſcimus*,
*eneruatum erat*,
Quintil. 1, 8. *Bur-*
*us elegiographum*
*quemdam cum*
lo *intelligit*, *quia*
*es non Achillem*
, *ſed alios heroes*
*molles feciſſet.*
*it poſtea*, *forte*
*clis ἐραςας indi-*
*Res incerta*, *ſed*
*ego Heinſio acce-*
*icet enim Sotades*
*tiam heroes mol-*
*cerit*, *tamen pro-*
*principem totius*
*heroa bene Oui-*
*dicere potuit*: Mol-
uod fecit Achillem.
*noto*, *doctos vi-*
*ſſentire*, *quis ille*
des verſ. ſeq. 413.
. *Longum eſſe mi-*
*m licet*, *et*, *ſi o-*
*dixiſſem*, *quae di-*
*ſint*, *tamen nihil*
*efficerem*, *niſi vt*
*rem*, *ignorari eum*
*dem. Forte eſt is*,
*ſcripti ſpurciſſimi*
*rem memorat* Ar-
In Epictet. 4, 9.
*ët. Tom. II.*

*et Harpocration in Δερμιςης.* cf. Angeli Polit. Miſcellan. 16.

INGENS: verba ingentia, *iactantia* Met. 13, 340. Fortis vbi eſt Aiax? vbi ſunt *ingentia* magni *verba* viri? *bene* ingentia *magni* v.

INGRATVS Met. 2, 780. *de inuidia*; ſed videt *ingratos*, intabeſcitque videndo, *ſucceſſus* hominum. *h. e. felices*, *qui ſibi ſunt valde iniucundi*, *non grati*; *id enim proprie ingratum. Non probo emendationem Fabri legentis*: Sed videt ingratis &c. *i. ingratiis*, *inuita*, *nec ſine dolore.*

INHIBERE, *monere ne facias* Met. 9, 124. Orbes concubitus vetitos poterant *inhibere* paterni. *vide* orbis.

INHONESTARE, *vox Ouidiana*, *forte ab eo nata*, *pro dedecorare* Triſt. 4, 8, 19. Ne cadat et multas palmas *inhoneſtet* adeptas Languidus in pratis gramina carpit equus. *Scil. equi*, *quibus in ludis Olympiacis et aliis vſi erant*, *adepti victorias cum ſenio con-*

*infectaque penſa reponunt*, Turaque dant.

INFERIAE inanes Met. 12, 3. tumulo quoque nomen habenti *Inferias* dederat cum fratribus Hector *inanes. vide* Inanis.

INFESTVS, *qui infeſtat, vt ſaepius et alibi, de terra, vbi nos dicimus* unſicher. Met. 4, 619. Vnde frequens illa eſt *infeſtaque* terra colubris. *Hunc locum forte reſpexit* Pompon. Mela libr. 9. c. 10. Prima eius Aethiopes tenent, media nulli, nam aut exuſta ſunt, aut arenis obducta, aut *infeſta* ſerpentibus. *Sunt qui loco* Ouidii *cit. legant* infecta *pro* infeſta. * iratus. Met. 8, 172. *infeſtae* famulus, vindexque Dianae.

INFICERE Met. 43, 602. Corruit igne rogus: nigrique volumina fumi *Infecere* diem. *colorem atram induxerunt. belle! adde pulchram comparationem:* Veluti cum flumina natas Exhalant nebulas, nec ire admittitur infra.

INFIGERE Met. 11, 387. colloque *infixa* mariti Mittat vt auxilium ſine ſe, verbisque precatur Et lacrimis. Ciofanius *in nonnullis libris inuenit:* colloque *infuſa* mariti; *quae lectio etiam probata eſt Burmanno, ab eo edita. Sed, licet forte ſuauis ſit ſenſus, non tamen video, cur renuentibus plerisque aliis libris, mutemus vulgatam lectionem.* Infixa collo *elegans eſt imago ardenter petentis, et amantis feruide.*

INFRAGILIS vox; *expreſſ. a graec.* ἀῤῥηκτος φωνη. Hom. Iliad. β 490. *quem locum imitatus eſt* Ouidius Triſt. 1, 5, 53. Si vox *infragilis*, pectus mihi firmius aere Pluraque cum linguis pluribus ora forent.

INFRINGERE Triſt. 2, 412. Nec nocet auctori, mollem qui fecit Achillem, *Infregiſſe* ſuis fortia facta modis. *bene* infringere; *narrare vt infracta fuerint, debilitata, eneruata facta fortia. Quem auctorem Ouidius innuat, parum conſtat. Heinſius Sotadem intelligit, cuius Ilias ab Hephae-*

*Hephaeſtionis Scholiaſte citatur.* Sotadium *carmen autem, vt ex grammaticis tam graecis, quam latinis diſcimus, valde eneruatum erat,* *vide* Quintil. 1, 8. *Burmannus elegiographum alium quemdam cum* Micyllo *intelligit, quia Sotades non Achillem ſolum, ſed alios heroes Iliados molles feciſſet. Coniicit poſtea, forte Sophoclis* ἐραςας *indicari. Res incerta, ſed tamen ego Heinſio accedo; licet enim Sotades alios etiam heroes molles fecerit, tamen propter principem totius Iliadis heroa bene Ouidius dicere potuit:* Mollem quod fecit Achillem. *Obiter noto, doctos viros diſſentire, quis ille* Ariſtides verſ. ſeq. 413. *fuerit. Longum eſſe mihi non licet, et, ſi omnia dixiſſem, quae dici poſſint, tamen nihil aliud efficerem, niſi vt probarem, ignorari eum Ariſtidem. Forte eſt is, quem ſcripti ſpurciſſimi auctorem memorat* Arrianus in Epictet. 4, 9. *et Harpocration in* Δερμιςης. cf. Angeli Polit. Miſcellan. 16.

INGENS: verba ingentia, *iactantia* Met. 13, 340. Fortis vbi eſt Aiax? vbi ſunt *ingentia* magni *verba* viri? *bene* ingentia *magni* v.

INGRATVS Met. 2, 780. *de inuidia;* ſed videt *ingratos*, intabeſcitque videndo, *ſucceſſus* hominum. *h. e. felices, qui ſibi ſunt valde iniucundi, non grati; id enim proprie ingratum. Non probo emendationem Fabri legentis:* Sed videt ingratis &c. *i. ingratiis, inuita, nec ſine dolore.*

INHIBERE, *monere ne facias* Met. 9, 124. Orbes concubitus vetitos poterant *inhibere* paterni. *vide* orbis.

INHONESTARE, *vox Ouidiana, forte ab eo nata, pro dedecorare* Triſt. 4, 8, 19. Ne cadat et multas palmas *inhoneſtet* adeptas Languidus in pratis gramina carpit equus. *Scil. equi, quibus in ludis Olympiacis et aliis vſi erant, adepti victorias cum ſenio con-*

*ſicerentur*, *libere per prata vagabantur. Bene* Cioſanius *putat reſpexiſſe Ouidium forte illud Ennianum*: Sicut fortis equus, ſpatio qui ſaepe ſupremo Vicit Olympia, nunc ſenio confectu' quieſcit. *Bene* ne multas palmas inhoneſtet; *ne gloriam multarum victoriarum turpet*; *vt mirum ſit, quid cogitauerit Burmannus, qui vitium eſſe in τὸ* multas *putat, et aut* turpis, *aut* lentus *legendum coniicit.*

INIQVVS, *damnoſus, grauis, qui infert detrimenta.* Faſt. 2, 629. Et ſoror et Progne, Tereusque duabus *iniquus.* vid. Part. I. Clav. in h. voc. * Met. 9, 475. Ille quidem eſt oculis quamuis formoſus *iniquis, alienis ab amore, non blandis.* Et placet et poſſum, ſi non ſit frater, amare. * iniquus rumor. Faſt. 4, 306. Caſta quidem: ſed non et credita, rumor *iniquus* Laeſerat et falſi criminis acta rea eſt.

INITVS, Venus per ſuos *initus* continet omne genus. Faſt. 4, 94. h. e. *per animalium coitus, quibus Venus praeeſt, omne animalium genus conſeruat.* Initus *enim voc. perinde, vt ipſum* ineundi *verbum de re venerea vſurpatur.*

INNOCVVS, *innocens*, Triſt. 2, 273. Diſcitur *innocuas* vt agat facundia cauſas, Protegit haec ſontes *immeritus*que premit. *cf. h. voc. in Part. I. Clauis.* Triſt. 3, 9, 26. *Innocuum* rigido perforat enſe latus. *Adde* Faſt. 1, 442. et 2, 623.

INNVBA; *vocab. ni fallor, ab Ouidio factum.* laurus innuba Met. 10, 92. *quare dicatur, notum. ſic et* Met. 14, 147. Permaneo innuba; *namque perpetuam virginitatem coluit.*

INOBSERVATVS Met. 4, 341. Vt puer et vacuis vt *inobſeruatus* in herbis Huc it et hinc illuc: Ad. Met. 2, 544 Faſt. 3, 111. *Videtur Ouidius primus hoc vocabulo vſus.* * Faſt. 3, 111. Libera currebant et *inobſeruata* per annum Sidera.

...ra. conſtabat ſed tamen eſſe deos.

INOFFENSVS vita *inoffenſa eleg.* felix *dicitur, translatione ducta a curſu in ſtadio, vbi qui non offendit, felicem tranſigit curſum* Triſt. 1, 9, 1. Detur *inoffenſae* metam tibi tangere vitae Qui legis hoc nobis non inimicus opus. Metam tangere *bene, namque tales metae tres erant in Circo, in medio, et vtroque fine. Hinc decurſo ſpatio meta tangebatur. Non opus vt cum Burman. dicamus, in hac Metaphora a ſtadio deſumta* ſemel *modo decurrere licere. Anne, qui iterauit curſum, et tandem finit, non venit ad metam?*

IN QVANTVM *pro* quatenus *ante Ouidium neminem dixiſſe iam alii docti viri adnotarunt ad Met.* 11, 71. Quippe pedum digitos, *in quantum* quaeque ſecuta eſt, Traxit. *Burm.* „Sed ſi licuerit dicere *in tantum*, quo ſaepius Velleius vtitur vid. libr. 1, 13, 22 53. et 120. et ipſe Virg. Aen. 6, 876. non video cur non *in quantum* etiam„ *Recte, ſed tamen obſeruari meretur, quo in primo auctore inueniatur.*

INSANVS lacertus, *de inſana* Faſt. 6, 497. Huc venit *inſanis* natura complexa *lacertis.*

INSCRIBERE Met. 6, 74. ſua quemque Deorum *inſcribit* facies. *Notat, indicat. * de formatis notis in flore, quae reddunt quaſi litteras.* Met. 13, 397. Litera communis mediis pueroque viroque Inſcripta eſt foliis; haec nominis, illa querelae. *cf. voc.* Ai. *Met. 15, 178. Nec ſatis eſt, quod tale nefas committitur: ipſos *Inſcripſere* Deos ſceleri. *ſocios ſceleris adſciuere; auctores fecere.* ſic et Met. 10, 199. mea dextera leto *Inſcribenda* tuo eſt.

INSERERE, brachia, *de luctantibus.* Met. 9, 57. Vix tamen *inſerui* ſudore fluentia multo Brachia. *Sed* inſerere brachia

chia *vix dici de eo poteſt, qui iam tenetur ab aliquo, qui tergo eius inhaereret. Longe elegantius eſt, vt habent nonnulli, et Editio Burm.* Vix tamen exſerui ſudore &c. cf. Faſt. 1, 409. et 2, 322. *bene* exſerere *brachia dicitur, qui nexus hoſtis a corpore ſoluit.* cf. verſ. 58. *Heinſius coniicit leg.* aſſerui *pro* inſerui *vel* exſerui; *quod ſibi impenſe placere dicit. At mihi nihil temere placet.* * arma, *pro* induere Met. 13, 166. Arma ego foemineis animum motura virilem Mercibus *inſerui. Achilli latenti ſub habitu virginis in inſula Scyro.*

INSIDIOSVS, limina *inſidioſa, vbi factae inſidiae* Met. 7, 746. *Inſidioſa* malo cum coniuge *limina* fugit. *fecerat ei malus coniux ipſe inſidias, tentans eius pudicitiam. Fabulam omnem eleganter, licet comica arte, et diuerſa ratione, narratam, de Cephalo et Procri legere poteris et conferre cum Ouidiana narratione in ſuauiſſimi* Wielandii komiſchen Erzählungen. Fab. 4.

INSOMNIS draco Met. 9, 190. Pomaque ab *inſomni* non cuſtodita dracone. *Sed nihili eſt illa lectio: non cuſtodita dici nullo modo poſſunt. Sunt qui legant:* concuſtodita; *ſed melior eſt lectio Burmanni:* Pomaque ab inſomni male cuſtodita dracone. *Sic* male *pro* fruſtra *ſaepius, vide* Male.

INSONARE Met. 13, 608. Et primo ſimilis volucri, mox vera volucris *Inſonuit* pennis: pariter *ſonuere* ſorores innumerae; quibus eſt eadem natalis origo.

INSTABILIS Met. 1, 16. *ſic erat* inſtabilis *tellus, non ſolido denſoque adhaereſcens, de Chao loquitur poëta * de eo, qui aequilibrium, quod vocamus, tenere nequit.* Met. 2, 164. vtque labant curuae iuſto ſine pondere naues, Perque mare, *inſtabiles* nimia leuitate, feruntur. *eſt docta vero tota comparatio cum curru Solis recto a Phaëtonte.*

IN-

INSTITA, *faſcia tenuis et lata, quae togae ſubſuta ſtolam efficit, veſtimentum matronarum, vnde et pro matronis ipſis poſita* Triſt. 2, 248. Eſte procul vittae tenues, Inſigne pudoris Quae tegis medios, *inſtita* longa pedes. *Verſus ſunt ex Arte Ouid. repetiti. longa inſtita dicitur, quia longiorem reddit togam, cui ſubſuta, vt ſtolam efficiat; et imos pedes tegat.*

INSTRVMENTVM, *ornamentum, ſic enim centies inſtruere, vt* Faſt. 3, 318; ibid. 4, 690. Triſt. 1, 1, 9. Felices ornent haec *inſtrumenta* libellos, *minium, cedrus, ſi oleum cedrinum, fucus purpureus membranae.*

INTEGER, *qui eſt aetate integra, h. e. florente* (cf. Ter. Andr. 1, 1, 45.) Met. 5, 50. egregius forma quam diuite cultu Augebat, bis adhuc octonis *integer* annis. *Alii legg.* octenis. *Sed praeplacet prius.*

INTENDERE animum, *ſi vera eſt lectio* Met. 6, 5. Moeoniaeque animum fatis *intendit* Arachnes. *Sed neſcio an poëticum ſatis, nec apud alios occurrit, ſi exceperis* Statium Theb. 6, 618. Arcades arma ferunt, armis defendere regem *intendunt: ſed nec hic locus probat ipſam cauſam. reſpicit enim hoc verbum et hoc loco curſum aut actionem quandam, quemadmodum etiam occurrit in omnibus aliis poëtarum locis, quae laudauerat* Heinſius ad Valer. Flacc. 7, 114. *et ad quae prouocat* Burmannus *in loco Ouidii laud. vbi defendere conatur illud vocabulum. coniunctam vero phraſin* intendere animum *fruſtra quaeres apud poëtas.* Tacitus *eo quidem vſus, et alii orationis ſolutae ſcriptores; at nulli, quod equidem noram, poëtae. Praeterea friget locus noſter Ouidii, ſi recepta conſiſtit lectio.* Maeoniaeque animum fatis intendit Arachnes, (Minerua). *Iam vero vnus Heinſii codex legebat:* incendit pro inten-

intendit; ſatis incendit; *qui elegans ſenſus! iraſcitur fato illo laeta Arachnes, quo ſibi aequatur arte* cf. ſeqq. verſ. *Igitur legendum mihi videri libere fateor:* Maeoniaeque animum ſatis incendit Arachnes, Quam ſibi lanificae non cedere laudibus artis Audierat. *Coniunctus locus maiorem addit ſententiae meae vim et ſignificationem.*

INTERIOR locus, *honeſtior, ſi duo ibant, habitus erat, vbi quisquam munitus pariete ambulat*: *opp.* exterior, *plura vide in* I. Parte Clav. in voc. Exterior. *Hinc intell.* Faſt. 5, 68. Medius iuuenum, non indignantibus ipſis Ibat, et *interior* ſi comes vnus erat.

INTERNODIVM, *ſpatium inter nodos qui crura colligant et poplitem.* Met. 6, 256. qua mollia nodoſos facit *internodia* poples. *Sed legendum eſt cum Burm.* Mollia *neruoſos* facit internodia poples. Nodoſus *et* internodia *dedecorant verſum. In poplite autem nerui plurimi.* cf. Met. 8, 364.

INTONSVS *vetus, priſcus* Faſt. 2, 30. Hoc apud *intonſos* nomen habebat auos. *vide hoc voc. in I. Part. Clavis.*

INTRA Triſt. 3, 4, 26. crede mihi, bene qui latuit, bene vixit: et *intra* fortunam debet quisque manere ſuam. *Peſſiſſime Heinſ.* infra *legit.* Intra fortunam manere *eſt, accommodare ſe fortunae; ſic Horatius dixit in Arte* verſ. 53. intra ſpem veniae cautus *vt ſaepius* intra *vſurpat. Ceterum ſententia prioris verſus eſt illa Epicuri nota.* λαϑε βιωσας.

INTREMERE Met. 4, 449. Quo ſimul intrauit ſacroque a corpore preſſum *Intremuit* limen: tria Cerberus extulit ora. *Legendum eſt cum* Heinſio Ingemuit; *elegantius enim hoc et aptum* τω preſſum, *et denique vſitatum in hac re. Denique eo magis accipiendum, cum idem vocab. occurrat* Aen. 6, 613. gemuit ſub pondere cymba,

ba, *cui noſter locus ſimillimus. compara quaeſo ipſe hos duo poëtas, et voluptatem capies non vulgarem. ſi de ipſo vocab. plura vis, dabit* Heinſius ad Met. 14, 739.

INTREMISCERE *venuſte* Triſt. 3, 1, 56. Adſpicis exſangui chartam pallere colori? Adſpicis alternos *intremuiſſe* pedes. *de carmine elegiaco, alternis Hexametris et pentametris conſtantem; reſpiciente vocabulo timorem domini!*

INVIDERE Met. 4, 157. Componi tumulo non *inuideatis* eodem. *pulchre* non inuideatis; *et cum breuiloquentia, haud inſolita Ouidio: non inuideatis vnum nobis tumulum, adeoque coniunctos eodem ſepulchro condatis.*

INVIDIA, facere inuidiam *pro* conuiciis perſequi Met. 4, 547. Vtque parum iuſtae nimiumque in pellice ſaeuae *Inuidiam fecere* Deae: conuicia Iuno Non tulit. *accuſabant iniuſtitiae Iunonem. locutio ipſa,* inuidiam facere, *longe frequentiſſime occurrit, ſed h. l. eſt exquiſitiori ſignificatu, quod imprecationes diras, et querelas acerbas exprimit.*

INVIDIOSVS, *odioſus, qui ſpeciem iniucundam praebet.* Met. 5, 573. Toto nubila vultu Ante Iouem paſſis ſtabat *inuidioſa* capillis. *Ceres quaerens filiam raptam et iam feſſa laboribus itineris implorans Iouem. Pingit haec imago Cererem iter facientem, et conturbidam mente, quam elegantiſſime!* * *de veteribus Romanis, quorum tenuis origo* Faſt. 3, 433. O quam de tenui Romanus origine creuit! Turba vetus quam non *inuidioſa* fuit! * *Inuidioſior* mors, *horribilior, odioſior,* Met. 7, 605. Ante ſacros vidi proiecta cadauera poſtes, Ante ipſas, quo mors foret *inuidioſior*, aras. * Inuidioſa comes Met. 8, 144. Gnoſiacaeque haeret comes *inuidioſa* carinae * Inuidioſa ſpes, *quae inuidiam inter alios ſimul ſperantes facit.* Met. 9, 10. quondam pulcherri-

ma virgo Multorumque fuit ſpes *inuidioſa* procorum.

INVIDVS, iura inuida, *bene* Met. 10, 331. Quod natura remittit, *Inuida* iura negant. *vide* Ius.

IOCOSVS: Floralia iocoſa Faſt. 5, 183. *dicuntur propter laſciuiam in his ludis vſitatis, tum verborum, tum veſtium*, &c. cf. loc. cit. verſ. 289. et Valer. Maxim. libr. 2, c. 5. *namque* iocus *de rebus obſcoenis dici ſolet* vt Faſt. 4, 946. collat. Faſt. 3, 738. et 695. et conf. Heinſ. ad Faſt. 4, 868. *Sic et* ioci alienus Faſt. 1, 396. Di quoque cultores gelidi venere Lycei, Et quicunque ioci non alienus erat. Panes et in Venerem Satyrorum prona iuuentus &c.

IRA pellicis *pro* in pellicem concepta. Met. 4, 235. it. verſ. 271. *vid. de hac locutione* Broukhuſ. ad Propert. 9, 7, 65. *vt alios taceam.* * Met. 13, 544. Interdum torquos ſuſtollit ad aethera vultus: Nunc poſiti ſpectat vultum, nunc vulnera, nati; Vulnera praecipue, ſeque armat et *inſtruit ira.*

IRE ſacris *pro* abire, *ſi vera lectio eſt.* Met. 6, 201. Ite ſatis propere ſacris laurumque capillis Ponite. *Sed in omnibus iſtis et praeced. et ſeqq. verſibus mira reperitur Codicum diuerſitas et Editionum. Longum foret omnes diuerſitates hic ponere. Iam adferamus lectionem editam a Burmanno; nam noſtrae editionis lectio ne vnius quidem aſſis eſt; et deinde paucis verbis iudicium noſtrum. Sic itaque legitur in Edit. Burm.* Non tamen ad numerum redigar ſpoliata duorum Latonae turba quo quantum diſtat ab orba? Ite ſacris properate ſacris; laurumque capillis Ponite; deponunt; infectaque ſacra relinquunt: Quodque licet tacito venerantur murmure numen. Indignata Dea eſt ſummoque in vertice Cynthi &c. *Quae lectio, an vera ſit, dubito. Primum enim quam offenduntur aures illo ſimilium ſona*

tur-

turba — orba, *turba quo quantum diſtat ab orba? Deinde vero etiam, non minus, quam haec auris Ouidii ſuperbia, quae aliunde ſatis oſtenditur, et digna facilitate ingenii noſtri poëtae eſt conſtructio illa contorta et contracta* turba quo quantum diſtat ab orba, *etiamſi cum Heinſio* quo *accipias pro* quo numero, *quod praeceſſerat proxime. Non tales fabricat verſus Ouidius; fundit leues, elegantes. Vix Maeuius potuit deteſtabiliorem* illo *verſu quenquam cudere. Quam male vero iſtum verſum dedit Burmannus, tam bene omiſit alterum, quem nobis* nonnulli libri, vt noſtra editio ipſa, *obtruderunt; hac ſerie:* Quodque licet tacito venerantur murmure numen Latonae. turba quantum diſtabat ab orba Tantum animoſa ſui furiis agitata doloris Indignata Dea eſt; *quem rudem et inficetum verſum iam alii viri docti indicarunt. Sed in tanta librorum diuerſitate, cum ſinguli quique ſingulas lectiones prodant, quid nobis faciendum? Non verba perdenda, vbi eorum vis immenſa fruſtra effunderetur. Breuiter vt expediam, hoc eſt, dicam, quid ſentiam: ſic ego legendum totum hunc locum arbitror:* Fingite demi Huic aliquid populo natorum poſſe meorum? Non tamen ad numerum redigar ſpoliata duorum; Latonae toruae, quae, quantum diſtat ab orba? Ite ſacris, propere ite ſacris; laurumque capillis Ponite: deponunt; infectaque ſacra relinquunt: Quodque licet, tacito venerantur murmure numen. Indignata Dea eſt &c. *Si cui nimis audax noſtra lectio videtur, videat quam audaces codices ipſi in hoc loco fuere, inter ſe tam mire diſſidentes; quam facilis lapſus in voce,* toruae *et* turbae; *vt plerique legunt; quam reddat Antiouidianum verſum vox* turba *hac ſerie?*

*lectionem alteram*: Ite ſacris: propere ite ſacris, *ſuſtentant MSS. pleraque, quae ſatis clare exhibent* propere; *vnde viri docti fecerunt*, properate, *quae non eſt MSS. ſed coniecturae lectio. Excidiſſe denique alterum* ite, *cum praeteſſiſſet*: ite ſacris propere; *quis religioſe dubitet? praeterea hoc modo totus locus Ouidianam rationem ſapere mihi videtur. Plura addere nolo, ne aut mihi diffidere videar, aut renuentibus velle obtrudere.*

IRRITAMEN amoris, *philtrum, noue dictum* Met. 9, 133. Dat munus raptae, velut *irritamen* amoris. Met. 12, 103. Haud ſecus exarſit quam circo taurus aperto Cum ſua terribili petit *irritamina* cornu Phoeniceas veſtes (*ſiue potius* Poeniceas, *vt admirabili plane abundantia et copia verborum probarunt viri docti ad h. l.*) eluſaque vulnera ſentit. *Irritari ſolebant tauri*, Bubuli *dicti*, *qui colorem puniceum aut rutilum non ferunt*, *purpureis veſtibus aut pilis eius coloris.* cf. Martial. libr. ſpectac. 19. et 22. *comparatio ad rem cum ſumma laude delecta!*

ITERVM. Ov. Met. 2, 245. Arſuruſque *iterum* Xanthus; *bene* iterum: *cum bis arſerit. Primum cum in eum Vulcanus magnam ignis vim iniecit: deinde cum Phaëtontis eſt exortum incendium.*

IVGALIS, *elliptice, vt intell. equus*, Met. 5, 661. Rurſusque per aera iuſſit Mopſopium Iuuenem ſacros agitare *iugales*. *legunt nonnulli et ipſe Burmannus* miſit *pro* iuſſit; *et quia inſolentior graeciſmus, forte etiam recipienda lectio eſt*: Mittere — — agitare. *Sic* Propert. 2, 16. Semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas; *et ſaepius.*

IVGVM *noua et Ouidio propria ſignificatione*, lignum illud quod textores textriceſque telam conuoluunt; ad formam literae Π. Met 6, 55. Tela *iugo* vincta eſt: ſtamen

men ſecernit arundo: Inſertus medium radiis ſubtemen acutis; Quod digiti expediunt atque inter ſtamina ductum, Percuſſo feriunt inſerti pectine dentes. *Habes elegantiſſimam artis textoriae deſcriptionem, non minori ipſius poëtae arte, quae tam leuia tam venuſte exprimit.* „Videtur autem Ouidius ingenioſe expreſſiſſe formam iugi, ſub quo dedecoris cauſa victi hoſtes antiquitus tranſire cogebantur. Quod, vt Liuius ait, libr. 3. ab vrbe condita *tribus haſtis fiebat, humi fixis duabus, ſuperque eas vna deligata*; (*Forma*, *vt dixi*, II.) „*Haec et alia huc non facientia* Ciofan. *ad loc. l. Qui vero de hoc omni texendi inſtrumento plura cupiat, adeat* Caſaub. ad Perſ. Sat. 6, 73. *vbi fuſe et docte ſuper hac re diſputatum.*

IVNONIGENA *epith. Vulcani, noua Ouidii vox.* Met. 4, 173. *Iunonigenae*que marito furta tori, furtique locum monſtrauit. *nota repetitionem Ouidii conſuetam in voc.* furto. *Res ipſa, quo reſpicit poëta, narrat* Homerus odyſſ. 9.

IVS *pro* lege. Met. 10, 331. Quod natura remittit, Inuida *iura* negant. *bene* inuida! *Ceterum admirabilis eſt ars poëtae qua hoc modo ſecum agentem Myrrham inducit, et quatenus fieri poterat, excuſatam reddit Myrrham de peſſimo amoris genere, ſaltim apud ſe excuſatum, et eſt ex natura ipſa deprompta iſta cogitatio: Solent homines in tali cauſa, vbi cupiunt, nec debent, quaerere apud ſe ipſi excuſandi omnes rationes. Simile exemplum dederat iam* Met. 9, in hiſtoria Byblis.

IVSTA, *ſacrificia aut exequiae mortuis actae, ſcil. quia bene de nobis meriti fuerant, hinc apud* Ov. Met. 2, 627. *bene:* iniuſtaque iuſſa peregit, *de Phoebo, namque non admodum bene de eo fuerat merita Coronis vid. ipſ. loc. ita enim leg. certiſſime, peſſime alibi* legi-

*legitur* iniuſtaque buſta peregit. * iuſta forma, *eleg. de Mercurio, nos forte diceremus* Geſchickte Geſtalt, Bildung *L. ſim. reſp. gall. adroit* Ov. Met. 2, 732.

IVVENIS annus Met. 7, 295. *iuuenes* nutricibus *annos* Poſſe ſuis reddi. *iuuentutem reddi, vt Aeſoni; vid. praeced. verſ.*

## L.

LABI *pro* natare Met. 14, 8. Inde manu magna Tyrrhena per aequora *lapſus. bene* magna manus *tributa Glauco Deo, ſic tribuit ei* ingentes humeros Met. 13, 962. *ſubiicit praeterea rem ſenſibus locutio*: magna manu labitur Tyrrhena per aequora. * Oculi *labentes ſunt natantes, moribundi, non cum Burm. intell.* oculi hominis labentis. *imago facilis et nota* Triſt. 3, 3, 44. Nec mandata dabo, nec cum clamore ſupremo *Labentes* oculos condet amica manus?

LABOR *de fuga ab ſummo angore animi profecta, vaga et continua* Met. 1, 748. Vltimus immenſo reſtabas, Nile, *labori.* * *labores de itineribus eorumque difficultatibus frequentiſſime apud Ouid.* Met. 5, 490. Met. 6, 340. *et* Met. 4, 295. Ignotis errare locis, ignota videre Flumina gaudebat, *ſtudio* minuente labores, *alii* laborem: *nonnulli* fallente *pro* minuente, *quae lectio ducta forte ex illo loco* Horatii: Serm. 2, 2, 12. *Ouidio placuit credo adeo, vt inſcius hanc ſententiam ſaepius imitaretur vt* Met. 6, 60. *et* 14, 121. *Eſt et apud* Statium 12, 230. Quum tamen illa grauem luctu fallente laborem Neſcit abiiſſe diem. * *de inſania qua* paſſis fugerat male ſana capillis Ino Met. 519. (*quae et ipſa ingenioſa inuentio*: *ſummus in terra dolor creat inſaniam, vt recte etiam finxit Schakeſpearius regem Lear. et alios.*) verſ. Met. 4, 530. At venus immeritae neptis miſerata labores. ſic patruo blandita ſuo

ſuo eſt &c. *bene h. l. Venus cauſa fingitur mutationis Inus in Deam: recinit hanc mutationem* Idyllio longe *pulcherrimo Ramlerus, quem legiſſe et contuliſſe cum Ouidio non poenitebit.*

LABORARE Met. 2, 296. Atlas en ipſe *laborat, iamiam aeſtu corripitur et paene comburetur illico.* * *contendere, quaerere* Met. 13, 285. His humeris, his inquam, humeris ego corpus Achillis Et ſimul arma tuli, quae nunc quoque ferre laboro.

LABORIFER *epithet. Herculis cum ſumma laude ab Ouidio fictum* Met. 9, 286. *Laboriferi* cum iam natalis adeſſet *Herculis*, et decimum premeretur ſidere ſignum. *Imitatus eſt poſtea* Statius, *licet de alia re, Ouidii frequens aemulus* Theb. 6, 25. *ſed ibi cum parua, niſi nulla, vt opinor, laude.* * Met. 15, 129. iuuencus *bene dicitur* laborifer. Inſcripſere Deos, — numenque ſupremum Caede *laboriferi* credunt gaudere iuuenci. *vide Inſcribere.*

LABRVM, *de lauacris et fontibus, in quibus ſe lauabant Dryades et Diana.* Faſt. 4, 761. Nec Dryadas nec nos videamus *labra* Dianae, Nec Faunum medio cum premit arua die. *Noſter* in Ibide verſ. 479. Quique verecundae ſpeculantem *labra* Dianae, quique Crotopiaden diripuere Linon.

LACERTOSVS *validis lacertis inſtructus, robuſtus, bene agricolae, coloni, appellantur lacertoſi* Met. 11, 33. Dura *lacertoſi* fodiebant arua coloni.

LACRYMA: Heliadum lacrimae, *electrum* Met. 10, 263. et ab arbore lapſas Heliadum lacrymas cf. Met. 2, 304. ſeqq.

LACRYMOSVS *praeclarum epithet. Fumi, qui ſolet acrimonia ſua lacrimas oculorum ciere. imitatus eſt forte poëta Horatium* (vid. Serm. 1, 5, 80.) Met. 10, 6. Fax quoque quam tenuit, lacrimoſo ſtridula fumo (*bene* ſtridula, *de face, quae non luculenter ardens quaſi ſtridet*). Vſque fuit

mul-

nulloſque inuenit motibus ignes. *Numeros eſſe paullo duriores Heinſius notauit, ex duobus codd. reponens,* vtque furit, nullos inuenit motibus ignes. *Sed haec lectio reddit conſtructionem longe duriorem, quam vulgata, et numerum, nec ea quidem numerum ſed rythmum potius durum efficit. Quare conſeruandam vulgatam duco, plures ſunt verſi, quos Ouidius emendaturus, ſi licuiſſet, erat.*

LACVNARE, *lacunar formare. elegans et Ouidii noua vox* Met. 8, 565. ſumma *lacunabant* altero murice conchae. *Bella tecti Acheloi deſcriptio tota* cf. 561. ſeqq. *Quae fuerint,* lacunaria, *vide in hac Voce in* Part. I. Clauis.

LAEDERE *cum luſu verbi quodam* Met. 4, 191. ſq. Inque vices illum tectos qui *laeſit* amores, *Laedit* amore pari. *Eſt enim primo loco,* laedere amores, *turbare, offendere; altero vero* laedere amore, *idem ac amorem efficere, amorem iniicere. ſed Ouidianum hoc vt cum maxime, ludere verbis, ſaepe etiam magna vi et efficacia, nec hoc loco temere. Relige totum locum et cf. praemiſſam commentationem h. libro: ſtatim abhinc eundem vſum in verbo* vrere *comprehendes* verſ. 195. Nempe tuis omnes qui terras ignibus *vris, Vreris* igne nouo; *pergit poëta;* quique omnia cerne debes *Leuchotoen ſpectas. Quae vltima vereor ne frigida ſint, praeſertim h. l. quum ea verba omnia conſerat* Leuconoe, *fila ducens, quam profecto hae argutiae dedecent. Vix toleranda tandem quae ſequuntur*: et virgine figis in vna quos mundo debes oculos.

LANGVIDVS: *pulcre* languida aura Pont. 2, 1, 2. Huc quoque Caeſarei peruenit fama triumphi, *Languida* quo feſſi vix venit *aura* Noti. Feſſus notus *eleg. quaſi longo curſu fatigatus donec ad Getas peruenit. Ceterum ex mente Micylli ille* trium-

triumphas Tiberii illyricus eſt intellig. qui eodem anno, quo haec a poëta ſcripta ſunt, geſtus fuit, proximo ſcilicet ante mortem Auguſti; uti ex Suetonio conſtat. Heinſius contra refert ad Triumphum Tiberii de Dalmatis a ſenatu decretum A. V. C. 761. quinquennio ante exceſſum Auguſti. ſed triumphus dilatus eſt in opportuniora tempora, moeſta tum ciuitate ob cladem Varianam. Pont. 4, 10, 14. ſimilis huic locus. At notus aduerſo tepidus quo ſpirat ab axe eſt procul et rarus, *languidior*que venit.

LANIO Met. 1, 60. *lanient* mundum; *de ventis, i. e. rumpant, diſcindant, flamine furioſo. eleg.*

LAPILLVS teres, i. *leuis et rotundus* Met. 10, 260. grataque puellis munera fert illi conchas, *teretesque lapillos; e littore lectos, quales in deliciis fuiſſe puellis Noſter* Libr. Amor. 2, 11, 13. *ſignificat.* Nec medius tenues conchas pictosque lapillos Pontus habet, bibuli litoris illa mora eſt. *Et quibus etiam ſolebant ludere. vide Caſaub. ad Suet. Aug. c.* 83. Burm.

LATRATOR. Anubis. *Mercurius ab Aegyptiis ſub canis figura cultus, cuſtos habitus Oſiridis et Iſidis Anubisque appellatus* Met. 9, 691. cum qua (*Iſide quae Ceres habita eſt Aegyptiorum*) latrator Anubis, Sanctaque Bubaſtis, variusque coloribus Apis. *Bubaſtis eadem cum Diana perhibetur apud Aegyptios. cur Apis vero dicatur* varibus coloribus, *notum eſt, cum Apis Aegyptiorum bos varias habeat maculas.*

LAVS *fortitudo, virtus* Met. 8, 263. Iam lamentabile Athenae Pendere deſierant Theſea *laude* tributum cf. verſ. 170. ſeqq.

LEGERE ſaltus, i. *eligere aptos ad venandum, luſtrando. quaerere bonos ſaltus* Met. 5, 579. Nec me ſtudioſius altera *ſaltus Legit*, nec poſuit ſtudioſius altera caſſes. Pontan.

*tan. et Farnab. reddidit* legit *per* obiit, luſtrauit; *et veri quiddam ineſt, namque perluſtrando, vt diximus h. l. quaeſiuit et elegit ſaltus, vbi venari et caſſes ponere bene poſſent.*

LEGITIMVS: verba legitima, *ſunt quae lex praeſcribit, quae ex lege ponuntur, vt ſi* Curio maximus *indicit feſta.* Faſt. 2, 527. Curio *legitimis* nunc Fornacalia verbis Maximus indicit nec ſtata ſacra facit.

LEMVRES animas dixere ſilentum, i. *mortuorum.* Is verbi ſenſus vis ea vocis erat Faſt. 5, 483.

LENTVS: *lenti paſſus* de ſpatiante otioſe Met. 2, 572. dum per littora *lentis* Paſſibus, vt ſoleam ſumma ſpatiarer arena * aurum lentum, *flexibile, de filis ex auro ductis intellig.* Met. 6, 68. Illic et *lentum* filis imutetur aurum. *Plurimi Codd.* intexitur, *quae tamen gloſſa videtur; nonnulli legg.* innectitur, *ſed longe elegantius* immittitur, *exhibet fere rem ipſam ſenſibus, ſi cogitas texentes, videbuntur tibi immittere fila manibus in contexta.* * haſtilis *epitheton.* Met. 8, 28. torſerat adductis haſtilia *lenta* lacertis. * *patiens, negligens, ſed magna cum venuſtate* Triſt. 2, 514. Luminibusque tuis, totus quibus vtitur orbis, ſcenica vidiſti *lentus* adulteria. *Non audet dicere* laetus, *vt quidam libri habent, ſed gloſſa eſt, at* lentus vidiſti; *comiter negligens, non poena afficiens, non iratus. Burman. hic Heinſium ſequutus leg.* totus quibus vtimur orbis, *ſed erat haec viri docti conſuetudo; eam figuram adeo adamabat, vt intrudere eam vbicunque in Ouidio tentaret.* * lentae habenae Triſt. 4, 6. 3. Tempore paret equus *lentis* animoſus habenis.

LETATVS Ov. Met. 3, 55. Vt nemus intrauit *letataque* corpora vidit.

LETHALIS, iaculum lethale Met. 5, 182. Vtque manu iaculum lethale parabat Mittere in hoc haeſit ſignum de marmore geſtu.

geſtu. *Burm. legit*, fatale *pro* lethale; *venuſtiori, et quia omnes ſcripti libri ſic legunt, veriori ſententia.* * *qui mortem praeſagit* Met. 10, 453. Ter omen funereus bubo *lethali* carmine fecit. *Cecinit lugubrem ſonum et mortis praeſagum cantum.*

LEVIS vmbra Met. 5, 336. nemorisque *leui* conſedit in vmbra; *und ſezte ſich im ſanften Schatten des Luſtwaldes hin.* * populus; *de vmbris, corporibus ſcilicet leuatis et leuibus animis: bene* Met. 10, 14. Perque *leues* populos ſimulacraque functa ſepulchris Perſephonen adiit *Orpheus.*

LEVITAS Faſt. 5, 14. collum *leuitas* in loca ſumma tulit.

LEX, *conditio* (vide Ern. Clav. Cic.) Met. 9, 703. Accipiunt *legem*, quis enim dubitaret. * Met. 7, 8. *Lex*que datur numeris magnorum horrenda laborum. *Male enim legitur in noſtra Editione*: Voxque datur num. m. h. l. *Putat quidem Burmannus, defendi poſſe h. l. lectionem, ſed quibus rationibus? nempe ex vulgata lectione* libr. 3, 340. Prima fide vocisque datae tentamina ſumſit caerula Liriope, *quaſi ex dubia lectione alia dubia reſtitui poſſit; at vero ſi poſſit ſtare vox* h. l. *coacta profecto erit et contorta*, lex *eleganti ſignificatu et ad rem aptiſſimo; fuit enim vere* lex *ab oraculo ſancita, quae Iaſoni h. l. propoſita, neque vt putat Burm. h. l. de reſponſo Aeetis agitur, ſed de oraculi voce, lege, nunc modo patefacta Argonautis. Cf. vt melius omnia dignoſcas* Apoll. Rhod. Argonaut. Libr. 3, verſ. 405.

LIBER Met. 1, 549. Mollia cinguntur tenui praecordia *libro*, i. *cortice.*

LIBERARE vagina enſem, *ſi vera lectio* Met. 6, 551. Quo fuit accinctus vagina *liberat* enſem. *Codd. nonnulli legunt* deripit enſem; *ſed cum eadem locutio occurrat etiam* Met. 10, 475. et Faſt. 2, 793. *repudianda non videtur; licet non*

*negandum ſit, magis poëticum verbum hoc praeſertim loco eſſe* deripit. *friget quodammodo* liberare enſem vagina; *vbi de irato et furibundo agitur.*

LIBERIOR toga, *toga virilis* Triſt. 4, 10, 28. Interea tacito paſſu labentibus annis (*quam venuſte!*) *Liberior* fratri ſumta mihique *toga* eſt. *De hoc etiam loco, vt alibi — conſulenda vita Ouidii a Maſſono perſcripta. vide eum ad* Annum 15. et 16. Ouidii.

LIBRA Pont. 4, 15, 47. Meque tuum libra norit et aere minus. *Difficilis non intellectu quidem, at explicatu verſus.* Senſus: *Me tuum mancipium eſſe norit, quamuis aes et libra mancipationi non adfuerint. De mancipatione per aes et libram res nota eſt, aut* cf. Ern. Clav. in voce Mancipium. *At vocab.* minus *h. l. aut* ἐλλειπτικως *accipiendum, et per breuiloquentiam facile explendum, aut potius ita vt valeat* praeter; *ſic enim et alibi iungitur Ablatiuo* Cic. Verr. 1, 57. Tametſi quid poterat eſſe apertius, quam nunc eſt, vt vno *minus* teſte haberet Rabirio. *vbi cf. Gronouius, qui plura exempla attulit; ſic et* Faſt. 4, 765. *minus* multo, *pro* paucioribus, *et alibi Noſter.*

LIBRARE Met. 1, 13. Ponderibus *librata* ſuis tellus, i. e. conſiſtens in aequilibrio ſurſum deorſum mota. v. Virg. Georg. 4, 196. vbi et in aliis locis ſuauiſſime vſurpatum inuenies. * corpus Met. 8, 201. geminas opifex librauit in alas ipſe corpus ſuum; *de Daedalo alis a ſe ipſo fabricatis niſum volandi conante.* * *eleg.* Faſt. 1, 429 Iam finitima corpus *librabat* in herba; *ibat gradu ſuſpenſo digitis. cf. verſ.* 426. *adeoque corpus in aequilibrio tentat tenere, et ſe tacite modo huc modo illuc mouet. Venuſta imago.* * *de agitatione nauis in procella et tempeſtate maris* Faſt. 3, 588. Vela cadunt primo,

tt dubia *librantur* ira. *compara* Virg. 97. ſeq. *cuius hic imitatio eſt.*
ꝛ Met. 1, 91. vin- minacia collo Aere *ntur. At peſſima ctio, in omnibus odd.* verba *pro* vin- r. *et optimi tuen-* gebantur *pro* liga- r. *Quid multa? cum Burmanno;* minacia fixo Aere antur, *et vid viros ad h. l. Eſt pul- legum aeri inciſa- deſcriptio, poëta o digna.*
A *promontorium* 13, 724. Intrant am, tribus haec ex- in aequora *linguis leg. coniicit;* tri- xcurrit in aequora is. *Nec video, cur Ouidius illud men, hic, ſaepius ſurpat* cf. cum h. l. 4, 419.
RA *epithet. Iſidis, et ipſa et eius ſacer- veſtibus lineis in- erant* Pont. 1, 1, Vide ego *linigerae* n violaſſe fatentem , Iſiacos inter ſede-re focos Met. 1, 747. *linigera* turba *ſunt eius ſacerdotes.*

LIQVEFACTVS. vnda *li- quefacta, i. liquida, pura facta, antea tur- bata* Ov. Met. 3, 486. *de Narciſſo, qui antea lacrymis aquam turba- uerat.* Quae ſimul aſpe- xit *liquefacta* curſus in *vnda.* Vid. Cuper. Apo- theoſ. Homer. p. 163. *li- ceat animaduertere, Oui- dium ſaepe in Metamor- phoſi praeſertim noua cudere vocabula, aut ſingulares ſignificatus adhibere, huc hoc etiam referendum.*

LIQVEFIERI *incendi* Met. 7, 161. ex congeſta flam- ma tura *liqueſiunt. po- terit hic locus adſcribi Theſaur. Geſn. ſic et* liqueſcere *occurrit. vide* h. v. in Part. I. huius Clauis. * Pont. 1, 2, 57. ſic mea perpetuis lique- fiunt corpora curis. *Ex emendatione* Fabricii; *ſed idem ſenſus, eadem elegantia, ſi vulgat. lect. retineamus. vide* Li- queſcere.

LIQVESCERE *ſic vt* lique- fieri *omnem diſſoluendi*

 notio-

*notionem praeſtat hinc elegantiſſimae, et nobis dura interdum viſae tralationes maxime apud poëtas.* Pont. 1, 2, 57. ſic mea perpetuis *liqueſcunt* corpora curis. *vide* Liquefieri. *Vnde ſimilitudo ducta, diſcimus ex* Pont. 1, 2, 68. Nil igitur purum, ſi mens mihi tabida facta, de niue manantis more *liqueſcit* aquae. * *de caduuere diſſoluto* verweſen. Met. 7, 552. Mira loquor, non illa canes auidaeque volucres, non cani tetigere lupi, dilapſa *liqueſcunt.*

LIQVIDVS: aura liquida, *belle!* Met. 12, 525. Vidit auem pennis liquidas exire ſub auras.

LIQVOR virgineus Pont. 1, 8, 38. Gramina nunc campi pulchros ſpectantis in hortos, ſtagnaque et Euripi, virgineusque *liquor. vide* Virgineus.

LITTOREVS cancer *appellatur, quia in littore fluminum maxime latitat, ſed inde et ſignum in Zodiaco* cancrum *dictum* litoreum *appellauit poëta* Met. 10, 127. Soliſque vapore concaua littorei feruebant brachia cancri. *Bene* concaua brachia, *audacter* feruebant brachia, *et ipſum epithet.* littoreus, *audacter.*

LOCVPLES *vnde dictus docet Ouid.* Faſt. 5, 281. Luxuriae nondum inſtrumenta vigebant: aut pecus aut latam diues habebat humum. Hinc etiam *locuples,* hinc ipſa *pecunia* dicta eſt. Plin. 18, 3. Hinc et locupletes dicebant loci i. e. agri plenos.

LONGE longeque Met. 4, 325. ſed *longe* cunctis, *longe*que beatior illa eſt; *differit pluribus, allato hoc ipſo Ouidiano loco de huius repetitionis elegantia* Bentleius ad Hor. Serm. 1, 6, 18. Quid oportet vos facere a Vulgo *longe longe*que remotos? *vbi alia etiam quam plurima congeſta quaeres. Sed falſa profecto noſtrae Editionis lectio eſt, legendumque cum Burmanno et aliis viris doctis:* ſed longe cunctis longeque *potentior* illis. *Ita Noſter ipſe* Met.

14, 657. tantoque
ntior, inquit, Pau-
e laudatae dedit
la. *Recte Burman-*
*etiam* Met. 10, 340.
conſtituit: ipſaque
no eſt mihi proximi-
aliena potentior eſ-

VM monile, *quis*
*rit? aut quomo-*
*ecte et bene intelli-*
*perperam igitur*
*ur* Met. 10, 264.
digitis gemmas, dat
*t* monilia collo. *Se-*
*ego tres Codd. le-*
: dat d. g. longoque
lia collo. *Recte*
*annus* longum col-
*inter elegantias*
*um, notat. Vide*
de Pictura libr. 3. c.
Longa ceruix *apud*
*s frequenter inter*
*ritudines numera-*
*curit.*
*clamore* Met. 13,
certatimque omnes
ore, Arma arma,
*ntur.*
X *epithet. Famae*
9, 137. Victor ab
alia cenaeo ſacra pa-
vota Ioui, cum
*loquax* praeceſſit
ras Deianira tuas.

*De Oechalia ſi quis cu-*
*rat plura ſcire, vbi ſi-*
*ta terra et alia, ani-*
*mum explebit in Notis*
*Glareani et Micylli ad h.*
*l.* ad nos, *talia in hoc*
*libro non explicantes,*
*parum pertinent. Vi-*
*dentur autem ipſi hic*
*Verſus et narrata, vt*
*recte coniecit Micyllus,*
*ſumta* ex Sophocl. Tra-
chin. verſ. 740. ſeqq.
*vide etiam* Pſeudo-Se-
necae Herc. Fur. impri-
mis verſ. 107. ſeqq.

LOTOS aquatica Met. 9,
347. Tyrios imitata co-
lores In ſpem baccarum
florebat *aquatica lotos,*
*vt ab alia Loto diſtin-*
*guatur. Lotam vero*
*Nympham in fabam Sy-*
*riacam mutatam narrat*
Seruius ad Georg. Virg.
1, 84. *nam et* mella *et*
faba Syriaca, *dicebatur*
Lotos, *ſed faba graeca*
*frequentius. Eodem*
*modo in* Epiſt. Ouid.
13, 159. aquatica lo-
tos *et* Met. 10, 69.
*Eleg. primo laud. lo-*
*co.* In ſpem baccarum
florere. *tibia ex loto, vt*
*mos erat* Met. 4, 759:
*loti*que Lyraeque Tibia-

 que

que et cantus animi felicia laeti argumenta ſonant. *Vide* Gronou. obſeruatt. Libr. 4, c. 15. *laud.* iam a Burm. ad h. l. *pertinet huc etiam locus* Polluc. 14, 9. ἡ δε ὅλη αὐτων καλαμος, ἡ χαλκος, ἡ λωτος, πυξος, ἡ κερας η ος8ν cf. Met. 17, 158.

LVCROSVS Triſt. 2, 507. Quoque minus prodeſt, poena eſt *lucroſa* poëtae, tantaque non parua carmina praetor emit. *vide* poena.

LVCTARI luctantia oſcula *eleg. quibus alter repugnat, quae dat inuitus. rem pingit* Met. 9, 358. Pugnacemque tenet (Salmacis) *luctantia*que oſcula carpit. *Bene* carpere. * *de aliqua re diſputare* Faſt. 6, 69. Nunc quoque non luctor de nomine temporis huius, Blandior, et partes paene rogantis ago.

LVCVS *interdum pars ſanctior ſiluae aut nemoris* Virg. Aen. 3, 681. Silua alta Iouis *lucus*que Dianae. Hinc Cadmus *apud Ouid.* Met. 3, 175. per *nemus ignotum* non certis paſſibus errans peruenit in *lucum.*

LVGVBRIS ara Ouid. Met. 10, 225. Ante fores horum ſtabat Iouis Hoſpitis ara, Lugubris ſceleris. *Heinſius mendoſa illa habet, quem ſequuti ceteri viri docti, de reſtituenda lectione anxie laborant. Scheppe rus legit;* caedibus illuſtris. *Heinſius*: Hicibus celebris. *Burmannus*: lugubris Veneri. *Enimuero non equidem video, cur lectio vulgata ſit ſollicitanda. Mihi omnia clara et facilia videntur.* Ante fores ſtabat ara Iouis hoſpitis, *at illa erat ara* lugubris, *ara* ſceleris. *Num plura addam? Profecto non.*

LYMPHATVS. pectora lymphata *de ebriis* Met. 11, 3. Ecce nurus nonum tectae lymphata ferinis pectora velleribus, tumulo de vertice cernunt Orphea percuſſit.

## M.

MAEONIDES *muſa dicta* Met. 5, 268. *Ita appellatas eas volunt a* Maeonia,

vt Aonides *ab Ao-*
Pierides *a Pieria*
*inatae: Maeoniam*
*ndo Boeotiam vo-*
*, ſiue a Moeone,*
*ionis filio, qui an-*
*Statio, ſolus ſu-*
*ex iis, qui Ty-*
*inſidias fecerant,*
*ſe traditur; ſiue*
*aliunde ſed quae-*
*e dicuntur, coa-*
*identur aut certe*
*n huc facientia.*
*ui dicant* Ouidium
*nomen ex vetu-*
*iquo poëta ſum-*
*quem tamen ipſi*
*ant. ſed vetuſti o-*
*codd. h. l. habent*
ionides. *ſcriben-*
Mnemonidas. μνη-
uſarum mater; *do-*
*eleganti inuentio-*
*terum, quam ei*
*riſque fabulis de-*
*ure quis miretur.*
*tio* Maeonidas *vera*
*poſſunt etiam ab*
*ro*, κατα προ-
*v recte dici, vt*
*notauit Pontanus.*
*nodi enim* προλη-
*ſaepius et apud O-*
*m ipſum occurre-*
*uis neſcit?*
ANIMVS, qui ma-
gna petit et ſperat. O-
uid. Met. 2, 111. *Ma-
gnanimus*, Phaëton.

MAGNVS Met. 4, 8. Inde manu magna Tyrrhena per aequora *lapſus*, vide Labi.

MALE valde Faſt. 6, 785. Ecce ſuburbana rediens *male* ſobrius aede, Ad ſtellas aliquis talia verba iacit. * *pro* non Met. 6, 467. Iamque moras *male* fert; cupidoque reuertitur ore Ad mandata Procnes et agit ſua vota ſub illis. *Sic enim legendus hic verſus cum Burmanno. Siniſtre nunc in nonnullis libris:* Mandata ad Prognes, et agit ſua vota ſub illa. *Nempe neſciuerunt alii, literum* N *in* Prognes *non liqueſcere ſolum, verum etiam ſaepius amoueri, more Graecorum, quem probat laudatus ab Heinſio ille ex Anthol. libr.* 1, 9. *verſus:* χαιρε Προκνη παρα σειο κασιγνητης Φιλομηλης. *Eandem latinorum rationem oſtendit alter a viro docto commemoratus locus ex Petron.* c. 141.

Dignus amore locus teſtis ſilueſtris Aëdon. (*ſcribe* ſilueſter, *ſi mihi fidere potes*) Atque vrbane Progne. **pro* non Met. 4, 285. Vnde ſit infamis, quare *male* fortibus vndis, (mollibus) Salmacis eneruet, tactosque emolliat artus. *De ipſa fabula plura dedit Burmannus, congeſtis omnibus huc reſpicientibus locis et Auctoribus; ſed qui Ouidium noſcere tantum curat, eis omnibus facile carebit, nec deſunt ſi cupiat, Mythologiae auctores.* * *vix* Met. 4, 351. Iam cupit amplecti, iam ſe *male* continet amens. * *fruſtra, ex vera Lectione* Met. 9, 190. peſſime nunc apud nos legitur: Pomaque ab inſomni *non* cuſtodita dracone: *vide* Inſomnis, *ſic* male Epiſt. 9, 99. et Epiſt. 14, 46 Ter *male* ſublato recidit enſe manus &c.

MALVS *pro* inimicus Triſt. 1, 1, 29. Tacitus ſecum, ne quis *malus* audiat, optet.

MANARE lacrymas, (*cum quarto caſu*) Met. 6, 312. Liquitur, et lacrymis etiam nunc marmora manant. *Ita enim leg. Noſtra lectio, lacrymis manare vulgaris quidem eſt conſuetudinis, ſed minus adeo bonae notae. Heinſius ad h. l. auctoritatem MSS. ſatis probauit, et nubem locorum ſimilium ex Iuuenale aliisque ſcriptoribus poſuit. Ipſe Seneca, quem imitari Ouidium ſaepius notauimus, vbi de Niobe, in Agamemn.* 376. ſtat nunc Sypili vertice ſummo Flebile ſaxum et adhuc Lacrymas Moeſta aeternum marmora manant. *Pauſanias narrat, ſe eum lapidem vidiſſe, aſpectu ſimilem lacrymanti.*

MANDARE, *commendare*, Faſt. 6, 561. Alterius prolem melius *mandabitis* illi. Vtilior Baccho, quam fuit ipſe ſuis. * mandare membra fugae, *pro* fugere, *venuſte* Met. 11, 334. quater inde repulſus Concita membra *fugae mandat*, *eleg.* concita membra. * mandata

cauſa

cauſa *pro* mandato Met. 7, 505. Sic vbi *mandatam* iuſſit facundia *cauſam*.

MANDATVM *de teſtamento* Triſt. 3, 3, 43. Nec *mandata* dabo? nec cum clamore ſupremo Labentes oculos condet amica manus?

MANERE Met. 1, 17. nulli ſua forma *manebat*, i. *firma ſtabat*, *ſe continebat*, (*ita et Nonius h. l. explicat*.) *locum enim vsque mutare ab alia pulſa cogebatur*, *forma alia aliam ſemper fugabat*: *Suauiſſima de chao viſio tota Naſonis*. * Met. 4, 537. Graiumque manet mihi nomen ab illa. *vide* Graius. * manere *eſt etiam* excubias agere, vigilare, *exquiſita ſignificatione*, *namque* manere *proprie eſt loco ſuo inſiſtere*, *nec mutari*. Faſt. 2, 66. Dent tibi coeleſtes, quot tu coeleſtibus, annos: Proque tua *maneant* in ſtatione domo. * *florere*, *illaeſum manere* Triſt. 5, 14, 35. Adſpicis vt longo *maneat* laudabilis aeuo Nomen inexſtinctum Penelopae a fides.

MANIFESTARE, *notare*, *indicare*, rariori ſignif. Met. 13, 106. Ipſe nitor galeae claro radiantis ab auro Inſidias prodet, *manifeſtabit*que latentem, *alii* pauentem, *quod valde probo*; *poeticum eſt*, *nitor auri radientis oſtendet pauentem*, *nempe*, *qui pauet*, *eius galea quaſi tremit*, *et radiat aurum magis cum trepidat*. Tan. Faber Epiſt. 2, 69. *damnat*. *epithet*. claro, *vt ignarum et iners*, *et coniicit* conô radientis ab aureo. *Neſciuit* clarum *eſſe* ſplendens, *an* ſplendere *de auro dici recte poſſe*, *negat?*

MANIFESTVS doloris Faſt. 5, 313. Longa referre mora eſt *correcta* obliuia damnis (*ita enim iam apud nos recte legitur pro* collecta obl. d. *verbum* corrigere *ſaepius notat non verbis tantum*, *ſed et facto caſtigare*, *emendare errorem* cf. Terent. Eun. 4, 5.) Me quoque Romani praeteriere patres.

Quid facerem? per quod fierem *manifeſta doloris?* *vt populo oſtenderem, qua poena affecta ob ludorum praeteritionem.* Exigerem noſtrae qualia damna notae? * manifeſtus Deus eſt praeſens, conſpicuus Pont. 1, 1, 63. Eſt pati poenas quam meruiſſe minus (*praeclara belle expreſſa ſententia!*) Vt mihi Di faueant, quibus eſt *manifeſtior* ipſe (*Auguſtus*) Poena poteſt demi, culpa perennis erit.

MANIPVLVS *proprie, faſciculus foeni* Faſt. 3, 115. Illaque (*ſigna exercitus*) de foeno; ſed erat reuerentia foeno (*belle!*) Quantam nunc Aquilas cernis habere tuas. Pertica ſuſpenſos portabat longa maniplos, Vnde maniplaris nomina miles habet. *Donat. ad Terent. Eun.* „Antiqui Romani „ſibi ſertam vel coro„nam ex manipulo her„bae vel foeni, vel hu„iusmodi conficiebant, „quod pro ſigno ſeque„bantur.„ *vide* Lipſ. de Milit. Rom. libr. 2. c. 3. p. 54.

MANSVETVS, manu *mansueta pro* benigna, liberalis Pont. 4, 5, 28. Cum tamen a turba rerum requieuerit harum: Ad vos *manſuetas* porriget ille manus.

MANTELE Faſt. 4, 933. a dextra villis *mantele* ſolutis Cumque meri patere thuris acerra fuit, „Manu dextra ſacerdos ille Quirinalis cum patera et acerra geſtabat linteum mappa longiuſculum, tergendis manibus, peracto ſacrificio. *Mantele* graecis χειρομακτρον. Iulius Pollux: λασιὰ δε ἐκαλȣν τα μαλλȣς ἐχοντα χειρομακτρα, ὡς ἀπο της δασυτητος. ὡϛε ȣδεν κωλυει τας ὀνομαζομενας μαντελας ȣτω καλειν. Varro libr. V. de L. L. *Mantelium, quaſi manuterium, vbi manus terguntur.* Gloſſa parum proprie, *mappa* χειρομακτρον! nam *mappa* tantum ori ſeruiebat, breue linteum, quod conuiuiis quisque vocatus e domo ſua ferebat. Confunditur tamen apud omnes mappa cum manteli,

teli, mantele cum mappa, iſtud enim paſſim menſarum integumentum. Martialis in Epigrammate, cui lemma, *Gauſapa*, vel *mantele*; Nobilius villoſa tegant vbi lintea citrum; vrbibus in noſtros circulus eſſe poteſt.„ *Neapol.*

MANVS; magna *manus*, Met. 1, 595. *pulchre de ſe ipſe Iupiter*; Nec de plebe Deus, ſed qui coeleſtia *magna* Sceptra manu teneo; ſed qui vaga fulmina mitto. *bene* vaga fulmina. * coeca manus, *epithet. ad rem ſcite lectum*. Met. 12, 492. noſtro tua corpora ferro tentemus: capuloque tenus demiſit in armos Enſem fatiferum: *caecam*que in viſcera mouit Verſauitque manum; vulnusque in vulnere fecit. * manum imponere ſtudiis *pro* vacare ſtudiis. Pont. 4, 8, 92. Profit opemque ferat communia ſacra tueri, Atque iisdem ſtudiis *impoſuiſſe manum*. * Faſt. 1, 610. Templa Sacerdotum rite dicata *manu*. *Reſpicit morem illum, ex quo poſtem tenebat manu* Pontifex, *dum ara aut fanum ſacrabatur; quem Valerius indicat*: libr. 5, c. 10. Horatius, *inquit*, Puluillus, cum in Capitolio Ioui Opt. Max. aedem Pontifex dedicaret, interque nuncupationem ſolemnium verborum *poſtem tenens*, mortuum eſſe filium ſuum audiuiſſet, neque manum a poſte remouit, ne tanti templi dedicationem interrumperet.

MARGO; *ripae margo pro* ripa Met. 1, 729.

MARMOREVS. *Splendore et candore praecellens, marmori ſimilis.* Met. 1, 177. *Marmorea* Superi ſedere receſſu; *eſt autem eleg. vſurp. h. l. de lactea via colli.* * *venuſte*, marmoreum collum Faſt. 4, 135. Aurea *marmoreo* redimicula ſoluite *collo*; demite diuitias.

MASSA lactis coacti; *poët. periphraſis et eleg. caſei.* Met. 8, 664. Conditaque in liquida corna autumnalia faece Intubaque, et radix et *lactis maſſa* coacti; cogere lac. *hoc ſen-*

ſu

*ſu occurrere ſaepius, quis ignorat?*

MATERIA, *res familiaris* Met. 8, 882. Vis tamen illa mali poſtquam conſumpſerat omnem *Materiam*, dederatque graui noua pabula morbo. *vide* pabulum. * *pro cauſa* Met. 3, 333. Grauius ſaturnia iuſto, Nec *pro materia* fertur doluiſſe *h. e. non dolor et ira eius cauſae reſpondebat, plus excanduit, quam merebatur verum, quod dixerat Tireſias et quod effecerat eam iratam.* Sic et *pro* Cauſa Met 10, 134. leuiter pro *materiaque* doleret Admonuit.

MATVRVS animo: *pulchre, de ſapienti* Met. 8, 620.

MEDERI: *recreare, iuuare* Met. 7, 839. Aura veni dini, noſtroque *medere* labori; *Leua aeſtum.*

MEDICATVS Met. 1, 716. Languida permulcens *medicata* lumina virga, *caduceum intell.*

MEDIVS *arbiter: aequus* Met 5, 564. At *medius* fratriſque ſui moeſtaeque ſororis Iupiter ex aequo (*in aequas partes*) volventem diuidit annum. „Elegans recte loquendi modus, cui ſimilis eſt libr. ſeq. Met. 6, 409. et quem optime illuſtrauit Torrent. ad Horat. od. 2, 19. et cui ſimilis videtur illa Sil. Ital. libr. 1, 307. medius teli: *a Gronouio* ad Liv. 28, 6. illuſtratus, *ſed qui aliquantum differt. Medius enim rei alicuius eſt, qui in medio eius rei verſatur, vt ab vtraque parte rei iſtius pars emineat. ſed hic eſt medius inter duas res, vel homines, quo ſenſu et in ablatiuo, Noſter poſuit* libr. 2. Amor. 16, 13. Non ego, ſi medius Polluce et Caſtore ponar. Singulariter etiam dixit Vellej. Paterc. libr. 2. c. 14. *Agebat medium plurima diſſimulantis, aliqua inhibentis*„ *Burman.* * hora media *eſt tempus, quo aliquid paratur, fit* Met. 8, 650. Interea *medias* fallunt ſermonibus *horas, dum praeparatur; poteſt intelligi et de Philemonis*

*mone ipſo et eius vxore, et de Diis inter ſe loquentibus. prius praeplacet; maxime quia ſequitur:* ſentirique moram prohibent, *quod de Philemone et Baucide longe melius accipitur,* quam de Diis. *Burm. legend. coniicit:* mediis fallunt ſermonibus horas. *temere!* * tempus medium *pro* interuallo Met. 4, 67. Deſierat: *mediumque* ſubit breue *tempus.*

MEMOR *actiue, qui memoriam facit* Met. 8, 745. *memoresque* tabellae, ſertaque cingebant, voti argumenta potentis. *vide* potens. *Sic et poena* memor *actiue, vt ſaepius; vide* I. Part. Clav. ſub h. l. Met. 4, 190. Exigit indicii *memorem* Cythereïa *poenam.*

MEMORABILIS; *venerandus, memoria ſancta dignus,* Met. 4, 416. Tum vero totis Bacchi *memorabile* Thebis Numen erat. *poſſit etiam h. l. eſſe* numen memorabile, *de quo multa narrantur celebrantur ore omnium, quod eo magis placet, propter ea, quae hactenus noua geſta a Baccho relata erant.* * Celebre *dicitur etiam* memorabile vt Met. 4, 614. Viperei referens ſpolium *memorabile* monſtri, *Celebratum fama caput Meduſae.* Muret. Var. lect. libr. 10. c. 16. *hunc locum deſumtum docet ex Apollonio Rhodio. Recte!* cf. Apoll. Rhod. libr. 4. verſ. 1513. ſeq. Ἐυτε γαρ ισοθως λιβυην υπερεπτατο Περσεως Ευρυμεδων &c.

MENDAX penna, *quae aliunde aſſumta* Met. 10, 159. percuſſo *mendacibus* aere pennis. *mutauerat enim Iupiter ſeſe in aquilam.*

MENSVRA nominis, *eleg. et poet.* Faſt. 1, 603. Magne (*Pompeii*) tuum nomen rerum *menſura* tuarum eſt. eadem elegantia ad Fabium cognomine Maximum Pont. 1, 2, 1. Maxime, qui tanti menſuram nominis imples et geminas animi nobilitate genus.

**MENTHA** l. menta *a graeca voce* μενθη vocata, *licet etiam appelletur* ἡδυοσμος ſuaueolens herba, *in quam Neptuni pellex mutata* vid. Pollux libr. 6. c. 10. *Meminit fabulae etiam Nicandri interpres in Alexipharmacis, diuerſo tamen modo:* μενδη δε Ἀσϰπαλλακη ἐτω καλεμενη ἡν διεσπαραξεν ἡ περσεφονη. ἐφ ἡ ἠν ὁμωνυμον ποαν ἀνεδοκεν ὁ Ἁδης. *quem locum poſteriorem commemorauerat ad loc. Ouid.* Micyllus. *Burmannus laudat* Oppian. Halieut. libr. 3. et Strab. libr. 8. vide inprimis Plin. 19. 8.

**MENTIRI** *paſſiue* Met. 10, 28. Famaque ſi veteris non *eſt mentita* rapinae. *Burm. edidit:* Famaque ſi veterem non eſt mentita rapinam; *vnum cod. ſequutus, quod nolim; namque ſic etiam* Met. 10, 439. Nacta grauem vino Cinyram male ſedula nutrix *Nomine mentito* veros exponit amores.

**META** *vid. Erneſt. Clav. Cic. h. l. omnis certantium in ludis labor erat, vt metam circumagerent, quoniam ad metas ſ. columnas in flexu ſtadii poſitas facile frangi poterat currus, ſtudioſe eas vitabant aurigae.* Hinc apud F. rat. 1, 1, 5. *mota* feruidis euitata rotis. v. Homer. Iliad. v. 340. *cum notum ſit vel ex Erneſti Clav. Cic. metam eſſe* conum, *facile intelligitur elegantia in* Met. 10, 106. Adſuit huic turbae, *metas* imitata cupreſſus; κωνοειδης: *quaſi dicas pyramidalem; nam illa arbor ab rotunditate in acumen eleuatur.*

**METERE** Met. 8, 291. Nunc matura *metit* fleturi vota coloni. *Burm. auctore vno codice reponendum putat* premit *pro* metit; *ſed licet* premere *proprium in re ruſtica verbum pro* abſcindere, amputare, *ſic non tamen in h. l. cadit; namque vſurpatur de agricolis ſemper vbi abſcindunt* falce vt Virg. Georg.

Georg. 1, 157. Horat. Od. 1, 31. *nonnunquam de vaſtatione, diruendis agris, deuorandis fructibus. Bene vero* metere *de vaſtante: quaſi demetit, antea quam coloni metere poſſunt; eleg.* vota coloni *fruges, et cum vi h. l. dicuntur. Addit ſuauiter* fleturos colonos.

METVENDVS *venerandus, reuerentia ſumma colendus* Ov. Faſt. 6, 259. *de Numa*, quo non metuentius vllum Numinis ingenium terra Sabina tulit. *Ita et leg.* apud Eundem Met. 1, 328. non illa (*Themide*) *metuentior* vlla Deorum: *falſa lectio* n. i. *reuerentior* u. D.

METVERE *colere, eſſe ſub ditione alicuius* Met. 6, 177. Me gentes *metuunt* Phrygiae.

MICARE *eleg. de venis palpitantibus* Met. 6, 390. Detectique patent nerui, trepidaeque ſine vlla, Pelle *micant* venae. Salientia viſcera noſtis, Et perlucentes numerare in pectore fibras. *Sic de lingua exciſa reliquiis trepidantibus.* Met. 6, 557. radix *micat* vltima lingua.

MINISTERIVM *de omni labore et opere* Met. 11, 626. qui corda diurnis Feſſa *miniſteriis* mulces reparasque labori. *Totum hunc locum imitatus eſt* Statius Silu. 5, 4, 1. Crimine quo merui iuuenis placidiſſime diuum &c. et Pſeudo-Seneca Hercul. Fur. 1065. Tuque o domitor, ſomne laborum, requies animi * *de gratia qua fit vt ſilentio quid prematur* Ov. Met. 2, 750. Proque *miniſterio* magni ſibi ponderis aurum poſtulat. *Dicitur enim* miniſterium *de omni operatione, vt iam alii notarunt: quod in vniuerſum valere legenti poetas debet.*

MINOR: verba minora; *animi demiſſio, Demuth* Met. 6, 151. Cedere coelitibus, verbisque minoribus vti.

MINVS *pro* praeter Pont. 4, 15, 42. Meque tuum libra norit et aere *minus*. *ſed vide* libra.

MISCERE *ſolemnis vox, de parandis medicaminibus et veneficis potionibus ; ſic* miſcere aconitum *eſt parare, temperare* Met. 7, 406. Huius in exitium miſcet Medea, quod olim Attulerat ſecum Scythicis Aconiton ab oris.

MISER : dona miſera, *quae miſerias domum afferunt.* Met. 9, 156. blandisque miſerrima verbis Dona det illa vira, mandat.

MODERANTER Ov. Met. 1, 510. *Moderantius* oro, Curre: *ſed vix hoc latinum eſt, lege hoc. et aliis locis* Ov. Epiſt. 18, 45. *pro eo cum melioribus libris*, moderatius et cf. Burm. ad h. l.

MODERATVS Met. 4, 234. neque enim *moderatus* in illam ſolis amor fuerat. *ſed lege cum optimis*: in illa, *vt ſaepius* ardere in aliqua. *Plura dabit volenti* Barth. Aduerſ. 31, 3.

MODVS: parui modi, *ſunt carmina elegiaca et leuioris adeo argumenti* Triſt. 2, 222. Forſan (et hoc dubitem) numeris leuioribus aptus ſim ſatis: in paruos ſufficiamque *modos*. * finis vt ſaepiſſime Triſt. 3, 13, 4. Dare (*dies natalis*) quid ad miſeros veniebas exſulis annos? Debueras illis impoſuiſſe *modum*. ſic et *ſaepius* Met. 4, 258. Venerisque *modum* ſibi fecit in illa. *Verſus ſequens autem mihi ſit emendandus videtur*: Tabuit ex illo clementer amoribus *vſta ; ſic vnus etiam codex*; alii omnes legg. vſa; *ſed* clementer vſa *pro* abuſa, male vſa *non iuuat vim h. l. et addit, neſcio quid frigidi.* Met. 10, 377 Nec *modus* aut requies niſi mors reperitur amoris. *et ſic ſaepius.*

MOERERE *cum quarto caſu.* Ov. Met. 1, 662. *Talia moerenti* ſtellatus ſubmonet Argus. *Ita enim leg. pro alia vulgat. lectione* dicenti, *probauere ſatis viri docti* vid. Burman. ed. ad h. l.

MOLES; *quod nos dicimus der Damm, oppoſita* fluct-

*us terra exagge-*
Ov. Met. 2, 12.
ı mole ſedens viri-
care capillos, *vide*
.
ΙE humum foliis,
*er pro ſternere ſo-*
et. 4, 741. Angui-
que (*Meduſae*) ca-
ıra ne laedat are-
*Mollit* humum fo-
*o pulchrius* mol-
*quia praeceſſerat*
ne laedat arena.
S vultus *de aman-*
*acidus, mitis* Met.
59. Talia dicen-
*olli* Schoeneia *vul-*
ſpicit, et dubitat,
ıri, an vincere ma-

NTVM *pro* motu
*cum notum iam*
*roprie enim eſt qſ.*
nentum, momen-
ſumere eſt moueri
*ıt*: Met. 10, 376.
labefactus vulnere
Huc leuis, atque
*momenta*que ſumit
ue. * momenta prae-
*eſt auxilium po-*
*porrigere, quod rei*
*momentum, vim*
Pont. 4, 13, 49.
ıta potes praebe no-
*momenta* ſaluti;

quae niſi mutato nulla
futura loco eſt. * *cauſa, ratio*: *vide* Monimentum.

MONIMENTVM Met. 11, 286. Adiicis huic animo *monimenta* potentia, clarum Nomen auumque Iouem; nec tempora perde precando. *ſed quae h. l.* monimenta? *quo ſenſu dicuntur* h. l.? Raphael *verba*, huic animo, *ad Ceycem retulit, quaſi diceret noſter, per ſe benigno, ac liberali: ſcribendum vero eſt* Momenta *pro* monimenta Adiicis huic animo *momenta* potentia, *cauſas, rationes magnas, ſcil.* clarum Nomen auumque Iouem. *Non opus plura dicere: res ipſa loquitur.*

MONSTRVM plural. *de ſingulis membris monſtri*, Met. 4, 590. Cadme, mane: (*bene vxor ad maritum verſum in ſerpentem* mane, Cadme, *quaſi effugiat ipſe Cadmus, et ſerpens veniat*) teque his infelix exue *monſtris* h. e. *his ſquamis, vnguibus, vultu* &c. *et hoc ipſum pul-*

*ebre cadit in vxorem conſpicientem maritum, ſingulas partes quaſi attrectat, omnia videt eſſe* monſtra, *omnia vertuntur, hinc* te his exue monſtris. *Quae ſequuntur, meam interpretationem ſuſtentant, dum enim* monſtra illa, *quae dixi, partes ſingulas circumſpectat*, Cadme, *ait*, quid hoc? vbi pes? vbi ſunt humerique manusque? Et color, et facies, et, dum loquor, omnia. *Scil. omnia* monſtra *facta* ejaut. *Sic etiam* monſtra Met. 5, 459. tangere *monſtra* parantem. *et ſaepius.* * Miraculum Met. 5, 258. volui mirabile *monſtrum* cernere; *fontem Hippocrenes a Pegaſo ictu vngulae inuentum.*

MORARI oculos tellure; *deſpicere* Met. 13, 125. Laertius heros Adſtitit; atque oculos paullum tellure *moratos* Suſtulit ad proceres. *expreſſum ex* Homer. Iliad. γ. 216. ἀλλ ὅτε δὴ πολυμήτις ἀναΐξειεν Οδυσσεος Στασκεν, ὑπαι δε ιδεσκε κατα χθονος ὀμματα πῆξας &c. *Tota autem oratio Vlyſſis adeo morata eſt, adeo talem Vlyſſem oſtendit, qualem finxit Homerus vt maxima laude ornandus ſit poëta. perpende ipſa ſingula, et nota naturam Vlyſſis veteratoris, fortis, boni oratoris.* Adde Met. 14, 106. At illa diu vultus tellure moratus Erexit.

MORATVS: *venter male moratus eſt vorax; ſed bene more eius qui vetat carnes edere* Met. 15, 95. Nec niſi perdideris alium, placare voracis Et *male morati* poteris ieiunia ventris.

MORIRI Met. 14, 215. mortemque timens, cupidusque *moriri.*

MORTALIS *cum vi et ſingulari elegantia, vt denotet eum, quis ſenex, feſſus, morti ſit proximus* Met. 7, 276. His et mille aliis poſtquam ſine nomine rebus Propoſitum inſtruxit *mortali* barbara munus. *Medea, Aeſoni iuuentutem arte magica reddens: Locum ſanum, et elegantem, deprauatum a criticis ſub-*

*ate doleo. Hein-*
*que ſecutus Bur-*
*ſ pro voc.* morta-
*runt* mortari, *et*
Barbara *in* mar-
*mutandum cen-*
*it hic ſit verſus:*
tum inſtruxit
marmore munus.
*clarum eſt,*
*um munus eſſe,*
*llas res, e quibus*
*nen parauerat*
cf. verſ. 262. &c.
*iam munus Ae-*
*urum erat. Il-*
*em cur.* mortari
inſtruere mor-
*ius, medicamen,*
*eſt locutio, pla-*
*latina, atqui ſi*
*ittam, quid ſibi*
*!* mortare. *Ipſius*
*um* mortare *re*
atinitas. *Nus-*
*uenitur. Dein-*
*e mortari con-*
*ledea herbas, a-*
*is &c. Cum id*
*o dicat poeta* cf.
2. et 279. *An*
*edea medicamen*
*et deinde mortari*
*inſtruxit? O le-*
*oquendi artem!*
*culos adhibere!*
omnia confundit;

ſummisque immiſcuit ima, *et quidem* arenti ramo iam pridem mitis oliuae. *In* mortari *igitur!* Ecce vetus calido verſatus ſtipes aeno Fit viridus. *Iam* mortare *mutatum eſt in* aenum. *ſed perdo verba in re clara. Abſit* mortare, *ſiue potius* mortarium; *et verſus legatur, vt omnes libri iubent:* propoſitum inſtruxit mortali Barbara munus. *Bene h. l. tum iuxta ſe poſiti* mortalis *et* Barbara, *peregrina quae curat, et* mortalis, *ager decrepitus ſenex Aeſon; qui curatur. Habet praeterea vox h. l. quiddam miſerabile, bene reſpiciens ad Aeſonem.* Barbara *autem Medea ab Ouidio vel nouies vocata eſt, in hac narratione. ſi vllus ſcriptor latinus, indiget Ouidius editore quodam ſuo ipſius iudicio vtente, non ſequente alios.* * *mortifer, lethalis* Met. 7, 525. Dum viſum mortale malum, tantaeque latebat Cauſa nocens cladis (*peſtis*) * Met. 2, 561 non

eſt *mortale* quod optas, h. e. *quod hominibus mortalibus ſit conceſſum*; *ſic apud* Virg. Aen. 12, 797. vulnus *mortale* i. *a mortali* illatum.

MOTVS: terra *mota*, *dic. cum aratur, et ſemina ibi conduntur*. Ov. Met. 3, 103. *motae* iubet ſupponere terrae vipereos dentes.

MOVERE Ov. Met. 1, 55. humanos *motura* tonitrua montes. i. *percellentia, terrentia. Eadem fere vi* Hor. od. 3, 1, 8. Iupiter cuncta ſupercilio *mouet*; ſed tamen ſublimitas eſt apud Hor. ad imitationem Homerici illius Iliad. α. 527. v. Longin. c. 10. quam noli quaerere apud Ouidium, *qui etiam paullo poſt h. l. Met.* 1, 179. *infra aemulatores ſuos eſt.* Terrificam capitis concuſſit TERQVE QVATERQVE Caeſariem, cum qua terram, mare, ſidera, *mouit*. (*Iupiter*) *Minuit illud* terque quaterque *et paene deprimit ſublimitatem, neque ſatis placent* — hoc: concuſſit Caeſariem *cum qua* — mouit. * *ſimpliciter* mouere *de tumultu pugnae* &c. Met. 5, 45. teſtatus iusque fidemque Hoſpitiique deos ea ſe prohibente *moueri*; *tantas iras et ſeditiones ſe inuito et vetante ortas. Eſt enim, vt notum,* mouere, *vox ſolita de ſeditionibus et bellis.* * arma magica, *i. in ſuum auxilium vocare namque proprie dicitur* mouere arma, *et* mouere magicam artem. *delectum igitur verbum, quod negligenter poſitum videri poſſit.* Met. 5, 197. Et proſternit humum iuuenem magica arma *mouentem* * mouere os vocale, canere Met. 5, 332. *vid.* vocalis. * Carmen Met. 14, 21. At tu, ſiue aliquid regni eſt in carmine; carmen ore *moue* ſacro. *vide* Regnum. * *incipere rem* Faſt. 3, 11. Ilia Veſtalis, quid enim vetat inde *moueri?* * moueri, *pro mirari*. Met. 7, 760. Accipe mirandum; nouitate *mouebere* facti. *Heinſius emendauit*: Accipe! mirandi nouitate mouebere facti; *atqui quem raro,*

*me hic ſibi habet ſub-*
*ientem. bene* nouita-
*de inaudito,* vix cre-
e! Ita nouum *et* noui-
*vt ſciunt docti, ſae-*
*: et eleg.* mouere *eo*
*, vt ſit admiratio-*
*creare; vide etiam*
8, 612. factum mi-
e cunctos Mouerat
*ſe ſaepius.)* * *mutare*
8, 736. quorum for-
emel *mota* eſt, et in
renouamine manſit.
, quibus in plures
eſt tranſire figuras.
Renouamen.

VS: luctiſonus ma-
Ov. Met. 1, 732.
*duerte ſonum pin-*
*m actionem,* et lũ-
ō mũgitũ, *aurem*
*le!*

ERE *venuſtiſſime*
*us dicitur ariſtas,*
*leuiter eas concu-*
*huc et illuc mouet.*
1, 61. Frigidus Ar-
ſummas mulcebit
. *Eſt vero Arge-*
*ventus, qui flat ab*
*ſolſtitiali, ſed oc-*
*tali latere ſeptem-*
*is, ideo frigidus.*

ICAVVS: nouum vo-
Ouid. Met. 8, 561.
ice multicano, nec
leuibus atria tophis Stru-
cta ſubit. *tophus* lapis
aſper, *qui facile in are-*
*nam reſoluitur.*

MVLTIFIDVS *vox ab Ouidio forte facta* Met. 7, 259. *Multifidasque* faces in foſſa ſanguinis atra Tinguit. *Findebantur, et inſpicabantur ſolemni more faces in ſacris nocturnis et magicis, quo facilius ignem caperent, et clarius arderet.*

MVLTIFORVS *vocab. Ouidian.* Met. 12, 158. non illos carmina vocum Longaue *multifori* delectat tibia buxi.

MVNVS: beneficium Met. 10, 426. Coecae *munere* noctis (*i. e. tenebris)* Intercepta neci.

MVREX: Innato murice tectus Triton Ov. Met. 1, 332. Intellige *autem* innatum muricem *aſperitatem ob muricis corticis ſcabritiem, de qua et* Virg. Aen. 10, 209. Immanis *Triton* - cui latero tenus hiſpida nanti Frons hominem praefert, in Priſtin deſinit aluus, Spumea ſemifero ſub pectore

murmurat vnda. *Murices enim etiam vetuſtae ſaxorum aſperitates telaque omnia dicuntur.* Virg. Aen. 5, 105. Concuſſae cautes et acuto in *murice* remi Obnixi crepuere.

MVRVS: *ad graec.* ἕρκος et τεῦχος Ἀχαιῶν *Achilles dicitur* murus Graiûm Met. 13, 281. Me miſerum! quanto cogor meminiſſe dolore Temporis illius; quo *Graium murus* Achilles Procubuit: Bene procubuit; *de muro.*

MVTARE *pro* permutare Met. 8, 449 auratis mutauit veſtibus atras. *pulchram induit veſtem.*

## N.

NAENIA, *de carminibus magicis* Faſt. 6, 142. Siue igitur naſcuntur aues (ſtriges. cf. praeced. verſ.) ſeu carmine fiunt *Naeniaque* in volucres Marſa figurat anus.

NASCI vocatur Incipere, eſſe aliud quam quod fuit ante, morique Deſinere illud idem. Met. 15, 255. *ex mente ſcil. Pythagorae, cuius placita Ouidius in eo loco, mira arte, et elegantia poëtica tradit.*

NATALIS origo. Met. 13, 609. Quibus eſt eadem *Natalis* origo.

NATVRA, melior natura, Ov. Met. 1, 21. Hanc Deus et *melior* litem *natura* diremit. *Franc. Iuniſinus Parerg. Lib. III. c. 39. explicat* meliorem *naturam* eandem, quem Deum, vt deteriorem, quae principium motus et quietis in plantis et ceteris animantibus. *Intelligo ego naturam vim illam diuinam, quae procreat, naſci efficit et conſtitui. Ita apud Plinium et alios.*

NEFAS, Met 2, 505. Arcuit omnipotens pariterque ipſosque *nefasque* ſuſtulit, *h. e. quod fieret horrendum contra omnes ſanctiſſimas leges, impediuit, conferendo Calliſtonem et Arcada in coelum.*

NEFASTVS dies. Faſt. 1, 47. Ille nefaſtus erit per quem tria verba (Do, dico, addico *i. do bonorum poſſeſſionem, dico ius,*

addico id, *de quo ritus,*) ſilentur: is erit per quem lecebit agi.

RALIS, antrum *nemorale* i. *nemoribus* tei, Met. 3, 157. Cuin extremo eſt an*nemorale* receſſu ſt. 6, 59. Inſpice quas at. *nemoralis* Aricia is: Et populus Lau-
Lauimiumque
n. *Leges, inquit, em lunium, luno dictum in Faſtis icipalibus, Aricinis, entinis &c.*

: partus nexi *ſunt iciti, impediti ad. in vtero, et bene illo* Met. 9, 195. io Lucinam ad *nepartus* clamore von; *vt expediret nen vtero partus. cf. ed. et omnia erunt , et ſoluta. Cur e mutemus legenum Burmanno* Lu
Nexosque pares ore vocabam. *vt* Nexi *ſint Dei, qui ectant membra mun ſoluta ad par- vnde dicantur* ne- *Namque cur dicuntur nexi* pares, *etiamſi omnem illam rem largirer? Fluctuat quidem lectio, et ingens diuerſitas reperitur. Sed ille ipſe diſſenſus ſatis probat, non intellectos* nexos partus *eſſe a librariis ideoque in monſtra mutatos. Cur fidem habebimus illi codici neſcio cui* Twisdenio, *eiusque gloſſae? Quid multa? lectionem vulgatam quis culpabit?*

NICTVS *ſignum oculorum claudendo et aperiendo: blande.* Ov. Met. 3, 460.
*Nictu* quoque ſigna remittis, ſignaque dat *nictu*, ſollicitatque notis.
Id. Faſt. 1, 418.

NITERE Met. 4, 636. Arboreae frondes auro radiante *nitentes. de aureis malis Heſperidum; ſed codd. nonnulli habent* virentes; *quam lectionem eruditiorem, quam vt librario in mentem venerit, recte iudicat Burmannus; et vere adeo illud* nitentes, *gloſſa habenda eſt.* Salmaſ. Plin. Exercit. p. 207. *aurea quidem mala ex fabulis fuiſſe di*cit,

*cit, non vero arbores aureas; quod falſum eſſe locus noſter docet; qui et ramos et frondes aureas narrat. Ceterum noſtra non intereſt, quamuis intereſſet* Salmaſii, *vtrum per mala* oues rufam lanam habentes ſint intelligendi, an ſecus. *Neque profecto poëtae, credo, intererat, qui pingere rem ex fabulis ſtuduit, et pulchre pingere; de interpretatione ſollicitos eſſe philoſophos otio abundantes et ſubtilitate ſuit. Hoc autem magis noſtra diligentia dignum: vocem* virere *h. l. optime eſſe delectam et cum ſummo iudicio in deſcribendis aureis pomis; namque conuenit* virere *et* malis *et* metallis. *Obiter notanda* Ouidiana *illa repetitio*: Arboreae frondes *auro* radiante virentes, Ex *auro* ramos, ex *auro* poma tegebant. * Met. 10, 646. medio *nitet* arbor in aruo Fulua comam, fuluo ramis crepitantibus auro.

NITI *proprie de conatu pariendi* Met. 10, 507. Non Lucina poteſt parientis voce vocari *Nitenti* tamen eſt ſimilis.

NITIDVS, piſces nitidi Ouid. Met. 1, 74. *dic. propter ſquamas laeues et lubricitatem. eleg.* Ita Id. Met. 9, 267. *de ſerpente*: ſquamaque *nitere* recenti. Sic *apud Phaedr.* 1, 13 pennarum nitor *tribuitur coruo.* * palaeſtra nitida. *bene, propter oleum, quo ſe luctantes oblinebant.* Met. 6, 241. Tranſierant ad opus nitidae iuuenile palaeſtrae. *Vtitur noſter poëta eodem epitheto eiusdem rei.* Faſt. 5, 667. Laete Lyrae pulſae, *nitida* quoque laete palaeſtra. *Adde* Epiſt. 11, 19. et 16, 149.

NODOSVS: podagra nodoſa *ad exemplum Horatii, vide hanc voc. in Parte I.* Clauis Pont. 1, 3, 23. Tollere *nodoſam* neſcit medicina *podagram* Nec formidatis auxiliatur aquis. *Eleg.* formidati aquis.

NOTA: dare notam, i. *innuere* Met. 7, 621. Ill *notam* fulgore *dedit*

(Imp

(*Iupiter*) tonitruque ſecundo.

NOTAE *de ſignis in via, quo ducaris vt ſcias locum, et notes* Met. 8, 160. Ponit opus (Labyrinthum) turbatque *notas. vide* Turbare.

NOTARE, *inficere, venuſte!* Met. 4, 329. pueri rubor ora *notauit, colorem dedit nouum.* cf. ſeqq. *verſ. longe elegantiſſimos, qui comparatione ſplendent excellenti. * de notatione cenſoria vid. hoc.voc. in l. Parte Clauis* Sic et Triſt. 2, 542. Carminaque edideram cum te delicta *notantem* Praeteriit toties iure quietus eques. *Erat Auguſtus magiſter morum, cenſoria poteſtate; a quo nunquam culpatum ſe dicit, cum ſolito luſtro acto, equo eum de more praeteriret. ** notare *dicimur aliquem, vbi curſim eum quaſi carpimus, et aliud agentes ad eum reſpicere videmur. Bene hinc* Met. 9, 261. Cetera non duro, duro tamen vltima vultu Dicta tuliſſe Iouis; ſeque indoluiſſe *notatam* (fixam *diceret Cicero, vt eſt in Orat. c.* 26.) cf. verſ. 288. * *pro* tangere Faſt. 6, 156. protinus arbutea poſtes ter in ordine tangit Fronde: ter arbutea limina fronde *notat. Eſt Ouidianum, repetitionibus ludere! * laedere, vulnerare* Faſt. 2, 698. Luna fuit, ſpectant iuuenem, gladiosque recondunt. Tergaque deducta veſte *notata* vident. * Faſt. 3, 178. memori pectore dicta *nota*, i. *tene.* Sic et Faſt. 5, 10. ſilent aliae: dictaque mente *notant. Adde* Met. 14, 813. * *pro* ſcribere Met. 9, 525. Et *notat* et delet, mutat, culpatque probatque. *Integer locus, imago ſcribentis Byblidis, quae celerem mentem nunc huc, nunc diuidit illuc, et in varias partes rapit, adeo eſt ex ipſa natura expreſſa, vt praeſentem ipſam ſcenam lectori ſentienti cuiuis proponat, adeo ſuauis, vt in admirationem quemcunque rapere debeat. Inprimis feliciter vſus eſt hoc loco Ouidius arte*

*ſua, qua contraria contrariis et paria paribus referre ſolet. Nonne videre videris tibi Byblida, cum talia legis:* meditata manu componit verba trementi, *eleg.* trementi manu, *et quidem meditabunda ſcribit,* Dextra tenet ferrum; (*ſtylum*) vacuam tenet altera ceram. Incipit; et dubitat: ſcribit; damnatque tabellas. Et notat: et delet: mutat: culpatque: probatque; Inque vicem *ſumtas ponit poſitasque reſumit,* Quid velit ignorat: quidquid factura videtur Diſplicet. (*iam pinget vultum quo integra imago perficiatur*) in vultu eſt audacia mixta pudori. *Iam ſcripta eſt epiſtola; ſed vide quid accidit.* Scripta ſoror fuerat; *ipſa ſe in fine litterarum nominauerat ſororem;* viſum eſt, delere ſororem, *nomen ſororis,* verbaque correctis incidere talia ceris: &c. *Talia profecto fugiunt poëtam etiam bonum, etiam elegantem; occurrunt vni ſummo et perfecto poetae.*

NOTIFICARE *factum ab Ouidio verbum, niſi ſpurius verſus* Pont. 1, 2, 12. Viderit haec ſi quis, tibi me ſcripſiſſe fateri Audebo et propriis ingemuiſſe malis. Viderit; audebo tibi me ſcripſiſſe fateri Atque modum culpae *notificare* meae. *Heinſius ita locum emendat; ex duobus diſtichis hoc vnum faciens:* Viderit; audebo tibi me ſcripſiſſe fateri. Audebo propriis ingemuiſſe malis. *Variant ſcripturae codd. mirum in modum, vnde forte colligendum ſit, eſſe deprauatum locum. Atque ipſi* Geſnero *in Theſauro in voc.* Notificare *h. l. Ouidii ſpurius videtur. Neque ego agnoſcere hic Ouidium poſſum. Ineſt enim in vulgata lectione mira tautologia. Idem tamen non credam, ex vno diſticho duo eſſe natos, ſed potius verſ.* 11. *alter eſſe legendum; cum clarum eſſe videatur, erraſſe librariorum oculos atque ex verſ.* 9. *verba:* tibi me ſcripſiſſe fateri

teri *oſcitanter eſſe repetitos* verſ. 11. *Quomodo vero legendum, ſi quaeris; non lubet ex conie*c*tura dimidium verſus conſtituere, cum aegre, immo plane non ſit diuinandum, quae ingenua Naſonis verba fuerint; nec codd. occaſionem emendandi idoneam exhibeant. Malo Ouidii verſum truncatum eſſe, quam aliena legi.*

NOTVS Met. 6, 721. Vellera cum Minyis nitido radiantia villo Per mare non *notum* prima petiere carina. *Sed eſt accipienda lectio, quam exhibent codd. nonnulli* Per mare non *motum* pr. p. c. *Neque cum Burmanno mare* non motum *explicandum, eſt* ignotum; *quis eſt quin melius explicare poſſit, modo rem cogitare poſſit? Sed eſt locutio* mare mouere *nimis forte pulchra et poëtica, quam vt philologus merus ſentire eam poſſit.*

NOVALE vacuum, *abundanter dict.* Pont. 1, 4, 13. Quae nunquam *vacuo* ſolita eſt ceſſare *nouali* Fructibus aſſiduis laſſa ſeneſcit humus.

NOVARE; fata ſua *nouare* i. *noua fata pati;* Ov. Met. 2, 659. bis tua *fata nouabis, de Aeſculapio.* * naturam. *Eleganter pro* miracula edere; *creat quaſi, adeoque nouam, aliam ſiſtit naturam, qui miracula procreat.* Met. 8, 198. ignotas animum dimittit in artes *Naturam*que *nouat.* * nouare viros prole, *de parientibus* Faſt. 1, 622. Mox honor eripipitur, (*quo vſae matronae vehebantur carpentis*) matronaque deſtinat omnis Ingratos nulla prole *nouare* viros. *Meminit huius rei etiam Plutarch.* in quaeſtion. Rom. ὡς ἐκωλύθησαν ὑπὸ τῆς βουλῆς αἱ γυναῖκες ὀχήμασι χρῆσθαι τευκτοῖς, συνέθεντο ἀλλήλαις μὴ κυισκεσθαι, μηδὲ τίκτειν. κ. λ.

NOVITAS, *pro* noua fraus, *antea non cognita, non facta.* Triſt. 2, 505. Cumque fefellit amans aliqua *nouitate* maritum,

Plauditur, et magno palma ſauore datur. * *de mirando quouis.* Met. 8, 155. Foedumque patebat matris adulterium monſtri *nouitate* biformis. (*Minotauri*) *Nouitas hoc l. eſt monſtroſa noua ſpecies.* * nouitas anni *de vere* Faſt. 1, 160. tum patitur cultus ager, et renouatur aratro: Haec *anni nouitas* iure vocanda fuit.

NOVA via Faſt. 6, 396. Romano foro iuncta erat, a Palatii porta initium capiens, et per radices Palatini ſupra circum Maximum tendens, v. Marlian. libr. 4, c. 24. vbi Veſtae aedem fuiſſe ex Liuio diſcimus libr. 5. c. 32. quam inter Capitolinum et Palatinum montem non procul a foro Romano a Romulo conditam ſcribit idem Marlian. libr. 7. c. 12. 1, Taubn.

NOX, *de diſſimulatione fallente, et bene tecta.* Met. 6, 472. Pro ſuperi! quantum mortalia pectora *coecae noctis* habent! *additur ſtatim explicatio:* ipſo ſceleris molimine Tereus creditur eſſe pius.

NVBERE, *de marito* Met. 1, 700. tibi *nubere*, nympha, volentis votis cede Dei. *Sic certe nonnullae editiones habent, ſed dudum plurimi viri doctiſſimi feliciter h. l. reſtituerunt ita*: Talia verba refert: reſtabant verba referre; (*non* plura referre *vt peſſime paſſim legitur!*) *Nempe verba Panis ad Syringa a Mercurio non ſunt relata, qui cum vidiſſet Argum ſomno oppreſſum, ſtatim vocem cohibuit, ipſumque interfecit. Nubere apud elegantes Latinos et optimos de viro non reperitur. vid. plura apud Burm. ad h. l.*

NVBILVS, *infeſtus, inimicus.* Triſt. 5, 3, 14. Siue mihi caſus, ſiue hoc dedit ira Deorum: *Nubila* naſcenti ſeu mihi *Parca* fuit.

NVMEN, *donum, vis, auxilium Dei.* Met. 1, 411. Inque breui ſpatio ſuperorum *numine*, Saxa Miſſa viri manibus faciem traxere virilem. *Semel monuiſſe ſat eſt, ita*

*ita ſaepiſſime occurrere.* * *iusiurandum* Met. 10, 430. Concituit: promiſſaque *numine* firmat. *Eleg. firmat Deo quodam promiſſa, eum teſtata ſcilicet* i. *iurans. Burm. vnum cod. Gronouii ſecutus reponendum putat*: Dicere! iurato promiſſaque numine firmat. *Male! etiamſi enim iurare* numen *pro*, per numen, *dicatur ſaepius vt* Met. 2, 41. *&c. Non tamen h. l. niſi gloſſa putanda eſt illa lectio. longe elegantius* firmare numine promiſſa, *quam* firmare iurato numine.

NVMERVS, *carminis genus metricum* Pont. 4, 2, 30. ſcribendi nulla voluptas Eſt mihi; nec *numeris* nectere verba iuuat. * Faſt. 2, 6. Certe ego vos (Elegi) habui faciles in amore miniſtros. Cum luſit numeris prima iuuenta ſuis &c.

NVPER; *paruo abhinc tempore, mox, nec ad menſes tantum et dies, ſed etiam ad horas, quod negat Geſnerus in Theſauro, refertur. Sic enim Ou. Met.* 2, 515. Mentiar, obſcurum ſi nox cum fecerit orbem *Nuper* honoratas ſummo, mea vulnera coelo Videritis ſtellas illic. *vid. tot. contextum et reperies veram eſſe noſtram interpretationem.*

NVTARE. *Venuſte nutantia dicuntur tegmina capitum, cono picto, propter criſtas, vel ipſum apicem, qui ſolet* nutans *adſpectanti militem euntem videri,* apud Ouid. Met. 3, 108. *pingens epitheton eſt?*

## O.

OBAMBVLARE, *vltro citroque diſcurſare* Met. 14, 188. vt vero fuga vos ab acerba morte remouit; Ille quidem totam fremebundus *obambulat* Aetnam.

OBEX *poët.* Faſt. 1, 563. Ille aditum fracti praeſtruxerat *obiice* montis: Vix iuga mouiſſent quinque bis illud opus.

OBLECTAMEN Met. 11, 412. Conſulat vt ſacras, hominum *oblectamina*, ſortes. *Suauiter dicuntur*

-tur oracula Phoebi oblectamina ſc. malorum, ſolatia; quis inde vero poneret in textu ſolamina? At fecit Tan. Faber libr. 2, Epiſt. 69. Metuit enim, vt ſatis ex dignitate, et reuerentia rerum ſacrarum, dicere poſſimus, oracula eſſe oblectamina hominum. Qui igitur metuit, emendet. Ego nullum metum ſentio. Lepida eſt Heinſii emendatio; Adſcribamus eius emendationem: „Homini la-„ctamina ſixianus cod. Venuſte! Nam ſpe Vana homines lactabant „et ludebant. apud A-„pulej. Met. 8. Cunctis „tamen mentitae pieta-„tis, officiis ſtudium „contrectandae mulieris „adhibere odioſumque „amorem ſuum lactan-„do nutrire. Sic lego, „non, delectando. Ergo Ouidius h. l. facete illuſit oraculis? Ergo ex Theologia emendandus Naſo erit?

OBLIQVARE oculos, dicitur, qui oculos detorquet, in obliquam partem torquet. Met. 7, 412. Reſtantem contraque diem radiosque micantes Obliquantem oculos, nexis adamante catenis Cerberon attraxit. Pulcra deſcriptio reſiſtentis et inuiti tracti canis tartarei ab Hercule; Verba lecta ad rem ſcite: — catenis — et quidem adamante nexis — Reſtantem — contra diem obliquantem oculos — attraxit — Sed melior, certe efficacior lectio Heinſii eſt: abſtraxit. vide Reſtare: et perpende ipſe ſingula. Neleg. Met. 12, 486. in latus enſem. Obliquat: longaque amplectitur ilia dextra. obliquo ictu figit latus &c.

OBLIQVVS: latus obliquum dicitur, vbi inflectit ſe quis in latus alterum, vt obliquetur corpus. Sic Diana apud Ouid. Met. 3, 187. in latus obliquum aſtitit; oraque retro flexit; vt nempe non aſpici poſſit ab Actaeone, obliquando ſe quaſi contraxit et reddidit paruam. Sie ſchmiegt ſich ſchief an die ſie umgebenden Nymphen;

*um ſich zu ver-*
*en.* cf. Id. Amor. 1,
Aditu fac ianua
*obliquum* capiat
daperta *latus.* *
uus ictus *de apro,*
, *ex obliquis enim*
*bus ferire ſolet.*
8, 344. Obſtat et
*uo*-latrantes diſſipat
*Sic* Horat. od. 3,
*7.* Verris *obliquum*
tantis *ictum* ſan-
donem. *et bene*
8, 764. *obliquos*
tetum librat in ictus.
liqua ſaxa. Met. 8,
Ferre trabes foli-
*obliqua*que voluere
10 Murmure ſaxa
t (*vndae*) *bene* ob-
* obliquus temo.
10, 447. Flexerat
*to* plauſtrum *temo-*
otes. *deſcriptio can-*
*i.* cf. Triſt. 1, 3, 27.
lo-Senec. in Aga-
1. 70. Anacreon od.
t.
VI *ſuauiter de a-*
*s,* Pont. 3, 1, 21.
tibi (*in hac terra*)
fontes, laticis niſi
marini; Qui po-
ubium ſiſtat alatue
Rara neque haec
(*frugifera*) in aper-

tis eminet aruis Arbor, et in terra eſt altera forma maris. Non *auis obloquitur* ſiluis niſi, ſi qua remotis Aequoreas rauco gutture potat aquas.

OBSCOENA, *pro concubitu: ſed ſcite hoc vocabulo de Priapo vtitur poëta* Met. 9, 345. Lotis in hanc Nymphe fugiens *obſcoena* Priapi Contulerat verſos, ſeruato nomine vultus. cf. *de ea conuerſione* Faſt. 1, 415. ſeqq. *et* Seru. ad Georg. Virg. 2, 84.

OBSCVRA vates, *eſt quae ambigua, intellectu difficilia oracula edit.* Met. 7, 762. *Sed totus locus eſt adſcribendus, quo ſinceritati ſuae, incruſtatae ab Heinſio, reddi poſſit. Ita legitur in antiquis Edd., codd. plerisque et noſtra Edit.* Carmina *Naiades* non intellecta priorum *Soluunt* Ingeniis: et praecipitata iacebat Immemor ambagum Vates obſcura, ſuarum: Scilicet alma Themis: *nec* talia liquit inulta. Protinus Aoniis *immiſſa eſt bellua* The-

bis

bis *Ceſſit et* exitio *multis: pecorique ſibi*que, Ruricolae pauere feram. *Editio Burm. et quae ſequutur Heinſ. talem exhibent locum:* Carmina *Laiades* non intellecta priorum *Soluerat* ingeniis; et praecipitata iacebat Immemor ambagum vates obſcura ſuarum. Scilicet alma Themis *non* talia liquit inulta. Protinus Aoniis *immittitur altera* Thebis *Peſtis*, et exitio *multi pecorum ſuoque* Rurigenae pauere feram. *Quas emendationes Heinſii cum primum legi, amplexus ſum, et plane viri docti et acuti in ſententiam iui. Re vero accuratius perpenſa, dubitaui; iam certis nixus argumentis reiiciendam omnem fere operam Heinſii iudico. Sagacitate vſus videtur Heinſius, vbi ea minime opus. Mutat primum* Naiades *in* Laiades, *facili mutatione; et hinc ceterae omnes conuerſiones fluxere. Explicat omnem illum locum de* Oedipo Laiade, *qui oracula ſ. aenigma Sphingis ſoluerat; eamque ipſam interfecerat. Videamus paucis primum de verbis, deinde de ſententia et re ipſa.* Carmina non intellecta priorum ingeniis *eſt ergo* aenigma *Sphingis, quae iam dura locutio, ſed hanc miſſam faciamus, at cur dicitur* immemor ambagum ſuarum, *ab Cephalo, leniter tantum haec narrante:* σχηματισμος *profecto non hic Cephalum decet triſtem ob rei narrandae euentum. Ineptum videtur, de Sphinge necata dici talia, qualia ſolent in pugnis victores caeſis illudentes dicere. At haec leuia: Sphinx autem porro dicitur* Vates obſcura. *Nusquam ita appellatur, niſi apud Pſeudo-Senec.* in Oedipo verſ. 92. *teſte vno ſolo codice, cui non auctoritas, fruſtra, aliis renuentibus debetur. Praeterea* Vates *dici Sphinx neſcio an bene poſſit? Sed omnes verborum difficultates non curo; videamus de re. Heinſius ratio-*

*rationem locum mutandi ſolam hanc, nec profecto alia eſt, affert: nullas eſſe Naiades fatidicas.* 'Quae iſtae, *inquit*, Naiades fatidicae? *Dicam itaque quae ſint. Nymphae nempe Citheronidae, Apollinis nutrices, Dryades et Naiades dictae, de quibus et hanc ipſam vaticinandi artem et alia refert* Pauſanias in Boeoticis Cap. 10. *qui vnus locus ſatis refutat omnem Heinſii dubitationem. Hae igitur, narrat Cephalus, Naiades, Nymphae ſoluunt carmina, oracula non intellecta: et inde* praecipitata iacebat immemor ambagum vates obſcura ſuarum ſcilicet alma Themis; *non amplius colebatur Themis, ſed praecipitata, ſcil. imago eius, proruta in templo*, (ſic recti Dei Hor. od. 4, 4, 48.) *iacebat, non colebatur, immemor ambagum ſuarum; de Themide Vate, pandente oraculo, conſ. ipſum* Ouid. Met. 1, 320. fatidicamqueThemin (*adorant*) quae nunc oracla tenebat. *Hanc igitur ſui neglectum non tulit aequo animo Themis*, nec talia liqnit inulta; Protinus Aoniis immiſſa eſt bellua Thebis. *Id ipſum plane, vt Ouidius, narrat Pauſanias loc. laud. At ſi ſequamur* Heinſium, *ineptum eſt ſane*, Themidem *non inultum* liquiſſe factum Oedipi, *quod Sphingem interemiſſet, eiusque oraculum ſoluiſſet. Qualis haec Themis eſſet? Profecto ridiculum fecit Ouidium Heinſius; namque* Themis *non patitur peſtem terrae eſſe caeſam, et ſtatim immittit aliam belluam; quaſi laeſa eſſet Dea iuſtitiae occiſo monſtro homicida. His igitur fultus rationibus* Heinſio *fidem dare nihil poſſum. Si vero quis legere velit eum ſequutus verſ.* 765. et exitio multi pecorum ſuoque Rurigenae pauere feram, *pro* et ex. multis: pecorique ſibique Ruricolae pauere feram; *non refragari valde poſſim.* * Pallas obſcura Met. 6, 36.



eſt

*eſt non agnita, latens forma anus.* Talibus *obſcuram* reſecuta eſt Pallada dictis. *In praeced. verſu poëticam nouam locutionem et bellum* confiteri vultibus iram, *nota. vide* Reſequi. * aquas obſcuras facere *pro* turbare Faſt. 4, 758. ignoſcite Nymphae, Mota quod *obſcuras* vngula fecit aquas.

OBSESSVS ager *dicitur, vbi ſteriles herbae naſcuntur, infelix lolium* &c. Faſt. 4, 646. Saepe Ceres primis dominum fallebat in herbis, Et leuis *obſeſſo* ſtabat auena ſolo. * *pro* timidus Met. 5, 632. Occupat *obſeſſos* (*intellige a timore*) ſudor mihi frigidus artus.

OCCIDVVS Met. 15, 227. Labitur *occiduae* per iter decliue ſenectae, *ad occaſum vergentis. tota deſcriptio hominis in eo loco eſt longe pulcherrima.*

OCVLVS mundi, *de ſole, ſuauiſſime* Met. 4, 338. Omnia qui video, per quem videt omnia tellus, *Mundi oculus.*

ODORARE *pro* odore replere, *inficere, noue dict.* Met. 15, 734. Tura ſuper ripas, aris ex ordine factis, parte ab vtraque ſonant: et *odorant* aëra fumis.

OLIVIFER Faſt. 3, 151. Primus *oliuiferis* Romam deductus ab aruis Pompilius menſes ſenſit abeſſe duos.

OMEN Faſt. 2, 202. Carmentis portae dextro via proxima Iano eſt Ire per hanc noli, quisquis es. *Omen* habet. *Subiiciunt illud omen ſeqq.* verſ. Illa fama refert Fabios exiſſe trecentos: Porta vacat culpa, ſed tamen *omen* habet. *Deſunt hic duo verſus in nonnullis* MSS. *nec tamen ideo, vt opinor, eiiciendi. repetitum illud* omen habet, *Ouidianum eſt; praeterea portam illam* ſceleratam *dictam, infamem habitam eſſe et mali ominis, propter eandem cauſam, infelicem* Fabiorum ex ea egreſſionem *referunt alii ſcriptores ſat multi.* conf. Dion. Caſſ. T. 1. pag. 13. ed.

ed. Reimari. *et laud. ibi alios ſcript.*

OMNIFER, *pulchre de telluris vultu, quippe quae omnia ſuperficie nobis ferre videtur* Ov. Met. 2, 275. Suſtulit (Tellus) *omniferos* collo tenus arida vultus.

OPERATVS *ſacratus* Faſt. 6, 249. Veſta faue, tibi nunc *operata* reſoluimus ora. Ad tua ſi nobis ſacra venire licet.

OPEROSVS Ov. Met. 1, 258. mundi moles *operoſa eſt de ſententia Geſneri* coelum quod ſemper mouetur ex diſciplina illa, et motum rebus inferioribus inprimit; *ſed mihi contextus diſſuadere videtur, vt intelligam de coelo; praeced. enim verſu iam de coelo locutus erat poëta, et totus locus de vniuerſi ruina agit; quare hic* mundi molem *de vniuerſo omni capio, et* operoſa moles *eſt, magno artificio fabricata atque magna, admiranda, vti* aes operoſum *apud Ouid. Epiſt.* 3, 31. *et* ſepulchrum *operoſius* in Cic. libr. 2. de Legib. 26. * *qui multa efficit.* Met. 14, 22. Vtere tentatis *operoſae* viribus herbae * *artificioſus, pulcher.* Met. 15, 666 Incerti quid agant, proceres ad *templa* petiti conueniunt *operoſa* Dei.

OPIFER *Apollinis epitheton et Nomen* Ouid. Met. 1, 521. *Opifer*que per orbem dicor, *reſp.* τω *graeco:* βοηδρομιος *et* αοσσητηρ.

OPPONERE Ouid. Met. 2, 276. Suſtulit omniferos collo tenus arida vultus, (Tellus) *oppoſuit*que manum fronti, *ſc. propter aeſtum, in Phaëtontis incendio, fronti intolerabilem. At bone Deus! quam felici mente et poëtica haec imago ficta eſt; nonne hic quaſi ante oculos videmus Tellurem et dolemus eam?* tota iſta deſcriptio *Telluris in praeced et ſeqq. ſummam poſcit admirationem; vt v. c.* infra, quam ſolet eſſe fuit v. 277. preſſerat ara vapor &c. 283 *et tota ad Iouem preoatio.*

OPVS, Ouid. Met. 1, 469. Eque ſagittifera prom-

ſit duo tela pharetra, diuerſorum *operum*, i. *diuerſi et contrarii effectus.*

ORACVLVM Ov Met. 1, 321. quae (Themis) nunc *oracla* tenebat, i. *reſponſa dabat quaerentibus de futuris, namque eo tempore, de quo ibi narratur, oracula quae ita dicebantur, nondum erant inuenta; Eiusmodi* προλήψεις *poëtarum ſaepius inuenies.* * Id. Met. 1, 491. Suaeque illum (Phoebum) *oracula* fallunt. *i. diuinandi vis, et praeſenſio, ſuauiſſime poëta hanc cogitationem h. l. addit, quia de Phoebo narrat.*

ORBIS, orbes *de rota Ixionis nota, in aeternum verſa, cui adfixus, quo ſe apud inferos ſequiturque fugitque, circumuoluitur.* Met. 9, 123. Si te nulla mei reuerentia mouit; at *orbes* Concubitos vetitos poterant inhibere paterni. *Neſſus enim filius Ixionis, qui, vt ſciunt omnes, propter tentatum ſtuprum Iunonis tali ſupplicio coercebatur.* * orbis, clypeus, *quia eſt vt ſaepius Homerus* ἀσπὶς πάντοσε ἴση, *et notum*, orbes *dici omnia, quae rotundam, teretem formam habeant.* Met. 12, 97. Telum miſit in Aeacidem: quod et aes, (*laminam ſuperinductam clypeo*) et proxima rupit Terga nouena boum, (*erat clypeus decemplex, decem tergoribus boum tectus*) decimo tamen *orbe* moratum: *quia circa omnem clypeum ducta erat pellis, orbis eſt.*)

ORDO *de auctoritate imperii, quo ordo conſtituitur.* Met. 9, 439. propter amara ſenectae Pondera deſpicitur; nec, quo prius, *ordine* regnat.

ORIGO, *conditor, qui dat originem, vt nos der Urſprung, Urquell.* Ov. Met. 1, 79. mundi melioris *origo, de Deo creatore.* imago *leg. nonnulli; perperam. vid.* Barth. Aduerſ. LVIII. c. 10. * *cauſa, inuentor*, Met. 5, 262. Pegaſus huius *origo* fontis. cf. v. 264.

OS, *ora* pallida *gerere* Met. 4, 135. oraque buxo pallidio-

lidiora *gerens. ſed vide* gerere. * Os ſonans, *i. facundia ſumma* Met. 8, 532. Non mihi ſi centum Deus ora *ſonantia* linguae, ingenium capax, totumque Helicona dediſſet; Triſtia perſequereri miſerarum dicta ſororum. *Imitatio eſt illius Homerici* Iliad. *β*. 488. πληθὺν δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι κ. τ. λ. *Sed neſcio an felix imitatio. Homerus enim ingentem militum multitudinem, tot arma gerentes, quot* folia gignit et flores ver, *deſcripturus eo lumine orationis vtitur optime, re quaſi talia exigente; at h. l.* Ouidium miſerarum ſororum dicta perſequi *poſſet, etiamſi non* centum ora ſonantia *haberet; audirem forte, ſi* luctum, *nunc vero* dicta triſtia *modo miſerarum ſororum narrare voluit. Certe et hunc locum poëta* emendaturus, ſi licuiſſet, erat; *quare non ſingula rimabor, nec* totum Helicona *vituperare libet.*

# P.

PABVLVM Met. 8, 883. dederat graui noua *pabula* morbo. Glareanus *noua pabula intelligit* nouiſſima, vltima, *ſed ipſe fatetur nusquam ita occurrere voc., hinc itaque nec h. l. ſic accipiendum, niſi cogat neceſſitas; quod non eſt, namque* morbo noua pabula dare *eſt* augere morbum, *vt centies.*

PACALIS: *vox ab Ouidio nata.* Met. 6, 111. Circuit extremas oleis *pacalibus* oras. *Pingit in aris cingentibus omnem picturam oleas paciferas pacis ſigna ſua. Scaliger* παρεργα *picturae intelligi in margine notat, quae extrema, vt plurimum, et margines occupare ſolent; tale* παρεργον ex Luciano in Domo p. 909. *picturae ornamentum, quod Perſeum* interficientem *monſtrum exprimebat, laudat ad h. l* Burm. *et vid. voc.* Circuire. *Vocab.* pacalis *vero occurrit etiam* Met. 15, 59. *et* Faſt. 1, 719.

PACISCI, *pro poſcere* Met. 9, 426. Venerem quoque cura futuri tangit et Anchiſae renouare *paciſcitur* annos.

PALLERE, *eleg. de colore auri*, Met. 11, 110. Tollit humo ſaxum; ſaxum quoque *palluit* auro. *Adde ibid* verſ. 145. *et ne cogita de mutationibus.*

PALPITARE *dicuntur trementia membra morientium aut membra deciſa corpori, vt* Met. 6, 560. Vtque ſalire ſolet mutilatae cauda colubrae *Palpitat* (*exciſa lingua*) et moriens dominae veſtigia quaerit. *Pulchra et veritate colluſtrata comparatio! Sed quae ſequuntur, lingua* moriens dominae veſtigia quaerit, *ea vereor ne ſint ſubtilioris ambitionis, quam vt placere poſſint; Similem locum Virgilii culpauit* Marmontelius in Arte poëtica Part. I. c. 5. pag. 98. Verſ. germ,

PANDVS aſellus; *venuſte in imagine ſenis ebrii, haerentis*, non fortiter (i. *vacillantis imbecilli titubatione*,) in aſello, Met. 4, 27. *Pando* non fortiter haeret aſelſo; *quaſi incurvum aſellum videbis; illud* non fortiter *habet ridiculi venuſtatem.* * Delphines *pandi.* i. *ſimi.* Triſt. 3, 10, 43. * Rami Met. 14, 660.

PAPAVEREVS, *vox ab Ouidio nata;* Faſt. 4, 438. Illa legit calthas: huic ſunt violaria curae, Illa *papauereas* ſubſecat vngue comas. *flores papaueris: ſuauiter, comae papauereae.*

PAPYRIFER Triſt. 3, 10, 27 In ſe *papyrifero* qui non anguſtior amne Nilo Iſter. * Met 15, 753. Perque *papyriferi* ſeptemflua flumina Nili pictrices egiſſe rates.

PARARE iugulum: *porrigere, bene!* Met. 6, 553. Iugulum *collum*, (*nam in iugulo figebantur enſes, hinc* iugulare; *vide* Erneſt. Clav. Cic. h. v.) Philomela *parabat* ſpemque ſuae mortis viſo conceperat enſe.

PARATVS, *ornatus* Met. 6, 451. Ecce venit magnodines Philomela *para-*

*tu*,

*ta*, Diuitior forma. *Videtur Ouidius eo vocabulo princeps vſus.*

PARCERE *cum infinit.* Triſt. 1, 2, 2. Di maris et coeli, quid enim niſi vota ſuperſunt, ſoluere quaſſatae *parcite* membra ratis. *Parcite, nec plane ſoluite cet.*

PARILI, *aduerbial.* Met. 5, 478. *parili*que irata colonos Ruricolasque boues leto dedit. *Alii legunt:* pariterque.

PARILIS *pro* par, *frequens apud Ouid. vocab.* Met. 7, 305. Arte ſuum *parili* reuireſcere poſſe parentem. *Ibid.* 637. *pari*lique tremiſcere motu.

PASCERE ieiunia, *bene!* Met. 4, 263. *(de Clitie)* perque nouem luces expers vndaeque cibique Rore mero, lacrimisque ſuis ieiunia *pauit.*

PASSVS, paſſum lac, *de caſeo.* Met. 14, 274. Miſceri toſti iubet hordea grani, Mellaque vimque meri, et cum lacte coagula *paſſo.*

PATERE *dicuntur dii ei, quem exaudiunt.* Met. 10, 483. O ſi qua *patetis* Numina confeſſis. cf. 488. Numen confeſſis aliquod *patet.* * *eleg. etiam* patere *dicuntur, quae late conſpiciuntur, et quaſi* patent *oculis, vt* patens *coelum* Cic. de Diuin. l. 1. *et apud Ouidium ipſum* Epiſt. 7, 119. patentia moenia: *hinc emendandus locus* Met. 11, 394. *vide* arx. * patere ferro, *de parte corporis obnoxia vulneribus.* Met. 13, 392. Dixit: et in pectus tum denique vulnera paſſum; *nam antea caruit vulnere:* qua *patuit* ferro, letalem condidit enſem. *qua parte vulnus accipere poterat, reliquum enim corpus a vulneribus immune habebat.* cf. Sophocl. Aiax verſ. 840. * Met. 14, 133. Si mea virginitas Phoebo *patuiſſet* amanti, *tradita fuiſſet ad corrumpendum!*

PATI ſeculum, *pro transigere viuendo, noue dictum* Met. 7, 274. quibus inſuper addit Ora caputque *nouem* cornicis *ſaecula paſſa. Heinſius mutanda coniicit* oua *atque non temere*,

*vt equidem ſentio, cum conſtet vſus Ouorum in ſacris magicis vel ex laudato a Burmanno loco.* Plin. 19, 4. * pati proelia, *graeco locutio, et audacter de clypeo*, Met. 13, 117. Adde quod iſte tuus tam raro proelia paſſus Integer eſt clypeus.

PATIENTER, *cum venia, et fauore*. Triſt. 2, 7, 27. Nec tamen illa legi poterunt *patienter* ab vllo; Neſciet his ſummam ſi quis abeſſe manum. *loquitur de libris* Metamorph. *in quibus huc illuc explicandis vt par erat ad h. l. prouocauimus licet non ſit negandum, tam praeclare perſcriptum etiam, vt nunc eſt, eſſe librum, vt vel minimi naeui optimam ſtatuam leuiter foedare videantur. Forte etiam ipſe poëta poſtea in exilio opus retractauit, quod elicere quis poſſet ex tam multis diuerſis lectionibus, quae videntur ab ipſo poëta naſci. Nec mirum foret, cum conſtet opus Faſtorum apud Tomitanos demum ad finem eſſe perductum.*

PATRVVS *adiect.* patruus enſis Faſt 4, 55. Enſe cadit *patruo* Lauſus. *Nil mutandum. Sic* Homer. 9, 563. κασιγνητοιο φονον *dixit* fraternam caedem, *et ſimilia paſſim Graeci et Latini.*

PECTEN *quum etiam ſit* plectrum, *quo fila citharae percutiuntur, belle* alterno pectine canere *Ouidius dicit* de genere elegiaco, Faſt. 2, 121. Dum canimus ſacras alterno pectine Nonas Maximus hinc faſtis adcumulatur honos. *His ſcilicet Nonis Auguſtus cognomentum* Patris Patriae *accepit. Contigit hoc anno* 758. V. C. *ſeptem annis poſt decimum tertium Auguſti conſulatum.* cf. Sueton. Aug. c. 58.

PECTVS, *venuſte* Faſt. 3, 71. Romulus hoc vidit, ſelectaque *pectora*, Patres dixit: ad hoc Vrbis ſumma relata nouae. *Alii legunt* corpora, *quae eſt inficeta gloſſa.* bene pectora ſelecta, *de ſenibus*

*bus delectis, conſilio et prudentia grauibus.*

PENATIGER, *epith. Aeneae, natum ab Ouidio; quia penates geſſerat, tulerat in Latium per longos errores.* Met. 15, 450. Haec Helenum ceciniſſe *penatigero* Aeneae Mente memor refero.

PENDERE Met. 6, 667. corpora Cecropidum pennis pendere putares; Pendebant pennis quorum petit altera ſiluas: Altera tecta ſubit. *Mirum artificium h. l. in narranda mutatione Prognes et Philomeles in hirundinem et luſciniam; facile nempe fuiſſet vati pluribus deſcribere mutationem, vt alias idem fecit; iam adeo cito mutantur, vt vix ſentiat lector. Vnde hoc? Atqui proſequebatur eas nudo enſe Tereus, effugiunt, et niſi* quam minimo *temporis puncto mutantur, mortem oppetent. Dum itaque fugiunt, iam quaſi pennis ſublatae properant, iam pennis vere pendent; factae volucres. Velocitas verborum velocem mutationem exprimit; feliciter. Longe alia res erat in Tereo transferendo: hinc etiam longior eſt in deſcribenda eius mutatione ſolers poëta.* cf. verſ. 67. ſeqq. *ſi qui ſint, qui amant explicationem totius fabulae, et qua hiſtoria nitatur, ſcire; legant* Pauſaniam libr. 1. c. 41. *De aliis ad mythologiam pertinentibus conſulendus* Cerda ad Virgil. Eclog. 6, 79. *Sed eſt paullo longior iuſto diſputatio.* * pendere in aëre, *pulchre de volante, expr. quod nos dicimus ſchvveben.* Met. 7, 329. Deſiluit ſaxo; cuncti cecidiſſe putabant: Factus olor niueis pendebat in aëre pennis. *Aduerte h. l. bene rei celeritatem exprimentem orationem. Narrat celeriter duobus verſibus, quod cito fiebat.* * Met. 8, 12. Et *pendebat* adhuc belli fortuna; diuque inter vtrumque volat dubiis victoria pennis. *Pulchre!* dubiis pennis, *de volante dubia mente,*

*quorſum vergatur*, * Pendere *eleg. ii dicuntur, qui in ſummo rerum timore et expectatione verſantur.* Met. 11, 352. *pendet* et ipſe metu trepidus Trachinius heros. *Heinſius eiiciendum hunc verſum putat. ſi quaeris cauſam; nullam dedit: neque ego vllam ſcio. Burm. emendat cum multis ſcriptis, vt eſt in noſtra Editione. Heinſiana habet*: pendet et ipſe metu trepidat Tr. h.

PENSARE, *compenſare, in vicem alterius accipere.* Met. 5, 94. *penſa*que hoc vulnere vulnus. *de locutione penſare aliquid aliquo fuſe diſputat* Vorſtius de Latinitate vulgo neglecta Part. 2. c. 1.

PER, *ita vt reſpondeat graeco ἀνὰ, diffuſe, ſparſe &c. per aliquam rem.* Met. 4, 405. Fumida *iam dudum latitant per* tecta ſorores; *huc, illuc, per omnia loca tecti &c.* per cauſam Triſt. 2, 452. *vide* cauſa.

PERAGERE Met. 8, 622. immenſa eſt, finemque potentia coeli Non habet: et quidquid ſuperi voluere *peractum eſt! longe pulcherrime, et quadam cum ſublimitate*, peractum eſt, *ad celeritatem expletae voluntatis Deorum indicandam. volunt, iam eſt* peractum.

PERARARE, *Ouidianum verbum; idem quod arare, vel exarare.* Met. 9, 565. Talia nec quicquam *perarantem, exarantem, ſcribentem*, plena reliquit cera manum: ſummosque in margine verſus adhaeſit. **pro* arare *propria ſignificatione* Met. 14, 96. Naresque a fronte remiſſas Contudit, et rugis *perarauit* anilibus ora. *Nota eſt translatio* rugae arant faciem; *de rugoſa, ſenili facie.*

PERCVTERE: *ſolent librarii et codd. hoc vocab. cum altero* percellere *ſemper fere apud poëtas confundere; quare notandum ſolum, vt Burmannus iam docuit*, percellere *hac valere ſignificatione, vt notet* in

*n dare, euerte-*
*nere*; percutere
*planctu et luctu*
*n eſſe vocabu-*
*nc facili negotio*
*i multa loca poſ-*
*us enim eſt* per-
*quam* percutere.
*vbicunque fere*
*a res geritur, et*
*proſternitur, lo-*
*bet* percellere, *vt*
Ouidium Met. 5,
et 98. 13, 312.
rcutere *vero eſt*
e, plangere Met.
et 481. *eleganti*
*one, Ouidio ſoli-*
idaque marmoreis
*t* pectora palmis;
traxerunt te-
*ercuſſa* ruborem.
, 138. *Percutit*
*s* claro plangore
. *Quam bene*
s! *qui talia non*
*ant*; *mouet mi-*
*diam. Lubet hic*
*ere notam* Bur-
*ad* Met. 4, 138 *et*
*ibi probatur, et*
*non multa eius*
*bona habet Bur-*
*s.* „Percutere *pro*
ere infinitis apud
ium locis. In ve-
ntioribus animi
„adfectionibus, ego ma-
„lim vti verbo *percuſſus*
„quam *perculſus*, vt re-
„cte Pierius ad illum
„Virgilii locum. 1, 513.
„et libr. 6, 475. *Nec mi-*
„*nus Aeneas caſu percuſ-*
„*ſus acerbo.* Vbi addit
„idem, mortales tot ae-
„tatibus neglexiſſe diffe-
„rentiam inter *percul-*
„*ſum* et *percuſſum*. libr.
„8, 122. *Obſtupuit tan-*
„*to percuſſus nomine*
„*Pallas.* Lucan. 5, 595.
„Mens dubiis *percuſſa*
„pauet. 1, 487. Nec ſo-
„lum vulgus inani *Per-*
„*cuſſum* terrore pauet.
„5, 737. *percuſſo*que
„vulnere coeco, et ita
„paſſim. Ratio autem,
„cur in his omnibus *per-*
„*cuſſus* praeferri debeat,
„eſt quia translatio aper-
„ta eſt a vulnere corpo-
„ris ad mentem, quam
„manifeſte Cicero oſten-
„dit Epiſt. Att. 3, 17.
„Percuſſiſti autem me
„etiam de oratione pro-
„lata; cui vulneri, vt
„ſcribis, medere, ſi quid
„potes.„ *Plura etiam*
*dabit volentibus* Dra-
kenborch. ad Sil. Ital.
libr. 2, 213. * percute-
re

re in cor. Met. 5, 384. Inque cor hamata *percuſſit* arundine Ditem. *Sed vide* In. * Met. 5, 472. et repetita ſuis *percuſſit* pectora palmis. [1] *Notanda videtur ars huius verſus quaedam, in ipſis verbis adhibita. Habes hic repetitam litteram* p *mira cum efficacia, et ipſe verſus numerus rem adiuuat.* * *verbum textorium, de qua ſignificatione miror nihil in* GESNERI *Theſauro monitum eſſe; ea locupletari iam debet.* Met. 6, 58. *Percuſſo* feriunt inſecti pectine dentes, i. e. *ſubtemen illud inductum, feriunt dentes inſecti, ipſo pectine percuſſo, vt textum denſetur, filis arctius coëuntibus. Ita etiam hoc verbum occurrit apud* Iuuenal. Sat 9, 30. Et male *percuſſos* textoris pectine Galli; *de lacernis pinguibus, raris, duri craſſique coloris. Et apud* Lucan. 10, 141. Candida Sidonio perlucent pectora filo Quod Nilotis acus *percuſſum* pectine ferum ſoluit, et extenſo laxauit ſtamina velo. * percutere aëra *bene de volante* Met. 10, 159. *percuſſo* mendacibus aëre pennis.

PERFLARE. Met. 10, 739. Excutiunt iidem, qui *perflant* omnia, venti. *Sed lectio oppido falſa eſt. MSS. alii:* qui praeſtant omina. *alii, iique plurimi:* qui praeſtant nomina: *eaque vera lectio, vt iam vere vidit Heinſius. Quid ſibi enim velit?* qui perflant omnia, venti, *quam frigide, quinimo, quam pueriliter eſſet dictum! Lectio autem:* qui praeſtant nomina, venti; *et elegans, et Ouidiana eſt!* Adonidis *cruor enim in* Anemonem *florem mutatus eſt; qui flos* ἀπὸ τȣ ἀνέμȣ *nomen deducit. quo alluſit Noſter. Appoſite Plinius libr. 21. c. 23. de anemone:* flos numquam ſe aperit, niſi vento ſpirante, vnde et nomen accepit. *quem locum Plinii iam ad Ouidium laudauerat Heinſius.*

PERMITTERE *proprie et etymologικως* mittere per

*per ſpatium.* Met. 14, 182. vidi cum monte reuulſo Immanem ſcopulum medias *permiſit* in vndas. *Expreſſus locus eſt ex* Odyſſ. 9, 480. ſeqq. *quem locum conf.*

PERPICTVS, *variegatus. vocab. Ouidii vni proprium, ſi vera eſt lectio vulgata.* Met. 10, 262. Silia *perpictas*que pilas et ab arbore lapſas Heliadum lacrimas. *Sed plura MSS. habent:* Liliaque pictasque pilas cet. *et ita edidit* Burm. Heinſius *coniicit:* Lilia fert pictasque pilas. *Non probo; et MSS. auctoritatem ſecutus Burmannianam lectionem accipio.*

PERVIDERE *pro ſimplici* videre Met. 14, 375. ſocerum qui *peruidet* omnia ſolem Accipe. conf. hoc vocab. in Part. I. Clauis.

PERVIVS Met. 5, 194. Adapertaque velle ora loqui credas; nec ſunt ea *peruia* verbis; *pulchre de ſigno marmoreo* hominis *qui aperit os ad loquendum. Namque in hyadem mutatus eſt Nileus eo ipſo geſtu, quo loqui vult. In tota illa deſcriptione mutatorum hominum cum Perſeo pugnantium tanta ars poëtae cernitur, vt nulla ſupra eſſe poſſit. Dum ſingulos mutatos narrat, ſingulos geſtus deſcribit* cf. verſ. 182. verſ. 286. verſ. 194, 199. 706. &c. *quales figurae! quanta poëtae inuentio! quanta venuſtas, quanta imaginum ridicula voluptas. ſenſus ipſe tuus optimus erit interpres.*

PHILYRA *vide Part. I. Clauis.* Faſt. 5, 337. Ebrius incinctis *philyra* conuiua capillis Saltat.

PIACVLVM *de inferiis* Met. 5, 569. Indui terque atras veſtes et inane ſepulchrum Conſtituit, falſisque *piacula* manibus infert. *bene* falſis manibus, *de foemina decepta fraude et mendacio mariti.*

PICTVS. faſti picti, *quia ornari coloribus ſolebant* Faſt. 1, 11. Quaque ferunt illi *pictos* ſignantia *faſtos*, Tu quoque cum Druſo praemia fratre feres. *vide* Faſti.

PIN-

PINGERE *de opere textorio, vt ſolemne eſt* Met. 6, 71. Cecropia Pallas ſcopulum Mauortius in arce *pingit* et antiquam de terrae nomine litem. *Scopulus eſt* Αρειος παγος, *ſic dictus ab inferendo eo loco a Marte Halirrhotio, Neptuni filio. De re ipſa vide* Burm. diſputt. de Ioue fulgerat. 6. 8. antiqua illa lis de Terrae nomine, *notiſſima illa quidem eſt, ſed ſi vis, adi* Apollodor. Libr. 3. c. 13. *qui cum Ouidio etiam conſentit.*

PINGVIS: alimenta pinguia, *bene de ſulphure &c. quae ignem creant in monte Aetna* Met. 15, 352. Nempe vbi terra cibos alimentaque *pinguia* flammae Non dabit, abſumptis per longum viribus aeuum.

PLACARE ieiunia Met. 15, 94. Nec, niſi perdideris alium, *placare* voracis. Et male morati poteris ieiunia ventris. *vide* Moratus. *Sunt qui legunt* pacare, *male!*

PLACIDVS: lapſus *innocuus* Faſt. 6, 510. Placido lapſu per ſua regna fuerunt.

PLANGOR Met. 6, 532. Lugenti ſimilis, caeſis *plangore* lacertis. *Noto ideo ſolummodo hunc verſum, quia adulterinus eſt, in quem iam etiam animaduertit Heinſius. Hic omnino adnotare libet, quum in Ouidio tam multi verſus occurrant, quorum auctoritatem negant viri docti recte; eſſe quadam animi prouiſione hic agendum, atque plurimos tales verſus et eſſe adulterinos et tamen non eſſe. facile animaduertitur in prioribus libris eiusmodi verſus non occurrere, inde a ſexto libro vim eorum eſſe magnam. Vnde hoc? Nempe niſi me omnino fallunt, non fallit coniectura me mea, poetae non elaboratos hos libros inuito excidiſſe, et plures eiusmodi verſus eſſe ſcriptos de quibus adhuc, quia limam expectabant. quos emendaturus, ſi licuiſſet, erat, eos lectores librarii modo emendarunt*

*, modo omiſe-*
*ndo fideliter de-*
*it. hinc illa va-*
*licum; hinc et*
*i ſunt iam nec*
*i verſus.*
S genialis Met.
Platanus genialis
coloribusque
*de* Genialis.
i alis *dicuntur*
*tum ſtrepitum*
*aciunt* Met. 14,
ſumerusque ex
naior ſubuolat,
*plauſis* circum-

lena manu, i.
largiter Faſt. 4,
*enum dici, pro*
*i, conſtat vel ex*
i Epiſt. 16, 376.
n *plena* munera
*le, vbi plena*
*tegra eſt, per-*
*c deſunt alia*
*ſic apud* Cic.
Quaeſt. 26. pr.
armen eſt per-
nc intellig. ple-
Met. 11, 391.
regina piosque
tus, plena eſt
gratia noſtri. i.
*n meum grati-*
*i profecto inte-*
*l; vere ſiet,*

*quod fauor, amor meus promittit. Peſſime enim in Vulgg. Edit. et quod mirum in ipſa Burmanniana legitur*: promiſſi gratia veſtri. *Neſcio an hic dormitauit Burm. namque ipſe expedire h. l. ſe poſſe deſperat.* „An recte ſit dictum, *ait*, dubito, pro concedo in tuam ſententiam, et obſequor omnino; acutiores viderint„ *et tamen addit, codd. Med. et decem alios legere*: promiſſi gratia noſtri. *Hos et tot auctores cur itaque non ſequitur? Plana tum omnia, vt explicaui: etiam Heinſius emendat*: promiſſi gloria veſtri: quod quid *ſibi velit, viderint manes Heinſii.* * Pleniſſima verba, *quae ſint, quaeritur in* Met. 10, 290. Tum vero Paphius pleniſſima concipit heros Verba, quibus Veneri grates agat. *Pygmalion videns certo eſſe ſtatuam in puellam mutatam*, pleniſſima concipit verba: Burm. haec„ quaenam ſunt verba pleniſſima? mihi certe non intelle-

tellecta; quare non diſplicet vnius Heinſiani ſcriptura, *pleniſſima vota. plena vota* ſunt, vt fruatur et coeat cum imagine illa eburnea, iam foemina facta; ſic Art. 1, 671: *Quantum defuerit pleno poſt oſcula voto.* Et ita Petron. c. 97. et hic quidem pleniorem ſpem concepit. *de votis* autem hoc ſenſu vide ad Petron. c. 86. *vota* vero et *verba* confundi docuit iam Heinſius ad Met. 4, 387. *Hoc certe niſi eſt corrumpere locum ſanum; profecto nusquam vllus corruptus. Omnia reliqua, quae profert Burmannus fuerint inania neceſſe eſt, ſi modo pleniſſima verba ſenſum ſundant. Atqui fundunt ſenſum elegantiſſimum. Ex iis locis, quae ſupra poſuimus, clare elucet,* plenum *eſſe* perfectum, integrum, *hinc* pleniſſima verba *ſunt* perfecta; *namque Pygmalion rediens ab ara Veneris inuenit ſtatuam ſuam puellam plane factam* verſ. 281. viſa tenere eſt, iam manibus pectora tentat, Iam ſtupet, et timide gaudet, fallique veretur: rurſus ſtatuam retractat. *Dum vero amplius dubitare nequit, eſſe veram puellam, non porro timide gaudet, non ſtupet, ſed* pleniſſima verba concipit; *Quis eſt quin intelligat? nempe nunc proloquitur, ſilentium rumpit,* pleniſſima, *integra verba prodit. quid apertius? namque explicat ipſe poëta*; concipit heros verba quibus Veneri grates agat: *ergo integra voce et clara grates iam agit Veneri. Vſque adeone dormitauit Burman. vt vota poneret, cum ineptum ſenſum pariant; quid enim eſt*: vota concipit quibus Veneri grates agat. *ſed nimium iam dixi. cf. inſuper* Cic. Orat. 47. *vbi* plena verba *ſimili ſenſu, et vide* h. voc. *in Claue* Erneſt.

POENA lucroſa *eleg.* pro poena eius eſt lucrum, Triſt. 2, 507. Quoque minus prodeſt poena eſt lucroſa poëtae, Tantaque non paruo crimina praetor

praetor emit. *Vix ego capio, qui factum ſit vt omnes interpretes hunc locum concoquere non potuerint. Omnes fere emendauerunt; pauci adeo ſiniſtre locum explicarunt, vt mirandum ſit. Heinſius reſcribere conatus eſt;* Qua minus prodeſt, ſcena eſt lucroſa poëtae. *Id quod vltro intelligitur; quodſi talia ſcripſiſſet Naſo, ridendus eſſet.* Clericus Art. Crit. Parte III. S. I. C. 16. *inepte* poenam *interpretatur* laborem. Heumann. in Parergis crit. p. 163. *reſtituere auſus eſt, more ſuo,* Quaeque minus prodeſt, ſcena eſt lucroſa poëtae. *Quam lectionem ſecutus Burmannus recepit. Peſſime! an neſcit vllus interpres, Ouidianum eſſe, ludere interdum verbis aut vſurpare verba ſignificatione ea, vt fiat* ὀξύμωρον? *atqui ſic h. l.* poena *accipienda. Loquitur Naſo de mimicis, proteruis et petulantibus poëtis. dicit:* quoque minus prodeſt; *quo magis ſcil. iocis illiberalibus abundat.* Poena lucroſa poëtae eſt; *poena eius valde lucroſa eſt, talis eius poena eſt, vt gaudeat, accipit peccuniam pro fabula.* Poena *eius eſt lucrum. Quid planius eſſe poteſt? Quid magis Ouidianum? Explicat ipſe ſententiam, cum addit:* Tantaque non paruo crimina praetor emit. *Accedit denique vt vox* poena *ſit media, et interdum de bonis accipiatur. vide* Dan. Heinſ. ad Sil. Ital. 2, 592. *et cf.* verſ. 509. et 510. *in noſtro loco.*

PONDVS Metam. 13, 86. Hunc ego ſanguineae, ſucceſſu caedis ouantem Cominus ingenti reſupinum *pondere* fudi; *ſaxo cf.* Homer. Iliad. ξ. 409. ſeqq. *Omnis oratio Aiacis ad Homeri deſcriptas eius virtutes reſpicit.*

PONERE in flammas, *accendere* Met. 8, 453. ſtipes erat, quem, cum partus enixa iaceret, Theſtias, in flammas triplices *poſuere* ſorores, *Parcae.*

POPILIO Met. 15, 374. Quaeque ſolent canis frontes intexere vilis Agreſtes tineae, res obſeruata colonis Ferali mutant cum *papilione* figuram. *Totus ille locus explicatur* a Plin. Libr. 11, c. 32. „Multa autem inſecta et aliter naſcuntur, atque inprimis ex rore. Inſidet hic paphoni folio primo vere, et ſpiſſatus ſole in magnitudinem milii cogitur. Inde oritur vermiculus paruus, et triduo mox eruca, quae adiectis diebus creſcit inmobilis, duro cortice ad tactum mouetur aranei. Haec eruca quam chryſalidem appellant, rupto deinde cortice volat *Papilio. Quare vero* feralis papilio *dicatur, eo referendum* quod Plin. Libr. 28. c. 10. *ait*: Papilio quoque lucernarum luminibus aduolans, inter mala medicamenta numeratur. Huic contrarium eſt iecur caprinum &c.

POPVLABILIS *nouum ab Ouidio factum vocab.* Met. 9, 262. interea quodcunque fuit *populabile* flammae (*quodcunque flamma populari poterat, euertere*) Mulciber abſtulerat.

POPVLARIS oliua *bene dicitur, quam tenet Cephalus Athenienſis, in qua terra natam eſſe oleam ſciunt omnes* Met. 7, 498. Ramum tenens *popularis* oliuae.

PORRIGERE *extendi: cum vi pingendi* Met. 4, 574. Ipſe precor ſerpens in longam *porrigar* aluum, Dixit et vt ſerpens in longam tenditur aluum. *bene!* in longam aluum porrigi *de homine in draconem monſtrum mutato. Nota praeterea ſuauitatem Ouidianam in repetendo*: ſerpens in longam porrigar aluum, dixit et vt ſerpens in longam tenditur aluum. *Narratio inde vitam accepit h. l. et vigorem quendam.* * porrigere *poët. et eleg.* Met. 15, 741 Inſula nomen habet, laterumque a parte duorum *Porrigit* aequales media tellure, lacertos.

PORRO *de tempore praeterito, vt* quod porro

ſit, *ſit id, quod praeteriit.* Faſt. 1, 635. Porrima placantur poſtuertaque (*Nymphae Carmentae*) ſiue ſorores ſiue ſugae comites, Moerali Nympha duae: altera verſurum poſtmodo quidquid erat porrima *ſcil. ideo ſic dicta, quia caneret omne praeteritum*; poſtuerta *vero futurum. Vellem notatam hanc notionem* τῆς porro in Geſneri Theſauro, *quum ſit rara et contra vulgarem Grammaticorum ſententiam. Ceterum non eſt conſilii noſtri et huius libelli, de etymologia* porrimae et poſtuertae, *diſputare aut, definire, ſit* poſtuerta *an* poſtuenta *dicenda illa Dea. Vide alia prolata apud* Gell. Noct. Att. 16, 16.

PORTENTIFER *vox ouidiana*, Venena portentifera, *quae monſtra creant* Met. 14, 55. Parnus erat gurges curuos ſinuatus in arcus — — hunc Dea praeficiat; *portentiferisque* venenis inquinat.

POSCERE *eleg.* poſcor Palilia; *poſcitur a me vt Palilia canam* Faſt. 4, 721. Nox abiit, oriturque aurora. Palilia *poſcor.* Non poſcor fruſtra; ſi fauet alma Pales. *Nonne animaduertis conciſum genus ſcribendi h. l ſuauiſſime adhibitum? relege locum ipſe! ſiue vero* parilia *ſiue dicas* Palilia, *per me licebit; iudicent Critici ii, quorum intereſt. De ipſo Feſto ſatis docenda docet poëta loco cit.*

POSITOR *conditor, noue dictum* Met. 9. et in Aſide terra moenia conſtituis, *poſitoris* habentia nomen. Faſt. 2, 63. Templorum *poſitor*, templorum ſancte repoſtor. *vide* repoſtor.

POTENS herbae potentes; *de veneficiis* Met. 4, 49. * potens votum *dicitur tum ſit, quod vouebatur* Met. 8, 752. vittae mediam, memoresque tabellae certaque cingebant, voti argumenta potentis. *Fabulam, quae hic narratur*, Ereſichtonis, *deſcribit* Callimachus in hymno Ce-

teris verſ. 38. *ſeqq. ſi vtrumque poëtam conferre, et vtri palma debetur decernere velis, aut voluptate iucundiſſima perfrui, lege, non* Scaligerum poet. 5, cap. 8. *ſed* Erneſti *ſingularem commentationem de* Ereſichtone, *qua vterque poëta comparatur.* * potens, *felix namque intell. et voti;* potens voti Met. 10, 340. *Dicit Myrrha foedo patris amore correpta. Non* quia iam meus eſt; non eſt meus; *(facete nec ſiniſtre, ſi quid video, ſenſum enim vere et breui ardentem notat.)* Ipſoque damno eſt mihi proximitas: aliena (*non filia*) potentior (*voti*) eſſem.

POTIOR *vide Clav. Part. I. in h. voc.* Met. 14, 169. Hac mihi ſi *potior* domus eſt Ithaceque carina. *amabilior, melior. Heinſ. conicit:* Hac mihi ſi potior domus eſt Ithacaea carina. *At nec illa nec aliis prolatis emendationibus opus eſt.*

PRAECEPS tempus, *periculoſum, anceps. eleg. Metaphora* Faſt. 2, 400. At ſi quis veſtrae Deus eſſet originis auctor, in tam *praecipiti* tempore ferret opem.

PRAECIPERE Met. 4, 758. taedas Hymenaeus Amorque *praecipiunt. Indignum iis officium, et cur* praecipere taedas? *reddunt alii,* hortantur, ſuadent, *ſed friget ſenſus. ſunt etiam, qui legant* praecipitant, *vt ſit ſententia: impellunt ad nuptias properandas, ſed nec id audiendum. Recte igitur Heinſius ex* MS. Florentino *aſciuit:* Praecutiunt; *pulchre! eſt enim haec res apprime digna Hymenaeo et Amore.* Propert. 3, El. 15. Ipſe amor accenſus percutit ante fores, *vbi etiam leg.* praecutit *recte vir doctus monet.* Geſnerus in Theſaur. *explicat* praecutere, *inter praeferendum quatiunt. fortaſſe vero* praecutere, *h. l. eſt ſimpliciter* quatiunt, *aut ſi mauis, iam ante nuptias* quatiunt, tripudiantes gaudio. * praecipi ſeges *dicitur* aeſtu, *cum ante matu-*
rit.

*ritatem creſcit* Faſt. 4, 940. Eſt canis (Icarium dicunt,) quo ſidere moto Toſta ſitit tellus, *praecipitur*que ſeges.

PRAECOMPOSITVS Faſt. 6, 674. *Praecompoſito* nuntius ore venit.

PRAECONIVM diis dicere *dicuntur, qui puniti ſe poenam mereri fatentur* Pont. 1, 1, 55.

PRAECONSVMERE *vox Ouidio forte propria* Met. 7, 489. Vtilius bellum putat eſſe minari, Quam gerere, atque ſuas ibi *praeconſumere* vires.

PRAECONTRECTARE videndo, *pulchre et ſignate* Met. 6, 478. ſpectat eam *praecontrectat*que videndo; *quaſi oculis omnia membra contrectat, pererrat lumine totam, vt ait Virgilius.*

PRAECORRVMPERE, *antea corrumpere voc. Ouidian.* Met. 14, 135. Dum tamen hanc ſperat, dum *praecorrumpere* donis Me cupit.

PRAECORRVPTVS *voc. ab Ouidio factum.* Met. 9, 296. Illa quidem venit, ſed *praecorrupta (Iuno Lucina, venit ſed antea iam ſubornata a Iunone Iouis vxore)* meumque Qua donare caput Iunoni vellet iniquae.

PRAEDELASSARE *verbum Ouidianum; ante delaſſare, bene* Met. 11, 731. Adiacet vndis Facta manu moles, quae primas aequoris iras Frangit, et in curſus quae *praedelaſſet* aquarum.

PRAEFRIGIDVS Pont. 4, 12, 35. Et tepidus Boreas, et ſit *praefrigidus* Auſter.

PRAELVSTRIS *pro* illuſtris. *Ouidianum vocab.* Triſt. 3, 4, 5. Viue tibi quantum pote, praeluſtria vita, ſaeuum *praeluſtri* fulmen ab arce venit.

PRAEPES *Pegaſi epitheton* vt Met. 5, 257. *Inde et ſic legendum:* praepes *pro* praeceps Met. 4, 417. ſic celeri fiſſum praepes per inane volatu Terga fere preſſit.

PRAESENS: *maior, potentior* Met. 3, 758. Nec ſi quaeſieris odium Cyclopis amorne Acidis in nobis fuerit *praeſentior*

edam; *ex vera Heinſ. lectione quam tuentur optimi libri.* *Sic* Epiſt. 16, 271. O decus, o praeſens genitorum gloria fratrum. *vide* praeſentia. * Dea *praeſens, potens* Met. 14, 123.

PRAESENTIA *potentia et quidem ea, quae ſe ſtatim exſerit* Met 4, 611. tanta eſt *praeſentia* veri. Geſneri *Theſauro adſcribi haec ſignificatio poterit*, omiſſa. *licet de voce praeſens* n. 6. *monitum ſit.* * praeſentia, *potentia* Met 4, 612. tanta eſt *praeſentia* veri. ſeu Dea tu praeſens ſeu Dis gratiſſima dixit.

PRAESIGNIS *mirabilis, pro* inſignis Met. 7, 150. Peruigilem ſupereſt herbis ſopire draconem, qui cruſta linguisque tribus *praeſignis* et vncis Dentibus horrendus, cuſtos erat arboris aureae. *Ita legendum exiſtimo, non, vt edidit Burmannus*, arietis aurei, *ſecutus Heinſii coniecturam, non ſuffragantibus vllis libris; putat non poſſe dici* auream arborem, *quae aureum vellus ferat; an ignotum igitur ei erat haec figura, quam, ſi more eius agere placeret, ſexcentis locis probarem. ſed ſciunt tirones. Nec aliam cauſſam mutandi ipſe Heinſius inuenire potuit. De re ipſa voluptas erit conferre* Apoll. Rhod. 4, 145. ſeq. et Ouid. Epiſt. 12, 101. * Met 15, 611. Exhibuit gemino *praeſignia* tempora carmine.

PRAESTANS Met. 13, 758. Nec ſi quaeſieris odium Cyclopis amorne Acidis in vobis fuerit *praeſtantior*, edam. *ſed nihil eſt illa lectio, legendumque cum Burm. et Heinſio* praeſentior. *vide praeſens.*

PRAESTES *Deus tutelaris, lar, qui praeeſſe credebatur rebus agendis. Duplex genus et eorum, qui praeſtant omnia tuta hominis vnius. vid.* Epict. Diſſert. 1, 14 *et eorum qui curam Vrbis, regionis et ſic porro gerunt. Praeſtites dicti, quia praeſtant tuta.* Faſt. 5, 129 *Praeſtitibus* Maxae laribus videre calendae Aram conſtitui, ſignaque

que parua Deum. Voue-rat illa quidem curias, ſed multa vetuſtas De-ſtructa et ſaxo longa ſe-necta nocet, Cauſa ta-men poſiti fuerat cogno-minis illis quod *praeſtant* oculis omnia tuta ſuis. cf. Briſſon. de Form. Libr. 1. c. 84 p. 46. *et quae plura* docet Ouidius loc. laud. verſ. ſeqq.

PRAETENTARE *tractare, pulſare ſcil. citharam* Met. 5, 393. Calliope quaerulas *praetentat* pollice chordas; atque hac percuſſis ſubiungit carmina neruis. * Met. 8, 7. *praetentat*que ſui vires Mauortis in orbe Alcathoi. *Experitur copiarum ſuarum vires ante ipſum verum bellum.* * *eleg.* Met. 14, 189. *praetentat*que manu Siluas. *explorat, tangenda manu.* * *praetentaque* forti tela tenent dextra *librata.* * Met. 9, 590. ante erat ambiguis animi ſententia dictis, *praetentanda, experienda mihi.*

PRAETERIRE Triſt. 2, 2, 90. At, memini, vitamque meam moresque probabas, Illo, quem dederas *praetereuntis* equo. *Reſpicit ad munus Auguſti, quo morum magiſter erat;* cf. Sueton. c. 22. *et notum eſt ex Antiquitt., equites ſolitos praeterire equo Cenſores, cum luſtratio eſſet; qua luſtratione acta nunquam ſe notatum a Caeſare propter mores poeta dicit. Male Ciofan.* „Hoc ideo dicit, quod penes Auguſtum Cenſorum, qui equitibus equos dabant, auctoritas manſerat.„ *Non auctoritas Cenſorum, ſed ipſum munus Cenſoris Auguſti erat; non cenſores equites dabant, ſed adimere equitibus male moratis poterant.*

PRAETERITVS pudor, *laeſus, neglectus.* Triſt. 2, 410. Eſt et in obſcoenos deflexa tragoedia riſus, Multaque *praeteriti* verba pudoris habet. *Sic* Pont. 3, 4, 44. Quo magis, o lector, debes ignoſcere, ſi quid Erratum eſt illic, *praeteritum*que mihi,

PRAEVISVS Met. 15, 135. Percuſſaque (*victima*) ſanguine cultros inficit in liquida *praeuiſus* forſitan vnda. *Intelligunt omnes interpretes de cultris poſitis iuxta victimam mactandam, quorum imaginem forte vidit in aqua, in ſacris adhibita, et per pelues diſpoſita* conf. Faſt. 1, 327. an quia *praeuiſus* in aqua timet hoſtia cultros *ſed, etiam ſi vera ſit explicatio, quam dedimus, aliam ipſi non inuenimus, ab hoc Metam. loco illa ſententia longe eſt alieniſſima. Quid hoc ad rem, ad probandum facinoris impietatem, quod viderit victima cultros et timuerit? Eſt ille locus vnus eorum, quos forte emendaſſet ſecundis actis curis poëta.*

PRAEVITIARE, *vocab. ab Ouidio natum* Met. 14, 55. paruus erat gurges curuos ſinuatus in arcus — hunc Dea *praeuitiat.*

PRECARIVS, forma *precaria, eleg. non propria, aliena, aſſumta* Met. 9, 76. arma aliena moues quem forma *precaria* celat.

PREMERE. *eleg. de finibus terram aliquam coercentibus, adeoque prementibus, poëtica vera virtute.* Met. 4, 635. humum vicinia nulla *premebat. Nulli fines erant a vicinis (qui non erant) poſiti, ditiſſimis aquis ſine fine magnis erat. Sed legg. optimi libri* premebant *pro* premebat, *ſolita figura; quae quam frequens ſit inprimis apud Ouidium probat exemplis* Heinſius ad Faſt. 3, 189; *licet non negandum,* Heinſium *ipſum interdum nimis eam formam loquendi adamaſſe, et ſaepius adſciuiſſe quam par eſſet. De qua forte, ſi licet, in praefatione plura dicam.* * *eleg. de eo, qui iuxta ſedet et arcte quo tangat aſſidentem, amatam.* Met. 10, 557. *Venus* requieuit humo: *preſſit*que et gramen et ipſum *Adonem*, inque ſinu iuuenis poſita ceruice renidens Sic ait: ac mediis interſerit oſcula verbis.

verbis. * *eleg. de falce dicitur, quae amputat vites et arbores, quo melius creſcant* Met. 14, 629. Nec iaculo grauis eſt, ſed adunca dextera falce: qua modo luxuriem *premit*, (*reſecat ramos infelices et fruticea, quae vim creſcendi demunt*) et ſpatiantia paſſim brachia compeſcit

PRESSARE, *pulchre ad indicandum tum ſaepius, tum cum ardore preſſum ad pectus corpus.* Met. 8, 338 Poſt cinerem, cineres hauſtos ad pectora *preſſant*. *Habes Ouidianum luſum in verbb.* Poſt cinerem cineres.

PRIMITIVS torris Met. 12, 272. Ecce rapit mediis flagrantem Rhoetus ab aris *primitium* torrem. *Sed nulla eſt lectio; vide voc.* pruniteus.

PRIMVS, aedes primae Met. 5, 284. *vide* aedes.

PROCESSVS habere. Triſt. 4, 5, 25. Sic tua *proceſſus* habeat fortuna perennes.

PROCINCTVS Pont. 1, 8, 10. Haec in *procinctu* carmina facta leges. *raptim. Metaphora a militibus in bellum profecturis, qui celeriter absque vlla ſolemnitate teſtamentum, quod in procinctu dicebatur, faciebant.* Ciofan.

PROFECTVS Met. 9, 50. Ter ſine *profectu* fruſtra voluit nitentia contra Reiicere Alcides a ſe mea pectora. Poterit hoc loco Theſaurus Geſneri augeri. * *Incrementum felicitatis, acceſſio bonorum, honorum &c.* Triſt. 1, 8. (al. 9.) 39. At mea ſunt proprio quamuis poſtiſſima caſu pectora *proceſſu* facta ſerena tuo. *Nihil hic dicam de varietate lectionum, quum haec, quam dedimus ex noſtra Editione, ſit veritas. ſunt etiam, qui hoc verſu inchoent nouam Elegiam; ſed ego non video rationem. et ſi attenderis animum, facile cognoſces, omnia ſecum bene cohaerere.*

PROFICERE Triſt. 1, 2, 13. verba miſer fruſtra non *proficientia* perdo. *Vis ſumma, ſingula verba rem augent.* Perdit verba, *et* miſer et fru-

ſtra, et non *proficientia* verba. *Non fore quemquam puto, qui* ταυτολογίαν *dicat* αὔξησιν. *Verſus conſequens:* Ipſa graues ſpargunt ora loquentis aquae, *ſatis indicant fuiſſe hanc Elegiam in ipſo itinere, cum ageretur in mari, perſcriptam* Triſt. 1, 4, 13. vtque parum validus non *proficientia* rectae Ceruicis rigidae frena remittit equo.

PROFITERI: profeſſae *dicebantur meretrices vbi nomina dederant* Aedilibus; *nam ſe vulgare non poterant, niſi praecederet apud Aediles profeſſio. Lex ex Antiquit. nota: conferri tamen poterit* Lipſius *ad* Taciti Annal. 2, c 85. §. 2. * *paſſiue* Faſt. 2, 158. ſumunt gentiles arma *profeſſa* manus, *quae ſe ſumturus profeſſi erant.*

PROFVNDVS: profundum *pro* mare. Met. 5, 439. Interea pauida nequicquam filia matri, Omnibus eſt terris, omnia quaeſita *profundo. Repetitio Ouidio ſolemnis hic aliquantum vis ha-*
*bet; auget rem, ...*
*terra, omni mari q...*
*rit.*

PROLECTARE *pro* ...
ctare, *quae poſterior*
*ſa lectio libros nonn...*
*obſidet.* Faſt. 4, ...
Praeda puellares ani...
*prolectat* inanis. Et ...
ſentitur ſedulitate la...
*Excellens locus, ſin...*
*verba ſingula vir...*
*ornata.* Praeda *v...*
*ſte de floribus lect...*
*puellis, quae eam p...*
*dam gratam ducunt*
praeda inanis, *eleg...*
prolectat — animos p...
lares — Et non ſen...
labor — ſedulitate.
*cf. eiusdem rei narr...*
*nem in* Metam. 5, ...
ſeqq. *Mirum eſt, ...*
*dem rem bis a p...*
*tanta ad rem accom...*
*data ſimplicitate ta...*
*que ſuauitate nar...*
*potuiſſe, vt cui loco ...*
*mam tribuas, ambi...*
*dum ſit. Praeplacet ...*
*bi quidem ea, qua...*
*gitur in Metamorph...*
*bus narratio. Sed ...*
*ipſe comparans iudica...*

PROPERARE *fatum* ...
10, 31. Euridices ...
properata retexite ...

Ea...

*Burm. edidit* fila; *recte, ſi quid video; namque* retexere fila, *elegantius,* retexere fata, *fere inepte, et quinque vetuſti codd. probant lectionem* fila. *ſed* properata fila *etiam tum paullo inſolentiori more, ſunt, quae propere abſciderunt parcae. ſed tamen haec locutio habet elegantiam.*

PROPIOR fauens Triſt. 1, 2, 7. oderat Aeneam *propior* Saturnia Iuno.

PROPOSITVM *de materia ipſa, quae tractatur eleg noſter poëta ad Venerem.* Faſt. 4, 8. Tu mihi *propoſitum* (*res, quam cano*) tu mihi ſemper opus. *Omnes vero praegreſſio huius libri venuſtiſſimis facetiis condita eſt vt ingenioſum prodat Naſonem.*

PROPRIVS Met. 6, 350. Nec ſolem *proprium* natura, nec aera fecit, Nec tenues vndas, ad publica munera veni. *quae donauit Natura omnibus, non propria fecit cuidam.*

PROTERVVS ventus, *noxius* Faſt. 5, 321. Florebant oleae, venti nocuere *proterui*: florebant ſegetes, pandine laeſa Ceres. *Horratius eodem in Odis, epitheto paſſim vſus. vid.* I. Part. Clauis.

PROVENIRE *dicitur ſeges, vbi fructus porrigit et* prouentum, *qui inde dictus* Pont. 4, 2, 12. fertile pectus habes interque Helicona colentes. Vberius nulli *prouenit* iſta ſeges. * *eleg.* Triſt. 1, 1, 39. Carmina *proueniunt* animo deducta ſereno. *bene* deducta, *ſolita translatione.* Muret. var. lect. 4, 10. docet, *haec Naſonem ex Euripide ſumſiſſe.*

PROXIMITAS *vide ſupra* Met. 13, 154. At ſi *proximitas* primusque requiritur heres.

PRVINOSVS: equi *pruinoſi, ſuauiſſime Nocti tribuuntur* Pont. 1, 2, 56. Siue Dies igitur caput hoc miſerabile cernit, ſiue *pruinoſi* Noctis aguntur equi.

PRVNITIVS *a pruno,* toris prunitius. *vocab. omiſſum in Theſ. Geſneriano, et ab Ouidio natum* Met. 13, 272. Ecce rapit mediis flagran-

tem Rhoetus ab aris *prunitium* torrem. *Ita enim legendum eſt cum omnibus antiquis et bonae notae codd. uti iam viri docti monuerunt et edidit Burm. Nihili eſt lectio* primitium torrem: *vt eſt in noſtra Edit Innumera iam noua verba Ouidii notauimus, e quibus et illud h. l.*

PVBESCERE Triſt. 3, 12, 7. Prataque *pubeſcunt* variorum flore colorum, Indociliqne loquax gutture vernat auis. *Elegantiſſime! vide* Vernare.

PVBLICVS *eleg.* ſomnus *dicitur* publica requies curarum; *pertinet enim ad omnes, communis viuis eſt.* Pont. 3, 3, 7. Publica me requies curarum ſomnus habebat.

PVELLARIS *epith. ab Ouidio natum; certe quod equidem ſciam, ante eum nemo vſus eo.* Met. 5, 393. Dumque *puellari* ſtudio calathosque ſinumque implet. * planta, *lectum ad rem Epithet.* Faſt. 5, 611. ſaepe *puellares* ſubducit ab aequore plantas, et metuit tactus adſilientis aquae. *Qualis imago ingenuae puellae, quam feliciter picta natura, eſt vera et ſummae artis linea, quam habet verſus ſequens,* ſaepe Deus prouidus (i. data opera) tergum demittit in vndas, Haereat vt collo fortius illa ſua.

PVLLVS *ſubſtantiue pro* pullo colore Met. 11, 48. lacrimis quoque flumina dicunt Increuiſſe ſuis, obſcuraque carbaſa *pulla* Naides et Dryades paſſosque habuere capillos, *pullum* ſic vt nigrum *dicitur, vid. Gronou.* ad Liu. 4, 25. et Flor. 4, 2. Mane cum *pullo* apud principia conſpectus. *poterit his locis et hac ſignif. locupletari* Theſ. Geſner. *cum ipſa autem narratione Ouidii de caede Orphei cf.* Pſeudo-Senec. Medea. 625. ſeq.

PVLSARE *belle dicuntur membra palpitantia morientis* Met. 4, 133. tremebunda videt *pulſare* cruentum membra ſolum. * palpitare *de moribundo* Met. 5, 84. Et reſupinus humum moribunda vertice *pulſat. vid.* Ver-

Vertex. * *poët.* Met. 6, 219. Planus erat, lateque patens prope moenia campus, aſſiduis *pulſatus* aquis; *notat ni fallor, id quod dicimus anſpühlen.*

PVLVEREVS: ſolum puluereum Met. 7, 113. *Puluereumque ſolum* pede pulſauere biſulco. *Ineſt huic verb. pingens numerus; recita eum et vide, an ter repetitum* p. *cum gemina litera* b. *cum duris aliis coniunctae tibi hoc loco placeant.*

PVMEX Triſt. 1, 1, 11. Nec fragili geminae poliantur *pumice* frontes Hirſutas paſſis vt videare comis *vide* Frons *et adde* Triſt. 3, 1, 13. Quod neque ſum cedro flauus nec pumice leuis, Erubui domino cultior eſſe meo.

PVRGAMEN: *purgatio et quidem ea, quae fit luſtrando, propter caedem hominis, ſacrorum pollutionem &c.* Met. 11, 410. Magnetas adit vagus exſul et illic ſumit ab Haemonio *purgamina* caedis Acaſto. *De fabula ipſa vidend.* Schol. Apollon. 1, 224. *et* Schol. ad Ariſtoph. Nub. Act. 3. ſcen. 3. * Faſt. 2, 40. Omne nefas omnemque mali purgamina cauſam credebant noſtri tollere poſſe ſenes. Adde Faſt. 6, 713. ſeq. *et* Met. 15, 327.

PVRPVRA *de filis, quae iam contexuntur* Met. 6, 61. Illic et Tyrium, quae *purpura* ſenſit aënum Texitur et tenues parui diſcriminis vmbrae. *Recte extrema de coloribus explicat* Glareanus, *ſed poëta ſcite et appoſite in hac re verſatus, ex arte atque ratione phyſica atque optica. Vmbrae, inquit, quaſi per gradus, per colorum leuia diſcrimina, declinantes, faciunt, vt imagines ſurgere et extare videantur, non ſecus ac radii ſolis in roridam cauamque nubem ſe fundentes, refractique fallunt viſum, variosque oſtendunt iridis colores. ſic enim pergit:* Qualis ab imbre ſolet percuſſus ſolibus arcus (*bene* percuſſus, quod

*quod hoc verbum textorium ſit, monuimus in* percutere) inficere ingenti longum curuamine coelum; in quo diuerſi niteant cum mille, colores, Tranſitus ipſe tamen ſpectantia lumina fallit.

## Q.

QVA *quatenus* Met. 9, 511. Nec miſi, *qua* fas eſt germana, frater ametur, *et ita ſaepius apud Ouid. vt* Pont. 1, 6, 10. ibid. 17, 45. &c.

QVADRVPES curſus, *elegantiſſime* Met, 6, 226. *de curſu equorum, et ad veritatem recte, et ad ſenſus apprime inuenta locutio. In noſtra quidem editione legitur,* Quadrupedis curſus; *at frigide et ex gloſſa;* certum flectit in orbem quadrupedes curſus, ſpumantiaque ora coercet.

QVAERERE *indagare, inquirere* Met 4, 766. Cultus habitusque virorum; *ſed peſſimam lectionem cito emenda et reſcribe* locorum pro virorum. *cauſam ipſe ſenti. vide* Habitus.

QVAERO Met. 2, 439. *quaerit* Boeotia Dircen; eleganter; *quae enim omiſimus chara,* quaerit *luctus.*

QVAQVE Met. 1, 15. *Quaque* erat et tellus illic et pontus et aer. *lectio praua! primum enim inculcatum complementum Ouidio indignum, vt alias cauſas taceam. Interpretes mire in hoc loco ſe torquent. Porphyrius ad Hor. od. 14, 4. h. l. commemorat his verbis:* illic et pontus et aether. *hinc legendum puto:* vtque fuit tellus illic cet. *Vt autem pro* vbi. vid. voc *vt. Burmannus coniicit:* vtque fuit tellus illic vbi pontus et aer, *nimis audacter. vide plures lectiones variantes et notas apud Burm ad h. l.*

QVASSVS faces quaſſas Faſt. 508. &c.

QVA VSQVE Met. 3, 302. *Qua* tamen *vsque* poteſt vires ſibi demere tentat. *Quatenus adhuc valet, et ei licet. Pingit hic ſummus poëta amatorem*

ſmatam perdere fa-
odam coactum ſum-
um ingenio ad ex-
'ar naturae; ſerua-
on amplius poteſt,
uamuis ſint debi-
ires ſuae, omnes
m adhibet vires ful-
bus vtcunque de-
, vt ſaltim molliat,
l euitare nequit. le-
totum locum haec
uans et laetabere.
RELA Faſt. 5, 224.
a Therapnaeo feci
anguine florem, Et
et in folio ſcripta
rela ſuo. de Hyacin-
literisque in foliis
riptis. duplex de hoc
fabula. vid. Plin.
c. 11. et cf. Met. 10.
Aet.
QVATRVS. vid.
. l. clauis. Faſt. 6,
, vid. Burm.

R.

MIFER Met. 15,
. Vinco racemifero
as dedit India Bac-
.
VS ſc. textorius Met.
32. Vtque Cytoria-
(Cytoris mons Pa-
gonis buxis abun-

dans) radium de monte tenebat, Ter quater Idmoniae frontem percuſſit Arachnes. Minerua quod nempe pinxerat ſcelerata flagitia Deorum, praeſente imprimis Dea. Mira hic conſpicitur ars poëtae. Certant Pallas et artificioſa Arachne; pingit vtraque veſtes, quis dubitat longe maiori arte fore, vt pingatur opus Mineruae Et profecto ſic quiuis de plebe poëta rem finxiſſet; facilis eſſet inuentio. ſed altius inſurgit Ouidius. Et ipſa Arachne tale opus perficit, qua Mineruae victoriam dubiam facere poſſit. Non illud Pallas, non illud carpere liuor poſſit opus. Quid igitur? nodus eſt nexus. Iam non proſpicit lector, quorſum haec tendant. Dubius haeret. Iam vero Pallas rupit pictas, coeleſtia crimina veſtes. Non ipſa ars, ſed argumentum telae poenam meretur. Peſſime peccauerat Arachne, adeoque percutit modo Pallas eius frontem.

*tem*, *quae non ad talia erubuerat: fuſte agit Minerua. Et Arachne quid illa?* Ipſa laqueo animoſa guttura ligat. *ſe ipſa plectit, interficit, non Minerua. Iuno vero illa* pendentem Pallas miſerata leuauit. *Dignus profecto talis poëta fauore Mineruae qui haec fecit. Optima haec omnia! plura ipſe cogitabis, nam dignares eſt, quam accurate perpendas. Bene etiam* animoſa guttura *h. l.*

RAMALE *verbum Ouidianum pro* ramo Met. 8, 647. Multifidasque faces, *ramalia*que arida tecto detulit et minuit paruoque admouit aëno. *Bella eſt minutarum rerum deſcriptio ad rem ſenſibus ſubiiciendam, aptiſſima, ſed integer locus pulcherrimus* verſ. 149. Sedulo ſuperinjecit textum rude ſedula paucis. *Sedula vere et eleg. dicta*, textum rude, *quaſi ſtragulum ſed nulla arte factum.* Inde foco tepidum cinerem dimouit. *Vides cum ſedulitate alte latentes ignes et fauillam quaeri*; et ignes ſuſcitat heſternos. *laudabilis huius imaginis linea, ad paupertatem indicandam idonea maxime, heſternos ignes quaerit*; Foliisque et cortice ſicco nutrit; *accendit et dat alimenta.* folia et cortex *bene decent* hanc cenam et ad flammas anima producit anili. *ſuauiſſime* anima anili. *certis ſummo cum labore, ſpiritu debili et halitu, qualis erat anus, ſufflantem. Sic Virgil.* greſſu propetabat anili, *aliquo loco.* Multifidasque faces, *fiſſa paruula ligna*, ramaliaque arida, *quippe quae non haberet truncos, et maiora ligna*, detulit et minuit paruoque admouit aëno. *Omnia verba lecta.*

RAMOSVS: hydra ramoſa, colubris, *quae quaſi ramos, capita oſtendit.* Met. 9, 73. Hanc ego *ramoſam* natis e caede colubris Creſcentemque malo domini, domitamque perenni. *dicit Hercules cum luctans cum Achelooo eum videt mutatum*

*in anguem; ſed, ni fallor, dedecent profecto talia verba Herculem iam luctantem. Audirem forte, niſi tam poëtica eſſet oratio. Hydram vocat* ramoſam natis e caede colubris; *quod in oda aut epica poëtae laudatione locum haberet, non in Herculem hic bene cadit, et an dignus Hercule iam pugnante talis frigidus luſus,* domini domitamque perenni. *ſed et nouem vsque nata capita duo ex vno exciſo male ab Hercule* heredes ceruices *appellantur; vide voc.* Heres. *Multum intereſt vateſne loquatur an heros.*

RAPERE, *pulchre et ad celeritatem rei apprime.* Met. 7, 289. Barba comaeque (*Aeſonis*) Canitie poſita nigrum *rapuere* colorem (*Arripuere, celeriter nactae ſunt.*)

RARESCERE, *elegant.* Met. 15, 246. reſolutaque tellus In liquidas *rareſcit* aquas, *minus denſa, tenuis,* rara *fit: ita vocab.* rarus *ſaepe occurrit, vt mirer, quid ſit, quod* Heinſius *dubitauerit, an* rareſcere *hoc ſenſu latine dicatur, et repoſuerit in textu* roreſcit, *pro* rareſcit; *perquam inuenuſte; ſi iſte locus primus eſſet, vbi Burmanni* ἀκρίβειαν *deſiderarem, idem mirarer, cur lectionem Heinſianam in contextu receperit, nullo amplius verbo dicto.*

RARVS, rara tela *pulchre tribuuntur Alexandro Troiano, vtpote imbelli, languido* Met. 12, 600. *Rara* per ignotos ſpargentem cernit Achiuos Tela Parin. *Neſcio profecto quid ſibi velint Heinſius et Burmannus tentantes emendare locum, reponentes* Vana, certa, ignaua, *et quidquid venerit in mentem, licet ipſi plane fateantur* rara tela *bene de Paride dici. Eiusmodi exempla vel ideo ſubinde ponere placet, quo maturius tirones diffidere ſoleant.*

RASILIS fibula, i. *polita a raſoribus, quos diuerſos a tornatoribus et caelatoribus facit Salmaſ.* Exercit. Plin.

Plin. p. 736. Met. 8, 318. *Raſilis* huic ſummam mordebat fibula veſtem. *Imitatus hunc verſum eſt* Statius libr. 7, 658. *vide* Fibula.

REBELLARE *de luctantibus, nouam luctam ingredi.* Met. 9, 81. Deuicto reſtabat tertia tauri forma trucis; tauro mutatus membra *rebello.* Rebellare *de nouo redintegrato bello ſaepius occurrit apud Liuium.*

RECANDERE *Verbum Ouidianum* Met. 1, 434. altoque *recanduit* aeſtu. Met. 7, 78. Et rubuere genae, totoque *recanduit* ore, *recaluit; inflammata eſt. vide* Met. 3, 707. Met. 4, 530. et Remed. 734. *vt exhibent optimi codd.*

RECOGNOSCERE Faſt. 1, 7. Sacra *recognoſces* Annalibus eruta priſcis. *rurſus leges, quae ex annalibus excerpſi Sacra &c.*

RECONDERE oculos, *de moribundo.* Met. 4, 146. Ad nomen Thisbes oculos iam morte grauatos (*alii* cadentes *male!*) Pyramus excepit viſaque re*condidit* illa. * Met. 6, 107. Ipſa (*Europe*) videbatur terras ſpectare relictas Et comites clamare ſuas, tactumque vereri Aſſilientis aquae, timidasque *recondere* plantas. *Dubia lectio; auctoritas tamen plurium codd., teſte Heinſio, conſtituit* reducere *pro* recondere, *vt edidit etiam* Burmannus. *Certe* recondere *eſt* infrequens, *poëticum magis, nec quod a librario inſertum videtur. Forte ipſe Ouidius dubitauit; et alia exempla aliam ſcripturam habuerunt. Malim* recondere *legere, quo ſimul indicatur venuſte, adeo reduxiſſe Europen pedes, vt conderet ſub veſte.* * aluo, *quaſi ſepelire, deuorare* Met. 12, 17. corripuit ſerpens auidaque *recondidit* aluo. *alluſionem eſſe ad ſepulchrum notat* Burm.

RECTOR populorum *ad graec. Homer.* ἄναξ ἀνδρῶν Met. 7, 481. Dicta refert *rector populorum* talia centum. *Appellatur rex vel rector*

*populorum centum, rex Cretae quae inſula tot vrbes habere iam dicitur ab* Homero Iliad. 2, 849. Ἄλλοι θ' οἳ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο. *Inde haec deſcriptio Cretae ſolemnis facta eſt. vid.* Ouid. Epiſt. 10, 67. Art. 1, 297. Hor. Epod. 9, 29. Pſeudo-Senec. in Hercul. Oetaeo 1873. *Quae loca iam laudauerat ad loc. Ouidii* Cioſanius.

RECVLTA terra Met. 5, 646. *quae ſit, diſſident interpretes. Alii nouales agros recoli anno quoque ſecundo, aut tertio ſolitos, alii poſt tempora longa aratos, denuo intelligunt. Verba haec:* leuem currum Tritonida miſit in arcem Triptolemo (*Ceres*) partimque rudi data ſemina iuſſit ſpargere humo, partim poſt tempora longa *recul*ta. *agri poſt* tempora longa *reculti* vix eſſe poterunt nouales. *Sed videamus iam de re ipſa. Narrat vna Muſarum Mineruae inuiſenti Heliconem, hunc cantum, ſiue potius repetit hunc cantum Calliope, quo vicerat Pieridas conf. ſupra* libri 5, verſ. 339. *qui cantus obiter vt moneam profecto longior iuſto videtur; haec itaque omnia noſtra verba ſunt Calliopes; canit datas fruges terrae a Cerere. fabula illa nota de Triptolemo, quae tamen diuerſo quodam modo narratur* Faſt. libr. 4. verſ. 500. *ſeqq. ſed ſcimus morem fuiſſe poëtis vt talia mutarent interdum, nec in cyclo illo mythologico coarctatos fuiſſe. Quum vero Muſa canat datas fruges a Cerere, veroſimile videtur, illam re*cultam terram *eſſe*, noualem, *futuram ſcil. quia antea non culta terra. ſed ſi conferamus ſuperiorem verſum* 479. *Ceres irata* arua iuſſit fallere depoſitum, vitiataque ſemina fecit, fertilitas terrae latum vulgata per orbem caſſa iacet &c.; *apertum eſt, tum vbi Ceres, iam inuenta filia, cf.* verſ. 518. ſeq. redux in-

*inuiſit Triptolemum eique dedit currum ſuum, fertilitatem terrae fuiſſe antea datam et ſemina iacta. Quid igitur? Nempe et hoc loco deceſſit de via ſolita aliorum mythologorum, facitque Cererem iam ante hunc euentum frugum matrem, ſed plane eas prorſus et artem terrat colendi eripientem; nunc inuenta filia denuo hanc artem Triptolemo docentem. Iam* recultae terrae *hoc loco noſtro* (verſ. 646.) *ſunt eae, quae iam antea fuerant culta. non autem cultae fuerant, et nunc denuo recoli debebant. Ira enim Deae hoc beneficium ſuſtulerat, aut certe in Sicilia ſuſtulerat vt dixerat loco cit. Calliope. Sic Narrationem malim Ouidium intelligere, quam quod etiam occurrit, h. l. vt et* in libr. 1. Met. verſ. notauimus: ſtatuere lapſum temporis aut ὑστερον-πρωτερον; *nempe Calliopen antea dixiſſe, quae poſtea demum accidere potuiſſent, memoria ipſam; os Muſae enim haec figura, ſiue vt verum dicam, error ille parum deceret; praeſertim hoc loco, certantem cum Pierid: Ceterum totus iſte cantus ab initio longe elegantiſſimus poſtea deficere et poëta ipſe oblitus videtur eſſe, Muſam haec, non ſe canere. Non patet nobis locus hic, vt confirmemus noſtram ſententiam, ſed tuto prouocare ad ſenſum prudentis et attenti doctique lectoris poſſumus.*

RECVRVA puppis, *ad graec. Homeric.* κορωνις Met. 11, 465. partemque in puppe *recurua*, concuſſaque manu dantem ſibi ſigna maritum prima videt. *Nulla eſt lectio:* relicta vel reducta, *et quidquid voles. ſic et* Met. 15, 689. Impoſitaque premens puppim ceruice *recuruam Sic et* nauis *recurua epithet. Homeric.* κορωνις Met. 8, 141. puppim amplexa *recuruam.*

REDDERE vices, *par pro pari referre* Met. 14, 36. ſper-

ſpernentem ſperne: ſequenti *Redde vices.*

REDIGERE *proprie* Faſt. 4, 511. Filia parua duos *redigebat* rupe (*al. monte*) capellos Et tener incunis filius aeger erat. Ibid. verſ. 765. Neue minus multa *redigam*, quam mane fuerunt. (*oues &c.*)

REFORMARE, *proprie*, *in priorem formam mutare* Met. 9, 400. *Reformatus* primos Iolaus in annos. *Sic etiam* Met. 11, 254. Sed preme, quidquid erit, dum, quod fuit ante, *reformet.*

REGALIS, ſcriptum regale, *in quo regum facta cantata.* Triſt. 553. Et dedimus tragicis ſcriptum *regale* cothurnis: Quae grauis debet, verba cothurnus habet. *Medeam Tragoediam a ſe ſcriptam innuit, nobilitatam fama et laude omnium fere de iis rebus ſcriptorum.*

REGNVM, *vis, efficacia* Met. 14, 20. At tu, ſiue aliquid *regni* eſt in carmine: carmen ore moue ſacro, ſiue expugnatior herba eſt, *valentior ad concitandum amorem,* Vtere tentatis operoſae viribus herbae. *vide* operoſus.

RELEGATVS, *differat ab exſule, namque triplex erat ratio abeundi a patria. Prima iuſſu et decreto Senatus, quaſi reipubl. intereſſet; Altera per iudices, ſententiam ex lege ferentes. Tertia noua illa* relegatio *dicta, qua princeps in exilium mittebat. Haec leniſſima, quae auctoritate magis, quam iure conſtabat. vide* Lipſ. ad Tacit. Annal. 1, 6. *Hinc planus fit locus* Triſt. 2, 135. Adde quod edictum quamuis immane, minaxque Attamen in poenae nomine lene fuit. Quippe *relegatus* non exſul dicor in illo: Parcaque fortunae ſunt data verba meae. *et verbis lenibus*, relegatione, *nominata, dicta eſt fortuna, poena mea. Interpretes ad illa* parca verba *mirifice nugati ſunt. Nihil nugarum tamen addere vacat, et refutare. Ceterum repetit idem poëta* Triſt. 5,

11, 21. Ipſe *relegati* non exſulis vtitur in me nomine; tuta ſuo iudice cauſa mea eſt. *quia poterat Caeſar ipſe* reuocare in patriam, quam *relegarat, non ſine auctoritate ſenatus, quem exſulis nomine ſenatus decreto patria eiecerat.*

RELEGERE labores, *mala narrare* Met 4, 569. Dum prima retractant Fata domus *relegunt*que ſuos ſermone labores.

RELEVARI *de pariente* Met. 9, 676. Quae voueam duo ſunt: minimo vt *releuere* labore vtque marem parias.

RENARRARE rem; *i. antiquam nunc narrare aliis.* Met. 6, 316. Vtque fit a facto propiore priora *renarrant.* a facto propriore i *cum hoc factum propius in memoriam reducat prius aliud quoddam. Fruſtra tentat h. l. Burmannus, et vult reponi, aut* retractant, *aut* retentat. *Nulla cauſa eſt, cur mutemus vulgatum.*

RENOVAMEN, *tranſmutatio, vocab. Ouidio ſoli, quod equidem ſciam, proprium.* Met. 8, 736. quorum forma ſemel mota eſt, et in hoc *renouamine* manſit: *non in aliam mutata denuo.* Forma mota *h. l. immutata eſt.*

REPOSTOR Faſt. 2, 63. Templorum poſitor (*conditor*) templorum ſancte *repoſtor. alii legunt:* refector, *et ipſe* Caſaub. ad Suet. Aug. 32. *vbi de eadem re mentionem factam leges: ſed ego retineo* repoſtor; *eſt enim Ouidianum, ludere verbis.* poſitor — repoſtor. *Nec plane deſtituitur haec vox exemplis, vt docuit Burm. De ſingulari illa Auguſti in Deorum delubra pietate cf. praeter loc. laud. Suet. Liv.* 4. c. 20. *vbi* templorum omnium conditor et reſtitutor *appellatur.*

RES Pont. 2, 7, 37. *Res* timida eſt omnis miſer. Ibid. 4, 15, 31. *res immoderata* cupido eſt.

RESAEVIRE *vox Ouidiana* Triſt. 1, 1, 103. Quaeque quae ſcibat, ne mota *reſaeuiat* ira Et poenae

nae tu ſis altera cauſa; caue.

RESEMINARE *vocab. ab Ouidio ad rem natam, de Phoenice, quae ex ſe ipſa ſe quaſi ſeminat.* Met. 16, 392. Vna eſt, quae reparet, ſeque ipſa *reſeminet*, ales; Aſſyrii Phoenica vocant.

RESEQVI, *reſpondere, Nouum ab Ouidio cuſum forte, verbum.* Met. 6, 36. Talibus obſcuram *reſecuta* eſt Pallada dictis. *vid.* obſcurus. *Saepius poſtea eo verbo Ouidius vſus.* Met. 8, 862. Illa Dei munus bene cedere ſenſit, et a ſe ſe quaeri gaudens, his eſt *reſecuta* rogantem. Met. 13, 749. &c.

RESTARE, *reſiſtere, et quidem ita, vt manere, reſtare, quo ſis, coneris, bene.* Met. 7, 411. Eſt via decliuis per quam Tirynthius heros *Reſtantem* contraque diem radiosque micantes obliquantem oculos nexis adamante catenis cerberon abſtraxit. *vide* obliquare.

RESVPINVS *pro ſuperbo, ſed ad rem pingendam apte.* Met. 6, 275. Heu! quantum haec Niobe diſtabat ab illa, Quae modo Latois populum ſubmouerat aris, Et mediam tulerat greſſus *reſupina* per vrbem. *retro ducitur, et ſurſum collum ſuperborum, videntur reſupinati.*

RETEGERE diem, *ſuauiter dicitur Lucifer, quaſi aperire portas diei.* Met. 8, 1. Iam nitidum *retegente* diem, noctisque fugante tempora Lucifero cadit Eurus.

RETEXERE orbem, *luna decreſcens i. e. diſſoluere, dicitur; tranſlatione, ni fallor, audaciori et forte alieniori.* Met. 7, 533. Luna quater plenum tenuata *retexuit* orbem. *Non videtur mihi imago ſatis ad rem apta, et ſimilis naſci, ſi lunam* retexere, *quaſi telam, orbem fingo; niſi forte Latinae magis arriſit phantaſiae, eique conuenit, quam mihi.* * *Longe ſuauiori metaphora de reciproca mutatione elementorum* Met. 15, 249. Reſolutaque tellus in liquidas ro-

reſcit aquas, tenuatus in auras Aeraque humor abit. — — Inde retro redeunt, idemque *retexitur* ardo. *Conſpicitur ars quaedam in ordine, eaque ſumma, et inter ſe omnibus coniunctis, quaſi nexis rebus, vt retexere ordinem diſſolutum antea, et per vices, dicatur elegantiſſime.*

RETRACTARE, *memoria reuocare, recenſere* Met. 4, 568. Iamque malis annisque graues dum prima *retractant* fata domus. * *proprie, iterum iterumque tangere.* Met. 10, 288. Rurſus amans rurſusque manu ſua vota (*ſtatuam ex voto in puellam mutatam*) *retractat. Burman. manult legere*: retentat. *Secutus aliquot MSS. et morem poëtae noſtri, qui hoc verbum amat. Idem perfecto erit, quamcunque acceperis lectionem.* * vota retractare; *repetere* Met. 10, 370. igni carpitur indomito; furioſaque vota *retractat.*

REVERENTIA *pudor, longe elegantiſſime.* Met. 10, 251. *de ſtatua Pygmalionis, nobili illa imagine.* Virginis eſt verae facies quam viuere credas: Et ſi non obſtet *reuerentia*, velle moueri. *Virgines bene educatae prae pudore in virorum conſpectu vix audent ſe mouere. Ea igitur ſtatua adeo ſimilis virgini erat, vt non eburnea, immobilis eſſe, ſed prae pudore, virginibus inſito, non ſe mouere videretur.* * *de officiis, honoribus, qui praeſtantur praecipuis hominibus, principibus, diuitibus* &c. Met. 7, 611. et iam *reuerentia* nulla eſt. *i. nullum diſcrimen inter principes regni et plebem, pari modo terrae mandantur, et comburuntur, a peſtilentia necati.*

REX *ſimpliciter pro* rege ſacrorum. Faſt. 2, 21. Pontifices ab *rege* petunt et Flamine lanas Quis veteri lingua Februa nomen erat. Plura, quae ad Regem ſacrorum, *ſiue, vti etiam appellabatur,*

*batur*, regem ſacrificulum, *pertinent*, *adiungere hic iuuaret, niſi quaeſtioni ſingulari, forte huic libello adiungendae, eam Antiquitatis particulam, nondum ſatis ab aliis pertractatam, deſtinaſſem.*

ROBOREVS pons *eſt qui* ſublicius *vulgo appellabatur*, *a ſublicis*, *ea ſacra multa facta* Faſt. 5, 622. Tum quoque priſcorum virgo ſimulacra virorum Mittere *roboreo* ſcirpea ponte ſolet. Neapol. ad h. l. „Intellige Veſtalem; non tamen vna aderat, ſed omnes, et cum his Pontifices et Praetores, aliique myſtae. Dionyſ. Halicarnaſſenſis: ἐν ἡ προθυσαντες ἱερα τα κατα τους νομους οἱ καλουμενοι ποντιφικες ἱερων οἱ διαφανεστατοι, και συν αὐτοις αἱ το ἀθανατον πυρ διαφυλαττουσαι παρθενοι, στρατηγοι τε και των ἀλλων πολιτων ους παρειναι ταις ἱερουργιαις θεμις εἰδολα μορφαις ἀνθρωπον εἰκασμενα, Τριακοντα τον ἀριθμον, ἀπο της ἱερας γεφυρας βαλλουσιν εἰς το ῥευμα του τιβερος. *Qui locus ad noſtrum maxime confert.*

ROTA diſpares rotae *tribuuntur poëtice carmini elegiaco propter numerum pedum.* Pont. 3, 4, 86. ferre etiam molles elegi tam vaſta triumphi Pondera *diſparibus* non potuere *rotis*. *Neſcio tamen, an aliis magis hi verſus placebunt quam mihi. Certe non idoneae imagines viſae ſunt.*

RVDIS ſomni, i. *qui plane ſomnum ignorat, peruigil ſemper.* Met. 7, 213. Cuſtodemque *rudem ſomni* ſopiſtis. *Draconem expertem ſomni, et peruigilem cuſtodem velleris aurei. Ridiculus eſt labor criticorum ad h. l. quo* ſignant ſe ſignant, temere ſe tangunt et angunt, *vtrum* rudem ſomni *an* rudem ſomno *ſit legendum; cum ipſi dicant, vtrumque occurrere.* v. c. Triſt. 2, 424. et Faſt. 1, 83. *Talibus conatibus*

*forte merentur riſum eorum, qui temere inuadunt his nixi omnem artem criticam.* * veſtis rudis *eſt, ex lana rudi contexta, et craſſa.* Faſt. 4, 659. *veſte rudi* tectum ſupra noua vellera *(quae nuper excoriata)* corpus Ponit, adorato per ſua verba, (*verbis ex ritu et lege conceptis*) Deo. *In his velleribus quieſcendum fuit interdum veteribus, vbi conſilium a* numine petebant. *Attulit Neapolis huc facientem* Strabonis *locum ex* libr. 6. δεικνυται και της Δαυνιας, περι λοφον, ὡ ονομα Δριον, ἡρωα. Το μεν καλχαντος επ' ακρα τη κορυφη. εναγιζουσι δε αυτω μελανα κριον οι μαντευομενοι, εγκοιμωμενοι εν τω δερατι.

RVGOSVS cortex *pulchre de formica, quam ſi accurate contemplatus fueris, et rugas in paruo corpore multas, quibus praeditae ſunt, eo magis laudabis poëtam,* Met. 7, 628. Rugoſo ſuam ſeruantes cortice vallem *formicas deſcribit; tota deſcriptio poëtam inſignem, in re parua magnum oſtendit.*

RVMPERE Triſt. 2, 552. Sex ego Faſtorum ſcripſi totidemque libellos Cum ſuo finem menſe volumen habet. Idque tuo nuper ſcriptum ſub nomine Caeſar Et tibi ſacratum ſors mea *rupit* opus. i. *fecit vt non perficeretur, ederetur. Non video, cur Burmannus ſuper h. l. diſputationem ſcribere potuerit quatuor paginis fere opplentem. Primum conſtat vel ex* Seruio ad Virg. Georg. 1, 34. *citato ab ipſo Burmanno duodecim libros Faſtorum fuiſſe perſcriptos, et ipſe hic locus teſtatur.* Deinde nullam difficultatem *certe non magni ponderis video in verbis* Tuo ſcriptum ſub nomine. *cur legamus* coeptum, *renuentibus bonis libris? Quidni, potuit inſcriptus liber eſſe Caeſari, poſtea dedicatio illa deleri; cum ad finem opus non perduceretur; certe non ſatis emendaretur, vt Caeſare*

re

*re dignus videretur. Denique, quidquid ſit ſtatuendum, non adeo magna res eſt, vt coniecturis multis et nos et lectores fatigemus.*

RVRICOLA *epithet. aratri Ouidianum* Triſt. 4, 6. 1. Tempore *ruricolae* patiens fit taurus aratri Praebet et incuruo colla premenda iugo.

S.

SACER, *de fonte, qui omnes putabantur ſacri.* Ov. Met. 2, 464. I procul hinc, dixit, nec *ſacros* pollue fontes Synthia; *ſed h. l. forte reſpici poſſit eo quod Diana hoc fonte tinguere corpus vellet, indeque ſacer dici poteſt.* * pro ſacroſanctus, *inuiolabilis quaſi* Met. 4, 570. Num *ſacer* ille mea traiectus cuſpide ſerpens Cadmus ait, fuerit. *Deo aut Deae cuidam ſanctus, quem laeſi interimendo illum ſerpentem.* cf. ſcil. Met. 3. verſ. 90. ſeqq. *de ipſa vi vocis vid. voc.* Sacroſanctus *in* Clau. Cic. Erneſt.

SACRIFER, *epithet. claſſis Aeneae, quippe Sacra Troiana et penates ferentis* Faſt. 4, 252. cum Troiam Aeneas Italos portaret in agros, Eſt Dea (*Cybele*) *ſacrificas* pene ſecuta rates.

SACRIFICVS: ſecuris ſacrifica, Met. 13, 249. veluti qui candida tauri Rumpere *ſacrifica* molitur colla *ſecuri.* * ſacerdos Met. 13, 590. Des mihi *ſacrificos*, colituraſque ignibus aras. * Faſt. 6, 803. Marcia *ſacrifico* deductum nomen ab Anco. *conf. ad totum h. l.* Maſſoni Vit. Naſonis ad annum V. C. 767.

SALIRE, *ſuauiſſime de venis, quae, vbi tactu corporis preſſae fuerint, rurſus quaſi prorumpunt, ablato digito.* Met. 10, 289. *Saliunt* tentatae pollice venae; *bene* tentatae; *vult enim Pygmalion tactu experiri, an verae venae ſint, qua inſtructam ſtatuam cernit.*

SALTVS legere Met. 5, 579. Nec me ſtudioſius altera *ſaltus legit* nec poſuit ſtudioſius altera caſſes.

ſes. *vid.* Legere. * dare ſaltum *pro* ſalire Met. 4, 551. *Saltum*que *datura* moueri Haud vsquam potuit, ſcopuloque adfixa cohaeſit.

SAPA Faſt. 4, 780. Tum licet adpoſita veluti cratere camella, Lac niueum potes purpuream que *ſapam. Agitur de Palilibus.* Nonius 17, 14. „Sapa, quod nunc mellaceum dicimus, muſtum ad mediam partem decoctum.„ cf. Plin. 23, 2. „Muſtum coctum ad tertiam partem, *deſcribit.* *vide* Crater.

SARCINA publica; *de imperio* Pont. 1, 2, 101. Vtque diu ſub eo ſit *publica ſarcina* rerum; Perque manus huius tradita gentis eat. *Notum eſt ex Liuio et aliis ſcriptoribus, imperium* per manus traditum *dici, quod continuo ordine ex patre filius, nepos &c. accipit; atqui hic ipſa verba explicant.*

SARCVLVM, *Inſtrumentum ruſticum quo ſegetes purgantur.* Hor. od. 1, 1, 11. Agros findere *ſarculo* patrio. Ouid. Met. 11, 36. diſperſa per agros *ſarcula. et alibi.*

SARISSA, *haſta, lingua Macedonum.* Met. 12, 466. Qui clypeo, galla, Macedoniaque *Sariſſa* Conſpicuus. cf. Lucan. 8, 298. *et* 10, 47. *Adde* Met. 12, 479.

SAVCIVS, *ſaucia* incerto ſole *glacies.* Ov. Met. 2, 808. *habet hic tropus h. l. elegantiam multam, quoniam refertur ad Herſen inuidiae veneno liquentem; inde haec comparatio maiorem lucem accipit, vt aduerti his monitis, perlegendo integrum locum accuratius poteſt.*

SAXIFICVS, *qui in ſaxa conuertit homines, mirandam rem miro vocabulo, et nouam rem noua voce notat* Ouidius Met. 5, 2, 6. remoue tua monſtra; tuaeque *ſaxificos* vultus, quaecunque ea tolle, Meduſae. cf. praeced. verſ. *Ante Ouidium nemo ea voce, ni fallor, poſt eum plurimi vſi ſunt.*

SCELERATVS, ſedes ſcelerata, *locus ſingularis orci, vbi ſcelerati luunt poe-*

*poenas.* Met. 4, 455. Surrexere Deae (*Furiae*) *ſedes ſcelerata* vocatur; (*Vnde ſurgunt.*) Sic Virg. Aen. 6. , . . ſceleratum limen, et Tibull. 1, 3, 67. At *ſcelerata* iacet. *ſedes*, in nocte profunda, Abdita. cf. Pſ. Senec. Hippolyt. 1728.

SCORPIVS, *coeleſte ſignum, de quo Ouid.* Met. 2, 195. Eſt locus in geminos vbi brachia concauat arcus *ſcorpius* &c. et Virg. Georg. 1. ipſe ſibi iam brachia contrahit ardens *ſcorpius*; *vbi Probus* haec: *Scorpius duorum ſignorum ſpatium tenet, in cuius brachiis duobus poſita patera, ſignum librae, quam graeci* ζύγον *vocant: hoc enim ſpatium ab eo detinetur, vt et teſtatur Ouidius*, (ſcil. c. l.)

SCRIPTVM, *de figura in flore Hyacintho; quae refert* ai ai, Met. 10, 206. Floſque nouus (*hyacinthus dictus vt puer mortuus*) *ſcripto* gemitus imitabere noſtros. conſ. verſ. 215. ipſe ſuos gemitus foliis inſcribit et ai ai Flos habet inſcriptum. *Pleni ſunt libri poëtarum huius rei memoriis, quos viri docti ad h. l.* Ouidii *iam laudauerunt. Sophocles in Aiace. Theocrit. Idyll.* 10. *Moſchus in Epicedio Bionis et alii; Plinius libr.* 12. *c.* 2. *de hoc flore;* ita diſcurrentibus venis, vt graecarum literarum figura Ai legatur inſcripta. *Peſſima igitur et noſtra et vulgaris lectio, quae prodit*: Ipſe ſuos gemitus foliis inſcribit et *hyà* flos habet inſcriptum. *Comparandus omnino cum h. l. eſt alter* Ouidii, Met. 13, 394. ſqq. *vbi* Aiax *in eundem florem mutatur*. Labefactaque ſanguine tellus purpureum viridi genuit de cæſpite florem, qui prius Oebalio fuerat de vulnere natus *h. e. ex vulnerato Hyacintho, Oebalio.* Litera communis mediis pueroque viroque Inſcripta eſt foliis: haec nominis illa querelae: *duplex* ai ai *notat tum primum nomen Aiatis, primum nempe* Ai, *tum deinde* querelam

Apol-

*Sed tanta eſt Codd. varietas, vt copia ipſa noceat, et difficile ſit veram lectionem tutam ſtabilire; medium verſum tollunt omnes critici,* (ſopitae, ſimilis nullo cum murmure ſerpit) *at* ſerpens nullo cum murmure *quies vt dici recte poſſit, non credo. Burm. edidit:* homines volucresque feraeque ſoluerat alta quies: nullo cum murmure ſepes. Immotaeque ſilent frondes, ſilet humidus aer. *voc.* Sepem. *ſuſtentat loco* Virg. Eclog. I, 54. *pro* immotaeque ſilent frondes *legendum coniicit* Sopitaeque ſ. ſ. *non temere, propter MSS. conſtantiam in voc. ſopitae in verſ.* 187. *Iure extruſo a criticis vt meam addam ſententiam, acquieſcendum puto in lectione Burmanni, quia non ſpes eſt, reperiendi certo ſigno veram Ouidianam; arbitror enim hunc locum vnum ex iis eſſe, quos ipſe poëta nondum ſatis elaboratos variis ipſe ſententiis iuxta ſe poſitis, interim compoſuerat, vt poſtea lima emendaret eum, et meliora poneret. Cum vero non datum eſſet Muſae Ouidii hoc opus Metam. morae et limae labore perficere, lector quiuis modo hac, modo illa lectione, prout ſibi optima videbatur, vſus eſt; hinc tam mirabilis varietas lectionis, quae, ſi coniectura mea conſiſtit, a poëta ipſo igitur ambigente adhuc de veritate, et plura verba iuxta ſe interim ponente, proficiſcitur. Confido opinioni meae eo magis, quo magis diuerſae lectiones in Ouidii Metam. occurrunt, quam in vllo alio poëta antiquo.*

SERPENTIGENA, *nouum vocab. Ouidii in re noua, nominantur enim* ſerpentigenae *illi viri ex dentibus draconis geniti, quos ſparſit in agro Iaſon vellus aureum ſublaturus.* Met. 7, 212. Vos (*Hecate et Dii magicis incantationibus praeſentes*) ſerpentigenis in ſe fera bella dediſtis cf. Met. 7, verſ. 137. ſeqq.

**SERVARE**, *obſeruare*, Met. 5, 631. *ſeruat* nubemque locumque. *pulchre! de Alpheo: ſedulo locum illum, quo ſibi erepta erat Arethuſa, et nubem, qua inuoluta erat, obſeruat, et videt, quid ſibi tandem haec velint, quorſum euadant?*

**SESQVIPEDALIA VERBA.** Hor. Art. 97. Proiicit ampullas et *ſesquipedalia verba. i. longa, dithyrambica*, *Turnebus intelligit de tumidis: ſed et longa atque compoſita verba, qualia inuenies apud poëtas, lyricos inprimis, faſtum habent. Noſtra aetas effudit inanium horum carminum infinitam fere vim. caue tumidos Youngii imitatores!*

**SIBILARE** *de ferro candenti, tincto aqua.* Met. 12, 279. at illud *ferrum* ſtridet: et in trepida ſubmerſum *ſibilat* vnda. *eleganter* trepida vnda; *imago vera! tota vero comparatio longe pulcherrima.*

**SIC VBI**, *connectendi particula ſolemnis*; Met. 7, 505. *Sic vbi* mandatam iuuit facundia cauſam. *Saepius occurrit apud Ouid.*

**SIDERIVS** *vox Ouidio perquam familiaris* Met. 1, 779. Ignes ſiderii. Met. 4, 160. lux ſideria; *de ſole* &c &c.

**SIDVS** *de tempeſtate dici ſciunt docti; namque quem fugit, ab occaſu et ortu ſiderum oriri tempeſtates? Hinc* Met. 5, 281. Nec dubitate, precor, tecto *graue ſidus* et imbrem, Imber erat, vitare meo. *Succedite tecto meo dum pluit, et graue quoddam ſidus feram tempeſtatem concitat. Nec tamen* Burmannus *non putauit veram lectionem.* „An hoc conueniat imbri, dubito quia, cum ille cadit, vehementia ſideris frangi ſolet „ *Nonne autem tum eſt graue* ſidus, *cum pluit et tonat, et fulgurat? Sed ſatis eſt, notaſſe Burmanni philoſophiam. Emendat ipſe*: graue frigus et imbrem; *forte ipſe friguit, cum haec ſcribebat. Probat poſtea, et quidem*

*multis argumentis, et locis, et virorum doctorum obſeruationibus, probat, inquam, voca*bula Sidus *et* frigus *ſaepius confundi ſolere; adeoque quippe ſibi licere h. l. res confundere.*

SIGNVM Ov. Met. 2, 18. *Signa*que ſex foribus dextris, totidemque ſiniſtris, *de regia ſolis: reſpicit poëta autem orbem ſigniferum in coelo, quem Graeci zodiacum vocant.* vid. Manil. 1, 263. * *omen*, Met. 10, 452. Ter pedis offenſi *ſigno* eſt reuocata. *Offendere pedem, impingere, maxime ſiniſtrum omen habitum; aut non bene futurum, aut non fore, vt contingeret, quod incipiebant, inde coniicere ſolebant: Bene hinc et ingenioſe poëta* Triſt. 1, 3, 55. ter limen tetigi, ter ſum reuocatus et ipſe Indulgens animo pes mihi tardus erat. *Vnde, ſigno pedis offenſi poëta, qui in exilium eiectus erat, augurans, conqueritur, ſe ab eo nunquam reuocatum iri.* * *quod ab aliquo indicatum, repertum eſt.* Faſt. 5, 8. Dicite, quae fontes Agonippidos Hippocrenes Grata Meduſaei *ſigna* tenetis equi: *quos fontes repererat Pegaſus, Meduſaeus equus, vngula terram percutiens. Fabula nota* cf. Faſt. 3, 456. et Met. 4. *belle* grata ſigna *dicuntur fontes, quibus vatum irrigantur ora.*

SILENS: *ſilentes ſimplic. pro* mortuis Met. 5, 356. Rex pauet ipſe *ſilentum* (Plutus) Ne pateat latoque ſolum retegatur hiatu; Immiſſusque dies trepidantes terreat vmbras. *totus locus adumbratus ſiue expreſſus ex nobili illo Iliad. β. 783. et imago ipſa ex decantato loco* Iliad. a Long. laud. *Rei vero ipſius mentionem factam videbis, aut narratam apud omnes fere Mythologos, poëtas, Geographos &c. Inprimis* cf. Ouidius ipſe Faſt. 4, 491. Pontic. Epiſt. 2, 3, 23. Met. 9, 265. 13, 770. 14, 211. Virg. Aen. 3, 32. Valer. Flacc. 2, 30. Sil. 12, 149. *Inprimis* Claudian. de Raptu Pro-

ſerpi-

ſerpinae. *ſtatim ab initio* &c. *vid. etiam* Burm. ad Petron. c. 120.

SILEX, *de calce cocta.* Met. 7, 107. Aut vbi terrena *ſilices* fornace ſoluti Concipiunt ignem liquidarum aſpergine aquarum. *Calcem coctam, poſtquam arſerit in fornace, aquis accendi, notum, et narrat* Plin. libr. 36. 23. *quem locum iam laudauerat Burmannus, ſed comparatio non exiguum honorem addit ingenio Ouidii, rem e medio ſumtam tam poëtice, deſcribentis, et hoc loco cum re comparantis, qua nihil magis par eſſe videtur. Cogita tibi* igniuomos tauros, et flammas voluentes gutture vaſto; *non puto quidquam eſſe in rerum natura cui ſit tam ſimilis, quam calci coctae fornace ſolutae ardenti. Burmannus vocem* Terrena *labefactare conatur, ſed fruſtra: vide* Terrenus.

SILVICOLA *epithet. Deae Palis* Faſt. 4, 746. Dapibusque refectis. *Siluicolam* tepido lacte precare Palem. *vide* Dapes.

SIMPLEX crinis Met. 8, 320. crinis erat *ſimplex*, nodum collectus in vnum. i. *inornatus, paſſus.*

SIMPLICITAS Met. 5, 400. Tantaque *ſimplicitas* pulcribus adfuit annis Haec quoque virgineum mouit iactura dolorem. *Sed ipſa illa imago tanta pulchritudinis venuſta* ſimplicitate *decorata eſt, vt rideat. vid. infra* Virgineus. * Triſt. 1, 5, 42. cauſa mea eſt melior, quia non contraria tuli Arma, ſed hanc merui *ſimplicitate* fugam. *candore mentis, quo omnia plane euulgaui, quae ſenſi, cecini nimium aperte amores. Sed fere praeplacet ita intelligere. Alii contra Auguſtum coniurauerunt vt* Cinna &c. *ego* in mea ſimplicitate, licet ſimplex eſſem, merui fugam.

SIMVL *pro* ſimulac. Met. 6, 252. *et ſaepius vid.* h. voc. *in Part. I. Clauis.* Faſt 6, 469. At *ſimul* auritis violae demuntur aſellis Et Cereris fruges aſpera ſaxa ferunt. et ſic alibi

*alibi vid. I. Part. Clauis.*

SIMVLAMEN *vocab. Ouidianum pro* ſimulacrum. Met. 10, 727. luctus monumenta manebunt ſemper, Adoni, mei: repetitaque mortis imago Annua plangoris peraget *ſimulamina* noſtri. *Singulis quibusque annis* Adonia, i. *Sacra in Adonis honorem celebrabantur; in quibus Adonis plangebatur ac luctus Veneris referebatur. vide plura de his feſtis in* Archaeol. Potteri libr. 2. c. 20. p. 347. Tom. XII. Theſ. Gronou. et apud Marsham. in Canone Chron. p. 31. conſ. vero inprimis cum h. l. Ouidii Theocriti Idyll. 3.

SIMVLARE, *pingere, ſed cum vi ad indicandam artem res ſcite imitandi* Met. 6, 80. Percuſſamque ſua *ſimulat* de cuſpide terram Prodere cum baccis foetum canentis oliuae. * ſimulatum corpus, *pictum et quidem veritati naturae ſimile* Met. 10, 53. hauſit pectore Pygmalion *ſimulati corporis* ignes.

SINCERVS, Minerua ſincera. Met. 8, 667. ponitur hic bicolor *ſincerae* bacca *Mineruae.* Fontanus *et* Criſpinus *intelligunt ſinceram Mineruam,* caſtam, integram. Inepte, *dixit Burmannus, ego non laeſam, incorruptam interpretor. Nempe trahit voc.* ſinceram *ad* baccam. *et* bacca bicolor ſincerae Mineruae *eſt* bacca non laeſa, recens. *Ergo* bacca corrupta *eſt* bacca laeſae et corruptae Mineruae? *Ergo amplius Minerua* incorrupta *eſt, ſi bacca oliuae corrumpitur? Inepte fere dixerim.* Sincera *Minerua eſt h. l.* integra; *ita etiam, qui h. l. attulit, accepit* Geſnerus *in Theſauro.* * *illaeſus,* Met. 17, 100. rurſus ſiue vulnere corpus *Sincerumque* fuit, *non tinctum, foedatum ſanguine.*

SINGVLTARE, *cum accuſ.* Met. 5, 134. *ſingultantem animam* et verſantem lumina; *cum ſingultu emittentem. Actionem*

*nem morientis, vt ſolet Ouidius, bene pingit h. v.*

SINISTER: ſtudioſa *ſiniſtri*, i. *ſceleris, adulterii.* Triſt. 2, 257. Quodcunque attigerit, ſi qua eſt ſtudioſa *ſiniſtri*, Ad vitium mores inſtruet inde ſuos.

SINVARE arcum, *incuruare, quod facere ſolent, qui mittunt tela, ſed rem pingit vocabulum.* Met. 8, 30. Impoſitis calamis patulos *ſinuauerat* arcos. *lege cum Burm.* Impoſito patulos calamo ſin arc. *Sic* Met. 8, 381. *Sinuato* expulit arcu &c. * Met. 11, 553. ſpoliis animoſa ſuperſtes Vnde velut victrix *ſinuata*que deſpicit vndas. *Sed lege* ſinuatas, *et* cf. Superſtes.

SITVS Cicero de Leg. 2, c. 22. ſiti, *inquit*, dicuntur ii, qui conditi ſunt, nec tamen eorum ante ſepulchrum eſt, quam facta iuſta et corpus incenſum eſt. *Proprie* ſiti *dicuntur mortui et ſepulti.* Ov. Met. 2, 327. Hic *ſitus* eſt Phaëton, currus auriga paterni. *Sed etiam de mortuo nondum ſepulto occurrit.* Ter. Phorm. 1, 2, 47. Ea *ſita* erat ex aduerſo neque quisquam aderat qui adiuuaret funus.

SOCCVS: notum calceamenti genus, quo vtebantur comoedi. hinc ſaepiſſime pro comoedia ponitur. Hor. Art. 91. digna *ſocco* carmina ſunt tenuia et pedeſtri ſermone ſcripta.

SOCIALIS amor, *de coniuge* Triſt. 5, 14, 28. Eſſe bonam facile eſt vbi quod vetet eſſe, remotum eſt. Et nihil officio nupta quod obſtet, habet, Cum Deus intonuit non ſe ſubducere nimbo, Id demum pietas, id *ſocialis* amor.

SOL ADVERSVS Met. 3, 183. Qui color infectis *aduerſi ſolis* ab ictu, Nubibus eſſe ſolet, aut purpureae aurorae, Sic fuit in vultu viſae ſine veſte Dianae. *Deſcriptio Iridis cuius colorem, ſimilem fingit cum Dianae erubeſcentis vultu; quam ſuauis eſt haec comparatio! quantum ſummi ingenii teſtimonium! altera cum Aurora com-*

*paratio. vt bella ita eſt nota et iam a recentioribus poëtis ſaepius iam vſurpata. Praeterea habet collidentes vocales literae purpureae aurorae, quo augeant pudorem Deae et illuſtrent, vt ſaltem notauit vir doctus* vid. Neue Bibl. der ſchoenen Wiſſenſchaften IV. B. I. P. p. 38.

SOLARIS lumen ſolare Triſt. 5, 9, 37. Dumque (quod o breue ſit) *lumen ſolare* videbo, ſeruiet officio ſpiritus vsque tuo.

SOLIDVS. ſolida imago Lunae *eſt vbi plena luna dicitur* Met. 7, 181. *ſolida* terras ſpectauit imagine *luna.* * moenia ſolida Met. 4, 645. Id metuens ſolidis pomaria clauſerat Atlas Moenibus, et vaſto dederat ſeruanda draconi. *Perperam enim apud nos legitur*, montibus *pro* moenibus. *Quid ſibi vellent?* montes ſolidi; *ac ſi hoc audiretur quid?* claudere montibus ſolidis pomaria, *de* Atlante. *coniectura conſequutus erat hanc lectionem* Cioſanius, *quam deinde comprobauerant vltra decem MSS.*

SOLITVS *poëtice*, vnda *ſolita, ad quam ſaepius aliquis venire ſolitus erat* Met. 3, 499.

SOLLICITARE *cum ſit ſaepius mouere, eleg.* ſollicitare chordas, *dicuntur, qui eos pulſant, ſ. mouent et excitant* Met. 11, 171. ſtamina docto pollice *ſollicitat.*

SOLLICITVS: ſedes ſollicita, *ab effectu, vt mos poëtis* Triſt. 4, 1, 85. Hic ego *ſollicita* iaceo nouus incola: *ſed hic, bene* iacere. *dicuntur enim* iacere *infelices, fortunae malignitate oppreſſi.*

SOLVERE ieiunia Met. 5, 535. ieiunia virgo Soluerat et cultis dum ſimplex errat in hortis (*optime h. l.* ſimplex, *talis enim natura, forma, χαρακτηρ puellae.*) Poeniceum curua decerpſerat arbore pomum. * Carmina, *explicare, interpretari oracula.* Met. 7, 761. Carmina Naiades non intellecta priorum Soluerat ingeniis, et praecipitata iacebat Immemor ambagum vates obſcura ſua-

ſuarum; Scilicet alma Themis nec talia liquit inulta. Protinus Aoniis immiſſa eſt altera Thebis. *ſic locum exhibet editio noſtra, a qua longe recedit Burmanniana et aliae, Heinſii coniecturam ſequutae, quae talia dant:* Carmina *Laiades* non intellecta priorum Soluerat ingeniis, et praecipitata iacebat Immemor ambagum vates obſcura ſuarum. Protinus Aoniis immittitur altera Thebis Peſtis &c. *diuerſiſſimo plane eoque falſo ſenſu. ſi plura cupis, adi voc.* Obſcurus.

SONABILIS: ſiſtrum ſonabile *pro* ſonans Met. 9, 785. Crepuitque *ſonabile* ſiſtrum. *proprie in tali re* crepare, et ſiſtrum *Iſidis ornatum vel comitatum vid.* Met. 9, 694.

SONARE ſonans os Met. 8, 532. Non mihi ſi centum Deus ora *ſonantia* linguae Ingeniumque capax totumque Helicona dediſſet &c. *vide* Os. * ſonare aliquem, *pulchre dicitur qui nomen eius canit, repetitque ſaepius* Met. 10, 205. Te lyra pulſa manum *te* carmina noſtra *ſonabunt.* * ſonantia fila, *fides; belle et poët.* Met. 10, 89. fila *ſonantia* mouit. * Met. 15, 734. Tura ſuper ripas; aris ex ordine factis, parte ab vtraque *ſonant*, et odorant aëra fumus. *Eleg. ſonare de crepitantibus in igne turibus, et ad rem ſcite delecta imago!*

SOPOR *pro* ſomnium Pont. 3, 3, 4. ſeu corporis vmbra ſeu veri ſpecies, ſeu fuit ille *ſopor.*

SORBERE *ſignate, paullatim deuorare* Met. 9, 172. Nec modus eſt, *ſorbent* auidae praecordia flammae. *Heinſ. emendat:* Nec modus, exſorbent auidae &c. *quia* exſorbent *occurrit* Faſt. 6, 145. *nec opus eſt, inde h. l. corrigi.*

SORDIDVS: terga *ſordida* ſuis Met. 8, 65. *ſunt* fumoſa. *vide de toto loco voce.* Furca et Bicornis.

SOROR triplices ſorores Met. 8, 453. *vid.* Triplex.

SORS *de prole dicitur et quidem parte prolis* Met. 13, 651. Foemineas ſortis,

tis, i. *proles* Faſt. 6, 30. ſi genus aſpicitur, Saturnum prima parentem Feci. Saturni *ſors* ego prima fui; *prima Saturno data ſum fato* filia, *loquitur Iuno.* * Triſt. 4, 5, 1. O mihi dilectos inter, ſors prima ſodales, *qui datus amicus princeps mihi es, quaſi a fato, a ſorte. bene!* *namque quodcunque* ſors dat, ſortem *dici apud Latinos poſſe conſtat* vt *loco citato* Faſt. 6, 30. Saturnum prima parentem feci; Saturni ſors ego prima fui.

SPARSVS, caput ſparſum Ouid. Met. 3, 194. Dat *ſparſo capiti* viuacis cornua cerui. i. *maculato aqua. in quod ſparſerat Diana vltrices vndas.*

SPATIANS, alae *ſpatiantes bene tributae aquilae.* Met. 4, 364. *tam late extenduntur, vt quaſi ſpatiari videantur.*

SPATIARI, ſpatiantia brachia arborum i. *luxurioſe in omnem partem excreſcentia.* Met. 14, 630. *ſpatiantia* paſſim Brachia compeſcit. Sic Met. 4, 364. *ſpatiantes* alae.

SPATIOSVS, frons ſpatioſa *eleg. de boue!* Ouid. Met. 3, 20. Bos ſtetit et tollens *ſpatioſam* cornibus altis ad coelum *frontem*; *ita enim certo leg. cum Burm. Perperam in aliis* ſpecioſam. *reſp. ſpatioſae fronti* ἐυρυκερως βȢς *Moſchi in Europa* * ſpatioſum corpus Id. Met. 3, 56. Vidit victorem ſupra *ſpatioſi corporis* hoſtem. *vid. ſupra h. v. multa profecto dicta a Salmaſio in Exercit. Plin. p.* 714. *et a Gronou. ad Senec. Hyppolyt. p.* 805. * Senectus ſpatioſa. Met. 12, 186. At ſi quem potuit *ſpatioſa ſenectus* Spectatorum operum multorum reddere, vixi Annos bis centum, nunc tertia viuitur aetas. *Poſuit aetatem pro ſeculo.* Homer Iliad. α. 247. *de Neſtore* τω δ' ηδη, δυο μεν γενεαι μεροπων ἀνθρωπων Εφθιαθ' οἱ οἱ προσθεν ἁμα τραφεν ηδ' ἐγενοντο ἐν Πυλῳ ἠγαθεη, μετα δε τριτατοισιν ἀνασσεν.

*εσν, quem locum imitatur noſter; ita tamen, vt ex vulgari notione faceret Neſtora trecentos annos natos; cum antiquus Schol. et alii interpretes, Euſtathius, Servius &c. Homeri γεγεαν modo 30 annorum intelligant, faciantque Homereum Neſtora 90 annorum. Atqui ego ipſe in ſententiam Ouidii iuerim, quippe non indignum Homero, imo vero laudabile fuerit, ſi intelligamus Homerum Neſtora 300 annorum ſenem finxiſſe. Quis neſcit tales et adhuc exſiſtere?* * bellum ſpatioſum. Met. 13, 206. *ſpatioſi* tempore *belli.* * vetuſtas ſpatioſa. Met. 5, 623. Scitis enim, nec vos fallit *ſpatioſa* vetuſtas.

SPATIVM, *pro magna longitudine* Ouid. Met. 2, 197. Porrigit in *ſpatium* ſignorum membra duorum. * Metam. 11, 177. Nec Delius aures Humanam ſtolidas patitur retinere figuram. *Sed trahit in ſpatium, extendit, eleg.* villisque albentibus implet, Inſtabilesque imo facit; et dat poſſe moueri &c. *Deſcriptio ſuauiſſima auris Midae mutatae in aurem Aſininam.*

SPECIES: *decor, formae vigor, et pulchritudo.* Faſt. 5, 353. Et monet aetatis *ſpecie*, dum floreat vti. * Faſt. 5, 12. vt primum data ſunt tria corpora mundo Inque nouas ſpecies omne receſſit opus.

SPECIOSVS, Ov. Met. 3, 20. Bos ſtetit et tollens *ſpecioſam* cornibus altis Ad coelum *frontem.* *Sed vid. voc.* ſpatioſus.

SPECTABILIS, *qui videri poteſt, viſibilis.* Triſt. 3, 8, 35. Haeret et ante oculos, veluti *ſpectabile* corpus. (*ſpectrum*) Adſtat fortunae forma legenda meae. * *pulcher* Faſt. 4, 223. Phryx puer in ſyluis facie *ſpectabilis* Altis Turrigeram caſto vinxit amore Deam. i. *Cybelen. vide* Turrigera.

SPECTANDVS: *idem ac* conſpicuus, *qui in aliorum hominum oculos incurrit admirandus*, Triſt. 2, 511. Haec tu ſpe-

ſpectaſti pectandaque ſaepe dediſti.

SPES, *pro re quae ſperatur.* Ov. Met. 3, 417. *de Narciſſo.* Viſae correptus imagine formae *ſpem* ſine corpore amat. h. e. *rem ſperatam, quae exſtat nusquam; corpus ſperabat eſſe, ſed non erat niſi vmbra.*

SPIRAMENTVM Met. 15, 343. Nam ſiue eſt animal tellus et viuit habetque *Spiramenta*, locis flammam exhalantia multis. *explicant ſeqq.* Spirandi mutare vias, quotiesque mouetur Has finire poteſt, illas aperire cauernas.

SPIRARE, *pulchre de apro furibundo.* Met. 8, 357. Emicat ex oculis, ſpirat quoque pectore flammas. *Etiamſi omnes codd. ita legerent, cum tamen nonnulli diſcrepent; emendandus eſſet in honorem Ouidii verſus; et tum foret vnus ex iis, quos rudes poſuerat, nondum limatos* Lux micat ex oculis *ſpirat*que e pectore flamma. Schepper. apud Tan. Fabr. libr. 2, Ep. 71. *legend. putat:* Fax micat ex oculis. *Non conſentio.*

SPLENDIDVS, oſtro crinis. i. *purpureus* Met. 8, 8. cui *ſplendidus* oſtro Inter honoratas medio de vertice canos Crinis inhaerebat, magni fiducia regni; *quia* fatalis crinis, cf. verſ. 80. et 85. 93.

SQVALERE, ora ſqualentia hyemi *tributa pulchre!* Triſt. 3, 10, 9. At cum triſtis hyems *ſqualentia* protulit ora, terraque marmoreo candida facta gelu eſt.

STABVLARI Metam. 13, 822. Multas (oues) ſilua tegit, multae *ſtabulantur* in antris. *Miror nulli interpretum in mentem veniſſe, hoc omne carmen imitationem eſſe Idyllii* XI. Theocritei, *quo Polyphemus eosdem amores queritur. et orat. ſed plurima ingenium Naſonis ipſum, vt* patet, addidit.

STAMEN *ſimpliciter de fato, nota ſunt ſtamina et fila Parcarum, vnde ductum* Triſt. 4, 1, 64. Hic quoque cognoſco natalis *Stamina* noſtri ſtamina de nigro vellere facta

ſta mihi. cf. Triſt. 5, 3, 25. ſeq. * *filum Lyrae* Met. 11, 171. *ſtamina* docto pollice ſollicitat. *vid.* ſollicitare.

STARE: ſtans tibicine villa Faſt. 4, 695. *vide* Tibicen.

STATIO *eſt pugnantium, vbi poſiti eo geſtu quo luctari ſolent* Met. 9, 33. tenuique a pectore varas in ſtatione manus. *vide* Varus. * ſtatio imperii; *de rebus publicis agendis; ſumma rerum.* Triſt. 2, 219. Scilicet imperii princeps, *ſtatione* relicta, Imparibus legeres carmina facta modis. * in ſtatione manere, i. *excubare* Faſt. 2, 65. Dent tibi coeleſtes, quos tu coeleſtibus annos, (*quia Auguſtus Deorum delubra condidit et reſtaurauit*) proque tua *maneant in ſtatione* domo. * Ibid. 2, 674. Termine, (*Deus*) poſt illud leuitas tibi libera non eſt: Qua poſitus fueris in ſtatione mane. * ſtatione nouiſſimus exit. Met. 2, 115.

STATVS *copiae et arma regni* Met. 7, 510. Vires quas haec habet inſula veſtras ducite et omnis eat rerum *ſtatus* iſte mearum. *Vobiſcum eant duces mei et arma et belli auxilia cetera. Non video vllam ſenſus difficultatem aut mendi ſuſpicionem. At videt Heinſius; ille enim detrahendo, addendo, mutando, effecit talem.* Ducite, communis rerum ſtatus iſte mearum eſt, ſcil. *communis vobiſcum. Qui poteſt, credat.*

STELLATVS *guttis, maculis velut, pellis infectus* dic. Met. 5, 461. Aptum colori nomen habet, variis *ſtellatus* corpora guttis. *Appellatus ſcil.* ſtellio; *quod eſt lacertarum genus, quia guttis maculis variis, pellis infectus erat. Pertinet huc locus Iſidori iam a Cioſanio cit.* Libr. 3. c. 4. *ſtellio* de colore inditum nomen habet, eſt enim tergore pictum lucentibus guttis, hic autem ſcorpionibus adeo contrarius traditur, vt viſo eo pauorem his afferat et torporem *leg. forte*: vt viſus eius pauorem

rem &c. *cf. etiam* Iſidor. libr. 13. c. 4., *Plura, quam neceſſe ſit forte, dat de voce* ſtellatus Salmaſ. ad Solin. pag. 533. *Ceterum ex hoc emendari quidam Terentii locus bene poteſt; de quo diximus* Clav. Part. I. *in voc.* Muſtellinus.

STERILIS, *ſuauiter de amore, cui non reſpondet amata*, Ov. Met. 1, 496. *ſterilem* ſperando nutrit amorem.

STILLARE. Ov. Met. 2, 364. *ſtillata*que ſole rigeſcunt De ramis electra nouis, *de lacrymis ſororum Phaëtontis in electrum mutatis.* Horat. Art. poët. 429. Etiam *ſtillabit* amicis ex oculis rorem. h. e. *illacrymabit in iis locis, vbi vis lacrymas excitare, ſimulans te ſibi adeo placere, vt plane vbicunque velles animum ducere poſſes.*

STOLIDVS, palma ſtolida, Met. 6, 50. *eſt, quae ſtolidum reddit. Hypallagen alii quaerunt; ſed ſaepius poëtae ſolent rebus talia verba adiicere, quae, quod efficiunt, deſignant, occurrit ſtatim ex* Horat. Sat. 1, 3, cum ſtupet *inſanis* acies fulgoribus; *h. e. inſanos reddentibus homines; hoc itaque modo et h. l.* ſtolida palma *intelligenda. Probat et ipſe locus:* Perſtat in incepto, ſtolidaeque cupidine palmae In fata ſua ruit.

STRIDERE, ſtridentia plauſtra. Triſt. 3, 10, 59. Ruris opes paruae, pecus et *ſtridentia* plauſtra Et quas diuitias incola pauper habet.

STRIDVLVS, fax ſtridula, *eleg.* Met. 10, 6. Fax quoque, quam tenuit, lacrymoſo *ſtridula* fumo Vsque fuit, nulloſque inuenit motibus ignes. *vide* Lacrymoſus.

SVB: *per breuiloquentiam* ſub igne, *quaſi igni ſuppoſitus, aut quidquid voles: verbo, amans*, Met. 9, 465. Nondum manifeſta ſibi eſt (*Byblis*); nullumque *ſub illo* igne facit votum: *nihil adhuc, quamuis amans, optat;* veruntamen aeſtuat intus. *grauiter, et ad rem ſignate* aeſtuat. *Sed totus ille locus de Byblide et*

*et Cauno longe pulcherrimam narrandi artem docet; eſtque, ſi quidquam aliud, ſummi poëtae pignus. Aduerte praeſertim animum narratae innocentiae Byblidis et primae quaſi ſcintillae amoris deſcriptioni. Quam pulchre!* Sed nondum manifeſta ſibi *amabat, ſed adhuc neſciens, quid ſibi vellent dolores, coniuncti cum deſiderio, et adfectio animi mira, qua inter omnes ſibi praeſens ante oculos, dilectusque erat Caunus:* Nullum ſub illo igne facit votum; *Suauiter; nihil optat, nam neſcit ſe ipſa, et amorem ſuum.* Veruntamen aeſtuat intus. *Nihil ſuauius dici poterat, quaſi mutatur in puellam ipſam vates, vt debet vates optimus quisque, ſenſus eius exprimit. Vides ipſam Byblida querentem!* Iam dominum appellat: *docet eam amor dicere, quae ipſa nondum intelligat.* Iam nomina ſanguinis odit; *nomen ſororis ſibi non placet.* Byblida iam *mauult,* quam ſe vocet ille ſororem. *Expoſuimus artem poëtae hoc loco, quo adſueſiant iuniores lectores ad notandas elegantias, et legendos poëtas cum diligentia iudicii. Quae ſequuntur de ſomniis non minore arte inuenta: namque ſic demum omnia cadunt in ingenuam Byblida, quae poſtea narrantur.* * *ex* Met. 5, 62. Exhalantem *ſub* acerbo vulnere vitam. *Et ita eleganter, vt reſpondeat graeco* ὑπὸ *v. c. Sophocl. Aiac.* 1037. *et ſaepius apud Homerum,* voculam ſub *poni, vt cauſam et inſtrumentum indicet; notauit* Burm. ad h. l. et ad verſ. 71. eiusd. libri. * *propter* Faſt. 6, 643. Haec (*domus*) aequata ſolo eſt, nullo *ſub* crimine regni, Sed quia luxuria viſa nocere ſua. *Deiecta eſt domus, non quia arcis ſpeciem praebebat, nec ita affectati regni poſſeſſorem reum facere poterat, ſed quia aliis exemplum luxuriae praebere poſſet. vide* Lipſ. ad Tacit. Annal. 1, 10.

SVB.

SVBDERE quieti, *inſolentius dictum, nec tamen cum aliis mutare locum velim.* Pont. 2, 2, 78. Adde triumphatas modo Poeonas, adde quieti ſubdita montanae brachia Dalmatiae. *Poteſt bene de Dalmatia pacata intelligi, nec tamen opus vt legatur ſiue* quieti Reddita; *ſiue* quiriti ſubdita. Quiritem *vero in ſingulari dici poſſe docet Pars I. Clav. in Voc.* Quiritis. *At* quieti ſubdere *cur exulet, cum nullus fere alius ſcriptor tot noua det linguae ſuae, quam Ouidius; vt vel ex hoc libro patebit? Quae alii dicunt hanc quietem potius iugum Dalmatis fuiſſe, ridicula ſunt. Pari inſolentia dixit Ouidius,* carmina ſubdere iudicio Pont. 2, 4, 14. Saepe tuas factum venit modo carmen ad aures; Et noua *iudicio ſubdita* Muſa tuo eſt.

SVBIGERE digitis lanas, *pulcherrime, de Arachne lanas ducente et texente; ſed totus locus ſumma venuſtate ornatus.* Met. 6, 20. Tantus decor abſuit. arti, ſeu digitis *ſubigebat* opus; repetitaque longo vellera mollibat nebulas aequantia tractu, ſiue leui teretem verſabat pollice fuſum; ſeu pingebat acu; ſcires a Pallade doctam. *Vix maior ars in re leui adhiberi poſſit! Quam noua et elegans comparatio*; vellera repetita longo tractu nebulas aequantia! *tenera fila et tenuiſſima, quis melius, hoc eſt, magis poëtice deſcribat? vix videri poſſunt, ſunt illa fila quaſi nebula! Sequens verſus:* Siue leui teretem verſabat pollice *fuſum, expreſſus mihi quidem ex Catullo videtur,* eiusque Nuptiis Pelei libratum tereti verſabat pollice fuſum. *Bene vero etiam* leuis fuſus, *quia ex pino fieri ſolebat* vid. Plin. 11, 23. *Auctor ſim ei, qui amat poëtas, vt comparet laud. Catulli locum cum noſtro, et animum ſumma voluptate inde profecta expleat. Nobis hic* non *licet eſſe verboſioſios:*

SVB

SVBLIMIS, nomen ſublime *pro* claro; *Fama,* Triſt. 4, 10, 121. *Tu* mihi, quod rarum, viuo *ſublime* dediſti nomen, ab exſequiis quod dare fama ſolet. * ſublimis rapitur *pro* in ſublime, *ſed poetice, ſed rem pingente oratione.* Met. 7, 222. *Sublimis* rapitur (*Medea, curru draconum*): ſublataque Theſſala Tempe Deſpicit et viſis regionibus adplicat angues. *MSS. pleraque habent* cretis *pro* viſis *noſtra lect., quod quidem idem ac* viſis *a* cernere, *ſed parum digne Ouidio, antique, et male! Heinſius conſtituit* creteis regionibus *i. e. cretoſis. Sed durius hoc et ipſum Ouidium longe faciliorem male refert.* Burmannus *putat nomen proprium latere, cum et ſit in codice Rottorphiano, ad hoc verbum adſcriptum* iſti montes circumeunt Theſſaliam; *coniicit legend.* Oetaeis regionibus applicant angues. *illa regio nota vel ex* Strabone libr. 9. p. 429. *Ego lectionem veram coniectura talem ſiſtam, ſi licet:* Deſpicit et *certis* regionibus applicat angues. h. e. *ſibi notis, quarum certa medicamina vtilia ei erant. Nec tamen ſola coniectura eſt; ipſe Burmannus ſe hanc lectionem in quinque libris inueniſſe teſtatur. Cur itaque verba perdidit in aliis coniecturis? Vox* certus *ita vſurpari probat* Epiſt. Ouid. 6, 90. *vbi, in eadem cauſa,* certa oſſa *ſunt quorum vſus certus, exploratus, erat in arte Magica.*

SVBSIDERE *eleg. de carmine Elegiaco* Triſt. 3, 1, 11. clauda quod alterno *ſubſidunt* carmina verſu, vel pedis hoc ratio, vel via longa facit. *Quantum placet deſcriptio Pentametri,* ſubſidunt carmina clauda verſu alterno; *tantum diſplicet adiecta ratio!* Vel pedis hoc ratio vel via longa facit. *Alterum audiam certe! Longe venuſtius eſt, et facetius, quod dicit in libro* Amor. Eleg. 1. pr. Pat.

erat

erat inferior verſus: riſiſſe Cupido Dicitur, atque vnum ſurripuiſſe pedem. *Quam ſuauiter! Adeo laetis rebus, non triſtibus natus erat Ouidius! * bene, deorſum labi ibique ſubſiſtere, ſich niederſencken.* Faſt. 5, 13. Pondere terra ſuo ſubſedit et aequora traxit.

ſVBVEHI Met. 6, 422. Obſtitit officio bellum *ſubuectaque* Ponto Barbara Mopſopios terrebant agmina muros. Subuecta ponto *agmina, per mare aduentantia, quae fuerint, quaeritur. Sed ſiue Amazonas intelligas cum Mycillo, ſiue Thracas Eumolpi temporibus contra Athenienſes bellum gerentes, profecto Ouidius permittet.* Meurſius de Reg. Attic. libr. 1. c. 14. *bellum cum Labdaco fuiſſe docet. Sed haec non ſunt* agmina barbara, *ſubuecta* ponto. *Sunt etiam qui legant:* Subiectaque ponto Barbara Mopſ. &c.

ſVCCEDERE, *de laeta quadam fortuna contingente* Met. 6, 485. et *ſucceſſiſſe* duabus (*ſibi Philomelae et ſorori Prognae*) Id putat infelix, quod erit lugubre duabus. *Not. Ouidianum luſum, h. l. non vituperandum, in verbis* duabus. * Met. 13, 135. Quis magno melius *ſuccedat* Achilli; quam per quem magnus Danais *ſucceſſit* Achilles. Tan. Faber libr. 2, Epiſt. 69. *emendat. Danais* acceſſit Achilles; *non renuente Burmanno. Faber haec:* „Neminem natum arbitror, a quo doceri poſſim, quid ſibi hoc velit: *Danais* ſucceſſit Achilles.„ *At me eum natum puto, vtinam res grauior eſſet! namque hoc ſibi vult:* Succeſſit Danais Achilles; *aduenit ad Graecos bella gerentes, auxilium latum.* „Dicam, *pergit Faber,* „quid mihi in mentem „venit. Illud *s,* in quod „deſinit *Danais* geminatum fuit, ita vt vox „ſequens corrupta fuerit. „Cum enim ab Ouidio „ſcriptum fuiſſet, *Danais acceſſit* Achilles; „(*quod vehementer nego*);

;, ex geminato illo
actum fuit *ſacceſſit*,
id cum nihili eſſe vi-
ent, latinum qui-
verbum fecerunt,
bentes *Succeſſit*, ſed
entiam latinitatis
lidere. „ *Vellem ta-
t vir doctus; nec
ius Verba ideo ad-
tm, quum* ſuccede-
o accedere *ſaepius
Poëtas occurrat*. e.
r 1, 6, 35. Tertia
*lat* et quae pars
et aeruum. *Quid
pertius quam locus
t? norunt omnes,
em inter poſtremos*
e *et* ſucceſſiſſe *Grae-
vi non cognita Scy-*
cf. verſ. 165. ſeq.
*rea eſt Ouidianum
verbis, vt h. l.*
magno melius *ſuc-*
Achilli; quam per
magnus Danais
*it* Achilles. *Non
m probo hunc lu
verbi* ſucceder. *in
yſſis hoc certamen
deo ſuſtinente: at
t dixi, Ouidiana*
* Met. 15, 199.
non in ſpecies
*re* quattuor an-
ſpicis, aetatis per-
*. Tom. II.*

agentem imitamina no-
ſtri. *qui ſequitur locus,
pulcherrimus eſt!* *
Met. 11, 80. dum pes
vbi quaerit, et vngues,
Aſpicit in teretes lignum
*ſuccedere* ſuras. *Alii ſuc-
creſcere, quae eſt bona
Gloſſa.*

SVCCESSOR *eleg. ſucceſ-
ſor Maji Iunius* Faſt. 5,
77. Nec leue propoſiti
pignus ſucceſſor honoris
Iunius, a iuuenum no-
mine dictus, habet. *
ſtudii *ſucceſſor* Met. 3,
589. Accipe, quas ha-
beo, ſtudii *ſucceſſor* et
heres, Dixit, opes.

SVCCESSVS anni, *de fer-
tilitate terrae* Met. 8,
173. Oenea namque fe-
runt pleni *ſucceſſibus* an-
ni Primitias, frugem Ce-
reri, ſua vina Lyceo Pal-
ladios flauae latices libaſ-
ſe Mineruae.

SVCCIDVVS poples, *la-
bans, deflexus; in ima-
gine picta trementis non
ſine magna vi* Met. 10,
458. Iamque fores ape-
rit, iam ducitur intus:
at illi Poplite *ſuccidua*
genua intremuere; fu-
gitque Et color et ſan-

guis: animusque relinquit euntem.

SVCCVMBERE oculi *dicuntur ſomno oppreſſi; aut plane ſe claudentes; eleg. in inundatione deſcripta* Met. 1, 714. Talia dicturus vidit Cyllenius omnes *Succubuiſſe* oculos; adopertaque lumina ſomno.

SVFFITVS, *fumo curatus, aut purgatus.* Faſt. 5, 676. Huc venit incinctus tunica mercator: et vrna Purus *ſuffita*; quam ferat, haurit aquam. *vid.* Incinctus.

SVMERE auxilium; *oppoſito petere, notans, vltro, non precibus praemiſſis capere; ſed in ore Aeaci habet ſenſus pulchritudinem.* Met. 7, 507. Ne petite auxilium, ſed *ſumite*, dixit, Athenae. *cf. contexta.* * * momentum; *eſt nutare, huc et illuc moueri, noue dictum.* Met. 10, 376. *vide* Momentum. * tempora, *occaſione data vti.* Faſt 3, 7. Palladis exemplo ponendae *tempora ſume* Cuſpidis. inuenies quod et inermis agas. * gaudia ſumere Met. 11, 310. Phoebus animum ſimulat, praeceptaque gaudia *ſumit.* Met. 2, 175. ſumere iras. Met. 3, 341. ſumere tentamina.

SVMMA ſceptri *pro* imperio Met. 13, 192. Hunc tamen vtilitas populi fratrisque datique *Summa* mouet *ſceptri*; laudem vt cum ſanguine penſet. *eleg* penſate laudem ſanguine! * belli ſumma *de duce, auctore belli* Pont. 2, 1, 46. Maxima pars horum vitam veniamque tulerunt: In quibus et *belli ſumma*, caputque, Bato. *fuit* Bato *Pannoniorum, vel, vt alii, Dalmatarum dux, cuius Dio, Paterculus, Suetonius, aliique meminerunt.* vid. Vellej. *Pat.* 2, c. 110. * *pro* ſumma re. i. *poteſtate* Faſt. 5, 72.

SVMMANVS *quis Deus fuerit non ſatis certum* Faſt. 6, 731. Reddita, quisquis is eſt, Summano templa feruntur, Tum, cum Romanis, Pyrrhe, timendus eras. *Nocturna huic Deo fulmina quosdam tribuiſſe, auctor eſt*

eſt Plin. 2, 52. *Plutonem putant nonnulli quaſi* ſummum Manium; cf. Cael. Rhodigin. lect. Ant. 10, 18, p. 463. et Alex. ab Alex. Gen. Dier. 4, 13. *In Capitolio eius ſtatua fictilis erat, de coelo aliquando tacta.* Cic. de diuin. 1, 10. et Liv. 32, 29.

SVPERATOR populi, *pro victore, boue!* Faſt. 1, 641. Furius antiquum populi *ſuperator* Hetruſci Vouerat, et voti ſoluerat ante fidem. *vide* Antiquum.

SVPERSTES *pro* ſuperior, *eleganti et rara ſignificatione.* Met. 11, 553. Frangitur et regimen; ſpoliisque animoſa *ſuperſtes* Vnda, velut victrix, ſinuataque deſpicit vndas. *Primum* τὸ Sinuataque *mutandum; namque nullum plane dat ſenſum, vnda elata cur dici poteſt ſinuata, et praecipue h. l. nec fauent MSS. huic lectioni: omnes fere legunt*: Sinuatas deſpicit vndas; *recte.* Spoliisque animoſa ſuperſtes Vnda velut victrix ſinuatas deſpicit vndas. *Heinſius emendat* ſuperſtans *et ita edidit Burm.; perperam: eſt enim gloſſa, explicatio* τοῦ *ſuperſtes.* Statius 8, 470. Ille ingens in terra iacet, ſtat fronte *ſuperſtes* lancea. *Eleganter victrix vnda dicitur* ſuperſtes. *Burmannus ad h. l. haec:* Neſcio qui placere potuerit, *vnda deſpicit vndas?* in duobus codicibus erat, *deſpicit vmbras*, in Baſileenſi *deſpicit arua, et pro varia lectione alnum*, forte, *ſinuatas deſpicit alas*, vt de antennis iam *vi venti curuatis agat, ſuper quas vnda ſurgebat.*,, Haec Burmannus: *Peſſime! mihi egregie placet* vnda deſpicit vndas, *et placebit vnicuique, qui Ouidianam conſuetudinem frequentiſſimam, repetendi verba, cognorit. Senſus: Vnda illa, quae regimen fregerat, quaſi victrix ſuperſtans, et elata quaſi animo, deſpicit, ſpectat ex alto deorſum, vndas, aquas ſinuatas, in ſinu flexas iuxta nauem. Ita* ſi-

nuatus *apud ipſum* Ouid. Met. 14, 52. gurges *ſinuatus* in curuos arcus. *At qualis imago Ouidiana! cf. inprimis ſeqq. ſumma laude digna et admiratione.*

SVPERARE *pro* ſupereſſe Faſt. 1, 460. Poſtera lux hyemem medio diſcrimine ſignat, Aequaeque praeteritae quae *ſuperabit*, erit.

SVPERVOLARE Met. 4, 623. Deſpectat terras, totumque *ſuperuolat* orbem.

SVPINVS curſus, *de fluuiis retro labentibus, et quaſi ſurſum ad fontes ſuos* Pont. 4, 5, 44. Flumina in fontes *curſu* reditura *ſupino* Gratia quam meriti poſſit abire tui.

SVPPLERE *proprie et elegantiſſime de Thisbe plorante, et largo effundente flumine lacrymas.* Met. 4, 140. Vulnera *ſuppleuit* lacrymis. *pari elegantia* Met. 7, 291. Pulſa fugit macies: abeunt pallorque ſitusque. Adiectoque cauae ſupplentur ſanguine venae.

SVPPONERE Faſt. 4, 756. Da veniam culpae, nec, dum degrandinat, obſit, Agreſti fano *ſuppoſuiſſe* pecus. *vide* Degrandinat.

SVPPOSITVS, *ſubiectus imperio alicuius.* Triſt. 4, 8, 48. Nil ita ſublime eſt, ſupraque pericula tendit Non ſit vt inferius *ſuppoſitumque* Deo. Sic et Faſt. 6, 48. * Met. 12, 34. *Suppoſita* fertur mutaſſe Mycenida cerua. *loco Iphigeniae poſita, data cerua. Fabula notiſſima eſt, de Iphigeniae immolatione; tota narratur ab ipſo noſtro poëta.* Triſt. 4, 4 et Pont. 3, 2. cf. Cic. offic. 3, 25. Higyni fab. 89. *Euripidis Tragoedia omnibus nota.*

SVPREMVS, *ignes ſupremi, de rogo.* Met. 2, 620. ſenſit et arſuros *ſupremis ignibus* artus. * ſupremi vultus, *de moribundo.* Met. 11, 547. Patriae quoque vellet ad oras Reſpicere, inque domum *ſupremos* vertere vultus. Verum vbi ſit neſcit &c. *Tota ſcena illa adeo* παθητική, *vt*

-dulciſſimum miſeri-
-liae ſenſum moueat.
-RE, de carmine:
-ere. Faſt. 5, 111.
Ioue ſurgat opus.
-tiam Triſt. 2, 559.
-ens ab origine prima
-di opus &c.
-CTVS Faſt. 5, 31.
-inus intrauit mentes
-ectus honorum Fit
-um dignis: nec ſibi
-que placet. reueren-
-cultus honorum ho-
-s cepit. Suſpicere
-mirari. Id enim quod
-mur, ſublatis ocu-
-ntuemur.
-NSVS gradus Faſt.
8. Et fert ſuſpen-
-orde micante, gra-
pulchre, leuiter
-tis et facile, et qua-
-ſpenſis pedibus ad-
-; nec minus belle,
-e micante, de Pria-
-egendus totus locus,
-s perſentiſcere venu-
-m.
-ARE in aliqua Faſt.
7. Hanc cupit: hanc
-t: ſola ſuſpirat in
Geſnerus cum aliis
, in illam. Verum
-b. in ſaepius ita
ablatiuo cauſae iun-
-r. In illa ſuſpirat
eſt, in ea ſibi cogitanda, imagine fingenda, ſuſpirat et ingemiſcit.

SVSPIRATVS haurire Met. 14, 129. Reſpicit hunc vates: et ſuſpiratibus hauſtis Nec Dea ſum dixit &c.

SVSTINERE Met. 1, 530. Non ſuſtinet vltra Perdere blanditias iuuenis Deus, h. e. non poteſt; namque Daphne aufugerat. * ſurſum tollere Met. 4, 365. ſerpens, quam regia ſuſtinet ales (aquila) ſublimemque rapit. * eadem ſignificatione de volante. Ibid. verſ. 411. ſuſtinuere tamen ſuperlucentibus alis. * eleg. de eo, qui cum altero pugnat, reſp. noſtro: einen auf ſich nehmen. Met. 13, 88. Hunc (Hectora) ego poſcentem cum quo concurreret, vnus ſuſtinui. conf. Hom. Iliad. η. pr. * cum luſu quodam verbi, ſed non inconcinno. Met. 13, 385. Hectora, qui ſolus qui ferrum ignemque Iouemque ſuſtinuit toties; vnam non ſuſtinet iram. * pro ſolari, erigere. Triſt. 1, 5, 4.

Attonitum qui me (memini) cariſſime primus Auſus es alloquio *ſuſtinuiſſe* tuo. * Pectore in aduerſo quos fecit *ſuſtinet* angues; *i. in Aegide ſuo tenet.* Met. 4, 807. *vid.* Attonitus.

SVTILIS corona, *a ſuendo ſic dicta, adhibita in Floralibus.* Faſt. 5, 355. Tempora *ſutilibus* cinguntur tota *coronis*, Et latet iniecta ſplendida menſa roſa. *Heinſ. legit* pota *pro* tota. *certe elegantius, niſi verius.*

SVVS, *Notum quidem eſt, ſed tamen* notandum hoc libro, *apud Ouidium hoc voc. ita diis tribui, vt* propitium, qui preces audiat, *ſignificet. Sic* Vota ſuos habuere Deos. Met. 4, 373. *et ſaepiſſime!* * Met. 8, 35. Vix *ſua*; i. e. *Vix ſanae mentis compos; vt ipſe poëta explicat.* * Faſt. 4, 368. *ſunt* ſua verba, *legitima ſolemnia, ita et voc. occurrit* Faſt. 2, 542. et 4, 660.

SYRTIS inhoſpita Met. 8, 120. Non genitrix Europa *tibi* ſed inhoſpita ſyrtis. Armeniaeque tigres, Auſtroque a... ta Charybdis. *Salli... de* Bello Iugurth. 78. *duas Syrtes ... maiorem, et mino... atque ait a tractu ... natas. quicum con... re videtur ipſe* Amor libr. 2, 16 *Adde* Pont. 4, 14,

## T.

TABESCERE, *liqu...* Met. 8, 227 *Tab...* cerae: nudos qua... lacertos.

TACITVS pallor, *ve... tacent enim, qu... tuunt pallidi* Faſt, Horrueram, *tac...* animum *pallore* ... * *qui non ſentitu...* 6, 771 *tacitis*que ... mus annis.

TACTVS Met. 9, ... que vicem *tactu* flaueſcit arenae. C... *gitur multa aren... ſolebant luctante capere hoſtem poſſent. Plurimi* iacto *pro* tactu. *dem, idem ſenſu.* tactus *tamen hac catione rarior, et fuſe tamen defen...*

*Gronouio* obſeruat. 3, 18. *Burm. edidit* iactu; *quod quidem vocabulum in tali re frequens eſt et facile intellectu. Si vnquam*, hoc loco ego ἐπέχω.

TANDEM, *aliquando, vnquam.* Met. 9, 8. Nomine ſi qua ſuo *tandem* peruenit ad aures Deïanira tuas. *obiter noto, rem, quam de ſe ipſo narrat Archelous, ex Sophocle ductam, vbi Deiana loquens inducitur in fabula*, quae Trachiniae *inſcribitur; ſtatim ab initio*, μνηςηρ γαρ ἠν μοι ποταμος Ἀχελων λεγω κ. λ. cf. Schol. ad h. l. *Alio modo et diuerſo ab eo, quem hic leges, narratur fabula* Faſt. 5, 115. ſeq. *quem loc. cf.*

TANGERE, *excitare, commouere* Met. 2, 527. contemtus vos *tangit.* * metam vitae Triſt. 1, 9, 1. * tangi *noue et eleg. dicitur qui mouetur vt aliquid credat.* Faſt. 5, 74. Hinc ſua maiores poſuiſſe vocabula Maio Tangor (*inducor vt credam*) et aetati conſuluiſſe ſuae.

TARDVS *pro* ſerus, *at poët. et eleg.* Met. 15, 868. *Tarda* ſit ille dies, et noſtro ſerior aeuo, Qua caput Auguſtum, quem temperat, orbe relicto Accedat coelo.

TECTVM, tecta pinea, *naues* Met. 14, 531. fert ecce auidas in *pinea* Turnus *tecta* faces. *Burm. tamen edidit* texta *ſecutus quosdam libros. Ego vulgatam perdere cur velim, non video; quamuis occurrat* Faſt. 1, 506. Pinea non ſano ter pede texta ferit. *et* Triſt. 1, 3, 3. Pinea texta ſonant.

TEDA *de amore.* Met. 4, 60. Tempore creuit amor, *tedae* quoque iure coiſſent; Sed vetuere patres, quod non potuere vetare. *vide* coire.

TELVM, *de enſe* Met. 13, 393. Nec valuere manus infixum educere *telum* cf. verſ. praeced.

TEMERARE, *ſtupro polluere apud* Ov. Met. 2, 592. patrium *temeraſſe* cubile Nyctimenem? Id Met. 15, 501.

TEMERATVS, temerata aera, i. *pulſa*, *concuſſa.* Met. 7, 207. quamuis (*luna*) *temerata* labores *Aera* tuos minuant. *temerare dicuntur aera, cum pulſantur, ne cantiones magicas luna audiret, et periret, cum deficiebat; pleni ſunt libri antiqui deſcriptionum huius moris, et ipſi patres vide* Plutarch. de facie appar. in Lun. Tom. 2. p. 933 Ed. Xylandr. et Lactant. de orig. Error. c. 16. et 17. et cet. *Farnab. et Burm. cum aliis temere h. l.* Temeſaea *legg. pro* temerata *ab* Temeſa, *Bruttiorum oppido aere claro, et aerifodinis vbere; ſed ipſi confitentur, omnes libros ſcriptos conſtanter tenere* temerata. *Cur itaque mutandum? An quia Ouid. alio loco* Faſt. 5, 441. *dicit:* Rurſus aquam tangit; Temeſaeaque concrepat aera. *Ergo quod illo loco ſcripſerat poëta, neceſſe fuit hoc etiam loco ſcribere? Quod vero ſignificatio τȣ* Temerare, *qua huc occurrit, rara ſit, illud vel debebat eſſe lectionis commendatio; cum vero* temerare *vſurpetur de quacunque violatione, pollutione, inprimis ſacrorum*, v. c. apud Ouid. Epiſt. 17, 3. Virg. Aen 8, 840. *recte Medea dicit h. l.* temerata aera, *quaſi violata, quae ſacra ſua* i. *Hecates corrumpere, et turbare conabantur.*

TEMPERARE citharam, *pulſare* Met. 10, 108. Qui citharam neruis et neruis *temperat* arcus, *Apollo. Nota luſum in verbo* neruis; *priori loco pro fidibus, altero pro* arcus proprie dict. neruis poſitis. *et vox* temperare *ſcite poſit h. l.*

TEMPESTIVVS Met. 14, 584. *Tempeſtiuus* erat coelo Cythereïus heros.

TEMPLVM, *locus manu auguris in aëre deſignatus, vt notum*, Ouid. Met. 1, 381. diſcedite *templo*, *de more ſolenni in hac religione. vide antiquitatum doctores complurimos.*

TEMPORIVS, *vox ab Ouidio forte facta, nam ante*

*ante eum, quod ſciam equidem, nemo, poſt eum et alii ea vſi. Sed legendum eſt ſine dubio apud* Ouidium *tempe*rius; *poſtero enim demum tempore factum eſſe* temporius *pro antiquo* temperius *auctor eſt* Manutius ad Cic. Epiſt. 9, 16. *et ex eo* Taubmannus ad Plaut. Perſ. 5, 1, 16 *qui haec*: „Temperius *antiquius*: a tempus temperis: vt pignus pigneris, et verb. pignero.„ Ouid. Met. 4, 198. modo ſurgis Eoo *Temperius*, (*maturius, celerius*) coelo: modo ſerius incidis vndis. *Imitatus h. l. Pſeudo-Seneca eſt:* Nec ſuum tempus tenuere noctes, Et dies tardo remeauit ortu. *Notandum*, Senecam *Ouidium frequenter, plerumque in iis locis imitari, qui ambitioſa ornamenta habent.*

TEMPVS *apud* Ouidium, *inprimis in numero plurali de calamitatibus, rerum ſtatu, et quas vulgo barbari vocant circumſtantias, frequentiſſime, vt apud ſcriptores proſaicos*, Ciceronem *et alios poni, ſemel monuiſſe ſat erit, namque infinita adſcribere loca non attinet.* * medium Met. 4, 167. *vid.* Medius.

TENAX paſſus. Pont. 2, 6, 21. Turpe referre pedem, nec *paſſu* ſtare *tenaci. Eleg. ad amicitiam translatio conſtantiae in militia.*

TENDERE, *extendere.* Met. 4, 175: Dixit et vt ſerpens in longam *tenditur* aluum; *eleganter, ſed* cf. voc. Porrigere.

TENERE, i. *detinere* Ov. Met. 1, 600. *tenuit* fugam. Virg. Aen. 6, 722. Dicam equidem: nec te ſuſpenſum, nate, *tenebo*. * *pro* obtinere. Ov. Met. 2, 328. Hic ſitus eſt Phaëthon, currus auriga paterni, Quem ſi non *tenuit*, magnis tamen *excidit auſis. h. e. Si non feliciter et ſatis prudenter rexit, vt obtineret eum rector.* * tenere *eleganter dicimus eum, quem iam noſtrum obtinemus victum aut nobis donatum &c. hinc* Met. 143. gratantur Achi-

ni: *Victoremque tenent, quaſi ſuum recipiunt, periculis ſummis liberatum, at ſimul reſpicitur ad amplectentes, qui vere iam* leuent *manibus Iaſonem, bene hinc add.* auidisque amplexibus haerent. * Met. 4, 284. dulci animos nouitate *tenebo; tenere ſtudebo; et delectare.*

TENERI lege, *formula iuris apud elegantes ſcriptores perquam frequens, de iis, qui ſubiecti ſunt legi*, Met. 10, 203. Atque vtinam pro te vitam, tecumque liceret Reddere, ſed quoniam fatali lege *tenemur; ita enim legendum eſt, non* lege vetamur, *vt habet noſtra editio. Iubent enim omnes fere veteres codd. et planum eſt*, το vetamur *eſſe gloſſam exquiſiti et elegantioris verbi* tenemur. *vide* Fatalis.

TENOR, *ordo, forma*, Ov. Met. 3, 114. *placido* educta *tenore* tota patent, (ſigna) *de aulaeis in theatro ſublatis, vbi ſigna forma quadam continuata et ſenſim ſenſimque magis, tandem tota apparent. elegans ad viros e terra oriundos et cadmo paullatim creſcere e terra viſos accommodata comparatio!*

TENTARE, *tenere, frequent.* Ov. Met. 2, 390. vt ſaltem dum *noſtras tentat* habenas orbatura patres aliquando fulmina ponat. *Phoebus iratus Diis et Ioui propter occiſum filium haec; in epiſodio quod neci Phaëtontis adnectit, ſed vereor, vt ſatis laudabiliter; nam totum illud epiſodium commode poterat abeſſe, Phoebus iraſcitur, non vult regere amplius ſolis currum,* Iupiter minatur, *et rurſus ad officium redit Phoebus. ſuperflua haec itaque ad ſeriem narrationis plane.*

TENVATVS, luna tenuata i. *tenuis, minor, dicitur, ea quam nos appellamus decreſcentem, eleg. et poët.* Met. 7, 531. Luna quater plenum *tenuata* retexuit orbem. *adſcribi ille locus poterit Theſauro* Geſn. *vide* Retexere.

TENVIS, rubor tenuis. Ov. Met. 3, 482. *de Narciſſo pectus percutiente:* Pectora traxerunt *tenuem* percuſſa *ruborem*, Non aliter quam poma ſolent; quae candida parte Parte rubent &c. *comparatio digna ingenio ſummi poëtae, quae phantaſiae vim prodit ad mirabilem et nobis quaſi ſub oculis ponit rem actam! Eadem laude digna eſt quae ſequitur comparatio cum vuis.*

TEREBRATA aura, *per quam proſilit, perforatam quaſi, ſanguis recens emicans, eleg.* Met. 6, 260. Expulit hanc (*ſagittam*) ſanguis: ſeque eiaculatus in altum Emicat et longe *terebrata* proſilit aura. *Lecta cuncta et venuſta:* eiaculari — proſilire — Emicare — terebrata aura.

TEREDO *eadem quae* termes. cf. Plin. libr. 16. c. 12. *inter teredinem et tineam hoc intereſt, quod altera ſit marina, altera terreſtris; obnoxia teredo nauibus.* Pont. 1, 1, 79. Eſtur vt occulta vitiata *teredine* nauis.

TERES lapillus Met. 10, 260. grata puellis munera fert illi conchas, *teretesque* lapillos. *vide* Lapillus. * acumen, Met. 4, 579. Paullatim *tereti* tenuantur acumine crura. *vide* commiſtus.

TERGVM dare *de fugientibus annis, noue!* Met. 14, 142. Sed iam felicior aetas (*iuuentus*) *Terga dedit* tremuloque gradu venit aegra ſenectus. *quam pulchra ſenectutis imago!* tremulo gradu &c.

TERRENVS: fornax terrena; i. *ex lateribus coctis conſtructa.* Met. 7, 107. Aut vbi *terrena* ſilices *fornace* ſoluti Concipiunt ignem liquidarum adſpergine aquarum. *explicat. loc. vide in vocab.* Silex. *Mirum, Burmannum de mutanda lectione cogitaſſe, cum ipſe concedat,* terrenam fornacem *eſſe poſſe, ex lateribus coctis conſtructam. Quod cum optimum ſenſum fundat, cur ponamus* Tyrrhena *pro* terrena? *Sed decepit*

*virum obſeruatio et ipſa falſa, vocem* terrrenus *apud Ouidium fere ſolere occurrere pro* ſubterraneo; *quod interdum ſic obtingat, recte ſentit, quod plerumque, fallitur; vt alio loco oſtendi, quo ita explicabat voc. nempe pro* ſubterraneus. Met. 7, 107. *terrena* ſilices fornace ſoluti. Ibid. 248. *terrena* numina. It. Met. 15, 273. *terreno* lyſus eſt epotus hiatu. Met. 11, 849. fuit ingens monte ſub alto Regis Dercenni *terreno* ex aggere buſtum.

TERRERE Ov. Met. 1, 727. profugam per totum *terruit* orbem. h. e. *(per breuiloquentiam) teruuit ita vbique vt per totum orbem vagaretur.*

TEXTVM pineum, *nauis* Triſt. 1, 3, 3. pinea *texta* ſonant. Adde Faſt. 1, 506. *et vide* Tectum.

THYONEVS *epithet. Bacchi* Met. 4, 13. *(nominibus praeced. verſ. add.)* Nyſeus, indetonſusque *Thyoneus cauſam affert laudatus ab* Micyll. ad h. interpres Apollonii libr. 1. Argonaut. 636. ὅτι Αἰσχυλος ἔγκυον αὐτην παρεισηγαγεν οὖσαν, και ἐνθεαζομενην, ὁμοιως δε και τας ἐφαπτομενας της γαστρος αυτης ἐνθεαζομενας. *inde etiam* Thyades *appellatas*, παρα το θυειν videlicet, το ὁρμαν και μαινειν.

TIBIA, *tibia* adunco cornu; *haec ſecundum Plinium a Mida inuenta curua erat et in Feſtis Bacchi praecipue adhibita. Hinc* Ouid. Met. 3, 530. aerane tantum Aere repulſa valent et *adunca tibia cornu; vbi de Bacchi feſtis agitur.* Virg. *eam* curuam *appellat* Aen. 2, 737. vbi *curua* choros induxit *tibia* Bacchi.

TIBICEN, quo ſtat villa Faſt. 4, 695. *eſt columella in aedificiis, qua ruſtici tecta fulcire ſolent; a ſimilitudine tibiae canentium, quod, ſicut haec cantantes, ſic illa aedificiorum tecta ſuſtinet. Ita Feſtus. Ouidius ita:* Haec modo verrebat ſtantem *tibicine* villam.

villam. Nunc matris plumis oua fouenda dabat. *Suauiter!* Scal. poët. libr. 4, p. m. 462. *praefert antiquam lectionem:* verrebat raro cum pectine terram. *Sed peſſime! Tuentur, praeter ſenſum, et optimi libri noſtram lectionem. apud* Iuuenal. Sat. 3. *interpres vetus explicat* vrbem tibicine fultam, tibicinatam. „Vertere villam *bene* conuenit ruſticae; nam hoc officium diligentis matris familiae humilioris: in potentiorum domibus id ancillae obibunt, vt Polyxena apud Euripid. Hec. 362.

TIMIDVS deorum; *religioni deditus.* Met. 5, 100. Emathion aequi cultor, *timidus*que Deorum. *Obiter notand. et h. l. Ouidium inde a verſu 47. imitari Homericam rationem deſcribendi pugnas, qua narrantur ordine longo et qui collapſi ceciderunt, et ſimul deſcribuntur breuiter, et ex natura, genere, virtute cet. Virgilius eandem in Aeneide rem ſaepius praeſtitit;*

TITVLVS. *ſunt tituli librorum apud veteres, non primae ſolum paginae, ſ. inſcriptiones, quae* Indices *dicuntur, ſed maiores operum partes, vt* capita *ſunt minores. Plura dabit de varia huius vocis ſignificatione* Muncker. ad Hygin. Fab. 80. Sed apud Ouid. Triſt. 1, 1, 7. *malim tamen* titulum *intelligere primam libri paginam.* Nec *titulus* minio nec cedro charta notetur. *propter geminum illum Martialis locum* Epigr. 3, 2, 10. Et cocco rubeat ſuperbus Index. *vide* Cedrus. * *fama* Triſt. 1, 1, 53. Donec eram ſoſpes *tituli* tangebar amore Quaerendique mihi nominis ardor erat. * praedae, *glorioſa praeda* Met. 4, 644. hunc praedae *titulum* Ioue natus habebit. *vera erat etiam ſors, oraculum Themidos,* cf. Met. libr. 9, verſ. 190. *oraculum ipſum habes* Met. 1, verſ. 321. * honor alicui *tributus,* vt menſis titulus Faſt. 4, 115. Hanc quisquam *titulo* menſis ſpoliare ſecundi

cundi Audeat? a nobis ſit procul iſte furor. * *pro laudibus* Faſt. 2, 16. At tua proſequimur ſtudioſo pectore Caeſar, Nomina: per *titulos* ingredimurque tuos. Sic et Faſt. 1, 15. *inde et* titulus *dicitur* cognomen, *quo eiusmodi honorifica appellatio, ab aliquo merito petita, continetur.* Faſt. 1, 602. Ex vno quidam celebres aut torquis ademtae, aut corui *titulos* auxiliaris habent. „*Denotat Manlium Torquatum, Valerium Coruinum: quorum tituli (cognomina) in eorum poſteros aeternum translati.* Vid. de Coruino Valer. Maxim. libr. 8. c. 13. et 15. * *omnino pro nomine* Faſt. 4, 44. Isque (Siluius) Latine, tibi pater eſt; ſubit. Alba latinum. Proximus eſt *titulis* Epitus, Alba tuis. * *pro quauis, etiam ignominioſa* appellatione. Faſt. 6, 190. Vixit, vt occideret damnatus crimine regni. Hunc illi titulum longa ſenecta dabat. conſ. verſ. 189. * Pont. 2, 1, 50. Pertulit huc idem nobis Germanice rumor Oppida ſub *titulo* nominis iſſe tui. *deuicta a te acceſſiſſe honori tuo amplificando. locutio ſingularis.* „Deſignat Seretium, et alia oppida Pannoniae a Germanico capta; qui tamen et cladem in illa expeditione eſt paſſus. Sed miſſus in Illyricum Tiberius et Germanico coniunctus Dalmatas et Pannonios variis proeliis attriuit. Batonem quoque ducem hoſtium cum filio cepit, et in triumphum egit, vt ex hoc loco patet. Imperatoris nomen et triumphus tam Auguſto, quam Tiberio decretus. Germanico triumphalia ornamenta, honoresque praetorii, et vt ſententiam primus poſt Conſulares diceret, vtque Conſulatum legibus ſolutus poſſet ambire: Plura Paterculus, Dio, Tacitus, Suetonius, Appianus.„ *Heinſ. ad h. l.*

TOGA libera *pro* virili Triſt. 4, 10, 28. Interea tacito paſſu labentibus annis *Liberior* fratri toga mihique ſumta eſt. *vide* Maſſo-

Maſſoni Vitam Ouid. ad Ann. XVI. ad h. l. *et totam Elegiam. Toga virilis illa pueris Bacchi Feſto dari ſolita* cf. Faſt. 3, 771. 788. *cuius rei cauſam habes a verſ.* 773-784.

TOLLERE *accipere* Faſt. 4, 560. Ille (Triptolemus) quidem mortalis erit, ſed primus arabit Et ſeret; et culta praemia *tollet* humo. * tollere preces *pro* precari deſinere Faſt. 3, 198. Indolui: patriamque dedi tibi, Romule; mentem. *Tolle* preces, dixi: quod petis, arma dabunt.

TOROSVS *epith. elegans colli taurorum; quia habet* toros *plurimos.* i. *muſculoſam pulpam carnis, puluillorum inſtar eminentum; vide* Colu- mel. 6, 13. *qui eiuſmodi boues tali collo laudat, et commendat emendos.* Met. 7, 429 feriunt ſecures colla *toroſa* boum; vinctorum cornua vittis.

TORVS; *toros appellant, vt iam e Geſnero liquet, pulpam carnis muſculoſam, et praeſertim vbi adſtringuntur et contenduntur nerui, puluillorum inſtar eminentem, vnde robur animalium quorundam cernitur. Ita accip. locus* Ov. Met. 2, 854. *de Ioue in taurum mutato:* colla *toris* exſtant, armis palearia pendent. et apud Virg. Aen. 12, 7. comantes *tori.*

TORPERE, *lapideſcere* Met. 5, 196. vitioque animi, (*timiditate*) non crinibus, inquit Gorgoneis *torpetis.*

TORTILIS Met. 13, 915. Vltimaque excipiat quod *tortilis* inquina piſcis, *qui ſe torquere ſoleat.*

TOTIDEM *cum ablat.* Met. 4, 752. Dis tribus ille focis *totidem* de ceſpite ponit; Laeuum Mercurio; dextrum tibi bellica virgo; (*Pallas*) Ara Iouis media eſt. *Primus locus medius; proximus ſiniſter.* vid. Lipſ. Elector. libr. 2. c. 2. *Aſſignatur h. l. Palladi prior locus, quam Mercurio, non ſolum ab ratione victimae; cf. Met.* 12, 151. *ſed etiam; quia* Ioui proximos occupauit honores. Hor. od. 1, 12, 19.

TO-

TOTVS Ov. Met. 2, 537. fuit haec quondam niueis argentea pennis Ales, (coruus) vt aequaret *totas* ſine labe columbas. *Sed mihi ſuſpectum voc.* totas, *quanquam alii docti viri plane tacent. Quid? ſi leg.* totus, *h. e. in vniuerſum, qſ. in totum coruus per omnes partes aequat colore columbas. Certe hic ſenſus videtur eſſe h. l.* * Totus in prece Faſt. 6, 251. In prece *totus* eram coeleſtia numina ſenſi Laetaque purpurea luce refulſit humus.

TRABES, *de arboribus* Met. 14, 360. praeter oculos transcurrere regis Iuſſit et in denſum *trabibus* nemus ire videri.

TRAHERE lunam, *proprium verbum de magis, lunam et ſidera mouentibus, alias* deducere *eodem ſenſu dicitur. Medea apud* Ov. Met. 7, 207. Te quoque, Luna, *traho*, quamuis temerata labores Aera tuos minuant. *te de coelo deduco, quanquam aera pulſa, concuſſa, (vt moris erat in defectu lunae) minuant vim, et defectum, labores tuos. Pulſabantur cymbala et tintinnabula, ne Luna incantationes magicas audiret, atque ita periret, cum deficeret. vide voc.* Temeratus. * vultus, *de eo qui aegre fert, indignabundos vultus* Pont. 4, 1, 5. Sine *trahis* vultus: equidem peccaſſe fatebor Delicti tamen eſt cauſa probanda mihi. * ignes, *de amore* Met. 4, 674. Marmoreum ratus eſt opus et *trahit* inſcius ignes. * Faſt. 4, 662. Nox venit et ſecum ſomnia nigra *trahit*, *comites.* * trahere animum et tempus, *i. leuare animum dum trahitur, conſumitur tempus.* Triſt. 5, 7, 65. Sic animum tempusque traho: meque ipſe reduco A contemplatu, ſummoueoque, mali. * trahere colorem, *ſolemnis locutio*, Met. 2, 236. calorem Met 11, 305. ſuſpiria trahere *i. aegre ducere* Met. 2, 753. * trahi *pro capi ad aliquam artem complectendam* Pont. 1, 5, 50. Mo-

ris an oblitus patrii contendere diſcam Sarmaticos arcus: et *trahar* arte loci!

TRANSFORMIS, *qui mutari in alias formas poteſt*. Met. 8, 879. Aſt vbi habere ſuam *transformia* corpora ſenſit. *Eodem ſenſu Proteus dicitur* transformis Faſt. 1, 373.

TRANSCRIBERE, *eleganti Metaphora, ab iis qui nomina, ſiue pecuniam aliis creditoribus transſcribunt*, ducta, *ad annos vitae alteri demtos, alteri datos*. Met. 7, 173. ergo ego cuiquam Poſſe tuae videar ſpatium *transſcribere* vitae. *eleg. h. l.* ergo, *in ore indignantis; petierat Iaſon* verſ 168. Deme meis annis; et demtos adde parenti.

TRANSIRE in iram Met. 8, 106. Conſumtis precibus violentam tranſit in iram. *eleg.* conſumtis precibus! * Met. 15, 226. Inde valens veloxque fuit; ſpatiumque iuuentae *Tranſit*.

TRANSLVCERE *pro* perlucere; Met. 4, 354. Deſilit in latices: alternaque brachia ducens In liquidis *translucet* aquis: vt eburnea ſi quis Signa tegat claro, vel candida, lilia vitro. *Excellens imago! ipſa etiam verba ſuauitatem ſpirant, et augent quaſi viſum imaginis*.

TRANSSVO eleg. Faſt. 2, 363. Dumque ſacerdotes verubus *transſuta* ſalignis Exta parant, medias Sole tenente vias. *Imitatus hanc metaphor. eſt* Senec. Phoeniſſ. 254. pedes ferro *transſuit*.

TREMERE, tremens axis; *de frigida terra Getica*. Triſt. 3, 10, 12. Dum patet et *Boreas* et nix iniecta ſub Arcto, tum liquet, has gentes *axe tremente* premi. *Heinſius totum diſtichon adulterinum eſſe iudicat. Burm. renuit, at corruptum fatetur eſſe; et Heinſii coniecturam laudat quae talis eſt*: Tum pariter Boreas, et nox habitare ſub Arcto: *vt* habitare *pro* habitat *ſit poſitum; quod durius, quia mox*: liquet has gentes *ſequitur. Emendat deinde ipſe ita*: Tum pari-

pariter Borean et noctem habitare ſub Arcto, Tum liquet has gentes axe rigente premi. *Ego vero nihil mutandum, niſi forte vocab.* Dum *cenſeo: vt legatur:* Tum patet et Boreas &c. *nullam iam video obſcuritatem. Cum triſtis hyems, inquit poëta, apparuit, et terra candida facta eſt gelu; tum patet Boreas, late regnat, vbique eſt, et patet, vbique fuſa nix iniecta ſub Arcto, in regione tota ſub Arcto; tum liquet has gentes ſub axe frigido premi, Bene autem axis tremens, ab effectu, vbi tremunt homines prae frigore.* * aliquem. Pont. 1, 4, 30. Caeſaris ira mihi nocuit, *quem* ſolis ab ortu, Solis ab occaſu vtraque terra *tremit.*

TREMVLVS Met. 15, 212. Inde ſenilis hyems *tremulo* venit horrida paſſu: *Suauiſſime:* hyems ſenilis; *et venit* horrida, *et* tremulo paſſu! *Pergit poëta:* Aut ſpoliata ſuos, aut quos habet alba capillos; *elegans comparatio: ſed legendus totus locus.*

TREPIDARE, *prae metu celeriter moueri.* Ouid. Met. 1, 506. ſic aquilam penna fugiunt *trepidante* columbae. *vt* Virg. Aen. IV. 121. Dum *trepidant* alae ſaltusque indagine cingunt &c. *et feſtinare quacunque de cauſa; poetice* ap. Hor. Carm. 2. 4. 23. cuius octauum trepidauit aetas claudere luſtrum. Id. 3. 27. 17. * *belle dicuntur pennae fugientium; tales enim videntur.* Met. 5, 605. Vt fugere accipitrem penna *trepidante* columbae, Vt ſolet accipiter trepidas agitare columbas. *Vult figura ſibi frequentiſſima poëta fugientem Arethuſam et inſequentem Alpheum pingere; et habet imago quae accedant ad veritatem, nec tamen non timeo, vt ſatis bene hi verſus audiantur a nympha ſimplici, ingenua, narrante alia cum ſummo ſimplicitatis candore. Luſus denique hoc loco erga Mineruam non placet.*

VS fletu. Met. 4, *trepido* manabant a *fletu.*
ƚIGER, *epith. ni ab Ouidio fa- a tridente, quem vt notum eſt, il- us.* Met. 11, 203. ue *tridentigero* i genitore profun- lortalem induitur m.
VS, flamma triſi- v. Met. 2, 325 *tri-* fumantia *flamma* ra dant tumulo.
ES, Septentrionis *atae ſtellae illae ſe- a figura boum orum, (qui ſ. an-* teriones, ſ. trio- *quam fingunt* v. L. 6 4. *In tmeſi mpoſitione* trio *in ſaepius reperitur.* Ouid. Met. 1, 64. iam *ſeptemque em* Horrifer inuaſit *is. leg. pro ſeptem- riones. v. Heinſ. ad Virgil. Georg.* III. *ſeptem* ſubiecta i gens effrenata vi- &c.
EX, ſorores tripli- *ant* Parcae. Met. 8, in flammam *tripli- ces* poſuere Sorores. Ibid. verſ. 481. *vbi* triplices Poenarum Deae, *furiae dicuntur.* * opus, *mundus vniuerſus, quia conſtat tribus elementis,* mari, coelo, terra; *ex ſententia ſcil. Lucretii, ad quem reſpicit Ouidius* Triſt. 2, 426 Explicat vt cauſas rapidi Lucretius ignis Caſurumque *triplex* vaticinatur *opus. bene* vaticinatur, *quia Lucretius canit de futuro fine mundi, quem alii aeternum arbitrati erant. Reſpicit* Lucret. R. N. 5, 95. naturam *triplicem, tria* corpora Memmi, Tres ſpecies tam diſſimiles, *tria* talia texta Vna dies dabit exitio. *Ceterum idem verſus Ouidii recurrit in Elegia de* Morte Druſi ad Liuiam verſ. 362 Ecce necem intentam coelo terraeque, fretoque Caſurumque *triplex* vaticinantur *opus; quanquam ibi de oraculis Sibyllae Cumaeae.* *Occurrunt etiam* Deae triplices. i. *Parcae, qui tres.* Ov. Met. 2, 655. *triplicesque Deae* tua fila reſoluent: *generatim* enim

*plex eſt, vbi tria diſtingui poſſunt.*

TRISTIS, *infelix*, Met. 6, 140. Poſtea diſcedens ſuccis Hecateïdos Herbae ſpargit; et extemplo *triſti* medicamine tactae Defluxere comae. *Schepperus legit* Oraque *pro* poſtea; *cui fauere videtur* verſ. 141. *verſus certe elegantior redditur, et melius cetera cohaerent.* * *ab effectu, infelix.* Met. 15, 43. Nunc quoque ſic lata eſt ſententia *triſtis*: et omnis calculus immitem demittitur ater in vrnam. * *Trux, immanis*, Triſt. 3, 11, 39. Saeuior es *triſti* Buſiride: ſaeuior illo Qui falſum lento torruit igne bouem. * ſopor. Triſt. 4, 6, 12. Tempus et in canas ſemen producit ariſtas. Et ne ſint *triſti* poma *ſopore* facit. * abſinthium Pont. 3, 1, 23. *Triſtia* per vacuos horrent abſinthia campos. Pont. 3, 8, 15. *idem fere verſus recurrit, ſed ita ſolet triſtis, miſer. Tomitanus poëta.* * *ſuauiter* Deus non triſtis *pro* leuis, *rebus ludicris, amori deditus. notiſſima illa figura Euphemias, vt grammaticorum filii loquuntur.* Met. 4, 187. Illi iacuere ligati Turpiter, atque aliquis de *Dis non triſtibus* optat; (*alii legunt* optet, *Sed certo ex Luciano conſtat fabula, qua vere optaſſe hoc Mercurium et Apollinem credebatur, adeoque praeualet* optat) *Sic* fieri turpis. *Quia ſcil. Venus erat amica. facete, et Ouidianum hoc! vide de ipſa re* Hygin. fab. 148.

TRISVLCVS, ignes triſulci, *de fulgore* Ov. Met. 2, 8, 48. cui dextra *triſulcis ignibus* armata eſt, *et ſic ſaepiſſime.*

TRVNCARE Met. 8, 650. *Truncat* (*Baucis*) olus foliis, *peiora, inutilia folia decerpit; elegans rei minutae deſcriptio, qua arte maxime pollet Ouidius. bene additum:* *olus*, Quod ſuus coniux riguo collegerat horto.

TVMERE, *elegant.* Faſt. 152. Noua de grauido palmite gemma *tumet.*

TVMIDVS. Ov. Met. 1, 460. Pytho *tumidus*, pro-

*propter venenum*, *non ſuperbia elatus*, *vt quidam voluerunt*. *Ita* Id. Triſt. 2, 13. Peſtiferum *tumido* vulnus ab angue datum, i. *veneno inflato*. * *epithet*. *Furiarum*, *quia anguibus tument*. Met. 10, 313. Stipite te ſtygio *tumidis*que adflauit Echidnis E tribus vna ſoror.

TVMVLARE *pro* ſepelire, condere tumulo, *ni fallor*, *princeps dixit Ouidius* Met. 11, 566. Optat, et exanimis manibus *tumuletur* amicis.

TVMVLTVS, aetherei tumultus; *de tonitrubus*, *fulminibusque*. Ov. Met. 3, 308. corpus mortale *tumultus* non tulit aethereos; donisque iugalibus arſit.

TVRBA rotarum; *de curribus ſaepius aliquo loco euntibus*, *frequentantibus locum*. Met. 6, 219. *turba rotarum* Duraque mollierant ſubiectas vngula glebas; *belle de celebri via regia!*

TVRBARE, *quum vox de aqua turbida reddita dicatur vt* Phaedr. fab. 1, libr. 1, *omnino notat* polluere, *vt ſacra* &c. Met. 6, 537. Omnia *turbaſti*, pellex ego facta ſororis: tu gemi ius coniux. non haec mihi debita poena. *antea* verſ. 336. coniugalia iura *nominauerat*; *haec itaque*, *et omnia* turbauerat, *polluerat*, *violauerat Tereus*, * notas; *confundere*. Met. 8, 160. *de Labyrintho daedaleo*. Ponit opus *Turbat*que *notas*, et lumina flexum Ducit in errorem Variarum ambage viarum. *Turbauit notas*, *dum ſimiles effecit*, *quae in flexos ambages duceret*, *vnde redire non poſſis*. ;* feſta, *profanare* Met. 4, 33. Solae Mineïdes intus (*intra domum clauſae*, *cum aliae omnes ſe in Cithaeronem contuliſſent*) Intempeſtiua Minerua, (*lanificio*. *non tempori ſacro conuenien te*) *turbantes feſta*.

TVRBINEVS, vortex, *qui ceu turbo in gyrum vertitur*, *eleg*. Met. 8, 556. Multa quoque hic torrens niuibus de monte ſolutis Corpora turbineo iuuenilia *vortice* merſit.

*Vocab. a Ouidio natum feliciter, eique, ni fallor*, proprium.

TVRBO, *Meta, ſ. conus, qui in ima parte acutus, in ſuperiori latior eſt* Ov. Met. 1, 335. caua buccina ſumitur illi Tortilis, in latum quae *turbine* creſcit ab *imo. Eſt enim concha, quae ab imo ita creſcit, vt et torqueatur in gyrum propemodum, paullatimque fiat latior.*

TVRGESCERE, *eleg. de pullulantibus arboribus*, Triſt. 3, 12, 15. Quoque loco eſt arbor, *turgeſcit* in arbore ramus. Nam procul a Geticis finibus arbor abeſt.

TVRRIGERA Dea, *Cybeles nomen; talis etiam, quae turrim gerat, pingitur in tabella aenea quadam, quam excuſam dedit Burmannus* ad Faſt. 4, 224. *Cur ita dicatur, ipſe Ouidius talia:* At cur turrita caput eſt ornata corona? An Phrygiis turres vrbibus illa dedit? Adnuit - Phryx puer in ſiluis, facie ſpectabilis Attis *Turrigeram* caſto vinxit amore Deam.

TVTVS, *qui ſe tuetur, prouidus.* Ov. Met. 1, 53. non eſt tua *tuta* voluntas, *dein Wunſch iſt unvorſichtig.* Sic Hor. Sat. 2, 3, 137. Oreſtes male *tutae* mentis. i. *male ſanae.* Id. A. Poët. 28. Serpit hunc *tutus* nimium, timiduſque procellae, i. *nimium ſibi cauens.* vid. ibid. v. 265.

## V.

VACARE flere, *eleganter dicitur, vbi tempus eſt lacrimarum; contra* non vacare flere, *vbi res non lacrymas poſcunt, ſed actionem, poenam, iram &c.* Met. 6, 585. nec *flere vacat. (neque iam prae animi dolore furibundo flere licebat)* Sed faſque nefaſque confuſum ruit. *Sic* Met. 10, 387. (*nutrix*) mortis paratae Inſtrumenta videns ſpatio conclamat eodem, Seque terit ſcinditque ſinus, ereptaque collo Vincula dilaniat; tum denique *flere vacauit*,

*nit. longe elegantiſſime; vbi nutrix paullo ſe collegerat, diſciderat veſtes, vincula dilaniauerat, atque ſe leuarat ſummo ſtupore primo, tum demum potuit, licuit*, tum denique fiere *vacauit. Nonnulli legunt* vetauit; *peſſime!*

VACCINIVM Triſt. 1, 1, 5. Nec te purpureo velent *vaccinia* fuco. *Nec ligaris membrana tincta colore purpureo vaccinii; quo ſolebant velari libri.* Martial. epigr. 3, 2, 10. Et te purpura delicata velet.

VACVVS, vacui ſaltus, *apud* Ov. Met. 2, 165. onere adſueto *vacuos* dat in aëre *ſaltus.* Succutiturque alte, ſimilisque eſt currus inani. *Sed vereor, vt dixerit Naſo,* onere adſueto Vacuos ſaltus. *audacior ſane eſſet haec poëtica licentia. quidni legis?* onere adſueto *vacuus* — eſt currus inani; *vt vacuus referatur ad currus, tum omnia plane, elegantia.* * aures vacuae Met. 4, 41. Perque vices aliquid, quod tempora videri Non ſinat in medium *Vacuas* referamus ad *aures.* in medium referre *abundanter dictum!* * Vacuis inobſeruatur in herbis Met. 4, 341.

VALIDVS ignis, *de amore* Met. 7, 9. concipit interea *validos* Aeetius *ignes.*

VALLARE Faſt. 3, 449. Iam vbi caeruleum *vallabunt* ſidera coelum. *Ita certe* Burm. Fiſcher. *et noſtra ex ea expreſſa editio. Sed ego non probo.* Burmannus *variantes lectiones adfert duas:* Variabunt ſidera coelum, *et* vallabunt ſidera coelum. *et addit: „Variabunt* mihi non diſplicet, vt flores enim prata variant et diſtinguunt, ita ſtellae coelum.„ *Recte quidem probat hanc lectionem, at cur non recepit? Equidem concoquere ſed* Vallare *non poſſum, inepta, ſaltim male docta translatio mihi illa videtur.* Vallant ſtellae coelum? *circumdant? aut quidquid voles, imago erit mala. lege tutus* variabunt ſidera

dera coelum. *ità* variare *pro* diſtinguere *centies occurrit apud ipſum ſolutae orationis ſcriptorem* Plin. 14, 2. varians coelum.

VALLIS fluuii, Ov. Met. 2, 256. Septem ſine flumine *valles*, i. *aluei aqua carentes. Paſſim poetae valles vocant alueos fluuiorum, quia inter duas ripas vallium ſpeciem habent. Sic et* valles antri *ſunt loci maxime depreſſi* Ov. Met. 2, 761. imis in *vallibus* antri.

VARIARE Met. 12, 465. Huic aetas inter iuuenemque ſenemque, vir iuuenilis erat. *variabant* tempora cani. *deſcriptio ſenioris*, cf. Iſidor. libr. 11. c. 2.

VARIVS ſermo, *colloquium*. Met. 4, 39.

VARVS, varae manus *dicuntur proiectae, et recuruae, quales ſunt pugnantium.* Met. 9, 33. tenuique a pectore *varas* In ſtatione manus.

VASTVS draco; *epith. bene lectum* Met. 4, 646. et *vaſto* dederat ſeruanda draconi. cf. cum h. l. Apollon. Rhod. Argon. 4, 1396. *Sunt qui legant*, dederat ſeruare; *quod magis poëticum, ſed neſcio, an hic magis verum.*

VATICINATOR Pont. I, 1, 42. Ante Deum Martem cornu tibicen adunco Cum canit; exiguas quis ſtipis aera neget? Scimus ab imperio fieri nil tale Dianae: Vnde tamen viuat *vaticinator* habet. *Vaticinator Dianae nomine, exigit ſtipem ſiue pecuniam a conſulentibus, ſeu iis, quibus vaticinia edit. Et tamen ſcimus, ipſam Dianam nil tale imperare. In Aricina nempe nemore iuxta Romam, habuit Diana templum, ibi erant vaticinatores. cf. Gronou. obſeruatt.* libr. 4, c. 7.

VBER, dare vbera. Met. 4, 324. ſiue es mortalis qui te genuere beati, Et frater felix et fortunata profecto Si qua tibi ſoror eſt, et quae *dedit vbera* nutrix. *Videtur iſta ſalutatio Salmacidis eſſe imitatio illius laudis* quam

*quam dat Hero Leandro apud* Muſaeum verſ. - -

VEGRANDIS, vegrandia farra colonae Quae male creuerunt, veſcaque parua vocant, Faſt. 3, 445. *Dicta ait antiquitus, quae male creuerunt, id eſt, male grandia, minuta; nam veteres ſyllabam ve ad rei paruitatem praeponebant unde minutam fabam vegrandem quoque dixerunt; minores flamines veflamines, Veiouem paruum Iouem.* cf. verſ. 448. loc. laud. *Apprime huc facit Feſtus;* Vegrande frumentum *pro* paruo et minuto. *Grandire* apud Antiquos eſt idem, quod *creſcere.*

VEHERE ventrem, *de grauida, ſi vera eſt vulg. lectio.* Met. 9, 686. Iamque ferendo *vexerat* illa grauem maturo pondere ventrem. *Sed* vehere ferendo *hac ſignificatione, qua occurrit h. l. non ferendum videtur. Eſſet enim locutio indigna vel minimo poëta, indigna etiam latino ſcriptore. Libri maxime variant. Alii legg.* Geſſerat; *alii* auxerat: *plurimi* vixerat. *Vnde Heinſius mihi ſatis callide et docte reſtituiſſe videtur;* Iamque ferendo Vix erat illa grauem maturo pondere ventrem. Eſſe ferendo, *non inſolita locutio, nec ab ipſo Ouidio aliena. Ipſe enim* Met. 15, 403. Cum dedit huic aetas vires, onerique ferendo eſt.

VELIVOLVS, *epith. nauis, quippe velis volat,* Pont. 4, 5, 42. Prius vmbroſa cariturus arbore montes Et freta *veliuolas* non habitura rates. Sic. Pont. 4, 16, 22. Veliuolum mare *eſt, vbi volant vela.*

VENATVS durus, Met. 4, 307. *vide* durus.

VENERATOR, *vox ab Ouidio forte facta* Pont. 2, 2, 1. Ille domus veſtrae primis *venerator* ab annis Pulſus ad Euxini Naſo ſiniſtra freti.

VERBERARE Faſt. 1, 77. Flamma nitore ſuo templorum *verberat* aurum, Et tremulum ſumma ſpargit in aede iubar. *Intell. inaurata ſacrarum aedium lacunaria.*

VERBOSVS, forum verboſum, *bene* Triſt. 3, 12, 18. Otia nunc iſtic: iunctisque ordine ludis Cedunt *verboſi* garrula bella *fori. Iuncti ordine ludi ſunt*, Megaleſia, Cerealia et Floralia, *qui ludi Aprili et Maio menſibus, fere continui erant. bene igitur* ex ordine iuncti. Triſt. 4, 10, 18. Fortia *verboſi* natus ad arma *fori; ad eloquentiam forenſem.*

VERNARE *cum proprie fit, vernum eſſe, vere renouari, vt* Met. 7, 284. humus *vernat. eleg. dicitur de laetis, laſciuientibus auibus tempore verno.* Triſt. 3, 12, 8. Prataque pubeſcunt, variorum flore colorum Indocilique loquax gutture *vernat* auis.

VERRERE *bene de vento Borea* Met. 6, 706. puluereamque trahens per ſumma cacumina pallam *Verrit* humum; pauidamque metu, caligine tectus Orithyian amans fuluis amplectitur alis. Dum volat; arſerunt agitati fortius ignes. *Quae deſcriptio! quales imagines! quam apta omnia Borea, tum palla illa, et quidem, puluerea, quam* trahit, *et quidem* per ſumma cacumina, *et qua* verrit, (*ſignans verbum!*) humum; *recte et ipſe* caligine tectus *fingitur*, et fuluae alae *decent eum mirifice. Sed neſcio an eandem ſummam laudem mereat verſus:* Dum volat arſerunt agitati fortius ignes. *ignis amoris non bene* volatu agitatur; *melius amplexu* Orithyiae, *aut adhaerendo ei dum volat cum ea; optem alios a parte Ouidii contra me ſtare.* * humum *ſuauiter dicitur ſyrma pallae longae, quod trahitur humi;* Met. 11, 166. *Verrit* humum Tyris Saturata murice palla. *vide hanc vocem in I. Parte Clauis.* * *de caeſarie promiſſa adeo, vt labatur deorſum.* Met. 13, 961. Hanc ego tum primum, viridem ferrugine barbam, caeſariemque meam quam longa per aequora *verro*, Ingentesque humeros et caerula brachia vidi.

VERTERE, ante ora verti, *ante aliquem verſari* Met. 5, 275. Omnia terrent virgineas mentes: dirusque *ante ora* Pyreneus *Vertitur*; et nondum me tota mente recepi. *Explic: et adhuc etiam ante ora mea verſari videtur Pyreneus, adeo territa ſum, vt eius imago mihi adhuc ante oculos verſetur; nondum me collegi ex illo terrore. mollis, timibunda, foeminea, dicens fingitur. Habes hic eam orationis virtutem, quae natiua pulchritudo eſt, quam nos appellamus Naiuitaet. Incipit* verſ. 269. O, niſi te virtus opera ad maiora tuliſſet; *quod et ipſum initium mulieris eſt,* — Et gratam ſortem, tutae modo ſimus, habemus — ſed — vetitum eſt adeo ſceleri nihil, omnia terrent Virgineas mentes &c. *Non videre videris Muſam illam verecundam, timidam, parce querentem?*

VERTEX moribundus Met. 5, 84. Et reſupinus humum *moribundo vertice* pulſat. *Bene* pulſare; *actionem morientis totus verſus et* palpitantis *pingit. vide* Palpitare.

VESCVS, *antique pro* paruus, imbecillus, exſuccus, *ipſo Ouidio notante* Faſt. 3, 446. *veſca*que parua vocant.

VESTIGIA, *pro paſſibus,* l. *greſſibus.* Ov. Met. 2, 21. Protinus ad patrios ſua fert *veſtigia* vultus, * *pro ipſa planta* Met. 4, 343. in alludentibus vndis Summa pedum taloque tenus *veſtigia* tinguit. *Adde* Met. 5, 591. primumque pedis *veſtigia* tinxi.

VESTIS rudis Faſt. 4, 659. *Veſte rudi* tectum ſupra noua vellera corpus ponit. *vide* Rudis.

VETITVM Ov. Met. 2, 172. tum primum radiis gelidi valuere Triones, et *vetito* fruſtra tentarunt aequore tingui. *reſpicit* vetitum aequor *ad mandatum iratae Iunonis, quod, et omnem hiſtoriam vid.* apud Eund. Metam. 2, 530. et praeced. *eſt itaque priori loco Anachroniſmus, ſi-*

*ſte potius occupatio*, (πρόληψις) *quae frequens eſt optimis quibusque ſcriptoribus*, *Ouidio praeprimis.*

VETVS, anni veteres *pro multi* i. *ſenectus poët. et eleg.* Met. 9, 420. queritur *Veteres Pallantios annos* coniugis eſſe ſui. *Aurora*, *Soror patruelis Pallantis*, *vid*, Heſiod. Theog. 371. ſq.

VEXARE, *venuſte*, Triſt. 2, 318. Cur non Argolicis potius quae concidit armis *Vexata eſt* iterum carmine Troia meo. *Burmannus haec*: „Indicat hoc verbo, *Vexata*, materiem ad ſatietatem a poëtis tractatam, vt iam fatigati ſint lectores. ita fere Iuuenalis Sat. 1, 2. ſe *vexatum toties Theſide Codri* dixit.„ *Sed ego non probo illum luſum; nec cadit in hunc locum*, *et omnem contextum*; *quare*, *vt et ipſe Burmannus poſſe accipi dicit*, *dudum intellexi*, *nempe* vexare Troiam, *eſſe*, canere vexatam Troiam et euerſam; *vti ſaepius poëtae facere dicuntur*, *cum ab aliis facta canunt*. cf. Ouid. Epiſt. 8, 13.

VIBRARE, *elegantiſſime et poëtica vena digne de ventis ſurſum agitantibus et expandentibus veſtes currentis Daphnes* Ou. Met. 1, 537. Nudabant corpora venti, Obuiaque aduerſas *vibrabant* flamina veſtes. *Eſt vero tota illa fugientis puellae imago*, *ſi quaequam alia*, *ſuauis aptaque ad demonſtrandam vim phantaſiae*, *qua valere debeat poëta bonus*, *vt capeſſat omnes res mente*, *quae viſa dulcedinem haberent*. *Eſt vero vnicuique fere verbo laus ſua propria*, *vt* obuia *flamina*; aduerſae *veſtes*, impexi *capilli*, *omnia hic exquiſita inuenies.*

VICEM peragere Met. 4, 218. Nosque *vicem peragit.*

VICES reddere, i. *par pro pari*. Met. 14, 36. Vt tua ſim voueo: ſpernentem ſperne? ſequenti *Redde vices*; vnoque duos vlciſcere facto.

VICINIA *cum plur. verbi.* Met. 4, 635. humum *vicinia* nulla premebant. *Ita enim legendum pro* premebat, *quod eſt in noſtra editione. vide* Premere.

VIDVA puella Faſt. 2, 557. Dum tamen haec fuint (*Feralia ſ. parentalia*) *viduae* ceſſate *puellae*: Expectat puros pinea taeda (*praeferri nuptiis ſolita*) dies. *His igitur diebus vitabantur viduis nuptiae, forte manes defunctorum eas pati non crediti.*

VIGILATVS, labores vigilati; *de lucubrationibus.* Triſt. 2, 11. Hoc pretium curae *vigilatorumque laborum* Cepimus: ingenio poena reperta meo. * carmen vigilatum; *quod nocte vigilata factum eſt aut decantatum.* Faſt. 4, 109. Primus amans *carmen vigilatum* nocte negata Dicitur ad clauſas concinuiſſe moras: *Ita* vigilati labores Triſt. 1, 1, 108. Hoc pretium curae *vigilatorumque* laborum, *de carminibus. de more canendi ante fores clauſas* amicarum *res nota eſt.*

VILLOSVS colubris, i. *cui pro pilis colubri ac ſerpentes; de Cerbero.* Met. 10, 21. nec vti *villoſa colubris* Terna Meduſaei vincirem guttura. Cerbereus *eſt monſtrum Meduſaeum, quia Echidna, quae Cerberum et Orthum, Gorgonis canem peperit, ex Typhaone Meduſae progenies fuit.* cf. Heſiod. Theog. 295. et verſ. 306. *Dicit Orpheus ſe non veniſſe, vt Herculem, ad extrahendum Cerberum.*

VINCVLVM, *funiculus, quo canes ducuntur inter venandum.* Met. 8, 332. *Vincula* pars adimunt canibus. *vide* copula. * vincula digitorum, *pulchre de eo qui alterum tenaciter tenet, et premit manu, vt luctantem.* Met. 9, 77. ſummo *digitorum vincula* collo Iniicit.

VINDICARE ſe a crimine, *bene et eleg.* Met. 10, 312. Ipſe negat nocuiſſe tibi ſua tela cupido Myrrha, faceſque ſuas a crimine *vindicat* illo.

pur-

*Agrippa aedilis in agro Lucullio collectam Romam perduxit Coſſ. C. Sentio et Sp. Lucretio; vt auctor eſt Frontinus.* Virgo *autem appellata fuit, quod quaerentibus aquam militibus puella virguncula quasdam venas monſtrauit, quas ſecuti, qui foderant, ingentem aquae modum inuenerunt.* Frontinus. cf. Faſt. 1, 464. Te quoque lux eadem, Turni ſoror, aede recepit; Hic vbi *Virginea* campus obitur *aqua.* Pont. 1, 8, 38. virgineus liquor, *eadem aqua eſt.*

VIRIDIS, *de prato ſolemne verbum, ſed fere ridiculum apud Ouid. Met.* 1, 297. Figitur in *viridi* (ſic ſors tulit) anchora *prato; namque quomodo pratum, aqua inundatum, adeo, vt anchora figi debeat, cerni poteſt viride? Peccatur a poëta contra leges pingendi. Sed totus iſte locus etiam in ſeqq verſ. luxuriam poëtae nimiam prodit, quam iam carpſit* Seneca III Nat. Quaeſt. 27. et Barth. Aduerſ. 58. 10. * *de capillis deorum marinorum, ſatis poëtice, eſt enim color iſte proprius eis rebus, quae ex aqua proueniunt.* Ov. Met. 2, 12. Pars in mole ſedens *virides* Siccare *capillos. Imitati ſunt iam hoc epitheton noſtri poëtae.* * capillus, *bene de nympha fluuii, eſt enim iſte color et caeruleus earum rerum, quae diu in aqua fuerunt.* Met. 5, 575. *viridesque* manu ſiccata *capillos* Fluminis Alphei veteres narrauit amores. *Alii et Burm. legg.* Elei; *ſed in hac re hercle ero facilis. conferri autem pulchre poteſt cum omni hoc noſtro loco* Statius libr. 1. Silu. 2, 203. *vbi venuſte amores Alphei et Arethuſae narrat. Sed pleni hac hiſtoria ſunt libri fere omnes et mythologici, et poëtici, et qui de his locis egerunt. Ex duodecim auctoribus laudatis h. l. a Burmanno duo modo libet notare:* vid. Seru. ad Virg. Eclog. 10, 1. et Clauer. Sicil. Ant. libr. 1, c. 12.

* dil

virides *aequorei*
*tur, a colore ma-*
*erulei etiam dicti.*
1, 2, 59. Proh Su-
*virides*que Dei,
aequora curae!
. Ov. Met. 3, 189.
nque *virilem* Per-
*pro* viri.
*mirabili virtute,*
*chaſt.* Met. 4, 287.
latet: *vis* eſt no-
fontis. * *pro* co-
*epiſſime occurri,*
*, nos vero note-*
*etiam apud Oui-*
*ſaepius ita occur-*
*vt* Met. 14, 274.

., Ov. Metam. 2,
nmat vterque po-
nos ſi *vitiauerit*
tria veſtra ruent.
*uerit.*
S Ov. Met. 3, 76.
halitus exit Ore
ſtygio, *vitiatas*
uras. h. e. *vitiat,*
*ficit auras. Apud*
*alia epitheta plu-*
*aduertenda.*
aſt. 4, 134. Rite
*Venerem*) Latiae
natresque nurus-
vos quîs *vitta*
e veſtis (*ſtola*)
*Meretrices ſcil.*

*deſignat, quae nec vit-*
*tis, nec longa veſte*
*vtebantur.* * *cum ſit*
*tegmen capitis Veſta-*
*lium, et matronarum,*
*non virginum; hinc*
Pont. 3, 3, 51. Scripſimus
haec (*Artem*) iſtis, qua-
rum nec *vitta* pudicos
contingit crines, nec ſto-
la longa pedes; *et hoc*
*feminarum nobilium ve-*
*ſtimentum.*

VIVAX, *rara ſignif. Geſ-*
*nero ipſi non notata, de*
*eo, quod vitam alicu-*
*ius promouet, alit, vires*
*dat viuendi.* Ov. Met. 1,
419. fecundaque ſemina
rerum *Viuaci* nutrita ſo-
lo, ceu matris in aluo
creuerunt. * ceruus vi-
uax, *epithet. vulgare h.*
*animalis, quia ſcil. cer-*
*uus ſolet, ex obſerua-*
*tione multorum viro-*
*rum, quam longiſſime*
*aetatem hominis viuen-*
*do ſuperare. Hinc Au-*
*ſonius de hominis aeta-*
*te loquens: Hos nouies*
*ſuperat viuendo garru-*
*la cornix,* Et quater e-
greditur cornicis ſaecula
*ceruus.* vid. Virg. Eclog.
7, 30. Ov. Met. 3, 198.
*et ſaepe.* * ſulphura *vi-*

*uacia* Ov. Met. 3, 374. i. *acriora, quae facile ignem capiant, vt apud* Quinctil. *viuaciores* ſunt *animoſiores, lebhaſte, muntre, elegantiſſimum hoc ſenſu ſulphuris epitheton.*

VLTRIX Rhamnuſia Triſt. 5, 8, 9. Exiget o dignas *vltrix* Rhamnuſia poenas! Impoſito calcas qui mea fata pede. *Nulla placet emendatio! Rhamnuſiam vocat poëta Nemeſin, a pago Rhamnunte, vbi templum illius fuit. Attulit huc facientem Pauſaniae in Atticis locum* Micyllus, *quem adſcribere placet:* μαραθωνος δε απεχει ϛαδιες μαλιϛα εξηκοντα ραμνες, την παρα θαλασσαν ιεσιν εϛι Ωρωπον, και αι μεν οικησεις επι θαλασση τοις ανθρωποις εισι, μικρον δε απο θαλασσης απο Νεμεσεως εϛιν ιερον, ἡ θεων μαλιϛα ανθρωποις υβριϛαις εϛιν απαραιτητος &c. *Oceani filiam et Noctis faciunt, et a* νεμεσαθαι *h. e. indignando dictam volunt.*

VNCVS, telum] vncum, *de enſe falcato* Met. 4, 665. *teloque* adcingitur *vnco* cf. verſ. 726. * aratrum vncum Met. 341. prima Ceres *vnco* glebam dimouit *aratro.*

VNDA feruens, *ſuauiſſime de aqua calida feruente* Met. 5, 693. Seruatoque diu reſecat de corpore partem exiguam: ſectamque domat *feruentibus vndis. vide* Domare.

VNICOLOR, *vox ab Ouidio forte nata* Met. 11, 612. In medio torus eſt hebeno ſublimis in antro, Plumeus *vnicolor*, pullo velamine tectus. *In nobili illa deſcriptione ſedis Dei ſomni. Mire ſe torſerunt et fruſtra interpretes in h. l. Offendit plerosque vox* vnicolor, *quare repoſuerunt multa eruditione effuſa* atricolor. *peſſime! Primum illud vocabulum in Plinio etiam occurrere teſtatur vel Theſ. Geſner. deinde huic loco maxime conſentaneum eſt. Senſus facillimus:* in me-

medio *antro erat torus ſublimis, hebeno, i. ex hebeno, qualia loca plura occurrunt.* Plumeus *erat* i. *plumis conſitus*, vnicolor, *recte, namque* hebenum *eſt* vnicolor, *et* pullo velamine *tectus. Valeant igitur omnes interpretes, vbi eis non opus, vbi ſana ratio, prudentia vnus verus interpres. Noto itaque tantum, Burmannum Heinſium ſecutum, edidiſſe* At medio torus eſt, hebeno ſublimis in atra. *Nihil dicam de abſurda lectione* atra hebenus, atricolor; *nihil de phraſi* ſublimis *in* hebeno. *Locus non eget pluribus verbis.*

VOCABVLVM Met. 14, 621. Qui, (*Auentinus*) quo regnabat eodem monte iacet poſitus; tribuitque *vocabula* monti; *nomen. it. nomen,* Faſt. 3, 511. Tu mihi iuncta toro, mihi iuncta *vocabula* ſume, (*cognatum nomen*) Iam tibi mutatae Libera nomen erit.

VOCALIS, *qui canit.* Met. 5, 332. Hactenus ad citharam *vocalia* mouerat ora; *accinebat cantui citharae voce.* * murus, *reſonantia ſaxa muri, coll.* Met. 8, 18. *et* Met. 8, 14. *namque Apollo Alcathoo Megaras moenibus cingenti operam nauans lyram depoſuit, ſonus autem lyrae in lapides ſubiectos tranſiit, vt, ſi quis calculo eos percuſſerit, eundem, quem pulſae fides, ſonum redderent. vide* Pauſan. Attic. c. 15. cf. in Met. 8. verſ. ſq. 15. et 16. * *epithet Orphei, vide h. voc. in Ima Parte Clauis.* Met. 11, 8. haſtam vatis Apollinei *vocalia* miſit in ora; *canentia. Sic* vocale carmen Met. 11, 318. carmine *vocali* clarus citharaque Philammon. *Diſſentiunt critici de nomine, ſitne ſcribendus* Philammon, *an* Philemon, *an* Palemon &c. *Cuius intereſt, adeat is Burmannum ad h. l.* de fabula cf. Pauſan. libr. 4, c. 33. et libr. 10. c. 7. et Fabric. Bibl. Graec.

 libr.

libr. I. c. 26. * Dodonis Met. 13, 716. *dicitur propter notam quercum, vnde celebratiſſima oracula edebantur* cf. Sophocl. 174. Trachin. Ως την παλαιάν φηγον ανδησαι ποτε Δωδωνι, διςσων εκ πελειαδων εφη. *Nempe columbae, aut mulieres, ſiue aniculae, ita* πελειαδες *dictae reſponſa deorum ediderunt. Conſule Antiquitt.* libr. inpr. Potter. Archaeol. * Faſt. 2, 91. Cynthiae ſaepe tuis fertur *Vocalis* Arion Tanquam fraternis obſtupuiſſe modis. *confer hanc narrationem Ouidianam in ſeqq. verſibus cum Hygino.* c. 194. *et Gellio* 16, 19. *qui quidem ſumſit omnia ex* Herodot. libr. 1, c. 23.

VOLATILIS aetas, *infantia, eleg. praeſertim in ea deſcriptione* Met. 10, 519. Labitur occulte fallitque *volatilis* aetas. *vide* Fallere.

VOLVERE, flammas pectore Met. 7, 109. Pectora ſic intus clauſas *voluentia* flammas, Gutturaque vſta ſonant; *de aeripedibus tauris; tota deſcriptio longe pulcherrima eſt, atque praeſertim comparatio cum* ſilicibus ſolutis terrena fornace, *excellentiſſima eſt* cf. voc. Terrenus. * *de fluuio*, pingens voc. Met. 1, 570. Peneus ab imo effuſus Pindo ſpumoſis *voluitur* vndis.

VOLVMEN, *de ſinuante ſeſe ſerpente, eleg.* Met. 4, 509. Et ſubito duo ſunt, iunctoque *volumine* ſerpunt. *bene* iuncto volumine, *ad ſignificandum mariti et vxoris etiam commutatorum amorem.* * fumi, *poet. et eleg.* Met. 13, 601. Corruit igne rogus: nigrique *volumina* fumi Infecere diem.

VOVERE ſortem, *vota pro ſorte vouere, rara locutio* Met. 13, 88. Hunc ego poſcentem cum quo concurreret, vnus Suſtinui, ſortemque meam *vouiſtis* Achiui. *Nihil propter locutionis infrequentiam mutandum. Heinſius male:* fouiſtis. cf. Hom. Iliad. η, 179. ſqq. et 202.

r. Met. 1, 678. *Vo-*
*uae* captus cuſtos
ius *artis*, *Sic. legg.*
*que edd.*, *at iam*
*annus monuit*, *non*
*latina haec eſſe*,
*itque ex Codice*
*eo*, voce noua ca-
uſtos Iunonius; At
*uod mihi quidem*
*ſendum ſane vi-*
*, reddit praeterea*
*elegantiorem.*
E doloribus i. an-
iſt. 3, 489. Triſt.
3. Plurima ſed pe-
terraque pericula
. *Vſtus* ab aſſi-
igore Pontus ha-

, accelerare Faſt. 6,
Audit, et ad vo-
ncitus *vrget* iter.
*virtute pingendi*,
mpellere Faſt. 3,
Altera gramineo
is Equiria campo.
Tybris curuis in
*vrget* aquis. *Sic*
Faſt. 2, 858. * *an-*
iſt. 5, 6, 23. Non
oti fatis *vrgemur*
, vt mea ſit lon-
ens quoque mota

*iamſi*, *quamuis*,
*ies alibi*, Triſt. 1,

1, 35. *Vt* peragas mandata liber, culpabere forſan. *Etiamſi omni, quo dixi, modo te commendare volueris, tamen te vituperabunt homines et ingenium Naſonis requirent. Sic vt eadem Eleg. verſ.* 61. &c.

VVIDVS *epithet. gemmae, quae tumet e palmite* Faſt. 3, 238. Arboribus redeunt detonſae frigore frondes *Vuida*que e tenero palmite *gemma* tumet. Heinſius *legit* viuida; *non bene meo quidem iudicio, licet multas eruditionis copias ad hanc lectionem ſtabiliendam effuderit.*

VVLNIFICVS ſus. Met. 8, 360. In iuuenes certo ſic impete *vulnificus* ſus. *Pingens in fine verſus numerus. Lege autem, vaſto* ſic impete, *pro* certo; *et ad rem aptiori, et codice ſuſtentato epitheto. Saepiſſime hoc verbo vtuntur ſcriptores, vt Ouid.* Met. 3, 89. libr. 11, 530. Valer. Flacc. 2, 534. &c.

VVLNVS; *homo aut res quae angit, et maxime moleſta eſt.* Ov. Met. 2. Nuper honoratas ſummo, *mea vulnera*, coelo, videritis ſtellas illic. *Sic et* mea cura palumbes, *et ſimilia occurrunt.*

VVLTVS: vultum recipere *dicitur Ceres cum pallore fugato hilaritatem recipit*, et *ſollicitam frontem explicat* Faſt. 4, 615. Tum demum *vultus*que Ceres animumque recepit Impoſuitque ſuae ſpicea ſerta comae.

## Z.

ZONA, teres, *epitheton elegans, et lectum; cum ſermo de femina pulchra, tenuis corporis, et gracilis.* Faſt. 2, 370. Dat tenues tunicas, Gaetulo murice tinctas, Dat teretem *Zonam* quo modo cincta fuit. *Tota ſcena eſt plena ioci et amoena; qui cupit ſcire, quales fuiſſent* tunicae tenues, *et cuius generis veſtis* fuerit, *plura diſputata inueniet apud* Caſaub. ad Athen. 14, 6.

# CLAVIS VIRGILIANA

SIVE

# INDEX

PHILOLOGICO - CRITICVS

IN

VIRGILII

ECLOGAS, GEORGICA, AENEIDA.

# A.

**AB** *breuiloquent.* Aen. 12, 603. Et nodum informis leti trabe nectit *ab* alta. *nectit et ſuſpendit ab trabe.* * Ge. 1, 20. Et teneram *ab* radice ferens, Siluane cupreſſum. *i. e. radicitus erutam. Sic apparet quoque Siluanus in marmoribus antiquis.* * ab vsque Aen. 7, 2, 89. Dardaniam proſpectat *ab vsque* Pachyno.

**ABDERE** *excludere, remouere. vide de ea ſignificat.* Gronou. de Seſtert. 4, 8. *Occurrit aliquando etiam haec ſignificatio apud alios poëtas.* Plaut. Pſeudol. 4, 4, 5. *abdere* ſe e conſpectu heri ſui. *Ita etiam Georg.* 3, 96. Hunc quoque vbi aut morbo grauis aut iam ſegnior annis Deficit *abde* domo; nec turpi ignoſce ſenectae. i. *exclude, remoue domo, vende. Pluribus haec oſtendit ad h. l.* Heynius.

**ABIVRATVS** Aen. 8, 263. Abſtractaeque boues *abiurataeque* rapinae. *Seruius* abiuratas *contra ius retentas intelligit. Alii* abiuratas, *abductas, atque alieni iuris factas interpretantur. Errant vtrique. Simpliciter enim vox capienda.* Cacus, *latro famoſus ſaepius* abiurare *facile potuit rapinas, negare, dum aut comprehendebatur, aut cum aliis loquebatur. Inauditae ſunt aliae iſtae ſignificationes. Hinc omnia clara.*

ABOLERE Georg. 3, 560. Nec viſcera quisquam Aut vndis *abolere* poteſt, aut vincere flamma. *Locum falſe a pluribus intellectum explicat* Heynius *recte: cadauera vndis merſa difflui curare et ſic abolere aut igne concremare.*

ABRVPTVS: abruptum *pro* profundo. *nam tota profunditas conſideratur, vt locus abruptus ſeu praeceps.* (cf. Aen. 3, 564.) Aen. 3, 422. implacata Charybdis Obſidet, atque imo barathri ter gurgite vaſtos Sorbet in *abruptum* &c. *Similis vere locus eſt, vbi* abruptus *idem ac* praeceps, Georg. 3, 289. *Abruptis* turbata *procellis* caeca nocte natat ſerus freta. *praeclare*, abruptae procellae! *cum impetu praecipites. Reſpiciunt illi verſus fabulam de Leandro.*

ABRVMPERE, *diripere, perdere* Aen. 4, 631. Inuiſam quaerens quam primum *abrumpere* lucem. *ad filum vitae a Parcis tractum reſpicitur.* * Abrupto ſydere *noue, de immenſa vel magna tempeſtate.* Aen. 12, 451. Qualis vbi ad terras *abrupto* ſydere nimbus It mare per medium. *non per ſidus tempeſtas ipſa, vt volunt alii, ſignificatur, ſed eſt poëtica deſcriptio: magna procella coorta, quaſi* direpta, perdita *videntur* ſidera; *quo ſignificatu* abrumpere *vſurpari, vel ex loco modo laudato patet. Et eleg.* abrupta ſidera *dicuntur, quae ſubito euaneſcunt, quaſi vno puncto temporis* abrepta. * *noue* Aen. 3, 55. Fas omne *abrumpit*; pro *laedit.*

ABSCONDERE, *verbum nauticum, vbi relinquuntur litora, nec amplius apparent, quaſi* abſcondita *longinquitate.* Aen. 3, 291. Protinus aërias Phaeacum *abſcondimus* arces. *Corcyram inſulam dicit, ſitam inter Epirum et Calabriam, vbi regnauit Alcinous.*

ABSISTERE, *decedere.* Aen. 12, 102. Totoque ardentis ab ore Scintillae *abſiſtunt. Euaneſcunt. noue dictum, ni fallor.*

AB-

ABSVMERE malis, *noue dict. pro* comedere. Aen. 3, 257. Vos dira fames noſtraeque iniuria caedis Ambeſos ſubigat *malis abſumere* menſas. Scaliger Poët. libr. 3. c. 28. *poëtam praedicat propter huius loci praeſtantiam, quam maxime; quia inexpectatae varietates et eluſiones portentorum, quae mirificum adferant ornamentum. Ego vero valde tergiuerſor! Primum enim* eluſio portentorum *quod poteſt eſſe in epico carmine ornamentum? in tali religione? an ſatis decet Epopoeae ſeueritatem? Deinde vero etiam tota illa Harpyiarum praedictio habet plus ridiculi, ſi conf.* cum Aen. 7, 116, ſeqq. *quam dirarum. Etſi verum ſit, fuiſſe talem* famam *de menſis comedendis, ab Sociis Aeneae, quo peracto demum ſedem collocare posſent, tamen hoc loco non in ore Harpyiarum illud vaticinium placet. Praeterea ſi nihili eſt tota res, ſi luſus verborum modo, qui vere eſt, cur Celaeno dicit, eam fore vindictam caedis? id futurum eſſe propter iniuriam Harpyiis illatam? Adeo ergo ſe vlciſcebantur Harpyiae, vt luſu verborum punirent eos, qui ſe occidere voluiſſent Profecto non* dirae iſtae Harpyiae! *An vero neſciuit ipſa Celaeno quid ſibi hoc vellet, et omen dixit modo ex mandato Phoebi? Cur itaque Phoebus licet* λοξιας *tamen veridicus inſultauit Harpyiis, quae cauſa? et illuſerit Aenea? quae ratio?* conf. *inprimis vota Aeneae et quaecunque trepidus facit ibid.* verſ. 261. ſeqq. numina magna vocat, meritosque indicit honores: Di prohibete minas! Di talem auertite caſum, et placidi ſeruate pios! *Nonne miſereſcis boni, pii, eluſi Aeneae? ſi* conf. Aen. 7, 111. ſqq. *At vero talem ſe exhibet bonus Aeneas paene vbique, vsque operatur diuis; vsque vacat potentis quaerendis; non heroem ſe praeſtat, niſi antea Veneris aut Dei*

alius

*alius numine cogitur, et certus eſt, ſe ſuperaturum hoſtem. Nolo plura dicere, ſed expecta plura alibi. Si placet tibi vituperatio mea, cf. vocab.* vncus, *ſin minus, noli id vocabulum in hoc libro quaerere.*

ACANTHVS *duplex eſt apud Virgilium, cum arbor aegyptiaca ex acaciarum genere* Georg. 2, 119. *vbi* baccas *eius latiori ſignificatu vocat pro ſiliquis; tum genus eſt ſylueſtris atque hortenſis herbae, Baerenklau. Ecl.* 3, 45. mollis acanthus *dicitur, quia eius natura flexuoſa et lubrica: inde* Georg. 4, 123. vimen acanthi *dicitur eius caulis, qui ſe reflectit ad humum et quaſi ſerpit.* * Georg. 4, 137. Ille comam mollis iam tum tondebat acanthi, *pro quo tamen* hyacinthi *legendum probat Heynius.* * Aen. 1, 653. circumtextum croceo velamen *acantho. Veſtibus pretioſis figuram foliorum acanthi circumtexebant. Nihil hic cum Burmanno de* veſtimentis acanthinis, *de quibus* Varro *agit, cogitandum. vide hanc vocem* in Glaue Ouid.

ACCIPERE, Aen. 4, 531. Oculisue aut pectore noctem *Accipit.* i. e. *ſe neque ſomno dat, neque curas miſſas facit.*

ACCITVS *de mandato veniendi ad aliquem* Aen. 1, 681. Regius *accitu* cari genitoris ad vrbem Sidoniam ire parat.

ACCVMBERE Aen. 1, 83. tu das epulis *accumbere* diuum. „Hoc eſt, tu me „Deum facis: duplici e„nim ratione diuinos ho„nores meremur, Dea„rum coniugio, et con„uiuio Deorum. Vnde „et in Bucolicis legimus: „Nec Deus hunc men„ſa, dea nec dignata „cubili eſt.„ Seruius; *non puto tamen illum ex Bucolicis locum huc pertinere.*

ACER, *ſtrenuus*, δεινος. Georg. 3, 8. Pelops *acer* equis. *Notum e fabulis certamen equeſtre, quo vicit Myrtilum et Hyppodamen duxit e pacto cum Oenomao patre eius.*

Nec

*Nec aliter* Georg. 3, 57. bos aſpera cornu. * acer metus *de vehementi* Aen. 1, 366. quibus aut odinm crudele tyranni Aut *metus acer* erat. * *epithet. equi* animoſi Aen. 1, 448. caput *acris* equi. * *ſaeuus, cruentus.* Aen. 3, 14. Thraces erant *acri* quondam regnata Lycurgo. *Notum ex mythologia eſt, Lycurgum Bacchum contempſiſſe, inde poenam meritam luiſſe.* cf. Iliad. Hom. ζ, 130. Plutarch. de audiend. poët. p. 6. * *acer* arcus Aen. 7, 164. Aut *acres* tendunt *arcus. i. e. bene contenſos.*

ACERBA *pro* acerbe. Aen. 12, 398. Stabas *acerba* fremens, ingentem nixus in haſtam. Adde Aen. 9, 794.

ACERVVS Georg. 1, 263. Aut numeros impreſſit *aceruis. Intelligit Cerda, quod et Heynius adfert, frumenta ſaccis ſeu vaſis condita, quibus vaſis inſcribebat paterfamilias, quot modios continerent; Seruius de teſſeris aceruis frumenti impoſitis, numerum deſignantibus, non male.*

ACLIS *iaculorum breue genus quod nusquam commemoratur niſi* Aen. 7, 730. teretes ſunt *aclides* illis Tela; ſed haec lento mos eſt agitare flagello. *Seruius ad h. l.* „*Aclides ſunt tela quaedam antiqua, adeo vt nec vsquam commemorentur in bello. Legitur tamen, quod ſint clauae, cubito ſemis factae, eminentibus hinc et hinc acuminibus; quae ita in hoſtem iaciuntur, religatae loro vel lino, vt peractis vulneribus poſſint redire. Putatur tamen eſſe teli genus, quod per flagellum in immenſum iaci poteſt.* Turnebus Aduerſ. libr. 30. c. 21. *anſatas fuiſſe putat. Plures deſcriptiones dat ad h. l.* de la Cerda.

ACVERE Martem Aen. 12, 108. Aeneas *acuit* Martem, et ſe ſuſcitat ira cf. Aen. 12, 590. *acuunt* iras; et ſic ſaepius Aen. 12, 850. *acuunt*que metum mortalibus aegris. * Aen. 7, 330. Quam Iuno his *acuit* verbis, ac talia fatur. *inſtigat, irritat.*

AD

**AD**: ad prima Georg. 2, 134. flos ad prima tenax, i. e. *apprime, cum primis. In noſtra, et aliis editionibus legitur:* apprime *pro* ad prima, *ſed exulat haec gloſſa ex optimis et vetuſtioribus libris.* vid. Heynium ad h. l. * *ad* digitos *i. inter digitos.* Georg. 2, 250. * ad plenum, *elegans dictio* Georg. 2, 244.

**ADDERE** Georg. 1, 513. Vt cum carceribus ſeſe effudere quadrigae *Addunt* in ſpatia. Addunt in ſpatia, *omiſſa vocula* ſe *legunt plurimi cum multis libris. Alii vero interpretes intelligunt ſub addunt* curſum, *vt ſit: intendunt, ſumunt vires in currendo. Nonnulli* addere *hic explicant per* immittere. *Heynius pro ſimplici poſitum contendit, vt* addere *ſit* dare ſe *ex ſermonis genio intelligendum i. e. immittere ſe, ruere in decurſum, cum impetu ferri in ſpatia. Spatia enim hic pro campo decurſorio; ſed neſcio, an eo acquieſci poſſit. Subintelligendum hic aliquod verbum eſſe omnes vident.* Curſum *hic ſubintelligere iam paullo durius eſſe, animaduertit ipſe Heynius. Quare ſuſpicor, num ſit* vires *ſubſtituendum,* addunt vires, *quae locutio quum ſolita adeo ſit, potuit concidi a poëta, qui totus in eo eſt, vt vim et impetum effrenatum equorum deſcribat. Conſentire mecum videtur et Seruius, et qui eum ſequi ſolet plerumque, Pomponius Sabinus, non plane malus interpres, dum explicat: „in ipſo ſpatio currendi ſumunt vires,„ In* ſpatio *vero legendum aſſerit Heinſius e Codicibus, et facillimus hic fuit error cum alii* addunt ſpatia *legere mallent, alii* in ſpatia *reponerent. Ex noſtra itaque interpretatione* addunt in ſpatio, *ſatis concinnum habet ſenſum: dum currere incipiunt equi, mox inflammantur curſu, et vires augent, quod bene* addunt *expreſſit, quod verbum quaſi abſolute dici poterat, vt noſtri: Die*

*Die Pferde ſetzen zu, quae locutio ex eadem re eſſe complenda videtur, nouas vires addunt, et duplicato quaſi curſu pergunt. Attamen difficilior manet hic locus, quam vt omnia expediri accurate poſſint. Sufficiat hic tolerabilem indicaſſe explicationem. Videtur et ipſe Silius* Italicus *abſolute poſuiſſe verbum* 16, 372. *et noſtrum plane imitatus:* Iamque fere medium euecti certamine campum In ſpatia *addebant; ibi et vetuſtae membranae habent* in ſpatio.

ADDVCERE, *conſtringere, contrahere.* Georg. 3, 483. vbi ignea venis Omnibus acta ſitis miſeros *adduxerat* artus; *aeſtus ille febrilis eos exareſcerat.*

ADEO, *ſuperflue, coniunct. cum* ſic. Aen. 4, 533. Sic *adeo* inſiſtit ſecumque ita in corde volutat. *Et ita haec vox ſaepius, vt abundet eleganter.* Georg. 2, 323. Aen. 8, 585. &c.

ADFIGERE *pro* adfigere ſe, *poëtice* Georg. 2, 318. hiems nec ſemine iacto Concretam patitur radicem *affigere* terrae. Concretam radicem, *quae concreſcit dum adfigitur. ſimilis locutio* Georg. 2, 422. Oleae cum ſemel haeſerunt aruis, auraſque tulerunt.

ADFECTARE manus *pro iniicere alicui* Aen. 3, 670. Verum vbi nulla datur *dextram* adfectare poteſtas.

ADFLARE Aen. 2, 649. me diuum pater atque hominum rex Fulminis *adflauit* ventis. *Fabula nota haec: Cum inter aequales exſultaret Anchiſes, gloriatus traditur de concubitu Veneris: quod cum Ioui Venus quaeſta eſſet, emeruit, vt in Anchiſem fulmina mitterentur; ſed Venus, eum cum fulmine poſſe vidiſſet interemi, miſerata iuuenem, in aliam partem detorſit; Anchiſes tamen afflatus igne coeleſti ſemper debilis vixit.*

ADIICERE *adſentire* Aen. 10, 182. Tercentum *adiiciunt*, mens omnibus vna ſequendi.

ADIRE labores, *de perpetiendis malis* Aen. 1, 14.

ADNITI *bene, et cum virtute pingendi de iis, qui remis urguent, et inſurgunt* Aen 3, 208 nautae *adnixi* torquent ſpumas, et caerula verrunt. *eleg.* verrunt.

ADNVERE, *dare, eleg. de Ioue, qui* κατανευειν, *nutu dare munera, promittere ſolet* Aen. 1, 254. Nos tua progenies coeli quibus *annuis* arcem; *quibus concedis arcem coeli habitandam.*

ADOLERE penates, *ſolemni et ſacra quaſi locutione, colere ſacrificiis.* Aen. 1, 708. ordine longo (*longa ſerie, deinceps cf. verſ.* 380.) Cura penum ſtruere, et flammis *adolere* penates. *Alii legunt* longam — penum; *quae varians lectio iam exſtitit tempore* Gellii cf. Noct. Attic. libr. 4. c. 2.

ADRECTVS. aures adrectae *ſunt aures ad audiendum ſollicitae* Aen. 12, 618. Commixtum clamorem, *adrectas*que impulit *aures* confuſae ſonus vrbis.

ADSENSVS: *de Echone* Georg. 3, 45. Vox *adſenſa* nemorum ingeminata reſugit. *Miraberis ſaepius magnam Virgilii artem tum in exornandis partibus, tum additiunculis et conuerſionibus rei nouis rem repetitam commendandi.*

ADSPECTARE antique *pro* ſpectare Aen. 12, 136. Proſpiciens tumulo campum *adſpectabat.*

ADSPICERE Aen. 12, 157. Non pugnam *adſpicere* hanc oculis, non foedera poſſum. *Quoniam numina, quoties morituros viderint eos, quibus fauent, ab iis ſecedunt. Sic Statius* 7. Theb. 789. *Apollinem inducit Amphiaraum deſerentem, vbi eum vicinum morti eſſe cognouit.* Deſiliit moerens lachrymasque auertit Apollo.

ADSTARE Aen 3, 123. Hoſte vacare domus, ſedesque *adſtare* relictas. Ibid. verſ. 194. tum mihi coeruleus ſupra caput *adſtitit* imber. *impendit ſubito.*

ADSVESCERE Aeneid. 8, 174. Annua, quae differre

nefas, celebrate ſa-
s Nobiscum, et
nunc ſociorum *ad-*
*ite* menſis.
GERE Aen. 12,
Tum vero *adſur-*
irae inſidiis ſuba-
*Vocabulum* adſur-
*pingit h. l. quodam*
, *et plus eſt quam*
* adſurgere cui;
*honorifica alicuius*
*otione. Conſuetu-*
*n huius rei atque*
*ficationem locis il-*
*auit Cerda ad Ecl.*
5. Vtque viro Phoe-
horus *aſſurrexerit*
is. *Inde et pro* ce-
*eleganter et auda-*
Georg. 2, 98. ſunt
n Amineae vites, fir-
ima vina, Tmolus
*leg.* vid. Heynium
*h. l. alii legg.* Tmo-
*Burm.* Tmolusque)
git quibus et rex
Phanaeus. *Tmolus*
*is Lydiae et Phanaeus*
*nontorium Chii In-*
*e; qui montes hic,*
*more, pro vino po-*
*tur, quod in eis na-*
*ur. Amineae vites*
*ecae originis et Ita-*
*cultus.* Phanaeum
*em vocat, non, quod*
*olim ille rex in illis ter-*
*ris regnauerit, ſed trans-*
*fert potius ad illud pro-*
*montorium, cuius erat*
*illud nomen; et vinum*
*Chii praeſtans iam voca-*
*uerat* Lucilius. *vide* Ser-
uium *ad h. l Placuit*
*itaque poëtae Phanaeum*
*regem hic afferre, de*
*vino, et Tmolum ſimi-*
*liter.* Tmolus *enim e-*
*rat numen illius montis.*
*Ceterum vide, cui haec*
*debemus,* Heynium *ad h. l.*

ADTORQVERE iaculum. Aen. 9, 52. Iaculum *ad-*
*torquens* emittit in au-
ras, Principium pugnae.
Seruius *ad morem Roma-*
*num reſpiciend. dicit, et*
*ad* ius feciale, *ex quo*
Pater patratus *haſtam ia-*
*ciebat in terram hoſti-*
*lem, ſignum belli. Plu-*
*ra ipſe ad h. l.*

ADTRITVS, *fractus* ſ. *mutilatus* Ecl. 6, 17. Et
grauis (*magnus*) *adtrita*
pendebat cantharus anſa;
*atque ſic ad hoc latus*
*inclinata pendebat, quod*
*ad ornatum huius loci*
*pertinet, de quo plura*
*dicenda ſub voc.* Procul.

ADVERTERE, *ſic lego pro* auertere, Aen. 1, 4, 106.

Quo regnum Italiae Libycas *aduerteret* oras. *Seruio magis* auertere *probatur. Sed mihi nimis tunc dura videtur conſtructio, nec* auertere, *niſi me omnia fallunt, vllo loco ſic reperitur, vt duplex ei adſit accuſatiuus. Senſus eſt:* vt italicas oras ad Libycas aduerteret. * Aduertere *eſt ducere contra vrbem* Aen. 12, 555. Iret ad muros, vbique *aduerteret* agmen.

ADVRERE, *vt de calore, ſic etiam de frigore adhibetur.* Georg. 1, 93. Ne tenues pluuiae rapidiue potentia ſolis Acrior aut Boreae penetrabile frigus *adurat. Plura loca collegit hic Cerda. Generaliorem hic notionem intelligendam eſſe monet Heynius, quae eſt* nocere, *quaeque ad ſingula vtriusque verſus membra accommodari poterat.*

AEGER, *triſtis* Aen. 1, 212. curis ingentibus *aeger; ſic et ibid.* verſ. 355. *Aegram* Multa malus ſimulans vana ſpe luſit amantem. * *feſſus* Aen. 2, 268. Tempus erat quo prima quies mortalibus *aegris* Incipit et dono diuum gratiſſimo ſerpit.

AEQVAEVVS, *aequalis, eiusdem aetatis.* Aen. 2, 561. Vt regem *aequaeuum* crudeli vulnere vidi Vitam exhalantem.

AEQVOR, *notum eſt, quidquid planum et aequum, id proprie aequor dici, itaque* Georg. 1, 50. *pro agro, vt ſaepius quoque, at* ignotum aequor *ibi eſt ager, antequam naturam eius nouerant.*

AEQVVS *eleg.* conſtr. Aen. 12, 560. Eram et *aequa* ſolo fumantia culmina ponam. * *innoxius* Georg. 3, 546. Ipſis eſt aër auibus non *aequus.* Georg. 2, 225. Vacuis Clanius non *aequus* Acerris. *idem Horatius vocat* A. p. 67. iniquum. *Ob frequentem vero exundationem Clanii, Acerra, vrbs vicina erat vacua et deſerta. Caeterum fere non dubito, quin hic deprehendere liceat Virgilium male dormitantem, catum illum;*

*illum*; Talem (*agrum*) diues *erat* Capua et vicina Veſeno Ora iugo, et Vacuis Clanius (*fluuius*) non *aequus* acerris. *Nihil hic obſeruatum ab interpretibus; Clanius dictus a Gigante Clanio, monet Valerius Probus; inane!*

AER Georg. 2, 123. vbi *aëra* vincere ſummum Arboris haud vllae iactu potuere ſagittae. *Summum aëra arboris dicit pro cacumine; audax locutio: aërem tranſigit ſagitta iacta, itaque arboris aërem dixit, ſolam arborem intelligens.*

AERIVS, *quod ad auras ſurgit, in iis verſatur* Eclog. 1, 59. *aëria* vlmus. *Eſt proprium epitheton vlmi apud poëtas.* Ecl. 3, 69. *Aëriae* palumbes, *non ſunt aerii coloris, quod Seruius putat, ſed potius, quae in ſummo aëre volitant, et nidificant.* Ecl. 8, 59. aërius mons Georg. 1, 375. aëriae grues. Georg. 3, 474. aëriae Alpes. * Georg. 4, 1. aërium mel, *quia ex rore aëre defluxo colligi credebatur.* Succum aëris *Plinius vocat.*

AES, *apud Latinos, praeſertim apud poëtas, ſicuti* χαλκὸς *apud Graecos, omne metallum dicitur, et* aeratus *inde* ferreus *ſaepius eſt; id quod vel ideo notandum duxi, quoniam eum vſum ignorantes interpretes et Graecorum et Latinorum poëtarum mire ſe interdum et fruſtra torſerunt.* Ipſe ὁ πάνυ Erneſti ad Homerum vbi χαλκὸς, *ſaepius occurrit, vbique* fere proprie intelligit, ſecutus etiam Riccium, *qui in diſſertationibus Homericis eo vsque progreſſus erat, vt crederet aliam fuiſſe aeris antiqui naturam, quod acui, et vt ferrum ad vſus bellicos adhiberi potuiſſet: quod non eſt. Citarem ipſos locos, ſi vtilitati id fore crederem: iam id notaſſe ſatis eſt, vocab.* aes *de* ferro, chalybe, auro, argento &c. *dici; et hinc loca eſſe intellig. omnia; hinc etiam ducenda eſt ſignificatio, qua* aes *de* pecunia *dicitur. Sic itaque de ferro intellig.*

Aen. 5, 274. *Aerea* quem obliquum rota tranſiit. ſi *proprie intelligis ridiculum fere eſſet, poëtam tam pretioſa rota modo tranſire voluiſſe obliquum ſerpentem. Claſſicus locus vere ille eſſe poteſt. At vero plura in ipſo noſtro poeta inueniuntur, vbi* aes *tam lato ſignificatu accipiend. Poterit ille ſignificatus adſcribi* Theſauro Geſner. * Aen. 1, 39. vela dabant laeti, et ſpumas ſalis *aere* ruebant; *aeratis, Ferro inſtructis nauibus, eleg.* ruere. cf. Aen. 10, 214. campos ſalis *aere* ſecabant.

AESTIVA *de pecore* Georg. 3, 72. *proprie loca ſunt, vbi greges aeſtate paſcuntur.*

AESTVS curarum, *noue et cum efficacia,* Aen. 8, 19, quae Laomedontius Heros Cuncta videns magno curarum fluctuat *aeſtu; bene* fluctuat, *cum* aeſtus *de maris vndis ſaeuientibus dicatur.*

AETHRA ſiderea, *poëtice de ſplendore Aetheris* Aen. 3, 585. Nam neque erant aſtrorum ignes, nec lucidus *aethra* Siderea polus: obſcura ſed nubila coelo. *Seruius ad h. l. Aether* eſt ipſum elementum; *aethra* vero ſplendor aetheris.

AFFIGERE flammam, *noue.* Aen. 9, 536. Princeps, (*primus*) ardentem coniecit lampada Turnus, Et flammam *affixit* lateri.

AGER: quod *vulgo dicunt* territorium, *videlicet partem illam, quae pertinet ad principem aliquam vrbem. Sic* ager Pictorienſis *apud Salluſt.* ager Volaterranus *apud* Tullium. Aen. 12, 24. ſunt aliae innuptae Latio et Laurentibus *agris* Nec genus indecores.

AGERE Aen. 12, 530. Nomina per regesque *actum* genus omne Latinas. *Solet fieri plerumque, vt primi regis nomen reliqui etiam poſſideant, vt apud Romanos* Auguſti *vocantur, apud Albanos* Syluii &c. *Sic huius maiores omnes* Murrhani *dicti ſunt, et reges fuerunt.* * *ducere, celebrare* Georg. 2, 538. Vt magnus *agebat* orbis.

bis. *Caetera, quae hic moneri poſſint, videbis ſub* Magnus. * *pro regere* Aen. 1, 578. Tros Tyriusue mihi nullo diſcrimine *agetur. forte reſp. Graec.* ἀγεσθαι, *duci, regi. forte etiam, vt dicitur,* diſcrimen agitur. *noue dixit modo, eodem ſenſu, poëta* diſcrimine agi

AGGER viae, *terra in via egeſta* Aen. 5, 273. Qualis ſaepe viae deprenſus in *aggere* ſerpens Aerea quem obliquum rota tranſit. * *de qualibet materia, qua implentur foſſae, quae congeritur in aliquem locum.* Aen. 9, 567. Inuadunt et foſſas aggere complent.

AGGLOMERARE, *eleganter* Aen. 4, 57. agmen *agit:* denſi cuneis ſe quisque coactis *agglomerant.* * Aen. 2, 341. ablati per lunam *(agniti per Lunae ſplendorem)* Hypanisque Dymasque Et lateri *agglomerant* noſtro. *ſe agglomerant, adiungunt ſe ſtipantes.*

AGITARE fugam. Aen. 2, 640. Vos *agitate* fugam.

AGMEN aquarum Georg. 1, 322. de denſiſſimo imbre, ibid. 333. * *impetus* Aen. 2, 212. Illi *agmine* certo Laocoonta petunt. * *velut agmine* facto Qua data porta ruunt, et terras turbine perflant. Aen. 1, 87. *hic ego proprie, ita vt imaginem fingat, verbum intelligo, non cum* Seruio *et aliis, vel de* impetu, *vel de* multitudine. *Venti, quos nominat, deinde, ruunt quaſi agmen conſtituentes.* * *tractus* Aen. 5, 90. Ille *(ſerpens) agmine* longo Tandem lates pateras et leuia pocula Serpens Libauitque dapes, rurſusque innoxius imo Succeſſit tumulo. *Tota illa deſcriptio imitatio Homeri vid. et compara* Iliad. β, 308. ſeqq. *cum h. l. ſed verſum illum* 89. Mille trahit varios aduerſo ſole colores, *mutuatus ab Virgilio eſt Ouidius. Vide* ſol aduerſus *in l. Sectione Part. II. Clauis.* * *cum delectu adhibita vox* Georg. 3, 423. *de voluminibus et latis et fortibus*

*tibus vulnerati ſerpentis haud exigui. Magnitudinem vero et motum repentem quaſi eo verbo indicari, obſeruarunt alii. cf. Seruius ad Aen.* 1, 186.

AHENVS: lux ahena, *de ſplendore armorum, qui ferro, et aere ſplendent,* ἀυγη χαλκειη *Homeric.* Aen. 2, 470 Exſultat telis et *luce* coruſcas *ahena* *Non hic cum* Cerda *plura dicam de inopia ferri tum temporis, et aere ſolito, vnde arma facta; qui error et ex notis pluribus ad Homerum tollendus eſt: vide voc.* Aes. *Breuiter,* χαλκος *et* aes *latinum de* ferro, aere *et omni materia armorum vſurpatur. Si amarem eruditionis ſpeciem, longam notam ſcriberem; ſed haec ſufficiant.*

ALACRIS Ecl. 5, 58. alacrem voluptatem *dicit poëta, quia voluptate impleti quieſcere aegre poſſunt. Quare optime ſic verba coniunxit Heynius. In aliis plerisque legitur* alacres ſyluas, *male.*

ALAE, *venatores, qui equitabant, a celeritate ſic dicti* Aen. 4, 121. Dum trepidant *alae*, ſaltusque indagine cingunt. *De la Cerda ait:* erant alati, qui equo ſuccuſſanti ſenſimque inſultanti terrebant feras, ne aliorſum quam per medias tendiculas fugam arriperent.

ALBERE; *Optime, pingit enim rem.* Aen. 12, 36. Sanguine adhuc campique ingentes oſſibus *albent.*

ALBESCERE, *de ſpuma maris incipientis ſaeuire, et fluctus agere.* Aen. 7, 528. fluctus vti primo coepit quum *albeſcere* vento Paullatim ſeſe tollit mare, et altius vndas Erigit, inde imo conſurgit ad aethera fundo. *Comparatio Homeric. vide* Iliad. 6, 422.

ALERE, Aen. 4, 2. Vulnus *alit* venis et coeco carpitur igni. *De la Cerda explicat illud* Venis alit *ſic, vt dicat, Veteres ſibi perſuaſiſſe, venis ad praecordia vulnus transfundi, et locum quendam* Apuleii l. 2. *affert* „vbi primum ſagittam ſaeui Cupidi-

pidinis in ima praecordia mea delapſum excepi, *quo ſuam ſententiam ſtabilire ſtudet. Quis vero huic loco tale quiddam ineſſe videt? Ego vero hic poëtam video, qui elegantiſſime de amante, feruide aeſtuante talia dicat, qualia Didonem anxiam, turbidam; amore inquietam oſtendunt.*

ALIENVS Georg. 2, 149. alienis menſibus aeſtas, *h. e. iis menſibus quibus aeſtas in aliis terris pleriſque eſſe non ſolet.*

ALLABI Aen. 3, 131. Tandem antiquis Curetum *allabimur* oris. *appellere.* Aen. 3, 569. Ignarique viae Cyclopum *adlabimur* oris. &c.

ALLVDERE Aen. 7, 117. Heus etiam menſas conſumimus? inquit Iulus. Nec plura *alludens.* Ea vox audita laborum Prima tulit finem. *Nempe iam comedunt menſas, vti oraculum praedixerat.* cf. Aen. 3, 257. *hoc vero ſignum erat finitorum laborum. Iulus vero haec in memoriam reuocat, vbi dicit:* Heus etiam menſas conſumimus? *Vocem autem* alludere *varie explicant viri docti. Clarum eſt, non poſſe ea notione capi, qua poſteriora temporae vſa ſunt, vt* alludere *ſignificet* reſpicere ad aliquid. *Igitur explicat Burm.* alludens, *ſubridens, vt* Iuſtin. 1, 4. *vt reſp. Graeco* μειδιαν, *et hunc eſſe verum ſignificatum contendit; ſed equidem puto, ita vix dici poſſe* ſimpliciter, *non ſequenti* ad aliquem. *Geſnerus interpretatur;* per iocum dicens, *quicum conſentit Seruius: Loquitur iocoſe, non reſpicit ad vaticinium, verum iocans exclamat:* Heus &c. Perrault in Parallele Tom. 3, 131. *reprehendit hunc locum, vt humilem; ſed et ibi notatur:* Harpyiam haec praedixiſſe. i. nihil maius eſſe his oraculis, vaticiniis &c.

ALMVS, *ab alendo dictum ſecundum Feſtum, inde proprie* Georg. 2, 332. almae, vites, *recreantes.* Ecl. 8, 17. almus dies

dies Georg. 2, 330. almus ager. * alma lux, *de vita* Aen. 3, 312. ſi lux *alma* receſſit, Hector vbi eſt *et ſiccenties.*

ALTER Ecl. 8, 39. *Alter* ab vndecimo tum me iam ceperat annus. *h. e. duodecimus, nam vndecimus hic eſt quaſi primus in ratione. Seruius aliique aliter intellexerunt. Eleganter caeterum* ceperat *poſuit, anni enim quos attingimus, accipere nos putandi ſunt.*

ALTERNA: *de carmine amoebeo; vſitato et elegantiſſimo carminis genere inter paſtores ſolito, quale in Eclogis aliquoties inſtituit Virgilius, grata imitatione Theoriti aliorumque graecorum poëtarum.* Ecl. 7, 18. *Alternis* igitur contendere verſibus ambo Coepere; *antea dixerat* verſ. 5. Et cantare pares et reſpondere parati, *haec eſt vero propria vis atque natura carminis amoebei, de quo quaedam macilenta Scaliger in arte poëtica.* Ecl. 7, 19. *alternos* Muſae meminiſſe volebant. *optime legitur; alii* v[illegible] lebam. *Muſae vero* [illegible] *ternis delectari prae*[illegible] *pue dicuntur,* am[illegible] alterna Camoenae Ecl. 59; *tum quia carm*[illegible] *amoebeum ſimpliciſſim*[illegible] *habet colorem et in*[illegible] *nium ornatum, t*[illegible] *vero ingenii praeci*[illegible] *eſt in eo licentia et* [illegible] *mulationis mira iuc*[illegible] *ditas, atque inter pa*[illegible] *res haec fere vnica M*[illegible] *ſae laus videbatur. P*[illegible] *bent, quae dixi, illa* [illegible] *terna, quae retuliſſe* [illegible] *detur Virgilius. At* [illegible] *ſic demum noſtrum* [illegible] *cum explico, vt p*[illegible] *cauſam addiderit,* [illegible] *Meliboei perſonam, q*[illegible] *re haec, quae ceciner*[illegible] *retuliſſet, quia* alte[illegible] *quos perire noluiſ*[illegible] *Muſae* cf. v. 69. *vbi* [illegible] *cantus illas Melib*[illegible] *inquit:* haec mem[illegible] *Alii interpretantur* [illegible] *aliter. Heynius: M*[illegible] *quae amant alterna* [illegible] 3, 59. *hanc legem* [illegible] *minis dicebant, vt* [illegible] *ternos verſus mem*[illegible] *ſent, ſeu recitar*[illegible] (μνησασθαι *vt* do[illegible]

*quidam hic obſeruat) h. e. vt verſibus alternis canerent; ſed ſane hic frigidus ſermo eſſet, nec eadem eius eſt ratio ac Ecl.* 3, 59. *cum iam antea dixerit alternis illos eſſe certaturos, et ſubiicit* Hos Corydon, illos referebat in ordine Thyrſis. *Confirmat me in hac ſententia locus* Theocriti Idyll. 8, 30. ſeqq. *quem profecto ante oculos habuit Virgilius et cui tantum addi poſſe, ab eo videbatur, quod ad Meliboei perſonam, quam noue inducit, pertineret. Graecus vero ſimpliciter* ουτω δε Μεναλκας πρωτος. * Ecl. 5, 14. Imo haec in viridi nuper, quae cortice fagi carmina deſcripſi et modulatus *alterna* notaui Experiar. *h. e. alternatim, cantabam et mox incidebam in cortice, ita vt ſolus quaſi ille carmen amoebeum tum finxiſſe intelligatur. Eleganter vero haec adfert; nunc experiri ea vult cum Menala. Sed mox relinquit propoſitum.*

ALTERNARE Georg. 3, 220. Illi *alternantes* multa vi proelia miſcent.

ALTVM Aen. 1, 7. Multum ille et terris iactatur et *alto. vide* Iactare.

ALVMNVS, *filius* Aen. 6, 595. Nec non et Tityon terrae omniparentis *alumnum* cernere.

AMAROR, *vox Lucretiana*, Georg. 2, 247. *Locum explicabimus ſub* Triſtis; *tu confer Gellium* Lib. 1, c. 21.

AMBAGES, de *ambiguis ſermonibus, quibus in oraculis locus dabatur, vnde etiam et* λοξιας *Apollo appellatur.* Aen. 6, 99. Horrendas canit ambages.

AMBIGVVS, *audacter poſit. pro* fallax, *aut cui non fides habenda.* Aen. 1, 665. quippe domum timet *ambiguam* Tyriosque bilingues. * voces ambiguae; *de ſuſpicionibus ambiguum, male fidum aliquem reddentibus.* Aen. 2, 98. hinc ſemper Vlyſſes criminibus terrere nouis, hinc ſpargere voces in vulgum *ambiguas.* * *geminus duplex*, Aen. 3, 180.

agnouit prolem *ambiguam*, *Sic apud* Horat. od. 1, 7, 29. * Aen. 5, 326. Tranſeat elapſus prior, *ambiguum*que relinquat. *eleg. relinquat eum iam paene metam attingentem, ſed dubia nunc et ambigua victoria. eſt vero imitatio illius Homerici* Iliad. 23. *καὶ νύ κεν ἢ παρελάσσ᾽, ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν; et τῷ κέν μιν παρελάσσ᾽, οὐδ᾽ ἀμφήριστον ἔθηκεν.*

AMBIRE, *adire cum gratia.* Aen. 4, 283. Quo nunc reginam *ambire* furentem Audeat affatu. *Perbelle a more ambiendi romano.*

AMBROSIVS, comae ambroſiae Aen. 1, 407. *Ambroſiae*que comae diuinum vertice odorem Spiráuere; *aut ſunt* vnguento Deorum oblitae, *quod tamen minus placet, aut* diuinae *modo.* cf. cum h. l. Hom. Iliad. γ, 385. ſqq. *vnde mihi certe hic locus expreſſus videtur. Ceterum propter ſuam eximiam pulchritudinem ſatis ab omnibus decantatus.*

AMICVS, Georg. 4, 115. ipſe feraces figat humo plantas et *amicos* irriget imbres *h. e. gratos et fructiferos, quibus quaſi delectantur. Heynius: amici imbres, aqua ex fonte aut fluuio „hace aut non intelligo, aut ſuperant ſane.* Irrigat imbres *poëtice, irrigat imbribus plantas conf.* *Aen.* 1, 691.

AMISSVS, *corruptus.* Aen. 4, 375. *Amiſſam* claſſem ſociosque a morte reduxi. *Subintelligunt quidam in verbis* amiſſam claſſem *vocem* reparaui, *quia fortaſſe nimis iis durum viſum eſt*, a morte reduxi *ad* amiſſam &c. *referre. Sed nonne Dido in furore loquens inducitur?*

AMOR, *amatus* Aen. 4, 414. et ſupplex animos ſubmittere *amori. Alii aliter recipiunt et quidem ii, qui* animos *pro* iras *poſitum putant. Sed quid tunc* ſupplex, *ſi id aſſumanus, quid verſ.* 415. ne quid inexpertum fruſtra moritura relinquat. * *progenies amoris, caruncula nigra* fronti pullae

pullae recens natae adhaereſcens, *quae ſi adimatur matri deuoraturae, pulla non ab hac amatur. Haec vero in ſacrificio Didonis, quod ad amorem tollendum ſimulate inſtitutum, adhibebatur.* Aen. 4, 516. Quaeritur et naſcentis equi de fronde reuulſus et matri praereptus amor.

AMPHRYSSVS, *Theſſaliae flumen, ad quod Apollo boues pauiſſe dicitur, cum Admeto ſeruiret.* Georg. 3, 2. Et te memorande canemus Paſtor ab *Amphryſſo. Apollo Nomius alias vocatur.*

ANHELARE, *noue et venuſte de igne crepitante* Aen. 8, 421. ſtridunt cauernis ſtricturae chalybum, et fornacibus ignis *anhelat.*

ANHELVM pectus Aen. 6, 48. Non comtae manſere comae, ſed pectus *anhelum. Vti ex his verbis et aliis locis patet, erat anhelans ſpiritus vatum proprium, dico eorum qui ſacerdotes Deorum voluntatem explorabant.*

ANIMA *ad Graec.* ψυχη, *de corpore aut potius homine, noue dict. ab Virgil.* Aen. 3, 67. *animam* ſepulchro condimus. *Sic et idem noſter poëta* Aen. 11, 24. egregias animas *dixit. Poſtea* Lucanus 1, 447. *et.* 3, 151. *et alii poetae hoc vocabulo, ita vt Virgilius, vſi ſunt. Apud Graecos haec frequens notio* της ψυχης, *vt docet Burmannus ad loc. laud.* Aen. 3, 67.

ANIMOSVS, Georg. 4, 441. animoſi Euri. *cum alluſione dictum putat Cerda ad graecam vocem* ἀνεμος, *quod et Papinianus Thebaid.* 9. *animos maris dixerit; at ſine graeco melius puto intelligetur translationis huius pulchritudo.*

ANIMVS *pro* vento *poſit. eſſe omnes fere interpretes dicunt ad* Aen. 1, 61. celſa ſedet (*bene* ſedet *de rege*) Aeolus arce ſceptra tenens mollitque *animos,* et temperat iras. *Ventos h. l. dictos* animos ἀπο των ἀνεμων *dicunt. Sed non eſt. elegantius vero*

*vero etiam dicit poeta, ventorum* animos, *vim, ſaeuitiam mollit, coercet, praeſertim cum addat* et temperat iras. *quae eſſet connexio,* Aeolus ventos mollit, (*vt nihil dicam de phraſi* mollire ventos) *et* iras temperat? *ergo* irae *forte etiam ſint venti ipſi? Abſit, et* animos *intelligamus, vt diri, ſaeuitiam, quaſi excitatos mentes ventorum.* * animus, *de amore* Aen. 1, 726. Iampridem reſides *animos,* deſuetaque corda. i. *animum erga mortuum maritum Sichaeum, qui iam reſedit, amorem propemodum exſtinctum, languentem; addit* deſuetaque corda; *corda, quae* deſueſcere *paene inceperant amare.* * *ingenium, natura.* * Georg. 2, 51. *de arboribus,* exuerint ſilueſtrem *animum.*

ANNALES, *pro* enarratione, *quia annales enarrant. noue, ni fallor.* Aen. 1, 377. Vacat *annales* noſtrorum audire laborum. *Et* Seruius *et* Cerda *nugantur, qui multa hic de* annalibus Pontificum, *et de diſcrimine inter* hiſtoriam et annales, *quo alluſum volunt, eruditi.*

ANNVS Magnus Aen. 3, 284. Interea magnum ſol circumuoluitur *annum. vide* Magnus.

ANTEFERO Aen. 4, 371. Quae quibus *anteferam. Seruius et alii hic vſitatam huius verbi vim retinendam putant, ideoque haec verba ſic explicant:* „quid prius, quid poſterius, dicam. *Sed hic id non video, et licet etymologia ſit ſatis exploſa, tamen non adeo conſpurcandam cenſeo, vt ne in vllo quidem loco ſit ſequenda. Quae ſi ita ſunt,* antefero *erit mihi,* enarro; *et id maxime iis quae ſequuntur reſpondet:* Iam iam nec maxima Iuno nec Saturnius haec oculis pater adſpicit aequis. Nusquam tuta fides. *Nulli, vt aliis verbis dicam, haec enarrari a me poſſunt, neque homini, neque Diis, nam nulla fides in iis retenta inuenitur.*

AN-

ANTEIRE Aen. 12, 84. Qui candore niues *anteirent* carſibus auras. ἀπὸ τοῦ κοινοῦ. *Primum proprie; poſt idem ac* praecellere. *Sic ſaepius. vid.* Candor.

ANTIQVVS *pro* nobilis *et* magnus, *vt* Aen. 1, 12. vrbs *antiqua* fuit. Aen. 12, 347. *Antiqui* proles bello praeclara Dolonis.

APERIRE, *nauticum verbum, notante Seruio, quoties cedente eo, quo impeditur aſpectus, aliquid pateſcit.* Aen. 3, 275. Et formidatus nautis *aperitur* Apollo. formidatum nautis *Apollinem intelligo loca ſaxoſa, aſpera, Apollini dicata. Non ego hic quaeram cum aliis templum quoddam, aut poëtae alluſionem ad templum illud* Apollinis Actiaci, *quod Auguſtus ibi, (nam Leucate eſt mons prope Actium) exſtruxerat. Fuit ille locus iam tum ſanctus et Apollinis. * Eleganter* Georg. 1, 217. Candidus auratis *aperit* cum cornibus annum. *Illud ſidus eſt ſignum verni temporis, aperit itaque annum pro natura temporis illius, nam tum tellus ſoluta flores effundit. De pulchritudine loci plura vide apud Heynium.*

APERTVS, Georg. 1, 393. aperta ſerena. *i. e. cum coelum nullis nubibus obductum eſt. Serenum abſolute poſitum.*

APEX, *de pileo, circa medium virga eminente, vel potius illa ipſa eminens pilei virga.* Aen. 2, 681. Ecce leuis ſummo de vertice viſus Iuli fundere lumen *apex. bene,* leuis apex *de puero.* Cattroeus *et alii* apicem *intelligunt* acumen ſummae flammae, *ſed non patiuntur verba, licet haec notio* apicis *non infrequens ſit.* cf. Clav. Ouid. h. v. *Seruius cum nonnullis putat, hoc prodigio reſpicere poëtam ad ciuile monſtrum* Seruii Tulii regis, *quod ex hiſtoriis notum. Sed ego non video huius, vt dicunt,* alluſionis *cauſam.*

APRICVS, *de eo, qui ſole gaudet,* Aen. 5, 128. *apricis* ſtatio gratiſſima mergis. *Alias illud voca-*

*tabulum additur locis, qui ſole vt plurimum calent; noue, ni fallor, ita eo vſus eſt Virgil. h. l.*

APTVS, *exſtructus, inſignitus.* Aen. 4, 482. Vbi maximus Atlas axem humero torquet ſtellis ardentibus *aptum. ex Graeco* ἅπτεσθαι *nonnulli deducunt.*

ARA Aen. 6, 177. *Aram*que ſepulcri Congerere arboribus coeloque educere certant. Ara *belle adhibetur ad pyram, cui imponebantur corpora, denotandam. Nonnulli malunt ideo hoc vocabulum fuiſſe vſurpatum, quod in formam* arae *pyra fuerit exſtructa. At ego diſſentio, et melius ſic explicandum puto, vt hoc verbo quaſi honor, quem pyrae magnitudine veteres expreſſum volebant, ſignificetur, adeo vt ſicut Diis arae honoris cauſſa exſtruebantur, vt huic viro tanta dignitate et fortitudine magna pyra conficeretur. Quod vero Vlyſſes honorandi cauſa Patroclo pyram exſtruendam curauit centum pedum, et quod v.* 177. *legitur:* coeloque educere certant, *id meam confirmat explicationem. Sic etiam v.* 215. Ingentis pyrae *mentio fit, vbi dignitatis cauſa omnes fere interpretes factum exiſtimant.* * Aen. 9, 113. Saxa vocant Itali mediis quae in fluctibus *aras; ſcil. ſaxa illa latentia, quibus Notus tres abreptas naues adegit. Seruius*: „Haec ſaxa inter Africam, Siciliam, et Sardiniam, et Italiam ſunt, quae ſaxa ob hoc Itali *aras* vocant, quod ibi Afri et Romani foedus inierunt." *Alii dicunt Graecos haec ſaxa* βωμὰς *appellare. Quidam inſulam fuiſſe hunc locum tradunt, quae ſubito peſſum ierit, in cuius reliquiis ſaxa haec exſtare. Sed haec omnia ego relinquo, ſecutus* Scaligerum, Auſon. lect. 2, 22. *qui docet,* aras *interdum vocari in ſcriptoribus omnes crepidines, dorſa maris, et eminentias; itaque non*

*h. l.*

*h. l. ad ſcopulos illos foederis recurrendum. De notione illa vocab.* arae *vide etiam* Drakenborch. ad Sil. Ital. 15, 387. * *Diſtinguunt* aram *ab* altari *grammatici, quod notum, ſed non ſic ſemper poëtae. e. gr.* Ecl. 8, 64. *Attamen reſpexiſſe videtur ad illud diſcrimen Virgilius.* Ecl. 5, 66. En quatuor *aras!* Ecce duas tibi, Daphni, duas altaria Phoebo. *Aras itaque exſtruendas eas, quae Phoebo, vocat* altaria. *Male vero in noſtra ed. cum vulgaribus legitur* duo altaria: duas *recte vindicat Virgilio Heinſius, quamquam de verborum ineptiis poëta in hoc ab Heynio accuſatur, recte quidem.*

ARBOREVS, cornua arborea, *de altis, vaſtis cornibus* ceruorum. Aen. 1, 194. capita alta ferentes Cornibus *arboreis* (ceruos) ſternit.

ARBVTVS, *arbor humilis, minutis foliis, ſeu raris frondibus, vt inquit Feſtus, ſub cuius vmbra tamen quieſci poterat* cf. Horat. od. 1, 1, 21. *Paſcebantur ea oues* Ecl. 3, 82. cf. Horat. 1, 17, 5. *et hoc intelligitur* Ecl. 7, 46. Et quae nos rara viridis tegit *arbutus* vmbra. *Conſectabatur eius folia pecus, et arbore obtectum ſtabat, ſed quia rami non denſi, folia minuta,* rara *eius arboris vocatur vmbra, quaſi proprio epitheto, nam non rolae vrgendum, quod monet Heynius collata* Ecl. 5, 7. * arbutum *eius arboris fructus Hagapfel, Schlehe* Georg. 1, 148. 2, 520. *poma ſilueſtria explicat Seruius.*

ARCADES Ecl. 7, 4. Arcades ambo Et cantare pares, et reſpondere parati. Arcades *cum vi poſiti, excellebant enim maxime in muſica Arcadiae incolae.* Ecl. 10, 32. *Arcades* ſoli cantare periti. *cf. ibid. Cerdam et Horat. od.* 1, 17. *quae de arte muſica intelligenda. Sed videtur tota canendi ars et omnis elegantia paſtoris hac voce exprimi.* cf. Ecl. 7, 26. *et* 8, 21. ſqq.

ARCVS

ARCVS, ingens arcus, Georg. 1, 381. *Iris bibit aquam e vulgi opinione, qua vſus poëta cum eum apparere vult dicere.* * Georg. 2, 26. propaginis arcus, *ille ſit quando ſurculus ita inſeritur, vt media pars eius terra operta radices agat.*

ARDERE, *improprie, et eleganter.* Aen. 12, 3. Se ſignari oculis; vltro implacabilis *ardet.* * Ecl. 2, 1. formoſum paſtor Corydon *ardebat* Alexim. *vehementer amabat,* cf. vrere part. I. Indicis.

ARDVVS, *elegans epitheton equi bellatoris* Georg. 2, 145. *noſtri efferunt* Stoltz. *Cum magno hinnitu, explicat Pomponius, male!*

ARGITIS. Georg. 2, 99. *genus vitis dictum ab* ἀργός, *vinum candidum praebet. Eſt minor et maior. vide* Firmus.

ARGVERE, *oſtendere.* Aen. 4, 14. Degeneres animos timor *arguit. Taubmannus inhaeret ſolitae huius vocis vi, et explicat* „Si quis degener ſit, humilitatis ſuae conſcientia premi. *Eam interpretationem licet verba patiantur, tamen cum reliquis cohaeret? Nihil refert Aeneam ſibi conſcium fuiſſe, quanta ſit fortitudine; et cum v. 13. maxime conuenit mea ſententia, quae eſt, his verbis innui: timor indicat, qui cuique ſit animus, vtrum de hominibus fortibus ſit natus an vero minus.*

ARGVMENTVM, *de Caelatura, vide* Clauem Ouidian. Aen. 7, 791. *argumentum* ingens.

ARGVTVS, pecten argutum i. *ſtridulum, ſonans.* Aen. 7, 14. *Arguto* tenues peccurrens pectine telas. *Sic etiam* Ecl. 7, 1. Forte ſub *arguta,* conſederat ilice Daphnis. Ecl. 7, 1. arguta ilex, πιτυς μελισσεται *Theocrit. Idyll.* 1. *quem hic imitatus Virgilius, eodem modo incipit ille Idyllio 6, et 8.* Ecl. 7, 24. arguta fiſtula. Ecl. 8, 22, argutum nemus. Georg. 1, 294. argutum pecten. * *exiguum* Georg. 3, 80. argutum caput, *equi in laude eſt.*

ARI-

**ARIDVS** Georg. 1, 357. aridus fragor, *epithetonpoeta dignum, cogitabis vero de aridis lignis, dum franguntur. Habet iam Homerus* ἄϋον ἄϋσεν. *ſ.* καρφαλεον ἄυσεν, *et Lucretius* 6, 118. * Georg. 3, 197. arida nubila, *ſine pluuiis; propterea quia flante aquilone nullae pluuiae.* * *pro* ſicco, ſitienti. Georg. 4, 98. ceu puluere ab alto cum venit et terram *ſicco* ſpuit ore viator *Aridus. Caue ne plus in hac ſimilitudine quaeras, quam ineſſe voluit poëta, nam ornatius eam depingit.*

**ARISTA** Ecl 1, 70 En vnquam patrios longo poſt tempore fines Pauperis et tuguri congeſtum ceſpite culmen Poſt aliquot, mea regna videns, mirabor *ariſtas* Impius haec tam culta noualia miles habebit &c. *Exſcripſimus verſus, vt appareret, praeſtantiorem eſſe illum ſenſum, quem hic inſerunt Germanus, Cerda, quos ſequitur Heynius. Male enim Seruius ariſtas* pro ſegetibus *poſitas contendit*, quaſi *numeraſſet ruſticus per meſſes. Indicabo vero eorum explicationem, quamquam non omnino probem.* Poſt *inquiunt loco noſtro eſſe* poſthac, *vt antea* longo poſt tempore, *et Georg.* 3, 476. poſt tanto; aliquot ariſtas, *quia ſegetes rarae erunt, agri enim male colentur a militibus. Sed ſane nec ſic cohaerent omnia, vt ita Virgilium ſcripſiſſe mihi perſuaderem. Nam hac ratione* videns v. 70. *aegre refertur* ad v 68. 69. *neque* aliquot mirabor ariſtas *pro raris dictum valde placet, h. l. Deinde vero de eo non quaeri videtur Meliboeus, quod milites neglecturi ſint agros, ſed quod ſuas ſegetes, ſua culta noualia barbarus teneat, impie, et iniuſte. Equidem* poſt aliquot *coniungendum puto, quod defendi credo ex vſu talium verborum abſolute quaſi poſitorum apud Virgilium poſſe. Dicit igitur paſtor in prioribus, fugiendum*

*dum ipſi et vltimas oras viſendas, nunquam ſe reuiſurum vel poſt longum tempus ſuos fines et paruum tugurium ſub quo tam beate vixerit; ſed ſit, pergit, vt et videam poſt aliquot, (antea deſperauerat ſe longo poſt tempore vnquam viſurum) intellige* annos, *mea regna, illud meum tugurium, num gratulabor, mirabor ariſtas, vt antea? minime, nam omnia et ſplendidiſſima tam culta noualia*, miles impius habebit. * *pro* herbis. Georg. 2, 253.

ARMA, Aen. 1, 5. *Arma* virumque cano. *non proprie hic* arma *cum viris quibusdam doctis a Burm. laudatis accipio, namque ridiculum magis eſſet, quam poëticum promittere, canendis ſigna, tela, enſes. Nolo verba perdere in re nota. Caeterum haec phraſis* Arma virumque cano, *poſtea ab omnibus fere poëtis vſurpata fuit, et vel ſexcenties occurrit. Citat Burm.* Liv. 8, 5. et 13 et 25. et 9, 31, 38. 23, 30. Sil. Ital. 1, 132. 4, 2. 6, 6, 7, 8. Valer. Flacc. 4, 8. Stat. Theb. 5, 305. *De nobili autem poëtae primordio conſulendus* Boilaeus dans l'Art poët. chant. 3, v. 225. O que j'aime mieux cet Auteur plein d'adreſſe, Qui ſans faire d'abord de ſi haute promeſſe Que dit d'un ton aiſé, doux, ſimple, harmonieux: Je chante les combats &c. * cerealia; *de omnibus quae pertinent ad epulandum;* inſtrumentis conuiuii. Aen. 1, 181. Tum Cererem corruptam vndis (*panem*) Cerealiaque *arma* Expediunt feſſi rerum. *Putat Seruius propter carminis dignitatem refugientem vilia poëtam, rem vilem, quae ad omnia inſtrumenta pertinerent, auxiſſe honeſtate ſermonis. Cerda vero cenſet dictum eſſe ad Graecum* ἔντεα δαιτός. cf. Homer. Odyſſ. 7, verſ. — feſſi rerum *item more graeco dictum.* * Aen. 2, 99. Spargere voces in Vulgum ambiguas, et quaerere conſcius *arma.*

*ma.* i. *parans quaſi arma contra me, conſcius,* i. e. *benegnarus, quanta fuiſſet eius in Palamedem iniuria. Sunt et aliae plures h. l. explicationes, quas prudens praetereo.* * *de velis* Aen. 5, 15. colligere *arma* iubet, validisque incumbere remis, *vela contrahere vt in ventum flecti poſſint. vide plura apud* Ruaeum. * *inſtrumenta,* ὅπλα, τεύχεα, Georg. 1, 160. Dicendum et quae ſint ducis agreſtibus *arma.*

ARMATVS auro *dicitur Orion, quia* ξιφήρης, *vt Euripides ait; h. e. balteus eius et gladius clariſſimis fingitur ſtellis; vnde* Lucanus 1, 665. *Enſiferi* nimium fulget latus Orionis. Virg. Aen. 3, 517. *armatum*que auro *circumſpicit* Oriona, *accurate contemplatur, quia nimboſus eſt, ſi occidit, eoque aut ſerenitas futura, aut tempeſtas indicatur.* * Georg. 1, 255. *armatae* claſſes, *Seruius et Cerda explicant:* inſtructae ad bellum. *Fruſtra. ſunt ſimpliciter naues inſtructae ſuis armamentis.* cf. Horat. 2. od. 16, 21. aeratae naues.

ARMIPOTENS, *epitheton Mineruae; cauſa aperta eſt.* Aen. 2, 425. Diuae *armipotentis* ad aram.

ARMISONA, *nobile et a Virgilio factum epitheton Mineruae* Aen. 3, 543. Numina ſancta precamur Palladis *armiſonae,* quae prima accepit ouantes. *Imitatus Virgilium in hoc verbo eſt Claudianus.*

ARRECTVS, ſpes arrecta, Georg. 3, 105. *pro animo cupido et ſtrenuo.*

ARS, *opus arte factum* Aen. 5, 359. Et clypeum efferri iuſſit Didymaonis *artes.* v. 1. Part. Clav. * *pro virtute* Georg. 3, 101. hinc alias *artes* prolemque parentum notabis, *h. e. virtutes conſidera eius equi, quem admiſſarium vis habere, et qualis proles ſit ea, quae ab iisdem cum eo parentibus nata; hinc enim iudicium fieri poteſt. Bene hoc monuit Burmannus.*

ARTVS, *partes* Aen. 6, 

 725.

*dum ipſi et vltimas oras viſendas, nunquam ſe reuiſurum vel poſt longum tempus ſuos fines et paruum tugurium ſub quo tam beate vixerit; ſed ſit, pergit, vt et videam poſt aliquot, (antea deſperauerat ſe longo poſt tempore vnquam viſurum) intellige* annos, *mea regna, illud meum tugurium, num gratulabor, mirabor ariſtas, vt antea? minime, nam omnia et ſplendidiſſima tam culta noualia,* miles impius habebit. * *pro* herbis. Georg. 2, 253.

ARMA, Aen. 1, 5. *Arma* virumque cano. *non proprie hic* arma *cum viris quibusdam doctis a Burm. laudatis accipio, namque ridiculum magis eſſet, quam poëticum promittere, canenda ſigna, tela, enſes. Nolo verba perdere in re nota. Caeterum haec phraſis* Arma virumque cano, *poſtea ab omnibus fere poëtis vſurpata fuit, et vel ſexcenties occurrit. Citat Burm.* Liv. 8, 5. et 13 et 25. et 9, 31, 38. 23, 30. Sil. Ital. 1, 132. 4, 2. 6, 6, 7, 8. Valer. Flacc. 4, 8. Stat. Theb. 5, 305. *De nobili autem poëtae primordio conſulendus* Boilaeus dans l'Art poët. chant. 3, v. 225. O qui j'aime mieux cet Auteur plein d'adreſſe, Qui ſans faire d'abord de ſi haute promeſſe Que dit d'un ton aiſé, doux, ſimple, harmonieux: Je chante les combats &c. * cerealia; *de omnibus quae pertinent ad epulandum;* inſtrumentis conuiuii. Aen. 1, 181. Tum Cererem corruptam vndis (*panem*) Cerealiaque *arma* Expediunt feſſi rerum. *Putat Seruius propter carminis dignitatem refugientem vilia poëtam, rem vilem, quae ad omnia inſtrumenta pertinerent, auxiſſe honeſtate ſermonis. Cerda vero cenſet dictum eſſe ad Graecum* ἔντεα δαιτός. cf. Homer. Odyſſ. 7, verſ. — feſſi rerum *item more graeco dictum.* * Aen. 2, 99. Spargere voces in Vulgum ambiguas, et quaerere conſcius *arma.*

*ma.* i. *parans quaſi arma contra me, conſcius, i. e. bene gnarus, quanta fuiſſet eius in Palamedem iniuria. Sunt et aliae plures h. l. explicationes, quas prudens praetereo.* * *de velis* Aen. 5, 15. colligere *arma* iubet, validisque incumbere remis, *vela contrahere vt in ventum flecti poſſint. vide plura apud* Ruaeum. * *inſtrumenta, ὅπλα, τεύχεα,* Georg. 1, 160. Dicendum et quae ſint ducis agreſtibus *arma*.

ARMATVS auro *dicitur Orion, quia ξιφήρης, vt Euripides ait; h. e. balteus eius et gladius clariſſimis fingitur ſtellis; vnde* Lucanus 1, 665. *Enſiferi* nimium fulget latus Orionis. Virg. Aen. 3, 517. *armatum*que auro *circumſpicit* Oriona, *accurate contemplatur, quia nimboſus eſt, ſi occidit, eoque aut ſerenitas futura, aut tempeſtas indicatur.* * Georg. 1, 255. *armatae* claſſes, *Seruius et Cerda explicant:* inſtructae ad bellum. *Fruſtra. ſunt ſimpliciter naues inſtructae ſuis armamentis.* cf. Horat. 2. od. 16, 21. aeratae naues.

ARMIPOTENS, *epitheton Mineruae; cauſa aperta eſt.* Aen. 2, 425. Diuae *armipotentis* ad aram.

ARMISONA, *nobile et a Virgilio factum epitheton Mineruae* Aen. 3, 543. Numina ſancta precamur Palladis *armiſonae*, quae prima accepit ouantes. *Imitatus Virgilium in hoc verbo eſt Claudianus.*

ARRECTVS, ſpes arrecta, Georg. 3, 105. *pro animo cupido et ſtrenuo.*

ARS, *opus arte factum* Aen. 5, 359. Et clypeum efferri iuſſit Didymaonis *artes*. v. 1. Part. Cla.. * *pro virtute* Georg. 3, 101. hinc alias *artes* prolemque parentum notabis, *h. e. virtutes conſidera eius equi, quem admiſſarium vis habere, et qualis proles ſit ea, quae ab iisdem cum eo parentibus nata; hinc enim iudicium fieri poteſt. Bene hoc monuit Burmannus.*

ARTVS, *partes* Aen. 6, 725.

725. Spiritus intus alit, totamque infuſa per *artus* Mens agitat molem.

ARX, *collis* Aen. 6, 783. Septem vna ſibi muro circumdedit *arces.* namque arx *poëtis eſt omnis locus excelſſus. Sic* Georg. 1, 240. *ſummitates montium. Sed cf. Riphaeus* Georg. 2, 535. *colles quibus Roma aedificata.* Roma Septemque vna ſibi muro circumdedit *arces. it.* Georg. 4, 461.

ASPER Aen. 1, 18. diuis opum, ſtudiis *aſperrima* belli: *de Carthagine. Bene monuit iam Cerda, lectum h. l. eſſe vocabulum, non tam a peritia bellandi, quam a bellandi cupiditate laudans Carthaginem.* * *iracundus, nocens* Georg. 3, 149. 4, 245. Aut *aſper* crabro imparibus ſe immiſcuit armis. *Sunt enim illi maiores et potentiores apibus, quibus inſidiantur,* imparibus *vero* armis. *Ita iam Pomponius. Seruius male, inaequali conſilio explicat, quia apes laborem illi conſument.*

ASPERARE, *aequor, mare, hyems eleganter dicitur, quia ventis et tempeſtatibus obruit, inaequalibus, vt ait Horatius, procellis, et nauigationem impedit.* Aen. 3, 285. Glacialis hyems aquilonibus *aſperat* vndas. *Imitati Virgilium plures deinde poëtae, vt docet exemplis ad h. l. Burmannus.*

ASPERGO Aen. 3, 534. Obiectae ſalſa ſpumant *aſpergine* cautes.

ATRIVM Aen. 2, 483. *atria* longa pateſcunt. Atrium *h. l. eſt ſpatium ante domum, inter duo latera aedificii porrecta, vtraque in parte.* veſtibulum *pars plateae ante ianuam, ſed diuiſa ſepto a platea, per quam ianuam intratur in atrium. Nam haec tria h. l. diſerte commemorantur.* 1) veſtibulum verſ. 469. 2) atrium verſ. 483. 3) interior domus verſ. 486. *Acceſſerunt ergo* a) *ad veſtibulum a platea,* b) *ad atrium per ianuam,* c) *in domum ex atrio.*

AT-

LLERE iras, *eleg.*, *ut pingat rem.* Aen. 11. Improuiſum s veluti qui ſentibus iem Preſſit humi ni- , (*bene* humi nitens *qui duris paſſibus lens torquet pedibus em*) trepidusque re- : refugit *Attollen- iras*, et coerula col- imentem. *Anguis iras ſumit*, *criſtas*, *iubas tollit*, *hoc as* tollere. *Neſcio n ego, an iſta com- io iuſta*, *et res ta probabilis ſatis* Androgeus Danaum a comitante caterua *non adeo debebat re cum improuiſos s quosdam Troianos leret. Neque* viſu factus abire *neceſſe victori cum* incenſa Troia, (*vt ipſe di-* erſ. 375.) *pauculis incolis armatis oc- ret.* * ſe terra, *eleg.* *ir iis*, *qui in mari antes aſpiciant pri- terram*; *namque* *. deſumtum ex rei ſpecie.* Aen. 3, * Aen. 3, 134. Hor- mare focos, arcem-

que *attollere* tectis. i. *aedificare domos*, *vt vrbs condatur.* * brachia palmis, *de pugnantibus caeſtu.* Aen. 5, 364. Adſit et euinctis *attollat brachia palmis. vide* Euinctus. *phraſis vero ad graec. formata eſt* ἀείρας Apoll. Rhod. 2, 14. cf. Iliad. ψ. 686. ἀνσχεσθαι χερσί.

ATTONITVS, *is qui terret*, *attonitum reddit.* Aen. 6, 52. Neque enim ante dehiſcent *Attonitae* magna ora domus. *Non ante tibi Dii reſpondebunt*; * *multa cum pulchritudine de hydris rigentibus et torquentibus ſquamis.* Georg. 3, 545. *attoniti* ſquamis adſtantibus hydri, ADSTANTIBVS, *horrentibus*, *erectis.*

AVCTOR, *ſponſor.* Aen. 8, 336. matrisque egere tremenda Carmentis Nymphae monita, et Deus *auctor* Apollo. * *qui aliquid promittit*, *fidem dat.* Aen. 5, 17. Non ſi mihi Iupiter *auctor* Spondeat hoc ſperem Italiam contingere coelo. *hac coeli tempeſtate.* *Inepte*

Scaliger *dicit, his verbis Palinurum mortem ſuam praedixiſſe, quae longe poſt, alia exorta tempeſtate eum inuaſit, et vaticinatum eſſe, ſe non Italiam contracturum, niſi manibus et cadauere. Inepte dicit* Cerda, „pulchre talia notaſſe Scaligerum.„

AVENA, *de carmine bucolico*, Aen. 1, 1. Ille ego qui quondam gracili modulatus *auena. vide* Gracilis. * Auena *pro viliſſimo frumento habebatur, itaque et lolio adiungitur et carduis, atque in eam degenerare ſaepe triticum aut hordeum putant antiqui, de qua opinione plura habes apud Cerdam* Ecl. 5, 37. *Tantum hoc nota, duplex eſſe genus* auenae, *alterum ſemine pleno et pingui, alterum puluerulento et marcido, quod Graecis αἰγίλωψ, cuius generis ager neglectus copiam profert.* Georg. 1, 154. ſteriles dominantur *auenae.*

AVERTERE Aen. 1, 108. Franguntur remi; tum prora *auertit*, et vndis dat latus. i. *auertitur; Sic ſaepius. vide* Praecipitare, *et* Inſinuare.

AVERTI, *actiue* Georg. 3, 499. Labitur infelix, *aeger*, equus fonteſque *auertitur, potum recuſat.*

AVGVRARE Aen. 7, 273. Si quid veri mens *augurat. Auguro dicimus, ſecundum Plinium,* cum praeſagio mentis futura colligimus: *auguror* vero tunc, cum futura veris captamus auguriis. *Seruius ad h. l.*

AVIARIVM, *pro nemore, ſecreto praeſertim, vbi aues morari amant.* Georg. 2, 430 Sanguineiſque inculta rubent *auiaria* baccis.

AVRA, *lux, conſpectus hominum.* Aen. 4, 387. His medium dictis ſermonem abrumpit et *auras* Aegra fugit.

AVRATVS. Georg. 4, 371. Et gemina *auratus* taurino cornua vultu Eridanus. *Variis e rationibus explicant hic interpretes voc.* auratus. *Nonnulli ab agri qui adiacet fertilitate ita di-*

*ctum*

*ctum putant; Heynius aliam addit a ſuccino ſumtam, quod olim vehebat ille fluuius; de ramentis aureis explicat Cerda; alii ſolemne putant epitheton Deorum hic eſſe fluuio impoſitum. At quare id Pado tantum, et non aliis quoque fluuiis quos modo nominauerat? Prima illa ratio praeferenda videtur. Forte adiuuare nos poteſt nota Pomponii, qui animaduertit laudare poëtam fluuium patriae ſuae, Padum, qui eſt Eridanus. Hinc ſaltem explicari poterit, quare* auratus *dictus ſit, cum alio Padi epitheto vti potuiſſet. Sed et de auro qui explicant, non improbabiles.* cf. Georg. 2, 165. 166. *de laudibus Italiae*, Haec eadem argenti riuos aerisque metalla Oſtendit venis atque auro plurima fluxit. *quod ad ipſum Padum hic refert Heynius, allato teſtimonio Plinii* 33, 4. S. 21. *in Pado ſegmenta auri repeiri.*

AVRES Georg. 1, 172. In aratro binae *aures. Inde alias quaedam aratra vocantur* aurita, *quibus vtendum, ſi plana regio, et attolli humus poſſit. Conſtat non omnis aratri eandem ſtructuram fuiſſe, ſed qualis ea ſpecies fuerit, quam hic figurate deſcribit Virgilius, nobis ignota eſt. Cerda non ſordidus alias aut piger commentator in explicatione huius loci fere nihil habet, dicit in explicatione „ſi lector non ita probe intelligat ſequentes partes aratri, ſciat rem hanc potius eſſe oculorum, quam aurium.„ Exprimi curauit aratri formam eius, quo nunc Mantuani et Veneti vtuntur, Martinus, ſed non ſatisfecit Heynio. Facilior itaque reddi hic locus ex aliorum commentariis non poteſt, neque ex veteris ſcriptis huc dicitur aliquid. Age vero audiamus Heynium, qui, quantum potuit, locum explicauit. Aures, inquit, eſſe videntur ſiue prominen-*

*minentiae duae, ſiue affixi vtrimque aſſerculi, aut ferramenta, quibus ſulcus latior efficitur et porca altior. Hinc Palladius tit.* 1, 43. aratra aurita *memorat.* Aratra ſimplicia, vel ſi plana regio permittit, aurita, quibus poſſint contra ſtationes humoris hiberni ſata celſiore ſulco attolli.

AVREVS. Ecl. 3, 71. aurea mala, *pulchra. Aurei coloris dicit Seruius, quare multum coniiciunt hic alii.*

AVRIGA *pro agaſonibus poſiti, nam aurigae proprie ſunt currus regentes.* Aen. 12, 85. Circumſtant properi *aurigae* manibusque laceſſunt pectora plauſa cauis.

AVSPICIVM, *voluntas.* Aen. 4, 340. Me ſi fata meis paterentur ducere vitam *auſpiciis.* * maiora auſpicia, *quae apud Romanos fuerint, Antiquitates docent; ſed quaeritur quae ſint.* Aen. 3, 375. te *maioribus* ire per altum *Auſpiciis* manifeſta fides, *vide* Fides. *Seruius hoc loco prorſus nugatur. Burmannus explicat* maiora auſpicia, *eadem quae* fata, *quibus Aeneas ereptus excidio Troiano ſuperauit pericula, quae a minoribus imminebant, cui ſententiae vt fauorem conciliet, citat* Ouid. Epiſt. 1, 28. et Lucan. 5, 189. *Sed temere fieri doleo. Quomodo hoc loco (confer contexta) de fatis loqui Helenus poteſt, quibus ereptus Aeneas excidio Troiano, cum contra vero etiam dicat:* ire per altum maioribus auſpiciis? *Breuiter;* auſpicia *h. l. ſunt ipſa numina, ſiue potius eorum voluntates, decreta, ita ſaepius nota figura voces vſurpantur; vti* auſpex *eſt tutor, vide* Part. I. Clav. h. v. *ſic hoc loco* auſpicia *ſunt tutamina, ſiue decreta Diuum, iam* auſpiciis *Heleno patefacta, quibus tutus curſum ſuum tenebit et tandem felix Aeneas. Si contuleris ſequentia, de veritate meae explicationis dubitare amplius non poteris.* * *poteſtas, ius*

*ius, quia maiora et minora auſpicia maiorem minoremue poteſtatem conſtituebant.* Aen. 7, 256 paribus in regna vocari *Auſpiciis Aeneam ſecum.*

AVXILIVM viae, *de opibus, theſauris, quaſi ſubſidio itineris conficiendi* Aen. 1, 362. *auxilium*que viae veteres tellure recludit Theſauros, ignotum argenti pondus et auri. *mire* recludit *pro indicauit quo loco poſiti ſint theſauri; quaſi* recludit *theſauros, dum dixit, vbi conditi.*

AXIS medius Aen. 6, 537. Hac vice ſermonum roſeisque aurora quadrigis Iam medium aethereo curſu traiecerat *axem. Miſſis hic omnibus litibus inter doctos agitatis, quod nonnulli* v. g. Galeotus, *hunc verſum ſic intelligunt, vt hic indicetur, iam eo perueniſſe auroram, vt meridies dominetur, et mox appareat noctis dominium; ſic enim* nox ruit *interpretantur; aliam adducam interpretationem, quoniam mihi enarrata non placet: Nullo modo effici poteſt, vt aurora meridiei accommodari ſoleat. Si occurrit aurora, aut de primo diluculo, aut de huic proximo enunciatur tempore. Et nonne* nox ruit *melius explicari poteſt* fugit nox? *Senſus is erit itaque: iam venerat aurora in eam coeli plagam, vt parum abeſſet quin lux illuceſceret.* * axis aetheris. Aen. 2, 512. Aedibus in mediis nudoque ſub aetheris *axe* Ingens ara fuit iuxtaque veterrima laurus. *Sub* axe nudo aetheris *eſt* ſub diuo, *quidquid tandem* axis aetheris *Seruio ſit. Eſt vero deſcriptio* im*pluuii, quo Penates coli ſoliti. vide* Impluuium *in Claue Cicer.* Erneſt. * Aen. 4, 482. *Axem* humero torquet ſtellis ardentibus aptum. *coelum.*

## B.

BACCATVS, *ornatus margaritis; noue dict.* Aen. 1, 659. colloque monile *baccatum*: *namque* baccae *appellatae*

*ab Virgilio.* Aen. 5, 144. Non tam praecipites *biiugo* certamine campum Corripuere ruuntque efſuſi carcere currus. *non tanto curſu ruunt in certamine bigarum currus, quam ſcilicet iſtae naues volant. Sed placet tibi comparatio? nonne nauem volantem viuidius cogito, ſi ipſam fingo, quam ſi comparo cum curru currente. Profecto non video, quid iuuet et amplificet rem illa comparatio? Velim me refutatum ab Heynio.*

BILINGVIS, *pro* fallace. Aen. 1, 665. quippe domum timet ambiguam, Tyriosque *bilingues.*

BIMEMBRIS, *epithet. Centaurorum, quia duplici corpore, humano et equino, formati.* Aen. 8, 293. Tu nubigenos inuicte, *bimembres,* Hylaeumque Pholumque manu, tu Creſia mactas Prodigia. *Herculis labores ex Mythologia noti. de* Centauris bimembribus conf. Macrob. Saturn. 6. c. 5.

BIPATENS Aen. 10, 4. Conſidunt tectis, *bipatentibus; Dii; duae coeli portae, ab ortu et occaſu, creditae vulgo. vide ad h. l.* Cerdam.

BIPEDES, *equi.* Georg. 4, 389. *monſtra, vide ſub* metiri *plura.*

BONVS, *ad Graec.* ἀγαθος, *peritus, ſciens alicuius artis.* Aen. 9, 572. Hic iaculo *bonus,* hic longe fallente ſagitta. *Recte* Cerda, *eumque ſecutus* Burm. fallentem longe ſagittam *intelligunt, quae procul emiſſa fallit hoſtem, improuiſo ferit. Sic* Valer. Flacc. 3, 182. *fallere* neruo Tum primum puer auſus Hylas. * *liberalis, largus.* Aen. 1, 199. ſocios partitur in omnes. Vina *bonus, quae* deinde cadis onerarat Aceſtes Litore Tinacrio, dederatque abeuntibus, heros Diuidit, et dictis moerentia pectora mulcet. *Ordo verborum talis:* in ſocios omnes partitur ceruos, deinde heros diuidit vina, quae bonus Aceſtes &c. *Non nego tamen, mihi lectionem*

Ruaei, *quam etiam* *ſ codex tuetur, val-* *rridere.* Deinde bo- quae vina. &c. * *us, doctus.* Ecl. 5, *oni* conuenimus am- tu calamos inflare , ego dicere verſus. *e ea conſtructione, ta latinis.* cf. Hor. , 29, 9. * Georg. 2, bona bello cornus ubeſcere.

A, breuia et Syrtes breuia ſyrtium. Aen. 15. tres Eurus ab al- n *breuia et Syrtes* t miſerabile viſu! *ia ſyrtium ſunt va-* *loca ſyrtium, vbi* *ſt tranſire pedibus.* it. Annal. 1, 70. bre- et profunda *dicit. re-* *d. latina vox grae-* *τα βραχεα, quae* *ſurpatur. vide* Ae. t. 12, 17. *et. conſ.* *pon. Mela* 1, 7. *Ad.* Aen. 10, 289.

S, Berecynthia, *de* *in ſacris Cybeles* *pari ſolita.* Aen. 9, . Tympana vos *bu-* que vocant Berecyn- matris Idaeae. *vide* neb. Aduerſ. libr. 4. 10. Barthius ad The- baid. Stat. 5, 93. *buxum a tibia diuerſam fuiſſe ex hoc loco vult docere, ſed perperam, ni fallor. Quiuis enim, qui comparat loci tenorem, videbit*, buxum *hoc verſu idem cum* tibia *verſu praeced. eſſe poſſe. Priori dicit, vos ire ſoletis, vbi tibia ſonat; altero explicat quaſi ſententiam, vos vocare ſolent Tympana et tibia Cybeles ad has ambitiones.*

## C.

CADERE, *reſidere.* Georg. 1, 354. quo ſigno *caderent* auſtri. *Contrarium eſt* ſurgere. *Aliam ſignificationem affert* Cerda, *inductus ordinis difficultate in ſequentibus verſibus; quod et* Burmannus *notat, ſed ſubtiliter illam explicationem* Heynius *exprobrat. Duplicem enim rem ſecundum poëtam ſtatuit pater: primo (quam ſcientiam ex aſtrologia, vt ipſe* Cerda *monuit in explicatione, aſſequimur)* quid menſtrua luna moneret, quo ſigno

ſigno *caderent* auſtri, *quod praeſertim e ſtellarum quarundam ortu praeſcitur; deinde vero magis vulgaria ſigna dedit pater*, quid ſaepe videntes agricolae, *quae ſubinde obſeruantes ruſtici, ſibi gradatim quaedam mutandae tempeſtatis certa auguria quaſi experiundo collegerunt.*

CAECVS, *ignotus, improuiſus, obſcurus; ſed neſcio, anne etiam maior ſit verbi vis in* Georg. 2, 503. ſollicitant alii freta *caeca. id ſane eſt turbida, furentia, nemini parcentia, et ſic periculoſa. Bene hic quendam Grammaticum animaduertiſſe video, tentant aleam marinam.* Georg. 1, 464. ſol etiam *caecos* inſtare tumultus ſaepe monet. * Georg. 4, 237. *caeca* ſpicula apum, *tenuia, quae non animaduertuntur ante quam punxerint.* * Aen. 12, 617. Adtulit hanc illi *caecis* terroribus aura Commixtum clamorem. *Sic et, vt ſit, cuius ratio non habenda, qui non timendus* Aen. 4, 209. *Caeci* in nubibus ignes terrificant animos. * caeca veſtigia ſunt, *greſſus, de quibus, quo ducant, neſcimus.* Aen. 6, 30. *Caeca* regens filo veſtigia. * *obſcurus, non perſpicuus.* Aen. 6, 157. *caecos*que voluta Euentus animo ſecum. * *de eo quod celatur.* Aen. 4, 2. Vulnus alit venis, et *coeco* carpitur igni.

CATEIA Aen. 7, 741. Teutonico ritu ſoliti torquere *cateias.* Seruius *ad h. l.* „tela Gallica, vnde et Teutonicum ritum dixit; *cateiam* quidam aſſerunt teli genus eſſe tale, quale *Aclides* ſunt, (vide h. voc. ſupra) ex materia quam maxime lenta, cubitus longitudine, tota fere clauis ferreis illigata, quam in hoſtem iaculantes lineis, quibus eam annexuerant, reciprocam faciebant. *Cateiae* autem lingua theutiſca haſtae dicuntur.„ cf. Lipſii Poliorcet. 4, 4.

CALIGARE Aen. 2, 606. Mortales hebetat viſus tibi, et humida circum *caligat. vide* Hebetare.

CALX

CALX, *de pede, aut potius* planta pedis Aen. 5, 324. Ecce volat *calcem*que terit iam *calce* Diores Incumbens humero, *vide* Terere.

CAMINVS, *ad graec. de fornace, carcere.* Aen. 3, 580. ruptis flammam exſpirare *caminis.*

CANDERE, Aen 9, 626. ſtatuam ante aras aurata fronte (*de more*) iuuencum *Candentem*, paritèrque caput cum matre ferentem. *Quae* Cerda *profert de more ſuperſtitionis, quo factitatum, vt et creta adhiberetur ad candorem victimae, ea mihi nimis docta viſa ſunt.* Candere *de* alba victima *ſimpliciter, ſaepiſſime occurrere, quis neſcit? illa verba* vero, paritèrque caput cum matre ferentem, *recte confert cum loco* Theocrit. Idyll. 10, *vnde ducta putat,* ἰσομάτερα ἀμνόν, agnum aequalem matri.

CANDIDVS, *micans, vt ſidus, epitheton deorum.* Ecl. 5, 56. *Candidus* inſuetum miratur limen Olympi Daphnis. *Eodem referatur* bonus. v. 61. 65. *Dii enim* boni *proprie. Daphnim vero inter numina agreſtia collocatum, Deum coeleſtem dici* candidum, *hic annotauit* Morus, bonum, *vero fauentem, propitium.*

CANDOR: *Homericus verſus, verbo ad verbum relato.* Iliad. κ. 437. λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὅμοιοι Aen. 12, 84. Qui *candore* niues anteirent, curſibus auras.

CANERE vota Aen. 3, 438. Iunoni *cane* vota libens dominamque potentem Supplicibus ſupera donis. *Non hic locus cum* Seruio *referendus eſt, et cum aliis, ad bellum Punicum, quo matrimi et patrimi cantauerunt Iunoni, ſed* vota canere *ſimplici ſenſu accipiend. dicare.*

CANERE, *belle de oculis moribundis, albentibus.* Aen. 10, 418. Senior leto *canentia* lumina ſoluit.

CANTARE, *incantare.* Ecl. 8, 71. *et hac quo-*

que

*que in re ſolemnia carmina* v. 69. 70.

CANVS, *epithet. fidei* Aen. 1, 296. Cana fides et Veſta, Remo cum fratre Quirinus Iura dabunt; nam fides albo velata panno incedit. Hor. od. 1, 35, 22.

CAPERE, *eleganter de eo, quod attingimus, aſſequimur.* Ecl. 8, 39. Alter ab vndecimo tum me iam ceperat annus. *conf.* alter. * *eligere oculis, ſpectando locum ſibi eligere.* Aen. 1, 399. nunc terras ordine longo Aut *capere*, aut *captas* iam deſpectare videntur. *electas iam intentius deſpicere.* * Aen 9, 644. Nec te Troia *capit. Eleganter* Brod. Miſcell. 1, c. 26. *iam laudatus a* Cerda, *haec ſumta coniecit a Philippi ſermone laudantis generoſam indolem Alexandri filii*, ζητει σεαυτω βασιλειαν ισην, Μακεδονια γαρ σε ου χωρει.

CAPITA *vitium, radices. Inuerſum hunc ordinem multi ſecuti in arboribus, vide* Cerdam *ad* Georg. 2, 355. Supereſt deducere terram ſaepius ad *capita. i. e. fodiendo aggerere ad radices.*

CAPRIGENVM pecus, *pro* capris, „*ſatis noue et affectate.*„ Seruius *ad* Aen. 3, 221. armenta videmus *Caprigenum*que pecus nullo cuſtode, per herbas. *Sed neque affectate, neque noue dictum eſt, quandoquidem iam* Pacuuius: Quamuis *caprigeno* pecori grandior greſſio eſt.

CAPTARE, Ecl. 1, 53. frigus *captabis* opacum. Ecl. 2, 8. Vmbras et frigora *captant.* * aëra auribus *quid ſit, explicat Seruius ad* Aen. 3, 514. Haud ſegnis ſtrato ſurgit Palinurus, et omnes Explorat ventos, atque auribus aëra *captat*: „naturale eſt, *inquit*, vt a qua parte flaturus eſt ventus, ad eam auris admota frigidior fiat.„ *de qua obſeruatione iudicent me doctiores phyſici. Pergit Virgilius:* Sidera cuncta notat tacito labentia coelo. *bene* labentia. tacitum coelum *explicant interpretes* ſerenum: *non bene;* no-

cturnum

ſturnum *enim coelum poëtice* tacitum *dicitur. Expendit hunc locum, et in ſingulis laudandis verbis pompam agit* Scaliger in Poët. libr. 3, c. 16. *Eſt vere locus imitatio Homeric.* Odyſſ. ε, αὐταρ ὁ πηδαλλιῳ θυνετο τεχνηεντος Ημενος: ȣδε οἱ ὑπνος ἐπι βλεφαροισι ἐπιπτε πηλιαδας τ᾽ ἐσορωντι και ὀψε δυντα Βοωτην Ἀρτον τε κ. λ.

CAPVT, Georg. 4, 319. extremi ſacrum *caput* amnis, *non ad fontem fluuii Penei referendum, qui tamen plerumque ſedes Nympharum habebatur, ſed ad oſtium fluminis contendit* Burmannus, *aſſentitur* Heynius, *tum quia* extremi amnis *dicatur, tum ob verſus* 359 - 362. *qui ad fontem fluminis referri nequeant. At a nobis tamen tantum impetrare non poſſumus, quanquam non negari liceat*, caput *de oſtio fluminis dici, vix tamen apud Graecos, vt notat* Cerda. Extremus *nobis* amnis *dici videtur, quia a Tempe, vnde fugiebat, Ariſtaeus ad fontem tendebat, qui ſic finis erat contrarii fluminis; tum vero* ſacrum caput *de fonte praedicari, eo nihil eſt ſolemnius. Accedit quod verſus* 365, 366. *ſqq non niſi de fonte et illo antro, quo quaſi plures fluuii oriantur, intelligi poſſunt. Quid enim poëtam mouere potuiſſet, vt ſub medio alueo fluuii Penei, vnde hauſerit ſuam opinionem, quaereret caeteros quoque fluminum fontes; at cum ſemel de fonte et Nympharum ſede ſermo eſſet inceptus, facile fuit, vt ibi videret* omnia ſub magna labentia flumina terra *et* ſpeluncis lacus clauſas, *ſeu cauernas quibus ſinguli fluuii deriuarentur.* cf. v. 368. Et *caput*, vnde altus primum ſe erumpit Enipeus. *Quare verſus illi* 359 - 362. *ad quos prouocant illi, qui contrariam a nobis ſententiam tuentur, ſic potius habendi, vt ibi a labendi flumine poëta credatur ornatum ſuum*

*ſumſiſſe ad deſcribendam magnifice viam, qua ad Nymphae ſedem, ſub fonte, pertranſierit Ariſtaeus. Iis ſaltem argumentis, quibus vſi ſunt* Burmannus *et* Heynius, *vt vulgarem interpretandi huius loci rationem exprobarent, non ſatis acquieſcere potuimus.* * Aen. 8, 44. ſub ilicibus ſus triginta *capitum* foetus enixa iacebat. περιφραςικως. * Aen. 12, 600. Se cauſſam clamat, crimenque *caput*que malorum i. auctor. *vt* Aen. 11, 361. O Latio *caput* horum. * *de imagine totius corporis*, Aen. 4, 640. Dardaniique togam *capitis* permittere flammae.

CARBASVS, *de veſte linea* Aen. 8, 33. Eum tenuis glauco velabat amictu Carbaſus; *(Deum Tiberinum) quali amictu veſtiti dii marini ſolemni modo pinguntur; ſicuti et mos eſt,* Coronam *eis dare ex arundine, loc. laud. pergit poëta:* Crines vmbroſa tegebat arundo.

CARMEN, *titulus, inſcriptio, namque* carmen *eſt omnis ſolemnis formula* Aen. 3, 281. Aere cauo clypeum, magni geſtamen Atlantis, Poſtibus aduerſis figo; Donarium dono, et rem *carmine* ſigno. *Ridicule miratur* Seruius, carmen *hoc loco de vno verſu dici; explicauimus vocem.* * *de magis, ſolito vſu.* Aen. 4, 486. Haec ſe *carminibus* promittit ſoluere mentes.

CARPERE, Georg. 3, 142. Acri *carpere* prata fuga. *ibid.* 191. Carpere gyrum incipiat equus. *vide* gyrum. ibid. 325. Luciferi primo cum ſidere frigida rura *carpamus*; *cum grege ſcilicet, de eductione eius enim in paſcua ſermo, et ſic eadem ratione* carpere *hic dicitur, ac* carpere viam. * auras vitales, *poëtica circumlocutio vitae.* Aen. 1, 391. Quisquis es, haud (credo) inuiſus coeleſtibus, auras vitales *carpis.* * Aen. 4, 2. Et caeco *carpitur* igni. *Cerda vult per graecum* ἐσθίειν *explicare, nec* in-

*inuenuſte! eleg. tralatione ducta ab* carpendis pabulis, *quae locutio ſatis frequens.*

**CASTRA**, de *nauibus*, Aen. 4, 112. faces in *caſtra* tuliſſem. *Sic de ſtatione nautica.* Aen. 3, 519. nos *caſtra* mouemus. *Seruius:* „claſſem ſignificat,„ Tentamusque viam, et velorum pandimus alas. i. *antennas cum velo extendimus, quae vela quaſi alae nauis.*

**CATVLI**, *de ſerpentium quoque ſobole.* Georg. 3, 438. Aut *catulos* tectis aut oua relinquens Arduus ad ſolem et linguis micat ora triſulcis,

**CAVVS** mons; *antrum.* Aen. 1, 85. *Cauum* conuerſa cuſpide montem Impulit in latus. *Alii aliter explicant, ſed fruſtra.*

**CELERARE** aliquid. i. *celeriter afferre.* Aen. 1, 660. Haec *celerans* (*munera, vid. verſ. praeced. afferre properans*) iter ad naues tendebat Achates. *Sic* deproperare myrtos. *vide* deproperare *in Part. I. Clauis.*

**CEREALIS**, Georg. 1, 212. *Cereale* Papauer, *quia Cereris ornamentum ſymbolicum eſſe ſolet in ſignis apud poëtas Cauſam ſcrutari ſi lubet, euolue* Cerdam. * Aen. 1, 181. Tum Cererem corruptam vndis *cerealia*que arma Expediunt feſſi rerum. *vide* Arma.

**CEREVS.** Ecl. 2, 53. *Cerea* pruna. *Plures ad maturitatem referunt, ſed ii melius et accommodatius ad ipſum locum, qui de colore intelligunt,* cerea, *flaua et ſpecioſa, de corona enim conficienda promittit Corydon, ad quam cum flores allaturae ſint ipſae Nymphae, ſe velle ornatus quosdam addere dicit, qui diſplicere non poſſint, et odoriferas herbas. Videtur Cerda* mala, caſtaneas, nuces, pruna *pro munere accepiſſe, quod donare vellet Corydon Amaſio; Sed ſic locus multum elegantiae perderet, taceo caetera. Cara* mala, *tenera lanugine intelligebat Martinus praecocia, munera nimirum palatis*

*Alexis efferenda cogitabat, de Cydoneis, cotoneis, (Quitten); quae Seruius iam protulerat. Heynius ſequitur, allatis locis duobus, vbi de Cydoneis hirſutis, lanigeris. Mallem hic reſpici ad nullum certum genus, plura enim mala lanuginoſa, praeſertim ante maturitatem. Vt ornatum quendam adderet coronae, eundemque magis inſolitum,* coxa *promittit mala,* lanugine, *quae ſimul et mollia. Singulare quoddam prunorum genus flauum ſeu* cereum *indicat Ouidius* Lib. 13, Metam. Prunaque non ſolum nigro lucentia ſucco, Verum etiam generoſa, nouasque imitantia ceras.

CERNVVS, *dicitur equus, qui cadit in faciem.* Aen. 10, 894. Eiecto incumbit *cernuus* armo.

CERTAMEN Aen. 5, 128. Nauticus exoritur vario *certamine* clamor. i. *clamant certantes vario modo et ſono.* * certamina ἄθλα, *praemia certaminis.* Georg. 2, 530. Velocis iaculi *certamina* ponit in vlmo. *Ponit, et ipſum graecum eſt* τιθέναι.

CERTARE. Ecl. 5, 8. ſolus tibi *certet* Amyntas, *graeco more, pro* tecum μάχεσθαι τινι. * Aen. 1, 551. Non metus officio nec te *certaſſe* priorem poeniteat. *Heinſ. mauult* ne *pro* nec. *Male.* Doruillius Iliad. λ, 647. et ψ, 205. *cum h. l. comparat; tu confer* Xenophont. Memor. 2, 1, 25.

CERTVS, Georg. 2, 329. Et Venerem *certis* repetunt armenta diebus. *haud inepte* Philargyrius: Certis *pro his, neque aliis vllis.* * Aen. 5, 2. Interea medium Aeneas iam claſſe tenebat *certus* iter. i. *mediam partem itineris abſoluerat eodem* certo *animo, quo antea fuerat, ſcil. quoad amorem Didonis, non commotus animo, ſed conſtanti mente pergens. Sic* certus *et alibi occurrit v. c. apud Cicer. pro S. Roſcio* c. 19. certus accuſator; *conſtanti mente. conf. praeced. libr.* 4. *inprimis verſ.* 555.

555. *ſq. Reliquae omnes interpretationes aliorum non quidquam huc faciunt. Quod vero* Burmannus *dubitat*, medium iter tenere *vix dici poſſe, valde errat.* * *fortis, animoſus.* Aen. 9, 249. tales animos iuuenum, et tam *certa* tuliſtis pectora, *obtuliſtis, dediſtis.*

CESPES. Georg. 4, 273. Herba imo ingentem tollit de *ceſpite* ſiluam. *Nonnulli de radice, alii de ſolo intelligunt, quo ſtat herba: poſterius probo; ramoſa enim herba inde a ſolo.* conf. De Part. I. Indicis.

CESSARE, *de eo, qui longos ambitus pererrat, moratus circa aliquem locum, nec in via bene pergit.* Aen. 3, 430. Praeſtat Trinacrii metas luſtrare Pachyni *Ceſſantem*, longos et circumflectere curſus.

CETRA, *ſcutum, lorum, quo vtebantur Afri et Hiſpani.* Aen. 7, 732. Lanas *cetra* tegit. *Multus eſt in his* cetris *explicandis ad h. l.* Cerda, *quem confer, ſi placet.*

CHELAE Georg. 1, 33. Anne nouum tardis ſidus te menſibus addas, Qua locus Erigonen inter *chelas*que ſequentes Panditur. *Ipſe* tibi iam brachia contrahit ardens Scorpius et coeli iuſta plus parte relinquit. *Auguſtum alloquitur, an velit inter ſidera numerari. Duplex vero fuit ſiderum numerandorum ratio, vt h. l. inculcat* Seruius. *Chaldaei vndecim numerabant, quibus ſcorpius cum librae ſtellis vnum ſidus, Aegyptii vero, libra ſeparatim poſita, inter Scorpium et Virginem h. e. Erigonem, duodecim habebant ſigna. Hic itaque locus ſupererat, quo conſtitui nouum ſidus poſſet, ſecundum Chaldaeorum rationem, et cum ſub librae ſigno natus eſſet Auguſtus, in hoc eum ſidus referri, aut ibi ſuum locum occupare vult poëta. At quanta cum pulchritudine, et hoc vnum dabimus exemplum, quo perſpici poſſit, qua ratione poëtae ingenium res alias ſim-*

*ſimplices et ieiunas, cuius generis ſunt aſtrologica, probare delicatis auribus atque menti venuſtati deditae ſoleat. Relatus itaque inter ſidera Auguſtus, quando libram occuparet, neceſſe fuiſſet, vt ſtellas, quas ad Scorpium referebant Chaldaei, eiusque forcipes repraeſentabant, redderet illi ſigno librae; aduentanti itaque Caeſari et locum illum antea vacuum poſſidenti* contrahit Chelas Scorpius, *eae enim ſic non videntur, et* plus iuſta parte relinquit *ei, cum quaſi e reuerentia in chelarum ſuarum locum eum ſuccedere patitur.*

CHLAMYS *eſt veſtis in venando ſolemnis, ſiniſtra manu implicata, et vſui erat ſi aut ferae in venato inſilirent, aut pugnaretur cum illis; haec* Cerda Aen. 4, 137. Sidoniam picto *chlamydem* circumdata limbo.

CICVTA, *pro* canna, *ſaepius.* E. gr Ecl. 2, 36, &c.

CIERE fletus Aen. 3, 345. Thalia fundebat lacrymas, longosque *ciebat* Incaſſum fletus. * *mugitus* Aen. 12, 104. Mugitus veluti cum prima in proelia taurus Terrificos *ciet.*

CIRCVM Georg. 4, 400. doli *circum* haec demum frangentur inanes, *circum* vincula. *Si vincula adhibentur, ad vincula vaticinabitur Proteus et doli, quibus vtitur, vt variis aſſumtis formis elabatur, frangentur, vt fiant* inanes. *Vinculis adſtrictus demum cogebatur, vt vaticinia ederet. At quomodo teneri potuerit ille, cum ſeſe transformaret mirifice in* Ignem, horribilemque feram, fluuiumque liquentem. v. 441 *viderit poëta; ego ſane ambigo!*

CIRCVMPLECTI, *eleg.* Aen. 5, 312. Alter (Ruſeto) Amazoniam pharetram, plenamque ſagittis Threiciis, lato quam *circumplectitur* auro Balteus.

CIRCVMSPICERE, *accurate contemplari.* Aen. 3, 517. Armatumque auro *circumſpicit* Oriona. *vid.* Armatus. * Aen. 12,

196. Nec plura effa-
ſaxum *circumſpicit*
is. *Homeri totus*
*locus eſt*, Iliad. H.
αλλ ἀναχασσα-
ς λιθον κ. τ. λ. *et*
M. 445.
VS Georg. I, 460.
*is* aquilo, qui ne-
fugauerit, et ſere-
celo flat. cf. Albus.
Indicis, *et id quod*
tius od. 1, 5, 7. ven-
nigros *vocat.*
ICVM Georgic. 2,
Necdum etiam au-
nt inflari *claſſica. h.*
*ni inflato cornu. Ta-*
*ransmutationes fre-*
*tiſſimae apud* Virgi-
. Cerda *habebat*
*nſtrumento, et* Pom-
us *explicat* tubas.
*vterque.*
DERE, *cuſtodire.*
7, 15. depulſos a la-
lomi, quae *claude-*
agnos. *intellige an-*
*aut amicas.*
STRVM Georg. 2,
*de aggere, quo la-*
*Lucrinum ſecludi a*
*iuſſit* Auguſtus, *et*
*quam eum cum lacu*
*na coniunxerat,*
*um ſecurum effecit,*
Iulius *vocatur.* La-
cus Auernus *intimus por-*
*tus erat, itaque dicit*
164. Tyrrhenusque fretis
immittitur aeſtus Auer-
nis, *vnda enim maxima*
*per oſtium aggeris in Lu-*
*crinum lacum acta, ex*
*hoc facta foſſa in Auer-*
*num tranſigebat. Accu-*
*rate, vt ſolet, rem expo-*
*ſuit h. l.* Heynius.

CLAVSVS clympus, *poë-*
*tice; coelum enim die*
*aperitur, nocte claudi-*
*tur, propter tenebras.*
Aen. 1, 378. Ante diem
*clauſo* componet veſper
Olympo. *vide* Compo-
nere.

CLITVMNVS Georg. 2,
146. *Vmbriae Ciſapenni-*
*nae fluuius, iuxta vrbem*
*Meuaniam fluens, cu-*
*ius vis ea eſſe credeba-*
*tur, quod armenta, quae*
*ex eo potauerant, alba*
*redderet; albi enim tau-*
*ri in ea regione, quibus*
*vtebantur in triumphis.*
*Tantum hic notaſſe ſatis*
*ſit, vt locus apertus.*

COACTVS. Eclog. 6, 31.
Canebat; vti magnum
per inane *coacta* ſemina
terrarumque, animaeque
marisque fuiſſent et li-
quidi ſimul ignis. *Ex-*

*ponit primum rerum initium. Inſiſtit verſibus* Apollonii Argon 1, 496 ſeqq *quos* Orpheus *cecin iſſe dicitur. Ille canebat, vti tellus, mare, ſidera, coeli miſta fuere olim, atque vna cognita forma, quae tamen in varias formas ceſſere, deinde aſtra prius coepere polum fundataque in illo haerent.*

COECVS, ſcelus coecum i. *ignotum* Aen. 1, 360. *coecum* domus ſcelus omne retexit. *Sed ita vox* coecus *ſaepius, etiam apud noſtrum poëtam. vt* Aen. 2, 453. *coecae* fores *ſunt occultae, non omnibus notae. vide hoc vocab.* in 1. ſectione *huius Clav.* Parte 2.

COELESTIS, *cum vi et elegantia.* Aen. 1, 15. Tantaene animis *coeleſtibus* irae? *bene* animi coeleſtes!

COELVM Georg. 1, 335. *coeli* menſes. Georg. 3, 327. *coeli* hora. *Ratio huius locutionis in promtu eſt.* * Georg 3, 478. *coeli* morbus, *haud inconcinne de vitiato, corrupto aere, cauſa peſtis.*

COERCERE, *de ducibus agmen cogentibus.* Aen. 9, 27. Meſſapus primas acies, poſtrema *coercent* Tyrrhidae iuuenes. Coercere *de legibus et mandatis dici, notum, hinc et illa noſtra ſignificatio.*

COERVLEVS Aen. 3, 64. arae *coeruleis* moeſtae vittis atraque cupreſſo, *i. nigris, qui color ſolemnis in tali re, vt diſcere ex multis ſcriptorum veterum locis poteris. Sic et* Aen. 3, 194. tum mihi *coeruleus* ſupra caput adſtitit imber; *ater, caliginoſus.*

COGERE Aen. 5, 20. in nubem *cogitur* aer. *denſior et grauior.* cf. Cic. de Nat. Deor. 2, 39.

COLERE Ecl. 3, 61. *amare, curae habere.* Iupiter *colit* terras. Aen. 1, 16.

COLLIGERE ſe in arma *dicitur, qui poſt ſcutum ſe claudit, tegitur.* Aen. 10, 412. Tendit in aduerſos, ſeque in ſua *colligit* arma. *Adde* Aen. 12, 491. Et ſe *collegit* in arma: i. e. *ita ſe texit, vt nulla parte poſſet feriri.*

COMARE, Georg. 4, 122. ſero *comantem* Narciſſum. i. e. *ſero florentem.* cf. Hor. 4. od. 7, 2. *Sub clementiore coelo etiam ſeriore anni tempore, Nouembri aut Decembri floret, vt hic annotat* Heynius *ex auctoribus.*

COMMERCIVM Aen. 10, 532. Belli *commercia,* (*vt captiui redimantur, venia detur eis,*) Turnus Suſtulit ipſe prior.

COMMINVS, *ſtatim, ſine intermiſſione.* Georg. 1, 104.

COMMISSVM, *peccatum,* Aen. 1, 140. poſthac non ſimili poena *commiſſa* luetis. *ſcil. tali, quali nunc, verborum obiurgatione ſola.* Seruius *ad h. l. nugatur.*

COMMITTERE, *exquiſita latinitate de partibus coniunctis, coagmentatis.* Aen. 3, 428. poſtrema immani corpore piſtrix Delphinum caudas vtero *commiſſa* luporum. *Sic et apud* Ouidium cf. Part. 2. Clauis l. Sectionem, *in hac voce.* * ludos, *propria locutio:* committi gladiatores *dicuntur, cum par cum pari certat, pugnaturus ſiſtitur. Hinc* Aen. 5, 113. Et tuba *commiſſos* medio canit aggere ludos. *vide hoc vocab. in Claue Cicer.*

COMMOVERE ſacra, Aen. 4, 302. Qualis *commotis* excita ſacris Thyas. *Quot interpretes, tot fere explicationes. Alii ita intelligunt, vt* commotis ſacris *hanc vim habeat „ſimul atque templa aperta ſunt, quod veteres hoc vocabulo vti ſoliti fuerunt tum, quum templa aperta fuerint ſacrificandi cauſa. Alii melius explicant per „commotis imaginibus Bacchi, et ab hac interpretatione, haud intelligo, an ſit recedendum. Quis enim neſcit, bacchantes ſimulacrum Bacchi orgiis circumtuliſſe, ad quem ritum reſpic.* Hor. od. 1, v. 12. Non ego te candide Baſſareu Inuitum quatiam.

COMPONERE arma *dicuntur in pace; hinc noue et audacter de rege pace fruente* Aen. 1, 253. placida *compoſitus* pace

*Hiſtrum incolebant.* *καταβαίνειν e ſacris litteris nemini ignotum.*

CONIVX, *amica in coniugium deſtinata. Amata.* Ecl. 8, 18. * *amator, ſeu amatus.* Ecl. 8, 66.

CONSCIVS Aen. 4, 519. Teſtatur moritura Deos et *conſcia* fati ſidera. *Haec vltima verba ad opinionem nec noſtris temporibus plane depoſitam reſpiciunt, quod ex poſitu ſiderum, quid cuique acciderit, cognoſci poſſit.*

CONSIDERE luctu *bene vrbs dicitur, quae eo pene oppreſſa, demerſa* Aen. 11, 350. Lumina tot cecidiſſe ducum, totamque videmus *Conſediſſe* vrbem luctu. Cerda *ad habitum lugentium reſpici iubet, de quo plurima profert. Dubito ego vero ei aſſentiri. Ceterum nota, totam orationem Drancis perſona ſua dignam eſſe, audacem, efferam, et lingua prolatam niſi ventoſa, vt eſt verſ.* 390. *tamen, arroganti, et loquaci.*

CONSISTERE Aen. 1, 647. Neque enim patrius *conſiſtere* mentem paſſus amor, *quietum, tranquillum eſſe.* * *ponere ſedes* Aen. 8, 10. Latio *conſiſtere* Teucros Aduectum Aeneam claſſi, victosque penates Inferre. *Alii legunt* conſidere; *minus bene.* Conſiſtere *notat non modo eos poſt errores varios in Latio ſedes cepiſſe, ſed iam ſe compoſuiſſe ad armis et bello eos defendendos.*

CONSORS Aen. 10, 906. Et me *conſortem* nati concede *ſepulchro, me eandem nactum ſortem.*

CONSTERNERE; *elegantiſſime vt hoc vocabulo corporis magnitudo exprimatur.* Aen. 12, 543. Te quoque Laurentes viderunt Aeole campi Oppetere, et late terram *conſternere* tergo. * *concutere,* Aen. 4, 444. *Conſternunt* terram concuſſo ſtipite frondes.

CONSVLERE, *noue, puto, pro* cauere, prouidere Aen. 9, 322. Tu ne qua manus ſe attollere nobis A tergo poſſit, cuſtodi, et *conſule,* *cir-*

*nſpice prouidus,*
:XERE, *de machi-*
*tificioſe compacta;*
*equo Troiano.* Aen.
2. trabibus *contex-*
:ernis - Equus.
GVVS, *qui tangi*
, *intra iactum te-*
*tus.* Aen. 10, 457.
vbi *contiguum* miſ-
re credidit haſtae.
NGERE *pro* con-
ere, tinguere. Ge-
3, 403. Lac parco
*ontingunt* hiemique
iunt. *Nugatur hic*
us *in* parco, *dum*
ruatore *poſitum eſ-*
*tat, nam et homo*
, *addit, vocatur*
s. *Nimium* ſalis,
*hendit* Columella 7,
*teterum quod dici*
*. l. de inconſtantia*
*e poſſit, videas ſub*
ere. Georg. 3, 448.
*contingunt* corpus
ra.
RACTVS, *proprie*
*rigore.* Georg. 4,
Ignauaeque fame et
*actae* frigore pigrae.
*pars I. Indicis. in*
Contractus, *vbi et*
*n lectionem concin-*
*m dare experieba-*

*mur.* Contracto frigore *per translationem poëticam interpretantur alii, vide* Heynium. *Nos, cuique ſuum,* ſtatnimus.

CONTRAHERE viros, *colligere.* Aen. 3, 8. Incerti quo fata ferant, vbi ſiſtere detur, *contrahimus*que viros. Aen. 12, 89. Verte omnis tete in facies, et *contrahe* quidquid ſiue animis ſiue arte vales. *Indicatur hoſtilis iracundia.*

CONVECTARE, *verbum quo primus poëta vſus videtur.* Aen. 7, 749. *Conuectare* iuuat praedas et viuere rapto. *Adde* Aen. 9, 613. *vbi tamen multi legunt:* Comportare iuuat praedas et viuere rapto.

CONVERTERE fugam clamore. i. e. *redire cum clamore, ſicut in exercitu ſolet fieri.* Aen. 12, 252. *Conuertunt* clamore fugam, mirabile viſu.

CONVEXVS, *curuus.* Aen. 1, 314. claſſem in *conuexo* nemorum, ſub rupe cauata Arboribus clauſam circum et horrentibus vmbris Occulit. *rupes cauata eſt* ſpelunca.

*Ita*

*ſerto intelligenda eſſe ipſe vir doctus non negat)* impleuitque mero dicosque vocat. *Haec verba dicit priora explicare,* το *implere mero eſſe idem, quod* corona induere; *ſerio haec eum dixiſſe non putauerim, talem* tautologiam *quaeſiiſſe in Virgilio non poſſum a me, vt credam, impetrare. Ridiculus totus locus eſſet, et ita intelligendus :* corona induit Aeneas cratera, hoc eſt, vt ſciatis poſteri, mero impleuit. *Minime! ſenſus eſt facillimus:* corona, ſerto florum cinxit cratera; *deinde infudit vinum.* implere vino cratera *non eſt, ita implere vt exſtet quaſi corona, et ſuperet labra poculi. Vidiſſe ipſe malam ſuam cauſam videtur vir doctus, adeoque tandem ſtatuit, vtrumque eſſe coniungendum, et* επιςεφειν, coronare vina, *intellig. infundere in cratera cinctum corona tantum vini, vt attingat illam coronam. Noua hercle ſed nulla niſi noua explicatio. Quidni et in his explicationibus* Heſychium *ſecutum eſſe et* Athenaeum *vulgarem falſam opinionem ſtatuamus? Duo illa loca nihil efficere contra auctorum veterum elegantiam poſſunt, quae periret aut imminueretur, ſi ea ſequeremur. praeterea ſciunt docti hos auctores ſe ſaepius compilaſſe ipſos, minusque adeo eis fidendum eſſe. Nolo ego lectionis copiam oſtentare; nec afferre plurima talia loca, quae diſertiſſime noſtram explicationem probant. Ille ipſe, quem primum poſuimus,* locus Georg. 2, 578. *adeo clarus eſt, vt nihil ſupra eſſe poſſit.* fuſi per *herbam* coronant cratera *Quod vero arbitratur vir doctus* loc. cit. p. 84. *illam* coronandi pocula *ritum ad libationes neceſſarium fuiſſe, in eo valde errat; namque ipſe ille ritus non ſacer fuit, ſed tamen adhibitus etiam in re ſacra.* Horat. od. 3, 13, 2. *ad fontem* Banduſiae:

O fons Bandu-
*ſiit*, ſplendidior
ulci digne mero,
e floribus; *i. di-*
*qui miſcearis vi-*
*qui* florum ſertis
. *Sunt et innu-*
*ta loca*, *quae o-*
, *ille mos tan-*
*eſſe vt ſacer et*
*us fuerit*, *vt*
*n conuiuiis qui-*
*ue laetis value-*
*ixi iam plura*
*olui*, *reſeruans*
*uam dixi alii*

ERE *eleganter*
585. *de Camilla.*
haud *correpta*
Militia tali, co-
eſſere Teucros.
*t vocab.* corripe
*improuiſum fa-*
*damnum*, *prae-*
*caedem hoc*
*vim fati quae*
*eam illigatam*
*nic* militiae.
Phoebi. i. e.
*Apollinis* Aen.
Neque te Phoe-
*a* fefellit.
, Georg. 1, 328.
*oruſca* fulmina
dextra. Coruſca
*neca et Hora-*

*tius* rubente dextra. *At ſic melius coniungitur verbum*, *quam ſi* coruſca fulmina *legeres*; *nam fulminis rubor ipſam manum Iouis illuminabat.* conf. Heynium. *bene autem* molitur, *parat.*

CRATES Aen. 7, 632.
Tegmina tuta cauant capitum, flectuntque ſalignas Vmbonum *crates.* Tegmina tuta *ab effectu*, *vt ſaepius*, *quae tutos praeſtant*; *de galeis bene* cauare. Flectunt crates &c. *eſt*, *ex ſalice ſibi ſcuta compingunt*, *quam arborem flectunt ad formandos vmbones. Scuta e cratibus notiſſima ſunt.* Heinſ. *pro* tuta *legit* ſuta; *peſſime.*

CREBRESCERE, *ſuauiſſime* Aen. 3, 530. *Crebreſcunt* optatae aurae portusque pateſcit Iam propior. *Eleganter etiam* pateſcit *vide* pateſcere.

CREPITARE, *eleg. de ſonitu pulſantium ſe inuicem taeſtibus et ictibus*, Aen. 5, 436. duro crepitant ſub vulnere malae. knirſchen *Vnde metaphora ducta*, *docet com-*

*paratio illa paulo abhinc* Aen. 5, 458. quam multa grandine nimbi culminibus *crepitant.* ſic denſis (*multis*) ictibus heros Creber vtraque manu pulſat verſatque Dareta. * *Eleg. de vento placido, lene murmur efficiente* Aen. 3, 70. lenis *crepitans* vocat Auſter in altum; *non legend.* lene crepitans. *Saepius ita duo epitheta, inprimis, ſi vnum eſt participium, coniunguntur.*

CREPIDO Aen. 10, 653. Torte ratis celſi coniuncta *crepidine* ſaxi Expoſitis ſtabat ſcalis. Coniuncta crepidine, *pro* crepidini. *Eſt vero* crepido celſi ſaxi, *vel abrupti ſaxi altitudo, vel* λιθος ſ. εὐνη, *lapis, e quo eſt nanis alligata, vide* Geſner. ad Orph. Argon. 490.

CRIMEN: *inſolenter quod Troiani in Italia conſederunt commune* Crimen, i. e. *omnium Latinorum, vocatur.* Aen. 12, 16. Et ſolus ferro *crimen* commune refellam. *Malim ego vero* crimen *h. l. de* Aenea *ipſo intelligere, qui ideo*

crimen *dici*
*ſcelera agit.*
*ſponſam Tur*
*Italis &c.*
*ſtantiua plu*
*vſurpari, in*
*nibus, vt*
peſſimum *a*
tium, ſcelus

CRINITVS, *e*
*linis* Aen. 9,
ria tum fort
*nitus* Apol
Auſonias aci
videbat. C
*dere putat*
*graeco:* *o*
h. e. *intonſu*
*ton vero ill*
*ex* Ennio *d*
Alcmaeone,
*crinitus* Apc

CRISPARE *p*
*noue* Aen. 1
manu lato *c*
lia ferro. *r*
*verſus.* Ae
Bina manu
haſtilia ferr
*haec vox e*

CRISTATVS,
*chillis, ſecu*
*merum, q*
*Achillis cri*
*quiddam fu*
380. περι
λειαν ανει

) βριαρην, ἠδ'
' ὡς ἀπελαμπεν,
ερις τρυφαλεια.
1, 472. inſtabat cur-
iſtatus Achilles.
/S, *durus*, *de coe-*
Aen. 5, 69. *Cruda*
pugnam committere
*w.* * *crudelis*, *ſiue*
*s cruentus*. Aen.
682. *crudum* per
s exigat enſem. *vi-*
. v. in I. Parte Cla-

I, *obſoleta vox.*
3, 1. Dic mihi, Da-
a, *cuium* pecus.
EN Aen. 2, 290.
is habet muros: ruit
a *culmine* Troia.
*ad h. l.* Burmannus
*Homeri notauerat*
. N. 773. Ὤλετο
α κατ' ἀκρης Ἴλιος
ννη. *quem imita-*
*certiſſime Virgilius*
*ſed inde legendum*
, *vt iam video*
*nanno in mentem*
*ſe*, *videtur* alta
alto, *vt reſpondeat*
ἀπεινη *et* a culmi-
*ſet* κατ' ἀκρης. *ab-*
*inter alioquin di-*
s alto a culmine. *ac-*
: *ſimilis ille locus*
2, 603. Diuum in

clementia diuum Has euertit opes, ſternitque a *culmine* Troian. * Aen. 4, 671. Flammaeque furentes *culmina* perque hominum perque Deorum, *domos et templa.*

CVLPA, *de vitio*, *morbo*, *non infrequens.* Georg. 3, 468. Continuo *culpam* ferro compeſce, priusquam Dira per incautum ſerpant contagia vulgus. i. e. *caede pecudem*, *ne malum diuulgetur. Talia monenda ſunt*, *ne nugis Seruii aut Cerdae forte immoreris.*

CVM *comitatem habet*, Georg. 1, 389. Cornix plena pluuiam vocat improba voce Et ſola in ſicca *ſecum* ſpatiatur arena, *ſe ipſo quaſi comite contenta* Georg. 4, 465. Te dulcis coniux, te ſolo in littore *ſecum*, te veniente die, te decedente canebat. * Ecl. 2, 12. At *mecum* raucis — reſonant arbuſta cicadis. i. e. *me etiam cantante*, *vt optime* Burmannus coll. Georg. 1, 41. Georg. 2, 8. *Dirimi volebat* Heinſius.

ſius. Nemeſian. Ecl. 4. *expreſſit locum. ſolus* cano, me ſonat omnis ſilua, nec aeſtiuis cantu concedo cicadis. * *ambiguus lotus* Georg. 2, 424. Ipſa ſatis tellus quum dente recluditur vnco Sufficit humorem et grauidas cum vomere fruges. *Alii* cum *retrahunt ad* recluditur, cum recluditur, *dure! Seruius redundare* cum *putat, vt in illo apud Ennium* Effundit voces proprio *cum* pectore ſancto; *Alii* cum vomere *explicant* adhibito vomere, *tale apud Plinium* Ep. lib. 2. Ep. 19. quae ſcripſimus *cum* labore, *cum* labore etiam audiri putamus. Vrbanus, *quem* Seruius *citat, explicat* grauidas cum vomere, *ſtatim poſt arationem. Equidem puto,* dente recluditur vnco *non diuerſum eſſe ab eo, quod exprimit* vomere; Heynius *aliter ſentit.* Vomere *igitur arationem innuit, cum ſubigitur terra, vt inſerantur oliuae,* cum eo, *nulla accedente alia cura aut*

*opera illas dat*
*fruges, vt oli*
*gibus iam a*
*Comparat* Oliuet
vineto, *cuius*
*finita.* cf. 397.
CVMAEVS Ecl. 4
tima *Cumaei* v
carminis aetas.
*qui de carmin*
*deo, nam ille*
*riundus, patre*
*dicta ſumant*
*quos de vetu*
*nonnulli; ſed*
*tiores aliqui.*
*gnat, ne ſingul*
*mus, omne*
*poëtae, in ha*
*expoſitum. D*
*vero Sibylla re*
*telligetur, q*
*quatuor ſaecula*
γενεσιαν *futu*
*miſſe fertur, c*
*men aliquod tu*
*fuiſſe probat*
*vnde talia vati*
*ſim vulgata arr*
*tuiſſet Virgiliu*
*itaque laeta aug*
*more poëtarum*
*ſolito exornat*
*imaginibus, a*
*frugibus, a g*
*ipſo etiam Heſi*
*tis. In hoc eni*

*paſtoritium ſonum atque colorem huius eclogae, quae alias paullo maiora canit, quam quae ferat paſtoritium ingenium, vt quantum poſſit, felicem terrae mutationem e ſenſu paſtoris exprimat, talemque vitam referat. Legenda tibi ſunt, quae accommodate ad noſtrum locum de carmine buccolico in vniuerſum, et de Virgilianis eclogis proprie, more ſuo, hoc eſt optime expoſuit* Heynius, *in Commentatione, eclogis ipſis in nupera editione earum praemiſſa: de nonoſtra ecloga accuratius differit* pag. 201. *Laetam itaque rerum immutationem futuram canit, quae eſſet*, vltima *Cumaei* carminis aetas. h. e. *quae indicata a Sibylla in praeſenti temporum ordine vltima erat futura, et integrum ordinem reſtitueret ita tamen, vt nunc inuerſo ordine a ferrea aetate iamiam fere transacta ad ferocia et Saturnia Secula rediretur.* vid. verſ. 8. 13. 16. 38. ſeqq. *tunc reditura quoque virgo S. Iuſtitia, Heſiod. opera* 195. ſq. Senec. Octauia Act. 2, 21. 46. ſqq. *De ipſa vero huius eclogae interpretatione, quod maxime tempus his imaginibus adumbrauerit poëta, et cuius quaſi ſit carmen Genethliacum putandum, ſcire eorum hic nihil interfuturum eſſe arbitror quibus ſcribimus, nec capit diſputationem de ea re inſtituendam hic libellus; et nimis multae ſunt interpretationes quarum quasdam valde eſſe temerarias credent, ſi cognouerint plures, inter quos nobis Cerda tantum nominandus, expreſſa hic vaticinia inueniſſe de felici temporum ſtatu poſt Chriſtum hominem emerſuro. Sed data eſt in vaticiniis explicandis mira licentia. Innuemus modo, quod veriſimillimum ſit, et ad quae reſpexerit ſolum Virgilius, temporis momenta, vt ea, quantum probabiliter potuit, expoſuit* Heynius

nius *in argumento huius eclogae. Referenda ea ad illa tempora, quibus poſt miſerrimos ciuici belli tumultus pace Brundiſii inita inter Antonium et Octauium, non ſine Pollionis cura huic quoque rei praeſtita* (Dio. 47, 28.) *hi illi principes data quaſi in reſtauratae beneuolentiae pignus Antonio Octauia, Octauii ſorore, firmare iam ſecuritatem toto terrarum orbi videbantur. Hanc rem, vt caueret poëta, ſed* ἀλληγορικῶς, *quod quidem tutius eſſet, commodum ipſi argumentum praebuiſſe videbatur ipſa Octauia, pacis quaſi reſtauratrix, quae cum grauida e priore marito, Antonio nupſiſſet, ſpem dabat, fore, vt natus ex illa puer ſub principis vtriusque auſpiciis, regnum antea diuiſum cum ſumma felicitate regnaret Sed iam oriuntur in illa hiſtoria difficultates quaedam vix expediendae, in quibus a nonnullis quoque verſus* 10. tuus iam regnat

Apollo, *habenda* ... *Seruii ratio ſeq*... *qui eo vltimum ſ*... *indicari putat*, q... *eundum Sibyllan*... *erit regnaturus.* ... *tare vero licet*, ... *agere pro more*, ... *rem ſemel apte ar*... *ita illuſtrare, vt* ... *magis et veriſim*... *ni, quam ordini* ... *tribuat. Carme*... *cuſum Conſule* ... *probauit Heynius* ... *ta Virgilii Anna*... 714. *in huius P*... *laudem itaque V*... *haec canebat, ſi*... *in eius conſulatu* ... 11. *eiusque opera* ... *licitas ſucceſſura* ... *tur. Longius ſ*... *cendum de arg*... *eclogae quartae*, ... *hic non deeſſe deſ*... *tibus, in carmin*... *tiſſimo volebamus*

CVMVLATVS: ve... mulata, *magna*. ... 435. Quam mil... dederis *Cumulata*... *tanta ſeries inte*... *tionum, vt, ſi* ... *rare velim, ne v*... *dem plagula ſu*... *Alii* cumulatam *a*...

*referunt*, *vt lega-*
-Quam mihi cum
ris, cumulata mor-
·elinquam. *Sed qui*
*r ſenſus inde efflo-*
*t? Alii aliam in me-*
*ı proferunt*, *et qui-*
*tam artificioſam*,
*vix intelligatur.*
*interpretatio niti-*
*o*, *quod ſaepius be-*
*is* cumulare *dicatur*,
*eſt nil niſi cumu-*
*quaſi beneficiorum*
*ıliquo conſtituere.*
*iam itaque hic ad*
*cia vocem* cumula-
*idemus ſpectare*,
*impedit*, *quo mi-*
:umulatus *per* ma-
*explicemus?*
'ARI, *de eo quod*
*ım eſt et graui-*
Georg. 2, 236. gle-
*inctantes* craſſaque
exſpecta. *Elegan-*
*vox enim illae ce-*
*vomeri.* Sic Aen.
). auidusque refrin-
*ınctantem.* * *ele-*
· Aen. 8, 388. Di-
(Venus) et niueis
tque hinc Diua la-
*Cunctantem* am-
molli mouet.
*'are ἦθος expri-*
*Cunctatur*, *dubi-*
*tat*, *tergiuerſatur mari-*
*tus aſper Vulcanus*, *at*
*Venus aurea*, *vxor* am-
plectitur eum — et ni-
ueis lacertis — fouet —
molli, *amabili* ample-
xu. — *Quid inde aliud*
*ſequi poterat niſi*: ille
repente accepit ſolitam
flammam: notusque (*be-*
*ne* notus!) medullas in-
trauit calor et labefacta
per oſſa cucurrit. * *di-*
*gredi*, *permeare* Aen.
10, 717. Ille autem im-
pauidus partes *cunctatur*
in omnes, Dentibus in-
frendens, et tergo (*ſcu-*
*to*) decutit haſtas.

CVRA, *dolor*, *morbus.*
Georg. 3, 539. Nec gre-
gibus nocturnus obam-
bulat (*lupus*) acrior il-
lum *Cura* domat. * *a-*
*mor.* Aen. 4, 1. At re-
gina graui iam dudum
ſaucia *cura.* *Atque ſae-*
*pius in hoc libro hanc*
*vim huius vocis reperi-*
*mus vt* L. 5, 488. et
331. *et aliis locis.* * *con-*
*ſilium*, *Proiect.* Aen. 4,
341. et ſponte mea com-
ponere *curas.*

CVRRVS Iunonis Aen. 1,
21. Hic illius (*Iunonis*)
arma (*haſta*) Hic *currus*

 fuit

ſuit. *reſpicit currum Iunonis deſcriptum apud* Homer. Iliad. E. verſ. — *quo vtitur ſaepius apud hunc poëtam.* conſ. Valer. Flacc. 5, 184. *et* Statii Theb. 11, 298. *Ibi in vrbe Carthaginenſi dicit poëta fuiſſe currum Iunonis, h. e. ibi habitaſſe; ſed viderint doctiores an bona h. l. ſit inuentio, currum Iunonis in vrbe Carthaginenſi collocare. Mihi, non diffiteor, non ſatis placet. Quid enim ſibi vult currus in illa vrbe? Quod ſi ibi Iuno habitat, non currus ibi tamen, ſed in Olympo potius eſſe debet; ſed relinquo dubitationem viris, quos dixi, doctioribus, praeſertim* Heynio. * *equi, qui ſub curribus ſunt.* Aen. 12, 287. Infrenant alii *currus,* aut corpora Saltu ſubiiciunt in equos. cf. ad h. l. Georg. 1, 514. Fertur equis auriga, neque audit *currus* habenas.

CVRVVS, *cauus, de opere fornicato ducta locutio* Georg. 2, 216. *Curuae* latebrae. *plura dicenda ſunt de illa* [illegible] *ſed conf.* Scaber.

CVSTOS Georg. 4, [illegible] *Cuſtos* furum atque [illegible] uium Priapeus, i. e. cuſtodit et defendit [illegible] tos ab iis.

CYLLENIVS ignis Ge[org.] 1, 337. *ſtella Merc[urii]* *hic enim Cyllenius,* [illegible] *natus in illo monte* Cyllenia proles Aen. [illegible] 260.

CYMBIVM, *poculorum* [illegible] *nus, cymbae ſimile,* [illegible] *longum, forma* [illegible] *ſtum.* Aen. 3, 66. I[nfe]rimus tepido ſpuma[ntia] *cymbia* lacte. *de mor[e]* *tali re. Bene* Inferi[as] *quod proprium verbu[m]* *vnde* inferiae *dictae;* tepidum et ſpuman[s] lac nouum recensque preſſum, *cuius in* [illegible] *riis etiam ſolemnis* [illegible] *Occurrit hoc pocul[um]* *idem apud Virgil.* A[en.] 5, 267. Cymbiaque [ar]gento perfecta, at[que] aſpera ſignis. *Si pl[ura]* *de iis poculis quae[ris]* cf. Maccob. Saturn. 5, [illegible] *qui iſta* cymbia *ſu[se]* *illuſtrat.*

D. DA

D.

DAEDALVS, *epithet. Circes*; ingenioſam *explicant interprett.* daedalam. Aen. 7, 282. patri quos *Daedala* Circe Suppoſita de matre nothos furata creauit.

DAMNARE votis; *cum eleganter ſaepius dicatur de eo, qui preces audit, et ad vota, quae ſuſcipiebant precantes, ſoluenda eos obligat, pulchre* Ecl. 5, 80. Vt Baccho, Cererique, tibi ſic vota quotannis Agricolae facient: *damnabis* tu quoque votis, *pro tibi, Daphni, diuinus honor dabitur, tuque res hominum curaueris.* Sic etiam Aen. 12, 727. Quem *damnet* labor et quo vergat pondere letum, *intelligo, quem voto liberet labor proeliandi, parta ſcilicet victoria; nam ob incolumitatem votis exſoluitur. Alii interpretantur: quem labor ſuus liberet, amor vrgeat. Sunt qui voc. labor de militia intelligant; non male. ſenſus tum eſſet: quem militia votis damnat; dat vota.*

DARE, *de eo, qui ediſſerit, docet.* Eclog. 1, 19. Iſte Deus, qui ſit, *da*, Tityre, nobis. *Inde eſt etiam pro inuenire.* Georg. 3, 115. Freta Pelethronii Lapithae, gyrosque *dedere* Impoſiti dorſo, *docuere* equos in gyrum flectere, gubernare frenis. * dare ſe, *concedere, ad voluntatem alterius ſe inclinare.* Georg. 1, 287. Multa adeo gelida melius ſe nocte *dedere*, *dare ſolent*, i. e. *optime perfici poſſunt; loquitur de rebus, quo quaeque tempore optime ſuccedunt.* * dare quietem, *ſibi* Aen. 8, 30. Procubuit, ſeramque *dedit* per membra quietem. *indulſit defatigatus ſomno.* * dare vaſta loca, *pro vaſtare, noue*, Aen. 9, 323. Haec ego *vaſta dabo*, et lato te limite ducam. *Recte* Cerda *hanc vocem inſignem ad omnem ſolitudinem indicandam iudicat; idemque et toto hoc loco inuenit imitationem Homericam, quibus referr-*

*ſerto intelligenda eſſe ipſe vir doctus non negat)* impleuitque mero diuosque vocat. *Haec verba dicit priora explicare,* τo implere mero *eſſe idem, quod* corona induere; *ſerio haec eum dixiſſe non putauerim, talem* tautologiam *quaeſiiſſe in Virgilio non poſſum a me, vt credam, impetrare. Ridiculus totus locus eſſet, et ita intelligendus:* corona induit Aeneas cratera, hoc eſt, vt ſciatis poſteri, mero impleuit. *Minime! ſenſus eſt facillimus:* corona, ſerto florum cinxit cratera; *deinde infudit vinum.* implere vino cratera *non eſt, ita implere vt exſtet quaſi corona, et ſuperet labra poculi. Vidiſſe ipſe malam ſuam cauſam videtur vir doctus, adeoque tandem ſtatuit, vtrumque eſſe coniungendum, et ἐπιστέφειν,* coronare vina, *intellig. infundere in cratera cinctum corona tantum vini, vt attingat illam coronam. Noua hercle ſed nulla niſi noua explicatio. Quidni et in his explicationibus* Heſychium *ſecutum eſſe et* Athenaeum *vulgarem falſam opinionem ſtatuamus? Duo illa loca nihil efficere contra auctorum veterum elegantiam poſſunt, quae periret aut imminueretur, ſi ea ſequeremur. praeterea ſciunt docti hos auctores ſe ſaepius compilaſſe ipſos, minusque adeo eis fidendum eſſe. Nolo ego lectionis copiam oſtentare; nec afferre plurima talia loca, quae diſertiſſime noſtram explicationem probant. Ille ipſe, quem primum poſuimus,* locus Georg. 2, 578. *adeo clarus eſt, vt nihil ſupra eſſe poſſit.* fuſi per *herbam* coronant cratera *Quod vero arbitratur vir doctus* loc. cit. p. 84. *illam* coronandi pocula *ritum ad libationes neceſſarium fuiſſe, in eo valde errat; namque ipſe ille ritus non ſacer fuit, ſed tamen adhibitus etiam in re ſacra.* Horat. od. 3, 13, 2. *ad fontem* Banduſiae:

e: O fons Bandu-
e, *ait*, ſplendidior
; Dulci digne mero,
ſine floribus; *i. di-*
*et qui miſcearis vi-*
*et qui* florum ſertis
*tris. Sunt et innu-*
*alia loca, quae o-*
*unt, ille mos tan-*
*abeſſe vt ſacer et*
*arius fuerit, vt*
*s in conuiuiis qui-*
*nque laetis valne-*
*Dixi iam plura*
*s volui, reſeruans*
*quam dixi alii*
*ori.*
.IPERE *eleganter*
1, 585. *de Camilla.*
m haud *correpta*
Militia tali, co-
laceſſere Teucros.
*imit vocab.* corripe
*l. improuiſum fa-*
*et dammum, prae-*
*tam caedem hoc*
*, et vim fati quae*
iit *eam illigatam*
*huic* militiae.
NA Phoebi. i. e.
*lum Apollinis* Aen.
7. Neque te Pho-
*rtina* fefellit.
GVS, Georg. 1, 328.
*coruſca* fulmina
ur dextra. Coruſca
*Seneca et Hora-*
*et. Tom. II.*

*tius* rubente dextra. *At ſic melius coniungitur verbum, quam ſi* coruſca fulmina *legeres; nam fulminis rubor ipſam manum Iouis illuminabat.* conf. Heynium. *bene autem* molitur, *parat.*

CRATES Aen. 7, 632. Tegmina tuta cauant capitum, flectuntque ſaligna Vmbonum *crates.* Tegmina tuta *ab effectu, vt ſaepius, quae tutos praeſtant; de galeis bene* cauare. Flectunt crates &c. *eſt, ex ſalice ſibi ſcuta compingunt, quam arborem flectunt ad formandos vmbones. Scuta e cratibus notiſſima ſunt.* Heinſ. *pro* tuta *legit* ſuta; *peſſime.*

CREBRESCERE, *ſuauiſſime* Aen. 3, 530. *Crebreſcunt* optatae aurae portusque pateſcit iam propior. *Eleganter etiam* pateſcit. *vide* pateſcere.

CREPITARE, *eleg. de ſonitu pulſantium ſe inuicem taeſtibus et ictibus*, Aen. 5, 436. duro *crepitant* ſub vulnere malae. knirſchen *Vnde metaphora ducta, docet comparatio*

*paratio illa paulo abhinc* Aen. 5, 458. quam multa grandine nimbi culminibus *crepitant.* ſic denſis (*multis*) ictibus heros Creber vtraque manu pulſat verſatque Dareta. * *Eleg. de vento placido, lene murmur efficiente* Aen. 3, 70. lenis *crepitans* vocat Auſter in altum; *non legend.* lene crepitans. *Saepius ita duo epitheta, inprimis, ſi vnum eſt participium, coniunguntur.*

CREPIDO Aen. 10, 653. Forte ratis celſi coniuncta *crepidine* ſaxi Expoſitis ſtabat ſcalis. Coniuncta crepidine, *pro* crepidini. *Eſt vero* crepido celſi ſaxi, *vel abrupti ſaxi alitudo, vel* λιθος ſ. ἑυνη, *lapis, e quo eſt nauis alligata, vide* Geſner. ad Orph. Argon. 490.

CRIMEN: *inſolenter quod Troiani in Italia conſederunt commune* Crimen, i. e. *omnium Latinorum, vocatur.* Aen. 12, 16. Et ſolus ferro *crimen* commune refellam. *Malim ego vero* crimen *h. l. de* Aenea *ipſo intelligere, qui ideo* crimen *dicitur, quod ſcelera agitat, eripere ſponſam Turno, imperia Italis &c. conſtat ſubſtantiua plura ea ratione vſurpari, in obiurgationibus, vt,* negotium peſſimum *apud* Terentium, ſcelus, *&c.*

CRINITVS, *epithet. Apollinis* Aen. 9, 638. Aetheria tum forte plaga *crinitus* Apollo Deſuper Auſonias acies vrbemque videbat. Cerda *reſpondere putat hoc vocab. graeco:* ἀκερσεκομης. h. e. *intonſus. Epitheton vero illud* crinitus, *ex* Ennio *duxit, qui in* Alcmaeone, intendit, *crinitus* Apollo Arcum.

CRISPARE *pro* vibrare; *noue* Aen. 1, 317. Bina manu lato *criſpans* haſtilia ferro. *repetitur ille verſus.* Aen. 12, 165. Bina manu lato *criſpans* haſtilia ferro. *occurrit haec vox et alibi.*

CRISTATVS, *epithet. Achillis, ſecundum Homerum, qui dicit in Achillis criſtis terribile quiddam fuiſſe* Iliad. τ, 380. περι δε τρυφαλειαν ανειρας κρατι-

θετο βριαρην, ἠδ' ἀςηρ ὡς ἀπελαμπεν, ἱππȣρις τρυφαλεια. Aen. 1, 472. inſtabat curru *criſtatus* Achilles.

CRVDVS, *durus, de coeſtu* Aen. 5, 69. *Cruda* fidit pugnam committere *coeſtu.* * *crudelis, ſiue potius cruentus.* Aen. 10, 682. *crudum* per coſtas exigat enſem. *vide* h. v. in I. Parte Clauis.

CVIVM, *obſoleta vox.* Ecl. 3, 1. Dic mihi, Damoeta, *cuium* pecus.

CVLMEN Aen. 2, 290. Hoſtis habet muros: ruit alto a *culmine* Troia. *Bene ad h. l.* Burmannus *illum Homeri notauerat* Iliad. N. 773. Ὤλετο πασα κατ' ἀκρης Ἴλιος αἰπεινη. *quem imitatus certiſſime Virgilius eſt; ſed inde legendum mihi, vt iam video Burmanno in mentem veniſſe, videtur* alta *pro* alto, *vt reſpondeat voci* αἰπεινη *et* a culmine *eſſet* κατ' ἀκρης. *abundanter alioquin dictum* alto a culmine. *accedit ſimilis ille locus* Aen. 2, 603. Diuum in clementia diuum Has euertit opes, ſternitque a *culmine* Troiam. * Aen. 4, 671. Flammaeque furentes *culmina* perque hominum perque Deorum, *domos et templa.*

CVLPA, *de vitio, morbo, non infrequens.* Georg. 3, 468. Continuo *culpam* ferro compeſce, priusquam Dira per incautum ſerpant contagia vulgus. i. e. *caede pecudem, ne malum diuulgetur. Talia monenda ſunt, ne nugis Seruii aut Cerdae forte immoreris.*

CVM *comitatem habet,* Georg. 1, 389. Cornix plena pluuiam vocat improba voce Et ſola in ſicca *ſecum* ſpatiatur arena, *ſe ipſo quaſi comite contenta* Georg. 4, 465. Te dulcis coniux, te ſolo in littore *ſecum*, te veniente die, te decedente canebat. * Ecl. 2, 12. At *mecum* raucis — reſonant arbuſta cicadis. i. e. *me etiam cantante, vt optime* Burmannus coll. Georg. 1, 41. Georg. 2, 8. *Dirimi volebat* Heinſius.

ſius. Nemeſian. Ecl. 4. *expreſſit locum. ſolus* cano, me ſonat omnis ſilua, nec aeſtiuis cantu concedo cicadis. * *ambiguus locus* Georg. 2, 424. Ipſa ſatis tellus quum dente recluditur vnco Sufficit humorem et grauidas cum vomere fruges. *Alii* cum *retrahunt ad* recluditur, cum recluditur, *dure! Seruius redundare* cum *putat, vt in illo apud Ennium* Effundit voces proprio *cum* pectore ſancto. *Alii* cum vomere *explicant* adhibito vomere, *tale apud Plinium* Ep. lib. 2. Ep. 19. quae ſcripſimus *cum* labore, *cum* labore etiam audiri putamus. Vrbanus, *quem* Seruius *citat, explicat* grauidas cum vomere, *ſtatim poſt arationem. Equidem puto,* dente recluditur vnco *non diuerſum eſſe ab eo, quod exprimit* vomere; Heynius *aliter ſentit.* Vomere *igitur arationem innuit, cum ſubigitur terra, vt inſerantur oliuae,* cum eo, *nulla accedente alia cura aut opera illas dat grauidas fruges, vt oliuae frugibus iam abundent. Comparat* Oliuetum *cum* viueto, *cuius cura infinita.* cf. 397. ſq.

CVMAEVS Ecl. 4, 4. Vltima *Cumaei* venit iam carminis aetas. *Sunt qui de carmine Heſiodeo, nam ille Cumis oriundus, patre* Dio, *haec dicta ſumant, inter quos de vetuſtioribus nonnulli; ſed et recentiores aliqui. At repugnat, ne ſingula afferamus, omne conſilium poëtae, in hac Ecloga expoſitum. De Cumana vero Sibylla rectius intelligetur, quae poſt quatuor ſaecula* παλιγγένεσιαν *futuram cecinisse fertur, cuius carmen aliquod tunc ſuperfuiſſe probat* Heynius, *vnde talia vaticinia paſſim vulgata arripere potuiſſet Virgilius. Haec itaque laeta auguria, pro more poëtarum maxime ſolito exornat iucundis imaginibus, a terra, a frugibus, a grege ex ipſo etiam Heſiodo petitis. In hoc enim ſeruat paſto-

*paſtoritium ſonum atque colorem huius eclogae, quae alias paullo maiora canit, quam quae ferat paſtoritium ingenium, vt quantum poſſit, felicem terrae mutationem e ſenſu paſtoris exprimat, talemque vitam referat. Legenda tibi ſunt, quae accommodate ad noſtrum locum de carmine buccolico in vniuerſum, et de Virgilianis eclogis proprie, more ſuo, hoc eſt optime expoſuit* Heynius, *in Commentatione, eclogis ipſis in nupera editione earum praemiſſa: de nonoſtra ecloga accuratius differit* pag. 201. *Laetam itaque rerum immutationem futuram canit, quae eſſet*, vltima *Cumaei* carminis aetas. h. e. *quae indicata a Sibylla in praeſenti temporum ordine vltima erat futura, et integrum ordinem reſtitueret ita tamen, vt nunc inuerſo ordine a ferrea aetate iamiam fere transacta ad ferocia et Saturnia Secula rediretur.* vid. verſ. 8. 13. 16. 38. ſeqq. *tunc reditura quoque virgo S. Iuſtitia, Heſiod.* opera 195. ſq. Senec. Octauia Act. 2, 21. 46. ſqq. *De ipſa vero huius eclogae interpretatione, quod maxime tempus his imaginibus adumbrauerit poëta, et cuius quaſi ſit carmen Genethliacum putandum, ſcire eorum hic nihil interfuturum eſſe arbitror quibus ſcribimus, nec capit diſputationem de ea re inſtituendam hic libellus; et nimis multae ſunt interpretationes quarum quasdam valde eſſe temerarias credent, ſi cognouerint plures, inter quos nobis Cerda tantum nominandus, expreſſa hic vaticinia inueniſſe de felici temporum ſtatu poſt Chriſtum hominem emerſuro. Sed data eſt in vaticiniis explicandis mira licentia. Innuemus modo, quod veriſimillimum ſit, et ad quae reſpexerit ſolum Virgilius, temporis momenta, vt ea, quantum probabiliter potuit, expoſuit* Heynius

nius *in argumento huius eclogae. Referenda ea ad illa tempora, quibus poſt miſerrimos ciuici belli tumultus pace Brundiſii inita inter Antonium et Octauium, non ſine Pollionis cura huic quoque rei praeſtita* (Dio. 47, 28.) *hi illi principes data quaſi in reſtauratae beneuolentiae pignus Antonio Octauia, Octaui ſorore, firmare iam ſecuritatem toto terrarum orbi videbantur. Hanc rem, vt caueret poëta, ſed* ἀλληγορικῶς, *quod quidem tutius eſſet, commodum ipſi argumentum praebuiſſe videbatur ipſa Octauia, pacis quaſi reſtauratrix, quae cum grauida e priore marito, Antonio nupſiſſet, ſpem dabat, fore, vt natus ex illa puer ſub principis vtriusque auſpiciis, regnum antea diuiſum cum ſumma felicitate regnaret Sed iam oriuntur in illa hiſtoria difficultates quaedam vix expediendae, in quibus a nonnullis quoque verſus* 10. tuus iam regnat Apollo, *habendus. Sed Seruii ratio ſequenda, qui eo vltimum ſeculum indicari putat, quo ſecundum Sibyllam, Sol erit regnaturus. Cogitare vero licet, poëtam agere pro more, h. e. rem ſemel apte arreptam ita illuſtrare, vt ingenio magis et veriſimilitudini, quam ordini rerum tribuat. Carmen vero euſum Conſule Pollione probauit Heynius in vita Virgilii Anno V. C.* 714. *in huius Pollionis laudem itaque Virgilius haec canebat, ſiquidem in eius conſulatu cf. verſ.* 11. *eiusque opera illa felicitas ſucceſſura videbatur. Longius fuit dicendum de argumento eclogae quartae, ſi modo hic non deeſſe deſiderantibus, in carmine vexatiſſimo volebamus.*

CVMVLATVS: venia cumulata, *magna.* Aen. 4, 435. Quam mihi cum dederis *Cumulatam. Eſt tanta ſeries interpretationum, vt, ſi enumerare velim, ne vna quidem plagula ſufficeret. Alii* cumulatam *ad mortem*

*tem referunt, vt legatur:* Quam mihi cum dederis, cumulata morte, relinquam. *Sed qui ſanior ſenſus inde effloreſcit? Alii aliam in medium proferunt, et quidem tam artificioſam, vt vix intelligatur. Mea interpretatio nititur eo, quod ſaepius beneficiis* cumulare *dicatur, quod eſt nil niſi cumulum quaſi beneficiorum in aliquo conſtituere. Quoniam itaque hic ad beneficia vocem* cumulare *videmus ſpectare, quid impedit, quo minus* cumulatus *per* magnus *explicemus?*

CVNCTARI, *de eo quod validum eſt et grauidum* Georg. 2, 236. glebas *cunctantes* craſſaque terga exſpecta. *Eleganter; vox enim illae cedent vomeri.* Sic Aen. 6, 210. auiduſque refringit *cunctantem.* * *eleganter* Aen. 8, 388. Dixerat (Venus) et niueis hinc atque hinc Diua lacertis *Cunctantem* amplexu molli mouet. *Praeclare* ἦθος *exprimit. Cunctatur, dubitat, tergiuerſatur maritus aſper Vulcanus, at Venus aurea, vxor* amplectitur eum — et niueis lacertis — fouet — molli, *amabili* amplexu. — *Quid inde aliud ſequi poterat niſi:* Ille repente accepit ſolitam flammam: notuſque (*bene* notus!) medullas intrauit calor et labefacta per oſſa cucurrit. * *digredi, permeare* Aen. 10, 717. Ille autem impauidus partes *cunctatur* in omnes, Dentibus infrendens, et tergo (*ſcuto*) decutit haſtas.

CVRA, *dolor, morbus.* Georg. 3, 539. Nec gregibus nocturnus obambulat (*lupus*) acrior illum *Cura* domat. * *amor.* Aen. 4, 1. At regina graui iam dudum ſaucia *cura. Atque ſaepius in hoc libro hanc vim huius vocis reperimus vt* L. 5, 488. et 331. *et aliis locis.* * *conſilium, Proiect.* Aen. 4, 341. et ſponte mea componere *curas.*

CVRRVS Iunonis Aen. 1, 21. Hic illius (*Iunonis*) arma (*haſta*) Hic *currus*

 fuit

ſuit. *reſpicit currum Iunonis deſcriptum apud* Homer. Iliad. E verſ. — *quo vtitur ſaepius apud hunc poëtam.* conſ. Valer. Flacc. 5, 184. *et* Statii Theb. 11, 298. *Ibi in vrbe Carthaginenſi dicit poëta fuiſſe currum Iunonis, h. e. ibi habitaſſe; ſed viderint doctiores an bona h. l. ſit inuentio, currum Iunonis in vrbe Carthaginenſi collocare. Mihi, non diffiteor, non ſatis placet. Quid enim ſibi vult currus in illa vrbe? Quod ſi ibi Iuno habitat, non currus ibi tamen, ſed in Olympo potius eſſe debet; ſed relinquo dubitationem viris, quos dixi, doctioribus, praeſertim* Heynio. * *equi, qui ſub curribus ſunt.* Aen. 12, 287. Infrenant alii *currus*, aut corpora Saltu ſubiiciunt in equos. cf. ad h. l. Georg. 1, 514. Fertur equis auriga, neque audit *currus* habenas.

CVRVVS, *cauus, de opere fornicato ducta locutio* Georg. 2, 216. *Curuae* latebrae. *plura dicenda ſunt de illo loco, ſed conſ.* Scaber.

CVSTOS Georg. 4, 110. *Cuſtos* furum atque auium Priapeus, i. e. qui cuſtodit et defendit hortos ab iis.

CYLLENIVS ignis Georg. 1, 337. *ſtella Mercurii, hic enim Cyllenius, quia natus in illo monte.* * Cyllenia proles Aen. 4, 260.

CYMBIVM, *poculorum genus, cymbae ſimile, oblongum, forma anguſtum.* Aen. 3, 66. Inferimus tepido ſpumantia *cymbia* lacte. *de more in tali re. Bene* Inferimus, *quod proprium verbum; vnde* inferiae *dictae*: lac tepidum et ſpumans *eſt* lac nouum recensque expreſſum, *cuius in inferiis etiam ſolemnis vſus. Occurrit hoc poculum idem apud Virgil.* Aen. 5, 267. Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis. *Si plura de iis poculis quaeris,* cf. Maccob. Saturn. 5, 21. *qui iſta* cymbia *fuſius illuſtrat.*

D. DAR-

## D.

DAEDALVS, *epithet. Circes;* ingenioſam *explicant interprett.* daedalam. Aen. 7, 282. patri quos *Daedala* Circe Suppoſita de matre nothos furata creauit.

DAMNARE votis; *cum eleganter ſaepius dicatur de eo, qui preces audit, et ad vota, quae ſuſcipiebant precantes, ſoluenda eos obligat, pulchre* Ecl. 5, 80. Vt Baccho, Cererique, tibi ſic vota quotannis Agricolae facient: *damnabis* tu quoque votis, *pro tibi, Daphni, diuinus honor dabitur, tuque res hominum curaueris.* Sic etiam Aen. 12, 727. Quem *damnet* labor et quo vergat pondere letum, *intelligo, quem voto liberet labor proeliandi, parta ſcilicet victoria; nam ob incolumitatem votis exſoluitur. Alii interpretantur: quem labor ſuus liberet, amor vrgeat. Sunt qui voc. labor de militia intelligant; non male. ſenſus tum eſſet: quem militia votis damnat; dat vota.*

DARE, *de eo, qui ediſſerit, docet.* Eclog. 1, 19. Iſte Deus, qui ſit, *da,* Tityre, nobis. *Inde eſt etiam pro inuenire.* Georg. 3, 115. Freta Pelethronii Lapithae, gyrosque *dedere* Impoſiti dorſo, *docuere equos in gyrum flectere, gubernare frenis.* * dare ſe, *concedere, ad voluntatem alterius ſe inclinare.* Georg. 1, 287. Multa adeo gelida melius ſe nocte *dedere, dare ſolent,* i. e. *optime perfici poſſunt; loquitur de rebus, quo quaeque tempore optime ſuccedunt.* * dare quietem, *ſibi* Aen. 8, 30. Procubuit, ſeramque *dedit* per membra quietem. *indulſit defatigatus ſomno.* * dare vaſta loca, *pro* vaſtare, *noue.* Aen. 9, 323. Haec ego *vaſta dabo,* et lato te limite ducam. *Recte* Cerda *hanc vocem inſignem ad omnem ſolitudinem indicandam iudicat; idemque et toto hoc loco inuenit imitationem Homericam, quibus re-*

*fertus eſt Virgilius.* lato te limite ducam, *eſt limitem, i. e. viam, faciam tibi latam ferro meo caedente. vox* limes γεφυρη *graec. reſpondet.* * *facere* Aen. 12, 453. Horreſcunt corda agricolis: *dabit* ille ruinas arboribus. Terent. Eun. 4. 3. 2. Quas turbas *dedit.* et ipſe Lib. 2, 482. Et ingentem lato *dedit* ore feneſtram. * *concedere* Aen. 4, 140. Sed non ante *datur* telluris operta ſubire. * dare ſe ſuper quem; *de eo qui ſe poſt aliquem interficit.* Aen. 4, 606. natumque patremque Cum genere exſtinxum *memet ſuper dediſſem.* * dare ſe, *ſuppetere.* Aen. 4, 627. Nunc olim quocunque *dabunt ſe* tempore vires.

DE Aen. 2, 662. aderit multo Priamo *de* ſanguine Pyrrhus. *reuerſus e ſanguine aderit hic.*

DEBERE Ecl. 8. 93. *Debent* haec pignora Daphnim. *Eleganter! Habebat veſtes Daphnidis illas, dum ſub limine condit, eam per magicam artem, vult illuc adtrahere vel inuitam. ſic tulit communis opinio.*

DECEDERE: *ſingularis eius vocis vis eſt.* Georg. 1, 222. *Si lectio recte ſe habet, in qua tamen vix variant codices. Ibi pro* oriri *eſſe poſitam res ipſa poſtulat. Locus vero hic:* Ante tibi Eoae Atlantides abſcondantur Gnoſiaque ardentis *decedat* ſtella coronae Debita quam ſulcis committas ſemina. *Occaſus Vergiliarum fit Menſe Nouembri ſecundum* Columellam. 2, 8. *tunc fit tritici ſatio, at tunc coronae ſidus non occidit, quod* decedere *diceres, ſed potius exoritur,* Colum. 11, 2, 73. III. Non. Octobres Corona incipit exoriri, *vide plura loca apud* Heynium. *Quo facto lectionem nonnulli emendare voluerunt, vt* diſcedat, deſcendat, ſuccedat *legerent; potuiſſent et* procedat; *ſed omnia ſine auctoritate. Attamen* decedere *frequenter de occaſu; vide ipſum* Vir-

Virgilium Georg. 4, 466. Te veniente die, te *decidente* canebat. *Hanc itaque difficultatem dirimere tam* Seruius *ita voluit, vt de heliaco ortu ſideris intelligeret, quo radiis ſolis offuſa tandem ſe emergit ſtella, vt videri poſſit; ita explicant poſt eum omnes. Sed dura eſt locutio, vt fatetur* Heynius *quoque, ex eo forte aliquantum mollienda, quod et abſolute* decedere *dicitur pro* decedere de via, *cum quaſi ardens coronae ſtella fugit ſolem, quo fit, vt hominibus ea quaſi exſurgat. Attulit iam* Heynius *commodum locum* Columellae Lib. 10, 52. Expectetur hiems, dum Bacchi Gnoſius ardor Aequore caeruleo celeretur (celetur *vulgo*) vertice mundi ſolis et aduerſos metuant Atlantides ortus. *Simile dicit noſter* v. 218. auerſo cedens canis occidit aſtro. *Ceterum vnde ſidus illud* Coronae *nomen acceperit, notum e fabulis, vid.* Seruium; *inde et* Gnoſia i. e. *Cretenſis, nam Ariadnes, cuius corona fuit Minois, regis Cretae filia.* Stellam *vero vocat poëta totum ſidus, ab vna eius ſtella, quae inter caeteras eſt luculentiſſima.* * Ecl. 8, 88. ferae *decedere* nocti, *quaſi eam fugere, domum repetendo.* id. Georg. 3, 467. Georg. 4, 23. Vicina inuitet *decedere* ripa calori. *h. e. ſub vmbram.*

DECEPTVS, *ſuperflue.* Aen. 4, 16. Poſtquam primus amor *deceptam* morte fefellit. *Interpretatio* Scaligeri *non eſt abſona „poſtquam ſpe perpetui amoris interfecto marito fruſtrata ſum.*

DECVS Ecl. 4, 12. decus aeui, *h. e. aeuum caeteris omnibus praeſtantius.* * Decus dedit, *i. e. ad ornamentum, vt* Aen. 11. 657. quas ipſa *decus* ſibi dia Camilla Delegit. cf. Aen. 12, 83. Pilumno quos ipſa *decus* dedit Orithyia.

DECVTERE, *eleg. propellere* Aen. 10, 718. Dentibus infrendens, et tergo *decutit* haſtas.

DE-

DEDVCERE; *qui primi extra Graeciam in aliqua arte inclareſcunt laude poëtae, apte illi Muſas in ſuam patriam* deducere *dicuntur. Inde* Georg. 3, 10. Primus ego in patriam mecum (*in* Mantuam) modo vita ſuperſit Aonio (*Helicone*) rediens *deducam* vertice Muſas. Rediens *poëtica copia additum. Alii ad id referunt, quod poëta Neapoli ſcripſiſſe Georgica in fine librorum (incerto auctore) dicitur.* Burmannus *ad victoriam reſpici monet.*

DEDVCTVM, *tenue, exile: ſignificatione translata a lana in filum* deducta. cf. Quintil. Lib. 8, cap. 2. Ecl. 6, 5. paſcere oportet oues, *deductum* dicere carmen. Ecl. 1. *dicit*: ſilueſtrem tenui Muſam meditari auena.

DEFENDERE Ecl. 7, 47. ſolſtitium pecori *defendite* i. e. *a pecore.* cf. P. 1. Indicis in hac voce. Ecl. 7, 6. Huc mihi, dum teneras *defendo* a frigore myrthos, Vir gregis ipſe caper deerrauerat. *Difficultatem impegit interpretibus, quod dicatur Meliboeus myrthos* defendiſſe a frigore, *cum tota res, quae narratur, geſta ſit tempore aeſtiuo. Mutarunt alii. Optime Heynius, qui ad Vernum tempus refert eclogam, vbi nocte adhuc premi poterant myrthus, et arbores frigoris impatientes. Neque tanti habenda eſt illa difficultas, ſi modo cogitemus; occaſionem tantum deſcribi, qui factum ſit, vt Meliboeus veniret ad paſtores illos. ſcilicet aliquam ſibi operam ſumſerat, non diligentem adeo, vt ſtramine aut ſarmentis contegeret myrthos, ſed quomodocunque tueri eas a vento grauiori moliretur, aut aquam ad radices collectam deducent; huic rei cum eſſet intentus, ecce caper gregem ſeduxerat.*

DEFLERE Aen. 11, 59. Haec vbi *defleuit* (i. *cum lacrymis prolocutus eſt*) tolli miſerabile corpus Imperat.

DEFOSSA: *Specus* Georg. 3, 376. *alte foſſa, id enim*

*enim proprie eſt* deſodere.

DEGENER, *exſortes hominum* Aen. 4, 14. *Degeneres* animos timor arguit. *vid.* Arguere.

DEGVSTARE h. l. *leuiter tangere, tranſlate et eleg.* Aen. 12, 376. rumpitque infixa bilicem loricam, et ſummum *deguſtat* vulnere corpus. *Stringit corpus propter exiguitatem ſanguinis, vnde contra de alto vulnere ait* 11, 804. Virgineumque alte *bibit* acta cruorem.

DEHISCERE Aen. 6, 52. Neque enim ante *dehiſcent* attonitae magna ora domus i. e. *Non prius magna vox Deorum in templo voce illa concuſſo fata enuntiabunt.* * alicui, Aen. 4, 24. Sed mihi vel tellus optem prius ima *dehiſcat. Quomodo Seruius hic id callidi, quaſi malit cum marito veteri morte coniungi, inuenerit, comprehendere nequeo. Eſt quidem callida exſecratio, ſed illa calliditas ſub his non latet.*

DEIICERE coniuge, *noue* Aen. 3, 317. quis te caſus *Deiectam* coniuge tanto (*priuatam Hectore*) Excipit? aut quae digna ſatis fortuna recuſat. *Bene* excipit, *cum praeceſſerit* deiicere. * leto Aen. 10, 319. Immanemque Gyan ſternentes agmina claua *Deiecit* leto. *hic phraſis plena, aliis locis modo* deiicere *ſimpliciter eſt detrudere ad mortem, occidere*, vt Aen. 11, 833. *Deiecta* crudeſcit pugna Camilla. *Et ita* deiicere *ſaepius. Forte etiam illo loco* Aen. 11, *ad rem reſpicitur: equo vecta Camilla ſubito prolapſa erat.* conſ. verſ. 828. ſeq.

DEMITTERE mentes, *de deſperantibus; ſicut e contra ſperantes aliquid* erigunt mentes Aen. 12, 609. *Demittunt* mentes, it ſciſſa veſte Latinus. * Georg. 2, 231. alteque iubebis In ſolido puteum *demitti.* In ſolido *eſt in ſolo continenti.* Puteus *ſcrobis.* Demitti *eleganter; demta enim gradatim terra, fundus ſe quaſi ſubducit.*

DE-

DEMORARI Aen. 3, 481. Quid vltra Prouehor et ſundo ſurgentes *demoror* auſtros? *audacter dicit pro, vos demoror, ne ventis vtamini ſecundis.* * Aen. 10, 30. Et tua progenies mortalia *demoror* arma. *Suſtineo; dea mortalium armis interſum.* * Aen. 11, 175. infelix Teucros quid *demoror* armis? *ab armis, quo minus necem filii mei vindicent.* cf. ſqq.

DENS Saturni, *bene pro* falce. Georg. 2, 406. Rusticus et curuo Saturni *dente* relictam Perſequitur vitem attondens. * ib. 423. tellus *dente* recluditur vnco, *ligone, ſarculo. Hinc* Bidens, *quod vide.*

DENSARE *elegant.* Aen. 11, 650. lenta manu ſpargens haſtilia *denſat. denſe, ſparſe iacit; tam multa haſtilia iacit, vt denſa proueniant in hoſtem. Sunt qui legant,* denſent, *pro* denſant. *nec* male! *eſt enim non infrequens vox* denſere *pro* denſare *et codd. addicunt.* * Georg. 1, 419. Verum vbi tempeſtas, et coeli mobilis humor Mutauere vias et Iupiter humidus auſtris *denſat. vide ſub* via.

DENSVS, *frequens* Georg. 4, 347. Aque (*ſic legunt optimi, vt* Ecl. 6, 63. *quoque*) chao *denſos* diuum numerabat amores. A Chao, *h. e. ab eo inde tempore, cum Dii adhuc eſſent in Chao, de quo Heſiodus plura.* Georg. 1, 382. e paſtu decedens agmine magno Coruorum increpuit *denſis* exercitus alis, *denſi volantes* Georg. 3, 196. denſus Aquilo, *validus, grauis; eleganter vero addit* Incubuit. *Qualis Hyperboreis aquilo cum* denſus *ab oris Incubuit, Scythiaeque hiemes, atque arida differt Nubila: tum ſegetes altae, campique natantes Lenibus horreſcunt flabris.* Aen. 5, 459. Denſis (*multis*) ictibus heros Creber vtraque manu pulſat, verſatque Dareta. * vir, Aen. 10, 361. Concurrunt: haeret pede pes *denſus*que viro vir. *Comparatio cum ventis, verſibus*

*ſibus praecedd. ex Homero ſumta, ſicuti etiam ille, quem poſuimus, verſus.* cf. Iliad. π. 215. ἀσπις δ᾽ἀσπιδ᾽ ἔρειδε, κυρυς κυρον, ἀνερα δ᾽ἀνηρ. *Sed longe inferior Homero Virgilius. Nam hoc loco non erat denſitas, quae ſola hoc verſu indicatur deſcribenda; ſed vis et concurſus, qualis eſt ventorum. Tum* το denſus *non bene adeſt, quod deſcribitur toto verſu, neque erat diſerte ponendum.*

DENTALE, *pars aratri* Georg. 1, 172. *Huic a ſtirpe pedes temo protentus in octo Binae aures* duplici aptantur *dentalia* dorſo. *Quod nulla certa ſit huius loci explicatio, et quam ob cauſam, diximus iam ſub* aures. *Augere rem coniecturis nolumus. Sed audiamus Heynium, quem hic inſtar omnium habebis.* „Dentale, *inquit, eſt lignum, quod vomerem recipit, cui vomer includitur; ſed quomodo* aut duplici *dorſo aptari, aut potius ipſum* duplici dorſo *eſſe poſſit, difficile dictu eſt;* dorſum quidem *pars dentalis auerſa eſſe debet, cuius forte vtrumque eminet latus, cuiusmodi vomeres Seruius in Italia fere omnes eſſe ait. Nam* duplex *pro* lato *dictum cum aliis (E. gr.* Cerda, *qui huc locum* Georg. 3, 87. *adfert fruſtra) accipere nolim. poſſunt etiam* dentalia *per appoſitionem poſita videri ad:* binae aures, *vt vtrumque eandem rem, aſſerculos illos modo dictos, (vid.* aures) *ſignificet.*„

DEPASCI, Aen. 2, 215. miſeros morſu *depaſcitur* artus. *Sic et* Georg. 3, 458. Atque artus *depaſcitur* arida febris.

DEPONERE, *in praemium proponere, collocare in ſponſione.* Eclog. 3, 31. Ego hanc vitulam *depono:* tu dic mecum, quo pignore certes? v. 36. *ſimpliciter dicit* ponere καταθεινας ἀεθλον. * Aen. 12, 564. Nec *ſcuta* aut ſpicula denſi *deponunt. Ex eo, quod non eſt factum, quid fieri*

*fieri ſoleat*, *indicauit*, *vt ſupra* 130.

DEPOSITVS i. e. *deſperatus* Aen. 12, 395. Ille vt *depoſiti* proferret fata parentis. *Nam apud veteres conſuetudo erat, vt deſperati ante ianuas ſuas collocarentur, vel extremum ſpiritum redderent terrae, vel vt poſſent a tranſeuntibus forte curari, qui aliquando ſimili laborauerant morbo.* Statius in Thebaid. Ferte *depoſitis* opem.

DEPREHENSVS, *de nautis ſimpliciter pro* periclitanti. Georg. 4, 421. *Depenſis* olim ſtatio tutiſſima nautis. cf. Hor. Od. 2, 16, 2.

DEPRENDERE, *elegantiſſime!* Aen. 10, 98. Ceu flamma prima cum *deprenſa* fremunt ſiluis, et caeca volutant Murmura venturos nautis prodentia ventos. *Praeclara comparatio primorum ſe attollentium ventorum annuntiantium tempeſtatem cum vario fremitu et adſenſu Deorum in concilio agitato, vbi hic illa Veneri, alius et alia Iunoni admurmurat adplauſum.* *Vox* deprenſa *ſuauiter dicitur*; Cerda „*ita egregie dictum*, *inquit*, *vt alio ſynonymo inguines*; *dicuntur autem venti* deprendi *ſiluis*, *vbi quaſi arboribus irretiti*, *et coarctati in ſiluis fremunt ſtrepitu tenui gracili.*

DEPVLSVS Ecl. 3, 82. *Depulſi* hoedi, *nim. a lacte*, *ſic dicunt depellere foetus.* Ecl. 7, 15. *expreſſe*: *Depulſos* a lacte domi quae clauderet hoedos.

DERIGERE, *rigere* Aen. 3, 259. At ſociis ſubita gelidus formidine ſanguis *deriguit*. *ita enim legend.*, *non diriguit*, *vt oſtendit ad h. l.* Burmannus. *ita plura componuntur verba*; *vide* Deproeliari *in* I. Part. Clauis. *occurrit idem verbum ſic vitioſe ſcriptum in edd. libr. verſ.* 308. Sic et Aen. 8, 475: *Diriguit* viſu in medio, calor oſſa reliquit &c. *nam plenus tali et ſimili phraſi eſt* Virgilius. *Mirum*

*Miror in Theſauro Geſneri nihil de vera ſcriptione monitum eſſe, et* dirigere *adeo retentum.* * Aen. 7, 447. Iuueni aranti ſubitus tremor occupat artus. *Deriguere* oculi; *quod nos dicimus* erſtarren.

DERIPERE, *bene, vt pingat rem.* Aen. 3, 267. litore funem *Deripere* excuſſosque iubet laxare rudentes. *In ſumma celeritate* anchoralia incidunt, *quo citius nauigare poſſint, rapiunt,* excuſſos funes (*ſc. nuper tempeſtate* cf. 196.) *Et ita intellig. etiam locus* Aen. 4, 593. Non arma expedient, totaque ex vrbe ſequentur, *Diripient*que rates alii naualibus? *Quomodo naues, quae iam currunt, poſſunt in naualibus diripi?* Nemo *docuit. Senſus eſt: nonne mei ciues laxabunt, et ſoluent naues* meas, *quibus inſequantur Aeneam? Ergo lege:* deripient *ſc. a terra, ad quam alligatae ſunt. Sic etiam legebat* Heinſius.

DESERTVS, *inhabitabilis, vnde nil auxilii ſperandum.* Aen. 4, 32. Hinc *deſerta* ſiti regio lateque furentes Barcaei. *Illa regio eſt Xerolibya.*

DESIDERE *dicuntur naues merſae, aut depreſſae fluctibus.* Aen. 3, 565. Subducta ad Manes imos *deſidimus* vnda. *Plura ſimilia loca contulit ad h. l.* Burmannus.

DESILIRE equo, *moris erat Romani, et ſignificatio reuerentiae, vbi occurrebat aliquis patrono aut magiſtratui: Hinc* Camilla Aen. 11, 500. *occurrens Turno,* portis ab equo regina ſub ipſis *Deſiluit.*

DESINERE Ecl. 8, 10. A te principium tibi *deſinet. ſolitus eſt in carminibus honos, qui datur fautori, cuius quaſi numine adiuti carmen fingere ſe oſtentabant. Imitatus noſter* Theocritum Idyll. 17. init. Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ εἰς Δία λήγετε Μοῖσαι. cf. Horat. Epiſt. 1, 1.

DESVPER *ſingulariter* venire *deſuper* vrbi *pro* opprimere vrbem. Aen. 2, 47.

2, 47. Aut haec in noſtros fabricata eſt machina muros (cf. Veget. libr. 4. c. 19. *qui Maronem de equo Troiano loqui, vt de Machina oppugnatoria, ſcribit.*) inſpectura domos, venturaque *deſuper* vrbi. *venit enimuero* deſuper vrbi *machina, quae expugnat, diruit muros.*

DETEXERE, *multum texere et finire.* Ecl. 2, 72. Quin tu aliquid ſaltem potius, quorum indiget vſus, viminibus, mollique paras *detexere* iunco. *Eſt vero haec vox in iis, quae augmentatiuam vim habent. vid.* Delitigare, parte I. Indicis. *Poſtremus huius eclogae verſus melius ſic legitur:* Inuenies alium, ſi te hic faſtidit, Alexin. *vid.* Heynius.

DEVERTI, *deflectere, ſe deuertere.* Georg. 3, 293. Iuuat ire iugis qua nulla priorum Caſtaliam molli *diuertitur* orbita cliuo.

DEVEXVS olympus. *de inclinante quaſi die, qui ab Olympo prodit* Aen. 8, 280. *Deuexo* interea propior fit veſper Olympo.

DEVINCERE; bella deuicta. i. *finita, ſuperata.* Aen. 10, 370 per vos et fortia facta per ducis Euandri nomen, *deuicta*que bella.

DICARE Aen. 1, 77. Connubio iungam ſtabili propriamque *dicabo.* Dabo, *explicat Muretus. Bene vero* ſtabili connubio iungere; *de vxore legitima; et ingenioſe tale donum promittit Iuno Aeolo, quia* Dea pronuba *eſt; quare et* propriam Nympham *dabit, non vt Venus Paridi Helenam, ad quoddam tempus, et connubio ſtabili pinget. Habent haec verba* ἦθος.

DICTAMNVM, *Herba, quae licet vbique naſcatur, melior tamen in Creta eſt. Haec admota vulneri, in quo ferrum eſt, extrahit ferrum in tantum, vt animalia apud Cretam, cum fuerint vulnerata, ad hanc herbam currant eaque depaſta, tela corpore dicantur excutere* Aen 12, 412. *Dictamnum* genetrix

trix Cretaeâ carpit ab Ida.

DICTVS Georg. 3, 6. Cui non *dictus* Hylas puer. *Sic certies* dicere *pro* canere. *vid.* e. gr. Ecl. 3, 55. 59. 5, 2. tu calamos inflare leues, ego *dicere* verſus.

DIDERE Aen. 8, 132. Cognatique patres, tua terris *didita* fama, *diuulgata, quaſi diſtributa, noue!*

DIES Aen. 11, 425. Multa *dies* (*i. e. tempus vt ſaepius*) variique labor mutabilis aeui Rettulit in melius: multos alterna reuiſens Luſit et in ſolido rurſus fortuna Locauit. *in* melius referre *graece dict. putat* Cerda.

DIFFERE, *in diuerſum locum ferre, quaſi diſponere, ita* Georg. 4, 144. Ille etiam feras in verſum *diſtulit* vlmos. *explicat* Philargyrius.

DIFFICILIS, Georg. 2, 179. difficiles terrae, *quae non ſunt liberales quaſi et munificae, ſed parcae, ſteriles. Eleganter ab hominibus moroſis ducta locutio, ſic ſtatim ſubiungit:* maligni colles, *eadem vi. Alias* frugiferas *vocat faciles, liberales.* E. gr. Georg. 2, 223. facilem pecori et patientem vomeris vnci. *h. e. qua paſci grex, quaeque arari poteſt.*

DIGERERE Aen. 3, 446. Quaecunque in foliis deſcripſit carmina virgo *Digerit* in numerum, atque antro ſecluſa relinquit *vid.* Numerus.

DIGNOR, *paſſiue.* Aen. 3, 475. coniugio, Anchiſa, Veneris *dignate* ſuperbo; *de quo vere gloriari poſſis. vide* Superbus.

DILVVIVM Aen. 12, 205. Non ſi tellurem effundat in vndas *Diluuio* miſcens. bene miſcere de *aquae ſuperfuſione vniuerſa.*

DIMENSVS, dimenſi Rutulique viri. *ſunt inter ſe per certa ſpatia diuiſi, quo quisque loco pungaret.* Aen. 12, 117. *Dimenſi* Rutulique viri Teucrique parabant.

DIRIGERE, *ſed male ſcriptum, cum debeat legi* derigere Aen. 3, 260. *vide* Derigere.

DIRIMERE bellum, *h. e. finire, componere, vt ſaepius*

*ſaepius apud Liuium* Aen. 12, 79. Et Rutulum Noſtro *dirimamus* ſanguine bellum.

DIRIPERE Aen. 9, 75. ſacibus pubes aduingitur atris (*vide* Ater) *Diripuere* focos; piceum fert fumida lumen Taeda. *Quaerit* Seruius, *vnde* foci *hoc loco?* Catroeus *capit de communibus focis, vbi ignes erant, et vnde torres rapuerunt. quicum facio.* Burm. *credit poëtam focos agreſtium in locis circa caſtra habitantium intelligere.* * *deiicere, deturbare.* Aen. 12, 283. *Diripuere* aras: it toto turbida coelo &c.

DISCEDERE Georg. 3, 24. Vel ſcena vt verſis *diſcedat* frontibus. *vide locum explicatum ſub* Frons. * Aen. 9, 20. vnde haec tam clara repente tempeſtas? medium video *diſcedere* coelum, Palanteſque polo ſtellas. *diuiſae ſunt nubes ſcilicet. vide* Cic. de Diuin. 1, 43, 44. et 2, 28. *vbi eſt phoenomenon. Locus Virgil. ex Homero deſumt. qui* Iliad. X. Verſ. 554. ὀυρανόθεν ὑπεῤῥάγη ἄσπετο[illegible] ἀἰθήρ. *bene vero e*[illegible] *ſpecie apparente* p[illegible] tes ſtellae *de fulgo*[illegible] *et quaſi volantibus* [illegible]*tillis.* conf. Calli[illegible] Hymn. in Delum. 176.

DISCRIMEN peric[illegible] *dici notum eſt, ſe*[illegible] *ue tamen dixit* [illegible] *lius*, diſcrimina r[illegible] Aen. 1, 208. Per [illegible] caſus per tot *diſcri*[illegible] rerum Tendimus i[illegible] tium. * Aen. 10, [illegible] Tros Rutulusue [illegible] nullo *diſcrimine* ha[illegible] * *ſoni diuerſi ex d*[illegible] *ſis chordis* Aen. 6, [illegible] Obloquitur numeri[illegible] ptem *diſcrimina* vo[illegible]

DISCRIMINARE, *ſ*[illegible] *ter de luce in via* [illegible] 11, 144 Lucet via l[illegible] ordine flammarum [illegible] late *diſcriminat* ag[illegible]

DISPERDERE Ecl. 3[illegible] ſtridenti miſerum ſt[illegible] *diſperdere* carmen. [illegible] *et inuidioſe, pro* c[illegible] miſerabiliter. *Noſtri* [illegible] brechen.

DISPONERE Aen. 3, [illegible] Haud ſecus ac iuſſ[illegible] ciunt (i. *arma capeſ*[illegible]

rſ. 234.) tectos-
.. herbam *Diſpo-*
iſes (*tegunt pa-*
*ignae herbis*) et
atentia condunt
*it gramine, vt*
)

ŁE Aen. 11, 381.
*linet* hoſtem Ag-
orum, nec in-
ſanguine foſſae.
*ent* Detinet; *ſed*
*mihi h. l.* το
*cum efficacia*
*ſtum, vt apud*
*m*: ὡς ἄρα τὰς
ν ἐπάλξεις.

*s pro* diſperſus.
74. Aut age *di-*
t disiice corpora
*diſperge eos per*

*i, per breuilo-*
*n* Aen. 8, 20.
nimum nunc huc
, nunc *diuidit*
*iuidit ſe quaſi,*
*erius modo hoc*
*illud contempla-*
*cnſitat. Pergit*
in partesque ra-
is perque omnia
*Quae ſequitur*
*tio adeo venuſta,*
, *et noua, vt*
*ibus aliis in Vir-*
*gilii operibus palmam praeripiat.*

DIVORTIVM Aen. 9, 379. Obiiciunt equites ſeſe ad *diuortia* nota Hinc atque hinc, omnemque abitum cuſtode coronant. *eleg.* coronant. *ſunt qui legant* aditum *pro* abitum. *ſine vlla, vt quiuis videt, ratione*: *diuortia ſunt viae in diuerſa tendentes, diuerticula viae militaris*; *et diuerticula ſunt ſemitae transuerſae a latere viae militaris.*

DOLERE aliquid, *pro offendi aliqua re, iraſci ob aliquam rem.* Aen. 1, 13. quidue *dolens* regina Deum.

DOLVS tecti, *de via erronea.* Aen. 6, 29. ipſe *dolos* tecti ambagesque reſoluit.

DOMARE, *ad graec. frequentiſſ.* δομάζειν Aen. 2, 198. Quos neque Tydides, nec Lariſſaeus Achilles Non anni *domuere* (*vicere*) decem, non mille carinae. * terram, *de cultura.* Aen. 9, 608. patiens operum, paruoque adſueta iuuentus Aut raſtris terram *domat*, aut quatit oppida bello. *vi-*

 *de*

*ſaepius apud Liuium* Aen. 12, 79. Et Rutulum Noſtro *dirimamus* ſanguine bellum.

DIRIPERE Aen. 9, 75. facibus pubes aduingitur atris (*vide* Ater) *Diripuere* focos; piceum fert fumida lumen Taeda. *Quaerit* Seruius, *vnde foci huc loco?* Catroeus *capit de communibus focis, vbi ignes erant, et vnde torres rapuerunt. quicum facio.* Burm. *credit poëtam focos agreſtium in locis circa caſtra habitantium intelligere.* * *deiicere, deturbare.* Aen. 12, 383. *Diripuere* aras: it toto turbida coelo &c.

DISCEDERE Georg. 3, 24. Vel ſcena vt verſis *diſcedat* frontibus. *vide locum explicatum ſub* Frons. * Aen. 9, 20. vnde haec tam clara repente tempeſtas? medium video *diſcedere* coelum, Palantesque polo ſtellas. *diuiſae ſunt nubes ſcilicet. vide* Cic. de Diuin. 1, 43, 44. et 2, 28. *vbi eſt phoenomenon. Locus Virgil. ex Homero deſumt. qui* Iliad. X. Verſ. 554. ἐξαι ὑπαῤῥαγη ϑης. *bene ſpecie appa* tes ſtellae *d et quaſi vo tillis.* conf Hymn. in 176.

DISCRIMEN *dici notum ue tamen lius,* diſcr Aen. 1, 208 caſus per tc rerum Tenc tium. * A Tros Rui nullo *diſcri* * *ſoni diuer ſis chordis* Obloquitur ptem *diſcri*

DISCRIMINA *ter de luce* 11, 144 Lu ordine flan late *diſcrim*

DISPERDERE ſtridenti mi *diſperdere c et inuidioſe* miſerabiliter brechen.

DISPONERE Haud ſecus ciunt (i. *arn*

verſ. 234.) teſtos [illegible] per herbam *Diſpo-* enſes (*tegunt pa-* *pugnae herbis*) et latentia condunt *lunt gramine, ut* *it.*)

[illegible]ERE Aen. 11, 381. *diſtinet* hoſtem Ag- [illegible]rorum, nec in- [illegible]t ſanguine foſſae. [illegible]*gunt* Detinet; *ſed* [illegible]*ur mihi h. l.* [illegible] [illegible] *cum efficacia* [illegible]*oſitum, ut apud* [illegible]*rum.* [illegible]

[illegible]

[illegible]

*[illegible] ſpecies. [illegible]* [illegible]

[illegible] *diuerticula* [illegible] *[illegible] ſunt [illegible] uertere* [illegible] *ſine ulla, ut [illegible] uidet, ratione di- uortia ſunt uiae in di- uerſa tendentes, diuer- ticula uiae militaris. et diuerticula ſunt ſemitae transuerſae a latere uiae militaris.*

D[illegible], [illegible], *pro oſ- fendi aliqua re, uel ob aliquam rem.* [illegible] 13. [illegible]

D[illegible] teſti [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] *de* [illegible] *gi-* [illegible] *reſſa* [illegible]

DVL-

*de* Burm. ad Petron. c. 99. ante domandum Georg. 3, 206. i. e. *antea quam domentur, de equis.*

DOMINVS, *princeps, cui alii ſubiecti ſunt.* Aen. 4, 214. *dominum* Aeneam in regna recepit, *Burm. videtur de marito explicare, ſed illa interpretatio, cui* v. 103. *fauet, vt de illo qui regat alios, accipiatur, probanda videtur. accedit ſimilis locus* Aen. 11, 805. *vbi* domina *regina eſt.*

DOMITARE Aen. 7, 163. Exercentur equis, *domitantque* in puluere currus i. *equos ſub curribus. vide* Cerdam *ad h. l.*

DOMITOR equûm, *ad graec.* ἱπποδαμος, *bellicoſus.* Aen. 7, 691. Meſſapus equûm *domitor*, Neptunia proles. *repetitur idem verſus* Aen. 9, 523.

DOMVS i. e. *genus, familia.* Aen. 12, 59. Te penes: in te omnis *domus* inclinata recumbit; *cum efficacia ſermonis dict.*

DONARIA, *pro l*
*nariorum ſeu*
Georg. 3, 533. V
paribus d. ctos a
*donaria* currus.
Heynius, *relicto*
*ad id refert, qu*
*erat niueis bubu*
*pompa, praeſerti*
*ducendae. Hin*
res *Virgilius dic*
*forma et colore.*

DORIS, *Nympharu*
*ter, pro mari* Ec
ſic tibi, cum fluc
terlabere Sicanos
amara ſuam non i
ſceat vndam. *N*
*fabula de Arethuſ*
*pha ab Alpheo*
*et mutata in font*
*de Elide per ſu*
*neos meatus ſubt*
*re in Siciliam em*

DORSVM, *frequen*
*montibus, de eor*
*cumine aut iugo*
*de ſiluis in monte*
*tis, eorumque po*
*lo. Ita* Georg. 3
Ne mihi dum
ſub dio carpere
Neu *dorſo* nemo
beat iacuiſſe per
* maris, *dicitur ſ*
*aut quaeuis emi*
Aen. 1, 114. *D*

immane mari ſummo; *de ſcopulis. perperam h. l. interpretes referunt ad Homeric. phraſ.* vo-τα θαλασσης, *namque illa locutio apud Homerum modo ipſam ſuperficiem maris, non ſcopulos notat.*

DVBITARE, *cunctari* Aen. 9, 12. Quid *dubitas?* nunc tempus equos, nunc poſcere currus.

DVCERE ſorte, *ſacerdotem, pontificem, conſulem &c. ſolemnis locutio, quotiescunque ſorte creabantur homines ad munera obeunda.* Aen. 2, 201. Laocoon *ductus* Neptuno *ſorte* ſacerdos. conf. Hygin. c. 135. * *eleg. de flexili argento, quod extenditur.* Aen. 6, 126. viuos *ducent* de marmore vultus. *Sic et* Aen. 7, 634. leues ocreas lento *ducunt* argento. lento, i. *molli, cedenti, quod facile duci poteſt.*

DVCTOR, *dominus nauis,* ναυκληρος, *non gubernator.* Aen. 5, 133. auro *Ductores* longe effulgent oſtroque decori. *Sic et* Aen. 5, 749.

DVLCEDO, *laetitia, gaudium.* Georg. 1, 412. Corui ſaepe cubilibus altis Neſcio qua praeter ſolitum, *dulcedine* laeto Inter ſe foliis ſtrepitant: iuuat imbribus actis Progeniem paruam dulcesque reuiſere nidos. *Sic* Georg. 4, 55. Neſcio qua *dulcedine* laeti Progeniem nidosque fouent (*apes*). *Quaerit in ſequentibus, quaenam ſit huius rei ratio, vt illi corui ſerenitatem coeli praeſagire poſſint certis quibusdam ſignis datis. Reiicit eorum philoſophiam, qui hoc ingenii cuidam virtuti tribuerent, quae data iis diuinitus ſit, vt maiorem hac in re haberent prudentiam, quam quae conceſſa, ſeu data fato caeteris rebus eſſet. Tunc exponit phyſicas cauſas eius rei. Illam vero doctrinam amplectebantur Pythagoraei, Platonici, et Stoici, vide eorum placita a Virgilio de hac re expreſſa* Georg. 4, 219. 220.

DVLCIS, Dulcia ſtagna. Georg. 1, 384. pelagi volucres et quae Aſia circum Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri. *Locum varie interpretantur. Aliam explicationem poſt Burmannum dedit Heynius. Cayſter eſt fluuius in Aſia, terra ita vocata, ſiue potius anguſto tractu Lydiae, eoque paluſtri non longe a Tmolo. Hunc terram Cayſter egreſſus ripas inundat ſaepius, ita fere, non vt ſtagna relinquat, quieſcentia, ſed ſuos quaſi fluuios per illum agrum ducat. His itaque paludibus cum non ſtagnat aqua,* dulcis *eſt ſeu viua, non putreſcens. Prata vero, quae vnda teguntur, praebent pabulum Cygnis, qui herbas, radices caet. rimantur in fundo.* Circum ad rimantur *traduxit Burmannus, ſed Heynius* circum *explicat per* Circum Circa, (*ſic* Georg. 2, 199. Campus paſcit niueos herboſo flumine Cygnos). *Ego tantum haereo, an hac ratione expoſita, dicta*

*ſint a Virgilio* dul
gna *Licet enim*
*ditiorem rationem*
*re, quam miror*
*interprete eſſe t*
*ne a* Cerda *quide*
*tamen varia hic*
*cit. Cayſter et in*
*illa ab eo prata*
*propria ſedes cyg*
*Sic Homerus* Il
461. η κυκνων δ
δειρων Ασιω εν
νι καϋςριε αμφ
ρεθρα: *locum quem*
*deſignat; vti etia*
*dius* Met. 2, 253.
5, 1, 12. Cayſtri
*eos vocat. Hinc* d
*la* ſtagna *dixiſſe*
*Virgilius, quia*
*ſunt dulcia, ibi*
*rantur frequente*
*mant ea*, cf. Georg
Omnia nam late
ipſasque (*apes*)
Ore ferunt *dulce*
immitibus eſcam
61. aquas *dulces*
dea ſemper tecta
*Aquas vero antea*
*ſcripſerat.* 25.
dium ſeu ſtabit in
profluet humor.
*itaque reſpectu a*
*naturam dixit*
*Neque videntur* i

nes aquae ſ. profluentes *facere aliquid ad Cygnorum voluptatem.*

DVPLEX ſpina *in equis* Georg. 3, 87. At *duplex* agitur per lumbos ſpina. *Ad oculorum iudicium deſcribit. In equo enim generoſo extrema dorſi pars verſus clunes ſulcum trahit, et ſpina ibi quaſi* duplex *eſſe videtur. Non neceſſe eſt, vt* duplicem *explicemus per* latum, craſſum. *Laudatur vero ſpina* duplex *equi tam apud Graecos quam latinos ſcriptores, vide loca apud* Cerdam. * duplices palmae, Aen. 1, 97. Ingemit et *duplices* tendens ad ſidera palmas, *et alibi apud Virgilium, vt* Aen. 9, 16. &c. *intelligo* duplicatas, *complicatas et coelum verſum ſublatas, quales ſunt ſupplicantium; non* duplices, *vt alii omnes,* geminas, ambas, *explico. videtur enim mea interpretatio imaginem quandam oſtendere, quae poëtam profecto deceret his locis, cum non fuiſſet neceſſarium, vt nobis diceret, Aeneam et alios*, duas habuiſſe manus, *id quod ex vulgari interpretatione aliquis colligat.*

DVPLICARE Aen. 8, 556. vota metu *duplicant* matres propiusque periclo It timor, et maior Martis apparet imago. *timor eſt magis victus periculo, adeoque verior, non vanus, et grauior, terribilior ſit cogitatio (imago) Martis, pugnarum.*

DVRARE, *indureſcere*, Ecl. 6, 35. Tum *durare* ſolum, et diſcludere Nerea ponto Coeperit.

DVRVS, Ecl. 6, 47. Alpinas, ah *dura*, niues et frigora Rheni Me ſine ſola vides. *verba ſunt Galli quaerentis.* Duram amicam *vocat, non ſimpliciter* crudelem, immitem, *ſed ſingulari elegantia ſic vocat, quia in indigna a ſe fuga tanta poſſit incommoda ſuſtinere, cum eam teneram maxime putaſſet. Nimium ex hoc augetur indignatio, quod ſine ſe nullum eam adire periculum poſſe putauerat.*

*rat. Pertinet huc* Propertius Lib. I.

Tu pedibus teneris poſitas calcare pruinas?
Tu potes inſolitas, Cynthia, ferre niues?

*Quod ad verſus* 44. 54. *noſtri loci attinet, innuit* Seruius, *quem* Cerda *in eo ſequi videtur, non intelligendos eſſe eos de quadam expeditione Galli; (vid.* Heynius *in prooemio huius eclogae; (ſed ex amantium more hic Gallum conqueri, qui fingat ſe eo eſſe, vbi Lycoris, eam vero inter arma; videtur enim militem aliquem ſecuta in Agrippae exercitu, qui* a. v. 717. *in Galliam ductus Rhenum tranſiit. Haec Seruii opinio firmatur ex eo, quod ante dicit Gallus, potuiſſe ſe cum Lycoride beate viuere, ſi modo adeſſet.* v. 42. ſq. hic gelidi fontes, hic mollia prata Lycori Hic nemus; hic ipſo tecum conſumerer aeuo. *Non diſplicet illa ſententia.* * *qui multa ferre poteſt, non vt Burmannus v[illegible] laborioſus.* Aen. 4, 6[illegible] Iamque volans apicem latera ardua cernit At[illegible] tis *duri.* Burmannus *eo, quod coelum ful[illegible] ille mons, deducere [illegible] det: multo melior [illegible] hi ea, quam poſui, ſi[illegible] ficatio videtur, nec a[illegible] primam vocis vim re[illegible] quit.*

## E.

EDERA *aut* albà. Ecl. 38. 3, 39. Georg. 4, 1[illegible] pallentes *hederae:* [illegible] nigra. Georg. 2, 2[illegible] *Accurate de ea egit* M[illegible] tinus Anglus *ad* Geo[illegible] 3, 39.

EDERE Aen. 12, 801. [illegible] te tantus *edat* tacit[illegible] dolor, et mihi cu[illegible] Saepe tuo dulci triſtes ore recurſent.

EFFOETVS, *pro defati[illegible] to, exhauſto virib[illegible]* Georg. 2, 417. Iam [illegible] nit extremos *effoetus* nitor antes. Canit [illegible] tremos antes *h. e.* [illegible] *det ſe eo perueniſſe canit. An vero* [illegible] *pertineat* effoetus *ad* [illegible] nere, *dubito. ſimili* [illegible]

*ſu dicitur* ſenectus effoeta, Aen. 8, 508. Sed mihi ſanda gelu, ſeclisque (*i. e. annis*) *effoeta* ſenectus.

EFFVLTVS *pro* fultus. Aen. 8, 368. anguſti ſubter faſtigia tecti Ingentem Aenean duxit, ſtratisque locauit *Effultum* foliis, et pelle Libyſtidis vrſae. *Sic* Ecl. 6, 53. Ille laetus niueum molli *fultus* hyacintho. *Ceterum mihi illa oppoſitio*; anguſtum tectum *et* ingens Aeneas *non placet. quaeſita nimis videtur, et de ingenti* Aeneae *hucusque nihil audiuimus, ſed de pio. Forſitan retractaturus opus ſuum et hunc locum emendaſſet poëta.*

EFFVNDERE animam Aen. 1, 102. *et alibi, non eſt, vt* Seruius *et alii volunt, dictum ſecundum eos, qui dicunt, ſanguinem eſſe animam: ridiculi fere ſunt, qui talia Virgilio tribuant; Sed eſt modo pingens verbum; emittunt morientes animam, et quia ſimul cum effuſo ſanguine anima exit, quaſi* effundere *videntur. eleg.! * eleganter de multitudine ſimul et celerrime currente.* Aen. 5, 317. ſignoque repente Corripiunt ſpatio audito, limenque relinquunt *Effuſi* nimbo ſimiles: ſimul vltima ſignant *i. ad metam oculis proſpiciunt. vide* Limen. * Aen. 4, 485. Pronam ſterne ſolo, portisque *effunde* ſub altis; *ſcil. e curru, humum, ſatis poëtice et ſatis audacter! ſed et alibi ita; et ea, qua ſupra diximus, ſignificatione. Sic elegant.* effundere habenas Aen. 5, 818. Spumantiaque addit frena feris, manibusque omnes *effundit* (*emittit celeriter*) habenas.

EGELIDVS *pro* gelidus; *nullam emphaſin prorſus habet, vt alii volunt* Aen. 8, 610. vt procul *egelido* ſecretum flumine vidit.

EGESTAS, Georg. 3, 319. Ergo omni ſtudio glaciem ventosque riuales Quo minus eſt illis curae mortalis *egeſtas* Auertes. *Plurimi falſe interpretati ſunt, qui* mortalis egeſtas *coniungerent. Optimi*

*ptimi intelligunt* egeſtas curae mortalis. *Minus vero indigent capellae* (egeſtas *illis minus eſt*) *cura mortali ſeu hominum, quia ſagacius illud pecus, et ſenſus habere prae caeteris animantibus videtur. Propterea vero eo iuſtius impendendam eſſe illam curam, qua ab iniuria tempeſtatis defendantur, ſuadet poëta.*

EGREGIVS, animi; *fortis, heros.* Aen. 11, 411. Ille mihi ante alios fortunatusque laborum *Egregius*que animi, qui, ne quid tale videret, Procubuitque moriens, & humum ſemel ore momordit. *Non placet mihi illud* ſemel. *imitatio eſt Homeric.* Iliad. β. 418. ὀδὰξ δὲ λαζοίατο γαῖαν. *quae phraſis etiam ſaepius apud Homerum occurrit.* * *pulcher* Aen. 4, 150. *egregio* decus enitet ore.

ELECTRVM *de metallo* Seruius *et* Heynius *intelligunt.* Georg. 3, 522. non mollia poſſunt Prata mouere animum, non qui per ſaxa volutus Purior *electro* campum petit amnis. *Aquarum ſplendorem cum metallis comparari frequentius eſſe apud poëtas hic a docet* Heynius. Cerda *de ſuccino intelligebat.*

ELVCTARI, *eleganter de aqua quae percolitur qualo, et emergente ſenſim gutta labitur.* Georg. 2, 244. aqua *eluctabitur* omnis ſcilicet, et grandes ibunt per vimina guttae. *Quisque vero totius huius loci ſentiet ſuauitatem, qui modo eum perlegerit, tantam prae ſe fert ſimplicitatem et ruſticitatem.*

EMERE: *fuit vetuſtiſſimus ritus matrimonii, vt praeter vſum et confarreationem etiam coemtione illud iniri ſolemniter poſſet, dote vtrimque data, vt notum eſt ex Antiquitt.* Georg. 1, 31. Tibi ſeruiat vltima Thule Teque ſibi generum Thetys *emat* omnibus vndis. *Elegantiſſimus verſus. Mos autem erat, vt, ſi quis inter Deos relatus eſſet, etiam Dea quaedam ipſi iungeretur. Hinc dicit* Au-

*ſto*, *ſi Deus eſſe*
*nſi maris vellet*,
*um ipſi eſſe ſilia-*
*vnam*, *Nympham*,
*mnes vndae in do-*
*darentur.*
RE *eleg. exſilire.*
2, 175. terque ipſa
*is*, *ſcil. ſtatua eius*)
ile dictu! *Emicuit*,
amque ferens ha-
ue trementem.
*enim ſignis Palla-*
*a caeteris diſcerne-*
„ Seruius. cf. *ima-*
*huius Deae*, *vbi*
*ſigna* Seruiana *ſem-*
*inuenies. bene au-*
*h. l.* trementem ha-
; *quia* emicuit, *ex-*
*ſtatua*, *adeoque*
re *haſta viſa eſt.* *
*nter de eo*, *qui ſa-*
*aliquem curſu ſu-*
. Aen. 5, 319. Pri-
ibit, longeque ante
a corpora Niſus *E-*
, et ventis, et ful-
ocyor alis. *Sic*
id. 337: *Emicat*
alus et munere
r amici Prima te-
. *beneficio*, *auxilio.*
*proſiliente*; *vt ſae-*
*apud poëtas* Aen.
6. Cum Pandarus
is *Emicat*, et mor-
aternae ſeruidus ira

effatur. Ira mortis, *eſt*,
*propter mortem. Sic*
*etiam eodem ſignificatu*
*pulchre de proſiliente*,
*exultante equo.* Aen. 11,
496. Adſuetus aquae
perfundi flumine rato,
*Emicat*, arrectiſque fre-
mit ceruicibus alte *luxu-*
*rians. vide voc.* Luxu-
rians, *infra*, *et de hac*
*vocis* emicare *ſignifica-*
*tione* Clav. Ouidian. *in*
*hoc vocab.* Aen. 6, 5. Iu-
uenum manus *emicat* ar-
dens Littus in Heſperium.
*Praecipue bene illud* emi-
cat *de* iuuenum manu.

EN, En vnquam, *ita ſae-*
*pius* Virgilius. Ecl. 1, 68.
87. *En* erit *vnquam* ille
dies mihi, cum liceat tua
dicere facta. *Idem eſt ac*
vnquamne?

ENIM *pro* igitur. Georg.
3, 70. ſemper erunt quarum mutari corpora ma-
lis. Semper *enim* refice.
Enim *hic abundare in-*
*quit* Seruius. * Aen 8,
84. Quam (ſuem) pius
Aeneas tibi *enim*, tibi,
maxuma Iuno Mactat ſa-
cra ferens, et cum grege
ſiſtit ad aram. *Explico*
*ego ſic vt dicerem noſtra*
*lingua: dir, ja dir, groſſe*
*Iuno.*

ENITESCO, *de agro, qui nunc colitur, ante rudis erat.* Georg. 2, 211. At rudis *enituit* impulſo (*adacto*) vomere campus. Nitere *de omni quod eſt habile, cultum, ſine macredine, aut horrore dicitur.* cf. P. I. Indicis.

ENITI Aen. 3, 327. Stirpis Achilleae faſtus, iuuenemque ſuperbum ſeruitio *enixae* tulimus *loquitur Andromache.* Nonius *et alii* enixam *h. l. labore exercitam explicuere, alii alio modo, ſed verbum ſolito ſuo ſignificatu accipiendum; cum, vt iam notauit* Burmannus, *ex Euripidis* Andromache *conſtet, eam liberos ex Neoptolemo ſuſtuliſſe.*

ENSIS, *extremae enſis partes, vagina et capulus. Burmannus pro ſola vagina poſitum putat, ſed ego in verbis nil tale deprehendo.* Aen. 4, 262. atque illi ſtellatus iaſpide fulua *Enſis* erat. *Nonnulli voluerunt in* iaſpide *praeſidium quoddam cuſtodiae reperire, ſed non eſt. Eſt magis ornam… tia poſitum, quo… docet.*

EOVS Georg. 1, 221 … atlantides, *Vergili… iades*, Eoae, *qu… ne occidunt in o… tali parte dum ſ… git. Fit illud m… ctobri.*

ERGO age, *cum t… dam hortationis, … crepationis eius … tarde rem agit.* … 707. *Ergo age,* c… ter, ceruici im… (*impone te*) noſtra… ſubibo humeris, … labor iſte grauabit…

ERIPERE *fugam di… non puto, hinc* A… 619. *lego ſecutu… doctos viros* Arri… Ouid. Faſtor. 3, 8… Aen. 7, 119. Ea v… dita laborum Prin… lit finem, prima… loquentis ab ore E… pater, et ſtupefactu… mine preſſit. *Burm… plicat* accepit omen… *ſi Aeneas diceret:* … das iſts! *et* eriper… celeriter accipere. *n… men ei abſonum vi…* arripuit. *Sed ego … ligo ita, vt ſit* vn…

*βετο, ὑπεδέξατο, excepit celeriter dicentem; et ſequens* preſſit, *ſcil. vocem*, ſecutus eſt, *vt* premere veſtigia. *Ita eodem libro* verſ. 217. dicta ſequi. *Alii interpretes mire nugati ſunt. Burm.* expl. preſſit, forte manu ſua os Aſcanii. *ergo* numine *eſt* manu; *aut quid eſt* preſſit manu ſua os Aſcanii, *et* numine? *et qualis ridicula fictio!*

ERRARE *de paſcentibus aut paſſim vagantibus, ſaepiſſime. vt* Eclog. 4, 19. Aen. 6, 448. Aen. 7, 491. &c. * *de eo qui metam, ſcopum non contingit* Aen. 7, 498. Nec dextrae *erranti* deus abfuit, actaque multo Perque vterum ſonitu, perque illa venit arundo. * *eleg.* errare *dicuntur morientium oculi circumſpicientes adhuc natantes.* Aen. 4, 691. Ter reuoluta toro eſt, oculisque *errantibus* alto Quaeſiuit coelo lucem. * *eleg.* Aen. 3, 75. Quam (*inſulam*) pius Arcitenens oras et litora circum *Errantem* Gyaro celſa, Myconoque reuinxit Immotamque coli dedit et contemnere ventos. *Sic et* erratiua Delos, *vide* Clav. Ouidian. Reuinxit *capio pro ſimplici* vinxit. *Sed cur. Apollo dicitur* pius? *aut quia vltus eſt matrem de Tityone, de Niobe, de Pythone? Ita* Seruius. *Sed hac ratione quis ſ..re Deorum eſſet, cui non epithet.* pii *conueniret? Profecto tam alte repetita nomina non placent. Aut eſt epitheton quaeſitum a pietate, qua vſus Apollo erga vagantem inſulam? Ita* Cerda. *Quis vero tandum eſt, qui inde* pium *Apollinem dictum putet? An amat hoc verbum adeo Virgilius, vt non continuo ſolum Aeneam talem nominet, verum etiam quoscunque lubet alios Deos? Dicam quae ſentio. Legendum eſt cum nonnullis codd.* prius *pro* pius. Quam *prius* Arcitenens oras et littora circum &c. *antea iam, priori tempore. Nonne ita omnia melius cohaerent, quam ſi*

*ſi* Apollo pius *ſit*, *quia* inſulae *bene fecit?* *De illa ipſa hiſtoria autem lege inter alios multos ſcriptores* Plin. Hiſt. Nat. libr. 4. c. 12.

ERROR, *fraus dolus*, Aen. 2, 48. Aut aliquis latet error, *Sic etiam* Aen. 6, 27. inextricabilis *error*. * *de furore* Georg. 3, 513. Di meliora piis, *errorem*que hoſtibus illum.

ERVBESCERE, *cum quarto caſu*, *ſignif.* vereri. Aen. 2, 542. Iura fidemque Supplicis *erubuit*. fides ſupplicis *eſt* erga ſupplicem praeſtanda, *quae ſacroſanctis legibus mandabatur*, *vt libri Antiquitatum affatim docent*.

ERVCTARE, *de Aetna igniuomo*, *ſuauiſſime*. Aen. 3, 576. Interdum ſcopulos auolſaque viſcera montis Erigit *eructans*, liquefactaque ſaxa ſub auras Cum gemitu glomerat, fundoque exaeſtuat imo. *Quae imago! et quam poëtice*, liquefacta ſaxa!

ESSE, *licere*, *poſſe*. Eclog. 10, 46. Nec *ſit* mihi credere, i. e. *liceat mihi non credere*. Georg. 4, 447. Scis Proteu, ſcis ipſe, neque *eſt* te fallere cuiquam. ſed tu deſine velle. *ſubint. fallere*, *illudere aſſumtis variis formis*. cf. *modo* v. 443. *vbi* pellucia *pro* fallacia *recte reſtituit* Heinſius. *Alii ſub* velle *intelligunt* cognoſcere aduentus mei cauſam. *Male*.

ESSEDVM Georg. 3, 204. Belgica vel molli melius feret *eſſeda* collo. Cerda *aliique currum bellicum intelligunt*; Heynius *id altius videri repetitum dicit apud poëtam*, *nec vllum fuiſſe eſſedorum vſum apud Romanos in bello. putat itaque currus et rhedas lautiorum hominum*, *vt imperatorum*, *eſſe intelligendos*, *qui eſſent* eſſeda belgica *vocata vel ab origine*, *vel vſu proprio. Sed pace ſummi viri vulgarem illam explicationem amplectimur*. Eſſeda *belgicis fuere vſitata*, *vt et Britannis*: *erat genus curruum celerrimum*. Caeſ. de bell. gallic. L. 4. c. 33. *ad hoc vero*

› reſpexiſſe poëta vi-
er, vt virtutem e-
deſcribat; nam quod
la non fueri .t viſta
n bello apud Roma-
, hic nihil impedit.
icum vſum volnit
tere. cf v. 179. dicit
itecedenti verſu Elei
is, ſpecie pro genere
ta. Ferre currum
rapere, raptum au-
e, defendit Heynius.
A, increpantis, in
nanica lingua, ſo.
4. 305. Diſſimula
iam ſperaſti, perfide
im Poſſe
ERE, Aen. 12, 907.
ſpatium euaſit to-
nec pertulit ictum.
TES, bacchantes, i.
icchum Euan (nam
nomine etiam venit)
ntes. Aen. 6, 517.
chorum ſimulans E-
es orgia arcum du-
t Phrygius. Conſtat
itum a bacchantibus
hum fuiſſe Euan,
tatius docet 5. Theb.
a ſummis auditus
tibus Euan; vbi de
hantibus.
SVS, ruens, labefa-
. Georg. 1, 500.
c ſaltem euerſo iuue-
Poët. Tom. II.

nem ſuccurrere ſeclo Ne prohibete. *Notat* Auguſtum, *qui tum* 17. *circa annum agebat.*

EVINCTVS, *vinctus*, Aen. 5, 364. Si cui virtus animusque in pectore *praeſens* (*fortis*) Adſit et *euinctis.* (*i. e. vinctis caeſtu*) attollat brachia palmis. cf. verſ. 379. *et vide* Attollere.

EVOLVERE, *verbum, vatibus conueniens et canentibus* Georg. 4, 509. *de Orpheo querente;* Septem illum totos perhibent ex ordine menſes Fleuiſſe et gelidis haec *euoluiſſe* ſub antris. Haec, *quae paſſus fuerat, quaeque antea expoſuit* Virgilius. *Ita* euoluere *pro* exponere *etiam* Aen. 9, 528. &c.

EXCEDERE palma i. *cedere.* Aen 5, 180. Ergo alacris, cunctosque putans *excedere* palma. *Probant omnes Critici lectionem* palma, *reprobantque aliam illam* pugna. excedere palma, *vt diximus, eſt cedere.*

EXCIDIVM, *noue de ipſis cadaueribus, reliquiis vrbis*: Aen. 10, 46. per

euerſae genitor, fumantia Troiae *excidia* obteſtor. *Quod conſtet mea interpretatio, patet ex epitheto* fumantia.

EXCIPERE, *cum vi dicitur, de eo, qui leniter tractat, fouet.* Georg. 2, 345. Si non *exciperet* coeli indulgentia terras. i. e. *clementia, temperies, poſt frigoris caloriſque moleſtiam.* * forti, Aen. 9, 270. illumque ipſum clypeum, criſtasque rubentes *Excipiam* forti, iam nunc tua praemia Niſe. *Extra ſortem ſeponam, excipiam ſortitioni praedae ſolemni, et tibi prae aliis ſtatim dabo.* * *animaduertere* Aen. 4, 297. Motusque *excepit* prima futuros.

EXCVTERE, *eleg.* Aen. 9, 68. duris dolor oſſibus ardet, Qua tentet ratione aditus, et qua via clauſos *Excutiat (eliciat aut agat ex)* vallo, atque effundat in aequor. *etiam bene* effundat in aequor, *in planitiem.* qua *h. l. pro,* qua parte *poſit. plerique accipiunt, ego vero* quae *legendum eſſe crediderim. vide tamen* Burm. *ad* Eclog. 9, 1.

EXERCERE choros, *agere.* Aen. 1, 503. Qualis in Eurotae ripis, aut per iuga Cynthi *Exercet* Diana choros. *neſcio vero, an illa comparatio* Dianae choros agentis *cum* Didone, *quae* inceſſit magno iuuenum ſtipante caterua, *vt opus* vrgeat, *ſatis ſit iuſta. Quae ſimilitudo* Dianae venantis *cum* Didone aedificante? Et *cur cernimus Dianam vt* illa pharetram fert humero. *Saltim optem aliis hanc imaginem magis placere quam mihi. eodem ſenſu, in nobili illa et excellenti comparatione* Aen. 7, 380. Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo *exercent.* ille actus catena curuatis fertur ſpatiis &c. *vide* Tortus. * Aen. 8, 412. Noctem addens operi; famulosque ad lumina longo *Exercet* penſo. *fatigat, vrget.* Sic et Aen. 3, 182.

* Vices

ı Aen. 9, 175. Ex-
*exercet*que vices,
cuique tuendum
*ide* vices. *bene* ex-
, *cum de militari*
*e*, *mandato aga-*
ᶠ diem, *pro*, *die*
*ri*, *fatigari*. Aen.
8. Dum pluit: in
poſſint vt ſole re-
*Exercere* diem.
TVS labor; *vul-*
*ocutio*; *At obſcu-*
*eta* Georg. 2, 398.
am ille labor cu-
vitibus alter, Cui
ım *exhauſti*, ſatis
xhauſti *pro* exhau-
, *iam* Seruius *no-*
*qui nunquam ſa-*
*hauritur*. * *fini-*
n. 4, 14. quae bel-
*uſta* canebat. *bel-*
*um*.
ȝ, *pro* explorare,
o. Aen. 1, 313.
neant (nam incul-
:t) hominesne ſe-
Quaerere conſti-
ſociisque *exacta*
* Aen. 10, 682.
ı per coſtas *exigat*
*Sic et ibid*. verſ.
&c.
ꝪE Aen. 1, 706.
manibus famuli
ıs Cereremque ca-

niſtris *Expediunt*; *pro-*
*ferunt*, *miniſtrant*. * *li-*
*berum euadere eleg*.
Aen. 2, 633. Ducente
Deo flammam inter et
hoſtes *Expedior*. *aufu-*
*gio*. v. I. P. Clav.

EXPENDERE ſcelus, *pro*,
*luere poenam ob ſcelus*
*commiſſum*, Aen. 2, 229.
ſcelus *expendiſſe* meren-
tem Laocoonta ferunt.

EXPERIENTIA Georg. 1,
4. quae cura boum, qui
cultus habendo ſit pecori,
apibus quanta *experien-*
*tia* parcis. *ad vſum ho-*
*minum et ex eo natam*
*doctrinam de habendis*,
*curandis apibus trahunt*
*omnes recte*. *Bene au-*
*tem* experientiam *appo-*
*ſuit*, *apum enim cura*
*in eo videtur conſiſtere*
*maxima*, *vt quis eo-*
*rum naturam obſeruet*,
*quam habent mirabilem*,
*et quam Iupiter ipſe ad-*
*didit* cf. Georg. 4, 149.
ſqq. *neque in ea cura poſ-*
*ſunt homines ſuo inge-*
*nio tantum indulgere*,
*quantum in aliis*. Georg.
4, 316. Vnde noua in-
greſſus hominum *expe-*
*rientia* coepit. *vid*. ex-
tundere.

EXPLORARE *eleganter pro* penetrare. Georg. 1, 175. Et ſuſpenſa focis *exploret* robora fumus. *Alii, vt* Seruius, *pro* probare *hic dictum eſſe putant* explorare, *num iuſtae nimirum ſoliditatis lignum ſit, materies curruum et aratrorum. At prior ratio ſimplicior et eleganter illud praeceptum inculcat, quod habet* Heſiodus εργ. L. 2. v. 627. πηδαλιον δ'ευεργες υπερ καπνȣ κρεμασασθαι. Aen. 1, 815. Tuus, o regina, quid optes *Explorare* (*deliberare, quaerere modo*) labor; mihi iuſſa capeſſere fas eſt.

EXSERTARE, Aen. 3, 425. At Scyllam coecis cohibet ſpelunca latebris Ora *exſertantem* et naues in ſaxa trahentem. Cohibet *h. l. ſimpliciter* tenet.

EXSILIVM Georg. 2, 511. gaudent perfuſi ſanguine fratrum *Exſilioque* domos et dulcia limina mutant. *Ad veteranos hic reſpexiſſe poëtam ſuſpicatur* Heynius, *qui bello ciuili transacto, ad quod auaritia eos maxime pertraxerat, aſſignatos illis agros occupabant, ſuas itaque domos non quaerebant, et quod artificioſe inferat poëta, patriam non curabant amplius, ſed in hoc exſilio, dum in colonias eſſent deducti, beati viuebant.* Dulcia *itaque* limina *vocat* propria *eorum tuguria, e ſenſu hominum.* cf. Ecl. 1, 3. *Tangit obſcurius turbatas res romanas.*

EXSORS Aen. 8, 552. Dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arua. Ducunt *exſortem* Aeneae. Seruius. „*ingentem, praecipuum; ſed ſenſus: Aeneae adducunt equum, non ſortito, ſed deligunt ſine ſorte, vt* Aen. 9, 271. excipere ſorti. *Sic etiam* exſors Aen. 5, 534. Talibus auſpiciis *exſortem* ducere honores *ſine ſorte, cum alia munera ſortito darentur. Et auolarat columba, ergo eam ferire non poterat, et columbae ictae praemium ferre. conſ. contexta.*

EXSPECTARE, *morari* Aen. 4, 225. Tyria Carthagine, quo nunc *Exſpectat.*

EXSVLTARE, *pulchre de bellantibus, qui proſiliunt, et huc et illuc cito ſe conferunt* Aen. 11, 663 Feminea *exſultant* luratis agmina pectis. *Sed mihi comparatio* Camillae *cum* Amazone *plane duplicet; eſt enim eiusdem rei cum eadem re comparatio, quam recte iam culpauit* Homius, Grundſaetzen der Critic Tom. 3. cap. 19 *quae ſequuntur verſ.* 664. *dicta ad imitationem* Homeri, cf. v. c. Iliad. π. 692. &c.

EXSVPERARE, *tranſire, praeterire* Aen. 3, 698. *exſupero* praepingue ſolum ſtagnantis Eloni. * *de conſilio, quod peruincit, vt comprobetur* Aen. 7, 591. vbi nulla datur caecum *exſuperare* poteſtas conſilium. * Aen. 10, 658. *Exſuperat*que moras, *difficultates.*

EXTERRITVS, *concitatus, furiis quaſi actus.* Georg. 3, 149. de aſilo (*inſecto e veſparum genere. vide plura apud Virgil. h. l.*) Aſper, acerba ſonans, quo tota *exterrita* ſiluis diffugiunt armenta. *Eodem ſenſu poſitum* Georg. 3, 434. *de Melydro, probat* Heynius. Exſilit in ſiccum, et flammantia lumina torquens Saeuit agris, aſperque ſiti, atque *exterritus* aeſtu. *Serpentes enim ſiti fieri ſaeuiores, docent auctores; hic* exterritus aeſtu ἐκπλαγεὶς, *correptus et incitatus ad ſaeuitiam. Legunt alii,* exercitus. *Habet haec poëta a* Nicandro. *vid.* Heynium.

EXTORRIS, *remotus* Aen. 4, 615. At — finibus *extorris* complexu auulſus Iuli (*reliquerat filium ſuum* Aſcanium *ad* Euandrum *proficiſcens auxilium petiturus.*)

EXTREMVS, mors extrema. Aen. 2, 447. Quando vltima (*ruinam*) cernunt *Extrema* iam in *morte* parant defendere telis. *Intelligo ego in ipſa morte, cum iam inſtaret mors; licet alibi eiusmodi plures locutiones abundantes occurrant,*

*tant*, *vt* finis mortis *apud* Ouidium *me legere memini* &c. * extrema ſequi, *pro ſe interimere* Aen. 6, 457. Verus mihi nuntius ergo Venerat exſtinctam ferroque extrema ſecutam. conſ. Iliad. ζ, 412. et. O, 495. It. Apoll. Rhod. 2, 18. εἰ τις κρατερὴ ἐπιερψετ' ἀναγκη.

EXTVNDERE, *de eo quod fit neceſſitate et iterato conatu tandem efficitur. Hinc ſignate de artibus humanis, quae e neceſſitate ortae, ſenſim obſeruatione et exercitatione perficiuntur.* Georg. 1, 133. Ignemque remouit Et paſſim riuis currentia vina repreſſit Vt varios vſus meditando *extunderet* artes Paullatim. *bene* Seruius, *ſtudioſe reperiret.* Quis Deus hanc Muſae, quis nobis *extudit* artem? *quod ſupra* vſu extundi *dixit*, *h. l. ſic effert* vnde noua ingreſſus hominum experientia cepit. Deus extudit, *viam docuit*, *qua inueniretur. Primae artes omnes ad Deum quendam referuntur*. Georg. 4, 325 me coelum ſperare bas? En etiam ipſum vitae mortali norem quem mih frugum et pecudun ſtodia ſollers Omni tanti *extuderat*, t tre, relinquo. ſuu tae honorem *vocat* ſtaeus *gloriam et ctum quam ſibi a ſuerat e re agra pecuaria.* Extuderat *gno labore et exe tione demum nacti rat. Hiſtoria* A *nota. vid. h. l. Seru videtur tamen in nanda ea narration Virgilius nimium buiſſe in ipſa rei ſerie Homero, vbi lis expoſtulationem ſcribit cum matre* tide Iliad. 1. *Neque hic in parte tantum tatorem egit Virgil propria ſignificati qua eſt fabrorum bum*, *de clypeo* A Aen. 8, 665. La roſque apices et lap cilia cado *Extuder*

EXVRERE *bene di* aeſtus *agros*, *qu riles*. *reddit*, Ae

141. Tum ſteriles *exurere* Sirius agros. Arebant herbae et victum ſeges aegra negabat. *eleg.* ſeges aegra; *nec minus* negare victum.

EXVVIAE, *proprie.* Aen. 2, 473. poſitis nouus *exuviis* nitidusque iuuenta coluber. *eleg.* nitidus iuuenta, *de ſerpente, qui corium depoſuit, nouamque nitentem cutim aſſumſit tempore verno.* * Aen. 9, 307. Dat Niſo Mneſtheus pellem horrentisque leonis *Exuuias, illae exuuiae ſunt* pellis. *Meminiſſe vero iuuat hic ſimilis, quem expreſſum hic leges, loci Homeri* Iliad. κ. 261, *quem* cf.

# F.

FACERE Ecl. 3, 77. Phyllida mitte mihi: meus eſt natalis Iola: Cum *faciam* Vitula pro frugibus ipſe venito. *Rogat Damoetas Iolam, vt Phyllida amicam ei mittat ad celebritatem ſui natalis Diei, quo voluptate frui liberius licebat, vt hic adnotat* Seruius, *ad ambarualia autem ſacra, vbi caſtius res agebantur, herum Iolam inuitat. Iolam quaſi praeſentem alloquitur Damoetas, quod idem repetit Menalcas, dum obtrectare ſtudet Damoetae dictis, et Iolam quoque inuocat. Ita* Heynius *optime docet, caeteri fere omnes ſane nugantur.* * facere nomen, *dare* Georg. 4, 272. Eſt etiam flos in pratis, cui *nomen* a melle *fecere* agricolae it. Georg. 1, 137. * vela. Aen. 5, 281. Vela *facit* tamen, et velis ſubit oſtia plenis. Harduinus *et hic ſui ſimilis, hoc eſt, ridiculus, hanc phraſin Gallicismum eſſe, ait, culpatque, cum* vela facere *pro ventis vela dare, nauigare, frequentiſſima locutio ſit.*

FACESSERE, *vox rem pingens cum vi alacritate et impetu facere* Aen. 4, 295. iuſſa *faceſſunt.*

FACILIS Ecl. 3, 6. Nouimus et qui te, Et quo, ſed *faciles* Nymphae riſere, ſacello. *Ipſum commiſſum tacet, ob foeditatem,*

*tatem*, *quanquam notum eſſet*; faciles Nymphae, *quae hoc ſcelus tulerunt*, *cum alii Dei ſeuere punituri fuiſſent. Nympharum enim ingenium in illo crimine placabilius.* Simplices Nymphae *dicit Horatius in eadem re* Lib. 2. od. 8, 14. * facilis fiſcina Georg 1, 266. *facta è viminibus flexibilibus et teretibus.* * oculus *ei tribuitur*, *qui celeriter et viuido vulto omnia circumſpectat*, *non de vino cum* Seruio *cogitandum* Aen. 8, 310. Miratur, *faciles*que oculos fert omnia circum Aeneas. *vbi eodem modo Seruius nugatur.*

FALLACIA Georg. 4, 443. Verum vbi nullam fugam reperit *fallacia*; pellucia *recte reſtituit* Heinſius. *vide plura ſub* Eſſe.

FALLAX ſiliqua Georg. 1, 195. Grandior vt foetus ſiliquis *fallacibus* eſſet. *Eleganter*, *non enim ſemper pleni folliculi*, *ſed ſaepe inanes*, *ventoſi*, *atque ſic* fallaces. Seruius.

FALLERE Georg. 2, 467. Neſcia *fallere* vita, *conſtans et tuta*, *nulli periculo aut metui obnoxia* * *de ſagitta* Aen. 10, 754. longe *fallente* ſagitta, *quae eminus* fallere, *ſuperuenire ſolet.* * numen *i. e. de iis qui id non ſeruant*, *quod per Deos facere iurauere.* Aen. 6, 323. Dii cuius iurare timent et *fallere* numen. Quem verſum ſic, *quoniam tamen tirones offendere poſſit*, *interpretor? Timent Dii ſic per Stygen iurare*, *vt promiſſis non ſtent.*

FALSVS *fallax* Georg. 1, 463. Solem quis dicere *falſum* audeat?

FAMA malum quo non aliud velocius vllum Mobilitate viget vireſque acquirit eundo (*mire et ſuauiter cum alii eundo defatigentur*) Parua meta primo, mox ſe ſe attollit in auras, Ingrediturque ſolo et caput inter nubila condit. Monſtrum horrendum ingens; cui quot ſunt corpore plumae, tot vigiles oculi ſub-

li ſubter, mirabile dictu, tot linguae, totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures, Tam ficti praui que tenax quam nuntia veri. Aen. 4, 173. ſeq. *non potui quin hanc celebratam famae deſcriptionem hic ponerem, quum, licet ab aliis nonnullis criticis reprehenſa, adeo pulchra ſit, vt vix multos ſimiles in Aeneide locos inuenire poſſis. Nullas tu cura reprehenſiones ſed* ἀλληγορίαν *bene modo detegere cura Non impedit famam eſſe monſtrum horrendum,* quo *minus deſcriptio pulchra ſit Similes famae deſcriptiones vt* Butleri *aliorumque hic omitto, et ipſum* Homerum, cuius et hic imitator eſt Virgilius.

FANDVM, *iuſtum* Aen. 1, 547. Si genus humanum et mortalia temnitis arma At ſperate (*i. timete*) Deos memores *fandi* atque nefandi. *bene* memores, *qui certe, licet non ſtatim, punient.*

FASTIGIVM, *de profunditate*, Georg. 2, 288. Forſitan et *ſcrobibus, quae ſint faſtigia quaeras.* cf. profundus. * *noue* Aen. 1, 346. ſumma ſequor *faſtigia* rerum. *longe ſuauiſſima metaphora, non totam rem per ambages, quaſi longum aedificium permeabo, ſed leuiter tangam, ſummam rerum enarrabo, extremitates quaſi exponam, initium et finem.*

FATALIS, *vt ſaepius, vide h v. in* 1. *Sectione Partis* II. Clauis. *ſupra.* Aen. 2, 165. *Fatale* aggreſſi ſacrato auellere templo Palladium. *bene* auellere, *namque, vt tradunt mythologi, vinctum catenis alligatumque templo erat. Sic et* Aen. 2, 237. Scandit *fatalis* machina muros. *et, vt ſit fatale fato datum* Aen. 4, 355. Quem regno Heſperie fraudo et *fatalibus* aruis.

FATIDICVS Aen. 7, 82. Rex ſollicitus monſtris oracula Fauni *Fatidici* genitoris, adit, lucosque ſub alta conſulit Albunea. cf. verſ. 47. *vide* Clav. Ouidian. in h. v.

FATIFER, *letifer* Aen. 8, 621. Miraturque interque manus et brachia verſat Terribilem criſtis galeam flammasque vomentem, *Fatiferum*que enſem, loricam ex aere rigentem, Sanguineam, ingentem. *verſus primus expreſſus ex Homero* Iliad. T, 18. τερπετο δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα κ. λ. rigere *eleg. de lorica aenea, vide* rigere. Sanguinea *vero eſt* terribilis *ſecundum* Seruium. *Nonne autem potius ad rubrum colorem pertinet? ob ſimilitudinem adiectam* qualis cum caerula pubes &c. * Aen. 9, 631. ſonat vna *fatifer* arcus, *vide* Clav. Ouidian.

FATIGARE Aen. 8, 94. Olli remigio noctemque diemque *fatigant. Durum mihi videtur, ſi* fatigant *refertur ad verba* diem et noctem; *quomodocunque explices. Ego intelligo* fatigant *ita, vt ſit* fatigant ſe, fatigantur. *vide* praecipitare. *Et ſic alia verba ſaepius.* * ſiluas. *de venatoribus* Aen. 9, 605. Venatu inuigilant pueri, ſiluasque *fatigant. Aut* fatigant ſe in ſiluis, *aut, quod magis placet,* ſiluas fatigare *dicuntur, qui pererrantes ſiluas, feras agunt. Sic, vt paullo abhinc* iuuencum fatigare verſ. 610. Omne aeuum ferro teritur, verſaque iuuencûm Terga *fatigamus* haſta, *caedenda vrgemus.* * *vi et perpetua, vsque ſurgant, e ſomno excitare.* Aen. 4, 572. Corripit e ſomno corpus, ſociosque *fatigat.*

FATISCERE rimis, *abundanter, nam* fatiſcere *eſt* rimis *aperiri* Aen. 1, 127. Accipiunt inimicum Imbrem, rimisque *fatiſcunt. poët. et eleg.* inimicum imbrem.

FATVM *ſimpliciter pro malo a diis immiſſo* Aen. 1, 36. Errabant acti *fatis* maria omnia circum. *Quaerunt interpretes multi, quomodo* fatis *agi potuerunt Troiani, cum antea ipſe poëta nominaſſet iram Iunonis? Sed res facilis explicatu: namque, vt dixi,* fata *ſunt etiam quaecunque*

*ma-*

*mala a deo aut dea quadam immiſſa. Sic et h. l. et de voluntate Iouis* Aen. 4, 110. Sed *fatis* incerta feror. i. e. *Incerta ſum, propterea quod, quae voluntas ſit Iouis, neſcio.* * *vita* Aen. 6, 461. Extremum *fata* quod te alloquor, hoc eſt.

FAVERE ore Aen. 5, 71. Ore *fauete* omnes, et tempora cingite ramis, *de more in ſacris; vide* Fauere *in I. Parte Clauis.*

FELIX: *hoc verbo foecunditas exprimitur ſaepius apud Virgilium. Notanda vero ſequentia.* Georg. 2, 188. Summis liquuntur rupibus amnes *Felicem*que trahunt limum, *foecundantem.* * Georg. 2, 127. Media fert triſtes ſuccos tardumque ſaporem *felicis* mali. *Citrum hic eſſe intelligendum probauit* Cerda. Cytrus *malus medica ſeu Perſica; in hoc perpetua ſucceſſione ſucreſcunt mala, inde* felicem *eam dixiſſe poëtam vult* Heynius *cum aliis, ſolemni eius verbi de arboribus uſu. Subiungit* Seruius *ſignificationem ſalubritatis, quia citrus malum ſaluberrimum, contra venena maxime, quam eius virtutem ſtatim hic inculcat Virgilius. Nobis hic praeferendus videtur Grammaticus, quia inter plures eius fructus notas, quae ad naturam et ſalubritatem eius omnes pertinent, vix cogitationi de fertilitate arboris locus relinquitur. Eſt vero accuratior deſcriptio, quae ſequitur documento, citrum tunc ignotum adhuc fuiſſe in Italiae oris.* Georg. 1, 345. *felix* hoſtia, *grata, qua litari poteſt, quaeque* felicem *frugum prouentum portendat, ſic optime* Heynius, foecundam *interpretabatur* Seruius. * Georg. 4, 329. felices ſyluae. Quin age et ipſa manu *felices* erue ſiluas; *de hortis ſuis loquitur Ariſtaeus, quos diligenti cultura fouerat.* * Georg. 1, 277. Ipſa alios alia dedit ordine luna *Felices* operum, *h. e. ad opus faciendum felices in opere; in quibus*

*bus opus fortunatur.* * *propitius, qui dat felicitatem* Aen. 1, 334. Sis *felix* noſtrumque leues quaecunque laborem. *Sic plane* Bucol. 5. Ecl. 65. ſis bonus, o *felix*que tuis. *Et contra Iuno* Aen. 7, 309. Quae potui *infelix, aduerſa Troianis.*

FENESTRA, *foramen,* Aen. 2, 482. excisa trabe firma cauauit, Robora et ingentem lato dedit ore *feneſtram.* *bene* ingentem *h. l. et addit inſuper* lato ore.

FERAE; *de auibus* Georg. 1, 139. Tum laqueis captare *feras*, et fallere viſco Inuentum.

FERENS, *ſecundus, felix eleg. de vento, qui ferre nauem ſolet.* Aen. 4, 400. Exſpectet facilemque fugam ventosque *ferentes.*

FERRATVS orbis, *de rotis atque plauſtris* Georg. 3, 361. Vndaque iam tergo *ferratos* ſuſtinet orbes Puppibus illa prius patulis, nunc Hoſpita plauſtris. *Ferratos* rotarum orbes *habet* Lucretius L. 6, 555. *quem toties expreſſit* ma[illegible] Aen. 7, 622. Tu[illegible] na Deum coelo morantes Impul[illegible] manu portas, et verſo Belli *ferrat*[illegible] Saturnia poſtes. [illegible] *Ennii, qui:* Belli[illegible] *tos* poſtes portas [illegible] fregit. *vide* Hora[illegible] 1, 7, 9.

FERRE *pro* auferre [illegible] 51. Omnia *fert* animum quoque *memoriam* conf. Aen. 12, 285. C[illegible] que focosque *fer*[illegible] ferre pedem; *veni*[illegible] *eſſe.* Georg. 1, 11. ſimul Faunique Dryadesque puella[illegible] *gatur* Seruius. * *ſ*[illegible] *cra ſacerdotis eſt.* Georg. 2, 476. quarum ſacra *fer*[illegible] *cuius ſum ſacerdo*[illegible] Hor. od. lib. 3, 1, 3. bem. *noue* Aen. 2 alii rapiunt incen[illegible] *runt*que pergama *cum ferunt omni*[illegible] *iana, aut incend*[illegible] *populantur*) * o[illegible] *forma* Aen. 4, 11. ſeſe ore *ferens,* forti pectore et ar[illegible]

Georg. 2, 501.
ir, *multa cum*
*poëta ſimplicem*
*extollens agre-*
*hominum, per*
*ſtitia excedens*
*vltima veſtigia*
*quibus non o-*
*iurium vinculis*
*tiendam virtu-*
Nec ferrea iura
que forum aut
tabularia vidit.
*ſi ad leges aere*
*reſpexit poëta,*
*more expreſſit,*
*enim verborum*
* ſomnus Aen.
. Olli dura quies
et *ferreus* vr-
*mnus*. cf. Hom.
, 241, *et alibi,*
λκεος ὕπνος. *
*belle de Campo,*
*ſtae, ſpicula, te-*
*ro coniiciuntur,*
*nentur ſublimia*
*nanibus, vt adeo*
*onſitus ager vi-*
. Aen. 1, 601 la-
*eus* haſtis Horret
campique armis
ibus ardent, *bene*
*mnia verba*. Hor-
· ſublimia arma —
campi. —

FERVERE, *longe ſuauiſſi-*
*me* Aen. 1, 440. *Feruet*
opus, *de ardenti ſedu-*
*litate.*

FERRVGO Aen. 9, 582.
Pictus acu Chlamydem;
*mire pro* Gerens pictam
acu chlamyden, *vt* Aen.
4, 484. et *ferrugine* cla-
rus Hibera. i. *ſplendens*
*colore illo fuſco, ſubni-*
*gro ex Hiſpaniis quem*
pullum *vocabant colo-*
*rem, natiuum, Spanum,*
*ſiue Hiſpanum, vt ait*
Nonius, *ſiue etiam Ibe-*
*rum, Baeticum, ferru-*
*gineum. Plura et lon-*
*ge doctiora leges de hoc*
*colore apud* Cerdam *ad*
h. l.

FESSVS, *adflictus* Aen. 12,
593. Accidit haec *feſſis*
etiam fortuna Latinis, *et*
*ſic ſaepius.*

FESTINARE, *feſtinanter*
*exſequi* Aen. 6, 176.
Tum iuſſa Sibyllae Haud
mora, *feſtinant* flentes.
*vide* Deproperare *in Cla-*
*uis P. I.*

FICTOR fandi *epithet. V-*
*lyſſis, aut ad Graecum*
λογοδαιδαλος, *ſiue,*
*vt quidem potius reor,*
δολομητις Aen. 9, 602.

Non

maticum redolent. * ſplendere, tranſlate Aen. 7, 804. florentes aere cateruae.

FLVCTVARE, eleganter de re fulgurante et reſplendente Georg. 2, 281. ac late fluctuat omnis Aere renidenti tellus. Coruſcat tremulante ſplendore, armorum, inter agmen eorumque lineas, quae dum ſe mouent in tellure, ipſa tellus reſplendere dicitur. Inuerſam rationem, ſed aeque elegantem, quamuis vulgarem, habes Georg 3, 439. Vbi de vibranti lingua et trepidante ſerpentis Ille linguis micat ore triſulcis, vid. Heynium. * Aen. 12, 486 Haec quid agat vario nequidquam fluctuat aeſtu

FLVERE, de vuis abundantibus, et vinosis Georg. 2, 100. Argitisque minor; cui non certauerit vlla, Aut tantum fluere, aut totidem durare per annos. confer, quae ſub tirma monuimus. ibid. 190. Multoque fluentes Baccho vites. * pro luxuriari. Georg. 2, 370. ramos compeſce fluentes. * eleg. de cadente, et prolabente ſubito, vt corruit Aen 11, 828. ſimul his dictis linquebat habenas. Ad terram non ſponte fluens. Notat haec vox celeritatem, et omnino totam fingit imaginem miſerandae ex vulnere procumbentis ſubito Camillae.

FLVMEN, vt olim ludi Olympici habebantur ad Alpheum flumen conf. Georg. 3, 180. Aut Alphea rotis praelabi flumina Piſae Sic celebris eſt fluminum commemoratio in ludorum deſcriptione Georg. 3, 18. Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus Promittit ludos inſtituendos in honorem Auguſti, ſi Mantuam rediret, ad Mincium vero fluuium reſpexit.

FOEDARE Aen. 2, 55. Impulerat ferro Argolicos foedare Latebras. i. Impulit. Iul. Scalig. haec: „Noluit dilacerare: vel vt aliter quam vulgus loqueretur. Seruius notauit, foedum

urpe, *ſed* crudele *a-*
*oëtam et* Salluſtium.
*e* tamen Cort ad Cat.
.) *ſignificare. Alii*
re *ſecundum Grae-*
*cipiunt. Quid e-*
*foedius, quam du-*
*Graecorum latentes*
*hendi? Recte. Ma-*
*placet illa poſterior*
*catio; nam ſuſten-*
*verbis:* argolicas
ras. * *pro cruenta-*
*vulnerare.* Aen. 3,
Obſcoenas pelagi
*foedare* volucres.
foedare *et ſaepius*
*noſtrum, vt* Aen.
8. * vnguibus, i.
*erare* Aen. 4, 673.
ibus ora ſoror *foe-*

S *pro* lege Aen. 1,
qui *foedere* certo Et
ere et laxas ſciret
iuſſus habenas. *ad*
. διαθηκη, *quod*
*us modo* leges *non*
*is notat, cuius ſi-*
*cationis vſus in N.*
*iam eſt.* * aequum,
*matrimonio iuſto;*
*quoniam legibus*
*arium bis matrimo-*
*iungi.* Aen. 4, 520.
ſi quod non aequo



*foedere* amantis curae numen habet.

FOETA, *de enixa, quae peperit, ſumunt interpretes* Georg 1, 50. Non inſueta graues tentabunt pabula *foetas.* graues, *aegras e partu* Heynius; Cerda *nimis ingenioſe* foetas *ad ſequentem verſum transferebat, quem ſequitur noſtra editio, male.*

FOETVS *omnino de apibus, qui alueorum ſuboles* Georg. 4, 231. bis grauidos cogunt *foetus, nim. mellarii; duo ſunt tempora mellationis, tum vt mel eximant fugant apes ex alueario.* * Georg. 4, 163. foetus adulti, *examina noua. Dicit vero illos cogere ſ. abigere* grauidos foetus, *quia plena tenent aluearia.* * *de fructu* Georg. 1, 55. Hic ſegetes, illic veniunt felicius vuae, arborei *foetus* alibi. Georg. 2, 429. Nec minus interea foetu nemus omne grauescit. *Hinc de ſucco quo arbor viret* Georg. 2, 56. Creſcentique adimunt *foetus*, vruntque ferentem. * Georg. 1, 189.

*tatem*, *quanquam notum eſſet*; faciles Nymphae, *quae hoc ſcelus tulerunt*, *cum alii Dei ſeuere punituri fuiſſent*. *Nympharum enim ingenium in illo crimine placabilius*. Simplices Nymphae *dicit Horatius in eadem re* Lib. 2. od. 8, 14. * facilis fiſcina Georg 1, 266. *facta e viminibus flexibilibus et teretibus*. * oculus *ei tribuitur*, *qui celeriter et viuido vulto omnia circumſpectat*, *non de vino cum* Seruio *cogitandum* Aen. 8, 310. Miratur, *faciles*que oculos fert omnia circum Aeneas. *vbi eodem modo Seruius nugatur*.

FALLACIA Georg. 4, 443. Verum vbi nullam fugam reperit *fallacia*; pellucia *recte reſtiruit* Heinſius. *vide plura ſub* Eſſe.

FALLAX ſiliqua Georg. 1, 195. Grandior vt foetus ſiliquis *fallacibus* eſſet. *Eleganter*, *non enim ſemper pleni folliculi*, *ſed ſaepe inanes*, *ventoſi*, *atque ſic* fallaces. Seruius.

FALLERE Georg. 2, 467. Neſcia *fallere* vita, *conſtans et tuta*, *nulli periculo aut metui obnoxia* * *de ſagitta* Aen. 10, 754. longe *fallente* ſagitta, *quae eminus* fallere, *ſuperuenire ſolet*. * numen *i. e. de iis qui id non ſeruant*, *quod per Deos facere iurauere*. Aen. 6, 323. Dii cuius iurare timent et *fallere* numen. Quem verſum ſic, *quoniam tamen tirones offendere poſſit*, *interpretor? Timent Dii ſic per Stygen iurare*, *vt promiſſis non ſtent*.

FALSVS *fallax* Georg. 1, 463. Solem quis dicere *falſum* audeat?

FAMA malum quo non aliud velocius vllum Mobilitate viget vireſque acquirit eundo (*mire et ſuauiter cum alii eundo defatigentur*) Parua meta primo, mox ſe ſe attollit in auras, Ingrediturque ſolo et caput inter nubila condit. Monſtrum horrendum ingens; cui quot ſunt corpore plumae, tot vigiles oculi ſub-

li ſubter, mirabile dictu, tot linguae, totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures, Tam ficti praui que tenax quam nuntia veri. Aen. 4, 173. ſeq. *non potui quin hanc celebratam famae deſcriptionem hic ponerem, quum, licet ab aliis nonnullis criticis reprehenſa, adeo pulchra ſit, vt vix multos ſimiles in Aeneide locos inuenire poſſis. Nullas tu cura reprehenſiones ſed ἀλληγορίαν bene modo detegere cura Non impedit famam eſſe monſtrum horrendum,* quo *minus deſcriptio pulchra ſit Similes famae deſcriptiones vt* Butleri *aliorumque hic omitto, et ipſum* Homerum, cuius et hic imitator eſt Virgilius.

FANDVM, *iuſtum* Aen. 1, 547. Si genus humanum et mortalia temnitis arma At ſperate (*i. timete*) Deos memores *fandi* atque nefandi. *bene* memores, *qui certe, licet non ſtatim, punient.*

FASTIGIVM, *de profunditate*, Georg. 2, 288. *Forſitan et ſcrobibus, quae ſint faſtigia quaeras.* cf. profundus. * *noue* Aen. 1, 346. ſumma ſequor *faſtigia* rerum. *longe ſuauiſſima metaphora, non totam rem per ambages, quaſi longum aedificium permeabo, ſed leuiter tangam, ſummam rerum enarrabo, extremitates quaſi exponam, initium et finem.*

FATALIS, *vt ſaepius, vide h v. in* 1. *Sectione Partis* II. Clauis. *ſupra.* Aen. 2, 165. *Fatale* aggreſſi ſacrato auellere templo Palladium. *bene* auellere, *namque, vt tradunt mythologi, vinctum catenis alligatumque templo erat. Sic et* Aen. 2, 237. Scandit *fatalis* machina muros. *et, vt ſit fatale fato datum* Aen. 4, 355. Quem regno Heſperie fraudo et *fatalibus* aruis.

FATIDICVS Aen. 7, 82. Rex ſollicitus monſtris oracula Fauni *Fatidici* genitoris, adit, lucosque ſub alta conſulit Albunea. cf. verſ. 47. *vide* Clav. Ouidian. in h. v.

FATIFER, *letifer* Aen. 8, 621. Miraturque interque manus et brachia verſat Terribilem criſtis galeam flammasque vomentem, *Fatiferum*que enſem, loricam ex aere rigentem, Sanguineam, ingentem. *verſus primus expreſſus ex Homero* Iliad. T, 18. τεϱπετο δ'εκ χειϱεσσιν εχων θεȣ αγλααȷ δωϱα κ. λ. rigere *eleg. de lorica aenea, vide* rigere. Sanguinea *vero eſt* terribilis *ſecundum* Seruium. *Nonne autem potius ad rubrum colorem pertinet? ob ſimilitudinem adiectam* qualis cum caerula pubes &c. * Aen. 9, 631. ſonat vna *fatifer* arcus, *vide* Clav. Ouidian.

FATIGARE Aen. 8, 94. Olli remigio noctemque diemque *fatigant. Durum mihi videtur, ſi* fatigant *refertur ad verba* diem et noctem; *quomodocunque explices. Ego intelligo* fatigant *ita, vt ſit* fatigant ſe, fatigantur. *vide* praecipitare. *Et ſic alia verba ſaepius.* * ſiluas. *de venatoribus* Aen. 9, 605. Venatu inuigilan ſiluasque *fatigan* fatigant ſe in ſilui *quod magis plac* uas fatigare *di qui pererrantes feras agunt.* paullo *abhinc* iu fatigare verſ. 610. aeuum ferro teriti ſaque iuuencûm *fatigamus* haſta, *do vrgemus.* * *perpetuo, vsqu gant, e ſomno ex* Aen. 4, 572. Co ſomno corpus, ſo *fatigat.*

FATISCERE rimis, *danter, nam* f *eſt* rimis *aperiri* 127. Accipiunt cum Imbrem, ri *fatiſcunt. poët.* e inimicum imbrem.

FATVM *ſimplicite malo a diis immiſſ* 1, 36. Errabant a *tis* maria omnia c *Quaerunt inte multi, quomodo agi potuerunt T cum antea ipſe po minaſſet iram h Sed res facilis exp namque, vt dixi ſunt etiam quaec*

*mala a deo aut dea quadam immiſſa. Sic et h. l. et de voluntate Iouis* Aen. 4, 110. Sed *fatis* incerta feror. i. e. *Incerta ſum, propterea quod, quae voluntas ſit Iouis, neſcio.* * *vita* Aen. 6, 461. Extremum *fata* quod te alloquor, hoc eſt.

FAVERE ore Aen. 5, 71. Ore *fauete* omnes, et tempora cingite ramis, *de more in ſacris; vide* Fauere *in I. Parte Clauis.*

FELIX: *hoc verbo foecunditas exprimitur ſaepius apud Virgilium. Notanda vero ſequentia.* Georg. 2, 188. Summis liquuntur rupibus amnes *Felicem*que trahunt limum, *foecundantem.* * Georg. 2, 127. Media fert triſtes ſuccos tardumque ſaporem *felicis* mali, *Citrum hic eſſe intelligendum probauit* Cerda. Cytrus *malus medica ſeu Perſica; in hoc perpetua ſucceſſione ſucreſcunt mala, inde* felicem *eam dixiſſe poëtam vult* Heynius *cum aliis, ſolemni eius verbi de arboribus vſu. Subiungit* Seruius *ſignificationem ſalubritatis, quia citrus malum ſaluberrimum, contra venena maxime, quam eius virtutem ſtatim hic inculcat Virgilius. Nobis hic praeſerendus videtur Grammaticus, quia inter plures eius fructus notas, quae ad naturam et ſalubritatem eius omnes pertinent, vix cogitationi de fertilitate arboris locus relinquitur. Eſt vero accuratior deſcriptio, quae ſequitur documento, citrum tunc ignotum adhuc fuiſſe in Italiae oris.* Georg. 1, 345. *felix* hoſtia, *grata, qua litari poteſt, quaeque* felicem *frugum prouentum portendat, ſic optime* Heynius, foecundam *interpretabatur* Seruius. * Georg. 4, 329. felices ſyluae. Quin age et ipſa manu *felices* erue ſiluas; *de hortis ſuis loquitur Ariſtaeus, quos diligenti cultura fouerat.* * Georg. 1, 277. Ipſa alios alia dedit ordine luna *Felices* operum. *h. e. ad opus faciendum felices in opere; in quibus*

*bus opus fortunatur.* * *propitius, qui dat felicitatem* Aen. 1, 334. Sis *felix* noſtrumque leues quaecunque laborem. *Sic plane* Bucol. 5. Ecl. 65. ſis bonus, o *felix*que tuis. *Et contra Iuno* Aen. 7, 309. Quae potui *infelix, aduerſa Troianis.*

FENESTRA, *foramen,* Aen. 2, 482. exciſa trabe firma cauauit Robora et ingentem lato dedit ore *feneſtram. bene* ingentem *h. l. et addit inſuper* lato ore.

FERAE; *de auibus* Georg. 1, 139. Tum laqueis captare *feras*, et fallere viſco Inuentum.

FERENS, *ſecundus, felix eleg. de vento, qui* ferre *nauem ſolet.* Aen. 4, 400. Exſpectet faciiſmque fugam ventosque *ferentes.*

FERRATVS orbis, *de rotis atque plauſtris* Georg. 3, 361. Vndaque iam tergo *ferratos* ſuſtinet orbes Puppibus illa prius patulis, nunc Hoſpita plauſtris. *Ferratos* rotarum orbes *habet* Lucretius L. 6, 555. *quem toties expreſſit noſter.* * Aen. 7, 622. Tum regina Deum coelo delapſa morantes Impulit ipſa manu portas, et cardine verſo Belli *ferratos* rupit Saturnia poſtes. *Imitatio Ennii, qui:* Belli *ferratos* poſtes portasque refregit. *vide* Horat. Serm. 1, 7, 9.

FERRE *pro* auferre Ecl. 9, 51. Omnia *fert* aetas, animum quoque. *i. e. memoriam* conf. 53. et Aen. 12, 285. Craterasque focosque *ferunt.* * ferre pedem; *venire, adeſſe.* Georg. 1, 11. *Ferte* ſimul Faunique pedem Dryadesque puellae. *Negatur* Seruius. * ferre ſacra *ſacerdotis eſt. Adde* Georg. 2, 476. Muſae quarum ſacra *fero. i. e. cuius ſum ſacerdos.* conf. Hor. od. lib. 3, 1, 3. * vrbem. *noue* Aen. 2, 373. alii rapiunt incenſa *feruntque* pergama; (*ſecum ferunt omnia Troiana, aut incendunt et populantur*) * ore, *de forma* Aen. 4, 11. Quem ſeſe ore *ferens*, quam forti pectore et armis.

ſ·Georg. 2, 501.
ura, *multa cum*
*t poëta ſimplicem*
*extollens agre-*
*hominum, per*
*uſtitia excedens*
*vltima veſtigia*
*, quibus non o-*
*iurium vinculis*
*utiendam virtu-*
Nec ferrea iura
nque forum aut
tabularia vidit.
*ſi ad leges aere*
*reſpexit poëta,*
*iò more expreſſit,*
*ſt enim verborum*
. * ſomnus Aen.
o. Olli dura quies
. et *ferreus vr-*
*omnus.* cf. Hom.
Α, 241, *et alibi,*
χάλκεος ὕπνος. *
*belle de Campo,*
*aſtae, ſpicula, te-*
*rro coniiciuntur,*
*enentur ſublimia*
*manibus, vt adeo*
*conſitus ager vi-*
*r.* Aen. 1, 601. la-
*reus* haſtis Horret
campique armis
ibus ardent, *bene*
*mnia verba.* Hor-
- ſublimia arma —
campi. —

FERVERE, *longe ſuauiſſime* Aen. 1, 440. *Feruet* opus, *de ardenti ſedulitate.*

FERRVGO Aen. 9, 582. Pictus acu Chlamydem; *mire pro* Gerens pictam acu chlamyden, *vt* Aen. 4, 434. et *ferrugine* clarus Hibera. i. *ſplendens colore illo fuſco, ſubnigro ex Hiſpaniis quem* pullum *vocabant colorem, natiuum, Spanum, ſiue Hiſpanum, vt ait* Nonius, *ſiue etiam Iberum, Baeticum, ferrugineum. Plura et longe doctiora leges de hoc colore apud* Cerdam *ad* h. l.

FESSVS, *adflictus* Aen. 12, 593. Accidit haec *feſſis* etiam fortuna Latinis, *et ſic ſaepius.*

FESTINARE, *feſtinanter exſequi* Aen. 6, 176. Tum iuſſa Sibyllae Haud mora, *feſtinant* flentes. *vide* Deproperare *in Clauis P. I.*

FICTOR fandi *epithet. Vlyſſis, aut ad Graecum* λογοδαιδαλος, *ſiue, vt quidem potius reor,* δολομήτις Aen. 9, 602. Non

Non hic Atridae, nec fandi *fictor* Vlyſſes.

FIDES, *certitudo.* Aen. 3, 375. Nate Dea, nam te maioribus ire per altum Auſpiciis (*ſub tutela magnorum Deorum*) manifeſta *fides.*

FIGERE, *ſolemne verbum de* donariis *datis, affixis poſtibus templorum, aedificiorum* &c. Aen. 3, 287. Aere cauo clipeum, magni geſtamen Abantis Poſtibus aduerſis *figo*, et rem carmine ſigno. *vide* carmen. *ita et* Aen. 9, 408. Sacra ad veſtigia *fixi.* * Aen. 3, 210. Accipite ergo, animis atque haec mea *figite* dicta. *expreſſit illud frequens Homeric:* συ ἐνι φρεσι βαλλεο σησι, *namque vbique Virgilius imitator eſt, etiam in paruo, Homeri.* * *cum vi, ſignificate* Aen. 7, 291. Iuno ſtetit acri *fixa* dolore. *percuſſa penitus. bene vero* ſtetit; *pingit cogitabundam.*

FINGERE, *bene de vinitore, qui purificat vites abſcindendo ramos inutiles.* Georg. 2, 407. perſequitur vitem attondens *fingitque* putando. * lingua *dicuntur animalia, vbi lambunt, et quaſi tergent foetus* Aen. 8, 634. illam tereti ceruice reflexam Mulcere alternas et corpora *fingere* lingua. *vide de hac voce Burm. ad Ouidii Epiſt.* 134. Add. Ouid. Faſt. 2, 418.

FIRMVS, *diuturnus* Georg. 2, 97. Sunt etiam Amineae vites, *firmiſſima* vina, *vnde vinum diuturnae bonitatis conficitur. Cohaeret cum hoc verſus* 99. Argutiſque minor *ſcil. vitis ſubiunt.* *firmiſſimum quoque vinum. Offendebat* Burmannum, *appoſitio iſta* vites, vinum firmiſſimum, *ſed nihil timendum.*

FLABRVM, Georg. 4, 199. Qualis Hyperboreis Aquilo cum denſus ab oris Incubuit, Scythiaeque hiemes atque arida differt Nubila: tum ſegetes altae campique natantes Lenibus horreſcunt *flabris* ſummaeque ſonorem Dant ſiluae. *Minus accommodate locutus ad vim aquilonis videri poterat Virgilius,*

lesſ-

lenibus flabris horrere ſegetes, *quare eum iam* *defendit* Burmannus. *Pertinent vero haec verba magis ad fluctus ariſtarum leniter ſeſe inclinantium atque ſtridentium, quia aliter non fert earum natura, quamquam ſit ventis vehementia; ea enim dum ſegetibus incumbit, leues ariſtas cum ſtridore perſonat.*

FLAGELLVM, *virga.* Georg. 2, 299. 300. Neue *flagella* ſumma pete, aut ſummas deſtringe (*hanc lectionem praetulit* Heynius) ex arbore plantas. *Duo autem praecepta hic ponere videtur poëta de defigendis vitium ſurculis, vitem enim hic arborem vocat, vt ſaepius. Primum eſt ſurculorum eorum ſummam partem, infirmam et tenuem non eſſe plantandam ſed recidendam potius, inferiore parte aſſumta. Alterum: ipſos illos ſurculos non ex ſumma vitis parte eſſe petendos, quos ferro abſcindebant. Haec interpretatio debetur ingenioſo Anglo, Martino, quem hic laudat* Heynius.

FLAGRARE, *Flagrantes* perfuſa genas *i. e. lacrymis perfuſas genas habens.* Aen. 12, 65. *Flagrantes* perfuſa genas, cui plurimus ignem Subiecit robur.

FLAMMATVS *pro* irà flammatus Aen. 1, 54. Talia *flammato* ſecum Dea corde volutans. *Imitatus h. l. eſt* Statius Theb. 1, 249. ſq. *Flammato* verſans in opinum corde dolorem Talia Iuno refert.

FLATVS, *ſuperbia, arrogantia* Aen. 11, 346. Det libertatem fandi, *flatus*que remittat.

FLAVERE Aen. 10, 324. *flauentem* prima lanugine malas. *Et ita ſaepius.* Aen. 4, 590. &c.

FLORERE: *qui deditus cum fructu alicui rei, dicitur.* Georg. 4, 464. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope (Neapolis) ſtudiis *florentem* ignobilis otii. *Sed 4 illos poſtremos verſus liberi reiecit* Heynius, et ſane Gram-

mati-

maticum redolent. * ſplendere, tranſlate Aen. 7, 804. *florentes* aere cateruae.

FLVCTVARE, *eleganter de re fulgurante et reſplendente* Georg. 2, 281. ac late *fluctuat* omnis Aere renidenti tellus. *Coruſcat tremulante ſplendore, armorum, inter agmen eorumque lineas, quae dum ſe mouent in tellure, ipſa tellus reſplendere dicitur. Inuerſam rationem, ſed aeque elegantem, quamvis vulgarem, habes* Georg 3, 439. *Vbi de vibranti lingua et trepidante ſerpentis* Ille linguis micat ore triſulcis, *vid.* Heynium. * Aen. 12, 486 Haec quid agat vario nequidquam *fluctuat* aeſtu

FLVERE, *de vuis abundantibus, et vinetis* Georg. 2, 100. Argitisque minor; cui non certauerit vlla, Aut tantum *fluere*, aut totidem durare per annos. *confer, quae ſub* firma *monuimus.* ibid. 190. Multoque *fluentes* Baccho vites. * *pro* luxuriari. Georg. 2, 370. r compeſce *fluentes.* * *de cadente, et prol te ſubito, vt cor* Aen 11, 828. ſimu dictis linquebat hab Ad terram non ſp *fluens. Notat haec celeritatem, et om totam fingit imag miſerandae ex vu procumbentis ſubit mllae.*

FLVMEN, *vt olim Olympici habebantu Alpheum flumen* Georg. 3, 180. Aut phea rotis praelabi *mina* Piſae. *Sic cele eſt* fluminum *comme ratio in ludorum de ptione* Georg. 3, 18. C tum quadriiugos agi ad *flumina* currus *mittit ludos inſtit dos in honorem Aug ſi Mantuam rediret, Mincium vero flum reſpexit.*

FOEDARE Aen. 2, Impulerat ferro Arg cos *foedare* Latebra *Impulit. Iul. Sc haec:* „Noluit *dilac re:* vel vt aliter q vulgus loqueretur. *uius notauit*, foed

ſæpe, ſed crudele a-
ëtam et Salluſtium.
tamen Cort ad Cat.
y ſignificare. Alii
e ſecundum Grae-
cipiunt. Quid e-
ſedius, quam du-
Graecorum latentes
ſendi? Recte. Ma-
placet illa poſterior
atio; nam ſuſten-
verbis: argolicas
s. * pro cruenta-
vulnerare. Aen. 3,
Obſcoenas pelagi
foedare volucres.
oedare et ſaepius
noſtrum, vt Aen.
. * vnguibus, i.
rare Aen. 4, 673.
ibus ora ſoror foe-

S pro lege Aen. 1,
ui foedere certo Et
re et laxas ſciret
iuſſus habenas. ad
, διαθήκη, quod
is modo leges non
s notat, cuius ſi-
ationis vſus in N.
am eſt. * aequum,
matrimonio iuſto;
quoniam legibus
arium bis matrimo-
ungi. Aen. 4, 520.
ſi quod non aequo

foedere amantis curae nu-
men habet.

FOETA, de enixa, quae peperit, ſumunt interpretes Georg 1, 50. Non inſueta graues tentabunt pabula foetas. graues, aegras e partu Heynius; Cerda nimis ingenioſe foetas ad ſequentem verſum transferebat, quem ſequitur noſtra editio, male.

FOETVS omnino de apibus, qui alueorum ſuboles Georg. 4, 231. bis grauidos cogunt foetus, nim. mellarii; duo ſunt tempora mellationis, tum vt mel eximant fugant apes ex alueario. * Georg. 4, 163. foetus adulti, examina noua. Dicit vero illos cogere ſ. abigere grauidos foetus, quia plena tenent aluearia. * de fructu Georg. 1, 55. Hic ſegetes, illic veniunt felicius vuae; arborei foetus alibi. Georg. 2, 429. Nec minus interea foetu nemus omne grauescit. Hinc de ſucco quo arbor viret Georg. 2, 56. Creſcentique adimunt foetus, vruntque ferentem. * Georg. 1, 189.

*de floribus nucis, vt ipſe locus docet.*

FOETVS *adiect.* *pro* plenus Aen. 1, 55. Nimborum in patriam loca *foeta* furentibus Auſtris Aeoliam venit. *Sic et* Aen. 2, 238. foeta armis. *Quae ſequitur, deſcriptio, ſummo poëta, virgilio digna, hoc eſt, longe praeſtantiſſima, quod ideo moneo, vt diſcant iuuenes mature ſingulas imaginis lineas contemplari, et hoc loco inde iudicare de vatum arte et virtutibus poëticis. Notandum eſt v. 9. h. l. poëtam vſum eſſe data opera voce* Auſtris *pro* ventis, *quia inde horriſonus quodammodo et pingens rem enaſcitur verſus.* conf. Luctari. * foeta *etiam eſt et grauida et partu liberata, vt* Aen. 8, 630. Fecerat et viridi *foetam* Mauortis in antro. *v. ſupra.*

FOMES, *de ipſa materia arida* Aen. 1, 180. arida circum Nutrimenta dedit, rapitque in *fomite* flammam. *Virgilium in illo loco imitatum Theocritum* Idyll. 22, 33. *et auctorem Hymni in cur.* verſ. 110. *d* Doruillius.

FORI, κατας̣ρωμ… Aen. 6, 412. Ind… animas Deturbat, … que *foros. Alii tal…* foros *interpretari …runt, vt ſint loca… bus inſederent naut… quibus numerand…* Seruius, *qui* foras *idem eſſe ac* fori … xant, *vacui ſunt …tis, arbitratur, et a… opinione non alien…* ſipater. *Alii vero* κατας̣ρωμματα, *…bus calculum adiic… cet non ſatis ac… de hac re loqu… Nam non illas vias… ceſſus, quibus intr… nauem, intellig… quod quidem non e… gligendum. Qui… probationis eſt, illu…* fori *pro* κατας̣ρω… *σι occurrunt in li… Senectut.* Cic. c. 6. alii malos ſcandant per *foros* curſant &c… *alio ſenſu accipi… poſſunt. Deinde … innuit, quod d… aperiatur, aut i… aut alia quaedam*

*et denique commodum ſenſum et cum conſequentibus conuenientem ſuppeditat. Nam ſequentibus Aeneam accepiſſe Charon fertur, et quid magis reſpondet naturae, quam introitus illo eſſe ab eo patefactos? Non tamen valde repugnemus, ſi quis priorem illam ſignificationem, qua* fori *ſunt* tabulata, *accipere malit, et ita, ni fallor, intellig.* Aen. 4, 604. Faces in caſtra (*claſſem, vt ſaepius apud noſtrum*) tuliſſem, Impleſſemque foros flammis.

FORMARE claſſem, *pro aedificare* Aen. 9, 80. Tempore quo primum Phrygia *formabat* in Ida Aeneas claſſem.

FORMIDO, *linea alias vocatur, quae verſicoloribus pinnis innectitur, qua re terrent et in retia feras repellunt venatores.* Georg. 3, 372. Hos non immiſſis canibus non caſſibus vllis Puniceaeue agitant pauidos *formidine* pinnae. * *religio, cultus.* Aen. 7, 607. Sunt geminae belli portae, ſic nomine dicunt Religione ſacrae et ſaeui *formidine* Martis, cf. verſſ. ſqq. *vide* Metus.

FORS Aen. 1, 381. *Forte* ſua Libycis tempeſtas appulit oris. i. *caſu ſuo. quae ſequuntur verba Aeneae profecto non bene lecta et tributae perſonae ab Virgilio, quidquid dicat* Seruius *ad h. l. et* Scaliger, *quorum prior ineptus, alter odioſus nugatur, et quidquid alii proferunt, vt* Cerda, *qui ex Plutarcho de laude ſui ipſius Maronem defendit, ceterique laudatores. Nimis apertum eſt, Virgilium h. l. illum verſum Homeri* Odyſſ. 1, 20. *καί μευ κλεος ὀρανον ἱκει imitari voluiſſe, ſed nunc non erat his locus.*

FORTIS, *ſimplic.* fortia *de factis fortibus, virtutis operibus* Aen. 8, 509. ſeclis effoeta ſenectus Inuidet imperium, ſeraeque ad *fortia* vires.

FORTVNA de *caſu.* Aen. 12, 593. Accidit haec feſſis etiam *fortuna* Latinis.

FOVERE, *amplecti, perſequi, amare.* Ecl. 3, 4. Ipſe Neaeram dum *fouet. Aegon amicam perſequens reliquit gregem et Damoetae male credidit.* Georg. 3, 420. fouere humum, *aſſidue ibi morari.* Idem Georg. 4, 43. ſub terra *fouere* larem, *de apibus.* * *curare, medicari.* Georg. 2, 135. animas et olentia Medi ora *fouent* illo, et ſenibus medicantur anhelis. * *conſeruandum curare, tueri.* Aen. 4, 218. Quippe tuis ferimus famamque *fouemus* inanem *i. e. ideoque inaniter tibi fidem habemus, et te tam potentem tantumque gubernatorem dicimus.*

FRAGILIS Ecl. 8, 82. *fragiles* incende bitumine lauros. *h. e. crepantes, fragorem edentes dum vruntur. habet iam ſic* Lucretius L. 6, 111. Et *fragiles* ſonitus chartarum commeditatur. *Imitatus vero noſter* Theocritum Ecl. 2, 23. 24. Δελφις εμ᾽ ανιασεν. Εγω δ᾽επι Δελφιδι δαφναν Αιθω. χιως αυλα λακεει μεγα καππυρισασα. *Erat autem haec res boni ominis.*

FREMERE, *ita vt exprimat hoc vocabulum noſtrum Schnauben, quod ſignum eſt equorum alacritatis. Solebant ex equorum vel moeſtitia vel alacritate euentum futurum dimicaturi colligere* Aen. 12, 82. Poſcit equos gaudetque tuens ante ora *frementes.* * *cum quarto caſu* Aen. 5, 555. quos omnis euntes Trinacriae mirata *fremit* Troiaeque iuuentus. *cum fremente, ſonante applauſu proſequitur! Sic etiam aſſentiri cum ſonitu, aut ſtrepitu, de multitudine. bene* Aen. 1, 563. cuncti ſimul ore *fremebant* Dardanidae. *expreſſit illud Homeric.* Il. α. verſ. 27. ενϑ᾽ αλλοι μεν παντες επευφημησαν. *quod verbum et alibi ita inuenitur.*

FRENARE Aen. 1, 58. Luctantes ventos tempeſtateſque ſonoras Imperio premit, eſt vinclis et carcere *frenat. ſuauiter* frenare,

*cum praeceſſerit*
. vinclis et carcere
inculis in carcere
*omnes.*
M Aen. 12, 568.
*renum* accipere et
parere ſatentur.
VS Georg. 4, 104.
*la* tecta, *relicta,*
*non habitantur aſ-*
*fouentur.* * *mor-*
Georg. 4, 506. Illa
n Stygia nabat iam
*'a* Cymba. *ibid.*
*de Eurydice iterum*
*mmiſſa:* Eurydicen
pſa et *frigida* lin-
ih miſeram Eurydi-
anima fugiente vo-
*et ita vocabulum*
*s; ſemel annotaſſe*
*ſit.* * frigidus an-
Ecl. 3, 93.
, *ſimpliciter de*
*tempore apud po-*
Georg. 3, 279. aut
nigerrimus Auſter
ur, et pluuio con-
*frigora* coelum.
*arunt h. l. docti*
*an cum de Auſtro*
*rmo ſit, frigoris*
*onem hic bene fe-*
*poëta* Optime de-
*locum, iſta, quam*
*cimus, ratione*
*us; vt enim plu-*

*uia tempeſtas plerumque eſt frigidiuſcula, hanc rem, quae raro aliter accidere ſoleat, arripiunt poëtae, vt conſtans pluuii temporis ea effingant epitheton.* Georg. 4. 261. frigidum *vocat* Auſtrum, *quem alias* Georg. 1, 462. humidum *dixerat.*

FRONS, *variae ſcenae frontes, de immutationibus ſcenae* Georg. 3, 24. 25. Vel ſcena, vt verſis diſcedat *frontibus; vtque purpurea intexti tollant aulaea Britanni. ſcenae tunc erant verſatiles, quae circumagebantur vt diuerſae partes oſtenderentur, et ſic* frontes *verterentur.* Diſcedat *ad id pertinet, quod ita erant fabricatae, vt a ſe diuelli partes, et vero etiam coniungi poſſent. vid.* Pegma P. I. Indicis. *Aulaeum autem non pro noſtro more ſuperne affixum inde demittebatur, ſed a ſolio in altum tollebatur, ad obuoluendam ſcenam; ita imagines pictae quales ſunt h. l. intexti Britanni, qui bellicoſa ſpecie cum ſenſim e ter-*

*e terra ſurgere ſic videntur, tollere bellum dicuntur.* cf. Ouid. Metam. L. 3. verſ. 111-14.

FRVSTRARI Aen. 6, 488. Inceptus clamor *fruſtratur* hiantes; elegant. *Quaeſitum eſt, qui fieri potuerit, vt clamare haud potuerint, cum tamen cum illis Aeneam loquutum eſſe liqueat. Paucis reſponderi poteſt ex natura idolorum id eſſe depromtum, vt in magico ſuſurramine, quod refert* Appuleius Lib. 3. *in re magica &c. ſitum fuerit colloquium.*

FVLMINEVS, *de Heroe praeclare* Aen. 9, 812.

FVNALE *eſt, quod intra ceram eſt, dictum a funibus quos ante vſum papyri cera circumdatos habuere veteres. Alii* funalia *appellarunt, quod in fune vt cincendula lucet, quos Graeci πυρσὰς vocant. Varro de vita pop. Rom.* Facibus aut candela ſimplici aut ex funiculo facta, cera veſtita, quibus ea figebant, appellarunt *funalia.* Aen. 1, 731. noctem flammis *funalia* vincunt.

FVNDA, *retis ge culum* (βολος *funditur in aq* org. 1, 141. at latum *funda,* berat amnem, tens; pelagoque hit humida li tum petens *expi* nius *de medio* *minis; ſic* B *quoque, qui e affert* flumen al *quae an huc p dubito. Fuer ante* Seruium, amnem *diſti* altum petens *herent ad ma tionem. Et n que videtur ratio incommod ſertim ſi ad tum artis v cum alius latu transnauigat, ro iam ſecurior tit, et in ipſo catur.*

FVNGVS, *de ſol partibus atque quae ex ellychn gi ſpeciem ex* Georg. 392. t *cerna fictili)* c rent, ſcintillar et putres concre

gos. *Bene adiicit* pu-
tres.

FVNVS, *de ipſa morte* Aen. 11, 28. Abſtulit atra dies, et *funere* merſit acerbo. *audacter dict.* funere, *morte aliquem mergere.* * funera pati *intelligo ego de calamitatibus, interitu nauium, vrbis Troiae, et ſociorum.* Aen. 1, 236. Quibus tot *funera* paſſis cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis. * *de cadauere, mortuo.* Aen. 9, 491. Quo ſequar, aut quae nunc artus, auulſaque membra Et *funus* (*corpus*) lacerum tellus habet, *ſic etiam ego capio* Aen. 4, 618. vidensque indigna ſuorum funera, *indigne foedata.*

FVR, *ſeruorum communis appellatio* Ecl. 3, 16. Quid domini faciant, audent quum talia *fures?*

FVRIAE ventorum, *poëtice et noue de procellis impetuoſis.* Aen. 10, 694. rupes vaſtum quae prodit in aequor Obuia ventorum *furiis*, expoſtaque ponto.

FVRTVM, *de latenti nocturna caede* Aen. 9, 356. Hic *furto* feruidus inſtat. *vide* h. v. in Claue Ouidiana.

FVSVS, *nota res in manibus parcarum, quae ſi humanas res moderantur aut tempora, id ſuis fuſis facere dicuntur.* Ecl. 4, 46. Talia ſecla, ſuis dixerunt currite *fuſis* parcae. *Ita* Catullus 60, 320. Currite ducentes ſub tegmina, currite *fuſi.* *Id vult Virgilius: dixerunt parcae ſuis fuſis currite per haec tam felicia ſecula, ita vt non interrumpantur vnquam, id enim infeſtum erat.*

FVTILIS, *fragilis.* Aen. 12, 740. Mortalis mucro glacies ceu *futilis* ictu diſſiluit. Aen. 11, 339. conſiliis habitus non *futilis* auctor, *inanis, inutilis.* *vide* h. v. in I. Part. Clauis.

## G.

GALERVS, *genus pilei in modum galeae* Aen. 7, 688. pars ſpicula geſtat Bina manu, fuluosque lupi

lupi de pelle *galeros* Tegmen habent capiti. *vide* Varron. de L. L. 4, 23. Iunius *putat reſpondere hunc pileum ei, quem Dionyſius vocat* πιλον κωνοειδη.

GAVDERE, *Alacritatem voluit leonis exprimere gaudii verbo* Aen. 12, 6. Gaudetque comantes Excutiens ceruice toros. *ſuauiter, ad imaginem veram effingendam!*

GEMERE, *ſuauiter et poetice de fluuiis* Aen. 5, 806. cum — Millia multa daret leto, *gemerent*que repleti Amnes, nec reperire viam atque euoluere poſſet In mare ſe Xanthus. *comp. cum h. l.* Iliad. Φ, 9. ſqq.

GEMINVS Aen. 7, 450. quaerentem dicere plura Reppulit et *geminos* erexit crinibus angues. *Atqui omnes erexit? Ergo* ſimiles *explic.* Seruius. *Quod cum profecto ſit frigidum,* Burmann. *malit* gelidos. *Sed quidni* duos *praecipue? Aut forte* extraxit? *quia ſequitur* verbera inſonuit. *ut verſ.* 346. Vnum de crinibus anguem Conlicit; *adeoque* e[illegible] *ctum.*

GENERATIM, *per* [illegible] *gula genera* Georg[illegible] 35. Quare agite, o, [illegible] prios *generatim* d[illegible] cultus, Agricolae, [illegible]

GENIALIS, *magni*[illegible] *inſtar eius rei, qua*[illegible] *ptiis in honorem* [illegible] *paratur.* Aen. 6, [illegible] Lucent *genialibus* [illegible] Aurea fulcra toris, [illegible] *que* tori geniales [illegible] *magnifici, lecti ad*[illegible] *cumbendum, tales,* [illegible] *les in nuptiis in* [illegible] *rem genii ſternu*[illegible] *Quem ſenſum etiam* [illegible] *bat, vt* Cerda [illegible] Hor. ep. 1. L. 1, 87 [illegible] *ctus genialis* in aul[illegible] * *quodcunque tale e*[illegible] *eo liceat genio ſu*[illegible] *dulgere,* geniale d[illegible] Georg. 1, 302. M[illegible] que inter ſe laeti [illegible] uia curant; Inuita[illegible] *nialis* hiems, cu[illegible] reſoluit. *Hiems ag*[illegible] genialis.

GENITALIS Georg[illegible] 324. Vere tument [illegible] et *genitalia* ſemin[illegible] cunt; *quibus pro*[illegible] *tur fruges.*

GENS *pro genere, aut grege* Georg. 3, 73. et pecori eſt idem dilectus equino Tu modo, quos in ſpem ſtatues ſubmittere *gentis* Praecipuum iam inde a teneris impende laborem. *ibid.* 122. Neptunique ipſa deducat origine *gentem. ibid.* 158. *continuoque notas et nomina gentis inurunt, de more; vid. ad h. loc.* Cerdam, *et ad* Georg. 1, 263. *genus et nobilitas et patria deſignabatur, atque dominus.*

GERERE *de imitatione vel ſimili ſpecie* Aen. 12, 472. Cuncta *gerens*, vocemque et corpus et arma Metiſci. * gerere nomen, *de celebritate famae* Aen. 2, 90. Et nos aliquod nomenque decusque *geſſimus*, i *nominis decus.* * Aen. 2, 156. vittaeque Deum, quas hoſtia *geſſi*, *ex more veterum, quo hoſtiae vittis cingebantur. vt ex Antiquitt. notum.*

GLACIALIS, *epithet. hiemis pulchr.* Aen. 3, 285. Et *glacialis* hyems aquilonibus aſperat vndis. *vide* Aſperare.

GLISCERE, *creſcere, augeri, Et quidem latenter creſcere, Vox cum delectu vſurp.* Aen. 12, 9. Haud ſecus adſcenſo *gliſcit* violentia Turno. *Bene ergo hoc verbo vtitur, de quo ait:* Vltro implacabiles ardet Aen. 12, 3.

GLOBVS flammarum, *venuſte* Aen. 3, 574. Attollitque *globos* flammarum, et ſidera lambit. *Tota deſcriptio longe excellentiſſima. lege ipſum locum et conf. vocab.* Ruina. * *de aſſurgente puluere.* Aen. 9, 36. Quis *globus*, O ciues caligine voluitur atra. *bene* voluitur, *de globo. cf. verſ.* 33.

GLOMERARE fuga, Aen. 4, 155. Agmina cerui puluerulenta fuga *glomerant. ſuauiter* Puluerulenta, *nec minus* glomerare; *rem ſubiicere videntur verba oculis.* * *bene* Aen. 2, 315. Sed *glomerare* manum bello, et concurrere in arcem, Cum ſociis ardent animis. adde Aen. 9, 792.

Acrius hoc Teucri clamore incumbere magno et *glomerare* manum.' * *de multitudine eunte* Aen. 1, 504. mille ſecutae Hinc atque hinc *glomerantur* Oreades. * *de Aetna igniuomo cum inſigni virtute pingendi.* Aen. 3, 577. Cum gemitu *glomerat* fundoque exaeſtuat imo. * greſſus glomerare *eleganter de equo in palaeſtra exercitato* Georg. 3, 117. equitem docuere ſub armis Inſultare ſolo et greſſus *glomerare* ſuperbos. *Quod proprie hic eſt equi, id equiti inſedenti recte tribuitur* v. 191. 192. *fere idem* carpere mox gyrum incipiat, gradibusque ſonare Compoſitis ſinuetque alterna volumina crurum Sitque laboranti ſimilis.

GRACILIS auena, *tenuis* Aen. 1, 1. Ille ego qui quondam *gracili* modulatus auena Carmen, et egreſſus ſiluis vicina coëgi. *Quaerunt interpretes, cur* gracilem *auenam dixerit; res vero eſt in promptu, namque ſtilus, Bucolicorum tenuis eſt. vocab. reſpicit Bucolica voc.* vicina *Georgi amarem lectionis ſpeciem, quamplu doctos viros laud qui diſputarent, ſi priores quatuor v Virgilii, an Tuc Varii, qui recen hoc opus eos adiic Sed ſanus poeticae ſenſus, et doctus ſ mecum conſpirabit ſpero, ſi dicam, eſſe eos verſus Vir nos.* Marcklandus ad tii. Silv. 3, 8. *plura ctiora dare poteſt; ego profiteor, hos ſus non redolere V lianam rationem. que repugnat pri legibus epici carm de ſe poëtam talia in tio carminis iactare, inde verſus tertius:* quamuis auido pare arua colono *habent cio quid ſuperflui, et plicentis ſtili; den illud* At *verſu* 4 *tu ſenſum. Tandem n apertum eſt, Virgil in initio carminis Homerum imitat qui ſic Odyſſeam inci*

Av

*Ἄνδρα μοι ἔννεπε* &c. *Accedit vt his verbis Aeneidos initium faciant* Ouid. Amor. 1, 15, 22. et Martial. 8, 51. *et Seruius ita eos interpretetur, vt diſerte dicat, a propoſitione* fieri initium. *Iudicat mecum etiam Francogallus le Boſſu* libr. 3, c. 1. hos verſus Virgilio plane indignos, *et a primordio bono docti epici poëtae prorſus abhorrentes, vt taceam, quod iam* Burmannus *vidit,* coëgi, vt parerent *eſſe phraſin minus elegantem, licet in tali re vix noſtro iudicio praeſertim in poëtis, fidendum ſit. Vox* gracilis *autem ita etiam antiquis nonnullis poëtis vſurpata eſt, vt notet* ſtilum tenuem; *exempla protulit* Cerda *ad h. l. ex* Propertio, *qui* graciles Muſas *dixit de carminibus tenuis orationis, et ex aliis. Sed cur* vicina arua *dicantur, nemo intelligit.*

GRADIVVS pater, *nomen Martis* Aen. 3, 35. Nymphas venerabor agreſtes *gradiuum*que patrem Geticis qui praeſidet aruis. *Dicitur* gradiuus, *quod* graditur *quaſi in pugnis. Mihi pingi maieſtas Dei hoc verbo, in pugnis magnis greſſibus, qui eum decent, incedentis, videtur. Omitto omnia alia explicationis genera.*

GRAIVGENA, *Antiqua vox pro* graeco. Aen. 3, 550. *Graiugenum*que domos ſuſpectaque linquimus arua.

GRAMEN ſegetis. Aen. 7, 808. Illa vel intactae ſegetis per ſumma volaret *gramina* (*cuſpides*) nec teneras curſu laeſiſſet ariſtas, vel mare per medium, fluctu ſuſpenſa tumenti Ferret iter, celeres nec tingueret aequore plantas. *Quam bella deſcriptio volitantis, rapidae virginis. Laudat h. l. pluribus* Marmontel dans la poëtique francoiſe. Tom. I. pag. 2.

GRANDAEVVS, *vox forte a Virgilio nata* Aen. 1, 121. Qua (nam) rectus Abas et qua *grandaeuus* Alethes. *poſtea plures poëtae,* Ouidius *alii.*

*aliique hoc vocabulo vſi ſunt.*

GRATIA *pro* vtilitate Georg. 1, 83. ſic quoque mutatis requieſcunt foetibus arua. Nec nulla interea eſt inaratae *gratia* terrae. *per fructus ſuos ager ſit gratioſus. Diſſentiunt, vt video, interpretes in explicatione huius loci, neque certi aliquid quisquam addidit. Obſeruandum vero eſt ne illud, quod dicit* nec nulla *more conſueto ſumatur, affirmando, vt fere omnes intellexerunt, et quo inductus Seruius per* λιτοτητα *dictum arbitrabatur, oblique, ſane. Conſtant vero verba Virgilii a verſu 73. ſic optime: poſt legumina et vicias farra ſeres iterum, lina autem auenae et papauera in illo agro non ſerenda, nimis enim vrunt et exſiccant eum, ſed tamen ſi alternis annis tales fruges ſeruntur vt ſcilicet vrentes excipiant aliae, quae minus ſucci deſiderant, et agrum non exſugunt, facilis ſit agri labor, ſub quo non ſuccumbere debeat, tu modo eum adiuues, et fimo atque cinere ſub arationem recrees. Ita enim neceſſe non eſt, vt requieſcat ager noualis, (quod commendauerat* v. 71.) *ſed alternis illis annis, quibus leues fruges fert, requieſcit iam quaſi, et tu habes hanc vtilitatem, vt nec quaeri debeas (quod forte ſit iis annis, vbi interquieſcit ager) nullam eſſe agri tui vtilitatem, quia noualis ſcilicet et inaratus iſto anno ſit.*

GRAVATVS, nodis grauatum robur, *de claua Herculis* Aen. 8, 220. rapit arma manu: nodisque *grauatum* Robur. Grauatum *pro* graue *dixit.*

GRAVIDVS imperiis, *qui multos reges regit eſt* Aen. 4, 229. qui *grauidam* imperiis belloque frementem Italiam regeret.

GRAVIS *fortis* Aen. 12, 458. Fecit enſe *grauem* Thymbraeus Oſirim. Salluſtius fragm. incert: Luſitaniae *grauem* ciuitatem.

tatem. *auctoritate pollens, venerabilis. Aen. 1, 155. pietate grauem ac meritis ſi forte virum quem Conſpexere, ſilent. * auro dona grauia intelligo ego aurum ipſum; dona grauia, quia auro conſtabant. Aen. 3, 464. Dona dehinc auro grauia, ſectoque elephanto Imperat ad naues ferri. verba ſecto elephanto non retulerim ad grauia, ſed capio dona elephanto ſecto pro ex eleph. ſ. vt ſaepiſſime, i. e. ebora. Nihili eſt quaeſtio Seruii „vtrum aurea, an „quibus non totis aureis „addito auro pondus ac„ceſſerit?„ * Ecl. 1, 50. Non inſueta graues tentabunt pabula foetas. vid. foetus. Si poſt tantos viros, qui hunc locum tentarunt, licet dicere quod videtur, ſimpliciſſimus eſt ſenſus et rei magis conueniens, ſi foetae intelligantur praegnantes, his enim pabula maxime ſalubria, cuiusmodi ſunt conſueta, procuranda ſunt, graues additum ornatus cauſa, non propriae ſignificationis. Non audiendi, qui, quod duo hic coniungantur adiectiua, regerant. * Georg. 3, 415. galbaneoque agitare graues nidore chelydros. graues chelydri quod foetore intolerabiles aut venenoſi. Alii legere malunt graui nidore, male, vid. Heynium n. Georg. 3, 451. Elleborus grauis, graui odore.

GVRGES curuatus, de fluctibus impetuoſis, ſinuantibus Aen. 3, 564. Tollimur in coelum curuató gurgite et idem Subducta ad manes imos deſidimus vnda. praeclara deſcriptio!

GYRVS interior, breuior. Aen. 11, 695. Orſilochum fugitas, magnumque agitata per orbem Eludit gyro interior ſequiturque ſequentem. pulchra deſcriptio: de voce gyro. cf. I. Part. Clav. * bene de ſerpente Aen. 5, 85. Dixerat haec: adytis quum lubricus anguis ab imis Septem ingens gyros ſeptena volumina traxit. Verba omnia proinde lecta!

Eius-

*Eiusmodi vero ſigna ſolemnia fuere quae* angues *indicarent, quos* genios *loci credebant. Hoc loco vero, in tota illa narratione* Virgilius *eſt imitator illius portenti Homer.* Iliad. β, 308. &c. *quam comparare neceſſe eſt c. h. l.* * Georg. 3, 117. equitem docuere ſub armis inſultare ſolo et greſſus glomerare ſuperbos; *qui locus conf.* cum Georg. 3, 191, et 192. vbi carpere *gyrum.* vide Glomerare.

## H.

HABENA, *de funibus nauium recte explicat* Seruius *in* Aen. 6, 1. Sic fatur lacrymans, claſſique immittit *habenas. Recte etiam notatum eſt eſſe imitationem Homeri, qui* Odyſſ. δ, 782. ἐντύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματινοισιν. *et* Odyſſ. β, 426. ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ ἐϋστρέπτοισι βοεῦσι. *i. e. loris bouis, his enim vtebantur antiqui. Omnino notandum, et maiorem partem huius* ſexti libri, *ita vt* quinti *conſtare imitationibus Homericis.* * Aen. 5, 662. furit immiſſis Vulcanus *habenis. noue dict. a poëta. ignis vi ſua, ſuo impetu furit, vt equus ruens immiſſis habenis.* * teres Aen. 11, 579. et fundam *tereti* circum caput egit *habena. habili, bene tortili.* * Aen 12, 499. ſuſcitat, irarumque omnes effundit *habenas.* cf. Lib. 1, 63.

HABERE Ecl 3. 52. Quin age ſi quid *habes. potes.* * *eſt proprium in re pecuaria* habere pecus *nutrire, ſeruare bene habitum.* Georg. 1, 3. quis cultus *habendus* ſit pecori. Georg. 3, 159. Et quos aut pecori malint ſumittere *habendo.* * Hoc *habet,* i. e. *lethali percuſſus eſt vulnere. Apud antiquos enim haec erat nota formula, inprimis de gladiatoribus:* hoc habet, *quod nunc,* peractum eſt. *Sic Terentius:* Certe captus eſt, *habet.* Aen. 12, 296. Hoc *habet,* haec melior magnis data victima Diuis. *Sane ſarcaſmos*

r *eſt*, *quaſi de loci*
*te inuentus*; *nam*
*ſuper aras cecidit*,
iaec melior magnis
iſtima Diuis.

Georg. 2, 92.
bus hae terris *ha-*
leuioribus illae,
*uae ſ. vites. ſi qua*
*arbori cuidam eſt*
*modatior*, *in ea*
illis *et maxime vi-*
Colum. 3, 2. *quae-*
*ites terrae medio-*
*laetantur.* * arcus
, 322. humeris de
*habilem* ſuſpende-
nm. Seruius „a-
ſexui,„ *explicat*,
ſexui? habilis ar-
*aptus*, *decens*, *et*
*bene tractare poſ-*
*mus. vid. hoc. vo-*
*l. Part. Clauis.*

S Georg. 1, 52.
s locorum, *natu-*
*mius agri*, Φυσις
ης, *vt Xenophon*
conom. 16.

E Georg. 2, 422.
vlla eſt oleis cura
ſemel *haeſerunt*
aurasque tulerunt.
unt aruis, *radices*
*it.* cf. 318. *Ma-*
Heynius *verſum*

*noſtrum* 422. *trahi ad id*, *quod ſequitur*, *non vero coniungi cum prioribus verſibus*, *id quod fit apud omnes fere*, *ſic enim frigidiuſculus ille verſus videatur. Nobis ſane nunc ita videtur.* Auras ferre arbor *dicitur*, *ſi iam validior*, *nec prorſus recens ac tenuis.* * Aen. 7, 533. *Haeſit* enim ſub gutture vulnus, et vdae vocis iter, tenuemque incluſit ſanguine vitam. Haeſit vulnus. i. *manſit infixum*, *bene* iter vocis incluſit, *nec minus*, tenuem vitam. * *immutabile eſſe* Aen. 4, 614. Et ſi fata Iouis poſcunt, hic terminus *Haeret.* * haeret vox, *obmuteſcit* Aen. 4, 280. Arrectaeque horrore comae et *vox* faucibus *haeſit.*

HASTA Aen. 6, 760. Ille, vides? pura iuuenis qui nititur *haſta.* *Contra omnes interpretes aſſeruit* Cerda *ſub* pura haſta *ſceptrum intelligendum*, *id quod multis exemplis effecit. In quo conſentio*, *quum* 765. *is*, *cui* haſta *tribuitur*, *tanquam*

*rex*

*rex indicetur.* cf. Cerda *ad h. l.*

HASTILE *dicitur* ramus, *teret et rotundus, aptus haſtis faciendis, et ab ipſo hoc vſu dictus* Aen. 3, 23. cornea ſummo virgulta et denſis haſtilibus horrida myrtus. *non voc.* horrida *ad terram referendum, ſed ad ipſam myrtum, quae* horret *denſis ramis. vox* haſtile *ita occurrit etiam paullo abhinc* verſ. 37.

HAVRIRE, *emetiri, peragrare, quaſi adimplere* Georg. 4, 426. *de ſole medio. Et* medium ſol igneus orbem *hauſerat. Eleganter quoque de pauore* Georg. 3, 105. Exſultantiaque *haurit* Corda pauor pulſans. *Et phyſicam vim expreſſit poëta.* Pauorem *vero hic omnes affectus ſignificare, quibus turbantur homines, dum curſu certarent, monet* Heynius. * *occidere, audacter.* Aen. 2, 600. ni mea cura reſiſtat iam flammae tulerint, inimicus et *hauſerit* ignis. *vide hanc vocem in laue Ouidiana.* * latus, *confodere* Aen. 10, 314. Per tunicam ſqualentem auro latus *haurit* opertum. *vide* Haurire *in Clav. Ouid* apertum latus *eſt, quod aperuerat. ὕστερον πρότερον grammatici vocant.* * haurire coelum i. *aërem* Aen. 10, 899. Vt auras Suſpiciens *hauſit* coelum, mentemque recepit. * ſupplicium, *noue pro* luere Aen. 4, 383. Spero equidem mediis, ſi quid pia numina poſſunt, Supplicia *hauſurum* ſcopulis. *Similiter fere Cic. Tuſcul.* 1, 35. *hauſi* calamitates. * *improprie, ſed eleganter ſaepius vtitur noſter hoc vocabulo, vt* auribus *hauſi: vbi a ſenſu corporis conuertit verbum ad ſenſum animi. En varietatem* Aen. 12, 26. Sublatis aperite dolis ſimul hoc animo *hauſi.*

HAVSTVS Georg. 4, 220. Eſſe apibus partem diuinae mentis, et *hauſtus* Aetherios dicere. *h. e. ſpiritus emanantes ex anima vniuerſi, quae igneae aethereaeue naturae eſſe credebatur.*

› *ille locus eſt*
›*ia pythagori-*
›*ui hanc in ea*
›*ebantur, pla-*
› *et ſtoicorum;*
*mas eſſe par-*
*iuerſi ſeu ani-*
*li, quae ſi cor-*
*quant, eo re-*
*Inde eſt quod*
26. 127. *dicit*
: ſideris in nu-
que alto ſucce-
*h. e. animae*
*oelum inter ſi-*
*ant, ibi reci-*
*b Aethere ſeu*
o. * Georg. 4,
quando ſedem
eruataque mel-
ris relines (*e-*
*orem in noſtra*
prius *hauſta*
*s legitur*) ſpar-
m Ora (*idem*
ue, fumosque
tende ſequaces.
*iſſicilis non ob*
*verae impedi-*
*d etiam ſen-*
*e eruendum.*
: hauſtu aqua-
*ſite dixiſſe vi-*
aqua hauſta
e ſeu eluere.
*ratione expli-*
us, *niſi quod*

fouere *ſimpliciter explicat pro tenere, continere. poteſt vero locus* Georg. 2, 135. olentia Medi ora fouent illo et ſenibus medicantur anhelis *optime huc trahi. vid. voc.* fouere. Sparſus *ornatus cauſa additum, cum enim aquam hauris, ea quaſi ſpargitur ſeu imbuitur. Qui* ſparſus *per* ſpargens *explicant, male interpretantur. Sed eſt varia interpretum quoque opinio de ratione huius praecepti.* Seruius *aqua ſpargendas eſſe apes monet, ne irritatae noceant; amplectitur hanc ſententiam* Cerda. Philargyrius *lepide ſane ſic explicat, vt eo ſigno ſilentium ſit mellario impoſitum.* Burmannus *et qui eum ſequitur* Heynius *de purificatione oris intelligunt, quia malus odor ingratus apibus, addam etiam ipſi melli noxius. Hanc ob rem maluerunt etiam cum* Heinſio *legi* v. 228. ſedem auguſtam, *ſancte, caſteque adeundam ſcilicet. „Imprimis, ait „Plinius, praecipitur,*

„*vt lauti purique exi-* „*mant mella. Habet* Cerda *plura, quae huc pertineant ad verſ.* 49. *Fumus vero adhibendus, quo apes abigantur vid.* Plinius c. 16. Colum. c. 15. *Quae autem res ipſa facit, vt vix conquieſcere in poſteriore quoque ſententia poſſim. Os eluendum prius, ne graueolentia oris fuges apes, at quid tamen in manu* fumi ſequaces? *Videtur hercle locus aliam deſiderare explicationem, quam quae data ab interpretibus. Sic fere coniicerem duo praecepta dediſſe Virgilium ei, qui aluearia adire vellet et mella capere, primum vt lautus accederet purusque, ne mel nimirum inficeretur, aliqua ſorditie: deinde vt fumum ſemper prae ſe ferret ad abigendas apes,* fouere *itaque* ora hauſtu aquarum *idem ſit ac abluere ſe, et os atque manus quoque, quas tamen deinde vocat. Confirmatur hoc eo, quod addit* ſparſus, *ad rem deſcribendam.* fouere *de*

*lauatione quoque non ſolitum videri pot... cum aqua recree... quaſi membra, pro... nire enim et miti... ſaepius, imo de r... adeo frigidis vſurp.* ... Geſneri theſaurum.

HEBETARE viſus, *ob...riores facere, eleg.* ... 2, 605. omnem ... nunc obducta tuenti ... tales *hebetat* viſus ti... humida circum ca... nubem eripiam. *P... tota illa fictio ex Ho...ro* Iliad. E, 127. *ſu... ſed mihi non aeque ... vſurpata videtur a ... gilio. Cur enim V... h. l. Aeneae oculos ... rit, vt diuos cognoſc... Cur? quo cernere p... diuos ſolos perdere T... iani? Atqui hoc m... credere debebat, n... ideo tanto miraculo ... erat. Cur itaque? Neſcio plane ego. Q... ſequuntur verſibus ... quentibus, eo magis adducunt vt dubitem ... felici Homeri hoc ... imitatione. Longe ... res eſt apud Homer... namque Diomedem ... cit. diuos cognoſc...*

*op...*

*at, niſi occidi de-*
*quod Minerua*
*llo modo poterat,*
*n eo vti in bello*
*no habebat, id*
*t poſtea factum.*
*, fluuius Thra-*
*uxta Cypſala op-*
Aen. 12, 330.
apud gelidi cum
concitus *Hebri*
eus Mauors cli-
repat.
RVS Veſperus.
30. deſerit Heſpe-
etam. *Obſeruat*
*s a graeco quo-*
*oëta ductam eſſe*
*nem, qui in Theſ-*
*rte habitans no-*
*luentum ſic de-*
*at, tali enim vi-*
*r Veſperus oriri*
*te Oeta. Caete-*
*Damon hic per*
*um nuntiat Mo-*
*iorem noctis ad-*
*n.*
NVS Aen. 8, 543.
ignibus aras Ex-
*Heſternum*que La-
*ui pridie ſacrifica-*
*eum Larem rur-*
*citat igne ſacro*
*vide* Sopitus.
*auere, ambire,*
*enter exſpectare*

Georg. 2, 508. hunc plauſus *hiantem* Per cuneos (geminatus enim) plebisque patrumque Corripuit. *Alii aliter ſenſum diuidunt. nos ſequimur* Heinſium, *cum in eo, quod* geminatus *legendum ſit pro* geminatur, *tum quod* geminatus enim *parentheſi concludamus, cetera coniunctim legamus. Elegans vero verſus videtur; de illis loquitur poëta, qui auram vulgarem captare ſolent, quos ille plauſus corripit ſeu percellit, commouet animum, quique in theatrum venientes plauſum dari ibi ſolitum, hiantes, ore quaſi ſectantur, et oculis modo ad primos proximosque ordines coniectis modo ad altiores et viliores, geminatus enim et a principibus exſpectatur et a plebe. Pulchre inhaeſit poëta ſignificationi* hiare, *h. l. de hac re.*

HIBERNVS Ecl. 10, 20. Vuidus *hiberna* venit de glande Menalcas. *vid.* vuidus. * *procelloſus* Ge-



org.

org. 4, 474. *hibernus* imber. cf. Hiems.

HIBISCVS, *maluarum agreſtium genus* Ecl. 2, 30. Hoedorumque gregem viridi compellere hibiſco. *Intelligendum h. l. de virga* hibiſci, *qua gregem agit paſtor.*

HIEMS, *ſimpliciter pro tempeſtate* Georg. 3, 470. Non tam creber agens *hiemem* ruit aequore turbo Georg. 1, 320. Omnia ventorum concurrere proelia vidi Quae grauidam late ſegetem — Sublime expulſam eruerent; ita turbine nigro Ferret *hiems. Varie interpretantur hunc locum, de conſtructione enim inter plerosque non ſatis conuenit. Optime* Heynius *rem totam conſtituit in commentario ſuo; Variauit, inquit, poëta orationem, cuius naturalis ordo hic erat: vidi ventos, ſeu ventorum proelia concurrere et hiemem ferre. h. e. cum dicit vidi — vt ita hiems ferret; omiſit particulam copulandi.* Georg. 1, 391. Nec nocturna quidem carpe penſa puellae Neſci *hiemem h. e. tempeſ horridiores.* * *Si pro procellis* Georg 197. Hyperboreis a lo quum denſus ab Incubuit Scythiaeque *mis* atque arida di Nubila. * *pro ſignis malibus.* Georg. 2, Quum rapidus ſol N dum *hiemem* conti equis.

HILARANS Ecl. 5, 69 multo inprimis *hila* conuiuia Baccho. „*h ritas praecipue de* c *dicitur*„ *h. l. adn* Cerda.

HISCERE *elegantiſſime eo, qui prae mo non loqui aperte po ſed per ſingultum ſin la verba, aut ſonos ſ miſſe prodit* Aen. 3, Vix pauca furenti Su cio, et raris turbatus cibus *hiſco. bene* raris cibus.

HONESTVM, *pulchr formoſum, inter po conſueta ſignificatio, eccleſiaſticis ſcription deinde adamata;* T tullianus *ſaepius ea tur. de Bacchi v* Gec

Georg. 2, 392. Caput *honeſtum. de elegantia huius loci vide* Heynium; *tam multa complexus eſt ea allegoria Virgilius. conferenda praeterea ſunt, quae ſub* oſcillum *dicentur.* Aen. 10, 133. Dardanius caput ecce puer detectus *honeſtum, quae ſequitur comparatio elegans laudatur et fuſe explicatur a Francogallo* Le Boſſu du poëme epique libr. 1. c. 6.

HONOR arborum, *ſiluarum, pro fronde frequenter apud poëtas.* Georg. 2, 403. Frigidus et ſiluis aquilo decuſſit *honorem.* * *ſimpliciter pro ſacrificio. ſic* Georg. 3, 486. ſaepe in *honore* Deûm medio ſtans hoſtia ad aram. * *de pudicitia, illibata iuuentute, qui vere poteſt et ſolet eleganter* honor *dici* Aen. 1, 32. ſpretaeque iniuria formae Et genus inuiſum et rapti Ganymedis *honores.* ſpretam formam *referendum eſſe ad iudicium Paridis, apertum eſt* cf. Faſt. Ouid. 6, 43. genus *vero* inuiſum *pertinet ad* Electram pellicem *Iouis ex qua Dardanus natus, vnde Troiani ducunt originem.* Rapti *denique* honores *reſpiciunt fabulam de Ioue, qua narratur puerum Ganymedem a Ioue raptum* cf. Valer. Flacc. 2, 414. *vbi raptus fuſius deſcribitur et* honores *Ganymedis. Adde* Ouid. Met. 10, 155. *Sunt qui* raptos honores Ganymedis *intelligant de honore quo in coelo* pincerna Iouis *receptus eſt, loco Hebes, quae antea hoc munere infundendi et miſcendi nectaris vſa erat. Sed illi ne refutatione quidem digni.* * Aen. 1, 53. ſupplex aris imponat *honorem; tura in meum honorem, ſuauiter.* * *Sic et* Aen. 3, 118. meritos aris mactauit *honores, de ſacrificiis.* * honores *de oculis* Aen. 1, 595. Caeſariem nato genitrix, lumenque iuuentae Purpureum et laetos oculis afflaret *honores; decentiam, pulchritudinem.* * honorem indicere templis, *de feſtis, ſupplicationibus a-*

 *pud*

*pud* Virg. Aen. 1, 636. ſimul Aeneam in regia ducit Tecta; ſimul diuum templis indicit *honorem. Adſcribam hic notam* Seruii: Apud maiores noſtros fuit mos, „vt magiſtratus poſt res „ſerias, quae conſulto „peragebantur, in fine „actus adderent: *diis ho-* „*norem dico:* vel alio „modo: *hinc ad Deos:* „quod poëta, amator „antiquitatis, ſubtiliter „docet: („*non amator, ſed poëta antiquitatis, tum temporis enim adhuc hic mos inualuit*) infert enim Didonem, „poſt habitum cum Ae- „nea colloquium, et iun- „ctam hoſpitalitatem. „*Quare agite, o tectis,* „*iuuenes, ſuccedite no-* „*ſtris: vt* ſupra: *vr-* „*bem quam ſtatuo veſtra* „*eſt:* poſt actum publicum Diis ſacra iuſſiſſe. indicere *hac in re notum et ſolemne verbum.* * Aen. 3, 484. Fert picturatas auri ſubtemine veſtes Et Phrygiam Aſcanio chlamydem, nec cedit *honori.* Seruius *explicat,*„ tanta dat munera, quanta mere[...] Aſcanius„. *Siniſt[...] legunt* honore; *et* [...] *p*[*i*]*etantur:* „honor „cedit Steleno, qu[...] „tri eius et auo d[...] „rat multa„. *non* Burmannus *haec:* „nor verborum int[...] „tur, qui ſaepe [...] „rit„ *peſſime!* [...] *ſenſus:* non cedit [...] ri *eſt: honorem A*[...] *praebet*, *honore ornat, ſcilicet cum ta dona daret; na*[...] *tim ſequitur:* Te[...] busque onerat doni[...] cedere *et apud C*[...] *nem occurrit* ſaepiu[...] *praemium* Aen. 5, Omnibus hic erit *honor.*

HONORATVS Aen. [...] Iamque dies, ni fallo[...] eſt, quem ſemper [...] bum, ſemper *ho*[...] *tum*, ſic Dii vol[...] habebo. „ *quia De*[...] *fectus Anchiſes tuus,*„ Seruius. *ego* honoratum *ſimpl*[...] *intelligo, dignum* [...] *ribus, feriis, de q*[...] *iam ſequitur orati*[...] *neae verſ. conſequ*[...]

*praeſertim* verſ. 53. *et* 58.

HORRENDVS clamor Aen. 2, 222. Clamores ſimul *horrendos* ad ſidera tollit. Quales mugitus &c. cf. *cum toto illo de Laocoonte loco imitationem Petronii in* Haloiſi Troiana *et praecipue* Leſſingii Laocoontem, *ſiue* über die Grenzen der Poëſie und Mahlerey pag. 54. &c. *vbi et laudatum* Winckelmannum, *qui ſtatuam explicat hoc monſtrum exhibentem, et alia, quae huc pertinent, plura leges, quae ideo excerpere non lubet, quod et nimis multa et lectu per ſe digniſſima ſunt.*

HORRENS, *de eo, quod horrorem iniicit, ab effectu, vt mos poëtis eſt.* Aen. 1, 315. Arboribus clauſam circum et *horrentibus* vmbris. * Aen. 1, 638. magnorum *horrentia* centum Terga ſuum. *bene, quia horrebant ſetis.*

HORRERE *apud poëtas id dici ſolet, quod erectum ſtat, eminet* aut dureſcit Georg. 1, 151. *Eleganter de carduo, qui ſpinis erectis ſtat,* Segnis *horret* in aruis carduus. Georg. 2, 69. horrida arbutus *a cordice hiſpido.* Georg. 3, 161. Campum *horrentem* fractis inuertere glebis, *durum et incultum* Georg. 1, 449. Tam multa in tectis crepitans ſalit *horrida* grando. *Eleganter quae exſultim ludit.* * *de acie in haſtis et armis ſtante conſueta locutio* Georg. 2, 142. Nec galeis densisque virum ſeges *horruit* haſtis. *ſegetem vocat, quia nati e dentibus ſatis. Nota eſt fabula de Iaſone. Caeterum eſt ad notandum iucundiſſima illa ars, quam hic adhibet poëta vt laudes Italiae prae ceteris regionibus extollat* 140 - 148. * Aen. 2, 12. Quamquam animus meminiſſe *horret* luctuque refugit. *i. diſceſſit a me, de ſtatu deiectus ſum.* * luſtra horrentia Aen. 11, 570. *ſunt ſqualida, quae excitant horrorem.* * *de campo vbi haſtae erectae, ſublimes, manibus elatae aſperum quaſi pro-*

 *ſpe-*

*ſpectum effingunt* Aen. 11, 602. late ferreus haſtis *Horret* ager, campique armis ſublimibus ardent. *Eſt vero ducta imago ex Homero. vide voc.* Ferreus. * Aen. 6, 419. Cui vates *horrere* videns iam colla volubris — offam obiicit. *Belle* horrere, *ſich ſtraeuben adhibetur de* colubris, *cum Cerberus pro* pilis ſerpentes *habuiſſe fertur.*

# I.

IACERE, telo, *per breuiloquentiam, iacere interfectum telo.* Aen. 1, 103. Saeuus vbi Aeacidae *telo iacet* Hector. Iacere *dici de victis et interemptis notum eſt.* * terra iacens; *quaſi in longum expoſita, epithethon pingens* Aen. 1, 228. Iupiter aethere ſummo Deſpiciens mare veliuolum, *terrasque iacentes. vide* Veliuolus.

IACTARE, *dici* iactari, *qui errant, praeſertim in mari, procellis huc illuc acti, notum eſt, ſed non adeo notum fuiſ-*
*ſe videtur, bene*
terris iactari *illum*
*qui ad varias re*
*appellit, errabun*
*mari, id quod*
*Aeneae, vt ex V*
*conſtat, male ita*
*mnes fere inte*
*verſum hunc:* A
7. multum ille et
*iactatus* et alto,
*plicuerunt, vt in*
iactatum *Aeneam*
*gerent de* monſt
Thracia, peſtilen
Creta, Harpyiis in
phadibus, patris
in Sicilia; *cum*
*referendum ſit a*
*rios illos errores,*
*bus in Sicilia,*
*&c. morari*
*fuit.*

IACVLARI ignem,
*tente fulmina* A
46. Ipſa Iouis ra
*iaculata* e nubibus
Disiicit rates, euer
aequora ventis. *H*
*l. vocab.* ipſa *vim*
*dam:* dulcis enim
pria manu quaeſit
dicta, *vt iam*
*Seruius.* Iaculari
*ſic etiam apud* Ho
cf. *hoc vocab.* in I
Clauis. * *eleg.* A

276. Danaum Phrygios *iaculatus* puppibus ignes. *intellig. de flammis in puppes aduentantes Graecas ſiue potius nauem Proteſilai coniectis ab Hectore. cf. praeter Homerum* Ouid. Met. 13. Ecce ferunt Troes ferrumque ignesque Iouemque In Danaas claſſes. *bene vero* iaculari *de vibratis, et rapido impetu coniectis ignibus. Vſurpatum hoc verbum ita etiam alibi reperies in I. Parte Clauis.*

ICTVS, *de telo quum coniicitur et propulſatur neruo.* Aen. 2, 544. telumque imbelle ſine *ictu* (vi) Coniecit. *bene* telum *imbelle* h. l.

IDVMAEVS Idumaea *aut* Idume *pro tota Iudaea. illa vero terra erat palmarum feraciſſima atque ab iis celebris maxime inter poëtas; inde* Idumaea *ſolemnis epitheton palmae a nobili quodam eius genere* Georg. 4, 12. Primus *Idumaeas* referam tibi, Mantua, palmas. *Virgilius primus poëta Mantuanus; nouimus iam haec ſupra. De Idumaeis palmis pro genere vniuerſo plura habes loca apud* Cerdam e. gr. Martial. libr. 10. ep. 50. Franget *idumaeas* triſtis victoria *palmas.* Silius 7. *Idumaeas* referat de Pallade palmas. *His obſeruatis facile carere* Seruii *nota poſſumus, qui* idumaeas *abundantes* e x p l i c a t; *frequenti enim epitheto vtitur Virgilius, propriae eius ſignificationi minime inhaerens.*

IGNARVS *paſſiue, ignotus, qui ignoratur* Aen. 10, 706. *Ignarum* Laurens habet ora Mimanta. * *cui nondum aliquid nuntiatum eſt* Aen. 9, 288. Hanc ego nunc *ignaram* huius quodcunque, pericli eſt, Inque ſalutatam linquo. * *ad* Aen. 1, 202. *Seruius* ignarum *explicit* immemorem, *male! ſimplex eſt ib. ſignific. accip.*

IGNAVVS Georg. 1, 299. hiems *ignaua* colono, *quae eum retardat, otioſum eſſe iubet. conf.* Segnis.

IGNEVS, *belle de acri, pugnante feruide heroe.*

Aen. 11, 746. Volat *igneus* aequore, *campo quo certatur* Tarchon Arma virumque ferens. cf. *praeced.*

IGNIPOTENS, *epithet. Vulcani*, Aen. 8, 414. Haud ſecus *ignipotens*, nec tempore ſegnior illo Mollibus e ſtratis opera ad fabrilia ſurgit. *Sic et ibid.* 423. *&c.* Aen. 12, 90. Enſem quem Dauno *ignipotens* Deus ipſe parenti fecerat.

IGNIS, *nota appellatio eius, cuius amore aliquis flagrat.* Ecl. 3, 66. mihi ſeſe offert vltro meus *ignis* Amyntas. cf. Hor. Od. 3, 7, 11.

IGNOBILIS, *qui in rebus magnis ac grauibus non inclaruit. hinc* ignobile otium Georg. 4, 564. *de poëta. cf.* Inglorius.

ILICET, *vt reſpondeat gallico* enfin, *kurtz.* Aen. 2, 424. *Ilicet* obruimur numero. * *confeſtim, continuo.* Aen. 8, 223. fugit *ilicet* Ocior Euro. *ſic etiam* Aen. 2, 758.

ILLABI animis, *de Apolline oracula edente.* Aen. 3, 89. Da pater augurium atque animis [...]re noſtris. „Quia [...]linis oracula, lice[...] per obſcura, vera [...] ſunt; vnde cum [...] gentia oraculum [...]lat,, Seruius. *Eg[...] pliciter intelligo* animis, *de edente* [...]*la, qui* ἔνθεος [...] *ſolet, aut anim*[...] *minum capere, in*[...]

ILLAETABILIS, *pro triſtis, inf*[...] Aen. 3, 707. Hin[...] pani me portus et [...]*tabilis* ora Accipi[...] *pter mortem A*[...] *triſtis locus.*

ILLAVDATVS Geo[...] 5. quis *illaudati* Buſiridis aras? *Im*[...] *fecerunt Virgilio* [...] *ob vocem nonnull*[...] *fendit eum iam* [...] Lib. 2. c. 6. *qui* il[...] tum *dici pro illau*[...] *nulla memoria* [...] *probat. Nec eſ*[...] *verborum vſus p*[...] *inſolens apud latin*[...] *h. l.* Seruius. Il[...]tus *dici poterat B*[...] *quia eius crudelit*[...]*ta dicebatur, vt* [...] *niſi cum horror* [...] *quam eius nomin*[...]

*miniſſet. Quod hic* Cerda *praeſertim diſputat reſpexiſſe poëtam ad Iſocratis orationem, qua Buſiridem laudauit, cum iure explodit* Heynius.

ILLE, κατ' ἐξοχὴν, ille Leo *i. e. princeps ferarum* Aen. 12, 5. Saucius *ille* graui venantum vulnere pectus. *Ceterum in hac comparatione vnice adhaeſit Virgilius* Homer, Iliad. 20, *vbi eadem cum Achille comparatio.*

ILLVDERE, *per fraudem moleſtiam parere. Eleganter de animalculis, quae in areas ruſticorum ſeſe furtim inducunt.* Georg. 1, 181. tum variae *illudant* peſtes. *bubones, curculiones, formicas &c. intelligit, quae furtim irrepunt et operam agricolarum eludunt.* Georg. 2, 375. Cui ſuper indignas hiemes, ſolemque potentem ſilueſtres vri aſſidue, capreaeque ſequaces Illudunt. *laedunt, ſed haec vox petulantiam bene expreſſit, qua arboribus carpendis inſultant.* * *ſic de Proteo formam mutante et in varias ſeſe ſpecies induente, ne teneatur.* Georg. 4, 406. Tum variae *illudent* ſpecies atque ora ferarum. *Alii malunt legere* eludent. *Vtrumque poſitum mira cum ſuauitate eſſe poteſt.* * *de artifice grata locutio, qui ſic imitando naturam expreſſit, vt eamne ipſam teneas an mendacium fere neſcias.* Georg. 2, 464. *illuſae* auro veſtes, *pictae vt naturam mentiantur; ſic etiam opera, quae excellens artifex producit,* illuſa *dicuntur.*

IMAGO, *de phantaſia, cogitationibus mentis.* Aen. 8, 557. propiusque periclo it timor et maior apparet Martis *imago.* * *ſpecies* Aen. 2, 369. Luctus vbique pauor, et plurima mortis *imago. variae quaſi ſpecies, i. genera mortis. Sic etiam* Aen. 12, 560. Continuo pugnae adſcendit maioris *imago.* * *vmbra* Aen. 4, 654. Et nunc magna mei ſub terras ibit *imago.*

IMBELLIS Georg. 2, 172. Qui nunc extremis Aſiae iam victor in oris *imbellem* auertis romanis arcibus Indum. *Vulgare eſt epitheton populorum Aſiaticorum, qui molles, delicati vocantur ob benigniorem ſcilicet ſuae regionis naturam.* conf. Georg. 1, 57. *Conſueto itaque Indorum epitheto hic vſus videri poterat Virgilius, niſi parum accommodatum haberi poſſet ad eam, quam infert, Augusti Caeſaris laudem, qui tunc auertebat a finibus Romanorum* imbelles *Indos; quid enim magni, ſi molles ac timidos? Quaerunt itaque alii probabiliorem interpretationem* imbellium. Seruius *vult idem eſſe ac auertendo eos reddis imbelles. Sed talia fruſtra, ſeruat poëta tenorem orationis, atque vt antea ſtrenuam virtutem veterum Romanorum praedicauerat, eandem habet ante oculos in Augusti laudibus, qui nulla fractus moleſtia extremos regni fines tuetur, ita vt delicati illi Indi conſiſtere* [illegible] *Italiae tantam viri*[illegible] *atque laborum to*[illegible] *tiam non poſſint.*

IMBVERE *proprie e*[illegible] *deſucere ſeu perfu*[illegible] *hinc implendi,* [illegible] *nandi aſſumit ſig*[illegible] *tionem, vtrumqu*[illegible] *iunctum, ſi de ſ*[illegible] *cio dicitur.* Ecl. 1, [illegible] lius aram ſaepe ten[illegible] ſtris ab ouilibus *i*[illegible] agnus. * *in choare* [illegible] 7, 542. Promiſſi d[illegible] cta potens, vbi ſan[illegible] bellum Imbuit. *ve*[illegible] *h. l.* imbuere *tal*[illegible] *explic. ſequentia,* [illegible] mae commiſit ſunen[illegible] gnae.

IMMANIS ora, *temp*[illegible] *ſa intellig.* Aen. 1, [illegible] Quis te, nate Dea, [illegible] tanta pericula caſu[illegible] ſequitur? Quae vi[illegible] *manibus* applicat [illegible] *Nihil hic de ſaevi*[illegible] *gionibus cum aliis* [illegible] *tandum.*

IMMEDICABILIS, *d*[illegible] *quod vulnera letali*[illegible] *fligit* Aen. 12, 858 [illegible] lum immedicabile [illegible]

IMMEMOR Aen. 2, [illegible] Inſtamus tamen *i*[illegible] *mores* caecique *f*[illegible]

*d*[illegible]

*ntes*, *ſine omni memoria*, *et ad-ndi mente.*

ISVS, *bene de Cy- Polyphemo.* Aen. 3, Iacuitque per an- *immenſus. Lauda- nunc locum* Quinti- s Lib. 8. c. 3. *quem r.*

ERE, *prope adſta- ed cum virtute pin- i.* Aen. 1, 169. Hor- que atrum nemus *net* vmbra. *ſic et libro* verſ. 423. col- bi *imminet.*

IS, *epithet. Achil-* en. 1, 34.

TTERE: habenas . Aen. 6, 1. Sic fa- acrymans, claſſique *ittit* habenas. Im- t *idem ac permittit*, *ttit*; *ſic etiam Valer.* Argon. 8. Fugit *iſſis* iam puppis ha- . *Praeterea hic bel- s aurigae ad naues cantur.* Artemido- ib. 3, c. 58. *loquens* *uo* ὁμοιως δε εςι πλοιω, *probat*, *Homerus naues ap- uerat equos.*

NDVS Aen. 12, 611. tiem *immundo* per- fuſam puluere turpans. cf. Georg. 1, 81. Et ci- nerem *immundum* ia- ctare per agros.

IMMVNIS, Immunis *eſt*, *qui nihil praeſtat*, *qua- ſi* ſine muniis Aen. 12, 559. *Immunem* tanti belli atque impune quie- tam.

IMPACATVS, *ferus*, *in- domitus.* Georg. 3, 408. *Impacati* Iberi, *quibus totum praedonum et la- tronum genus poëtarum more innuit Virgilius.*

IMPELLERE labentem, *adferre quid ad lapſum*, *befoerdern.* Aen. 4, 23. Solus hic inflexit ſenſus, animumque labentem *impulit. pulcra imago. Antea Dido, quam im- motus ipſius ſit animus, narrauerat. Nunc cum ſolido quaſi comparat il- lam, ſignif.* quomodo *dimota ab Aenea et ad labandum procliuis per hunc quaſi fuerit protru- ſa et incitata.*

IMPERDITVS, *noua Vir- gilii vox* Aen. 10, 430. Et vos o Graiis *imperdi- ta* corpora, Teucri. *Ser- uius* „*quos Graeci ad Troiam perdere nequi- erunt.*

*erunt. Vſurparunt, Virgilium ſecuti, poſtea hoc verbum* Statius *et* Silius.

IMPERARE aruis, *colere agrum atque exercere, vt quaſi neceſſitate coactus fruges ferat, non ſua ſponte id facere videatur, ſed vt iure eas ab illo poſcere poſſimus.* Georg. 1, 99. Exercetque frequens tellurem atque *imperat* aruis. Exercere *ad ipſum cultum agri referas,* imperare *vero ad totam rationem atque curam, qua frugibus producendis inſiſtit ruſticus.* cf. Georg. 2, 10. *et arborum amputatio ſic quoque ad* imperium *pertinet earum.* Georg. 2, 370.

IMPIA arma vel bella: *quae ob fidem datam non ſunt ſequenda.* Aen. 6, 613. Quique arma ſequuti *impia. Conſului interpretes:* Cerda *omni contentione efficere vult, haec bella eſſe ciuilia, non qualia dixi. Sed ſatis ſequentia docent, quae tam arcte connexa cum antecedentibus ſunt, non, ſicuti ille arbitratur, diſcerni poſſe. nec veriti Dominorum fallere* [...] *tras, eſt, fidem d*[...] *non praeſtare.* [...] *itaque a partibus* [...] *nebi, quod ad ſum*[...] *rei attinet, ſtare,* [...] *ei in eo, quod ad* [...] *Menam referat, m*[...] *ſentiar.*

IMPLACATVS, *ſa*[...] *qui placari nequit.* [...] 3, 420. Dextrum S[...] latus laeuum *impl*[...] Charybdis Obſidet, [...] que imo barathri [...] gurgite vaſtos Sorb[...] abruptum fluctus, [...] ſusque ſub auras E[...] alternas, et ſidera v[...] rat vnda. *Longa e*[...] *lens deſcriptio! ſed* [...] *parand. fundus eius* [...] mer. od. μ. 105. ſq. [...] *Virgilius non dixit,* [...] *diebus ſingulis, ſed* [...] *atque adeo ter dein* [...] *tempus non definit* [...] abreptum, *eſt* in pr[...] dum. *vide* Abreptus

IMPLERE aliquem nu[...] *noue, ni fallor, et* [...] *efficacia* Aen. 11, [...] Interea Turnum in [...] ſaeuiſſimus *implet* I[...] tius, et iuueni inge[...] fert Acca dolorem [...] *cam hanc eſſe ph*[...]

*ad h. l.* Cerda: *ego*
*erim ad rei ἐνεϱ-*
*pertinere. Im-*
*ur Turnus eo nun-*
*um extra ſe ra-*
*nihil niſi hoc cogi-*
*, et percuſſus eo*
*is eſſet.*
ARE ignem, oſſi-
*de amore* Aen. 1,
donisque furentem
lat reginam atque
s *implicet* ignem.
em incendere *eſt*
*lere et furere fa-*
*noue vero et eleg.*
care ignem oſſibus!
n. 12, 743. Et
huc, inde huc in-
*implicat* orbes.
DENS, *expers, im-*
*is.* Georg. 2, 372.
omne tenendum
ipue dum frons te-
*imprudens*que la-
n h. *moleſtiae, mor-*
*iorum.*
ERE: *abſolute* im-
im *eſt pro* neceſſa-
*eſt, noue, ni fal-*
en. 8, 410. Cui to-
colo vitam tenui-
Minerua *Impoſitum.*
Tenuis.
E, *ſine noxa.* Ge-
, 32. *de inſitione*
*um.* Et ſaepe alte-

rius ramos *impune* vide-
mus Vertere in alterius,
mutatamque inſita mala
Ferre pirum. * Aen. 12,
559. adſpicit vrbem Im-
munem tanti belli, at-
que *impune* quietam,
*ita vt non poenam pro*
*foedere non praeſtito lue-*
*re debeat.*

IN Georg. 2, 277. *In* vn-
guem arboribus poſitis
ſecto via limite quadret
*i. e. ad vnguem.* * Ecl.
8, 83. ego hanc *in* Daph-
nide laurum. *ſubint. ado-*
*leo in Daphnidem, vt*
*is eodem modo flamma*
*amoris conſumatur. Ta-*
*lem habebant de incan-*
*tationibus et caerimoniis*
*opinionem, qualis ſuper-*
*ſtitio agreſtibus homini-*
*bus decenter adiungitur,*
*in his enim maxime ali-*
*tur ſuperſtitio. Expreſ-*
*ſit vero noſter Theocri-*
*tum* Idyll. 2, 23. ſqq.

Δελφις ἐμ' ανιασεν
εγω δ' επι Δελ-
φιδι δαφναν
Αἰθω χὡς αυτα
λακεει μεγα καπ-
πυϱισασα
Κηξαπινης. ἁφθη,
κουδε σποδον ει-
δομες αυτης

Ουτω

*Ουτω τοι και Δελφις ενι φλογι σαρκ' αμαθυνοι.*

* Georg. 2, 332. *In*que nouos ſoles audent ſe germina tuto Credere. Credunt ſe in ſolem *noue dixit Virgilius. vt h. l. animaduertit* Heynius, *qui cauſam locutionis ita exponit, credunt ſe, dum in nouum ſolem prodeunt. ſimiliter dixit poëta* Georg. 3, 551. ſaeuit et *in* lucem ſtygiis emiſſa tenebris Tiſiphone. *Imitatur praeterea hic vt in toto loco* Lucretium Lib. 5, 780. * *in* proelia meditari, *rara ſed eleg. locutio* Aen. 10, 455. Specula cum vidit ab alta Stare procul campis meditantem *in* proelia taurum. *Firmat hanc lectionem ingenti locorum copia et pluribus verbis* Heinſ. *ad h. l. Alii legunt:* meditantem proelia. * Aen. 10, 746. *In* aeternam clauduntur lumina noctem. *praecedens locutio* ferreus vrget ſomnus *eſt Homerica,* conf. Iliad. δ, 241. *πεσων κοιμησατο χαλκεον ὑπνον.* * *cum*

*vltimo caſu pro* Aen. 2, 541. non i tum quo te me Achilles, Talis *in* fuit. *Nihili eſt ex tio, qua* in hoſte *pitur,* cum ſe hoſte reret, cum ipſe hoſ ſet; *repugnat om tinitati. conf. cum laudato Virgilii* Pr Eleg. 3, 19. *et* Triſt. 5, 2, 29.

INAMABILIS, *inuiſu teſtabilis* Georg. 4, deformis arundo co tardaque palus *inam lis* vnda. *ſic multi gunt, alii* innabilis Gellium 2, 6. *tr odioſus* Aen. 6, 438. obſtat, triſtique inamabilis vnda Adl et nouies Styx inte coercet, *reſpondere lunt illi loco Homer* Odyſſ. λ, 749. *ὀφρ δης νεκυας και α πεα χωρον. Sed riant Codd. et mult gunt* innabilis *pro* in bilis. Heinſ. *laudat* Noctt. Att. 2, 6. crob. Saturn. 6, 7. *lectio* inamabilis *re tur. Sed, vti ian xi, non pauci libri e te*

ut; τὸ innabilis, et eſt apud Virgil. Ge-
4, 479. licet et ibi ns ſit lectio, et Hey- acceperit in textum abilis. v. ſupra. Vide praeterea mihi h. l.
6, 438. τὸ innabi- agis conuenire rei, eſt innabilis, ideo it. Nonne etiam idem bis dictum, et inamabilis? Sed ſtatuere certum, Heynii auctoritas imidum reddat. Le- vero Fata obſtant, Fas obſtat, mihi videtur.

S, vacuus, conca- quoque: Georg. 1, Agricola incuruo m molitus aratro — grauibus raſtris pa- pulſabit inanes. * g. 2, 255. Non ani- modo vti paſcat ectus inanem. Nam mutandum de ſcri- a; per translatio- dicit, animum in- r delectat. * epi- n picturae Aen. 1, animum pictura t inani. eleg. h. l. picturaa; quae rem adumbrat, innuit. * currus inanis i. recto- re priuatus Aen. 1, 480. * Aen. 12, 354. Ante leui iaculo longum per inane ſecutus. Longum per inane, eſt per lon- gum ſpatium.

INCEDERE, venuſte et cum vi ethica Aen. 1, 50. Aſt ego, quae di- uûm incedo regina Iouis- que Et ſoror et coniux vna cum gente tot an- nos Bella gero. Seruius: „incedere proprie eſt no- bilium perſonarum,„ hoc non opus, ſed pingit haec vox Iunonem cum aliqua dignitate irabun- dam ambulantem, et auget totam rem. De omni vero illo ſolilo- quio Iunonis iam plu- rimi monuerunt, eſſe longe praeſtantiſſimum et perſona Iunonis longe digniſſimum. Singula ipſe perpende. vox ince- dere vero ſic vt h. l. oc- currit etiam Aen. 1, 496. Regina ad templum for- ma pulcherrima Dido in- ceſſit, graditur. cf. Aen. 5, 68.

INCERTVS, incerti men- ſes, ſunt veris et au- ctumni, ii enim dubiae



ſunt

*ſunt tempeſtatis*, Cum modo frigoribus premitur, modo ſoluitur aeſtu Aëre non *certo*. Ouid. Art. 2, 318. ſic Georg. 1, 115. praeſertim *incertis* ſi menſibus amnis abundans erit. *de verno tempore tantum hic intelligendum.* * Aen. 6, 270. Quale per *incertam* lunam ſub luce maligna Eſt iter in ſyluis. Incertum *hic non nouilunium innuere poteſt, quia illo tempore nulla ſplendorem, aut ſibi parem emittit. Hoc adductus malim cum aliis* incertam lunam *intelligere, quae per nubes modo obuoluitur, modo ab illis eſt immunis.*

INCESSERE, *adoriri, occupare.* Georg. 4, 68. ſin autem ad pugnam exierint, nam ſaepe duobus Regibus *inceſſit* magno diſcordia motu. Inceſſere *alicui non inſueta conſtructio, quare nihil mutandum, vt aliis videbatur. In omnibus aliis editionibus* nam ſaepe duobus — diſcordia motu *incluſa parentheſi leguntur, ſine ra-*

*tione, vt docet* H
*Non animaduer*
*docti viri ad ſeri*
*monis, quae cum*
*difficilior videretu*
*currere illi incon*
*tiae voluerunt,*
*ſum planiorem r*
*at idem fuit obj*
*Nam poſt Philarg*
*hic obſeruat E*
*poëtam negligent*
*ratione eſſe vſum*
*greſſione ſemel*
*redire demum in*
*nem orationis inſ*
*v 86. 87. eosque*
*continere apodoſin*
autem ad pugnan
rint. *Alii minus c*
*de apodoſin v.* 79
*prehendiſſe puta*
*inuadere* Aen. 1
*Inceſſi* muros: ig
tecta volare, *et*
*pius.*

INCIDERE, *prae*
Ecl. 9, 14. Quod
quacunque nouas
re lites Ante m
cornix. *quacunq*
*tione lites cauer*
*veteranis militibu*
*occupantibus, n*
*fuit.*

INCIPERE, *elegan*
tione *vt graecum*

*tur poëta, dum* in-
*s dicit pro* ἀρχο-
; i. e. *primum.*
g. 3, 295. *Incipiens*
lis edico; in molli-
erbam Carpere oues.
o. poſt hinc digreſ-
rc.
VS Aen. 12, 492.
te ſubſidens: api-
tamen *incita* ſum-
Haſta tulit. *i. cum*
*u iacta.*
MODVM, *de ſum-*
*malis et periculis*
8, 24. Quo te cun-
icus miſerantem *in-*
*oda* noſtra Forte

CESSVS, *nefan-*
Aen. 1, 651. *Incon-*
ae Hymenaei.
DITA, *non artifi-*
*dicta, vt fieri in*
*rum affectibus,*
*e, cet. ſolet.* Ecl.
Ibi haec *incondita*
Montibus et ſyluis
iactabat inani. Ge-
2, 386. *verſus in-*
*i.*
MENTVM, *ſobo-*
l. 4, 49. Magnum
*incrementum.* Διο-
νης *graeci.*
RE, *bene de tu-*
*nante, deſides caſti-*
*gante, quaſi increpante,*
*excitante et acuente a-*
*cres.* Aen. 9, 504. At
tuba terribilem ſonitum
procul ore canoro *Incre-*
*puit vide quam bene le-*
*cta omnia verba, et*
*quam bene litterae ipſae*
*horriſonae rem expri-*
*mant. Quoties repetita*
*eſt, litera* r*, et quam*
*duri penitus ſonant ſo-*
*nitus! * cum virtute*
*pingendi, arguere fami-*
*liariter* Aen 1, 742. Bi-
tiae dedit *increpans* pa-
teram. ** obiurgare, in-*
*cuſare* Aen. 12, 758.
Ille ſimul fugiens Rutu-
los ſimul *increpat* omnis.
cf. Georg. 4, 138. Aeſta-
tem *increpitam* ſeram.

INCVBARE, *poët. et eleg.*
Aen 1, 94. Ponte nox
*incubat* atra. *Senſit po-*
*eticam huius verbi vir-*
*tutem etiam* Cerda, *ſed*
*minus ſcite explicauit,*
„Hoc verbo moleſtiſſi-
mum quiddam indica-
tur.„ *Eſt vero imago*
*horrida, ſiſtens denſam*
*et quaſi impreſſam, ar-*
*cte inhaerentem mari ca-*
*liginem. ** Aen. 4, 83.
Sola domo moeret vacua,
ſtratisque relictis *Incubat.*

*Vltimorum verborum hic ſenſus: Modo lectum aggreditur, modo relinquit et denuo aggreditur.*

INCVMBERE *de aeſtate.* Georg. 2, 377. grauis *incumbens* ſcopulis arentibus aeſtas. *quam pulchre, ad exprimendam moleſtiam.* * *ſuauiter de ventis, qui ingruunt ponto, et ſuper eo quaſi iacent.* Aen. 1, 88. *Incubuere mari*, totumque a ſedibus imis Vna Eurusque Notusque ruunt. *vide* Ruere. * humero, *bene dicitur currens, qui premit anteuntem, inſtat, et prope impendet ei, quem iam anteuertere ſtudet.* Aen. 5, 325. Ecce volat *calcemque terit iam*, calce Dioris *Incumbens* humeris. *vide* Terere. * *vti, belle de diuitiis.* Aen. 6, 610. Aut qui diuitiis ſoli *incubuere* repertis Nec partem poſuere ſuis.

INCVTERE vim, *pro* augere Aen. 1, 73. *Incute* vim ventis, ſubmerſaſque obrue puppes. *Nihili eſt nonnullorum explicatio; incute Troia-*

*mis vim, per ven*
*ablatiuus ſit* vent

INDAGO, *ſeries*
*rum, quae circ*
*ponuntur, ſec*
Cerdam, *in ſalt*
*capiendas feras.*
121. Dum trepid
ſaltusque *indagi*
gunt.

INDIGNATVS Ae
952. Vitaque cu
mitu fugit *ind*
ſub vmbras. *Si*
*Iliad. ε,* 856.
δ' εκ μελεων π
κ. τ. λ. *Occurri*
*verſus et alibi ap*
*ſtrum poëtam.* A
831.

INDIGNVM, *nota*
*gnificatio apud*
*qua id, quo d*
*gnus non eſt, g*
*eſt iuſto et iniqu*
dignum *appellan*
org. 2, 373. pec
ſuper *indignas* hie
lemque potentem
ſtres vri capreaeq
quaces illudunt.
*Seruius* ſaeuas *exp*

INDOCILIS, *ferus,*
*ctus.* Aen. 8, 321.
nus *indocile*, ac
ſum montibus altis
poſuit. *vide* Comp

MITVS, *bene.* Aen. 21. raptis concurvndique telis *Indo* agricolae. *feroces;* *it haec vox exerci-* *ruricolarum ſae-* , *ſine more, ſine* *ne furentium.*

ITARE *pro* dubitaAen. 8, 404. abſiſte ndo viribus *indubi*tuis.

ERE *pro* ducere 5, 30. Inſtituit Da- thiaſos *inducere* ii. i. e. *choros duce-* *ſt enim thiaſus ſal-* *in Bacchi honorem,* *Liberalibus, quibus* *acchi expeditio re-* *ntari ſolebat: huc* *et verſus* 29. * *e, induere* Ecl. 5, pargite humum fo- *inducite* fontibus is Paſtores: maneri ſibi talia Daph- *Haec puto non* *ie pertinere ad fu-* *m honorem paſto-* *ed potius ad ali-* *cultum, quem* *ere Daphni, opti-* *ſtori, et nunc ſa-* *er Deos relato de-* *t. Ad hoc enim* *at oratio, quam* *deinde perſequuntur. Fuit vero, ſolemne in feſtis diebus laetitiis flores ſpargere, loca ſunt ſatis obuia, neque abludit ab hoc more et illa caerimonia* inducendi *fontes frondibus praeſertim inter homines ruſticos, qui ſic ſuos Deos colebant. Idem mos commendatur* Ecl. 9, 19. Quis caneret nymphas, quis humum florentibus herbis Spargeret? aut viridi fontes *induceret* vmbra? *ad priſtina gaudia reſpicit et ſolemnia ſacra. Quare non dubito, quin locus ita intelligendus ſit, vt Mopſus velit poſt acerbas de Daphni querelas ea re ſe ſolari, quod ſciat praeſtantem iam inter Diuos haberi, eumque ſibi ſacra fieri mandare, in eius vero memoriam tumulum aeterno carmine ornandum iubeat. Confirmat et id aliquo modo imitatio Theocriti, cui inhaeſit hic Virgilius, qui Ecl.* 1, 142. *eadem fere infert. Addendum denique eſt, quod ipſe fatetur* Heynius, *inter hono-*

 *res*

*res mortuis habitos nuſquam memorari, quantum ille ſciat, has caerimonias. Erravit itaque tam* Seruius *qui* ſpargite humum &c. *de loco ſepulchri intellexit. Neque etiam opus eſt, vt de ſatione florum aut arborum interpretemur, vt volunt nonnulli, tegebant enim puteos ſeu fontes frondibus, vt de fontanalibus ſcripſit* Varro L. L. Lib. 5.

INDVERE Georg. 1, 187. quum ſe nux plurima ſiluis *induet* in florem, *veſtiet ſeſe floribus.* Induere in florem, *non vulgare.* * Induere ſe mucrone, *configere ſe.* Aen. 10, 681. An ſeſe *mucrone* ob tantum dedecus amens *induat. explicant ſeqq.* et crudum per coſtas exigat enſem.

INDVLGERE, *relaxare, non nimis contendere atque rem vrgere, hinc commode.* Georg. 2, 277. ſi pinguis ager Denſa ſere Sin tumulis adcliue ſolum collesque ſupinos *Indulge* ordinibus. *Bene* Seruius: *ordines effice largiores. Alii haud re-*

*cte interpretantu… cito ordines.* * Aen. 8, 577. tu… et annis Et gen… *indulgent. ſequit… plicatio,* quem paſcunt. *conf.* … *verſ.* 502. ſeqq.

INELVCTABILIS … 329. Venit ſumm… et *ineluctabile* … Dardaniae. „Q… mo eluctari po… effugiat, cum de… nis luctati ſumus… nius.

INERMVS Aen. 10, … Arcadio infelix t… pectus *inermum.*

INEXPLETVM, … Aen. 8, 559 T… ter Euandrus … complexus euntis … *inexpletum* lac… *Mire variant co… vera videtur, q… dimus, lectio… graec.* ἀπληρωτ… πλησον; *adeo l… tur, vt ne exple… impenſe plorat.*

INFECTVS: hyme… *fecti, rara locuti… dum peracti.* A… 720. Graius hom… *fectos* linquens p… hymenaeos. * A…

354. Pulſatos referens *infecto* foedere 'Diuos. cf. Aen. 12, 242.

INFELIX, *ſterile.* Georg. 1, 154. *Infelix* lolium et ſteriles dominantur auenae. *ſic ſaepius.* * Infelix animi, *turbidus*, *inquietus.* Aen. 4, 629. At non *infelix animi* Phoeniſſa.

INFENSVS Aen. 11, 859. volucrem Threiſſa ſagittam Depromſit pharetra, cornuque *infenſa* (*cum ira*) detendit Et duxit longe, donec curuata coirent Inter ſe capita, et manibus iam tangeret aequis Laeua aciem ferri dextra neruoque papillam. *praeclara profecto deſcriptio, et ingenii documentum vere poëtici: ſed ſumta non ex Virgilii ipſius mente, verum Homeri. Iliad.* δ, 122. *ſqq.*

INFORMIS, *veroſimilius de magnitudine* Georg. 3, 247. *Informes* vrſi Ouid. Triſt. 3. Eleg 5. turpes vrſi. conf. Turpis. * Aen. 12, 603. Et nodum *informis* leti trabe nectit ab alta. *Informe* letum *dicit, quaſi mortem infamiſſimam. Cautum enim in Pontificialibus libris, vt qui laqueo vitam finiſſet, inſepultus abiiceretur.*'

INFRACTVS Aen. 9, 499. Torpent *infractae* (*fractae*) ad proelia vires. *Neſcio quid ſibi velit* Seruius, *qui et hoc et alio loco* Aen. 12, 1. infractum *interpretatur: non fractum.* Turnus vt *infractos* aduerſo Marte Latinos Defeciſſe videt. cf. Aen. 9, 499, infractae vires. *i. e. debilitatae.*

INFRENIS Aen. 10, 750. Illum *infrenis* equi lapſu tellure iacentem. *Intelligit* Seruius *aſperrimum equum, frenorum ſpernentem regimen.* Cerda *efferatum, et praeduri oris. Sed quidni ſit* infrenis equus, *qui modo frenis caret, immiſſis currens et elapſis manu frenis?*

INFVNDERE, *de ſole.* Aen. 9, 461. Iam ſole *infuſo*, iam rebus luce refectis. *noua, ni fallor, haec imago et Virgilio propria, quales profecto non multas apud eum inuenies.*

INGENIVM, *indoles, natura, de aruis.* Georg. 2, 177. Nunc locus aruorum *ingeniis*, quae robora cuique Quis color, et quae ſit rebus natura ferendis. * *abſolute, de poëtis.* Georg. 2, 382. praemiaque *ingeniis* (*ſic profecto legendum cum* Heinſio *et* Burmanno, *non* ingentes, *quod vulgatum*) pagos et compita circum theſide poſuere. *Deſcribit hanc primam inſtitutionem ſcenae in ludis compitalitiis* Horatius, A. v. 275. ſqq.

INGENS pontus *pro* magna copia aquae Aen. 1, 118. Ipſius ante oculos *ingens* a vertice pontus In puppim ferit; excutitur pronusque magiſter Voluitur in caput. *pro* puppim *dicit* in puppim, *graecorum exemplo* ἐπι πρυμναν ἐλαυνειν.

INGLORIVS, *qui nullam famam quaerit e rebus magnis et cum grauitate peragendis* Georg. 2, 486. flumina amem ſiluasque *inglorius. Loquitur de ſe poëta, ſuamque artem opponit iam philoſophiae gloriae. Ludere enim poëtae ſui tantum cauſa videbantur.* *vide* Ignobilis *quoque.* cf. Aen. 12, 397. It. 9, 548 &c.

INGREDI, *adgredi, inſtituere.* Georg. 2, 175. Saturnia tellus: tibi res antiquae laudis et artis *ingredior. h. e. rem ruſticam apud maiores noſtros maxime cultam, et in ſumma laude conſtitutam dicere adgredior, in tuum, Italia, honorem.* * *praeſto eſſe.* Georg. 1, 41. *Ignaroſque viae* mecum miſeratus agreſtes *Ingredere, et votis* iam nunc adſueſce vocari. * *alloqui* Aen. 4, 107. Sic contra eſt *ingreſſa* Venus.

INHIARE, *eleganti ratione de ruſticis pauperibus et duris* Georg. 2, 463. Nec varios *inhiant* pulchra teſtudine poſtes. * *de ſtupore admirantium belle!* Aen. 7, 840. effuſa iuuentus Turbaque miratur matrum, et proſpectat euntem Attonitis *inhians* animis.

INHO-

INHONESTVS, vulnus inhoneſtum. i. *deforme, quod deturpat.* Aen. 6, 497. populata tempora raptis Auribus, et truncas *inhoneſto* vulnere nares.

INHORRERE Georg. 1, 314. ſpicea iam campis quum meſſis *inhorruit. vide* horrere.

INHOSPITVS, *barbarus,* Aen. 4, 41. Et Numidae infraeni cingunt et *inhoſpita* Syrtis.

INIQVVS Aen. 11, 531. Arripuitque locum, et ſiluis inſedit *iniquis. bene primum* inſedit, *de inſidiis ſtruente: latet ſedens alte. vocem autem* iniquis *Cerda explicat, nec diſſentiunt nonnulli alii,* inaequalibus *ſiluis, vbi loca iam alta, iam ima, iam ſurrecta, iam depreſſa. Sed ego non conſentio, accipiens* iniquas ſiluas, *hoſtiles quaſi, noxias hoſti, quia inſidiae ibi latent;* iniquum *ſaepe eſſe* noxium *conſtat.* cf. Part. I. Clav. h. v. *Mihi videtur locus poëticus magis eſſe et quaſi animari magis, ſi* iniquae ſiluae, *ſunt tales accipiendae, quales dixi.* * *quo quis indignus, quo iniuſte fruitur.* Aen. 4, 618. Nec quum ſe ſub leges pacis *iniquae. Perbelle in ore Didonis, quae quaeque mala Aeneae apprecabatur, cuique pax nil optati de Aenea eſſe poterat.*

INIRE, *prodire, vitam inire,* Ecl. 4, 11. Teque adeo decus hoc aeui, te conſule *inibit* Pollio. *Varie intellexerunt verba interpretes atque coniunxerunt. Vulgare eſt vt* decus aeui *intelligatur pro* aeuum optimum *et* aureum. *quod* ineat, *h. e. inchoet. Difficultatem mouet* Burmannus, *qui* inire *abſolute ſic poni pro* inchoare *negat, quare ita verba mauult coniungi*: Apollo *i. e.* Caeſar Auguſtus (*qui ſine dubio ſignificatur,*) inibit decus hoc aeui te, Pollio, conſule. *ſed haec ſunt contra ordinem et tenorem carminis. Cogitabamus aliquando* decus illud aeui *intellig: ipſum puerum naſcendum, de quo optima quaecunque*

*nunc ſperanda, quippe aurem aetatem quaſi ſit reducturus, huc conſpirat totum argumentum eclogae. vide quae ſub* Cumaea *diximus. Illud et nunc quoque placet, itaque interpretamur* decus hoc aeui, *ille, qui aeuum illuſtre et vere aureum faciet, te Conſule, Pollio, inibit, in mundum intellige, aut in vitam. ſic nulla erit difficultas. quanvis primum illum et vulgarem ſenſum non reiiciamus.* * *pro* induci Georg. 2, 381. Non aliam ob Culpam Baccho caper omnibus aris Caeditur, et veteres ineunt proſcenia ludi. *Veterrimi illi ludi facti in Liberalibus. Quare cum de hircina victima Baccho oblata ageret poëta, perſequitur omne id quod tum fieri ſolebat, quod nemo mirabitur qui cognouerit quisnam ſit ordo apud poëtas.*

INIVSSVS Georg. 1, 55. *iniuſſa* vireſcunt gramina. *Eleganter!* αὐτοφυῆ. *Contra fruges imperantur. vide ſub* Imperare.

INIVSTVS Georg. 3, Iniuſtus faſcis, *de p... armorum.*

INNABILIS Georg. 4 *vide* innamabilis.

INANE, *in quo nil ... pitur coningii* A 432. Tempus *ina... to, requiem ſpati... furori.*

INNARE fluuium A 651. Et pontun... ctis *innaret* Cloel... ptis. *Res nota ex... eſt: ſed de tota il... latura clypei Aen... imaginibus plura ... iuuat, quam nun... dem praeſtare licet ideo ſingulari di... tioni reſeruo. cf. ... cum hac deſcri... clypei* Iaſonis veſt... pud Apoll. Rho... 721. ſqq.

INNECTERE, *eleg.* 4, 51. Indulge ho... cauſſasque *innecte... randi. Verbum* in... re *miram habet pu... tudinem, vt expi... quoquo modo poſſi... perducat Aeneam vel inuito ei rem... dum ſit, propter ... tas res, quae eum tardent.*

II

**INOPS** Aen. 6, 325. Haec omnis quam cernis, *inops*, inhumataque turba eſt. *Quod hic Seruius etymologici parturit, quantum habeat rationis, non video. Putat enim* inops, *ſine terra ſignificare, quoniam* ops *idem ſit ac terra. Falſam eſſe hanc explicationem, apparet. Quis hoc ſenſu occuriſſe, quis etymologiam illam probet? Multo vero melius eſt, et cum veterum conſuetudine congruit, ſi re ineo ſenſum vulgatum.*

INSANVS Georg. 2, 502. Inſanum forum, *inſano clamore, litibus, perſtrepens.*

INSCIVS Georg. 3, 189. Inualidus et iamque (*ſic melius ſcribitur*) fremens et iam *inſcius* aeui, *Equus* inſcius aeui, *eſt nondum habens, inquit* Seruius, *ab annis fiduciam, qui itaque nondum eſt ferax, qualis ſit, ſi vigoris tandem ſui et virium aeuo creſcentium factus fuit conſcius. Huic explicationi aſſentitur* Heynius. *At, quod* Cerda *innuit, poteſt et eſſe is, qui aetatem nondum habet aut ſenſerit, iuuenis adhuc dum eſt, et ea re facilem habet animum et mobilem aetatem, quam in iuuencis commendauerat.* 165. *Vires vero ſuas, puto, mox experiuntur equuli.*

INSCRIBERE, *de linea ducta in puluere haſta.* Aen. 1, 483. huic ceruixque comaeque trahuntur Per terram et verſa puluis *inſcribitur* haſta.

INSEQVI, *inſtare, intermiſſo labore.* Georg. 1, 105. Quid dicam iacto qui ſemine comminus arua *Inſequitur*, cumulosque ruit male pinguis arenae, *non aliter* perſequi. Georg. 2, 407. *Perſequitur* vitem attondens, fingitque putando. * *pulchra translatione* Aen. 9, 275. Te vero, mea quem ſpatiis propioribus aetas *Inſequitur. Facile eſt animaduerſu, de curriculis in ſtadia deſumtam translationem ad aetatis curſum deferri.*

INSER-

INSERTARE manum clipeo. i. e. *loro affixo clipei.* Aen. 2, 671. ferro accingor clipeoque ſiniſtram *Inſertabam* aptans. *explicat hunc locum laudatis gemmis, vbi hic ſtatus exprimitur,* Klotzius *in libro* Ueber den Nutzen und Gebrauch der geſchnittenen Steine. pag. 105. *Cunctationem hoc verbo oſtendi putauit* Seruius *ad h. l. Ego non facile crediderim, eſt enim hoc verbum hac in re proprium, vnde lorum illud, quo ſcutum apprehenditur, dicitur* inſertorium.

INSERTVS, feneſtrae inſertae. Aen. 3, 182. multo manifeſti lumine qua ſe Plena per *inſertas* fundebat luna feneſtras. *Sunt aut* feneſtrae *non* ſeratae, *quaſi* inſeratae *ſecundum Seruium, quod plane improbo; aut traiectae, penetrataeque luce, quam fundebat luna, ad eum modum, quo pellucida corpora transmitti ſolent a lumine, vt vult* Cerda, *quam tamen explicationem ego duram inuenio. Aut denique, vt vult* Turnebus, *cui accedo, interpoſitae aedibus, vtpote per varias domorum partes affixae, ac veluti* inſertae *adeo. Sed illa viſio* Phrygiorum penatium tota cf. *contexta, non admirationem habet meam. Cur enim omnes penates apparent, et cur* vaticinantes? *vt nempe poëtae rationem dent, qua ductus Aeneas non Delphos profectus eſt. Plura omitto, et noto modo, mihi videri hunc locum dignum aut accurata defenſione aut vituperatione.*

INSIGNE, *de phaleris* Aen. 11, 89. bellator equus poſitis *inſignibus* Aethon It lacrymans. *De lacrymis* cf. Homer. Iliad. τ, 408. it. Iliad. ρ, 426. *quem hoc loco imitatus eſt Virgilius, ita tamen, vt ſolitam verecundiam adhiberet, apud* Homerum *enim longe audaciora.* * *de armis, ſecundum* Seruium Aen. 2, 389. Mutemus Clipeos Danaumque *inſignia* nobis Aptemus. *Omnino tamen*

*tamen ego malim de omnibus ſignis, quibus Graeci a Troianis diſtinguebantur, intelligere.* Arma *non diuerſa Troianorum et Graecorum erant, vt ex Homero abunde liquet; niſi* Argiuos enſes *alios fuiſſe ac* Phrygios *ex verſ.* 393. *colligis; ſed verſus praecedens fouet meae explicationi, et praeſertim verſ.* 412. oriturque miſerrima caedes Armorum facie („feritate, *Seruius*) et Graiarum errore iubarum, *criſtarum, quas diuerſas igitur, et* inſignia *fuiſſe conſtat.* * *Ornamentum* Aen. 2, 392. comantem Androgei galeam clypeique *inſigne* decorum Induitur, laterique Argiuum accommodat enſem. * *de ornamentis regum propriis, diademate &c. dici, notum. Sic* Aen. 12, 289. *et alibi.*

INSIGNIS Georg. 3, 7. humeroque Pelops *inſignis* eburno. *Nota eſt fabula de humero eburneo, quem Ceres ei reddidit.*

INSIGNIRE *de pictura ornante, ſplendida* Aen. 7, 790. At laeuum clipeum ſublatis cornibus Io Auro *inſignibat*, iam ſetis obſita, iam bos. * Aen. 11, 386. quando ſtragis aceruos Teucrorum tua dextra dedit, paſſimque tropaeis *Inſignes* agros, poſſit quid viuida virtus experiare licet.

INSINCERVS cruor, i. *corruptus ex putredine* Georg. 4, 285. quoque modo caeſis iam ſaepe iuuencis *Inſincerus* apes tulerit (*protulerit, generarit*) cruor.

INSINVARE Aen. 2, 229. *Inſinuit* pauor, *pro* inſinuatur, vel, inſinuat ſe.

INSISTERE curis; *indulgere*, Aen. 4, 533. Sic adeo *inſiſtit*, ſecumque ita in corde volutat. Seruius „*in propoſito lucis fugiendae manere*„ *interpretari ſtudet, ſed cur ſtudeat, non video. in perpetuitate ſermonis, qui de hoc propoſito agat, non eſt. Quid? quod iam, quid faciendum, deliberat Dido.* * Aen. 6, 563. Nulli fas caſto ſceleratum *inſiſtere* limen: *adire.*

IN-

INSOMNIA, *ſomnia*, Aen. 4, 9. Anna ſoror, quae me ſuſpenſam *inſomnia* terrent. *Quid difficultatis inſit huic loco, partim ab interpretibus ipſi illatae, partim ab ipſis verſibus cum propoſito colligatis, mirum eſt. v. 5. legitur, Didonem ſe non quieti dediſſe, et hic illa ſorori narrat, quantis* inſomniis *territa fuerit; quomodo haec ſibi reſpondent? Id adduxit interpretes veteres, vti* Seruius *ait et alii, vt pro* terrent, terent *legerent, et* inſomnia de vigiliis *acciperent, propterea quod apud veteres ita in vſu fuerit, et ita magis ſibi omnia conuenirent. Senſus enim eſſet* conſumor vigiliis. *Huic vero interpretandi rationi repugnat, quod* teret, *produceretur, licet alioquin corripiatur. Id vero poëtae excidiſſe non temere eſt affirmandum. At dicat quispiam, huius rei plura exſtant in hoc libro veſtigia, vti 18. vrre penultima praeter morem correpta eſt, et plura alia teſtantur, huic libro non vltimam limam fuiſſe admotam. Quod vero nil efficit, eſt ſemper ea hoc loco cautio, ne quid, quod nos ſaepius accidit, ſed ſemel nobis concedere putemus, ad id quaeuis alia, quae nobis diſpliceant, referemus. Deinde incredibile eſt, hanc ob cauſſam, quod vnam noctem ſomno non frui potuerit, Didonem ſe conſumi dixiſſe. Largior nunc ſemper remanere multum difficultatis, ſed quoniam multa ſunt, vti dixi, quae hunc librum minus elaboratum teſtantur: malim hanc repugnantiam poëtae furori poetico largiri, aut in partes Seruii diſcere, ſomno quidem oppreſſam, ſed multis rebus, quas per ſomnum viderit, a ſomno reuocatam, et ſic quietis expertem fuiſſe.*

INSPICARE Georg. 1, 292. Ferroque faces *inſpicat* acuto. Incidere *dicit* Ecl. 8, 29.

INSPOLIATVS, *vox, ni fallor, primum ab Virgilio cuſa.* Aen. 1, 594. arma

: *Inſpoliata* feram
o, patriaeque repo-
*non detracta, non*
*ab hoſtibus arma.*
.E, *curare, ratio-*
*habere* Georg. 1,
ſolis *inſtabis* ariſtis
*legumina non cu-*
* Aen. 1, 508.
erat Dido, talem,
:a ferebat Per me-
*nſtans* operi, *vr-*

'RARE, *denuo in-*
Aen. 4, 63. *Inſtau-*
: diem donis. *Nam*
631. *legimus eam*
*caſſe.* * *rependere,*
*tere, in alio, quod*
*n alio fuit patra-*
Aen. 6, 530. Dii
Graiis *inſtaurate.*
.NI, *eleg.* Aen. 2,
fuluique *inſternor*
leonis. *tanquam*
*laturus.*
TVM, *non ſtra-*
Georg. 3, 230.
iacet pernox *inſtra-*
a cubili.
'ARE, *proprie, in-*
Aen. 11, 600. Fre-
equore toto *Inſul-*
ſonipes, et preſſis
at habenis Huc ob-
et huc. *deſcriptio*
*vere eſt poëtica, et*
*rem oculis ſubiicit; eſt*
*et numerus pingens, et*
*dictio imitans. plenus*
*eſt verſ.* 600. *literis s et*
*p. recita quaeſo clare:*
Inſultans *ſonipes*, et *preſ-*
*ſis* pugnat habenis.

INTEGER aeui, *eſt qui habet* integrum aeuum, *integram aetatem h.e. iuuentute floret* (*ſic* Terent. Andr. 1, 1, 45.) Aen. 9, 255. pius Aeneas, atque *integer aeui* Aſcanius. Seruius *citat locum* Ennii, *vbi dii* aeui integri *i. e. aeterna iuuentute florentes vocantur. Sic et* Aen. 2, 639. Vos quibus *integer* aeui Sanguis, *iuuentas ſanguine animoſo, valido.*

INTEMERATVS, *vox ſolita in ſacrificiis, reſp. voci* caſtus (*vide h. v. I. Parte Clav.*) *et ſignif. ſacrum quodcunque, ſanctum; de more iuſto factum* Aen. 3, 178. tendoque ſupinas Ad coelum cum voce manus et munera libo *Intemerata* Focis. *Seruius ad h. l.* „intemerata ſ. *rite perfecta; vt, ſi leuiter vinum fundendum eſt, aut mola iniicienda, ſic*
*fiat,*

*fiat, vt ratio exigit ſacrificii: aliter ſi fiat*, temerata, *et* turbata *ſunt ſacrificia.*,,

INTEMPESTVS Aen. 10, 184. Et Pyrgi veteres, *intempeſtae*queGrauiſcae. *peſtilentes temperie coeli carentes. cf. Serv.* * *noctis epitheton* Aen. 12, 846. Quas et Tartaream Nox *intempeſta* Megaeram vno eodemque tulit partu, *&c. Sic etiam* Georg. 2, 247. *&c.*

INTENDERE vincula. i. *illigare.* Aen. 2, 236. Stuppea vincula collo *Intendunt. Simili ſenſu* Aen. 4, 506. *Intendit*que lorum ſertis, et fronde coronat.

INTERIOR Aen. 5, 170. Radit iter laeuum *interior* ſubitoque priorem Praeterit. *h. e. breuiori curſu. Finge naues ita habuiſſe aduerſum ſe metam, vt illarum puppes terram reſpicerent: deinde cogita curſum inceptum a dextra ita, vt ſiniſtra eſſet meta. Inde fiebat, vt duae naues, cum currerent, illa ſiniſtra ire diceretur, quae* propior *eſſet metae; illa contra dextra, quae remotior. Hinc omnia clara; quantum enim fieri potuit, formata eſt in aqua Circi ratio. Ergo pars ſiniſtra ea erat, quae metae proxima; pars dextra, quae remotior. Hinc recte* Turneb. libr. 14. c. 4. *et* Bulengerus de Circo c. 29. *accipiunt* interiorem curſum, *pro ſiniſteriori, breuiori. Sic fere* Cerda *h. l. interpretatur. at vero etiam breuiori pacto explicari* interior curſus *poteſt, vt ſignif.* breuiorem; *nempe pluribus ab vno communi puncto deſcriptis circulis, interiora circula, ſunt breuiora. vide* h. v. in I. Parte Clav. cf. Aen. 5, 204.

INTERLVCERE. *elegant. raro, ſparſim apparere.* Aen. 9, 508. Qua rara eſt acies, *interlucet*que corona Non tam ſpiſſa viris.

INTERLVERE Aen. 7, 717. Quosque ſecans infauſtum *interluit* Allia nomen. *Quare ſit* infauſtum nomen, *ex hiſtoria*

*ſtoria Romana, et pugna contra Gallos pugnata infelici Allienſi conſtat.* Heinſio *placet* interuenit *pro* interluit, *inficete!*

INTERNECTERE Aen. 7, 816. vt fibula crinem Auro *internectat.* i. *aurea fibula.*

INTERPRES, *eleganter, et exquiſita latinitate is, qui quaſi medius eſt inter duo aut plures, qui* mediator *barbare dicitur.* Aen. 10, 175. Ille hominum diuûmque *interpres* Aſylas, Cui pecudum fibrae, coeli cui ſidera parent. *Non poteſt h. l.* interpres *proprie capi, propter adiecta verba:* hominumque diuûmque. * Aen. 4, 608. Tu harum curarum *interpres* et conſcia Iuno. Seruius *et* Taubmannus *hunc locum ita intelligunt, vt ſub voce* interpres *poſitum eſſe putent munus Iunonis, adminiſtrandarum nuptiarum. Quantum id veri habeat, facile eſt perſpectu. Non nego, fortaſſe in tanta obſcuritate hoc mentem poſſe noſtram ſubire, ſed nimis durum mihi videtur, hanc vim huic verbo tribuere, quoniam nil eſt in ſermonis perpetuitate, id quod iubeat, et quoniam haec ſignificatio plane caret exemplis. Neque magis* Cerdae *placet ſententia, qui exemplo Apollinis totam rem dilucidare conatur. Putat Apollinem interpretem ob narrationem voluntatis Iouis. At vero ſcimus, oracula, proprium eſſe Apollinis, adminiſtrare; de eoque commode haec poſſe dici; iam vero quomodo in Iunonem cadunt? Mihi vero interpres h. l. dici Iuno recte videtur ob eam cauſam, quia hunc Didoni amorem iniecerit; quaſi* arbitra *fuerit i. e. interpres. quae ſequitur vox,* conſcia *non ſolum fauet huic explicationi, verum etiam tota rerum ab Virgilio narratarum ſeries.*

INTERRVPTVS Aen. 9, 239. *Interrupti* ignes, aterque ad ſidera fumus Erigitur. *ſupra verſ.* 189. *dixe-*

*dixerat* Lumina rara micant. interrupti ignes *neſcio an alibi hoc ſenſu occurrant.*

INTONARE Aen. 9, 709. Dat gellus gemitum, et clypeum ſuper *intonat* ingens ἀράβησε δὲ τεύχε᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ. Iliad. δ, 503. *et ſaepius.* Clypeum *h. l. malo cum* Seruio *neutrius generis accipere, quam* ſuper clypeum *coniungere, quod vix ſanum ſenſum praebet.*

INTRACTABILIS bello *dicitur, aut qui non facile ſuperatur, aut qui nullam fidem ſeruat, quicum nihil in bello agi poteſt.* Aen. 1, 343. fines Libyci, genus *intractabile* belli. *Burm.* fines Libyci *explic.* regna Libyca. *Sed hoc vel tironibus notum.*

INVADERE, *acriter alloqui*, Aen. 4, 265. Continuo *inuadit.*

INVERGERE *i. e. conuerſa in ſiniſtram partem manu deorſum ita fundere, vt patera conuertatur, et id fit* in ſacrificiis *oblatis Diis* inferis. *huic oppoſitum eſt* fundere, *quo in dextram conuertitur, vbi ſacrificatur ſuperis.* Aen. 6, 244. Conſtituit frontique *inuergit* vina ſacerdos.

INVISERE Georg. 1, 25. Tuque adeo, quem mox quae ſint habitura Deorum Concilia incertum eſt, vrbisne *inuiſere* Caeſar Terrarumque velis curam *Vulgata interpretandi ratio ea eſt, vt* vrbis *poſitum hic pro* vrbes *putent. vid.* Gellium Noct. 13. c. 19. *At* vrbes inuiſere *nota locutio de Deis, in quibus quaſi praeſentes ſunt h. e. maxime colunt et tuentur. Vrbes quoque cum terris coniungi ab ipſo Virgilio demonſtrat pluribus locis* Burmannus. *ſed dubium, quo trahendum hoc modo ſit* velis. Burmannus *aliique ſic conſtruunt ſenſum:* an velis inuiſere vrbes, an curam. *Nos Veteres ſequemur interpretes, qui omnes ſic locum intellexerunt, vt* vrbis *ſit* vrbes. *vid.* Gellium l. c. *phraſi:* vrbes et loca inuiſere: *nihil frequentius de Diis.* Terrarum-

rum-

rumque velis curam *non prorſus frigide dictum, eſt enim locutio ad honorem Auguſti amplificandam compoſita; minus ſignificanter extuliſſet* cupias *aut* optes, *pro quibus* velis *hic potuit poëta, dum idem de altero imperio repetit* verſ. 29. Venias *inquit, eadem, qua diximus, ratione. Videtur* Heynius *aliam amplecti interpretationem, quam nonnulli iam tentauerant, qua* vrbis *eſt ſecundus caſus, ac* orbis inuiſere curam *coniungendum. Defendit hanc locutionem* Heynius, *vt ferri hic quoque poſſit. Equidem ſi veteribus grammaticis vnquam quid tribuerim, hoc ſane loco tribuo.*

INVISVS, *non viſus, occultus* Aen. 8, 245. Vmbroſae penitus patuere cauernae (Caci) Non ſecus ac ſi qua penitus vi terra dehiſcens Infernas reſeret ſedes, et regna recludat Pallida, Dis *inuiſa*; trepidentque immiſſo lumine manes. *elegantiſſima deſcriptio, at optimae lineae picturae expreſſae ex Homero* Iliad. υ. verſ. 61. ἔδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεὺς Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο καὶ ἴαχε κ. τ. λ. * Aen. 2, 574. Abdiderat ſeſe atque aris *inuiſa* ſedebat. Helena *aut* Diis inuiſa, *aut* non ab aliis viſa. *poſterius placet; ſic non ſolum praeced. modo loco occurrebat, verum etiam* Horat. od. 1, 34, 10. *Inuiſam* Taenaro ſedem *dixit. Obiter noto, verſus* duo et viginti *inde a* 567. *abeſſe a plurimis codicibus, et ſublatos fuiſſe a Tucca et Vario. Quaeris, quo iure? Si recto et accurato iudicio vtendum eſt, abeſſe profecto poſſunt, namque totum illud ſoliloquium non ſuo loco ſtare videtur.*

INVNDARE, *bene de confluentibus multis.* Aen. 12, 280. Hinc denſi curſus *inundant* Troës, Agyllinique et pictis Arcades armis.

IPSE, eleg. *pro ſua ſponte, ſine adiumento, per naturam.* Ecl. 4, 21. *Ipſae* lacte demum referent

rent diſtenta capellae V-bera. i. e. *non accerſitae.* Ecl. 7, 11. Hac *ipſi* potum venient per prata iuuenci. Georg. 2, 459. Agricolas quibus *ipſa* procul diſcordibus armis Fundit humo facilem victum iuſtiſſima tellus. Ecl. 4, 23. *Ipſa* tibi blandos fundent cunabula flores. v. 43 *Ipſe* ſed in pratis aries iam ſuaue rubenti Murice, iam croceo mutabit vellera luto. Georg. 2, 423. *Ipſa* ſatis tellus ſufficit humorem. i. e. *ſine aratione.* * *praecipuam habet ſignificationem, vt inſignem quemque maxime et eminentem indicet; inde* ipſe *in Aeneidos libris eſt* Aeneas. *ſic* Ecl. 7, 7. Vir gregis *ipſe* caper deerrauerat. *adeoque et hoedi totusque grex, vt bene hic monet* Heynius. *Ducem enim deſignat poëta. vid.* Seruium *ad* Georg. 3, 387. *et* Burmannum *ad* Georg. 4, 82. *vbi* ipſi *abſolute de apibus pro regibus earum.* *Ipſi* per medias acies, *inſignibus alis* Ingentes animos angusto in pectore verſant.

*Breuiores enim pennae*, *inquit* 11, 16. * ipſi, *ſpondeat Graec.* Aen. 1, 44. exurere claſſem vûm, atque *ipſo* ſubmergere pont *Graecos*, ἐπιβα *recte intellexit* D *Sic* Homer. Iliad. Iliad. λ, 525. *et*

IRA alicuius, *pro aliquem* Aen. Danai gemitu et virginis *ira*; *pr bi ereptam Caſſ ſic etiam alibi.*

IRASCI Georg. Iraſci in cornua, *plane more dict grammatica rati iudicandum*, *ſe tae ingenio*, *q dicere vellet bou tum exercere ſe nuum vſum*, *e* iraſci in cornua. *acute, et magis c ſu incorrupto*, *q ctrina inani*, *e* Heynius.

IRRIGARE, *elega ſomno* Aen. 3, ſos ſopor *irrigat*

IRRIGVVS, *actiue*, *rigat.* Georg. 4,

*riguumque* bibant violaria fontem. Violaria *h. l. pro* violis *accipi vult* Heynius.

IRRITVS Aen. 11, 735. Quo ferrum, quidue haec gerimus tela *irrita* dextris. *inertia, quae nos vlciſci minime valent, interpret.* Seruius. *Sunt vero* irrita tela, *quae geruntur irrito conſilio. figura nota.*

ITYRAEA, *nota regio Iudaeae vicina, incolae ſagittandi arte clari.* Cic. philipp. 2. c. 8. 44. *hinc arcus optimos deſignans vocat* Ityraeos *poëta* Georg. 2, 448.

IVBA, *de criſtis ſerpentum* Aen. 2, 206. Pectora quorum (*anguium*) inter fluctus arrecta *iubae*que Sanguineae exſuperant vndas. *exſtant aquis.* Petronius in Haloſi Troiana *vbi totum hunc de Laocoonte locum Virgilii imitatur:* liberae ponto iubae coruſcant luminibus: fulmineum iubar Incendit aequor, ſibilisque vndae tremunt &c. *vide loc. ipſum laud. et* conf. Leſſingii Laocoont. *ſiue:* Ueber die Grenzen der Poëſie und Mahlerey, pag. 55. ſqq. *vbi plura leges et alia quam quae hic libellus capit, et quae ſcire tua intereſt.*

IVBERE *de conſilio dato, aut propoſito. vide* hui. voc. *ſignificationem illam explicatam* in I. Parte Clav. *et adde*: Aen. 12, 584. vrbem alii reſerare *iubent* et pandere portas.

IVGALE vinclum, *coniugium; iugale propterea, quod, vt Seruius ait, iugum imponebatur matrimoniis coniungendis.* Aen. 4, 16. Ne cui vinclo vellem ſociare *iugali.*

IVSTVS, *aptum epitheton terrae, quae quod ipſi creditur, ſine fraude, cum foenore adeo, reddit.* Georg. 2, 460. fundit humo facilem victum *iuſtiſſima* tellus. * Aen. 10, 132. Veneris *iuſtiſſima* cura Dardanius caput, ecce, puer detectus honeſtum. iuſtiſſima cura *eſt accuratiſſima, pro quo agit curam diligentiſſimam; ſic vox* iuſtus *et alibi occurrit. bene* caput honeſtum *h. l. decorum, puero dignum nobili.*

IVVENTVS, *praeclare de ſer-*

ſerpentibus pellibus ſuis exutis, qui ſic quaſi noui et iuuenes bona ſane Virgilii arte dicuntur. Georg. 3, 437. quum poſitis nouus exuuiis nitidusque iuuenta Voluitur.

IXION, noua quaedam ad Ixionis fabulam pertinentia vid. Georg. 3, 38. metuet tortosque Ixionis angnet Immanemque rotam. Anguibus religatus ad rotam; „Certe in aere rota agebatur, et proxime accedit quod Euripidis Scholiaſt. Phoen. 1192. haud dubie e vetuſtiore aliquo auctore ſua excerpens memorat, οργισθεις δε ὁ Ζευς ὑποπτερω τροχω τον Ιξιονα δησας ἀφηκε τω ἀερι φερεσθαι — Seruius hoc idem confirmat.„ Heynius ad Georg. 4, 484. Atque Ixionii vento rota conſtitit orbis. Vento conſtitit: i. e. a vento, cohibuit ſe, quo minus a vento non impelleretur. Fabula non vulgaris. v. Heynius.

## L.

LABEFACTVS. Georg. 2, 264. labefacta iugera, de terra quae foditur, mouetur, concutitur. mouere terram v. 316.

LABI, oleum labens Aen. 3, 281. Exercent patrias Oleo labente palaeſtras Nudati focii. an lubrico? imo labens oleum eſt liquidum, quo corpus ſtile perfunditur. * de volante Aen. 11, 588. Labere, nympha polo, fineſque inuiſe latinos. Ita labi et alibi.

LABOR Georg. 1, 150. Mox ex frumentis labor additus. noxae, damna. recenſentur ſtatim de iis quaedam. * de iniuria, quae pecudum dentibus infertur arboribus. Georg. 2, 372. praecipue dum frons tenera, imprudensque laborum. * de moleſtia frigoris atque aeſtus Georg. 2, 343. Nec res hunc tenerae poſſent perferre laborem, Si non tanta quies iret frigusque caloremque Inter. * de Lunae defectu eleganter Georg. 2, 478. defectus ſolis varios, Lunaeque labores. * Ecl. 10, 1. Extremum hunc Arethuſa mihi concede laborem, pro carmine quo

*quo indignum Galli amorem defleret; munus vocat* Ecl. 8, 60. *et h. l. v.* 6. ſollicitos dicamus amores * Georg. 2, 514. Agricola incuruo terram dimouit aratro: Hinc anni *labor*, hinc patriam paruosque nepotes Suſtinet. *Intellexit iam* Seruius *de prouentu e labore annuo, ſequuntur alii*; Cerda *in explicatione h. l. de opere annuo, ſ. per totum annum intelligit, non male, vt mihi videtur. Deſcripſerat enim poëta varia ſtudia, quibus ſollicitarentur homines ad ſatiendas ſuas cupiditates. quanto felicior agricola! Vnice incumbit ſuis agris colendis et rei ruſticae augendae, nihil praeterea curans nec incertus de re futura, per totum annum ſuum laborem beatus perſequitur, et habet vnde patriam ſuosque ſuſtentet.* Laborum *ſeriem et in felicitate ponit* Horatius Epod. 9, 9. ſqq. * Georg. 3, 97. *admiſſuram equi ſenio confecti vocat* laborem ingratum, *vid. locum.* Si quando ad proelia ventum eſt, *proelia Veneris intellige.* Aen. 11, 736. nocturna bella *vocat. Hanc explicationem locus ipſe exigit.* Georg. 3, 127. ne blando nequeat ſupereſſe *labori.* * Aen. 1, 581. Tuus, regina, quid optes Explorare *labor*, mihi iuſſa capeſſere fas eſt. *Omnia in quibus te laborare decet, modo eſt voluntas, modo delectus optandi. tuum eſt modo optare, meum perficere.* * labores *de calamitatibus, vt ſaepius* Aen. 1, 246. Quem das finem, rex magne, *laborum? et ita centies.*

LABORATVS, veſtes arte laboratae, *noue, de veſtibus artificioſe textis, de ſtragulis pretioſis* Aen. 1, 643. Arte *laboratae* veſtes, oſtroque ſuperbo. * *epitheton Cereris, quae* laborem poſcit, *Serv. ego potius interpretor* Aen. 8, 181. onerantque caniſtris Dona *laboratae* Cereris, *fruges terrae, panem &c. labore parta dona Cereris.*

LACRYMA Aen. 1, 466. Sunt *lacrymae* rerum et mentem mortalia tangunt. *Burm. interpungit*: ſunt lacrymae: rerum et m. m. tang. *nam* lacrymae rerum *quid ſit, ſe non capere dicit; phraſin vero* mortalia rerum *ſic dictam putat, ut* pretioſa rerum Senec. epiſt. 93. Mortalia rerum *vero* i. mortales res *intelligit humanas. Sed non cogitaſſe videtur* Burmannus, *qualis paene abſurde formatus verſus ex illa interpunctione profluat.* Sunt lacrymae. rerum et mentem mortalia tangunt. *Ego talem Virgilii verſum concoquere non poſſum; praeterea, ſi* mortalia rerum *dici poteſt, quidni* lacrymae rerum i. lacrymabiles res? *Denique, quamuis ſit noua phraſis, non reiiciendа eſt, plura noua in quoque felici poëta inueniuntur. Accedit ut, quod equidem ſciam,* Burmanni *ſententia ne uno quidem codice ſuſtentetur.* * Aen. 12, 72. Ne quaeſo, ne me *lacrymis* neque o-

mine tanto pr[...]
*Sunt quippe* [...]
*infelix omen p*[...]
*ris.*

LACRYMANS, [...]
*Aenea, quum m*[...]
*haberent.* Aen.
1, 459 &c. *N*[...]
*ſunt hic audien*[...]
*qui et Homeru*[...]
*Achillem* Iliad. 1,
crymantem *ſeor*[...]
*re ineſſerit, vitio*[...]
*haud dubitarun*[...]
*omiſſtis Homer*[...]
*luſtrat oculis, n*[...]
*poris magis natu*[...]
*homines ſequute*[...]
*adfectatam men*[...]
*tionem videt.* [...]
*rum, ſi etiam* [...]
*hic ſic Aeneam d*[...]
*Dignum eſt ho*[...]
*heroe, commoue*[...]
*aduerſis. Et re*[...]
Cerda *vidit,*
chus 2. *de fortu*[...]
*xandri notat, v*[...]
*nis tyrannus* [...]
*rum, ſpecta*[...]
*goediam Hecuba*[...]
*lyxenae tepidus*[...]
*tro exſiluit, quo*[...]
*ſericordia ad* [...]
*commoueri vide*[...]
*parum abfuerit q*[...]

*goedum interfecerit*, *quod ſe emolluiſſet*.

LAETARI, *bene ſuccedere alicui* Aen. 6, 392. Nec vero Alcidem me ſum *laetatus* euntem, Accepiſſe lacu. *non bene mihi ſucceſſit*, *ſiue male mecum actum fuit*, *quod acceperim* &c.

LAETVS, *habet vox habilitatis*, *pinguedinis et abundantiae notam*. *Obſerua haec* Georg. 2, 520. Glande ſues *laeti* redeunt. ibid. 526. pinguesque in gramine *laeto*. Inter ſe aduerſis luctantur cornibus hoedi. Lucretius Lib. 2. v. 320. Et ſatiati agni ludunt, blandeque coniſcant Georg. 3, 310. *Laeta* magis preſſis manabunt flumina mammis. * Laetus *pro* pinguis *poſit*. *putat* Seruius Aen. 3, 220. *Laeta* boum paſſim campis armenta videmus. *Sed ſunt* laeta armenta *modo*, *quae nobis laetitiam creabant*, ab effectu *dicta*, *vt mos eſt poëtis*.

LAEVVS, *noxius* Aen. 10, 275. Sirius ordo — *Laeuo* contriſtat *lumine* coelum. cf. *verſ. praeced.*

LANIARE Aen. 12, 606. Et roſeas *laniata* genas tum cetera circum Turba furit ante rogos.

LANIGER apex; *virga illa pilei pontificialis* Aen. 8, 664. *Lanigeros*que apices et lapſa ancilia coelo Extuderat. *Adſcribamus hic notam Seruii*: „Flamines in capite habebant pileum: in quo erat breuis virga deſuper habens lanae aliquid, quod cum per aeſtus ferre non poſſent, filo tantum capita religare coeperunt: nam nudis penitus eos capitibus incedere nefas fuerat, vnde a filo, quo vtebantur, *flamines* ſunt dicti quaſi *filamines*. Verum feſtis diebus filo depoſito, pilea neceſſe erat accipere, quae ſecundum alios ad oſtendendam ſacerdotii eminentiam ſunt reperta: ſicut columnae mortuis nobilibus ſuperponuntur, ad oſtendendum eorum columen. Alii dicunt, non propter eminentiam dignitatis hoc factum, ſed quia, cum

eum ſacrificarent apud Laurolauinium et eis exta frequenter aues de vicinis venientes lucis abriperent, eminentia virgarum eas terrere voluerunt. Exinde etiam conſuetudo permanſit, vt apud Laurolauinium ingentes haberent virgas, non breues vt in vrbe.„

LANX Aen. 12, 725. Iupiter ipſe duas aequato examine *lances* Suſtinet et fata imponit diuerſa duorum. *belle: locus ex Virgilio translatus, longe et pulcherrimus et celeberrimus* cf. Homer. Iliad. 10, 209.

LAPSARE *nouum verbum Virgilii* Aen. 2, 551. in multo *lapſantem* ſanguine nati; *vacillantem, et lapſum minantem. Vſus eſt poſtea eo verbo* Silius Italicus, *neque non* Tacitus.

LAPSVS rotarum *pro* rotis Aen. 2, 236. Accingunt (ſe) omnes operi pedibus (*ſcil. equi*) *rotarum* ſubiiciant *lapſus. Supponunt rotas pedibus equi, quo trahere poſſint in vrbem.*

LAQVEAR, *quid ſit in Parte I. Clav.* Ae[n.] 730. dependent ly[chni] *laquearibus* aurei[s] Aen. 8, 25. Sicut a[quae] tremulum labris vb[i lu]men aeris ſole repe[rcuſ]ſum aut radiantis im[agi]ne lunae Omnia p[erno]litat late loca iamq[ue] auras (*ſurſum*) [erigi]tur ſummique feri[t la]*quearia* tecti. *At [qua]lis comparatio, cum [ani]mo celeriter cogit[anti] et trepidante!*

LATRARE, *de vnd[is so]nantibus*, *noue.* [Aen.] 7, 538. vt pelagi r[upes] magno veniente fr[agore] Quae ſeſe multis ci[rcum] *latrantibus* vndis [mole] tenet &c. (*iterum* [adde]*et bene* veniente fra[gore] i. *quaſi ex improui[ſo oc]cupante*). Heinſius *priorem horum [ver]ſuum, aut prox[ime] praecedentem* verſ[um] *ſpurium putat*, m[...]

LAVDARE *id bene* [...]*mur, quod non* r[...]*rimus, cuius pre*[...] *laudando tantum* [...] *ſcimus.* Georg. 2, [412.] *Laudato* ingentia [rura,] Exiguum colito.

*ſine dilectu dixiſſe videtur* ingentia, *at ſimpliciter* exiguum.

LAVS, *in ſingulari, de virtute, et actionibus laude* dignis Aen. 1, 465. Sunt hic etiam ſua praemia *laudi. plura dixit* Burmann. *ad* Valer. Flacc. 6, 546.

LAXARE, *translate.* Aen. 9, 225. Ceterum per terras omnes animalia ſomno *Laxabant* curas, et corda oblita laborum.

LEGERE *belle, pro* cognoſcere Aen. 6, 755. Inde — poſſit aduerſos *legere* et venientum diſcere vultus. * legere ore, *excipere.* Aen. 4, 684. Et extremus ſi quis ſuper halitus errat, *Ore legam. Mos enim apud veteres inualuerat, vt, ſi quis moriretur, propinqui et alii os morientis ori admouerent, quo ſpiritum exciperent.*

LEGES, Aen. 4, 231. totum ſub *leges* mitteret orbem. *i. e. Qui totum orbem in vnum imperium concludat.*

LENTARE, *nouum Virgilii verbum, certe in illa pictura* Aen. 3, 384. Ante et Trinacria *lentandus* remus in vnda: *flectendus. proprie* lentus faciendus, *atque adeo incuruus, quod fit, quia remus ſemper humectatur, et ita fit lentus.*

LENTESCO Georg. 2, 250. haud vnquam manibus iactata ſatiſcit, ſed picis in morem ad digitos *lenteſcit* habendo. *Pinguis terra, dum manu tenetur, adhaereſcit digitis.*

LENTVS, *de geſtu cubantis* Ecl. 1, 4. Tu, Tityre, *lentus* in vmbra formoſam reſonare doces Amaryllida ſiluas. * argentum lentum *eſt molle, quod facile ducitur, flectitur*, Aen. 7, 634. Aut leues ocreas *lento* ducunt argento. * *de haſtilibus* Aen. 11, 650. *lenta* manu ſpargens haſtilia denſat. *vide* Denſare. *Videtur poëta* lenta haſtilia, *et* validam bipennem *poſuiſſe, ad peritiam et laudem Camillae, quae omni telorum genere apte et militariter vteretur.* „*Fabricius.*

LEVARE omen, *noue dictum a Virgilio* Aen. 3, 36.

36. Rite ſecundarent viſus (*ſecundum euentum darent*) omenque *leuarent; in bonum conuerterent*, * *pro* leuigare Aen. 5, 306. Gnoſia bina dabo *leuato* lucida ferro Spicula. *Sic et* leuis Aen. 7, 798. At *leuem* clypeum ſublatis cornibus Io.

LEVIS limus Georg. 4, 45. Tu tamen e *leui* rimoſa cubilia limo Vngue fouens circum. *haec recta lectio. Quare* leuis *dici* limus *poſſit, indicat* Heynius, *nam aqua ſubactus, inquit, et tactu lubricus, et viſu nitidus eſt.* Vnguere e limo *proprie dictum pro* cum limo, *ad medicorum morem, docet h. l.* Burmannus, *vt dicunt* ex oleo terere. *Fimo bubulo id factum eſſe, quod hic iubet Virgilius, multa veterum loca demonſtrant, collecta apud* Cerdam. * *nitidus, glatt.* Aen. 8, 624. *leues* ocreas electro auroque recocto. *imitatio Homeri Iliad.* Σ. 608. ſeqq. *vide* Recoctus.

LIBARE Aen. 1, 260. Olli (*Veneri*) ſubridens hominum ſator atque Deorum Vultu, quo coelum, tempeſtatesque ſerenat Oſcula libauit natae. *Multa hic dicunt interpretes, dum volunt oſtendere, quomodo libauerit Veneris oſcula Iupiter; ſed vnum eſt verum.* Oſcula, *labella, ora Veneris Iupiter oſculatus eſt; Sed quam egregie!* Vultu quo coelum tempeſtatesque ſerenat. *Sunt qui non de baſiis intelligant, ſed de leui tactu et blande; peſſime!*

LIMEN, *regula, ſignum in Circo, vnde curſus habetur, creta factum, vide* Plin. libr. 35. c. 17. Aen. 5, 316. ſignoque repente Corripiunt ſpatia audito, *limen*que relinquunt. *Plura de ritu illo lineae ducendae in Circo ex Antiquitatibus dat ad h. l.* Cerda. * limina, *partes domus,* Aen. 6, 45. Interiora domus irrumpit *limina.*

LIMES, *ſic vt reſpondeat graeco* γεφυρη, *via lata, trita* Aen. 9, 323. Haec

Haec ego vaſta dabo, et lato te *limite* ducam. *vide:* dare vaſta. *Sunt qui legant:* recto limite; *peſſime! vox* limes *ita vero etiam occurrit eod. libro verſ.* 372. procul hos laeuo flectentes *limite* cernant.

LINGVA volucrum; *de auſpiciis* Aen. 3, 361. Qui tripodas Clarii lauros, qui ſidera ſentis Et volucrum *linguas*, et praepetis omina pennae. *vide* Sentire.

LINTER Georg. 1, 262. Cauat arbore *lintres, inter opera hiemalia ruſtici. non ſcaphas, vt vulgo ſit, hic intelligi vult* Heynius, *ſed vt vitae ruſticae ſit accommodatius, vaſa lignea, concaua et alueos, qui inter ruſtica inſtrumenta ſunt.* cf. Tibull. 1, 5, 23.

LINVM Georg 1, 142. pelagoque alius trahit humida *lina. cf.* Funda.

LIQVENS campus. *de mari* Aen. 6, 724. Principio coelum ac terras, camposque *liquentes.* —

LIQVERE, flumina *liquentia* Aen. 9, 679. Quales aerie *liquentia* flumina circum &c. *Sunt qui* liquetia *contendant legere, vt ſit nomen proprium, ſed mihi plane improbatur illa lectio, tum, quia codicum auctoritas diſſuadet, tum propter eum locum, quem diſerte imitatus eſt poëta, Homeri* Iliad. μ. 127. ſq.

LIQVI, *ad graec.* τηκε-σθαι, *deſtillare* Aen 3, 28. huic (*arbori*) atro *liquuntur* ſanguine guttae; et terram tabo maculant. *et ſic ſaepius.*

LIQVIDVS, *purus*, Aen. 7, 699. Ceu quondam niuei *liquida* inter *nubila* cygni Quum ſeſe e paſtu referunt, et longa canoros Dant per colla modos. nubila *liquida ſunt* aer puros. *praeclara autem deſcriptio* „Cygni vel ideo ſuauius canunt, quia colla longa habent et inflexa; et neceſſe eſt, eluctantem vocem per longum et flexuoſum varias reddere modulationes,„ Plin. Hiſtor. Nat. * nox liquida i. *ſerena, pura,* Aen. 10, 272. Non ſecus ac *liquida* ſi quando *nocte*

co-

cometae ſanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor. *belle* Sirius ardor! *ſic* liquidus *et alibi. vide* Clauis Part. I. Aen. 5, 525. volans *liquidis* in nubibus arſit arundo. nubes *pro* aëre *poſit. iam notauerat* Seruius.

LITARE, *verbum ſacrum, de ſacrificiis, quae* litaſſe *dicebantur, quum placatos Deos oſtendiſſent; deinde vero etiam pro* placare *ſimpliciter vſurpatur,* Aen. 2, 118. Sanguine quaerendi reditus, animaque *litandum* Argolica. cf. verſ. 116. *vbi* placare *idem.*

LITTOREVS i. e. *paluſtris* Aen. 12, 248. *Littoreos* agitabat auis turbamque ſonantem agminis aligeri. *Littus enim dicitur omnis terra aquis vicina, vt* L. 8, 83. Viridique in *littore* conſpicitur ſus.

LIVERE, *belle* Aen. 7, 687. Pars maxima glandes *Liuentis* plumbi ſpargit.

LONGE, *valde, ſecundum* Seruium Aen. 2, 711. Mihi paruus Iulus ſit comes, et *longe* ſeruet veſtigia coniux. *At neſcio, an* longe *alibi hac notione occurrat.* Burmannus *haec*: „Recte „defendit hic Virgilium „Catroeus, et *longe* pro „non longo interuallo „capit, quia debebat ve„ſtigia ſeruare„ *Hoc vero cui placet? Magis audiam Cerdam, qui* „vere, *inquit, longe* ſe„qui debuit, ne, ſi mul„ti exirent vna, depre„henderentur ab hoſti„bus„ *Sed nec hoc ſatisfacit. Crediderim fere, illud vocab.* longe *a poëta h. l. eſſe poſitum, vt inſeruiret ſequenti rationi, nec tamen niſi* interea *fuiſſe poſitum, donec, dum retractaret opus ſuum, aut mutaret, aut locum redderet planiorem. Optimum fuerit dicere* longe *eſſe hoc loco, paullulum diſiecto ſpatio, ein wenig hinter uns. Sed, vt dixi, vix probare hanc vocem ita poſſim.*

LOQVAX, *eleg. de ſtagnis, vbi cygni canunt, figura ſaepe apud poëtas obuia.* Aen. 11, 458. dant ſonitum rauci per ſtagna *loquacia* cygni.

, eloqui. referre.
, 18. Daphni tuum,
etiam ingemuiſſe
Interitum mon-
e feri ſiluaeque lo-
tur. Dura res!
re, montes dixiſſe,
uliſſe id, quod leo
ngemuiſſent. Vi-
ut iam alii hanc
ultatem et mutaue-
locum, vt Marck-
ad Stat Silv. 2,
, ſic explicans vt
ntur abſolute ſit,
erunt, leones inge-
ſe monteſque feros
que; Sed haec le-
nulla re probari pot-
Videtur omnino
ilius ita ſcripſiſſe,
abemus, quod fere
cis apparet, quibus
ſſe putandus eſt,
Theocrit. Idyll. 1.
is Idyll. 1, 72. Si
i eſſe arbitri volu-
atque liberales, tunc
Virgilius ita expli-
us eſt, vt loquun-
dem plane ſit, quod
dixerat, teſtes
v. 21. Flebant;
oruli teſtes et flu-
nymphis. Hac ra-
leniri id aliquo mo-
teſt, quod durum alias, nam quod montibus ſiluis vox tribuatur, nihil inſoliti eſt, et Burmannus h. l. atque Cerda quoque hoc tantum efficiunt, vt demonſtrarent. Nos ſane cum Heynio Virgilium vix excuſamus. Poenos vero leones non pro Afris proprie hic accipi velim; ſed pro genere ferociſſimo, quale omnino leonum eſt. * Ecl. 2, 22. pinus loquentes ſ. ſtridulae, cantillantes.

LVBRICVS, *cui fides haberi nequit* Aen. 11, 616. ne quicquam patrias tentaſti *lubricus* artes, *explic. verſ. ſeq.* Nec fraus te incolumem fallaci perferet Auro.

LVCTAMEN, *de molimine, difficultate remigandi* Aen. 8, 9. remo vt *luctamen* abeſſet.

LVCTARI, *eleg. de ventis imperio Aeoli preſſis in antro, elaborantibus quaſi egredi, ſed coercitis.* Aen. 1, 56 Hic vaſto rex Aeolus antro *Luctantes* ventos tempeſtateſque ſonoras Imperio premit, ac vinclis et carcere frenat. *Omnia verba*

*ba delecta*, *omnia cum ſingulari virtute poſita.* antrum — vaſtum — Luctantes venti — tempeſtates ſonorae — premere — imperio — frenare — vinclis — carcere. *Praeterea habent hi verſus numerum pingentem; recita quaeſo verba:* luctantes ventos tempeſtatesque ſonoras! *explicuit pluribus huius loci illam artem* Marmontelius dans la poëtique françoiſe. *vide librum*: Ueber die Harmonie des Stils des Herrn Marmontels pag. 5. *Vtitur Virgilius vt concederet delectui auris, epitheto:* ſonoras, *quod imagini* imperio premit, *non plane reſpondet, et vtitur eo, loco aliorum epithetorum, v. o.* rebelles, frementes, minaces, *qualia poſcere imago videbatur. Imitatus hunc nobilem locum eſt* Valer. Flaccus Argonaut. 1, 576. *Ac minori arte, et cum vitio luxuriae, nimius eſt et turgidus fere in deſcribendo. Sumſit tamen dimidium verſus ex Virgilio* verſ. 667. Di quibus rum tempeſtatisqu norae Imperium. *re ridiculum h. l. precantis epithet.* rus. *Supplicem cit* Valerius, *at Virgilius deſcribit tum editum in lo quaſi animaduer tum intrare veli trum luno. vide* rus.

LVCTIFICVS, *graviter, de furi cto* Aen. 7, 324. *ficum* Alecto Diran ſede ſororum Infern ciet tenebris.

LVDERE, *ſaltare* E 27. tum vero in n rum Faunosque fe videres. *Ludere i. modum rythmi.*

LVDICRVS Aen. 12, Neque enim *ludicr* tantur praemia: ſed ni de vita et ſan certant. *Verſus ex mero translati:* X. 159. Επει ου ρηϊον ουδε βοειν. κ.

LVMEN, *aer*, Georg. 2, 47. ſpont quae ſe tollunt in *nis* auras, *alii* oras, *non bene. ſic*

291. ad auras aetherias tendit. * lumen iuuentutis. i. *ſplendens, egregia iuuentus, quae facile prae ceteris animaduertetur; et quum addatur* purpureum, *de colore viuido intellig. praecipue.* Aen. 1, 593 decoram caeſariem nato genitrix, *lumen*que iuuentae Purpureum, et laetos oculis afflarat honores.

LVNATVS, peltae lunatae *ſunt, in formam lunae iam mediae facta, quales fecit Iphicrates vid. Cornel. Nepot. in Iphicr. c. 1. et Lipſium de Milit. Romana.* Aen. 1, 414. Ducit Amazonidum *lunatis* agmina *peltis.* Penthesilea furens, mediisque in millibus ardet. Aen. 11, 663. Qualem — circum Hippolyten ſeu ſe Martia cum Penthesilea refert. *De ipſa tamen comparatione dubito, an ſatis recte ſe habeat. Id volo: non bene idem cum eodem comparari, Camillam cum Pentheſilea. Intelligentibus dixi ſatis; hoc loco non plura additurus.*

LVPVS Ecl. 9, 54. *Lupi* Moerim videre priores. *Eſt in prouerbio ad ſubitum et maximum terrorem exprimendum. vid. Eraſmi Chiliaden. Bene eo hic vtitur Moeris, qui tantis periculis erat obrutus. vide* v. 2. *et* 16.

LVSTRALIS Aen. 8, 183. Veſcitur Aeneas, ſimul et Troiana iuuentus. Perpetui tergo bouis et *luſtralibus* extis. *vide* perpetuus.

LVSTRARE, Aen. 1, 612. dum montibus vmbrae *luſtrabunt* conuexa. *inumbrabunt* Seruius. *Sunt qui* conuexa *ad ſidera referant,* pendentia, *ſed dure. vide* Conuexus. * *circumire.* Aen. 12, 474. Peruolat, et pennis alta atria *luſtrat* hirundo. cf. 462. * *illuſtrare.* Poſtera (*aurora*) Poebea *luſtrabat* lampade terras. *Bella deſcriptio: Sic etiam* v. 637.

LVSTRARI, *expiari immolandis ſacrificiis.* Aen. 3, 279. *Luſtramur*que Ioui, *de more, quia ludos ſacros*

*ſacros celebraturi* votiſque incendimus aras. *vota facientes.*

LVSTRVM, *latibulum ferarum.* Aen. 4, 151. Poſtquam ventum in montes atque inuia *luſtra.*

LVTEVS, *de pallore Aurorae, dum ſurgit,* Aen. 7, 25. Aurora in roſeis fulgebat *lutea* bigis. *Seruius ad h. l.* lutea eſt crocei coloris, vt Ecl. 4, 44. Croceo mutabit vellera luto. *Poterit haec ſignificatio addi* Theſauro Geſneri.

LVX, *pulcherrime, atque non facile melius in alio loco, de ſurgente die.* Aen. 12, 115. Cum primum alto ſe gurgite tollunt Solis equi, *lucem*que elatis naribus *efflant.* cf. lib. 4, 522. *vbi noctem,* quam Dido peruigilans deliberat, *eadem elegantia deſcribit.* * Aen. 4, 631. Inuiſam quaerens quam primum abrumpere *lucem. noue* abrumpere lucem, *de caede*

LVXVRIANS, equus, *de ludente exſultim, et prae animi gaudio fer-*

*uente, exſiliente* ...
*ue* Aen. 11, 497...
lis vbi abreptis fug...
ſepia vinclis Tan...
ber equus, ca...
potitus aperto A...
in paſtus armenta...
dit; equarum, ...
ſuetus aquae perfu...
mine noto Emic...
rectisque fremit ...
bus alte *Luxuri...*
*Qualis compa...*
*quam nobilis, qu...*
*etica! ſed pro...*
*non eſt Virgili...*
*eam modo tranſl...*
*quidem paene* ...
*bum ex* Homer...
ζ, 806 &c. *Ce...*
*quae vbique eſt* ...
*ars, bene delecta...*
*ſunt, et felicite...*
*ingenii poëtici ac...*
*texta omnia Sic* ...
dem *habet* ἦθος, ...
*aliquando factus* ...
*eſt equus, adeoq...*
*gis exſilit, belle* ...
emicat, *cf. h. v.* ...
campus apertus ...
*etiam* vinclis *oppo...*
ctae ceruices *non* ...
*ſuauiter ping...*
*ſed, vti diximus,* ...
*ſit omnia ex ſumm...*
*mero.*

ı, *bello ſenſu*, *de*
*ndantia*, *magnifi-*
*'a* Aen 1, 641. At
us interior regali
idida *luxu* inſtruitur.

M.

RE *pro* coqui *iam*
*icauit* Turnebus *in*
*Virgilii* Georg. 1,
. Et quamuis igni
uo properata *made-*
; *nim fabae. Ego*
*um ſumo pro* mol-
re, *auſquellen*, *ſci-*
, *vt maturius vi-*
*int*, *cum iam ſint*
*ae* h. e. properatae.
iadens de *vnguen-*
Aen. 12, 100. Vi-
os calido ferro, myr-
ue *madentis.*
ALIVS Ecl. 8, 21.
*nalii* verſus, *quales*
*are paſtores amantes*
*monte Maenalo in Ar-*
*a ſolent.*
LIA Aen. 1, 425.
atur molem Aeneas,
*alia* quondam. Cato
inum primo „Maga-
edificia quaſi cohor-
rotundas dicunt.„
magalia, *caſas Poe-*
*tm paſtorales dicunt*;
*caſas rotundas ſub-*

*urbanas.* cf. Aen 4, 259.
*et vide* Pompon. Melam
1, 8.

MAGISTER Ecl. 2, 33.
Pan curat oues, cuiumque *Magiſtros.* Georg. 2, 529. pecoris *Magiſtri.* Georg. 3, 445 Dulcibus idcirco fluuiis pecus omne *magiſtri* Perfundunt.

MAGNVS, *praeclarus*, *illuſtris*, *memorabilis*: *ſic aurea ſecula.* Ecl. 4, 5. *Magnus* ab integro ſeclorum naſcitur ordo. v. 12. incipient *magni* procedere menſes. *Et quoque protractius illud tempus fingebatur.* pulcher *explicat* Seruius *Ipſa vero illorum temporum imago longe iucundiſſima ſuggerebat eiusmodi deſcriptiones*, *quae a pulchritudine*, *magnitudine*, *felicitate ducebantur* * Aen. 4, 654. Et nunc *magna* mei ſub terras ibit imago. *Fuerunt qui de magnitudine phyſica intellectum voluerunt*, *ſed id quod adducunt exemplum* Cerda *iam refutauit*, *vide eum ad* Aen. 4, 654. * Georg. 2, 327 Tum pater omnipotens fecundis imbri-

bribus aether Coniugis in gremium laetae deſcendit, et omnes *Magnus* alit *magno* commixtus corpore foetus. Iupiter, *aer*, mater *terra*. Magna *perpetuum eius epitheton; inde et* magnae matris numen. ibid. 338. Ver *magnus* agebat orbis. *celebria illa ex antiqua poëſi.* * *vehemens* Georg. 2, 334. *magni* aquilones. * *craſſus*, *compactus*. Georg. 3, 54. 55. Omnia *magna*: Pes etiam. *ſic optime explicat* Heynius, *pedes enim non longi, ſed breues laudantur in bubus.* σκελη παχυτεϱα Geopon. *Mirifice ſe cruciant alii, vt alia et probabiliori quam praetendunt ratione explicent locum. ſed non tanta eſt durities eius dictionis, modo intelligamus poëtam hic generalius dicere* magnum, *id quum ad pedem bouis refert deinde pro ſua ratione intelligendum eſt.* * Magnus annus *ſolaris dicitur opp. lunari* Aen. 3, 284. Interea *magnum* ſol circumuoluitur annum. * magna mens, *diuina eſt* Aen. 6, 11. cf. verſ. 49.

MAIA, *vna ſtella pleiadum, hinc pro toto ſidere* Georg. 1, 225. occaſus *Maiae*.

MALE *pro* non. Aen. 2, 23. Nunc tantum ſinus et ſtatio *male* fida carinis. *periculoſa. Non ego cum Seruio intelligo. in noſtram perniciem, quia ibi graeci latuerunt.* * *Sic et* Male ſana, *eſt non ſana, veſana, amens.* Aen. 4, 8. Quum vnanimem alloquitur *male* ſana ſororem.

MALIFER, *noue, ni fallor*, Aen. 7, 746. *Maliferae* deſpectant moenia Abellae.

MALIGNVS Georg. 2, 179. Difficiles primum terrae, collesque *maligni*. *vid.* Difficilis. * *poët.* Aen. 6, 270. ſub luce *maligna*. i. e. *quaſi non fauente, obſcura; eadem ſignificatione* Aen. 5, 525. anguſtaeque ferunt fauces, aditusque maligni.

MALVS Ecl. 3, 11. quum me arbuſtum videre Myconis Atque *mala* vites Incidere falce nouellas.

*Bene*

*Bene* Seruius, *qua male vtebar* *Diximus iam de hoc verbo* Part. I. Indicis.

MALLE, *velle*. Aen. 8, 323. legesque dedit Latiumque vocari *Maluit*, his quoniam latuiſſet tutus in oris. *Non cum* Seruio *referendum ad nomen* Saturnia, *quod poſtpoſuiſſet nomini* Latio.

MANERE, *florere* Aen. 2, 22. notiſſima fama Inſula diues opum, Priami dum regna *manebant*. *Sic et ibid.* verſ. 56. Priamique arx alta *maneres*, *adde* Aen. 2, 455. *&c.* et Aen. 11, 615 *Manſiſſet* vtinam fortuna.

MANES, *de poena*. Aen. 6, 745. Quisque ſuos patimur *manes*. *cf. integrum locum*, *inde ratio tropi magis apparebit*. * Aen. 3, 63. Aggeritur tumulo tellus (i. *vt tumulus fiat*) ſtant manibus arae caeruleis moeſtae vittis atraque cupreſſo. *ex more veterum*, *qui religione tenebantur*, *vt mortuis nondum ſepulcris aut funere ornatis iuſta ponendis monumentis perſoluerent*. Caeruleae vittae *ſunt* nigrae, *moeſti coloris*.

MANVS, in manibus *eſſe ea dicuntur*, *quae prope ſunt*, *in vicinia*, *atque in promtu*. *pluribus id locis demonſtrauit* Burmannus *ad locum* Georg. 2, 45. Ades et primi lege littoris oram. In *manibus* terrae. *Rogat ſuum Maecenaten*; *vt ipſe adſit in effingendo carmine*, *quod quum fieret beneuolentia patroni*, *poëtae ſic rem effingunt*, *quaſi adiuuarentur ab eo*. cf. Ecl. 8, 6. *Vtitur vero poëta hic eleganter imagine nauigationis*, *cuius dux atque rector eſſet patronus*. *quum itaque quaedam tantum perſtringere carmine vellet*, *oram littoris ſe legere velle dicit*, *non immenſum experiri mare aut plenis ſeſe ventis dare*, *ſed ita curſum ſuum dirigere vt* terrae ſemper ſint in manibus, h. e. *vt recolere eas ſtatim poſſit ſeu nunquam amittat earum repetendarum facultatem*. *Sic et poëta in fine fere*

 *operis*

operis Georg. 4, 117. Vela traham et terris feſtinem aduertere proram.

MARMOR *pro* mari Georg. 1, 254. quando infidum remis impellere marmor Conueniat. μαρμαρον, *nitidum, candidum, laeue. hinc et aequor.*

MARMOREVS Georg. 4, 523. *Marmorea* ceruix, alias cerea i. e. *candida, pulchra.*

MASCVLVS Ecl. 8, 65. *Maſcula* thura, *optima, praeſtantiſſima, apud Veteres.*

MATVRARE Georg. 1, 261. Multa forent, quae mox coelo properanda ſereno *Maturare* datur. *Propriam vim verbi* maturare *ex hoc loco demonſtrant* Gellius Lib. 10, cap. 11. Macrobius 17, 8. *quod enim ſit induſtriae celeritate et diligentiae tarditate, id* maturari *dicendum.*

MEDICA Georg. 1, 215. tum te quoque, *Medica,* patres accipiunt ſulci. Medica, *herba a Medis aduecta per bella Perſarum Graecis illata, pabuli genus praeſtantiſſimi. noſtrum, Lucerne,* Heynius. *Eam* Plinius 18, 43. *ſic deſcribit:* „ſimilis eſt trifolio caule foliiſque geniculata, et cum in caulem aſſurgit in folio contrahitur.„ *pabulum erat praeſertim equorum.*

MEDICARE, *inficere, tingere ſuccis* Georg. 1, 193. Semina vidi equidem multos *medicare* ferentes. ſemina *intellige h. l. legumina* Georg. 4, 65. Ipſae conſident *medicatis* ſedibus *Parandae ſunt ſedes medicatae apum examinibus i. e. dulci ſucco adſpergendi rami et oblinendi, ſeu aliae quaedam res, vt ibidem facile conſidant, id enim faciunt, vbi ſapor eſt dulcis, quod animaduertit* Varro 3, 16.

MEDITARI, *experiri, exercere.* Georg. 1, 133. Vt varias vſus *meditando* extunderet artes.

MEDIVS Ecl. 8, 58. Omnia vel *medium* fiant mare *i. e. altum, vaſtum vel verum mare, vox amantis deſperantis, maximas calamitates parum habentis.* *

Georg.

1, 127. In *me-*
quaerebant; *quid-*
*arabint, in pu-*
*bonum conuer-*
* gens media,
, plebs Aen. 5,
Non *media* de
Phrygum exediſſe
s Vrbem odiis ſa-
*opp.* media gens
*et ſociis eius.*
*le locis, vbi vox*
*ita occurrit dat*
*l.* Burmannus. *
, 104. Dicitur an-
*media* inter nu-
iuum. *Hic Ser-*
*alii, qui cum*
, *putant* media
umina *ſignificare*
*aliis Diis. Ego*
*ſpectare ad id*
*, quod rex omni-*
*iginibus aut ſta-*
*cumdatus Iouem*
*rit.*
*ro* Perſa Georg.
. *eſt hic mos non*
*s poëtis. Aliis*
*a moleſtiam crea-*
*enim Indiae flu-*
Hydaſpes. *Mihi*
*hic graecum ali-*
*expreſſiſſe vide-*
*quanquam forte*
*ommode, et de-*
*imperium Vete-*
*rum Perſarum, cuius*
*fines ad Indiae illam par-*
*tem pertinebant. Ita*
Heynius.

MENS, *conſilium* Aen. 12, 554. Hic *mentem* Aeneae Genetrix pulcherrima miſit. cf. 1, 626. — noſtram nunc accipe *mentem.* Aen. 4, 319. Oro, ſi quis adhuc precibus locus, exue *mentem.*

MENSES coeli Georg. 1, 335. Coeli *menſes* et ſidera ſerua. *ad coeli ſidera reſpicere poëtam non dubium eſt, quare non diſplicet Seruii explicatio, vt ſint duodecim ſigna Zodiaci, quibus menſes cognoſcimus, ea enim totidem fere menſibus ſol peragrat, ita tamen vt ipſa tempora intelligamus, quae tali curſu deſcribuntur, ſic poëta* v. 232. Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra. *Et ſiderum curſus ſeruandus, in cuius rei exemplum affert Saturni ſtellam et Mercurii, quarum progreſſu temporum vices obſeruantur, neque tanti eſt quod ſcimus Saturni motum tardiſſimum eſſe,*

*eſſe, vt hinc poëtam reprehendamus, illuſtrat enim tantum quod in ſuperiori inculcauerat. Alii multum hic afferunt de pluuioſo Saturno, neque hoc ad rem.*

MENTIRI, *referre, praebere atque oſtendere, quod inſititium eſt, non natiuum; elegantiſſime!* Ecl. 4, 42. Nec varios diſcet *mentiri* lana colores, *confer* Illudere.

MEPHITIS *terrae putor, qui naſcitur de aquis ſulphuratis* Aen. 7, 84. nemorum quae (Albunea) maxuma ſacro Fonte ſonat, ſaeuamque exhalit opaca *mephitim.* Seruius *ad h. l.* „Mephitis „terrae putor; et eſt in „nemoribus grauior ex „denſitate ſiluarum. Alii „*mephitim* Deum volunt (Leucotofheae connexum: ſicut eſt Veneri Adonis, Dianae Virbius. Alii *mephitim* Iunonem volunt) quem „aërem eſſe conſtat. Nouimus autem, putorem „ex corruptione aëris „naſci; vt ſit *mephitis* „Dea odoris grauiſſimi, „id eſt graue olentis.„

MERCES pro labore, *eleganti metonymia*, Georg. 2, 62. Omnes (*arbores*) cogendae in ſulcum (*ſcrobem*) ac multa *mercede* domandae.

MERGERE Aen. 11, 28. Abſtulit atra dies, et funere *merſit* acerbo *Aut* funus *eſt hoc loco* ſepulchrum; *aut pro* morte *poſit. et* mergere *idem quod ſubigere, plane deprimere; translatione ſatis poëtica, ſed ſatis etiam audaci.*

MERITVS Georg. 2, 515. hinc patriam paruosque nepotes Suſtinet, hinc armenta boum, *meritos*que iuuencos. *Sunt enim conſortes laboris ſui, vt inquit* Seruius. * Georg. 4, 455. Miſerabilis Orpheus haud quaquam ob *meritum. h. e. non merito ſuo, miſerabilis, luget vxorem ſine ſua culpa amiſſam.*

META viarum; *finis itineris* Aen. 8, 594. Olli per dumos, qua proxima *meta* viarum Armati tendunt. * Aen. 1, 287. His ego nec *metas* rerum nec tempora pono. *bene* ponere metas. conf. Erneſti

Erneſti Clav. Cic. *in hoc vocabulo.* Seruius „*metas* ad terras retulit, *tempora* ad annos. Lauinio et Albae finem ſtatuit, Romanis aeternitatem „ * Aen. 12, 546. Hic tibi mortis erunt *metae* domus alta ſub Ida. conf. Hom. Iliad. τ, 416. τελος θανατοιο.

METARI Georg. 2, 274. ſi pinguis agros *metabere* campi. h. e. *inſtituis, paras, ſic enim prius finiuntur limitibus.* Eligere *non male explicat* Seruius.

METERE *pro* vindemiare Georg. 2, 410. *Talia fiunt e poëtarum more, et apud Virgilium haec de re frequenter. vide* Seges.

METIRI, *pro tranſire, pererrare notum.* Georg. 4, 389. magnum qui piſcibus aequor Et vincto bipedum curru metitur equorum. piſcibus et vincto curru bipedum equorum *intellige piſces inferiori parte, ſuperiori equi, hinc bipedes. In tota vero narratione, quae hic ſequitur, adumbrauit Virgilius Homerum* Odyſſ. Δ. 364. ſqq.

METVERE, *cauere, deſiſtere, euitare* vid. P. 1. Indicis. Georg. 1, 246. Arctos Oceani *metuentes* aequore tingi. *Duplicem vrſam putat maiorem et minorem ſ. helicen et cynoſuram, ſeptentrionalia ſidera, quae nunquam occidunt infra horizontem, quod poëtarum more exprimitur:* non tinguntur Oceano. * Ecl. 3, 111. dulces *metuet* amores, *iis fruetur, quibus ſe ſcilicet beatiſſimum praedicat; tales enim qui quod habent nihil eo melius putant conſequi poſſe, metuunt id quod poſſident. Sed de huius loci explicatione atque ſenſu monebimus quaedam ſub* Quisquis. * Georg. 1, 186. inopi *metuens* formica ſenectae. * *cauere* Aen. 1, 65. pater omnipotens ſpeluncis abdidit atris (ventos) Hoc *metuens, prouidus, cauens, quod ſcil. dictum verſ. praeced.* 63. quippe (venti) ferant rapidi

ſecum verrantque per auras Omnia.

METVS, *religio*, *cultus* Aen. 7, 60. Laurus erat tecti medio, in penetralibus altis Sacra comam, multosque *metu* ſeruata per annos.

MICARE Aen. 1, 94. crebribus *micat* ignibus aether. *reſplendere* ſic et Aen. 12, 102. Scintillae abſiſtunt: oculis *micat* acribus ignis. *Homeri eſt* Iliad. A. 104. Ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην. * *eleg. de palpitantibus membris recisſis* Aen. 10, 396. Te deciſa Suum, Laride, dextera quaerit Semanimesque *micant* digiti, ferrumque retractant. *Priorem adſcriptum verſum iure culpat et ineptum vocat* Marmontelius in Arte Poëtica. Part. I. cap. 4. pag. 128. verſ. german. *imitatus eum eſt praue etiam Ouidius* Met. 6, 559 et Siluis 13, 240.

MINOR, minores, *de nepotibus ſiue poſteris, vt ſaepius* Aen. 3, 165. nunc fama *minores* Italiam dixiſſe. Aen. 8, 268. Ex illo celebratur honos, laetique *minores* Seruauere diem. *Fruſtra ſe torquet* Seruius *in explicando vocabulo* minores. *quum de aetate ſubſequenti bene dici poſſit, et, quamuis Euander aequalis Caco fuerit, qui longaeuus* cf. verſ. 307. et 560. *tamen iam filii eorum, qui Cacum viderant, celebrare tunc poterant feſtum, iique* minores *bene dicuntur.*

MIRACVLVM Georg. 4, 441. *de Proteo*: Omnia transformat ſeſe in *miracula* rerum; *iucunde dictum pro, in miras ſeſe res ſeu ſpecies induit.*

MISCERE *eleg.* Aen. 2, 298. Diuerſo interea *miſcentur* moenia luctu. *Bene exprimit hoc verbum turbatam, caedibus, incendiis, ruina vrbem, et omnia commiſta, conturbata. Sic* incendia miſcere *ibid.* verſ. 329. *et alibi ſimiliter. Sic et pro* miſceri, *repleri, perquam belle et ſenſibus accommodate* Aen. 4, 411. *Miſceri* ante oculos tantis clamoribus aequor.

MISER,

MISER, Aen. 4, 20. Anna, fatebor enim; *miſeri* poſt fata Sichaei: *Docet vox* fata, *de genere mortis ſatis funeſto hic verba fieri, licet* Seruius *multa alia coniecerit.*

MISERERI parentis. *In ſimile* παθος *deſinit oratio Priami ad filium Hectorem dehortans illum a congreſſu cum Achille* προς δε με τον δοτιςηνον εν Φρονεοντα ελεαιρε. vt Aen. 12, 43. Reſpice res bello varias: *miſerere parentis* longaeui.

MITESCERE, *elegantiſſime de temporibus pacatis, bello poſito, finito* Aen. 1, 291. aſpera tum poſitis *miteſcent* ſaecula bellis.

MITRA, *incuruus pileus, a mulieribus geſtatus, ideoque opprobrio erat viris* Aen. 4, 216. Et nunc ille Paris (*ita dictus Aeneas, vt dedecoraretur, nam Paris effoeminatus homo*) cum ſemiuiro comitatu Moeonia mentum *mitra* crinemque madentem Subnixus &c.

MITTERE: *commode quod mercatura ex quadam regione aſportatur, illud* mittere *haec terra dicitur* Georg. 1, 57. India *mittit* ebur, molles ſua thura Sabaei.

MODO, *plura ſuper ea voce fruſtra dixerunt interpretes ad* Aen. 9, 141. Sed periiſſe ſemel ſatis eſt, penitus *modo* non genus omne peroſos Femineum: quibus haec medii fiducia valli Foſſarumque morae leti diſcrimina parua Dant animos. *Satis fuiſſet, Troianos ſemel tantum perire, ſatis ſemel tantum eos peccaſſe (capienda Helena ſed) quoque omne genus femineum penitus peroſos i. e. ita vt odiſſent omnes pene feminas;* το *odiſſe hic eſt infelices reddere.* modo non *pro* ſi non, *vt ſaepius.* Burm. modo non *explic.* tantum non, *quod idem; nec opus erat multis exemplis talem notam ſignificationem firmare.* Markland. *mutat* non *in* nunc; male! *Quae ſequuntur* „ quibus haec medii &c. μυημη-

τηρισμως, *ſed expreſſit poëta locum verbis;* foſſarumque morae, leti diſcrimina parua *illum locum* Arati. *quem* affert Longinus *de ſublim. cap.* 10. p. 85. ed. Toll.

MODVLARI, *de carminibus canendis; putauerim ego, hoc vocabulum bucolicum quoddam, et ad genus ſcribendi tenue pertinens.* Aen. 1, 1. Ille ego qui quondam gracili *modulatus* auena. *vide* Gracilis.

MOENIA, *de vallo* Aen. 9, 39. Condunt ſe Teucri portas, et *moenia* complent. *vide* Condere.

MOLES, *pro* difficultate Aen. 1, 37. Tantae *molis* erat, Romanam condere gentem. *Praeclara ſententia, laudato iam a Francogallo* le Boſſu, *qui ita:* Cet Epiphoneme donne une idée haute et juſte de l'importance de ſon ſujet. *Ego vero quaero a doctiſſimis viris, et Attici, hoc eſt, optimi ſaporis, anne totum primordium Aeneidos, praeſertim verſu* 24. *hucusque nimis lo-*

*quacem reddat inci[...] tem poëtam, anne [...] nulla bis repetat ſine [...] atque ſaltim neruos [...] gis dediſſet operi, [...] exemplum Homeri [...] ciſſimis verſibus [...] miſſis ſtatim orſus e[...]* Vix e conſpectu Sic[...] &c. verſ. 38. * Aen[...] 62. *molem*que et m[...] tes inſuper altos In[...] ſuit. Seruius *et ali[...] plic. per* ἓν διὰ δυ[...] molemque, hoc eſt, m[...] tes altos, *ſed err[...] et poëtae dant infanti[...] cur enim dixiſſet* m[...] tes *inſuper* altos? m[...] *h. l. eſt* antrum gr[...] *et* ſpelunca atra, *q[...] ſenſu ſaepius occur[...]* huic antro *inſuper* m[...] tes *altos* impoſuit. *de vndis turbati ma[...] elatis, altis.* Aen. [...] 138 tantos audebis [...] lere *moles? * elega[...] de ingenti Polyphe[...]* Aen. 3, 655. Vide ipſum inter pecudes [...] ſe *mole* mouentem, *paſtorem Polyphemum* littora nota peten[...] *Omnia verba lecta.* [...] lyphemus paſtor i[...] pecudes — mouen[...]

ſe — mole — vaſta — *Verſus ſequens multorum laudibus decantatus propter pingentem elocutionem et repetitum hiatum, quo fiat, vt horreat ipſe verſus, ſicut ipſe Polyphemus horrebat.* * *de turri alta, vaſta.* Aen. 9, 542. Semineces ad terram, immani *mole* ſecuta Confixique ſuis telis et pectora dura Transfoſſi ligno veniunt. * *pompa, ambitus* Aen. 12, 161. Interea reges ingenti *mole* Latinus. Dant cuneum denſaque ad muros *mole* feruntur. *Denſi tum impetu feruntur.*

MOLIRI Georg. 1, 494. Agricola incuruo terram *molitus* aratro. *Sic Lucretius quoque* 5, 932. ferro *molirier* arua. * Aen. 3, 6. Auguriis agimur Diuum, claſſemque ſub ipſa Antandro et Phrygiae *molimur* montibus Idae. *quem montem optimum fuiſſe caedendae materiae, ex* Strabone *ad h. l. probat* Cerda. * Aen. 7, 158. Ipſe humili deſignat moenia foſſa *Molitur*que locum; *i. fundamenta iacit, ſignat.* cf. verſ. 127. * Moliri ignem, Aen. 10, 131. Hi iaculis, illi certant defendere ſaxis *Moliri*que ignem, neruoque aptare ſagittas. Seruius *quaerit, quid eſt* moliri? *Eſt vero* tela ignita iacere; *ſicut* neruo aptare ſagittas, *eſt neruo tento mittere.* * moliri viam. *elegant de haſta tum difficultate perrumpente clypeum.* Aen. 10, 477. Incidit atque viam clypei *molita* per oras. * moliri laborem, *contendere ad* Aen. 4, 133. Nec ſuper ipſe ſua *molitur* laude laborem.

MOLLIS, *flexilis* Ecl. 2, 72. Viminibus *molli*que paras detexere iunco. Ecl. 5, 31. foliis lentas intexere *mollibus* haſtas. Georg. 3, 76. *mollia* crura reponit; *de equo generoſo qui gradiendo facile incuruat et cum arte crura.* * Ecl. 4, 28. *Molli* paullatim flaueſcet campus ariſta. *Varie explicant,* fertilis *habet* Seruius, *neſcio qua ex cauſa, niſi forte reſpexerit*

MONS, *rupes, ſaxa, fragmina* Georg. 3, 254. non obiecta retardant Flumina, correptosque vnda torquentia *montes.*

MONSTRATOR, *inuentor; ſic monſtrare, oſtendere pro inuenire.* cf. P. I. Indicis Georg. 1, 19. Vncique puer *monſtrator* aratri i. e. Triptolemus.

MONSTRVM, *miraculum, prodigium* Aen. 9, 128. haec *monſtra* petunt. cf. praeced. *haec miracula ad eos omnia pertinent quae ſequuntur, praeclara in ore Turni ducis exercitus, qui audaciam addere et vigorem animis curat, fuit haec vero ſolemnis boni ducis ars, vt prodigia fauens explicaret, ſi qua occurriſſent viſu et coniectura mala. Vbique, vti et h. l.,* Turnus *ſe exhibet heroem nobilem, verum, audacem quidem, ſed vere magnum ducem, adeo vt miſericordiam lectoris ad ſe trahat quam maxime et Aeneae fauorem eripiat. Profecto perſona Turni non recte ad vim carminis integri et eius ſummam picta fuit. Abſtineo pluribus et peto modo a legentibus, vt ſenſus ſuos excutiant, perlecta Aeneide, cui faueant, cuius miſereſcant, quem ament, quem optent victorem, quis e iudicio recto maior et admirabilior heros ſit, vtrum Aeneas, an Turnus. Scio equidem, quid obiiciat* Riedelius in der Theorie der ſchön. Wiſſenſchaften, *ſed haec contraria contrariis relata non id, quod vult vir doctiſſimus, praeſtant, non augetur noſter Aeneae amor, dum amore etiam dignum adſpectamus Turnum, non eadem cauſa eſt, quae in Homero obtinet in perſonis pingendis Hectoris et Achillis — namque Achillis* χαρακτηρ *longe alius ac Aeneae eſt: verba*: non tela, nec ignes Expectant Rutulos, *quae emendare nonnulli fruſtra conati ſunt, recte ex ſarcaſmo explicantur a Burm.* antea expectabant tela et ignes, nauibus iniicienda Rutulis:

nunc ab igne nihil
endum, quia iam
i. ademtae, ergo ſo-
a reſtant, quae mil-
ntes terreſtri proelio
os coniicient, * *de*
*quodam, miracu-*
*uod* monſtret *quaſi*
*em Deorum aut fu-*
*euenta* Aen. 2, 171.
dubiis ea ſigna de-
Tritonia *monſtris.* *
*er de omni mirabi-*
*entu* Aen. 3, 583.
em illam tecti in
immania *monſtra*
rimus. *ſcil. ruinam,*
*ie et eructatos mon-*
*nes. vide praeced.*
ANVS *fluuius i. e.*
*monte praecipitans*
2, 305. rapidus
*ano* flumine torrens
it agros, ſternit ſata
boumque labores
*a*); praecipitesque
: ſiluas: ſtupet in-
alto Accipiens ſoni-
ſaxi de vertice pa-
*tota deſcriptio, ſiue*
*s comparatio deſcri-*
*l ex* Homer. Iliad. δ'.
175. cet. *vbi ſingula*
*ies. Non eſt con-*
*noſtri, nec patitur*
*as, vt adferamus*
*torum iudicia, vter*
*ët. Tom. II.*

*poëta palmam mereatur. Satis hic eſt, fuiſſe Virgilium imitatorem, Homerum archetypon.*

MONVMENTVM Aen. 3, 102. genitor veterum voluens *monumenta* virorum, *hiſtorias.* * *eleg.* Aen. 3, 486. Accipe et haec manuum tibi quae *monumenta* mearum, *quae tibi mei et mearum manuum memoriam facient.*

MORARI Aen. 5, 400. Nec dona *moror* i. *curo. pluribus locis et rationibus hanc explicationem confirmat ad h. l.* Burmannus.

MORDERE, de fibula eleganter *comprehendere, continere* Aen. 12, 274. Baltheus, et laterum vincturas fibula *mordet.*

MORSVS, *de apum ictu, haud ineleganti ſimplicitate* Georg. 4, 237. laeſaeque venenum *Morſibus* inſpirant.

MOS; ſupra morem *tantum pro magis, poëtica ratione* Georg. 2, 227. Rara ſit an *ſupra morem* ſi denſa, requiras.

MOTARE Ecl. 5, 5. ſiue ſub incertas Zephyris *mo-*

*tantibus* vmbras. *De lectione concertatur: alii volunt* mutantibus, *quod et Heynius probat. Si ex arte poëtae hic aliquid augurari liceat, praeferrem* motare. *ſit enim imago illuſtrior, frequenter mouet aut ſe aut vmbras. Similis fere ratio* Ecl. 6, 28. Videres tum rigidos *motare* cacumina quercus, *vbi et alii habent* mutare, *quod probo.* Incertae vmbrae *in illo loco non pro vituperio habenda notat* Heynius.

MOVERE Georg. 1, 123. pater ipſe — primusque per artem *Mouit* agros, *fecit moueri, arari inſtituit.* * tellurem mouere, ad ſcrobes fodiendas Georg. 2, 316. Nec tibi tam prudens quisquam perſuadeat auctor Tellurem borea rigidam ſpirante moueri. Cerda *h. l. explicat per arare. Adeone neceſſe erat, vt Virgilius praeciperet hyeme terram gelu rigentem arari non debere? Quamquam fatendum eſt, Virgilium loqui generalius quaſi de agrorum cultu praecipiens: ſed quidquid de agro dicitur de ſegete, id omne transfertur quoque ad vineas ſaepe, vt alio loco monuimus.* * Aen. 1, 266. Voluens fatorum arcana *mouebo. Alii legunt* monebo, *alii* docebo. *Nihil equidem mutandum, ſed durius tamen dictum puto.* Mouebo voluens arcana fatorum, *vt ſit ſenſus* ſeriem enarrans mouebo; *et* arcana mouere, *quaſi occluſa aperire, et in lucem protrahere;* voluere *tum eſt* narrare, *quomodo voluantur fata, vt* Ecl. 4, 46. Currere fata *eſt, currendo efficere. Sic* voluere *etiam occurrit* Aen. 3, 102. *et ita apud* Liuium *me hoc vocabulum vſurpatum legere memini.* * Mouere cantus, *pro* canere Aen. 7, 641. Pandite nunc Helicona Deae, cantusque *mouete*, Qui bello exciti reges, quae quemque ſecutae Complerint campos acies &c. *Imitatio Homeri*, conf. Iliad. β, 484. ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι, ὀλύμπια

ματ' εχχσαι &c.
to an pari cum
felicitate, hoc
i idoneo loco;
Homerus tam
enumerat ex-
et magnum, vt
umana vix o-
ſcire poſſe videa-
lia res eſt apud
m. Nolo hic
um aliosque
e, nec ipſum
adeoque lecto-
arbitrium do.
git monete pro
peſſime! oc-
lem verſus Aen.
. in ſimili re,
maiori cum gra-
nouet arma, eſt
s experitur; nam
int de viribus
bus vnius culus-
Aen. 12, 6. Tum
mouet arma leo.
, capi, delectari
718. ardeſcitque
hoeniſſa, et pue-
r doniſque mo-
vide hoc verb.
e Ouid.
fluctus, noue,
nire, mitigare,
luctus. Aen. 1,
ulcere dedit flu-
tollere ventos.

Burm. *legit* vento *quod praeplacet, vt huic loco maxime conſentaneum. Iudicabit ipſe lector. Sic et ibid.* verſ. 157. Ille regit dictis animos, et pectora *mulcet.*

MVLCTRA, *vas in quod lac mulgetur.* Ecl. 3, 30. bis venit ad *mulctram*, binos alit vbere foetus. *Sic* Theocritus Idyll. 1, 25. 26.

> Αιγα τε τοι δωσω διδυματοκον ες τρις αμελξαι,
> Α δυ' εχοισ' εριφως, ποταμελξεται, ες δυο πελλας.

*alii de tempore, quo mulgeantur pecora, male.* Georg. 3, 177. Nec tibi foetae More patrum niuea implebunt *mulctraria* vaccae.

MVLTARE morte, *noue.* Aen. 11, 839. Proſpexit triſti *multatam* morte Camillam. *Affectam, damnatam explic.* Seruius. *reſpicit autem haec vox ad audaciam Camillae, qua contra Troianos a numinibus ſuſtentatos arma ferre ſuſceperit.* cf. verſ. 847. ni-

mium crudele luiſti Supplicium Teucros conata laceſſere bello.

MVLTVS: *magnus, ingens* Aen. 4, 3. Multa viri virtus *multus*que recurſat gentis honos.

MVNDVS *pro coelo.* Georg. 1, 5. Vos o clariſſima *mundi* lumina. v. 240. Mundus ut ad Scythiam Riphaeasque arduus arces Conſurgit. *ſic et* v. 292. aſtra *mundi. Sic enim iſta optime coniunguntur.*

MVNVS Georg. 4, 520. ſpretae Ciconum quo *munere* matres — Diſcerptum latos iuuenem ſparſere per agros. *fuit locus valde moleſtus interpretibus, cum lectionis tum ſenſus difficultate; locum inſanabilem indicat Burmannus. Omiſſis aliorum interpretationibus duris et improbabilibus, adſcribamus tantum eam, quam Heynius dedit Cum ipſi libri, inquit,* ſpreto quo munere *tueantur (vid. var lectiones) videndum an non interpretatione aliquantum adiuuari ea lectio poſſit;* munus *pro officio, pi tate in defunctum feriis, honore mortuos proſequi bene dicitur; quia* munere ſpreto *fit Orphei pietate in iugem contemta, rum motae, nul reſpectu habito vero puto velle lium per haec* ſpretae munere, *c ſuggerere, qua tae diſcerpſerint Thraces mulieres nim ſeries oration* Munus *optime ex per officium et pu quam praebebat ctae Eurydice v querelas illas et voluntatem nullu tendi matrimoni vocat.* cf. Ecl. 8, tremum hoc *mun* rientis habeto, *in carmina, querelas placet itaque vulg ctio, quae* ſpret munere *habet, tam Orphei in Eu pietatem, ita vi ſtus deſerta peter nulla Venus, n animum flectere naei poſſent, eo*

*totum erat genus*
*uineum, ſpretae*
*tes mulieres h. ſunt*
*um matres, et*
*ignominiam ulci-*
*ntur Explicauit*
*Aſper grammaticus*
*Philargyrium, et*
*rus quoque locum*
*munere ſit, ea re,*
*ια, a qua ratione*
*onge noſtra, quam*
*ſumus aberrat,*
ius *uero ieiunam*
*eſſe dicit, neque*
*ſatis dignam ſed*
*ſſe hic non licet a-*
*ſſe religioſus. * au-*
*m* Aen. 5, 337.
at Euryalus et *mu-*
victor amici Prima
, plauſuque volat,
ituque ſecundo. cf.
335. * *officium* Aen.
24. Cineri haec mit-
noſtro *Munera.*
VR *ſuauiſſime de*
*is, et quidem cum*
*natione parentibus.*
1, 59. Illi indignan-
nagno cum *murmu-*
montis Circum clau-
ſremunt. *fictio ve-*
*oëtica et laudabilis,*
unt venti circa clau-
montis indignantes
um magno murmure.

*Perperam nonnulli ex-*
*plicant* cum magno mur-
mure montis; *cur enim*
murmur montis? *quid*
*fremit? at ventorum*
murmur *auget ideam.*

MVSSARE *eleg. et noue.* Aen. 11, 345. Cuncti ſe ſcire fatentur Quid fortuna ferat populi, ſed dicere *muſſant breuiloqu. dicere timent, adeoque tantum* muſſant. *Nempe* muſſandi *ſignificatus indicium eſt timoris. muſſant, quia timent, et quid muſſant, timent. Sic, eadem fere ratione* Aen. 12, 657. *Muſſat* rex ipſe Latinus. *dubitat dicere, nec clare proloquitur* * Aen. 11, 454. Flent moeſti, *muſſant*que patres *queruntur, cum indignatione.*

MVTARE, *de coloribus* Ecl. 4, 44. Ipſe ſed in pratis aries iam ſuaue rubenti Murice, iam croceo *mutabit* vellera luto. * Mutari, *emi, vendi. antiquo more.* Georg. 3, 307. quamuis Mileſia magno vellera *mutentur* Tyrios incocta rubores, magno mutantur, *ma-*

*magni emuntur* incocta Tyrios rubores, *graece*.

MVTVS: artes *mutae*, *de arte medica*. Aen. 12, 397. vſumque medendi Maluit et *mutas* agitare inglorius *artes*. Seruius „mutae artes", *quatenus Muſicae opponuntur, vel manu tractantur, tum enim ceſſat oratio. alii tactum vende intelligunt*; Burm. *laudat Gronou. ad Stat.* Theb. 4, 183: *alii ad medicorum ſilentium reſpici putant et iuramentum Hippocrat.* c. 19, *alii ad ſilentium in myſteriis*. *Alii*, *quia lente Hippocratis artem didicerunt vſu, non voce praeceptoris*. *Tu confer* Georg. 2, 486. *vbi eſt* inglorius *non magnopere clarus*, *Sed* muta *dicitur ars medica h. l. quia oppon. augurio et citharae, vbi voces et ſtrepitus, ex oppoſitis epithet. intellig. et hinc omnia plana*.

# N.

NAM. *Singularem eius vſum habes* Georg. 4, 445. atque hominis tandem ore locutus, quis te, iuuenum fidentiſſime, noſtra ſit adire domus? *eſt vſus graeci γα dem ratione, ſu altero orationis m Seruius* nam qui quisnam *antique cat*.

NATANS Georg. 3 tum ſegetes altae que *natantes* L horreſcunt flabri ſtuantes *alibi*, *e imagine*. *Difficul quam hic inue interpretes q iam diximus ſu* brum. *Videtur rum poëta magis xiſſe ad ipſum quem dant ſegetes tae vento*, *ſtrid ſibilantem*. * Ge 496 Conditque *tia* lumina ſomnus *to iam motu flu tia*, ſ. *oculi mori vbi ſubita vi in turbantur*. *Nam admodum qui iam latent ſub iam emergunt*, *morte videtur lu lorum errare*, *ne conſiſtere*. *Ex*

*l hic locus ele-*
*:; Lucretio*
*ιet Virgilius*
*um, qui iam*
*: inſit* 3,479.
ngua, madet
*ıt* oculi, cla-
ultus, iurgia
*oſt Virgilium*
*ſurpata illa*
*moribundis*
*Vide agmen*
*ulorum apud*
*notis.* et ſi-
*oppreſſis ſo-*
*gre videnti-*
*ıs, vt ait Ho-*
*ılis* vſurpata
Aen. 5, 856.
*ıtantia* lumi-
*ide* ſoluere.
:org. 2, 49.
qnae ſe tol-
ı auras Infe-
m, ſed lae-
tia ſurgunt.
*natura* ſub-
*ſtandi ſunt*
*ıı. vbi tria*
*nera fecerat,*
*ı modo naſce-*
*ıonte aliae,*
*ime, e radi-*
*ıe et inſitio-*
*ponte igitur*
*ıtur, quam-*
*infecundae,*

*ſiles vocauerat v.* 12., *geneſtas, populos, ſalices; laetae tamen ſunt et luxuriantes atque fortes, quia nec pro ſeminis ratione vigorem nanciſcuntur* cf. verſ. 57. *aut e radice alterius arboris ſuum ſuccum trahunt, ſed tantum* natura *h. e. propria vis innata, nulla accedente aut opera, aut alius rei virtute, eas prouehit, neque, quod ſtatim ſubiicit poeta, ſolum illud foſſione aut aliis artibus curatum fuit. Videtur tamen poeta, quod haud alienum eſt ab eius vſu probato et eleganti, grauem quandam ſententiam inculcare ſtrictim, fieri ſcilicet omnia fortiora, et praeſtantiora, quibus haud medicata natura ſubſit. Haec omnia itaque quamquam ad rationem non ſatis accurate dicta, tamen ſunt eleganter; diſtinguit quoque ea, quae non ſit natura tantum ſua adiuuentur. Neque nos mouet Quinctiliani locus, qui naturae et verae vi opponit imita-*

*tionem, quemque hic trahit Heynius, vt Virgilium durius iuſto hic locutum conqueramur.*

NAVIFRAGVS; *vocab. a Virgilio primo forte factum pro* naufragus. Aen. 3, 553. Cauloneſque arces et *nauifragum* Scylaceum. *vbi naufragia fieri ſolent.*

NEFANDVM Aen. 1, 547. At ſperate Deos memores fandi atque *nefandi. vide* Fandum. * Aen. 6, 26 Hic — Minotaurus ineſt, Veneris monumenta *nefandae. Venus* nefanda *cernitur in* χρησει κατα φυσιν, *vt homines cum feris coëant.* cf. Plinius l. 7. *qui narrat Indorum quosdam cum feris coire miſtosque et ſemiferos eſſe partus; et Plutarchus in conuiuio ſeptem ſapientum.*

NEMOROSVS Aen. 3, 270. Iam medio apparet fluctu *nemoroſa* Zacynthus. *ad Homer.* Iliad. 1, 24. ὑλήεσσα ζακυνθος.

NEQVIDQVAM Georg. 1, 192. Aut ſi luxuria foliorum exuberat vmbra *Nequidquam* pingues palea teret area culmos. Nequidquam *Seruius cum eo Cerda ſum*[...] *pro* non, *non pin*[...] *quidquam*, Nequidq[...] pingues palea; *at* [...] *pliciorem explicatio*[...] *quam Heynius dat* [...] *quimur, qui* neq[...] quam *coniungit cu*[...] ret. Area pingues [...] (*ſic antiqui leg*[...] *Seruius Philargyriu*[...] *videtur recta lectio*[...] mos, nequidquam [...] Area teret *poëtica t*[...] *latio. ſunt pingues* [...] *dem culmi, fort*[...] *ampli, ſed nequid*[...] *ſit tritura, grana* [...] *pauca, aut exilia* [...] *boris vix pretium*[...] org. 1, 403. ſolis e[...] caſum ſeruans de c[...] ne ſummo *Nequid*[...] ſeros exercet noctua[...] ius. *hoc vult, q*[...] *quam cantus no*[...] *plerumque ſit omi*[...] *tempeſtatem praeſa*[...] (*Plin.* 18, 82.) *bi*[...] *men coniunctis* [...] *tantum abeſt, vt* [...] *peſtatem metuere d*[...] *vt ipſa noctua, ſ*[...] *ſpero canens, ſuo* [...] *latu nihil contra v*[...] *ſed nequidquam*

*tantus exercere putanda ſit.* Nequidquam *per* non *explicari poſſe, ſecundum Seruium, Cerdam, Martinum, negat h. l. Heynius.* * Nequidquam *pro* non, Aen. 2, 546. protinus ore repulſum (telum) Et ſummo clypei *nequidquam* vmbone pependit. *Sic et* Perſius 2, 51. *Nequidquam* fundo ſuſpiret nummus in imo. *Donatus ad h. l.* „penetrato aliqua ex parte ſcuti contextu, telum pendens inhaerebat.„ *Sed cur antea itaque* rauco protinus aere repulſum? *et cum fuiſſet* telum ſine ictu (verſ. 544.) *profecto pendere imbelle telum non in aere potuit.* Burm. *explicat cum Pierio,* penetrauit corium quo obtentum erat aes clypei, quod raucum vocat, quod non magnum ſed obſcurum ex leui ictu ſonitum dabat, *et* nequidquam *igitur accipit pro* fruſtra, ſine effectu; *at, neſciuitne* Burmannus, *neſciuitque* Pierius corium *non inductum aeri, ex more illo veteri fuiſſe, ſed aes ſuper inductum coriis, ita Homerus clypeos deſcribit pluribus locis, et res etiam aliunde conſtat; adeoque quis aſſentitur* Burmanno? *Occurrit vox* necquidquam *etiam alibi ita adhibita.*

NESCIVS Aen. 4, 72. liquidque volatile ferrum. Neſcius. *Aut* neſcius, *quo fugerit; aut ignoratus et latens.* Seruius. *Ego intelligo,* neſcius, *ſe eam feriiſſe, et ſatis mihi id ſignificare perpetuitas loci videtur. paſtor agit telis ceruam, et inter agendum emittit telum, neſciens tamen an ceruam feriit;* liquit volatile ferrum.

NIDVS Aen. 4, 75. Pabula parua legens, *nidis*que loquacibus eſcas. Nidi loquaces *elegantiſſime de pullulis.*

NIGRANS Aen. 9, 87. Lucus in arce fuit ſumma, quo ſacra ferebant *Nigranti* picea trabibusque obſcurus acernis. *vmbroſa belle* nigrans h. l. *vocatur, bene etiam* trabes *de arboribus h. l., quae trabes fiunt.*

NITERE, oculi nitentes *pulchre Veneri tributi* Aen. 1, 232. Triſtior et lacrymis *oculos* ſuffuſa *nitentes*. * Aen. 3, 20. ſupero *nitentem* Coelicolum regi mactabam in litore taurum. *h. e. vel* candidum, *ex religione, qua diis victime albae offerebantur, vel, quod magis placet, pinguem (non ſaginatum, vt vult Cerda, id quod contra ritus religionis fuiſſet) egregium, opimum. Ita etiam* nitidus *occurrit apud Horatium* Epiſt. 1, 7. me pinguem et *nitidum* curata bene cute viſes. *Nugae ſunt, quae proferunt Cerda, Seruius, alii de tauro mactato Ioui, cui* iuuencus *legitimus fuiſſet, vnde monſtrum illud horrendum.*

NITESCERE Aen. 5, 135. Nudatos humeros oleo perfuſa *niteſcit. proprium in hac re vocab.*

NITI humi, *ire, ſed vt referatur ad greſſus firmos, et dure impreſſos terrae.* Aen. 2, 381. Sentibus vnguem preſſit *humi nitens*; trepidusque repente refugit Attollentem iras. *vide* Attollere.

NIVEVS, *noue dict.* Aen. 3, 126. *niueam*que Paron ſparſasque per aequor Cycladas. *propter candidum marmor, vnde* Parius lapis Aen. 1, 593. *et alibi.* Cerda *locum huc pertinentem. ex* Strabon. Geograph. libr. 10. *attulit.* εν δε τη παρω ἡ παρια λιθος λεγομενη αριςη. *Bene autem loc. c. Virg.* ſparſos Cycladas *dicit, quia* interfuſae ſunt aequora, *vt ait Horat.* od. 1, 14. verſ. vlt *quas longo ordine circuire neceſſe eſt, vnde dictae* Cyclades.

NOCTIVAGVS, *epithet. praeclare delectum currus Lunae* Aen. 10, 216. almaque curru *Noctiuago* Phoebe medium pulſabat Olympum. *eleg.* pulſabat olympum, *cum ſtrepitu currus adit.*

NODVS: nodi *pro* catena. Aen. 1, 300. Furor impius (belli). intus ſaeua ſedens ſuper arma, et centum vinctus aënis Poſt tergum *nodis*, fremet horridus ore cruento.

*Vult*

'urnebus, *vt iam*
'*at* Cerda, *adum-*
*hic a Marone*
, *pictum ab A-*
*forma humana*,
*is poſt tergum*
*s: quam tabu-*
*guſtus in ſuo fo-*
*auit, cuius rei*
*Plinius* libr. 35.
Macrobius *locum*
*t cum relatione*
*rnam ventorum.*
*Ceterum notand.*
*is fictio vere poë-*
*icet equidem ſen-*
*non decere allego-*
*les perſonas car-*
*epici dignitatem*,
*hunc locum da-*
*aut vituperare*
*ſm.* * nodus pu-
*pulchre de heroë*,
*am creante diffi-*
*m vincendi.* Aen.
8. Primus Aban-
poſitum interimit,
*nodum*que mo-
. *Nollem h. l.*
Cerda *ad* ἔρκος
*rum reſpici.*
, *pro generoſitate*
*litate ſaepius*, *ſic*
2, 240. Seruius,
mus *et alii intel-*
Salſa autem tellus,
perhibetur amara

Frugibus infelix (ea nec manſueſcit arando Nec Baccho genus aut pomis ſua *nomina* ſeruat) *ſed dubito, an non de natura vini et pomorum ſimplici ratione intelligendum ſit, naturam mutant fruges in aliena ſolo transpoſitae, eo vero mutato, priſtinum ſuum* nomen *merito amittunt.*

NOTVM; *quod amamus, plurimum tractamus.* Georg. 1, 363. *nota*sque paludes deſerit, atque altam ſupra volat arda nubem. Georg. 4, 266. feſſas ad pabula *nota* vocantem. cf. P. 1. Indicis. Notum *latiſſime patet poëtis ad ea non modo, quibus adſueti ſumus, verum etiam in quibus cum maxime verſamur, quae ſentimus, quorum conſcii ſumus, et quae quocunque alio modo nos attingunt ſignif. Ita explicat* Heynius *ad* Georg. 3, 130. cf. 251.

NOVALIA *pro agro quocunque* Ecl. 1, 71. &c. *proprie ſunt rara noua, ſiue quae nuper complanabantur*, (Seruius *ad h. l.*

*h. l. ſecundum quosdam libros) ſiue quod ſterilia annum interquieuerant et ſic renouata erant,* Varro de R. R. 29, 1. Plin. 18, 49. Nouales *quoque dicuntur* Georg. 1, 71.

NOVARE res, *noue dict. pro, prius conſilium abiicere, aliud ſequi.* Aen. 4, 290. Arma parent, et quae ſit rebus cauſa *nouandis* Diſſimulent. arma, *quae ſint intellig. docet, verſ. praec.*

NOVVS, nouum lac Ecl. 5, 74. *recens et pretioſus.* Ecl. 2, 22. *Lac* mihi non aeſtate *nouum* non frigore deſit *Male* Burmannus *diſtinguit poſt* aeſtate, *vt* nouum lac *ad laudem pertineat biemis abundantiae.* Seruius *locum explicat e* Georg. 2, 150. *vbi greges Italiae bis granidae laudantur. Vtrumque nimis acute. ſuae rei laudem extollit Corydon, paſtor, lac ei ſemper ſuppetere nouum et delicatum dicit, id ſibi neque deeſſe, vt in aeſtate, ita non hieme, ſemper enim erant vaccae quae tale praeberent, aut ſi de pecude, quis in enarrandis ſuis opibus tunc adeo religioſus, quando amat? praeterea ſuperare hic ſtuduit poëta ſuum Theocritum, qui caſeum modo in medium fert.* Idyll. 11, 36. Τυρος δ' ȣ λειπει μ' ȣτ' εν θερει ȣτ' εν οπωρῃ. *ſuauius quid pollicetur Virgilius, id quod et glorioſius erat, ad abundantiam declarandam, et pretium* Ecl. 5, 67. pocula bina *nouo* ſpumantia *lacte* quotannis — ſtatuam tibi. * Ecl. 5, 71. *vina,* nouum nectar, *dulce, vetuſtum, quod tantum non eſt nectar.* * Georg. 3, 370. *cum eximia elegantia de caſu niuis altae.* Confecto agmine cerui Torpent mole *noua* et ſummis vix cornibus extant. mole noua, *inſolenti* Heynius. *Ad niuem magis accommodate intelligo, quae quamuis decutiatur, accreſcit. Redderes: unter der friſchen Laſt. caſu niuis*

*aut*

*aut magnitudine niuis explicant veteres* * Georg. 4, 457. noua formidine, *repentina, optime* Heynius. * Aen. 12, 54. At regina *noua* pugnae conterrita ſorte Flebat. Nouam ſortem *vocauit, metuendam, magnitudine noui timoris percellentem; ſermo eſt de ſingulari certamine.*

NVBES, *de examine apum.* Georg. 4, 557.

NVBIGENA, *de Centauro; nota enim eſt iſtorum generatio.* Aen. 7, 674. Ceu duo *nubigenae* quum vertice montis ab alto Deſcendunt Centauri &c. *Comparatio egregia; ſed tota illa enumeratio heroum et exercitus aperta imitatio eſt Homeri* cf. Iliad. β, 490. ſeqq. *et nimis, ni fallor, preſſa; adeo ſingulae pulchritudines, et deſcriptiones deſumtae ex Graeco poëta. vox* nubigena *vero ita et occurrit* Aen. 8, 293.

NVDARE, ἐν διλογίᾳ *poſit.* Aen. 1, 359. Crudeles aras (*vbi crudele factum perpetratum*) traiectaque pectora ferro *Nudauit: indicauit. neque enim aras, neque* pectora, *vmbra* nudare *poterat, certe non* aras. *Sic et* retexit *intellig.* operuit ſcelus.

NVDVS Georg. 1, 58. Chalybes *nudi, propter ferri cudendi ſtudium, recte* Seruius, *gens enim illa Schythiae nobilis ab hoc genere operae.* * *inſepultus* Aen. 5, 871. *Nudus* in ignota Palinure iacebis arena. *Ita et* Ecl. 1, 61. Et freta deſtituent *nudos* in litore *piſces.*

NVMEN Ecl. 4, 47. Concordes ſtabili fatorum *numine* Parcae. * Aen. 1, 13. Muſa mihi cauſas memora, quo *numine* laeſo Quidue dolens Regina Deum tot voluere caſus Inſignem pietate virum — Impulerit. *Torquent ſe interpretes, quid ſibi velint verba,* quo numine laeſo. *Sunt qui legant,* quo numine laeſa. *vt* numen *ſit poteſtas virtus; et ſenſus: qua parte potentiae eius laeſa. Alii intellig.* quo *ſeparatim, pro* qua re, qua cauſa. *Si liceret*

*con-*

*coniecturis indulgere, ego ponerem*: quo nomine, *h. e. crimine laeſo. Sed non opus arte medica. Simpliciſſimus eſt ſenſus*: Muſa dic mihi cauſas, *inquit poëta*, quo numine laeſo, *quo deo offenſo, aut quo crimine in ipſam Iunonem (quidue dolens regina Deum) factum ſit vt Iuno impulerit heroa ad tot caſus perpetiendos. Non viderunt quippe interpretes verba*: quo numine laeſo *non pertinere ad ipſam Iunonem, de qua demum ſequenti verſu*: quidue dolens regina Deum. *ſed in vniuerſum valere.* * *permiſſus* Aen. 1, 137. Iam coelum terramque meo ſine *numine*, venti Miſcere et tantas audetis tollere moles? * *auxilium, tutela, vt ſaepius, etiam* Aen. 2, 703. Veſtrum hoc augurium veſtroque in *numine* Troia eſt. * *de ſimulacro Deae* Aen. 1, 451. Hic templum Iunoni ingens Sidonia Dido Condebat, donis opulentum et *numine* Diuae. *Intell. auream ſtatuam Iunonis, vide* opulentum *etiam* numine, *vt donis templum.* * *de voluntate Dei* Aen. 3, 399. Troiugena interpres diuum, qui Numina Phoebi, Qui tripodas, clari lauros, *qui ſidera ſentis* &c. * *poena* Aen. 4, 611. Accipite haec meritumque malis aduertite *numen. Alii t. g.* Seruius *legunt* aduertite. *quod vero tam longe abeſt a vero, vt nimis durum eſſe videtur.* Numen *vero ita eſſe interpretandum docet vox* meritum, *docent antecedentes verſus et conſequentes.*

NVMERVS ſtellarum *pro ratione ineunda de ortu et occaſu et vniuerſo motu ſiderum* Georg. 1, 137. Nauita tum ſtellis *numeros* et nomina fecit * *de ordine ſcriptorum, continuatione hiſtoriarum* &c. Aen. 3, 446. Quaecunque in foliis deſcripſit carmina virgo Digerit *in numerum*, atque antro ſeclusa relinquit. *ordinat, diſponit, recte* Seruius. *cf. cum h. l.* Aen. 6, 11. *et* ſeqq. * Aen.

* Aen. 6, 546. Ne ſaeui magna ſacerdos, *Diſcedam, explebo* numerum, reddarque tenebris. Numerus *eſt tempus, quod terere debebant in inferno vsque dum liberarentur, adeo vt cum Platonis id opinione conſentiat, qui id docet vid.* Cerda *ad h. l. qui Seruium et alios refutat.*

NVTARE Ecl. 4, 50.

Aſpice conuexo *nutantem* pondere mundum
Terrasque tractusque maris coelumque profundum
Aſpice venturo laetentur vt omnia ſeclo.

Heynius *explicat de laeto ſigno priores verſus, vt contremiſcere orbis ſ. concuti dicatur aduentu et adparitione numinis, quod iam inuiſurus ſit terras. Coeli commotio et inclinatio in tali deſcriptione non inſueta, quibus nimirum rebus terrae incolis laeta praedicari ſolent. Mirum eſt, quantum alii hic nugentur interpretes, ſed noſtrum tantum eſt, id quod optimum videtur, apponere. Talem, quam Heynius dedit, explicationem verſus* 52. *omnino deſiderat, ſed an iam priores verſus id iam ſignificent dubito, videtur ſane conuenientius eſſe et verbis et poëtae ſenſui verſum* 50, 51. *ſumere pro deſcriptione earum rerum, quas praeferre laetitiam verſ.* 52. *demum indicat, alias enim vehementer* offendet illa *repetitio* Aſpice — Aſpice — *quae multum habet virtutis ſi eam ſequaris rationem, quam Heynius quoque ſubiecit e Conſtantini interprete graeco. Ita verſus* 50. *tantum poëtica eſt deſcriptio coeli, quod conuexum ſub pondere quaſi nutat, i. quod non fulcitur. Mundus vero pro coelo ſaepius, et hic potius de extenſo illo quod* ὀρίζοντα *vocant.*

NVTRITOR *pro nutri, antique* Georg. 2, 425.
Hoc pinguem et placitum paci *nutritor oliuam*
φιλειρηνον *Graeci.* cf. Aen. 8, verſ. 116. paciferam Oliuam.

NVX Ecl. 8, 30. ſparge marite *nuces:* tibi deſerit Heſperus Oetam. *Mos antiquis Romanis erat, vt* nuces *ſpargerentur pueris, nupta iam in domum et thalamum deducta. Hinc elegans Damonis indignatio. Cauſas eius ritus diligenter anquirit* h. l. Cerda. * Georg. 1, 187. *pro* Amygdalo. quum ſe *non* plurima ſiluis Induet in florem. *Conferendus* Cerda.

## O.

OB Aen. 1, 237. Cunctus *ob* Italiam terrarum clauditur orbis. *Senſus facilis; multi vero* ob *explicant* iuxta, *antiquo more dictum. pars orbis clauditur, quae circa Italiam eſt. Sed hoc non placet. Ego interpretor h. l.* ob *per* circum, *vt ſit breuiloquentia*; Clauditur totus orbis errantibus circum Italiam, *nec eo peruenire poſſunt*, ob Italiam *eſt igitur circa totam oram Italiae. Ita* ob *occurrit etiam* Aen. 12, 865. Turni ſe peſtis *ob* ora cet.

OBDVCERE, *noue*, dolor obductus i. *celatus quaſi obliteratus, vnde translatione ſumta* obduci *dicuntur, tum* vulnera cicatrice, *tum literae, aliis literis, dum delentur priores.* Aen. 10, 64. ſilentia cogis Rumpere et *obductum* verbis vulgare dolorem.

OBESVS Georg. 3, 497. fauces obeſae, *tumentes.* Seruius. *de angina ſunt ſic loquitur poëta.*

OBIECTVS, *de aggere, mole.* Aen. 1, 164 Inſula portum Efficit *obiectu* laterum.

OBIICERE Aen. 9, 45. Ergo ſi conferre manum pudor, iraque monſtrant, *Obiiciunt* portas tamen. i. e. *obturant portas.* cf. ſeqq. *et hunc aggerem* obiiciunt, προβαλλοντα, *hoſti. Sic* Liuius 1, 14. Portarum fores *obiicere.*

OBLIQVARE, *breuiloquenter.* Aen. 5, 16. colligere arma (*contrahere vela*) iubet validisque incumbere remis, *obliquatque* ſinus in ventum, *h. e.*

*contracta illa vela*
*bliquat in eam par-*
*vnde ſlat ventus,*
*nus efficiantur, in*
*ſpirare poſſint ven-*
*urmannus* ſinus *de*
*velis accipit, et ci-*
*att. ad Petron.* cap.

'S Ecl. 9, 53. Nunc
mihi tot carmina.
.IVS, *qui quocun-*
*nodo ab alio pen-*
:onf. Gellius 7, 17.
Georg. 1, 396.
*ratris radiis* obno-
*urgere luna vide-*
*Ita videtur quaſi*
*ſole ſuum lumen*
*at, ſed ſua luce*
*leat.* Georg. 2, 439.
arua videre Non ra-
hominum nonnulli
*cia* curae.
ENVS: Georg. 1,
*Obſcoeni* canes,
*uum eorum epi-*
*n videri poteſt, hoc*
*in loco magis ad*
*m omina reſpicitur,*
*e ominoſi, mala*
*identes recte ex-*
*tur, vt ſtatim im-*
*nae volucris, ea-*
*le cauſa.* * obſcoe-
ns, *de anili, quae*
*t negat pudorem*
*it. Tom. II.*

*virginibus proprium.*
Aen. 7, 417. frontem *ob-*
*ſcoenam* rugis arat. (*be-*
*ne!*) Induit albos cum
vitta crines. (*quia ſacer-*
*dotem ſimulat,* vittas
*gerit*) tum ramum in-
nectit oliuae, (*illigat vit-*
*tis, quod geſtamen ſa-*
*cerdotum ſolemne* conf.
Aen. 8, 128. vitta com-
ptos voluit praetendere
ramos) Fit Chalybe, Iu-
nonis anus, templique
ſacerdos. * volucres ob-
ſcoenae *dicuntur Har-*
*pyiae* Aen. 3, 241. *non,*
*quod volunt quidam,*
*quia omen infauſtum,*
*quo ſenſu voc.* obſcoe-
nus *vſurpatur alias, ſed*
*proprie.* cf. verſ. 214.
ſqq. * obſcoena fames
*dicitur, male auſpica-*
*ta, ſiue potius malo*
*omine praedicta, vt ab*
Harpyiis 367. Harpyia
Celaeno Prodigium canit
et triſtes denuntiat iras
*obſcoenam*que famem.
OBSITVS aeuo. Aen. 8,
307. Ibat rex *obſitus*
aeuo. *vocem* aeuum *de*
ſenectute *dici, notum, et*
*cui non notum, ei pro-*
*bat exemplis multis* Bur-
mannus *ad h. l. Ceterum*

 *ego*

*ego intelligo* obſitum aeuo *cum* Ruaeo, ſparſum canis. Burm. *explicat, ita plenum aeuo, vt toto ex corpore appareret ſenectus, et caput tremulum, et vultus rugoſus, et pedes infirmi, &c. Nonnulli* obſitum *inſitum et obſeſſum accipiunt. Similis locus cum noſtro eſt* Ter. Eun. 2, 2, 5. annis, pannisque *obſitus.*

OBTENTVS Aen. 11, 66. Exſtructos Toros *obtentu* frondis inumbrant. *alii* obumbrant. obtentus *proprie h. l.* Cerda *de coronis mortuo dari ſolitis accipit.*

OBTORTVS Aen. 5, 559. it pectore ſummo Flexilis *obtorti* per collum circulus auri. *bene deſcribit torquem.* cf. Aen. 7, 351. *et* Aen. 10, 138.

OCCVMBERE morti, *nouam locutionem et penitus remotam indicat* Seruius *ad* Aen. 2, 62. ſeu verſare dolor, ſeu certae *occumbere morti. Ennius primus ea vſus.* vt vos voſtri liberi defendant, pro noſtra vita *morti occumbant* fo-titer.

ODOR, *res quae olfa[...] ſenſum excitat, vt* [...] *ne* Heynius *ad* Georg. [...] 251. Nonne vides, [...] tota tremor pertent[...] quorum Corpora, ſi t[...] tum notas *odor* att[...] auras. Georg. 4, 264. [...] iam Galbaneos ſuad[...] incendere *odores. ſic et* [...] por *pro re quae ſapor*[...] *praebet* Georg. 4, 2[...] Proderit et tunſum ga[...] admiſcere *ſaporem.* *[...] org. 1, 56. nonne vi[...] Oroceos vt Tmolus [...] *res* — mittat. Tmo[...] *mons proprie Lydiae,* [...] *no generoſo nobilis,* [...] *croco haud notus,* [...] *re eſt difficultas* [...] Cerda *putat* Crocum [...] *l. eſſe pro vino* [...] *odoris h. e. dulci.* [...] *ſcebatur quoque vin*[...] *ſaepius croco. Sed* [...] *prorſus non placet.* [...] *lius Burmannus,* [...] *quum Cilicia croco* [...] *roſa, Tmolum veteri*[...] *pore Ciliciae fuiſſe* [...] *tum probat. vid.* [...] *atque Heynium quo*[...] *qui et hanc ratio*[...] *ſubiicit, Tmolum* [...]

i trocum tuliſ.
Virgilius vete-
ecum quendam
tresſerit, nihil
quaeramus.
S pro odoriſer
3. Vrit odora-
urna in lumina
Servius ad h. l.
o, quia vſus
l maiores non
recipue in Ita-

Georg. 4, 125.
ſub Oebaliae
ie turribus al-
orycium vidiſſe
ta habet vul-
o, quam pror-
ibat Heynius,
quosdam re-
ebaliae — arcis.
x, ſic Taren-
tur, a Lace-
, qui ibi con-
oebalus vero
edaemoniorum
arx illa Lace-
dici poterat
t oebaliae tur-
ion poſſit.
theton. Cedri,
137. euertunt
dera pinus Ro-
uneis, et olen-
dere cedrum,
ris ceſſant, ve-

ctare gementibus ornos.
Fuere qui culparent Vir-
gilium, quia cedrus in
Italia non naſcatur; ſed
nec defuere, qui Italicas
cedros oſtenderent.
OLIM, aliquando, tem-
pus quodcunque Georg.
2, 94. Et paſſo pſythia
vtilior, tenuisque La-
geos Tentarura pedes o-
lim, vincturaque lin-
guam. et ita ſaepius
OMINA pro auxilio, bo-
nis ominibus ſignifica-
to. Georg. 3, 456. me-
liora Deos omina poſcens,
ita ſecurus legas. No-
ſtra editio ſecuta eſt vul-
gares, at non optimos.
Meliora omina ad grae-
cum eſſet βελτιονα
παντα. * omen de nu-
ptiis, quia ſacrificiis per-
agendis nuptiae ageban-
tur, non neceſſe eſt, vt
vult Burm. vt referatur
ad ritum Romanorum
in nuptiis celebrandis,
namque omina, auguria
etiam apud alias gentes
captabantur. Aen. 1, 350.
cui pater intactam dede-
rat primisque iugarat
ominibus: plane vt no-
ſter poeta, Propertius
libr. 3, eleg. 20. Con-

 tineant

tineant nobis *omina* prima fidem. * omina *de ſignis praeteritae rei, non futurae.* Aen. 4, 662. Et noſtrae ſecum ferat *omina* mortis. *Nonnulli inhaerent conſuetae huius vocis vi, et explicant ſic, et videat, quid ipſi acciderit in poſterum propter mortem noſtram ab ipſo acceleratam. Liceat autem aliam interpretationem praeferre; abiens ſigna ipſi contingant, ex quibus me mortuam eſſe perſpiciat. Quae ad hanc explicationem afferri poſſunt confirmandam ſunt duo, vnum eſt quod* noſtrae mortis omina *dicatur, quod ſi ſolitus* ominis *ſenſus retinendus eſſet, innueret ſigna futurae Didonis mortis; quis autem eſt in hoc ſermone, qui hoc accipiat. Alterum, quod verſus antecedens cum hac interpretatione pugnet, verba ſunt:* Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus. *quid haec ſibi volunt verba? ſatis liquet, non de ſignis futurae rei, ſed praeſentis eſſe dictum.*

OMNIPOTENS, *olym pithet.* Aen. 10, 1. ditur interea domi *mnipotentis* olympi *diei ortu intelligit* uius; *vnde epithe* mnipotens *elegante ciperet ſignificatio nam vbique patet tens eſt dies ab Ol miſſus. Sed erra* nius. *eſt h. l. de ip de Deorum ſermo haec omnia fiunt m dies demum appare ſtea* cf. verſ. 215. que dies coelo conc rat &c.

ONAGER *ferum gen ſinorum, celebrium re venatoria, nec inutile. vid.* Cerda Georg. 3, 409. etiam curſu timidos tabis *onagros. A Italia nulli: Lab interpretes.* Onagr *venatione maxime cebantur canes.* Heynius: *poëtico cum omnino feram, canibus agitari nominare vellet, quoddam genus*

ORARE, *loqui* Aen. 7, 440. At iuueni *oranti* ſubitus tremor occupat artus.

ORBIS Georg. 1, 26. et te maximus *orbis* accipiat. *h. e. coelum, idem ac magnus orbis.* Georg. 1, 231. Idcirco certis dimenſum partibus *orbem* Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra. cf. mundus. * Georg. 1, 337. quos ignis coeli Cyllenius erret in *orbes.* * orbes *de flexibus ſinuoſis anguium.* Aen. 2, 204. immenſis *orbibus* angues Incumbunt pelago. *bene* incumbunt. * *via, et* orbes torti, *obliquae, implicatae viae.* Aen. 12, 481. Haud minus Aeneas *tortos* legit obuius *orbes.*

ORTVS Georg. 1, 432. Phoebe - ſin *ortu* quarto pura, *quarto die poſt nouam lunam.* Aen. 4, 110. Vbi primos craſtinus *ortus* Extulerit Titan.

OS, *pro tota forma* Georg. 4, 92. hic melior inſignis et *ore* et rutilis clarus ſquammis. *ſic et* facies. verſ. 95. vt binae

 regum

regum *facies*, ita corpora plenis. *De hac diuerſitate* Ariſtoteles Hiſt. anim. Lib. 9. cap. 4. ειϛι δε γενη δυο ηγεμονων, ο μεν βελτιων, πυρος, ο δ' ετερος μελας και ποικιλωτερος, το δε μεγεθος διπλαϛιος της χρηϛης μελιττης. *Flaui coloris optimos dicit auctor Geopon. Columella Lib.* 16. *reges eſſe ait pulchri coloris, nitidos, leues* &c. *deinde alios reperiri infuſcos atque hirſutos. Bene id expreſſit poëta voc.* horridus, *et eleganter addit* deſidia, *hae enim maiores apes negligentiores, breues et in rotunditatem compactiles,* αυξωνοι.

ORA belli Aen. 9, 528. Et mecum ingentes oras euoluite *belli. Sunt et aliae lectiones, ſed omnes reiiciendae.* orae belli *ſunt omnia belli facta prima et extrema, vide* Barth. *ad* Stat. Thebaid. 1, 2.

OSSA, *ſtirps* Aen. 4, 625. Exoriare aliquis noſtris ex *oſſibus* vltor. *Quis ſit ille, quaeſiuerunt interpretes, et alii in Hannibalem inciderunt, alii ..... Sed quorſum haec omnia? Nonne furibunda haec dicit Dido?* —

OSCILLVM Georg. 2, 389. Et te, Bacche, vocant per carmina laeta, tibique *oſcilla* ex alta ſuſpendunt mollia pinu. *proprie parua ora. Ex multis aliorum interpretationibus nihil hic afferri elegantius et probabilius poteſt, quam quod* Heynius *ad explicationem huius loci affert.* Oſcilla *laruae erant e corticibus factae ..... in honorem, vindemia facta, et eius Dei vultum referentes. Erant pendula, mobilia, vnde vocat mollia, nam appendebant. ea arboribus agricolae in illis ludis, vt his quaqua verſus a vento conuerſis Deus, quam agri pars ſummam eſſet vbertatem habitura indicaret, quod credebatur, ſi eo faciem conuerteret perſona. Si cauſam eius ritus explicauerat Spencius in Polymete.* Pt. 20, f. 2.

rg. 3, 17. Il-
go, et lyrio
a *oſtro* Cen-
ugos agitabo
urrus. *Ad ſa-*
*urpuram hic*
*docet* Ser-
*phantum to-*
*dubie deſcri-*
eynium. *Vi-*
*mper h. l.*
*poëta, qui*
*aecos cogi.*

*alacribus et*
*nodo ſperan-*
*us.* Aen. 9,
— Aggredi-
circum, et
idis Inuadit,
*uadere, ag-*
ociosque in-
it *ouantes.*
*ncendia cre-,*
*materia, ex*
*ſequantur,*
*intellig. ſe-*
ue manum
nti feruidus
*l non de to-*
*inu in ma-*
*accipio, vt*
aeda *ex pi-*
*t ſolent lo-*
*non enim*
*m, quare*
*ingam huic*

*loco.* Aen. 3, 189. Cuncti dicto paremus *ouantes*, i. *alacres, laeti, quia finem laborum et certam ſperamus ſedem. Sic etiam* Aen. 3, 544. Numina ſancta precamur Palladis armiſonae quae prima accepit *ouantes.*

## P.

PACISCI Aen. 12, 49. Deponas, letumque ſinas pro laude *paciſci. fortem eſſe cum periculo praeſentiſſimo vitae.*

PALAM luce. Aen. 9, 153. Luce, palam, certum eſt, igni circumdare muros. lux tenebris, *palam* furtis verſ. 150. oppon.

PALARI, *de fugatis diſperſisque hoſtibus, huc illuc vagantibus* Aen. 11, 734. Femina *palantes* agit, atque haec agmina vertit? * palantes ſtellae, *de fulguribus* Aen. 9, 20. medium video diſcedere coelum, *Palantes*que polo ſtellas. *vide* Diſcedere.

PALLA Aen. 1, 652. Ferre iubet *pallam* ſignis auroque rigentem. *vide* voc.

*voc.* Rigere, *vbi explic.* palla.

PALLENS Ecl. 2, 47. *pallentes* violae, *flauae.* 5, 16. pallens oliua. 6, 54. pallentes herbae, *a proprio earum colore. et ſic plura.*

PALMA, *pro victoria frequenter.* Georg. 1, 59. mittit Eliadum *palmas* Epiros equarum. h. e. *equos, qui in ludis olympicis victoriam acquirunt. Hoc fert quidem grammatica ratio, nec aliter ſenſus vllus ſubeſt his verbis; ſed viderit Virgilius ipſe, an ſatis commoda haec,* palmae Eliadum equarum, *pro equis optimis, quae inter alias olympicas equas palmam conſequuntur. alii explicant inuerſione poëtica,* mittit Epirus equas palmarum Eliadum. h. e. *quae palmas in Elide obtinent. Difficile eſt ſemper in rebus a iuſta ratione recedentibus iudicium.* Equas, *noto more; quo ſexus feminei animantia praeſtantiora habentur;* Heynius.

PALMOSVS, *noue* Aen. 3, 705. Teque datis linquo ventis *palmoſa* Selinus. *Sic dicta a copia palmarum, quae magna fuit in illo tractu, vt ſcribit* Cicero in Verrem.

PALMVLA, *extrema pars remi, in modum palmae protenta.* Aen. 5, 163. Litus ama, et laeuas ſtringat ſine *palmula* cautes. *eleg.* ſtringat!

PAR Georg. 1, 258. Temporibusque *parem* diuerſis quatuor annum. *Inuenerunt veteres grammatici ſingularem venuſtatem in eo, quod dixiſſet* parem in diuerſis. *Diuerſa anni tempora vnum annum conficiunt parem et ita ordine ſuccedentem, quo fit vt ſimilis ſibi maneat.* Georg. 1, 489. Inter ſeſe *paribus* concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi. paria tela, *ciuium cum ciuibus.* Iterum *cum* concurrere *coniungendum, quod hic quoque monet* Heynius, *qui et illam difficultatem, quae in v.* 491. 492. *in alia omnis traxit interpretes, optime diſſoluit in commentario*

*tario ad h. l.* * alae pares, *poëtice volanti tributae* Aen. 9, 14. Dixit, et in coelum *paribus* ſe ſuſtulit alis Ingentemque fuga ſecuit ſub nubibus arcum. *Pingit rem poëta. Repetiti vero ſunt verſus ex* Aen. 7, 784.

PARARE Aen. 2, 121. Cui fata *parent*, quem poſcat Apollo. int. mortem parent.

PARCERE Ecl. 3, 94. *parcite* oues nimium procedere. * parcere metu Aen. 1, 261. *Parce metu* Cytherea: manent immota tuorum Fata tibi. *quia autem dixerat Venus*: verſ. 241. quae te genitor ſententia vertit. Cerda *comparat cum hoc loco illum ex* Iliad. 8. θαρσει τριτογενεια φιλον τεκος, *et alium ex Silio Italico; ſed vix eſt niſi res ipſa quae comparari poſſit. tales comparationes nimiae ſunt.*

PARERE, *eleg. de terra, largiter, et ex voto agricolarum fruges ferente.* Aen. 1, 3. Vt quamuis auido *parerent* arua colono. *Sed diſplicet totus verſus, cur enim* quamuis auido colono? *videtur id verſus explendi gratia dictum, et probat, hos quatuor verſus non a ſummo meo poëta Virgilio eſſe profectos. cf. voc.* Gracilis. * Aen. 2, 784. Illic res laetae, regnumque et regia coniux *Parta* tibi. Seruius *quaerit* „an parata, an acquiſita armis?„ *Sed neque hoc eſt, neque illud, verum ſimpliciter capio.* parta eſt tibi coniux. *Iam peperit tibi regina coniugem.*

PARS Aen. 4, 374. Et regni demens in *parte* locaui: i. e. *ego feci, ut ei ſit regnum mecum commune et imperium.*

PASCERE polus ſidera *dicitur non poëtice ſolum, et audacter, verum etiam ex opinione veterum, quae ali ſidera humore ex mari extracto credebat. vide* Heinſ. *ad* Ouid. Triſt. 1, 11, 16. et Burm. ad Valer. Flacc. 2, 62. *ſed apud* Virgil. Aen. 1, 612. *Aeneas mihi non hac phraſi ſolum, verum etiam tota illa oratione male uti videtur.*

*tur. Primum imitatus viſus iam aliis eſt hac locutione* Callimach. in Hymno in Delum 176. *ubi de ſtellis* ἤνικα πλεῖςα κατ' ἀέρα βουκολέονται *deinde totus ille character Aeneae non placet. conf. voc.* Pius.

PASSUM Georg. 2, 93. Seruius *et* Cerda *dictum putant a* patiendo, *quia illae vuae adurentur in ipſis adhuc vitibus et ſic ſolem paſſae eſſent; rectius alii, cum quibus facit* Heynius, *a pandendo deriuant, ad ſolem ſiccatis vuis.* Georg. 4, 269. pſythia *paſſi* de vite racemi.

PASTORALIS, ſignum paſtorale, *eſt quo paſtores ad pugnam excitantur.* Aen. 7, 513. de culmine ſummo *Paſtorale* canit ſignum. Cerda *interpretatur: buccina, quae ſit paſtorum inuentum. male, quod inde vocetur* paſtorale ſignum; *ſed* buccina *eſſe conclamatum, vere ſe habet.* cf. verſ. 529. * Aen. 7, 817. *paſtoralem* praefixa cuſpide myrtum. *Intelligo cum* Cerda *haſtam myrteam.*

PATENS Georg. 4, 77. campi patentes, *quos apes amant ſunt aer liquidus et purus, nubibus non clauſus. Aer enim apum campus;* Seruius.

PATESCERE *dicuntur loca, quae e longinquo aduentantibus magis magisque apparent et videntur* Aen. 3, 530. Crebreſcunt optatae aurae portusque *pateſcit* Iam propior.

PATI, *abſolute* Ecl. 10, 53. Certum eſt in ſiluis, inter ſpelaea ferarum Malle *pati*, tenerisque meos incidere amores Arboribus. * pati monſtra ſ. e. *mutari in monſtra, noue et ad graec.* Aen. 7, 21. Quae ne *monſtra* pii *paterentur* talia Troes delati in portus, neu littora dira ſubirent; Neptunus ventis impleuit illa ſecundis. cf. verſ. 15 ſqq.

PATIENS, *qui capere poteſt* Aen. 6, 77. At Phoebi nondum *patiens*, immanis in antro Bacchatur vatis. *Qui locus, vt opinor,*

*opinor, ita interpretandus; nondum Sibylla ita erat compoſita et eo loco conſtituta, vaticinia quae ei Apollo traderet, vt capere poſſet. Et id ſi probe tenetur v. 79. excuſſiſſe Deum nil ſibi vult, niſi quod omnia, quae Apollo haec ei tradendi gratia, in vate produceret, declinaret.*

PATVLVS, *expanſus, patens.* Ecl. 1, 1. *patula* fagus, *diffuſis nimirum ramis* Georg 1, 376. *patulis* captauit naribus auras. Georg. 3, 362. puppes *patulae vnde κοιλιαι, ευρειαι graecis.*

PAVIDVS, *praeclara vox, ſignans eum, qui gloriae aut rei bene gerendae cupidiſſimus ardet, et ſimul tamen ſollicitus timet, inter ſpem metumque palpitante corde* Aen. 5, 575. Excipiunt plauſu *pauidos, ſic et* Georg. 3, 106. *et alibi in Aeneide.*

PAVSIA, *genus oliuarum, quarum tria tantum ex infinitis numerat poëta* Georg. 2, 86. Orchades et radii et amare *pauſia* bacca. pauſia *legitur dum adhuc viridis eſt, et acerba, inde eam dicit* amara bacca.

PAX, *venia* Aen. 4, 56. Principia delubra adeunt *pacemque* per aras Exquirunt.

PECVARIA *pro ipſis pecoribus* Georg. 3, 64. Mitte in Venerem *pecuaria* primus Atque aliam ex alia generando ſuffice prolem. cf. aeſtiua.

PELLAEVS: Pella *nobilis Macedoniae vrbs, vnde* Macedonii, pellaei. *Inde Aegyptus, poſtquam Macedoniae reges eam occupauerant, ſic deſignatur* Georg. 4, 287. *Pellaei* gens fortunati Canopi. Canopus *vrbs antiqua in occidentali Aegypti parte. Nam totam Aegyptum hic deſcribit per duas partes, occidentalem* 287. ſeq. *orientalem, Perſis ſ. Parthis conterminam* v. 290. ſeq. *Locum difficilem accuratius exponit* Heynius, *qui idem totam iſtam deſcriptionem frigidiorem declarat, quam quam ſingula membra ſplendeant. Videtur ipſi hic Virgilius Eupho-*

*rionem aliquem aut alium poëtam Alexandrinum expreſſiſſe.* *

PELLAX, *epitheton Vlyſſis, bene lectum; de eo qui ſolebat per blanditias decipere* Aen. 2, 90. Inuidia poſtquam *pellacis* Vlyſſis (Haud ignota loquor) ſuperas conceſſit ad oras.

PELTA, lunata Aen. 1, 594. Ducit Amazonidum *lunatis* agmina *peltis* Penthesilea furens. *vide* Lunatus.

PENDERE, Georg. 1, 214. Dum ſicca tellure licet, dum nubila *pendent*. *Eleganter* pendent, *imminent. Deſcribit tempus ab aequinoctio auctumnali vsque ad brumam.*

PENITVS Aen. 10, 526. Eſt domus alta: iacent *penitus* defoſſa talenta Coelati argenti. *Neſcio an otioſe poſitum ſit* τo penitus; *forte augere debet rem, ſe mortua nemini profuturas illas pecunias, plane latentes. Totus vero locus eſt efſictus ad imitationem Homeri* Iliad. ζ, 46. ſqq. * *valde, vehementer.* Aen. 1, 204. Vos et Scyllaeam rabiem, *penitus*que ſonantes Acceſtis ſcopulos. *vide hoc vocab. in I. Parte Clav.* * Aen. 2, 487. *penitus* cauae plangoribus aedes Femineis vlulant. i. e. *per omnes partes, vbique.*

PENNA Aen. 12, 750. Ceruum, aut puniceae ſeptum formidine *pennae*. cf. Lucanus 4, 438. Claudit adoratae metuentes aëra *pennae*.

PENNATVS, *epithet. famae, eleg. niſi fallor, hoc vocabulum in auctoribus Virgilio vetuſtioribus non occurrit* Aen. 9, 473. Interea pauidam volitans *pennata* per vrbem Nuntia Fama fuit, matriſque adlabitur aures Euryali.

PENSVM *proprie, vt lana ſit, quae ad penſum datur puellis intra certum tempus paranda.* Georg. 1, 390. Nocturna carpentes penſa puellae. *vid.* Horat. 3. od. 27, 64.

PER Georg. 2, 27. fuſus *per* herbam; *ſtratus in herba.* * *propter* Aen. 12, 601. Multaque *per* moe-

moeſtum demens effata furorem.

PERAGERE fortunam; *conſtituere res ſuas, iam veniſſe ad id, quo tenditur, aut eo, vt nouam non amplius fortunam quaerere debeas.* Aen. 3, 493. Viuite felices quibus eſt fortuna *peracta* Iam ſua: nos alia ex aliis in fata vocamur. *Mire nugatur* Seruius, *cum explicat* peractam fortunam, *duram, aut proſtratam; etſi totam loci perpetuitatem ſpectes, nulla alia praeter eam, quam poſuimus, explicatio locum inuenire poteſt, praeſertim coll. verſu* 495. Vobis parta quies: nullum maris aequor arandum &c.

PERDVCERE, *perfundere, perungere* Georg. 4, 416. Haec ait et liquidum ambroſiae diffundit odorem: quo totum nati corpus *perduxit. In ſequenti verſu quaerit* Heynius, *quid ſibi velint* dulces aurae, compoſiti crines, *nondum enim ſatisfacere ipſi interpretationes aliorum poſſunt,* Cerda *et* Seruius, *cuius an recte legamus verba, dubitarunt quidam. vid. Burmannum. ita exponunt quaſi hoc firmatus iuuenis fuerit vt videndi numinis haberet facultatem.* Vincendi *aut* Vinciendi *legere malebat in Seruio auctor britannus in Miſcell. obſeruatt. ſed nec hac ratione tollitur difficultas, quid enim* crines *ad hoc? Ornatus cauſa adiectum id quidem videtur, neque alia eius excogitanda cauſa, quam vt habitus iuuenis depingeretur, qui totus perfuſus vnguento eſſet, a capite ad reliqua vsque membra. Ad vnctionis effectum demum referendus verſus* 418. Crines compoſiti *iuuenis ornati.* conf. Horat. Lib. 3. od. 20, 14. *de colore orationis.*

PERFICERE honorem *pro rite exigere ſacrificiorum morem, quae ſunt* honores Deûm. Aen. 3, 178. *Perfecto* laetus *honore* Anchiſen facio certum. * perfectum auro poculum i. *totum argenteum*

tineant nobis *omina* prima fidem. * omina *de ſignis praeteritae rei, non futurae.* Aen. 4, 662. Et noſtrae ſecum ferat *omina* mortis. *Nonnulli inhaerent conſuetae huius vocis vi, et explicant ſic, et videat, quid ipſi acciderit in poſterum propter mortem noſtram ab ipſo acceleratam. Liceat autem aliam interpretationem praeferre; abiens ſigna ipſi contingant, ex quibus me mortuam eſſe perſpiciat. Quae ad hanc explicationem afferri poſſunt confirmandam ſunt duo, vnum eſt quod* noſtrae mortis omina *dicatur, quod ſi ſolitus* ominis *ſenſus retinendus eſſet, innueret ſigna futurae Didonis mortis; quis autem eſt in hoc ſermone, qui hoc accipiat. Alterum, quod verſus antecedens cum hac interpretatione pugnet, verba ſunt:* Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus. *quid haec ſibi volunt verba? ſatis liquet, non de ſignis futurae rei, ſed praeſentis li*[…] *eſſe dictum.*

OMNIPOTENS, *olympi e*[…] *pithet.* Aen. 10, 1. Pa[…]ditur interea domus o[…]mnipotentis olympi. *D*[…] *diei ortu intelligit* Se[…]uius; *vnde epithet.* o[…]mnipotens *elegantem* […]*ciperet ſignification*[…] *nam vbique patet et p*[…]*tens eſt dies ab Olymp*[…] *miſſus. Sed errat* Se[…]uius. *eſt h. l. de ipſis* […] *de Deorum ſermo, et* […] *haec omnia fiunt noctu; dies demum apparet p*[…]*ſtea,* cf. verſ. 215. Iam[…]que dies coelo conceſſe[…]rat &c.

ONAGER *ferum genus a*[…]*ſinorum, celebrum in* […]*re venatoria, nec eſſ*[…] *inutile. vid.* Cerda *ad* Georg. 3, 409. Saepe etiam curſu timidos agi[…]tabis *onagros. At in* […] *Italia nulli: Labera*[…] *interpretes.* Onagrorum […] *venatione maxime ex*[…]*cebantur canes. Recte* Heynius: *poëtico mo*[…] *cum omnino feram, qu*[…] *canibus agitari poſſ*[…] *nominare vellet, cert*[…] *quoddam genus poſi*[…]

vrſos, ceruos

Ecl. 1, 53. fri-
abis *opacum*, *in*
*co.*

, *eligere* Aen. 1,
ıis *optare* locum
et concludere ſul-
*iſſa, ciuitas enim,*
*mus, circumda-*
*co. Sic etiam* Aen.
. *Optauit*que lo-
gno.

S, optima dies.
3, 66. *optuma*
e *dies* miſeris mor-
aeui Prima fugit.
*uentute, vt bona*
*apud alios. Cae-*
*quod hic Heynius*
*, ſententiam de*
*hominum aetate,*
*vt vult Sabinus*
*are, de prompto*
*iuuenilis aetatis,*
*antea de pecore a-*
*, male eſſe inculca-*
*repetendum nobis*

rbis, *noue dict. a*
*, ſignif. aedificium*
*ns vrbis magnitu-*
s Aen. 5, 119. In-
mque Gyas ingenti
chimaeram, *vrbis*

ORARE, *loqui* Aen. 7, 440. At iuueni *oranti* ſubitus tremor occupat artus.

ORBIS Georg. 1, 26. et te maximus *orbis* accipiat. *h. e. coelum, idem ac magnus orbis.* Georg. 1, 231. Idcirco certis dimenſum partibus *orbem* Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra. cf. mundus. * Georg. 1, 337. quos ignis coeli Cyllenius erret in *orbes*. * *orbes de flexibus ſinuoſis anguium*. Aen. 2, 204. immenſis *orbibus* angues Incumbunt pelago. *bene* incumbunt. * *via, et* orbes torti, *obliquae, implicatae viae.* Aen. 12, 481. Haud minus Aeneas *tortos* legit obuius *orbes.*

ORTVS Georg. 1, 432. Phoebe — ſin *ortu* quarto pura, *quarto die poſt nouam lunam.* Aen. 4, 110. Vbi primos craſtinus *ortus* Extulerit Titan.

OS, *pro tota forma* Georg. 4, 92. hic melior inſignis et *ore* et rutilis clarus ſquammis. *ſic et* facies. verſ. 95. vt binae

 regum

regum *facies*, ita corpora plenis. *De hac diuerſitate* Ariſtoteles Hiſt. anim. Lib. 9. cap. 4. εισι δε γενη δυο ηγεμονων, ο μεν βελτιων, πυρος, ο δ' ετερος μελας και ποικιλωτερος, το δε μεγεθος διπλασιος της χρηστης μελιττης. *Flaui coloris optimos dicit auctor Geopon. Columella Lib.* 10. *reges eſſe ait pulchri coloris, nitidos, leues* &c. *deinde alios reperiri infuſcos atque hirſutos. Bene id expreſſit poëta voc.* horridus, *et eleganter addit* deſidia, *hae enim maiores apes negligentiores, breues et in rotunditatem compactiles*, αυξωνοι.

ORA belli Aen. 9, 528. Et mecum ingentes *oras* euoluite *belli*. *Sunt et aliae lectiones, ſed omnes reiiciendae.* orae belli *ſunt omnia belli facta prima et extrema, vide* Barth. *ad* Stat. Thebaid. 1, 2.

OSSA, *ſtirps* Aen. 4, 625. Exoriare aliquis noſtris ex *oſſibus* vltor. *Quis ſit ille, quaeſiuerunt in-*

*terpretes, et alii in*
*nibalem inciderun*
*alio. Sed quorſu*
*omnia? Nonne fu*
*da haec dicit Dido*

OSCILLVM Georg. 2
Et te, Bacche,
per carmina laeta
que *oſcilla* ex alta
dunt mollia pinu
*prie* parua ora. *B*
*tis aliorum inte*
*tionibus nihil hu*
*ri elegantius et p*
*lius poteſt, quam*
Heynius *ad exp*
*nem huius loci.*
Oſcilla *laruae e*
*corticibus factae*
*in honorem, vi*
*facta, et eius fi*
*tum referentes.*
*pendula, mobilia,*
*vocat mollia, nam*
*debant. ea arbori*
*gricolae in illis lo*
*bis quaqua verſum*
*to conuerſis Deus*
*agri pars ſumma*
*vbertatem habitu*
*dicaret, quod e*
*tur, ſi eo facie*
*verteret perſon*
*cauſam eius rit*
*plicauerat Spen*
*Polymete.* Pr. 20

OS

Georg. 3, 17. Il-
ego, et lyrio
us in *oſtro* Cen-
driiugos agitabo
na currus. *Ad ſa-*
*n purpuram hic*
*ane docet* Ser-
*iumphantum to-*
*d dubie deſcri-*
l. Heynium. *Vi-*
*ſemper h. l.*
*fert poëta, qui*
*Graecos cogi-*

*de alacribus et*
*n modo ſperan-*
*titibus.* Aen. 9,
ſem — Aggeri-
am circum, et
is vndis Inuadit,
*inuadere, ag-*
) ſociosque in-
poſcit *ouantes.*
*vt incendia cre-,*
*a de materia, ex*
*ndia ſequantur,*
uio *intellig. ſe-*
atque manum
agranti feruidus
*quod non de to-*
*, pinu in ma-*
*ita accipio, vt*
*de* taeda *ex pi-*
*, vt ſolent lo-*
*ae; non enim*
*auſam, quare*
*a aſſingam huic*



*loco.* Aen. 3, 189. Cuncti dicto paremus *ouantes*, i. *alacres, laeti, quia finem laborum et certam ſperamus ſedem. Sic etiam* Aen. 3, 544. Numina ſancta precamur Palladis armiſonae quae prima accepit *ouantes.*

## P.

PACISCI Aen. 12, 49. Deponas, letumque ſinas pro laude *paciſci. fortem eſſe cum periculo praeſentiſſimo vitae.*

PALAM luce. Aen. 9, 153. Luce, palam, certum eſt, igni circumdare muros. lux tenebris, *palam* furtis verſ. 150. oppon.

PALARI, *de fugatis diſperſisque hoſtibus, huc illuc vagantibus* Aen. 11, 734. Femina *palantes* agit, atque haec agmina vertit? * palantes ſtellae, *de fulguribus* Aen. 9, 20. medium video diſcedere coelum, *Palantes*que polo ſtellas. *vide* Diſcedere.

PALLA Aen. 1, 652. Ferre iubet *pallam* ſignis auroque rigentem. *vide* voc.

*vox.* Rigere, *vbi explic.* palla.

PALLENS Ecl. 2, 47. *pallentes* violae, *flauae.* 5, 16. pallens oliua. 6, 54. pallentes herbae, *a proprio earum colore. et ſic plura.*

PALMA, *pro victoria frequenter.* Georg. 1, 59. mittit Eliadum *palmas* Epiros equarum. h. e. *equos, qui in ludis olympicis victoriam acquirunt. Hoc fert quidem grammatica ratio, nec aliter ſenſus vllus ſubeſt his verbis; ſed viderit Virgilius ipſe, an ſatis commoda haec,* palmae Eliadum equarum, *pro equis optimis, quae inter alias olympicas equas palmam conſequuntur. alii explicant inuerſione poëtica,* mittit Epirus equas palmarum Eliadum. h. e. *quae palmas in Elide obtinent. Difficile eſt ſemper in rebus a iuſta ratione recedentibus iudicium.* Equas, *noto more; quo ſexus feminei animantia praeſtantiora habentur;* Heynius.

PALMOSVS, *noue* Aen. 3, 705. Teque datis linquo ventis *palmoſa* Selinus. *Sic dicta a copia palmarum, quae magna fuit in illo tractu, vt ſcribit* Cicero in Verrem.

PALMVLA, *extrema pars remi, in modum palmae protenta.* Aen. 5, 163. Litus ama, et laeuas ſtringat ſine *palmula* cautes. *eleg.* ſtringat!

PAR Georg. 1, 258. Temporibusque *parem* diuerſis quatuor annum. *Inuenerunt veteres grammatici ſingularem venuſtatem in eo, quod dixiſſet* parem in diuerſis. *Diuerſa anni tempora vnum annum conficiunt parem et ita ordine ſuccedentem, quo fit vt ſimilis ſibi maneat.* Georg. 1, 489. Inter ſeſe *paribus* concurrere telis Romanas acies iterum videre Philippi. paria tela, *ciuium cum ciuibus.* Iterum *cum* concurrere *coniungendum, quod hic quoque monet* Heynius, *qui et illam difficultatem, quae in* v. 491. 492. *in alia omnia traxit interpretes, optime diſſoluit in commentario*

*ad h. l.* * alae pa-
*poëtice volanti tri-*
Aen. 9, 14. Dixit,
coelum *paribus* ſe
it alis Ingentemque
ſecuit ſub nubibus
l. *Pingit rem poë-*
*Repetiti vero ſunt*
*s ex* Aen. 7, 784.
E Aen. 2, 121. Cui
*parent*, quem po-
Apollo. int. mortem
t.
RE Ecl. 3, 94. *par-*
iues nimium proce-
/* parcere metu
1, 261. *Parce me-*
ytherea: manent im-
tuorum Fata tibi.
*autem dixerat Ve-*
verſ. 241. quae te
or ſententia vertit.
a *comparat cum hoc*
*illum ex* Iliad. 8.
τει τριτογενεια φι-
τεκος, *et alium ex*
*Italico; ſed vix eſt*
*res ipſa quae com-*
*ri poſſit. tales com-*
*tiones nimiae ſunt.*
RE, *eleg. de terra,*
*iter, et ex voto a-*
*olarum fruges feren-*
Aen. 1, 3. Vt quam-
auido *parerent* arua
no. *Sed diſplicet*
*is verſus, cur enim*
quamuis auido colono? *videtur id verſus ex-plendi gratia dictum, et probat, hos quatuor ver-ſus non a ſummo meo poëta Virgilio eſſe pro-fectos. cf. voc.* Gracilis.
* Aen. 2, 784. Illic res laetae, regnumque et re-gia coniux *Parta* tibi. Seruius *quaerit* „an pa-rata, an acquiſita ar-mis?„ *Sed neque hoc eſt, neque illud, verum ſimpliciter capio.* parta *eſt tibi* coniux. *Iam peperit tibi regina con-iugem.*

PARS Aen. 4, 374. Et re-gni demens in *parte* lo-caui: i. e. *ego feci, vt ei ſit regnum mecum commune et imperium.*

PASCERE polus ſidera *di-citur non poëtice ſolum, et audacter, verum etiam ex opinione vete-rum, quae ali ſidera hu-more ex mari extracto credebat. vide* Heinſ. *ad* Ouid. Triſt. 1, 11, 16. et Burm. ad Valer. Flacc. 2, 62. *ſed apud* Virgil. Aen. 1, 612. *Aeneas mi-hi non hac phraſi ſolum, verum etiam tota illa oratione male vti vide-tur.*

*tur. Primum imitatus viſus iam aliis eſt hac locutione* Callimach. in Hymno in Delum 176. *ubi de ſtellis* ἡνίκα πλεῖςα κατ' ἀέρα βȣκολέονται *deinde totus ille character Aeneae non placet. conf. voc.* Pius.

PASSVM Georg. 2, 93. Seruius *et* Cerda *dictum putant a* patiendo, *quia illae vuae adurentur in ipſis adhuc vitibus et ſic ſolem paſſae eſſent; rectius alii, cum quibus facit* Heynius, *a pandendo deriuant, ad ſolem ſiccatis vuis.* Georg. 4, 269. pſythia *paſſi* de vita racemi.

PASTORALIS, ſignum paſtorale, *eſt quo paſtores ad pugnam excitantur.* Aen. 7, 513. de culmine ſummo *Paſtorale* canit ſignum. Cerda *interpretatur: buccina, quae ſit paſtorum inuentum. male, quod inde vocetur* paſtorale ſignum; *ſed* buccina *eſſe conclamatum, vere ſe habet.* cf. verſ. 529. * Aen. 7, 817. *paſtoralem* praefixa cuſpide myrtum.

*Intelligo cum* Cerda *haſtam myrteam.*

PATENS Georg. 4, 77. campi patentes, *quos apes amant ſunt aer liquidus et purus, nubibus non clauſus. Aer enim apum campus;* Seruius.

PATESCERE *dicuntur loca, quae e longinquo aduentantibus magis magisque apparent et videntur* Aen. 3, 530. Crebreſcunt optatae aurae portusque *pateſcit* Iam propior.

PATI, *abſolute* Ecl. 10, 53. Certum eſt in ſiluis, inter ſpelaea ferarum Malle *pati*, tenerisque meos incidere amores Arboribus. * pati monſtra i. e. *mutari in monſtra, noue et ad graec.* Aen. 7, 21. Quae ne *monſtra* pii *paterentur* talia Troes delati in portus, neu littora dira ſubirent; Neptunus ventis impleuit illa ſecundis. cf. verſ. 15 ſqq.

PATIENS, *qui capere poteſt* Aen. 6, 77. At Phoebi nondum *patiens*, immanis in antro Bacchatur vatis. *Qui locus, ut opinor,*

*opinor, ita interpretandus; nondum Sibylla ita erat compoſita et eo loco conſtituta, vaticinia quae ei Apollo traderet, vt capere poſſet. Et id ſi probe tenetur v. 79. excuſſiſſe Deum nil ſibi vult, niſi quod omnia, quae Apollo haec ei tradendi gratia, in vate produceret, declinaret.*

PATVLVS, *expanſus, patens.* Ecl. 1, 1. *patula* fagus, *diffuſis nimirum ramis* Georg 1, 376. *patulis* captauit naribus auras. Georg. 3, 362. puppes *patulae* νῆες κοιλαι, ευρειαι *graecis.*

PAVIDVS, *praeclara vox, ſignans eum, qui gloriae aut rei bene gerendae cupidiſſimus ardet, et ſimul tamen ſollicitus timet, inter ſpem metumque palpitante corde* Aen. 5, 575. Excipiunt plauſu *pauidos, ſic et* Georg. 3, 106. *et alibi in Aeneide.*

PAVSIA, *genus oliuarum, quarum tria tantum ex infinitis numerat poëta* Georg. 2, 86. Orchades et radii et amare *pauſia* bacca. pauſia *legitur dum adhuc viridis eſt, et acerba, inde eam dicit* amara bacca.

PAX, *venia* Aen. 4, 56. Principia delubra adeunt *pacem*que per aras Exquirunt.

PECVARIA *pro ipſis pecoribus* Georg. 3, 64. Mitte in Venerem *pecuaria* primus Atque aliam ex alia generando ſuffice prolem. cf. aeſtiua.

PELLAEVS: Pella *nobilis Macedoniae vrbs, vnde* Macedonii, pellaei. *Inde Aegyptus, poſtquam Macedoniae reges eam occupauerant, ſic deſignatur* Georg. 4, 287. *Pellaei* gens fortunati Canopi. Canopus *vrbs antiqua in occidentali Aegypti parte. Nam totam Aegyptum hic deſcribit per duas partes, occidentalem* 287. ſeq. *orientalem, Perſis ſ. Parthis conterminam* v. 290. ſeq. *Locum difficilem accuratius exponit* Heynius, *qui idem totam iſtam deſcriptionem frigidiorem declarat, quamquam ſingula membra ſplendeant. Videtur ipſi hic Virgilius Euphorio-*

*rionem aliquem aut alium poëtam Alexandrinum expreſſiſſe.*

PELLAX, *epitheton Vlyſſis, bene lectum; de eo qui ſolebat per blanditias decipere* Aen. 2, 90. Inuidia poſtquam *pellacis* Vlyſſis (Haud ignota loquor) ſuperas conceſſit ad oras.

PELTA, lunata Aen. 1, 594. Ducit Amazonidum *lunatis* agmina *peltis* Pentheſilea furens. *vide* Lunatus.

PENDERE, Georg. 1, 214. Dum ſicca tellure licet, dum nubila *pendent*. *Eleganter* pendent, *imminent. Deſcribit tempus ab aequinoctio autumnali vsque ad brumam.*

PENITVS Aen. 10, 526. Eſt domus alta: iacent *penitus* defoſſa talenta Coelati argenti. *Neſcio an otioſe poſitum ſit* τὸ penitus; *forte augere debet rem, ſe mortuo nemini profuturas illas pecunias, plane latentes. Totus vero locus eſt efſictus ad imitationem Homeri* Iliad. ζ, 46. ſqq. * *valde, vehementer.* Aen. 1, 204. Vos et Scyllaeam rabiem, *penitus*que ſonantes Acceſtis ſcopulos. *vide hoc vocab. in I. Parte Clav.* * Aen. 2, 487. *penitus* cauae plangoribus aedes Femineis vlulant. i. e. *per omnes partes, vbique.*

PENNA Aen. 12, 750. Ceruum, aut puniceae ſeptum formidine *pennae*. cf. Lucanus 4, 438. Claudit adoratae metuentes aëra *pennae*.

PENNATVS, *epithet. famae, eleg. niſallor, hoc vocabulum in auctoribus Virgilio vetuſtioribus non occurrit* Aen. 9, 473. Interea pauidam volitans *pennata* per vrbem Nuntia Fama ruit, matriſque adlabitur aures Euryali.

PENSVM *proprie, vt lana ſit, quae ad penſum detur puellis intra certum tempus paranda.* Georg. 1, 390. Nocturna carpentes penſa puellae. vid. Horat. 3. od. 27, 64.

PER Georg. 2, 27. fuſus *per* herbam; *ſtratus in herba.* * *propter* Aen. 12, 601. Multaque *per* moe-

moeſtum demens effata furorem.

PERAGERE fortunam; *conſtituere res ſuas, iam veniſſe ad id, quo tenditur, aut eo, vt nouam non amplius fortunam quaerere debeas.* Aen. 3, 493. Viuite felices quibus eſt fortuna *peracta* Iam ſua: nos alia ex aliis in fata vocamur. *Mire nugatur* Seruius, *cum explicat* peractam fortunam, *duram, aut proſtratam; etſi totam loci perpetuitatem ſpectes, nulla alia praeter eam, quam poſuimus, explicatio locum inuenire poteſt, praeſertim coll. verſu* 495. Vobis parta quies: nullum maris aequor arandum &c.

PERDVCERE, *perfundere, perungere* Georg. 4, 416. Haec ait et liquidum ambroſiae diffundit odorem: quo totum nati corpus *perduxit. In ſequenti verſu quaerit* Heynius, *quid ſibi velint* dulces aurae, compoſiti crines, *nondum enim ſatisfacere ipſi interpretationes aliorum poſſunt,* Cerda *et* Seruius, *cuius an recte legamus verba, dubitarunt quidam. vid. Burmannum. ita exponunt quaſi hoc firmatus iuuenis fuerit vt videndi numinis haberet facultatem.* Vincendi *aut* Vinciendi *legere malebat in Seruio auctor britannus in Miſcell. obſeruatt. ſed nec hac ratione tollitur difficultas, quid enim crines ad hoc? Ornatus cauſa adiectum id quidem videtur, neque alia eius excogitanda cauſa, quam vt habitus iuuenis depingeretur, qui totus perfuſus vnguento eſſet, a capite ad reliqua vsque membra. Ad vnctionis effectum demum referendus verſus* 418. Crines compoſiti *iuuenis ornati.* conf. Horat. Lib. 3. od. 20, 14. *de colore orationis.*

PERFICERE honorem *pro rite exigere ſacrificiorum morem, quae ſunt* honores Deûm. Aen. 3, 178. *Perfecto* laetus *honore* Anchiſen facio certum. * perfectum auro poculum i. *totum argenteum*

*teum* Aen. 9, 263. Bina dabo argento *perfecta*, atque aſpera ſignis, (*emblemate*, *caelatura exornata*) pocula deuicta genitor quae cepit Ariſtu. *plena exſtat phraſis eod. libro* verſ. 357. Multa virum ſolido argento *perfecta* relinquunt Arma.

PERFVNDERE Aen. 5, 112 oſtro *perfuſae* veſtes. *obiter noto totum illum librum quintum Aeneidos eſſe imitationem Homericam*, *et quidem funeris Patrocli in vlt. Iliad. libro.*

PERLABI *noue et ſuauiter*, *de Neptuno percurrente ſummas aquas* Aen. 1, 151. Atque rotis ſummas leuibus *perlabitur* vndas. *Qualis imago!*

PERPETVVS, Aen. 7, 176. hic ariete caeſo (*victima ſacra mactata*) *Perpetuis* ſoliti patres conſidere menſis. Seruius *explicat* longis, ad ordinem exaequatis ſedentium. *vide* Burm. ad h. l. *et ad* Petron. c. 34. *opponuntur* menſae perpetuae *menſis ſingulis*, *quae in tricliniis poſtea ſingulis conuiuis apponebantur.* * perpetuus bos Aen. 8, 183. Veſcitur Aeneas ſimul et Troiana iuuentus *Perpetui* tergo *bouis* et luſtralibus extis. *Seruius*, *aut intell.* appoſuit *magni* bouis partes eas, *quae apud maiores in honore fuerunt*; *aut vere perpetui*, *nam de hoc boue immolato Herculi*, *carnes carius vendebantur*, *cauſa religionis. Mihi videtur* tergum perpetui bouis *eſſe totum tergum bouis integri*, tergum perpetuum *eſt ex* Iliad. η, 321. διηνεκέεσσι Luſtralia exta *eodem loco ſunt*, *quae ſupererant ex ſacrificiis luſtralibus. Notum inde dapes celebrari ſolitos. Alia multa dicunt interpretes*, *quibus neque fidem habere*, *neque hic dare locum poſſum.* * Aen. 4, 32. Solane *perpetua* moerenas carpere iuuenta.

PERPLEXVS, iter *perplexum* Aen. 9, 391. rurſus *perplexum* iter omne reuoluens fallacis ſiluae,

PERSIDERE, *penetrare* Georg. 3, 442. Vbi frigidus imber Altius ad viuum *perſedit*, et horrida cano Bruma gelu.

PERVOLITARE, *noue*, *de luce radiante* Aen. 8, 24. ſicut aquae tremulum labris vbi lumen aënis Sole repercuſſum, aut radiantis imagine Lunae Omnia *peruolitat* late loca, iamque ſub auras Erigitur ſummique ferit laquearia tecti. *Longe venuſtiſſima comparatio!* conſ. verſ. praeced. 20. *nobis hic non licet eſſe copioſis.*

PES, Aen. 5, 830. Vna omnes fecere *pedem*; pariterque ſiniſtras, nunc dextras ſoluere ſinus: vna ardua torquent Cornua, detorquentque. ferunt ſua flamina claſſem. *Palam eſt de molimine nauigandi eſſe ſermonem: iam quaeritur, quid ſit:* vna omnes fecere pedem *Seruius explicat:* „podium, hoc eſt „funem, quo tenditur „velum, quod Graeci „πόδα vocant„ *Accuratius expoſuit hanc phraſin* Geſnerus in Theſauro, *adſcripta interpretatione* Voſſi *ad* Catull. p. 12. *quam* Voſſi *notam hic adſcribere liceat*: „Pedes ſunt funes, qui„bus inferiores veli an„guli puppim verſus ad„ducuntur. Religatis „itaque ad vtrumque la„tus pedibus, et vento „pone afflante, nauiga„tio erat maxime ſecun„da, tumque nauis cur„rit *vtroque pede*. *Vno* „autem *pede* nauigabant, „ſi ventus eſſet obliquus, „quippe ſi a ſiniſtra flaret, „tum dextrum adduce„bant *pedem*, ſin autem „a dextra, ſiniſtro ſo„lum *pede* vtebantur. cf. Salmaſ. ad Solin. p. 400. *cuius tamen explicatio non aequat pretium* Voſſianae. *Hinc vere perſpicuus totus locus Virgilii.* * Sinus ſoluere *eſt* vela alligare, *ne ſint amplius collecta in ſinum, ſed expanſa*, Obliquare ſinus; *quod vocab.* conſ.

PHALARICA, *teli genus miſſile quo vtuntur ex phalis i. locis exſtructis.* Aen. 9, 705 magnum ſtridens contorta *phalarica*

*rica* venit. *Adſcribamus hic notam* Seruii, *non illam quidem minime ad hunc locum facientem.* „De hoc telo legitur, „(*phalarica*) quia eſt „ingens, torno factum, ha„bens ferrum cubitale, et „rotunditatem de plum„bo in modum ſphaerae. „In ipſa ſummitate dici„tur etiam ignem habere „affixum; (ſtuppa cir„cumdatum,) et pice ob„litum; incenſumque „aut vulnere hoſtem, aut „igne conſumit. Hoc „autem telo pugnatur „de turribus, quas *pha„las* dici manifeſtum eſt; „(vnde et in circo *pha„lae* dicuntur diuiſiones „inter euripum et metas, „quod ibi conſtructis ad „tempus turribus, his „telis pugna edi ſolebat). „Iuuenalis: *Conſulit ante „phalas, delphinorum„que columnas.* Ergo „a *phalis* dicta eſt *pha„larica*, ſicut a muris, „*muralis.* Sane *phala„ricam* Lucanus dixit „neruis mitti tortilibus „e quadam machina, vt „libr. 6, 198. *Hunc aut „tortilibus vibrata* pha„larica *neruis* Obruat. „Virgilius vero ait, Tur„num manu iaculari po„tuiſſe; vnde apparet, „aut a Lucano ad auxe„ſin illius, qui occiden„dus fuerat, eſſe dictum; „aut a Virgilio ad lau„dem Turni, qui talem „haſtam manu iaculatus „eſt.„ *Recte poſterius valet, et probat loci perpetuitas*: magnum, *inquit poëta*, ſtridens, venit illa phalarica.

PHARETRATVS, *epitheton pulchrum Camillae* Aen. 11, 649. Amazon, vnum exſerta latus pugnae, *pharetrata* Camilla.

PHILOMELA Ecl. *6, 78.* ſqq. Aut vt mutatos Terei narrauerit artus, Quas illi *Philomela* dapes, quae dona pararit, Quo curſu deſerta petiuerit, et quibus ante Infelix ſua tecta ſuperuolitauerit alis. *Non inſiſtendum nobis hic eſt variis explicationibus, quibus hunc locum onerarunt interpretes. Facile carebimus iſta ſedulitate, ſi hic modo animaduerterimus, quod haud inſuetum ſit poëtis fere*

*fere omnibus antiquis, mutare nomina gemina, fratrum, ſororum &c. in fabulis antiquis. Notum quoque de Philomela et eius ſorore Progne. vid.* Baxterum ad Hor. 3, od. 29, 64. *quare illa difficultas, quod Philomelam Ityn interemerit et epulas parauerit patri, cum de Progne illud facinus narretur, nulla eſt. vide quoque* Cerdam. *Neque verſus* 80. 81. *tantam habent moleſtiam. pergit oratio de Philomela: narrauerat ſcilicet Silenus* quo curſu *ea* deſerta petiuerit h. e. *qua forma inceſſerit, luſciniae puta; tunc ſubiicit de altera ſorore, Progne ſcilicet, quae eſt illa* ante infelix, *de ea enim intelligendum, quod de Philomela alias narratur, vitiatam eſſe a Tereo, et linguam exſectam*, quibus *ea* alis h. e. *ſub cuius alitis forma* ſua tecta ſuperuolitauerit. *Prognen et pro hirundine habet* Georg. 4, 15. *et bene conſpirant Ouidii verſus* Metam. 6. fab. 7, 868. 869. quarum, *ſororum*, petit altera, *Philomela*, ſiluas, Altera tecta ſubit.

PIARE *pro* expiare, Aen. 2, 184. Effigiem ſtatuere, nefas quae triſte *piaret.* cf. verſ. 171. ſq.

PICEA, *arboris genus, vnde nix deſudat* Seruius. Aen. 9, 87. Lucus in arce fuit ſumma, quo ſacra ferebant Nigranti *picea* trabibusque obſcuris acernis. *vide voc.* Nigrans.

PICTVRATVS *pro* pictus, *de veſtibus acu pictis, noue.* Aen. 3, 483. Fert *picturatas* auri ſubtemine veſtes. Et Phrygiam Aſcanio chlamydem. *Poſtea plures poſteriores poëtae hoc vocabulum, ſecuti Virgilium, vſurparunt.*

PICTVS, *de auibus variis coloribus et multis ornatis.* Aen. 4, 524. Cum iacet omnis ager pecudes *pictae*que volucres. *Pictae mirabili ob ſimilitudinem pulchritudine. Nolim cum* Cerda *ad varietatem omnium auium referre, ſed ipſam coloris viciſſitudinem in vna* aui-

*aui quaero. Eſt enim illius ſententia nimis quaeſita.* * Aen. 4, 137. Sidoniam *picto* chlamydem circumdata limbo. Pictus *eſt limbus, ſi coloribus eſt diſtinctus, ſeiunctusque ab aliis tunicae partibus, vt iam in toga praetexta id haud inſolens fuiſſe ſcimus. et* v. 146. Mixti altaria circum Creteſque Dryopeſque fremunt, *picti*que Agathyrſi, Picti *dicuntur* Agathyrſi, *quoniam ſe caeruleo pingere ſolebant colore, ita vt pro dignitate aut parum aut plus coloris adhiberetur.*

PILENTVM Aen. 8, 666. caſtae ducebant ſacra per vrbem *Pilentis* matres in mollibus. *Seruius ad h. l.* „Pilenta ſunt vehi„cula, penſilia (*vnde mollia dicta*) quibus niſi caſtae, adeoque matronae vti non poterant. cf. Geſn. Theſ.

PINEVS ardor, *noue* Aen. 11, 786. Quem primi colimus, cui *pineus* ardor aceruo Paſcitur et medium freti metate per ignem Cultores multa premimus veſtigia pruna. *de more, et alibi occurrente.* pineus ardor, *ſunt prunae ex pinu; ſed poëtice de qualibuscunque vſurpantur. Burm. ad h. l. iam laudauit commentatores ad Sil. Ital.* 5, 178.

PINGERE, *eleganter pro diſtinguere, ornare,* Ecl. 2, 50. Tum caſia atque aliis intexens ſuauibus herbis Mollia luteola *pingit* vaccinia caltha. *dum ſertum contexit caſia aliisque herbis bene olentibus et luteolas.* h. e. *flauas calthas adhibet, quibus diſtinguit, variat mollia vaccinia, tenera et plumei tactus.*

PINGVIS Georg. 1, 8. Veſtro ſi munere tellus Chaoniam *pingui* glandem mutauit ariſta. pinguedo *elogii loco adiuncta ariſtae, inquit* Cerda; Heynius *explicat per* ἁδρὰν, *craſſam, opulentam,* conf. Georg. 1, 192. Nequidquam *pingues* palea teret area culmos. *Quod ſi glandem aut panem glandibus confectum cogitamus, forte*

in mentem veniat
, quare poëta hoc
rit, pinguior enim
e frumento oleoſo.
gnia dumeta, Ge.
, 15. ſaltus herbo-
plicat Heynius. *
. 1, 105. Male pin-
rena, eſt tenax,
ſata. * Georg. 2,
Totaque turiferis
ia pinguis arenis.
s regionem illam
e pinguem dixiſſe
r poëta, turifero
ſolo h. e. arenis.
g. 4, 14. pinguia
, de apum fauis.
duplex, horten-
agreſtis. Ecl. 7,
raxinus in ſiluis
rima, pinus in
arbor ſemper vi-
et apibus grata
4, 112. Ipſe thy-
inosque ferens de
us altis Secta ſe-
circum cui talia
vid. Heinſium ad
, 65. et Cerdam
remum locum, in
n eſt neceſſe pinos
in tinos, quod
ſe video Bode-
1 diſſert. de Ramo
n felici. Tentaue-
t tale quid Salma-

ſius ad Ouid. art. Lib. 3, 692. ſed exploſus a Heinſio ibid. cf. Georg. 4, 141.

PISCIS Georg. 4, 23. ſeq. Bis grauidos cogunt foetus, duo tempora meſſis Taygete ſimul os terris oſtendit honeſtum Plias et Oceani ſpretos pede repulit amnis Aut eadem ſidus fugiens vbi piſcis aquoſi Triſtior hibernas coelo deſcendit in vndas. *Deſcribit ortum et occaſum Pleiadum, e quibus vnam tantum nominat. Oriuntur autem menſe Maio et occidunt Nouembri. ſed inextricabilis eſt difficultas huius loci, ſi aſtronomicas rationes ſequimur. Piſces enim non oriuntur, ſi iam Pleiades occidunt, hoc tamen eſſet:* Plias — fugiens ſidus piſcis aquoſi. *Totum locum varie tentauerunt docti interpretes. Multorum ſententias adduxit* Heynius. *Nobis hic ſatis ſit, illius adſcribere ſententiam paullo diligentius, quia rationem, qua explicari tandem Virgilius poſſit, aperit,* „*Ex aſtronomicis*

*micis itaque rationibus nullam plane loci interpretationem procedere omnes fatentur. Reſtat adhuc vna ratio, quam vt ſatis clare exponam, duo ante monere liceat: primum ſolemne eſſe poëtis omnibus, etiam iis, qui de aſtronomicis praecipiunt, vt in deſcribendis ſiderum ſedibus tabulas ſui temporis coeleſtes et aſteriſmos in iis ſeu conſtellationes ſequantur, et formas figurasque in eis pictas ita exprimant, quaſi eae in coelo conſpiciantur, ſcilicet vt ornatum verſibus ſuis ex earum varietate petant. Eſt porro iisdem poëtis commune, vt fugere dicatur ſidus occidens alterum, non alia de cauſa, quam quod in illa tabula coeleſti proximum ei viſitur. Sic apud Manilium* I. 263. 264. Aurato princeps Aries in velle ſurgens Reſpicit admirans auerſum ſurgere Taurum. *Iam ſi notiſſimum illud Marmor Farneſianum inſpicias, inclinante ſeſe Tauri capite Pleias, ſi virginis ſpeciem cogites, fugere videri poteſt alterum Piſcium. Atque hoc poëtae ex communi, quem commemorauimus vſu, vt talem eam deſcriptionem inſtitueret, ſatis eſſe potuit. Reſtat difficultas in epitheto* aquoſus, *quod nimis tenue videri poteſt: ſed epithetorum genus frequens eſt, quod ſiue ad vim, ſiue ad ornatum plane vacare videatur, ſed tamen naturae rei accommodatum ſit.*"

PISTRIX, *bellua marina longi ſed anguſti corporis* Aen. 3, 427. *de Scylla:* prima hominis facies, et pulchro pectore virgo Pube tenus: poſtrema immani corpore *piſtrix. vide* Senec. Epiſt. 92. et Macrob. lib. I. c. 6. *Occurrit rurſus apud* Virgil. Aen. 5, 126. agit acri corpore *piſtrim. et* Aen. 12, 211. in *piſtrim* deſinit aluus. *Plura loca auctorum et ſat multa laudat ad loc. Aen.* 3. *commem.* Burm.

PIVS: *perpetuum epitheton Aeneae in toto carmine*

*nine Virgilii; quod quo-modo cadere in* virum, *heroa poſſit, et dubitationes meas ſuper illo characterе Aeneae, nonnullasque in omnem Aeneidos artem, quoad* συμπαθειαν, *obſeruationes, vide in voc.* Vir. ibi enim *maiorem forte audaciam et iuſtam nactus occaſionem ea dicam, quae nunc timidus reticeo.*

PLACIDVS, Aen. 1, 131. ſumma *placidum* caput extulit vnda. i. *propitium, ſcil. Troianis. ſic* Placidus *ſaepius. Torquent ſe ideo interpretes immerito, qui quaerunt cur* placidus *eſſe poſſit, qui* grauiter ſit commotus? grauiter commotus *eſt contra ventos,* placidus *Troianis.*

PLACITVM: vltra placitum laudare, *immodice, magis quam illi qui laudat, conuenit videtur.* Ecl. 7, 27. paſtores edera creſcentem ornate poëtam, Arcades, inuidia rumpantur vt ilia Codro: aut ſi vltra *placitum* laudarit, baccare frontem Cingite, ne voti noceat mala lingua futuro. *Codrum antea valde laudauerat Corydon, ſperat nunc vero Thyrſis, poſſe facile ſuperare Codrum illum, ſi Arcades illi adſint, quare vt ſe poëtam efficiant rogat conceſſis ſolitis poëtarum ſignis (vid. Cerda h. l.) ſi vero* vltra placitum, *magis quam iuſte vellet, eum forte laudarit Codrus, eo ſcilicet animo vt ſic faſcinaret orientem poëtam, (nota ſuperſtitio,)* baccare *ſe coronari optat, (cui vim ineſſe contra faſcinum hoc ex loco videmus) ne vati noceat futuro mala lingua* *Georg. 2, 425. placita oliua *vid.* nutritor. * placitus amor. i. e. *vehemens.* Aen. 4, 38. *Placitone* etiam pugnabis *amori.*

PLAGAE, *funes illi, quibus retia tenduntur circa imam et ſummam partem.* Aen. 4, 131. Retia rara, *plagae*, lato venabula ferro. *Alii* retia rara, *maiora,* plagas *minora intelligunt; alii* plagas *intelligunt, quae ſunt retia rara.*

PLANTA, plantas *vocat* Georg. 2, 65. *id arborum genus, quarum ſurculi ſeu ſine radicibus rami non vero reſecti in terra plantantur.* conf. ibid. 28. 29. * Georg. 2, 80. feraces plantae, *ſunt, ſurculi arboris fertilis, qui inſeruntur agreſti arbore.*

PLENVS: ad plenum, *poëtice pro valde, optime* Georg. 2, 244. Huc ager ille malus, dulcesque a fontibus vndae *ad plenum* calcentur. cf. Hor. 1. od. 17, 15. * anni pleni *de matura, nubili virgine* Aen. 7, 53. Iam matura viro, iam *plenis* nubilis *annis.*

PLVRIMVS, *multus* Georg. 1, 184. et quae *plurima* terrae monſtra ferunt. Georg. 2, 183. tractu ſurgens Oleaſter eodem *plurimus.* Georg. 2, 166. Italia auro *plurima* fluxit. *ſic et* Georg. 1, 187. quam ſe nux *plurima* ſiluis induet in florem, *per translationem pro, multum induit, in fertilis anni ſignum ea res iam a veteribus obſeruata fuit.* Burmannus plurima nux *explicat, multae nuces, multis in locis, non tam commode.* Ecl. 8, 96. has herbas atque haec Ponto mihi lecta venena Ipſe dedit Moeris, naſcuntur plurima ponto.

PLVS *pro* plus quam Georg. 4, 207. Neque enim *plus* ſeptima ducitur aeſtas.

POCVLA Ecl. 8, 28. Venient ad *pocula* damae, *ad potum.* Georg. 3, 529. pocula ſunt fontes liquidi atque exercita curſu Flumina.

POENITERE Ecl. 10, 16. ſtant et oues circum noſtri nec *poenitet* illas Nec te *poeniteat* pecoris. *cantibus noſtris delectantur oues, et nunc etiam nobiſcum lugere non dedignantur, et tu quoque accipe eorum cantus lugubres, nec indignas iudica amore, quas et Adonis paſcere non detrectauit;* v. Burmannus.

POLLVERE, *laedere* Aen. 5, 6. Quae tantum accenderit ignem Cauſa latet: duri magno ſed amore dolores *Polluto,* notum.

e, furens quid foe-
oſſit Triſte per au-
ı Teucrorum pe-
ducunt. *Mire ſe*
*nt hic interpretes,*
*ſtra. Intellectu lo-*
*ilis: ignorant cau-*
*nti ignis, ſed* do-
uri polluto magno
*ſunt noti illis, et*
*ea notum illud,*
*ſſit furens foemi-*
*ıe itaque* ducunt,
*nt* triſte augurium
tora Teucrorum.
auri, *de ingenti*
*dine* Aen. 3, 49.
Polydorum *auri*
ım cum *pondere*
Infelix Priamus
mandarat alendum
o regi.
en. 2, 208. iubae
heae *(anguium)*
ant vndas; pars
ontum *Pone* legit.
tranſit,, Seruius.
Aen. 3, 292. *et*
725. Pone *ſubit*
*r* coniux.
, *facere, dare ad*
τιθέναι, *com-*
*tur enim apud*
διδόναι, τιθέ-
οιειν, *uti notum*
*idem verba apud*
*os commutari.*

Aen. 10, 623. Si mora praeſentis leti tempusque caduco Oratur iuueni, meque hoc ita *ponere* ſentis. *Poteſt etiam idem valere ac* decernere. * ponere bellum 1, 295. Aſpera tunc *poſitis* miteſcent ſaecula *bellis.* * poni, *de mortuis: proprium in hac re vocabulum.* Aen. 4, 681. Sic te vt *poſita* crudelis abeſſem.

PONS, pontes *de tabulatis in turri magni operis, ita vt ex vna contignatatione tali aſcenſum iretur in alias, et iſtae contabulationes eſſent loco pontium, quod neceſſarium fuit in ſumma turris altitudine* Aen. 9, 530. Turris erat vaſto ſuſpecto et *pontibus* altis opportuna loco. *cf. de tali turri* Iul. Caeſar. de bello ciuil. libr. 2. cap. 18. in expugnatione Maſſilienſi.

POPVLARE, *actiue* Aen. 1, 531. Non nos aut ferro Libycos *populare* penates Veninus.

PORRICERE, *propria vox de* extis proiiciendis *in mare aut ignem, de* more

*more in ſacrificiis celebrandis* Aen. 5, 238. Conſtituam ante aras voti reus, extaque ſalſas *Porriciam* in fluctus, et vina liquentia fundam.

**PORTA** coeli Georg. 3, 261. *porta* tonat *coeli. Hic cogitari debet coelum tanquam regia aut templum quo Iupiter moratur, cum ex nubibus tanquam e portis ſuae ſedis fulgura mittit. Plura huc pertinentia loca ex Homero aliisque legas apud* Cerdam.

**POSCERE** numina Aen. 1, 670. Ad te confugio, et ſupplex tua numina, *auxilium tuum*, poſco. *Sed dic quaeſo, lector erudite, et ſenſu praedite venuſti iuſto; decet haec oratio Venerem ad puerum, filium ipſum ſuum? Eſtne ridiculum, Venerem fingere* ſupplicem Cupidini, *filio, et dicentem*, ſupplex te oro, *et dicentem*, ad te confugio; *et loquentem tam verboſe, vti loquitur toto illo loco? Blanda vox, breues non preces, ſed blanditiae decerent hoc loco Venerem, non talia, qualia h. l. legimus. Praeterea in ſui ipſius maiorem condemnationem addit poëta, ſiue potius Venus* verſ. 673. Nota tibi, et noſtro doluiſti ſaepe dolore. *Hinc igitur non opus, tibi tot verbis, o bona Venus, tot ſupplicibus vocibus. Certe hoc et pluribus aliis Virgilius mihi erraſſe videtur in effingendis perſonis et orationibus. namque (obiter moneo) pari vitio mihi videtur laborare gratiarum actio Aeneae erga Didonem, inde a verſu* 601. O ſola infandos Troiae miſerata labores, &c. *nimis loquax eſt* Aeneas, *quam talem, ni fallor, heroa decebat, et ſapit nimis rhetoricam artem ſubtilem vt cum maxime. Quam opto, vt errem! vt me erraſſe monſtrent viri docti, et aequi; vt me dubitantem ſaltim aut confirmet, aut refutet in hoc loco explicando* Heynius. * poſcere fata i. e. *explorare, qualia ſint fata.* Aen. 6, 45. Ventum erat ad limen,

men, cum virgo, *poſcere fata* Tempus, ait.

POSITVS, *iactus quocunque modo* Georg. 2, 14. pars autem *poſito* ſurgunt de ſemine. *Volunt alii, Burmannus quoque, ex hac voce elicere, loqui hic poëtam de iis arboribus, quas ſeminaſſet cura hominum primum illud genus verſ. 10. ſqq. earum eſſe arborum, quae ſponte prouenirent et naſcerentur e ſuo ſemine. At noluit hoc Virgilius, de illa ſatione, quam Burmannus putat, deinde agit, et verſ. 10. genus deſcribit arborum prouenientium nullius ſeminis facta mentione vt* Georg. 1, 22. nouas alitis non vllo ſemine fruges. *Neque enim hoc contra poëtarum religionem, qui quod non vident, id quoque abeſſe credunt. prioris autem generis ſemina minuta, a vento diſſipantur, glandes vero, caſtaneae &c. ſecundi generis facile fidem faciunt, arborem e ſemine eſſe ortam.* cf. *praeterea* v. 47. *et* 57. *et* conſ. *quae ſub* Natura *diximus.*

POST *pro* pone Ecl. 3, 20. Et quum clamarem: Quo nunc ſe proripit ille? Tityre coge pecus, tu *poſt* carecta latebas. * *praeter* Georg. 1, 284. ſeptima *poſt* decimam felix. *Amplectitur* Cerda *ſignificationem illam, quam et* Heynius *adſcripſit, vt ſit ſeptima dies felix quamquam et decimus quoque. decima dies felix nominanda, ſed deinde et ſeptima quoque. Qui de duplicando numero ſeptenario hic cogitant cum Seruio, vt ſit decimus quartus, quem et Heſiodus laudauerit, oppido ineptiunt.*

POTENS *ſaepe adiunctam habet ſignificationem duritiei, moleſtiae, crudelitatis.* Georg. 2, 373. Indignas hiemes ſolemque *potentem: recte Seruius, „grauem ſolem, intolerabilem.*

POTESTAS *pro* rege, *noue* Aen. 10, 18. o pater o hominum diuumque aeterna *poteſtas. Non varias lectiones commemora-*

*tis*, praeſumatis *ſpe*, *et animi fiducia.*

PRAETENDERE taedas, *de matrimonio inito* Aen. 4, 339. Nec coniugis vnquam *Praetendi taedas. Erat enim apud veteres in vſu, vt aut ſponſus aut ſponſa aut mater &c. praeferrent taedas in nuptiis celebrandis notares.*

PRAETERLABI, *eleg. pro* praeternauigare, *ita vt deuites locum.* Aen. 3, 478. *Et tamen hanc pelago praeterlabare* neceſſe eſt.

PRAEVERTI Aen. 1, 321. Qualis equos Threiſſa fatigat (*agit*) Harpalice volucremque fuga *praeuertitur* (*ſe praeuertit*) Hebrum. Rutgerſius Venuſ. lect. c. 6. *legebat* Eurum *pro* Hebrum; *et Burmannus fuſius exponit, quae* Rutgerſius *modo indicauerat; et veram illam emendationem honori Rutgerſii tribuere ſtudet. Nos, qui eruditionem, niſi vtilis eſt et iuuat, non amamus, breuiter profitemur, arridere valde emendationem, et lectionem* τȣ Eurum *pro* Hebrum *accipiendam videri; ſequimur hic* Geſnerum; *qui ad* Hor. od. 1, 25. vlt. *eandem lectionem probauit;* Rutgerſius *enim et ibi voc.* Hebro *mutauerat in* Euro. *Qui cupit conf.* Burm. *ad h. l. et* Geſner. *ad loc. commem.* Hor.

PRAEVSTVS Aen. 7, 524. Non iam certamine agreſti ſtipitibus duris agitur, Sudibusue *praeuſtis. ſic apud* Herod. 7, 71. ἀκοντια ἐπικαυτα.

PRECARI Aen. 12, 175. Tum pius Aeneas ſtricto ſic enſe *precatur.* Eſto nunc ſol teſtis &c. conf. Homer. Iliad. 3, 276. Ζευ πατηρ Ιδηθεν μεδεων κ. τ. λ.

PRECIAE vuae, Georg. 2, 95. *quaſi praecoquae, cito enim matureſcunt.*

PREHENDI, *eleganter de animali domando, quod antea libere errabat.* Georg. 1, 285. *prenſos* domitare boues Georg. 3, 207. ante domandum Ingentes tollent animos *prenſi*que negabunt verbera lenta pati, et duris pare-

parere lupatis. *dum domantur.*

EMERE arua, *dicitur mare vbi exundans vicina arua populatur, vaſtat, inundat.* Aen. 1, 250. Vnde per ora nouem vaſto cum murmure montis It mare praeruptum et pelago *premit arua* ſonanti. *Sed quaeſo; lector, placet tibi Venus, Ioui patri ſupplicans,* cum talem poëticam *deſcriptionem, et quae placitam neceſſario requirit mentem, pingit? Mihi certe hic non placet, licet alias. Namque cur deſcribit tanta phantaſiae vi locum? tanta colorum copia? neſcit Iupiter hunc locum? an pertinet ad preces obtinendas, vt dicat, eſſe fontem* Tiniani *quendam,* quae ora nouem habeat? *quae vaſtum murmur edat? vbi mare praeruptum? vnde inundationes fiant ſaepius? ad hunc locum heroem quendam veniſſe? breuiter dicere debebat, Antenorem vrbem condidiſſe. Certe oblitus eſt hic Virgilius, Venerem hoc loco, non ſe ipſum loqui debere.* * preſſus pro *ſuppreſſus* Aen. 12, 322. *Preſſa* eſt inſignis gloria facti. * premere veſtigia, *ſequi.* Aen. 6, 197. Sic effatus *praeſtigia preſſit,* obſeruans quae ſigna ferunt. *Hic Scaligero et Taubmanno, non a me impetrare poſſum, vt aſſentiar, quippe qui hanc dictionem per* ſubſiſtere *non per* ſequi *explicatam voluerunt, et prouocant ad neſcio quid antiquitatis, quod conſueuerint ad auguria captanda poſt preces vel ſedere vel ſtare. Primum vnde illud antiquitatis decerpſerint, vtrum ex vera hiſtoria, an potius ex falſa huius loci interpretatione, iure meritoque quaeri a nobis poteſt. Sed ſit aliqua huius rei in auctoribus narratio, cui bono? ſi ſatis ex tota ſermonis perpetuitate patet, hic aliam amplectendam eſſe interpretationem. Quod* veſtigia premere, τȣ̃ ſequi *vim habeat, qui legerit, ignorabit*

*rabit nemo, et quid ſibi vult verſus* 200. „quantum acie poſſent oculi *ſequentum? Ex his mihi perſpicuum eſſe videtur, cur ab aliorum interpretatione decedamus.* * *de caſeo conficiendo, proprie* Ecl. 1, 35. ingratae *premeretur* caſeus vrbi. Georg. 3, 400. ſq. quod ſurgente die mulſere horisque diurnis Nocte *premunt;* quod iam tenebris et ſole cadente Sub lucem exportans calathis adit oppida paſtor, Aut parco ſale contingunt hiemique reponunt. *verſum* 401. *de caſeo qui recens conſumatur et de deliciis lacteis intelligunt* Burmannus *et* Heynius, *eam ob cauſam, quia in ſequenti de caſeo dicatur ſeruando in hiemem. ſed nec hoc modo omnis difficultas tollitur. interim deſcribit poëta varium vſum lactis; ex diuerſitate temporis, quo mulgetur; hoc proprium poëtae conſilium iam animaduertit* Cerda. *Lac igitur matutinum non venditur, ſed praeter id quod die conſumitur, veſperi in caſeum* premitur *lac Veſpertinum, illud demum diuenditur mane in oppidis aut praeparatur cibus in hiemem, at qua ratione, puto, vt in butyrum coagulent et ceteros huiusmodi cibos efficiant, quibus in hieme, cum lac deficit, aeque delectentur.* * *pro plantare, infigere in terram* Georg. 2, 346. quod ſupereſt quaecunque *premes* virgulta per agros Sparge fimo pingui et multa memor occule terra. Virgulta *hic eſſe pro ſurculis vitium cuiusuis generis probat* Heynius *contra* Martinum, *qui de propaginibus tantum,* premi *eas dici poſſe, putauerat; ſed de quacunque plantatione recte id valet, defigitur enim ſarmentum.* * ſecare, decerpere, metere. Georg. 1, 157. ruris opaci falce *premes* vmbras. Georg. 4, 131. verberas *premens.* * *in re venatoria,* vrgere, agere. Georg. 3, 413. Ingentem clamorem *premes* ad retia ceruum.

num. * Georg. 4, 297. Hunc anguſtique imbrice tecti parietibusque *premunt* arctis. *eleganter pro exſtruere in anguſto loco*, *locum* anguſti imbrice tecti *h. e. anguſto tecto* anguſtisque parietibus *premere*, *coercere*. *Sic ferebat poëtica ratio*, *vt et verbo indicaret anguſtias*.

PRESSVS Georg. 1, 301. preſſae carinae, *onuſtae*.

PRETIVM morae Aen. 9, 232. Rem magnam, *pretium*que morae fore. *Nonnulli interpretes* pretium *accipiunt pro* poena, *vt ſit ſenſus*: *dicebant ſe adferre rem magnam*, *cuius mora pretium poſſet adferre*, *id eſt* poenam. *vt* Terent. Andr. 3, 5, 4. Ego *pretium* ob ſtultitiam fero. *Sed plana omnia*, *ſi ſano modo ſenſu leguntur*; *magnam dicunt rem eſſe*, *et pretioſam fore moram*, *magni fore vt conſtet eis*; *adeoque ſtatim admitti cupiunt*. *Reſpondet h. v. graecorum* τιμωρια, *poenae*, *απο της τιμης*, *quod eſt pretium*. *Sic et* Aen. 12, 352. Illum Tydides alio pro talibus auſis adfecit *pretio*.

PRIMVS, *praecipuus ante omnes* Aen. 12, 33. Bella vides; quantos *primus* patiare labores. * *pro* quamprimum, ſtatim. Georg. 3, 64. mitte in Venerem pecuaria *primus* Atque aliam ex alia generando ſuffice prolem. ibid. 67. optima quaeque dies miſeris mortalibus aeui *prima* fugit, *cito*.

PROCAX, *epitheton venti* Aen. 1, 540. In vada coeca tulit, penitusque *procacibus* Auſtris. *Horatius dicit* proteruis *ſaepius* i. *petulantibus*, *iniurioſis cum inſolentia*.

PROCEDERE, *oriri* Ecl. 9, 47. Ecce Dionaei *proceſſit* Caeſaris aſtrum. Dionaeus, *a Dione matre Veneris*, *vnde Aeneae et totum genus Iulium dicebatur*. Ecl. 4, 12. incipient magni *procedere* menſes. Ecl. 6, 86. inuito *proceſſit* Veſper olympo.

PROCVL, procul tantum, *ſingularis eſſe locutio Virgilii videtur*. *Eſt*

Ecl. 6, 16. Silenum pueri ſomno videre iacentem Serta *procul tantum* capiti delapſa iacebant. Ecl. 10, 46. Tu *procul* a patria (nec ſit mihi credere) *tantum* Alpinas niues — me ſine ſola vides. *Haud diuerſa videtur eſſe ſignificatio horum verborum in vtroque loco. Sed interpretum ſententiae diſſentiunt. In poſteriori loco* Seruius *quosdam adfert, qui* tantum, *tam longe, explicarunt, et ad* credere *retulerunt, quam ſententiam et* Cerda *aliique probarunt. Alii* tantum *intellexerunt, tantam rem, tam ingratam et atrocem credere ne cogar, vt* Heumannus *explicat. Burmannus* tantum *refert ad poſteriora verba, et capit pro* ſolum, *ſola ſine me vides.* Heynius *intelligit, nil vides praeter Alpinas niues, quod vix credere poſſim. En mirum diſſenſum! ſic quoque in illo* loco Ecl. 6, 16. *non vna eſt interpretatio.* Turnebus *iungebat* tantum *cum* delapſa, *erant delapſa, ſed non prorſus. Sic et* Seruius. „tantum capiti delapſa, *vt oſtenderet non longius prouolutam coronam.* cf. Aen. 10, 836. procul aerea ramis Dependet galea. Heynius explicat procul, *modo, prope, id eſt iuxta, et et hoc voluiſſe poëtam* coll. Ecl. 2, 3. ſuſpicatur: *hos pueros illi ſoli neminem comitem, nullum Faunum vel Satyrum habenti ſuperueniſſe, vt adeo vincire ſertis Silenum potuerint.* Tantum ſerta a capite *pendentia et* cantharus *cum eo erant. Sed nec ipſe ſibi ſatisfacit hac explicatione* Heynius. *Reliquum eſt, vt* procul tantum *habeas coniunctim dictum pro, valde longum, et ſic graecam dictionem olet* πογγωθεν ὅσον, *ad quam et Faber iam retulit, ſed vide* Heynium. *Eſſe vero poteſt talis ſignificatio verborum in vtroque loco, nam* ſerta capiti delapſa procul tantum iacebant, *longe prouoluta erant a capite;* procul *enim*

... de rebus alias
... recte poteſt, cf.
... Aen. 10, 836.
... Georg. 4, 424.
...RE corpus, *no-*
... *alias dicatur*
corpus. Aen. 9,
...eti bene geſtis
rebus *Procurate*
pugnam ſperate

... ad mortem Aen.
Italia, ad mor-
... *prodiderim.*, *
431. Non iam
...m antiquum,
...*odidit*, oro.
S, *de altero apium*
...*mulo.* Georg. 4,
terior qui viſus,
e *prodigus* obſit
...eci. *h. e. vt*
*interpretantur*,
...*t victus regimi-*
...*it et itaque tan-*
...*l conſumat, ni-*
...*eterea. Confer,*
... *requiras*, *loca*
...*c adduxit* Cerda.
ERE Aen. 9,
Heu terra ignota
data praeda Lati-
ibusque iaces, nec
funera mater *Pro-*
preſſiue oculos
...nera laui. *Locum*
...*um agnoſcunt*
...t. *Tom. II.*

*omnes fere interpretes, varieque eum emendare ſuſtinent. Fabricius ex antiquitatibus profert h. l.* funeras *doloris participes, ad quas funus pertinet, diuerſas a* praeficis, *quae mercede conductae plangebant mortuum.* Heinſius *fauet lectioni:* funere produxi *pro* funera; *cui etiam aſſentitur* Burm. *ſunt et alii plurimi, qui emendarunt h. l., ſed bone Deus!* Donatus *et hoc loco et alio legit:* nec te in tua funera mater produxi. *vox* producere *de funeribus et exequiis ferendis ſolemnis. Quid itaque planius, ego mater te, o fili, non in funera producere potui; aut, ſi legis, vt habent vulgati codd. ſermo doloris erit, et interruptus*, nec te, *dicit mater, ſtatim munus in mentem venit, pergit*, tua funera ego mater produxi! nec te — nec funera tua produxi: *ſupple ad voc.* te *condere ſepulchro potui aut ſimile quid. poſſunt etiam verba:* tua funera *intelligi,*

*ligi*, te mortuum, *et tum omnia fere plana. vid. voc.* Funus.

PROFANI, *non ſacris initiati homines* Aen. 6, 58. Procul, o procul eſte *profani. Sunt, et inter eos Cerda, qui ſub* profanis *manes intelligere velint, quoniam ſaepius acciderit, vt horrendae ſpecies apparerent. Sed quantum in hoc ſit veri non video, quum ne vola quidem huius rei hic appareat et veſtigium. Malim itaque ſic interpretari, vt ſub* profanis *homines intelligantur, qui non ſint apti, vt eiusmodi ſacris interſint.*

PROFLARE ſomnum, *de ſterrente, noue, et cum ſermonis caſtitate* Aen. 9, 326 ſorte ſtapetibus altis Exſtructis toto *proflabat* pectore ſomnum.

PROFVNDVS, *de coelo, pro* ſublimis Aen. 1, 62. Maria ac terras coelumque *profundum* Quippe ferant rapidi ſecum verrantque per auras. *reprehenditur hic locus in* Parrhaſianis Tom. I. pag.

22; *et quaeritu*
turi ſint venti
*Sed ego reſpon*
*ea re ipſos vent*
*rogare* Parrhaſ
*buiſſe. Profeſſ*
*les imagines m*
*eum refutare p*
cum ferre *nihil*
*niſi imago vent*
*pidorum, qui,*
*ſtrauit, ſecu*
*res videntur.*
tere. Georg.
Deum namque
omnes Terraſqu
que maris c
*profundum. Id*
Ecl. 4, 51.

PROLVDERE,
*quaſi legitimi c*
*dare.* Aen. 12,
tibus, et ſpati
gnam *proludit* a

PROLVERE Aen.
pleno ſe *prolu*
*plenam pateram*
*auream. plura*
*h. v. dat ad h.*

PROPERARE mo
*ad mortem.* Aen.
an ſe mediis m
in enſes inferat,
chram *properet*
nera mortem. G
170. lentis Cycl
mina maſſis qu

PROPRIVS Aen. 1, 77. coniugio iungam ſtabili *propriamque* dicabo. *perpetuam explic.* Cerda; *et confert* Ter. proprias voluptates Deorum, *ſed errat: et* propria *h. l. eſt, quae non eripietur, vt Paridi Helena.* cf. dicare, * Ecl. 7, 31. ſaetoſi caput hoc apri, tibi Laelia paruus Et ramoſa Mycon viuacis cornua cerui. Si *proprium* hoc fuerit, leui marmore tota Puniceo ſtabis ſuras euincta cothurno. proprium *pro perpetuo ſaepius. vid.* Seruius. *Sed quaeritur hic ab interpretibus, quo referendum illud ſit, de quo hic Corydon agat. Amoebaei carminis ratio ſic quidem fert, vt non ad ea, quae ſupra reſponderat alter, reſpiciatur, ſed noua ſemper res contentionis cauſa ab eo qui primus incepit, laudetur. Quare non ex antecedentibus huc transferamus cauſam, ad quam reſpiciat Corydon, ſed quod in promtu erat, id canit. Vidit vero iam prooemia illa Myconis venatoris*

*Dianae dicata, de iis itaque nunc incipit. Sed altera eſt difficultas grauior, quid ſub* proprio *intelligendum, quod ſibi expetit Corydon. Referunt alii ad venaturam Myconis cuius ipſe Corydon fuiſſet ſocius. vid.* Burm. Cerdam. *Alii ad carmina, de quibus v.* 21. *ſqq. reſpexiſſe putant. alii ad gregem, quem paſcebat, vt verſu* 36. *reſpondeatur. ſic nonnulli apud* Seruium. *Planior fortaſſis ſenſus et ad amoeboei carminis leuem iuncturam accommodatior emergit, ſi obſeruamus, ſtetiſſe hic Corydonem in loco quodam laetiſſimo, parte alicuius luci.* cf. v. 1. 11. ſqq. *Hic vbi videt dona ſuſpenſa Dianae a venatore Mycone, id arripit atque rogat concepto voto velit Diana* proprium *ipſi hunc locum concedere atque perpetuum, quo ſub eius praeſidio poſſit gregem tutum ab omni periculo paſcere.*

PROSCINDERE agrum, *de prima plerumque aratione, qua fiſſurae magnae trahuntur in terra, ſic* Georg. 1, 97. Et qui *proſciſſo* quae ſuſcitat aequore terga Rurſus in obliquum verſo perrumpit aratro. Georg. 2, 237. glebas cunctantes craſſaque terga exſpecta, et validis terram *proſcinde* iuuencis.

PROSEQVI *proprie, viſu deducere aliquem, cum diſcedit* Aen. 12, 31. Neue omine tanto *proſequere* in duri certamina Martis euntem.

PROSPECTVS Aen 1, 254. fumum Euomit inuoluitque domum caligine caeca *Proſpectum* Eripilus oculis. * petere proſpectum *pro* proſpicere Aen. 1, 185. omnem *Proſpectum* late pelago petit.

PROTERRERE: *mire dictum* Aen. 12, 291. Aduerſo *proterret* equo, ruit ille recedens &c.

PROVEHI, *pergere in ſermone* Aen. 3, 481. quid vltra *Prouehor*, et fando ſurgentes demoror auſtros. *vide* Demorari.

PROVISVS Georg. 1, 167. omnia quae multo ante me-

*t prouiſa* reponet.
uiſus Part. I. In-

VM *id eſt quod*
*ngitur* Ecl. 2, 54.
os, o lauri, car-
, et te, *proxima*
*quae cum lauro*
*to floreo iungatur,*
*time lauro conue-*
cf. Horat. od. 3, 4,

CERE, *eleganter*
*inea feraci* Georg.
o. Hinc omnis lar-
*ubeſcit* vinea foetu.
*tis ſcilicet illis ſa-*
*tque feſtis in ho-*
*n Liberi patris.* cf.
eſcere.
LARE, *cum vir-*
*pingendi* Aen. 7,
Tot (Alecto) ſeſe
t in ora, tam ſae-
facies, tot *pullulat*
colubris.
TVS *violatus: Pul-*
Diui, ſ. *violati, lae-*
*actis foederibus* Aen.
286. *Pulſatos* refe-
infecto foedere Di-

EVS Ecl. 7, 23. *pu-*
*a* ſtabis ſuras euincta
urnis. *Cothurni*
*camenta venatoria;*
*modi Dianae ſtatuam*
*erigendam promittit Co-*
*rydon, quae totam re-*
*ferat imaginem ad ſu-*
*ras vsque vinctas co-*
*thurno puniceo i. e. pur-*
*pureo colore tincto, ſic*
*fuit antiquiſſimus mos*
*in ſtatuis. vide* Hey-
nium h. l.

PVRPVREVS, anima pur-
purea Aen. 9, 349. Pe-
ctore in aduerſo totum
cui comminus enſem
Condidit adſurgenti; et
multa morte recepit (i. e.
*variis vulneribus mul-*
*tis, alii omnes hic in di-*
*uerſa fruſtra abeunt*)
*Purpuream* vomit ille
animam; et cum ſangui-
ne mixta vina refert mo-
riens. i. e. *ſanguinem*
*purpuream vomit, quo-*
*cum anima effunditur.*
*Hinc omnia plana, et*
*poëtica imago bella!* *
Ecl. 9, 40. purpureum
ver, *pulchrum ramiga-*
*tum, vt tunc eſt terra,*
*opponitur h. l.* luteo
mari.

PVRVS Aen. 12, 169.
Procedunt caſtris, *pura-*
que in veſte ſacerdos.
*Impolluta et* pura *dicitur*
*veſtis, qua feſtis die-*
*bus vti conſueuerant*

*ſacra celebraturi.* * purum *de ſerenitate coeli frequens, at* Georg. 2, 364. *tantum de aëre.* Dum ſe laetus ad auras Palmes agit, laxis per *purum* immiſſus habenis.

PVTARE *cum corde* i. *cogitare* Aen. 8, 522. Aeneas Anchiſiades et fidus Achates Multaque dura ſuo triſti cum corde *putabant.*

PVTEVS *pro ſcrobe. vide* Demitti.

PVTRIS Georg. 1, 44 putris gleba, *reſoluta, tepore emollita, tenera.* Georg. 2, 204. putre ſolum, *ſolubile, quod ſi tale non eſt a natura, arando id efficere ſtudent, ut glebae frangantur et comminuantur. it. Georg.* 2, 262. * Georg. 1, 215. Vere fabis ſatio: tum te quoque, Medica, *putres* Accipiunt ſulci *h. e. glebis fractis et mollitis crebra aratione, ſtercoratione et frigoris vi. ſic* Colum. 2, 11. 3. „Locum in quo Medicam proximo vere ſaturus es; proſcindito circa Calendas Octobris, et eum tota hieme putreſcere ſi[...] to„ *Aliter explicat* S[...] uius, *qui ad natur[...] ipſius herbae reſpici[...] tat. Medica enim ſ[...] ſata denis annis du[...] ergo ille ager quota[...] non commouetur, [...] quieſcit ſolum et tor[...] Poſterior verſus il[...] ſubindicat* et millio v[...] annua cura. h. e. *ſeri[...] milium, quod fieri [...] dicae quotannis non [...] eſt. Non male haec* S[...] uius, *foret enim [...] inconcinnior oratio.*

## Q.

QVA *quatenus* Aen. [...] 147. *Qua* viſa eſt for[...] na pati Parcaeque ſ[...] bant Cedere res La[...] *poteſt etiam explica[...] permiſit; et ſic at [...] viſa eſt, ut ſupra* [...] 11, 293. Coëant in [...] dera dextrae, *Qua* d[...] *Sane latenter oſtend[...] fauorem numinum [...] conceſſione fatorum [...] poſſe procedere.*

QVADRA Aen. 7, [...] Inſtituunt dapes, e[...] dorea liba per her[...] Subiiciunt epulis (ſ[...]

le monebat) Et
*ſolum* pomis a-
s augent; Con-
sic forte aliis, vt
morſus Exiguam
:em penuria egit
Et violare manu
e audacibus *or-*
talis *cruſti*, patu-
parcere *quadris*.
iam menſas con-
s, inquit Iulus,
ra adludens. *Ad-*
*us ideo totum*
*quia inde vera*
uadrae *explicatio*
*ıda eſt*; *eoque*
*quia*, *niſi me*
*fallunt*, Geſnerus
auro *non veram*.
*uius vocabuli ſi-*
*ionem*. *Interpre-*
uadram, „men-
i inſtrumentum,
quod dapes ſcin-
r, ſiue adponun-
quod quadrata
fieri ſoleat: ve-
otunda repoſito-
*orbes*, dicuntur.
*m*, *pergit vir do-*
*orbem*, *quadram*,
andem eſſe docet
Virgilii Aen. 7,
&c. coll. Aen. 3,
Sed non ante da-
cingetis moenibus

„vrbem, Quam vos dira
„fames, noſtraeque in-
„iuria caedis Ambeſas ſub-
„igat malis abſumere
„*menſas*. „ *Iam putauit*
Geſnerus, *quoniam quae*
*alio loco menſae*, *dican-*
*tur*, *alii nuncupentur*
quadrae; *eſſe* quadram,
menſam. *Sed non eſt*.
*Primum illa* quadrae
*ſignificatio nusquam oc-*
*currit*; *verum vbique*
*de* fruſtis quadratis *haec*
*vox occurrit*; *adeoque*
*rara et vnica illa notio*
*multis egeret probatio-*
*nibus*. *Sunt vero illae*
*nullae*. *namque*, *licet*
*quae* Aen. 3, l. c. qua-
dra *vocatur*, *vocetur*
menſa Aen. 7, 115. *no-*
*tandum*, quadram *ideo*
*tantum ita vocari*, *quia*
*iam* vſum menſae prae-
bet, *non vero quia* qua-
drae *talis vera ſit ſigni-*
*ficatio*. *Deinde bonus*
*ſenſus ex ſolita notione*
*funditur*. Harpyiae *prae-*
*dixerant*, *fore vt Ae-*
*neas cum ſociis menſas*
*comederet*; *iam* (Aen.
7, 109. &c.) *loco men-*
*ſae adſunt* fruſta panis,
i. *quadrae*, *illae quadrae*
*autem* orbis *vice fun-*
*gun-*

*guntur, ideoque ſic appellari poſſunt, ſunt vero* cruſta vt *ipſe ait Virgilius* verſ. 115. *illa* fruſta, *loco menſarum adhibita ab Harpyiis* menſae *nuncupabantur, et ita iam euentum habet* vaticinium. *Vocantur illic* quadrae *verſu* 109. adorea liba; *hinc noua cauſa, cur* orbes *dici poſſint, vt plane euaneſcat etiam argumentum ex voce* orbes *ductum, quo noua illa* quadrae *notio ſuſtentetur. Non maiori iure* Geſnerus *ex h. l. nouam illam notionem* quadrae *ducere poteſt, quam potuerit dicere* quadram *ſignificare* ſolum, *quia diceretur h. l.* Cereale ſolum verſ. 111. *Accipiamus igitur et noſtro loco* Aen. 7, 115. quadras *ſolita notione, vt ſint* fruſta panis *ſeu* cruſta, *vt ipſe Virgilius dicit. De* pulchritudine loci, *quam Geſnerus dulciſſimam praedicat, et, ſi locus et deſcriptio ipſa, non quoad perpetuitatem totius carminis ſpectatur, vere eſt dulcis, non item ſi ars integri carminis diiudicatur; alibi diximus:* conf. voc. Alludere. Perraultius in Parallel. Tom. III, p. 131. *reprehendit locum vt humilem, cui quidem ex animo repugno. Nihil inuenio, quod* humile *dici poſſit. Error, ſi quis ſit, innititur modo in* vaticinio Harpyiarum *collato cum h. l. namque ridicula vindicta videtur, nec digna diris Harpyiis, atque praeterea non digna ſatis perſona Aeneae, cui tam miſere inſultatur. Plura quaere in loco commemorato, in voc.* Alludere, *fortaſſis et quaedam his addita in* vocab. Vir *inuenies.*

QVADRIGAE *pro equis ſolito more poëtarum vt* Georg. 3, 268. *dure dictum videtur pro equis qui Glaucum dentibus diſcerpſerunt, nota fabula.* Et mentem Venus ipſa dedit, quo tempore Glauci Potniades malis membra abſumſere quadrigae. *Nullus tamen interpres aliquid monet.*

QVA-

QVADRVPEDANS ſoni-tus, *noue de equo et ve-nuſte.* Aen. 8, 596. *Qua-drupedante* putrem ſoni-tu quatit vngula cam-pum. *Numerum et li-teras rem ipſam auribus quaſi ſubiicientem iam omnes vere, qui Virgi-lium legerunt, et qui non legerunt, notarunt. Simi-les aliorum de equis cur-rentibus poëtarum de-ſcriptiones congeſſit* Cer-da *ad h. l. Occurrit vero idem fere verſus* Aen. 11, 875.

QVAESITVM, *rogatum* Aen. 4, 647. Enſemque recludit Dardanium non has *quaeſitum* munus in vſus. *Alii volunt hoc vocabulum per relictum interpretari, vt ſenſus hic ſit; non hunc in fi-nem relictus eſt enſis. Longiſſime vero hic ſen-ſus a verbo diſcedit, ideoque nolui amplecti, malim, vt dixi potius ad id referre, Didonem tum quum munera inter eaque enſem accepiſſet, ea non hunc in finem petiiſſe; eſt cogitatio poëtae.*

QVAM Aen. 4, 502. aut grauiora timet *quam* morte Sichaei. *Fue-runt qui illud* quam *in vertendo detrahendum putarent, et ſuper-fluum. quod non eſt, et vocab. ſic explicandum; non timet ne praeter il-lam mortem Sichaei quae multa tulerat fu-neſta, alia accederent, quae miſeriam imperii augerent.*

QVAMVIS *pro* quantumuis Aen. 1, 3. quamuis aui-do parerent arua colono. *quantumuis auidus ſit frugum terrae. Sic Ci-cero* Marcell. 10. *quamuis* ſis ſapiens &c.

QVASSARE Aen. 9, 521. Parte alia horrendus viſa *quaſſabat* Hetruſcam pi-num. *vibrabat et adfere-bat taedam ex pino fa-ctam.* * Aen. 12, 894. *elegantiſſime*, ille caput *quaſſans*, Non me tua feruida terrent dicta. cf. 7, 292. Tunc *quaſſans* caput. * eleganter etiam Aen. 7, 291. Stetit (Iu-no acri fixa dolore (*be-ne* fixa.) *Tum quaſſans* caput haec effundit pe-ctore dicta. *Suauis ima-*

*go irati et commoti animi.* * Aen. 9, 91. Nec curſu quaſſatae i. *fatiſcentes, concuſſae, vt rimas capiant, nec turbine venti vincantur.*

QVATERE, *exercere, conficere* Georg. 3, 131. ſaepe etiam curſu *quatiunt* et ſole fatigant, *equos aut vaccas.* * *bene de horrore quo trepidamus* Aen. 3, 30. Mihi frigidus horror Membra *quatit* gelidusque coit formidine ſanguis. *Servius ad h. l.* „Phyſice loquitur et rationabiliter; „nam hinc et pallor naſcitur, cum ſe ad praecordia fugiens contrahit ſanguis.„ * *de volantibus cum ſtridore* Aen. 3, 226. At ſubito horrifico lapſu de montibus adſunt Harpyiae, et magnis *quatiunt* clangoribus alas. *vix dignum notatione, eſſe, qui legant* plangoribus, *pro* clangoribus, *et Catroeo eam lectionem placere, quia vox* dira *ſequatur.* * Quatere oppida bello. *poët. et noue.* Aen. 9, 608. patiens operum paruoque adſueta iuuentus Aut raſtris terram domat, aut *quatit* oppida bello. *terret, ſic,* Hor. od. 3, 2, 3, mente quatere ſolida. * quatere campos *bene dicuntur equites miſſi in pugna ad occupandos et perturbandos campos.* Aen. 11, 513. equitum leuia improbus arma Praemiſit *quaterent* campos. * quatere *ſuauiter pro exagitare* Aen. 12, 337. Talis equos alacer media inter proelia Turnus fumantis ſudore *quatit.*

QVIRINALIS Aen. 7, 187. Ipſe *Quirinali* lituo, paruaque ſedebat ſuccinctus trabea. i. *geſtans regium baculum, qualem Quirinus poſtea gerere ſolitus. Fuere qui* ſuccinctus *ad* trabeam *et* lituum *etiam referrent, indeque mire dicerent. Sed ſaepius apud Virgilium ita ſine adiecto verbo vocabula,* v. g. Aen. 1, 321. 3, 260. 7, 260. &c. * Aen. 6, 612. Ipſe *Quirinali* trabea, cinctuque Gabino Inſignis reſerat ſtridentia limina Conſul. *Ioui, cum bellum decretum,* Quirinalem trabeam *intelligo*

*tellige* Romanam. *Adſcribere hic liceat notam* Seruii, *non inutilem illam, et ad h. l. explicandum, et ad Antiquum ritum pertinentem* „*Gabinus cinctus eſt* toga *ſic in tergum reiecta, vt ima eius lacinia, a tergo reuocata, hominem cingat. Hoc autem veſtimenti genere veteres Latini, dum necdum arma habebant, praecinctis togis, bellabant; vnde etiam milites* in procinctu *eſſe dicuntur. Hoc rurſus vtebatur conſul, bella indicturus ideo, quia, cum Gabii, Campaniae ciuitas, ſacris operaretur, bellum ſubito euenit. tunc ciues cincti ſuis togis ab aris ſunt ad bella profecti et adepti victoriam. Propter quod omen tali habitu ſemper vtebantur in bellis; vnde ortus hic mos.*

QVISQVIS *pro* quisque, *vt Cic. epiſt.* famil. L. 6. epiſt. 1. vid. Manutium, Ecl. 3, 108. ſqq. Non noſtrum eſt, inter vos tantas componere lites Et vitula tu dignus, et hic et *quisquis* amores Aut metuet dulces aut experietur amaros. *Simpliciter haec explicamus, omiſſis aliorum interpretationibus maximam partem duris, et improbabilibus. Arbiter conſtitutus Palaemon, poſtquam Damoetas et Menalcas, poſito pignore, vitula a Damoeta, a Menalca poculis, carminibus certare inceperant, quibus Menalcas ſuos amores laudauerat dulces* v. 82. *Damoetas experiebatur graues* v. 80. *ſed idem laudauerat antea ſuum Amyntam et ſuaues amores extulerat* 65, 72. *contra quod Menalcas querebatur de indigno amore Amyntae*, 74. *Haec itaque omnia cum egregie perſecuti eſſent, deſperat Palaemon poſſe vni prae altero palmam concedi, vtrumque eſſe victorem, neutrum victum. ſic et lis dirimitur apud Theocritum* Idyll. 6, 46. *et apud Calpurn.* Ecl. 2, 99. Eſto pares et ob hoc concordes viuite; nam vos et decor et cantus et amor ſocia-

ſociauit et aetas. *Recuſat itaque ſibi oblatum munus: Non noſtrum eſt, inter vos tantas componere lites, et ne quis victorem ſe fuiſſe oſtendat, tu dignus es praemio et ille, et vterque ſuam perſequatur rationem, neque animum abiiciat* quisque *in ſuo genere perfectus, et perget aut dulcem amorem celebrare, aut de amaro conqueri; nunquam enim conſtitui de lite inter vos poterit. Hanc eſſe ſententiam Palaemonis putamus, quod vero carmine celebrari ſolebat, ita effert, vt rem ipſam actam dicat, quale fieri apud poëtas ſaepius ſolet, et ipſe noſter fecit* conf. Ecl. 6, 7. 45. 62. 63. Ecl. 9, 19. 20. *Haud iniucundum eſt, Palaemonem, qui de cantu tantum conſtitutus eſſet arbiter, audire ad ipſum argumentum ad res illas, vt cuique acciderant, ſententiam transferentem.*

QVONDAM *aliquando* Aen. 2, 678. *ſignificare tradunt nonnulli: falſo; et eſt ſolita ſua ſignificatione vox intelligenda. Verba ſunt Creuſae:* Hanc primum tutare domum, cui paruus Iulus Cui pater et *quondam* coniux tua dicta relinquor. *Reſpicit quippe vocabulum ad futurum tempus.* relinquor, *inquit Creuſa,* tua dicta coniux, quondam; *i. relicta* olim *modo tua coniux fui, non amplius; praeteriit nomen. Verior eſt huius particulae talis notio, vt ſit,* interdum, aliquando *in alio loco* Georg. 3, 99. Vt quondam in ſtipulis magnus ſine viribus ignis, incaſſum furit.

## R.

RABIES ſcyllaea *in periphraſi perſonae, pro* Scylla *rabie furente, infeſtante.* Aen. 1, 204. Vos et ſcyllaeam *rabiem, penitusque ſonantes* Aceeſtis ſcopulos. *vide* Penitus.

RADERE Aen. 3, 700. Hinc altas cautes proiectaque ſaxa Pachyni *Radimus &c. ſic ſaepius.*

Pro-

*Propter ſaxa latentia. Bene* radimus *nimium adiuncti praeterimus, vt* Aen. 5, 170. *radit* iter laeuum interior. *vid.* Interior.

RAPERE Aen. 1, 32. Et genus inuiſum et *rapti* Ganymedis honores. *vide* Honor. * *de feſtinante bene* Aen. 12, 450. Ille volat campoque atrum *rapit* agmen aperto. * Aen. 6, 8. quaerit pars ſemina flammae Abſtruſa in venis ſilicis: pars denſa ferarum Tecta *rapit*, ſiluas: Inuentaque flumina monſtrat. *Variae hic diſtinctiones, variae explicationes reperiuntur; Duas modo ponam. Ruaeus explicat*, colligit ligna arborum, *quae ſunt domus ferarum.* Trappeus, „*occupat rapide Siluas.*„ *Ego* Ruaeo *accedere nequeo, quia ſequitur;* inuentaque flumina monſtrat; *quod pertinet ad voces*: pars, quae tecta rapit. *Ergo per* breuiloquentiam *interpretandum locum arbitror.* pars ſociorum rapit tecta ferarum, Siluas; *i. rapide permeat, occupat, ſcil. vt quaereret fontes; adeoque* inuenta flumina monſtrat. *Simili fere elegantia* rapere Aen. 10, 178. Mille *rapit* denſos acie, atque horrentibus haſtis.

RAPIDVS Ecl. 2, 10. Theſtylis (*nota tunc eis miniſtra*) et *rapido* feſſis meſſoribus aeſtu &c. *vehementi* Georg. 2, 321. quum *rapidus* ſol nondum hiemem contingit equis. *Quamquam hoc ſolis frequentius ſit epitheton, neſcio an nugetur h. l.* Pomponius, *qui* rapidum *dictum hanc ob cauſam putat, quod breuiores iam tunc fierent dies* cf. Georg. 2, 481. *Valde poëtice ſic dictum eſſet* rapidus ſol, *quia celerius diurnum curſum conficit, et is in dies ſit breuior. ita de celeritate, ſuauiter* Aen. 8, 442. Nunc viribus vſus, Nunc manibus *rapidis*, omni nunc arte magiſtra. *bene.* rapidae manus! *pingunt rem illo loco.*

RARESCERE, *elegantiſſime* Aen. 3, 411. Aſt vbi digreſſum Siculae te admoue-

*redit* medium Rhodope porrecta ſub axem. *Vergit ille mons ad* ſeptentrionem.

REDVCTVS ſinus, *translate et belle* Aen. 1, 165. in ſinus ſcindit ſeſe vnda *reductos.* * *eleganter, atque propria quadam vi, vt exprimeret actionem qua disiectio facta eſt* Aen. 12, 307. ille ſecuri Aduerſi frontem mediam, mentumque *reducta* disiicit.

REFERRE Ecl. 2, 66. Aſpice, aratra iugo *referunt* ſuſpenſa iuuenci, *domum reducunt.* cf. Horat. Epod. 2, 63. *Omnia iam langueſcere dicit atque diem inclinari; ſuum autem amorem nullo modo remitti poſſe. Multo elegantius hoc ſignificat Theocritus* 2, 38. 39. Αι δε, σιγα μεν ποντος, σιγωντι δ᾽ αηται Α δ᾽ εμα ου σιγα ςεργων εντοσθεν ανια. * *pro ſimpl.* ferre *aut* proferre Aen. 1, 98. Talia voce *refert. quae ſequuntur, expreſſa videntur ex* Odyſſ ε, 306. ſq. * Referre retro, Aen. 7, 169. Ex illo fluere ac retro ſublapſa referri Spes Danaum. *adiecta vocula* retro *pro minui, tolli, noue!* * proprie *poſitum eſt* Aen. 12, 37. Quo *referor* toties? quae mentem inſania mutat? * *repetere* Aen. 4, 338. talisque miſerrima fletus Fertque *refertque* ſoror. *Seruius hanc vim huic* refert *ineſſe putat: reportat fletus ad Didonem, redit flens ab Aenea. et* Burmannus *id putat eſſe argumento quod ſequatur: ſed nullis ille mouetur fletibus. At vero huic repugnant multa. Equidem* refero *cum Aenea coniungo, vt ſit ſenſus: fletus edidit, et quum non moueretur Aeneas, denuo edidit. Nam nondum de reditu dicitur ad Didonem, voxque* nullis *in ſequentibus probabilem reddit meam ſententiam.* * referre ore, *ſimile eſſe alicui.* Aen. 4, 324. Qui te tamen ore *referret. ita et alibi.*

REFICERE, *facere, creare* Aen. 10, 234. Hanc genetrix faciem miſerata *refecit; nobis dedit.*

RE, *poëtice de re* ...*nti, quando ob*... *ir.* Georg. 1, 442. medio *refugerit* i. e. *ſi ex aliqua* ...*bſcuratur, ſi me*... *us orbis non con*... *r. vid.* Heynium.

...ERE Aen. 1, 129. ...agna *refuſa* vadis. ...*ata, turbata; at* ... *poëtice!* ſtagna *profunda maris;* ... *ima profunda,* ...*ta et eruta ſenſit* ...*nus.*

... Ecl. 3, 106. Dic, ... in terris inſcripti ...a *regum* Naſcan...*ores. Eſt hyacin*... *qui literas αἰ αἰ* ...*iis referebat. vid.* ... Metam. 13, 398. ...*uerelam deſignare* ...*rat heu! heu!* ...*tia et hae litterae* ...*m ſunt in Aiacis* ...*ie, inde Aenigma* ...*ſuit Menalcas.* re... ...*licit ambigue, et* ...*li numero et obli*... *duces in Troiano* ... *intelligens, ita* ...*r Homerus.* flores ...*pti* nomina, *notus* ...*iſmus.*

REGIO viarum *de celebriori, latiori via* Aen. 2, 737. auia curſu Dum ſequor et nota excedo regione viarum, Heu! miſero coniux fatone erepta Creüſa Subſtitit errauitue via, ſeu laſſa recedit, incertum: neque poſt oculis eſt reddita noſtris. Regionem viarum *dici ſolemni uſu Latinitatis* viam celebriorem, maiorem, *multis probat ad h. l.* Burmannus. *Sic apud Ter.* Eun. 5, 9, 32. Cur te in his ego conſpicor *regionibus*, *de parte vrbis et quidem platea; et apud* Martial. 3, epigr. 4. Flaminiae dices de *regione* viae. *It. apud noſtram poëtam* Aen. 9, 385. Euryalum tenebrae ramorum, oneroſaque praeda Impediunt, fallitque timor *regione* viarum. *Cum ergo ſuperiori loco* Aen. 2, 737. regioni viarum *opponantur* auia, *intell. ſunt* ſemitae, *a viis in vrbe celebribus et frequentibus deflectentibus. De re vero ipſa nolo hoc loco pluribus agere. Namque* Batteſius, *aliique*

*que reprehendunt* Aeneam, *quod Creuſam tam improuide amiſerit, eoque ipſo poëtam. Videtur mihi hoc loco bene et poëta excuſari et* Aeneas *poſſe. Modo perpetuitas loci legenda, nec vlla perfidia Aeneae cernetur, aut error vatis. Longiorem diſputatiunculam huic loco, vt dixi, attexere non placet.*

REGRESSVS Aen. 11, 413. Si nullam noſtris vltra ſpem ponis in armis; Si tam deſerti ſumus, et ſemel agmine verſo Funditus occidimus, neque habet Fortuna *regreſſum;* Oremus pacem. *Sunt qui legant* recurſum; *male. vide* Burm. ad Ouid. Met. 6, 450. *Noue vero dictum:* regreſſum habet fortuna; *pro* recurrere, *iterum nos reuiſere poteſt. Tota oratio heroica, et digna* Turno, *tali, qualem ſe vbique exhibet,* i. e. *fortem et vere magnum heroem.*

RELICTVS Georg. 2, 406. Ruſticus et curuo Saturni dente *relictam* Perſequitur vitem attondens. *De putatione haec verba agere non de oblaqueatione, cum inutiles radiculae ferro reſcinduntur, vt vult* Cerda, *bene hic inculcat* Heynius, *idemque monet ablaqueationem ſub putatione complecti etiam Columellam* 4, 24, 4 ſqq. *At* relictam vitem *quomodo explicent, in eo* v a r i a n t *interpretum ſententiae. Seruius et alii vetuſtiores* relictam *putant neglectam, antea non putatam, quibus ſuffragatur* Burmannus, *eam dici exiſtimans cui poſt vindemiam nullam etiam curam adhibuerat vinitor vsque ad tempus quo putari et fingi in ſequentem annum debeat.* Heynius *et ante eum* Martinus *aliter;* relictam vitem, *et fructu et frondibus nudatam:* quod *igitur eius reliquum eſt, iam nunc eſt putandum. facile probatur haec explicatio, cum quia ſic dignior ſit oratio poëta, et magis pingens, tum vero ob id, quod in anteced. adfuit de aduentu*

*hiemis,*

*s, qui arbores nu-*
* Georg. 4, 128.
auca *relicti* Iugera
erant. relictum rus
*us putat neglectum,*
*non putatum, quod*
*mius probat, qui et*
*m interpretatio-*
*ffert, qui de agro*
*uo intellexerunt,*
*tatione intra limi-*
*ion recepto. Alii*
*ue* relictum *hic pro*
*ſumunt, a patre*
*). ſic potius intel-*
*vt ſit: cui pauca*
*ugera relicta erant.*
*quae erant ipſius,*
*poſſidebat: parum*
*ipſe habebat, nec*
*fertile.*
O: religionem *dici*
*nni cultu diuino,*
*lictum in* I. Parte
*ſic et* Aen. 2, 715.
ia cupreſſus *Religio*.
trum, (*cultu*) mul-
ruata per annos. *
12, 182. quaeque
ris alti *Religio*, et
caeruleo ſunt nu-
ponto *patet ex*
numina, religio-
h. l. *eſſe* deos, *qui*
*tur.*
QVERE Aen. 8,
Diſceſſu mugire
boues atque omne que-
relis Impleri nemus, et
colles clamore *relinqui.*
*Varie varii interpretes*
*h. l. explicuere. ſed ve-*
*rum paucis tetigit* Bur-
man. relinqui *eſt a boui-*
*bus praeteriri, cum cla-*
*more et mugitu. vid.*
*eum ad* Valer. Flacc. 3,
686.

REMIGIVM *pro ipſis re-*
*migibus* Aen. 3, 471.
Addit equos, additque
duces: *Remigium* ſup-
plet. *vide* Supplere.

REMITTERE ſe, *cedere,*
Aen. 12, 833. Do, quod
vis, et me victusque vo-
lensque *remitto.* * re-
mittere morte, Aen. 4,
436. Quam mihi (ve-
niam) cum dederis, mor-
te *remittam. Seruius et*
*alii legunt* relinquam.
*Sed ſiue* remittam, *ſiue*
relinquam *legas, vnum*
*erit idemque.*

RENARRARE *pro* narrare
Aen. 3, 717. Fata *renar-*
*rabat* Diuum, curſusque
docebat. *Non ego h. l.*
*interpretor* iterum nar-
rare; *namque Didoni*
*prima vice narrabat, et*
*referre vocab. ad alias*
*alio tempore narratio-*

 *nes,*

los *eſſe apertos*, *et* magis apertos, *quam viuentum conſtat, poſtea demum illi ab aliis clauduntur. Quidni hinc bene dici poteſt*, virga Mercurii aperit oculus moribundorum. *Certe nulla alia interpretatio hucusque mihi ſufficit*, *et*, *ſi vel ipſe mihi et tibi non ſatis facio*, *non video quod melius ſit*; *niſi forte hoc placeret*, *vt* reſignare *ſit idem quod* ſignare, *quia conſtat plura verba compoſita* (*vide v. g. ſupra voc.* Renarrare.) *nihil amplius ſignificare niſi Simplicia*; *hinc omnia plana forent et intellectu facilia.* Signat mors oculos mortuorum, *obſignat*, *claudit.*

RESISTERE in voce, *haerere*, *ſtecken bleiben.* Aen. 4, 76. Incipit effari, mediaque in voce *reſiſtit. Alii legunt* affari, *malim vero vulgatam accipi.*

RESOLVERE iura; *locutio ſolemnis pro* temerare, *aut ſe liberare nexu legis* Aen. 2, 157. Fas mihi Graiorum ſacrata *reſoluere* iura. *Seruius de* ſacramento *intelligit*; *cui aſſentitur* Burmannus. *Non ego*; *namque verius mihi videtur* ſacrata iura *in vniuerſum capere de arcanis gentis ſuae*, *certe vti prae ſe ferebat*, *quae e* iure ſacrato *ſancto*, *cum eſſet Graecus*, *euulgare non debebat. Non cernitur etiam clare*, *quale fuiſſet hoc* iusiurandum, *de quo loquitur* Seruius. Sic et reſoluo, *de iure, legibus violatis*, *non inſueta tralatione* Aen. 4, 27. Ante pudor quam te violo aut tua iura *reſoluo. Somniant hic quidem grammatici*, *inter eosque* Priſcianus, *coniunctiuum eſſe ponendum*, *ideoque* violem, reſoluam. *Quid vero? ſi veteres codices cum hac lectione pugnant*, *quid? ſi*, *eam qui habent*, *ſunt recentiores*, *et ſine dubio grammaticis nugis corrupti?* * reſoluere dolos *eſt*, *educere e viis erroneis.* Aen. 6, 29. Ipſe dolos tecti ambagesque *reſoluit.*

SONARE, *facere reſonare*; *noue* Aen. 7, 12. Diues inaccesſos vbi Solis filia lucos Adſidua *reſonat* cantu. *Eſt vero expreſſum ex* Homero Odyſſ. κ. 210. ſeqq. it, 221. ſq.

ESPICERE *de ſecunda fortuna frequenter dicitur, quae ſi nobis contigerit tanquam ſidus aliquod ſeſe nobis obtuliſſe dicitur. Generatim de rebus fortunatis* Ecl. 1, 28. Libertas *reſpexit* inertem h. e. *Tityrum ſeruum, qui antea eam acquirere non curauerat. vid.* Heynium. *Sic et* ſpectare Georg. 1, 96. Flaua Ceres alto nequidquam *ſpectat* Olympo.

RESPONDERE, *ſingulari ratione ponitur de carmine amoeboeo dicendo* Ecl. 7, 5. et cantare pares et *reſpondere* parati. *et ſic ſaepe.* *verbum *agreſtis rei, idem eſt ac, fertile eſſe, et felix, id quod reſpondet votis et labori.* Georg. 2, 64. ſed truncis oleae melius, propagine vites *Reſpondent.* h. l. *e propagine vites.*

RESVLTARE, *ſuauiter et noue de repercuſſa voce montibus* Aen. 5, 150. Conſonat omne nemus; vocemque incluſa voluntant Litora: pulſati colles clamore *reſultant.*

RESVRGENS Aen. 4, 531. Rurſusque *reſurgens* Saeuit amor. *noua* tralatione, ſed hic *pro more pleonaſtico adhibitum, vti* iterum *etiam et ſimilia plura.*

RETIA rara, *inſtrumenta magna vel huius generis maxima, ad capturam aptata, quae* rara *dicuntur, quoniam ex tenui materia erant conſtructa, vti, quae ex tenui lino compoſita, alioquin laudari ſolent.* Aen. 4, 131. Retia *rara*, plagae, lato venabula ferro. *vide voc.* Plagae.

RETRACTARE *repetere, reuoluere.* Aen. 12, 11. nihil eſt quod dicta *retractent* Ignaui Aeneadae.

REVELLERE Aen. 4, 545. et quos Sidonia vix vrbe reuelli, i. e. *vix e conſpectu*

*in poſtremis verbis quisque videt, illum enim deformiter natum excludebant Dii, et a Minerua ſpretus fuit, cuius coniugium ille appetierat.*

RITE, *de more, vt leges vel ritus ſacri poſcunt* Aen. 3, 546. *rite* Iunoni Argiuae iuſſos adolemur honores. *Sic et* Aen. 5, 77. &c. * *ſimiliter vt ſit ſecundum leges apud inferorum Deorum ſacrificia obſeruandas.* Aen. 4, 638. Sacra Ioui ſtygio, quae *rite* incepta paraui.

RIVVS Georg. 2, 165. Haec eadem argenti *riuos* aerisque metalla Oſtendit venis. argenti riuos, *de frequenti copia. ſaepe autem ibi ſubiungit* oſtendit, *nam erant tantum certa veſtigia, metalla omnia non exercebantur. vid. h. l.* Heynium.

ROBVR. *Notae locutiones* acuto robore valli Georg. 2, 25. ſolido de robore myrtus. ib. 64. *et cf. quae dicta ſub* Truncus Georg. 2, 305. Ignis furtim pingui primum ſub cortice tectus *Robora* comprendit. * *de claua* Aen. 8, 220. rapit arma manu; (*ſagittas*) nodisque grauatum *Robur. vid.* grauatus. * *robur* coctum *de haſta* Aen. 11, 553. Telum immane, manu valida quod forte gerebat Bellator, ſolidum nodis et *robore* cocto. Telum *de haſta dici ex pluribus locis liquet. Non vero eſt* recoctum robur *antiquum intellig. quid enim faciet ad rem, ſiue antiqua haſta fuerit, ſiue noua, neque* recoctus *vnquam eſt* antiquus, *ſed eſt* recoctum robur, *haſta ex robore, quercu, quae igne durata fuerat, qualis fuit eorum mos temporum.*

ROBVSTVS Georg. 1, 219. robuſta farra dic. *quia aëris, ventorum, pluuiarumque ac frigoris iniuriam melius, quam alia frumenti genera, praeſertim legumina, ferre poſſint.* auras ferre *alio loco dicit de arboribus* Georg. 2, 422.

RORARE, *longe elegantiſſime* Aeneid. 3, 567. Ter

Ter ſpumam eliſam et *rorantia* vidimus aſtra. *quippe conſperſa ſpuma, eliſa ad aſtra vsque.* * Aen. 8, 645. et ſparſi *rorabant* ſanguine vepres; *quod nos dicimus triefen, humorem, inſtar roris, paullatim deſtillare.* * *eleganter* Aen. 12, 512. curru abſciſſa duorum ſuſpendit capita et *rorantia* ſanguine portat. *et ſic ſaepius.*

ROS *pro floribus, e quibus ſuccum ſugere poſſint ſ. rorem apes* Georg. 2, 213. Vix humiles apibus caſias *roremque miniſtrat. Caeteri interpretes intelligunt fere omnes rorem marinum, notam fruticem: at refragatur Heynius, quem ſequimur eo lubentius, quo ſuauior ſit eius interpretatione locutio poetae.*

ROSCIDVS Ecl. 4, 30. roſcida mella i. e. *quae roris more delabuntur, guttatim. Ad aureae aetatis fortunatam rationem refert id, quod e quercubus mella rorent, vt de aliis arboribus credi ſaepe numero ſolet. ſimilem metamorphoſin praedicit verſu anteced.* rubens pendebit ſentibus vua.

ROTAE *pro plauſtro non inſuetum* at Georg. 3, 170. inanes rotae *ſunt plauſtra vacua, indeque leuia, quae ſummo tantum puluere ſignent ſ. relinquant veſtigia. Mox dicit* iunctos orbes *pro curru.*

ROTARE Aen. 10, 361. qua ſaxa *rotantia* (*i. rotata, paſſiue*) late impulerat torrens.

RVBENS ver Georg. 2, 310. florum purpura et ſolis claro ſplendore. cf. Georg. 4, 306.

RVBESCERE Georg. 2, 34. et prunis lapidoſa *rubeſcere* corna. lapidoſa *ſunt dura, cornum enim ipſum vocatum a cornea duritie.* Corna *vero ſunt pro ramis corni.* Rubeſcunt *eleganter, nam rubicundas baccas ferunt.* Georg. 2, 430. ſanguineisque inculta *rubent* auiaria baccis.

RVDENS prora, i. *ſtridens* Aen. 3, 561. primusque *rudentem* contorſit laeuas proram Palinu-

linurus ad vndas. *Ita et* Aen. 7, 16. Et ſera ſub nocte *rudentum. Sed* Heinſ. ad Aen. 5, 143. *ſuſpicatur priori loco legend.* tridentem, *quia ei roſtrum tridens affixum. male!*

RVERE, *inclinare in finem* Georg. 1, 313. quum *ruit* imbriferum ver. *ſub finem autem veris et initium auctumni frequentiores tempeſtates.* * *ruere facere, agere, emittere* Georg. 2, 308. *ruit* atram ad coelum nubem. * *eruere, euertere* Aen. 1, 89. Incubuere mari totumque a ſedibus imis Vna Eurusque Notusque *ruunt*, creberque procellis Africus. *de voce* ruere *cum quarto caſu egit* Heinſ. *ad* Aen. 8, 63. *Imitatus h. l. eſt, vt iam notauerat* Burm. Silius Ital. 9, 492. *Sed et aliae ſimiles deſcriptiones tempeſtatum exſtant, quae comparatae cum noſtro Virgilio voluptatem exhibent inſignem, et ingenium poëtae luce ſua colluſtrant propria. Contulit quaedam loca Scaliger in Poët. in Hypercritico; praeſertim comp. Ouidius* Met. 14. *Si viros doctos, laudantes hanc Virgilianam deſcriptionem, omnes hic nominare vellem, ſat amplum agmen conſtituerem. Sed melius eſt ipſius ſuis vnumquemque oculis videre, ſenſu ſuo pulchritudines inuenire et perſentiſcere. Verſus ſequens* Inſequiturque clamorque virum ſtridorque rudentem *numerum habet pingentem, vt iam alii notarunt, et ſtrepitum quaſi literis exprimit imitando.* * *eleg. cum impetu venire,* Aen. 12, 123. Tyrrhenusque *ruit*, variis exercitur armis, *et ita ſaepiſſime* * *Eruere, euertere* Aen. 12, 454.

RVINA coeli, *de tonitribus. eleg.* Aen. 1, 133. Fluctibus oppreſſos Troas, coelique *ruina* * *bene de Aetna vomente ignes, quibus ruere loca et res videntur,* Aen. 3, 571. Horrificis iuxta tonat Aetna *ruinis. bene* Aetna tonat, *nec minus* horrificis ruinis. *Nota vero pingentem huius verſus nume-*

*numerum, qui repetitis literis r et t horrificum ipſum ſonum reddit. praeclara tota eſt deſcriptio de Aetna igniuomo. Senſus ipſi lectorem pulchritudines docebunt.* cf. *Gell. Noct. Attic.* libr. 17. c. 10. *et* Macrob. libr. 5. Saturn. 17. *qui male Virg. illum locum vituperarunt.* Cerda *non bene Virgilium defendit.* cf. *cum* h. l. Pindar. od. 1. Pyth. *inde a verbis* κιων Δ'ȣρανια συνεχει. Νιφοεσσ' Αιτνα παντες χιονος ὀξειας τιθηνα. Τᾶς ἐρευγονται μεν ἀπλατȣ — Τȣ πυρος ἁγνοταται Εκ μυχων παγαι κ. τ. λ.

RVMPERE, *eleganter de opulenta copia* Georg. 1, 49. Illius immenſae *ruperunt* horrea meſſes. * *de claro ſonitu et penetrante* Georg. 3, 328. Et cantu querulae *rumpent* arbuſta cicadae. *Mirum eſt, quod hic inuenerit* Cerda *laudem eximiae harmoniae in* Cicada. * rumpi *pro* erumpere Georg. 3, 428. qui dum amnes ulli *rumpuntur* fontibus. * rumpere vocem, *noue, ni fallor* Aen. 3, 246. Infelix vates, *rumpit*que hanc pectore vocem. *Sic et* Aen. 2, 129. *eſt vero expreſſum illud Homeric.* Φωνην ἐρρηξε. * *fatigare* Aen. 12, 527. Fluctuat ira intus, *rumpuntur* neſcia vinci Pectora. * rumpere viam. Aen. 10, 372. Ferro *rumpenda* per hoſtes Eſt via. *Heinſ. leg.* rapienda. *male! vide* Burm. *ad h. l. et ad* Valer. Facc. 1, 3.

RVRSVS, *viciſſim* Aen. 4, 534. En quid agam? *rurſus*ne procos irriſa priores Experiar. *Seruius videtur etiam huius interpretationis patrocinium ſuſcipere. Patet eius veritas ex hiſtoria, qua ante ſcimus reginam non accepiiſſe illos reges.*

RVSCVS Georg. 2, 413. Nec non etiam aſpera *ruſci* vimina per ſyluam — caeditur. Ruſcum *virgultum eſt vnde vites ligantur. Et commemorat* labores, *qui licet circa alia, tamen pro vitibus exercentur.* Seruius.

RVSTICVS Ecl. 2, 56. ruſticus es Corydon - *per ſtultum explicant. ſed ſimile quid dicere vult, quod vrbana illa puella Eunica apud Theocritum reſpondebat, quum ruſtici oſculum ſperneret.* Βωκολος ων, εθελεις με κυσαι ταλαν; Idyll. 20, 3.

RVTILARE, *eleg. de armis inter fulgura, quorum proprius* rutilus *color ſplendens.* Aeneid. 8, 529. Arma inter nubem, coeli regione ſerena. Per ſudum *rutilare* vident, et pulſa tonare l. *ſonare, quae gloſſa et quosdam libros obſidet. Imitatio eſt loci Homeric.* Iliad. τ, 12. ſqq.

## S.

SACER, os ſacrum, *Lucifero tributum* Aen. 8, 591. Qualis vbi Oceani perfuſus Lucifer vnda Quem Venus ante alios aſtrorum diligit ignes Extulit *os ſacrum* coelo, tenebrasque reſoluit. *poëtam per* os *expreſſiſſe graecum* εἶδος, *vultum, notat* Burm. *cur vero ſacrum dicatur, patet ex antiqua religione, cuius ritu omnia ſidera* ſacra *erant. Ceterum illa comparatio egregia eſt, bene etiam a* Beſſero, *poëta quodam noſtro, veteri, alias non bono, expreſſa in ſimili re.*

SACRARIVM: *proprie locus in templo, in quo ſacra reponuntur. ſed de templo ipſo toto ſaepius vſurpatur* Aen. 12, 199. Vimque Deum infernam, et duri *ſacraria* Ditis.

SAEVVS tridens l. *potens, vel potius reſpicit hoc epitheton iram Neptuni.* Aen. 1, 142. Non illi (Aeolo) imperium pelagi, *ſaeuum*que (*coercentem impetum ventorum*) tridentem, Sed mihi ſorte datum.

SALICTVM Georg. 2, 13. glauca canentia fronte *ſalicta, ſic* Ecl. 1, 55. Hinc tibi quae ſemper vicino ab limite ſaepes Hyblaeis apibus florem depaſta *ſalicti* Saepe leui ſomnum ſuadebit inire ſuſurro. ſalictum limes, *eſt ager vicinus ſaepi illa diſcretus.*

*Sed haerent inter-*
*hoc in loco, diffi-*
*nim eſt quo* Hinc
*eat*; *et* quac *quid*
*velit. In lectione*
*cum vix aliquid*
*re conentur*, Bur-
us *ita componit*
*t:* Haec ſaepes ab
vicino, quae ſem-
epaſta florem ſalicti
s Hyblaeis, ſuadebit
ſurro leni inire ſo-
n. *ſed tamen pa-*
*commoda illa: qua-*
eynius *mauult ita*
*conſtituere*: Hic
ua ſemper, *hoc mo-*
*erpretans: hic fri-*
*captabis opacum*,
*inquam, qua ſepes*
*r — ſuadebit ſu-*
*inire ſomnum.*„
*non liquet.* Hinc
*uenti verſu habet*
*m ſenſum, vt in-*
*endum ſit, quo ve-*
*audiatur.*

S Ecl. 6, 56. nemo-
am claudite *ſaltus.*
*nter* Heynius *ad h.*
emorum ſaltus *ſunt*
*ditus ad ſiluas, an-*
*fere, aſperi et*
*agoſi, quae loca*
*ie* ſaltus *dicuntur.*
*roprie de aruis aut*
*de vineis in monte con-*
*ſitis, de his enim veriſi-*
*milius intelligendum eſt*
Georg. 2, 391. Hinc o-
mnis largo pubeſcit vinea
foetu: complentur val-
lesque cauae *ſaltus*que
profundi.

SALVBRIS Georg. 1, 272.
Balantumque gregem flu-
uio merſare *ſalubri. lice-*
*bat feſtis diebus abluere*
*oues, non purgandae*
*lanae cauſa, ſed cura-*
*tionis, abluendae ſcabiei,*
*transfert itaque poëta*
*hoc ad ipſum fluuium,*
*quem* ſalubrem *propterea*
*vocat.*

SALVTARE, *venerari* Aen.
12, 257. Tum vero au-
gurium Rutuli clamore
*ſalutant. vid.* Terent.
Phorm. 2, 1, 81. At ego
Deos penates hinc *ſalu-*
*tatum* domum diuortar.
*et* Plautus in Curculione
3, 1, 19. Quis eſt, qui
operto capite *ſalutat* Ae-
ſculapium.

SANCIRE *proprie eſt, ſan-*
*ctum aliquid, i. e. con-*
*ſecratum facere, fuſo*
*ſanguine hoſtiae, et di-*
*ctum* ſanctum, quaſi ſan-
guine conſecratum; *de-*
*inde varie vſurpatur,*
*ita*

*ita vt et de fulmine, tamen firmante dicatur.* Aen. 12, 200. Audiat haec genitor, qui foedera fulmine *ſancit.*

SANCTVS Georg. 2, 175. tibi res antiquae laudis et artis Ingredior, *ſanctos* auſus recludere fontes Aſcreumque cano Romana per oppida carmen. i. e. *quos accedere metuebant alii reuerentia numinis alicuius quaſi absterriti. ita* Heynius. * ſanctus *eleganter dicitur* ſenatus, *quia ille quaſi inuiolabilis, cuius iura tenenda, leges ſeruandae, ipſe non violandus, ſic enim* ſanctus *alibi etiam vſurpatur. vid.* Erneſti Clav. Cicer. *in h. v.* Aen. 1, 430. Iura magiſtratusque legunt, *ſanctum*que ſenatum.

SANDYX, *color rubicundus, in metallis inuenitur. Noſtri,* Menning; *vocatur et ſandaracha, rubrum colorem in genere ſignificat. Ita adhibuit Virgilius* Ecl. 4, 45. ſponte ſua *ſandyx* paſcentes veſtiet agnos, i. e. *eiusmodi color tinguet; vt antea dixerat* croceo mutabit vellera luto.

SANGVINEVS, *eleganter, feruidus, de oculis, funckelnd.* Aen. 6, 413. *Sanguineam* voluens aciem.

SANVS *de eo, qui non amat frequentiſſime, hic enim inſanus.* Ecl. 8, 66. coniugis vt magicis ſanos auertere ſacris Experiar ſenſus. *Vult magi Daphnidis animum auertere ab amore alterius puellae, et ad ſe pellicere, vt ſui amore inſanus fiat, quo nunc erat vacuus, quare ſanos* ſenſus *vocat. Eſt vera hic complexio duplicis ſignificatus in verbo* auertere, *vt eſt ſaepius apud poëtas.* conf. 80. 81.

SATVRNVS Georg. 4, 335. hyali *ſaturo* fucate lana colore i. e. *lana quae ſatis eo colore imbuta eſt. commutatio poëtica.* hyalus color, *viridis, vitreus. vid.* Heynium.

SAVCIVS, pectus Aen. 12, 5. *Saucius* ille graui venantum vulnere pectus. * Aen. 4, 1. At regina graui iam dudum *ſaucia* cura.

Saucia cura *plane*
*dictum*; *nam vt*
*haec vis adſcriba-*
*ion inuſitatum eſt,*
*t curae, id nouum.*
cl. 8, 6. Tu mihi
nagni ſuperas iam
Timaui. *Alloqui-*
*ſinium Pollionem,*
*ıbat* Heynius. Ti-
*fluuius in Italia,*
*curſu per montes*
*us labens, inde* ſa-
*ıiniſcitur poëta de*
*loquens.*
M, *aduerbiali mo-*
*oue* Georg. 4, 370.
*amque* ſonans Hy-
*aſperùm et vehe-*
*r.*
. Georg. 2, 214.
ı ſcaber, *a ſua*
*tate ſic dictus, vt*
*onent grammatici;*
*ipſo illo loco, quo*
*conſtitui debeat,*
*onuenit inter in-*
*tes. Plurimi ſic*
*gunt:* Nam ieiu-
idem oliuoſi glacea
Vix humiles apibus
roremque (*intell.*
*vnde ſuccum col-*
) miniſtrat; Et to-
*caber* et nigris exe-
elydris Creta, *ſcil.*
*s pro apibus mini-*
*ët.*

*ſtrat.* Negant, *intell. auctores*, (*Nicandrum et Solinum nominat* Seruius) alios aeque ſerpentibus agros Dulcem ferre cibum. *Sed illa ratio ieiuna, et vix vera. Quare alium modum interpretandi ſuppeditat* Heynius, *quem et ſecutum eſſe Pomponium Sabinum video, non prorſus futilem Grammaticum* (*vid. de eo iudicium* Heinſii *ad* Georg. 1, 513.) *hi igitur ſic explicari locum volunt, vt poſt* Creta *diſtinctio tollatur, verbaque ſic intelligantur,* tophus et Creta negant alios agros, ſerpentibus aeque dulcem ferre cibum ac ſe. *Sed neutrum nobis placet. praetulerimus* Cerdae *interpretationem, qui poſt* miniſtrat quidem *diſtinguit, ita tamen, vt ad ſuperiora referat ea, quae ſequuntur,* Et tophus &c. *Nam docuerat antea poëta, quae terra optima frumentis, dixerat pinguem, et eam, qua eruta fuerit ſilua. De iis vero quae nunc ſequuntur, contrariam ſen-*

*ſententiam vult intelligi, quam de glorioſo agro ſic infert, vt dicat, cum vix herbas proferre, quibus apes alantur;* tophoſum *vero ſubiicit et* cretoſum, *ineptum aeque eſſe frumentis ferendis (hoc intellige* ἀπὸ τȣ̃ κοινȣ̃, *et hic diſtinctionem pone) tam parum ad fruges habiles illi ſunt agri, vt ſerpentibus potius iucundiſſimum hi cibum, vt omnes fatentur, qui de tali re diſſerunt, praebeant, et commoda domicilia. potuit et poëta, ſecundum Cerdam, vim aliquam impoſuiſſe verbis* ſcaber *et* exeſa chelydris, *vt his ſignificaret diuerſitatem, a pingui illo agro et ſterilitatem itaque opertam.*

SCELERATVS *pro* noxio Georg. 2, 256. At *ſceleratum* exquirere frigus; difficile eſt.

SCENA, *inumbratio,* ἀπὸ τῆς σκιᾶς, Aen. 1, 168. Siluis *ſcena* coruſcis Deſuper. Seruius *reſpici dicit ad antiquas in theatro ſcenas, quae fuerunt de frondibus vmbracula; quia tum theatralis ſcena non parietes habuerit.*

SCEPTRVM Aen. 12, 106. Vt *ſceptrum* hoc (dextra ſceptrum nam forte gerebat) *Homeri locus verbum ad verbum reddito* Iliad. Α. 234. Ναὶ μὰ τόδε σκῆπτρον κ. τ. λ. *Non iuuat aliorum ſententias hic compilare, qui horum duorum poëtarum comparationem inſtituerunt. Vnum ſufficiat monuiſſe: Apud Virgilium nulla cauſa eſt, quare haec omnia de ſceptro dicantur, cum apud Homerum longe alia res ſit.* Dextra ſceptrum nam forte gerebat, *non ſatis cauſae horum quae conſequuntur.*

SCINDERE, *de aqua ſcopulis obiectis ſeſe diuidente, et ſic in ſinus reductos intrante.* Georg. 4, 420. Quo plurimo vento Cogitur, inque ſinus *ſcindit* ſeſe vnda reductos. *Haec explicatio magis placet, quam ea, quae ſinus hic intelligit de ipſis vndis ſeu fluctibus, qui repellantur ſcopulis.* ſinus reducti

*ſunt receſſus longi.* la vallis Horat. od. , 17. cf. pars I. In-

ſ culta; de *alluendis* *s* Aen. 8, 63. Strin- n ripas et pinguia *ſecantem.* cf. Aen. 7. *et hoc libro* verſ. luas ſecare i. *prae-* *i.* culta, ſ. *agri. vt* 10, 141.

VS, *de ſinu ſecreto,* *dem eleganter dict-* ngus ſeceſſus; *lon-* *notus a celebritate* *um* Aen. 1, 163. *ſeceſſu* longo lo- nſula portum Effi- ictu laterum (*ma-* *noſtra editione le-* obiectis) quibus ab alto Frangitur ſinus ſcindit ſeſe reductos. *Seruius* *locum eſſe fictum* *ſed tamen deſcri-* *oeta portum Car-* *Hiſpanienſis. Cete-* *tota illa deſcriptio* *itatio Homeri, qui* *m Ithacae ſimili ſe-* *do pinxit,* conf. ; v. 96. ſq.

DERE, *omittere,* *excludere.* Aen. 1, Soluite corde me- tum, Teucri; *ſecludite* curas.

SECTVS elephantus, *pro* ebur Aen. 3, 464. Dona dehinc auro grauia *ſecto-* que elephanto Imperat ad naues ferri. *Dona ſe-* cto elephanto *ſunt ex* *ſecto elephanto conſtan-* *tia. vide* Grauis.

SECVNDARE euentus, *pro* *monſtrare ſecundos euen-* *tos* Georg. 4, 397. *de* *Proteo vate.* Hic tibi, nate, prius vinclis ca- piendus, vt omnem Ex- pediat morbi cauſam, e- uentusque *ſecundet.* * viſus, Aen. 3, 36. Rite *ſecundarent* viſus, omen- que leuarent. *vide* Le- uare.

SECVNDVS Ecl. 2, 38. Fi- ſtula Damoetas dono mi- hi quam dedit olim Et dixit moriens, Te nunc habet iſta ſecundum. * clamor, *de clamore lae-* *titiae* Aeneid. 10, 266. Quales ſub nubibus atris Strymoniae dant ſigna grues atque aethera to- nant cum ſonitu, fu- giuntque notos clamore *ſecundo. comparatio to-* *ta expreſſa eſt ex Homer.* Iliad. γ. 3. ſqq. * harù-

ſpex, *qui felicia omina nuntiat.* Aen. 11, 739. ſacra *ſecundus* haruſpex Nuntiat, ac lucos vocat hoſtia pinguis in altos.

SECVRVS. Aen. 1, 354. clam ferro incautum ſuperat *ſecurus* amorum Germanae. *Seruius explic. contemnens, negligens. Burm. nihil timuiſſe ab amoribus Didûs, quaſi imbellis mulieris, quae de vindicta non cogitaret; dicere debebat; quae vindicare ſe non poſſet. Burmanni explicatio eſt modo explicatio explicationis Seruianae. Sic etiam* Aen. 7, 304. *Securi* pelagi atque mei i. e. *contemtores. Adde* Aen. 10, 326. **actiue de eo quod ſecurum reddit, facit, vt obliuiſcamur.* Aen. 6, 115. Animae — *ſecuros* latices et longa obliuia potant.

SECVS Georg. 2, 277. Nec *ſecus* omnis in vnguem Arboribus poſitis ſecta via limite quadret. *porro, item.*

SEDERE, *nacta eſt haec vox ſignificationem otii atque inertiae, quam eleganter inſeru… gilius illo loco (…* 456. Dum me… hibere manus a… paſtor Abnegat, … liora Deos *ſed…* poſcens. *ſic leg…* omina. * Georg… Immunisque *ſe…* na ad pabula fu… munis *eſt iners.* 660. Et *ſedet* … mo, perituraeq… Troiae Teque … iuuat. *Ita plan…* *vt* ſedere *ſit* fir… haerere animo … 418. idque pio … neae. *et* Aen. 7, … *alibi* vbi certa *ſe…* bus ſententia p…

SEDES Aen. 6, 15… *bus* hunc refer … et conde ſepulcr… *contra Seruii o… malim de ipſo … ſepelirentur, i… cui ſententiae … ſunt alii docti, … culum adiecer… enim? ſi aedes … mortui cum … telligeres, tur … ta libr. 11. dic… poribus, finiti… lunt in agros? … mea interpretat…*

congrua eſt? „et ſepulcro? et quod tur. eſt verſ. 328. alio modo accipi in quo tamen de re agitur„ Trans- prius quam ſedi- ſta quaerunt. * ſe- tatae, loca boni Aen 6, 203. Se- optatis geminae go, non gemina) arbore ſedunt. explicatio ex ſe- bus verſibus mani- ſt.

Notus eſt ille mos um, vt res, aut ſua, aut ſimili- , coniunctas, e ſua ſaepe addu- ſaepe inter ſe com- t. Quare cum m, ſegetum, ar- , vineae cultura s in modis conſi- habeat, aut ma- , aut artem, ii- s inter ſe commi- r a poeta, vt is de vniuerſo gene- ti videatur, ſi de is formis ſepara- intelligendus ſit, certa quadam ra- ruſticae operae, uaſi de agricultu- ra tantum verba adhi- beat. Sic igitur ſeges apud Virgilium non ſem- per de frumentis et her- bis intelligenda, ſed etiam de plantis, ſurculis, ra- dicibus transferendis ma- leolis &c. vt quoquo lo- co res ipſa feret. Georg. 2, 267. de vineis plan- tandis. Ante locum ſimi- lem exquirunt, vbi pri- ma paretur. Arboribus ſeges i. e. vbi arbores ſeruntur. vid. ad h. l. Cerda ib. 302 neu fer- ro laede retuſo ſemina, ſurculos, ſarmenta. ib. 317. vid. Heynium ad h. l. et ad v. 267. ſic contra Georg. 2, 346. agri de vineis intelligen- di. Poſſent plura hic col- ligi exempla de ea re, ſed cuicunque, qui in poetis paullulum verſa- tus fuerit, tales dictio- nes vix poterunt inſoli- tae videri. * ſeges de agro ſegeti apparato Georg. 1, 47. Illa ſeges demum votis reſpondet auari A- gricolae, bis quae ſolem, bis frigora ſenſit. Nos iis innixi, quae adtulit doctiſſimus Heynius ad h. l. et interpretatione Plinii

*Plinii ibi adſcriptae ex* lib. 18, 20. „quarto ſeri ſulco Virgilius exſiſtimatur voluiſſe, cum dixit, optimam eſſe ſegetem, quae bis ſolem, bis frigora ſenſiſſet.„ *De bina iteratione arationis intelligimus factae ſemel ſtatim poſt meſſem ſub finem auctumni, tum ſub vere anni proximi, item aeſtate, tum deni que ante ſationem tempore auctumnali, quibus itaque arationibus cum ager proſcinderetur atque ſic aperiretur terra, eleganter, ſuo more, ſentire dicit poëta agrum frigora atque aeſtum. Eſt vero ruſtici diligentiſſimi quater arare agrum; alias ſolita eſt tertiatio.* * *pro ipſo aruo* Aen. 3, 141. victum *ſeges* aegra negabat. *vide* Exurere.

SEGNIS Georg. 1, 151. vt mala culmos Eſſet rubigo, *ſegnis*que horreret in aruis carduus. *plurimi explicant infoecundum, inutilem. Melius* Heynius, *qui intelligit de eo, qui ſegne facit et retardat, quodcunque adhaereſcit ſeu tenax eſt.* * *minus ſplendidus* Aen. 4, 149. Haud illo *ſegnior* ibat Aeneas. *Poſſet quidem etiam proprie accipi; at nolim.*

SEMINA Aen. 6, 731. Igneus eſt illis vigor et coeleſtis origo *Seminibus. Quid ſibi velint hic ſemina, res eſſe videtur longioris ſubſellii, praeſertim ſi opiniones interpretum noſtram mentem permiſcere patiamur.* Cerda *vult explicare per aërem et ignem. Sed quaeri poteſt, qui hic tautologiae locus dari queat, quum admodum conciſis hic verbis loquatur Virgilius, vt philoſophus. Sub* igneus *ſecundum* Cerdam, *coelum, et ſub coelo ignis, intell. ideoque eſſet tautologia. Deinde quaeri poteſt, annon commodius, quoniam tamen de anima hic diſſeri* Cerda *fatetur, vox* ſeminibus *ad mentem* v. 727. *referri queat, et ſic explicetur, quod ad ſemen attinet, erat coeleſtis origo. Fugit enim neminem loca ſextenta* exſta-

*e, et in Cicerone*
*i, vbi anima coe-*
*nominatur, quo-*
*emanaſſe putabant*
*mentes ex mente*
*t, quod huic no-*
*ſtemati eſt accom-*
*um.*
TATA Ecl. 2, 70.
*tata* tibi frondoſa
n vlmo eſt. *Bis*
*nis amputabantur*
cf. Georg. 2, 410.
*ui neglexerat, aut*
*fecerat, non debuit*
*vino ſacrificare*
*nam credebat ſu-*
*ia, talem corre-*
*furore iri. fron-*
*lmus aeque ampu-*
*ne ſolem cohibe-*
*vitibus. prouerbio*
*maxime neceſſa-*
*eſſe, vt laborem*
*at, cum omnia*
*rentur, vt ſic ab*
*paſtorem retrahe-*

*, elegantiſſime,*
*gendam viuidam*
*em, de formicis,*
*eruido conatu fe-*
*us vndique, ſed*
et limite denſo,
mita *frumentum;*
*ſit vocis* feruere
*itudo non explica-*

*ri ſatis poteſt, ſed ſenti-*
*ri, ſi quis agmen tale*
*formicarum in opere a-*
*criter laborantium con-*
*ſpicit. En totum locum,*
Aen. 4, 407. At veluti
ingentem formicae farris
aceruum Cum populant,
hyemis memores, tecto-
que reponunt, It nigrum
campis agmen, praedam-
que per herbas Conue-
ctant calle anguſto, pars
grandia trudunt obnixae
frumenta humeris: pars
agmina cogunt Caſtigant-
que moras: opere omnis
ſemita feruet. *reſpicit*
*vox* ſemita *illum* callem
anguſtum verſ. 405.
*Multus eſſe poſſim eno-*
*dandis loci illius pulchri-*
*tudinibus, ſed nimis*
*multus forem; et limi-*
*tes huius libelli trans-*
*grederer; quare ſatis ſit,*
*notaſſe, ſingula fere ver-*
*ba ſingularem habere ele-*
*gantiam, et lectori tra-*
*do totum locum accura-*
*ta animo lance perpen-*
*dendum.*

SENEX Georg. 2, 135. ani-
mos et olentia Medi Ora
fouent illo et *ſenibus* me-
dicantur anhelis; *anheli-*
*tui, ſpiritui facto.*

SENTENTIA, *quam nos appellamus* Geſinnung Aen. 1, 264. neque me *ſententia* vertet. *ſupra dixerat* Venus verſ. 241. quae te genitor *ſententia* vertit. *Sic et apud Ciceronem et alios vox* ſententiae *ſaepius.* * *de timore animi, trepidatione, ex mentis praua ſententia ſcil. orta* Aen. 11, 21. ne qua mora ignaros — Impediat, ſegnisque metu *ſententia* tardet. *timor* h. l. ſegnis ſententia.

SENTIRE, *ſumma cum elegantia hac voce vtitur poeta de ſurculis inſitis, dum concreſcunt cum trunco, eiusque ſuccus attrahunt* Georg. 2, 426. poma quoque vt primum truncos *ſenſere* valentes. *Atque ex hoc non mediocrem deduxit venuſtatem poeta in his carminibus, quod res agrarias uerbis effert ab hominum ſimilitudine ſumtis. Tales ſcilicet locutiones, quia ipſum noſtrum affectum exprimunt, habent inſignem pulchritudinem, quam ſenſu metimur noſtro, non ratione.* * Sentire, *audacter de illo impetu Vaticinantium, qui adeſſe Deum ſentiunt, afflatu propinqui numinis.* Aen. 3, 360. interpres Diuum, qui numina Phoebi Qui tripodas Clarii lauros, qui ſidera *ſentis*, Et volucrum linguas et praepetis omina pennae; *qui peritus es harum rerum et ſcientiae vaticinandi. Seruius.*

SENTIS *pro eo omni, quod nimia luxurie creſcit, et ſolum implicat inter herbas frumenti* Georg. 2, 411.

SEPTENA Aen. 6, 21. Tum pendere poenas Cecropidae iuſſi miſerum! *ſeptena* quotannis corpora natorum. *Difficultas orta eſt in h. l. Grammaticis, propter diuerſitatem huius fabulae; namque alii auctores narrant, vt* Plato in Phaedone δις ἑπτα quatuordecim *iuuenes quotannis eſſe miſſos, non* ſeptem. *Sic et* Euripides: σωσας κορας Δις ἑπτα, ταυρον κνωσιον κατακτανων: *Volunt itaque in voc.* ſeptena

ptena corpora *reſpici ad numeri diſtributionem et diſtinctionem, ac per* ſeptena corpora *intelli-gunt* quatuordecim. *Nos his tricis ita optime expediemus, ſi cogitamus, licuiſſe, vt ex plurimis locis patet, poëtis*, mythologiae fabulas *immutare, emendare, noua fingere etcet. Sic, ni fallor, apud ſolum* Horatium *Orion apud Inferos leones agitat*, Od. 2,13, 39. *et ita plura.*

SEPVLTVS, *ſopitus* Aen. 6, 24. Occupat Aeneas aditum cuſtode *ſepulto.*

SEQVAX Georg. 2, 379. Cui ſuper indignas hiemes ſolemque potentem Silueſtres vri adſidue capreaeque *ſequaces Illudunt. Eleganter* capreae ſequaces, perſecutrices *habet Seruius* i. e. *quae inſectantur vites, ſtatim ſubiicit eadem virtute* auidae iuuencae.

SEQVESTER, pax ſequeſtra, *de induciis. Seruius „pacem temporariam et mediam inter bellum praeteritum et futurum* Aen. 11, 133. Bis ſenos pepigere dies, et pace *ſequeſtra* Per ſiluas Teucri, mixtique impune Latini Errauere iugis.

SEQVI Aen. 3, 378. Quidue *ſequens* poſſim tantos ſuperare labores; *qua tandem ratione inita, quid obſeruans, quo vſus remedio, tanta pericula et mala effugere poſſim.* * *pro inſequi* Aen. 12, 354. Ante leui iacula longum per inane *ſecutus* (cf. Aen. 12, 615. Balantis *ſequitur* grauis.)

SERENVS, *epithet. nouium Pelagi* Aen. 5, 870. O nimium coelo et pelago confiſe *ſereno. nempe ſi coelum eſt* ſerenum, *et ipſum* pelagus *non turbidum, ſed clarum.* Burm. *laud.* Marckl. ad Stat. Silv. 3, 2, 10. *Sed non opus erat.*

SERPERE *Eleganter* Ecl. 8, 13. hanc ſine tempora circum Inter victrices ederam tibi *ſerpere* lauros. *Ad naturam ederae accommodate exprimit: precatur vero Virgilius, ſolit Pollio inter laudes ſuas victrices, hoc, qualecunque eſſet, quod ei dicaret, carmen ſperne-*

 *re.*

*re.* * *elegantiſſime, de ſomno, artus permeante quaſi et mulcente tacite et leniter.* Aen. 2, 269. Tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris Incipit et dono Diuum gratiſſima *ſerpit. ſuauiter additur* gratiſſima, *de quiete prima qui* γλαυκος ὕπνος *vel* μελιηδης *graecis auditur.*

SERVARE connubia, *noue* Aeneid. 3, 319. Hectoris Andromache Pyrrhin' connubia *ſeruas. tenes, colis, ſic* Aen. 7, 3. Et nunc *ſeruat* honos ſedem, tuaque, oſſa, nomenque. * *conſtanter tenere, vel amare, vt alibi dicitur* Georg. 4, 459. *ſeruantem* ripas alta non vidit in herba.

SERVIRE Aen. 4, 103. Liceat Phrygio *ſeruire marito* Dotalesque tuae Tyrios permittere dextrae. *Quem locum ſic explico: Fac, vt ſubiiciamus Aeneae cum Didone connubio coniuncto Tyrios quos quaſi pro dote accipiat.*

SERVS *triſtis, luctifer* Aen. 12, 864. Nocte ſedens, *ſerum* canit importuna per vmbras. *Sed* lib. 5, 524. *Seraque* terrifici cecinerunt omina vates; *quae ſero intellecta et inuenta fuerunt. ita recte explicat* Broukhuſ. *ad* Propert. 3, 11, 55. *Adde* Aen. 12, 864. *Alii* ſera omina *grauia et triſtia interpretati ſunt ſiniſtre. bene* terrifici vates.

SEVERVS, *triſtis, formidabilis, ſaeuus. perpetuum rerum infernarum epitheton* Georg. 3, 37. ſqq. quam ſplendida imago Inuidiae *debellatae, et iam iam ad orcum proturbandae.* Inuidia infelix furias, amnemque *ſeuerum* Cocyti metuet, tortosque Ixionis angues, Immanemque rotam, et non exſuperabile ſaxum (*Syſiphi.*)

SI *pro* ſiquidem Georg. 1, 7. veſtro *ſi* munere tellus Maoniam pingui glandem mutauit ariſta. *ib.* 17. tua *ſi* tibi Maenala (*Arcadiae mons, paſcuis egregius*) curae * *cum, quando* Aen. 5, 64. *ſi* nona diem mortalibus almum

Aurora extulerit,
retexerit or-
...o *hunc verſum*
*ſatis frequen-*
*potiſſimum ideo,*
*...erunt, qui liti-*
*Ad h. l., num*
*maliter ſit acci-*
*an pro* quando,
*on ipſa contexta*
*aram redderent.*
en. 4, 85. Infan-
*i* fallere poſſit a-
. *illud* infandum
*poëtae adictum*
*idonis ſententia.*
*e ita eum exiſti-*
, *quomodo ei in-*
*at. Sic occurrit*
10. *et ſaepiſſime.*
*reſp. graec.* αὐ-
*ro ſic temere, for-*
. 1, 229. Iupiter
piciens mare veli-
terrasque iacentes
que et latos popu-
vertice coeli con-

ſiccum lignum
, *quod e radici-*
*llum ſuccum ad-*
*ahere poteſt, re-*
*ſcilicet iis cum*
*bus* Georg. 2, 32:
t caudicibus ſectis
ile dictu) truditur
radix oleagina li-

gno. caudices ſecti *ſunt*
*ita reſecti vt ſint ſine ra-*
*mis et radicibus. De*
*ipſo modo huius planta-*
*tionis vid.* Cerdam *vt*
Heynium; *talis truncus*
*fiſſus aliqua ex parte in*
*terra defodiebatur, ſic*
*radices agebat, et ſur-*
*culos procreabat plures.*

SIDERA *de temporibus a-*
*pud poëtas, ſaepiſſime*
*occurrunt, quia ſide-*
*rum mutatione conſti-*
*tuuntur tempora.* Ge-
org. 1, 311. ſidera *au-*
*ctumni.* Quid tempeſta-
tes auctumni et *ſidera*
dicam? *conf.* Menſis. *
Aen. 4, 322. Qua ſola
*ſidera* adibam Fama prior.
Sola *hic belle reſpondet*
τῷ prior. *Antea, non*
*tecum coniuncta maxi-*
*ma fama florebam, quae*
*nunc amiſſa.* Sidera *in-*
*telligunt nonnulli* h. l.
regiones, plagas terrae;
*male!* adire ſidera fama
*eſt poëtica locutio de*
*ſummo honore, fama*
*celebratiſſima, vti* Hor.
od. 1, 1, vlt. ſublimi fe-
riam Sidera vertice. *Ha-*
*bet vim maximam illa*
*Didonis oratio.*

SIDEREVS Aen. 12, 167. *Sidereo* flagrans clypeo et coeleſtibus armis *Latino imaginem ſolis dederat*; *Turnus criſpat modo haſtilia*; *Aeneas ornatus eſt clypeo ſidereo*; *venuſte*, flagrare, *exprimit rem pingendo.*

SIGNARE, eleg. Aen. 9, 181. ora puer prima *ſignans* intonſa iuuenta. *Recte* Cerda *notat indicare erumpentem primam lanuginem*, *quae graecis* ἥβη. * *ſigno notare* eleg. Aen. 12, 3. Se *ſignari oculis*; vltro implacabilis ardet. i. *ad ſe omnium oculos referri*, *ſuam opem omnes poſcere*, *notare cunctos eum oculis expectationis ſperantis*; *non enim placet interpretatio eorum*, *qui eum in contumeliam quaſi notatum vt cauſam malorum intelligunt.* cf. Aen. 12, 657.

SILVA, *de arboribus in genere* Georg. 2, 172. *ſic et nemus* ib. 15. Georg. 2, 87. pomaque et Alcinoi *ſiluae* h. l. *pomiferae. Alcinous clarus eorum cultor, vid.* Seruium, * *etiam de herbis pro more poëtarum* Georg. 1, 76. *ſiluam* ſonantem, *de leguminibus* ib. 152. intereunt ſegetes; ſubit aſpera *ſilua* Lappaeque tribulique. ſubit h. e. *ſuccedit in locum ſegetis*; *quam bene vero* aſpera, *horrent enim. it.* 4, 273.

SIMPLEX Georg. 3, 482. Et genus omne neci pecudum dedit omne ferarum — Nec via mortis erat *ſimplex. plures ſunt huius loci explicationes*, *quibus fere omnibus poëtae ſenſus*, *vt mihi videtur*, *haud exprimitur. Haec vero ſimpliciſſima fortaſſe eſt interpretatio*, *vt* viam mortis *intelligamus de morbo letifero*, *cum itaque iam vna morbi ſpecies ſuffeciſſet ad mortem parandam*, *mutabatur illa*, *et aliud ſuccedebat morbi genus*, *priori fere contrarium*, *qui itaque hic* ſimplicem viam *explicant per difficilem*, *aut crudelem morbum*, *aut complicatum*, *haud longe diſtant a noſtra interpretatione*, *quam ipſe poëta confirmat in ſqq.*

Sed

Sed vbi ignea venis omnibus acta ſitis miſeros adduxerat artus Rurſus abundabat fluidus liquor. *Aperte intendit ad mortis miram varietatem, qua re fiebat, vt haud ſimplici modo mors atterſeretur.*

SIMVL *pro* ſimul cum Aen. 11, 827. *ſimul* his dictis linquebat habenas. *Occurrit haec vox et alibi ita.*

SIMVLACRA, *defunctorum vmbrae*, Georg. 1, 477. *ſimulacra* modis pallentia miris viſa ſub obſcurum noctis et ſaepius.

SIMVLARE, *imitari* Aen. 7, 385. Quin etiam in ſiluas *ſimulato* numine Bacchi (*quaſi celebraret Thyas ſacra Bacchi*) Maius adorta neſas, maioremque orſa furorem Euolat.

SIMVS, *frequens epitheton quorundam animalium* Ecl. 10, 7. *ſimae* capellae. Theocrit. Idyl. σιμαὶ ἔριφοι. &c.

SINERE, *permittere, ferre* Georg. 4, 47. Neu propius tectis taxum *ſine*. *hinc* Georg. 4, 7. *contra* Burmannum *defendit* Heynius *rectum vſum verbi*, ſi quem Numina laeua *ſinunt*, *intell.* dicere* haec. laeua *vero hic ſunt aduerſa; multi aliter, qui ex augurum doctrina ſua repetere volunt, iis* laeua *fauſta ſunt.*

SINVS, *de ſyrmate ſinuoſo* Aen. 1, 324. Nuda genu, nodoque *ſinus* collecta fluentes. *bene* fluentes *de ſyrmate prolixo. inde veſtis* βαθύκολπος cf. verſ. 407. *Habitus vero Veneris docte electus; talis enim eſt venantium, quae nudae ad genu colligere veſtem nodo ſolitae, ne flueret ad imos pedes, et tantum attingeret ſummum genu; vt pluribus locis auctorum veterum docet ad h. l.* Cerda. * *gremium* Aen. 4, 30. Sic effata *ſinum* lacrymis impleuit obortis. *Sunt qui hic* ſinus *pro* ſinum *legant, et* ſinus *palpebras eſſe affirment. Melius vero cum Cerda de gremio intelligerem, quoniam Didonis toti ſermoni et diſſimulationi magis congruum eſt, ſi tot lacry-*

*lacrymas effudiſſe dicamus. Et fortaſſe etiam vox implere ſatis ſuppeditat argumenti interpretationi. Quid vero ſi proprie ſinum intelligeremus? Qui lacrymatur ſinum facilius, quam gremium implere poteſt.*

SIRIVS, *orto hoc ſigno nimii oriebantur calores in Aegypto et Africa hinc* Georg. 4, 425. Iam rapiens torrens ſitientes *Sirius* Indos Ardebat. coelo et medium ſol igneus orbem Hauſerat. *aeſtatem mediam priori, diei vero medium tempus altero verſu ſignificari vult* Heynius. *Quod vero illo tempore, quando oritur* Sirius, *maximus aeſtus eſt in Aegypto et Africa, potuit et ſummam illius aeſtus vim ſic deſcribere, quae eſt media die.*

SITVS, *quies, otium agri a cultura.* Georg. 1, 72. ſegnem patiere *ſitu* dureſcere campum.

SOL, ſub ſole Aen. 1, 435. Quales apes aeſtate noua per florea rura Exercet *ſub ſole* labor. Burmann. *explicat, ſummo mane, ſole oriente; ſed neque* ſol κατ' ἐξοχὴν *eſt ſol* oriens, *neque ſummo mane euolant apes; ſed iam plenius lucente ſole. Inepte huc refertur* Georg. 4, 185. Mane ruunt portis; *hoc enim non eſt* ſole oriente. *ſub ſole h. l. int. eſt,* in ſole, *quamdiu ſol eſt, vt interpretatur* Seruius. *Ceterum pulcherrima illa, tam e veritate ducta, quam elegantiſſime expoſita comparatio non eget laude noſtra.*

SOLA, *vnica* Aen. 4, 32. *Sola*ne perpetua moerens carpere iuuenta? Burmannus *refert* ſola *ad id, quod Dido orbata ſit viro, ſed ego ad triſtitiam, qua vna in ſua iuuentute vniuerſa angatur. Eſt enim conuenientius viri conſolanti et triſtitia liberaturo.*

SOLARI Ecl. 6, 46. Et fortunatam, ſi numquam armenta fuiſſent Paſiphaen niuei *ſolatur* amore iuuenci. *Singularis eſt huius verbi vis atque elegantia. De quo antea canebat Silenus, nunc praeſens adduxit poëta, ita vt, cum commiſi-

eius fortunam,
Silenus, ſolari
tatur ob illum a-
inſanum ſ. leuare
g. 1, 293. longum
ſolari laborem. *
famem Georg. 1,
Hor. od. 2, 5, 7.
l aeſtum * Georg.
, Ipſe caua ſolans ae-
teſtudine amorem.
NIA mittere de iis,
tumulo debentur,
s &c. Aen. 6,
Et ſtatuent tumu-
t tumulo ſolemnia
t.
S Aen. 11, 427.
dies, variique la-
utabilis aeui Retu-
melius; multos
l reuiſens Luſit et
do rurſus Fortuna
. *Verba* alterna
is, *graecam vocem*
*πρὸς ἄλλον*, *For-*
*et Martis epithe-*
*primere, iam alii*
*unt. belle autem* in
locauit. *i. q. in tu-*
*poſuit; quae* ſo-
*perpetuitatem ſpon-*
*Cerda non huc*
*ria, vt et alibi,*
t.
S, humus ſolita,
*pulchro condendo*

*bene* Aen. 9, 214. Sit qui me raptum pugna, pretioue redemtum Mandet humo *ſolita* aut ſi qua id Fortuna vetabit Abſenti ferat inferias decoretque ſepulchro. Mandare humo ſolito, i. e. *ſolito ritu, aut poſſis etiam ſimpliciter capere,* humus ſolita, *vt ſit,* cui mandari defuncti ſolent. *Sed prius praeplacet. Inepte Burmannus tuetur, et recepit lectionem* ſolida, *pro* ſolita: *non de naufragio aut genere mortis miſero in mari cogitare Euryalus poterat cf. contexta, et ridebis Burmannum. vid.* Heinſ. ad Ouid. Triſt. 1, 2, 53. *Inferiae illae et ſe- ſepulchra de cenotaphiis accipe.* cf. Georg. 4, 545. *et de more ſolemni et ſuperſtitione vulgari.* Aelian. Var. hiſtor. libr. 5. cap. 14. *ibique* Perizon. pag. 392.

SOLSTITIVM Ecl. 7, 47. *ſolſtitium* pecori defendite. h. e. *vim ſolis ſimpliciter aeſtiui, vt bene annotauit ad h. l.* Heynius. *ſed qui potuerunt fontes muſcoſi aut ſomno mollior*

*mollier herba* (*habet Theocr.* ὕπνω μαλακώτερα) *defendere ſolem? Fontes, dicit Cerda, ſua amoenitate, herbae ſua mollitie. Papae!* muſcoſi fontes *praebent ſemper frigidiuſculam aquam;* mollis herba, ſ. *tenera, ſucco plena, refrigerat, paſtu, et recreat dum pecus ea ſeſe proſternit. De aduenіente iam aeſtate loquitur; aeſtate vero ſol videtur, quaſi lentius procedere et vrgere terram. cf. quae ſub* tapidus *adnotauimus.* ſolſtitium *omnino pro aeſtate* Georg. 1, 100. humida *ſolſtitia* atque hiemes orate ſerenas. *boni vero omnes* ſolſtitium *tantum de aeſtiuo ſumunt, hiemale enim numquam ſic vocatur. vid.* Cerda. *id cum non obſeruaſſet* Seruius *h. l. aut quis ille ſit nugator, mirum in modum ineptit.*

SOLVERE numina *quid ſit quaeritur ad* Aen. 5, 856. cunctanti natantia lumina *ſoluit (Somnus).* Burmannus *negat ſe expedire poſſe; ſed explic.* laxare. cf. verſ. 836. *et* verſ. ſeq. vix primos inopina quies *laxauerat* artus. *Recte comparari poſſet cum Homer.* Odyſſ. v. 57. λυσιμελὴς ὕπνος. *qui ſoluit, laxat omnia membra, et ipſos oculos.* conf. Aen. 6, 422. et 9, 189. et 236. Stat. Achill. 1, 228. *re ſolutus (ſtertens)* Achilles. * ſolui membra frigore, metu *&c. dicuntur ad graec. Homeric.* λῦτο γούνατα. *quod ſaepius occurrit* Aen. 1, 96. Extemplo Aeneae *ſoluuntur* frigore membra. *Alii iam in h. l. inuenerunt imitationem Homeri* Odyſſ. ε, 406. *vbi ſimilia, et reprehenderunt Romanum; quoniam aliud ſit* λῦτο γούνατα *et* ſoluuntur frigore membra. *Sed bene dici poteſt et poëtice* ſoluuntur frigore membra, *nec opus erat, vt ad verbum verteret Virgilius Homerum.*

SOLVM, *de mari* Aen. 5, 199. Subtrahiturque *Solum: quod vnicuique rei ſubiacet, ſolum eſt; mare;*

*ide eſt* ſolum nauis, *are*; *et aer diuum.*
INVS Aen. 12, 908. c velut in *ſomnis* ocu- s vbi languida preſſit octe quies. *Imitatio Homeri* cf. Iliad. X. 199. ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ. κ. λ.
NARE, ſcopuli ſonan- es Aen. 1, 204. Vos et Scyllaeam rabiem peni- tusque *ſonantes* Acceſtis ſcopulos. *vehementer ſo- nantes ſcopuli ſunt* πε- τραι πλαγκταὶ *apud Homer.* Odyſſ. μ. 59. *prope Scyllam.* * *graeca conſtructione* Aen. 1, 332. namque haud tibi vultus Mortalis nec vox hominem *ſonat*; *quaſi ſonitu hominem indicat. Ceterum bene monet* Cer- da, *totum h. l. adum- bratum eſſe ex Homero* Odyſſ. ε, 149. *vbi Vlyſſes ad filiam Alcinoi.* Γουνοῦμαί σε ἄνασσα. θεός νύ τις, ἢ βροτός ἐσσι, εἰ μὲν τις θεός ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι Ἀρτέμιδι σε ἔγωγε Διὸς κούρῃ μεγάλοιο εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα ἐΐσκω &c. * Aen. 12, 522. Ac velut immiſſi diuer- ſis partibus ignes Aren- tem in ſyluam et virgul- ta *ſonantia* lauro. So- nantia, *cum crepitu ar- dentia.*

SONORVS, tempeſtates ſonorae *dicuntur ad graec.* Homeric. ἠχήεσσα θύελλη. Aen. 1, 57. Luctantes ventos, tem- peſtatesque *ſonoras* Im- perio premit. (*Aeolus*) Grauiſonas *explicat* Ser- uius, *bene*; *et quaſi* ſtrepentes. *Simili fere ſenſu* flumina Aen. 12, 139. ſonora *appellantur.* cf. Hom. Iliad. α, 157. *De priori loco cf. voc.* Luctari.

SOPITVS; arae ſopitae, *de ignibus ſopitis in aris* Aen. 8, 542. Et primum Herculeis *ſopitas* ignibus aras Excitat heſternum que Larem, *cui pridie ſacrificauerat*; Seru. *Sed* Cerda *accipit* Larem *pro* foco, *ſed qui eſt tunc* focus heſternus?

SOPORATVS melle Aen. 6, 420. Melle *ſopora- tam* et medicatis frugi- bus offam obiicit. *Quan- ta verborum ſerie* Cerda *refutare ſtudeat* Turne- bum, *pro* ſoporatam, ſapo-

ſaporatam *legentem, vix dici poteſt. Inter multa alia argumenta a* Turnebo *adducta haec mihi praecipua videntur, quod ſic in peruetuſto* Priſciani *libro reperiatur, et quod nemo Aeſculapii filiorum, melli vim ſoporandi ineſſe, demonſtrauerit. Fateor rationem, quam Cerda, quod ad Codices attinet, protulit, habere aliquid ſpeciei: multitudine codicum* ſoporatam *legentium huius Priſciani ſuperari auctoritatem. Sed quid reſpondeam, certum eſt. Quid facilius erat, quam vt in omnibus illis pro* a *legeretur* o, *quum ipſae litterae facile confundi poſſint? Praeterea errat* Cerda, *multitudine codicum abſolui omnia; abſoluuntur vetuſtate et auctoritate. Quam ieiunum vero eſt illud ex* Aen. 4, 486. *adductum* „humida mella, ſopiferumque papauer. *Neſcitne* Cerda, papauer *ea eſſe iam natura, vt ad ſomnum perducat, quod ſecus eſt in melle, vbi id locum habere probabit nemo? Quae cum ita* [illegible] *et quum non fingi* [illegible] *dem poſſit, quid* ſo[illegible] *huc adferat; non poſ*[illegible] *non in Turnebi ire* [illegible] *tentiam: longe alia eſt in alio loco.* Aen. 855. ramum rore ma[illegible] tem Vique *ſoporat*[illegible] Stygia ſuper vtr[illegible] quaſſat Tempora. *n*[illegible] *que* vim Stygiam *t*[illegible] *eſſe, quae ſoporem* [illegible] *ſatis notum: quod de melle valet. Q*[illegible] *nec accedere* Geſnero *ſim, qui tuetur in* [illegible] ſauro *lectionem* ſop[illegible] tum. *Certe, quid ſerim dixi, et quid bitem. Si cui* mel[illegible] poratum *magis p*[illegible] *non repugnabo, nam ex conſilio, quo offe*[illegible] *illa offa, ſuſtentare tentiam ſuam po*[illegible] *Vbique, hoc tamen maxime, facilis er*[illegible] *primae refutationi i*[illegible] *palmam dabo.*

SORDIDVM Ecl. 2, 2[illegible] tantum libeat mecu[illegible] bi *ſordida* rura Atqu[illegible] miles habitare caſas. [illegible] dida *vocat, quia bi*[illegible] *ſticitas quaedam re*[illegible] *neque omnia polita*

ſed magis natura
arte viuitur.
6, 430. Nec ve-
ſine ſorte datae,
dice, ſedes. Di-
um eſt inter in-
es, vtrum ſors ad
, an cauſas ſit
dum. Primum aſ-
et Cerda et Nan-
oſtremum Budae-
Budaeus cur mi-
ſte exiſtimauerit
ideo. Sequentia
ent. v. 432. dici
, Quaeſitor Minos
mouet, hic ita-
ulae de vrna ver-
nt, de ſortibus
fiunt. Poſtulare
videtur tota
ſententiam deſcri-
Deinde, quam
eſſet ſenſus:
e ſind nicht ohne
er Richter, ohne
hieher verſezt.
e vnius tantum-
Minois mentio ſit,
ſemper exploret
ſemper vrnam
. Ex quo ſatis
puto, Budaei ſen-
eſſe veriſſimam.
, oracula, erant
a, quibus volun-
ſententia Apolli-
nis mandabatur. Aen. 4,
377. Nunc Lyciae ſor-
tes, nunc et Ioue miſſus
ab ipſo Interpres Diuum
fert horrida iuſſa per au-
ras. conf. Aen. 6, 72. Hic
ego namque tuas ſortes
arcanaque fata Dicta meae
genti ponam. Sortes et
arcana fata pro vno eo-
demque a pluribus ha-
bentur, in quo autem
diſſideo ab illis cum Cer-
da. Sortes ſunt, ſen-
tentia Cerdae, ſurculi,
quibus litterae erant in-
ſculptae ad diuinandum,
ipſi taeniis aut vittis
quibusdam inuoluti ſer-
uabantur. Erant au-
tem diuerſi a libris Sibyl-
linis. Contra arcana fa-
ta ſunt libri Sibyllini.
Nam hi fatales libri ap-
pellantur cf. Liv. lib. 42.
Ob haec prodigia libri
fatales inſpecti. * ſors,
conditio, quae aetati
certae conuenit Aen. 6,
14. minas — ferebat —
vltra vires ſortemque ſe-
nectae.

SORTIRI, ſolemne ver-
bum de iis, qui pan-
dunt oracula, nam illae
ipſae ſortes dictae Aen.
3, 376. Sic fata Deûm
rex

rex *Sortitur*, voluitque vices. *vide* Vices. * Aen. 12, 920. noue: *ſortitus* fortunam oculis, et corpore toto eminus intorquet. *Senſus: hunc locum ad feriendum oculis elegit Aeneas, quem fortuna deſtinauerat vulneri.*

SORTITVS, *de diuiſionibus praedae partiendae, quae fiebant interdum ſorte, vnde etiam, vbi nulla ſors, vſurpatur vocabulum, vt* Aen. 3, 323. quae *ſortitus* non pertulit vllos, *vt diſtribueretur et dono daretur alicui victori hoſti,* Nec victoris heri tetigit captiua cubile. *Sed nota ſingula verba, quae ſingulam vim exſerunt.* Sortitus perferre — tangere cubile — victoris — *et* heri, *et* captiua. *In voce tangere nulla vero eſt emphaſis, de qua nugatur Seruius.*

SPARGERE, *eleganter pro obtegere.* Ecl. 5, 7. adſpice vt antrum Silueſtris roris *ſparſit* labruſca racemis. * *breuiloquenter pro diſcerpere et ſpargere* Aen. 3, 605. *Spargite* me in fluctus vaſtoque immergite ponto. *Sic certe Seruius interpretatur, ego vero nullam breuiloquentiam video; ſenſus:* vaſto ponto me immergite adeoque me ſpargite in fluctus. *Ridiculum vero eſt de dilacerando bono homine cogitare h. l.* * Aen. 11, 51. Et nos tela pater ferrumque haud debile dextra *ſpargimus. Tale illud* Homeric. Iliad. 20, *ore Hectoris ad minitantem Achillem.* ἐπεὶ καὶ ἐμοὶ βέλος ὀξύ. * *ſuauiter* Aen. 12, 113. Poſtera vix ſummos *ſpargebat* lumine montes orta dies. * ſparſus, *extenſus elegantiſſime* Aen. 4, 668. Aſpiciunt comites enſemque cruore ſpumantem *ſparſasque* manus.

SPECIES *pro habitu, indole.* Georg. 1, 420. Vertuntur *ſpecies* animorum et pectora motus Nunc alios alios, dum nubila ventos agebat, Concipiunt. *Modo triſtes fiunt animi et grauati, modo laeti.* * *ſpectaculum* Aen. 2, 407. Non tulit hanc *ſpeciem* furiata mente Coroe-

...; quod Caſſan- ...bêretur vincta ... palmis per vr- ...

...E Georg. 1, 96. ...eres alto nequid... ſpectat olympo. ...picere.
... pro cacumine Ecl. 8, 59. prae... ii ſpecula de mon... ndas Deferar.
...IS, ſpirabile coe... n; Aen 3, 600. ...ra teſtor, per ſu... atque hoc coeli ...e lumen. „ Vita... quit Seruius, de ...ramus,, noue cer... t Virgilius de lu... li, licet vox ſpi... de animo iam a... iceronem Lib. 2, ...t. Deor. cap. 6. ...at.
...LVM Aeneid. 7, ...Hic ſpecus horren... ſaeui ſpiracula Di... litus explic. Ser... Sed Heinſius e Pli... , 39. exhalationes ...as. cf. Aen. 6, 240. ſeſe offundens. Si tu capiamus, ſpi... m debet eſſe cana... er quem ducitur E. canalis, per quem Pluto ducit et ſpirat aërem, idem eſt aditus.

SPIRAE, de nodis ſerpentum, dum ſinuant ſeſe Aeneid. 2, 217. et 220. Corripiunt, ſpirisque ligant ingentibus; et iam Bis medium amplexi bis collo ſquamea circum Terga dati, ſuperant capite et ceruicibus altis. ſimilem pulchram ſimilis rei deſcriptionem ex Nonnii libr. 4. attulit ad h. l. Cerda, quem conferes, ſi placuerit voluptatem capeſſere.

SPIRAMENTVM Aen. 4, 580. Et laeuo adfixa eſt lateri manus, abditaque intus Spiramenta animae lethali vulnere rumpit. Seruius pulmones intelligit ſpiramenta; ego potius de corde accipio, domicilio ſpirationis. * Spiramenta oras alueorum vocat poëta Georg. 4, 39. Neque illae Nequicquam in ſatis certatim tenuia cera ſpiramenta linunt. anguſtos aditus v. 35. vocat.

SPIRARE Georg. 3, 34. ſtabunt et parii lapides, ſpi-

*ſpirantia* ſigna. *ſummam, exprimit artem earum ſtatuarum.* * *aſpirare, vel fauere* Aen. 3, 529. ferte viam vento facilem, et *ſpirate* ſecundi. *Habet vero hoc verbum h. l. elegantiam quandam, nam proprie venti* ſpirant. *Venuſte etiam h. l.* ſpirate *ſecundi.* * Georg. 1, 27. caua flumina creſcunt cum ſonitu feruetque fretis *ſpirantibus* aequor. freta ſpirantia, *aeſtuantia*; *pulchre!* * aurae ſpirantes *dicuntur, per quas* ſpiramus. Aen. 9, 645. ab alto Aethere ſe mittit, *ſpirantes* dimouet auras. Cerda *mauult accipere, quae aurae ex ſe odorem emittunt acceptum ab Apolline, vt* Aen. 1, 407. Ambroſiaeque comae diuinum Vertice odorem *ſpirauere. Sed tamen prius mihi praeplacet* * Aen. 10, 291. ſpeculatus litora Tarchon Qua vada non *ſpirant. Heinſ.* „*ſcil.* aqua, i. e. *eam mittunt vehementius ſ. plena ſunt aqua.*„ *Sunt qui malint:* „*non emittunt ventum, non turbantur vento; ſed et hoc durum, vti etiam ſi* ſpirans vadum *de brenibus* aeſtuoſis *dicitur, in quae naues abripiuntur.* Seruii *aetate vero iam legebatur* ſperat *pro* ſpirant, *h. eſſet, vbi non timet* (*ſic* ſperare *centies*) *vada; cui lectioni, ſuſtentatae etiam ab aliis Codd., non nego me fauere.* * ſpirans, *palpitans* Aen. 4, 63. pecudumque recluſis Pectoribus, inhians *ſpirantia* conſulit exta.

SPISSVS Aen. 9, 509. Qua rara eſt acies, interlucetque corona Non tam *ſpiſſa* viris. *vide* h. v. *in* I. Parte Clauis.

SPVMEVS *pro ſpumoſus, vel ſpuma tectus: vtraque ſignificatione ſaepius occurrit apud Virgilium* Aen. 2, 419. ſtridunt ſiluae ſaeuitque Tridenti *Spumeus*, atque imo, Nereus ciet aequora fundo. *Nereum h. l. pro* Neptuno *poſitum, eumque Deum maris, tridentigerum, intelligendum eſſe, pluribus ad h. l probauit* Cerda.

SQVA-

ALERE, *ſitu et de-*
*ırmitate iacere, eleg.*
*e agris vaſtatis et de-*
*ŗrtis* Georg. 1, 507.
*ʒualent* abductis arua
olonis. torpere *dicit a-*
*io loco* Georg. 1, 124.
* Georg. 2, 348. *ſqua-*
*lentes* infode conchas. i.
*mucoſa ſaliua inductas.*
Heynius ad Georg. 4,
91. maculae auro *ſqua-*
*lentes*: *putidum, ſcri-*
*bit, eſt Grammatico-*
*rum*, Gellii 2, 6. &c. *et*
*Seruii ad h. l. commen-*
*tum* ſqualere *a ſquamis*
*deducentium.* * ſqualere
auro, *eleg. de veſtibus*
*aſperis, quaſi auro crebro*
*et denſo*, rigentibus,
*vt alibi poëta dicit* Aen.
10, 314. Per tunicam
*ſqualentem* auro latus
haurit opertum. *vide*
Haurire. *ſic et, abundans,*
*refertus.* (*Medium enim*
*eſt vocabulum* ſqualere,
*nec ſordidum modo, ſed*
*cuiuslibet rei etiam pul-*
*chrae et honeſtae, den-*
*ſitatem ſignificans.*) Aen.
12, 87. Ipſe dehinc auro
*ſqualentem* alboque ori-
chalco circumdat lori-
cam humeris.

STABILIS, coniugium ſta-
bile Aen. 1, 77. coniugio
iungam *ſtabili*, propri-
amque dicabo. *vide* Di-
care.

STARE, *verbum ſolemne*
*in ſacrificiis* Georg. 2,
395. Ergo rite ſuum Bac-
cho dicemus honorem —
Et ductus cornu *ſtabit*
ſacer hircus ad aram. *Ad*
*bonitatem victimae hoc*
*verbo reſpici, monet*
*hic* Seruius, *quae tunc*
*apta ſit, quando animal*
*illud patiens inueniatur,*
*itaque* ſtabit *explicat per*
*placebit. Nimis fortaſ-*
*ſe argute, certe parum*
*conſtans eſt in illis mi-*
*nutiis poëtarum vſus:*
*idem verbum Virgilius*
*quoque adhibet de peco-*
*re aegro ſ. infecto, nul-*
*la eius rei ſignificatione*
Georg. 3, 486. Saepe
in honore Deum medio
*ſtans* hoſtia ad aram
Lanea dum niuea cir-
cumdatur infula vitta In-
ter cunctantes cecidit
moribundo miniſtros.
ſtat *victima ad aram,*
*interim cum vota con-*
*cipiantur et mola ei ad-*
*ſpergatur.* Cerda. *melius.*
* *plenum eſſe* Aen. 12,
408.

408. Iam puluere coelum *ſtare* vident: ſubeuntque equites &c. cf. Ecl. 7, 53. *ſtat* puluere coelum. *poteſt et ſimpliciter ad imaginem pingendam accipi, vt* Aen. 4, 135. *ſtat* ſonipes ac freua ferox ſpumantia mandit. *vide plura exempla collecta in* Klotzii Vindic. Horat. p. 41.

STATVERE, *ordinare vt certum ſit; ſic* Georg. 1, 353. Ipſe pater *ſtatuit* quid menſtrua luna moneret, Quo ſigno caderent auſtris, *ita ordinauit has res, vt certa ſint motu ſuo et phaſi ſigna variarum tempeſtatum: plenius id expoſuit* Aratus phoenom. v. 10. ſqq.

STELLA, *pro ſidere*, συνεκδοχικῶς *vid.* decedere. Georg. 1, 222. ante tibi Eoae Atlantides abſcondantur Gnoſiaque ardentis decedat *ſtella* corona.

STERILIS arbor, *aut nullos habens fructus, aut maligne ferens eſt* Georg 2, 54. Nec non et *ſterilis* (*arbor*) quae ſtirpibus exit ab imis. *de ſtolonibus ab radice pullulantibus, ſeu viuis radicibus loquitur, quibus ſuccum materna arbor detrahit.*

STERNAX *ferox equus, qui facile ſternit ſedentem.* Aen. 12, 364. Et *ſternacis* equi lapſum ceruice Thymoeten.

STIRPS *pro inferiori parte arboris ſ. tigni* Georg. 1, 171. Huic (*vlmo aut pari*) a *ſtirpe* pedes temo protentus in octo. * ſtirps, *ſcil. Aeneae* Aen. 4, 622. Tum vos o Tyrii *ſtirpem* et genus omne futurum Exercete odiis.

STRICTVRA, *terra ferri in maſſam coacta* Aen. 8, 421. Validi incudibus ictus Auditi referunt gemitum, ſtriduntque cauernis *ſtricturae* chalybum (*populorum apud quos naſcitur ferrum* cf. Georg. 1, 58.) et fornacibus ignis anhelat.

STRIDERE Aen. 5, 143. Infindunt pariter ſulcos totumque dehiſcit Conuulſum remis roſtriſque *ſtridentibus* aequor. *ſed* Burmannus *vult legi:* roſtriſque tridentibus. *vide*

le Tridens. * alae ſtridentes, *bene de volantibus* Aen. 1, 401. reduces illi (*cygni*) ludunt *ſtridentibus alis.* Seruius *addit* „ſignum augurii eſt. *ſic etiam vt pingat vox rem, et oculis quaſi ſubiiciat* Aen. 1, 453. foribus cardo *ſtridebat* ahenis.

STRIDOR Aen. 12, 869. At procul vt Dirae *ſtridorem* adgnouit et alas. *Sic Homerus inducit Calchanta* Iliad. B. 315.

STRINGERE, *de fluuio, cum vi pingendi,* Aen. 8, 63. Ego ſum pleno quem flumine cernis *ſtringentem* ripas, et pinguia culta ſecantem; *iuxta veterem morem dictum;* ſtringere *enim ſignificat tactu modico praeterire, vt* Aen. 10, 478. magno *ſtringit* de corpore Turni.

STRINGERE Aen. 1, 552. Et ſiluis (*e ſiluis*) aptare trabes, et *ſtringere* remos, „aut defrondare aut religare," Seruius. *Prius verum, et ſignif. ſtringere arbores, e quibus fiant remi.* conf. Aen. 4, 399. *Sic etiam* aptare trabes *in ſiluis ex arboribus.* Heinſius, *probante* Burmanno, *legit* optare, *h. e. eligere* trabes ſilv. *et pluribus probat,* optare *ita occurrere. Hoc quis negat? ſed h. l. ita legendum quis dicet? Qui aſſentientur Burm. et Heinſio? non, puto, multi; certe non ego. Similis huic noſtro loco eſt ille* Ecl. 9, 61. agricolae *ſtringunt* frondes.

STVDIVM, *opinio, ſententia* Aen. 2, 39. Scinditur incertum *ſtudia* in contraria vulgus, *imitatus h. l. eſt* Statius Theb. 5, 147.

STVLTVS, *homo non ſatis acutus, ſimplex et parum verſatus in rebus a ſua terra remotis* Ecl. 1, 21.

SVB, Georg. 4, 490. Reſtitit Eurydicenque ſuam iam luce *ſub* ipſa reſpexit, *cum iam ventum eſſet ad ſuperas auras ex Erebo.* * *verſus* Aen. 5, 853. oculos *ſub* aſtra tenebat; *ſic* Aen. 7, 527. *ſub* nubila; *verſus nubes.* * Aen. 4, 560. Nate Dea, potes hoc *ſub* caſu ducere ſomnos: *in-*

*terea dum hoc accidit*, ſub h. l. * Aen. 12, 180. Cuncta tuo qui bella pater *ſub* numine torques i. e. *ſubiecta tuo numine.*

SVBACTVS, ſcrobes ſubactae Georg. 2, 50. *efoſſae*, *ita* Phaedrus L. 4. 9, 2. *agere cuniculos.*

SVBDVCERE Ecl. 9, 7. colles ſe ſubducunt, *vbi decreſcunt et in planum deducuntur.*

SVBIGERE Aen. 7, 627. ſpicula lucida tergent Aruina pingui, *ſubigant*que in cote ſecures. *Seruius* aruinam *interpretatur*, *durum pingue*, *quod eſt inter cutem et viſcus. videtur fuiſſe* lardum *vel* adeps. *eleg.* ſubigere ſecures cote! * Aen. 8, 117. Iuuenes, quae cauſa *ſubegit* (*coegit*) ignotas temtare vias. *ita* ſubigere *pro* cogere *ſaepiſſime apud Virgilium.*

SVBIICERE ſe, *attollere ſeſe*, *creſcere.* Ecl. 10, 74. viridis ſe *ſubiicit* vlnus. Georg. 2, 19. laurus Parua ſub ingenti matris ſe *ſubiicit* vmbra. conf. Georg. 2, 47. *et* 57. * Georg. 4, 385. flamma ad ſummum tecti *ſubiecta* reluxit, *in lacunari emicans et inde repercuſſa.* * Aen. 7, 110. adorea liba per herbam *Subiiciunt* epulis. *Supponunt in epularum locum*, Seruius; *Sed male*; *et eſt proprie intelligend.* cf. verſ. ſeqq. *vbi* cereale ſolum *appellantur. pergit poëta*: ſic Iupiter ille monebat. (*alii legunt*: ipſe; *ſed diſſuadent* codd.) *quo reſpicit ad oraculum datum* libr. Aen. 3, 257. *vide* Abſumere.

SVBIRE palmae, *in locum alterius ſuccedere*, *vt palmam pro eo capeſſas*, Aen. 5, 346. qui *ſubiit* palmae, fruſtraque ad praemia venit Vltima, *notum enim eſt*, ſubire *eſſe* ſuccedere, *vt* Aen. 12, 43. Ipſa *ſubit* manibusque vndantis flectit habenas.

SVBMITTERE, *admittere*, *ita* Ecl. 1, 46. paſcite vt ante boues, pueri, *ſubmittite* tauros. *vid. loca* Heynio *laudata. Saepius enim poëtae verba adhibent*, *vt tantum*

rem

*rem ipſam in memoriam reducant, non accuratum verbi ſenſum doceant. vult vero indicare, omne illud negotium, quod pertinet ad gregem colendum, et ſine metu periculi augendum, ipſis permiſſum eſſe.* * Georg. 3, 73. quos in ſpem ſtatues *ſubmittere* gentis i. e. *in locum aliorum ſubſtituere, vt gregem procreant nouum.* ib. 159. et quos aut pecori malint *ſubmittere* habendo. *cf.* habere.

SVBNIXI muro vrbs *dicitur, cincta, circumdata muro.* Aen. 3, 402. Parua Philoctetae *ſubnixae* Petilia muro. *Similis locus eſt, vnde metaphora huius loci explicari quodammodo poteſt* Aen. 4, 216. Maeonia mentam mitra crinemque madentem *ſubnixus* i. *crinem vnguentatum, ſubligatum habens.*

SVBSIDERE *remanere, latere, Latinorum ſcilicet multitudine.* Aen. 12, 835. Vtque eſt, nomen erit commixti corpore tanto *ſubſident* Teucri. cf. L. 5. 498. Galeaque ima *ſubſedit* Aceſtes.

SVBTEMEN, *vide* Part. I. Clav. *ſic et* Aen. 3, 483. Fert picturatas auri *ſubtemine* veſtes. *Seruius* „filo, quod intra ſtamen currit.„ *intelliguntur vero veſtes* acu pictae. *vide* Picturatus.

SVBTEXERE, *viuida translatione* Aen. 3, 582. coelum *ſubtexere* fumo.

SVBTRAHERE Aen. 5, 199. *Subtrahitur*que ſolum. *vide* Solum.

SVCCEDERE Aen. 11, 794. Audit et voti Phoebus *ſuccedere* partem Mente dedit, partem volucres diſperſit in auras. conf. Homer. Iliad. π. 246. ſqq. * Aen. 11, 826. haec Turno mandata nouiſſima perfer, *ſuccedat* pugnae, *ſuccurrat* exercitu.

SVCCIDERE Aen. 12, 911. et in mediis conatibus aegri *ſuccidimus.*

SVCCINCTVS Ecl. 6, 57. Quid loquar aut ſcyllam niſi quam fama ſecuta eſt (*intelligendum vero hic vt narrauerit e ſequenti, vt bene monet Hey-*

*Heynius*) Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris. *deorſum conuerſa erat ope Circes in Canis formas. vid.* Heynium *et* Cerdam, *qui de monſtroſa Scyllae forma diſputant.*

SVDARE, *cum vi poſitum pro* decurrere Georg. 3, 203. Hic (*equus*) vel ad Elei metas et maxima campi *ſudabit* ſpatia.

SVFFICERE *pro* inficere Aen. 2, 210. Ardentes oculos *ſuffecti* ſanguine et igni Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. *Qualis imago?* cf. Valer. Flacc. 1, 821. *Fuerunt qui verba rem imitantia in hoc loco inuenirent, repetitamque litteram* S *tale quid referre cenſerent.*

SVLCVS, *poëtice de tota aratione* Georg. 1, 134. Vt vſus — *ſulcis* frumenti quaereret herbam i. e. *per arationem ſibi meſſem ſ. fruges pararet.* * Aen. 1, 429. Pars optare locum tecto et concludere *ſulco. foſſa. vide* optare, *et voc.* ſulcus *in priori Sectione huius* 2, Part. Clav.

SVMMVS; ſummae res; *de periculis magnis.* Aen. 9, 199. Mene igitur Socium *ſummis* adiungere *rebus* Niſe, fugis. *Poſſunt,* res ſummae *vero etiam eſſe, ſummae laudis, gloriae. hinc Seruius* „Bene in re dubia ſermone vſus dubio: nam hoc dicit: Non debes me nec a tua gloria, nec a periculo ſegregare. conſ. verſ. 217.

SVPER, *propter* Aen. 1, 33. His accenſa *ſuper.* Nonius *explicat* ſuper, *vehementer, valde; peſſime!* * *pro* Inſuper Aen. 2, 71. Cui neque apud Danaos vſquam locus: et *ſuper* ipſo Dardanidae infeſſi poenas cum ſanguine poſcunt. *habet* ἦθος το ſuper *hoc loco: Tota Sinonis oratio artificioſiſſima et ſummi ingenii documentum maximum recte ab omnibus celebratur.* * *audacter poſ.* Aen. 3, 489. O mihi ſola mei *ſuper* Aſtyanactis imago. i. *o quae tu mihi ſola imago Aſtyan. ſuperes, reſtas. Plene exſtat phraſis* Aen. 8, 251. Neque enim fuga iam

iam *ſuper* vlla pericli eſt. *Imitatio vero eſt ſuperior locus illius Homerici* Odyſſ. δ, 149. κεινȣ γαρ τοιοι δε ποδες, τοια ἠδε τε χειρες Οφθαλμων τε βολαι κεφαλη τε εφυπερθε τε χαιται. *et Virgilium imitatus eſt Statius* libr. 1. Achill. 339. — ſic ergo gradus ſic ora manusque Nate feras. * *pro* ſuperne Aen. 8, 245. *ſuper*que immane barathrum Cernatur. ὑψοθεν, *ab iis, qui deſuper cernunt.* * *inſuper, praeterea, noch dazu,* Aen. 11, 226. medio in flagrante tumultu Ecce *ſuper* moeſti magna Diomedis ab vrbe Legati reſponſa ferunt.

SVPERARE, *verbum nauticum, peruenire vltra aliquem locum* Aen. 1, 248. Regna Liburnorum et fontem *ſuperare* Timaui. * *ſuperſtitem eſſe, viuere* Aen. 2, 597. *ſuperet* coniupone Creuſa? *Sic plane* ibid. verſ. 643. captae *ſuperauimus* vrbi. Aen. 3, 339. *ſuperatne* et veſcitur aura. Aen. 12, 6[illegible]. Murrharum quo non *ſuperat* mihi carior alter. * *eleg.* Aen. 3, 439. Iunoni cane vota libens, dominamque potentem Supplicibus *ſupera* donis, *clementem redde.* * *ſubeſſe* Aen. 12, 873.

SVPERBVS, *nobilis, eminens* Aen. 1, 25. Hinc populum late regem, belloque *ſuperbum. Feſtiue et eleg.* late regem *pro* regnantem. *nam eſt epitheton omnium earum rerum, quae* ſuperbos *homines reddere poſſint, ab effectu, vt mos non infrequens eſt.* Aen. 1, 643. Arte laboratae veſtes, oſtroque *ſuperbo. Sic et alibi pluribus locis h. v. intellig. vide etiam idem voc.* in Part. I. Clav. Aen. 11, 341. genus huic materna *ſuperbum* Nobilitas dabat, *praeſtans, nobile.*

SVPERIMMINERE Aen. 12, 306. Enſe ſequens nudo *ſuperimminet;* ille ſecuri &c.

SVPERSTITIO *religio, metus;* Aen. 12, 817. Vna *ſuperſtitio* ſuperis quae reddita Diuis. *Solent enim Dii vnum hoc iusiuran-*

*iurandum uereri, per* Stygii caput. conf. *Homeri locum* Iliad. O, 37. καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ ὅς τε μέγιστος Ὅρκος. κ. λ.

SVPINATVS Georg. 2, 261. *ſupinatas* aquiloni oſtendere glebas i. e. *erutas, ſcrobe enim facta, terra quae effoditur, aquiloni exponenda, vt frigore excoquatur, miteſcat, gleba enim tantum terram ſignificat poëta, more enim ſuo de vireto ſic loquitur quaſi de agro ſerendo. vide* v. 267.

SVPPLERE, *eleg. cum verbum militare ſit, vnde* ſupplementa *dicta.* Aen. 3, 470. Addit equos, additque duces: Remigium *ſupplet* h. l. *addit, qui defecerant,* remiges.

SVPPLICITER triſtis Aen. 1, 485. Crinibus Iliades paſſis, peplumque ferebant *ſuppliciter triſtes,* et tunſae pectora palmis.

SVRGERE, *poëtice de re, quae exſtruitur* Georg. 3, 29. nouali *ſurgentes* aere columnae: h. l. *columnae quae e raſtris aereis efficiuntur. cf.* Seruium. * Aen. 12, 172. Illi ad *ſurgentem* conuerſi lumina ſolem &c. *diſciplinam ceremoniarum ſecutus eſt, cum orientem ſpectare diceret eum, qui eſſet precaturus.* * Aen. 11, 635. permixti caede virorum Semianimes voluuntur equi: pugna aſpera *ſurgit. incipit.* * *creſcere* Aen. 4, (6), 364. Per genitorem, per ſpem *ſurgentis* Iuli. *Sic et* Aen. 4, 274. Aſcanium *ſurgentem* et ſpes heredis Iuli Reſpice.

SVSCITARE, Aen. 12, 499. Saeuam nullo diſcrimine caedem *ſuſcitat* irarumque omnis effundit habenas.

SVSPECTVS, *de eo quod ſuſpicari recte debemus* Georg. 1, 443. Ille vbi naſcentem maculis variauerit ortum — *ſuſpecti* tibi ſint imbres. * *ſubſt.* Aen. 9, 530. Turris erat vaſto *ſuſpectu, vaſta et alta, et pontibus altis opportuna loco. vide* Pons.

SVSPENDERE agrum ſulco tenui Georg. 1, 78. *leuiter aratro perſtringere,*

*oëtica ratione di-*
glebam ſupinatam,
*in loco dicit. At ſi*
*t aratur* perrumpe-
*rit* aratro, proſcin-
*grum.*
IERE, *efficere, ele-*
*r.* Aeſculus Georg.
97. media ipſa in-
m *ſuſtinet* vmbram.
mbra.
S Aen. 6, 414. Ge-
ſub pondere cymba
*is* et multam acce-
moſa paludem. *Do-*
*i eo, quid ſit* ſuti-
mba, *laborarunt.*
ebus *et* Cerda *arbi-*
*ur nauem fuiſſe*
*exſtructam, qua-*
*iam Britanni ha-*
*. Quae quidem*
*ntia minus abiicien-*
*utetur, quoniam*
nus *etiam naues ex*
*us exſtructas fuiſſe*
*t:* Primum cana
madefacto vimine
m Texitur in pup-
aeſos induta iuuen-
ictoris patiens tu-
m ſupereminet a-
. *Et forte huc*
is *referendus eſt,* 6,
papyraceis nauibus
tisque Nili petere-
*Quoniam naues*
*eiusmodi exſtitiſſe appa-*
*ret, cur pro* ſutilis, ſu-
tilis *legam, vt quidam*
*voluit, non video, cum*
*accedat nulla codicis*
*confirmatio. Quamuis*
*vero illa explicatio τῦ*
ſutilis *ſtare poſſit, ma-*
*lim tamen ego* cymbam
ſutilem *intelligere* com-
pactam; *ita vt ad com-*
*paratam nauem refera-*
*tur, nec in propria vi*
*vocis quaeram ſubtilita-*
*tem.*

SVVS, *ſingulari vocis vſu apud poëtas, vt notet, id quod felix, ſecundum eſt* Georg. 4, 190. feſſosque ſapor *ſuus* accuſat artus i. e. *qualem exigere feſſi artus videntur, iis debitus. et ita ſaepius. conf. h. v.* in Claue Ouidian.

## T.

TABVLARIVM, *locus Romae, in atrio Libertatis vbi publica inſtrumenta aſſeruabantur de vectigalibus, portoriis, paſcuis, ſi quis ea redemerat.* [t] *Hinc* Georg. 2, 502. *de ruſtico:* nec ferrea iura Inſanumque foRum

rum aut populi *tabularia* vidit, *non vectigalia, portoria &c. conduxit.*

TABVLATVM *vox vinitoribus ſolemnis* vid. Colum. 5, 6, 11. 22. 23. 24. *Vocant ſic ordines ramorum in arboribus, quorum quidam reciſi, alii in planum tendunt, vt quaſi variae ſint in arbore contignationes. Haec* tabulata *in vineis efficiunt agricolae, vt robuſtiores palmites vnum poſt alterum ramum vlmi attingere iisque ſeſe applicari poſſint* Georg. 2, 360. Aſſueſcant vites ſummas ſequi *tabulata* per vlmos.

TALARIA, Aen. 4, 239. Et primum pedibus *talaria* nectit. v. 240. *expreſſe dicit alis fuiſſe ornata.*

TANDEM, *vt reſp. Graeco* ποτε Aen. 1, 335. Quo ſub coelo *tandem*, quibus orbis in oris iactemur doceas, *vvo vvir in aller Welt izt ſind. Habet haec vox* ἦθος *quoddam h. l. Plane ita accip.* ibid. verſ. 373. Sed vos qui *tandem?* quibus aut veniſtis ab oris? *vbi* Seruius „vacat hoc loco tandem„ *male; et Burm. effudit ad probandam voculae quandam vim inſignem eruditionem. et ſic h. v. ſaepius.*

TANGERE animum Aen. 12, 57. Turne per has ego te lacrymas, per ſi quis Amatae *tangit* honos animum.

TANTO, *loco* tantum. *Illud enim ſublimius eſt, quam ſi diceret* tantum. *Aures limatiſſimae aſſequentur hanc elegantiam* Aen. 12, 19. quantum ipſe feroci virtute exſuperas, *tanto* me impenſius aequum eſt.

TARDVS, *iners* Georg. 2, 125, Et gens illa quidem ſumtis non *tarda* pharetris. *Indi iaculandi arte ſtrenui. Suſpectus hic verſus eſt* Heynio, *nil enim continet niſi illuſtrationem verſus antecedentis, deinde vero et id plurimos offendit quod verſu ſubſequenti vox* tardus *ſtatim repetatur, quod vix factum a Virgilio credi poſſit, quare et emendarunt*

*...rie. Nobis hic*
*... nil agere licet.*
... ſapor *explicatur*
*palato immanens,*
*...us; ſic iam* Phi-
*...ius, niſi forte eo*
*...icatur, quod res*
*...e tarde et inuite*
*...iuntur. Ineptit*
*...s, qui* tardum *ex-*
*vix intelligibilem,*
*ſapor medii citri.*
*...tro hic ſermonem*
*probat* Cerda.
...M: *in* tecta *vocare*
*prouerbium eſt, de*
*...iberi ſolitum, qui*
*...ibi propitios red*
*...recibus et ſacrifi-*
*...udent* Georg. 1,
Terque nouas Cir-
...lix eat hoſtia fru-
Et Cererem cla-
...ocent *in tecta.*
...N fuluum *quid ſit*
1, 1, 279 *quaeri-*
*Verba ita fluunt:*
...ipo fuluo nutricis
...e laetus Romulus
...t gentem, et Ma-
condet Moenia.
*et erudita profe-*
*...nterpretes, quibus*
*...tis doctus videri*
*At nolo: ſimpli-*
*...iuuat locum ex-*
... Aut laetus ful-

uo tegmine Romulus *eſt, qui in memoriam lupae nutricis ſuae ſic indui ſolitus erat; aut eſt deſcriptio modo Romuli, et locus ſic capiendus.* Romulus excipiet (*interempto Remo, de quo docte tacentem Iouem inducit poëta*) *gentem, qui Romulus tegmine, tutela lupae, conſeruatus erat.* tegmen fuluum *pingit rem, et quaſi contegentem lupam Romulum.*

TELVM, *noue de ictibus, qui manibus infliguntur* Aen. 5, 438. Corpore *tela* modo, atque oculis vigilantibus exit. *bene exire!*

TEMERE Aen. 9, 375. Haud *temere* eſt viſum, conclamat ab agmine Volſcens, *non errauimus videndo, non falſum vidimus.* conf. praeced. *Errat igitur* Heinſius, *qui leg. iubet* viſa *pro* viſum, *et* Burm. *qui legit* viſa. *ſcilicet* galea viſa haud temere eſt. *Senſus apertius, ſed pluribus dicendis eum obſcurum reddere conatus eſt* Burmannus.

TEMPERARE, *tranquillare* Aen. 1, 50. Vaſtas aperit Syrtes (Neptunus) et *temperat* aequor. *conferri cum toto illo Aeneidos loco poteſt Kleiſtii iſte:* Wenn vom Orkan gepeitſcht des Meeres Fluth ſich mit dem hangenden Gewölke miſcht, und izt zur Hölle niederſteigt, und izt ſich wieder in den Himmel thürmt und heult, und *bellt* und donnert, wenn alsdenn Neptun den mächtigen Trident mit ſtarkem Arm aus Waſſerbergen hebt, wie denn der Sturm zu ſeiner Höhle flieht, und Meer und Land und Himmel frölich lacht &c.

TEMPESTAS *eleganter poſita* Aen. 12, 284. A toto turbida coelo *tempeſtas* telorum ac ferreus ingruit imber; *poſtremo ſatis oſtendunt, quam apte in translatione permanſerit noſter.* * tempeſtates *pro anni temporibus, quae et variam coeli temperiem aërisque mutationem proferunt dici, vel tirones norunt. Ita accipi etiam contra alios mauult*

Heynius Georg. 1, *vbi cum frugibus* *iunguntur*, et te m mus orbis Auctorem gum *tempeſtatu* potentem Accipiat. T peſtates *pro tempo* *quibuscunque adh* *et Lucretius.* Georg 252. Hinc *tempeſ* dubio praediſcere c Poſſumus, hinc m que diem tempusqu rendi cf. v. 258. * *temperie* Georg. 3, Hic quondam morbo li miſeranda coorta *Tempeſtas* totoque ctumnum incanduit: i. e. *qualis eſſe auct nalis aeſtus ſolet, i grauiſſimus.*

TEMPESTIVVS *de arb* *quae ad maceriem* *moda et ſatis f* Georg. 1, 256. aut *peſtiuam* ſiluis eue pinum. *Quando credita fuerit arbor.* *de* loca *apud* Cerda

TEMPLVM, *delubrum pulcro impoſitum* 4, 457. Praeterea fu tectis de Marmore plum coniugis ant *Hanc interpretati* Cerda *ita confirm*

*hil deſiderari poſſit.* *erat, vt delubra* *ſepulcris colloca-* *, quod quidem* *bere ex* Cerda, *non* *neceſſarium; vnde* *ri poſſit.*
K, *venuſte* roſtros tenaces Georg. 2, *quia terrae adſi-* *r et omnia ſecum* *nt* Georg. 4, 412. la vincula *pro rei* *d.*
IRE, *in animo ha-* *ſtudere, conari* Aen. . hoc regnum Dea bus eſſe Si qua fata ſi- iam tum *tendit*que que. * *tentoria ha-* Aen. 2, 21. Hic Do- n manus, hic ſae- *tendebat* Achilles. *ur hunc locum an-* *ulos habuiſſe Oui-* *dum comparabat* *llam Penelopes ad* *m* Heroid. 1. *vid.* *mis* verſ. 35. &c. . 2, 674. in limine x Haerebat, par- ue patri *tendebat* . *porrigebat, oſ-* *bat.* * Georg. 3, magis vbera *ten-* , *dicit* Ecl. 9, 31. dunt vbera vaccae.

* Georg. 4, 535. Tu munera ſupplex *Tende* petens pacem, *portende, offer, explicat* Heynius cf. Aen. 2, 674. Ecce autem complexa pedes in limine coniux Haerebat paruumque patri *tendebat* Iulum. *Optima eſt haec loci interpretatio, quanquam inſolita ſit illa ſignificatio, quare et alii mutare ſcripturam maluerunt.* * *contendere* Aen 12, 553. Nec mora nec requies: vaſto certamine *tendunt.*

TENER Ecl. 6, 34. *tener* mundi orbis concreuerit, *recens; ſic* Manilius *orbem* vocat *infantem. ſic et* Georg. 2, 343. res *tenerae.*

TENERE, *retinere* Aen. 4, 308. Nec moritura *tenet* crudeli funere Dido. *nec, quae moritura eſt, ſi tu diſceſſeris, Dido te retinet, non eius mors abitum tuum remouet?*

TENOR Georg. 2, 337. Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies aliumue habuiſſe *tenorem* Crediderim,

i. e. *tractum et tempeſtates.*

TENTAMENTVM Aen. 8, 144. His Fretus non legatos neque prima per artem *Tentamenta* tui pepegi. *Conſtructio mutata, quam* hypallagen *vocant Grammaticorum filii. Senſus: non tentaui pacta tecum arte et calliditate; ipſe venio.* cf. ſeqq.

TENTARE, *attrectare, attingere* vid. P. I. Indicis. *De rebus noxiis et morbis.* Eclog. 1, 50. Non inſueta graues *tentabunt* pabula foetus. *cf. quae ſub voc.* grauis *dicta ſunt * pro guſtare res, praeſertim acerbas* Georg. 2, 247. ora triſtia *tentantium* ſenſu torquebit amaror. * *adire* Georg. 1, 207. quibus in patriam ventoſa per aequora vectis Pontus et oſtriferi fauces *tentantur* Abydi. Abydos, *oppidum Helleſponti, oſtreis nobilis.* Georg. 3, 8. *tentanda* via eſt, *noua ſcilicet et difficilis.* * tentare precando, animum Aen. 4, 113. Tu coniux tibi fas animum *tentare* precando.

TENVIS Minerua, *de lanificio, tenuem victum praebente.* Aen. 8, 409. Cui tolerare colo vitam *tenui*que Minerua Impoſitum (*a neceſſitate*) * Georg. 2, 93. *tenuis*que Lageos Tentatura pedes olim vincturaque linguam. Lageos *idem ac leporaria vua a colore vid.* Cerdam. *ſed vnde hic* tenuis *dicta?* Vehemens *explicauit* Erythraeus *in indice non ſatis commode. Melius* Seruius: *quod cito deſcendit ad venas, penetrabilis, facile enim illud vini genus inebriat.* * tenues vmbrae Georg. 4, 472. *manes, hinc et Horatius* exilis plutonia domus. od. 1, 4, 17. * Georg. 2, 180. tenuis argilla *Diſtingunt hic alii inter genera argillae, cum aliud ſit pingue, exile aliud et ſine humore. Sed in vniuerſum hic reſpicit poëta ad regiones argillaceas, et commune eſſe epitheton argillae poteſt, vt* tenuis *dicatur, eſt enim leuior et arenoſa*

eorg. 3, 335. *te-*
re aquas. * Aen.
; Et ni docta co-
*es* ſine corpore
Admoneat. voli-
'enuis vita, *eſt a-*
*quam tenuis ma-*
*vt aer, circum*
*am viderunt alii,*
*n veriſimile eſt,*
*lfuiſſe materiae,*
*ui.*

NTHVS vid. Clav.
Aen. 10, 136.
per artem Inclu-
ixo aut Oricia *te-*
*o* Lucet ebur.
*bam ad h. l. no-*
*ruii* ,,Oricus ciui-
Epiri, iuxta quam
r *terebinthus* ni-
ignum habens, ſo-
uxi ſpeciem. *Re-*
iutem comparatio-
d candidum vul-
qui erat crinibus
cinctus,, *bene!*
; calcem calce *quo-*
*e x p l i c a n d u m,*
*nt interpretes ad*
, 324. Ecce volat
que *terit* iam cal-
ires Incumbens hu-
*Mire hic nugan-*
*nnes de poſſibilita-*
*t ita dicam; et ſi*
*as ſententias breni-*
*ter modo hic ponere ve-*
*lim, facto negotio plu-*
*res paginas compleam.*
Cerda, Scaliger *in criti-*
*co,* Taubmannus, Ca-
troeus, Ruaeus, Burman-
nus, *omnes, qui com-*
*mentati ſunt in Virgi-*
*lium, diuerſas inuicem*
*et longas interpretatio-*
*nes attulerunt. Sed, niſi*
*fallor, omnis quaeſtio*
*inanis, et veritas plana*
*ante oculos poſita. Nem-*
*pe* calx *pro* pede *poſita*
*eſt, cum, vt* Seruius
*iam notauit,* planta *dici*
*poſſit* calx; ,,calcem di-
cimus, vnde terram cal-
camus,, *ergo hoc loco,*
*in curſu poſterior prope*
*aſſecutus priorem ſua*
planta calcem *prioris* te-
rit. *Superſedeamus li-*
*cet hic doctrina ſubtili*
*a l i o r u m interpretum.*
*Hoc vero magis dignum*
*notatione eſt, hunc lo-*
*cum imitationem illius*
*Homeric.* Iliad. 23. —
ὀδυσσευς θεεν ἐγγυθεν· αὐταρ ὀπιθεν ἰχνια τυπτε ποδεσσι παρος κονιν ἀμφιχυθηναι.
*namque, vt iam alibi*
*monuimus, totus* quin-
tus Aeneidos *liber con-*
*ſtat*

*ſtat imitatione Homericà, eiusque funeris, quod in honorem Patrocli celebrabatur.*

TERES habena, *habilis, tortilis* Aen. 11, 579. fundam *tereti* circum caput egit *habena.*

TERGEMINVS *vid.* Tonare.

TERGVM, *ſcutum* Aen. 10, 717. partes cunctatus in omnes Dentibus infrendens et *tergo* decutit haſtas.

TERMINVS, Aen. 4, 614. Et ſi fata Iouis poſcunt hic *terminus* haeret. *Referendum eſſe puto ad Deum* Terminum, *ſtabilem eum omnium rerum, et conſtantem Deum, poſtea mire fauentem Romanis* conſ. Liv. 1, 55. et Hor. Carm. Saecul. verſ. 27.

TERRIFICVS vates Aen. 5, 524. Seraque *terrifici* cecinerunt omia vates. *vide* Seru.

TERRITARE Aen. 11, 350. Troia tentat Caſtra fugae fidens et coelum *territat* armis *reſpic. praecedentes verſus, vbi infelix et deluſus Turnus proelio erigitur; quam fugam ei reprobat, prodigii neſcius,* Drances, *et digne perſona ſua, audaci, et loquaci verbis facit.*

TESTVDO, *de camera templi fornicata, referente imaginem coeli* Aen. 1, 108. foribus diuae media *teſtudine* templi. * Georg. 2, 463. varii pulchra *teſtudine* poſtes. *de foribus opere variegato, teſtudineo* melius *explicat* Heynius *quam* Cerda, *qui opus amuſſeatum intelligit.*

THIASVS, *chorus in Bacchi honorem ſaltans.* Ecl. 5, 30. Daphnis et Armenias curru ſubiungere Tigres Inſtituit, Daphnis *thiaſos* inducere Bacchi, Et foliis lentas intexere mollibus haſtas. *Haec ſimpliciter eo interpretanda ſunt, ut ad augendas eius laudes et amplificandam dignitatem, Daphnidem ſuum vnum ex Bacchi commilitonibus et ſociis fuiſſe fingat, qui ſacra Bacchi inſtituerit inter paſtores, atque adeo Caerimonias in Liberalibus ſolemnes exhibuerit, inter quas Bacchi*

res geſtae impri-
ad Indos expedi-
praeſentari ſolebat.
ſſimus notam Hey-
quia nihil eſt quo
t ille locus illuſtra-
fit. Caeterum in
Ecloga poëtam vo-
Iulii Caeſaris lau-
nere Seruius exiſti-
et alii. vid. ta-
Heynium in argu-
huic Eclogae prae-

RE Aen. 12, 358.
item tinguit iugu-
ue haec inſuper ad-
ingens vox, enſem
lentem collum alto
re, et ſanguine
rſum indicans.
RE Aen. 12, 39.
on incolumi potius
nina tollo; finio.
E ore, Aen. 4,
Tercentum tonat
deos Erebumque
ique Qui locus quia
non expeditus eſt,
hic explicabo. Ter-
m eſt, multipliciter
s nominibus, et
non ita cum voc.
vt alii connecto, vt
s deos vocaſſe vi-
r. Idque elucet ex
ntibus „tergemi-
nam Hecatan, h. e. quae delectabatur nominibus leaenae, canis, tauri; ſiue potius, quae et Diana, et Luna, et Proſerpina eſt, idquod etiam elucet ex illis „tria virginis ora Dianae,„ ergo ſub nomine Lunae Dianae et Proſerpinae; os tonans vero de more Sacrificis inuocantibus diuos tribuitur.

TONDERE, ſuauiſſime de equis paſcentibus, qui campum quaſi tondent, cum gramina carpunt. Aen. 3, 538. Tondentes campum late candore niuali. * Georg. 3, 312. Nec minus interea barbas incanaque menta Cinyphii tondent hirci, ſaetasque comantes Vſum in caſtrorum et miſeris velamina nautis. Non vani omnino hic videntur ii, qui tondent intranſitiue h. l., vt loquuntur, ſumi volunt; eſt ſane ſic iucundius, quam ſi homines, aut paſtores ſubintelligendos hic inferre velis. Facile eſſet talem vſum verborum e poëtis demonſtrare pluribus, ſi neceſſe eſſet.

eſſet. Eſt tondent pro tondere ſolent et hoc eſt deponere, praebere in vſum. ſic Georg. 3, 365. Et totae ſolidum in glaciem vertere lacunae, vbi bene animaduertit Heynius vertere ſe, ſeu verti ſolent. cf. et Eclog. 1, 29. Candidior poſtquam *tondenti* barba cadebat.

TONSAE: de remis; a *decutiendis fluctibus* deriuat Seruius; ego malim inde duci, quia remi ſunt rami tonſi Aen. 7, 29. in lento luctantur marmore tonſae. eleganter luctantur — nec minus in lento marmore. vide Luctari.

TORQVERE, *allidere* Aen. 1, 112. Tres notus, abreptus in ſaxa latentia *torquet*. * *deflectere* Aen 5, 738. *torquet* medios nox humida currus * *regere*, Aen. 12, 180. Cuncta tua qui bella pater ſub numine *torques*. ſic et Aen 9, 93. Filius huic contra *torquet* qui ſidera mundi et Aen. 12, 158. Cuncta tuo qui bella, pater, ſub numine *torques*. &c. Adde Aen. 4, 269. Similis phraſis eſt apud Ciceron. de Nat. Deor. 1, 10. contorquere mundum. * *ſuſtinere* Aen. 4, 482. Axem humero *torquet* ſtellis fulgentibus aptum. * *agere cium vi* Aen. 1, 121. illam ter fluctus ibidem *Torquet* agens circum et rapidus vorat aequore vortex. * Aen. 9, 671. Iupiter horridus auſtris *Torquet* aquoſam hyemem. elegans, ad rem exprimendam lectum vocabulum; ſimili fere ſuauitate Aen. 7, 666. Ipſe pedes tegmen *torquens* immane leonis. * *excitare* Aen. 4, 583. Adnixi *torquent* ſpumas et caerula verrunt. Perbelle ſpumas torquent, quoniam, quo plus naui laboratur, eo magis quaſi ſpuma vexatur.

TORRENS Aen. 9, 105. idque ratum Stygii per flumina fratris Per pice *torrentes* atraque voragine ripas. Adnuit, et totum nutu tremefecit olympum. Seruius torrentes *explicat* ardentes, male! torrere non eſt ardere, tranſitiue ſ. flagrare;

*grare; ſed* vrere, *actiue*, Statius Silv. 1, 2, 97. *torrentes* ſanguine campi i. *vndantes*, *fluentes*, *vt* loca fluentia tabo. cf. Ecl. 7, 652. *Notum eſt*, flumen *etiam dici* torrentem. i., *rapide currens*, *et ager*, *ſeu ripa*, *in qua fluit flumen*, *aeque ac* fluuius fluens &c. *Vltima verba* nutu tremefecit Olympum, *ſunt illa Homeric.* Iliad. α, 530. μεγαν δ' ελελιξεν ὀλυμπον.

TORNVS, *inſtrumentum fabrile*, *quo tornatur* Ecl. 3, 38. Pocula ponam Fagina, caelatum diuini opus Alcimedontis: Lenta quibus *torno* facili ſuperaddita vitis Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos. *Vide talem poculorum deſcriptionem apud Theocritum* Id. 1, 29. ſqq. *Ibi* περι μεν χειλη μαρυεται ὑψοθι κισσος Κισσος ελιχρυσω κεκονισμενος, ἁ δε κατ' αὐτον Καρπω ἑλιξ εἱλειται αγαλλομενα κροκοεντι. *In explicatione vero loci Virgiliani facile aſſentimur* Burmanno *et* Heynio, tornum *intelligentes non de inſtrumento*, *quo effecta fuerit figura vitis*, *ſed torno rotundatum poculum erat et politum*. facili torno, *ad exprimendam artificis peritiam et artem in leuigando illo poculi*, *et* Heynii *ratio praeſertim placet*, *qui hoc tantum exprimere voluiſſe poëtam putat*, *ab artifice manu factum illud poculum fuiſſe*. facilem tornum *ſumas itaque de opere polite tornato*. *At quod* Heynio *placuit*, *disiungendum eſſe ſuperadditum*, *ita vt ſit* vitis addita ſuper torno facili, *non neceſſe puto*; *facilior eſt haec interpretatio*; *pocula caelata*, *in quibus ſcilicet torno facili h. e. planae et leuigatae ſuperficiei coelo ſuperaddita erat vitis lenta ſeu vt tenuis illa eſt et flexuoſa. Ita et ſua pocula laudat Damoetas* v. 45. Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit: Et molli circum eſt anſas amplexus acantho. mollis acanthus Georg. 4, 137. *de natu-*

*natura eius, exprimit vero artem artificis, qui ſic frutices illas expreſſit, vt omnem ſuam naturam retinuiſſe viderentur: nec minor eſt elegantia poëtae, dum deſcribit figuras, ipſum illud narrans, quod imagine tantum facere illae figurae videbantur. ſic pulchre Theocritus* in l. c. *ſic quoque Homerus* Iliad. Λ, 631. ſqq. *quem locum, miror, non ab aliis notatum fuiſſe.* δεπας περικαλλες — χρυσειοις ηλοισι πεπαρμενον, κατα δ' αυτȣ Τεσσαρι εσαν, δοιαι δε πελειαδες αμφις ἑκαςον χρυσειαι νεμεθοντο, δοω δ' υπο πυθμενες ησαν. *In loco Virgilii* v. 39. explicat ſe et ſerpit vitis ſuper racemos hederaceos e. *veſtit diffuſos corymbos ex hedera pallente*; pallens; *quia et genus eſt hederae albo colore.*

TORTVS, tortum verber Aen. 7, 378. Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo Quem pueri magno in gyro vacua atria circum Intenti ludo exercent &c. tortum verber *eſt* πληγη ſ. *impulſio, quae fit manu in orbem agenda. Nam poſtea dicitur* actus habena, *vt funda quae rotatur.* turbo *eſt globus e buxo aut ſimili arbore, ein Kreiſel. Comparatio vero illa* longe *excellentiſſima eſt, eoque maiorem laudem ingenio* Virgilii *parat, quia non aliunde expreſſa, ſed inuenta* eſt. *Qualis imago* furentis *feminae, quae adeo curis et furiis rapitur, vt a verbere* turbo! *vehementia doloris ſimul cum celeritate rapida exprimitur, qua infeſtant innumeri et grauiſſimi dolores illius pectus.*

TORVS, Aen. 4, 659. Os impreſſa *toro*; *qui fuit ritus morientium* conſ. eund. libr. verſ. 497. * *riparum* tori *ſunt* ripae *ipſae, ſimiles toris; ſcamnis* Aeneid. 6, 674. Riparum *toros* et prata *recentia* riuis Incolimus. *vide* Recens.

TORVVM clamare; *audacter, ab adſpectu tranſlatum*

'Aen. 7, 399. na-
mique canit hy-
Sanguineam tor-
aciem; toruum-
pente clamat. pot-
diximus eo voca-
mul indicari vul-
clamantis horri-
s toruus adſpectu.
8, proprium epi-
leaenae, trucu-
ſcilicet et aſpectu
lis Ecl. 2, 63. Tor-
ena lupum ſequi-
upus ipſe capellam
tem cytiſum ſequi-
ciua puella Te Co-
, o Alexi. *Expreſ-*
*Theocritum, qui*
10, 30. *ſic* Ἁ αἰξ
υτισον, ὁ λυκος
ιγα διωκει Ἁ γε-
τωροτρον. εγω
τιν μεμαινημαι,
*commodius et ele-*
*s, quam ille, vt*
*ibi admonuit* Hey-
* torua facies *in-*
*tas bonas vacca-*
Georg. 3, 51. Optu-
*oruae* forma bouis
*rpe caput.* v. 58.
tauro propior.
, Aen. 4, 363. *to-*
ue pererrat lumini-
acitis. *Sc. Aeneam;*
*tibi vultum aſpi-*
*cientis aliquem, a capi-*
*te ad calcem ſenſim de-*
*iectis oculis et reiectis,*
*tacite per omnia oculis*
*luſtrantem. Longe ſua-*
*uiſſima eſt tota illa ſce-*
*na, ſed hi verſus pal-*
*mam fere omnibus prae-*
*ripiunt, pingentes rem*
*tanta cum veritate quan-*
*ta ſummis modo conti-*
*git poëtis*: Talia dicen-
tem iam dudum auerſa
tuetur, Huc illuc vol-
uens oculos totumque
pererrat Luminibus.

TRABALIS: Trabale te-
lum *eſt telum magnitu-*
*dinem trabis habens* Aen.
12, 294. Meſſapus telo-
que orantem multa *tra-*
*bali* deſuper altus equo
grauiter ferit. *de more*
veterum vatum: ὑπερ-
βολικως.

TRACTABILIS, *mobilis,*
*inconſtans* Aen. 4, 53.
Quaſſatae rates, dum
non *tractabile* coelum.
*elegans vox, et poëtice*
*ſuauiterque exprimens*
*coeli tempeſtates mare*
*infeſtantes*; tractabilis
*eſt quicum facile agi*
*poteſt.*

TRACTIM, *de languen-*
*tibus apibus* Georg. 4,
260.

260. Tum ſonus auditur grauior *tractim*que ſuſurrant. *alii intelligunt, ſine intermiſſione, alii, per totum alueum, ab vno angulo ad alterum. Mihi videtur expreſſiſſe poëta ſonum languentem gementium proprium et luctuoſum, non clarum aut abruptum, et fortem.*

TRACTVS, *de flamma circumeunte* Aen. 2, 683. viſus — Fundere lumen apex *tractu*que innoxia molli Lambere flamma comas et circumque tempora paſci. *Sunt qui legant* tactu *pro* tractu, *quod non probo, quia voc.* tractus *h. l. ad rem magis accommodatum, ſicut reliqua omnia verba docte delecta ſunt, et ſcite:* Fundere — molli tractu — lambere — paſci — *vide voc.* Apex.

TRAHA, *inſtrumentum triturae* Georg. 1, 164. Tribulaque *trahae*que et iniquo pondere raſtri.

TRAHERE vitam, *bene de infelici, triſti* Aen. 2, 92. Adflictus vitam in tenebris luctuque *trahebam* Et caſum inſontis mecum indignabar amici. *Nota inprimis h. l. numeros aptos dolori, et oculis quaſi loquentem triſtem ſubiicientes.* * Georg. 3, 485. omnia in ſe *trahebat* fluidus liquor i. e. *maior erat tabi pars in corpore circum oſſa fuſi, in quo ea iam quaſi notabant, dum minutatim reſoluerentur.* * trahi *eleganter tempus dicitur, quod vna ſerie et ordine interrupto ſequitur ſemper antecedens.* Georg. 4, 393. quae ſint, quae fuerint, quae mox ventura *trahantur. pulchra imitatio Homerici verſus Iliad.* A. 70. ος ηδη τα τ' εοντα, τα τ' εσσομενα, προτ' εοντα. * Georg. 1, 235. quinque zonae quarum vna — torrida — Quam circum extremae dextra leuaque *trahuntur* caerulea glacie concretae atque imbribus atris. *pingens oratio.*

TRANARE *belle de volante.* Aen. 4, 245. Et turbida *tranat* Nubila.

TREMERE, *ſignate de membris, moribundis* pal-

*palpitantibus, quod proprium in hac re vocabulum* Aen. 3, 627. Vidi atro eum membra fluentia, tabo. *De Cyclope deuorante homines. bene* trepidi artus *ad reddendam horribiliorem imaginem. Tota deſcriptio huius Cyclopis atque eius immanitatis, vere poëtica eſt, et rem horrendam horrenda pingit pictura. Sed tota vero etiam illa imago et hiſtoria expreſſa eſt ex Homero* Odyſſ. IX. *vbi res narratur. Fuere et alii poſtea poëtae, qui hanc rem verſibus depingerent, et quorum nonnulla imitatus eſt Virgilius. Plura volentes conſerre cum hoc loco bene poterunt et cum voluptate* Ouid. Metam. 6, v. 270. &c. *Caeterum vereor ne vt dicere cogar de illa narratione Achaemenidis, et iudicium ferre, quod ab conſilio huius libelli abhorreret, Amando eum, qui plura cupit, ad Francogallum le Boſſu de carmine epico* Lib. 3, c. 6. *Plurimum iuuabit ipſe venuſti et elegantiarum ſenſus.*

TREPIDARE, *currere, accurrere cum trepidatione* Aen. 2, 685. Nos pauidi *trepidare* metu, crinemque flagrantem Excutere et ſanctos reſtinguere fontibus ignes. *vide voc.* Apex. *ita et vt ſit feſtinare* Aen. 9, 114. ne *trepidate* meas Teucri defendere naues (*vid. hanc vocem* in I. Part. Clav.) *ne currite huc et illuc, feſtinantes, vt defendatis naues. Ita centies* trepidare, *vt* Aen. 4, 121. Dum *trepidant* alae *&c.*

TREPIDVS, *pro trepidante h. e. feſtinante* Aen. 8, 666. nos procul inde fugam *trepidi* celerare recepto ſupplice. *ſic etiam* Aen. 9, 233. Accepit trepidos ac Niſum dicere iuſſit. *vid.* Trepidare * *de feſtinante et curſitante rapidis pedibus, eleg.* Aen. 8, 15. Extemplo turbati animi ſimul omne *tumultu* coniurat *trepido* Latium. *bene* trepidus tumultus. * Trepidus *adiunctam habere feſtinandi notionem notum eſt* Georg. 4, 69. Continuoque animos vulgi

vulgi et *trepidantia* bello corda licet longe praeſciſcere h. e. *tum flagrant belli cupiditate.* ibid. v. 73. tum *trepidare* inter ſe coëunt. * Georg. 1, 296. trepidus ahenus, *eleganter de bulliente.* * Aen. 12, 589. Illae intus *trepidae* rerum per cerea caſtra diſcurrunt, trepidae rerum, *ad graeciſmum.*

TRIDENS, *ex lectione* Burmanni, *ni fallor, minus vera* Aen. 5, 143. Infindunt pariter ſulcos, totumque dehiſcit convulſum remis roſtrisque *tridentibus* aequor. *antea, et in omnibus aliis codd. et Editionibus legitur* roſtrisque ſtridentibus, *quam lectionem, quare mutemus, non video: accedit vt plane ita legatur alio loco* Aen. 8, 690. Heinſius *tamen, quem ſequitur Burmannus, ſollicitare hanc lectionem auſi ſunt; et volunt reſpici ad roſtrum prorae affixum. Quaeris cauſam mutationis? nulla profecto eſt, niſi quod reperiatur apud* Val. Flacc. 1, 688. Innuditque ſolum, et ſpumas vomit aere *tridenti, et* trifidum roſtrum *commemoretur a* Silio 6, 358. *Tali cauſae quis ulla. Effuderunt* Heinſius *atque* Burmannus *doctrinae copiam, at nihil aliud, niſi oſtenderunt, ſi inveniretur illa lectio, non temere eſſe eam abiiciendam, ſed recipiendam eam contra omnem fidem Codd. atque* Priſciani, *qui nobiscum eandem tenet lectionem, nihil probarunt, nec poteſt probari.*

TRISTIS, *infelix, vt ſaepiſſime apud poëtas.* Aen. 2, 184. nefas quae *triſte* piaret. *vide* Piare. * *amarus* Georg. 1, 75. triſtis lupinus. Georg. 2, 126. triſtes ſucci, *addit* tardum ſaporem. *vid.* Tardus. Georg. 2, 247. At ſapor indicium faciet manifeſtus, et ora *Triſtia* tentantum ſenſu torquebit amaror. *Tranſtulit epitheta vates non ſine iucunditate; ſapor manifeſtus indicium faciet, pro indicium manifeſtum: ſic et cum* triſtem ſenſum *vellet exprimere,* triſtia

triſtia ora *dicit* tentantum h. e. *guſtantum et eleganter* torquebit, *tardus enim ſapor acerbus et palatum configit* Georg. 3, 448. Aut tonſum *triſti* contingunt corpus amurca. * Aen. 10, 612. Sollicitas aegram, *triſtem, dolentem, animo aegram* et tua *triſtia* dicta, *increpationes, iurgia* timentem.

TRIVIA, *de viis vrbis* Aen. 4, 609. Nocturnis Hecate *triuiis* vlulata per vrbes. *Vult* Cerda *triuiv vias quascunque vrbis intelligere, quicum conſentio.*

TROPAEVM, *quale fuerit, quomodo de more inſtructum, diſci poteſt ex* Aen. 11. 5. ſqq. Ingentem quercum deciſis vndique ramis Conſtituit tumulo (*Notauit iam* Cerda, quercum *ad excitanda tropaea in vulgari vſu fuiſſe*) fulgentiaque induit arma, Mezenti ducis exuuias (*de more ducis arma ſpolia opima in tropaeo affixa*) tibi, magne, *tropaeum*, Bellipotens: aptat rorantes ſanguine criſtas, (*i. e. affigit criſtas ſanguine conſperſas, eleg.* rorantes) Telaque trunca viri, et vix ſex toraca petitum (*ab Aenea in certamine, ante quam Mezentius vinci poſſet, non hic cum* Seruio *reſpiciend. putem ad morem, quo interempti duces ab omni exercitu vulnerabantur coll. Homer. Iliad. X.* 370. *et duodecim Tuſciae populi partes*) clipeumque ex aere ſiniſtrae Subligat, atque enſem collo ſuſpendit eburnum. *de* capulo *intelligit* Barthius ad Stat. Theb. 3, 88. *Monet bene* Burm. *conferendum hoc tropaeum eſſe cum epigrammate primo* libr. 1. cap. 3. anthologiae, *ibique* conf. Obſopaeum.

TVMDEMVM; *nouiſſime cum vi quadam et efficacia* Aen. 12, 6. Tumdemum mouet arma leo, gaudetque comantes Excutiens ceruice toros: *nouiſſime, demum, vbi fuerit vulnere laceſſitus. Haec enim natura leonum eſt, vt niſi laceſſiti iraſci nequeant* Aen. 12, 6.

TVME-

TVMERE Georg. 2, 324. Vere *tument* terrae et genitalia ſemina poſcunt, tument *commode dictum, terra enim ſoluta et frugi ferendo matura, a pubertate puellarum translatum. vid.* Cerda.

TVMESCERE, *de tumultibus et bellis* Georg. 1, 465. Sol etiam coecos inſtare tumultus Saepe monet Fraudemque et operta *tumeſcere* bella. *Vt inundationes enim et calamitates timendae, ſi mare aut fluuii tumeſcunt, ſic et de belli periculis imminentibus.*

TVMIDVS, *epitheton ſerpentum commune, quod* tument *veneno.* Aen. 7, 472. Frigida ſub terra *tumidum* quem bruma tegebat. *et ita alibi.*

TVRBARE omina, *eſt pollaere, ſiniſtra omina et infelicia reddere; quod verbis* male ominatis *et pluribus infelicitatem ſignificare creditis rebus fieri ſolebat, vt* v. 5. hoſtili facie. Aen. 3, 407. ne qua inter ſanctos ignes in honore Deorum Hoſtilis facies occurrat, et omina *turbet.* * *perturbare* Aen. 12, 556. Ocius, et ſubita *turbaret* clade Latinos. * *violare* Aen. 12, 633. foedera *turbaſti* teque haec in bella dediſti.

TVRBIDVS: *plenus terroris et perturbationis* Aen. 12, 15. Tum ſic adfatur regem, atque ita *turbidus* infit.

TVRPIS, *deformis, portentoſus* Georg. 3, 52. Cui *turpe* caput, *lata frons*; ſic v. 247. informes vrſi *vaſti et truces, vt bene* Cerda. Georg. 4, 395. turpes phocae, *de magnitudine intelligit* Seruius. * *eſt quaſi epitheton ſenectae, cui quod alias gratum eſt, non amplius placet.* Georg. 3, 96. vbi aut morbo grauis aut iam ſegnior annis Deficit, abde domo; nec *turpi* ignoſce ſenectae Nec turpi *coniungi volunt alii, ſed male;* Heynius *optime e poëtarum ratione explicat ſenectae, cui turpe eſt, huic ſe rei dare. ſimiliter* Horatius Lib. 3. od. 5, 6. Mileſne Craſſi coniuge barbara *Turpis* mari-

maritus vixit? * Georg. 3, 299. turpis podagra, *de clauo interpretantur optimi.* ib. 441. turpis ſcabies, *quae deformat.* ibid. 557. In ſtabulis *turpi* dilapſa cadauera tabo.

TVRRIGERA vrbs, *de bene munita* Aen. 7, 631. Ardea, Cruſtumerique et *Turrigerae* Antemnae. * Turrigerae vrbes, *belle et poëtice de vrbibus, quae colunt* Cybelen; *illa enim pingi ſolita turrim in capite geſtans, inde quae vrbes hanc Deam venerabantur templaque ei ſtatuerant,* turrigerae *dictae; i. habentes ſimulacra huius Deae talia, qualia diximus, vide voc.* Turritus in Claue Ouid. Aen. 10, 253. Cui Dindyma condi *Turrigerae*que vrbes biiugique ad frena leones. *namque* Hanc (*Deam*) veteres Graium docti cecinere poëtae Sedibus in curru biiugos agitare leones. Lucret. 2, 601. *eleg. et exquiſite* ad frena biiugi, *frenis coerciti. ſimilia loca attulit ad h. l.* Cerda.

TVRRITVS, puppes turritae Aen. 8, 693. *ſunt iam memoratae ab* Polybio; *male igitur* Seruius *dicit, primum Agrippam hoc genus inueniſſe. Eſt autem nauis cum turri, qualem Pollux* pag. 28. *memorat* ἔχουσα πυργίδια δύο. * *de Cybele* Aen. 6, 785. Qualis Berecynthia mater inuehitur curru Phrygias *turrita* per vrbes. Ouidius in Faſt. *dicit.* primis turres vrbibus illa dedit. cf. *praeced. voc.* Turrigera, *atque idem vocab. in Claue Ouid.*

TVTVS: *de eo quod tutum reddit* Aen. 4, 87. portusue aut propugnacula bello *Tuta* parant.

TYMPANVM, *rota ex ſolidis tabulis compoſita, ſine radiis* Georg. 2, 444. hinc radios triuere rotis, hinc *tympana* plauſtris.

## V.

VACVVS: *poſtulant poëtarum artes, vt ſi delectari iis voluerimus, vacuam mentem afferamus a negotiis ſerioribus atque curis, vnice otio deditis.*

*diti. Hinc ſaepius huius rei apud poëtas fit mentio.* vid. P. I. vacuus *et* vaciue. Georg. 3, 3. Caetera quae *vacuas* tenuiſſent carmina mentes: *bene etiam* tenere, *delectationem exprimit.* * Georg. 3, 143. *dum ſaltus vult exprimere, quibus otioſae poſſint paſcere grauidae vaccae, atque ſine impedimento, remotae ab aliis armentis, etiam a maritorum molestia, vt* Philargyrius *exponit; vacuos* ſaltus *nominat. Magnos explicauit* Seruius, *quem* Cerda *ſequitur, at minus bene.* Vacua nemora *alias apud poëtas pro aſylo et iucunda quiete.* * Aen. 12, 476. Et nunc porticibus *vacuis* (*magnis, explic. nonnulli*) nunc tumida circum ſtagna ſonat.

VAPORARE *actiue* Aen. 11, 481. Succedunt matres et templum ture *vaporant. Expreſſa eſt vero tota illa ambitio deae et tota res ex Homer.* Iliad. ζ. 305. *oratio vero magis tranſlata eſt, quam ad effigiem* [illegible] *preſſa.*

VASTVS, dare vaſta, [illegible] vaſtare Aeneid. 9, 3[illegible] Haec ego *vaſta dab*[illegible] lato te limite ducam.

VBER, *pro humo ſ.* [illegible] *quocunque* Georg. [illegible] 233. rarum pecori[illegible] ſeu vitibus almis Ap[illegible] *vber* erit. * *pro vber*[illegible] *te* Georg. 2, 185. fer[illegible] *vbere* campus. * Ge[illegible] 2, 275. ſi pinguis ag[illegible] metaberis campi D[illegible] ſere: in denſo non [illegible]gnior *vbere* Bacchus. [illegible] *ſatis apte* vber *hic pr*[illegible] *lo ſumitur, vt ſit* in [illegible] ſo vbere *ſ. ſolo,* [illegible] *placet quibusdam in*[illegible] *pretibus; de denſo* [illegible] *ſolo vix loquitur p*[illegible] *de pingui differens,* [illegible] 248. *vid.* Cerda *a*[illegible] 229. *Denſa magis* [illegible] *ri rariſſima quaeque* [illegible] *neo vid.* 227. Den[illegible] *itaque hic aut abſo*[illegible] *poſitum, dicamus,* [illegible] *ſubintelligendum eſt* [illegible] *dine, vt* denſa *ante* [illegible] *denſo, h. e. ſi denſ*[illegible] *runtur vites, quod* [illegible] *qui in agro fieri d*[illegible] *tamen non ſegnior* [illegible] *vbere Bacchus, non* [illegible]

*pterea fertilitas minor, vites enim haud multum ſucci deſiderant, et ſi ager pinguis, vt ne vites tum pampinis luxurientur* (Colum. 3, 13.) *denſe ſerendae ſunt, vt ſuccus ſoli non abundet.* * Vber, *ſubſtantia, fertilitas* Aen. 1, 535. Terra antiqua, potens armis atque *vbere* glebae. *Ita et* Aen. 7, 262. Non votis rege Latino diuitis, *vber* agri Troiaeve opulentia deerit.

VELIVOLVS : mare velivolum, *in quo vela volant.* Vrſinus *putat hoc vocab. mutuatum poetam eſſe ex* Liuio Andronico. Aen. 1, 228. Iupiter aethere ſummo Deſpiciens mare *velivolum, proprie h. l.* deſpiciens; *ex alto ſpectans.*

VELLERE ſigna, *quia mos erat, vbi ad pugnam proficiſcebatur, affixa enim ſigna humi in caſtris, de ipſo exitu ad proelium* Aen. 11, 19. Ne qua mora ignaros, vbi primum *vellere* ſigna Adnuerint ſuperi, pubemque educere caſtris Impediat. Adnuerint ſuperi; *belle, namque augurium erat in* vellendis ſignis, *num bene ſequebantur, aut aegre extrahi poſſent; de quo plura ex* Liuio *mihi occurrunt, quae tamen taceo.*

VENABVLVM, Aen. 4, 131. Retia rara plagae lato *venabula* ferro.

VENENVM, Φαρμακὸν, *de quouis ſucco, acriore inprimis, hinc de colore purpureo* Georg 2, 465. Alba neque Aſſyrio fucatur lana *veneno.*

VENIRE, *futurum eſſe, vt eſt* Georg. 1, 29. An Deus immenſi *venias* maris. * *creſcere* Georg. 1, 54. Hic ſegetes, illic *veniunt* felicius vuae. * *prouenire, inuenire* Georg. 1, 145. tum variae *venere* artes. * Aen. 1, 26. Hinc populo late regem belloque ſuperbum *venturum* excidio; *ad excidium.*

VENTOSVS, lingua ventoſa; *eleganter.* Aen. 11, 390. an tibi Mauors *Ventoſa* in lingua pedibusque fugacibus iſtis ſemper erit?

VERBA Georg. 2, 129. non innoxia verba, *loquitur de incantationibus. Quam vero eleganter hic omnia, vates quae interſerit!*

VERBER Georg. 1, 309. ſtuppea *verbera* fundae torquere; *poëtice dictum pro* iacere fundum. Balearis funda, *quia incolae Balearium in ea arte principes habiti, vnde et nomen inſularum ductum demonſtrat h. l.* Cerda.

VERRERE, *cum inſigni vi pingendi de ventis, qui rapidi omnia ſecum abripiunt, et quaſi vacuis locis relictis trahunt.* Aen. 1, 63. Venti — maria ac terras coelumque profundum Quippe ferant rapidi ſecum *verrant*que per auras. *Male mihi videtur* Seruius *ducere translationem a* rete, quod verriculum dicatur. cf. h. voc. in I. Sectione Part. II. Clav. *et ſic* verrere *et alibi, vt* Aen. 2, 290. &c. * Aen. 1, 428. Et *verſa* puluis inſcribitur haſta. i. e. *tracta, vt explicat* Seruius.

VERSARE Eclog. 10, 68. Aethiopum *verſemus* oues i. e. *agemus, paſcemus oues inter Aethiopes. Imitatur graecum πολεῖν.* * verſare dolos, *exigere* Aen. 2, 61. in vtrumque paratus Seu *verſare dolos*, ſeu certae occumbere morti. * *vertere*, ſ. *euertere* Aen. 7, 336. tu potes inanimos armare in proelia fratres, Atque odiis *verſare* domos. * verſare, *intell. animum, circumſpicere* Aen. 4, 286. In partesque rapit varius perque omnia *verſat.* * verſare volumina, *belle* Aen. 11, 753. ſaucius at ſerpens ſinuoſa volumina *verſat.* *vide* Volumen.

VERSVS, *pro ordinibus arborum, graeci* ςιχοι. Georg. 4, 144. Ille etiam ſeras in *verſum* diſtulit vlmos. *hic locus de transplantatione arborum iam adultarum optime intelligitur.*

VERTERE Georg. 3, 148. Cui nomen Aſylo Romanum eſt, oeſtrum Graii *vertere* vocantes. *Miraberis merito, quantopere hic nugati ſint interpretes,*

l, *cum eſſent obli-*
*ſtam non adeo*
*vari velle ſua ver-*
*am Philoſophus*
*mus. Nihil vero*
*dum in voce* ver-
*nam quod ii fa-*
, *qui ex aliena lin-*
*ſuam transver-*
, *vt quaeque nomi-*
*is inſigniant nomi-*
, *idem facere grae-*
*icit loco noſtro, cum*
m *reddunt aut vo-*
oeſtrum. *Tanti re-*
*cognouiſſe cum An-*
(Cic. de Orat. L. 2.
) *poëtas alia qua-*
*lingua loqui.* * *pro*
ere Aen. 1, 24. Pro-
m ſed enim Troia-
ſanguine duci Au-
t, Tyrias olim quae
eret arces. * venti
*de eo, qui agilem*
*arbet et modo huc*
*o illuc ſe conuertit*
7, 784. Ipſe inter
os praeſtanti corpore
um *Vertitur arma*
*m*, et toto vertice
s eſt.

EX Georg. 1, 241.
itur Libyae deuexus
auſtros Hic vertex
s ſemper ſublimis at
. ſub pedibus ſtyx

atra videt. πολος *grae-*
*ce*, ſublimem *vocat ar-*
*cticum, antarcticus* pro-
fundus. Georg. 2, 310.
ſi tempeſtas a *vertice* ſil-
uis incubuit h. e. *deſu-*
*per de coelo*, quae ignem
a ſummis oleaſtris deiicit
in vites. *Ab ipſis cacu-*
*minibus explicat* Pom-
ponius, *aliter* Seruius, *et*
Burm. *aliter*, *ſed non*
*bene. vid.* Heynium. cf.
Georg. 1, 324. * Aen. 1,
118. ingens a *vertice*
pontus in puppim ferit;
*magna copia aquae ferit*
*puppim; ſed quid eſt, a*
vertice? Cerda *explicat*
ex alto, *vt reſp. Grae-*
*co* ὑψόθεν. *ſed hoc ſen-*
*ſu voc.* vertex *his con-*
*textis non accipiendum*
*videtur. Alii interpre-*
*tantur a vento, ſed nec*
*hoc placet.* Ruaeus *ex-*
*plicat vndam, a prora*
*in puppim ſubuerſam*
*nauim, et proram poſſe*
*dici verticem, quia, licet*
*puppis ſit altior, prora*
*tamen facilius tolli pot-*
*eſt impetu fluctuum.*
*Quis aſſentitur? Et*
*quidquid habent inter-*
*pretes, non mihi ſatis-*
*facit. Quid multa? In-*

*gendum ego coniicio* ingens a vortice pontus. *Iam omnia clara. conf. inprimis* verſ. 121. *vbi* rapidus vortex. *Accedit vt vocc.* vortex *et* vertex *ſaepiſſime confuſa legantur, id quod ipſe Burm. ad verſ. cit. notat.* vortex *dicitur circumacta in ſe vnda, et quae quaſi ſorbere videatur; quae notio confirmat emendationem meam.*

VESCI aura, *pro* viuere, *noue* Aen. 1, 550. ſi *veſcitur* aura Aetherea. *Sic et* Aen. 3, 339. Quid puer Aſcanius ſuperatne et *veſcitur aura?*

VESCVS Georg. 3, 175. *veſcae* ſalicum frondes *tenerum et exile explicat* h. l. Philargyrius, *id proprie eſſe* veſcum; Georg. 4, 131. *Veſcum*que papauer, *parua grana habens.*

VESTIBVLVM Georg. 4, 20. palmaque *veſtibulum* aut ingens oleaſter inumbret. *Eleganter ſic locum nominat, vbi poſita aluearia. Bene* Pomponius ante aluearia. *Veſtibulum enim proprie locus apertus ante aedes,*

VESTIGARE, *eſt inquirere; translatio a canibus, qui per veſtigia et pedum ſigna ferum indagant* Aen. 12, 482. *Veſtigat*que virum et disiecta per agmina longe veſtigare oculis alte; *de ſollicita cura quaerentis, belle!* Aen. 6, 145. Ergo alte *veſtiga* oculis.

VETVS; *eleganter pro* ſolito Georg. 1, 378. *Veterem* in limo ranae cecinere *querelam. Probant hoc in loco* Seruius et Cerda, *quam facile inepiri poſſit in rebus, quibus ſapere vltra ſenſum vulgi non licet. Eleganter vero hac ratione exprimit poëta faſtidium, cum meminiſſet ranarum coaxantium.*

VEXARE Ecl. 6, 76. ſcyllam dulichias *vexaſſe* rates. *Nihil leuiter hic dixiſſe Virgilium, quamquam euertiſſet claſſem Sylla, probat Gellius 2, 6. eſt enim rapere, distrahere.*

VIA *pro ratione, indole, atque habitu.* Georg. 1, 418. Verum vbi tempeſtas et coeli mobilis humor Mutauere *vias* et Iuppi-

ſuppiter humidus auſtris Denſet (*hanc lectionem e MSS. probat* Cerda) erant, quae rara modo. *i. e. ſi coelum et aer mutatur, quaſi aliam ingreditur rationem atque viam.* * *ars, ratio, experientia.* Georg. 2, 22. ſunt alii (*modi arborum creandarum*) quos ipſe *via* ſibi reperit vſus. *Induſtria et obſeruatio hominum arte quadam effecit propagationem arborum, inſitione e. gr.* * Georg. 2, 278. Omnis In vnguem Arboribus poſitis ſecto *Via* limite quadret, viae *ſ. interſtitia congruant, h. e. pariter procedant, nec deflectant in diuerſum, ſed ſecto limite, ſeu linea ducta aequalem ordinem ſeruent.* Quadratum *vero ordinem hic reſpici, monent interpretes docti.*

VIBRARE, *de volubilitate linguae ſerpentum* Aen. 2, 211. ſibila lambebant linguis *vibrantibus* ora. Plinius *de lingua ſerpentum* libr. 1, epiſt. 37. tenuiſſima ſerpentibus et triſulca, vibrans, atri coloris. *vide* ſufficere. * Aen. 12, 100. *Vibratos* calido ferro myrrhaque madentis.

VICES *de pugnis, quia per viciſſitudinem pugnatur, vt recte* Seruius Aen. 2, 433. Teſtor in occaſu veſtro nec tela nec vllas Vitauiſſe *vices* Danaûm; et ſi fata fuiſſent, vt caderem, meruiſſe manu. Statius *plene dicit* Theb. 10, 749. belli tentare *vices. De variis lectionibus nihil dicam, cum vulgata mihi ſatis certa eſſe videatur. bene* meruiſſe manu, vt caderem; *fortiter pugnando, et interficiendo hoſtes.* * *pericula, fata* Aen. 3, 376. Sortitur voluitque *vices, pericula enarrat: ſic et alibi* voluere, *quod vide.* * vices ſortiri Aen. 3, 634. nos magna precati Numina *ſortiti*que vices, vna vndique circum Fundimur. h. e. *quo quis loco ſtaret, aut quid quisque in hoc negotio muneris obiret. Expreſſit vero poeta hac phraſi illud Homericum:* τὰς ἄλλας κλῆρῳ πεπάλαχθαι ἄνωγον. *In eadem narratione, in*

*qua omnino Virgilius Homerum aemulatur.* * Aen. 9, 164. Diſcurrunt variantque *vices* fuſique per herbam Indulgent vino. i. *alternis excubias et alia munera militaria obeunt, ſuccedentibus aliis et aliis; vt etiam* verſ. 175. *vide* Burm. *ad h. l. et ad* Ouid. Met. 1, 626. *Ceterum et archetypon huius imaginis excubiarum habes apud Homerum* Iliad. libro 10: οἱ δ' ὅτε δὴ Φυλακεσσιν ἐν ἀγρομενοισι γενοντο, Ουδε μεν κ. τ. λ.

VICTOR, *effector propoſiti et voti, ita* Seruius. *Et ſane de magna re, et plena honore, loquens poeta eleganter hac voce vtitur.* Georg. 3, 9. tentanda via eſt, qua me quoque poſſim Tollere humo, *victor*que virûm volitare per ora. cf. Herod. 2, 20, 4. inuidiaque maior vrbes relinquam. * ib. 17. Illi *victor* ego — Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus. *Loquitur iam de eo poeta, quod non tantum e certamine cum Muſis graecis palmas referre vellet, ſed etiam, quod ſolemne erat victoribus, ex illis ludis (vid.* Heynium *ad h. l.) templum aedificare, victoriae monumentum, illudque Caeſari dedicare, in cuius honorem et vellet ludos celebres inſtituere. ſic nihil inſolens in omni illa oratione poetae, vt docte demonſtrauit* Heynius. *Cetera ſub* oſtro *admonuimus.* * victor *de eo, qui magnis periculis exhauſtis voti tandem compos fit*, Aen. 3, 439. Sic denique *victor* Trinacria fines Italos mittere relicta.

VIGILANDVS Georg. 1, 313. tempora vigilanda viris *h. e. quae obſeruare vigilanter et prouidere debent homines.*

VIGILIS, *apud quem vigilatur, vt ne extinguatur* Aen. 4, 200. Centum aras poſuit *vigilem*que ſacrauerat ignem.

VILIS *ex frequentia et copia* Georg. 1, 227. *vilis* faſelus. ibid. v. 274. vilia poma.

VINCERE Georg. 2, 518. Annus Prouentuque oneret

ret ſulcos, atque horrea *vincat. horrea non ſunt capacia frumentorum* Georg. 1, 49. immenſae ruperunt horrea meſſes.

VINCIRE, *bene de cothurno circumdante ſuras,* Aen. 1, 340. Virginibus Tyriis mos eſt geſtare pharetram Purpureoque ſuras alte *vincire* cothurno. *recte* alte, *quia cothurnus excurrebat per tibiam, et* purpureus color *Laconum quibus ſe Venus aſſimilauerat, calceamentis proprius, vt docet Pollux.*

VINDEMIA, *pro vitibus et fructibus earum.* Georg. 2, 89. Non eadem arboribus pendet *vindemia* noſtris Georg. 2, 522. et alte Mitis in apricis coquitur *vindemia* ſaxis.

VIOLARE, *maculare* Aen. 12, 67. Indum ſanguineo veluti *violauerit* oſtro. cf. Hom. 4. Iliad. v. 141. ων δε ὅτι τις ελεφαντα κ. τ. λ. *Olim ebur infici ſolitum purpureo colore, multa clamant, quae hanc artem fuiſſe conuincunt, etiamſi apud noſtros non reperiatur.*

VIOLENTIA, *ira et quidem magna, ardens* Aen. 11, 376. Talibus exarſit dictis violentia Turni.

VIR, *homo qui eſt puris moribus, opponitur mollibus atque effoeminatis libidine* Ecl. 3, 7. parcius iſta *viris* tamen obiicienda memento. *Tu me increpas, ſed hoc ſane tacere non deberes, cum maiori vitio culpandus, libidine ſcilicet ſis infamis.* Nouimus et qui te, *ſubintelligi vult* corruperit. * vir gregis ipſe caper. Ecl. 7, 7. *non inſolita dictio apud poëtas, qui et maritos et vxores narrant inter feras et pecora.* Theocr. Idyll. 8, 49. ιϱανε λευκαν αιγαν ανεϱ. Ipſe caper deerrauerat, *adeoque et hoedi totusque grex ſe ſegregauerat, bene* Heynius. *vid.* Ipſe. * Vir *pro* heroë Aen. 1, 1. Arma *virum*que cano. *vide* voc. Arma. *ille autem* vir, heros, *cum* pius *fingatur*, inſignis pietate vir verſ. 14. ibid. *atque quaſi* fundum

*ponat totius Aeneidos illa* pietas Aeneae, *liceat mihi quaedam hoc loco communicare cum lectoribus doctis, quae in animo dudum obuerſantia, diu multumque cogitata, iam aut probationi aut refutationi eruditorum virorum trado; antea* (*vide ſupra voc.* Pius) *ſaepius timide tergiuerſatus. Ingrediens vero hanc cauſam deprecor inuidiam, eamque maleuolentiam, quae ſiniſtre omnia interpretans, quicunque iudicium ferentes de locis Veterum, vituperanda nonnulla cenſeant, eos* Perraultiis *ſimiles nuncupat, atque male ominatis verbis onerare ſolet; cuius nuper triſte dedit exemplum auctor libri qui inſcribitur:* kritiſche Wälder, *vbi vel acutiſſima* Perilluſt. Klotzii *iudicia et miſere intelliguntur, et ridicule reprehenduntur. Colo Veteres et amo, et diſco veram inde pulchritudinem, elegantiam, doctrinam, nec tamen is ſum, qui eos menſuram ingenii humani expleuiſſe, et omni fuiſſe maiores errore, omnis humanae ſortis expertes credam. Si qui ſint forte, qui mirentur, quid ſit, quod talia praemittam; timidum me profiteor aggredi reprehenſionem Virgilii. At vero iacta alea eſto; et cum mare ſecemus, nimirum danda ſunt vela.*

*Videtur mihi Virgilius, quamuis excellens, et ſumma ornandus laude poeta, in effingenda perſona Aeneae non ſatis et carmini ſuo et lectorum expectationi feciſſe. Fingitur* Aeneas pius; *qui quidem χαρακτὴρ vereor, vt epici carminis regulis reſpondeat, et ne imbecillum aut nimis languidum illud reddat: Maculas crediderim aſperſiſſe non leues huic operi praeſtantiſſimo. Iam primum quaero, ſitne* heros pius, *minus efficax, minus idoneus ad conſtituendam principem totius carminis perſonam? — Mente equidem et cogitatione diiudicare hanc quaeſtionem*

ſionem non auſim; certas perſonarum formas ponendas duco, de quibus iudicium feratur. Poteſt heros pius talis fingi, additis multis animi atque mentis affectionibus, virtutibus et vitiis, vt efficax quam maxime idem ſit; quo fiat, vt pietas tantum abſit vt noceat, vt vltra nouum adiungere ſplendorem poſſit. Sed videamus de Aenea. Sola modo pietate inſignis eſt; aliaeque virtutes inde omnes naſcuntur.

Poſitum ſit inprimis, principem carminis epici virum talem effingi, qui noſtram συμπάθειαν, Intereſſe excitet, qui admirationem noſtram ſibi paret, agendo pro ſua ipſius ſalute nos reddat ſollicitos; euentum rerum incertum et timeat et ſperet, virtutibus et vitiis ſibi oppoſitis prodat, quam vocant, poëticam bonitatem, ſalem. Pingebat Homerus Achillem acrem, impigrum, inexorabilem, iracundum, talem Vlyſſem πολύτροπον, callidum, efficacem. Iam vero Aeneas ipſe quidem fere nihil agit; omnia iuſſa diuum, numinibus tectus efficit; virtutem heroicam, bellicam, aut alias admirabiles cernimus nullas. Quaecumque fuerint admiratione digna, Deos habent auctores, (non quemadmodum apud Homerum, qui Deos non detrahere patitur heroibus, potius augentes eorum praeſtantiam et virtutes inducit,) nec quae fiunt itaque ad laudem Aeneae conducunt, qui inſtrumentum modo Deorum experitur; quorſum et certamen in fine poëmatis iure ſuo referendum.

Dum effert humeris Anchiſen, incenſa Troia, pium ſe exhibet et agere incipit. Iam proficiſcitur, at numine Diuum iuſſus. Errat in mari, ſed non, niſi pia agit; plena omnia in toto opere ſacrificiorum, oraculorum, numinum adiuuantium; ipſe vero Aeneas ſequitur modo fata, non quaerit ſibi;

*non parat, vt Homerici heroes. Video* inſignem pietate virum (Aen. 1, 14.) multos adire labores, *ſed non virtute ſuperare, Diuum ſolo auxilio.*

Vix e conſpectu Siculae telluris in altum Vela dat Aen. 1, 381. *iam ex noſtro eripitur conſpectu a poëta, et* Iuno, Aeolus, Venus, Neptunus apparent. *Bene quidem, atque ita etiam Homerus: ſed quid agit, et vbi Aeneas? Ipſe pater* pius *timet et precatur.* Extemplo (Aen. 1, 96) Aeneae ſoluuntur frigore membra. *Nec tamen eam ſcenam ego vituperem, dignam Aenea, ſi cogites orationem viri, praeferentis mortem in bello partam miſero tali in vndis et gloriae experti excidio. Delatus poſt ad oras Libyae* (Aen. 1, 213.) Spem vultu ſimulat, premit alto corde dolorem; *a Venere autem ſolatio accepto,* nube inuoluitur verſ. 415. *Non nego, mihi cauſam non ſatis idoneam huius amictus eſſe, quam ponit poëta,* cernere ne quis eos, neu quis contingere poſſet, Molirive moram, aut veniendi poſcere cauſas. *Certe Vlyſſes eo amictu, ne tum quidem, cum accederet ingentem πελώριον* Polyphemum, *tegebatur; et longe aliae cauſae nebulas apud Homerum excitant. Prorumpit Aeneas ex nube, vbi tranquilla omnia et tuta videt, atque compellatus antea ab Achate.* Optarem, *non adeo timidum ſe gerere Aeneam.*

*Benigne exceptus heros a Didone, narrat ei* libro ſecundo *fata Iliaca, quem librum inter optimos Aeneidos dudum viri doctiſſimi habuerunt; atque profecto vnus fere eſt, qui* virtutem *bellicam Aeneae monſtret eam, quam non ipſi Dii infundunt, pectus heroicum ipſum parit.*

*Non eadem luce colluſtrata ſplendet perſona Aeneae* libro tertio. *Vbique cernimus regem ſubtimidum, anxie vbi-*

*vbique quaerentem Diuinum auxilia atque opem ſibi ipſi non fidentem. Actus ad* litora Strophadum *bellum cum* Harpyiis gerit (3, 219. &c.) *at bonus heros eluditur. Edicit tamen ei Celaeno, poenam temeritatis, qua inuaſerat volucres foedas; et qualem famem? longe atrociſſimam.* non ante datam cingetis moenibus vrbem, Quam vos dira fames, noſtraeque iniuria caedis Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas. — *Quid igitur Aeneas?* numina magna vocat, meritoſque indicit honores. Dii prohibete minas, dii talem auertite caſum, Et placidi ſeruate pios. *Profecto pios, ſed et maiores piis optem vos eſſe. Mihi certe haud bene depingere* heroa magnum *illa ſcena videtur, ſi comparatur euentus huius oraculi* Aen. 7, 110. *Vereor ne riſum moueat bonus et pius heros. Hic pluribus abſtineo, conf. ſi placet interim ſupra voc.* Abſumere. *Nec tamen Aeneas timore ſe abſtinuit, verum paullo abhinc* Helenum conſulit verſ. 362. Fore age — — quae prima pericula cito Quidue ſequens tantos poſſim ſuperare labores. *Sed* prohibent Parcae, *quo minus Helenus, diuino ex ore ſacerdos oraculum* Harpyiarum *expedire poſſit. Effugit Aeneas monitu oraculi has terras, iactatur mari. Quae narrantur ab Achaemenide, longe pulchriora exponuntur ab Homero in Odyſſea. Aeneas vero* ſonitumque pedum, vocemque tremiſcit Cyclopum. *Non ita Vlyſſes.* cf. Od. α, 69. &c. Aen. 3, 590. 5, 46, 636. Od. ι, 513. ſeqq. *Quae* libro quarto *aguntur, ad imitationem Homeri fieri, quis neſcit? Aeneas nempe Vlyſſes alter, Dido Calypſo pingitur* conf. Odyſſ. η, 254. ſqq. *At vero qualia agit apud Didonem Aeneas? Nihil certe, quod heroem fingat, atque oſtendat. Licet pulcherrimum illum cantum noua vsque cum voluptate perlegam, tamen*

*ua aeterna virgine* Aen. 2, 168. *Virgineas* auſi diuae contingere vittas. * virgineus vultus *tribuitur Harpyiis* Aen. 3, 216. *Virginei* volucrum *vultus*, foediſſima ventris Proluuies vncaeque manus et pallida ſemper Ora fame. *vide* Vncus, *et vocabulum* Virgineus *in Claue Ouid.*

VIROSVS, *tetri odoris. hoc enim proprie virus* Georg. 1, 58. viroſa caſtorea, *inter medicos nota.* * Georg. 1, 129. virus malum i. e. *venenum noxium.*

VIS, *inclementia*, *violentia* Aen. 1, 8. *Vi* ſuperum, memorem Iunonis ob iram. * vis *de omni dici, quod contra leges, iuſtum eſt, iam notatum in Claue Cicer. Sic et* Aen. 3, 55. Polydorum obtruncat, et auro *vi* potitur. *non violentia cum* Seruio *dicerem.* * *de vulnere aut laeſione* Aen. 3, 242. neque *vim* plumis vllam aut vulnera tergo Accipiunt (*de Harpyiis*). * *multitudo* Aen. 4, 132. Maſſylique ruunt equites et odora canum *vis.* * vis ſtygia, *lethargus aut potius mors* Aen. 5, 855. *Vi*que ſoporatum *ſtygia* ſuper vtraque quaſſat Tempora, *cui vi inerat coniiciendi hominem in ſomnum aeternum.*

VISCVM, *eſt planta paraſitica, quae in quercubus naſcitur*, Eichenſpel, *caule et ramis flauis, foliis viridibus. Non naſcitur quidem hyeme tantum, ſed optime conſpicitur, horrentibus arboribus, iam ob flauum colorem pellucit, quaſi aureum eſſet.* Fronde noua i. *ſemper viridi et velut noua. Ceterum e baccis albis* viſci *coquitur* viſcum aucupum, *vid. Burm. ad* Aen. 6, 205. Quale ſolet ſiluis brumali frigore *viſcum* Fronde virere noua. cf. Geſn. Theſ.

VITA, *ipſa naturae conditio. Sic ſaepius.* Georg. 4, 252. quoniam caſus apibus quoque noſtros *vita* tulit.

VITISATOR *noue* Aen. 7, 179. Italusque paterque Sabinus *vitiſator*, curuam

... ſub imagine. ... qui primus vi... talia ſerere docuit. ... Ecl. 7, 30. Vivacis ... ceruí. longiſſima ... cerui aetas celebra... poëtas; Iuuen. Sa... 4. coniungit lon... terminam ſene... Subintell. in Vir... loco dicauit. * ... 2, 181. viuax o... πολυχρονιωτα... Theophraſtus vocat, ... creſcentem; hanc ... dixit noſter v. 3. ... uius obſeruat.

Ecl. 8, 58. Viuite ... * eleg. Aen. 4, 67. ... itum viuit ſub pe... ulnus. vrit, agitat. ... cl. 9, 2. O Lyci... i peruenimus ad... noſtri — vt poſſeſ... gelli diceret. In... xplicat Seruius vi... diu viuendo. Ma... Heynius cum Hein... ere Quo Lycida. ... em non aſſentior. ... ibit enim Moeris ... dolore primo ſta... ſuum praeſentem, ... actus ſit, deinde ... let: Nunc victi ... O Lycida, viui ... nimus vt &c. Sic ... explico, vt miſerrimam ſuam ſortem deſcribat villicus, ad quam redactus omnia, tantum non vitam amiſerit cf. v. 16. condicit vero optime haec rei primo verſui. Rerum ignarus (cf. v. 7. tex.) Lycidas quaerit an velit haedum vendendum in vrbem portare. Reſpondet Moeris, valde immutatam eſſe fortunam illam. * Georg. 2, 27. Viua plantaria ſunt quae radices habent. cf. 30. ſiccum lignum. ſua terra eſt in ea, qua mater creuit. * viuus amor i. viui, opp. mortui amor. Aen. 1, 725. Paullatim abolere Sichaeum incipit et viuo tentat praeuertere amore. Iam pridem reſides animos deſuetaque corda. Eleg. vero h. l. viuo amore; a mortuo Sichaeo ad viuum deinceps transfertur amor Didonis.

VLTRO, inſuper, noch dazu. Aen. 2, 145. His lacrymis vitam damus et miſereſcimus vltro. Sic et alibi in Proſaicis auctoribus. cf. Erneſt. Clav. Cicer. * de eo, qui allo-



quitur

*ad characterem Aeneae illuſtrandum nihil adfert. Relinquit amatam, at nullo apud ſe conſtituto conſilio, non meditatus, vt graeci heroes* κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν, *verum rurſus numine coactus Iouis. Sequitur modo mandatum.*

*Liber* quintus *conſtat mera Homeri imitatione, vti iam adnotauit* Seruius; *quamuis ſit actuoſus, non tamen praeter* pietatem *erga Anchiſen mortuum quidquam monſtrat, quod ad* formam *ſ. characterem Aeneae conſtituendum accedat. Vlyſſes ſimili fere conſtitutus conditione, quaſi* agere ipſum *vbique, ei neceſſe eſſet, virtutem ſuam exſerit* cf. Odyſſ. θ, 97. ſqq.

*Sexto libro oraculum timidum Aeneam denuo conſolatur; et numinum tecto tutela datur pio filio* ire ad conſpectum chori genitoris; *et* ora contingere. docetur iter, et ſacra oſtia Ditis, Elyſique panduntur.

*Ducitur heros per regna mortalibus non viſa, ſed quae videre quiuis mortalis, ſibylla eadem comite, poſſit. Longe ſuauiſſimum iudico et hunc ipſum librum, et maximum magni ingenii poetici artificium; ſed dum diſputo de* charactere Aeneae, *neque in illo libro nouam lineam illi imagini additam inuenio, quae* efficacem *prodat heroa.*

*Apparet* libro ſeptimo *et reliquis alius heros, quicum certamen Aeneae eſt ineundum:* ante alios pulcherrimus omnes Turnus auis atauisque potens: quem regia coniux Adiungi generum miro properabat amore *ſed* variis portenta Deûm terroribus. *Ergo non Aeneas, ſed portenta impedimento ſunt. Ita eſt! Quodſi* Turnum *comparamus cum Aenea, plane arripit ſibi ille heros noſtram* συμπάθειαν *vti etiam alii cum* Voltario *recte cenſuerunt.* Hectoris *quidem perſonam induit* Turnus; *nil vero ſummi Aeneas perſonam*

*ſonam* Achillis, *adeoque illa ex contrariis et paribus ſibi relatis excitata ab Homero* συμπάθεια *fruſtra hic deſideratur.*

*Quaecunque etiam poſtea Aeneas agit, aut antea probe gnarus, ſe vinci non poſſe, aut armis diuinis inſtructus perpetrat; neque magis, ac antea ſe ipſum, qualis ſit heros oſtendit. Sed video, iam plura a me dicta eſſe, quam quae huius loci, et conſilii mei erant, praetereaque tam amplam eam eſſe quaeſtionem, ut longiorem diſputationem requirat. Neque ignoro, quae pro* pio Aenea *ſolent proferri, et quae excuſata ſunt a Francogallo* le Boſſu *de* carmine epico libro I. cap. II. *quibus tamen diligenter excuſſis reſidet ſcrupulus, quem modo indicaui, ſitne* pius Aeneas *nimis* pius, *et minus, quam decebat principem carminis epici perſonam, efficax. Paucis iam liceat mihi mentem meam ſignificare, quam alio loco, et proxima quaque occaſione uberiori explicabo diſputatione.* Placet, mirifice placet Aeneis; parum placet Aeneas. *Admiror* carmen, *cuius laudem non imminutam plane hac mea dubitatione velim, ſed tamen alium optarim Aeneam, alium Turnum. Veritus ne mea haec liberior paullo ſententia aduerſarios naniſcatur, faceſſant nunc alia quaecunque in hanc meam cauſam proferre animus erat, quoad rationes ferent, ut, quae ſenſerim, aut retractem, aut confirmare ſtudeam: multa enim adhuc circumſpecta uſus prouidentia, condita ſeruo.*

VIRGINEVS Georg. I, 430. At ſi *virgineum* ſuffuderit ore ruborem, ventus erit. *Perelegantem ſubrubicundae lunae deſcriptionem hoc epitheto dedit Virgilius* illo loco, *cuius poeticum ingenium in iis rebus exornandis, quas alii modo ei ſubminiſtrauerint, ſaepius admiror.* * vittae Virgineae, *de Minerua*

*na aeterna virgine* Aen. 2, 168. *Virgineas* auſi diuae contingere vittas. * virgineus vultus *tribuitur Harpyiis* Aen. 3, 216. *Virginei* volucrum *vultus*, foediſſima ventris Proluuies vncaeque manus et pallida ſemper Ora fame. *vide* Vncus, *et vocabulum* Virgineus *in Claue Ouid.*

VIROSVS, *tetri odoris. hoc enim proprie virus* Georg. 1, 58. viroſa caſtorea, *inter medicos nota.* * Georg. 1, 129. virus malum i. e. *venenum noxium.*

VIS, *inclementia, violentia* Aen. 1, 8. *Vi* ſuperum, memorem Iunonis ob iram. * vis *de omni dici, quod contra leges, iuſtum eſt, iam notatum in Claue Cicer. Sic et* Aen. 3, 55. Polydorum obtruncat, et auro *vi* potitur. *non violentia cum* Seruio *dicerem.* * *de vulnere aut laeſione* Aen. 3, 242. neque *vim* plumis vllam aut vulnera tergo Accipiunt (*de Harpyiis*). * *multitudo* Aen. 4, 132. Maſſylique ruunt equites et odora canum * vis ſtygia, *letha aut potius mors* Ae 855. *Vi*que ſopora *ſtygia* ſuper vtraque q ſat Tempora, *cui inerat coniiciendi h nem in ſomnum a num.*

VISCVM, *eſt planta p ſitica, quae in que bus naſcitur*, Eic ſpel, *caule et ramis uis, foliis viridi Non naſcitur qui hyeme tantum, ſed me conſpicitur, hor tibus arboribus, ob flauum colorem lucit, quaſi aurem ſet.* Fronde noua i. *per viridi et velut n Ceterum e baccis* viſci *coquitur* viſcum cupum, *vid. Burm* Aen. 6, 205. Qual let ſiluis brumali fri *viſcum* Fronde vi noua. cf. Geſn. Theſ

VITA, *ipſa naturae ditio. Sic ſaepius.* Ge 4, 252. quoniam apibus quoque no *vita* tulit.

VITISATOR *noue* Ae 179. Italusque pate Sabinus *vitiſator*,

num ſeruans ſub imagine falcem. *qui primus vites in Italia ſerere docuit.*

VIVAX Ecl. 7, 30. *Viuacis* cornua cerui. longiſſima enim cerui aetas celebrata apud poëtas; *Iuuen. Satyr.* 14. *coniungit longam et ceruinam ſenectutem. Subintell. in Virgilii illo loco* dicauit. * Georg. 2, 181. viuax oliua; πολυχρονιώτατον Theophraſtus *vocat*, *et* tarde creſcentem; *hanc ob rem dixit noſter* v. 3. *vt Seruius obſeruat.*

VIVERE Ecl. 8, 58. *Viuite* ſiluae. **eleg.* Aen. 4, 67. Et tacitum *viuit* ſub pectore vulnus. *vrit, agitat.*

VIVVS Ecl. 9, 2. O Lycida *viui* peruenimus aduena noſtri — vt poſſeſſor agelli diceret. *Inepte explicat Seruius* viui *per diu viuendo. Mauult Heynius cum Heinſio legere* Quo Lycida. *Equidem non aſſentior. Deſcribit enim Moeris cum dolore primo ſtatum ſuum praeſentem, qui factus ſit, deinde reſpondet*: Nunc victi &c. O Lycida, viui peruenimus vt &c. *Sic explico, vt miſerrimam ſuam ſortem deſcribat villicus, ad quam redactus omnia, tantum non vitam amiſerit* cf. v. 16. *condicit vero optime haec rei primo verſui. Rerum ignarus (cf. v. 7. tet.) Lycidas quaerit an velit haedum vendendum in vrbem portare. Reſpondet Moeris, valde immutatam eſſe fortunam illam.* * Georg. 2, 27. Viua plantaria *ſunt quae radices habent.* cf. 30. ſiccum lignum. ſua terra *eſt in ea, qua mater creuit.* * viuus amor i. *viui, opp. mortui amor.* Aen. 1, 725. Paullatim abolere Sichaeum incipit et *viuo* tentat praeuertere amore. Iam pridem reſides animos deſuetaque corda. *Eleg. vero h. l.* viuo amore; *a mortuo Sichaeo ad viuum deueam transfertur amor Didonis.*

VLTRO, *inſuper, nach dazu.* Aen. 2, 145. His lacrymis vitam damus et miſereſcimus *vltro. Sic et alibi in Proſaicis auctoribus.* cf. Erneſt. Clav. Cicer. * *de eo, qui alloquitur*

*quitur aliquem ſtatim, non antea compellatus* Aen. 2, 279. *vltro* flens ipſe videbar compellare virum et moeſtas exprimere voces. *Sic et ibid.* verſ. 372. * Aen. 12, 3. Se ſignari oculis *vltro* implacabilis ardet. conf. Aen. 12, 613. Dardanium Aeneam generumque adſciuerit *vltro.*

VLVLATVS, *vlulatu quaeſitus* Aen. 4, 609. Nocturnis Hecate triuiis *vlulata* per vrbes. *Referas ad id temporis quo a matre Proſerpina quaerebatur.*

VMBER Aen. 12, 753. Mille fugit, refugitque vias: at viuidus *vmber* Haeret hians iamque tenet. *Hi duo verſus ad verbum ſunt translati ex Apollonio* 11, 278.

VMBRARE, *vmbra tegere, noue, ni fallor, licet a poſterioribus ſcriptoribus vſurpatum, dixit poëta* Aen. 5, 508. Sol ruit interea, et montes *vmbrantur* opaci.

VNCVS: manus vncae *pro* vnguibus Aen. 3, 216. *de Harpyiis.* Virginei volucrum vultus, foediſſima ventris proluuies, *vncaeque* manus, et Pallida ſemper ora fame. *Expreſſit poëta illis* manibus vncis *Homeric.* καμψώνυχας Iliad. π, 428. *et alibi. Sed quomodo placet tibi, o lector, deſcriptio? bene? et mihi bene. At quomodo placet* ventris proluuies foediſſima? *Voluit princeps Aeneas nominanda* ſordium effuſione foeda *Didoni placidam creare, vt prae taedio iret cubitum, quae iam diu audiſſet Troiana fata? An ſapientem principis Didonis tentare voluit? profecto non h. l.* proluuies ventris *deſcribitur. abſit, et aliae foeditatis lineae afferantur. cf. voc.* Virgineus.

VNDA, *de multitudine, quae ſe effundit: eleganter.* Georg. 2, 462. domus alta ſuperbis Mane ſalutantum totis vomit aedibus *vndam.*

VNDARE *de flammis non inſueta vox apud poëtas* Georg. 1, 472. Vidimus *vndantem* Aetnam, *flammas effundentem * ſatis ad ſenſum expreſſum de arbo-*

*arbuſtis leniter ſe inclinantibus fluctuum more.*, *fluctuare* Georg. 2, 437. et iuuat *vndantem* buxo ſpectare Cytorum, *hic ille mons Paphlagoniae buxo fertilis*. cf. natare. * Georg. 3, 28. *Vndantem* bello Nilum h. e. *aegyptiacae prouinciae, quae bello tument, quod parant*. cf. tumere. *Eleganter vero imaginem ſumit belli aegyptiaci* (*cum Cleopatra*) a Nilo vndante, *minitante*, *et quaſi vehementer irato*. * *ſuauiter* Aen. 2, 609. Saxa vides mixtoque *vndantem* puluere fumum. *in modum vndarum ſe attollentem*. * *eleg.* vndantia lora i. *large effuſa*, *immiſſa* Aen. 5, 146. Non ſic immiſſis aurigae *vndantia* lora concuſſere iugis, proniqúe in verbera pendent. *bene* concutere: *et illa verba*, proni in verbera pendent; *pingunt rem viuido penicillo. videre videris aurigam, dum vult caedere equos, ſe intorquentem, et flectentem, ita vt* pronus quaſi pendeat *in equos*. * *poëtice et cum virtute pingendi* Aen. 10, 908. haud inſcius accipit enſem, *vndantique* animam diffundit in arma cruori. vndare *h. l. proſilire cum impetu vulneribus mortiferis ſanguis ſolet. bene et h. l.* diffundere animam. Aen. 12, 471. Ipſa ſubit manibusque *vndantis* flectit habenas.

VOCARE: *eleganter dicitur* vocare ventos, *qui volare incipit*. Vocare *vero eſt aduocare. Hinc* Georg. 3, 194. tum curſibus auras Tum *vocet* ac per aperta volans: *de alacri et furenti curſu equi dicitur*, *haud abſimili ratione ac aues* ventos vocare *dicuntur*, *cum ales expandunt ad volatum. pluribus illuſtrauit hunc locum* Burmannus. *Dixit Virgilius; tum non currit potius, tum auras petit Et his quaſi fertur.* * vocare in praedam Iouem Aen. 3, 223. ipſumque *vocamus* in partem praedamque Iouem *h. e. in partem praedae; et intellig. Iupiter dictus* praedator, *cui* decima pars

pars praedae *de more de-nouebatur*, *et dicabatur. Qui mos et hoc loco obſeruatus* in praedae partem vocauit Iouem. *quia ſolemnia verba* carmina *in hoc ritu; inde* vocare Iou. &c. * *aduocare* Aen. 4, 303. Nocturnusque *vocat* clamore Cithaeron: *de monte, in quo bacchantes conſiſtebant, alii aduocabantur.*

VOCATVS: inuocatio, preces. Aen. 12, 95. Vociferans: Nunc o numquam fruſtrata *vocatus* haſta meos.

VOLITANS, *ſubſtantiue pro muſca, inſecto*, Georg. 3, 147. Eſt lucos Silani circa ilicibusque virentem Plurimus Alburnum *volitans*, cui nomen Aſilo (*pro* Aſilus.)

VOLVCRIS Eclog. 6, 42. Caucaſiasque refert *volucres*que furtumque Promethei. *Nota poena Promethei; de eo quod in plurali numero extulerit poëta, non omnino diſplicet illa ſuſpicio* Cerdae *eſſe factum, quod ab aliis aquila, ab aliis vultur, narraretur, quam rem itaque dubiam hic reliquiſſet poëta* * aura Aen. 11, 795. Audiit et voti Phoebus ſuccedere partem Mente dedit; partem *volucres* diſperſit in auras. *hoc* volucres *h. l. quibus euolant vota, effugiunt irrita*, cf. *voc.* Succedere.

VOLVERE, *exigere* Georg. 2, 295. Multa virûm *voluens* ſaecula. * *paſſiue* Georg. 1, 163. *voluentia* tarda (*i. e. tarde*) plauſtra. *ſic et Lucretius:* multaque per coelum ſolis *voluentia* luſtra. *Subintelligunt* voluentia ſe. * voluere caſus, *noue et eleg. quaſi molem quandam.* Aen. 1, 13. Quidue dolens regina Deum, tot *voluere* caſus — Impulerit. *Seruius explicat per hypallagen* volui caſibus. * *de Parcis eleg.* Aen. 1, 26. ſic *voluere* Parcas. *nam Parcae* voluunt *et nent fila. Graeci* νηθειν *et* κλωθειν, *voluere, glomerare.* * voluentibus annis, i. *volutis, vel ſe voluentibus* Aen. 1, 238. cf. Drakenb. ad Sil. Ital. 9, 645. *et ita* voluere *vel in Virgilio centies.* * *pro* euoluere Aen. 1, 266. *voluens* fatorum arcana mouebo

monebo. *vide* Monere. *Siue potius* voluere *eſt hoc ſenſu accip. vt ſit* enarrare, *quomodo fata voluantur.* *Ita occurrit etiam* Aen. 3, 107. Veterum voluens monumenta virorum. Monumenta virorum *ſunt hiſtoriae. Adde* Aen. 3, 376. *et cet.* * voluenda dies Aen. 9, 7. Quod optanti Diuum promittere nemo Auderet *voluenda dies* en obtulit vltro. *i. aduoluta dies.* Cerda *interpretatur* voluens ſe, *et ſimilia loca laudat.*

VOLVMEN, *de nodis illis, in quos ſe curuant ſinuantes ſerpentes, ſaepiſſime quidem; at praeclara in comparatione pulchre* Aen. 11, 753. Saucius at ſerpens ſinuoſa *volumina* verſat. *bene* verſare volumina. *tota vero comparatio, vt ſolet Virgilius, expreſſa eſt ex Hom.* Iliad. μ, 200. ſqq.

VOLVTARE, *verbum lectum ad indicandam cogitationem haeſitantem, aut repetentem cogitata, huc et illuc verſantem.* Aen. 1, 54. Talia flammato ſecum Dea corde *volutans.* * Aen. 1, 729. Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla *voluutant* atria. *imitatus eſt Homerum*, Iliad. α, 472. ſqq. et Odyſſ. α, 151. ſqq.

VOMERE *bene de domo dicitur, qua glomeratim homines ſeſe effundunt*, Georg. 2, 462. Ingentem foribus domus alta ſuperbis Mane ſalutantum totis *vomit* aedibus vndam. *Hinc et* vomitaria *in ſpectaculis apud Latinos.*

VORARE, *de aqua procelloſa eleg.* Aen. 1, 121. rapidus *vorat* aequore vertex. *ſic Graec.* καταπίνειν.

VRBS Georg. 1, 25. *Saepius de vrbe ſimpliciter vid. Burm. ad h. l.* cf. Horat. L. 3. Od. 24, 27. O quisquis volet impias caedes et rabiem tollere ciuicam; ſi quaeret pater *vrbium* ſubſcribi ſtatuis.

VRERE Georg. 2, 56. Rami matris (*arboris Poloni*) creſcenti adimunt foetus *vruntque* ferentem. *Eleganter* vrere; *putat* Heynius, *quia ſuccum ſubducunt, ad-*

*do*, *et ob exuberantes ramos pluuiam excipiunt*, *vt puluere exareſcat.* * *ardere*, *incendere amore* Georg. 3, 215. *Vrit*que videndo femina. * Georg. 2, 196. *Vrentes* culta capellae, *non roſtro tantum caprarum*, *ſed et ſaliua earum habebat*, *qua lambendo arbuſta linirent*, *credo*, *quia acribus dentibus non modo corticem*, *ſed et librum arboris demunt. Ita vero Plinius* 8, 50. Morſus caprarum arbori exitialis. Olinam lambendo quoque ſterilem faciunt. „ *atque ſic quaſi veneno arbores oblinire credebantur*, *quod vreret*, *morderet*, *ſiccaret.* cf. Georg. 2, 378. quantum illi nocuere greges durique venenum dentis et admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix.

VRGERE, *imminere*, *inſtare*, *minari periculum* Georg. 1, 443. namque *vrguet* ab alto Arboribusque ſatisque notus pecorique ſiniſter. h. e. *noxius.* * *premere*, *obtegere* Georg. 2, 352. iamque reperti Qui ſaxo ſuper atque ingentis pondere teſtae *vrgerent.* * *protrudere ſe* Georg. 3, 200. longique *vrguent* ad litora fluctus. * *attingere*, *de vicinitate*, Georg. 4, 290. quaque pharetratae vicinia Perſidis *vrguet* h. e. *quae Aegypto Perſis eſt conterminus. Quas ſuper hoc geſſere lites docti viri*, *quasque indicat* Burmannus, *cauere omnes nunc poſſumus*; *cum expoſitum ſatis eſt a* Burm. *et* Heynio, *Perſis hic eſſe Parthorum regnum*, *e vulgari conſuetudine inter poëtas ſic dictum*; *hinc pharetrata Perſis*, *Parthi vero illa arte inſignes. Aliam verborum vincturam et ſenſum conſtituere expertus eſt* Heynius, *qui vicinia dicta h. l. a vicinium putat*, *ita coniungendum*; quaque amnis vsque a coloratis Indis deuexus h. Nilus pharetratae vicinia, *vicina loca*, *fines* Perſidis vrguet h. e. *ab orientali Aegypti parte*, *ſeu verſus oſtium Nili peluſiacum. Indicauit iam illum*

*illum ſenſum* Pomponius Sabinus, *et probo. habet* vrgere *hic ſemper notam adiunctam noxae, ſiue ſit a Parthis ſiue a flumine inundante et aeſtuante.* * Aen. 1, 115. Tres Eurus ab alto In breuia et Syrtes *vrget, pellit, ac deinde allidit, vt haereant. vox ſignans! vide* Breuia. * *alacrem reddere, irritare* Aen. 9, 73. Tum vero incumbunt: *vrget* praeſentia Turni.

VT *admirantis ſeu dolentis particula* Ecl. 8, 41. *vt* vidi, *vt* perii, *vt* me malus abſtulit error! Vt vidi, *de tempore intelligunt alii, forte melius eſt admirantis, qui memor illius temporis, tam cito amore flagraſſe adhuc dum miratur. vid. Theocrit.* 3, 42. ὡς ἴδεν ὡς ἐμάνη ὡς ἐκ βάθου ἄλλετ᾽ ἔρωτα! conf. Hor. od. 3, 25, 12. *vt* mihi deuio ripas et vacuum nemus Mirari libet! * *pro* vbi. Aen. 5, 329. caeſis *vt* forte iuuencis Fuſus humum (*ſanguis*) viridesque ſuper madefecerat herbas. *ſic certe Cerda aliique, et Burmannus, explicant. ſed male! ego intelligo, ita, vt fuſus erat ſanguis, vvie es ſo da lag. plura loca, in quibus* vt pro vbi, *affert affatim ad h. l.* Cerda. *Sed* vt *eodem ſenſu, quo ego explicui, iterum occurrit eodem libro* Aen. 5, 388. Proximus *vt* viridante toro conſederat herbae. *melius ſentitur quam explicatur vis voculae. eleg. autem* viridante toro herbae!

VVIDVS Ecl. 10, 26. *Vuidus* hiberna venit de glande Menalcas. *Quod inter* humidum *et* vuidum *conſtituunt diſcrimen, non ſemper obſeruatur a poetis, vt h. l. non enim pertinet ad interius quid et oppido ineptit* Cerda, *qui hic de pinguedine Menalcae glandibus cum ſuis ouibus paſti lepide commentatur. Quanto melior ille, qui multa doctrina non ſenſum abnegat ſuum,* Heynius *in comment. ad h. l. de ſubulco,*

*ea*, *inquit*, *Menalca loquitur poeta*, *qui modo de nocte in ſilvis glandibus ad paſtum gregis hibernum legendis vacarit*. *Hinc* vuidus *a rore matutino*. * Georg. 1, 418. Iupiter vuidus (*ſic enim legendum*, *vid. Burm.*) *aer*, mobilem *vocat* coeli humorem *in antecedd.*

VVLGVS, *bene de grege ceruarum opp. ductoribus maioribus ceruis* Aen. 1, 194. tum *vulgus* et omnem Miſcet agens telis nemora inter frondea turbam.

VVLNVS *pro telo poſitum omnes putant interpretes* Aen. 2, 529. Illum ardens infeſto *vulnere* Pyrrhus Inſequitur. *Sed ego*, *quia non rudis poëtici ſermonis mihi videor*, infeſto vulnere *ſimpliciter intelligo*, illum infeſto vulnere ſauciatus, *aut ſimile quid* ardens Pyrrhus Inſequitur. *Placetne interpretatio? Sed* vulnus *pro telo occurrit* Aen. 7, 533. *et* 10, 140. *et* 12, 376. *non vero* Aen. 2, 436. vulnus *eſt* telum, *ſed* vulnere tardus Vlyſſis *eſt aeger*, *et feſſus ex vulnere*, *propter vulnus ab Vlyſſe infixum*.

VVLTVS *eleg. de mari* Aen. 5, 848. Mene ſalis placidi *vultum* fluctusque quietos Ignorare iubes. *mutabilitatem interpretatur* Seruius; *vero Oratio illa digna Palemia*, *gnaro tempeſtatum*, *ventorumque mutabilitatis*.

F I N I S.

ADDEN-

# ADDENDA ET EMENDANDA.

Quo plura in hoc libro eſſe ſuſpicamur, partim operis debita, partim humanitati, cui, praeſertim in tali moleſto opere, fas eſt obrepere ſomnum; eo minus ſedulo nobis ipſis quaerenda eſſe duximus, et maleuolentiae detegenda. Fidimus comitati et aequitati lectorum; adeoque modo notamus, omnia quae dicta in voc. *Sesquipedalis*, *ſiniſtre huc tralata delenda eſſe*. Cumprimum poterimus, accuratam huius libri et diligentem emendationem in ſingulari *Appendice* exhibebimus. Cum ipſa temporis anguſtia nos nunc inde arceret, ſequentes operarum errores in I. Parte Clauis, corrigere placuit.

| pag. | ſect. | lin. | pro — lege — |
|---|---|---|---|
| 2. | 1. | 5. | — dictis — dicta |
| 7. | 1. | 10. | poſt coepit del. punctum |
| 8. | 2. | 17. 18. | *omnes veneres ſenſus eſt.* lege ſenſus eſt, omnes veneres. |
| 11. | 2. | 29. | pro *odis* l. odiſti. |
| 12. | 1. | 9. | poſt *vt* del. punctum. |
| 13. | 1. | 15. | pro *poſit* l. *poſuit.* |
| — | 2. | 31. | — cauſa — cauſam |
| 25. | 2. | 35. | — eniſes — eniſus |
| 28. | 2. | 7. | — tutetus — tutetur |
| — | — | 16. | — ſutua — ſatua |
| 35. | 2. | 27. | — ſimile — ſimilis |
| 36. | 1. | 16. | — vtilitate — vtilitati |
| 37. | 2. | vlt. | — facile — facie |
| 80. | 2. | 31. | dele voc. CRESSVS. |

pag.

| pag. | ſect. | lin. | pro — lege — |
|---|---|---|---|
| 314. | 1. | 30. | poſt verba *Simon. Ser. ſupple;* 1, 1, 33. |
| — | — | 33. | l. *ὤμελλαν* |
| 315. | 1. | 9. | l. Chaerea |
| — | — | 21. | pro *eidem* l. *ei dem* |
| — | — | 26. | l. intellexerit |
| — | — | 35. | pro *reſpondeam. Recte* l. *reſpondeam; Recte* |
| 316. | 2. | 14. | l. Quid hue reditio eſt! |
| — | — | 15. | l *μακρολογία* |
| — | — | 16. 17. | pro *reduxti;* l. *rediiſti* |
| — | 1. | 5. | l. accuſarat |
| — | — | 11. | l. permouere |
| — | — | 22. | l. luminoſa |
| — | — | 27. | l. partem |
| 317. | 2. | 1. | pro religere l. relegere, |
| — | — | 20. | pro RELIGIO, lege RELIGIONEM. |